శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీవచన భూషణము

శ్రీమల్లోకాచార్య ప్రణీతము.

ఇయ్యది

విశదవాక్శిఖామణియగు

శ్రీమణవాళ మహామునులవారిచే రచియింపఁబడిన

వ్యాఖ్యానముతో సహా

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతతీర్థ దాంతవాచస్పతీత్యాది

బిరుదాంకితులును,

ఆంధ్ర శ్రీభాష్యకారులునగు

శ్రీమాన్ కందాడై శేషాచార్యులవారిచే

ఆంధ్రీకరింపఁబడి

స్వకీయ

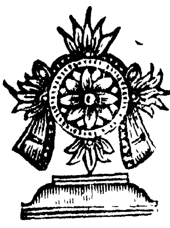
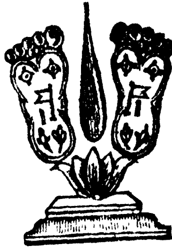
వేదాంతముద్రాయంత్రమున

ముద్రింపఁబడి ప్రచురింపఁబడినది

MADRAS.

1925.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీవచన భూషణము

సవ్యాఖ్యానమ్.

పొత్తు తనియన్గళ్.

అళకియమణవాళరు సాయించినది.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

ఆళ్వాను సాయించినది.

లక్ష్మీనాథసమారమ్భాం నాథయామునమధ్యమామ్।
అస్మదాచార్యపర్యన్తాం వన్దే గురుపరమ్పరామ్॥

యోనిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మ వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే।
అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥

ఆళవన్దారులు సాయించినది.

మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్।
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం శ్రీమత్తదఙ్ఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా॥

భట్టరు సాయించినది.

భూతం సరశ్చ మహదాహ్వయ భట్టనాథ శ్రీభక్తిసార కులశేఖర యోగివాహాన్।
భక్తాఙ్ఘ్రిరేణుపరకాల యతీన్ద్రమిశ్రాన్ శ్రీమత్పరాఙ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్

రహస్యార్థసంప్రదాయ తనియన్గళ్.

మణవాళమామునులు సాయించినది.

లోకగురుం గురుభిస్సహ పూర్వైః కూరకులోత్తమదాసముదారమ్।
శ్రీనగపత్యభిరామవరేశౌ దీప్రశయానగురుం చ భజేహమ్॥

ఈయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ సాయించినది.

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే। సంసారభోగిసన్దష్ట జీవజీవాతవే నమః॥

తిరువాయ్మొఴిప్పిళ్ళైసాయించినది.

లోకాచార్యకృపాపాత్రం కౌణ్డిన్యకులభూషణమ్।
సమస్తాత్మగుణావాసం వన్దేకూరకులోత్తమమ్॥

మణవాళమామునిసాయించినది.

నమశ్శ్రీశైలనాథాయ కున్తీనగరజన్మనే। ప్రసాదలబ్ధపరమప్రాప్య కైఙ్కర్యశాలినే॥
లోకాచార్యపదామ్భోజ రాజహంసాయితాన్తరమ్।
జ్ఞానవైరాగ్యజలధిం వన్దేసౌమ్యవరంగురుమ్।
శ్రీజిహ్వావదధీశదాసమమలమ శేషశాస్త్రవిదమ్।
సున్దరవరగురుకరుణాకన్దళిత జ్ఞానమన్దిరంకలయే॥

అఴకియమణవాళర సాయించినది.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణంవన్దే రమ్యజామాతరంమునిమ్॥

శ్రీ వచన భూషణ త్తనియన్గళ్.

పురుషకారవైభవఞ్చ సాధనస్యగౌరవమ్
తదధికారికృత్య మస్యసద్గురూపసేవనమ్।
హరిదయామహేతుకీం గురోరుపాయతాఞ్చయో
వచనభూషణేఽవద జ్జగద్గురుమ్తమాశ్రయే॥

సాఙ్గాఖిలద్రవిడసంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మిత మార్యభోగ్యమ్ వన్దే సదా వచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్॥

ఆకణ్ఠోత్కణ్ఠవైకుణ్ఠ ప్రియాణాంకణ్ఠభూషణమ్।
గురుణా జగతాముక్తం వ్యాప్తంవచనభూషణమ్॥

పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై యాఱు పెఱువాన్ ముఱై యవన్
కూఱుకురువైప్పణువల్ కొళ్వదిలైయాకియ కుణన్దవరుళ్ తాన్
మాఱిల్ పుకఴ్ నఱ్కురువిన్ వణ్మైయొడలామ్ వచనభూషణమతిల్
తేఱిడ నమక్కరుళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవన్ కఴల్కళ్ శేరెన్మననే.

తిరుమామకళ్తన్ శీరరుళేఱ్ఱముమ్, తిరుమాల్ తిరువడి శేర్వఴినన్మైయుమ్,
అవ్వఴియొఴిన్దనవఱ్ఱిన్ పున్మైయుమ్, మెయ్వఴియూన్ఱియమిక్కోర్ పెరుమైయుమ్
ఆరణమ్వల్లవరమరుమ్ నన్నెఱియుమ్, నారణన్దాళ్ తరునఱ్కురునీతియుమ్,
శోతివానరుళ్ తూయమాకురువిన్, పాతమామలర్ పణిపవర్తన్మైయుమ్.
ఈతిల్వానవర్ తేవనుయిర్కళై యేతమిన్ఱి యెడుక్కుమప్పడియుమ్,

మన్నియశిన్నముమ్ పారాశరియుమ్‌కురు వెన్నునిలైపెఱు మిర్ఱపొరుళ్ తన్నైయుమ్
అన్నైవిలావేత మతనుళ్ నైత్తైయుమ్ వశనభూషణ వళ్ళియాలరుళియ
మత్రైయవర్ శికామణి వణ్‌పుకళ్ ముదుమ్బై యిత్రైయవ నెజ్ఞో నేరులకారియన్
తేర్ మలర్ చ్చేవడి శిన్దైశెయ్‌పవర్ మానిల త్తిన్బమ తెయ్ తివాళ్‌పవరే.

లోకాచార్యకృతే లోకహితే వచనభూషణే।
తత్త్వార్థదర్శినో లోకే తన్నిష్ఠాశ్చ సుదుర్లభాః॥

జగదాచార్యరచితే శ్రీమద్వచనభూషణే। తత్త్వజ్ఞానశ్చ తన్నిష్ఠాం దేహినాథయతీన్ద్ర మే

ఉలకారియన్ తిరువడిగళే శరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

శాత్తుమ్బోతనుసన్ధిక్కుమ్ తనియన్గళ్.

కోతిలులకారియన్ కూరకులోత్తమ తాతర్
తీతిల్ తిరుమలై యాళ్వార్ శెళుఙ్గురవైమణవాళర్
ఓతరియపుకళ్ తిరునావుడైయపిరాన్ తాతరుడన్
పోతమణవాళమునిపొన్నడిగళ్ పోత్తువనే॥

వాళ్ళియులకారియన్ వాళ్ళియవన్ మన్నుకులమ్
వాళ్ళిముడుమ్బై యెన్నుమ్ మానకరమ్—వాళ్ళి
మనమ్ శూళ్‌న్ద పేరిన్బమ్ మల్కుమికునల్లార్
ఇనమ్ శూళ్‌న్దిరుక్కుమిరుప్పు॥

ఓతుముడుమ్బైయులకారియనరుళ్
ఏతుమఱవాత వెమ్బెరుమానే—నీతి
వళువాచ్చిఱునల్లార్ మామత్రైయోన్ పాతమ్
తొళువార్ క్కువారాతుయర్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

తిరునామము. ఆనందభైరవిరాగం - ఆదితాళం.

ఉపపల్లవి॥ ఎన్ని శాస్త్రిములకైన । తనయెదుటనిల్వనివ్వదు॥
పల్లవి॥ అన్ని శాస్త్రిములవంటిది గాదమ్మా
శ్రీవచనభూషణ మన్ని శాస్త్రిముల మించినదోయమ్మా॥
చరణములు ॥ సాంగాఖిల సంస్కృతద్రవిడ । రూపవేదార్థ సారసంగ్రహసారస్య
మిమిడి । పొంగి లోకగురుపుంగోక్తులెస । గంగనార్యభోగ్యంబై వెల
సిన దన్ని శాస్త్రిములవంటిది గాదమ్మా॥

పురుషకారోపాయవైభవము । అధికారికృత్యసరణి సద్గురుసేవేఘనము
హరిదయామహిమయార్యసాధనము । పరమభోగ్యమని గుణముగ దెలసిన
దన్ని శాస్త్రముల॥ ౨॥

వర్ణాశ్రమజన్యాద్యహంకృతిని । శ్రీహరిదాసుల వర్ణాదులెన్నే వారిధృతిని । తూర్ణ
ముగాబలుతునియలు జేయును । దీప్తమహిమగలదివ్యశాస్త్రమిది॥ అన్ని॥ ౩॥

భోగేచ్ఛనించుకయొద్దనెను । విహితవిషయత్యాగముజేయుటేవిధియనెను । ఆగమా
ర్థములుయన్నియేకమై బాగుమీఱ శ్రీపతిగా వెలసినదన్ని॥ ౪॥

విడువేయుగనైయున్నదనుచు । విలక్షణులకు నడిమ జేసేఘనులు । ఈడుదెలసి
బల్జోడుగూడిహరిని । యాడుచుబాడుచునతిశయించినది॥ అన్ని॥ ౫॥

ప్రకటప్రభావశాస్త్రమనుచు । దెలియకభువిని । నొకరు నీయర్థమిట్టిదనుచు । నక
లుషమతులకు నను(ష్ఠా)తలు యొకానొకరు నీయుర్వినిగలరని॥ అన్ని॥ ౬॥

పరదారధనేచ్ఛవద్దనెను। మమకహంకృతిని। పరనిందస్తుతులు మానుమనెను । పర
విరోధమునభక్ష్యభక్షణము సరళిగూడదని చాటెనీశాస్త్రము॥ అన్ని॥ ౭॥

ఒప్పుగమూరంగేశునివంటి । రామానుజగురుని। కప్పగించెనన్న న్యాడననుకొనక ।
అప్పటప్పటికి నరసిజూచినను । కుప్పతెప్పలుగ తేనియలూరును॥ అన్ని॥ ౮॥

మంగళహారతి.

శ్రీరాగం - అటతాళం.

మావరవర పురవసులకు మణవాళమహామునులకు
శ్రీవెలయు త్రిదండమునకు చెన్నగు కాషాయములకు॥ మావరవరపుర॥

రంగనాయకులకు సంతరంగగోష్ఠిసల్పుసత్య । సంగులకితరవిషయ నిస్సంగు
లకు । శృంగారముగలవద సరసిజములకును జానువులకు । బంగారపు జంఘలకును
భాసిల్లెడు కటితటికిని॥ మావరవరపుర॥ ౧॥

ముజ్జగంబులనుభరించి ముద్దుగుల్కుచుండుచిన్న బొజ్జకు తిరుమాలికలకువిపుల
వక్షంబునకు । సజ్జుపుయుగు భుజద్వయంబులకు కరంబులకును । గొజ్జగివాసనలు
గొనుకోశ ముద్రహస్తములకు॥ మావరవరపుర॥ ౨॥

ఘనతజెందు బ్రహ్మసూత్రమునకు గళమునకును సమ్మతము । దనరునక్త్రి
మునకు తిరునయనములకు ముఖమునకును। మొనసితిరుముడికిని శిఖకుముందుశంఖ
చక్రములకు । మున్నుద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రములకు శుభగిరీశులైన॥మావరవరపుర॥ ౩॥

విషయసూచిక.

ప్రథమ ప్రకరణము.

విషయము. పుట సంఖ్య.

పురుషకారవైభవము.

ఉపాయవైభవము.

ద్వితీయ ప్రకరణము.

విషయము.	పుట. సంఖ్య.

విషయము. — పుట సంఖ్య.

తృతీయ ప్రకరణము.

విషయము.	పుట సంఖ్య.

ప్రవేశము.

శ్రీ నంబిళ్ళగారి శ్రీపాదముల నాశ్రయించి వారియెడల యెక్కువ ప్రేమాతిశయములు గలవారగు శ్రీ వడక్కుత్తిరువీధిపిళ్ళగారి గర్భమున వారి యాచార్యుల వరప్రసాదముగ ఒక్క కుమారుండు జన్మించెను. వీరికి పిళ్ళైలోకాచార్యులను పేరుపెట్టిరి. వీరు సకలశాస్త్రములను కరతలామలకముగాఁ జేసికొని ఈ శ్రీవచనభూషణము గ్రంథమును రచియించిరి.

వీరి కాలమున సత్సంప్రదాయమనఁబడు తెన్నాచార్యసంప్రదాయము మిక్కిలి వృద్ధిలోనికి వచ్చినదాయెను. ఈ సంప్రదాయము విషయమున గ్రంథజాలమును బలపఱచుటకై శ్రీ నంబిళ్ళగారును, పెరియవాచ్చాఁబిళ్ళగారును, వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళగారును దివారాత్రములు కృషిచేసి ఆళ్వారాదుల గ్రంథముల కెన్నియో వ్యాఖ్యానములను అరుంబదములనున్ను రచియించి భగవద్విషయము మొదలుగాఁగల యుద్గ్రంథరూపమగు గ్రంథజాలము నెంతయో బలపఱచిరి.

పాశురములా! వేలకొలది. వాటికి వ్యాఖ్యానములా ఒకటికి పది. అరుంబదములా లెక్కలేవు. శ్రీ పిళ్ళలోకాచార్యులవారికి వీటినన్నింటిని చూచిన తోడనే వీరి మనస్సున నొక సంశయము కలిగెను.

ఈ వేలకొలది పాశురములను అర్థముతో తెలిసికొనగలవాఁడెవ్వఁడు? వీటి వ్యాఖ్యానములను అరుంబదములనున్ను పరిశీలించే వాఁడెవ్వఁడు? జనుల కంత జ్ఞానమున్ను శక్తియున్ను లేవు. కాలమున్ను లేదు. ఇవ్వాళియున్న వాఁడు రేపుండుట సంశయము. లోకస్థితి యిట్లుండ, వీటినన్నింటిని చదివి, యవగాహనచేసికొని, జ్ఞానానుష్ఠానంబులను సంపాదించుకొని, వాటిమూలముగ మోక్షమును బొందవలయునన్న, అంత దుర్లభము వేఱొక్కటి లేదు. ఏమి చేయవలయునా? అని చిరకాలము యోచించి, యీ చేతనులకు ఉజ్జీవనార్థము ముఖ్యముగాఁ దెలియవలసినది అర్థపంచకము కదా? దానిని సులభముగా నొక్కమాటలో తెలుపునట్టివి తిరుమంత్ర, ద్వయ చరమశ్లోకములే. వీటి యర్థములఁ దెలిసికొని యందులకనుగుణముగ ప్రవర్తించినట్లయిన, సూక్ష్మములో మోక్షమున్నట్లు, యీచేతనులు సులభముగా కడతేరగలరు. ఇట్లు తలంచి తిరుమంత్ర, ద్వయ, చరమశ్లోకముల యర్థములను వివరించునట్టి చిన్న చిన్న గ్రంథములను రచియించిరి. ఇవి ముముక్షుప్పడి మొదలగు పదునెనిమిది. తరువాతివారు యీయర్థములను రహస్యముగా ననుసంధించుకొనుచున్నందున నివి రహస్యములను పేరున ప్రసిద్ధినొందిన వాయెను. ఇట్టి చిన్న చిన్న రహస్య గ్రంథములను రచియించుటకు వీరే ప్రాథమికులు. తరువాత వీరినిచూచి వడకల సంప్రదాయమువారును ఇట్టి రహస్యగ్రంథములను రచియించుటకు మొదలిడిరి. వైష్ణవసంప్రదాయమున తిరుమంత్రాదుల కింతకుముందే ప్రాచుర్యమున్నను వీరికాలముననే వాటియర్థములను సక్రమముగ వివరించునట్టి ప్రత్యేక గ్రంథములేర్పడినవి.

సత్సంప్రదాయప్రవర్తకులలో ప్రాథమికులగు శ్రీనంబిళ్ళై పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై మొదలగు వారికిన్ని వీరికిన్ని గల తారతమ్యమేమనఁగా— వారు లోకస్థితినిన్ని జనులయొక్క జ్ఞానశక్తులనున్ను గమనింపక, గ్రంథజాలమును వృద్ధిపఱచుటనే ముఖ్యోద్దేశముగా నెంచి గ్రంథముల్పైని గ్రంథములనువ్యాఖ్యానములనున్ను వ్రాసిపోయిరి. వీరన్ననో, లోకస్థితినిన్ని జనులజ్ఞానశక్తులనున్ను గమనించి సూక్ష్మములో మోక్షమున్నట్లు సులభముగా జనులకు జ్ఞానానుష్ఠానుష్ఠానంబులను గలుగఁజేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగాఁ దలంచి, సారమును తెలుపునట్టివియగు చిన్నచిన్న స్వతంత్రగ్రంథములను వ్రాసిపోయిరి.

వీరు రచియించిన గ్రంథములలో కొన్నిజ్ఞానప్రతిపాదకములు. మఱికొన్నియనుష్ఠానప్రతిపాదకములు. అనుష్ఠానప్రతిపాదకములగు గ్రంథములలో శ్రీవచనభూషణము ప్రధానమైనది. జ్ఞానప్రతిపాదకములగుగ్రంథములలో ముముక్షుప్పడి ప్రధానమైనది. కావున అందఱును తప్పక యీ రెండుగ్రంథములను తరుచుగ సేవించుట వాడుకలోఁగలదు.

తేనెటీగ యన్నిపుష్పములలోనుండు మకరందమునుగొనివచ్చి యొక తావునఁ జేర్చునట్లు వీరున్ను వేద, వేదాంత, స్మృతీతిహాసపురాణంబులలోను ఆళ్వారాదులురచియించినట్టిప్రబంధములలోనునుండు సారభూతములైనట్టియర్థములనన్నింటిని యొకతావునఁజేర్చి యీ గ్రంథమును రచియించిరి. ఇట్టి విషయంబులనన్నింటినిగొని యీగ్రంథమును రచియించినందు దీనికి శ్రీవచనభూషణమను పేరు సార్థకనామమని వేఱుచెప్ప నక్కఱలేదు, ఈ గ్రంథముయొక్క వైభవమును గుఱించి శ్రీ మణవాళమహాముమునులే ఉపదేశరత్నమాలయందు తెలిపియున్నారు.

అన్నపుగళ్ ముడుమ్బైయణ్ణలులగాశిరియర్, ఇన్నరుళాల్ శెయ్దకలైయావైయిలుమ్,
ఉన్నిల్ తిగళ్ వచనభూషణత్తిన్ శీర్మైయొన్నుక్కిల్లై, పుగళ్లైవిర్వాక్ మెయ్యిప్పో.

తా. అట్టి మహిమాతిశయముగల పిళ్ళలోకాచార్యులు కృపతో అనతిచ్చిన సకల ప్రబంధములలో శ్రీవచనభూషణము అను దివ్యమైన శాస్త్రముయొక్కమహిమ వేఱొక్కశాస్త్రమునకు లేదు, మేము ఇట్లు వచించుట వట్టి స్తోత్రముకాదు, ఇదివాస్తవమని.

మున్నమ్ కురవోర్ మొళిన్దవచనఙ్గళ్ దన్నై మిగక్కొణ్డుకఱ్ఱోర్ దమ్మురుక్కు,
మిన్నదియా ప్పేరచ్చుమెత్తవరేశిర్ వచనభూషణమెన్ఱేర్, ఇక్కలైకిట్టార్ పిన్.

తా. సమస్తపూర్వాచార్యులు సాధించిన శ్రీసూక్తులను విశేషముగ అభ్యసించినవారియొక్క స్వరూపమునకు ప్రకాశకరమైన ఆభరణముగ దీనినిచేర్చియుంచి తర్వాత ఆపిళ్ళ లోకాచార్యుల వారే శ్రీవచనభూషణమనెడు తిరునామమును, ఈ శాస్త్రమునకు ఉంచినవారైరని.

ఆర్ వచనభూషణత్తి సార్పొరుళెల్లామఱివార్, ఆరదుశొన్నెఱిలనుష్టిప్పార్,
ఓరొరువరుణ్డాగిలత్తనెగాణుళ్ళమే, యెల్లార్క్కు మణ్డాదదన్రోవదు.

తా. శ్రీవచనభూషణమునందలి గంభీరమైన అర్థవిశేషములన్నిటిని దెలిసికొనువారెవరు అం

గూనఁజెప్పిన ప్రకారముగ నడుచుకొనవారెవరు? ఓమనసా! శ్రీదు చెప్పిన ప్రకారముగఁ దెలిసికొనుటయును నడుచుకొనుటయును అంతటికని అశక్యమని.

ఉయ్యనినైవుడైయీర్గుర్గళుక్కు చొల్లుకిన్దేన్. వైయగురుమున్నమ్ వాయ్ మొళిన్ద,

శెయ్యకమలైయాళ్ వచనభూషణత్తిన్ పొరుళై, కఱ్ఱదనుక్కు మనిలైయిల్ నిల్లుమెన్ఱు,

తా. ఉజ్జీవింపనిచ్ఛగలవారలారా పూర్వమందు శ్రీలోకాచార్యులు సాధించిన శ్రేష్ఠముగు శ్రీవచనభూషణమందలి అతిగంభీరమగు అర్థవిశేషములను అభ్యసించి దానికి అనుగుణమైన నిష్ఠయందు నెలకొందిన బుద్ధివిశేషము గలిగి నిలుతురుగాక.

తేశికర్ పాల్ కేట్ట శెళుమ్పొరుళై, చ్చిన్దైదన్నిల్ మాశఱవే యూన్ఱ మననం శెయ్యాగ,

ఆశిరిక్కవల్లార్గళ్ వాన్ వచనభూషణత్తిన్ వాన్పొరుళై, కఱ్ఱదనాల్ నేర్ వర్న్దు,

తా. ఆచార్యులసన్నిధిని తాము వినిన శ్లాఘ్యమైన అర్థములను మనస్సునందలి కల్మషము వదలి నిలకడనొందునట్లు చింతనచేసి అనుష్ఠింప సామర్థ్యముగలవారలు అతిశయముగు శ్రీవచనభూషణార్థములను అభ్యసింపకుండుటకు కారణమేమని.

సచ్చమ్ప్రదాయమ్ ఉడైయోర్ కేట్టక్కాల్, మెచ్చుమ్పడియాక్క వ్యాఖ్యానఙ్గళ్,

నచ్చిఱదిగరియుమ్ పిర్ వచనభూషణత్తుక్కు ఉళ్ళదిఱ ఉడైయీర్, మత్తియత్తరాయ్.

తా. సత్సంప్రదాయముగల వారలందరును వినినపుడు మెచ్చునట్టి వ్యాఖ్యానములున్నయెడల జ్ఞానవంతులారా అట్టివానిని అపేక్షగలిగి సావకాశముగ మీరు అభ్యసింపవలయునని.

శీర్ వచనభూషణత్తిన్ శెమ్పొరుళై, చ్చిన్దైదన్నాల్ తేఱిలుమామ్ వాయ్ కొణ్డు శొల్లిలుమామ్,

ఆరియర్గాళ్ ఎన్దనక్కు నాళుమినిదాగా నిన్ఱదైయో, ఉన్దమక్కు ఎవ్విన్బముళదామ్.

తా. అత్యంతశ్లాఘ్యమగు శ్రీవచనభూషణార్థములను మనస్సుతోఁదలచినను వాకా అనుసంధించినను చాలును. ఆర్యులారా! మాకెల్లప్పుడును మనోజ్ఞమగుచున్నది, అయ్యో మీకెట్టియానందముగలుగునో యెఱుగనని.

వీరు మోక్షసాధనముగా నీగ్రంథముయొక్క తత్త్వతుదిని నిర్ణయించినట్టి యాచార్యాభిమానమును గుఱించి కొంచము తెలుపవలసియున్నది. వీరి యభిప్రాయప్రకారము ఆచార్యుండనఁగా "అరియాతన వడయ వరివిత్త యాచార్యకృత్యత్తై యుమ్" అని వీరే సాయించినట్లు తెలియనివాటిఁదెలిపి శిష్యునికి మొదటినుండి తుదివరకును జ్ఞానానుష్ఠానంబులఁ గలుగఁజేసినవాఁడని యర్థము. శిష్యుండనఁగా తన సంశయములన్నింటిని పోగొట్టి తనకు మంచిజ్ఞానానుష్ఠానంబులఁ గలుగఁజేయునట్టి యాచార్యునివలన సర్వమును తెలిసికొని యాచార్యప్రీతికిగాను వాటినన్నింటిని బాగుగా ననుష్ఠించుకొనువాఁడని యర్థము.

ఆచార్యాభిమానమనఁగా—తానిచ్చిన విద్యను వృద్ధిపఱచుకొని తదనుగుణముగా ననుష్ఠించుకొనువాఁ డగుటంజేసి వానివిషయమున యాచార్యునికిఁగల ప్రీతివిశేషమని యేర్పడుచున్నది. ఇదియే శాస్త్రీయముగు శిష్యాచార్యసమాశ్రయణమని కేనోపనిషత్తు పీఠికయందు దానుండు తెలిపియేయున్నాఁడు.

ఈ గ్రంథకర్తకు పెరియాళ్వారన్నను శ్రీ మధురకవియాళ్వారన్నను యెక్కువ ప్రీతి. పెరియాళ్వారులు తక్కిన యాళ్వారులవలెనే స్వార్థపరులు కాకుండ, పరా

ర్థపరులై, భగవంతునికి మంగళాశాసనముఁ జేసి యందుమూలముగ భగవంతునికి గలుగునట్టి యతిశయమే తమకొక ప్రయోజనమునుగాఁ దలంచియున్నందున తక్కిన యాళ్వారులకంటెను వీరిని యెంతయో యెక్కువగా శ్లాఘించియున్నారు. కావుననే ఆచార్యుండు శిష్యునిదిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా మంగళాశాసనపరునిగాఁ జేయుటయని పలుమారు వీరు తమగ్రంథమునఁ జెప్పియున్నారు.

ఈపైని చెప్పినప్రకారము పెరియాళ్వారుల విషయమున నెక్కువ యభినివేశమున్నట్లు, శ్రీ మధురకవులన్నను వీరికి యెక్కువ యిష్టము. తక్కిన యాళ్వారులు ఒకప్పుడొక్కమాటను మరియొకప్పుడొక్కమాటనున్ను చెప్పుచుందురు. వీరో “తేవుమత్తఱియేన్” అన్నట్లు ప్రాప్యప్రాపకములన్నియును తమ యాచార్యులగు శ్రీ నమ్మాళ్వారులేయని తలంచి వారినితప్ప వేఱొక్కవిషయము నెఱింగి యుండరు. కావుననే, తక్కిన యాళ్వారుల శ్రీసూక్తులట్లుండగా, వీరియొక్క శ్రీసూక్తినిన్ని అనుష్ఠానమునున్ను ఆధారముగాఁగొని ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమని నిరూపించినవారైరి.

పూర్వాచార్యులందఱిలో వీరి మతప్రకారము ఆచార్యాభిమాననిష్ఠులగు శ్రీయామునాచార్యులవారినిన్ని శ్రీవడగునంబిగారినిన్ని తమయభిప్రాయముతో నేకీభవించినవారినిగాఁగొని వారి నెంతయో యాదరించి గ్రంథమును ముగించినారు.

శ్రీమణవాళమహామునులవారు పరమకృపతో ఈగ్రంథమునకు వేంచేపుచేసిన వ్యాఖ్యానమును చదివినట్లయినను, ఆయా రహస్యార్థములన్నియును వారివంటి మహనీయులకే గోచరములు కాని, యితరులకంతగోచరములుకావని విశదపడును.

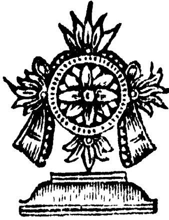

స్వ వి ష య ము.

మన యాంధ్రదేశముననుండు వారలందఱికిన్ని మన పూర్వాచార్యులయభిప్రాయములను తేటతెల్లముగ తెలియఁజేయుటకై ద్రావిడభాషలోనుండు గ్రంథములనున్ను సంస్కృతభాషలోనుండు గ్రంథములనున్ను తెనిగించుట ప్రారంభించి మొదట శ్రీభాష్యమును తెనిగించి ముగించి, అటుపిమ్మట శ్రీవైష్ణవసంప్రదాయమున నెక్కువ ప్రసిద్ధిబొందినవగు “శ్రీవచనభూషణ” “ఆచార్యహృదయ” గ్రంథములను వ్యాఖ్యానములతోఁగూడ తెనిగించి రెంటినిన్ని యేకకాలముననే ముద్రించుకొనుచు వచ్చితిని. అయితే గతసంవత్సరమున ఆరుమాసములు ఖాయిలాలోపడియుండి శరీరములో శక్తినంతయును గోల్పోతిని. కావున శ్రీవచనభూషణమును మాత్రమే ముందుగ ముగించినాడను. ఆచార్యహృదయమునున్ను క్రొద్దిదినములలో ముగించుటకై ప్రయత్నించుచున్నాఁడను.

ఇట్లు,

కం దా డై శే షా చా ర్యు లు

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు పెరియజీయర్ తిరువాయ్మలర్న్దరుళియ వ్యాఖ్యానత్తిన్ అవతారికై.

సకలవేదసఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రత్తిల్, పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ ఆకార త్రయముమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే, “యత్ర ఋషయః ప్రథమజా యే పురాణాః” ఎన్గిఱ

సకలవేదార్థములను సంగ్రహముగాఁ దెలుపునదియగు తిరుమంత్రమునందుండు *మూఁడుపదములచేతను ప్రతిపాదింపఁబడు మూఁడు ఆకారములును జీవులకందఱికిని సర్వసాధారణము అగుటంజేసి “యత్ర ఋషయః ప్రథమజా యే పురాణాః” (యజు. అచ్ఛి. ప. ౨౨) (ఏపరమపదమున సర్వమును సాక్షాత్కరించినవారును, అనాదిసిద్ధులును, పూర్వమును నవీనులు అనఁగా నింతకుపూర్వమనుభవించనవే యయినను రోజారోజు నూతనముగా భగవద్గుణముల ననుభవించునట్టి నిత్యసూరులు కలరో) అని చెప్పియున్నట్లు నిత్యసూరులవలెనే తక్కినజీవులందఱును శుద్ధసత్త్వమయమగు

---

* “ఓమ్ నమో నారాయణాయ” అనునది తిరుమన్త్రము. “ఓమ్” అనియు, “నమః” అనియు, “నారాయణాయ” అనియు నివి యందుండు మూఁడు పదములు. వీటిలో “ఓమ్” అనునది జీవుఁడు సర్వేశ్వరునికితప్ప వేఱొక్కనికి శేషభూతుఁడు కాఁదగడని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్యార్హశేషత్వమందురు. “నమః” అనునది జీవునికి సర్వేశ్వరుఁడే శరణముగాని, వేఱొక్కఁడు శరణముకాఁడని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్యశరణత్వమందురు. “నారాయణాయ” అనునది జీవుఁడు సర్వేశ్వరునికే భోగ్యమైన వస్తువుకాని వేఱొక్కనికి కాదని తెలుపుచున్నది. దీనినే యనన్య భోగ్యత్వమందురు. ఈపైని గనఁబఱచిన అనన్యశేషత్వ,అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వములే తిరుమంత్రమునందలి మూఁడు పదములచేఁ దెలుపఁబడిన మూఁడు ఆకారములు. ఇవి బద్ధముక్తావస్థలయందుండు జీవులందఱికిని సమానములయినట్లు “దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః” అను హారీతస్మృతివాక్యమువలనఁ దెలియుచున్నది.

నిత్యసూరికళోపాతి, శుద్ధసత్త్వమయమాన పరమపదత్తిలే, నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్‌క్కొణ్డు, నిరన్తర భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానన్దతృప్తరాయిరుక్కైక్కు యోగ్యరాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "అనాదిమాయయా సుప్తః" ఎన్నుంపడియే, తిలతైలవద్దారువహ్నివత్ దుర్వివేచ త్రిగుణద్రవ్య యానాదికర్మవశ్యతయా తిరోహిత స్వస్వరూపరాయ్. అనాద్యవిద్యా సఞ్చితానన్త పుణ్యాపుణ్య కర్మానుగుణమాక సుర నర తిర్యక్ స్థావరయోనికళిలే పుక్కు, "మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుమ్పిఱన్దు" దేహాత్మాభిమానముమ్. స్వస్వాతన్త్ర్యముమ్. అన్యశేషత్వముమాకిఱ పడుకుఴియిలే విఴున్దు. తత్తదనుగుణసాధ్య సాధనఙ్గళిలే మణ్డి, ఇతరానుభవప్రవణరాయ్ అవిరతరాయ్ యేట్టుక్కొణ్డు, ప్రాప్త శేషియాయ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతనాన సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తవిముఖరాయ్, గర్భ జన్మ బాల్య యౌవన వార్ధక మరణ నరకఙ్గళాకిఱ అవస్థాసప్తకత్తిలే, నిరన్తర వివిధ వివిధ దుఃఖఙ్గళైయను భవిత్తుక్కొణ్డు సంసారిగళాయిరుక్కిఱవర్గళిలే అనేకర్ ఇవనుక్కు జాయమానకాల భగవత్కటాక్షవిశేషత్తాలే రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దు, సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు, మోక్షరుచియుణ్డానాలుమ్, తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళైయుమ్ ఉపపదియుమ్ అఱిన్దు జీవిక్కవేణ్డుకైయాలుమ్, అపౌరుషేయ శాస్త్రముఖత్తాలే యాది

పరమపదమున * జ్ఞానసంకోచమన్నదిలేనివారై నిరంతరము భగవంతుని యనుభవించుట వలనగలుగు నిరతిశయానందముచే తృప్తులగుటకుదగినవారైయుండినను, "అనాదిమాయయా సుప్తః" (మాండూ. ౨. ౨౧) (అనాదియగు మూలప్రకృతిచే మాయఁబడిన స్వరూపము గలవాఁడు) అని చెప్పియున్నట్లు, తిలలయందుండు తైలమువలెను దారువునందుండు అగ్ని వలెనున్న ప్రత్యేకముగాఁ దెలియరానిదియు, సత్త్వరజస్తమో గుణములతోఁగూడి యుండునదియు, జీవులచే నతిక్రమింప శక్యముకానిదియు, అనాదియైనదగు మూలప్రకృతిమూలముగ స్వస్వరూపము తెలియనివారై, అనాదియగు నవిద్యామూలముగ సంపాదించుకొనిన పుణ్యపాపకర్మముల కనుగుణముగ సుర, నర, తిర్యక్, స్థావరరూపముగ ప్రవేశించియుండియును "మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుం పిఱన్దు" (ఒకటివిడువగా వేఱొకదానిలో పలుమాఱు జన్మించి) (తిరువాయ్. ౨.౬. ౮) అని నమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు పలుమాఱుజన్మించి దేహాత్మాభిమానము, స్వస్వాతంత్ర్యము, అన్యశేషత్వము అనఁబడు నొక గుంటలో (దురవస్థలో) పడి అందులకనుగుణములగు సాధ్యసాధనములవిషయమున ప్రవేశించి "యాతొన్ఱుమ్ పఱ్ఱిల్లా" (తి. వి. ౯౫) (దేనినైన నవలంబించి పర్వేశ్వరునుండి వేఱుగుట) ని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు, సర్వేశ్వరునుండి వేఱుచేయునట్టి దయ్యైన నొకప్రతిమనుపై బెట్టుకొని స్వాభావికమగు శేషియు, పరమప్రాప్యమును, పరమప్రాపకుఁడునగు సర్వేశ్వరుని యెడల విముఖులై, గర్భ, జన్మ, బాల్య, యౌవన, వార్ధక, మరణ, నరకములనఁబడునట్టి యేడవస్థలలో నెల్లకాలము విస్తృతములును, నానావిధములును, అనంతములునగు దుఃఖములననుభవించుచుండునట్టి యీ సంసారులగు జీవులలో నెవరికైయున కొందఱికి జన్మించఁబోవునప్పుడు కలుగునట్టి భగవత్కటాక్షవశమున రజస్తమోగుణములు క్షీణించి సత్త్వగుణము వర్ధిల్ల మోక్షమునకై యాశగలిగినను, స్వరూపోపాయ పురుషార్థములను యథావస్థితముగఁ

---

* "అపహతపాప్మా" ఇత్యాది ప్రమాణవాక్య ప్రకారము జీవులు సర్వేశ్వరునివలెనే అపహతపాప్మత్వాద్యష్టగుణములు గలవారైయుండినను, కర్మానుభవమునకై తాను సంపాదించిన శరీర సంబంధము వలన వారి జ్ఞానము సంకోచము కలదియగుచున్నది. ఇట్టి యీ జ్ఞానసంకోచమునే వేదాంతులు సంసారమందురు. ఇట్టి సంసారమున నిత్యసూరుల కెన్నఁడును లేదు. కావున వారు ఎన్నఁడును జ్ఞానసంకోచము లేనివారుగా చెప్పఁబడినారు,

యాప్పాయిరుక్కుమవైయిల్, శాస్త్రఙ్గళిల్ తత్త్వయాన వేదమానతు "అనన్తా వై వేదాః" ఎన్గిఱ పడియే అనన్తమాయ్, స్వార్థనిర్ణయత్తిల్ సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయాది సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలే, అల్పమతికళుక్కు అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణప్పోకాదైయాలుమ్, అన్దవేద స్వయమాగ మహిమ సాక్షాత్కృత పరావరతత్త్వవిభాగరాన (వ్యాసాది) మహర్షికళాలే ప్రణీతఙ్గళాయ్, వేదోపబృంహణఙ్గళాన స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్; సారాసారవివేక చతురర్కళుక్కొழியத் తాత్పర్యనిశ్చయమ్ తెరియామైయాలుమ్, ఇప్పడి క్కొత్త సంసారచేతనరై జీవిక్కకామనాన సర్వేశ్వరన్ తానే ఆచార్యనాయ్ వెళియిట్టరుళిన సకలవేదసారమాన రహస్యత్రయముమ్, అతిసఙ్క్షిప్తతయా అతిగూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే ప్రమాదరహిత మతినలమరుళప్పెత్తు సకలవేదశాస్త్ర తాత్పర్యఙ్గళైయుమ్ కరతలామలకమాగ సాక్షాత్కరిత్త పరాఙ్కుశ పరకాలాదికళాన ఆழ்వార్కళ్ అరుళిచ్చెయ్ద ద్రావిడవేద వేదాఙ్గఙ్గళాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుమ్ అల్పజ్ఞర్కళాలే అర్థదర్శనమ్పణ్ణప్పోకామైయాలుమ్, సర్వవిషయ జిజ్ఞాసుక్కళాయ్ ఇప్పోదు ఉ

తెలిసికొనియే యుజ్జీవింపవలసియున్నందున, వాటిని శాస్త్రద్వారా తెలిసికొనవలయునన్న శాస్త్రములలో ప్రధానమగు వేదము "అనంతా వై వేదాః" (తై. బ్ర. ౩. ౧౦-౧౧.) అన్నట్టు వేదము అనంతమై తన యర్థమును నిర్ణయింపవలసినప్పుడు *సర్వశాఖా ప్రత్యయ న్యాయాదులనపేక్షించియుండుటవలన మిగులఁ దెలిసి స్వల్పబుద్ధిగల మనకు దానియర్థముల గ్రహించి వాటిని నిర్ణయించుట దుర్లభమైనందువలనను, అట్టి వేదమును సంపూర్ణముగాఁ దెలిసికొని యుపబృంహణమువలన పరావరతత్త్వ విభాగమును సాక్షాత్కరించినవారలగు (వ్యాసాది) మహర్షులచే రచియింపఁబడినవియు, వేదార్థములను నిర్ణయించునవియునగు స్మృతీతిహాస పురాణముల తాత్పర్యాంశము సారాసార వివేకమునఁ జక్కని ప్రజ్ఞానముగలవారికిఁ దప్ప తక్కినవారికి తెలియరానందునను, వాటివలెఁ గాక, సంసారులగు జీవుల నుజ్జీవింపఁజేయఁ దలఁచిన సర్వేశ్వరుఁడు స్వయముగ తానే యాచార్యుఁడుగాను నవతరించి బయలుపఱచినదియు, సకల వేదసారమునగు రహస్యత్రయము అతి సంగ్రహముగనుండుటచేసి యత్యంత గూఢార్థములుగలదై యుండుటవలనను, భగవంతుని నిర్హేతుక కటాక్షమువలన ప్రమాదయుక్తముకాని దివ్యజ్ఞానమును లభించినవారును, సకలవేదార్థములను కరతలామలకముగ సాక్షాత్కరించిన నమ్మాళ్వారులు తిరుమంగయాళ్వారులు మొదలగు నాళ్వారులు ప్రసాదించిన ద్రావిడ వేదమును వేదాంగములగు దివ్యప్రబంధములును, అల్పజ్ఞులకు వాటి యర్థములఁ దెలిసికొనుటకు శక్యములు కావలనను, సర్వవిషయములఁ దెలియఁగోరువారు, ఈపైన

---

* కొంతకాలము, కొన్ని యుపాసనలు కొన్ని శాఖలయందు చెప్పఁబడి మఱికొన్ని శాఖలయందు విస్తరింపఁబడినవి. ఈ కర్మములను విధించునప్పుడు ఈ శాఖలలో నొక్కొక శాఖయందొక్కొక విశేషాంశము చెప్పఁబడి తక్కినశాఖలయందు నా విశేషాంశము గానఁబడకయున్నది. ఆకర్మములను యేశాఖప్రకారము ననుష్ఠించినను వాటన్నిటియందును నొక్కటిగనే యుండవలయునను నియమమును బట్టి సర్వశాఖలయందును చెప్పఁబడిన సమస్త విశేషములతోను వాటి ననుష్ఠింపవలసినదనియును, కావున నన్ని శాఖలయందును చెప్పఁబడిన యుపాసనకర్మములు భేదములేనివి యనియును పూర్వమీమాంసా శాస్త్రమున నిర్ణయింపఁబడెను. అందువలన అనేక వేదశాఖలలో చెదరియున్న నొక్క విషయమును గురించి యున్నప్పుడు కొన్నింటిలో దానినిగురించిన కొన్ని విశేషాంశములు చెప్పఁబడక పోయినను, ఒక్కొక శాఖలోఁ జెప్పిన విశేషములను మఱియొక్క శాఖలోఁ జేర్చుకొనవచ్చునని యేర్పడుచున్నది. దీనిని సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయమందురు. (పూర్వమీమాంసా శాస్త్రములో ౨-వ అధ్యాయమున ౪-వ పాదమున ౧-౨-సూత్రములను జూడుము.)

దక్కైయాలే, ఆళ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ దివ్యజ్ఞానరాన నాథమునికళ్ తుడక్కమాక సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధరాయ్ సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్ పరమదయాళుక్కళాన పూర్వాచార్యర్కళ్ అన్దవేదాదికళి లర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహమామ్పడి ప్రబన్ధికరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్.

అప్పడియే, సంసారిచేతనరిఴవు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే, తదుజ్జీవనార్థమాక తాముమ్ పలప్రబన్ధఙ్గళు మరుళిచ్చెయ్త పిళ్ళైలోకాచార్యర్, ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన వర్థఙ్గళిల్, అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ గౌరవాతిశయత్తాలే రహస్యమాక ఉపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్, అరుమై పెరుమైకళైప్పఱ్ఱి, ఇదుక్కుమున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామల్ అడిక్కొణ్డు పోన్దవైయుమాన వర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్, పిన్బుళ్ళారుమిఴక్క వొణ్ణాతెన్గిఱ తమ్ముడైయ కృపాతిశయత్తుక్కమేలే, పెరుమాళుమ్ స్వప్నత్తిలే తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళినార్.

శ్రీవచనభూషణత్తై అరుళిచ్చెయ్వతర్కు భగవన్నియమనమ్.

మున్బే పేరరుళాళప్పెరుమాళ్, తమ్ముడైయ నిర్హేతుక కృపైయాలే, మణల్పాక్కత్తిలే ఇరుప్పారొరునమ్బియారై విశేషకటాక్షమ్పణ్ణియరుళి, తఙ్ఘమాయిరుప్పన శిలవర్థవిశేషఙ్గళైత్తామే యవర్కు స్వప్నముఖేన వరుళిచ్చెయ్తు, "నీర్ పోయ్ ఇరణ్డాత్తుక్కుమనడువే వత్తియుమ్, ఇన్నుమునక్కివ్వర్థఙ్గళెల్లామ్ విశదమాక నామఙ్గేశొల్లుకిఱోమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే,

---

గనంబడిన హేతువులవలన నిరాశులై పోవలసిరాఁగా, ఆళ్వారుల నిర్హేతుక కటాక్షమువలనదివ్యజ్ఞానమును లభించినవారును, శ్రీనాథముని మొదలుగాఁగల సత్సంప్రదాయసిద్ధులును సకలశాస్త్రనిపుణులును, పరమ దయాళువులునగు పూర్వాచార్యులు ఆవేదశాస్త్రము మొదలగువాని యర్థములను సంగ్రహించి మందమతులకునుసులభముగా బోధపడునట్లు చిన్నచిన్నగ్రంథములను రచియించిరి.

అట్లే సంసారులగు జీవుల కష్టములఁజూచి సహింపజాలని పరమ కృపగలవారగుటచేవారల నుజ్జీవింపఁజేయుటకై అనేకగ్రంథములను రచియించిన శ్రీపిళ్ళై లోకాచార్యులవారు సంప్రదాయ సిద్ధములగు నర్థములలో వారువారు ఆయాయర్థములవిషయమగు గౌరవాతిశయము మూలముగ రహస్యముగ నుపదేశించినవియు, వాటి స్వరూపమును మహాత్మ్యమున్నట్టి తామం యింతకుపూర్వము ఇతరులకుఁదెలుపక రహస్యముగా నుంచుకొనిన యర్థములనన్ని వాటినన్నింటిని తమ యనంతరము తక్కినవారును నష్టపడకూడదని తమకు కృప గలుగుటయేగాక, అటుపైని పెరుమాళ్లును స్వప్నమున సెలవొయించి నియమించుటవలన శ్రీవచనభూషణమనుప్రబంధము ద్వారా వాటినన్నింటిని కృపతో బయలుపరచినారు.

శ్రీవచనభూషణమును రచియించుటకు భగవన్నియమనము.

ఒకానొక సమయమున వరదరాజప్పెరుమాళ్లు మణల్పాకమను గ్రామమున నివసించునట్టి మణల్పాకనంబియను నొక భక్తునియెడల తమయొక్క నిర్హేతుకకృపవలన విశేషముగ కటాక్షించి ఆయన యుజ్జీవనమున కుపయుక్తములగు కొన్నిరహస్యార్థములను తామే స్వప్నమున ప్రసాదించి, "మీరు పోయి రెండునదులకు మధ్యను (తిరుకావేరికిని కొళ్ళడమునకును మధ్యనుండు శ్రీరంగమున) నివసింపుము. ఇంకను ఈయర్థములనన్నింటిని విశదముగాను మేము మీకక్కడనే తెలిపెదము." అనిచెప్పఁగా, అంతట ఆభక్తుఁడచటికేగి శ్రీరంగనాథుని సేవించుకొనుచు తన

వరిగ్గే వన్ద పెరియపెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్డు, తమక్కు మున్బు అరుళిచ్చెయ్తవగ్రన్థఙ్గళైయుమ్, అళలఱియాతపడి యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు ఏకాన్తమాన తొరుకోయిలిలే వర్త్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తుక్కన్తరఙ్గరాన ముతలికళుమ్ తానుమాక పిళ్ళై, ఒరునాళ్ అక్కోయిలిలే యాదృచ్ఛికమాక వెழுన్దరుళి, అవ్విడమేకాన్తమాయిరుక్కైయాలే, రహస్యార్థఙ్గళై యవర్కళుక్కరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డెழுన్దరుళి యిరానిఱ్క, అవైతమక్కు స్వరుళాళ పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త వర్థవిశేషఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అవర్ పోరవిదరాయ్, ఉళ్ళిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టువన్దు, పిళ్ళై శ్రీపాదత్తిలేవిழுన్దు, “అవరో? నీర్” ఎన్న “అవనేతు?” ఎన్ఱుపిళ్ళై కేట్టరుళ, పెరియపెరుమాళ్ తమక్కివ్వర్థఙ్గళై ప్రసాదిత్తరుళినపడియైయుమ్, ఇద్దేశత్తిలే పోకవిట్టరుళినపడియైయుమ్, “ఇన్నమ్ మక్కళ్ నెఞ్చిల్ విశదమాక చొల్లుకిరోమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియైయుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, కేట్టు మికవుమ్ హృష్టరాయ్ అవరై మికవుమభిమానిత్తరుళ, అవరుమప్పిళ్ళైక్కు అన్తరఙ్గరాయ్ వర్త్తిక్కిఱ నాళిలే, పెరుమాళ్ అవర్కు స్వప్నత్తిలే, “ఇవ్వర్థఙ్గళ్ మఱన్దుపోకాతపడి ఇవఱ్ఱై యొరు ప్రబన్ధమాకచ్చొల్లుమ్ ఎన్ఱు నీర్ పిళ్ళైక్కుచ్చొల్లుమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాక, అవర్ “ఇప్పడి పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయరుళినార్” ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, “అనాళప్పడి శెయ్కిరోమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, అనన్తరమ్ ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళినారెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

రత్నప్రచురమాన భూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు పేరామాపోలే, పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనప్రచురమాయ్, అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే, ఇతుక్కు “వచనభూషణమ్” ఎన్ఱు తిరునామమాయిత్తు.

వ్యాఖ్యానావతారికై సంపూర్ణం.

కొంతకాలముంగ ప్రసాదించిన యర్థములను యితరులకు వినబడకుండ అనుసంధించుకొనుచు, ఏకాంతముగా నొక కోవిలలో నుండగా, ఒకదినమున శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారు తమ అంతరంగులగు శిష్యులతోఁగూడ అకస్మికముగా నాకోవిలలోనికి వచ్చి అచ్చట యేకాంతముగానుండుటంజేసి కొన్ని రహస్యార్థములను తమతోవచ్చిన శిష్యులకు ఉపదేశించుచుండగా ఈభక్తుండును ఆయర్థములు తనకింతకుపూర్వము శ్రీపెరియపెరుమాళ్లు ప్రసాదించినవియే యగుటంజేసి మిక్కిలి యానందించి బయటికివచ్చి శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారికి సాష్టాంగదండప్రణామంబులాచరించి “వారెవరు? మీరు?” అనియడుగగా, శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యులవారును “అది యేమి” అనియడిగిరి. అంతట యీభక్తుండును పెరియపెరుమాళ్లు తనకీయర్థములను ప్రసాదించిన సంగతిని, ఈతావునకు పొమ్మని నియమించిన సంగతిని, ఇచ్చట నివసించుమని యానతిచ్చిన సంగతినిన్ని విన్నవించగా, పిళ్ళైలోకాచార్యులవారు విని మిక్కిలి సంతోషించి యీభక్తుని యెక్కువ గౌరవించిరి. ఇట్లు కొంతకాలము జరుగుచుండగా నొకనాటిరాత్రి పెరుమాళ్లు ఈభక్తునికి స్వప్నమున సేవసాయించి “ఈయర్థములన్నియు మరుపు తగులకుండుటకై వీటిని యొక గ్రంథముగా రచియింపుమని పిళ్ళైలోకాచార్యులవారితోఁ జెప్పుము” అని యానతియ్యగా ఈభక్తుండును పెరుమాళ్లు ఆనతిచ్చినవిషయమును ఆచార్యులవారి కెఱింగించిరి. తరువాత వారును “అట్లే చేయుదును” అనిచెప్పి తరువాతనే యీగ్రంథమును రచియించిరనెడివిషయ మందఱును యెఱింగినదియే.

రత్నములతో నిండియుండు భూషణమునకు రత్నభూషణమని పేరగునట్లు పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులతో నిండియుండునదియును, అయర్థముల ననుసంధించువారల కొక తేజస్సును గలుగఁజేయునదియునదియైనందునను దీనికి “వచనభూషణము” అని పేరుగలిగెను.

వ్యాఖ్యానావతారిక ముగిసెను.

మూలత్తిన్ ప్రకరణ విభాగప్రకారమ్

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్, ‘‘వేదార్థమఱుతియిడువతు’’ ఎన్నుమదక్కి, ‘‘అత్తాలే యతు ముఱ్పట్టతు’’ ఎన్నుమళవాక, వక్ష్యమాణార్థనిర్ణాయక ప్రమాణనిర్దేశమ్పణ్ణుకిఱతాకైయాలే ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్.

‘‘ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్’’ ఎన్నుమదక్కి ‘‘ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమివళుక్కాక’’ ఎన్నుమళవుమ్ పాపరానచేతనరుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ సర్వేశ్వరనై సహిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కైయే స్వరూపమాన పురుషకారవైభవముమ్, అన్దపురుషకారముమ్ మికైయామ్బడియాన ఉపాయవైభవముమ్ శొల్లుకిఱతు.

‘‘ప్రపత్తిక్కు’’ ఎన్నుమదక్కి ‘‘ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః’’ ఎన్నుమళవుమ్, ఇవ్వుపాయవరణరూప ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్, విషయనియమమ్, ఆశ్రయవిశేషమ్, ఇతై సాధనమాక్కిల్ వరుమవద్యమ్, ఇతిన్ స్వరూపాఙ్గఙ్గళ్ ముతలానవఱ్ఱైచ్చేరచ్చొల్లి, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ను సాధిక్కైయాలే, పూర్వోక్తోపాయశేషమాకైయాల్ ఉపాయప్రకరణమ్. ఇతిల్ ‘‘ప్రాప్తిక్కుకప్పనుమవనే’’ ఎన్నుమళవుమ్ ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ ప్రాసఙ్గికమ్.

‘‘ఉపాయత్తుక్కు’’ ఎన్నుమదక్కి ‘‘ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కుమ్’’ ఎన్నుమళవుమ్, ఉపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తై పెఱువానొరు చేతననుకు, ఉపాయోపేయాధికారప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళైయుమ్, మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళాయుళ్ళవఱ్ఱైయుమ్ విస్తరేణ శొల్లుకైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

మూలగ్రంథపు ప్రకరణవిభాగము

ఈగ్రంథమున, ‘‘వేదార్థమఱుతియిడువతు’’ (వా. ౧) అనునది మొదలుకొని, ‘‘అత్తాలే యతుముఱ్పట్టతు’’ (వా. ౭) అనువరకును ఇందుప్రతిపాదింపఁబోవు విషయములను నిశ్చయించు ప్రమాణమును జూపించుటచే నీగ్రంథభాగము ఉపోద్ఘాతమును గుఱించినది.

‘‘ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్’’ (వా. ౫.) అనునది మొదలుకొని ‘‘ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱుమివళుక్కాక’’ (వా. ౨౨.) అనువరకును అపరాధపడిన వారలగు నిచేతనులయొక్క సర్వాపరాధములను ఈశ్వరునిచే సహింపఁజేసి వారలను రక్షించుటయే స్వరూపముగాఁగల పురుషకారముయొక్క (పురుషకారభూతురాలగు పిరాట్టియొక్క) వైభవమును, ఆపురుషకారమునున్ను మించి యుండు ఉపాయముయొక్క (ఉపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క) వైభవమును చెప్పఁబడినవి.

‘‘ప్రపత్తిక్కు’’ (వా. ౨౩.) అని యారంభించి ‘‘ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః’’ అనువరకును ఈయుపాయ వరణరూపమగు ప్రపత్తికి దేశకాల నియమములు లేకుండుటయు, విషయనియమమును, ఆశ్రయ విశేషమును, దీనిని సాధనముగాఁ గొనినచో వచ్చెడు దోషమున్ను, దీని స్వరూపాంగములు మొదలగువానిని చెప్పి ప్రాప్యనిస్తారే ప్రాపకమునని నిరూపించుటచే పూర్వము జెప్పఁబడిన యుపాయములో సంబంధించినది యగు యుపాయమునుగుఱించిన ప్రకరణము. ఇచట ‘‘ప్రాప్తిక్కుకప్పనుమవనే.’’ (వా. ౭౦.) అనువాక్యమువరకును ప్రస్తుతవిషయమునుగురించి చెప్పఁబడినది. తక్కినది యంతయు ప్రాసంగికము.

‘‘ఉపాయత్తుక్కు’’ (వా. ౭౧) అనునది మొదలుకొని ‘‘ఉపేయవిరోధి కళుమాయిరుక్కుం’’ (వా. ౩౦౭) అనువరకును, ఈయుపాయము నవలంబించి ఫలమును బొందఁగోరునట్టి యొక జీవునికి ఉపాయోపేయ విషయముల యెడల ముఖ్యముగాఁ గావలసిన వాటినిన్ని, ఉపాయాంతరములను త్యజించుటకుగానగు హేతువులను, మిగిలిన త్యాజ్యోపాదేయముల నన్నింటిని విస్తృతముగాఁ జెప్పుటచే నధికారి నిష్ఠాక్రమమును గుఱించి చెప్పఁబడియె.

“తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్పోతు” ఎన్నతుడఙ్గి, “ఉకప్పుముపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్” ఎన్నుమళవాక, హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యాదికళాన సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయర్ పరిమాఱ్ఱమ్, తిరువమ్ కెడుత్త స్వాచార్యవిషయత్తిల్ శిష్యనుపకార స్మృతిక్రమమ్, ఇవఱ్ఱైచ్చొల్లుకైయాలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనాన వధికారియుడైయ స్వాచార్యానువర్తనక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

“స్వగోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు” ఎన్నతుడఙ్గి, “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషమ్ తుడఙ్గి ప్రాప్తిఫలమానకైఙ్కర్య పర్యన్తమాక ఉణ్డాన పేఱుకళుక్కెల్లామ్ హేతువాయ్, స్వకర్మత్తయ నివర్తకమానభగవన్నిర్హేతుకకృపా ప్రభావమ్ శొల్లుకిఱతు.

“స్వతన్త్రనై ఉపాయమాక త్తాన్ పఱ్ఱినపోతిఱే” ఎన్నతుడఙ్గి మేలెల్లామ్ మిక్క వేదియర్ వేతత్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై వెళియాక చ్చొల్లుకిఱతు.

“వేదార్థమఱుతియిడువతు” ఎన్నతుడఙ్గి ఇవ్వర్థత్తిలే తలైక్కట్టుకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ చరమప్రకరణ ప్రతిపాద్యమానవర్థమ్ వేదాన్త తాత్పర్యమెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్. శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్పోలే యిఱే, ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు చరమప్రకరణమ్; అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డు పోన్దు, స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుక్కు, అవఱ్ఱైత్తవిర్న్దు సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్ప

“తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్పోతు” (సూ. ౩౦౮.) అనునది మొదలుకొని” ఉకప్పుముపకారస్మృతియుం నడక్క వేణ్డుం” (వా. ౪౬౫) అనువఱకును హితోపదేశ సమయమున స్వాచార్యునికి పరతంత్రుడై యుండుట మొదలగు సదాచార్య లక్షణమును సచ్ఛిష్యలక్షణమును, నిరుభయుల నడవడికయును, ధనమును నశింపజేసిన యాచార్యుని విషయమున శిష్యుని కుండవలసిన యుపకారస్మృతియు, వీటిని చెప్పుటచే నిచట సిద్ధోపాయనిష్ఠుడగు నధికారికి తన యాచార్యుని విషయమున వర్తించుకొను విధమును గురించి చెప్పబడియె,”

“స్వదోషాను సంధానం భయహేతు, (వా. ౩౬౬.) అనునది మొదలుకొని “నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు” (సూ. ౪౦౬.) అనువఱకును ఈ యధికారికి అద్వేషము మొదలు కైంకర్యప్రాప్తి వఱకును లభించునట్టి ఫలముల కన్నింటికిని హేతుభూతమును, తనయొక్క కర్మముల వలన కలుగు భయమును పోగొట్టునట్టి భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావమును గురించి చెప్పబడియె.

“స్వతన్త్రనై ఉపాయమాక తాన్ పత్తినపోతిఱే. (సూ. ౪౦౭.) అనునది మొదలుకొని పైని మిగుల వైదికులగువారి వేదములోని సారార్థమగు చరమపర్వనిష్ఠను గురించి చెప్పబడినది.

“వేదార్థమఱుతియిడువతు” (సూ. ౧.) అను ప్రారంభ వాక్యము మొదలుకొని యీ పైని గనబడుచున్న విషయమునే యుపదేశించి ముగించుటచే ఈ గ్రంథమునందలి చరమప్రకరణమునం బ్రతిపాదింపబడినయర్థమే వేదాంత శాస్త్రముయొక్క తాత్పర్యముగా నంగీకరింపబడుచున్నది. శ్రీ భగవద్గీతలకు చరమశ్లోక మెట్టిదియో, అట్టిదియే యీ ప్రబంధమునకు చరమ ప్రకరణము. అది యెట్లనిన, అచట సాధ్యోపాయములను (కర్మజ్ఞాన భక్తులను) ఉపదేశించుకొని పోయి, యాసందర్భమున స్వస్వాతంత్ర్యము ప్రాప్తించునేమోయని భయపడిన వానికి వాటిని

ట్టతు; ఇవ్వు, సిద్ధోపాయత్తై చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు, ప్రథమపర్వత్తై త్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు; ఆక ఇప్పడి ఆఱు ప్రకరణమాయ్ ఆఱర్థప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమ్.

ఒన్బతు ప్రకరణమాయ్, ఒన్బతర్థ ప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమెన్నవుమామ్. అన్దపక్షత్తిలుమ్ ప్రథమప్రకరణమ్ పూర్వవత్.

మేల్ "ప్రపత్తిక్కు" ఎన్గిఱదు "భగవద్విషయ ప్రవృత్తి శేషమ్" ఎన్నుమళవుమ్ పూర్వ ప్రకరణోక్తోపాయ శేషమాకైయాల్ ఉపాయప్రకరణమ్.

"ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్" ఎన్గిఱదు, "అకైయాలే సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమళవుమ్ ఉపాయాన్తర దోషప్రకరణమ్. ఇప్ప్రకరణత్తిల్, ప్రపత్త్యుపాయ వైలక్షణ్యకథనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

"ఇవనవనై ప్పెఱ నినైక్కుమ్బోదు" ఎన్గిఱదు "ఇదైచ్చియాన్ పెత్తువిడుకైయాల్ శేష్యమ్పడియాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమళవుమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవప్రకరణమ్.

"ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్" ఎన్గిఱదు "ఉపేయ విరోధికళుమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమళవుమ్ ప్రపన్న దినచర్యా ప్రకరణమ్.

తొలగించి సిద్ధోపాయమును (సర్వేశ్వరునే యుపాయమునుగాను) ఉపదేశించి, వాఁడు స్వతంత్రుఁడే యనకొని భయపడినవానికి ఈ ప్రథమపర్వమును (సర్వేశ్వరుఁడే యుపాయమను దానిని) తొలఁగించి చరమపర్వమును (ఆచార్యుఁడే యుపాయమను దానిని) ఉపదేశించెను. కావున ఈశైలి గనఁబఱచిన ప్రకారము ఈగ్రంథము ఆఱుప్రకరణములు గలది. ఆఱు అర్థములను ప్రతిపాదించునదియును.

ఈగ్రంథము తొమ్మిదిప్రకరణములు గలదియునని సమర్థించుట.

ఈ గ్రంథము తొమ్మిది యర్థములఁ బ్రతిపాదించునదియు, తొమ్మిది ప్రకరణములు గలదియును చెప్పవచ్చును. ఈ పక్షమున మొదటి ప్రకరణమును పూర్వము చెప్పినరీతిగానే యుండును.

తరువాత "ప్రపత్తిక్కు" (వా. ౨౩.) అనునది మొదలుకొని, "భగవద్విషయప్రవృత్తి శేషం" అనువరకును ఈ భాగము పూర్వము చెప్పఁబడిన యుపాయముతోఁ జేరినదియైయుండుటవలన నిదియుపాయ ప్రకరణము.

"ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్" (వా. ౧౧౫.) అనునది మొదలుకొని "అకైయాలే సుఖరూపమాయిరుక్కుం" (వా. ౧౪౧.) అనువరకును ఉపాయాన్తరము నవలంబించుటవలనఁ గలుగు దోషములఁ దెలుపు ప్రకరణము. ఈప్రకరణమున ప్రపత్త్యుపాయమునకుఁగల వైలక్షణ్యముఁ జెప్పుట ప్రాసంగికము.

"ఇవనవనై ప్పెఱ నినైక్కుంబోదు" (వా. ౧౪౨.) అనునది మొదలుకొని "ఇదైచ్చియాన్ పెత్తువిడుకైయాల్ శేష్యంబడియాయిరుక్కుం" (వా. ౨౪౨.) అనువరకును సిద్ధోపాయము నవలంబించిన వారి వైభవమును తెలుపు ప్రకరణము.

"ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్". (వా. ౨౪౩.) అనునది మొదలుకొని "ఉపేయ విరోధికళుమాయిరుక్కుం" (వా. ౩౦౭.) అనువరకును ప్రపన్న దినచర్యను తెలుపు ప్రకరణము.

"తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు" ఎన్నుతుడఙ్గి "చేతననుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే" ఎన్నుమళవుమ్ సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్.

"శిష్యనెన్బతు" ఎన్నుతుడఙ్గి "ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్" ఎన్నుమళవుమ్ సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

"స్వదోషానుసన్ధానమ్" ఎన్నుతుడఙ్గి "నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు" ఎన్నుమళవుమ్ భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారప్రకరణమ్. "స్వతన్త్రనై" ఎన్నుతుడఙ్గి, మేలడఙ్గ చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇవ్విరణ్డు క్రమత్తైయుమ్ పత్తి ఇవర్ "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" "తిరుమామకళ్ తన్" ఎన్గిఱ తనియన్గళిరణ్డుమవతరిత్తతు; ఆకైయాలిరణ్డు ప్రకారము మనుసన్ధిక్కక్కడవైయిఱే.

ఇప్ప్రబన్ధన్దాన్, దీర్ఘశరణాగతియాన తిరువాయ్మొழிపోలే ద్వయవివరణమాయిరుక్కున్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, తిరువాయ్మొழிయిల్ ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలే ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్, మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్ శొల్లి, మేల్ నాలుపత్తాలుమ్ ఉపాయోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్, ఆత్మాత్మీయఙ్గళిల్ తమక్కన్వయమఱ్ఱపడియైయుమ్, అవనోడు తమక్కుణ్డాన నిరుపాధిక సమ్బన్ధత్తైయుమ్, తాన్ప్రార్థిత్తపడియే పెఱ్ఱపడియైయుమ్ ప్రతి

"తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోతు." (వా. ౨౦౫.) అనునది మొదలుకొని, "చేతనరుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే" (వా. ౩౨౦.) అనువరకును సదాచార్యలక్షణమును తెలుపు ప్రకరణము.

"శిష్యనెన్బతు. (వా. ౪౨౧.) అనునది మొదలుకొని "ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుం" (వా. ౩౪౫.) అనువరకును యోగ్యుఁడగు శిష్యునిలక్షణములఁ దెలుపు ప్రకరణము. "స్వదోషానుసంధానం" (వా. ౩౬౬) అనునది మొదలుకొని "నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు" (వా. ౪౦౬) అనువరకును భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారమును గురించిన ప్రకరణము. "స్వతన్త్రనై" (వా. ౪౦౭) అనునది మొదలుకొని తుదివరకును ఈపైని గనఁబడిన చరమప్రాప్య ప్రాపకములను గురించిన ప్రకరణము.

రెండుఅనుసంధానతనయులు ప్రవర్తించుటకు హేతువు.

ఈపైని గనఁబడిన రెండువిధములను ప్రకరణములను బట్టియే కదా "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" అనియు, "తిరుమామకళ్ తన్" అనియు నిట్లు రెండుతనయులు ప్రవర్తించినవి. కావున ఈపైని గనఁబడిన ప్రకారము రెండువిధములుగాను ననుసంధించుకొనినను బాధకము లేదు.

తిరువాయిమొழிవలెనే ద్వయార్థమును వివరించుననీ యనుట.

ఈగ్రంథము దీర్ఘశరణాగతియగు తిరువాయ్మొழிవలెనే ద్వయమును వివరించుననియు చెప్పినది, తిరువాయ్మొழிయందలి మొదటి మూఁడుపత్తులచేతను ద్వయముయొక్క ఉత్తరఖండార్థమును, తరువాతి మూఁడుపత్తులచేతను పూర్వఖండార్థమునున్ను తెలిపి, పైనాలుగుపత్తులచేతను ఉపాయమగుటకు ఉపయుక్తములగు గుణములను, తన విషయమైగాని, తనతోసంబంధించినవాని విషయమునఁగాని తనకెట్టి సంబంధము లేకుండుటను, సర్వేశ్వరునితోఁ దనకుఁగల నిరుపాధిక సంబంధమునున్ను, తాను ప్రార్థించినవిధముననే లభించినవిధమును ప్రతిపాదించుటచే నంమలకను

సాధిక్కైయాలే, తదనురూపాఙ్గఙ్గళై చ్చొల్లి త్తలైక్కట్టినాప్పోలే, ఇతిలుమ్, ప్రథమత్తిలే పురుషకారత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ ఉపాయత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ ఏతదుపాయాధికారి నిష్ఠైయైయుమ్ శొల్లుకైయాలే పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్ అవ్వధికారి నిష్ఠైయై శొల్లుకిఱవళవిల్ ఉపేయాధికారాపేక్షితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఇతుక్కు ళ్ళే ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్ శొల్లి మేల్ ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్, తదుపదేష్టావాన ఆచార్యనళవిల్, ఇవనుక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళైయుమ్, ఇవనుక్కు మహావిశ్వాసహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావత్తైయుమ్, వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియైయుమ్ శొల్లి త్తలైక్కట్టుకైయాలే.

ఒన్ఱత్థ ప్రతిపాదకమాన పక్షత్తిలుమ్, పూర్వవాక్యత్తిల్ క్రియాపదోక్తమాన స్వీకారమ్ ఉపాయాన్తర త్యాగపూర్వకమాయల్లది రామైయాలుమ్, దినచర్యైయుమ్ అప్పదత్తిలే ప్పడుకిఱ అధికారిక్కే యుళ్ళతాకైయాలుమ్, సదాచార్యలక్షణమ్ ద్వయోపదేష్టావాన ఆచార్యన్పడి శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, ద్వయవివరణమాక నిర్వహిక్కక్కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి ద్వయవివరణమానవితిలే, ద్వయత్తిల్పోలే మఱ్ఱై రహస్యద్వయార్థఙ్గళుమ్ సఙ్గ్రహేణోక్తఙ్గళాయిరుక్కుమ్; ఎఙ్గనేయెన్నిల్;

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) [వా. ౨౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి (అడియానెన్ఱిరే) [వా. ౨౭] ఎన్ను

రూపములగు నర్థములను ప్రసాదించి ముగించినట్లు, ఈ గ్రంథమునను, ప్రథమమున పురుషకారమును, తరువాత ఉపాయమును, తరువాత ఈ రెంటిని యాశ్రయించునట్టి యధికారికిఁ గావలసిన నిష్ఠనున్ను తెలుపుటచే పూర్వఖండము యొక్క యర్థమును, అట్టి యధికారికిఁ గావలసిన నిష్ఠను చెప్పి ముగింపువరకు ఫలప్రాప్తియందధికారముండుటచేఁ గావలసినవాటిఁ జెప్పునట్టి యీసందర్భమున ఉత్తరఖండము యొక్క యర్థమును తెలిపి తక్కిన గ్రంథమున నట్టి యర్థముల నుపదేశించునట్టి యాచార్యునివిషయమున నితనికుండవలసిన విశ్వాసముయొక్కయు అనువర్తనముయొక్కయును విధములను, ఈతనికి ఎక్కువవిశ్వాసము గలుగుటకు హేతుభూతమగు భగవన్నిర్హేతుక కృపయొక్క ప్రభావమునున్ను, వాక్యద్వయమునందును జెప్పఁబడిన ఉపాయోపేయములయొక్క చరమావధిని చెప్పి ముగించియున్నారు.

తొమ్మిదియర్థములను ప్రతిపాదించుపక్షమునను, ద్వయ వివరణమగుట

ఈ గ్రంథము తొమ్మిదియర్థములను ప్రతిపాదించునదిగాను గొనఁబడిన పక్షమునను, ద్వయముయొక్క పూర్వవాక్యమునందలి క్రియాపదముచేఁ దెలుపఁబడిన స్వీకారమనునది, ఉపాయాంతరములను విడలుకొనిననే తప్ప కలుగదు గనుకను, దినచర్యయును అపదముచేఁ దెలుపఁబడినట్టి యధికారికే యుండునదైనందునను, సదాచార్యలక్షణముఁ జెప్పినపుడు దానిని ద్వయము నుపదేశించునట్టి యాచార్యునితోఁ బోల్చి చెప్పుటవలనను, ఇది ద్వయార్థమును వివరించునదియని నిరూపింపవచ్చును.

తక్కిన రెండుమంత్రములను వివరించునది యనుట.

ఇట్లు ద్వయార్థమును వివరించునట్టి యీ గ్రంథమున ద్వయమునందువలెనే తక్కిన రెండు రహస్యములును సంగ్రహముగాఁ జెప్పఁబడినవి. అదియెట్లనిన,

“అహమర్థత్తుక్కు” (వా. 23) అనునది మొదలుకొని “అడియానెన్ఱిరే” (వా. 28) అను

తళవాకవుమ్ (స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమిఱే ప్రధానమ్) [వా. ౧౧౧] ఎన్నుమ్ ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(స్వయత్న నివృత్తి) (వా. ౨౧) ఇత్యాదియాలుమ్ (తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు) (వా. ౧౮౦) ఎన్ను తుడజ్గి (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) (వా. ౨౪౩) ఎన్గిఱత్తుక్కు క్కీళిలుళ్ళత్తాలుమ్ నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(పరప్రయోజనప్రవృత్తి) (వా. ౨౭) ఇత్యాదియాలుమ్, (ఉపేయత్తుక్కిళైయపెరుమాళై యుమ్) (వా. ౮౦) ఇత్యాదియాలుమ్, (కైజ్కర్యత్తాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు) (వా ౫౮౧) ఇత్యాదియాలుమ్, తృతీయపదార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అజ్ఞానత్తాలే) (వా. ౪౩) ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) (వా. ౧౧౫) ఇత్యాది యాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగత్తై సహేతుకమాక చ్చొల్లుకైయాలే, తత్త్యాజ్యతైయాన త్యాగప్రకారముమ్ శొల్లుకిఱ పదద్వయార్థముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(ఇనుతనక్కు స్వరూపమ్) (వా. ౫౫) ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు) (వా. ౬౬) ఇత్యాదియాలుమ్, "మామేకమ్, శరణమ్" ఎన్గిఱ పదజ్గళిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) (వా. ౧౩౪) ఇత్యాదియాలే, "వ్రజ" ఎన్గిఱ స్వీకారలక్షణమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవనివనై) (వా. ౧౪౩) ఎన్నుతుడఙ్గి (స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్)

వరకును, "స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమిఱే ప్రధానమ్" (వా. ౧౧౧) అనువఱకు నీతావుల ప్రణవముయొక్కయర్థము తెలుపఁబడినది.

"స్వయత్న నివృత్తి" (వా. ౨౧) ఇత్యాది గ్రంథముచేతను "తన్నైత్తానేముడిక్కైయావతు" (సూ.౧౮౦)అనువాక్యము మొదలుకొని "ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్" (వా.౨౪౩)అను వాక్యమునకు పూర్వపు గ్రంథభాగమునను "నమః" అనుశబ్దముయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

"పరప్రయోజన ప్రవృత్తి" (వా.౨౭) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "ఉపేయత్తుక్కిళైయ పెరుమాళైయుమ్" (వా.౮౦) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "కైంకర్యంధాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు" (వా.౫౮౧) ఇత్యాదివాక్యములచేతను మూఁడవపదముయొక్క (నారాయణాయ) అనుపదము యొక్క) యర్థము తెలుపఁబడినది.

"అజ్ఞానత్తాలే" (వా.౪౩) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్" (వా.౧౧౪)ఇత్యాదివాక్యములచేతనున్ను ఉపాయాంతరత్యాగమును సహేతుకముగాఁ దెలుపుటం జేసి, వాటిఁద్యజించుటనున్ను త్యజించుపద్ధతినిన్ని తెలుపునట్టి రెండవపదములయొక్క (చరమశ్లోకమునందలి సర్వధర్మాన్—పరిత్యజ్య అను రెండుపదములయొక్క) యర్థము చెప్పఁబడినది.

"ఇనుతనక్కు స్వరూపం" (వా.౫౫) ఇత్యాదివాక్యములచేతను, "ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్నినవు" (వా.౬౬) ఇత్యాదివాక్యములచేతను "మామేకం-శరణం" అనుపదములయొక్క యర్థము తెలుపఁబడినది.

"ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు" (వా. ౧౩౪) ఇత్యాది వాక్యములచేత "వ్రజ" అను పదముచే దెలుపఁబడిన స్వీకారముయొక్క వైలక్షణ్యము తెలుపఁబడినది.

"అవనివనై" (వా.౧౪౩)అనువాక్యము మొదలుకొని "స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్

మూ॥ ౧॥ వేదార్థమ్

(వా. ౧౪౪) ఎన్నుమళవుమ్, సర్వపాపఙ్గళైయుమ్ తళ్ళియఙ్గీకరిక్కు మీశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్, (కృపాఫలముమనుభవిత్తే యఱివేనుమ్) (వా. ౪౦౨) ఎన్రు,ఫలసిద్ధియిల్ కణ్ణళివిల్లామైయైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఉత్తరార్ధత్తిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ప్రకరణవిభాగప్రకారమ్ సంపూర్ణం.

ప్రమాణవిచారమ్.

(వేదార్థమిత్యాది) ప్రమాణానాన్తరమ్, ప్రమాణత్తైక్కొణ్డిఱే ప్రమేయత్తై నిశ్చయిప్పతు. అన్దప్రమాణఙ్గళ్, ప్రత్యక్షాదిరూపేణ అష్టవిధమాక చ్చొల్లువర్ కళ్. అతిల్ * "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః" ౧ ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱ బాహ్యర్ దృష్టికళైప్పోలన్నియే, ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్రైయుమ్ ప్రమాణతయా అఙ్గీకరిత్తు, ఉపమానాది పఞ్చకత్తై

మూ॥ ౧॥ వేదార్థమును

ప్రబలం" (వా.౧౪౨) అనువాక్యమునరకము సర్వపాపములను తొలగించి యాచేతను నంగీకరించునట్టి యీశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమును, "కృపాఫలము మనుభవిత్తే యఱివేనుమ్" (వా.౪౦౨)అను వాక్యమున ఫలము సిద్ధింపవిషయమై శోకింపకుమని చెప్పినందున చరమశ్లోకముయొక్క యుత్తరార్థముయొక్క యర్థమును చెప్పఁబడినది.

ప్రకరణవిభాగప్రకారము ముగిసెను.

ప్రమాణవిచారము.

అవతారిక:—ప్రమాత (ఒకవస్తువును తెలిసికొనువాఁడు) ప్రమాణముఁగొనియే కదా (దానిఁ దెలుపుటకాధారమగు సాధనముఁ గొనియేకదా) ప్రమేయమును (తెలియఁదగు వస్తువును) నిశ్చయించును. అట్టి ప్రమాణము ఎనిమిది విధములని చెప్పుదురు. అందు మనవారు *"ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః" (లోకాయతికులు ప్రత్యక్షమును మాత్రమే ప్రమాణముగాఁ గొనుదురు) అని చెప్పియున్నట్లు

* చార్వాకులకు ప్రత్యక్షమొక్కటియే ప్రమాణము. ప్రత్యక్షమనఁగా చక్షురాదీంద్రియములద్వారా గలుగు జ్ఞానము. వైశేషికులకును బౌద్ధులకును ప్రత్యక్షానుమానములు ప్రమాణములు. ప్రత్యక్షాదిమూలముగాఁ దెలియవచ్చునట్టి ధూమాదులమూలముగ అగ్న్యాదులనూహించుట యనుమానము. సాంఖ్యులకు ప్రత్యక్షానుమానాగమములు ప్రమాణములు. ఆగమమనఁగా శాస్త్రమును ఆప్తవాక్యమును. నైయాయికులలో భూషణమతావలంబులకు ఈపైమూఁడే ప్రమాణములు. ఉదయనుని పక్షమున ప్రత్యక్షానుమానోపమాన శబ్దములు ప్రమాణములు. ఒకవస్తువునిజూచి యందుమూలముగ తత్సదృశమగు వస్తువుఁ దెలిసికొనుట యుపమానము. ప్రాభాకరునికి ఈనాలుగును అర్థాపత్తియును ప్రమాణములు. "దేవదత్తుఁడు పగలుభుజింపఁడు అయితే క్రొవ్వియున్నాఁడు" అంటే మేని భుజింపకపోతే క్రొవ్వియుండుట యసంభవముగాన, పగలుభుజింపకపోయినను రాత్రిభుజించునని యూహించుట యర్థాపత్తి యనఁబడును. భాట్టునికిని మాయావాదులకును ఈపైయైదును అనుపలబ్ధి

యుమ్ అవఱ్ఱిలే యథాయోగమ్ అన్తర్భవిప్పిత్తు, అవఱ్ఱిల్ ప్రత్యక్షమ్ ఇన్ద్రియగ్రాహ్యా
ర్థఙ్గళిలుమ్, అనుమానమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తి గ్రహణానురూపమాక కతిపయపరోక్షార్థఙ్గళిలుమ్
ప్రమాణమాకవుమ్, అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ శాస్త్రమే ప్రమాణమాకవుమ్ నిష్కర్షిత్తు, అతుతన్నిలుమ్
(౧) "వేదేకర్త్రాద్యభావాద్బలవతిహి నయై స్త్వన్మ్యఖే నీయమానే తన్మూలత్వేన మానం తదితర
దఖిలం జాయతే" ఎన్గిఱపడియే స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు మూల సాపేక్షమాన పౌరుషేయశాస్త్రి
త్తైప్పఱ్ఱి, స్వతఃప్రామాణ్యముడైయ వేదమే ప్రబలమాణమాకవు మఱుతియిట్టిరుక్కుమ్ పరమ
వైదికరాకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ తామరుళిచ్చెయ్కిఱ వర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదప్రతిపాద్యమెన్ను మిద
మ్ తోఱ్ఱ, ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాక అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై
ఇవ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణై కతానత్వఙ్గళాలే ఈశ్వరన్ అఖిలప్రమేయ విలక్షణ

వేదబాహ్యులగు కుదృష్టులవలెఁగాక, ప్రత్యక్షము, అనుమానము, ఆగమము ఈమూటినిన్ని ప్రమాణ
ములనుగా నంగీకరించి తక్కిన ఉపమానాదుల నయిదింటిని సందర్భానుగుణముగ నామూడింటి
లో నంతర్భవింపఁజేసి, వాటిలో ప్రత్యక్షమును ఇంద్రియములద్వారా తెలియవచ్చునట్టి పదార్థముల
విషయమునను, అనుమానమును ప్రత్యక్షముగాఁ దెలియవచ్చువాటిఁ బోలియుండు కొన్ని యప్రత్య
క్షములగు పదార్థముల విషయమునను, ప్రమాణముగానును, ఇంద్రియములద్వారా తెలియరానివాటి
విషయమున శాస్త్రమునే ప్రమాణముగానును నిశ్చయించి, దానిలోను, "వేదే కర్త్రాద్యభావాద్బ
లవతిహి నయై స్త్వన్మ్యఖే నీయమానే తన్మూలత్వేనమానం తదితరదఖిలం జాయతే" (శ్రీరంగ. స్త.
౨. ౧౮) "కర్తయును వానిమూలమూలముగా సంప్రాప్తించునట్టి ప్రమాదాదిదోషములును లేనిదై
నందున స్మృతులు మొదలగు వానికంటెను ప్రబలమైనదగు వేదము సామాన్యముగాను విశేషము
గానును నిన్ను ప్రతిపాదించునదిగాను గొనఁబడుటచే తదితరములగు స్మృత్యాది గ్రంథజాలమంత
యును అట్టి వేదమునే యాధారముగాఁ గొని ప్రవర్తించినదియగుటచే ప్రమాణముగాఁగొనఁబడు
చున్నది" అని చెప్పియున్నట్లు, తాను ప్రమాణమగుటలో స్మృత్యాది పౌరుషేయ శాస్త్రముకం
టెను స్వతఃప్రమాణమగు (తనకుతానే ప్రమాణమగు) వేదమునే ప్రబలప్రమాణముగాఁ దెలియఁ
జేయునట్టి పరమవైదికులగుటచే శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యులవారు తాము రచియించిన యీగ్రంథమునఁ
బ్రతిపాదింపఁబడినట్టి యర్థములన్నియును వేదప్రతిపాదితములనెడి విషయమును సూచింపుచు ప్ర
థమమున, వేదమును ప్రమాణముగా నంగీకరించి, అట్టి వేదార్థములను నిర్ణయించునట్టి పద్ధతినియీ
వాక్యమునఁ బ్రతిపాదించుచున్నారు.

వేదశాస్త్రము అపౌరుషేయమని ప్రతిపాదించుట.

సర్వేశ్వరుఁడు అఖిలహేయప్రత్యనీకుఁడును, కల్యాణగుణైకాశ్రయుఁడును నగుటచే తక్కిన

యును చేరి ఆఱు ప్రమాణములు. అనుపలబ్ధియనఁగా దెలియరాకుండుట. ఉ.—ఘటము కంటికి తెలి
యరాకుండుటయే యదిలేకపోవుటకుఁ బ్రమాణము. పౌరాణికులకు ఈపైయాఱును సంభవమును ఐతి
హ్యమును చేరి యెనిమిది ప్రమాణములు. వేయియున్నవానివద్ద నూఱు తప్పక యుండుట సంభవము.
చెప్పినవారు తెలియక, పెద్దలు చెప్పఁగానిన జనప్రవాదము ఐతిహ్య మనఁబడును. ఈవిషయమునే
"ప్రత్యక్షమేకం చార్వాకాః కణాదసుగతౌ పునః । అనుమానంచ తచ్చాపి సాంఖ్యాశ్శబ్దంచ
తేఅపి। న్యాయైకదేశినోప్యేవ ముపమానంచకేచన। అర్థాపత్త్యాసహైతాని చత్వార్యాహ ప్రభాకరః॥
అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టా వేదాన్తినస్తథా । సంభవైతిహ్యయుక్తాని తానిపౌరాణికావిదుః॥

నాయిరుక్కుమాప్పోలే యిఱే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళాలే వేదమ అఖిలప్రమాణవిలక్షణమా యిరుక్కుమ్బడి, వేదత్తినుడైయ అపౌరుషేయత్వాదిగళ్ ,,వాచావిరూపనిత్యయా'' ఇత్యాదిశ్రుతియా లుమ్, ,,అనాదినిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయమ్భువా, ఆదౌ వేదమయీ దివ్యా యతస్సర్వాః ప్రసూతయః'' ఇత్యాదిస్మృతియాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళ్ వేద నిత్యత్వత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, తదపౌరుషేయత్వముమ్ సిద్ధమిఱే; అతఏవ భ్రమవిప్రలమ్భప్రమాదా ఽశక్తిరూపదోషచతుష్టయ సమ్భావనాగన్ధరహితమాయిరుక్కుమ్, పౌరుషేయత్వమిఱే అప్పై వరు కైక్కుమూలమ్. ఇప్పడి యిరుక్కైయాల్ ఇతుక్కుమేఱ్పట్ట శాస్త్రమిల్లై; ఆకైయాలే యిఱే ,,సత్యంసత్యం పునస్సత్య ముద్ధృత్యభుజముచ్యతే, వేదాచ్ఛాస్త్రం పరం నాస్తి నదైవం కేశవా త్పరమ్'' ఎన్ఱు ఇతిహాసికరాలుమ్ ప్రామాణికరాలుమ్ ఏకకణ్ఠ్యమాక చ్చొల్లప్పట్టతు, ఇతి నైగమా మెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పత్తినే యిఱే ,,మఱై యెన్ఱు'' ఎన్ఱు నమ్మాళ్వారరుళిచ్చెయ్తతు, అనన్తరమ్ పిఱన్దవరాన భట్టరుమ్, ,,ఆద్యో వేదః ప్రమాణమ్'' ఎన్నారిఱే.

పదార్థములన్నింటికంటెను నున్న విలక్షణము(డగునట్లు, వేదమునకు నపౌరుషేయత్వము నిత్యత్వము మొదలగు గుణములు కలదియగుటంజేసి తక్కిన ప్రమాణములన్నింటికంటెను నున్న విలక్షణమైనది గానుండును. వేదము అపౌరుషేయమును గలదైనట్లు, ,,వాచా విరూపనిత్యయా'' (యజు. కా. ౨ ప. ౬. ప. ౬. ౨) (బహువిధమైనదియు, నిత్యమునగు వాక్కులో దుర్వ్యమని తెలియవలయును) అని గూఢి మొదలగు శ్రుతులవలనను ,,అనాది నిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయమ్భువా ఆదౌ వేదమయీ దివ్యాయతస్సర్వాః ప్రసూతయః'' (ఏ వాక్కువలన సమస్తములగు జన్మములును తెలియవచ్చుచున్నవో, ఏది జన్మనాశములు లేనిదియో, ఏది తక్కిన ప్రమాణములకంటెను విలక్షణమైనదియో, వేదస్వరూపము నగు ఈవాక్కు సృష్టికాలమున సర్వేశ్వరునిచే బయలుపరుపబడినది) ఇత్యాది స్మృతులచేత నున్న ప్రతిపాదింపబడినది గదా! శ్రుతులచే ననువదింపబడిన స్మృతులును వేదము నిత్యమని చెప్పుటచే నది యపౌరుషేయమగుటయు సిద్ధమేగదా! కావుననే యిందు +భ్రమ, విప్రలంభ, ప్రమాద, అశక్తిరూపములగు నాలుగు విధములగు దోషములును యించుకైనను నుండవచ్చునేమో యని తలంచుటకును అవకాశములేదు. వీలనిన, పౌరుషేయమగుటయే గదా యవి యుండుటకు మూలము. వేద మిట్టిదియగుటంజేసి దీనికి మించినశాస్త్రము మొక్కటియులేదు. కనుక నే ,,సత్యం సత్యంపునస్సత్య ముద్ధృత్య భుజముచ్యతే। వేదశాస్త్రాత్పరం నాస్తి న దైవం కేశవాత్పరం'' (హరివ, భవిష. ౨. ౧౫) (వేదశాస్త్రమును మించిన శాస్త్రములేదు. కేశవునికంటె నుమించిన దైవములేదు. ఇది సత్యము. ముమ్మాటికి సత్యము. ప్రమాణముచేయుచున్నాను) అనియిట్లు ఇతిహాస కారులును, పురాణకర్తలును ఏకకంఠముగా వక్కాణించియున్నారు. దీనియొక్క మాహాత్మ్య మునంతయును మనస్సులోనుంచుకొనియు గదా శ్రీనమ్మాళ్వారులయందు ,,మఱై మికు నుఱైతి'' (తిరు వాయ్. ౧. ౧. ౭) (ప్రకాశమునతిశయించిన వేదము) అని దీని బల్కియున్నారు. వారికి తరు వాతవచ్చినవారును, ప్రామాణికులలో ప్రముఖులుగా నెన్నబడినవారునగు భట్టరును ,,ఆద్యో వేదః ప్రమాణం'' (శ్రీరంగ. స. ౨. ౨. ౧౯) (వేదము మొదటిప్రమాణము) అనిగదా తెలిపియున్నారు.

\+ భ్రమము = భ్రాంతిమూలముగ విరుద్ధార్థములఁజెప్పుట; విప్రలంభము = వంచనమూలముగ విరుద్ధార్థములఁజెప్పుట. ప్రమాదము = అనవధానమూలముగ విరుద్ధార్థముఁజెప్పుట. అశక్తి = సరియైనయర్థమును దెలిసికొనుటకు శక్తిలేమిఁజేసి విరుద్ధార్థముఁజెప్పుట.

ఇత్తై వేదమెన్గిఱతు, "వేదయతీతి వేదః" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియాలే. బుభుత్సుక్కళాయ్ ఆస్తికరాయిరుప్పార్కుక్కు స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ వేదన్దాన్, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమ్. అత్తై ఇవ్విడత్తిల్ ఉభయభాగసామాన్యవాచియాన వేదశబ్దత్తాలే సాకల్యేన శొల్లుకిఱతు.

(అర్థమ్) ఎన్ఱు పూర్వభాగ ప్రతిపాద్యమాన కర్మత్తైయుమ్, ఉత్తరభాగ ప్రతిపాద్యమాన బ్రహ్మత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

పూర్వోత్తర మీమాంసైకళిల్ "అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా" ఎన్ఱుమ్ "అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా" ఎన్ఱుమిఱే ఉపక్రమిత్తతు. అకైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనరూపమాన కర్మముమ్, ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమిఱే. కర్మత్తినుడైయ భగవదారాధనత్వమ్, "స ఆత్మా అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః" ఎన్ఱు అగ్నీన్ద్రాది సకలదేవతైకళుమ్ భగవచ్ఛరీరభూతరాక శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలే సిద్ధమిఱే. ఇవ్వాకారత్తైయఱిన్దు అగ్నీన్ద్రాది దేవతాన్తర్యామి సమారాధనమాక అనుష్ఠిక్కుమవర్కళిడత్తిల్, ఇతినుడైయ భగవదారాధనత్వమ్ సుస్పష్టమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వాకారమఱియాతార్ అన్యదేవతామాత్రఙ్గళై యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ కర్మముమ్, వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్ త్తలైక్కట్టుమ్. "యే యజన్తి పితౄన్దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్, సర్వభూతా

వేదశబ్దముయొక్క యర్థము.

"వేద" శబ్దమునకు "వేదయతీతి వేదః" అను వ్యుత్పత్తి. "విదజ్ఞానే" అని ధాతువు. తెలియఁజేయునది యని యర్థము. అనఁగా, తెలిసికొనవలయునని కోరికగల యాస్తికులకు తనయర్థమును ప్రకాశింపఁజేయునది యనుట. ఇట్టి వేదము తాను ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి విషయములవలన రెండు భాగములుగలదిగా నుండెను. ఆయినందున మొత్తముమీఁద రెండుభాగములను తెలుపునది యగు "వేద" అనుశబ్దముచే వ్యవహరింపఁబడుచున్నది.

వేదార్థవిచారము భగవదారాధన మనుట.

(అర్థము) అర్థమనఁగా పూర్వభాగమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు కర్మమును ఉత్తరభాగమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు బ్రహ్మమునను. కావుననే పూర్వమీమాంసను (పూర్వభాగముయొక్క యర్థవిచారమును) "అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా" (పూ. సూ. ౧. అ. ౧. పా. ౧. సూ) (తరువాతకర్మమును గూర్చిన విచారము) అనియు, ఉత్తరమీమాంసను (ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థవిచారమును) "అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా" (బ్ర. సూ. ౧. అ. ౧. పా. ౧. సూ) (తరువాత బ్రహ్మమును గూర్చిన విచారము) అనియును గదా ఆరంభించియున్నారు. కావున ఈరెండు భాగములయందును తెలుపఁబడునది యారాధనరూపమగు కర్మమును దానిచే నారాధింపఁబడువాఁడగు బ్రహ్మమును గదా! కర్మము భగవదారాధన రూపమైనట్లు "స ఆత్మా అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః" (సర్వేశ్వరుఁడాత్మ, తక్కిన దేవతలవయవములు) అను శాస్త్రవాక్యమున అగ్నీంద్రాది సకలదేవతలును భగవంతుని శరీరమని చెప్పియుండుటచే సిద్ధముగుచున్నది. ఈవిషయమును తెలిసికొనినవారై, అగ్నీంద్రాదిదేవతల కంతరాత్మయగు వానిని సంతోషింపఁజేయుటకై కర్మముల ననుష్ఠించువారికే కర్మము భగవదారాధనమనెడి విషయము బాగుగా తెలిసియుండును. ఈ విషయము తెలియనివారు అగ్నీంద్రాదిదేవతలను మాత్రముద్దేశించి యనుష్ఠించునట్టి కర్మమును పర్యవసానమున భగవదారాధనమే యగును. ఏలననఁగా, "యే యజన్తి పితౄన్ దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్

న్తరాత్మానం విష్ణుమేవ యజన్తితే" ఎన్నక్కడవదికాణ్. "యేఽప్యన్యదేవతాభక్తా యజన్తేశ్రద్ధయాన్వితాః, తేఽపిమామేవకౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్" ఎన్ఱు తానేయరుళిచ్చెయ్దానిఱే ఆకైయాలే ఎల్లాప్పడియాలుమ్ కర్మత్తుక్కు భగవదారాధనత్వమ్ సిద్ధమిఱే.

ఇప్పడి ఆరాధన రూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమాకిఱ అర్థద్వయత్తైయుమఱియవే, త్యాజ్యోపాదేయ రూపసకలార్థఙ్గళైయుమఱియలాయిరుక్కైయాలే, భాగద్వయ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్గిఱతు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; కర్మత్తాన బుభుక్షుక్కళుక్కు ఐశ్వర్య సాధనమాయ్, ముముక్షుక్కళిల్ భక్తినిష్ఠర్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్, ప్రపన్నర్క్కు కైఙ్కర్యరూపమాయిఱే ఇరుప్పతు. ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళ కర్మత్తై వేదత్తై ఉళ్ళపడి యఱియవే, అనన్తస్థిరఫల బ్రహ్మప్రాప్తికామరాన సాధకర్క్కు, ఇతు ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్, ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్ త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్. అనన్యసాధనర్క్కు ఇతుకొణ్డు సాధిక్కవేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్. ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్. బ్రహ్మత్తై యఱియుమ్పోతు, తత్స్వరూప రూపగుణ విభూతికళెల్లా మఱియవేణ్డుకైయాలే, విభూతిభూత చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్.

సర్వభూతాన్తరాత్మానం విష్ణుమేవ యజన్తితే" (దక్షస్మృ) (ఎవరు పితృదేవతలను, ఇంద్రాదిదేవతలను, నిత్యాగ్నిహోత్రులను బ్రాహ్మణులనున్ను పూజించుచున్నారో, వారు సర్వభూతములలో నంతరాత్మగానుండునట్టి విష్ణువునే పూజించుచున్నారు.) అని చెప్పఁబడియె గదా "యేప్యన్యదేవతా భక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః తేపిమామేవ కౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్" (భగీ. ౯. అ. ౨౩. శ్లో॥ (ఎవరు పరమాత్మికంబైన వేఱయినవారలగు ఇంద్రాదిదేవతలయెడల భక్తిగలవారై వారిని పూజించుచున్నారో. వారును, ఇది భగవదారాధనమనెడి జ్ఞానము లేనివారై నన్నే పూజించుచున్నారు.) అని భగవంతుఁడే స్వయముగ చెప్పియున్నాడు. కావున అన్నివిధములను కర్మము భగవదారాధనమని సిద్ధించుచున్నది.

అధికారిభేదమునుబట్టి కర్మములయుపయోగమున భేదము.

ఇట్లు కర్మము ఆరాధనమనియు, దానిచే నారాధింపఁబడునది బ్రహ్మమనియు నిరూపించుటవలన ఈ రెండింటిని తెలిసికొనియె గదా! త్యాజ్యములును ఉపాదేయములునగు సమస్తార్థములను తెలిసికొనఁగలము. కావున పైని గనఁబఱచినప్రకారము వేదముయొక్క రెండుభాగములలోనను ప్రతిపాదింపఁబడునవి కర్మమును బ్రహ్మమునని యేర్పడుచున్నది. కర్మమనునది లౌకికసుఖముల నపేక్షించువారికి ఐశ్వర్యము నిచ్చునదియు, ముముక్షువులలో, భక్తినిష్ఠులకు ఉపాసనాంగముగాను, ప్రపన్నులకు కైంకర్యరూపముగాను నుపయోగపడును. ఇవ్విధముగ నుండునట్టి కర్మముయొక్క స్వరూపము వాస్తవముగాఁ దెలిసికొనిననే అనంత స్థిరఫలమును గోరునట్టి సాధకులకు (ఉపాసకులకు) వారియుపాసనమున కంగముగా గ్రహింపఁబడునది యగును. ఐశ్వర్యకాములు దీనిగ్రహము నెట్టిస్వరూపమున గ్రహింతురో, అట్టిస్వరూపమున నిది వీరికి త్యాజ్యమనియును ఎఱుంగఁదగును. వేఱొకసాధనము నపేక్షింపనివారికి (ప్రపన్నులకు) దీనిఁగొని సాధింపవలసిన దద్దియును లేకుండుటంజేసి వారిచే నిది కైంకర్యరూపమున గ్రహింపఁబడినదగును. అయితే దీని నుపాసకులు గ్రహించిన ప్రకారము మిది వీరికి త్యాజ్యమని యేర్పడుచున్నది. బ్రహ్మమును తెలిసికొనవలయునన్న, దాని స్వరూపమును, ఆకారమును, గుణములను విభూతులను వీటినన్నింటిని తెలిసికొనవలసియుండుటం జేసి, యట్టి విభూతులగు చేతనాచేతన పదార్థముల స్వరూపములను తెలిసికొన వచ్చును.

మూ॥ అఱుతియిడువతు

అతిల్ జ్ఞానానన్దలక్షణమాన చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాక వరుకిఱతాకైయాలే, కైవల్య త్తిన్ వేషముమఱియలామ్. బ్రహ్మత్తినుడైయ శేషిత్వ ప్రాప్యత్వజ్గళై యఱియవే, తదనుభవాది కళ్ పురుషార్థమెన్ఱఱియలామ్. తదుపాస్యత్వ శరణ్యత్వజ్గళై యఱియవే, తత్ప్రాప్తిసాధన విశేష జ్గళై యఱియలామ్. సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరజ్గళినుడైయ త్యాజ్యత్వత్తైయుమ్, బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయ భోగ్యత్తైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రకారతయా పరతన్త్రమాన స్వస్వ రూపత్తైయుమ్ దర్శిక్కవే, సుస్పష్టమాక వఱియలామ్. ఆక ఇప్పడియిరుక్కైయాలే భాగద్వయ త్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమెన్నక్క డవదు. "త్వదర్చావిధిముపరి పరిక్షీయతే పూర్వభాగః। ఊర్ధ్వోభాగస్త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాప నైస్త్వత్పదాప్త్యై" ఎన్ఱిఱె భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి భాగద్వయ ప్రతిపాద్యజ్గళాన ఇవ్వర్థజ్గళై యఱుతియిడుకైయావతు, కర్మత్తినుడైయ స్వరూపాఙ్గ ఫలాదికళైయుమ్, బ్రహ్మత్తినుడైయ స్వరూపరూపగుణ విభూత్యాదికళైయుమ్ సంశయ విపర్యయమఱ నిర్ణయిక్కై, అతు తాన్ శేయ్యుమ్బోతు, సకలశాఖా ప్రత్యయన్యాయ

మూ॥ నిర్ణయించుట

అందులోను జ్ఞానానందస్వరూపమగు చేతన పదార్థములయొక్క స్వరూపవైలక్షణ్యమును బట్టివచ్చు నది యగుటంజేసి యాసందర్భమున కైవల్యముయొక్క స్వరూపమునున్ను తెలిసికొనవచ్చును. బ్రహ్మము శేషియనియు, ప్రాప్యమనియును తెలియుటచే నట్టి బ్రహ్మము ననుభవించుటయే పురుషార్థ మని తెలియఁ దగును. బ్రహ్మము ఉపాస్యమనియు, శరణ్యమనియును తెలిసికొనుటచే అట్టిబ్రహ్మ మును బొందుటకుగా నగు సాధన విశేషములనున్ను తెలియఁదగును. వేఱొక్క సాధ్యమును వే ఱొక్క సాధనమునున్ను విడువవలసిన దనియు, బ్రహ్మము తనకు మించిన భోగ్యవస్తు వెద్దియును లేనిది యనియు, అది వేఱొక్కదానిఁ గొని సాధింపఁ దగినది కాదనియు, అట్టి బ్రహ్మముకు శరీర భూతుఁ డగుటచే పరతంత్రుఁడుగా నుండుట యనెడి స్వస్వరూపమునున్ను గానిపించినతోడనే (సాధనాంతరాదులు త్యాజ్యములని) స్పష్టముగాఁ దెలియ వచ్చును. కావున ఈపైని చెప్పిన ప్రకా రము వేదముయొక్క రెండుభాగముల యందును ప్రతిపాదింపఁ బడునది ఆరాధన స్వరూపమగు కర్మమున్ను ఆరాధ్యవస్తువగు బ్రహ్మమునని చెప్పఁదగును. కావుననే శ్రీపరాశరభట్టరును "త్వద ర్చా విధిముపరి పరిక్షీయతే పూర్వభాగః। ఊర్ధ్వోభాగస్త్వదీహా గుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైస్త్వత్ప దాప్త్యై" (వేదశాస్త్రముయొక్కపూర్వభాగము నీయొక్క యర్చనము విశదీకరించు చున్నది. ఉత్త రభాగము నీయొక్కగుణవిభవములఁ దెలుపుచు నంపూర్ణముగ నిన్ను పొందించుటయం దుప యోగ పడుచున్నది.) అని కదా ప్రసాదించి యున్నారు.

ఇట్లు రెండుభాగములయందును ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి యర్థములను నిశ్చయించుటయనునది కర్మముయొక్క స్వరూపము అంగములు ఫలము మొదలగువానిని, బ్రహ్మముయొక్క స్వరూపము రూపము గుణములు విభూతి మొదలగువానినిన్ని సంశయవిపర్యయములుగలుగకుండ నిర్ణయించుట.

మూ॥ స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే.

త్తాయుమ్, సకలవేదాన్తప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్ శెయ్యవేణుమ్. అతిల్ సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమావతు - ఒరువాక్యత్తిలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అతినుడైయ అఙ్గోపాఙ్గాదికళై నేరాకవఱిక్కైక్కాక, శాఖాన్తరఙ్గళిల్లావఱ్ఱైయుమ్ పరిశీలిత్తు, అవఱ్ఱిలుళ్ళ వర్థఙ్గళైయుమ్ జ్ఞానమ్పిఱన్దు, అవ్వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్య విరోధఙ్గళైయుమ్ శమిప్పిత్తు, తనక్కభిమతమాన అర్థత్తోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చొల్లుకై. సకలవేదాన్తప్రత్యయన్యాయమావతు - ఒరువేదాన్తత్తిలే ఒరువాక్యమోరర్థత్తై చ్చొన్నాల్, అల్లాత వేదాన్తఙ్గళిలుమ్ పరిశీలిత్తు అవఱ్ఱిలుళ్ళ వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధమ్ పిఱవాతపడి విషయవిభాగమ్పణ్ణి, తనక్కభిమతమాన వర్థత్తోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చొల్లుకై.

ఇతుతాన్ మహామతికళాన మహర్షికళుక్కేయుళ్ళతు, ఎల్లారాలుమ్ శెయ్యప్పోకామైయాల్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిర్ణయిక్కవేణుమ్. అవైయాలే తన్నిర్ణాయకఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే) ఎన్ఱు. స్మృతికళావన-అష్టాదశ మన్వత్రి విష్ణుహారీత యాజ్ఞవల్క్యాదికళాలే అభిహితఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రఙ్గళ్. ఇతిహాసఙ్గళావన-పురావృత్త ప్రతిపాదకఙ్గళాన శ్రీమద్రామాయణ మహాభారతాదికళ్; పురాణఙ్గళావన-సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన బ్రాహ్మ్యపాద్మవైష్ణవాదికళ్.

మూ॥ స్మృతీతిహాస పురాణంబులం గొని.

ఆటినిర్ణయముఁ జేయునపుడు సకల శాఖాప్రత్యయన్యాయమున సకల వేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమున్ను గొనియే దానిఁ జేయవలయును. వాటిలో సకల శాఖా ప్రత్యయన్యాయమనఁగా, ఏదైన నొక వాక్యమున నొకయర్థమునుఁ జెప్పినట్లయిన, దానియొక్క యంగోపాంగములను బాగుగా తెలిసికొనుటకుగాను శాఖాంతరముల నన్నింటిని బరిశీలించి వానిలోఁ జెప్పఁబడునట్టి యర్థములఁ దెలిసికొని వాటికిఁగల పరస్పర విరోధములను శమింపఁ జేసి, తన కభిమతమగు ప్రధానార్థముతో జేరునట్టివానిఁ జెప్పుకొనుట యని యెఱుఁగునది. సకల వేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమనఁగా, ఏదైన నొక యుపనిషత్తునందలి యొకవాక్య మొకయర్థమునుఁ జెప్పినట్లయిన, తక్కిన యుపనిషత్తులనున్ను పరిశీలించి వానిచేఁ దెలుపఁబడు నర్థములకు పరస్పరము విరోధము పొసఁగకుండ విషయవిభాగముఁ జేసి, తన కభిమతమగు నర్థముతో నేకీభవించుమాటనిఁ జెప్పుకొనుట యని యెఱుంగునది.

ఇది యొక్కువ బుద్ధిమంతులగు మహర్షులకుతప్ప తక్కినవారికి శక్యముగానందున నిరూపణగ్రంథములఁగొనియే దానిని నిర్ణయించవలయును. ఆటి నిరూపణగ్రంథము లెవ్వియనఁగా (స్మృతీతిహాస) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు. స్మృతులనఁగా, పద్దెనిమిదగు మనువు, అత్రి, విష్ణు, హారీతుఁడు యాజ్ఞవల్క్యుండు మొదలగువారిచే రచియింపఁబడిన ధర్మశాస్త్ర గ్రంథములు. ఇతిహాసములనఁగా పూర్వము జరిగినదానిఁ దెలుపునవియగు శ్రీమద్రామాయణము-మహాభారతము మొదలగు గ్రంథములు. పురాణములనఁగా, *సర్గాది పంచలక్షణములతో గూడియుండునవియగు బ్రాహ్మ్యపురాణము పద్మపురాణము విష్ణుపురాణము మొదలగునవి.

---

* పురాణలక్షణం — "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశమన్వన్తరాణి చ । వంశానుచరితం చైవ పురాణం పంచలక్షణం॥"

౨. స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తి లర్థమఱుతియిడక్కడవతు; మత్తైయిర ణ్డాలుమ్ ఉత్తరభాగత్తిలర్థమఱుతియిడక్కడవతు.

వేదార్థమఱుతియిడువతు ఇవత్తాలేయెన్ఱు ఇప్పడి నియమేన వరుళిచ్చెయ్‌తతు-ఇవత్తై యొழియ స్వబుద్ధ్యా నిర్ణయిక్కుమళవిల్, అల్పశ్రుతనానవనుక్కు విప్రపత్తి వరుమాకైయాలే, వేదకాలుష్య హేతువామెన్ఱు నినైత్తు. ఇన్నియమస్థానం "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి" ఎన్ఱు బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్ మహాభారతత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇవ్వుపక్రమ వాక్యప్రక్రియైయాలే, పురుషకార వైభవమ్ తొడఙ్గి ఆచార్యాభిమాన పర్యన్తమాక, ఇప్ప్రబన్ధత్తిలవతరుళిచ్చెయ్‌కిఱ వేదార్థఙ్గళెల్లామ్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిశ్చయిత్తరుళిచ్చెయ్‌కిఱారెన్నుమిడమ్ తోత్తుకిఱతు; అతు తాన్ తత్తదర్థఙ్గళరుళిచ్చెయ్‌కిఱ స్థలఙ్గళిలే సమ్ప్రతిపన్నమ్.

ఆక ఇవ్వాక్యత్తాల్, సకల ప్రమాణఙ్గళిలుమ్ వేదమే ప్రబలప్రమాణమెన్నుమిడముమ్, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమముమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

౨ * ఇవత్తిల్ ఎత్తాలే ఎన్దభాగత్తిలర్థమ్ అఱుతియిడక్కడవతెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్మృతియాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఉపబృంహ్యమాన వేదత్తుక్కు, ప్రతిపాద్యార్థ విశేషత్తాలే యిఱే భాగభేదముణ్డాయిత్తు; అప్పడియే ఉపబృంహణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యవిశేషత్తాలే భేదముణ్డి

---

౨. స్మృతిచే పూర్వభాగముయొక్క యర్థము నిర్ణయింపఁబడుచున్నది. తక్కినరెంటిచేతను ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థము నిర్ణయింపఁబడుచున్నది.

వీటిమూలముగానే వేదార్థమును నిర్ణయించవలెననెడి నియమ మెందులకనఁగా వీటిని వదలి స్వబుద్ధిచే నిర్ణయించు పక్షమున స్వల్పజ్ఞానముగలవాని కచ్చటచ్చట విరుద్ధార్థములు తోచుటచే నది వేదశాస్త్రమున కొక కాలుష్యమును గలుగఁజేయునని తలంచి యిట్లు నియమింపఁబడియె. మఱియు "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి" (ఇతిహాసపురాణములఁగొని వేదార్థములను విశదపరచుకొనునది. ఏలనఁగా, ఈతఁడు నన్ను వంచించునని (అపార్థము చేయునని) స్వల్పజ్ఞానముగల వానినుండి వేదము భయపడుచున్నది) అని బార్హస్పత్య స్మృతియందును మహాభారతమునందునున్న అట్టి నియమము చెప్పఁబడినది.

పురుషకార వైభవము మొదలుకొని ఆచార్యాభిమానము వఱకును ఈ గ్రంథమునఁ బ్రసాదింపఁబడినట్టి యర్థములన్నియును ఉపబృంహణములఁగొనియే నిర్ణయింపఁబడినవనెడి యంశము మొదటినుండి యింతవఱకును చెప్పినదానినుండి తోచుచున్నవి.

కావున ప్రమాణము లన్నింటిలో వేదమే ప్రబలమైన ప్రమాణమనెడు అంశమున్ను, అట్టి వేదముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించునట్టి పద్ధతియును ఈ వాక్యమువలనఁ దెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—వీటిలో నేది యేభాగముయొక్క యర్థమును నిశ్చయించుననఁగా, "స్మృతియాలే" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు వివరింపఁబడునట్టి వేదశాస్త్రమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు అర్థములు భిన్నము లగుటంజేసియే గదా దానియందును విభాగము గలిగెను. వివరింపఁబడునట్టి యర్థములకు భేద

తే. అతిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే, తత్తదుప బృంహణఙ్గళైక్కొణ్డే తత్తద్భాగార్థ నిశ్చయమ్ పణ్ణవేణ్డియిరుక్కుమెన్ఱపడి. అతైప్పఱ్ఱి ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తాదికళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రఙ్గళాలే, కర్మప్రతిపాదకమాన పూర్వభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవతు; భగవత్స్వరూప రూపగుణ విభూతిచేష్టితఙ్గళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఇతిహాస పురాణఙ్గళాకిఱ మహత్తై యిరణ్డాలుమ్, బ్రహ్మప్రతిపాదకమాన ఉత్తరభాగత్తిలర్థ నిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవ తెన్గిఱార్.

ఇప్పడి ఉభయవిధమాన ఉపబృంహణఙ్గళాలే ఉభయభాగార్థత్తైయుమ్ అఱుతియిడుకై యావతు-అనధీత శాఖాన్తరార్థఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఇవఱ్ఱాలే, అధీతశాఖార్థఙ్గళై అపేక్షిత విశేషఙ్గళోడేకూడ నిశ్చయిక్కై, స్మృతికళ్ తన్నిల్ బ్రహ్మ ప్రతిపాదనముమ్, ఇతిహాసాదికళిలే కర్మప్రతిపాదనము ముణ్డాయిరున్దతే యాకిలుమ్, స్మృతికళిల్ బ్రహ్మప్రతిపాదనమ్-కర్మఙ్గళినుడైయ తదారాధన రూపత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ కర్మప్రతిపాదనమ్-కర్మఙ్గళినుడైయ ఉపాసనాఙ్గత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్ ఆకైయాలే, ఇప్పడివక్కైయిట్టు చొల్లక్కుఱైయిల్లై. "ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మశాస్త్రతః। ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే" ఎన్నక్కడవతిఱే.

ముండుటంజేసి వివరణగ్రంథములను భేదము గలవి. వానిలో స్మృతులు పూర్వభాగమును వివరించునవిగాను, ఇతిహాసాదులు ఉత్తరభాగమును వివరించునవిగాను నిర్మింపఁబడినవి యగుటచే నాయా వివరణగ్రంథములఁగొనియే యాయా భాగములయందలి యర్థములను నిర్ణయింపవలయును. అందువలన ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తములను ప్రతిపాదించునవియగు ధర్మశాస్త్రములచే కర్మప్రతిపాదకమగు పూర్వభాగముయొక్క యర్థమును నిశ్చయింపఁదగును. భగవత్స్వరూపము, రూపము, గుణములు, విభూతి, చర్యలు మొదలగువానిఁ బ్రతిపాదించునవియగు ఇతిహాస పురాణము లనఁబడు తక్కిన రెంటిచేతను బ్రహ్మప్రతిపాదకమగు ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థము నిశ్చయింపఁదగునని తెలుపుచున్నారు.

ఇట్లు రెండువిధములగు ఉపబృంహణ గ్రంథములచే వేదములయొక్క రెండుభాగముల యర్థములను నిశ్చయించుటయనఁగా, తాను చదివియుండని తక్కిన శాఖల యర్థములనున్న ప్రతిపాదించునవియగు వీటిఁగొని ఇంకను అవశ్యకములగు విశేషముల సహాయముతోఁగూడ తాను చదివి యున్నశాఖ యొక్క యర్థములను నిశ్చయించుట.

స్మృతులయందె (కొన్నిటావుల) బ్రహ్మప్రతిపాదనమును, ఇతిహాసాదులయందే కర్మప్రతిపాదనమున్న గానఁబడుచున్నను, స్మృతులు బ్రహ్మమును ప్రతిపాదించుటయనునది కర్మములు బ్రహ్మముయొక్క యారాధనరూపములని తెలుపుటకుగాను, ఇతిహాసపురాణములు కర్మముఁ బ్రతిపాదించుట యనునది కర్మములు భగవదుపాసనమున కంగభూతములు (సహాయకములు) అనియును తెలుపుటకుగానును కావచ్చును. కావుననిట్లని గనఁబఱచిన ప్రకారము విభజించి చెప్పుట పొసగును కావుననే "ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మశాస్త్రతః। ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే" (సామాన్యముగ వేదములయొక్క పూర్వభాగపుటర్థము స్మృతులనంబడు ధర్మశాస్త్రముచే ప్రతిపాదింపఁబడుచున్నది. దాని యుత్తరభాగపుటర్థము (ఉపనిషత్తులయర్థము) ఇతిహాస పురాణములచే ప్రతిపాదింపఁబడుచున్నది.) అని చెప్పఁబడి యున్నది.

మూ॥ 3. ఇవై యిరణ్డిలుమ్ శైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్

3. * ఉత్తర భాగోపబృంహణద్వయత్తుక్కుమ్ తారతమ్యముణ్డో, తన్నిలొక్కుమో, ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్. అన్ఱిక్కే, ఏకభాగవిషయమాన ఇరణ్డు ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్, ఇన్నదు ప్రబలమెన్ను మత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణుమెన్ఱు తామే తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱాగాక వుమామ్, (ఇవై యిరణ్డిలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు – శ్రేష్ఠభాగోపబృంహణతయా వన్దశేర్త్తియై యుడైత్తాన ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ప్రామాణ్యత్తిల్ వన్దాల్ పురాణత్తిలుమ్, ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యముణ్డెన్గై.

పురాణత్తిల్ కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్, పరిగ్రహాతిశయమ్, మధ్యస్థతై, కర్తురాప్తతమత్వమ్, ఆకిఱ వినల్ఱాలే. ఇవత్తిల్ పరిగ్రహమావదు-శాస్త్రపరిగ్రహమ్, "వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే। వేదః ప్రాచేతసా దాసీ త్సాక్షా ద్రామాయణాత్మనా" "మతిమన్థానమావిధ్యయేనాఽసౌ శ్రుతిసాగరాత్। జగద్ధితాయ జనితో మహాభారత చన్ద్రమాః" "వ్యాసవాక్య జలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా ॥ వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా" "బిభేతిగహనాచ్ఛాస్త్రా న్నరస్త్రీ వాదివౌషధాత్। భారతస్యాస్త్ర సారోఽయమతః కావ్యాత్మ

---

3. ఈ రెంటిలో ఇతిహాసము ప్రబలము.

అవతారిక:—వేదముయొక్క యుత్తరభాగార్థమును నిశ్చయించునట్టి యీరెంటికిని భేదముండునా? రెండును సమానములేనా? యని శంకింపఁగా, ప్రసాదించుచున్నారు. ఇంతియేకాక. ఒక్కటియే విభాగమును గురించినవియగు రెండు ఉపబృంహణములలో నేది ప్రబలమయినదో గాన్పించవలయునని తామే స్వయముగ తలంచి ప్రసాదించుచున్నారనియును చెప్పవచ్చును.

(ఇవై యిరణ్డిలుమ్) శ్రేష్ఠమైనభాగముయొక్క యర్థమును వివరించుటచే వచ్చిన యతిశయముతోఁగూడిన యీరెంటిలో, ప్రామాణ్యవిషయమున, పురాణముకంటెను ఇతిహాసమునకు ప్రాబల్యము కద్దు.

పురాణముకంటెను ఇతిహాసమునకుఁగల ప్రాబల్యమనునది పరిగ్రహాతిశయము, మధ్యస్థత, కర్తయాప్తతముండగుట యనునవి. వీటిలో పరిగ్రహమనఁగా శాస్త్రపరిగ్రహము, అదియెట్లనిన, స్కాందమున, "వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే। వేదః ప్రాచేతసా దాసీ త్సాక్షా ద్రామాయణాత్మనా" (వేదవేద్యుండగు పరమపురుషుండు దశరథునికుమారుండుగా నవతరింపఁగా, వేదమును శ్రీమద్రామాయణరూపముగా బ్రహ్మచే జేయఁబడెను) అనియు, "మతిమన్థానమావిధ్యయే నాఽసౌ శ్రుతిసాగరాత్। జగద్ధితాయజనితో మహాభారతచన్ద్రమాః" (ఏవనిచే బుద్ధిరూపమగు మన్థరపర్వతముతో శ్రుతిరూపమగు సముద్రమును చిలికి మహాభారతరూపమగు చంద్రుఁడు దీయఁబడెనో) అనియు, "వ్యాసవాక్యజలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా। వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా" (వేదరూపమగు పర్వతమునుండి ప్రవహించునదియు, కుకర్మరూపమగు వృక్షములపెళ్ళగించి పడద్రోయునట్టిదియునగు శ్రీవ్యాసాచార్యుని వాక్యరూపమగు జలప్రవాహముచే జగమంతయును (ధూపరాగరహితముగా) రజోగుణ రహితముగాఁ జేయఁబడినది) అనియు, "బిభేతిగహనాచ్ఛాస్త్రా న్నరస్త్రీ వాదివౌషధాత్। భారతస్యాస్త్రసారోఽయ మతః కావ్యాత్మనాకృతః"

శాకృతః'' "విష్ణౌ వేదేషు విద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషుచ। భక్తిర్భవతికల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతామ్'' ఇత్యాదికళాలే పురాణవిశేషఙ్గళిలే ఇతిహాసమ్ శ్లాఘిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే.

మధ్యస్థతైయావతు - "యస్మిన్ కల్పేతుయత్ప్రోక్తం పురాణం బ్రహ్మణాపురా। తస్య తస్యతు మాహాత్మ్యం తత్స్వరూపేణ వర్ణ్యతే'' ఎన్ఱు సర్వపురాణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రవర్తకన్ బ్రహ్మావాయ్, అవనుక్కు ఒరోరుకల్పత్తిలే గుణత్రయత్తిల్ ఒరోరుగుణమ్ విఞ్జియిరున్దతు, అన్ద గుణానుగుణ దేవతైయుడైయ మాహాత్మ్యత్తై అప్పురాణత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, పక్షపాతికళాయిరుక్కుమ్ పురాణఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, లౌకిక వైదిక సకలార్థనిర్ణయత్తిలే అధికృతఙ్గళాకైయాలే ఒరు విషయత్తిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱిక్కే యిరుక్కై.

కర్తురాప్తతమత్వమావతు - ప్రబన్ధకర్తావానవన్ యథార్థ దర్శన సామర్థ్యత్తైయుమ్ యథాదృష్టార్థవాదిత్వత్తైయుమ్ మికవుముడైయవనాయిరుక్కై. "అథేతిహాసపురాణయోరితిహాసో బలీయాంసః. కుతః-తేషాం పరిగ్రహాతిరేకాత్, సర్వత్రమాధ్యస్థ్యేన భూతార్థప్రతీతేః. వచనసౌష్ఠవేన, కర్తురాప్తతమత్వావగతేశ్చ'' ఎన్ఱుశొన్న పరిగ్రహాతిశయాదికళాలే పురాణాదిక

(జనుఁడు భిన్నమగు నావధమునుండివలెనే గంభీరమగు శాస్త్రమునుండి భయపడును కావున వేద శాస్త్రముయొక్క సారభూతము భారతము కావ్యరూపముగాఁ జేయఁబడినది) అనియు. "విష్ణౌ వేదేషువిద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషుచ। భక్తిర్భవతికల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతాం''(బుద్ధిమంతులగు వారికి భారతమువలననే శ్రీమహావిష్ణువువిషయమునను, వేదములవిషయమునను, విద్వాంసులవిషయమునను, బ్రాహ్మణుల విషయమునను, మంచిభక్తికలుగుచున్నది) అనియు నీపైని గనఁబఱచిన పురాణవిశేషములయందు ఇతిహాసము కొనియాడఁబడినదిగదా!

మధ్యస్థత యనఁగా:—

"యస్మిన్ కల్పేతుయత్ప్రోక్తం పురాణం బ్రహ్మణాపురా। తస్యతస్యతుమాహాత్మ్యం తత్స్వరూపేణవర్ణ్యతే''(చతుర్ముఖబ్రహ్మచే ఏయేకల్పమునందు ఏయేపురాణము సృజింపఁబడుచున్నదో, ఆయాపురాణమునందు ఆయాదేవతయొక్క ప్రభావము ఆయాదేవతయొక్క స్వరూపముతోఁ గూడ వర్ణింపఁబడుచున్నది.) అని చెప్పియుండుటచే సర్వపురాణములకును ప్రవర్తకుండు చతుర్ముఖబ్రహ్మయై వానికి యేయేకల్పమున మూడుగుణములలో నెద్దియో యొక గుణము ప్రకాశించి ఆగుణమున కనుగుణమగు దేవతయొక్క మాహాత్మ్యమును ఆపురాణమున వర్ణించుటచే పక్షపాతయుక్తములగు పురాణములవలెఁగాక, లౌకిక వైదిక సమస్త విషయములయందను ఉపయోగపడుచు ఒకవిషయమునను పక్షపాతము లేకుండుట యనునది: మధ్యస్థత యనఁబడుచున్నది.

కర్త యాప్తతముఁడగుట యనఁగా:—

ప్రబంధమును రచియించినవాఁడు(తాను ప్రతిపాదించు విషయములను) యథార్థముగాఁ దెలిసికొనుటకుఁ దగిన సామర్థ్యమును, తాను చూచినట్లుగానే తెలుపుటయును ఈరెంటిని ఎక్కువగా గలిగియుండుట.

"అథేతిహాస పురాణయోరితిహాసోబలీయాంసః కుతః? తేషాంపరిగ్రహాతిరేకాత్, సర్వత్ర మాధ్యస్థేన భూతార్థ ప్రతీతేః, వచనసౌష్ఠవేన కర్తురాప్తతమస్య ప్రతీతేశ్చ'' (ఇతిహాసపురాణములలో నితిహాసములు ప్రబలములు.ఏలననఁగా వాటికి పరిగ్రహాతిశయము కలదు. అవి యంతటను పక్షపాత రహితముగ జరిగిన విషయములఁ దెలుపునవి. వాటియందు వచనసౌష్ఠవముగలదు కర్తయును ఆప్తతముఁడు) ఇత్యాదివాక్యములయందు పరిగ్రహాతిశయాదులచే నితిహాసము పురా

మూ॥ ౮. అత్తాలే యతుమున్బుట్టతు.

హాస ప్రాబల్యమ్, సామాన్యేనతత్త్వనిర్ణయ త్తిలే ఉదాహ్యకొణ్డారాలుమ్; (అ) «మహాభారతంహి పరిగ్రహవిశేషావసితమ్» ఎన్తుతుడఙ్గి, «ధర్మేచార్థేచ కామేచ మోక్షేచభరతర్షభ। యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తి నతత్క్వచిత్» ఇతి లౌకికవైదిక సకలార్థ నిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపి అపక్షపాతిత్వాచ్చ, పురాణేభ్యో బలవత్తరమ్» ఎన్నుమళవాక. పరిగ్రహాతిశయత్తాలుమ్ మధ్యస్థత్తైయాలుమ్ పురాణఙ్గళిల్ కాట్టిల్ ఇతిహాసవిశేషమాన మహాభారతత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యమ్, శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే భట్టరాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతిఱే.

౮ అత్తా ప్రాబల్యత్తై యిచ్చైనిక్కిఱార్, (అత్తాలే) ఎన్తుతుడఙ్గి. అన్ద ప్రాబల్యత్తాలే, «ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్» ఎన్తుమ్, «ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్» ఎన్తుమ్, శ్రుతిస్మృతికళిలే ఇరణ్డైయుమ్ శేరచ్చొల్లుకిఱవళవిల్. ఇతిహాసమానతు పురాణత్తుక్కు మున్నే శొల్లప్పట్టతెన్గై. ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ «అల్పాచ్తరమ్» ఎన్గిఱపడియే, «అభ్యర్హితమ్» ఎన్గిఱపడియే మున్బు వరుమతు; అతిల్ అల్పాచ్తరమిన్తియిలే యిరుక్క, అతుమున్బుట్టతు అభ్యర్హితత్వత్తాలే యిఱే;

మూ॥ ౮. అందుచే నది ముందు పేర్కొనఁబడినది.

ణముకంటెను ప్రబలమైనది యని యీవిషయమును సామాన్యముగ తత్త్వనిర్ణయమను గ్రంథమున శ్రీఉయ్యక్కొండారులు ప్రతిపాదించియున్నారు. మరియు భట్టరును «మహాభారతంహి పరిగ్రహవిశేషావసితం»(మహాభారతము పరిగ్రహాతిశయముగలది)అనువాక్యము మొదలుకొని «ధర్మేచార్థేచ కామేచ మోక్షేచభరతర్షభ। యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్» ఇతి లౌకికవైదిక సకలార్థ నిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపిఅపక్షపాతిత్వాచ్చ పురాణేభ్యోబలవత్తరం» (ధర్మమును గురించికాని, అర్థమును గురించికాని, కామమును గురించికాని యేది యిచట చెప్పఁబడినదో, అది చే వేరొకచో నుండును చెప్పఁబడినది. ఏది యిచట చెప్పఁబడలేదో అది వేరొకచోట నుండు నెచ్చటను గాన్పింపదు. ఇట్లు లౌకిక వైదిక సమస్తార్థములను నిర్ణయించుటలో నుపయోగపడునదియైనందునను, ఏవిషయమునను పక్షపాతము లేనందునను,పురాణములకంటెను బలమైనది) అనువరకును పరిగ్రహాతిశయమును బట్టియు, మధ్యస్థతనుబట్టియు, పురాణములకంటెను ఇతిహాసమగు శ్రీమహాభారతమునకుఁగల ప్రాబల్యమును శ్రీసహస్రనామభాష్యమునఁ బ్రతిపాదించియున్నారు.

అవతారిక:—దాని ప్రాబల్యమును వివరించుచున్నారు.

అట్టి ప్రాబల్యమునుబట్టియే. «ఇతిహాసపురాణం పంచమం» అనియు, «ఇతిహాసపురాణాభ్యాం» అనియు నిట్లు శ్రుతి స్మృతులయం దీరెంటినిచేర్చి పేర్కొనునపుడు పురాణముకంటెను ఇతిహాసము ముందుగ పేర్కొనఁ బడుచున్నది.

ద్వంద్వ సమాసమున స్వల్పాక్షరములుగల పదమునుగాని, పూజ్యమైన పదమునుగాని ముందుగాఁ బేర్కొనుట కద్దు. వాటిలో«పురాణ»శబ్దము కంటెను «ఇతిహాస» శబ్దము స్వల్పాక్షరములు కలదికాకుండ యుండగా, దీనిని ముందుగా పేర్కొనుటయును నది దీనికిఁగల పూజ్యతను బట్టియే కదా! అట్టి పూజ్యత దీనికుండుటకు మూలము దీనికిఁగల ప్రాబల్యమే యని యభిప్రాయము.

ఇన్దవఛ్ఛర్హితత్తుక్కుమూలమ్ అతిల్ ప్రాబల్యమెన్నుకరుత్తు. — అథవా «స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే» ఎన్ను భాగద్వయోపబృంహణజ్గళైయుమ్ సమస్తమాకచ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్. «ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చ ఇతిహాస పురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని» ఎన్ఱిప్పడియివర్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాకైయాలే, అల్పాచ్తరమాన పురాణత్తుక్కు మున్నే ఇతిహాసత్తై అరుళిచ్చెయ్యతిల్కరుత్తై «ఇవై యిరణ్డిలుమ్» ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. ఇన్దయోజనైయిల్ «అత్తాలేయతుముఱ్పట్టతు» ఎన్గిఱవితుక్కు అన్దప్రాబల్యత్తాలే, «ఇతిహాసపురాణజ్గళాలే» ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పురాణత్తుక్కు మున్నే ఇతిహాసమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ఱు పొరుళాకక్కడవతు.

ఆక వేదార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ తదుపబృంహణజ్గళాలే పణ్ణవేణుమెన్నుమ్, అతిల్ పూర్వోత్తరభాగోపబృంహణజ్గళిన్నదెన్నుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణజ్గళాన ఇతిహాసపురాణజ్గళిల్ ఇతిహాసమ్ ప్రబలమెన్నుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, మేల్ తామరుళిచ్చెయ్యప్పుకిఱ వర్థజ్గళుక్కు ప్రమాణ మెరుజ్గవిట్టరుళినారాయిఱ్ఱు.

పురుషకారవైభవమ్.

ముతలిలే (౧) «వేదార్థమ్» ఇత్యాదియాలే వేదతదర్థతదుపబృంహణజ్గళై సాకల్యేనోపాదానమ్పణ్ణి, అన్దవేదత్తినుడైయ భాగవిభాగ తదుపబృంహణవిభాగజ్గళుమ్ పణ్ణినారేయాకిలుమ్, చేతనరుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు అపేక్షితార్థజ్గళైయరుళిచ్చెయ్య విశీర్ణవరాకైయాలుమ్, అతుతాన్ పూర్వభాగవేద్యమన్ఱిక్కే ఉత్తరభాగవేద్యమాకైయాలుమ్, పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు

అథవా—«స్మృతీతిహాస పురాణంగళాలే» అని యిట్లు భాగద్వయముయొక్కయును ఉపబృంహణములఁజేర్చి చెప్పుతావున వీరికి «ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని» అనియిట్లు సమాసవివక్షయుండును గాన, స్వల్పాక్షరములుగల పురాణశబ్దమునకుముందుగ ఇతిహాసశబ్దమును పేర్కొనుటకుఁ గారణమును «ఇవై యిరెండులుమ్» ఇత్యాది వాక్యముచే ప్రదించియుండియు నుండవచ్చును. ఇవ్విధమున నన్వయించుకొనుపక్షమున, (అత్తాలేయతుముఱ్పట్టతు) అనువాక్యముకు (అత్తాలే=ఆ ప్రాబల్యముచే) «ఇతిహాసపురాణంగళాలే» అనుతావున పురాణశబ్దముకు ముందుగా ఇతిహాసశబ్దము ప్రయోగింపఁబడినది) అని యర్థము చేసుకొనునది.

కనుక వేదార్థమును నిర్ణయించునపుడు ఉపబృంహణములఁగొనియే నిర్ణయింపవలయుననియు, వాటిలో పూర్వభాగార్థమును నిర్ణయించునవి యివి యనియు, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించునవి యివి యనియు, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించునవియగు ఇతిహాసపురాణములలో నితిహాసము ప్రబలమనియును చెప్పియుండుటచే నిఁక మీఁదు తాము ప్రసాదింపఁబోవునట్టి యర్థములవిషయమున ప్రమాణమును గాన్పించినారు.

పురుషకార వైభవము.

అవతారిక:—మొట్టమొదట «వేదార్థం» ఇత్యాది వాక్యములచే వేదమును, తదర్థములను తదుపబృంహణములను విస్తృతముగాఁ గాన్పించి, వేదముయొక్క భాగ విభాగములను తదుపబృంహణ విభాగములనున్ను చేసినవారె యయినను, చేతను లుజ్జీవించుటకుఁ గావలసిన యర్థములను ప్రసాదించుట కుద్యమించిన వారయినందునను, అవి పూర్వభాగమునుండి తెలియవచ్చునవికాక, ఉ

మూ॥ ౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తాల్

జ్ఞాతవ్యాంశ ముళ్ళతుమ్, ఉత్తరభాగార్థఙ్గళాన స్వరూపోపాయ పురుషార్థ ప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయ కథనముఖేన జ్ఞాపిక్కలాయిరుక్కైయాలుమ్, ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిలే ప్రవృత్తరాయ్, అతుతన్నిలుమ్ భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతికళైయుమ్, భగవదుపాసనాదికళైయుమ్ పరక్కనిన్ఱు ప్రతిపాదిక్కుమ్ విడఙ్గళిల్, సారాసారవివేకపూర్వకమాక తాత్పర్యార్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, సంశయవిపర్యయమఱచేతనర్కళుక్కు ప్రతిపత్తివిషయమామ్పడి యరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్.

౫. అతిల్ ప్రథమత్తిలే ఉత్తరభాగోపబృంహణద్వయత్తిల్ ప్రబలమాకచ్చొన్న ఇతిహాసఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ప్రాబల్యత్తై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, తత్ప్రతిపాద్య విశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిహాసశ్రేష్ఠ మెన్ఱుతుడఙ్గి). శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్వమావతు “వాల్మీకయే మహర్షయే సన్దిదేశాసనంతతః । బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాత స్సోఽప్యుపావిశదాసనే” ఎన్ఱు సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మావాలే సమ్భావితనాన శ్రీవాల్మీకి భగవానాలే ప్రణీతమాకైయాలుమ్ “నతేవాగనృతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి” ఎన్ఱు బ్రహ్మ అనుగ్రహిక్కైయాలే ఇతిల్ శొన్న వర్థఙ్గళెల్లామ్ మెయ్యాకక్కడవతాకైయాలుమ్, “యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి” ఎన్ఱు సకలలోక పరిగ్రహముణ్డాకైయాలుమ్, ఇతి

మూ॥ ౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమగు శ్రీరామాయణమున

త్తరభాగమునుండి తెలియవచ్చునదియైనందనను, పూర్వభాగమున ముముక్షువులచేఁ దెలియవలసిన యంశ మెద్దియయినయున్నను, దానిని, ఉత్తరభాగ ప్రతిపాదితములగు స్వరూపోపాయ పురుషార్థములఁ బ్రతిపాదించుతావుల తత్తదనుగుణములగు త్యాజ్యోపాదేయములఁ దెలుపునపుడు తన్మూలముగ తెలుపఁదగి యుండుటంజేసియును, ఉత్తరభాగార్థమును నిర్ణయించుటకై యవలంబించి, దానిలోను భగవత్స్వరూప రూపగుణ విభూతులను, భగవదుపాసనాదులనున్న తావుగ ప్రతిపాదించుతావులయందు సారాసారవివేక పూర్వకముగ తాత్పర్యార్థములను సంగ్రహించి, సంశయ విపర్యయములు గలుగకుండ జనులకు తెలియవచ్చునట్లు యిఁక మీఁదు ప్రతిపాదింపఁబోవుచున్నారు.

అవతారిక:—అందు, ప్రథమమున, ఉత్తరభాగముయొక్క యర్థమును నిర్ణయించునట్టి రెంటిలో ప్రబలమైనదిగాఁ జెప్పఁబడిన యితిహాస గ్రంథములలో నొక్కటియగు శ్రీరామాయణముయొక్క ప్రాబల్యమును తెలుపఁదలచి యందు ప్రతిపాదింపఁబడు విషయముఁ దెలుపుచున్నారు.

“వాల్మీకయే మహర్షయే సన్దిదేశా సనంతతః । బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాత స్సోఽప్యుపా విశదాసనే” (శ్రీవాల్మీకిమహర్షి వేంచేయఁగా వారికాసనముఁ గొనిరమ్మని యాజ్ఞాపించెను. శ్రీవాల్మీకిమహర్షి చతుర్ముఖ బ్రహ్మముయొక్క యనుజ్ఞచే నాసనమునఁ గూర్చుండెను) అని చెప్పియున్నట్లు సర్వలోక పితామహుఁడగు చతుర్ముఖబ్రహ్మముచే గౌరవింపఁబడిన వాఁడగు శ్రీవాల్మీకిమహర్షిచే రచియింపఁబడినది యగుటంజేసియు, “నతేవాగ నృతాకావ్యే కాచిదత్ర భవిష్యతి” (ఈ కావ్యమున నీవు వ్రాసినది యొక్కటియును అబద్ధము కానేరదు) అని యిట్లు బ్రహ్మముయొక్క యనుగ్రహమువలన వీరు ప్రసాదించిన యర్థములన్నియును సత్యములేయయి యుండవలెనని యున్నందునను, “యావద్రామాయణ కథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి” (ఎంతవఱకు రామాయణకథ లోకముల

మూ॥ శిఱైయిరున్దవళేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు;

హాసాన్తగజ్గళైప్పఱ్ఱ ప్రబలప్రమాణమాయిరుక్కై. ఇతుతనై నడువిల్ తిరువీతిప్పిళ్ళై భట్టర్ తత్త్వత్రయప్రబన్ధత్తిల్ ప్రమాణాధికారత్తిలే యరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే. ఇన్నుమ్ "వేదవేద్యే పరే పుంసి" ఇత్యాదిప్పడియే సర్వస్మాత్పరనాన సర్వేశ్వరన్ సంసారిచేతనరక్షణార్థమాక ఇతరసజాతీయనాయ్ వన్దవతరిత్తాప్పోలే, సర్వప్రమాణోత్కృష్టమాన వేదముమ్, తదవతారగుణచేష్టితప్రతిపాదనముఖేన తదాశ్రయణరుచియై సంసారికళుక్కుణ్డాక్కి రక్షిక్కైక్కాక, శ్రీరామాయణరూపేణఅవతరిత్తతెన్ఱు శొల్లప్పడుకైయాలుమ్, ఇతినుడైయ వేఱ్ఱమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

పిరాట్టియెన్నాతే "శిఱై యిరున్దవళ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు-అవళుడైయ దయాతిశయత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవదివ్యమహిషియాన తన్ పెరుమైయైయుమ్, శిఱైయిరుప్పిన తణ్మైయైయుమ్ పారాతే. దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాక తాన్ శిఱైయిరున్దవళ్ దయాపరవశైయాయిఱే. ప్రజై కిణఱ్ఱిలే విழுన్దాల్ ఒక్కక్కుతిత్తెడుక్కుమ్ మాతావైప్పోలే, ఇచ్చేతనర్ విழுన్దసంసారత్తిలే తానుమొక్కవన్దు పిఱన్దు, ఇవర్‌కళ్ పట్టతై తానుమ్పట్టు రక్షిక్కైయాలే, నిరుపాధికమాతృత్వసమ్బన్ధత్తాల్ వన్ద నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమిఱేయితు.

మూ॥ చెరసాలలోనుండిన యాపెయొక్కమహిమ చెప్పఁబడినది.

యందు వ్యాపించునో) అనియును చెప్పియున్నట్లు దీనికన్నిలోకములయందును అంగీకారమున్నందునను, ఇది యితిహాసాంతరములకంటెను ఎక్కువ ప్రబలమైన ప్రమాణముగానుండుటయే దీనిని ఇతిహాసశ్రేష్ఠమని వ్యవహరించుటకు మూలము. ఈవిషయము శ్రీ నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళై భట్టరువారు తత్త్వత్రయప్రబంధమునందు ప్రమాణాధికారమున ప్రసాదించియున్నారు గదా! ఇంతియె కాక, అందఱికంటెను ఉత్కృష్టుండగు సర్వేశ్వరుండు సంసారులగు చేతనులను రక్షించుటకై ఇతరులతో సజాతీయుండై వచ్చి యవతరించినట్లు, ప్రమాణము లన్నింటిలో నుత్కృష్టమైనదిగా నెన్నఁబడు వేదమున్ను అట్టి సర్వేశ్వరుని యవతారములను, గుణములను, కార్యములనున్ను ప్రతిపాదించుచు నందుమూలముగ సంసారులను వాని నాశ్రయించు విషయమున నాశను గలుగఁజేసి రక్షించుటకై శ్రీరామాయణ రూపముగా నవతరించినట్లు "వేదవేద్యే పరేపుంసి" ఇత్యాదిశాస్త్రవాక్యములయందుఁ జెప్పియుండుటంజేసియును దీనియొక్క గౌరవము అందఱు నంగీకరించినదియే.

మూలమున "పిరాట్టి" అని పేర్కొనక, "చెఱసాలలోనున్న యాపె" అని పేర్కొనుట యాపెయొక్క దయాతిశయమును గాన్పించుటకుగానని యెఱుంగునది. దేవదేవుని దివ్యమహిషియగు తనయొక్క గొప్పతనమును, చెఱసాలలోనుండుటవలని యచ్చుచిన్నతనమునున్ను గమనింపక, దేవతాస్త్రీలను చెఱసాలనుండి విడిపించుటకుగాను తాను చెఱలో నుండుట యనునది యాపె దయాపరవశురాలగుటంజేసియే కదా! ఉదాహరణము:—బిడ్డభావిలో పడినపైన తోడనే భావిలోదుమికినట్టి తల్లివలెనే, ఈచేతనులు పడియుండునట్టి సంసారమున తానును వచ్చి పుట్టి వాళ్లుపడు పాట్లు తానును పడి రక్షించుటంజేసి, యట్లు చెఱలో నుండుట యనునది యాపెకు నిరుపాధికమాతృత్వమువలన నుండు నిరతిశయ వాత్సల్యమునున్ను ప్రకాశింపఁ జేయునది గదా!

ఇన్నగుణాధిక్యత్తై వెళియిడుకైక్కాక విఱే పరమాచార్యరాన నమ్మాళ్వార్ "తనిచ్చిఱై యిల్ విళప్పార్ ఇ కిళిమొழியాళ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు. అవరుడైయ దివ్యసూక్తియిఱే ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్‌కైక్కు మూలమ్. శిఱైయిరుప్పు తణ్ణై ఱ్రయావతు - కర్మనిబన్ధనమాకిలిఱే; ఆశ్రితరాన దేవర్‌కళుడైయ స్త్రీకళ్ శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాక త్తన్ననుగ్రహత్తాలే తానేవలియ చ్చెయ్‌తతాకైయాలే, ఏన్గత్తుక్కుడలామిత్తనైయిఱే యితు. సంసారికళోడొక్క గర్భవాసమ్ పణ్ణి ప్పిఱక్కిఱవిసితు. "పలపిఱప్పాయొళివరుమ్" ఎన్నుమ్పడి సర్వేశ్వరనుక్కు త్తేజస్కర మాకిఱతు, కర్మనిబన్ధనమన్ఱిక్కే అనుగ్రహ నిబన్ధనమాకైయిఱే. అనపిన్బు, ఇతువుమ్ అనుగ్రహ నిబన్ధనమాకైయాలే ఇవళుక్కు తేజస్కరమామిత్తనై. ఇత్తై రావణబలాత్కారత్తాలేవన్దతాక నినై ప్పార్-ఇవళ్ శక్తివిశేషమఱియాత క్షుద్రరిఱే "శీతో భవ" ఎన్ఱవళ్ "నశ్యో భవ" ఎన్న మాట్టాళన్ఱే; ఆకైయాల్, ఇతు తన్ననుగ్రహత్తాలే పరరక్షణార్థమాక చ్చెయ్‌త శెయలాకైయాలే, ఇతువే ఇవళ్ దయాదిగుణఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱియాయి ఱ్ఱు ఇవర్ "శిఱైయిరున్దవళ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు. శ్రీరామాయణమెల్లామివళుడైయవేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతెన్నుమిడమ్ "కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్" ఎన్ఱు శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ తానేవాయోలైయిట్టువైత్తానిఱే. "శ్రీమద్రామాయణమపి పరం ప్రాణితి త్వచ్చరిత్రే" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే భట్టర్,

---

ఇట్లు యీపెసుఁగల గుణాతిశయమును బయలుపఱచుటకైయే గదా పరమాచార్యులగు శ్రీనమ్మాళ్వారును "తనిచ్చిఱైయిల్ విళప్పార్ ఇ కిళిమొழியాళ్" (క్రూరమైన చెరలోనున్నప్పుడు ఎల్లరచే బొగడదగినదై చిలుకపలుకులుగలది) అని ప్రసాదించి యున్నారు. వారి దివ్యసూక్తియే కదా వీరివ్విధముగ ప్రసాదించుటకు హేతువు. కర్మమూలకముగా వచ్చినచోఁగదా చెఱలోనుండుట చిన్నతన మనిపించుకొనుచున్నది. ఆశ్రితులగు దేవతలయొక్క స్త్రీలను చెఱనుండి విడిపించుటకుగాను తన యనుగ్రహముచే తనకుతానే చెఱలో ప్రవేశించెనుగాన, నది గౌరవమునకే హేతువగును. ఇంతియే. సంసారులతో సమానముగ గర్భవాసముచేసి జన్మించుట యనునది "పలపిఱప్పాయొళివరుమ్" (అనేకజన్మములనెత్తి ప్రకాశించువాఁడు) అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు సర్వేశ్వరునికి తేజస్కరమగును. అట్లగుట యది కర్మమూలముగఁ గలిగినది కాక, యనుగ్రహమూలకమగుటంజేసియే కదా అట్లగునేని, యిదియును ఈపెకు అనుగ్రహమూలముగ సంప్రాప్తమగుటంజేసి తేజస్కరమే కాఁగలదు. ఇంతియె. ఇది యీపెకు రావణుని బలాత్కారమువలనఁ గలిగినది యని తలంచువారు ఈపెయొక్క సామర్థ్యము నెఱింగియుండని నీచులు గదా! అగ్నిని "శీతో భవ=చల్లగానగుమా" అనినట్టి యీపె రావణుని "నశ్యో భవ=నశించుమా" అననేరదా? కావున నిది యీపె తన యనుగ్రహమువలన పరులను రక్షించుటకై చేసినపని యగుటంజేసి యిదియే ఈపెయొక్క దయాదిగుణములను ప్రకాశింపఁజేయునని తలంపుతో శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యుల వారు మూలమున ఈపెను "చెరలోనున్నయాపె" అని పేర్కొని యుండిరి.

శ్రీరామాయణము నందంతటను ఈపెయొక్క మహిమ చెప్పఁబడినదనెడి యంశమును "కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్" (కావ్యమైన శ్రీరామాయణమందంతటను ప్రధానముగా జెప్పఁబడినది సీతాదేవియొక్క చరిత్రము) అనుటవలన శ్రీవాల్మీకులవారు స్వయముగానే తెలిపియున్నారు. "శ్రీమద్రామాయణమపి పరం ప్రాణితి త్వచ్చరిత్రే" (నీచరిత్రముండుటంజేసియే శ్రీమద్రామాయణము జీవముగలదియగుచున్నది) అనుటచే నీవిషయమును భట్టరును ప్రతిపాదించి యున్నారు.

మూ॥ మహాభారతత్తాల్ తూతుపోనవనేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు.

అనన్తరమ్ మహాభారత ప్రతిపాద్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (మహాభారతత్తాలెన్ఱుతుడఙ్గి). ‟కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్। కోహ్యన్యో భువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్” ‟ఏవం విధం భారతంతు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా। సోఽయం నారాయణస్సాక్షా ద్వ్యాసరూపీ మహామునిః” ఎన్ఱు భగవదావేశావతారమాయ్, ‟సహోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః” ఎన్ఱు ఆప్తతమనాక ప్రసిద్ధనాయిరున్ఱుళ్ళ శ్రీవేదవ్యాస భగవానాలే ‟వేదానధ్యాపయామాస మహాభారతపఞ్చమాన్” ఎన్గిఱపడియే పఞ్చమవేదమాక ప్రణీతమాయ్, అనేక పురాణ ప్రశస్తమాయిరున్ఱుళ్ళ మహాభారతముమ్, శ్రీరామాయణత్తోపాతి ప్రబలప్రమాణమ్. ఇతువుమ్ నడువిల్ తిరువీతిప్పిళ్ళైభట్టర్ తామే యరుళిచ్చెయ్‌తార్; పెరియభట్టరుమ్ శ్రీసహస్రనామ భాష్యోద్ఘాతత్తిలే, ‟శ్రీరామాయణవన్మహాభారతం శరణమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

సర్వేశ్వరనానాతే ‟తూతుపోనవన్” ఎన్ఱతు-అవనుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక. దేవదేవనాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శెయ్‌కిఱతొழிలిన్ తణ్మైయైయుమ్ పారాతే, పాణ్డవర్కళుక్కాక క్కழுత్తిలే ఓలైకట్టి తూతుపోయిన్ఱతు ప్రణతపారతన్త్ర్య

మూ॥ శ్రీమహాభారతమున దూత్యమునకుఁబోయినవాని మహిమ చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—తరువాత మహాభారతమునందుఁ బ్రతిపాదింపఁబడు విషయమును ప్రసాదించుచున్నారు.

‟కృష్ణద్వైపాయనంవ్యాసం విద్ధినారాయణంప్రభుం। కోహ్యన్యోభువిమైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్”(ఓమైత్రేయుఁడా వ్యాసుఁడగుకృష్ణద్వైపాయనుని శ్రీమన్నారాయణునిగా నెఱుంగుము. వేఱొక్కండెవడు మహాభారతమును రచియింపఁ గలఁడు)అనియు ‟ఏవంవిధంభారతంతు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా।సోఽయం నారాయణస్సాక్షా ద్వ్యాసరూపీ మహామునిః” (ఇవ్విధమగు భారతము ఏమహాత్మునిచేఁ జెప్పఁబడినదో, అతఁడు వ్యాసమహాముని రూపమునుధరించిన నారాయణుఁడే) అనియునీపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము భగవదావేశావతారుఁడై ‟సహోవాచవ్యాసః పారాశర్యః” (పరాశర పుత్రుఁడగు వ్యాసుఁడు చెప్పెను) అనియిట్లు ఆప్తతముఁడుగాను ప్రసిద్ధినొందిన శ్రీవేదవ్యాసునిచే‟వేదానధ్యాపయామాస మహాభారతపంచమాన్” అన్నట్లు అయిదవ వేదముగాను రచియింపఁబడి అనేక పురాణములయందుఁ గొనియాడఁబడిన శ్రీమహాభారతమున్ను శ్రీమద్రామాయణమువలెనే ప్రబలమైన ప్రమాణము. ఈవిషయమును నడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళైభట్టరున్ను ప్రసాదించియున్నారు. పెరియ భట్టరుకూడ శ్రీసహస్రనామభాష్యమున ‟శ్రీరామాయణవన్మహాభారతంశరణం” (శ్రీరామాయణమునవలెనే మహాభారతమును రక్షకము) అని ప్రసాదించియున్నారు.

మూలమున ‟సర్వేశ్వరుఁడు”అని పేర్కొనక ‟దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు” అనియిట్లు పేర్కొనుట యతనికిఁగల యాశ్రిత పారతంత్ర్యమును గాన్పించుటకుగానని యెఱుంగునది. దేవదేవుండగు తనయొక్క గొప్పతనమును, తానుచేయు కార్యమువలని చిన్నతనమును గమనింపకయే పాండవులకుగాను దూత్యమును వహించిపోయినది, ఆశ్రితులయెడల తనకుఁగల పారతంత్ర్యము

రుచిపరవశనాయిత్తే. ఇతునా నివనుడైయ ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన నీర్మైకుక్కుడలాయిరు న్దళ్ళ వాత్సల్యాదికళుక్కెల్లామ్ ప్రకాశకమాయిరుప్పతొన్ఱిత్తే. ఇన్ద గుణాధిక్యత్తిలే ఈడుపట్టిత్తే "ఇన్నార్ తూతనెననిన్ఱాన్" ఎన్ఱుమ్ "నుడైమన్నరిడై నడన్దతూతా" ఎన్ఱుమ్ తిరుమఙ్గైయాళ్వారరుళిచ్చెయ్‌తతు. అన్ద దివ్యసూక్తియిత్తే ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్‌కైక్కు మూలమ్, పేశిన్ఱ పేశుక్కైయిత్తే ఇవర్కళుక్కేఱ్ఱమ్. తూతుపోనతు తన్మైయావతు - కర్మవశ్యతైయుడైయాక వరిలిత్తే, ఇచ్ఛయాక ఆశ్రితవిషయత్తిల్ శెయ్‌కిఱతాళ్చ్చియెల్లామ్ ఏఱ్ఱత్తుక్కుడలాయిత్తే యిరుప్పతు. "సఉ శ్రేయాన్భవతి జాయమానః" ఎన్ఱు పరార్థమాక ప్పిఱక్కైయాలే నిఱమ్ పెఱుమెన్ఱు శ్రుతిశొన్నవితు, పరార్థమాక త్తన్నైచ్చెయ్యాలే శెయ్యుమవైయెల్లామివనుక్కు తేజస్కరమన్నుమితుక్కుపలక్షణమిత్తే. ఇవన్ శెయ్‌త దూత్యత్తై మాన్ద్యహేతువాక నినైప్పార్, అఱివుకేడరిల్ తలైయానవర్కళిత్తనై; అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్కళ్, "ఎత్తిఱమ్" ఎన్ఱు మోహిక్కుమ్పడియాయిత్తే యిరుప్పతు; ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ ఇన్నర్మైయిలేఱ్ఱత్తై వెళియిడుకైక్కాకవాయిత్తు ఇవర్ "తూతుపోనవన్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు. మహాభారతమెల్లామ్ ఇవనుడైయ వేఱ్ఱమ్ శొల్లుకైయిలే తత్పరమాకైయాలే యిత్తే, మహాభారతత్తై శొల్లత్తుడఙ్గుకిఱవన్ "నారాయణకథామిమామ్"; ఎన్ఱతు. ఆక ఇప్పిరబన్ధవ్యాఖ్యత్తుక్కుమ్ ప్రధానప్రతిపాద్యఙ్గళ్ ఇవై ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పట్టతు.

నందలి రుచిచే పరవశుండై గదా! ఇది యొక్కటియే గదా వీని నాశ్రయించు విషయమున నొక సౌకర్యమును గలుగఁజేయునట్టి కారుణ్యమునకు సహాయకములగు వాత్సల్యాది గుణంబుల నన్నింటిని ప్రకటింపఁజేయునది. ఇట్టి గుణాతిశయవిషయమునఁ గలప్రీతిచేతనే కదా! శ్రీతిరుమంగైయాళ్వారులు "ఇన్నార్ దూతనెననిన్ఱాన్" (వీరిదూతయని పిలువఁబడువాఁడు) అనియు, "నుడైమన్నరిడైనడన్దదూతా" (ఛత్రచామరాదులుగల దుర్యోధనాదులమధ్యను దూత్యమునకుఁబోయినవాఁడా) అనియును ప్రసాదించియున్నారు. వీరి దివ్యసూక్తియే గదా శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారిట్లు "దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు" అని సాయించుటకు మూలము. ఒకరు సాయించినదానిని సాయించుటచే గదా! వీరికి గౌరవము. కర్మవశమున దూత్యమునకుఁ బోయినచోఁ గదా యది యొక నీచత్వముగా నెన్నఁబడును. స్వేచ్ఛాపూర్వకముగాఁ దనయాశ్రితుల విషయమునఁ జేయుకార్యములన్నియును గౌరవమునకు సహాయకములై కదా యుండును. "స ఉ శ్రేయాన్భవతి జాయమానః" (అట్టివాఁడు అవతరించి శ్రేయస్సుగలవాఁడగుచున్నాఁడు) అని యిట్లు పరులకుగాను జన్మించుటను శ్రేయస్కరముగాను శ్రుతి తెలుపుట యనునది పరులకుగాను తనయిచ్ఛచేఁజేయునవి యన్నియును యీతనికి తేజస్కరములుగా నుండుననుటకు దాఖలా గదా! ఈతఁడొనర్చిన దూత్యమును మాంద్యమునుగాఁ దలంచువారు మూర్ఖాగ్రేసరులు. జ్ఞానులో, దీనిఁదలంచి, "ఎత్తిఱం" (తి.౧.౩.౧)(ఏమాశ్చర్యమో!) అని మోహింపవలసినట్లుగానే కదా యుండును. ఇట్టి యీ కార్యముయొక్క మహిమను ప్రకాశింపఁజేయుటకై యే వీరు దూత్యమునకుఁ బోయినవాఁడు అని ప్రసాదించినారు. మహాభారతమంతయును ఈతని సమాచారముఁ దెలుపుటయే ముఖ్యవిషయముగాఁ గలదియగుటంజేసియే కదా మహాభారతకథఁ జెప్పఁబూనిన శ్రీవేదవ్యాసుఁడు "నారాయణకథామిమాం" (నారాయణుని వృత్తాంతమును చెప్పుచున్నాను) అని యారంభించినాఁడు. కావున ఈగ్రంథమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడు విషయము లివ్వియనెడి యంశము ఈపైని చెప్పినదానిచేఁ దెలుపఁబడినది.

మూ॥ ఇవైయిరణ్డాలుమ్.

ఉపబృంహణముఖేన వేదాన్తతాత్పర్యత్తై నిష్కర్షిత్తు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలానవత్తై చ్చొల్లువతాకవిఱే ఉపక్రమిత్తతు; అతిలిప్పోతు శొన్నవివత్తాల్ వేదాన్తత్తిల్ వ్వర్థజ్గళ్ శొల్లిత్తో యిత్తెన్ను మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు, "శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్" "తూతుపోనవనేత్తతు" ఎన్ఱ ఇవైయిరణ్డాలుమ్ అపరాధభూయిష్ఠరాన చేతనర్కాశ్రయణీయైయాయుమవిల్, అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమ్ కృపాదికళాలుమ్, నడువాఱుపురుషకారమ్ వేణ్డాతపడి తన్నాశ్రయిక్కలామ్పడియాయ్, అపరాధజ్గళైప్పార్త్తుచ్చీఱి, "క్షిపామి" "నక్షమామి" ఎన్ను మీశ్వర హృదయత్తై త్తిరుత్తి, అవర్కళై యఙ్గీకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారభూతైయానవళ్ వైభవముమ్, అఙ్గీకరిత్తాల్, పిన్నైయవళ్ తానే శితకురైక్కిలుమ్, "ఎన్నడియార్ అతు శెయ్యార్" ఎన్ఱు మఱుతలైత్తు త్తాణ్ణియనాయ్ నిన్ఱు రక్షిక్కు ముపాయభూతనానవన్ వైభవముమ్ శొల్లిత్తాయిత్తెన్ఱ్ "పురుషకారమ్" ఎన్ఱుమ్ "ఉపాయమ్" ఎన్ఱుమ్ ఇవత్తై నిరూపకమాకవరుళిచ్చెయ్‌తతు, పిరాట్టిక్కు ప్పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్ అసాధారణమెన్ఱు తోఱ్ఱుకైక్కాక. ఇతుతన్నై "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః। మమాపిచమతం హ్యేతత్ నాన్యథా

మూ॥ ఈరెంటిచేతను

ఉపబృంహణములద్వారా వేదాంతముల తాత్పర్యమును నిశ్చయించి ఉజ్జీవనమునకుఁ గావలసినవాటిని తెలియఁజేయుటకుఁగానే కదా యీగ్రంథము నారంభించినది. కావున ఈపైనిగనబఱచినదానివలన వేదాంతమునందలి రహస్యార్థములు చెప్పఁబడినవి యని యడిగితివేని యావిషయమును "ఇవై" ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు. అది యెట్లనిన, "చెరయందున్నయామె మాహాత్మ్యము" అనియు "దూత్యమునకుఁ బోయినవాని మాహాత్మ్యము" అనియు నీరెండు వాక్యములయందును ఎక్కువ అపరాధపడియుండు యీచేతనులువచ్చి యాశ్రయించునపుడు, అఖిలజగన్మాతయగు సంబంధమువలనను కృపాదులవలనను మధ్యను వేఱొక్క పురుషకార మక్కఱలేకుండవచ్చి యాశ్రయింపఁ దగినదియు, అపరాధములఁ జూచి "క్షిపామి" (త్రోసివేయుదును) "నక్షమామి" (క్షమింపను) అను వాఁడగు నీశ్వరుని హృదయమును దిద్దుపాటుచేసి అనఁగా వాని కోపముఁ బోగొట్టి వారిని యంగీకరింపఁ జేయునట్టి పురుషకారముయొక్క (పిరాట్టియొక్క) వైభవమును, ఒకవేళ సర్వేశ్వరుండు అంగీకరించినను, పిమ్మట (పరీక్షార్థము) ఈపెయే వారియెడల నెద్దియైన నొకతప్పును గానిపించినట్లయిన, "ఎన్నడియారతుశెయ్యార్" (పెరి.తి.౪౯.౨)(నాదాసులట్టిపనులఁ జేయరు)అన్నట్లు ఎదిరించి, తాను చలింపకయుండి రక్షించునట్టి యుపాయమగు వాని (సర్వేశ్వరుని) వైభవమును చెప్పఁబడినవి. మూలమున "పురుషకారమ్" అనియు "ఉపాయమ్" అనియు వీటిని నిరూపకములనుగాఁ జేర్కొనుట అనఁగా ప్రసిద్ధములగు లక్షణములనుగాఁ జేర్కొనుట యనునది పిరాట్టికి పురుషకారత్వమును సర్వేశ్వరునికి ఉపాయత్వమును అసాధారణములగుటను బట్టి (వారికిమాత్రమే యుండునవి యగుటనుబట్టి) యని యెఱుంగునది. ఈవిషయమే శ్రీపాంచరాత్రమున, "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురు

మూ॥ పురుషకారవైభవముమ్ ఉపాయవైభవముమ్ శొల్లిట్రాయిత్తు.

లక్షణం భవేత్" ఎన్నుమ్, "అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్। లక్ష్మీః పురుష
కారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ। ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే" ఎన్నుమ్, "అకి
ఞ్చనైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః।
లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరానన। మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్
లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః" ఎన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానేయరుళిచ్చె
య్దానిఱే. మఱ్ఱై ప్పిరాట్టిమార్కళుక్కుమ్ సూరికళ్ ముతలాన తదీయర్కళుక్కుమ్, ఇవళై సమ్బన్ధ
మడియాక వన్ద పురుషకారత్వమిఱే యుళ్ళతు; ఇవళుక్కే స్వతస్సిద్ధమన్ఱే. ఆకైయిఱే
"ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాదన్యేషామమలాత్మనామ్। దేవీసూరిగురూణాఞ్చ ఘటకత్వం నతు స్వతః"
ఎన్ఱు దీపసఙ్గ్రహత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్తతు. ఉపాయత్వముమ్ "కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్" ఎన్ఱు
సనాతన ధర్మమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱవనుక్కు స్వతస్సిద్ధమాయ్, తదీయర్కళుక్కు తద్భక్తియాడి
యాక వన్దతిఱే యుళ్ళతు; ఆకైయాల్ పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కు

మూ॥ పురుషకారవైభవమును ఉపాయవైభవమును చెప్పఁబడినవి.

పురుషకారేణ సిద్ధాపరమర్షిభిః। మమాపి చ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్" (నన్నుపొందు
టయందు వనిలోనున్న సంసారమునఁబడినట్టి జీవులకుఁగాను పురుషకారముగా లక్ష్మీ మహర్షులచే గాన్పిం
చఁబడినది. నాకును నదియిష్టము. ఆపెకు యిదియే లక్షణము తప్ప వేఱొక్కటి లక్షణము కాదు)
అనియు, "అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్। లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్ల
భా ప్రాప్తియోగినీ। ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే" (లక్ష్మీపతియగు నేనే సాక్షా
త్తుగ నన్ను పొందుటకుఁ గారణము. నాకు భార్యయగు లక్ష్మీ నన్ను పొందించును. నాకన్న
పిరాట్టికిన్ని యిదియే విశేషము. నేను ఉపాయము. ఆపె పురుషకారము.) అనియు, "అకిఞ్చ
నైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః లక్ష్మీం
పురుషకారేణ వృతవన్తో వరానన మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మాం। లబ్ధ్వా
కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః (కొందఱు నిరుపేదలును మఱికొందఱు భాగ్యవం
తులు నన్నాశ్రయించి సంతోషించినవారై లక్ష్మిని పురుషకారముగా వరించుచున్నారు. ఓ సేనే
శుఁడా! వీరు నన్నే ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగాను కాని వేఱొక్క బుద్ధిలేనివారై కృతార్థులై
నన్ను పొందుచున్నారు.) అనియును భగవంతుఁడే చెప్పుచున్నాఁడుగదా! తక్కిన దేవులకును నిత్య
సూరులు మొదలగు భాగవతులకును ఈపె సంబంధమును బట్టియే పురుషకారత్వము గలదుగాని ఈ
పెవలెనే వారికి స్వతస్సిద్ధముగ పురుషకారత్వము లేదు. కావుననే "ఏతత్సాపేక్ష సంబంధాదన్యే
షా మమలాత్మనాం దేవీ సూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతుస్వతః" (తక్కిన దేవులకును నిత్యసూరు
లకును ఆచార్యులకును ఈపెను బట్టియే పురుషకారత్వము కలదుగాని వారికి స్వతస్సిద్ధముగ లేదు) అని
తత్త్వదీపసంగ్రహమను గ్రంథమున జియ్యర్ ప్రసాదించియున్నారు, "కృష్ణం ధర్మం సనాతనం" అన్న
ట్లు సనాతన ధర్మముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి సర్వేశ్వరునికే స్వతస్సిద్ధమగు నుపాయత్వము కలదు
తక్కినవారికది వానియెడల భక్తినిబట్టిగదా కలదు. కావున పిరాట్టికి పురుషకారత్వమున్ను ఈశ్వ

ఉపాయత్వముమ్ నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై; ఇవ్వర్థత్తై వెళియిడుకైక్కాక వాయిన్ఱు ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్‌తతు.

ఇప్పడి యుపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ పురుషకారత్వము ముపాయత్వముమ్, ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలుక్తమాన స్థలమేతెన్నిల్, కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన ద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యత్తిలే ఉభయముమ్ శేరవుక్తమిఱే.

ఇచ్చేతననుక్కు ఇరువరోడుమ్ సమ్బన్ధముణ్డాయిరుక్క ఈశ్వర సమాశ్రయణత్తుక్కు ఇవళ్ పురుషకారమాక వేణ్డుకిఱతెన్నెన్నిల్, మాతృత్వప్రయుక్తమాన వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్, అవనైప్పోలే కాఠిన్యమార్దవఙ్గళ్ కలన్దిరుక్కైయన్ఱిక్కే కేవలమ్ మార్దవమేయాయ్, పిఱర్ కణ్ణుళిర్వు కాణమాట్టాత ప్రకృతియాకైయాలుమ్, విముఖరైయుమ అభిముఖరాక్కైక్కు కృషిపణ్ణుమవళాకైయాలుమ్, కుఱ్ఱవాళర్క్కుమ్ కూశాముఱ్పణ్డు కాలిలే విఴలామ్పడి యిఴుస్సాళాయ్, పుంస్త్వప్రయుక్తమాన కాఠిన్యత్తోడే పితృత్వప్రయుక్తమాన హితపరతైయై యుముడైయనాయ్, కుఱ్ఱఙ్గళై ప్పొఱుత్తుమ్ పత్తాక్కణక్కిట్టు ప్రారిదణ్డఙ్గళై ప్పణ్ణుకైయాలే, కుఱ్ఱవాళర్కు మున్ శెల్లక్కు శల్కరిక్కుమ్పడి యిరుక్కుమీశ్వరనై, ఉచితోపాయఙ్గళాలే కుఱ్ఱఙ్గళై మఱప్పిత్తు కూట్టివిడుమవళుమాయిరుక్కైయాలే, అపరాధమేవడివాన విచ్చేతనన్ అవనై యాశ్రయిక్కుమళవిల్ ఇవళ్ పురుషకారమాక వేణుమ్, ఆకైయిఱే, అవనై ఉపాయమాకవరిక్కుమ్ విఴికిఱవళవిల్ ఇవళై ప్పురుషకారమాక మున్నిడుకిఱతు.

అనన్తరమ్ పురుషకారత్వత్తై విస్తరేణ ఉపపాదిక్కిఱార్, ప్రథమత్తిలే పురుషకా

రునికి ఉపాయత్వమున్ను నిరూపకములగుట అనఁగా వారికవి యసాధారణములయినవగుటను భాధకము లేదు. అందువలననే మూలమున నట్లు ప్రసాదించియున్నారు.

ఇట్లు ఉపబృంహణములగు రెండు గ్రంథములయందును ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి పురుషకారత్వమున్ను, ఉపాయత్వమున్ను ఉపబృంహ్యమగు వేదాంతమున నెచ్చట చెప్పఁబడినవిగాని యడిగితివేని, యవి కఠవల్ల్యుపనిషత్తునందుఁ జెప్పఁబడిన ద్వయముయొక్క పూర్వవాక్యమునఁ జెప్పఁబడినవిగదా! ఈశ్వరునికి చేతనులతోను సంబంధముండఁగా, వీరు ఈశ్వరునాశ్రయించుటలో పిరాట్టి పురుషకారము కావలసిన యావశ్యకమేమున్నదంటివేని, పిరాట్టి తల్లియగుటంజేసి యామె యెక్కువ వాత్సల్యమును మార్దవమును (దయార్ద్రతను) గలది. సర్వేశ్వరునివలెనే కాఠిన్యమును మార్దవమును ఈ రెండును చేరియుండునది కాక, కేవలము మార్దవము గలది. ఇతరుల దుఃఖములఁ జూచి సహింపఁజాలని స్వభావము గలది. విముఖులై పోవువారికిన్ని అభిముఖులనుగాఁ జేయుటకై ప్రయత్నించునది. పాపులగువారు మాట్లాడకుండవచ్చి యాశ్రయింపఁదగినది. సర్వేశ్వరుఁడన్ననో, పురుషుఁడగుటచే స్వతస్సిద్ధమగు కాఠిన్యముతోఁ గూడ పితయగుటచే నుండునట్టి హితదృష్టియును గలవాడు. తప్పులను పదిపదిగా గుణించి శిక్షాదండనములను విధించువాఁడు. అపరాధులు దగ్గరకుపోవలయునన్న భయపడుదురు. ఈమె యట్టియపరాధముల నన్నిఁటిని మరపించి, యీ చేతనుని సర్వేశ్వరునితోఁ జేర్చునది. కావున అపరాధభూయిష్ఠుఁడగు ఈ చేతనుఁడు సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించునపుడు పిరాట్టియొక్క పురుషకారము అవశ్యకము. కావున సర్వేశ్వరుని యుపాయముగాను వరించునపుడు ఈమెను పురుషకారముగాను ముందుంచుకొనునది.

అవతారిక:—అనంతరము పురుషకారముగు విధములను విస్తరముగ నుపపాదింపఁదలంచి,

సూ॥ 8॥ పురుషకారమామ్బోతు కృపైయుమ్, పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్.

రత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱతు-పురుషకారమామిడత్తిలెన్నపడి. కృపైయావతు - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్. పారతన్త్ర్యమావతు . పరాధీనత్వమ్. అనన్యార్హత్వమావతు - తద్వ్యతిరిక్త విషయానర్హత్వమ్. ఇవై పురుషకారత్తుక్కు వశ్యాపేక్షితమానపడి యెన్నెన్నిల్, చేతనర్ సంసారత్తిల్ పడుకిఱ దుఃఖమ్ కణ్డు పొఱుక్కమాట్టామల్ ఈశ్వరనోడే ఇవర్కళై చ్చేర్క్కైక్కుడలాన యత్నమ్ పణ్ణుకైక్కు కృపై వేణుమ్; స్వతన్త్రనై వశీకరిక్కుమ్బోతు అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్క వేణ్డుకైయాలే పారతన్త్ర్యమ్ వేణుమ్; నమ్మ్మైయొఴిన్ద తొరువిషయత్తు క్కర్హమన్ఱియే నమక్కే యతిశయకరమాయిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే నజ్కార్యమ్నో శొల్లుకిఱతు ఎన్ఱు, శొన్నపడివర్త్తిక్కైక్కుఱుప్పాకైయాలే అనన్యార్హత్వమ్ వేణుమ్; ఆకైయాలివై మూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వత్తుక్కు వశ్యాపేక్షితమిఱే.

ఈశ్వరకృపైయుట్కొట్కిల్ ఇవళ్ కృపైక్కు విశేషమెన్నెన్నిల్, ఈశ్వరనానాల్ నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనాయ్, నిగ్రహానుగ్రహసమర్థనాయ్, చేతనకర్మఙ్గళై నిఱుత్తుత్ తీర్ప్పువనాకైయాలే, అవనుడైయ కృపై స్వాతన్త్ర్యత్తాలే అముక్కుణ్డుకిడన్దు ఓరొరుదశైకళిలే

సూ॥ 8॥ పురుషకారమగునపుడు కృపయును, పారతన్త్ర్యమును అనన్యార్హత్వమును కావలయును.

ప్రథమమున పురుషకారమగుట కవశ్యముగఁ గావలశిన గుణములను "పురుషకారమామ్బోతు" ఇత్యాదివాక్యముచే ప్రతిపాదించుచున్నారు.

మూలమున "పురుషకారమామ్బోతు" అనఁగా "పురుషకారమగునపుడు" అనియర్థము. "కృపై" అనఁగా పరులదుఃఖములఁజూచి సహింపఁజాలకుండుట. పారతన్త్ర్యమనఁగా, పరాధీనము గానుండుట. అనన్యార్హత్వమనఁగా వేఱొక్క విషయమున కర్హముకానిది యగుట. ఇవి పురుషకారమగుటలో నవశ్యముగ నేల కావలయునంటివేని, చేతనులీసంసారమునఁబడుదుఃఖములఁజూచి సహింపఁజాలక యీశ్వరునితో వీరిఁజేర్చుటకుఁ దగిన ప్రయత్నముఁ జేయుటకుగాను ఈమెకు కృపయుండియుండవలయును. స్వతంత్రుని వశపరచుకొనవలయునన్న ననువర్తనమువలన నే వశపరచుకొనవలయునుగాన, అందులకై యీమెకు పారతంత్ర్యముండియుండవలయును. మనపయినుమున తప్ప వేఱొక్క విషయమున కర్హముకానిదై మనకే యొకిమంచిని గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి యీమె చెప్పునది మనపని కాదా యని తలంచి యీమె చెప్పునట్లు చేయుట కనుకూలమగుటంజేసి యనన్యార్హత్వ మావశ్యకము. కావున ఈపైని గనఁబఱచిన మూఁడు గుణములు పురుషకారమగుట కవశ్యము కావలశినవి,

ఈశ్వరుని కృపకంటెను ఈమెయొక్క కృపకుఁగల విశేషమెద్దియనఁగా—ఈశ్వరుఁడు నిరంకుశస్వతంత్రుఁడు. నిగ్రహానుగ్రహ సమర్థుఁడు. చేతనుల కర్మములను తూచి యింతయని నిశ్చయించి యనుభవింపఁజేయువాఁడు. కావున వాని కృపయనునది వానికిఁగల స్వాతంత్ర్యము

తన్నైయొడుక్క క్కడవతాయిరుక్కుమ్; ఇవళ్ అనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే, ఇవళుడైయ కృపైక్కు వేఱొన్ఱాల్ ఒరభిభవమిల్లామైయాలే ఎప్పోదుమ్ మొరుపడిప్పట్టిరుక్కుమ్; అకైయాలివళుడైయ కృపై కరైయుడైన్దిరుక్కుమ్. సమ్బన్ధత్తిల్ వ్యావృత్తిపోలే యీశ్వరన్ కృపైయిల్ వ్యావృత్తియుమ్. ఇప్పడి యిరుక్కైయాలే యిఱే ఇవళైయాశ్రయిప్పార్క్కు వేఱొరు పురుషకారమ్ తేడవేణ్డాతొழிకిఱదు. ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇవళుడైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్ స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్నిక్కే, "హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చపత్న్యౌ" ఎన్నుమ్ "విష్ణుపత్నీ" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱ పత్నీత్వప్రయుక్తమానవుమ్, "అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ" ఎన్నుమ్, "శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱ స్వరూపనిరూపకత్వాది సిద్ధమాన అనన్యత్వప్రయుక్తమానుమిరుక్కుమ్; ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిఱే అల్లాతార్క్కుడైయ మినువశేషత్వముమ్, ఇవళోడొత్తిరుక్కుమ్ తదేకశేషత్వమాయిఱ్ఱు. ఇన్ద అవ్యవధానేన పుణ్డరీకమ్బన్తత్తాలే యిఱే, ఇవళుక్కు త్వాన్ఱై విశేషణమాకిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాతొழிకిఱదు.

ఇమ్మూన్ఱు గుణత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు కృపైయావదు—"శ్రిఞ్ సేవాయామ్" ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శ్రీయతే" ఎన్గిఱ కర్మణివ్యుత్పత్తియాలుమ్, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్, "శ్రయతే" ఎన్గిఱ కర్తరివ్యుత్పత్తియాలుమ్ నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పాలుమ్ సిద్ధమిఱే.

వలన సంకోచించినదై యొకానొక సమయమున ప్రకాశించును. ఈమెయో, అనుగ్రహైకస్వభావముగాఁగలది. ఈమె కృపకు వేఱొకదానివలన సంకోచ మెన్నడియును లేదు. కావున నది యెల్లకాలము నొక్కవిధమైనదిగానే యుండును. కావున ఈమె కృప నిండుగానుండునని యెఱుంగునది. చేతనుల కీశ్వరునితోఁగల సంబంధముకంటెను పిరాట్టితోఁగల సంబంధము విలక్షణమైనదయినట్లు పిరాట్టికిఁగల కృపయును విలక్షణమైనది. ఇట్లుండుటంజేసియే ఈమెను ఆశ్రయించువారలు అంతకంటె వేఱొక్క పురుషకారము వెదకనక్కఱలేదు. ఈశ్వరుని విషయమున ఈమెకుఁగల పారతంత్ర్యమును అనన్యార్హత్వమును నివి స్వరూపమునుబట్టియుండునవి మాత్రమే కాక, "హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చపత్న్యౌ" (పురుషసూ) (భూమియును లక్ష్మియును నీ భార్యలు)" అనియు "విష్ణుపత్నీ" (శ్రీసూ) (విష్ణుపత్ని) అనియును చెప్పియున్నట్లు పత్నీత్వమును బట్టియును ఉండునవై "అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మి సనాతనీ" (బ్రహ్మమునకు శక్తిగానుండి యెల్లకాలము బ్రహ్మముతో నుండినది). అనియును, "శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః" (శ్రీవత్సము వక్షస్థలమునఁగలవాఁడును ఎల్లకాలము లక్ష్మిగలవాఁడును) అనియును చెప్పియున్నట్లు స్వరూపమును బట్టి యుండునదియు అనన్యత్వమును బట్టియును ఉండునవి. ఇట్లుండుటంజేసియే యితరులందఱును మనవారికి శేషభూతులై ఈమె మాత్రము సర్వేశ్వరుని కొక్కనికే శేషభూతురాలు. వీరిద్దఱికిని సామీప్యముండుటంజేసియే ఈమె యీశ్వరుని విషయమునకు నాటుకగాను వేఱొక్క పురుషకారమక్కఱలేదు.

ఈపైని గనఁబఱచిన మూఁడు గుణములలో, కృపయనునది ద్వయమున "శ్రీమతే" అను తావున "శ్రిఞ్ సేవాయాం" అను ధాతువునుండి నిష్పన్నమగు "శ్రీ" శబ్దముయొక్క "శ్రీయతే = ఆశ్రయింపఁబడునది" అను కర్మణివ్యుత్పత్త్యర్థమునను, పారతంత్ర్యానన్యార్హత్వములు "శ్రయతే = ఆశ్రయించునది." అను కర్తరివ్యుత్పత్త్యర్థమునను నిత్యసంబంధమును తెలుపునది "మతుప్" ప్రత్యయమునుండియును తెలియవచ్చునవి గదా.

మూ॥ ర॥ పిరాట్టి ముఱ్పడ ప్పిరిన్దతు-తన్నుడైయ కృపైయై వెళియిడుకైక్కాక;

ఇన్ద కృపాదిత్రయత్తైయుమ్ మెల్లాయ్ మఱైయుమ్పడి తానే వెళియిట్టరుళిన వైభవత్తై, శ్రీరామాయణత్తిల్ ఇవళుక్కు వన్ద విశ్లేషత్రయత్తాలుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి వాక్యత్రయత్తాలే.

(పిరాట్టి ఇత్యాది) అతావతు - "దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్" ఎన్ఱు అపడియే నాయకనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తత్తదవతారసజాతీయమాన విగ్రహపరిగ్రహమ్ పణ్ణి అవతరిక్కుమవళాకైయాలే, "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" ఎన్ఱుపడియే అవన్ చక్రవర్తి తిరుమకనానవాఱే తదనురూపమాక త్తానుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళాన పిరాట్టి, దణ్డకారణ్యత్తిలే ఎழுన్దరుళియిరుక్కచ్చెయ్తే, రావణన్ పిరిత్తానెన్ఱు వ్యాజత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళై ప్పిరిన్దు లఙ్కైక్కు ఎழுన్దరుళిగ్గతు, "దేవ్యా కారుణ్యరూపయా" ఎన్ఱు త్త్వమసారత్వత్తాలే కారుణ్యనాన్ ఎన్నుమ్పడియాన తన్నుడైయ పరమకృపైయై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాకవన్ఱే. ఎఙ్గనేయెన్నిల్, దేవస్త్రీకళై శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాకత్తాన్ శిఱైయిరుక్కైయాలుమ్; అవ్విరుప్పిలే తన్నై ఆల్లుమ్ పకలుమ్ తర్జనభర్త్సనమ్ పణ్ణియరువిత్తిన క్రూరరాక్షసికళ్, రావణన్ పరాజితనాకవుమ్ పెరుమాళ్ విజయికళాకవుమ్ త్రిజటై స్వప్నమ్

మూ॥ ర॥ పిరాట్టి మొదట విశ్లేషించుట తనయొక్క కృపను బయలుపఱచుటకు గాను

అవతారిక:—ఈ కృపమొదలగు మూఁడు గుణములను అందఱికిని తెలియునట్లు తానే బయలుపఱచినట్టి వైభవమును శ్రీరామాయణమున ఈమెను గూర్చి చెప్పఁబడిన మూఁడు విశ్లేషములను బట్టి, "పిరాట్టి" ఇత్యాది వాక్యత్రయముచే గాన్పింపఁబోవుచున్నారు.

("పిరాట్టి" ఇత్యాది) "దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుం" (వి. పు. ౧. ౯. ౧౪౫.) (దేవతగా నవతరించినప్పుడు దేవశరీరిగాను మనుష్యుఁడుగా నవతరించినప్పుడు మనుష్యశరీరిగాను నివ్విధమున విష్ణువుయొక్క దేహమున కనుగుణమగు శరీరమును ధరించునది) అని చెప్పఁబడియున్నట్లు నాయకుఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క యాయా యవతారములతో సజాతీయమగు శరీరమును ధరించి యవతరించునదైయుండుటవలన "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు శ్రీరాముఁడుగా నవతరించిన తోడనే తానును అందుల కనుగుణముగ శ్రీజనకచక్రవర్తి కుమార్తెగా నవతరించినట్టి యీమె దండకారణ్యమున వేంచేసినప్పుడు రావణుండు పట్టికొని పోయినాఁడనెడి యొక మిషతో మొదట పెరుమాళ్ళనువదలి లంకకుఁబోయి యుండుటయనునది "దేవ్యా కారుణ్యరూపయా" (లక్ష్మీతం. ౫౦-౧౪.) (కారుణ్యస్వరూపియగు దేవితో) అన్నట్లు కారుణ్యమే యని పిలువఁదగినట్టి తనయొక్క పరమకృపను ప్రకాశింపఁజేయుటకు గానని యెఱుంగునది.

అదియెట్లనిన, దేవస్త్రీలను చెఱనుండి విడిపించుటకుగాను తాను చెఱలోనుండుటవలనను, అట్టి సమయమున తనను రేయుంబగళ్లు తర్జన భర్జనములచే నెక్కువ శ్రమపెట్టిన క్రూరులగు రాక్షసస్త్రీలు, రావణుఁడు పరాజయమును బొంది పెరుమాళ్లు జయమును బొందినట్లు త్రిజటయను

మూ॥ నడువిల్ పిరిన్దతు

కణ్ణత్తాలే భీతభీతైకళాయ్ నడుఙ్గుకిఱపడియిలే, "భవేయం శరణం హి వః" ఎన్ఱు - శీఘ్రం నోవు పడుమ్ సమయత్తుక్కు నానిరుక్కనే శిఙ్గళ్ ఇవేణ్డా ఎన్ఱు అభయప్రదానమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్; అతు ఉక్తిమాత్రమాయ్ప్పోకామే, రావణవధానన్తరమ్ తనక్కు శోభనమ్ శొల్ల వన్ద తిరువడి, "ఇవర్కళై చిత్రవధమ్ పణ్ణుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమ్" ఎన్న, అవనోడే మల్లాడి "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్" ఇత్యాదియాలే-అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తై గుణమాక ఉపపాదిత్తుమ్ "మర్షయామీహ దుర్బలాః" ఎన్ఱు పిఱర్ నోవుకణ్డు పొఱుక్కమాట్టాత నెఞ్జురమ్ తనక్కుణ్డాయిరున్నపడియుమ్, "కార్యం కరుణమార్యేణ న కశ్చిన్నాపరాధ్యతి" ఎన్ఱు అవనుక్కు మిరక్కియుణ్డాక నిఱ్కుమ్పడి ఉపదేశిత్తుమ్, ఇప్పడి యిరునిలైనిన్ఱు తానడియిట్టుప్పోన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక, ఆర్ద్రాపరాధైకళానవర్కళై రక్షిక్కైయాలుమ్ తన్నుడైయ కృపైయై వెళియిట్టాళిఱే.

(నడువిల్ తిరువ్యాకి) నడువిల్ పెరుమాళోడేకూడి తిరువయోధ్యైయిలే ఇరున్దరుళి తిరువయిఱువాయ్త్తిరుక్కుమ్ కాలత్తిలే, "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయం సముపస్థితః । కిమిచ్ఛసి సకామా త్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే" ఎన్ఱు - ఉనక్కు ప్పేక్షితమేతెన్ఱు కేట్టరుళ, "తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవ। గఙ్గాతీరనివిష్టాని ఋషీణాం పుణ్యకర్మణామ్ (ఫల

మూ॥ మధ్యను విశ్లేషించుట

రాక్షసస్త్రీ) కలగపడగా, మిక్కిలి భయపడి నిగులుపడియుండు సమయమున, "భవేయం శరణం హి వః" (రా. సు. ౫౮-౯౩.) (మిమ్ముల నేను కాపాడుదును) అన్నట్లు, "మీరు కష్టపడవలసిన సమయమున కాపాడుటకు నేనుంటినిగదా! మీరు భయపడవద్దు" అని యిట్లు అభయప్రదానము చేసినందువలనను, ఆ మాటమాత్రమే కాకుండ, రావణవధానంతరము తనకు శుభవార్తంగొని వచ్చిన యాంజనేయుండు వారలను చిత్రవధఁజేయుట కనుమతినియ్యమని యడుగఁగా వానితో నెదిరించి "రాజసంశ్రయవశ్యానాం" (ఒకరాజు నాశ్రయించి వాని వశమున నుండువారు) ఇత్యాది శ్లోకములఁ జెప్పియున్నట్లు వారల యపరాధములను గుణములనుగా నుపపాదించి "మర్షయామీహ దుర్బలాః" (వారి కష్టములఁజూచి సహింపఁజాలని మనస్సుగలదానను) అన్నట్లు ఇతరులు దుఃఖపడుచుండగాఁజూచి నామనస్సు సహింపఁజాలదే యనుచు "కార్యం కరుణమార్యేణ న కశ్చిన్నాపరాధ్యతి" (తప్పక కరుణించవలసినది లోకమున నపరాధపడనివాడెవ్వఁడును లేడు.) అనుచు అతనికిని తప్పక రక్షించియే తీరవలెనట్లు ఉపదేశించి, ఈ మనస్సుతోనే నిలిచియుండి తానుపూర్వమొనర్చిన ప్రతిజ్ఞానుగుణముగ ఆర్ద్రాపరాధులైనను వారిని రక్షించి తనకృపను బయలుపఱిచినదాయెను.

(నడువిల్) ఇత్యాది. మధ్యను విశ్లేషించుటయనఁగా, పెరుమాళ్ళతోఁగూడ అయోధ్యాపట్టమున కాపురముచేయు సమయమున గర్భిణిగానుండగా "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయం సముపస్థితః । కిమిచ్ఛసి సకామా త్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే" (ఓ జానకి! నాకు సంతానము కలుగుకాలము తటస్థించినది. నీవు దేనియందిచ్ఛయున్నదో దానినంతయును తెలుపుమా!) అన్నట్లు నీకేమియపేక్షయున్నది యని యడుగగా, ఆమె "తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవ।

మూ॥ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిడుకైక్కాక;

మూలాశినాం వీర పాదమూలేషువర్తితుమ్। ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు ॥ అప్యేకరాత్రం కాకుత్స్థ వసేయం పుణ్యకీర్తిషు” ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన వనవాసవాఞ్ఛయై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైప్పఱ్ఱ పోక విడువార్ పోలే లోకాపవాద పరిహారార్థమాక ప్పెరుమాళ్ కాట్టిలే పోకవిడప్పోనతు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్- పెరుమాళ్ కట్టిలే వైత్తపోతోడు కాట్టిలే విట్టపోతోడు వాశియఱ అవరుడైయ నినైవై ప్పిఱశెల్ల వేణ్డుమ్పడియాన తన్నుడైయ పత్నీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై. గర్భైక్కు ఱైయోలనవనన్తరమ్ ఇళైయ పెరుమాళ్ కనకక్లేశప్పట్టుక్కొణ్డు పెరుమాళ్ తిరువళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైక్కేట్టు మికవుమ్ ప్రలాపిత్తు “నఖల్వద్యైవ సౌమిత్రే జీవితం జాహ్నవీజలే। త్యజేయం రాఘవం వంశే భర్తుర్మా పరిహాస్యతి” ఎన్ఱాళిఱే. ఇత్తాల్-అఱ్ఱామైయిఱ్ కనత్తాలె ముడిన్దు విళైక్కు త్తేట్టమాక నిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అతు శెయ్యామాట్టాతే పెరుమాళ్ నినైవై ప్పఱ్ఱి శెన్ఱు, తన్ ప్రాణనై నోక్కిక్కొణ్డ

మూ॥ పారతంత్ర్యమును బయలుపఱచుటకుగాను

గంగాతీరనివిష్టాని ఋషీణాం పుణ్యకర్మణాం। ఫలమూలాశినాం వీర పాదమూలేషువర్తితుం। ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు అప్యేకరాత్రం కాకుత్స్థ వసేయం పుణ్యకర్మసు” (ఓరామచంద్రా! గంగాతీరముననుండు పుణ్యాత్ములగు మహర్షులయాశ్రమములఁ జూడవలయునని కోరిక గలదు. ఫలమూలాశనులగు మహర్షుల శ్రీపాదముల సన్నిధిని నసింపవలయునని కోరికగానున్నది. మరియు పుణ్యవంతులగువారి మధ్యను ఒక్కరాత్రియయినను నివసింపవలయుననియున్నది. యిదియే నాముఖ్యమైన కోరిక,) అని తనకుఁగల వనవాసేచ్ఛను విన్నవింపఁగా, అందులకుఁగాను పంపువానివలెనె పెరుమాళ్లును *లోకాపవాదను పోఁగొట్టుకొనుటకుగాను ఆమెను అరణ్యమునకుఁ బంపెను ఈ విశ్లేషమువలని ప్రయోజనమేమనఁగా, పెరుమాళ్లు అంతఃపురమున నుంచినను, అరణ్యమున నుంచినను ఎల్లకాలము నొక్క విధముగనే సదా పెరుమాళ్ళనే ధ్యానించుచు తాను పత్నియగుటంజేసి తనకుండవలసిన పారతంత్ర్యమును బయలు పరచినదాయెను. గంగాతీరముఁ జేరిన పిమ్మట లక్ష్మణస్వామి మిక్కిలి చింతపడ శ్రీరాములవారు సంకల్పించుకొనినదానిని (అడవిలో విడిచిరమ్మన్న విషయమును) విన్నవింపఁగా విని మిక్కిలి దుఃఖించి “నఖల్వద్యైవ సౌమిత్రే జీవితం జాహ్నవీజలే। త్యజేయం రాఘువంశే భర్తుర్మా పరిహాస్యతి” (ఓలక్ష్మణా! నాభర్తయగు శ్రీరామచంద్రునినుండివచ్చిన రఘుసంతానము నాభర్తవంశము జరుగుచుండగనే ముగియకూడదను అభిప్రాయములో నేను ఇప్పుడే గంగలోపడి ప్రాణములను విడనాడకుంటిని) అన్నట్లు నదిలోఁబడి ప్రాణములవిడనాడవలయునని కోరికయున్నప్పటికిని, అట్లుచేయక పెరుమాళ్ళయొక్క +యభిప్రాయప్రకారము జీవించి సహింపవలసినట్టి పారతంత్ర్యమును బయలుపఱచి

*రావణుఁడు తీసికొనిపోయిన సీతను తిరుగ శ్రీరామచంద్రుండు గొనివచ్చినాడను అపవాదమును.

+ భర్తయొక్క యభిప్రాయమనఁగా—“అపత్యలాభస్సంప్రాప్తః” అనుశ్లోకమున శ్రీరాములవారు పుత్రసంతానము లభింపవలయుననెడి యాశగలవారుగఁ దెలుపఁబడిరి. అట్టియభిప్రాయమును నెరవేర్పవలయుననెడి యుద్దేశముతో సీతాపిరాట్టి ప్రాణముల నెడబాయకుండెననియెఱుంగునది.

మూ॥ అనన్తరమ్ పిరిన్దతు.

తుక్కు వేణ్డుమ్పడియాన పారతన్త్ర్యత్తై యిత్తై ప్రకాశిప్పిత్తతు. పిఱర్ క్కాకజీవిక్క వేణ్డుమ్ పరతన్త్రర్కట్కు ముడివుత్తేట్టమానాలుమ్ ముడియప్పోకాతే, "మాయుమ్వకై యఱియేన్ వల్వినైయేన్ పెణ్పిఱన్దే" ఎన్నారిఱే యాళ్వార్. ప్రథమవిశ్లేషత్తిల్ పత్తుమాసత్తుక్కళ్ పడువ తెల్లామ్ పట్టాళ్ "పతిర్హి దైవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః । ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః కార్యం విశేషతః" ఎన్ఱు తానరుళిచ్చెయ్తపడియే పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమెన్నుమ్ పారతన్త్ర్యబుద్ధియాలేయిఱే అనేకసంవత్సరమ్ పాడాఱ్ఱియిరున్దతు; ఆక ఇప్పడి యిప్పిరివిలే తన్నుడైయ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిట్టాళిఱే.

[అనన్తర మిత్యాది) అనన్తరత్తిల్ పిరివానతు - మీణ్డు పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే పిరిన్దు పిఱన్దకత్తిలే పుకుక్కిట్టతు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్ - "అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా" "అనన్యా హి మయా సీతా" ఎన్ఱు ఉభయసమ్మతమాన తన్నుడైయ అనన్యత్వప్రయుక్తమాన వనన్యార్హత్వత్తై సర్వసంమతమామ్పడి ప్రకాశిప్పిక్కై. ఎజ్జనేయెన్నిల్; పెరుమాళ్ అశ్వమేధమ్పణ్ణియరుళానిఱ్కచ్చెయ్తే శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ నియోగత్తాలే కుశలవర్కళ్ వన్దు శ్రీరామాయణత్తై ప్పాడికొణ్డు నిఱ్ఱియానిఱ్క, అత్తై ప్పెరుమాళ్ తిరు

మూ॥ తరువాత విశ్లేషించుట

దాయెను. ఇతరులవలెగాను జీవించియుండవలసినవారలగు పరతంత్రులగు ప్రాణములను విడనాడుట యపేక్షితమె యయినను, అట్లుచేయక, "మాయుమ్వకై యఱియేన్ వల్వినైయేన్ పెణ్పిఱన్దే" (తి. వా, ౫. ౪. ౩.) (క్రూరములగు పాపములు గలనేను స్త్రీయై పుట్టి మరణమును బొందునట్టి యుపాయము నెఱుంగనే?) అనియిట్లు శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించియున్నారు, మొదటి వియోగమున పదిమాసములలోఁగా పడవలసినపాట్లు పడినట్టియీపె "పతిర్హి దైవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః కార్యం విశేషతః" (స్త్రీలకు పతియే దైవము, పతియే బంధువు పతియె గతి ప్రాణంబులఁగొనియైనను పతికిష్టమైన కార్యమునే చేయవలయును) అని యిట్లు తాను చెప్పినరీతినే పతియొక్క ఇచ్ఛకనుగుణముగ ప్రవర్తించుటయే తనయొక్క స్వరూపమనెడి పారతంత్ర్య బుద్ధిచేతనే కదా ఈపె అనేకసంవత్సరములు సహించియుండెను. కావున ఈపె యీ వియోగసమయమున తనపారతంత్ర్యమును బయలు పఱచినదాయెను.

తరువాతి విశ్లేషమెద్దియనఁగా—మరల పెరుమాళ్ళ యొద్దకి వచ్చినప్పుడు తాను జన్మించినభూమిలోఁ బ్రవేశించుట. ఈవిశ్లేషమునకుఁ బ్రయోజన మెద్దియనిన, "అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా" (ప్రకాశము సూర్యునివిడిచియుండనట్లు నేనున్ను శ్రీరామచంద్రుని యెన్నఁడును విడిచియుండను) అని యీపెయును "అనన్యా హి మయా సీతా" (సీత యెన్నఁడు నన్నువిడిచి యుండునదికాదు) అనియిట్లు పెరుమాళ్లును వీరుభయులు సమ్మతించినరీతిని తానెన్నఁడను పెరుమాళ్ళను విడనాడియుండుటయును అనన్యార్హత్వమును సర్వసమ్మతముగా బ్రకాశింపఁజేయుట.

అది యెట్లనిన, పెరుమాళ్లు అశ్వమేధయాగముఁజేయు సమయమున శ్రీవాల్మీకిమహర్షియాజ్ఞ వలన కుశలవులు వచ్చి శ్రీమద్రామాయణమును పాడుచు తిరుగుచుండగా, దానిని పెరుమాళ్లు అల

మూ॥ అనన్యార్హత్వత్తై వెళియిడుకైక్కాక.

చ్చెవిశాత్తి సన్నిధియిలే యవర్కళైయుం త్తు విశేషజ్ఞర్గళ్లారైయుమ్కూట్టి అవర్కళ్ పాట్టుక్కేళా
నిఱ్కుమళవిలే, అవర్కళై ప్పిరాట్టియినుడైయ పిళ్ళైకళెన్ఱఱిన్ద వనన్తరమ్, పిరాట్టియళవిలే
తిరువుళ్ళమ్ శెన్ఱు, "తనక్కు అశుద్ధియాకిల్ కశుకవిన్తిగళిలే నాళైవన్దు ప్రత్యయముఖేన తన్ శు
ద్ధియై ప్రకాశిప్పిప్పాళాక" ఎన్ఱు. దూతముఖేన పెరుమాళ్ మహర్షిక్కుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ అఱివి
త్తువిడ, అప్పడియే శ్రీవాల్మీకిభగవానైమున్నిట్టుక్కొణ్డు అన్దమహాపరిషత్తిలే పెరుమాళ్ సన్నిధి
యిలేవన్దు ఒడుఙ్గి నిఱ్కచ్చెయ్తే, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ ఇవళ్ శుద్ధైయెన్ఱు మికవుమ్ పలముకత్తాలుమ్
శొల్ల, పెరుమాళుమ్ "ఇవళ్ శుద్ధైయెన్ఱు మిదమ్ నానుమఱివన్, మహర్షి శొన్నతువే పోరుమ్; ఆనా
లుమ్ లోకాపవాద పరిహారార్థమాక ఒరుప్రత్యయమిత్తిరళిలే పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమానపడి
యాలే, "సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వా సీతా కాషాయవాసినీ। అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్యమధో
దృష్టిరవాఙ్ముఖీ" ఎన్గిఱపడియే కైయుమఞ్జలియుమాయ్క్కవిழ్న్ద తలైయుమాయ్ క్కొణ్డు నిన్ఱు, "యథా
హం రాఘవాదన్యం మనసాపి న చిన్తయే। తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి। మనసా కర్మణా
వాచా యథా రామం సమర్చయే। తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి। యథైతత్సత్యముక్తం మే
వేద్మి రామాత్పరం న చ। తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి" ఎన్ఱు శపథమ్పణ్ణి; "తథా శ

మూ॥ అనన్యార్హత్వమును బయలుపఱచుటకుగాను.

కించి వారిని తనసన్నిధికిరప్పించి గానరసమును గుర్తెఱింగిన పండితులతోఁగూడి వారు
పాడుచున్న పాటలను వినుచుండగా, వారు శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క పుత్రులని తెలియఁగానే పిరాట్టి
వైపు మనస్సుపోయి "ఆత్మసాక్షిగ తాను పరిశుద్ధురాలయినట్లయినచో, వెంటనే రఘునన్దుని ఈ సభ
యందు తన పరిశుద్ధతను నిదర్శన పూర్వకముగఁ దెలుపవలయును" అని పెరుమాళ్లు దూతద్వారా శ్రీ
వాల్మీకిమహర్షికిని శ్రీసీతాపిరాట్టికిని తెలియఁజేయఁగా, అంతట నాపె యామహర్షిఁదోడ్కొని
యాసనకేగి పెరుమాళ్ల సన్నిధిని కూర్చుండ, ఆమహర్షియును ఆపె పరిశుద్ధురాలను విషయ
మును అనేకవిధములఁ జెప్పఁగా, నంతట పెరుమాళ్లు "ఆపె పరిశుద్ధురాలని నాకును తెలుసును మహ
ర్షులగు మీరు చెప్పినదే చాలును అయితే లోకాపవాదము పోఁగొట్టుకొనుటకుగాను ఈ సభయం
దొకనిదర్శనమును గావింపవలయును" అని యానతియ్యఁగా, సీతాపిరాట్టియును, "సర్వాన్ సమాగ
తాన్ దృష్ట్వా సీతా కాషాయవాసినీ అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్యమధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ।" (కాషాయ
వస్త్రమును ధరించియున్నట్టి సీతాదేవి యాసభకు వచ్చినవారి నందఱినిజూచి చేతులు జోడించికొని,
తలవంచుకొని భూమివంకఁ జూచుచు నిట్లు చెప్పెను" అని చెప్పినట్లు చేతులు జోడించుకొని,
తలవంచుకొని నిలిచియుండి "యథాహం రాఘవాదన్యం మనసాపి న చిన్తయే। తథా మే మాధవీ దేవీ
వివరం దాతుమర్హతి" (శ్రీరామచంద్రునికంటెను వేఱొక్కపురుషుని నేను మనస్సునను తలంపక
యుంటినట్లయిన, యీ భూదేవి నాకు జాగానిచ్చుగాక!) అనియు "మనసా కర్మణా వాచా యథా
రామం సమర్చయే తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి" (నేను మనోవాక్కాయములను శ్రీరామ
చంద్రునివిషయముననే వినియోగపఱచుచుంటినేని, భూదేవి నాకు జాగానిచ్చుగాక!" అనియు
"యథైతత్సత్యముక్తం మే వేద్మి రామాత్పరం న చ తథా మే మాధవీ దేవీ వివరం దాతుమర్హతి" (శ్రీరామ
చంద్రునికంటెను వేఱొక్కని నెఱుంగనని నేను చెప్పినది నిజమే యగునట్లయినచో, భూదేవి

పస్త్యాంతస్తే దేహ్యాం ప్రాదురా సీన్మహాద్భుతమ్ । భూతలాదుత్థితందివ్యంసింహాసనమనుత్తమమ్; ధ్రియమాణం శిరోభిస్తు నాగైరమితవిక్రమైః । దివ్యందివ్యేనవపుషా సర్వరత్నవిభూషితమ్, తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీమ్ । స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్। తామాసనగతాం దృష్ట్వా ప్రవిశన్తీంరసాతలమ్ । పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నా దివ్యాసీతామవాకిరత్ ” ఎన్ఱు, అవ్వళవిలే భూమియిల్ నిన్ఱుమ్ ఒరుదివ్య సింహాసనమ్ వన్దుతోన్ఱ, అతిలే శ్రీభూమిపిరాట్టి ఇవళై స్వాగత ప్రశ్నపూర్వకమాక ఎడుత్తుక్కొణ్డుపోయ్వైక్క, ఆసనగతైయాయ్ క్కొణ్డు రసాతలత్తై ప్రవేశియానిఱ్క దివ్యపుష్పవృష్టి యిడైవిడామల్ ఇవళ్ మేలేవిழున్దతెన్ఱైయాలే, ఇప్పిరవిలే తన్నుడైయ అనన్యార్హత్వత్తై ప్రకాశిప్పిత్తాళిఱే.

ఆక, ఇవ్వవతారత్తిలివళుక్కు చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తుక్కుమ్ హేతు, ఇగ్గుణఙ్గళై యిప్పడి వెళియిడుకైయాయిఱ్ఱు. ఇజ్జనన్తాకిల్, అనపాయినియాయ్, అకర్మవశ్యైయాయిరుక్కిఱ ఇవళుక్కు కర్మవశ్యరైప్పోలే ఇప్పడి పిరివువరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిఱే. తన్నుడైయ పురుషకారత్తోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వన్దవవతారమిఱే యిదు. ఆకైయిఱే “యదుతాన్యదుదాహరన్తి సీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్”

నాకుజాగానిచ్చుగాక! అని శపథముచేయఁగా, “తథాశపన్త్యామ్వైదేహ్యాం ప్రాదురాసీన్మహాద్భుతం । భూతలాదుత్థితందివ్యం సింహాసనమనుత్తమం । ధ్రియమాణంశిరోభిస్తునాగైరమితవిక్రమైః। దివ్యందివ్యేనవపుషా సర్వరత్నవిభూషితం । తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీం స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్ । తామాసనగతాందృష్ట్వా ప్రవిశన్తీమ్రసాతలం పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నా దివ్యాసీతామవాకిరత్” (ఇవ్విధమున సీతాపిరాట్టి శపించుచుండఁగా, నచట నొక యొక్కువయద్భుతమును, దివ్యమును నగు సింహాసనము భూమిలోనుండి పైకివచ్చెను. అది యతి పరాక్రమముగల నాగుబాములచే శిరస్సున ధరింపఁబడినదై, దివ్యస్వరూపముతో రత్నాలంకృతమైనది. అంతట భూదేవి సీతాపిరాట్టిని కౌఁగలించుకొని స్వాగతమునిచ్చి యాసింహాసనముపై గూర్చుండబెట్టుకొనఁగా నే యది భూమిలోనికిఁ జొచ్చు సమయమున నామెపై యాకాశమునుండి యవిచ్ఛిన్నమగు పుష్పవర్షము కురిసెను) అన్నట్లు, ఆసమయమున భూమిలోనుండి యొక సింహాసనముపైకిరాఁగా శ్రీభూమి పిరాట్టి యీమెను స్వాగత పూర్వకముగా కౌఁగలించుకొని తీసికొని పోయి దానిపై గూర్చుండపెట్టగా నంతట యీమె దానిపై గూర్చుండిపెట్టే యది భూమిలోనికిఁ జొచ్చుసమయమున నీమెపై విడువనుండ దివ్యపుష్పవర్షము కురిసెనని చెప్పియుండుటచే ఈ విశ్లేషసమయమున ఈమె తనయొక్క యనన్యార్హత్వమును బయలుపఱచినట్లు తెలియుచున్నది గదా!

కావున ఈయవతారమున ఈమె మూఁడు పర్యాయములు వియోగమును బొందుటకు హేతువు యీ గుణములను ప్రకాశింపఁజేయుటయేయాయెను. అట్లుకానున్న, ఎన్నఁడును విడిచియుండనిదియును, కర్మవశ్యరాలుకానిదియునగు ఈమెకు కర్మవశ్యులగు నితరులకువలెనే యిట్లు వియోగము సంప్రాప్తించుట తగదు గదా! తనయొక్క పురుషకారమున కుపయుక్తములగు గుణములను పురుషకారత్వమునున్ను ప్రకాశింపఁజేయుటకు గాను నవతరించిన యవతారము గదా యిది! కావున నే “యదుతాన్యదుదాహరన్తి సీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యం”(కారుణ్యాదిగుణంబు

మూ॥ ౯॥ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్.

ఎన్ఱు భట్టరు మరుళిచ్చెయ్‌తతు. ఇప్పడి చేతనర్ పక్కలనుగ్రహత్తుక్కుడలాన కృపైయైయుమ్, ఈశ్వరన్ పక్కలులుకి వశీకరిక్కైక్కుడలాన పారతన్త్ర్యాదికళైయుమ్ తానే వెళియిట్టతు శాస్త్రఙ్గళిలే కేట్కుమాత్రమన్ఱిక్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమాక క్కాణ్గైయాలే ఇవళై పురుషకారమాకప్పఱ్ఱుమవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ పిఱక్కైక్కుడలుప్పాక.

ఏవమ్భూతగుణవిశిష్టైయాన వివళుడైయ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱువతెఙ్గేయెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిన్ఱార్ మేల్, (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) పురుషకారత్వమావతు-ఘటకత్వమ్, అతు ఇవళుక్కు అవనోడుకూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్, పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్నై. సంశ్లేషదశైయిలే ఇళైయపెరుమాళ్ కాట్టుక్కు ఎళున్దరుళుకిఱపోతు పెరుమాళ్ నియోగిప్పవ తాన్ తొడినవళవిలే, ఎన్నై కూడక్కొణ్డుపోకవేణుమెన్ఱు "సభ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః। సీతామువాచాతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్" ఎన్గిఱపడియే శరణమ్ పుకుకిఱవళవిలుమ్; పఞ్చవటియిలే ఎళున్దరుళినపోతు, నీరుమ్ నిళలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పతోర్ ప్రదేశత్తైప్పార్త్తు పర్ణశాలైయమైక్కుమెన్ఱు పెరుమాళరుళిచ్చెయ్య, నమ్ తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తైవైత్తపోతే

మూ॥ ౯॥ పిరాట్టి ఈశ్వరునితో సంశ్లేషించియున్నదశయందున్ను విశ్లేషించియున్నదశయందున్ను ఈమెచేయు పురుషకారకృత్యము ప్రకాశింపుచున్నది.

లన్నియును శ్రీరంగనాచ్చియారునందుం గలవు సీతాద్యవతారమున ఈమెకుఁగలదు) అని యిట్లు శ్రీరంగరాజస్తవమున భట్టరును ప్రసాదించియున్నారు. ఇట్లు చేతనుల ననుగ్రహించుటకుఁ గావలసిన కృపయును, ఈశ్వరుని కనికరించుటకుఁ గావలసిన పారతంత్ర్యాదులనున్ను ఈమెయే బయలుపఱచుటకుఁ బ్రయోజనమెద్దియనఁగా, శాస్త్రములయందు వినియుండుట మాత్రమేకాక, అనుష్ఠానపర్యంతము చూపించుచు నందుమూలముగ నీ చేతనులకు తనను పురుషకారముగాఁగొను విషయమున విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటయని యెఱుంగునది.

అవతారిక:— ఇట్టి గుణములుగల యీమెయొక్క పురుషకారత్వము తెలియవచ్చునట్టి తావు లెవ్వియనిన "సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళ్" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

పురుషకారత్వమనఁగా ఘటింపఁజేయునది యగుట. అది యీమె పెరుమాళ్లతోఁ జేరియుండునప్పుడును, వానిని విడిచియుండునప్పుడును ప్రకాశించును. అది యెట్లనిన, పెరుమాళ్లతోఁ జేరియుండునప్పుడు, పెరుమాళ్లు అరణ్యమునకు వేంచేయు సమయమున శ్రీలక్ష్మణపెరుమాళ్లను గృహమునుండి పోవుటకై తలంచఁగా, లక్ష్మణపెరుమాళ్లు తనను కూడ తీసికొనిపోవలయునని తలంచి "స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునందనః। సీతామువాచాతియశా రాఘవంచ మహావ్రతం" (యశోవంతుఁడగు లక్ష్మణపెరుమాళ్లు భ్రాతయగు శ్రీరామచంద్రుని పాదములను గట్టిగ పట్టుకొని సీతాపిరాట్టితోను శ్రీరామచంద్రునితోను నిట్లుపలికెను) అన్నట్లు శరణుజొచ్చిన సమయమునను, తరువాత పెరుమాళ్లు పంచవటికి వేంచేసినపుడు "మీరుపోయి మంచి నీటివసతిగల చల్లని ప్రదేశముఁజూచి యచట నొక పర్ణశాలను నిర్మింపుము" అని యానతియ్యఁగా, నాపై యీ

పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టారెన్ఱు వెఱుత్తిరాయ్ “ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః। సీతాసమక్షం కాకుత్స్థమిదం వచనమబ్రవీత్ । పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతం స్థితే। స్వయం తు రుచిరే దేశే క్రియతామితి మాం వద” ఎన్ఱపడియే తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై ప్పెఱుకైక్కాకక్కైయుమఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు పేక్షిక్కుమ్ పడియిలుమ్ పిరాట్టియై ప్పురుషకారమాక మున్నిట్టుత్తమ్మపేక్షితమ్ పెఱుకైయాలుమ్; అసురప్రకృతియాన జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దు జననిపక్కలిలే అకృత్య ప్రవృత్తనాక, “కిం క్రీడతి సరోషేణ పఞ్చవక్త్రేణ భోగినా” ఎన్ఱు పెరుమాళ్ వర్ణమేలే సీఱ్ఱత్తైయుడైయరాయ్ ప్పొనాక బ్రహ్మాస్త్రత్తై ప్రయోగిక్క, “స పిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః। త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః” ఎన్ఱపడియే ఎఙ్గుమ్ తిరిన్దువిడప్పట్టిలుమ్ ఒరుపుకలిల్లామైయాలే పోక్కఱ్ఱు శరణమ్పుక, “స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ । వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్” ఎన్ఱుమ్, “పురతః పతితం దేవీ ధరణ్యాం వాయసం తదా । తచ్ఛిరః పాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ ॥ తముత్థాప్య కరేణాథ కృపాపీయూషసాగరః । రరక్ష రామో గుణవాన్ వాయసం దయయేక్షత” ఎన్ఱుమ్, శ్రీరామా

స్వాతంత్ర్యము నుంచినతోడనే పెరుమాళ్లు నన్నువిడిచివేసినారని తలంచి దుఃఖితుఁడైన లక్ష్మణ పెరుమాళ్లు “ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్స్థమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥ పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతం స్థితే । స్వయం తు రుచిరే దేశే క్రియతామితి మాం వద” (ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుఁడానతియ్యఁగా, లక్ష్మణపెరుమాళ్లు చేతులు జోడించుకొని శ్రీసీతాపిరాట్టి సాన్నిధ్యమున శ్రీరామచంద్రునితో నిట్లు పలికెను. ఓ కాకుత్స్థ నేను పరతంత్రుఁడను నీవు నూఱు వత్సరములున్నను స్వయముగ నీకు మనోహరమగు ప్రదేశమునుఁ జూచి యచ్చట నిర్మింపుమని యాజ్ఞాపింపుము) అన్నట్లు తనయొక్క పారతంత్ర్యము లభించుకొనుటకై సాంజలియై నిలిచి ప్రార్థించినప్పుడును సీతాపిరాట్టిని పురుషకారముగాను ముందుంచుకొని తన కోరికను నెరవేర్చుకొనుటవలనను, మహాక్రూరుఁడగు జయంతుఁడు కాకిరూపముఁదాల్చివచ్చి సీతాపిరాట్టి విషయమున అకృత్యముఁ జేయుటకు ప్రయత్నింపఁగా, “కిం క్రీడతి సరోషేణ పంచవక్త్రేణ భోగినా” (కోపముతో నుండు అయిదుతలలుగల పాముతో నెవ్వఁడు ఆటలాడ గలఁడు) అన్నట్లు పెరుమాళ్లు వానియెడల కోపించి తలను నఱుకుటకై బ్రహ్మాస్త్రమును ప్రయోగింపఁగా, “స పిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః” (అంతట వాఁడు తండ్రిచేతను దేవతలచేతను మహర్షులచేతనున్ను రక్షింప శక్యముకాక విడువఁబడినవాఁడై మూఁడులోకములకుఁ బోయి తుదకు శ్రీరామచంద్రునినే శరణుఁజొచ్చెను) అన్నట్లు ఎచ్చట తిరిగినను రక్షకుఁడు లేమియును దొరకనందున తిరిగి పెరుమాళ్లను శరణుజొచ్చఁగా “స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతం । వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్” (శరణాగతరక్షకుండగు శ్రీరామచంద్రుండు వధార్హుండైనను శరణుజొచ్చి భూమిమీఁదపడియుండు కాకాసురుని దయతోఁ బాలించెను) అనియు, “పురతః పతితం దేవీ ధరణ్యాం వాయసం తదా తచ్ఛిరః పాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ॥ తముత్థాప్య కరేణాథ కృపాపీయూషసాగరః రరక్ష రామో గుణవాన్ వాయసం దయయేక్షత” (ఇట్లు కాకాసురుండు పెరుమాళ్లసన్నిధిని భూమిమీఁదపడఁగా శ్రీసీతాపిరాట్టి వాని శిరస్సును శ్రీరామచంద్రుని శ్రీపాదములమీఁదనుంచెను. దయామృతసముద్రుండగు శ్రీరామచంద్రుండు చేతితో వానిని లేవ రక్షించి దయతోఁ జూచినవాఁడాయెను) అనియు నిట్లు శ్రీమద్రామాయణము పాద్మపురాణము

యుణపాదమ్రపురాణజ్గళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇవళ్ పురుషకారమాక ప్పెరుమాళ్ రక్షిక్కైయా
లుమ్; విశ్లేషదశైయిలే ‹‹ఇహసన్తోసవాసన్తిసతోవానానువర్తసే। తథాహివిపరీతాతేబుద్ధిరాచార
వర్జితా›› ఇత్యాదియాలే విపరీతబుద్ధియాన రావణనై ప్పెరుమాళ్ తిరువడికళిలే శేర్క్కైక్కు
విరకుపార్క్కైయాలుమ్; రావణవధానన్తరమ్ రాక్షసికళై చిత్రవధమ్ పణ్ణవతాక ఉద్యుక్తనాయ్
నిన్ఱ తిరువడిస్సుక్కుత్తు, ‹‹పాపానాంవా శుభానాంవా వధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరు
ణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి›› ఎన్ఱు అవనిరఙ్గత్తక్క వార్త్తైకళైచ్చొల్లి అవర్కళపరాధఙ్గళై
పొఱుప్పిక్కైయాలుమ్; ఉభయదశైయిలుమ్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోఱ్ఱానిన్ఱతిఱే.

తిరువడి రాక్షసికళై అపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱవళవిల్,
పిరాట్టి అవనువనే మన్నాడిరక్షిత్త వితనైయన్ఱో? ‹‹మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తథైవార్ద్రాపరా
ధాంస్త్వయారక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్యగోష్ఠీకృతా। కాకం తంచవిభీషణం శరణ
మిత్యుక్తిక్షమౌరక్షత స్సానస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాకస్మికీ›› ఎన్ఱు పవనాత్మజనై
నిమిత్తమాకరక్షిత్తాళెన్ఱన్ఱో భట్టరరుళిచ్చెయ్దతు, అవ్విడత్తిల్ పురుషీకరిత్తమై యొజ్జనేయొన్నిల్;
బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే అనుసారత్తాలే యపరాధఙ్గళైప్పొఱుప్పిక్కైయాలే పురుషకారత్వమెన్గిఱతు
‹‹తిరువడిదను పొఱుప్పుక్కుమవళ్ తణ్ శోల్వళ్ వరుమవనై పొఱుప్పిక్కచ్చొల్లవేణ్డావిఱే››

లయందుఁ జెప్పియున్న ప్రకారము ఈపె పురుషకారముకాఁగా పెరుమాళ్ళు రక్షించుటవలనను,
పెరుమాళ్లను విడిచియుండు సమయమున ‹‹ఇహసన్తోనవాసన్తి సతోవానానువర్తసే। తథాహి
విపరీతాతే బుద్ధిరాచారవర్జితా›› (ఓరావణా! ఈలంకాపట్టమున సత్పురుషులులేరా? వారిని సేవా
శ్రయింపవు నీబుద్ధివిపరీతమైనదై మంచివడవడికలేనిది) అన్నట్లు విపరీతబుద్ధిగల రావణుని పెరు
మాళ్ల శ్రీపాదములనాశ్రయింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించినందునను, రావణవధానంతరము రాక్ష
సులను చిత్రవధఁజేయుటకై సన్నద్ధుడైన శ్రీయాంజనేయునితో ‹‹పాపానాంవా శుభానాంవా
వధార్హాణాం ప్లవంగమ కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి›› (పాపాత్ములుగాని, పుణ్యా
త్ములుగాని వధార్హులగువారి యెడల దయ మాడవలసినది. లోకమున అపరాధపడనివాఁడెవ్వఁడును
లేడు) అన్నట్లు అతనిమనసునుకరిగించునట్టివార్తలఁజెప్ప వారియపరాధములను క్షమింపఁజేసినందు
నను ఈపైనిగనఁబఱచిన రెండు సమయములయందును ఈపెయొక్క పురుషకారము స్పష్టముగాఁ
దెలియుచున్నది. అయితే శ్రీయాంజనేయుడు రాక్షసస్త్రీలను అపరాధానుగుణముగ దండించుటకు
గాను నాస్వాధీనము చేయుమని యడుగఁగా, పిరాట్టి వానిని నివారించి రక్షించినది యింతియె కదా!
మరియు భట్టరును ‹‹మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తథైవార్ద్రాపరాధాంస్త్వయారక్షన్త్యాపవనా
త్మజాల్లఘుతరా రామస్యగోష్ఠీకృతా కాకంతంచ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌరక్షతః సాన
స్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాకస్మికీ›› ‹‹ఓతల్లీ జానకీ నీవిషయమున నిప్పుడే యపరాధ
ములనొనర్చినవారలగు రాక్షసస్త్రీలను శ్రీయాంజనేయునినుండి రక్షించుటచే నీ చరిత్రము ముందటి
శ్రీరామునిచరిత్ర బహుచిన్నదిగా చేయఁబడినది. కాకాసురుని శ్రీవిభీషణాళ్వానునిన్ని శరణాఁజొచ్చి
నంతమాత్రమున రక్షించునట్టి నీయొక్క నిర్హేతుకమగు శాంతియనునది మహాపరాధులగు మమ్ములను
సుఖముగానుంచుగాక!) అనుతావున ఆంజనేయుని నిమిత్తమున రక్షించినదియని గదా ప్రసాదించి
నారు. ఇట్లుండ, యీతావున పురుషకారమేమున్నదంటివేని, యిచట బలాత్కారమునఁగాక, అను
సరణమువలన నపరాధములను సహింపఁజేయుటయే పురుషకారము. దీని తాత్పర్యమేమనఁగా,

మూ॥ ౧౦॥ సంశ్లేషదశైయిల్ ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్; విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్.

ఎన్ఱు తిరువడి విషయమాకవుమ్ పురుషకారత్తై యనుష్ఠిచ్చెయ్ తారిత్తో ఇవర్ తామో? అన్ఱియాల్ ఇరణ్డుదశైయిలుమ్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్నుమాత్రత్తై చొల్లుకిఱ ఇవ్వాక్యత్తిలే ఇతువుమ్ కూట్టక్కడైయిత్తై.

ఇవ్వుభయదశైయిలుమివళ్ పురుషకారిక్కుమ్ ప్రకారమెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱుతొడఙ్గి). ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుకైయావతు - అపరాధత్తైయే పార్త్తు “క్షిపామి” “నక్షమామి” ఎన్నిరుక్కుమవన్ప్రవృత్తియై అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై. చేతననై త్తిరుత్తుకైయావతు-అకృత్యకరణాదిశీలనాయ్ భగవద్విషయ విముఖనాయ్ త్తిరికిఱవాకారత్తైయుడైయనై ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై.

సంశ్లేషదశైయిల్ ఇవళ్ పెరుమాళుక్కాక ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్, విశ్లేషదశైయిల్ రాక్షసికళుక్కాక త్తిరువడివిషయత్తిలుమ్ పురుషకరిత్తమై, ఉభయదశైయిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్నుమాత్రత్తుక్కు కూట్టిక్కొళ్ళలాయిరున్దాలుమ్, ప్రాకరణికమానవర్థమ్ సంసారిచేతననైయుమ్ ఈశ్వరనైయుమ్ శేరవిడుకైయాకైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ప్పడియే యర్థమాక

మూ॥ ౧౦॥ సంశ్లేషదశయందు ఈశ్వరుని దిద్దుబాటుచేయును. విశ్లేషదశయందు చేతనుని దిద్దుబాటుచేయును.

ఆంజనేయునే సహింపఁజేసి యొప్పించునట్టి యీపె యీశ్వరుని యొప్పింపగలదని వేరుచెప్ప నక్కఱలేదను విషయమును తెలుపుటకై శ్రీయాంజనేయుని నిమిత్తమునను ఈపె పురుషకార మొనర్చినసంగతిని వీరే తెలియఁజేసియున్నారు. కావున రెండు సమయములయందును పురుషకారము తెలియవచ్చునని తెలుపునట్టి యీ వాక్యమున నీవిషయమునుగూడ జేర్చుకొనవచ్చును.

అవతారిక;—ఈరెండు సమయములయందును ఈపె పురుషకారము చేయువిధము రెవ్విధమనఁగా తెలుపుచున్నారు.

(సంశ్లేషదశయు ఇత్యాది) ఈశ్వరుని దిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా, అపరాధములనే చూచి “క్షిపామి” (త్రోసివేయుదును) “నక్షమామి” (క్షమింపను) అనెడి యధ్యవసాయమును తొలఁగించి అంగీకరించుటకు సన్నద్ధునిగాఁజేయుట. చేతనుని దిద్దుపాటు చేయుటయనఁగా, అకృత్యములఁజేయు స్వభావముగలవాఁడై భగవంతుఁడనేమాటయే లేని యధ్యవసాయమును తొలఁగించి భగవంతుని యాశ్రయించుటకు సన్నద్ధునిగాఁజేయుట. ఈపె పెరుమాళ్ళతోఁగూడియుండునప్పుడు లక్ష్మణస్వామికిగాను పెరుమాళ్ళవిషయమునను, పెరుమాళ్ళనువిడిచియుండు సమయమున, రాక్షసస్త్రీలకుగాను ఆంజనేయుని విషయమునను, పురుషకారమొనర్చుటను ఉభయవేళలయందును పురుషకారము తెలియవచ్చుననుటకైమాత్రము ఉదాహరణముగాఁ గొనవచ్చునదిగానుండినను, ప్రకరణప్రసిద్ధమగు విషయము, ఈపె చేతనునిని యీశ్వరునిని వీరిద్దఱిని నొకరితో నొకరిని చేర్చునది యనుటయేగాన, ఈవాక్యమున కిదియే యర్థముగాఁ గొనవచ్చును.

క్కడవదు. అతైయాలే, ఈశ్వరనోడు తానా కూడియిరుక్కుమదశైయిల్, చేతననాశ్రయణోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తే, పూర్వాపరాధత్తైప్పార్‌త్తు ఈశ్వర నఙ్గీకరియాతిరుక్కుమళవిల్ అవనై స్వాతన్త్ర్యత్తైత్తవిర్‌త్తు కృపాదిగుణఙ్గళైక్కిళప్పి ఇవనై యఙ్గీకరిక్కుమ్పడి యాక్కుకైయుమ్, పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిల్ ఈశ్వరనఙ్గీకారోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్‌తే, ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక విముఖనాయిరుక్కుమళవిల్, ఇవనై వైముఖ్యత్తై మాఱ్‌ఱి రుచియై విళైప్పిత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకైయుమ్, ఇవళుడైయ కృత్యమ్ ఎన్ఱుకై యాయిత్తు.

ఆక, ఇప్పడి యఙ్గీకారవిరోధియాన స్వాతన్త్ర్యత్తై మాఱ్‌ఱి అఙ్గీకారత్తుక్కుడలాన కృపాదిగుణఙ్గళై ఉద్భవిప్పిక్కైయాలుమ్, ఆశ్రయణవిరోధియాన వైముఖ్యత్తై మాఱ్‌ఱి ఆశ్రయణరుచ్యాదికళై జనిప్పిక్కైయాలుమ్, "శౄ హింసాయామ్" ఎన్గిఱ ధాతువిలుమ్ "శౄ విస్తారే" ఎన్గిఱ ధాతువిలుమ్ నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శృణాతి" "శ్రీణాతి" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తిద్వయార్థము మిప్పిరాట్టి పక్కలిలే తోన్‌ఱుకిఱదు. "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్" ఎన్ఱు వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ చేతనపరమాక నిర్వాహకర్గళ్ నిర్వహిక్కైయాలుమ్, "ఈశ్వరనైయుమ్" ఎన్గిఱ విభక్తిలుమ్ వ్యాఖ్యానమ్ తోన్‌ఱుకైయాలే ఇప్పడి శొల్లక్కడవదు.

ఇగునరానము తిరుత్తువదు ఎన్ఱిఱియాలే మున్నమూన్ఱాక్కినాలే మాఱులిచ్చెయ్‌కిఱార్,

---

"వన జీవేశ్వరులను .... సంశ్లేషించేయుటయునగా, తాను ఈశ్వరునితోఁ గూడియుండు కాలమున, చేతనుఁడు ఈశ్వరుని నాశ్రయింపవలయునని రాఁగా, వాని యపరాధములఁజూచి యీశ్వరుఁడంగీకరింపని సమయమున, వాని స్వాతంత్ర్యమును తొలఁగించి కృపాదిగుణములను ప్రకాశింపఁజేసి వీని నంగీకరింపఁజేయుట యనియు. ఈశ్వరుని విడచియుండుకాలమున, ఈశ్వరుఁడు తానే స్వాభావముగ నంగీకరించుటకై వచ్చినను, ఈచేతనుండు స్వకర్మానుగుణముగ విముఖుండై యుండునప్పుడు వీని వైముఖ్యమును తొలఁగించి రుచిని గలుగఁజేసి ఆశ్రయణోన్ముఖునిఁగాఁజేయుట యనియు నెఱుంగునది.

ఇట్లంగీకార విరోధమగు స్వాతంత్ర్యమును తొలఁగించి యంగీకారోపయుక్తము లగు కృపాగుణంబులఁ గలుగఁజేయుటవలనను ఆశ్రయణవిరోధమగు వైముఖ్యమును తొలఁగించి ఆశ్రయణోపయుక్తములగు రుచ్యాదులను గలుగఁజేయుటవలనను "శౄ హింసాయాం" అను ధాతువునుండియు, "శౄ విస్తారే" అను ధాతువునుండియును నిష్పన్నమైన ఈపేరగు "శ్రీ" శబ్దముయొక్క రెండువిధములగు వ్యుత్పత్తుల యర్థము ఈ తావునఁ దెలియవచ్చుచున్నది. "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్" (సర్వదోషములను నశింపఁజేయును. గుణములచే జగత్తును విస్తరింపఁజేయును) అను శ్లోకమిట్లే యీపైని గనఁబడిన రెండు వ్యుత్పత్త్యర్థములును చేతనుని విషయములైనవిగానే తెలియవచ్చినను. "ఈశ్వరనైయుమ్ తిరుత్తుమ్—ఈశ్వరునిన్ని దిద్దుపాటుచేయును" అను తాత్పర్యమును మూలగ్రంథమున దెలియవచ్చుటవలన నట్లు చెప్పఁదగును.

అవతారిక:—ఇద్దరినిన్ని దిద్దుపాటుచేయుట యెవ్విధమున ననఁగాఁ దానిఁ దెలుపుటకై.

మూ॥ ౧౧॥ ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు ముపదేశత్తాలే.

(ఇరువరైయుమిత్యాది). ఈశ్వరనై త్తిరుత్తువతు-“ఇచ్చేతననుడైయ యపరాధఙ్గళై క్కణక్కిట్టు సిరిప్పడి తళ్ళిక్కతవఙ్దైత్తాల్ ఇవనుక్కు వేఱోరు పుకలుణ్డో? ఉమక్కుమివనుక్కుముణ్డాన సంబన్ధ విశేషత్తైప్పార్త్తాల్ “ఉఱవేల్ నమక్కిఙ్గొళిక్క వొళియాతు” ఎన్గిఱపడియే కుడనీర్ వళ్ళిత్తాలుమ్ పోకాతతొన్ఱన్ఱో? స్వామ్యత్తినాలే లభిక్క ప్రాప్తమానవుమ్ముడైయ లాభత్తై యిన్ఱోవిరుప్పతు, “ఎతిర్ సూఴల్ పుక్కు త్తిరికిఱ ఉమక్కు నాన్ శొల్లవేణుమో? రక్షణాపేక్షనాయ్ వన్దవినై రక్షియాతపోతు ఉమ్ముడైయ సర్వరక్షకత్వమ్ విశలమాకాతో? “అనాదికాలమ్ నమ్ముడైయ ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనమ్ పణ్ణి నమ్ముడైయ నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాయ్ పోన్దవినై అపరాధోచితదణ్డమ్ పణ్ణాతే అత్తైప్పొఱుత్తఙ్గీకరిత్తాల్ శాస్త్రమర్యాదైకులైయాతో” ఎన్ఱెన్ఱో తిరువుళ్ళత్తిలోడు కిఱతు, ఇవనై రక్షియాతే అపరాధానుగుణమాక నియమిత్తాల్ ఉమ్ముడైయ కృపాదిగుణఙ్గళ్ జీవిక్కుమ్పడియెఙ్ఙనే? అవై జీవిత్తనాకిల్ ఇవనై రక్షిత్తాలన్ఱో? “నియమియాతపోతు శాస్త్రమ్ జీవియాతు, రక్షియాతపోతు కృపాదికళ్ జీవియాతు, ఎన్శెయ్వోమ్” ఎన్నవేణ్డా, శాస్త్రత్తై విముఖర్ విషయమాక్కి కృపాదికళై అభిముఖర్ విషయమాక్కినాల్ ఇరణ్డుమ్ జీవిక్కుమ్, ఆవ

మూ॥ ౧౧॥ ఇద్దఱిని దిద్దుబాటుచేయుట యుపదేశముచేతనే.

(ఇరువరైయుమిత్యాది) ఈశ్వరుని దిద్దుబాటుచేయుట యెవ్విధముననఁగా— ఈచేతనుని యపరాధములను గుణించి మీరట్లు త్రోసివేసితిరేని, వీనికవేఱొక్కయాశ్రయము కద్దా? మీకును వీనికిఁగల (శరీరశరీరిభావ) సంబంధమును జూచినట్లయిన, “ఉఱవేల్ నమక్కిఙ్గొళిక్క వొళియాతు”(తిరుప్పా.౨౮.)(నీతో మాకుఁగల సంబంధము తొలఁగింప శక్యమైనది కాదు) అన్నట్లు * నీటికుండను పగలఁగొట్టినను పోనిదికదా! సాత్త్విక వీనిని లభించుటయనునది స్వామియగు మీయొక్క పనికాదా? (చేతనులను రక్షించుటకై) వారి వెనుకొన్నిపోవునట్టి మీకు నేను చెప్పవలయునా? రక్షింపుమని వచ్చినట్టి యీతనిని రక్షింపక పోతివేని మీయొక్క సర్వరక్షకత్వమునకు భంగము కలుగదా? నాయొక్క యాజ్ఞనతిక్రమించినా నిగ్రహమునకు విషయమైనట్టి యీతనిని యీతని యపరాధానుగుణముగ దండింపక, సహించి యంగీకరించితినేని, శాస్త్రీయమగు కట్టుబాటు తప్పిపోదా? అని కదా మీయభిప్రాయము! అట్లగునేని, ఈతనిని రక్షింపక, అపరాధాను గుణముగ నియమించితివేని, నీయొక్క కృపాదిగుణంబులెట్లు జీవింపఁగలవు? ఈతనిని రక్షించితే కదా యవి జీవించును? యీతనిని అపరాధానుగుణముగ నియమింపకపోతివేని శాస్త్రము జీవించదే? ఈతని రక్షింపకపోతివేని కృపాది గుణంబులు జీవింపవే? యేమిచేయఁగలనని భయపడవలదు శాస్త్రమును విముఖుల విషయమున నుపయోగింపుము. కృపాది గుణంబులను అభిముఖుల విషయమున నుపయోగింపుము. ఇట్లుచేసితివేని రెండును జీవింపఁగలవు. కావున దయచేసి యీతనిని రక్షింపుము. ఇవ్విధమున నుపదేశించుటచే పిరాట్టి పెరుమాళ్ళను దిద్దుబాటు చేయును.

---

* సంబంధము విడిపోయినదని తెలుపుటకుగాను ఒకఘటమునిండా నీళ్లుపోసి దానినియెత్తి పగలవేయుట యాచారము గలదు. ఈ యాచారము ఇప్పటికిని శవమును కొట్టముపై నుంచిన తరువాత కర్త యొక నీటికుండనుయెత్తి పగలవేయుచున్నాడు. ఈతావుననుగూడ యీకర్మ యిట్టి సంబంధరాహిత్యమును తెలుపునదియేయని యెఱుంగునది.“స్వదాసమిచ్ఛేద్యః కర్తుమదాసం ప్రీతమానసః । స్కన్ధాదాదాయ తస్యాసౌ భిన్ద్యాత్కుంభం సహాంభసా” ఇత్యాది ప్రమాణము గలదు.

పిస్సు ఇవన్నై రక్షిత్తరుళిగ” ఎన్నుముపదేశత్తాలే, ఇవ్వుపదేశక్రమమ్, ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్త పరన్దపడియిలుమ్, అచ్చాన్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త పరన్దరహస్యత్తిలుమ్ విస్తరేణ కాణలామ్.

“పితేవత్వత్ప్రియాః జనని పరిపూర్ణాగసి జనే హితస్రోతో వృత్త్యాభవతిచ కదాచిత్కలుషధీః । కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహజగతీతిత్వముచితై రుపాయైర్విస్మార్య స్వజనయసిమాతాతదసినః” ఎన్ఱు అపరాధ పరిపూర్ణచేతన విషయమాక హితపరనాన సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్బడియాయ్, అద్దశైయిల్ “ఇచ్చీర్ గైత్తుక్కడియెన్?” ఎన్బతు, “ఇవన్ తీరక్కళియచ్చెయ్తవపరాధమ్” ఎన్ఱు అవన్ శొన్నాల్, “మణల్ శోఱ్ఱిలే కల్ ఆయ్వారుణ్డో? ఇన్దజగత్తిల్ అపరాధమఱ్ఱిరుప్పారార్?” ఎన్బతాయ్ ఉచితోపాయఙ్గళాలే అపరాధఙ్గళై మఱప్పిత్తు పిరాట్టిశేర్క్క మ్బడియైయుమ్ మరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఉపదేశత్తాలే ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్బడియై సఙ్గ్రహేణ భట్టరు మరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

అవతారదశైయిలుమ్, “ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్వాసీతాథవాయసమ్ । త్రాహిత్రాహీతిభర్తారమువాచదయయావిభుమ్” ఎన్ఱు వాచామగోచరమాన మహాపరాధత్తైప్పణ్ణిన కాకత్తై తలైయఱుప్పతాకవిట్ట బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ... ణ్ణాక్కివు ... ప్పిత్తు ప్పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిగైయుమ్ ఇవళుపదేశత్తాలే యెన్నుమిడమ్ పాద్మత్తిల్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇట్టి యుపదేశక్రమమును వీరు(శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు)ప్రసాదించిన “పరన్దపడి” అను గ్రంథమునను, అచ్చాన్పిళ్లై ప్రసాదించిన “పరన్దరహస్యము” అను గ్రంథమునను విస్తృతముగఁ జెప్పఁబడినదానిని జూచుకొనవచ్చును.

“పితేవత్వత్ప్రేయాన్ జనని పరిపూర్ణాగసిజనే హితస్రోతో వృత్త్యాభవతిచ కదాచిత్కలుషధీః । కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహజగతీతిత్వముచితైః । ఉపాయైర్విస్మార్యస్వజనయసి మాతాతదసినః” (శ్రీగుణ ౫౨) (ఓతల్లీ! నీభర్తయగు సర్వేశ్వరుఁడు తండ్రివలెనే పరిపూర్ణపాపముగల యీ చేతనుని విషయమున హితముఁ గోరువాఁడగుటంజేసి ఒకానొకప్పుడు కోపదృష్టి గలవాఁడగును. నీవో, “ఇదియేమి? ఈలోకమున దోషములు లేనివాఁడెవ్వఁడు?” ఇవ్విధమున నుచితములగు నుపాయములచే మఱపించి రక్షింపఁజేయుచున్నావు. కావున నీవు మాతల్లివి.) అన్నట్లు అపరాధ పరిపూర్ణుఁడగు చేతనుని విషయమున హితపరుఁడగు సర్వేశ్వరుని తిరువుళ్ళము భారమగుటయు ఇట్లు కోపము వచ్చుటకుఁ గారణమేమి? అని యడుగఁగా “ఈతని తీరని పాపమే” అని బదులుచెప్పఁగా ఇసుకలో అన్నముతింటూ రాయివచ్చినదని చెప్పువారున్నారా? ఈలోకమున నపరాధపడని వారెవ్వరు? అని యిట్లు ఉచితోపాయములతో నపరాధములను మఱపించి పిరాట్టి యీచేతనుని పెరుమాళ్లతోఁ జేర్చునట్టి పద్ధతిని తెలుపుటచే ఈశ్లోకమున భట్టరును ఉపదేశముచే పిరాట్టి పెరుమాళ్లను దిద్దుబాటు చేయునట్టి విధమును సంగ్రహముగఁ బ్రసాదించినారు.

అవతార సమయమునను, “ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్వాసీతాథవాయసం । త్రాహి త్రాహీతి భర్తారం ఉవాచదయయావిభుం” (పాద్మ) (ప్రాణములఁగోలుపోవునట్టి యవస్థలోనుండు కాకాసురుని చూచినదై శ్రీసీతాపిరాట్టి “రక్షింపుమా! రక్షింపుమా” అని యిట్లుదయతో భర్తకుపదేశించినదాయెను) అన్నట్లు వాచామగోచరమగు మహాపరాధంబొనర్చిన కాకాసురుని తల నరుకుటకై వదలిన బ్రహ్మాస్త్రమునకు సాఫల్యముగాను వాని యొక్క కంటిని గుడ్డిచేసి పెరుమాళ్లు యీతనిని రక్షించుటయును ఈపె యుపదేశమువలననే యనెడి విషయము శ్రీపాద్మపురాణమునఁ జెప్పఁబడినది కదా!

ఇని చేశిననై త్తిరుత్తువతు-ఉన్నపరాధత్తిన్ కనత్తైప్పార్త్తాల్ ఉనక్కొరిడత్తిలుమ్ కాలూన్ఱ విడమిల్లై, ఈశ్వరనానవన్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అపరాధఙ్గళై ప్పత్తుమ్ పత్తాక క్కణక్కిట్టు అఱుత్తు ఈఙ్గ్రానిఱ్కుమ్, ఇవ్వనర్థత్తై త్తప్పవేణ్డిల్ అవన్ఱ్నువడికళిలే తలైశాయ్క్కైయొழியవేఱువழியిల్లై; అపరాధపరిపూర్ణనాన వెన్నై యవనఙ్గీకరిక్కుమో? దణ్డియానో? ఎన్ఱఞ్జవేణ్డా' అభిముఖ్యమాత్రత్తిలే అఖిలాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుక్కైక్కుమ్ భోగ్యమాగక్కొళ్ళైక్కుమ్ ఈడానగుణఙ్గళాల్ పూర్ణనెన్ఱు లోకప్రసిద్ధనాయిరుప్పానొరువన్, ఆనపిన్బు నీసుఖమే యిరుక్కవేణుమాకిల్ అవనై యాశ్రయిక్కప్పార్" ఎన్ఱుమ్ పరమహితోపదేశత్తాలే,

అప్పడి యొన్ఱైక్కేట్టోమెన్నిల్, పాపిష్ఠనాయ్ వழிకెడనడన్ద తిరికిఱరావణనైక్కుఱిత్తు. “మిత్రమౌపయికంకర్తుం రామఃస్థానంపరీప్సతా । వధంచానిచ్ఛతా ఘోరం త్వయాఽసౌ పురుషర్షభః ॥ విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః । తేన మైత్రీభవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి” ఎన్ఱు-పెరుమాళోడుణ్డాన పఙ్గుక్కైకొణ్డు ఉనక్కు ప్రాప్తమ్ శత్రువెయ్ప్పార్త్తిలైయాకిల్ వழியడిప్పాన్క్కుమ్ తరైయిలే కాల్పావినిన్ఱు వழியడిక్కకేన్, ఉనక్కొరికుప్పిడమ్ వేణ్డియిరున్దాయాకిలు మవనైప్పఱ్ఱావేణుమ్, అవరతల్లాతొరు స్థలముణ్డుకాణ్, ఎతిమైయాక ఎతిరకాలిలేకునిన్ఱ ఇవ్వుకుప్పిరుప్పతిట్టుట్టిల్ పట్టుపోకవమైయుమెన్ఱిరున్దాయో ఉన్నై మిత్రవధమ్ పణ్ణామల్

ఇఁకమీఁదు యీచేతనుని ఉద్ధారముచేయుట యెట్టిధమున ననఁగా, — నీయపరాధములఁ జూచినట్లయిన, నీకీలోకమున నెచ్చటను కాలుపెట్టుటకును జాగాలేదు. (గత్యంతరమెద్దియు గావఁబడదు) ఈశ్వరుఁడన్ననో, నిరంకుశ స్వతంత్రుం డగుటంజేసి యపరాధములను పదిపదిగా (ఒక్కటిన్ని తప్పకుండ) లెక్కపెట్టి అనుభవింపఁజేసి నశింపఁజేయువాఁడు. ఈయనర్థమును తప్పించుకొనఁగోరితివేని వానిని శరణుజొచ్చుటకన్న వేఱొక్క యుపాయములేదు. అపరాధ భూయిష్ఠుండగునన్ను వాడు రక్షించునా? దండింపఁడా? అని భయపడవద్దు. అభిముఖుఁడైనయినంతమాత్రమున నఖిలాపరాధములను సహించుటకును వాటిని భోగ్యములనుగాఁ గొనుటకును కావలసిన గుణములు సంపూర్ణము గాఁగలవాఁడుగా నతఁడు లోకప్రసిద్ధుండు. కావున నీవు సుఖపడ కోరితివేని, యతని నాశ్రయించుటకై ప్రయత్నింపుము. ఇట్టి యుపదేశములచే నీవె యీచేతనుని ఉద్ధారము చేయును.

ఇట్టివని విషయమునఁ దెలియవచ్చు నంటివేని—పాపిష్ఠుండై తప్పుదారిన పోవునట్టి రావణాసురునితో, “మిత్రమౌపయికంకర్తుమ్ రామఃస్థానం పరీప్సతా । వధంచానిచ్ఛతా ఘోరం త్వయాఽసౌ పురుషర్షభః । విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః । తేన మైత్రీభవతు తే యదిజీవితుమిచ్ఛసి” (స్థానమునుగోరునట్టి నీకు శ్రీరామచంద్రునితో స్నేహముఁజేయుట యుచితము. మఱియు ఘోరమగు వధను కోరకపోతివేని నీవు శ్రీరామచంద్రునితో మైత్రిని చేసికొనుట యుచితము. ఈ పురుషోత్తముఁడగు శ్రీరామచంద్రుఁడు ధర్మజ్ఞుఁడుగాను, శరణాగతవత్సలుండుగాను ప్రసిద్ధిఁబొందినవాఁడు. కావున బ్రతుకఁగోరితివేని వానితో స్నేహముఁ జేయుదువుగాక) అన్నట్లు పెరుమాళ్లతో స్నేహము జేసికొనుటయే నీకు మంచిది. అట్లు చేయవా? దారిగొట్టు దొంగలును తామొక తావున నిలిచియుండి గదా దారి కొట్టవలెను; నీకుండుట కొకజాగా కావలసియున్నను వానినాశ్రయింప వలయును. వానిదికాని ప్రదేశమెద్దియును లేదుసుమీ! దీనుఁడుగా శత్రువుకాళ్ల మీదపడితే లభించునట్టి స్థితికంటెను వాఁడు పట్టుకొని పోవుటయే మంచిది యని తలంచెదవా?

నల్లోర్కళైయాక క్కొళ్ళుమ్బోతు మవర్కళ్ శెయ్ద పిఴైకళైప్ పార్క్కవేణ్డా, నాన్ పణ్ణిన వపరాధత్తుక్కు ఎన్నై నియవర్ కైక్కొళ్వరో వెన్ఱిరుక్కవేణ్డా. ఆభిముఖ్యమ్పణ్ణినాల్ మున్పు శెయ్ద వపరాధత్తై ప్పార్త్తు చ్చీఱుమ్ నీచస్వభావమ్ అవర్ పక్కలిల్లైకాణ్, అవర్ పురుషోత్తమర్ కాణ్, శరణాగతి పరమధర్మమెన్ఱఱియుమవరాయ్, శరణాగతదోషమ్ పారాత వత్సలరాక ఎల్లారుమఱియుమ్పడి కాణ్ పెరుమాళిరుప్పతు, నీ జీవిక్కవేణుమెన్ఱిరుత్తాయాకిల్ అవరోడు ఉనక్కు ఉఱవుణ్డాక వేణుమ్” ఎన్ఱు ఇప్పడి అచ్చముఱుత్తి ఉపదేశిత్తాళిఱే. అఙ్ఙే తిరున్దాతొழிన్దతు ఇవళుడైయ ఉపదేశక్కుఱైయన్ఱే, అవనుడైయ పాప ప్రాచుర్యమిఱే. ఇప్పడి ఉభయరైయుమ్ (ఉపదేశిత్తాలే తిరుత్తుమ్) ఎన్నైయాలే, “శ్రుఞ్ శ్రవణే” ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ “శృణోతి” “శ్రావయతి” ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు “శ్రావయతి” ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పటుకిఱతు. “శ్రావయతి” ఎన్గిఱ ఇతు ఈశ్వరవిషయమాకవే పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళిల్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ కాణప్పట్టాలుమ్ “అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయితృత్వమ్, శ్లో॥ విదితస్సహి ధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే యది జీవితుమిచ్ఛసి॥ ఇతి రావణం ప్రత్యుపదేశాత్” ఎన్ఱు తత్త్వదీపత్తిలే చేతనవిషయమాకవుమ్ జీయరరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ చేతనవిషయమాకవుమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై.

నిన్ను చిత్రవధఁజేయక మంచిగానే చంపునన్న ... వాని నాశ్రయింప వలయును సుమీ! నే నొనర్చిన యపరాధములఁజూచి వారునన్నంగీకరింతురో! యని తలంపవద్దు. నీ వభిముఖుఁడవై వారివద్దకుఁ బోతివేని (నీవాడననుచు నాశ్రయించితివే) పూర్వమొనర్చిన యపరాధములఁజూచి కోపించునట్టి నీచస్వభావము వారికిలేము స... ఆతఁడు పురుషోత్తముండు. శరణాగతి పరమ ధర్మమని తెలిసినవాఁడు. శరణుజొచ్చినవారి ... లఁగమనింపనట్టి వాత్సల్యగుణము వారికున్న సంగతి యందఱు నెఱింగినదియే కదా! నీవు ... బ్రతుకందలఁచితివేని, వారితో నీకు స్నేహముండవలయును. అని యిట్లు లజ్జవిడిచిచెప్పి యుపదేశించినది గదా!

రావణుండు దిద్దుపాటు కాకపోవుట యనునది యీమె యుపదేశముయొక్క లోపముకాదు అందులకుఁ గారణము అతని పాపప్రాచుర్యమే. మూలమున “ఇద్దఱిని యుపదేశముచే దిద్దుబాటు చేయును” అనుటచే “శ్రుఞ్=శ్రవణే” అను ధాతువునుండి నిష్పన్నమైన “శ్రీ” శబ్దముయొక్క “శృణోతీతి శ్రీః=వినునదిగనుక శ్రీ యనిపేరు” అనియు, “శ్రావయతీతి శ్రీః=వినిపించునదిగనుక శ్రీ అనిపేరు” అనియు నిట్లు రెండువిధములగు వ్యుత్పత్త్యర్థములలో “శ్రావయతీతి శ్రీః” అను వ్యుత్పత్త్యర్థము చెప్పఁబడినది. “శ్రావయతీతి శ్రీః” అను వ్యుత్పత్త్యర్థము ఈశ్వరవిషయమున (ఈశ్వరుని కుపదేశించు విషయమున) పూర్వుల గ్రంథములలో ననేకములలోఁ గానఁబడియున్నను, (అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయితృత్వం శ్లో॥ విదితస్సహి ధర్మజ్ఞః శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే యది జీవితుమిచ్ఛసి”) (అథవా విముఖులగువారిని భగవంతుని నాశ్రయింపుమని యుపదేశించుటయును శ్రావయితృత్వము కావచ్చును ఏలననఁగా “విదితస్సహి ధర్మజ్ఞ శ్శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే యది జీవితుమిచ్ఛసి” ఇత్యాదితావుల నట్టి యుపదేశము గానఁబడుచున్నది) అనుచు రావణుని కుపదేశించుటనుబట్టి “తత్త్వదీపము” అను గ్రంథమున నంజీయర్ దీనిని చేతనవిషయముననుఅంగీకరించుటంజేసి యీతావున దీనిఁ జేతన విషయముననుచెప్పవచ్చును.

మూ॥౧౨॥ ఉపదేశత్తాలే యిరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.
మూ॥౧౩॥ఉపదేశత్తాలే మీళాతపోతు, చేతననై యరుళాలే తిరుత్తుమ్;

ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇరణ్డుకులైయిలుమ్ ఫలిక్కుమతేతెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఉపదేశత్తాలే ఎన్ఱుతుడఙ్గి) అతావతు-ఇప్పడి యిరణ్డు తలైక్కుమ్ తత్తదనుగుణమాక ఇవళ్ పణ్ణుముపదేశత్తాలే పుణ్యపాపఙ్గళాలే వశత్తిలే యిరుప్పణ్ణు భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరికైయాలే చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్, "ఇవనోపణ్ణిన కర్మత్తై ప్రధానమాక్కి అతుక్కీడాక వే శిక్షిక్కైయై" ఎన్ఱు ఇవనైడైయ రక్షణత్తిల్ విముఖనాయిరుక్కైయాలే ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్ నివృత్తమామెన్నై. చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ అనాద్యచిత్సమ్బన్ధకార్యమాన అవిద్యానిబన్ధనమ్, ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యకార్యమాన స్వసఙ్కల్ప నిబన్ధనమ్; ఇవై యిరణ్డు మనాదిసిద్ధమాయ్ పోన్దనవైయాకిలుమ, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే చేతననుక్కు ఆప్తైయాయ్, మహిషీత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అభిమతైయుమానవివళ్, ఇరణ్డుకులైయుమ్ నెఞ్జిళకి ఆశ్రయణాఙ్గీకారాభిముఖ ర్పడియాక పణ్ణుముపదేశత్తాలే నివృత్తమాకక్కడవతిఱే.

ఇవ్వుపదేశత్తాలివర్కళ్ మీళాతపోతు ఇవళ్ శెయ్వతెన్నన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఉపదేశత్తాలే మీళాతపోతెన్ఱుతుడఙ్గి), చేతనన్ మీళామైక్కుడి-అనాదికాలమ "యానాసుమ్ పత్తర్గ్గుమ్" ఎన్గిఱపడియే భగవద్విముఖనాయ్ విషయప్రవణనాయ్ పోన్దకైయాల్ వన్ద

మూ॥ ౧౨॥ ఉపదేశముచే నిద్దఱియొక్కయును కర్మపారతంత్ర్యము నశించును.
మూ॥౧౩॥ఉపదేశముచే దిద్దుబాటుకానప్పుడు చేతనుని కృపచే దిద్దుబాటుచేయును.

అవతారిక: — ఇట్లు ఉపదేశించుటవలన వీరిద్దఱికిని ఫలించునది యెద్దియనిన "ఉపదేశత్తాలే" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

వీరిద్దఱికి వారివారికిఁ దగినట్లు యీపె చేయునట్టి యుపదేశమువలన, పుణ్యపాపవశమున భగవద్విముఖుండై పోవునట్టి యీజీవుని కర్మపారతంత్ర్యమును, ఈతఁడొనర్చిన కర్మమునే ప్రధానముగాఁగొని దానికిఁదగినట్లుగా శిక్షించుటకై ఈతనిని రక్షించువిషయమున విముఖుండైయుండు ఈశ్వరునియొక్క కర్మపారతంత్ర్యమును ఈరెండును నివర్తించును. చేతనుని కర్మపారతంత్ర్యమనునది అనాదికాలము అచేతనపదార్థ సంబంధమువలనఁ గలుగు నవిద్యను బట్టియుండునది. ఈశ్వరుని కర్మపారతంత్ర్యమనునది నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యమూలకమగు స్వసంకల్పమును బట్టియుండునది. ఈ రెండును అనాదిగనుండునట్టివియేయైనను తల్లియగుటంజేసి యీచేతనుని కెక్కుడాప్తయురాలును, భార్యయగుటంజేసి యీశ్వరుని కెక్కుడ ప్రియురాలునగు ఈపె వీరిద్దఱి మనస్సును తిరుగదీసి వీరిలో చేతనుని యాశ్రయణోన్ముఖునిగాను ఈశ్వరుని యంగీకారోన్ముఖునిగానును తనయుపదేశముచేఁ జేయఁగలదు.

ఉపదేశమువలన వీరు స్వాధీనపడనియెడల ఈపె చేయునది యెద్దియనిన "ఉపదేశత్తాల్" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు. యీజీవుఁడు వశపడకపోవుటకు హేతువు "యానాసుమ్ పత్తర్గ్గుమ్" (దేనినైన నవలంబించి భగవద్విముఖుండగువాఁడు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు

మూ॥ ఈశ్వరనై యழகాలే తిరుత్తుమ్.

దుర్వాసనాదికళ్; ఈశ్వరన్ మీళామైక్కుడి-అపరాధానుగుణ మివనైశిక్షిక్కవేణుమెన్ఱు మభిసన్ధియాలే నిన్ఱనిలైయిలిరామల్ నిఱైక్కుడలాన నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్. ఇవ్వోహేతుక్కళాలే ఇరణ్డుపేరైయుమ తన్నుడైయ ఉపదేశత్తాల్ స్వస్వకర్మపారతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళాత వళవిల్.

చేతననై యరుళాలే తిరుత్తుకై యావతు-"ఆయ్యో! ఇవనుడైయ దుర్బుద్ధిపోగి అనుకూలబుద్ధి యుణ్డాకవేణుమ్" ఎన్ఱు అవన్ఱిఱత్తిల్ తాన్ పణ్ణుకిఱ "పజ్ఞయత్తాళ్ తిరువరుళ్" ఎన్గిఱ పరమకృపైయాలే అవన్ పాపబుద్ధిపోయ్ భగవదభిముఖనామ్పడి పణ్ణుకై.

ఈశ్వరనై యழகాలే తిరుత్తుకైయావతు-"ఓజ్గాన్ పో ఉనక్కు ప్పణి యున్డోవిడు" ఎన్ఱు ఉపదేశత్తైయుతఱినవాన్, కణ్ణెప్పురట్టుతల్ కచ్చైనెకిழ்త్తల్ శెయ్తు తన్నழகాలే యవనైప్పిచ్చేఱ్ఱి త్తాన్ శొన్నపడి శెయ్తల్లతు నిఱ్కమాట్టాతపడిపణ్ణి అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై.

ఆక, "పురుషకారమామ్పోతు" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక పురుషకారత్తోప యోగికళాన గుణవిశేషఙ్గళైయుమ్, అవై తన్నిడత్తానే వెళియిట్టపడియైయుమ్, సంశ్లేష విశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషీకరిక్కుమ్పడియైయుమ్, తత్ప్రకార విశేషఙ్గళైయుమ్ శొల్లిముడిత్తారాయిత్తు.

మూ॥ ఈశ్వరుని సౌందర్యముచే దిద్దుబాటుచే

భగవద్విముఖుఁడును విషయాంతర పరుఁడునై పోవుటవలన ... దుర్వాసనాదులు. ఈశ్వరుఁడు స్వాధీనము కాకపోవుటకుఁ గారణ మెద్దియనఁగా, అపరాధానుగుణముగ నితనిని శిక్షింపవలయు ననెడి యభిప్రాయముతో పట్టినపట్టు విడువక యుండుట ... దగిన నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యము. ఈ హేతువులనుబట్టి వీరిద్దఱును తమతమ కర్మపారతంత్ర్యమునుండి యీపె యుపదేశము మూలముగ విడుదల గానిపక్షమున, ఈపె యీచేతనుని తన కృపచే దిద్దుపాటు చేయును. అనఁగా "అయ్యో! ఇతని దుర్బుద్ధిపోయి అనుకూలబుద్ధి గలుగవలయును" ... వాడు దిద్దుబాటు ... "పజ్ఞయత్తాళ్ తిరువరుళ్" "పద్మవాసియగునట్టియీ ... అని ... అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించినట్లు తాను జూపునట్టి పరమకృపచే వాని పె పరమకృప" ... పాపబుద్ధిపోయి భగవదభిముఖునిగాఁ జే... యని యెఱుంగునది.

సౌందర్యముచే నీశ్వరుని దిద్దుబా... ముచేయుట యనఁగా — "ఛీ! నీపని కాదా యిది!" అనుచు ఉపదేశమును నిరాకరించి ... తన సౌందర్యముచే వానిని వ్యా... నతోడనే నీకంటిమూపుతోఁ జూచిగాని రవిక తొలగించిగాని ... మోహింపఁజేసి తాను చెప్పినట్లు చేసి తీరక తప్పనట్లొనర్చి వానినంగీకారోన్ముఖునిగాఁ జేయుట ... యని యెఱుంగునది.

కావున "పురుషకారమగుటకుఁ గావలసిన ... రమామ్పోతు" అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవఱకును పురుష... కారమగుటకుఁ గావలసిన గుణవిశేషములను, వాటిని తానే బయలుపఱచిన విధమును సంశ్లేషవిశ్లేష... రూపములగు రెండు... వేళలను పురుషకారమొనర్చుటను ... పురుషకారమొనర్చు ... విధముల నున్ను చెప్పి ముగించి...

మూ॥ ౮౪॥ అఱియాత్తవర్థఙ్గళై అఱివిత్తు ఆచార్యకృత్యత్తైయుమ్,

కృపాదికళై వెళియిట్టమై సొన్నపోతే శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవముక్తమాన పడియై యుపపాదిత్తారాయ్, మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవ ముక్తమానపడియై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (అఱియాత అన్తుతుడఙ్గి) అజ్ఞాత జ్ఞాపన మాచార్య కృత్యమిఱే, శరణ్య కృత్యమన్ఱే, అఙ్గియిఱే "ఎన్నైప్పెత్త తాయాయ్ తన్దైయాయ్" ఎన్ఱు ప్రియకరత్వ హితకరత్వఙ్గళాకిఱ మాతాపితృకృత్యఙ్గళై స్వయమేవ తమక్కుచ్చెయ్త ఉపకారత్తై యరుళిచ్చెయ్త వనన్తరమ్, ఆచార్యన్ శెయ్యుమ్ విశేషోపకారత్తైయుమ్ తానే తమక్కుచ్చెయ్తమైయై యరుళిచ్చెకిఱ వాழ్వార్ "అఱియాతనవఱివిత్త" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవ్విడత్తిల్ ఇవరరుళిచ్చెయ్కిఱవాక్యన్దాన్ అవ్వ దివ్యసూక్తిక్కు సూచకమాయిఱే యిరుక్కిఱతు.

అఱియాతవర్థఙ్గళైయవైన్దు వఱివిక్కైయావతు- తత్త్వవివేకమ్ తుడఙ్గి ప్రపత్తిపర్యన్తమాక అర్జుననుక్కు మున్బు అజ్ఞాతమాయిరున్ద వర్థఙ్గళైయెల్లా మఱివిక్కై. దేహాత్మాభిమానియాయ్ దేహానుబన్ధికళాన బన్ధుక్కళ్ పక్కలిలే స్థానే స్నేహత్తైప్పణ్ణి నిన్ఱవివనై ప్రకృత్యాత్మవివేకాదికళాలే తెళివిక్క వేణ్డుకైయాలే, "నత్వేవాహం జాతు నాసం నత్వం నేమే జనాధిపాః। నచైవన భవిష్యామ స్సర్వేవయమతః పరమ్ ॥ దేహినోఽస్మిన్ యథాదేహే కౌమారం యౌవనం జరా। తథా

మూ॥ ౮౪॥ తెలియని యర్థములను లెస్సగాఁ దెలుపునట్టి యాచార్యునికృత్యమును

ఉపాయవైభవమ్.

అవతారిక:—పిరాట్టి కి [illegible] లను బయలుపఱచిన విషయమును తెలుపునప్పుడు శ్రీరామాయణమున పురుషకారవైభవము [illegible] డినదని యుపపాదించి తరువాత యిప్పుడు శ్రీమహాభారతమున ఉపాయవైభవము చెప్పఁబడిన [illegible] అఱియాత"ఇత్యాది వాక్యముచే నుపపాదించుచున్నారు

తెలియఁదానిఁ దెలుపుట యాచ [illegible] ని పని కదా! అది శరణ్యుండగువాని పనికాదే! కావున నే శ్రీనమ్మాళ్వారులు "ఎన్నైప్పెత్త [illegible] తాయాయ్ తన్దైయాయ్" (నన్నుకనిన తల్లియును తండ్రియును) అనుచు నిట్లు [illegible] యుట హితముఁజేయుట యను ని మాతాపితృ కృత్యంబులఁజేయుట యను [illegible] యుఁ [illegible] సర్వేశ్వరుఁ డొనర్చినాఁడని చెప్పినపిమ్మట [illegible] నుపకారముఁ తమ [illegible] స్వయముగ జేసినాడని తెలుపునట్టి వీరు ఆచార్యుఁడు చేయు [illegible] టి విశేషోపకారమునున్న [illegible] ప్రసాదించి యున్నారు. ఈతావున శ్రీ "అఱియాతన వఱివిత్త" (తెలియనివాటిఁ దెలిపిన) ఆళ్వారి దివ్యసూక్తికి సూచకముగానే కదా పిళ్లైలోకాచార్యులవారు సాయించినవాక్యము శ్రీనమ్మా [illegible] యుండగలదు. తెలియని యర్థములను లెస్సగాఁ దెలుపుటయనఁ [illegible] గా — తత్త్వవివేకము మొదలు కొని ప్రపత్తిపర్యంతము అర్జునునికి ముందు తెలియని యర్థంబుల [illegible] ధువులయెడల అనుచితమగు వన్నింటిని తెలియఁజేయుట. అది యెట్లనిన, దేహాత్మాభిమానియై, దేహమును బట్టియుండు [illegible] బడప్పుడు "నత్వేవాహం జాతు ప్రీతితో నుండు సమయమున ప్రకృత్యాత్మవివేకముఁ గలుగఁజేయవలసిన ॥ దేహినోఽస్మిన్ యథా నాసం నత్వం నేమేజనాధిపాః। నచైవనభవిష్యామ స్సర్వేవయమతః పరం ।" (భ.గీ. ౨ అ.౧౨) దేహే కౌమారం యౌవనం జరా। తథాదేహాన్తరప్రాప్తిః ధీర స్తత్రనముహ్యతి.

దేహాన్తరప్రాప్తి ర్ధీరస్తత్ర న ముహ్యతి" ఇత్యాదిశ్లోకై ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ ఆత్మపరమాత్మ వివేకమాంకిఙ తత్త్వవివేకత్రైయమ్, "అన్తవన్త ఇమే దేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః। అనాశినోఽప్రమేయస్య తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత" "న జాయతే మ్రియతే వా కదాచిన్నాయం భూత్వా భవితా వా న భూయః। అజో నిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణో న హన్యతే హన్యమానే శరీరే॥ వాసాంసి జీర్ణాని యథా విహాయ నవాని గృహ్ణాతి నరోఽపరాణి। తథా శరీరాణి విహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ" ఇత్యాదిశ్లోకై ఆత్మనిత్యత్వ దేహాఽనిత్యత్వజ్ఞైయమ్ ప్రథమ ముపదేశిత్తు, అవనాద్వైయ స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై తవిర్క్కైక్కాక, "భూమిరాపోఽనలో వాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవ చ। అహఙ్కార ఇతీయం మే భిన్నా ప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతిం విద్ధి మే పరామ్। జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతే జగత్" ఎన్గిఱపడియే చేతనాచేతన శరీరియాయ్, "సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ" ఎన్ఱుమ్,

---

౧౨ శ్లో) (ఓ అర్జునా! నేను మున్దొకప్పుడుండకపోయినదిలేదు. నీవును ఈ వచ్చినరాజులును అట్లే ముందుండియుండకపోలేదు. ఇంకమీఁదను వుండకపోము. ఈ యాత్మకు తన శరీరమున కౌమార యౌవన వార్ధక్యాద్యవస్థలుగలుగునట్లు దేహాంతరప్రాప్తియును గలుగుచున్నది. బుద్ధిమంతుఁడగువాఁడావిషయమున భ్రమఁజెందఁడు) అని యివ్విధముగ ప్రకృత్యాత్మ వివేకము (దేహాత్మలకుఁగల వైలక్షణ్యము) ఆత్మ పరమాత్మ వివేకమును తత్త్వవివేకమును "అన్తవన్త ఇమే దేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః। అనాశినోఽప్రమేయస్య తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత॥ న జాయతే మ్రియతే వా కదాచిన్నాయంభూత్వా భవితా వా న భూయః। అజో నిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణో। న హన్యతే హన్యమానే శరీరే। వాసాంసి జీర్ణాని యథా విహాయ నవాని గృహ్ణాతి నరోఽపరాణి। తథా శరీరాణి విహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ" (భ. గీ. ౨. అ. ౧౮. ౨౦. ౨౧) (నిత్యుఁడును, నాశరహితుఁడును, చక్షురాదీంద్రియములకుఁ దెలియనివాఁడునునగు నీజీవునికిఁగల శరీరములు నాశయుక్తములు. ఈ జీవుఁడు పుట్టువాఁడుగాని నశించువాఁడుగాని కాఁడు. ఇంతకుముందుండియిప్పుడు లేకుండగాని యింకమీఁద వుండబోవువాఁడుగాని కాఁడు. ఈతఁడు జన్మరహితుండు, నిత్యుండు శాశ్వతముగా నుండువాఁడు, చాలాకాలమునుండి యుండువాఁడు. ఈ శరీరము నశించినను ఈతఁడు నశింపఁడు. మనుష్యుఁడు చినిగిన వస్త్రములను తీసివేసి క్రొత్తవస్త్రములను ధరించుచందంబున ఈ జీవుండును జీర్ణములయిన శరీరములను విడిచిపెట్టి క్రొత్తశరీరములలోఁ బ్రవేశించుచున్నాఁడు," ఇత్యాదులచే నాత్మ నిత్యుఁడనియు దేహాదులనిత్యములనియును ప్రథమమున నుపదేశించి, స్వతంత్రుండనను యీతని భ్రాంతిని తొలంగించుటకుగాను "భూమిరాపోఽనలో వాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవ చ। అహంకార ఇతీయం మే భిన్నా ప్రకృతిరష్టధా। అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతిం విద్ధి మే పరాం। జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతే జగత్" (భ. గీ. ౭. అ. ౪. ౫) (ఓ అర్జునా! పృథివీ, ఉదకము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, అనునవి నాయొక్క ఎనిమిది విధములుగల భిన్నమగు శరీరము. దేనిచే నీజగత్తు ధరింపఁబడుచున్నదో, అదియును నాయొక్క జీవభూతమగు శరీరము) అనియు నిట్లు చేతనాచేతన శరీరియై "సర్వస్యచాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞాన మపోహనంచ" (ఓ యర్జునా నేనందఱియొక్క హృదయమున నుండువాఁడను. స్మరణమును, జ్ఞానమును, జ్ఞానసంకోచమును నావలననే

"ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి । భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా" ఎన్నుమ్ శ్లోకత్తిల్ పడియే సర్వజన హృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు, సకలప్రవృత్తి నివృత్తికళై యుమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే తన్నుడైయ నియన్తృత్వత్తైయుమ్, అప్పడి సర్వనియన్తావాయ్ క్కొణ్డు సర్వస్మాత్పరనా యిరుక్కుమళవన్ఱిక్కే "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతామ్। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సమ్భవామి యుగే యుగే" ఎన్ఱు అవతారప్రయుక్తమాన తన్నుడైయ సౌలభ్యత్తైయుమ్; "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః" ఎన్ఱు తన్నుడైయ ఆశ్రయణీయత్వ సామ్యత్తైయుమ్; "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే" ఎన్ఱు అహఙ్కారదోషత్తైయుమ్; "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః । ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః" ఎన్ఱు ఇన్ద్రియ ప్రాబల్యత్తైయుమ్; "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్" ఎన్ఱు అన్ద ప్రాబల్యత్తిల్ మనస్సై యిన్ద్రియఙ్గళై ప్పఱ్ఱ మనస్సినుడైయ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కైయాలే ఆశ్రయణవిరోధికళైయుమ్ "తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః । వశే హి యస్యేన్ద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా" ఎన్ఱుమ్, "యతో యతో నిశ్చరతి మనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్। తతస్తతో నియమ్యైతదాత్మన్యేవ

గలుగుచున్నవి.) అనియు, "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి । భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా" (ఓ యర్జునా! ఈశ్వరుఁడు అందఱియొక్క హృదయమునందుండి తనయొక్క జ్ఞానముచే నన్నిభూతములను యంత్రమునందుండు బొమ్మలను వలెఁ ద్రిప్పుచున్నాఁడు) అనియు నిట్లు సర్వజనుల హృదయమునను౦డి యందఱి ప్రవృత్తులను గలుగఁజేయుటయనెడి తన నియంతృత్వమును, అట్లు సర్వనియామకుండై యందఱికంటెను శ్రేష్ఠుఁడై యుండుట మాత్రమే కాకుండ, "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతాం । ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే" (సాధువులను రక్షించుటయును దుష్టులను శిక్షించుటయును ధర్మమును స్థాపించుటయును నేను ప్రతియుగమున నవతరించుచున్నాఁడను) అన్నట్లు అవతరించుటను బట్టియుండు సౌలభ్యమును "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః" (నేనందఱికిని సమానమే నాకు ఇష్టుఁడుగాని యయిష్టుఁడుగాని లేడు) అనుటచే నందఱికిని తాను పొదువున నాశ్రయణయోగ్యుండగుటను "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః । అహంకారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే" (ప్రకృతియొక్క గుణముల మూలముగ సమస్తకార్యములును చేయఁబడుచున్నవి. ఈజీవుఁ డహంకారవశమున నేను చేయుచున్నానని తలంచుచున్నాఁడు) అనుటచే నహంకారరూపమగు దోషమునున్ను "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః । ఇంద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః" (ఓ యర్జునా! జ్ఞానియగువాఁడు మోక్షమునకై ప్రయత్నించుచున్నను, ప్రబలములగు నింద్రియములు మనస్సును స్వాధీనము జేసికొనుచున్నవి) అనుటచే నింద్రియ ప్రాబల్యమును, "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలం" (ఓ యర్జునా! నిశ్చయముగ మనస్సు చంచలమైనది దీనిని వశపఱచుకొనుట దుర్లభము" అనుటచే మనస్సుయొక్క ప్రాధాన్యమునున్ను జూపించుటచే భగవదాశ్రయణమునకు విరోధులగు వాటిఁ దెలిపి, "తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః । వశే హి యస్యేంద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా" (ఆయింద్రియముల నన్నింటిని జయించి నావిషయమున మనస్సు గలవాఁడై యింద్రియములను తనవశమున నుంచుకొనిన వానిజ్ఞానము స్థిరమైనది.) అను

వశంవదయేత్" ఎన్ఱు ఆశ్రయణోపకరణఙ్గళాన బాహ్యాభ్యన్తర కరణఙ్గళై స్వాధీనమాక్కి నియమిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్; "చతుర్విధా భజన్తే మాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున । ఆర్తో జిజ్ఞాసురర్థార్థీ జ్ఞానీ చ భరతర్షభ" ఎన్ఱు ఆశ్రయిక్కుమ్ అధికారికళుడైయ చాతుర్విధ్యత్తైయుమ్; "ద్వౌ భూతసర్గౌ లోకేఽస్మిన్ దైవ ఆసుర ఏవ చ । దైవీసమ్పద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీ మతా" ఎన్ఱు తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తన పరరానవర్కళ్ దేవర్కళ్, తదతిక్రమ పరరానవర్కళ్ అసురర్కళెన్ఱు దేవాసుర విభాగత్తైయుమ్; "హన్త తే కథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే" ఎన్ఱు తొడఙ్గి ఇవ్విభూతియిల్ సమస్త పదార్థఙ్గళుక్కుమ్ వాచకమాన శబ్దఙ్గళ్ తన్నళవిలే పర్యవసిక్కుమ్పడి ఇవఱ్ఱై యెల్లామ్ స్వప్రకారమాక్కిక్కొణ్డు వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్పడియైయుమ్; "దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్" ఎన్ఱు దివ్యచక్షుస్సైక్కొడుత్తు, "పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసఙ్ఘాన్ । బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థమృషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దీప్తాన్" ఇత్యాదియాలే తన్నుడైయ విశ్వరూపత్తైక్కణ్డు పేశుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే, తాను కాట్టక్కుమ్ దివ్యజ్ఞానత్తైక్కొడుత్తు తన్నుడై కై ఏఱ్పిక్కుమెన్ను మత్తైయుమ్; "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు ।

టచే భగవదాశ్రయణమునకు ఉపయుక్తములగు బాహ్యాభ్యంతరేంద్రియములను స్వాధీనములో నుంచుకొనునట్టి పద్ధతినిన్ని "చతుర్విధా భజన్తే మాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున । ఆర్తో జిజ్ఞాసురర్థార్థీ జ్ఞానీ చ భరతర్షభ" (భ్రష్టైశ్వర్య కాముఁడును, అపూర్వైశ్వర్య కాముఁడును, ఆత్మప్రాప్తి కాముఁడును, భగవత్ప్రాప్తి కాముఁడును నిట్లు నాలుగు తెగలవారగు పుణ్యాత్ములు నన్నాశ్రయించుచున్నారు) అనుటచే తన్నాశ్రయించునట్టి యాశ్రితుల చాతుర్విధ్యమున్ను, "ద్వౌ భూతసర్గౌ లోకేఽస్మిన్ దైవ ఆసుర ఏవ చ । దైవీసంపద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీ మతా" (దైవసృష్టియనియు, ఆసురసృష్టియనియును, రెండువిధములగు సృష్టులు కలవు. వాటిలో దైవసృష్టి మోక్షసంపత్తుకొఱకును ఆసురసృష్టి బంధముకొఱకును నుండునవి) అనుటచే దేవతలు భగవదాజ్ఞను వర్తించునట్టివారనియు అసురులు భగవదాజ్ఞనతిక్రమించు వారనియును చెప్పుటచే దేవాసుర విభాగమున్ను, "హన్త తే కథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః । ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే" (ఓ యర్జునా! నాయొక్క విభూతులను నీకుఁ దెలియఁజేయ బోవుచున్నాను. ముఖ్యముగ వ్యాపించియుండు నాకంతములేదు) ఇత్యాదివాక్యములచే నీవిభూతియందుండు పదార్థములఁ దెలుపునవియగు శబ్దములు మొత్తముమీద తన్నే తెలుపునట్లు వీటినన్నింటిలోను సంపూర్ణముగా తాను వ్యాపించియుండు పద్ధతినిన్ని, "దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరం" (ఓ యర్జునా! నీకు దివ్యచక్షుస్సు నిచ్చెదను. నా యైశ్వర్యయోగముఁ జూడుమా) అనుటచే దివ్యచక్షుస్సునిచ్చి, "పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసంఘాన్ బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థం ఋషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దీప్తాన్" (నీలోపల దేవతలను సమస్తములగు భూతసముదాయములను, కమలాసనుండగు చతుర్ముఖబ్రహ్మను రుద్రుని ఋషులను దేదీప్యమానములగు నాగుబాములను చూచుచున్నాను) అన్నట్లు తనయొక్క విశ్వరూపమును జూచిదానిఁ జెప్పునట్లు చేయుటచే తాను ప్రేమించినవారికి దివ్యజ్ఞానమునిచ్చి తనస్థితిఁ గాన్పించుననియును, "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు । మామేవైష్యసి యుక్త్వైవ మాత్మానం మత్ప

మూ॥ పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్,

మానే వైష్యసి యుక్త్వైవ మాత్మానం మత్పరాయణః" ఎన్ఱు ఇప్పడి యిరుస్దళ్ళ పరత్వసౌలభ్య యుక్తనాన తన్ తిరువడికళై ప్రాప్తిక్కైక్కీజ పరమ పురుషార్థత్తుక్కు ఉపాయమాయిరుస్దళ్ళ కర్మజ్ఞానరూపాఙ్గ సహితైయాన భక్తియైయుమ్; "మామేవయే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే" "తమేవచాద్యం పురుషం ప్రపద్యే" "తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత" ఎన్ఱు అన్ద భక్త్యఙ్గమాన ప్రపత్తియైయుమ్; చరమశ్లోకత్తాలే అన్ద భక్త్యుపాయత్తిల్ దుష్కరత్వాదికళై యెణ్ణర్న్దు శోకిప్పార్కుక్కు, సుకరముమాయ్ స్వరూపానురూపముమాన ఉపాయమ్ ప్రపత్తి యెన్నుమత్తైయుమ్ తానేయఱివిత్తరుళినానిఱే; ఆక ఇప్పడి ఉపాయాతవర్గత్తైయెల్లా మఱివిక్కైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై తానేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్గిఱదు.

ఇని పురుషకారకృత్యముమ్ శరణ్యనాన తన్నతన్నే, పిరాట్టికృత్యమిఱే, "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజంతూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః। మమాపి చ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్" ఇత్యాదికళాలే ఇతుతన్నై భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే యరుళిచ్చెయ్దానిఱే.

ఇవనుక్కు తత్త్వజ్ఞానాదికళై యుణ్డాక్కి కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తైయేఱిట్టు కొణ్డానాకిల్, పురుషకారకృత్యమేఱిట్టుక్కొళ్ళ వేణ్డువానేన్? అఙ్గీకరిత్తు విషయమై

మూ॥ పురుషకారకృత్యమును

రాయణః" (ఓ యర్జునా! ఎల్లప్పుడు నన్నె దలంచుచు, నన్నె ప్రేమించుచు నన్నారాధించుచు, నాకు నమస్కరింపుము. ఇట్లు నాయెందెల్లెడల నాసక్తిగలిగి నన్నె ధ్యానించునట్టి నీవు నన్నె పొందగలవు) ఇట్టి పరత్వ సౌలభ్యంబులుగల తనయొక్క పాదపద్మములఁ జేరుటయను పరమ పురుషార్థముకు ఉపాయభూతములగు కర్మజ్ఞానములంగములుగాఁగల భక్తినిన్ని "మామేవయే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే" (నన్నె శరణుజొచ్చువారు మాయ నతిక్రమించుచున్నారు) అనియు "తమేవచాద్యం పురుషం ప్రపద్యే" (అట్టి యాదిపురుషుని శరణు జొచ్చుచున్నాడను) అనియు, "తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత" (ఓ యర్జునా! అన్నివిధముల నతని శరణు జొచ్చుమా) అనియు నిట్లు భక్తి కంగముగాఁ గలిగియుండు ప్రపత్తినిన్ని, ఆ భక్తిరూపమగు నుపాయమును సాధించుట దుష్కరమని తలఁచి దుఃఖపడువారికి సులభమును స్వరూపానురూపమగు నుపాయము ప్రపత్తియనియును చరమశ్లోకముచే తానే స్పష్టముగఁ దెలిపి కృపచేసినాడు గదా! కావున నిట్లు తెలియని యర్థంబుల నన్నింటిని తెలుపుటచే నాచార్య కృత్యమును తనపై వేసికొనినాఁడని చెప్పఁబడినది.

ఇఁక పురుషకారకృత్యము శరణ్యుండగు తనది కాదు? అది పిరాట్టియొక్క పని గదా! "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః॥ మమాపి చ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్" ఇత్యాదివాక్యముల ఈ విషయమును భగవచ్ఛాస్త్రమున భగవంతుఁడు స్వయముగాఁ జెప్పియున్నాఁడు గదా! అయితే యీ చేతనునికి తత్త్వజ్ఞానాదులఁ గలుగఁజేయ వలసియున్నదిగాన, ఆచార్యునిపనిని తనపైఁబెట్టుకొన వలసియున్నది సరే. పురుషకారకృత్యము నేల పై బెట్టుకొనవలయును? అంగీకరించితే చాలదా? అంటివేని,

మూ॥ ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే

యాలో? ఎన్నిల్ అఙ్గీకారత్తుక్కు ఇతువు మవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఇవ్వుపాయత్తుక్కుప్పురుషసాపేక్షతై పోలే పురుషకారసాపేక్షతైయు ముణ్డిఱే. ఇవ్వుభయసాపేక్షతైయుమ్, ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రథమచరమ పదఙ్గళిలే కాణలామ్; శ్రీశబ్దత్తాలే పురుషకారత్తైయుమ్, ఉత్తమనాలే అధికారియైయుమిఱే శొల్లుకిఱతు; ఆకైయాలే చేతనర్ తన్నై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్ స్వాపరాధ భయత్తాలే పిరాట్టియైప్పురుషకారమాక మున్నిడ, అవళ్ ఇవనపరాధ నిబన్ధమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ శీఱ్ఱత్తైయాఱ్ఱిచ్చేర్ప్పవిడ, కైక్కొళ్ళుకై ముఱైయాయిరుక్క, అఙ్ఙన్నిక్కే, ఇవనపరాధ నిబన్ధనమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ కలక్కత్తైయుమ్ తానే తణిత్తుక్కొణ్డు ఇవనైచ్చేర్త్తు క్కొళ్ళుకైయాలుమ్, అతుతాన్, శెయ్కిఱవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక చ్చెయ్కైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డాన్ ఎన్గిఱతు.

ఇని ఉపాయకృత్యమ్ తన్నతాయిరుక్క అత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్నతు- ‘‘త్వమేవోపాయభూతో మే భవ’’ ఎన్ఱు ఇవనర్థిత్తాల్ కార్యమ్ శెయ్యవమైన్దిరుక్క, తామే యివనుక్కుపాయమాయ్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు తానేయేఱిట్టుక్కొణ్డు ‘‘మామేకంశరణంవ్రజ-సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ ఎన్నైయాలే; అల్లతు ‘‘ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ

మూ॥ ఉపాయకృత్యమునున్ను తనపైబెట్టుకొనుటవలన

అంగీకరించుటకిదియును అవశ్యముగఁ గావలసినది. అదియెట్లనిన, ఈయుపాయమును వరించుటకు పురుషావశ్యకతయుఁబోలే పురుషకారావశ్యకతయును గలదు. ఈరెంటిని యపేక్షించియున్నట్లు, ఉపాయవరణముఁ దెలుపు పూర్వవాక్యమున (‘‘శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే’’ అనుదానున) ప్రథమ చరమపదములయందు (‘‘శ్రీమతే’’ అను పదమునను ‘‘ప్రపద్యే’’ అనుపదమునను) చూడవచ్చును. ఏలననఁగా ఇందుండు ‘‘శ్రీ’’ శబ్దము పురుషకారమును ‘‘ప్రపద్యే’’ అను క్రియాపదమునందలి యుత్తమపురుష యధికారిని గదా! తెలుపునవి. కావుననే చేతనులు తనను ఉపాయముగాఁ గొను సమయమున, తామొనర్చిన యపరాధములవలన భయపడి పిరాట్టిని పురుషకారముగాను ముందుంచుకొనఁగా, ఆమె యీతని యపరాధముల మూలముగ ఈశ్వరుని మనస్సునం గల కోపమును బోగొట్టి యిద్దఱిని చేర్పఁగా సర్వేశ్వరుఁ డీతని నంగీకరించుట యుక్తమై యుండఁగా, అట్లుచేయక, యీతని యపరాధముల మూలముగ తన మనస్సునంగల కోపమును తానే పోగొట్టుకొని యీతనిఁ జేర్చుకొనుటవలనను, అందులోను ఈతఁడు ప్రార్థించకయే యిట్లొనర్చుటం జేసియును అనఁగా ఈహేతువులనుబట్టి పురుషకార కృత్యమునున్ను తనపై బెట్టుకొనినవాఁడని చెప్పఁబడినది.

ఉపాయకృత్యము తనదేకదా! ఇట్లుండ, దానినిన్ని పైబెట్టుకొనినవాఁడని యెట్లు చెప్పఁదగును? అంటివేని, ‘‘త్వమేవోపాయభూతస్స్యాః’’ (నన్ను కడతేర్చువట్టి యుపాయముగా నగుమా) అని యీతఁడు కోరినపైని, చేయవలసియుండఁగా, మనమే యీతనియెడల యుపాయమై అనిష్టంబుల నన్నింటిని నివర్తించెదమని తనపైబెట్టుకొని ‘‘మామేకం శరణంవ్రజ’’ (నన్నొకనినే శరణుఁజొచ్చుము) ‘‘సర్వపాపేభ్యో విమోక్షయిష్యామి’’ (నేను నీపాపంబులనన్నింటిని విడ

తత్త్వం నతుగుణౌ" ఎన్గిఱవస్తువుక్కు ఉపాయకృత్యమ్ వన్దేఱియన్ఱిలే; ఉభయలిఙ్గ విశిష్టత్తై యాలే ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమాయిఱే యిరుప్పతు. అన్ఱిక్కే, "ఉపేయమాన తన్నై ఉపాయమాక్కుకైయాలే ఉపాయకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్గిఱతు" ఎన్బారుముణ్డు, అతు, పాల్ మరున్దామాపోలే ఇవనుపాయమానిడమెఙ్గుముళ్ళతొన్ఱాకైయాలే, అర్జుననుక్కుప్పోతు అసాధారణమాకచ్చెయ్త తొన్ఱల్లామైయాలుమ్, "ఉపాయమ్" ఎన్ఱే వస్తువై నిర్దేశిత్తు తద్వైభవమ్ శొల్లుకిఱ ప్రకరణమాకైయాలుమ్ ఇవ్విడత్తుక్కు చితమన్ఱు; అనపిన్బు కీఴ్ చ్చొన్న పడియే పొరుళాకవేణుమ్. ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్, "కార్పణ్యదోషోపహత స్వభావః పృచ్ఛామి త్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహి తన్మే శిష్యస్తేహం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నమ్" ఎన్ఱివనర్థిత్వముణ్డాకైయాలే అన్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టుక్కొణ్డమాత్రమే వివక్షితమాకైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యమేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్ అన్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్, అతు తన్నై అర్థిత్వనిరపేక్షమాక ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్ వివక్షితమాకైయాలుమ్, స్వకృత్యమేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాకచ్చెయ్త

కొట్టెదను) అని యుపదేశించి యున్నాడు. అట్లు కావున్న "ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వంనతుగుణౌ" (రం. స్త.) (ఉపాయముగాను ఉపేయముగాను నుండుట నీయొక్క స్వరూపమే కాని, గుణము కాదు) అన్నట్లు ఈతనికి ఉపాయకృత్యము ఆగంతుకము కాను గదా! ఈశ్వర తత్త్వమిట్లు రెండులక్షణములుగలది యగుటంజేసి దీనికి ఉపాయోపేయత్వములు రెండును స్వతస్సిద్ధములైయే కదా యుండగలవు. అయితే, ఉపేయమగు తనను ఉపాయముగాఁ జేయుటచే ఉపాయకృత్యమును పైఁబెట్టుకొనినాడని చెప్పఁబడియెనని తలంచువారును కలరు. కాని, యది, * పాలు మందయినట్లు, ఈతఁడు ఉపాయమగుట యందఱియెడల నుండుటచేతను, ఇప్పుడీతఁడర్జునునియెడల విశేషముగాఁ జేసిన దెద్దియును లేకపోవుటచేతను, ఉపాయమనియే యతనిఁ బేర్కొని యతని వైభవముఁ దెలుపునట్టి ప్రకరణ మగుటంజేసియును, వారు చెప్పునట్టియర్థ మీతావునఁ బొసగదు. కావున మొదట చెప్పినట్లుగానే యీవాక్యముయొక్క యర్థముండవలయును ఆచార్యకృత్యమును పైఁబెట్టుకొనునప్పుడు "కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామి త్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహి తన్మే శిష్యస్తేహం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నం" (భ. గీ. ౨. ౭.) (కార్పణ్యరూపమగు దోషముచే నా స్వభావము బొత్తుగ చెడిపోయినది ధర్మమెద్దియో తెలియకయున్నది. నాకెద్ది శ్రేయస్కరమో, నీవే నిశ్చయించి తెలుపుము. శిష్యుండనై నిన్ను శరణుజొచ్చినాఁడ) అన్నట్లు అర్జునుండు కోరియుండుటంజేసి యిచట వేఱొకని కార్యమును తనపైఁ బెట్టుకొనుటమాత్రము వివక్షింపఁబడుటవలనను, పురుషకారకృత్యమును పైఁబెట్టుకొనినప్పుడు వేఱొకని పనిని తనపైఁబెట్టుకొనుటయు, దానినిన్ని యితరులడుగకయే తనపైఁబెట్టుకొనుట యిచట వివక్షితమగుటవలనను, తనపనిని తనపైఁబెట్టుకొనినాఁడనునపుడు వేఱొకఁడు కోరకయే యట్లుచేసియుండుట మాత్రమే యిచట వివక్షితమగుట వలననున్ను ఈపై

---

* పాలను సర్వసాధారణముగ నందఱును నిత్యము త్రాగుదురు. మందు ఎప్పుడో యొకప్పుడు యెవ్వండో యొక్కండు పుచ్చుకొనునది. ఇట్లుండ, పాలను మందుగాఁగొనునపుడు మందనెడి విశేష మెద్దియు లేనట్లని భావము.

మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిప్పట్టాయిర్రు.

మూ॥ ౧౫॥ పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు.

పళవే విశక్షిత మాకైయాలుమ్, (తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్గిఱవితు కృత్యత్రయత్తిలుమ్ యథాయోగ మన్వయిక్కక్కడవతు.

ఆచార్యన్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణ, పిరాట్టి పురుషీకరిక్క, వన్దు తన్నై ఉపాయమాకప్పట్రుమవనుక్కు అనిష్టనివృత్త్యాదికళైప్పణ్ణిక్కొడుక్క వేణ్డియిరుక్క, ఇవైయెల్లావత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డతు వైభవమిఱే. (ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే మహాభారతత్తిలుపాయవైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు) ఎన్నతు-ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలే శొల్లిత్తాయిత్తెన్నపడి.

౧౫. ఆక పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుక్కుమసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఉభయసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పురుషకారత్తుక్కుమ్ ఎన్తుతుడఙ్గి). అసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకైయాలే పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ తనిత్తనియే ఉపాదానమ్ పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఇఙ్గు ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవమాకైయాలే (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఎన్తు తన్త్రేణోపాదానమ్ పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ఉభ

మహాభారతమున నుపాయవైభవము చెప్పఁబడినది.

మూ ॥ ౧౫ ॥ పురుషకారముయొక్కయును ఉపాయముయొక్కయును వైభవమునది.

గనఁబఱచినట్లు “తనపై బెట్టుకొనుట” యనునది యీమూఁడువిషయములతోను సమన్వయించును.

ఆచార్యుఁడు తెలియనివాటిఁ దెలుపఁగా, పిరాట్టి పురుషకారముఁజేయఁగా, వచ్చి తనను ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించువారల యనిష్టములఁ బోగొట్టుట మొదలగు వాటిఁజేయుట తనకృత్యమైయుండుగా, వీటి నన్నింటిని తనపై బెట్టుకొనుట యొక వైభవమే కదా!

ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు వీటిని తనపై బెట్టుకొనిన విషయము శ్రీమహాభారతమునఁ బ్రసాదించి యుండుటంజేసి యచట ఉపాయవైభవము చెప్పఁబడినదని యెఱుఁగునది.

ఉభయసాధారణవైభవమ్.

అవతారిక: — పురుషకారోపాయంబులలో నొక్కొక్కదానికిని విలక్షణమైన వైభవమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఇఁకమీఁదు ఆరెంటికిని పొదువయిన వైభవమును “పురుషకారత్తుక్కు” ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు:—

ఇంతకుముందు పురుషకారోపాయములలో నొక్కొక్కదానియొక్కయును విలక్షణమగు వైభవముఁ దెలుపుటంజేసి యచట నొక్కొక్కదానిని ప్రత్యేకముగాఁ వేర్కొనియుండిరి. ఇప్పుడు చెప్పఁబోవునది రెంటికిని పొదువయినది యగుటంజేసి (పురుషకారముయొక్కయును ఉపాయముయొక్కయును)అని రెంటినిఁజేర్చి పేర్కొనుచున్నారు. ఈరెంటిలో నొక్కొక్కదాని

మూ॥ దోషత్తైయుమ్ గుణహానియై యుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కు మవై తన్నైయే పచ్చైయాక్కుకై.

యత్తుక్కు మసాధారణ వైభవమ్ శొల్లుకిఱ విడఙ్గళిల్, "ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తునతు" ఇత్యాదియాలే శాబ్దమాక పురుషకార స్వరూపముమ్, "ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే" ఎన్నైయాలే ఆర్థమాక ఉపాయ స్వరూపముమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఇఙ్గు ఉభయ స్వరూపకథన పూర్వకమాక వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే అఙ్గీకారత్తుక్కు మవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుకై) ఎన్ఱు. దోషమావతు-అకృత్యకరణాది నిషిద్ధానుష్ఠానమ్; గుణహానియావతు-విహితాకరణమ్; ఇవై యిరణ్డైయుమ్, "మనోవాక్కాయైః"ఇత్యాదిచూర్ణైయాలే ఎమ్బెరుమానా రరుళిచ్చెయ్తారిఱే. "ఇదం కురు" "ఇదంమాకార్షీః" ఎన్ఱు విధినిషేధాత్మకమాన శాస్త్రన్దాన్ భగవదాజ్ఞా రూపమాయిఱే యిరుప్పతు. "శ్రుతిఃస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా" ఎన్ఱు తానే యరుళిచ్చెయ్తానిఱే. ఏవమ్భూతశాస్త్రత్తిల్ నిషిద్ధత్తై చ్చెయ్కైయుమ్ విహితత్తై చ్చెయ్యామైయుమిఱే అనాదికాలమ్, "క్షిపామి" "నక్షమామి" ఎన్నుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు లక్కాయ్ పోరుకైక్కు క్కారణమ్. "ఇవై యిరణ్డైయుమ్ పార్త్తు పేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే" ఎన్ఱతు-ఆశ్రయణోన్ముఖ చేతనగతఙ్గళాన ఇవ

మూ॥ దోషమును, గుణహానినిన్ని చూచి యుపేక్షించుటయే కాకుండ అంగీకారమునకు వాటినే భోగ్యములనుగాఁ గొనుట.

యొక్క విలక్షణమైన వైభవముఁ జెప్పునట్టి "ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తునతు=ఇద్దఱినిన్ని దిద్దుబాటు చేయుట" ఇత్యాదితావుల పురుషకార స్వరూపము శబ్దప్రయోగ పూర్వముగా జెప్పఁబడినది. "ఉపాయ కృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే = ఉపాయకృత్యమును తనపైఁబెట్టుకొనుటవలన" ఈతావుల ఉపాయ స్వరూపము అర్థతః తెలుపఁ బడినది. ఈతావున నీరెంటి యొక్కయును స్వరూపమును చెప్పుచు వాటి వైభవమును తెలుపు చున్నారు.

(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే అఙ్గీకారత్తుక్కు మవై తన్నైయే పచ్చైయాక్కుకై). దోషమనఁగా అకృత్యకరణాది రూపమగు నిషిద్ధానుష్ఠానము. గుణహానియనఁగా శాస్త్రవిహితమైనదానిఁజేయకుండుట. ఈరెంటిని "మనోవాక్కాయైః"అనుచూర్ణికయందు శరణాగతిగద్యమున శ్రీరామానుజులవారు ప్రసాదించియున్నారు. "దీనిఁజేయుము" "దీనిఁజేయకుము" ఇట్లు విధినిషేధములఁ దెలుపునట్టి శాస్త్రమున్ను భగవంతునియాజ్ఞయే కదా! "శ్రుతిఃస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా"అని భగవంతుఁడే యానతిచ్చి యున్నాఁడు కదా! ఇట్టి శాస్త్రమునందు నిషేధింపఁబడినట్టి దానిఁ జేయుటయు, విధింపఁబడినదానిఁ జేయకపోవుటయును గదా! అనాదికాలముగ "క్షిపామి" (శిక్షించుదును) "నక్షమామి" (క్షమింపను) అని యిట్టి భగవన్నిగ్రహమునకుఁ గారణము. (ఇవై యిరణ్డైయుమ్పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే) అనఁగా, ఆశ్రయింప నుద్యుక్తుండగు చేతనుని కుండునట్టిఁ దోషంబులఁజూచి వీడక్కఱలేదని వదలిపెట్టక

౧౬॥ మూ॥ ఇరణ్డు మిరణ్డుమ్ కులైయ వేణుమెన్నిరుక్కిల్
ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డు ముణ్డాయిఱ్ఱు తామ్.

శ్రీ త్తైదర్శిత్తు ఇవనై వేణ్డోమెన్ను తైవిడాతే అఙ్గీకరిక్కుమ్ మాత్రమన్ఱిక్కే యొత్తపడి, అఙ్గీకారత్తుక్కు వైత్తనైయే పచ్చైయాక్కైయాపతు-అప్పడిప్పట్ట దోషగుణహానికళ్ తన్నైయే ముఖమలర్న్దు అఙ్గీకరిక్కైక్కుఉప్పాన ఉపహారమాక కొళ్ళుకై. ఉపేక్షియామైక్కు హేతు-దయాక్షాన్తికళ్, పచ్చైయాక కొళ్ళుకైక్కు హేతు-వాత్సల్యమ్, కువడుపట్టతన్నైయిల్ పుఱ్ఱువాత పశు తన్ కణ్డైయిల్ నిన్ఱుమ్ విఴున్ద కన్ఱినుడమ్బిల్ వఴుమ్బై భోగ్యమాక విరుమ్బుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱిఱే యితు; ఇగ్గుణత్తుక్కొప్ప తోరుగుణమిల్లైయిఱే; ఆకైయాలేయిఱే

"నికరిల్ పుకళాయ్" ఎన్నాళ్వా రరుళిచ్చెయ్తతు; ఉడైయవరుమ్ "అపారకారుణ్య సౌశీల్య వాత్సల్య" ఎన్ఱు గుణాన్తరఙ్గళోడొక్క వరుళిచ్చెయ్తిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇతిన్ వ్యావృత్తితోఱ్ఱ మీళవుమ్ "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే" ఎన్ఱారిఱే. ఇవ్వాత్సల్యన్దాన్ మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే, ఈశ్వరనిలుమ్ పిరాట్టిక్కతిశయిత్తిఱే యిరుప్పతు; ఆకైయాలే ఇరువరుమ్ తామ్ తామఙ్గీకరిక్కుమ్ దశైయిల్, ఇచ్చేతననుడైయ దోషగుణహానికళై ప్పచ్చైయాక కొణ్డు అఙ్గీకరిప్పర్ కళెన్నై.

ఇప్పడి పురుషకారము ముపాయముమ్ దోషగుణహానికళ్ కులైవతుక్కుమున్నే అఙ్గీకరిక్కుమతెన్? అవై కులైన్దే అఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్నిరున్దాల్ వరువతెన్నన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

---

౧౬ ॥ మూ ॥ చేతనునియొక్క దోషగుణ హానులు పోయినంగాని అంగీకరింపము అని, పురుషకార భూతురాలగు పిరాట్టియును, ఉపాయ భూతుఁడగు ఈశ్వరుఁడును అనిన యెడల, ఆదోషగుణహానులు వారిద్దఱికిని సంభవించును.

యంగీకరించుటమాత్రమే కాదనుట. (అఙ్గీకారత్తుక్కువైత్తనైప్పచ్చైయాక్కై) అనఁగా, అట్టి దోషమును గుణహానినిన్ని సంతోషపూర్వకగా నంగీకరించుటకుఁదగినట్టి బహుమానముగాఁగొనుట. ఉపేక్షించియుండక పోవుటకు హేతువు దయయును సహనమును. భోగ్యముగాఁ గొనుటకు హేతువు వాత్సల్యము. కాలితో తొక్కిన గడ్డినిసయితముతినుట కసహ్యపడునట్టి గోవు తనగర్భములోనుండి వచ్చిన దూడయొక్క శరీరమునందుండు మురికిని భోగ్యముగాఁ గొనుటయెట్టిదో, అట్టిది గదా! యీ వాత్సల్య మనునది. ఈగుణమునకు సమానమగు గుణ మొక్కటియును లేదు. కనుకనే నమ్మాళ్వారును "నికరిల్ పుకళాయ్" (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦.) (నిరుపమానమగు యశస్సు గలవాఁడవు) అని ప్రసాదించి యున్నారు. శ్రీరామానుజులవారును ఈవాత్సల్య గుణమును "అపారకారుణ్య సౌశీల్యవాత్సల్య" అను తావున నితరగుణములతోఁగూడ పేర్కొని యుండియు, దీనివైలక్షణ్యముఁ దలంచి, దీనిని "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలనిధే" అను తావునశరణాగతి గద్యమందు మరల పేర్కొని యున్నారు. ఇట్టి వాత్సల్య మనునది పెరుమాళ్లకంటెను మాతృత్వ సంబంధమునుబట్టి పిరాట్టి కెక్కువుండును. కావున వీరును తాము తమ యాశ్రితుల నంగీకరించునప్పుడు దోషమును గుణహానినిన్ని భోగ్యములైన వాటినిగాఁగొనియే యంగీకరించునది

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారమగు పిరాట్టియును ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండును ఈ చేతనుని దోషమును గుణహానియును తొలంగిపోవుటకుముందే యాతని నేలయంగీకరింపవలయును?

(ఇరణ్డుమెన్ఱు తుడఙ్గి)ఇరణ్డు మెన్గిఱతు-పురుషకారోపాయఙ్గళై. ఇరణ్డుమ్ కులైయువేణు మెన్ఱి రుక్కై యావతు-ఇవనై యఙ్గీకరిక్కుమ్బోతైక్కు ఇవనుడైయ దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ పోయ్ క్కొళ్ళ వేణ్డుమెన్ఱు నినైత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవనై అఙ్గీకరియాతిరుక్కై. ఇప్పడి యిరుక్కైయిల్ ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డాకై యావతు-పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ దోష గుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుకై, ఎఙ్గనేయెన్నిల్; దోషమ్ వరుకైయావతు - ‘‘త్వంమాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిః పితా’’ ‘‘అఖిలజగన్మాతరమ్’’ ‘‘పితాసిలోకస్య’’ ఎన్గిఱపడియే-సకలచేతనర్కుమ్ నిరుపాధికమాన తాయుమ్ తమప్పనుమాకైయాలే ఇచ్చేతననుడైయ నన్మై తీమైకళిరణ్డుమ్ తఙ్గళతామ్పడియాన ఉఱవుణ్డాయిరుక్క, ఇచ్చేతననుడైయ దోషాదికళై ప్పార్త్తు అఙ్గీకరియామైయాలే తాదృశసమ్బన్ధత్తుక్కు క్కొత్తైవిళైకై. గుణహానివరుకైయావతు-ఇవనుడైయ దుఃఖమ్ కణ్డిరఙ్గామైయాలుమ్, ఇవనుడైయ దోషత్తై భోగ్యమాక క్కొళ్ళామైయాలుమ్ కృపా వాత్సల్యఙ్గళుక్కు హానివరుకై. అథవా-(ఇరణ్డుముణ్డాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱ విడత్తిలుమ్, దోష గుణహానికళావన - అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళాకవుమామ్. పురుషకారత్తుక్కు అకృత్య కరణమావతు - ఈశ్వరనైయుమ్ ఉట్పడ దోషమ్ కాణవొట్టాతతాక. దోషాదికళ్ కులైన్దన్ఱి అఙ్గీకరియేనెన్ఱిరుక్కై. కృత్యాకరణమావతు - ఇవనుడైయ దోషాదికళ్ పారాతే కైక్కొణ్డు ఈశ్వరనోడే శేర్ప్పిక్కైయాకిఱ స్వకృత్యత్తై చ్చెయ్యామై. ఈశ్వరనుక్కు అకృత్యకరణమా

అవి నశించిపోయిన తరువాత యంగీకరించెద మనుకొని కాచియున్నయెడల యేమి వచ్చును? అని యడుగఁగా నంగులకు సమాధానమును తెలుపుచున్నారు.

పురుషకారోపాయములగు వీరిద్దఱును ఈతని దోషమును గుణహానియును నశించినతరువాత యంగీకరించెదమని ఆశ్రయించుటకై వచ్చినట్టి యీతనిని యంగీకరింపక కాచియుండు పక్షమున, వీరిద్దఱికిని ఈప్పైరెండును సంప్రాప్తించును.

దోషమున్ను గుణహానియును సంప్రాప్తించుట యెవ్విధమున ననఁగా, తెలుపుచున్నారు. దోషము యెట్లువచ్చుననిన, ‘‘త్వంమాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిః పితా’’ (వి. పు. ౯. ౧౨౬) (అందఱికిని నీవు తల్లివి దేవదేవుండగు సర్వేశ్వరుండు తండ్రి)అనియు ‘‘ అఖిల జగన్మాతరం’’ (శ. ४) (ఈసమస్త ప్రపంచమునకు తల్లియగు నిన్ను) అనియు, ‘‘పితాసిలోకస్య చరాచరస్య’’ (భ. గీ. ౧౧. ४३.) (స్థావర జంగమాత్మకమగు నీసమస్త ప్రపంచమునకును తండ్రివి) అనియును చెప్పఁబడినట్లు సమస్తచేతనులకు తల్లియును తండ్రియును నగుటంజేసి యీచేతనుని యొక్క మంచిచెడ్డలను రెంటిని తమవిగాను భావించుకొనవలసిన సంబంధమున్నప్పటికిని, ఈ చేతనుని దోషంబులఁజూచి యంగీకరింపనందున, నట్టి సంబంధమునకు లోపముగలుగును. గుణహాని యెట్లువచ్చుననఁగా, ఈతని దోషంబులఁజూచి కనికరించక పోవుటవలనను, వీనిదోషంబులను భోగ్యముగాఁ గొనక పోవుటవలనను, కృపకును వాత్సల్యమునకును లోపము వచ్చును.

అథవా ‘‘రెండును సంప్రాప్తించును’’ అనుతావున దోషగుణంబులనఁగా, అకృత్యకరణ కృత్యాకరణములనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును. పురుషకారము విషయమున అకృత్యకరణము (చేయకూడనిదానిఁ జేయుట) అనఁగా, మొట్టమొదట యీచేతనుని దోషములు ఈశ్వరునికి గానఁబడకుండ చేసి నట్టి యీపె దోషములు పోయినగాని యంగీకరింపకయుండుట. కృత్యాకరణము (చేయవలసినదానిఁ జేయకుంకుట) అనఁగా, ఈతని దోషంబులఁ గమనింపక యీతనిఁగొని సర్వేశ్వరునితోఁ జేర్చుట యనఁబడు స్వకృత్యముఁ జేయమి. ఈశ్వరుని విషయమున అకృత్యకరణ

మూ॥ ౧౭॥ ఇరణ్డుమ్ కులైన్ద తెన్ఱిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డాయిఱ్ఱతామ్.

వతు - సంసారిచేతనరుడైయ తణ్మైయై ప్పార్త్తుక్కైవిడాతే, స్వాభావిక సమ్బన్ధమే హేతువాక, అద్వేషమ్ తుడఙ్గి ఉణ్డాక్కక్కైక్కు, ఎతిర్ శూంళల్ పుక్కుత్తిరికిఱ సర్వభూత సుహృత్తానతాన్, ఇచ్చేతననై యఙ్గీకరిక్కు మళవిల్ ఇవన్ దోషాదికళ్ కులైన్దాలాఴ్రియ అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై. కృత్యాకరణమావతు - ఇవనుడైయ దోషాదికళై ప్పారాతే కైక్కొణ్డు స్వకృత్యమాన అనిష్ట నివృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణామై. ఇతుతాన్ చేతననుక్కుచ్చొన్న వకృత్యకరణాదికళైప్పోలే శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవైయన్ఱే, ఇవర్కళ్ స్వభావత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవై యిత్తనై యిఱే. విముఖరైయు ముట్పడ దోషగుణహానికళ్ పచ్చైయాక మేల్విఴున్దఙ్గీకరిక్కుమ్స్వభావరాన వివర్కళుక్కు, అభిముఖచేతనర్కళై యఙ్గీకరిక్కుమళవిల్, దోషాదికళ్ కులైయవేణుమెన్ఱిరుక్కైతాన్ ముతలిలే కూడామైయాలే, ఇవర్కళుక్కు ఇవైవరుకైక్కవకాశమిల్లైయిఱే. అయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతు - ఇవ్వర్థ తత్త్వమఱియాతవర్కళుక్కు, ఆశ్రయణోన్ముఖనాన చేతనగతఙ్గళాన దోషగుణహానికళ్ కులైయవేణుమెన్ఱిరామల్ అవఱ్ఱుడనే యఙ్గీకరిక్కై ఇవర్కళుక్కవశ్య కరణీయ మెన్ఱఱివిక్కైక్కాక.

౧౭. ఇప్పడి దోషాదికళ్ కులైన్దాలాఴ్రియ అఙ్గీకరియోమెన్ఱిరుక్కిల్ అత్తలైక్క వైయిరణ్డు వరుమెన్నుమిడమ్ శొల్లి, దోషాదికళ్ కులైయప్పట్టన్ఱో నమ్మై యఙ్గీకరిత్త తెన్ఱిరుక్కిల్

౧౭॥ మూ ॥ చేతనుఁడు, తన్ను ఇంతకాలమువరకును అంగీకరింపని పెరుమాళ్లును పిరాట్టియును ఇప్పుడు అంగీకరించుట, నాదోషగుణహానులు పోవుటను బట్టియె, అని తలంచిన యెడల, ఆదోషగుణహానులు అతనియందె వర్తించును.

మనఁగా సంసారులగు చేతనుల దోషంబులఁ జూచి వారలను వదలిపెట్టక స్వభావసిద్ధమగు సంబంధమునుబట్టి యద్వేషము మొదలగువాటిఁ గలుగఁజేయుటకై చేతనులను వెతుక్కొనిపోవునట్టి సర్వభూత సుహృత్తగు తాను, ఈ చేతనుని రక్షింప వలసినప్పుడు, యీతని దోషములు నశించిననేతప్ప రక్షింపకయుండుట. కృత్యాకరణమనఁగా ఈతని దోషంబులఁ జూడక యీతని నంగీకరించి స్వకృత్యమగు ననిష్ట నివృత్తిం జేయమి.

పురుషకారోపాయముల విషయమునఁ జెప్పఁబడిన అకృత్యకరణ కృత్యాకరణములనునవి యీ చేతనుని కుండునవిగాఁ జెప్పఁబడినవాటివలె నే శాస్త్రమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి కావు. అయితే యవి వారి స్వభావమునుబట్టి చెప్పఁబడినవి. ఇంతియే. సాధారణముగ విముఖులైపోవువారి విషయమునఁగూడ వారిదోషములను భోగ్యముగాఁగొని, వారిపైబడి వారినంగీకరించునట్టి స్వభావముగల వీరికి అభిముఖులగు చేతనుల నంగీకరించునప్పుడు వారిదోషములు నశించినగాని వారి నంగీకరింపకయుండుట యనునది యెన్నఁడును లేనే లేదు. కావున వీరికవి సంప్రాప్తించుట కవకాశము లేనే లేదు. అయినను, అట్లు చెప్పుట యెందులకనఁగా ఆశ్రయణోన్ముఖుండగు వాని దోషగుణహానులు నశింపవలయునని యుండక, వాటితోనే వాని నంగీకరించుటయనునది పురుషకారోపాయంబులకావశ్యకమని యిట్టితత్త్వ మెఱుంగనివారికి, తెలుపుటకుగా నట్లు చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:— ఇట్లు దోషాదులు పోయిననేతప్ప యంగీకరింపమని యున్నట్లయినచో, వారికి (పురుషకారోపాయములకు) అవి రెండును (దోషగుణహానులు రెండును) వచ్చునని చెప్పి అటు

౧౮॥ మూ॥ రాక్షసికళ్ దోషమ్ ప్రసిద్ధమ్

ఇత్తలైక్కాణై యిరణ్డుమ్ వరుమెన్గిఱార్ మేల్ (ఇరణ్డుమ్ ఉణ్డ్ తెన్గిఱదఱ్కె) ఇరణ్డుమ్ ఉణ్డ్ తెన్గిఱదఱ్కా యానదు-ఇత్తనై నాళుమ్ నమ్మై యఙ్గీకరియాతిరున్దవర్ కళ్ ఇన్ఱఙ్గీకరిత్తదు-నమ్ దోషాదికళ్ ఉణ్డైయప్పట్టన్ఱో, ఆనైయాల్ నమక్కవై ఉణ్డ్ తెన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కై. ఇప్పడియిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కిరణ్డుమ్ ఉణ్డాకైయావదు-అకృత్యకరణముమ్ కృత్యాకరణముమ్ వరుకై. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఇవ్వధికారిక్కు, అనాదికాల మఙ్గీకరియాతవర్ కళ్ ఇన్ఱు నమ్మైయఙ్గీకరిత్తదు, నమ్ముడైయ దోష గుణహానికళిరణ్డుమ్ ఉణ్డైన్నవాఱేయన్ఱో ఎన్ఱనుసన్ధిక్కై యకృత్యమాయిరుక్క అత్తైచ్చెయ్కై యాలుమ్; "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్" "అమర్యాదః" "బుద్ధావచనోచ" "అతిక్రామ న్నాజ్ఞామ్" ఇత్యాదిప్పడియే, నమ్ముడైయ దోషగుణహానికళిప్పోతళవాక ఒన్ఱుమ్ ఉణ్డైన్దతిల్లై యెన్ఱుమ్, ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తే దోషాదికళ్ పచ్చైయాక నమ్మై యఙ్గీకరిత్తరుళువతే! ఎన్ఱు మనుసన్ధిక్కై కృత్యమాయిరుక్క అత్తైచ్చెయ్యామైయాలుమ్ ఇరణ్డుమ్ వరుమిఱే.

౧౮. ఇప్పడి పురుషకారముముపాయముమ్, దోషాదికళ్ పచ్చైయాక వఙ్గీకరిత్తవిడ ముణ్డో ఎన్నుమపేక్షయిలే, తత్తదఙ్గీకారమ్ పెఱ్ఱ రాక్షసికళుడైయవుమ్ అర్జుననుడైయవుమ్ దోష

మూ॥ ౧౮॥ రాక్షసస్త్రీలయొక్క దోషము ప్రసిద్ధము.

పిమ్మట దోషాదులు నశించినందువలననే కదా నన్ను అంగీకరించినారని తలంచినట్లయిన యీచేత ననికిని యీరెండును సంప్రాప్తించునని "ఇరండుమ్ ఉణ్డాకై" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపు చున్నారు.

ఇంతకాలమునుండి నన్ను అంగీకరింపకయుండిన వీరు యిప్పు డంగీకరించుట యనునది వారియొక్క దోషములు మొదలగునవి పోయినందుననే కదా! కావున మన కవియన్నియును పోయి నవని యనుసంధించుకొనుచుండినట్లయిన, ఈచేతననికి యీరెండును సంప్రాప్తించుటయునఁగా, వీడు అకృత్యకరణమును కృత్యాకరణమును నొనర్చినవాడగును. అదియెట్లనిన, ఈతనిని అనాది కాలముగా నంగీకరింపక యిప్పు డంగీకరించుట యీతనిదోషములు బొత్తుగ నశించుటచేతనే కదా! యని యీతం డనుసంధించుకొనుట యనునది యీతనికి చేఁగరాని పని. ఈతఁడు దీనిని చేయుట వలనను, "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్" (తి. వా. 3. 3. ౪) (ఈస్యాదిదుర్గుణములు గలవాఁడను. భూతదయ మొదలగు సద్గుణములు లేనివాఁడను) అనియు, "అమర్యాదః" (మర్యాద తెలియనివాఁడను) అనియు, "బుద్ధావచనోచ" (తెలిసి తెలియనివాఁడను) అనియు, "అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్" (నీయాజ్ఞ నతిక్రమించినవాఁడను) అనియును ప్రసాదించినట్లు తనయొక్క దోషగుణ హానులలో నొక్కటియు నిప్పటికిని నశించలేదే యనియు, ఇట్లున్నను తనయొక్కదోషములను భోగ్యముగాఁగొని తన్నంగీకరించి రక్షించినారే! అని యివ్విధమున ననుసంధించుకొనవలసి యుండగా, దానిఁజేయక పోవుటయును ఈరెండును సంప్రాప్తించును.

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారమగు పిరాట్టియును ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండును దోషా దులను భోగ్యముగాఁ గొనినవిషయ మెద్దియైన కలదా? అని యడుగఁగా, అట్లంగీకరింపఁ బడి నట్టి రాక్షసస్త్రీలయొక్కయు, అర్జునునియొక్కయును దోషంబులఁగాన్పించినట్లయిన నందులకు సమాధానము చెప్పినట్లగునని తలంచి మొదట రాక్షసస్త్రీల దోషంబులఁ గాన్పించుచున్నారు.

మూ॥ ౧౯॥ జితేంద్రియరిల్ తలైవనాయ్,

క్కళైదర్శిప్పిక్కవే,అతు సిద్ధిక్కుమెన్ఱు నినైత్తు,ప్రథమమ్ రాక్షసికళ్ దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (రాక్షసికళెన్ఱుతుడఙ్గి). ఏకాక్షీ ఏకకర్ణీ ముతలాన ఏழுనూఱు రాక్షసికళుమ్, పరహింసైప్పణ్ణి ప్పోతే లుణ్డాతే తడిక్కుమ్పడి ప్రకృత్యా పాపశీలైకళాయ్, పత్తుమాసమెురుపడిప్పడ తర్జన భర్త్సనమ్పణ్ణి నలిన్దు పోన్దవర్కళిఱే; (ఇవర్కళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱతు - శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్దేశత్తి లఱియాతారిల్లైయెన్ఱపడి. ఏవమ్భూతైకళానవర్కళైక్కుఱిత్తు ‹‹ రాజసంశ్రయ వశ్యానామ్'' ‹‹పాపానాంవా శుభానాంవా'' ఎన్ఱు కుఱ్ఱత్తై గుణమాక ఉపపాదిత్తు తిరువడియోడే మన్ఱాడి రక్షిక్కైయాలే, దోషమే పచ్చైయాక వర్జీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. గుణహాని శొల్లాతొழிన్దతు, దోషమేపచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహాని పచ్చైయామెన్నుమిడమ్ శొల్లవేణ్డావిఱే యెన్ఱు కరుత్తు ఇవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు-ఇడైవిడామల్ నలిన్దుపోరు కిఱవిడత్తిల్ ఇవళుమ్ నమ్మోప్పాతి యొరు పెణ్పిఱన్దవళన్ఱో? ఎన్ఱాకిలుమ్ మఱన్దు మల్పమ్ నెఞ్జు రక్కముణ్డాతల్; ‹‹భవేయం శరణంహివః'' ఎన్ఱతుక్కుప్పిన్బు నలికిఱవిడత్తిల్,అయ్యో! ఇప్పడి శొన్నవళన్ఱో? ఎన్ఱు శఙ్గిక్కుమ్ నెఞ్జుళుక్కుతల్ శెయ్యామై ముతలానవై.

ఇప్పడి దోషప్రవిద అర్జునర పక్కలిల్లామైయాలుమ్, గుణప్రథైయుణ్డాకైయాలుమ్, ఇవనుక్కు దోషమే తెన్నిఱ శఙ్కైయై అనువదిత్తుక్కొణ్డు, తద్దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (జితేన్ద్రి)

మూ॥ ౧౯॥ జితేంద్రియములలో నగ్రగణ్యుండును

(రాక్షసికళ్) ఇత్యాది. ఏకాక్షీ, ఏకకర్ణీ మొదలగు ఏడునూరుల రాక్షసస్త్రీలును పరులను హింసించుటచే తృప్తిబొందునట్టి స్వభావము గలవారగుటంజేసి ఎక్కువ పాపశీలులును పదిమాసములవరకు తర్జన భర్త్సనములఁ జేసినవారును గదా! వీరిదోషము ప్రసిద్ధము.అనఁగా శ్రీరామాయణముఁ జనువు దేశమున దీనిని తెలియనివారు లేరు. వీరి విషయమున ‹‹ రాజసంశ్రయ వశ్యానాం'' అనియు, ‹‹ పాపానాంవాశుభానాంవా '' అనియును చెప్పియున్నట్లు వీరిదోషములను గుణములనుగా నుపపాదించి శ్రీయాంజనేయునితో పోరాడి రక్షించుటచే ఈమె దోషములను గుణములనుగాఁగొనిన సంగతి ప్రసిద్ధమే కదా!

గుణహానినిగుఱించి యిచట చెప్పియుండ లేదు. దోషములనే భోగ్యములనుగాఁ గొనినప్పుడు గుణహానిని భోగ్యముగాఁగొను విషయమై యిఁక చెప్పవలసినదే మున్నది? వీరికి గుణహానియనునది, ఈమెను విడవకుండ కష్టపెట్టు సమయమున, ఈమెయును మనవలెనే యొక స్త్రీ కాదా? అనియును మరచియైనను కొంచమున్న మనస్సు కరుగకుండుటయు, ఈమెః‹‹భవేయంశరణంహివః'' (మిమ్ములను నేను రక్షింపఁ గలను) అని చెప్పినపిమ్మట కష్టపడునప్పుడు (అయ్యో ఇట్లు ఈమెచెప్పినది కాదా?) అని కొంచమైన కృతజ్ఞతను జూపింపకపోవుటయును మొదలగునవి

అవతారిక:—అర్జునుని విషయమున నిట్లు ప్రసిద్ధముగ దోషములు లేకపోవుటంజేసియు, అతని కనేకగుణంబులుండుటంజేసియును అతనివిషయమున దోషంబులెవ్వియనెడిశంకను అనువదించుచు దోషంబులఁ గాన్పించుచున్నారు.

జితేంద్రియులలోఁ బ్రథమగణ్యుఁడనఁగా ‹‹ ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేః ప్రసాధనవిశేషః ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానం వపుస్తస్యాః''(విక్రమో)(ఓ స్నేహితుఁడా దానిశరీ

మూ॥ ఆస్తికాగ్రేసరనాయ్, "కేశవస్యాత్మా" ఎన్ఱు కృష్ణనుక్కు ధారకనా యిరుక్కుమ్ అర్జుననుక్కు దోషమేతెన్నిల్, బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్,

---

యరి లెన్ఱుతుడఙ్గి). "జితేన్ద్రియరిల్" ఎన్ఱతు- "ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేః ప్రసాధన విశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః" ఎన్నుమ్ వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశి వన్దు మేల్ విழ, ముఱైకూఱి నమస్కరిత్తు క్కడక్కనిన్ఱవనాకైయాలే, ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణి నారిల్ తనక్కు మేఱ్పట్టారిల్లాతవనెన్ఱై, (ఆస్తికాగ్రేసరన్) ఎన్ఱతు-ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనే శ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధి యుడైయవర్కళుక్కు మున్నడ క్కుమవనెన్ఱై. (కేశవస్యాత్మాఎన్ఱు కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు- "అర్జునః కేశవ స్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః" ఎన్ఱు అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూతరా యిరుప్పర్కళ్ ఆకైయాలే, ఇవ నైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ధరిక్కమాట్టా నెన్నుమ్పడి అభిమత విషయమాయిరుక్కు మవనెన్ఱై.ఇప్పడి యిరుక్కుమ (అర్జుననుక్కు దోషమేతు) ఎన్ఱుశఙ్కిక్క, (ఎన్నిల్) ఎన్ఱు తదనువాదమ్.

దోషఙ్గళ్ తన్నైచ్చొల్లుకిఱతుమేల్, (బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱు. ఇవఱ్ఱిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషఙ్గళాకిఱతు-అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే; వధభీతిదోషమాకిఱతు - స్వధర్మత్తిలధర్మబుద్ధ్యావహనాకైయాలే. "అస్థాన స్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్" ఎన్ఱిఱే ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తతు. "ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా

మూ॥ ఆస్తికాగ్రేసరుండును "కేశవస్యాత్మా" అన్నట్లు కృష్ణునికి ధారకుండగు అర్జునునికి దోషమేదంటివేని, బంధువులవిషయమును స్నేహమును

రము ఆభరణమునకు నొకయాభరణమువంటిది.అలంకారపద్ధతికిని యొకయలంకారమువంటిది.ఉప మానమునకును ఒకయుపమానమువంటిది) అన్నట్లు ఎక్కువ విలక్షణస్త్రీయగు ఊర్వశివచ్చి పైనిప డగా,నీవునాతల్లివి కాదా?యనిసంబంధముఁదెలిపి నమస్కరించి దూరముగా నిలిచియున్న వాడగు టంజేసి యర్జునుండు జితేంద్రియులలో తనకు మించినవారు లేనివాఁడు. ఆస్తికాగ్రేసరుఁడనఁగా ధర్మాధర్మపరలోక జీవేశ్వరులను ప్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రము విషయమున ప్రామాణ్య బుద్ధిగల వారిలో మొదటివాఁడుగా నెన్నఁబడువాఁడనుట "కేశవస్యాత్మా" అని చెప్పియున్నట్లు కృష్ణునికి ధారకమైనవాఁడనఁగా "అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః"(అర్జునుఁడు కృష్ణునికాత్మ కృష్ణుండు అర్జునునికాత్మ) అని చెప్పియున్నట్లు కృష్ణార్జునులు పరస్పరము ప్రాణభూతులుగా నుండుటంజేసి కృష్ణుండు యాతనిని విడిచియుండ నేరనంత యిష్టుండనుట. ఇట్టియర్జునునికి దోష మేదంటివేని.

అవతారిక:—(బన్ధుక్కళ్) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దోషములఁ దెలుపుచున్నారు.

అవి బన్ధువుల విషయమున స్నేహమును, కారుణ్యమును, వధభీతియును, స్నేహకారుణ్యం బులు దోషంబులుగా నెన్నఁబడుటకు హేతువు వాటిని యనుచితమగు సమయమునఁ జూపించుట. వధభీతిని దోషముగా నెన్నుట స్వధర్మమున నధర్మబుద్ధిచే గలిగినందున. "అస్థాన స్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులం" (అనుచితకాలమున స్నేహకారుణ్యములఁ జూపించువాఁడును ధర్మమును అధర్మముగాఁ దెలిసికొనినవాఁడును) అని కదా శ్రీయాళవందారులును ప్రసాదించియున్నారు.

మూ॥ కారుణ్యముమ్, వధభీతియుమ్,

యుయుత్సవః” ఎన్గిఱపడియే యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఇరణ్డుతలైయుమ్ వన్దణైన్దు నిన్ఱపిన్బు యుద్ధమే కర్తవ్యమాయిరుక్క, అద్దశైయిలే, “నకాఙ్క్షే విజయంకృష్ణ నచరాజ్యంసుఖానిచ। కిన్నోరాజ్యేనగోవిన్ద కింభోగైర్జీవితేనవా॥ యేషామర్థేకాంక్షితన్నో రాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ। తఇమే ఉవస్థితా యుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వాధనానిచ” ఇత్యాదిప్పడియే ఇవర్కళైక్కొన్ఱు నామ్ జీవిప్పతొరు జీవనముణ్డో? ఎన్ఱు బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ పణ్ణిన స్నేహమ్ స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే నిషిద్ధమిఱే. “తాన్ సమీక్ష్య స కౌన్తేయః స్సర్వాన్బన్ధూనవస్థితాన్। కృపయాపరయావిష్టో విషీదన్నిదమబ్రవీత్” ఎన్నుమ్బడి అద్దశైయిల్ పణ్ణిన కారుణ్యముమ్ పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్బోలే నిషిద్ధమిఱే. “కథన్నజ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్। కులక్షయకృతందోషం ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన” ఎన్ఱుతుడఙ్గి, “అహోబతమహత్పాపం కర్తుం వ్యవసితావయమ్। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుం స్వజనముద్యతాః” ఎన్నుమళవుమ్ స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే అధర్మబుద్ధ్యా పణ్ణినభీతియు మప్పడియేయిఱే.

మూ॥ కారుణ్యమును, వధభీతియును

“ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః” (భ. గీ. ౧. ౧) (ధర్మభూమియగు కురుక్షేత్రమున యుద్ధమొనర్చుటకై సమకూడిరి.) అన్నట్లు యుద్ధేచ్ఛచే నిరుప్రక్కలవారును సన్నద్ధులై వచ్చియున్నప్పుడు, యుద్ధమే చేయవలసియుండ, అట్టి సమయమున, “నకాంక్షే విజయంకృష్ణనచ రాజ్యం సుఖానిచ। కిన్నోరాజ్యేనగోవింద కింభోగైర్జీవితేనవా॥ ఏషామర్థే కాంక్షితంనో రాజ్యం భోగా స్సుఖానిచ। త ఇమేఽవస్థితా యుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వా ధనానిచ” (భ. గీ. ౧. ౩౨) (ఓ కృష్ణా! నాకు జయమక్కఱలేదు రాజ్యమక్కఱలేదు. సుఖమక్కఱలేదు. రాజ్యమువలనఁగాని భోగమువలనఁగాని జీవితమువలనఁగాని యేమిప్రయోజనము? ఏలనఁగా, ఎవరికిగాను మనము రాజ్యమును భోగములను సుఖములనున్న కోరుచుంటిమో అట్టివీరు ధనమునున్న ప్రాణములనున్న ఆశింపక యుద్ధమునకు సన్నద్ధులై వచ్చియున్నారు.) అని చెప్పియున్నట్లు వీరినిజంపి మనము బ్రతికియుండుట యొక బ్రతుకా? అనుచు బంధువులవైపునఁజూపిన స్నేహము స్వవర్ణవిరుద్ధమగుటచే నది నిషిద్ధమైనది కదా? “తాన్ సమీక్ష్య సకౌన్తేయస్సర్వాన్ బన్ధూనవస్థితాన్ కృపయాపరయావిష్టో నిషీదన్నిదమబ్రవీత్” (అంతట అర్జునుండు అచటకివచ్చిన బంధువులనందఱిని వీక్షించి యెక్కువ కృపగలవాఁడై దుఃఖించుచు నిట్లుచెప్పెను) అన్నట్లు అట్టిసమయమునఁజూపిన కారుణ్యమునువది యజ్ఞమునందుఁ జంపుటకుఁదెచ్చిన పశువువిషయమునఁ జూపు కారుణ్యమువలెనె నిషిద్ధమైనది కదా! “కథన్నజ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుం। కులక్షయకృతందోషం ప్రవిశ్యద్భిర్జనార్దన” (గీ. ౧. ౩౬) (ఓ కృష్ణా! కులక్షయమువలన లభించునట్టి యీపాపము నివర్తించుటయెట్లో మనకెట్లు తెలియఁగలదు?) అని యారంభించి “అహోబత మహత్పాపం కర్తుంవ్యవసితావయం। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుం స్వజనముద్యతాః” (గీ. ౧. ౪౫) (ఓ కృష్ణా! రాజ్యసుఖమునఁగల యాసక్తిచే మనము మనజనులను హింసించుట కుద్యుక్తులమైతిమి. అయ్యో! మనమెంతపాపము చేయఁదలంచితిమి) అనువరకును చెప్పియున్నరీతిని స్వవర్ణధర్మమగు వధను అధర్మముగాఁ దలంచుటయు నట్టిదియే.

మూ॥ ౨౦॥ ద్రౌపదీ పరిభవమ్ కణ్డిరున్దతు కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్

ఇవై యెల్లామ్ అప్రధానమ్, ఇన్నముమ్ ప్రధానదోషమ్ వేఱే ఎన్గిఱార్, (ద్రౌపదీ ఎన్ఱు తుడఙ్గి). మున్బు ద్రౌపదియై దుర్యోధనాదికళ్ పరిభవిక్కుమ్బడియై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, శూతిలే తోఱ్ఱమై నినైత్తు ధర్మభీతియాలే పొఱుత్తిరున్దాలుమ్, “గోవిన్ద పుణ్డరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్” ఎన్ఱు కృష్ణనై శరణమ్ పుకున్దపిన్బు పరిభవిక్కుమవళవిల్, భగవదాశ్రితరై ప్పిఱర్ పరిభవిక్కక్కణ్డాల్, శక్తనాకిల్ విలక్కవేణుమ్, అశక్తనాకిలిఴవోడేయవ్వూరుకే పోకవేణుమ్ ఎన్నుమ్ విశేషశాస్త్ర మర్యాదైయైప్పార్త్తాతల్, తన్నళవిల్ కృష్ణనుక్కుణ్డాన స్నేహపక్షపాతఙ్గళైనినైత్తు, అవనై శరణమ్పుకున్దవళ్ పరిభవప్పడప్పార్త్తిరున్దాల్, అవళ్ దుఃఖత్తిల్ నాళై విడిక్కుమ్బడి యెన్నాతల్ శడక్కెన ఎఴున్దిరున్దు విలక్కవిఱే అడుప్పతు. అత్తైచ్చెయ్యాతే మున్బత్తైయిఱ్కాట్టిల్ ఒరువిశేషమఱవిరున్దానిఱే, ఇతువే యాయిఱ్ఱు ఇవన్ దోషఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక కృష్ణన్ తిరువుళ్ళత్తిల్పట్టుక్కిడప్పతు, అత్తైప్పఱ్ఱ (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱతు. దోషత్తుక్కు ప్రాధాన్యమ్-కార్యత్తాలేయిఱే, అల్లాతవై పోలన్ఱిక్కే “నక్షమామి” ఎన్నుమ్బడియాన దోషమిఱే యితు.

మూ॥ ద్రౌపదిని పరిభవింపఁగా జూచి యూరకుండుట కృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము ప్రధానదోషము

అవతారిక:—ఇవియన్నియు అప్రధానము. ప్రధానదోషము వేఱొక్కటి గలదని తెలుపుచున్నారు,

(ద్రౌపది)ఇత్యాది. పూర్వము దుర్యోధనాదులు ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండగాఁజూచి జూదములోఁ నోడిపోయినదానిని తలంచి (అడ్డగించుట) అధర్మమనెడి భయముతో సహించియున్నను, “గోవింద పుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతాం” (ఓ శ్రీకృష్ణా! శరణుజొచ్చిన నన్ను రక్షింపుమా!)అన్నట్లు శ్రీకృష్ణుని శరణుజొచ్చినపిమ్మట పరిభవించునపుడు “భగవద్భక్తులను పరిభవింపఁగాఁ, జూచినప్పుడు సమర్థుఁడయ్యేనేని అడ్డగింపవలయును. అశక్తుండయ్యేనేని దుఃఖించుచు నచటినుండి పోవలయును” అనెడి విశేషశాస్త్రమర్యాదను గమనించినైనను, తనవిషయమున శ్రీకృష్ణునికిఁగల స్నేహపక్షపాతంబులఁ దలంచి వానిని శరణుజొచ్చినయామె పరిభవింపఁబడుచుండగాఁజూచి యూరకున్నట్లయిన, వాని మనస్సుకు దుఃఖముగలుగునిగ్గైనను తలంచి వెంటనే లేచి అడ్డగింప వలశియుండెను గదా. అట్లుచేయక ఎప్పటివలెనే యుండి యున్నాడు గదా! ఇదియే యీతని దోషంబులన్నింటిలోను, ప్రధానభూతమైనదిగాను శ్రీకృష్ణుని మనస్సునఁబడియున్నది. ఈ హేతువునుబట్టి మూలమున “నది కృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము” ప్రధానదోషమని చెప్పఁబడినది. దోషమును ప్రధానమైనదనుట దానికార్యమునుబట్టియే గదా! తక్కిన యన్నింటివంటిదికాక, భగవంతుండు నేనిక క్షమింపనని చెప్పునట్టిది గదా యీదోషము.

మూ॥ ౨౧॥ పాణ్డవర్కళైయుమ్ నిరసిక్క ప్రాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు ద్రౌపది యుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక.

ఇద్దోషత్తిల్ కొడుమైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (పాణ్డవర్కళైయు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.— అన్ఱిక్కే, ఇద్దోషమైవర్క్కుమ్ ఒవ్వాతో? అనపిన్బు ఇత్తనైయైయుమ్ నిరసిత్తుప్పోకడామల్ వైత్తతెన్? ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే అనులిచ్చ్యేకిఱారాకవుమామ్. మున్బుట్ట సఙ్గతిక్కు, అర్జుననై యెన్నాతే పాణ్డవర్కళై” ఎన్ఱతు-ఇద్దోషమైవర్క్కుమ్ ఒక్కుమెన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక ఎన్ఱు యోజిక్కక్కడవతు; అనన్తరసఙ్గతిక్కుత్తానే తన్నడైయే శేరుమిఱే; పరిభవిత్త దుర్యోధనాది కళోపాతి పరిభవమ్ కణ్డిరున్ద వివర్కళుమ్ నిరసనీయరెన్గిఱతు-చళబ్దత్తాలే. (నిరసిక్క ప్రాప్తమా యిరుక్కవైత్తతు) ఎన్ఱతు-ఇవర్కళ్ శెయ్తకొడుమైక్కు త్తలైయఱుత్తు ప్పోకడవేణ్డియిరుక్క, ప్రాణనోడే యిరుక్కుమ్బడి వైత్తతెన్నపడి. (ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్ఱతు-అవళుక్కభిమతమాన మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక ఎన్నపడి. విరిత్తతలై కాణమాట్టాతవన్ వెఱుఙ్గళుత్తు కాణమాట్టానిఱే. ఇత్తాల్ ఆశ్రితరై ప్పరిభవిత్తాపోపాతి అతుకణ్డిరున్దారుమ్ నిరసనీయరావరెన్నుమిడముమ్, అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ ఆశ్రితర్క్కువిడవొణ్ణాతతొరు బన్ధముడైయ రాకిల్ అవర్కళుక్కాక అవనాలే రక్షిక్కప్పడువరెన్నుమిడముమ్ ప్రకటితమాయిఱ్ఱు.

మూ॥ ౨౧॥ పాండవులనున్ను నిరసింపవలసియుండఁగా,వారిని రక్షించినది ద్రౌపది యొక్క మంగళసూత్రముకుగాను.

అవతారిక —“పాండవర్కళైయుమ్” ఇత్యాదివాక్యముచే నీదోషముయొక్క క్రౌర్య మును ఉపపాదించుచున్నారు. అథవా— ఈ దోషము పాండుపుత్రుల కయిదుగురికిని సమానమే కదా! ఇట్లుండ వీరయిదుగురిలో నీతనినైనను నిరసింపకయుండుటకు హేతువెద్దియంటివేని అం దులకు సమాధానముఁ జెప్పుటకై యనియును కావచ్చును.

మూలమున “అర్జునుని” అనిచెప్పక “పాండవులను” అనిచెప్పుట యీదోషము అయిదు గురికిని సమానమని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది. దీనిచే మొదటిప్రశ్నకు ఉత్తరము చెప్పఁబడినది. రెండవప్రశ్నము కుత్తరము తనంతటతానే తెలియనచ్చును. ద్రౌపదిని పరిభవిం చిన దుర్యోధనాదులవలె నట్టి పరిభవమును కళ్లారచూచు ఊరకుండునట్టి వీరును నిరసింపవలసిన వారేయని (పాండవులనున్ను) అనుటచేఁ దెలియుచున్నది. అట్లు వీరినిన్ని నిరసింపవలసియుండఁ గా, అనఁగా వీరు చూపిన క్రౌర్యమునకుగాను వీరితల నరకివేయవలసియుండఁగా, ప్రాణముతో విడిచినది ద్రౌపదియొక్క మంగళసూత్రమునకుగాను అనఁగా ఆమె కభిమతమగు మంగళసూత్ర ము పోకుండయుండుటకుగానని యర్థము. తల విరగపోసుకొనియుండఁగాఁ జూడని వాఁడు వట్టి మెడతోనుండఁగాఁ జూడ జాలఁడు గదా! భగవద్భక్తులను పరిభవించువారివలెనే అట్టి పరిభవమును జూచుచుండువారును నిరసింపవలసినవారే యనియు, అట్టివారేయాభక్తులతో విడదీయరాని సంబం ధము గలవారలగుపక్షమున నట్టి భక్తులనుబట్టి వారును భగవంతునిచే రక్షింపఁబడుదురనియును యిందుమూలముగ విశదము చేయఁబడినది.

మూ॥ ౨౨॥ అర్జుననుక్కు దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిట్రుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిట్రుమ్ ఇవళుక్కాక.

అనాల్, ఇప్పడి నిరసహాయనాన అవనుక్కు ఇష్టోక్తికళ్ శెయ్దదుమ్ పరమరహస్యముపదేశిత్తదుమ్ ఏతుక్కాక? ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అర్జుననుక్కు—ఇత్యాదియాల్). తూదుపోయిట్రదు "పాయ్ చ్చురిణమ్ పేశిచ్చెన్ఱు పేతమ్ శెయ్దు పూశల్ విళైక్కైక్కాక; (సారథ్యమ్పణ్ణిట్రు)-ఆయుధ మెడుక్కవొణ్ణాదు ఎన్ఱైయాలే, "కొల్లామాక్కోల్ కొలైశెయ్దు పారతప్పోర్ ఎల్లాచ్చేనైయుమ్ ఇరునిలత్తవిక్కైక్కాక, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిట్రు)- "నయోత్స్యే ఇతి" ఎన్ఱిరున్దవనై, "కరిష్యే వచనం తవ" ఎన్నప్పణ్ణి యుద్ధే ప్రవృత్తనాక్కైక్కాక; ఇవై యెల్లామ్ శెయ్దదు-శరణాగతైయాన ఇవళ్ సఙ్కల్పత్తిన్పడియే దుర్యోధనాదికళై యుడైయదుచ్చెయ్దు ఇవళ్ కుழల్ ముడిప్పిక్కైక్కాకవిఱే. ఆక అర్జునన్ తిరత్తిల్ శెయ్ద దూత్యాదిత్రయము మివళుక్కాకచ్చెయ్దానెన్ఱబడి.

"పాణ్డవర్కళైయుమ్" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ కీழ్చ్చొన్న ప్రధానదోష క్రౌర్య ముపపాదితమాయిట్రు. ఆక ఇప్పడి ఆస్థాన స్నేహాదికళుమ్, శరణాగతై పరిభవమ్ కణ్డిరున్ద మహాదోషముమ్ ఇవనుక్కుణ్డాయిరుక్క, "సర్వగుహ్యతమం భూయః శృణు మే పరమం వచః। ఇష్టోఽసి మే దృఢ ఇతి తతో వక్ష్యామి తే హితమ్॥ మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమ

మూ॥ ౨౨॥ అర్జునునికి దూత్యసారథ్యంబులఁ జేసినదియు, ప్రపత్తి నుపదేశించినదియును ఈమెకొఱకే

అవతారిక.— ఇట్లు నిరవింపవలశినవాఁడగు నీతనికై నిక్ష్మష్టకృత్యము లొప్పుటయు, పరమరహస్యమగు ప్రపత్తి నుపదేశించుటయు నెందుకని యడిగితివేని (అర్జుననుక్కు) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(అర్జుననుక్కు) ఇత్యాది దూత్యమునకుఁబోయినది "పాయ్ చ్చురిణమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్దు పూశలై విళైక్కైక్కాక" అని పెరియాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు కృత్రిమబంధుత్వమును తెలిపినదియు, భేదముఁగలుగఁజేసిదినదియును యుద్ధమును నడిపించుటకుగానని యొప్పుంగునది. సారథ్యముఁజేసినది దుర్యోధనుండు ఆయుధమెత్తకూడదనుటచే "కొల్లా మాక్కోల్ కొలైశెయ్దు పారతప్పోరెల్లా చ్చేనైయుమ్ ఇరునిలత్తవిక్కైక్కాక" అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు వధసాధనముకాని కొరడాను వధసాధనముగాఁజేసి సమస్తమగు సేనను భూమితోఁజేరునట్లు చేయుటకు గానని యొప్పుంగునది. ప్రపత్త్యుపదేశముఁజేసినది యుద్ధముఁజేయనని నిశ్చయించుకొని నట్టి యర్జునుని యుద్ధముఁజేయుటకు సన్నద్ధునిగాఁ జేయుటకై యని యొప్పుంగునది. వీటి నన్నింటిని చేయుట శరణుజొచ్చినట్టి యీమెయొక్క సంకల్పప్రకారము దుర్యోధనాదులను వధింపఁజేసి ఈమె తల ముడివేయించుటకై గదా! కావున అర్జునునివిషయమునఁ జేసినట్టి దూత్యము మొదలగునవి ఈమెకొఱకు గాను చేసినాడని తేర్పడుచున్నది.

(పాణ్డవర్కళైయుమ్) అని యారంభించి యింతవరకును ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన ప్రధాన దోషముయొక్క క్రౌర్యము ఉపపాదింపఁబడినది. కావున నిట్లు అయుక్తములగు విషయములపట్ల స్నేహాదులఁజూపించుటయు, శరణాగతయగు ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండఁగాఁజూచి యూరక యుండుటయను మహాదోషమున్ను ఈతనియందియుండఁగా "సర్వగుహ్యతమంభూయః శృణుమే పరమంవచః ఇష్టోఽసిమే దృఢఇతి తతో వక్ష్యామి తే హితం, మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాంనమ

న్కురు మామేవైష్యసి సత్యన్తే ప్రతిజానే ప్రియోఽసి మే” ఎన్ఱు ఇవనళవిలుళ్ళ ప్రీతి శొల్లిచ్చెయ్ కైయాలే – ఇవన్ దోషఙ్గళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. గుణహాని శొల్లాతొళిన్దతు, దోషమ్ పచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహాని పచ్చైయామెన్నుమిడమ్ కిమ్పువక్తవ్య ప్రసిద్ధమాకైయాలే. ఇవన్దన్నక్కు గుణహానికళావన– “తస్మాదుత్తిష్ఠ భారత” ఎన్ఱు శొల్లిచ్చెయ్‌త పోతే “కరిష్యే వచనం తవ” ఎన్ఱిరున్దిరున్ద స్వకృత్యమాన యుద్ధత్తై ప్పణ్ణామైయుమ్, కృష్ణై శరణమ్ పుకున్దవళై ప్పరిభవిక్కవిట్టు ప్పార్త్తుక్కొణ్డిరున్దోమే! ఎన్ఱు అనుతాపలేశముమ్ ఇన్ఱిక్కే ఇల్లామైయుమ్ తొడక్కమానవై.

దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణినతుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినతు మివనుక్కాక వాకిల్, ఇవన్ దోషత్తై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తానెన్నుమతు కూడాతేయెన్నిల్; అతుక్కు క్కురైయిల్లై; ఇవన్ కార్యార్థమాక ఇవనైక్కురిత్తిన్నవైయెల్లామ్ శెయ్‌కిఱవిడత్తిల్, ఇవన్ దోషఙ్గళై ప్పార్త్తు ముకమ్ సుళిక్కామల్ ఉకప్పోడే శెయ్‌కైయాలే; అన్ఱియే ఇవనుక్కిత్తు ఆచార్యకృత్యాదికళై యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకిఱవళవిల్ అవన్ దోషత్తై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డుమ్, సారథియాయ్ ప్పరివైయుడన్ కలన్దనిన్ఱుమ్ శెయ్‌కైనుతలానవై యుణ్డాకైయాల్.

“ అతోయాతవర్గఙ్గళై ” ఇత్యాదియాలే ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదిగుణ

న్కురు మామేవైష్యసి సత్యన్తే ప్రతిజానే ప్రియోఽసి మే (భ. గీ. ౧౮. ౬౫) (ఓ అర్జునా! అన్నింటిలో నెక్కువ గుహ్యమైనదియగు నావాక్యమును వినుము! నాకత్యంతము ఇష్టుండవని తలంచి నీకు హితముం దెలుపంబోవుచున్నాను ఎల్లప్పుడు నన్నే చింతించుము. నాకు భక్తుండుగానుండుము. నన్నే పూజింపుము నాకు దండము సమర్పించుము. తరువాత నన్ను పొందగలవు ఇది సత్యము నాకిష్టుండవని ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాను) అని యిట్లు ఈతనివిషయమున సంతోషించి చెప్పుటచే నీతనిదోషములను భోగ్యముగా గ్రహించినసంగతి ప్రసిద్ధమేయని భావము. ఈతనిగుణహానిని గుఱించి మూలమునం జెప్పకపోవుట యేలననంగా, దోషములనే భోగ్యముగాం గొనునప్పుడు గుణహానిని భోగ్యముగాం గొనువిషయమై చెప్పవలసినది యేమున్నదని భావము. ఈతనివిషయమున గుణహాను లెవ్వియనంగా, నీవు యుద్ధముచేయుమని చెప్పినతోడనే లేచి నియమముప్రకారము చేసెదనని స్వకృత్యమగు యుద్ధమును చేయకపోవుటయు, శ్రీకృష్ణునిశరణుజొచ్చిన ద్రౌపదిని పరిభవించుచుండంగాం జూచి ఊరక చూచుచుంటిమేయను అనుతాపము కొంచమైనను లేకుండుట మొదలగునవి.

దూత్యసారథ్యములను చేసినదియు, ప్రపత్త్యుపదేశముం జేసినదియును ఈమెనిమిత్తమే చేసియున్నట్టివయిన, ఈతని దోషంబులను భోగ్యముగా గ్రహించి చేసినాడని చెప్పకూడదే యంటివేని, యందులకెద్దియును భంగములేదు. ఏలననంగా ఈమె కార్యమునకుగాను ఈతనివిషయమున నన్నింటిని చేయునప్పుడు ఈతని దోషంబులంగని ముఖము మాడ్చుకొనక సంతోషముతోంజేసెను. మఱియు అర్జుననివిషయమై యాచార్యకృత్యమును తనపై బెట్టుకొనినప్పుడు అతని దోషంబులను భోగ్యముగాం గొనియున్నాడు. మఱియు, సారథియై భేదమునెంచక కలిసిమెలిసి యుండియున్నాడు.

(తెలియని యర్థములంతెలిపి) (వా. ౧౪) ఇత్యాదివాక్యములచే నాశ్రయణ సౌకర్యముం గలుగంజేయునట్టి వాత్సల్యాదిగుణంబులు సూచింపంబడినవి. ఈతావున (దూత్యసారథ్యంబులం

ఙ్గళ్ సూచితమ్; ఇఙ్గే “ దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్ ” ఎన్గిఱవిత్తాలే “ అస్మాకం వేత్థ పరాన్ వేత్థ వేత్తారం వేత్థ భాషితుమ్ । యత్స్యాదస్మద్ధితం కృష్ణ తత్తద్వాచ్య స్సుయోధనః ” ఎన్గిఱపడియే కార్యాకార్యజ్ఞరాన తాఙ్గళ్ పోవాల్లదు కార్యసిద్ధి యుణ్డాకాదెన్ఱు ఇత్తలైయై రక్షిక్కైక్కాగ త్తాన్ దూతుపోనపడియుమ్, ఆయుధమెడుక్క వొణ్ణాదెన్గైయాలే సారథ్యత్తిలే ప్రవృత్తనాయ్ క్కొణ్డు తేర్ క్కాలాలే ప్రతిపక్షత్తైయఴియచ్చెయ్తపడియుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఆశ్రిత కార్యాపాదకఙ్గళాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ సూచితమ్; ఇన్నముమ్. “ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్ ” ఎన్గైయాలుమ్, చరమశ్లోకత్తిల్ “ మామ్ - అహమ్ ” ఎన్గిఱపదఙ్గళాల్ శొల్లప్పడుకిఱ ఉభయవిధ గుణముమ్ సూచితమిఱే; ఆకైయాల్ పురుషకారవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీమత్పదార్థమ్ ప్రకటితమానాప్పోలే, ఉపాయవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే నారాయణపదార్థమ్ ప్రకటితమ్; ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే “చరణౌశరణమ్” ఎన్నుమదువుమ్ సూచితమ్.

ఆక “ ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్ ” ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ శ్రీరామాయణ మహాభారతోక్తఙ్గళాన పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్, తత్తత్స్వరూపఙ్గళోడే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

జేయుటయు) ఇత్యాదివాక్యములచే “అస్మాకం వేత్థ పరాన్ వేత్థ వేత్తారం వేత్థ భాషితుమ్। యద్యదస్మద్ధితం కృష్ణ తత్తద్వాచ్యః సుయోధనః” (భార. ఉద్యో. ౭౧. ౯౨) (ఓకృష్ణా మాస్థితిగతుల నెఱుంగుదువు శత్రువుల స్థితిగతుల నెఱుంగుదువు. ఏమిచెప్పవలయునో దానిఁగూడ నెఱుంగుదువు. కావున మాకెద్ది హితంబో దానినిగుఱించి సుయోధనునితో మాట్లాడుమా) అన్నట్లు యుక్తాయుక్తంబుల నెఱింగియుండు తాను స్వయముగఁబోయిననే తప్ప పనికాదనితలంచి యాతనిని రక్షించుటకై తాను దూత్యమునకుఁబోయినదియు, ఆయుధమెత్తకూడదని దగ్గోధనుండు చెప్పుటచే సారథ్యమునఁ బూనుకొని చక్రముచే శత్రువును కొట్టించినదియును ఆశ్రితుల కార్యములఁ గడతేర్చునట్టి జ్ఞానశక్త్యాదులీతనికిఁగలవని సూచింపుచున్నవి.

ఇంకను, “ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్” అనువాక్యముచేత చరమశ్లోకమునందుండు “అహమ్ - మామ్” రెండుపదములచేతను చెప్పఁబడిన రెండువిధములగు గుణములును సూచింపఁబడినవి. కావున పురుషకార వైభవముఁ జెప్పుతావున ద్వయమందలి “ శ్రీమత్ ” పదముయొక్కయర్థము ప్రకటితమైనట్లు, ఉపాయవైభవముఁ జెప్పుతావున *“నారాయణ” అను పదముయొక్కయర్థము ప్రకటితమైనది. ఉపాయత్వమును జెప్పుటచే “చరణౌశరణం” అనునదియును సూచితమైనది.

కావున “ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్” (వా. ౫) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును శ్రీరామాయణ మహాభారతములయందుఁ జెప్పఁబడిన పురుషకారోపాయ వైభవములు వాటిస్వరూపములతోఁగూడ విశదముగాఁ బ్రతిపాదింపఁబడినవి.

---

* నారాయణ శబ్దమునకు “నారములనఁబడు ఆత్మల కాశ్రయమనియు, నారములనఁబడు ఆత్మలే యాశ్రయము గాఁగలవాఁడనియు నిట్లు తత్పురుష బహువ్రీహి సమాసార్థములు రెండు గలవు. వీటిలో తత్పురుష సమాసార్థమువలన నాశ్రయింప సులభుఁడనెడి యర్థము తేలుచున్నది. బహువ్రీహి సమాసార్థమువలన నాత్మలలో నంతరాత్మగానుండి వాటిని తనసంకల్పప్రకారము ప్రవర్తింపఁ జేయువాడనెడి యర్థము తేలుచున్నది. ఈరెండర్థములును ఈతావున సూచితములని భావము.

మూ॥ ౨౩॥ ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్, కాలనియమముమ్,

కీழ் క్తమాన ఉపాయత్తినుడైయ స్వీకారరూపైయాయ్ "ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినాన్ ఱుమ్" ఎన్ఱు ప్రాసఙ్గికమాక ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయపడిరైయై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్ అతిల్ ప్రథమత్తిలే అర్జుననుక్కు ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణుకిఱవళవిల్, యుద్ధభూమియిలే ఒరుకాలవిశేషమ్ పారామల్ స్నానాదికళుమిన్ఱిక్కేయిరుక్క ఉపదేశిప్పాన్ ఎన్? ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్నిర శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రపత్తిక్కున్ఱుడఙ్గి).

ప్రపత్తియావతు - భగవచ్ఛరణమ్; దేశనియమమావతు పుణ్యదేశఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్ అన్యదేశఙ్గళిలాకాతెన్నుమతు; కాలనియమమావతు - వసన్తాదికాలఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యకాలఙ్గళిలాకాతెన్నుమతు; ప్రకారనియమమావతు- స్నానపాదప్రక్షాళనాది పూర్వకమాక శెయ్యవేణుమ్, ప్రకారాన్తరత్తాల్ శెయ్యవొణ్ణాతెన్నుమతు ; అధికారినియమమావతు- త్రైవర్ణికరాక వేణుమ్, అత్రైవర్ణికరాకవొణ్ణాతెన్నుమతు, ఫలనియమమావతు-దృష్టాదృష్ట ఫలఙ్గళిల్ ఇన్నఫలత్తుక్కితు సాధనమ్, అన్యఫలత్తుక్కు సాధనమన్ఱెన్నుమతు. దేశకాల సాద్గుణ్యవైగుణ్యఙ్గళడియాక వరు మతిశయానతిశయఙ్గళై యుడైత్తాయిఱొన్ఱల్లామైయాలుమ్, తీర్థత్తిలే అవగాహిక్కుమళవిల్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ అవగాహిక్కలాయిరుక్కుమాపోలే, స్వయం పవిత్రమాయ్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ తన్నోడన్వయిక్కలామ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్, వర్ణాద్యనురూపమాయిరుప్పతొన్ఱు

మూ॥ ౨౩॥ ప్రపత్తికి దేశనియమమును కాలనియమమును,

అవతారిక:—ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన యుపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరుని స్వీకారరూపమును, "ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణితు" అనుతావున ప్రసంగవశమునఁ బ్రకరణగతమగు ప్రపత్తి యొక్క పద్ధతులను విస్తృతముగా నిఁకమీఁద ప్రతిపాదించుచున్నారు. అందు ప్రథమమున అర్జునునికి ప్రపత్త్యుపదేశముఁ జేయునప్పుడు, యుద్ధభూమియందు కాలవిశేషముఁజూడక స్నానాదులును లేక యున్నప్పుడు ఏల నుపదేశించెను? దీనికి దేశకాలాది నియమము లేవియును లేవా? అని శంకింపఁగా నందులకు సమాధానమును (ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ప్రపత్తియనఁగా — భగవంతుని శరణుజొచ్చుట. దేశనియమమనఁగా — పుణ్యదేశములయందుఁ జేయవలయును తదితరదేశములందుఁ గూడదు అనునది. కాలనియమమనఁగా — వసంతాది కాలములయందుఁ జేయవలయును తదితరకాలములయందుఁ జేయకూడదు అను నియమము ప్రకారనియమమనఁగా—స్నాన పాదప్రక్షాళనాది పూర్వకముగఁ జేయవలయును వేఱొకవిధమునఁ జేయఁగూడదు అను నియమము. అధికారి నియమమనఁగా — త్రైవర్ణికులుగానే యుండవలయును తక్కినవారు పనికిరారు అనునది. ఫలనియమమనఁగా — దృష్టాదృష్టఫలములలో నీఫలమునకిది సాధనము వేఱొక్కఫలమున కిది సాధనముకాదు అను నియమము. దేశకాలముల మంచిచెడ్డలమూలమున నొక యతిశయమునుగాని యొక సంకోచమునుగాని పొందునట్టిదికానందునను నదిలోఁదిగి స్నానముఁ జేయఁదలంచినప్పుడు అది పరిశుద్ధమైనదా! కాదా? అనెడి వివక్షలేకుండ దిగి స్నానముఁ జేయునట్లు స్వయముగ పవిత్రమై ఇది పరిశుద్ధము అది పరిశుద్ధముకాదు అనెడి వివక్షనెంతమాత్రము చేయనక్కఱలేకుండ తనతో సంబంధించి యుండదగియున్నందునను

మూ॥ ప్రకారనియమముమ్, అధికారినియమముమ్, ఫలనియమముమిల్లై.

మూ॥ ౨౮॥ విషయనియమమే యుళ్ళతు.

ప్రపత్తిక్కు— స్వరూపానురూపమా యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలుమ్, చేతనర్గళుడైయ రుచ్యనుగుణమాన ఫలవిశేషఙ్గళుక్కు— సాధనమావతొన్ఱాకైయాలుమ్, ఇన్నియమఙ్గళొన్ఱుమితుక్కిల్లైయెన్గిఱతు. ‘‘నజాతిభేదం నకులం నలిఙ్గం నగుణక్రియాః। నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే॥ బ్రహ్మక్షత్రవిశశ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాన్తరజాతయః। సర్వఏవప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్’’ ఎన్ఱు ప్రపత్తిక్కు దేశకాలప్రకారాధికారినియమాభావమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్, ‘‘ ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షానవిద్యతే। సాహిసర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా’’ ఎన్ఱు ఫలనియమాభావమ్ సనత్కుమార సంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇవైయిల్లైయాకిల్ మఱ్ఱుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ తానితుక్కుణ్డోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయనియమమేయుళ్ళతు) ఎన్ఱు. అతావతు—ఇన్నవిషయత్తిలే శెయ్యవేణుమెన్గిఱ నియమమే యితుక్కుళ్ళతెన్ఱపడి; ఇవైయెల్లామ్ తామే మేలే ఉపపాదిత్తరుళుకిఱారిఱే.

మూ॥ ప్రకారనియమమును, అధికారినియమమును, ఫలనియమమును లేవు.

మూ॥ ౨౮॥ విషయనియమమే కావలసినది.

వర్ణాదుల కనుగుణమైనదై యుండునట్టిది కాకుండ స్వరూపమున కనుగుణముగా నుండునదియైనందునను చేతనుల రుచికనుగుణముగ నానావిధఫలములకు సాధనభూతమైనందునను ఈ నియమము లేనియును దీనికి లేవు. అదియెట్లనిన, ‘‘నజాతిభేదం నకులం నలింగం నగుణక్రియాః నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే। బ్రహ్మక్షత్రవిశశ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాంతరజాతయః సర్వఏవప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతం’’ (సర్వమును ధరించియుండువాడగు శ్రీమన్నారాయణుని శరణుజొచ్చువిషయమున జాతిభేదము గాని కులభేదము గాని లింగభేదము గాని, గుణములు గాని క్రియ గాని దేశకాలావస్థలు గాని యావశ్యకములు గావు. బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య శూద్ర జాతులవారందరును స్త్రీలును వీరిలో నంతర్గతములగు నితరజాతులవారును వీరు వారనక అందరును శరణుజొచ్చవచ్చును) అని యిట్లు ప్రపత్తికి దేశకాలాధికారి నియమములు లేకుండుటనుగురించి భారద్వాజసంహితయందుఁ జెప్పఁబడినది మఱియు ‘‘ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా నవిద్యతే సాహి సర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా’’ (ప్రపత్తికి వేఱొక్కదాని యపేక్షలేదు. అది సర్వకాలసర్వావస్థలయందును అందఱికిని అన్నికోరికలను నెరవేర్చునది అన్నిఫలముల నిచ్చునది) అని ప్రపత్తికి ఫలనియమము లేకుండుటను గుఱించి సనత్కుమార సంహితయందును చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇవి లేకపోయినను ఇంకను ఏవియయిన కొన్ని నియమములు ప్రపత్తికి గలవా? యని యంటివేని యందులకు సమాధానమును తెలుపుచున్నారు.

ప్రపత్తికి విషయనియమమే కావలసినది. అనఁగా ఈవిషయమునఁ జేయవలశినది యనెడి విషయనియమమే కావలశినది.

మూ॥ ౨౫॥ కర్మత్తుక్కు పుణ్యక్షేత్రమ్, వసన్తాదికాలమ్, శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్తత్ప్రకారఙ్గళ్. త్రైవర్ణికర్ ఎన్ఱివైయెల్లామ్ వ్యవస్థితఙ్గళాయిరుక్కుమ్.

ఇతు కీழ్చ్చొన్నవైయొన్ఱుమిల్లైయాకిల్ పిన్నై యెతుక్కుత్తానివైయెల్లాముళ్ళతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మత్తుక్కెన్ఱుతుడఙ్గి). కర్మమావతు - జ్యోతిష్టోమాదికళ్. పుణ్యక్షేత్రఙ్గళావన-శాస్త్రఙ్గళిల్ పావనతయాఽభిహితఙ్గళాన దేశఙ్గళ్. (వసన్తాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే-గ్రీష్మశరచ్ఛుక్ల కృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణాఽపరాహ్ణాదికాలఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు"వసన్తేవసన్తే జ్యోతిషా యజేత"ఇత్యాదికళాలే కాలనియమమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతిఱే. శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్తత్ప్రకారఙ్గళావన శౌచాచమనస్నానవ్రతజపాదిరూపేణ అవ్వవకర్మఙ్గళుక్కను గుణమాక శాస్త్రవిహితఙ్గళాన అవ్వవప్రకారఙ్గళ్; (త్రైవర్ణికర్) ఎన్ఱతు ఉపనయనసంస్కార పూర్వకమాక వేదాధికారికళానవర్కళుక్కే వైదిక కర్మాధికారముళ్ళతాకైయాలే; ఇతు తాన్ గృహమేధిత్వ కృష్ణకేశిత్వ వేదవేదాఙ్గయుక్తత్వాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (వ్యవస్థితఙ్గళా యిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - నియతఙ్గళాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ప్రసక్తిక్కైవైయొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు కీழ్ప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కైయిలే ప్రవృత్తరాయ్, ప్రథమమ్ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్,

---

మూ ॥ ౨౫ ॥ కర్మముకు పుణ్యక్షేత్రము, వసంతాదికాలము, శాస్త్రోక్తములగు నాయావిధంబులు త్రైవర్ణికులు అను నివి యన్నియును వ్యవస్థితములుగా నుండును.

దీనికి వీటిలో నెద్దియును లేకుండినట్లయిన దేనికిగా నివి యేర్పడినవని యంటివేని తెలుపుచున్నారు:—

(కర్మత్తుక్కు ఇత్యాది) కర్మము లనునవి జ్యోతిష్టోమాదులు. పుణ్యక్షేత్రంబు లనునవి శాస్త్రమునందు పావనము లయినవిగాను ప్రేమింపఁబడిన దేశములు. "వసన్తాది" అను తావునందు "ఆది" శబ్దముచే గ్రీష్మశరచ్ఛుక్ల కృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణ పరాహ్ణాదికాలములు తెలుపఁబడుచున్నవి."వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత" (ప్రతివసంతకాలమునను జ్యోతిష్టోమయాగముఁ జేయునది) ఇత్యాదితావుల కాలనియమము చెప్పఁబడినది గదా శాస్త్రమునందుఁ జెప్పఁబడినట్టి యాయావిధంబులనఁగా, శౌచాచమనస్నాన వ్రతజపాది రూపముగ ఆయాకర్మంబుల కనుగుణముగ శాస్త్రమునందు నియమింపఁబడిన ఆయావిధములు. త్రైవర్ణికులనునది — ఉపనయన సంస్కార పూర్వకముగ వేదాధికారము గలవారికే వైదికకర్మములయం దధికారముండుటచుబట్టి యట్లు చెప్పఁబడినది. ఇది గృహమేధిత్వ, కృష్ణకేశిత్వ, వేదవేదాంగ యుక్తత్వాదుల కన్నింటికిని యుపలక్షణము. వ్యవస్థితములుగా నున్నవి యనఁగా నియతములుగా నున్నవనుట.

అవతారిక:—ప్రసక్తికి యివి యేవియును లేవని యింతకుముందు చేసిన ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించువిషయమున ప్రవృత్తులై మొట్టమొదట దేశకాల రాహిత్యమును ఉపపాదించుచున్నారు.

మూ॥ ౨౬॥ "సఏషదేశః కాలః" ఎన్గైయాలే ఇతుక్కు దేశకాల నియమమిల్లై.

(సఏషః ఎన్ఱతుడక్కి). (రా. యు. ౧౭. ౪౬)। "బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేన్ద్రాద్విభీషణః । అదేశకాలే సమ్ప్రాప్తస్సర్వథా శఙ్క్యతా మయమ్" ఎన్ఱు మున్బు శ్రీజామ్బవాన్ మహారాజర్ పెరుమాళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తపక్షత్తై దూషిక్కిఱ తిరువడి, "అదేశకాలే సమ్ప్రాప్త ఇత్యయం స విభీషణః । వివక్షా చాత్ర మేఽస్తీయం తాం నిబోధ యథామతి । సఏష దేశః కాలశ్చ భవతీహ యథాతథా । పురుషాత్పురుషమ్ప్రాప్య తథా దోషగుణావపి దౌరాత్మ్యం రావణే దృష్ట్వా విక్రమఞ్చ తథా త్వయి । యుక్తమాగమనం తస్య సదృశం తస్య బుద్ధితః" ఎన్ఱు - రావణనాల్ అవమానితనాయ్ స్వనికర్షత్తై మున్నిట్టుక్కొణ్డు శరణమెన్ఱువన్ద శ్రీవిభీషణాழ్వాన్, అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేవన్దానెన్ఱు దేవరీరుడైయ మన్త్రికళాలే యాతొన్ఱు శొల్లప్పట్టతు, ఇన్దపక్షత్తిల్ విశేషిత్తు ఎనక్కొన్ఱు వివక్షైయుణ్డాకానిన్ఱతు అవన్ వరుకిఱవళవిల్ యాతొరుదేశత్తిలే యాతొరుకాలత్తిలేవన్దాన్, అవన్ వరవుక్కు అన్ద ఇతువే దేశముమ్, అన్ద ఇతువే కాలముమ్. యాతొరుపడి అప్పడిప్పట్టవివక్షైయై నానఱిన్దవళవుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టరుళవేణుమ్; ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, తమఃప్రకృతియాకైయాలే పరహింసైయేయాత్రైయాన రావణనిట్టిల్, సత్త్వోత్తరరాకైయాలే పరరక్షణమే యాత్రైయాయిరుక్కిఱ దేవరీరై ప్రాప్యరాక బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే రావణనైవిట్టుపోకాతొழిన్దాల్ అవనుడైయ అకృత్యత్తుక్కు సహకారియాయ్ అన్ద ప్రాతికూల్య

మూ॥ ౨౬॥ "స ఏష దేశః కాలః" అన్నందున దీనికి దేశకాల నియమములు లేవు.

(సఏష) ఇత్యాది "బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేంద్రాద్విభీషణః । అదేశకాలే సంప్రాప్తః సర్వథా శంక్యతామయం" (రా. యు. ౧౭. ౪౬) (బద్ధవైరుండును పాపియును నగు రావణాసురునివద్దనుండి విభీషణుండు కాలముగాని కాలమునను తావుకాని తావునను మీవద్దకు వచ్చియున్నాడు. కావున నితని రాకనుగురించి యనుమానించ వలసియున్నది) అని యిట్లు జాంబవంతుండు శ్రీరామచంద్రునితో విన్నవించగా, దానిని దూషించుచు శ్రీయాంజనేయుఁడు "అదేశకాలే సంప్రాప్త ఇత్యయం స విభీషణః । వివక్షా చాత్ర మేఽస్తీయం తాం నిబోధ యథామతి । స ఏష దేశః కాలశ్చ భవతీహ యథాతథ। పురుషాత్పురుషం ప్రాప్య తథా దోషగుణావపి । దౌరాత్మ్యం రావణే దృష్ట్వా విక్రమంచ తథా త్వయి। యుక్తమాగమనం తస్య సదృశం తస్య బుద్ధితః" (రావణునిచే నవమానింపఁబడి నైచ్యమును తలంచుచు శరణుజొచ్చిన శ్రీవిభీషణాళ్వారులు కాలముగాని కాలమునను తావుగాని తావునను వచ్చినారని దేవరవారి మంత్రులు యేదో చెప్పియుండిరి. ఈవిషయమునుగురించి నేనొక్కటి విన్నవించవలసి యున్నది వారు యేకాలమున ఏదేశమున దేవరవారిని శరణుజొచ్చిరో అందుల కదియేదేశము అందుల కది యేకాలమని యేదోకవిధమున నాకు తెలిసినంతవరకు నేను విన్నవించుదానిని కృపతో నాలకించుదురుగాక అది యెట్లనిన, తమోగుణ స్వభావుండగుటచే పరహింసయే వృత్తినిగాఁగలిగియుండు రావణుని కంటెనున్న సత్త్వగుణ ప్రధానులగుటచే పరరక్షణమే వృత్తిగాగలిగియుండునట్టి దేవరవారిని ప్రాప్యులనుగాఁ దలంచియు, రావణుని విడిచిపోకపోయినట్లయిన వాని యకృత్యములకుఁ దోడ్పడివానికిఁగల ప్రాతికూల్యముతోఁగూడ నశించిపోవుటయనెడి దోషమునున్న ధార్మికులగు

మూ॥ ౨౨॥ ఇవ్వర్థమ్ మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే సుస్పష్టమ్.

త్తోడే ముడిన్దుపోకైయాకిలు దోషత్తైయుమ్, ధార్మికరాన దేవరీగుడనే కూడప్పెఱ్ఱాల్ తత్ఫలమానదేవరీర్ తిరువడికళిల్ కైఙ్కర్యత్తై లభిత్తు వాழ్కైయాకిలు నన్మైయైయుమ్ బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్ పడుమ్పడి నన్ఱాత్తైకిరక్కుమీయెచ్చెయ్తు నిఱ్కుమ రావణన్ దౌరాత్మ్యత్తైయుమ్, దురాత్మాక్కళై అనాయాసేన అழிక్కవల్ల దేవరాణ్పిళ్ళత్తనత్తైయుమ్ కణ్డాల్, విశేషజ్ఞనానవనుక్కు ఇవ్వరవు ప్రాప్తమ్, న్యాయత్తిలే సఞ్చరిక్కుమవనుడైయ బుద్ధిక్కు మితు సద్భతమెన్ఱానిరే. ఆక, ఇప్పడి భావశుద్ధియైయుడైయ నాన శ్రీవిభీషణాழ்వాన్ శరణమెన్నువన్ద దేశకాలఙ్గళిల్ కురైసొల్గెక్కు క్కడవతల్ల, అవన్ వన్దదువే దేశముమ్ కాలము మెన్ను, శరణాగతిధర్మజ్ఞనానతిరువడినర్ణయిక్కైయాలే, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లైయెన్నై,

ఇతు తాన్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమాన ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే కాణలామెన్గిఱార్, (ఇవ్వర్థ మెన్ఱుతుడఙ్గి) సకలోపనిషత్సారమాయ్ సర్వాధికారమాయ్ అవిలమ్బఫలప్రదమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కత్యన్తాభిమతమాయిరుక్కైయాలే సర్వమన్త్రోత్కృష్టతయా "ద్వయేన మన్త్రరత్నేన" ఎన్ఱురపడియే మన్త్రరత్నాఖ్యమాయిరే ద్వయమిరుప్పతు, అన్వైభవమ్తోన్ఱ కైక్కైక్కి ద్వయమెన్నాతే (మన్త్రరత్నమ్) ఎన్గిఱార్. అతిల్ ప్రథమపదత్తిలే మతుపర్థమాన

మూ॥ ౨౨॥ ఈయర్థము మంత్రరత్నమందలి మొదటి పదమందు స్పష్టపడును

దేవరవారితోఁగూడ యుండుట లభించినట్లయిన, అందువలన ఫలముగా దేవరవారి శ్రీపాదముల సన్నిధిని కైంకర్యమును లభించి సుఖించుటయను సుగుణమునున్న యోచించి దేవరవారిహృదయమునకు ఎక్కువ కష్టమును గలుగఁజేయునట్టి పాపంబులను లెస్సగాఁజేసియున్నట్టి రావణుని దుష్టస్వభావమునున్న దుష్టులను అనాయాసముగ దండింపఁగల దేవరవారియొక్క పౌరుషమునున్న యోచించినట్లయిన, విశేషజ్ఞుఁడగువాని కిట్లుచేయుటయే యుక్తము. న్యాయమార్గమున సంచరించునట్టివానిబుద్ధికిని యిది సరియయినదియని కదా చెప్పియున్నాఁడు. కావున నిట్టి భావశుద్ధిగల శ్రీవిభీషణులవారు శరణుజొచ్చునట్టి దేశకాలముల మంచిచెడ్డలనుగురించి విచారింప నక్కఱ లేదు. ఆయనవచ్చిన కాలమే యందులకుఁ దగినకాలమనియు ఆయనవచ్చినతావే యందులకుఁ దగిన తావనియునిట్లు శరణాగతి ధర్మమును గుర్తెఱింగినట్టి శ్రీయాంజనేయులవారు నిర్ణయించుటంజేసి ప్రపత్తికి దేశకాల నియమములు లేవని యెఱుంగునది.

అవతారిక:— ఈవిషయమునుగురించి ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమగు ద్వయమందలి మొదటిపదమునఁ జూడవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వర్థమ్)ఇత్యాది. సకలోపనిషత్సారమును, సర్వాధికారమును, విళంబము లేకుండఫలము నిచ్చునదై సర్వేశ్వరునికి యెక్కువ యిష్టమైన దగుటంజేసి మంత్రాంతరము లన్నింటికంటెను ఎక్కువశ్రేష్ఠమైనట్టి దయినందున "ద్వయేనమంత్రరత్నేన" (మంత్రశ్రేష్ఠమగు ద్వయముతో) అని సాయించినట్లు మంత్రరత్నమని పిలువఁదగినది గాను గదా ద్వయముండును. అట్టి వైభవము తెలియవచ్చుటకుగాను శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యులవారును మూలమున దీనిని ద్వయమని పేర్కొనక "మంత్రరత్న" మని పేర్కొనియున్నారు.

మూ॥ ౨౮॥ ప్రకారనియతియిల్లై యెన్నుమిడ మెఙ్గుమ్ కాణలామ్.

మూ॥ ౨౯॥ ద్రౌపది స్నానశుద్ధైయాయన్రే ప్రపత్తి పణ్ణిర్రు;

పురుషకారోపాయ నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, ఏతేనుమొరుదేశత్తిలే ఏతేనుమొరుకాలత్తిలే ఒరుసంసారిచేతననుక్కు భగవత్సమాశ్రయణరుచి పిఱన్దాల్, “చఞ్చలం హి మనః” “నిన్ఱవా నిల్లానెఞ్జు” ఎన్గిఱపడియే శూఱావళి కాత్తుప్పోలే శుళన్తువరుకిఱ నెఞ్జుతళర్మాఱ అఙ్కూరిత్తు క్షణభఙ్గురైయాన రుచి తీరువతుక్కుమున్నే, అదత్తత్క్షణత్తిలే ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కైయిఱే; ఆకైయాలే ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్య మన్దపదత్తిలే నన్ఱాక తోత్తిఱ్ఱు మెన్గిఱార్.

ప్రకార నియమరాహిత్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (ప్రకారనియతి ఎన్తుశుడఙ్గి). (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్) ఎన్ఱతు – ఇత్తై యనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్పక్కలిలుమ్ కాణలామెన్ఱపడి,

అతెఙ్గేకణ్డతెన్న; పూర్వప్రకృత విషయఙ్గళిలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ద్రౌపది) ఇత్యాదివాక్య ద్వయత్తాలే). (స్నానశుద్ధైయాయన్రే ప్రపత్తి పణ్ణిర్రు) ఎన్ఱతు – దుశ్శాసనాకృష్టైయాయ్ సభైయిల్ వరుకిఱపోతు “రజస్వలైకవస్త్రాహమ్ నతుమాం నేతుమర్హసి। గురూణాఞ్చపురస్థాతుం సభాయాం నాహముత్సహే” ఎన్నుమ్పడి అశుద్ధైయాయిరుక్కిఱవళ్ స్నానంపణ్ణియన్రే ప్రపత్తిపణ్ణి

మూ॥ ౨౮॥ ప్రకారనియమము లేదను విషయము నెచ్చటపడితే యచ్చట చూడ వచ్చును

మూ॥ ౨౯॥ ద్రౌపది బహిష్టయియుండి కదా ప్రపత్తిచేసినది

ద్వయమందు మొదటిపదమున (శ్రీమతే) అనుదాని యర్థమగు పురుషకారోపాయముల నిత్యసంబంధమునకు ప్రయోజనము, ఏదైన నొక దేశమునందు ఏదైన నొక కాలమునందు ఒక సంసారియగు చేతనునికి భగవత్సమాశ్రయణమునందు రుచిగలిగినట్లయిన “చంచలంహిమనః” అనియు “నిన్ఱవా నిల్లానెఞ్జు” అన్నట్లు సుడులు సుడులుగా తిరుగు గాలివలెనే శుడిచుట్టి తిరుగు మనస్సు ధృఢముగానిలిచి, క్షణభంగురమగు రుచి పోవుటకు ముందుగనే అనఁగానది యుత్పన్నమైనప్పుడే యాశ్రయింపవలసినదిగా నుండును గదా! కావున ప్రపత్తికి దేశకాల నియమము లేదను విషయము ఆ పదమున బాగుగా ప్రకాశించును.

అవతారిక:—ప్రకార నియమము ప్రపత్తికి లేదను విషయమును తెలుపుచున్నారు:—

(ప్రకారనియతి)ఇత్యాది. ప్రపత్తికి ఇవ్విధముగఁ జేయవలయునని యెడి నియమము లేకుండుటను ఈప్రపత్తిని యనుష్ఠించువారి విషయమునను వినువారివిషయమునను అందఱియెడలను చూడవచ్చును.

అవతారిక:—ఈవిషయమును యెవ్వరియెడల చూడవచ్చునంటివేని పూర్వము గాన్పించిన వారియెడలనే యీయనుష్ఠానముఁ జూపించుచున్నారు.

(ద్రౌపది) ఇత్యాది. ద్రౌపది దుశ్శాసనునిచే సభకు ఈడ్చుకొని రాబడినప్పుడు “రజస్వలైక వస్త్రాహం నతుమాం నేతుమర్హసి। గురూణాంచ పురస్థాతుం సభాయాంనాహముత్సహే” (నేను బహిష్టయియుండి యేకవస్త్రమును ధరించియుండుదానను కావున పూజ్యులగు మన పెద్దల

మూ॥ అర్జునన్ నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టతు.
మూ॥ ౩౦॥ ఆకైయాల్ శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా;

శ్రైన్దపడి. ఇత్తాల్, ప్రపత్తిపణ్ణువార్ ప్రయతరాయ్ప్పణ్ణవేణు మెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు. (నీశర్ నడువేయిఱే ఇవ్వర్థమ్కేట్టతు) ఎన్తవిడత్తిల్ (నీశర్) ఎన్గిరతు “నెడున్దకైస్సై నినైయాతార్ నీశర్” ఎన్టాళ్వారరుళిచ్చెయ్త శౌరిచిన్తావిముఖరానహేయరై. “విష్ణుభక్తివిహీనస్తుయతిశ్చశ్వపచాధమః” “విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్దనాభపాదారవిన్దవిముఖాచ్ఛ్వపచంవరిష్ఠమ్” ఎన్ఱు భగవద్విముఖరై శ్వపచాధమరాకచ్చొల్లిర్ఱిఱే. అతుక్కుమేలే శరణాగతరైస్సై ప్పరిభవిత్తుక్కు శరణాగతరానపాణ్డవర్కళ్ తిఱత్తిలే తీఙ్గుకళై చ్చెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్” ఎన్గిఱ క్రూరచణ్డాలరిఱే కైకలన్దు నిర్కిఱతు. (నీశర్ నడువే) ఎన్గైయాలే నీచస్పృష్టియాలివనుక్కుణ్డాన అశుద్ధియుమ్ నీచసకాశత్తిలే యిరున్నమిడముమ్ తోన్ఱుకిఱతు. ఇత్తాల్ ప్రపత్తిశ్రవణమ్పణ్ణుమ్పోతు నీచమధ్యత్తిలాకాతెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు.
ఇత్తాల్ ఫలితత్తైచ్చొల్లానిన్ఱుకొణ్డు ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయా లెన్ఱుతుడఙ్గి). (ఆకై

మూ॥ అర్జునుండు నీచులమధ్యను గదా యీ యర్థమును వినినది
మూ॥ ౩౦॥ కావున పరిశుద్ధినిగాని యపరిశుద్ధినిగాని రెంటిని సంపాదించుకొన నక్కఱ లేదు. ఉన్నట్టుగానే యధికారియగు నింతియే

యొక్క యెదుటవచ్చి నిలుచుటకును అందులోను సభలోవచ్చి నిలువబడుటకును నాకిష్టములేదు) అన్నట్లు అపరిశుద్ధురాలగు నీమె స్నానము చేయకయే ప్రపత్తిని జేసినదాయెను. ఇందువలన ప్రపత్తిని జేయువారివ్విధమునఁ జేయవలయుననెడి నియమములేదని తెలుపఁబడినది.

“నీచులమధ్యనుగదా యర్జునుండు ఈయర్థమును వినినది” అనుతావున నీచులనఁగా “నెడున్దకైస్సై నినైయాతార్ నీశర్” (తి. మొ. ౧౧. ౬. ౧.) (గొప్పతేజస్సుగల సర్వేశ్వరుని తలంపనివారు నీచులు) అని తిరుమంగైయాళ్వారానతిచ్చినట్లు సర్వేశ్వరుని ధ్యానింపకయుండు హేయులనుట “విష్ణుభక్తి విహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” (విష్ణుభక్తిలేని యతియైనను ఛండాలునికన్న నీచుండు) అనియు, “విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్దనాభ పాదారవిన్ద విముఖాచ్ఛ్వపచంవరిష్ఠం” (గుణవంతుఁడగు బ్రాహ్మణుండైనను విష్ణుభక్తి విహీనుండగు పక్షమున వానికంటెను నున్న ఛండాలుండే శ్రేష్ఠుండు)అనియు నిట్లు భగవద్విముఖులు ఛండాలులకంటె నధములుగాను కదా శాస్త్రమునందు చెప్పఁబడినది. దానికిపైని శరణుజొచ్చినట్టి ద్రౌపదిని పరిభవించినదియు, శరణుజొచ్చినట్టి పాండవుల విషయమున దుష్కృత్యముల నొనర్చినదియును చాలును గదా! కావున “సద్యశ్చండాలతాంవ్రజేత్” అన్నట్లు స్వకృత్యములనుబట్టి ఛండాలురుగాఁ జెప్పఁబడువారు కదా యచట కలసి మెలసియుండువారు. (నీచులమధ్యను) అనుటచే నీచస్పృష్టివలన నీతనికిఁగల యశుద్ధియును, నీచుల మధ్యనుండుటంజేసి యట్టితావును సూచితములు, కావున ప్రపత్తినిగుఱించి తెలుసుకొను విషయమున నీచుల సామీప్యమునఁ గూడదనెడి నియమములేదని యిందువలన నేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పినదానివలని ఫలితమును దెలిపి యీవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(ఆకైయాల్) ఇత్యాది. అనుష్ఠానదశయందును శ్రవణదశయందును వీరిద్దఱు నిట్లుచేసియు

మూ॥ ఇరున్దపడియే యధికారియామిత్తనై.

మూ॥ ౩౦॥ ఇవ్విడత్తిలే వేల్వెట్టిపిళ్ళైక్కు పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్‌త వార్త్తైయై స్మరిప్పతు

యాల్) ఎన్గిఱతు అనుష్ఠానదశైయిలుమ్ శ్రవణదశైయిలుమ్ అవర్కళిరువరుమిప్పడి శెయ్‌కైయాలె
న్ఱపడి. (శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా) ఎన్గిఱతు-ప్రపత్తియిల్ అన్వయిక్కుమళవిల్ అశుద్ధనాయి
రుక్కుమవనుక్కు శుద్ధిసమ్పాదిక్క వేణ్డా, శుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు అశుద్ధిసమ్పాదిక్క
క్కవేణ్డావెన్ఱపడి. అశుద్ధి తేడవేణ్డావెన్గిఱతు - కీళ్ చొన్నవర్కళిరువరుమశుద్ధరాన దశైయిలే ప్రపత్తి
యిలన్వయిత్తమై శొల్లుకైయాలే, అశుద్ధి తానితుక్కు వేణుమో వెన్ఱు శఙ్కియామైక్కాక. (ఇరున్ద
పడియే యధికారియామిత్తనై) ఎన్గిఱతు. ప్రపదనకాలత్తిల్ శుద్ధనాయాతల్ అశుద్ధనాయాతల్ యా
తొరుపడి యిరున్దాన్, ఇరున్దప్రకారత్తిలే ఇతుక్కధికారియామిత్తనై యెన్ఱపడి. ద్రౌపదియుమ్
అర్జుననుమ్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానతచ్ఛ్రవణదశైకళిల్ తదఙ్గమాక శుద్ధి సమ్పాదియాతవోపాతి అశుద్ధియుమ్
సమ్పాదిత్తుక్కొణ్డమైయిల్లైయిఱే, ఇరున్దపడియే అధికారికళాన విత్తనైయిఱే.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆప్తవచనత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్. (ఇవ్విడత్తిలే ఎన్ఱుతుడఙ్గి). అతావతు-
వేల్వెట్టిప్పిళ్ళై "పెరుమాళ్ కడలై శరణమ్ పుకుకిఱవిడత్తిల్ ప్రాఙ్ముఖాదినియమోపేతరాయ్
శరణమ్ పుకుకైయాల్ ఇతరోపాయఙ్గళ్ పోలే ప్రపత్తిక్కుమిలనియమఙ్గళ్ వేణ్డియిరుక్కుమో?"
ఎన్ఱు నమ్బిళ్ళైయైక్కేట్క, "పెరుమాళ్ పక్కల్ కణ్డనియమమ్ ఇవ్వుపాయత్తుక్కు డన్ఱు యా

మూ॥ ౩౦॥ ఈవిషయమున వేల్వెట్టిపిళ్ళైక్కు నంబిళ్ళై సాయించినవార్త నిదర్శనము

న్నందున ప్రపత్తితో నన్వయించు సమయమున నపరిశుద్ధుఁడుగా నుండువాఁడొక పరిశుద్ధిని సంపా
దించుకొననక్కఱలేదనియు, పరిశుద్ధుండుగానుండువాఁడొక యపరిశుద్ధిని సంపాదించుకొననక్కఱ
లేదనియును ఏర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు నిదర్శనముగాఁ జేర్కొనఁబడినట్టి యిద్దరును అపరిశుద్ధులుగా
నుండియే ప్రపత్తిచేసియుండుటనుబట్టి యపరిశుద్ధియే దీనికిఁ గావలసినదియా? యని శంకింపకుండు
టకై.

ప్రపత్తిని జేయుసమయమున పరిశుద్ధుండుగానుండని, అపరిశుద్ధుండుగానుండని యెట్లు
న్నాఁడో అట్లే యిందుల కధికారి యగును. ఇంతియే. ఏలననఁగా, ద్రౌపది ప్రపత్తిని జేయు
సమయమునను, అర్జునుండు ప్రపత్తినిగురించి విను సమయమునను అంగముగా నొక పరిశుద్ధతను
సంపాదించుకొనవట్లు, అపరిశుద్ధిని సంపాదించుకొని యుండలేదు గదా! కావున వారువారు
వారువారున్నట్టుగానే యధికారులు.

అవతారిక:—ఈయర్థము విషయమున నాప్తవాక్యమును జూపించుచున్నారు.

(ఇవ్విడత్తిల్) ఇత్యాది. ఒకదినమున వేల్వెట్టిపిళ్ళైయను స్వామివారు "శ్రీరామచంద్రుం
డు సముద్రమును శరణుజొచ్చినప్పుడు ప్రాఙ్ముఖాది నియమములతో శరణుజొచ్చియుండుటనుబట్టి
యితరోపాయములకువలెనే, ప్రపత్తికిని కొన్ని నియమములు కావలసియున్నవా?" అని నంబిళ్ళైగా
రిని యడుగఁగా, అంతట వారు "శ్రీరామచంద్రుని విషయమున మీరు గాన్పించిన నియమము ఈ

మూ॥ 3౨॥ అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్; ధర్మపుత్రాదికళుమ్ ద్రౌపదియుమ్,

---

యిరుప్పతొన్ఱు, ఉపాయపరిగ్రహమ్ పణ్ణినవరుడైయ స్వభావత్తాలే వన్దతిత్తనై; పెరుమాళ్ తమక్కు «సముద్రం రాఘవో రాజా శరణం గన్తుమర్హతి» ఎన్ఱుపదేశిత్తాన్ శ్రీవిభీషణాఴ్వానే, అవన్దాన్ పెరుమాళై శరణమ్పుకుకిఱవిడత్తిల్, కడలిలే యొరుముఴుక్కిట్టువన్దానెన్ఱిల్లైయే; ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు-పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకు వంశ్యరాయ్ ఆచారప్రధానరాయిరుక్కైయాలే తమ్ముడైయ నియమఙ్గళోడే శరణమ్ పుక్కార్, ఇవన్ రాక్షసజాతీయనాకైయాలే నిన్ఱనిలయిలే శరణమ్పుక్కాన్, ఆకైయాల్ యోగ్యనుక్కు అయోగ్యతై సమ్పాదిక్క వేణ్డా, అయోగ్యనుక్కు యోగ్యతై సమ్పాదిక్క వేణ్డామ్, నిన్ఱనిలైకళిలే అధికారికళామిత్తనై యెన్నుమతు" ఎన్ఱిచ్చెయ్త, వాఱ్ఱై.

అనన్తరమధికారినియమాభావత్తై యుపపాదిప్పతాక తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుమెన్ఱుతుడఙ్గి) అతావతు «ద్రౌపద్యాసహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్» ఎన్ఱు క్షత్రియరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్, «శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత। గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్ష మాం శరణాగతామ్» ఎన్ఱు స్త్రీయాన ద్రౌపదియుమ్; «సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ

మూ॥ 3౨॥ అధికారినియమము లేకపోవుట యెట్లనఁగా:— ధర్మపుత్రాదులును, ద్రౌపదియును

యుపాయముతోఁ జేరియుండునది కాదు. అది యుపాయ పరిగ్రహముచేసిన వారి స్వభావమును బట్టి వచ్చినది ఇంతియే. ఎట్లనిన, శ్రీరామచంద్రునికి «సముద్రం రాఘవో రాజా శరణం గన్తుమర్హతి» అన్నట్లు సముద్రమును శరణుజొచ్చుమని యుపదేశించినవారు శ్రీవిభీషణులవారు గదా! వారే శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చినప్పుడు సముద్రములో ఒక మునక వేసి వచ్చినారని లేదు గదా! శ్రీరామచంద్రుఁడు ఇక్ష్వాకువంశమున నవతరించి యాచార ప్రధానులగుటచే తమయొక్క నియమముతోఁగూడ శరణుజొచ్చినారు. ఈతఁడు రాక్షసజాతి వాఁడగుటచే నున్నట్టుగనే శరణుజొచ్చినవాఁడాయెను. కావున యోగ్యుఁడు అయోగ్యతను సంపాదించుకొన నక్కఱ లేదు. అయోగ్యుఁడు యోగ్యతను సంపాదించుకొన నక్కఱ లేదు. వారువారు వారువారున్నట్టి స్థితిలోనే యధికారులు కాగలరు" అని సాయించి యుండిరి.

అవతారిక:— తరువాత అధికారి నియమము లేదను విషయము నుపపాదించుటకై దానిని గుఱించి యడుగువారి ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(అధికారి) ఇత్యాది «ద్రౌపద్యా సహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనం» ద్రౌపదితోఁగూడ అందఱును శ్రీకృష్ణునికి దండము సమర్పించిరి) అన్నట్లు క్షత్రియులగు పాండవాదులును «శంఖచక్ర గదాపాణే ద్వారకా నిలయాచ్యుత । గోవింద పుండరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతాం» (భా. సభా. ౬౬. ౮౧) (శంఖచక్రాద్యాయుధములను హస్తమునందుంచుకొనినవాఁడా! ఓద్వారకావాస, ఓఅచ్యుత, ఓగోవింద! ఓపుండరీకాక్ష శరణుజొచ్చినట్టి నన్ను రక్షింపుమా!" అన్నట్లు స్త్రీయగు ద్రౌపదియును «సపిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైశ్చ స మహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరి

మూ॥ కాకముమ్, కాళియనుమ్, శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానుమ్, పెరుమాళుమ్ ఇళైయపెరుమాళుమ్

సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్య తమేవశరణఙ్గతః” ఎన్ఱు దేవరూపత్తైప్పణ్ణినకాకముమ్ “సోఽహన్తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌ నచ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్రమనోవృత్తిః ప్రసీద మే” ఎన్ఱు తిర్యగ్యోనిజనాయ్ ప్రతికూలనుమాన కాళియనుమ్; “పరమాపదమాపన్నో మనసాచిన్తయద్ధరిమ్। సతు నాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణపరాయణః” ఎన్ఱు తిర్యగ్యోనిజన్మావాయ్ అనుకూలనుమాయిరుక్కిఱ శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుమ్; “సోఽహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణఙ్గతః” ఎన్ఱు రాక్షసజాతీయనాన శ్రీవిభీషణాళ్వానుమ్; “బాహుం భుజగభోగాభ ముపధాయారిసూదనః । అంజలిం ప్రాఙ్ముఖం కృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః” ఎన్ఱు సర్వశరణ్యరాన పెరుమాళుమ్; “స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః । సీతాముహాచాతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్” ఎన్ఱు అక్కరైయరాయ్ తుడర్న్దడిమైశెయ్యానిన్ఱ ఇళైయపెరుమాళుమ్; (తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్నైయాళె “సోఽహన్త్వాం శరణ మపారమప్రమేయం సమ్ప్రాప్త

మూ॥ కాకాసురుండును, కాళియును, శ్రీగజేంద్రాళ్వారును, శ్రీవిభీషణులవారును, శ్రీరామచంద్రుండును, శ్రీలక్ష్మణస్వామియును

క్రమ్య తమేవ శరణంగతః” అన్నట్లు దేవరూపముతోవచ్చి మహాపరాధముఁజేసినట్టి కాకాసురుఁడును “సోఽహన్తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌనచ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్ర మనోవృత్తిః ప్రసీదమే” (వి. పు. ౫. ౭. ౭౦) (ఓభగవంతుఁడా! నిన్ను పూజించుటకుగాని స్తుతించుటకుగాని నేను సమర్థుండనుకాను. నీయొక్క కృపచే నన్ను రక్షింపుమా!) అన్నట్లు తిర్యగ్యోనిజుఁడును ప్రతికూలుఁడునైన కాళియును “పరమాపదమాపన్నో మనసాచింతయద్ధరిం సతునాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణ పరాయణః” (వి. ధ. ౬౯. ౪౭) (గజేంద్రుఁడు గొప్ప యాపత్తునుబొంది మనస్సున శ్రీహరిని ధ్యానించి భగవద్భక్తుండుగా నుండెను) అన్నట్లు తిర్యగ్యోనిజుండై యనుకూలుండగు గజేంద్రుండును “సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః । త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణంగతః” (రా. యు. ౧౭. ౧౬.) (రావణుండు పరుషభాషణములతో నన్ను కింకరునివలెఁజూచి యవమానించినందున శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చినాడను) అన్నట్లు రాక్షసుండగు శ్రీవిభీషణులవారును “బాహుం భుజగభోగాభముపధాయారిసూదనః। అఞ్జలిం ప్రాఙ్ముఖః కృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః” (శ్రీరామచంద్రుండు సర్పము పడిగెవలెనుండు అంజలిజోడించి తూర్పుముఖమునఁ గూర్చుండి సముద్రమునుశరణుజొచ్చెను) అన్నట్లు సర్వశరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రుండును “సభ్రాతుశ్చరణౌగాఢం నిపీడ్య రఘునందనః । సీతాముహాచాతియశాః రాఘవంచ మహావ్రతం” (రా. అ. ౩౧. ౨) (లక్ష్మణుండు శ్రీరామచంద్రునికి దండముసమర్పించి సీతాదేవి సమక్షమున శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చెను) అన్నట్లు శ్రీవైకుంఠమునుండెడువారై భగవంతుఁడు అవతరించినతావున వచ్చి కైంకర్యముచేయఁదలంచిన శ్రీలక్ష్మణస్వామియును మొదలగువారు. అదిశబ్దముచే “సోహంత్వాంశరణ మపార మప్ర

మూ॥ తుడక్కమానవర్కళ్ శరణమ్ పుకురుకైయాలే అధికారినియమమిల్లై.

పరమపదంయతోనకిఞ్చిత్ । సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్నిసాభిలాషః” ఎన్ఱు ముచుకున్దనుమ్, “మూర్ఖోఽయమల్పమతిరల్పవిచేష్టితోఽయంక్లిష్టం మనోఽస్యవిషయైర్నమయిప్రసక్తి । ఇత్థం కృపాంకురుమయిప్రణతేఽఖిలేశ త్వాంస్తోతుమమ్బుజభవోఽపిహిదేవనేశః” ఎన్ఱు క్షత్రబన్ధువుమ్; “భగవన్తంప్రపన్నాసాభగవన్తమవాపహ” ఎన్ఱు మాధవియుమ్; “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్యః స్రుతశోణితమ్ । విలోక్యశరణంజగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనమ్” ఎన్ఱు కాళియపత్నికళుమ్; “ప్రణామప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః । శరణంత్వామనుప్రాప్తాస్సమస్తాదేవతాగణాః” ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదిదేవతైగళుమ్; “రాక్షసైర్మధ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః । శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరథాత్మజమ్” ఎన్ఱు శ్రీ వానరసేనైయుమ్, ముతలాన వర్గళెల్లారుమ్ శరణమ్పుకురుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు ఇన్నారధికారికళెన్ఱోరు నియతియిల్లై; రుచియుడైయారెల్లారుమధికారికళేనై.

మూ॥ మొదలగువారు శరణుజొచ్చినందున అధికారినియమము లేదు.

మేయం సంప్రాప్తః పరమపదం యతోనకిఞ్చిత్ సంసారశ్రమ పరితాపతప్తచేతా నిర్వాణేపరిణతధామ్ని సాభిలాషః” (ఎవ్వారినాశ్రయించినను ఎట్టిఫలమును లభింపక సంసారమువలన తపించిన మనస్సుగలవాఁడనై యనంతుండును అప్రమేయుండునగుటచే పరిపక్వమైన తేజస్సుగల పరమపదమును బొందుటకై నిన్ను శరణుజొచ్చినాఁడను) అన్నట్లు ముచుకుందుఁడును, “మూర్ఖోయమల్పమతిరల్ప విచేష్టితోయం క్లిష్టంమనోస్యవిషయై ర్నమయి ప్రసక్తి। ఇత్థంకృపాం కురుమయిప్రణతేఽఖిలేశ త్వాం స్తోతుమమ్బుజ భవోపిహిదేవనేశః”(వీఁడుమూఢుండు, స్వల్పబుద్ధిగలవాఁడు స్వల్పచేష్టలుగలవాఁడు. ఈతనిమనస్సు శబ్దాదివిషయములలో మునింగియున్నదై నావైపుతిరుగకయున్నది అని తలంచి శరణుజొచ్చినట్టి నన్ను పాలించుము) అన్నట్లు క్షత్రబంధువును “భగవంతంప్రపన్నాసాభగవంత మవాపహ” (భగవంతుని శరణుజొచ్చి భగవంతునిపొందిన దాయెను” అన్నట్లు మాధవియును, “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవ మాస్యేభ్యః స్రుతశోణితం। విలోక్య శరణంజగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనం” (తల నరకబడగా రక్తము స్రవించునట్టి కాళియునిజూచి వానిభార్యలు భగవంతుని శరణుజొచ్చిరి) అన్నట్లు కాళియపత్నులును “ప్రణామ ప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః శరణంత్వా మనుప్రాప్తాః సమస్తా దేవతాగణాః) (దైత్యులచే జయింపఁబడి దేవతలందరును దండము సమర్పించుచువచ్చి నిన్ను శరణుజొచ్చిన వారయిరి) అన్నట్లు ఇంద్రాదిదేవతలును, “రాక్షసైర్మథ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః। శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరథాత్మజం) (రాక్షసులచే ధ్వంసము చేయఁబడునట్టి వానరసైన్యము శ్రీరామచంద్రుని శరణుకొచ్చెను)అన్నట్లు వానరసేనయును, యీ మొదలగు వారందఱును శరణుజొచ్చినందున ప్రపత్తికి యిట్టి వారధికారులనెడి నియమము లేదు. రుచిగలవారందఱును అధికారులని యెఱుంగునది.

అవతారిక: — తరువాత ఫలనియమము లేకుండుటనుగుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు. ఫలనియమము లేకపోవుటకుఁ గారణమేమనఁగా నందులకు సమాధానమును “ధర్మపుత్రాదిగళుక్కు” ఇత్యాది వాక్యముచే సాధించుచున్నారు.

మూ॥ 33॥ ఫలనియమమిన్రిక్కే యెన్నిన్నపడి యెన్నెన్నిల్; ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్ రాజ్యమ్, ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్, కాకత్తుక్కుమ్ కాళియను క్కుమ్ ఫలమ్ ప్రాణమ్, శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుక్కు ఫలమ్ కైఙ్కర్యమ్, శ్రీవిభీష ణాళ్వానుక్కు ఫలమ్ రామప్రాప్తి, పెరుమాళుక్కు ఫలమ్, సముద్రతరణమ్ ఇళైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి.

మూ॥3౪॥ విషయనియమమావతు—గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై;

అనన్తరమ్ ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఫలనియమమిన్రిక్కే యెన్నిన్న పడి యెన్నెన్నిల్) ఎన్రు. అతుక్కు త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కుఫలమ్) ఎన్రు తుడఙ్గి. ఇత్తాల్-కీழ் అధికారి నియమాభావత్తుక్కుడలాక క్కాట్టప్పట్ట ధర్మపుత్రాదికళ్ తుడ క్కమాన ప్రపత్తాక్కళానవర్కళ్, రాజ్యార్థమాకవుమ్, వస్త్రార్థమాకవుమ్, ప్రాణార్థమాక వుమ్, కైఙ్కర్యార్థమాకవుమ్, రామప్రాప్త్యర్థమాకవుమ్, సముద్రతరణార్థమాకవుమ్, రామాను వృత్త్యర్థమాకవుమ్, ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లైయెన్రు తాయిற்று.

ఆక, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలాది నియమాపేక్షైయిల్లైయెన్ర ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిత్తార్ కీழ், ‹‹విషనియమమేయుళ్ళతు›› ఎన్రప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (విషయనియమమావతు) ఎన్రు తుడఙ్గి. (గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్రతు-పరత్వాదికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు సౌలభ్యాదిగుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకైయెన్రపడి. అన్దగుణపూర్తితానుళ్ళ తెఙ్గేయెన్న,

---

మూ॥ 33॥ ఫలనియమము లేకపోవుట యెట్లనఁగా:—ధర్మపుత్రాదులకు ఫలము రాజ్యము. ద్రౌపదికి ఫలము వస్త్రము. కాకాసురునికిన్ని కాళియునికిన్ని ఫలము ప్రాణము. శ్రీగజేంద్రాళ్వానుకి ఫలము కైంకర్యము. శ్రీ విభీషణుల వారికి ఫలము శ్రీరామప్రాప్తి. శ్రీరామచంద్రునికి ఫలము సముద్రతర ణము. శ్రీలక్ష్మణస్వామికి ఫలము రామానుసరణము.

మూ॥ 3౪॥ విషయనియమమనఁగా—గుణపూర్తిగలతావే విషయమగుట

ఇంతకుముందు అధికారినియమము లేకపోవుటకు నిదర్శనముగాఁ జేర్కొనంబడినట్టి ధర్మ పుత్రులు మొదలుగాఁగల ప్రపన్నులు రాజ్యార్థముగాను, వస్త్రార్థముగాను, ప్రాణార్థముగాను కైంకర్యార్థముగాను రామప్రాప్త్యర్థముగాను, సముద్రతరణార్థముగాను, రామానువృత్త్యర్థముగా నను ప్రపత్తిచేయుటంజేసి ప్రపత్తికి ఫలనియమములేదని యేర్పడు చున్నది.

అవతారిక:—కావున నింతకుముందు ప్రపత్తికి దేశకాలాదినియమములు లేవను ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించి యిప్పుడు విషయనియమమే కావలశినదను ప్రతిజ్ఞను ఉపపాదించు చున్నారు.

(విషయనియమమ్) ఇత్యాది. గుణములు పూర్తిగానుండునదియేవిషయ మగును అనఁగా పర త్వాదులన్నింటిలోను సౌలభ్యాదిగుణములు పూర్తిగాగలదియే విషయమనుట.

అవతారిక:—అట్టిగుణపూర్తియున్నది యెచటననఁగా నది యర్చావతారమునఁగలదని ‹‹పూ ర్తియుళ్లతు›› ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ పూర్త్తియుళ్ళతు మర్చ్చావతారత్తిలే.

మూ॥ ౩౬॥ ఆళ్వార్కళ్ పలవిడత్తిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు మర్చ్చావతారత్తిలే.

(పూర్త్తియుళ్ళతు మర్చ్చావతారత్తిలే) ఎన్గిఱాన్. ‘‘అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి’’ ఎన్ఱు స్వతస్సర్వజ్ఞనానతానే శొల్లప్పుక్కాలుమ్ శొల్లి త్తలైక్కట్ట వరితామ్పడి యిఱే అర్చ్చావతారగుణపూర్త్తి యిరుప్పతు.

ఇగ్గుణపూర్త్తియుళ్ళ అర్చ్చావతారమే ప్రపత్తిక్కుడైత్త విషయమెన్నుమత్తై, ప్రపన్నజనకూటస్థరుడైయ అనుష్ఠానత్తాలుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱాన్ మేల్, (ఆళ్వార్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱైయాలే పరత్వాదికళై యెల్లామ్ కరతలామలకమాక క్కణ్డిరుక్కుమవర్కళిఱే ఆళ్వార్కళ్, ఇప్పడియిరుక్కుమవర్కళ్, ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తాలే పలకాలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱవళవిల్, పలవిడఙ్గళిలు మర్చ్చావతారత్తిలేయిఱే ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు, స్థలాన్తరత్తిల్ క్వాచిత్కమిత్తనైయిఱే. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఆళ్వార్కళుక్కెల్లామ్ తలైవరాన నమ్మాళ్వార్, ‘‘అకలకిల్లేన్’’ ‘‘ఆఱెనక్కు నిన్పాతమే శరణాక త్తన్దొழిన్దాయ్’’ ‘‘కழల్కళవైయే శరణాకక్కొణ్డ’’ ‘‘నమ్పెరుమాన్ అడిమేల్ శేమఙ్గొళ్ తెన్కురుకూర్చ్చడకోపన్’’ ‘‘ఉన్నడిక్కీழమర్న్దుపుకున్దేన్’’ ఎన్ఱిప్పడి

మూ॥ పూర్త్తియుండినది యర్చ్చావతారమున

మూ॥ ౩౬॥ ఆళ్వారులు పలుతావులఁ బ్రపత్తిచేసినదియును అర్చ్చావతారముననే.

‘‘అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి’’ (అర్చ్చావతారమునఁగల గుణములను నాచేఁ జెప్పనలవికాదు నూఱులకొలది సంవత్సరములును చాలవు) అని సర్వజ్ఞుఁడగు తానే యానతిచ్చియున్నాఁడు గదా! కావున నర్చ్చావతారమునఁగల గుణములు చెప్పి ముగించుట కశక్యములుగాను గదా యుండును

అవతారిక:—ఇట్టి గుణపూర్త్తిగల యర్చ్చావతారమే ప్రపత్తికిఁ దగినవిషయమనుదానిని ప్రపన్నజన కూటస్థులగు నాళ్వారుల యనుష్ఠానమును బట్టియును తెలుపుచున్నారు.

(ఆళ్వార్కళ్) ఇత్యాది. భ్రమరహితమగు జ్ఞానానందమును లభించినవారగుటంజేసి పరత్వాదుల నన్నింటిని కరతలామలకముగాను సేవించియున్నట్టివారుగదా ఆళ్వారులు. ఇట్టివారగు వీరు ప్రాప్యవస్తువును బొందుటకుగాను త్వరాతిశయమువలన అనేక పర్యాయములు ప్రపత్తిజేయునప్పుడు అనేకతావుల నర్చ్చావతారమునఁ గదా వీరు ప్రపత్తిచేసినది. వేఱొకచోట నరుదుగాను గదా వీరు ప్రపత్తి చేసియున్నారు.

అది యెట్లనిన, ఆళ్వారులందఱిలో ప్రధానులగు నమ్మాళ్వారులు ‘‘ఆఱెనక్కు నిన్పాదమే శరణాక త్తన్దొழిన్దాయ్’’ (తి. వా. ౫. ౭. ౧౦) (నాకు ఉపాయము నొసంగునప్పుడు నీ శ్రీపాదములనే యుపాయముగా నొసంగినాడవు) అనియు. ‘‘కழల్ కళవైయే శరణాకక్కొణ్డ’’ (తి. వా. ౫. ౮. ౧౧) (శ్రీపాదములనే శరణుజొచ్చిన) అనియు, ‘‘నమ్పెరుమాన్ అడిమేల్ శేమఙ్గొళ్ తెన్కురుకూర్ చ్చడగోపన్’’ (తి. వా. ౫. ౯. ౧౧) (సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములమీఁద క్షేమకరత్వబుద్ధిని స్వీకరించినవారును. సుందరంబైన తిరునగరికి స్వామియైన నమ్మాళ్వారులు) అనియు, ‘‘ఉన్నడిక్కీழమర్న్దు పుకున్దేన్’’ (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦) (నీ శ్రీపాదములక్రింద

పలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిన్నదు అర్చావతారత్తిలేయిఱే; *పిఱన్దవాఱు ఒన్ఱిలుమిఱే అవతారత్తిలే శరణమ్పుక్కతు. తిరుమఙ్గైయాళ్వారుమ్, ""నన్దన్ తిరువడియడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్"" ""విణ్ణైయార్ తిరువేఙ్గడవా నాయేన్ వన్దడైన్దేన్"" ""కావళమ్పాడిమేయకణ్ణనే కళైకణీయే"" ""అణివణ్ణానిన్నడియిణై యడైన్దేన్ అణిపొழிల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే"" ఎన్ఱిప్పడి అర్చావతారత్తిలే

ఆమూరియున్నవాఁడనై ప్రవేశించితిని) అనియు నిట్లు అనేకతావుల ప్రపత్తిచేసినది యర్చావతారమునఁ గదా! *""పిఱన్ద వాఱుమ్"" (తి. వా. ౫. ౧౦. ౧) అను పాసురమున నొక్కతావునఁ గదా వీరు అవతార విషయమునఁ బ్రపత్తిచేసియున్నారు.

తిరుమఙ్గైయాళ్వారును ""నన్దన్ తిరువడి యడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తెన్దాయ్"" (తి. మొ. ౧. ౬. ౧) (నాస్వామీ నైమిశారణ్యమునకు వచ్చి నీ శ్రీపాదము నాశ్రయించితిని) అనియు ""విణ్ణైయార్ తిరువేఙ్గడవా నాయేన్ వన్దడైన్దేన్"" (తి. మొ. ౧. ౯. ౧) (నిత్యసూరులకు సేవ సాయించువాఁడవయిన వేఁకటాచలమున వేంచేసియుండు నీ శ్రీపాదముల నాశ్రయించితిని) అనియు, ""కావళమ్పాడిమేయ కణ్ణనే కళైకణీయే"" (తి. మొ. ౪. ౬. ౧) (తిరుక్కావళమ్పాడి యను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండు శ్రీకృష్ణా! ఆశ్రితులను విడువనట్టి నీవే నాకు రక్షకుండవు.) అనియు, ""అణివణ్ణా నిన్నడియిణై యడైన్దేన్ అణిపొழிల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే"" (తి. మొ. ౪. ౯. ౧)

*అవతారిక.—తిరుపల్లవాఴి నెడు దివ్యదేశమునుజేరి సర్వేశ్వరుని యనుసంధించుటకు శక్తిలే నివారైన నమ్మాళ్వార్లు భగవద్గుణానుభవము జేయుటకుఁగూడ శక్తిలేనివారై, గుణానుభవము జేయునట్లు నన్ననుగ్రహింపుమాయని ప్రార్థించుచున్నారు.

పిఱన్దవాఱుమ్వళర్న్దవాఱుమ్ పెరియపారతమ్కైశెయ్తు, ఐవర్క్కు
త్తిఱఙ్గళ్ కాట్టియిట్టు చ్చెయ్తుపోనమాయఙ్గళుమ్,
నిఱన్దనూడుపుక్కెనతావియై నిన్ఱునిన్ఱురుక్కియుణ్గిన్ఱ, ఇ
చ్చిఱన్దవాన్ శుడరే యున్నైయెన్ఱుకొల్ శేర్వతువే.

అ॥ పిఱన్దవాఱుమ్ - అవతరించినప్రకారమును, వళర్న్దవాఱుమ్ - పెరిగినప్రకారమును, పెరియ - గొప్ప, పారతమ్ - భారతయుద్ధమందు, కైశెయ్తు - (సేనలను) వ్యూహముగా నేర్పరచి. ఐవర్క్కు - పఞ్చపాణ్డవులకు, తిఱఙ్గళ్ - ఉపాయములను, కాట్టియిట్టు - నేర్పించి, శెయ్తు - (ఆశ్రితులయందు) ఆదరించి, పోన - (పరమపదమునకు) వేంచేసిన, మాయఙ్గళుమ్ - ఆశ్చర్యచేష్టితములును, నిఱన్దు - మర్మమైన (నాహృదయముయొక్క), ఊడుపుక్కు - లోపల ప్రవేశించి, ఎనతావియై - నాయాత్మను, నిన్ఱు నిన్ఱు - విడువకుండనుంచి, ఉరుక్కి - కరఁగించి, ఉణ్గిన్ఱ - నశింపఁజేయుచున్నవి. ఇచ్చిఱన్ద - ఇట్టిశ్లాఘ్యమైన, వాన్ - అపరిచ్ఛిన్నమైన, శుడరే - తేజోమయస్వరూపుఁడా ఉన్నై - నిన్ను, శేర్వతు - చేరుట, ఎన్ఱుకొల్ - ఎప్పుడో

తా॥ ఓ శ్రియఃపతీ! ఈలోకమునందు జన్మించుటకుఁ గారణమైన పుణ్యపాపములేమియు లేని నీవు తనసఙ్కల్పముచే నప్రాకృతదివ్యమఙ్గళ విగ్రహముతోఁగూడ ఆశ్రిత సంరక్షణార్థమై యవతరించినవిధంబును, తరువాత పూతనా శకటాసురుఁడు మొదలగు లెక్కలేనిశత్రువులనడుమ నుండి యశోదాదులయొక్క పాలు నెయ్యి మొదలగు పదార్థముల నారగించి పెరిగినవిధంబును, భారత యుద్ధమందు భీష్మద్రోణ కర్ణ దుర్యోధనాదులు నశించుటకుఁ దగిన ఉపాయములను నేర్పించిన విధంబులును, వెనుక శ్రీవైకుణ్ఠమునకు వేంచేసిన విధంబును నాహృదయమం దెల్లప్పుడునుండి నన్ను శిథిలపఱచుచున్నవి. ఈ వ్యసనము తీరునట్లు అపరిమిత జ్యోతిస్స్వరూపుండవైననిన్ను నేనే కాలమందు పొంది సుఖపడఁగలనో యని.

మూ॥ ౩౬॥ "పూర్ణమ్" ఎన్గైయాలే ఎల్లాగుణజ్గళుమ్ పుష్కలజ్గళ్.

యిత్తై పలవిడజ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిన్ఱు; మత్తైయాళ్వార్కళుక్కు మిప్పడి తత్తప్రబన్ధజ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు. "ప్రపత్తిపణ్ణిన్ఱుమ్" ఎన్ఱిఱ ఇన్దచశబ్దత్తాలే, "పూర్తియుళ్ళతుమ్" ఎన్ఱు కీళ్చొన్నత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.

ఇప్పడి ఇవ్వాళ్వార్కళ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమిడజ్గళిల్ పరత్వాదికళెల్లామిరుక్క అర్చావతారత్తిలే పణ్ణుకైక్కుడి-ఇతిల్ గుణపూర్తియిఱే, అన్దగుణపూర్తియై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పూర్ణమ్ ఎన్ఱుతుడజ్గి). (పూర్ణమెన్గైయాలే) ఎన్ఱతు. *"పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ

మూ॥ ౩౬॥ "పూర్ణం" అను శ్రుతివాక్యమునుబట్టి యన్నిగుణంబులు నిచట పుష్కలములు.

(సముద్రముయొక్క వర్ణముగలిగిన గంభీరస్వభావుఁడా! అమరినుండు యుద్యానవనంబులుగల శ్రీరంగంబున వేంచేసియున్నట్టి స్వామీ! నీపాదపద్మముల నాశ్రయించినవాఁడను.) అని యిట్లు అర్చావతారమునఁ గదా యనేకతావులఁ బ్రపత్తి చేసినది. తక్కినయాళ్వారులవిషయమునను వారి వారి గ్రంథములయందుఁ జూచుకొనునది "ప్రపత్తిచేశినదియును" అను తావునందు "సముచ్చయార్థము" చే నింతకుపూర్వము "పూర్తియుండినది" అని చెప్పినది సముచ్చయము చేయఁబడుచున్నది.

అవతారిక: — ఆళ్వారులు ప్రపత్తిచేయునప్పుడు పరత్వాదులన్నియునుండగా, అర్చావతారమునఁ బ్రపత్తిచేయుటకుఁ గారణము అందుండు గుణపూర్తియే గదా! అట్టి గుణపూర్తిని సప్రమాణముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(పూర్ణమ) ఇత్యాది. "పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే" అని శ్రుతియం

"...షాభ్యుక్తా, తదేవభూతం తదుపాసితవ్యం సత్యం తద్ద్వయం" అనునది పూర్వవాక్యము "శ్రీమన్నారాయణచరణౌశరణం ప్రపద్యే ఇదం పూర్ణమదః పూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే సర్వం సహోమ్" అనునది యుత్తరవాక్యము "శ్రీమత్తేనారాయణాయనమః వేదుం బ్రహ్మవిదః వేదానాం వేద వేదితవ్యం య ఏవం వేద ఇత్యుపనిషత్" అనునది కనుక్కనుక యీతావున "ఇదంపూర్ణం" అని యారంభించి "సహోమ్" అనువరకును ఈవాక్యము ద్వయముయొక్క మధ్యనుండుటంజేసి ద్వయమునఁ జెప్పఁబడినట్టి యుపాయోపేయముల గుణములఁదెలుపుచున్నది. మరియు, "ఉక్తాగుణానశక్యంతే" అన్నట్లు పూర్ణశబ్దార్థమునకు సంకోచములేకపోవుటంజేసియు, "పంచప్రకారోహం" అన్నట్లు అయిదు విధములుగా నుండును" అనెడి ప్రతిజ్ఞనుబట్టియు "పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాత్" అన్నట్లు ముందు ముందు దానికంటెను తరువాతిది తరువాతిది గొప్పదిగాఁ జెప్పఁబడినందునను ఈశ్రుతివాక్యము అర్చావతారవైభవముఁదెలుపునదియని యేర్పడుచున్నది. ఈపైశ్రుతియొక్క యర్థమేమనఁగా:—

(ఇదం=ఈ యంతర్యామిస్వరూపము, పూర్ణం=కల్యాణగుణములతో నిండియున్నది, అదః=నిత్యవిభూతిగైన లోకాంతరముననుండు పరరూపమునది, పూర్ణం=గుణములతో నిండియున్నది, పూర్ణాత్=షడ్గుణపూర్ణమగు పరరూపముకంటెను స్పష్టమైన, పూర్ణం=వ్యూహరూపము; ఉద్రిచ్యతే=రెండు రెండు గుణములచే బహువిధమైనది. పూర్ణస్య=అనన్తావతారకందమై క్షీరాబ్ధిశాయియగు వ్యూహవిశేషమునుండి ప్రాదుర్భవించుటచే వ్యూహాత్మకమగు పూర్ణముతో సంబంధించిన,

మూ॥ ౩౭॥ ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితజ్గళాన సౌలభ్యాదికళ్

పూర్ణమేవావశిష్యతే । సర్వంపూర్ణంసహోమ్” ఎన్ను శ్రుతికళ్లుక్కైయాలే యెన్నపడి. (ఎల్లాగుణజ్గళుమ్ పుష్కలజ్గళ్) ఎన్నతు-ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకజ్గళాన గుణజ్గళోడు ఆశ్రిత కార్యాపాదకజ్గళాన గుణజ్గళోడు వాశియఱ, సకలకల్యాణ గుణజ్గళు మివ్విషయత్తిలే సమ్పూర్ణమెన్నపడి.

ఆనాల్ “వాసుదేవోఽసిపూర్ణః”ఎన్గిఱపరత్వత్తిలుమ్కాట్టిల్ ఇజ్గుత్తైక్కుత్తు మెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్నుగుడజ్గి. (ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితజ్గళాన) ఎన్నతు-ఉపాయమాక పృత్తుమిడత్తిల్ వేణ్డునవైయాన వెన్నపడి. సౌలభ్యాదికళావన – కణ్డుపత్తుక్కైక్కు-అపేక్షిత సౌలభ్యముమ్, మేన్మైక్కణ్డుకలామైక్కు-అపేక్షిత సౌశీల్యముమ్, కార్యమ్ శెయ్యుమెన్ను విశ్వసిక్కైక్కు-అపేక్షిత స్వామిత్వముమ్, కుత్తజ్గళ్ణు వెరువామైక్కు-అపేక్షిత వాత్సల్యముమ్.

మూ॥ 32॥ ప్రపత్తికిఁ గావలసినట్టి సౌలభ్యాదులు

దుఁ జెప్పియుండుటవలననని యెఱుంగునది. (అన్నిగుణంబులు పుష్కలములు) అనఁగా నాశ్రయించువిషయమున సౌకర్యముఁ గలుగఁజేయునట్టి గుణములును ఆశ్రితులకు సౌకర్యముఁగలుగఁజేయు గుణములును ఒక్కటియైన్ను తప్పకుండ కల్యాణగుణంబులన్నియును ఈవిషయమున సంపూర్ణముగా నున్నవనుట.

అవతారిక:—అయితే “వాసుదేవోసి పూర్ణః” (వాసుదేవుండు సంపూర్ణుండు) అని చెప్పియున్నట్టి పరత్వముకంటెనున్న దీనికిఁగల యాధిక్యత యెద్దియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది. (ప్రపత్తికిఁగావలశినవి) అనఁగా నుపాయముగాఁ గైకొనునప్పుడు కావలశినవనుట. సౌలభ్యాదులనఁగా చూచి యాశ్రయించుటకుఁదగిన సౌలభ్యమును, స్వామిత్వముఁ దలంచుకొని భయపడకుండుటకుఁ గావలశిన సౌశీల్యమును, కార్యసిద్ధి కాఁగలదని విశ్వసించుటకుఁ గావలసినదియగు స్వామిత్వమును, దోషంబులఁదలంచుకొని భయపడకుండుటకుఁ గావలశి

పూర్ణం=కల్యాణగుణపూర్ణమగు విభవరూపమును, ఆదాయ=స్వహేతువుగా స్వీకరించి,పూర్ణమేవ=కల్యాణగుణపూర్ణమగు అర్చావతారమే, అవశిష్యతే=నిత్యాశ్రయణీయమగుటచే నిత్యసన్నిహితమైనదిగాను, సౌలభ్యాదిగుణపూర్తి కాశ్రయముగాను పరత్వాదులలో కుత్కృష్టమైనదిగాను నుండును. ఓమ్=రక్షకత్వప్రాప్యత్వవిశిష్టమగు అర్చావతారమునందు, సర్వం=ఆశ్రయించువిషయమున సౌకర్యమును గలుగఁజేయునట్టివియు ఆశ్రితులకార్యమును సిద్ధింపఁజేయునవియు నగు నన్నిగుణములును, సహపూర్ణం=మిళితములై పుష్కలములుగానుండును. అని యర్థము. ఇందువలన పరవ్యూహాదులకుఁ గల కాలసన్నికర్షమును, అంతర్యామియందుండు దేశకాలసన్నికర్షరూపమగు సౌలభ్యమును ఈ విభవ లగు నాశ్రయణోపయుక్తములగు గుణంబులున్ను జ్ఞానశక్త్యాదిరూపముగ కార్యోపయుక్తములగు గుణములై పూర్వము పఠింపఁబడిన పూర్వవాక్యమునందలి నారాయణపదముచేఁ దెలుపఁబడినట్టియన్ని గుణములును అర్చావతారమున పుష్కలముగాఁ గలవని యేర్పడుచున్నది.

మూ॥ ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిజ్గే.

“నికరిల్ పుకழாయ్” ఇత్యాదియాలే. ఇన్నాలుగుణజ్గళైయుమిచ్చే అழ்வారరుళిచ్చెయ్తతు. (ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిజ్గే) ఎన్నతు-పరత్వత్తిల్ ఇగ్గుణజ్గళెల్లాముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే పరమసామ్యాపన్నర్కుక్కు ముకమ్కొడుత్తిరుక్కి అవిడమాకైయాలే, పకల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశమఱ్ఱిరుక్కుమ్; అర్చావతారమాన విడత్తిల్ తన్మైక్కెల్లానిలమాన సంసారికళుక్కు ముకమ్ కొడుత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయ్ తోన్ఱుమెన్నపడి.

మూ॥ చీఁకటి గదిలో దీపమువలెఁ బ్రకాశించునది యిచట.

నదియగు వాత్సల్యమును, ఈ నాలుగు గుణములనే కదా * “నికరిల్ పుకழாయ్” (తి. వా. ౬. ౧౦. ౧౦) అను పాశురమున నమ్మాழ்వారులు సాయించియున్నారు.

(ఇరుట్టఱైయిల్) ఇత్యాది. పరత్వమునను, (పరమపదమునసున్నప్పుడును) ఈగుణంబులన్నియునున్నను, పరమసామ్యమునుఁ బొందినవారికి సేవసాయించునట్టి తావైనందున నచట అవి పగటివేళ వెలిగించిన దీపమువలెనే ప్రకాశము తగ్గియుండును. అర్చావతారమునందో, నైచ్యమునకు పరమకాష్ఠయగు సంసారులకు సేవసాయించునట్టి తావయినందున, ఇచట అవి అంధకారముగల తావునఁ బెట్టిన దీపమువలెనే యెక్కువ ప్రకాశముగలవిగాఁ దెలియవచ్చును. విషయమున్న తావు

---

*అకలకిల్లేనిఱైయుమెన్ఱలర్మేల్ మఙ్గైయుఱైమార్పా,
నికరిల్ పుకழாయులకమూన్నుడైయా యెన్నైయాళ్వానే,
నికరిలమరర్ మునిక్కణజ్గళ్ విరుమ్పుమ్ తిరువేజ్గడత్తానే,
పుకలొన్ఱిల్లా వడియే నున్నడిక్కీழ் అమర్న్దుపుకున్దేనే.

అ॥ ఇఱైయుమ్ - ఒకక్షణముగూడ, అకల - విశ్లేషించియుండుటకు, కిల్లేన్ - సమర్థురాలుకాను; ఎన్ఱు - అని, అలర్ మేల్ - పుష్పముమీదవాసముజేయుచున్న (నిరతిశయభోగ్యురాలైన), మఙ్గై - పెరియపిరాట్టి, ఉఱై - నిత్యవాసముజేయుచున్న, మార్పా - వక్షస్థలముగలవాఁడవై, నికరిల్ - ఒప్పులేని, పుకழாయ్ - యశస్సుగలవాఁడునై, ఉలకమ్మూన్ఱు - మూడు లోకములను, ఉడైయాయ్ - (తనకురక్ష్యములై) కలవాఁడునై, ఎన్నై - నన్ను, ఆళ్వానే-పరిపాలించువాఁడవై, నికరిల్ - ఒప్పులేని, అమరర్ - నిత్యసూరులును, మునిక్కణజ్గళ్ - ఋషిసమూహములును, విరుమ్పుమ్ - ఆశపడి యాశ్రయించుచున్న, తిరువేజ్గడత్తానే - తిరుమలయందు వేంచేసియున్న ఓస్వామీ ! పుకల్ - ఉపాయము, ఒన్ఱు - ఒకటియు, ఇల్లా - లేని, అడియేన్ - దాసుఁడనైన నేను, ఉన్నడిక్కీழ் - నీశ్రీపాదములక్రింద, అమర్న్దు - అమరియున్నవాఁడనై, పుకున్దేన్ - ప్రవేశించితిని.

తా॥ సౌన్దర్యసౌగన్ధ్యమార్దవాదిగుణములచే నిరతిశయభోగ్యురాలైన పెరియపిరాట్టికూడ క్షణకాలము విశ్లేషించియుండలేక పెల్లప్పుడు నీవక్షస్థలమందు నిత్యవాసముజేయునట్లు నిరతిశయభోగ్యభూతుఁడవై, నిరుపమానంబులైన వాత్సల్యాదికల్యాణగుణములుకలవాఁడవై, సకలజగద్రక్షకుఁడవై, నిత్యసూరిసేవ్యుఁడవై, వేంకటాద్రియందత్యన్తసులభుఁడవై వేంచేసియున్న ఓశ్రీమన్నారాయణుఁడా ! నేనుసకలోపాయములను వదలి నీశ్రీపాదములనే యుపాయముగానమ్మి యాశ్రయించితినని.— ఈపాశురముద్వయార్థప్రతిపాదకమని పూర్వాచార్యులునిర్వహించుదురు.

మూ॥ ౩౮॥ పూర్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కులైత్తుక్కొణ్డు
తన్నై యనాదరిక్కుమవర్కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కుమిడమ్.

విషయఙ్గళ్ విషత్తిలేయిఱే ఇక్కుణఙ్గళ్ ప్రకాశిప్పతు, అఙ్గుళ్ళారుమ్ శీలాదిగుణానుభవమ్ పణ్ణుకైక్కు వరువతిఙ్గేయిఱే; సౌలభ్యమ్ మున్నాక వగుళిన్నియెత్తతు-కణ్డుపత్రుకైక్కుఱుప్పాన సౌలభ్యమే ప్రపత్తిక్కు ప్రధానాపేక్షితమెన్నుమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

"ఇగ్గుణఙ్గళ్ ప్రకాశిప్పతిఙ్గే" ఎన్ఱతై యుపపాదిక్కిఱార్ (పూర్త్తియైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. పూర్త్తియావతు - అవాప్తసమస్తకామత్వమ్, అత్తైక్కులైత్తుక్కొళ్ళుకైయావతు-ఇవనిట్టతుకొణ్డు తృప్తనాక వేణ్డుమ్పడి సాపేక్షనాయిరుక్కై. స్వాతన్త్ర్యమావతు-స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్; అత్తైక్కులైత్తుక్కొళ్ళుకై యావతు-ఆశ్రితాధీనస్వరూపస్థిత్యాదికనైయుడైయనాకై. "తదిచ్ఛయా మహాతేజా భుఙ్క్తే వై భక్తవత్సలః। స్నానంపానం తథాయాత్రాం కురుతేవై జగత్పతిః। స్వతన్త్రస్స జగన్నాథో ఽప్యస్వతన్త్రో యథాతథా। సర్వశక్తిర్జగద్ధాతా ప్యశక్త ఇవచేష్టతే" ఎన్నక్కడవతిఱే. "అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారిఱే భట్టర్. తన్నిచ్ఛై యొழియ ఇవన్ రుచిక్కులైక్కు హేతు విల్లామైయాలే (కులైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్గిఱార్. (తన్నై

మూ॥ ౩౮॥ సంపూర్తినిన్ని స్వాతంత్ర్యమునున్ను సంక్షేపించుకొనియుండి తన్ను
అనాదరించినవారలనుగూడ ఆదరించుట యుచట.

నంగవా గుణములు ప్రకాశించును. ఆచట (పరమపదమున) నుండువారు సర్వేశ్వరుని శీలాది గుణముల ననుభవించుటకైవచ్చునది యిచ్చటికేగదా! వీటిలో సౌలభ్యము ముందుగాఁ బేర్కొనుటకు హేతు వేమనఁగా, కండ్లారఁజూచి యాశ్రయించుటకుఁ గావలశినదియగు సౌలభ్యమే ప్రపత్తికి ముఖ్యముగాఁ గావలశినదియని తెలుపుటకుగావని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—"ఈగుణములు ప్రకాశించునది యిచట (అర్చావతారమున) అనుదానిని యుపపాదించుచున్నారు:—

(పూర్తియైయుమ్) ఇత్యాది. పూర్తియనఁగా అవాప్తసమస్తకామత్వము. దానిని సంక్షేపించుకొనియుండుట యనఁగా—ఈతండు ఇచ్చినది తీసికొని (నివేదనముచేసినది యారగించి) తృప్తిపొంది యుండవలశినంత యొక్క దాని యాపేక్షగలవాఁడుగానుండుట. స్వాతంత్ర్యమనఁగా—తన యధీనములోనుండు స్వరూపాదులఁ గలిగియుండుట. దానినిసంక్షేపించుకొని యుండుటయనఁగా, ఆశ్రితుల యధీనములగు స్వరూపస్థిత్యాదులఁ గలిగియుండుట. అదియెట్లనిన "తదిచ్ఛయా మహాతేజా భుఙ్క్తే వై భక్తవత్సలః। స్నానంపానం తథాయాత్రాం కురుతే వై జగత్పతిః। స్వతన్త్రస్స జగన్నాథో ప్యస్వతంత్రో యథాతథా సర్వశక్తిః జగద్ధాతా ప్యశక్త ఇవచేష్టతే" (భక్తవత్సలుండగు సర్వేశ్వరుండు భక్తులయిచ్ఛకధీనముగ భుజించుచున్నాడు. అట్లే జగత్పతియగు నీతండు స్నానపానాదులంగూడ యొనర్చుచున్నాడు. జగన్నాథుఁడగు నీతండు స్వతంత్రుఁడైనను స్వతంత్రుండు కాని వానివలెనున్న సర్వశక్తిగ్మైనను అశక్తునివలెనున్న ఆచరించుచున్నాడు) అని విష్వక్సేన సంహిత యందుఁ జెప్పఁబడినదికదా! మఱియు భట్టరును "అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః" (రం. స్త.) (అర్చకులకు పరాధీనములగు తన స్థితిగతులుగలవాఁడు) అనిగదా ప్రసాదించియున్నారు. ఇట్లు వీటిని సంక్షేపించుకొనుటకు తనయిచ్ఛనేతప్ప వేఱొక్క హేతువు లేకపోవుటంజేసి మూలమున

యనాదరిక్కుమ్ అవర్కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కుమవిడమ్) ఎన్గతు—తానిప్పడి సులభనాయ్ వన్దునిన్రాల్ అరియాద వెళియవనాయ్ నిఱ్కుమ్బ్రోతు మెన్ఱు విరుమ్బి మేల్ విழுకైయన్రిక్కే, అవ్వళవిల్ తానే హేతువాక ఉపేక్షిక్కుమ్ సంసారికళై త్తాన్ విడమాట్టాతపడి యన్రిక్కే, అవర్కళై యొழிయచ్చెల్లామై తోన్ఱుమ్బడి నిఱ్కుమ్ స్థలమ్ అర్చ్చావతారమెన్గై. పూర్ణమ్మైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ సుఱుక్కిక్కొణ్డు నిఱ్కైయాలే సౌలభ్య సౌశీల్యజ్గళుమ్, తన్నైయనాదరిక్కుమ్ అవర్కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కైయాలే స్వామిత్వ వాత్సల్యజ్గళు మిజ్గేతోన్ఱానిన్ఱతిఱే.

అన్రిక్కే, (పూర్ణమ్మైయుమ్) ఎన్గతుడజ్గ ఇవ్వాక్యమెల్లావత్తాలుమ్ గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ ప్రధానమాన సౌలభ్యత్తైయే ఓడవైత్తారాకవుమామ్; అప్పోతు, ఇవ్విషయత్తినుడైయ సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు వాక్యసజ్గతియాకక్కడవతు. కణ్ణుక్కు విషయమామ్బడి నిత్యసన్నిధి పణ్ణికొణ్డిరుక్కైయన్రిక్కే, సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కుమ్ తన్నై, సాపేక్షనుమ్ పరతన్త్రనుమాక్కిక్కొణ్డు, తన్నైయనాదరిక్కుమ్ సంసారికళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కైక్కు మేఱ్పట్ట సౌలభ్యమిల్లైయిఱే. "ఏవం పఞ్చప్రకారో౽హం ఆత్మనాంపతతామధః । పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః । సౌలభ్యతో జగత్స్వామీ సులభో హ్యుత్తరోత్తరః" ఎన్ఱు పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ సౌలభ్యముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వపూర్వత్తైక్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు సౌలభ్యమతిశయిత్తిరుక్కుమెన్ఱు తానే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే సౌలభ్యత్తుక్కెల్లై నిలమ్ అర్చ్చావతారమిఱే.

పరత్వాదికళిలుణ్డాన దౌర్లభ్యత్తైయుమ్ అర్చ్చావతార సౌలభ్యత్తైయుమ్ దృష్టాన్తముఖేన దర్శి

(సంక్షేపించుకొని) అని చెప్పఁబడినది. (తనను అనాదరించినవారిని తానాదరించుచుట్టితావు) అనఁగా—తానిట్లు సులభుండుగావచ్చి నిలిచినట్లయిన సర్వజ్ఞుండగువాఁడు మూఢుఁడుగావచ్చి లభించినాఁడేయని ప్రేమించి పైపైబడి యాశ్రయింపక, ఆట్టిమూఢత్వమునే నిమిత్తీకరించుకొని యుపేక్షించునట్టి సంసారులను తాను వదలిపెట్టకుండ వారలను విడిచితే జరుగకుండునట్లు ఉండునది యర్చ్చావతారమే కదా! పూర్తినిన్ని స్వాతంత్ర్యమునున్న సంక్షేపించుకొని నిలిచియుండుటచే సౌశీల్య సౌలభ్యములును, తన్ను అనాదరణచేసినవారి నాదరించి యుండువాఁడగుటంజేసి స్వామిత్వ వాత్సల్యములు ఈతావునఁ దేటపడుచున్నవి.

ఇంతేకాక, (పూర్ణమ్మైయుమ్) అను వాక్యము మొదలుకొని యీ వాక్యముచే నంతటను గుణచతుష్టయములో ప్రధానమగు సౌలభ్యమును గురించియె చెప్పుచున్నారనియును చెప్పవచ్చును. అట్లైనచో, అర్చ్చావతారముయొక్క సౌలభ్యాతిశయముఁ దెలుపుచున్నారనుట యీవాక్యసందర్భము. కంటికిఁ దెలియునట్లు ఎదురుగానుండుటయే కాక, అన్నివిధములను పరిపూర్ణుండై నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు తనను ఒకరియపేక్ష కలవానినిగాను పరతంత్రునిగానును చేసికొని తనను అనాదరించునట్టి సంసారుల నాదరించియుండుటకు మించిన సౌలభ్యమే లేదుగదా. "ఏవం పంచప్రకారో౽హ మాత్మనాం పతతామధః పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః. సౌలభ్యతో జగత్స్వామీ సులభో హ్యుత్తరోత్తరః" (నరకమునఁబడునట్టి యాత్మలను రక్షించుటకై నేను అయిదువిధములుగ నుండువాఁడను. వాటిలో ముందు ముందు వాటికంటెను తరువాతి తరువాతిది శ్రేష్ఠము. జగత్స్వామియగు నేను సౌలభ్యముచేతను తరువాతి తరువాతి స్వరూపమున నెక్కువ సులభుండుగానుందును) అనుతావున పరత్వాదులయందును సౌలభ్యమున్నను వాటిలో ముందు ముందుండువాటికంటెను తరువాతి తరువాతి వాటియందు సౌలభ్య మెక్కువగానుండునని భగవంతుఁడే స్వయముగ చెప్పియున్నాఁడు కదా!

అవతారిక:—పరత్వాదులయందుఁగల దౌర్లభ్యమును నర్చ్చావతారమునందుఁగల సౌలభ్యమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ గానిపించుచున్నారు.

మూ॥ ౩౯॥ భూగతజలమ్పోలే అన్తర్యామిత్వమ్;
ఆవరణజలమ్పోలే పరత్వమ్; పాఱ్కడల్ పోలే వ్యూహమ్;
పెరుక్కాఱుపోలే విభవఙ్గళ్;

పిపాసితాన్ మేల్ (భూగతజలమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. తృషార్తనుక్కు దేశాన్తరత్తిల్ పోక వేణ్డాతపడి నిన్ఱవిడత్తిలే యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, కొట్టుమ కున్దాలియుమ్కొణ్డు కల్లినాలల్లతు కుడిక్కక్కిడైయాత భూగతజలమ్పోలే యాయిత్తు, కణ్డుపక్క వేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "కట్కిలీ" ఎన్ఱపడియే కణ్ణుక్కు విషయమన్ఱిక్కే, అష్టాఙ్గయోగరూపయత్నత్తాలే కాణవేణ్డుమ్పడియాన అన్తర్యామిత్వమ్. అవనుక్కు, అణ్డత్తుక్కప్పుఱత్తే పెరుకిక్కిడక్కుమ్ ఆవరణజలమ్పోలే యాయిత్తు, ఇవనుక్కుమ్, "అప్పాల్ ముతలాయ్ నిన్ఱ వళప్పరియవారముతు" ఎన్ఱపడియే లీలావిభూతిక్కప్పుఱప్పట్టిరుక్కుమ్ పరత్వమ్, అప్పడి అతివిప్రకృష్టమన్ఱియే అణ్డాన్తర్గతమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవనుక్కు దుష్ప్రాపమాన పాఱ్కడల్ పోలేయాయిత్తు, ఇవనుక్కుమ్, "పాలాழினில் కిడన్తు పణ్పైయామ్ కేట్టయుమ్" ఎన్ఱపడియే కేట్టిరుక్కుమిత్తనైయల్లతు సెన్ఱు కాణవరితామ్పడియిరుక్కుమ్ వ్యూహమ్. ప్రత్యాసన్నమాయుమ్ తాత్కాలికర్క్కుపజీవ్యమాయ్ పాశ్చాత్యనానవనుక్కు దుర్లభమాన పెరుక్కాఱుపోలే యాయిత్తు, "మణ్మిసైత్తోన్ఱినాయ్" ఎన్ఱపడియే భూమియిలే యవతరిత్తు సఞ్చరిత్తుమ్, తత్కాలవర్తికళుక్కాశ్రయణీయమాయ్, పిఱ్కాలత్తిలుళ్ళవానవనుక్కు కిట్టా

మూ॥ ౩౯॥ భూమిలోనుండు జలమువంటిది యంతర్యామిత్వము. ఆవరణ (బ్రహ్మాండమునకు పైగానుండు) జలమువంటిది పరమపదము. క్షీరసముద్రము వంటిది వ్యూహము. నదీప్రవాహములవంటివి యవతారములు.

(భూగతజలం) ఇత్యాది. దప్పికగొనినవానికి వేఱొకచోటికి పోవనక్కఱలేకుండ తానున్నచోటనే యున్ననూ పార, గడ్డపలుగు, తీసికొనివచ్చి త్రవ్వితే, తప్ప త్రాగుటకు వలులేనట్టిదియగు భూమిలోనుండు జలమువంటిదిగదా? చూచి యాశ్రయింపవలయునని యాశపడినవానికి తన హృదయముననే యున్ననూ, "కట్కిలీ" (తి. వా. ౭. ౫. ౩) (కంటికిఁగానరానివాఁడా) అన్నట్లు కంటికిఁగానఁబడక అష్టాంగయోగరూపమగు ప్రయత్నముచేఁ జూడవలసినదియగు నంతర్యామిత్వము. అట్టివానికి అండమునకు బయటనుండు సముద్రజలమెట్టిదియో, అట్టిదియే వీనికిని "అప్పాల్ ముతలాయ్నిన్ఱ వళప్పరియవారముతు" (తి. సె. ౧౪) (అండమునకు వెలుపల కారణభూతముగానుండినదై యపరిచ్ఛేద్యమగు గొప్పయమృతము) అని తిరుమంగైయాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు, లీలావిభూతికావలనుండు పరమపదమును. అట్లు అత్యంతదూరమున నుండక, అండము లోపలనే యుండినను, వానికి దుష్ప్రాప్యమగు పాలసముద్రమువంటిది గదా! వీనికిని "పాలాழினி కిడన్తుమ్ పణ్పైయామ్ కేట్టేయుమ్" (పె. తి. అ. ౩౪) (పాలసముద్రమున నీవు నిద్రించు సౌందర్యమును నేను వినియున్నమాత్రమున) అని శ్రీనమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు, వినియుండుటతప్ప, దగ్గిరకుపోయి సేవించుట కశక్యమగు వ్యూహము. సమీపముననుండునదియై యేదొక కాలవిశేషమున నుండువారి కాధారభూతమై తరువాతి వారికి దుర్లభంబైనట్టి నదీప్రవాహమువంటిదిగదా! "మణ్మిసైత్తోన్ఱినాయ్" (తి. వా. ౬. ౯. ౫) అని యిట్లు శ్రీనమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు యీ భూలోకమున నవతరించి సంచరించినను ఆకాలముననుండి యుండినవారి కాశ్రయణీయమై తద

మూ॥ ౮౦॥ అతిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే అర్చావతారమ్.
మూ॥ ౮౧॥ ఇతుతాన్ శాస్త్రఙ్గళాలే తిరుత్తవొణ్ణాతే

తపడియాన విభవమ్ మున్బుళ్ళోర్క్కువైపోలన్ఱిక్కే అవనుక్కు విడాయ్ కెడప్పరుకలామ్బడి పెరుక్కాఱ్ఱిలే తేఙ్గినమడుక్కళ్ పోలే యాయిఱ్ఱు, ఇవనుక్కున్ దేశకాలకరణ విప్రకృష్టమన్ఱిక్కే కోయిల్కళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్ ఏఙ్గుమొక్క ఎల్లార్క్కుమ్ కణ్ణుక్కిలక్కామ్బడి నిఱ్కుఅ పిన్నానార్ వణఙ్గుమ్ శోతియాన అర్చావతారమ్ "ధామనికేతనేష్వపి కుటీకుఞ్జేషు" ఎన్గిఱపడియే పలవిడఙ్గళిలుమ్ సన్నిధిపణ్ణి నిఱ్కుమ్బడియై నినైత్తిత్తే (మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱు బహువచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్తతు. అవతారగుణఙ్గళెల్లా మర్చావతారస్థలఙ్గళిలే పరిపూర్ణమా యిరుక్కైయాలుమ్, అవతార విగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ పలవిడఙ్గళిలుమ్ పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలుమ్ (అతిలే తేఙ్గినమడుక్కళ్ పోలే) ఎన్గిఱతు.

ఇప్పడి ఆశ్రయణరుచి పిఱన్దార్క్కు ఆశ్రయణీయత్వే సులభమాయిరుక్కు మళవేయన్ఱు, రుచిజనకత్వాదికళు మివ్వర్చావతారత్తుక్కున్డెన్ఱు ఇతిన్ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

(ఇతుతాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ప్రకృతమాన సౌలభ్యాది గుణయోగత్తై యుట్కొణ్డు 'ఇతుతాన్' ఎన్ఱు పరామర్శిక్కిఱాన్, (శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణామై) యావదు హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ

మూ॥ ౮౦॥ దానిలోనిలిచిన మడుగులవంటిది యర్చావతారము.
మూ॥ ౮౧॥ ఇదియో శాస్త్రములచే దిద్దుపాటుచేయ శక్యముకాక

నంతరకాలమున నుండియుండుటవలన యీతనికి దుష్ప్రాప్యమైనట్టిదిగదా విభవము. ఇట్లు దప్పికగొనిన వానికి విశ్రాంతిని గలుగఁజేయునట్లు నదిలో నచ్చటచ్చట నిలిచియుండిన మడుగులవంటిది గదా యీతనికి దేశమునుబట్టిగాని కాలమునుబట్టిగాని దూరముగా నుండనిదై కోవిలలోను గృహములలోను అంతట నందరికిని కంటికి తెలియవచ్చునట్లు అవతారకాలమున కనంతరముండునదియు ఆశ్రయించుట కనుకూలమైనదియునుగదా జ్యోతిర్మయమగు నర్చావతారము. "ధామని కేతనేష్వపి కుటీకుఞ్జేషు" (రం. స్త. ౨. ౭౮) (గృహములయందును పొదరిండ్లయందును) అని భట్టర్ సాయించినట్లు అనేకతావుల వేంచేశియుండుటనుబట్టియే మూలమున శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు (మడుగులవలెనే) అని బహువచనమున సాయించియున్నారు. అవతారమునందు గుణంబులన్నియును అర్చావతారమున సంపూర్ణముగా నుండుటనుబట్టియు అవతారవిగ్రహములను అనేకతావుల నంగీకరించి యుండుటంజేసియును యీయర్చావిగ్రహములను నదిలోనిల్చిన మడుగులతోఁబోల్చియున్నారు.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆశ్రయించుటకై యాశగలవారికి ఆశ్రయించుటకు సులభముగా నుండుటయే కాక, అందులకై రుచిని గలుగఁజేయుట మొదలగు గుణములును ఈ యర్చావతారమునకుఁ గలవని తెలుపుచు దీని వైభవమును గురించి తెలుపుచున్నారు.

(ఇతుతాన్) ఇత్యాది—ప్రస్తుతము చెప్పఁబడిన సౌలభ్యాది గుణసంబంధమును మనస్సున నుంచుకొని పూర్వము చెప్పబడినదానినే యిప్పుడు ఇదియని పరామర్శించుచున్నారు.

(శాస్త్రములచే దిద్దుపాటుచేయ శక్యముకాకపోవుట) అనఁగా, హితమును బోధించునవియగు శ్రుతిస్మృత్యాదిశాస్త్రము లీతనికి యితరవిషయములయెడల వైరాగ్యముగలుగునట్లు వాటి

మూ॥ విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరుమ్ చేతనర్క్కు

శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రఙ్గళానవై, అరుచిపిఱక్కుమ్పడి ఇతర విషయఙ్గళినుడైయ దోషాధిక్యత్తైయుమ్, రుచిపిఱక్కుమ్పడి భగవద్విషయత్తినుడైయ గుణాధిక్యత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తాలుమ్, అవత్తాలే ఇతరవిషయఙ్గళై విట్టు ఇవ్విషయత్తై ప్పత్తుమ్పడి పణ్ణప్పోకామై. దుర్వాసనా బలమ్ ఉపదేశత్తై నిరర్థకమాక్కి విడుమిఱే; "జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితా నృణామ్। తామేవ లభతే జన్తు రుపదేశో నిరర్థకః" ఎన్నక్కడవదిఱే.

విషయాన్తరంగళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరుకైయావదు "శిలమ్పడి యురువిఱ్కుఱునెడుఙ్గణార్ తిఱత్తనాయుఱత్తైయే మఱన్దు పులన్ పడిన్దుణ్ణుమ్ పోకమే పెరుక్కి" ఎన్నుమ్, "శురికుழల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాతల్ ఏమిఱుత్తు కణ్డవా తిరిన్దు" ఎన్నుమ్, "మాతరార్ కయఱ్కణెన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టழున్దువేనై" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇతర విషయఙ్గళిలే అత్యభినివిష్టరాయ్, యాతానుమ్పత్తి నీఙ్గుమ్ విరతత్తై యేత్తుక్కొణ్డు, భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్పైక్కై ఇత్తైయాతే వర్త్తిక్కై.

మూ॥ విషయాంతరములలో నభినివేశముగలిగి విముఖులై పోవుటకు చేతనుల

కిఁగల దోషాధిక్యమునున్న భగవద్విషయమున రుచిగలుగునట్లు దానికిఁగల గుణాధిక్యమునున్న ఉపదేశించినను, ఈతఁడు ఇతరవిషయములను విడిచి భగవద్విషయము నాశ్రయించునట్లు చేయుటకు వాటిచే నశక్యమగుట. దుర్వాసనలయొక్క బలమనునది యుపదేశమును నిరర్థకముగఁ జేయును గదా! ఏలననగా, "జన్మాంతర సహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితా నృణాం తామేవ లభతేజన్తు రుపదేశో నిరర్థకః" (ఈజంతువులకు వేలకొలది జన్మములుగా నేబుద్ధి వచ్చుచుండునో అట్టిబుద్ధినే యీ జంతువులు లభింతురు. కావున ఉపదేశము నిరర్థకము.) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది కదా!

(విషయాంతరములలోబడి విముఖులైపోవుట) యనఁగా, "శిలమ్పడియురు విఱ్కుఱునెడుఙ్గణార్ తిఱత్త నాయఱత్తైయే మఱన్దు పులన్ పడిన్దుణ్ణుమ్ పోకమే పెరుక్కి" (తి. మొ. ౧. ౬. ౨.) (అందెలుగలశరీరముతో గూడియుండువారును నల్లని నేత్రములుగలవారునగు స్త్రీలతో జేరియుండి ధర్మమునుమరిచి యింద్రియములఁగొని యనుభవించదగిన భోగములనే వృద్ధిబొందించుచు నుంటిని) అనియును "శురికుழల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాతల్ ఏమిఱుత్తుక్కణ్డవా తిరిన్దు" (తి. మొ. ౧. ౬. ౩) (వక్రములగు ముంగురులను గలిగియుండు స్త్రీలవిషయమై యుత్సాహమును వృద్ధిపఱచి స్వేచ్ఛగా సంచరించి) అనియును తిరుమంగైయాళ్వార్ తానతిచ్చినట్లున్ను, "మాతరార్ కయఱ్కణెన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టழున్దువేనై" (తిరు. ము. ౧. ౬. ౫.) (ఎక్కువ యౌవ్వనదశలో స్త్రీలయొక్క మత్స్యములవంటి కన్నులనెడివలలో చిక్కుపడి మగ్నులుగానుండునట్టి) అని పాయ్గైయాళ్వారానతిచ్చినట్లున్న విషయాంతరములయం దెక్కువ యభినివేశముగలిగి సర్వేశ్వరునుండి వేరుపరచునట్టి రుచులైన లోకవ్రతము నవలంబించి భగవద్విషయమున నిష్టములేనివారై ప్రవర్తించుట.

మూ॥ వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచిహ్నావిళైక్కక్కడవతాయ్, రుచిపిఱన్దాల్ ఉపాయ
మాయ్ ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యమువాయిరుక్కుమ్.

(ఇప్పడిపోరుమ్ చేతనర్కు వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱిరుచిహ్నావిళైక్క) యావతు ««పోతరేయె
న్రుశొల్లి ప్పున్దియుళ్ళుపురున్దు తన్పాలాతరమ్ పెరుకవైత్తఅళకన్" ఎన్గిఱపడియే స్వసౌన్దర్యాదిక
ళాలే చిత్తాపహారమ్పణ్ణి తన్నైక్కాణవేణుమెన్గిరుక్కు మిరుపైపెరుక్కత్తు, కణ్డకణ్ మాఱవై
క్కమాట్టాతపడి పణ్ణుకై.

(రుచి పిఱన్దాలు పాయమాకైయావతు) ఇప్పడి తన్ వైలక్షణ్యదర్శనత్తాలే ««తన్నైనిత్యా
నుభవమ్ పణ్ణపెరవేణుమ్" ఎన్నుమ్ రుచిపిఱన్ద వన్తరమ్, '«అడియేనుక్కునిన్పాతమే శరణాకత్తన్దొ
ఴిన్దాయ్" ఎన్గిఱపడియే సంసారనివృత్తి పూర్వకైయాన స్వప్రాప్తిక్కుత్తానే సాధనమాకై.

(ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యము మాయిరుక్కైయావతు) తన్నై ఉపాయమాక పరి
గ్రహిత్తాల్ ఉపేయసిద్ధిక్కుర శేషవిశేషత్తిలే పోమళవుమ్పార్త్తిరుక్కవేణ్డాతే, ««అణియరఙ్గ
నెన్నముతనై క్కణ్డకణ్గళ్ మఱ్ఱొన్ఱినైక్కాణావే" ఎన్నుమ్, ««ఎనక్కుత్తేనే పాలే కన్నలే య
ముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలైకోనే" ఎన్నుమ శొల్లుకిఱపడియే నిరతిశయభోగ్యమా యిరుక్కైయాలే,
తానే ఉపేయముమాయిరుక్కై.

మూ॥ వైముఖ్యముఁబోగొట్టి రుచినిగలుగఁజేయగల్గి, రుచిగలిగినప్పైన ఉపాయమై,
ఉపాయముగాఁ గొనఁబడినట్టయిన, భోగ్యముగా నుండును.

(ఇట్లుప్రవర్తించునట్టి చేతనుల వైముఖ్యమునుబోగొట్టి రుచినిగలుగఁజేయుట) యనఁగా ««పో
తరేయెన్రు శొల్లిప్పున్దియుళ్ళుపురున్ద తన్పాలాతరమ్ పెరుకవైత్తఅళకన్" (తి. మా. ౧. ౯.)
(రండియని చెప్పి హృదయమునం బ్రవేశించి తనవిషయమున అదరమును ప్రవహింపఁజేసిన సౌంద
ర్యవంతుఁడు) అని తొండరడిప్పొడి యాళ్వారనతిచ్చినట్లు తనను సేవింపవలదను కొనియుండు
స్థితిని పోగొట్టి రెప్పవాల్చకుండ సేవించువారినిగాఁ జేయుట.

(రుచి గలిగినట్లయిన, యుపాయమగుట) యనఁగా,—ఇట్లు తనవైలక్షణ్యముఁజూచి తన
ను నిత్యము సేవించి యానందింపవలయునసెడి రుచిగలిగినపిమ్మట««అడియేనుక్కునిన్పాతమే శరణాక
త్తన్దొఴిన్దాయ్" (తి. వా. ౫. ౭. ౧౦.) (నీశ్రీపాదములనే శరణముగాఁ గృపచేసినవాఁడవు) అని
నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు సంసారమును నివర్తింపఁజేసి తననుపొందుటకు తానే సాధనమగుట.

(ఉపాయముగా గ్రహించుటచే భోగ్యముగా నుండుట) అనఁగా తనను ఉపాయముగాఁ
గొనినచో ఉపేయమును (ప్రాప్యవస్తువగు పరమాత్మను) బొందుటకై వేఱొకఁడావునకుఁ బోయి
నిరీక్షించియుండ నక్కఱలేకుండ ««అణియరఙ్గనెన్నముతనై క్కణ్డకణ్గళ్ మఱ్ఱొన్ఱినైక్కాణా
వే) (అమల ౧౦.) (సుందరమగు శ్రీరంగమునకు నాయకుఁడును నాకు అమృతమువలెనే భోగ్యము
గా నుండువానిని సేవించిన నేత్రములు వేఱొకనిని చూడవు) అని తిరుప్పాణియాళ్వా రానతిచ్చి
నట్లును ««ఎనక్కుత్తేనే, పాలే, కన్నలే యముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలైక్కోనే) (తి.వా. ౧౦. ౭. ౩.)
(నాకు తేనెవలెనున్న, పాలవలెనున్న, శర్కరవలెనున్న, అమృతమువలెనున్న నిరతిశయభో
గ్యుండైన, సర్వేశ్వరుండు తిరుమాలిరుఞ్జోలైయను దివ్యదేశమునకు స్వామియై వేంచేశియున్నాఁ
డు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లును, నిరతిశయభోగ్యవస్తువగుటంజేసి తానేయుపేయము
గానుండుట.

ఆక, ప్రపత్తిక్కు గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకవేణు మెన్నుమ్, అతు తానుళ్ళతు అర్చ్చావతారత్తిలేయెన్నుమ్, అత్తైప్పఱ్ఱియే ఆழ்వార్కళెల్లారుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిற்று మివ్విషయత్తిలే యెన్నుమ్, ఇవ్విషయత్తిలే యెల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలమెన్నుమ్, విశేషిత్తు ప్రపత్తిక్కపేక్షితగుణఙ్గళ్ విశదమాక ప్రకాశిప్పతిఙ్గేయెన్నుమ్, ఇతుతాన్ తన్నుడైయ నైరపేక్ష్యాదికళైయழியమాఱి, తన్నై యనాదరిప్పారైయాదరిత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కుమ్స్థలమెన్నుమ్, పరత్వాదికళ్ పోలన్ఱిక్కే ప్రకారత్తాలే దుర్లభమ్ ఇతు సర్వప్రకార సులభమెన్నుమ్, ఇవ్వళవేయన్ఱు, ఇవ్విషయమ్ రుచిజనకముమాయ్ ఉపాయోపేయముమాయిరుక్కుమెన్నుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాల్, ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమ్ తానేయాయ్, స్వేతరవిషయ విరక్తిపూర్వకమాక స్వవిషయరుచియై జనిప్పిక్కుమతాయ్, సర్వసులభమాయ్, తన్ పడికళైయழியమాఱిక్కొణ్డు తన్నై అనాదరిప్పారైయు మాదరిక్కుమతాయ్, ప్రపత్త్యపేక్షిత గుణోజ్జ్వలమాయ్, సమస్తగుణసమ్పూర్ణమాయ్, ప్రపన్నజనకూటస్థర్క్కు ఉపాయవరణవిషయమాయిరున్దుళ్ళ అర్చ్చావతారమే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమ్ ఎన్ఱతాయిற்று.

“ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమేదుమ్” ఎన్ఱతుదల్గా, ఇవ్వళవుమ్ ఉపాయ వరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాది నియమాభావముమ్ విషయనియమముమ్ దర్శిప్పిక్కప్పట్టతు.

ఇప్పడి విషయ విశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, “భగవచ్ఛాస్త్రాదిసిద్ధమానఅధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, అధికారి విశేషత్తైయరుళిచ్చెయ్కి

కావున “ప్రపత్తికిగుణపూర్త్తిగల తావే విషయమగును) (వా. ౩౩. ౩౪.) అనియు “అట్టిది యర్చ్చావతారము” (వా. ౩౫.) అనియు “అందువలన ఆళ్వారాదులందఱును ప్రపత్తిచేసినది యర్చ్చావతారమున) (వా. ౩౬.) అనియు “ఈవిషయమున అన్నిగుణములు పుష్కలములు” (వా. ౩౭.) అనియు, “ప్రపత్తికిఁ గావలసినగుణంబులు విశేషముగాఁబ్రకాశించునది యిచట” (వా. ౩౮.) అనియు “ఇది తనయొక్క నైరపేక్ష్యాదులను సంక్షేపింపఁజేసికొని తనను అనాదరించువారిని యాదరించునట్టి తావు)” (వా. ౩౯.) అనియు, “పరత్వాదులోకవిధమున దుర్లభములు ఇది యన్ని విధములచేత సులభము)” (వా. ౪౦.) అనియు, “ఇంతియేకాక. ఈవిషయము రుచిని గలుగజేయునదియై ప్రాప్యప్రాపకముగా నుండునని యును చెప్పబడినది.

ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును తానేయై తక్కినవిషయంబు లన్నింటి యెడలను విరక్తిని గలుగజేయుచు వంగ మూలముగ తన విషయమున రుచినిగలుగజేయునదియై, సర్వసులభమై తన స్థితిగతుల నెఱుంగక తనను అనాదరించువారి నాదరించునదై, ప్రపత్తికి గావలసిన గుణంబులన్నియును తనయందు ప్రకాశించునదియై సర్వగుణసంపూర్ణంబై ప్రపన్న జనకూటస్థులకు ఉపాయముగా వరించుటకుగాను విషయభూతమై యుండునట్టి యర్చ్చావతారమే ప్రపత్తికి నియతమైన విషయమని యీపైని గనబఱచిన దానినిబట్టి యేర్పడుచున్నది.

(ప్రపత్తికి దేశనియమమును) (వా ౨౩.) అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవఱకును ప్రపత్తికి దేశకాలనియమములులేక పోవుటయు, దానికిఁగల విషయనియమమును జూపింపబడినవి.

అవతారిక. ఇట్లుప్రపత్తికిఁగల విషయవిశేషమునుజూపించి భగవచ్ఛాస్త్రాది ప్రసిద్ధములగుఅధికారివిశేషములనున్ను గాన్పింపదలంచి యిప్పుడుఅధికారి విశేషమునుగుఱించి తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౨॥ ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్.
మూ॥ ౪౩॥ అజ్ఞరుమ్, జ్ఞానాధికరుమ్, భక్తిపరవశరుమ్.

తార్, (ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) ఎన్ఱు. అతావతు - సౌలభ్యాదిగుణ పూర్తియాలే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమాన ఇవ్వర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ ప్రపదన హేతు భేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుప్పర్కళెన్నై.

అవర్కళారెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞరుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అజ్ఞరాకిఱార్ - భగవల్లాభత్తుక్కుఉపాయక సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళ్. అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్, “ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు మజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు” ఎన్ఱుమేలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే. జ్ఞానాధికరాకిఱార్-జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే, “ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్”ఎన్ఱు పరిత్యజిక్కైక్కీడాన జ్ఞానపూర్తియై యుడైయవర్కళ్. భక్తిపరవశరాకిఱార్ ఒన్ఱైయుమడైవుపడ అనుష్ఠిక్క క్షమరల్లాతపడి భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయిరుక్కుమవర్కళ్.

మూ॥ ౪౨॥ ఈయర్చావతారమునఁ బ్రపత్తిచేయు అధికారులు మూఁడుతెగలవారు
మూ॥ ౪౩॥ అజ్ఞులును, జ్ఞానాధికులును, భక్తిపరవశులును.

(ఈవిషయమున ప్రపత్తిచేయు అధికారులు మూఁడుతెగలవారు) అనఁగా సౌలభ్యాది గుణపూర్తివలన ప్రపత్తికి నియతవిషయమగు ఈ యర్చావతారము విషయమునఁ బ్రపత్తిచేయునట్టి యధికారులు, వారట్లు ప్రపత్తిచేయుటకుగాఁదగు హేతువులకుఁగల భేదమునుబట్టి, మూఁడుతెగలు గలవారుగా నుందురనుట.

అవతారిక:—వారెవ్వరవఁగాఁ దెలుపుచున్నారు. (అజ్ఞరుమ్) ఇత్యాది.

అజ్ఞులనఁగా:—భగవల్లాభమునకుఁ దగిన సాధనానుష్ఠానముఁ జేయుటకుఁగావలశిన జ్ఞానము లేనివారనుట. ఇచట యజ్ఞానమనునది యశక్తినిగూడ సూచింపును. (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగమునకు అజ్ఞానాశక్తులే కావు) ఇత్యాది వాక్యమున నిఁకమీఁదు వీరే యశక్తినిన్ని అజ్ఞానముతోఁజేర్చి పేర్కొనఁబోవుచున్నారు.

జ్ఞానాధికులనఁగా;—జ్ఞానశక్తులున్నప్పటికిన్ని భగవంతునికెక్కువ పరతంత్రుడుగానుండుటయనెడి స్వరూపముయొక్క యాథాత్మ్యమును గుర్తెఱింగిన వారగుటంజేసి ఉపాయాంతరములు స్వరూపనిరుద్ధములగుటచే వాటిని బరిత్యజించుటకుఁ గావలశిన జ్ఞానముసంపూర్ణముగాఁగలవారు.

భక్తిపరవశులనఁగా—ఒక్కదానినిన్ని పూర్తిగా ననుష్టించుటకు సమర్థులు కానివారై భగవంతుని విషయమునఁగల ప్రేమాతిశయమువలన శిథిలములయిన యింద్రియములుగలవారు.

మూ॥ ౮౮॥ అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్ అస్మదాదికళ్, జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్, భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్ ఆళ్వార్కళ్.

ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళడియాక ప్రపత్తిపణ్ణినవర్కళ్ ఇన్నారెన్నుమిడమ్ కాణలామిడము ణ్డోవెన్నుమాకాంక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - ఇతరోపాయానుష్ఠానత్తిలిళిక్కైక్కుడాన జ్ఞానాదికళ్ ముతలిలే యిల్లామైయాలే, అనన్యగతికళాయ్క్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ భరన్యాసమ్ పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి. (అస్మదాదికళ్) ఎన్ఱు-స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే మన్దాధికారికళోడే తమ్మైయుమ్ కూట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు-ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపనాశకమెన్ఱు వదుఙ్గుమ్పడియాన స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే వన్దజ్ఞానపూర్త్తియాలే అనన్యగతికళాయ్క్కొణ్డు, స్వరూపానురూపమాక భగవన్న్యస్తభరరానవర్కళెన్ఱపడి. పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్ - నాథయామున యతివరాదికళ్.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు-భగవత్ప్రేమపౌష్కల్యత్తాలే, “కాలాళుమ్ నెఞ్జళియుమ్ కణ్ శుழలుమ్” ఎన్ఱుమ్ “ఇట్టకాలిట్టకై” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే శిథిలకరణరాయిరుక్కైయాలే సాధనానుష్ఠానత్తుక్కు ఆళన్ఱిక్కే అనన్యగతికళాయ్క్కొణ్డు, అవన్పక్కలిలే భరసమర్పణమ్పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి. భక్తిపరవశర్క్కు-సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణపోకాతెన్నుమిడమ్.“ఉన్నై

మూ॥ ౮౮॥ అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు అస్మదాదులు, జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులు పూర్వాచార్యులు, భక్తిపారవశ్యముచే ప్రపన్నులు ఆళ్వారులు.

అవతారిక:—ఇట్లు యీ యజ్ఞానాదులమూలముగఁ బ్రపత్తిచేసియుండువారు వీరని వారని చూపింపగలరా యంటివేని యీవిషయమును తెలుపుటకై,

అజ్ఞానముచేఁ బ్రపన్నులనఁగా, ఇతరోపాయానుష్ఠానమునఁ బ్రవేశించుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానాదులు మొదటనే లేకుండుటంజేసి వేఱొక్కగతిలేనివారై భగవంతునిపైని భారము వేసియుండువారనుట. ఈతావున శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు స్వనైచ్యానుసంధానము వలన మందబుద్ధిగల యధికారులతోఁగూడ తమనున్ను చేర్చి “అజ్ఞానమువలన ప్రపన్నులు అస్మదాదులు” అని పేర్కొనియున్నారు.

జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులనఁగా, “ఉపాయాంతరములు స్వరూపనాశకములు” అని స్పష్టపడునట్లు స్వరూపయాథాత్మ్యముఁగనుఁగొనుటచే లభించిన జ్ఞానపూర్తివలన ననన్యగతులై స్వరూపానురూపముగ భగవంతునియందు భారము వేసినవారనుట. పూర్వాచార్యులనఁగా నాథయామున యతివరాదులు.

భక్తిపారవశ్యముచే ప్రపన్నులనఁగా, భగవంతునివిషయమున ప్రేమాధిక్యముచే “కాలాళుమ్ నెఞ్జళియుమ్ కణ్ శుழలుమ్” (పెరి - అ) (కాలువణకుచున్నది, మనస్సు చలించుచున్నది, కండ్లుకవబడుటలేదు) అనియు “ఇట్టకాలిట్టకై” (తి. వా. ౭-౨-౪) (సఖియలచేనుంచబడినకాళ్లు కలదియు, చేతులుకలదియు) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు శిథిలములగు నింద్రియములు గలవారగుటంజేసి సాధనానుష్ఠానమున కసమర్థులగుటయే కాక; వేఱొక్కగతిలేనివారై సర్వేశ్వరునిపై భారము వేసి యుండువారనుట, భక్తిపరవశులకు సాధనానుష్ఠానము చేయశక్యము కాదను విషయ

మూ॥ రగీ॥ ఇప్పడిశొల్లుకిఱతుమ్ ఊర్ఱత్తెప్పళ్ శే.

కాణుమవావిల్ వీళ్ నుదనా నెజ్గుఱ్ త్తేనుమల్లేన్" ఎన్నుమ్, "ఎన్ కొళ్వన్" ఎన్గిఱపాట్టిల మా ళ్వార్ సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళిలొరొన్ఱే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదన హేతువాక చ్చొల్లుకైక్కు మూల మిన్న తెన్గిఱాన్, (ఇప్పడి) ఎన్నుతుడజ్గి. అతావతు - అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ ఇవైమూన్ఱిలుమ్, మూవర్కుమన్వయ ముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే, ఒరొన్ఱే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదన హేతువాక చ్చొల్లుకిఱతుమ్ ఇవఱ్ఱిలొరొన్ఱే ఇవ్వధికారికళ్ పక్కల్ ఉత్కర్షిత్తిరుక్కైయాలే యెన్గై. ఇత్తాల్ ముఱ్పట్టవర్కళ్ పక్కల్ జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్

మూ॥ రగీ॥ ఇట్లుచెప్పుట (అజ్ఞానాదుల) (అజ్ఞానానుసంధానపు) యాధిక్యమునుబట్టి

మును శ్రీనమ్మాళ్వారులు "ఉన్నైక్కాణుమవావిల్ వీళ్ న్దనా నెజ్గుఱ్ త్తేనుమల్లేన్" (తి.వా.౫-౭-౨) (ఓ శ్రియఃపతీ! నిన్ను నేను సేవింప వలయుననియాశపడి నీసేవలభింపక నిత్యసూరులపాటియు సంసారులపాటియును కాకపోతిని) అనుతావునను, * "ఎన్ కొళ్వన్" (తి. వా. ౫-౧-౪)అను పాశురమునను స్పష్టముగాఁదెలిపియున్నారు

అవతారిక:— ఇట్లు అజ్ఞానాదులలో నొక్కొక్కటి యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడుటకుఁ గారణమును దెలుపుచున్నారు.

(ఇప్పడి) ఇత్యాది. అజ్ఞానాశక్తులును, స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమును, భగవద్భక్తియున గు నీమూడింటిలోను ఈ ముగ్గురికిని సంబంధముండఁగా, వీటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువునుగాఁ జెప్పఁబడుటకుఁ గారమేమనఁగానది యది వారివారి యందెక్కువగానుండుటనుబట్టి యని యెఱుంగునది.

ఇందువలన మొట్టమొదట జెప్పఁబడిన యధికారులకు జ్ఞానభక్తులు రెండును తక్కువగా నుండి యజ్ఞానమే యెక్కువగానుండుననియు, మధ్యను జెప్పఁబడిన యధికారులకు అజ్ఞానము

ఎన్గొళ్వనున్నైవిట్టెన్నుమ్ వాశకజ్గళ్ శొల్లియుమ్*
వన్గళ్వనేన్ మనత్తైవలిత్తు క్కణ్ణనీర్ కరన్దు*
నిన్గణ్ణెరుజ్గవైత్తెనతావియైనీక్కిక్కిల్లేన్*
ఎన్గణ్ మలినమఱుత్తెన్నెక్కూవియరుళాయ్ కణ్ణనే.

టీ॥ ఉన్నైవిట్టు - నిన్నువదలి, ఎన్ కొళ్వన్ - దేనిని స్వీకరించెదను, ఎన్నుమ్ - అనెడి, వాశకజ్గళ్ - మాటలను, శొల్లియుమ్ - చెప్పియు, వన్ - క్రూరమైన, కళ్వనేన్ - కృత్రిమ ముగలనేను, మనత్తై - మనస్సును, వలిత్తు - ఈడిచి, కణ్ణనీర్ - (విషయాలాభముచేగలిగిన) బాష్ప మును, కరన్దు - పోగొట్టి, నిన్గణ్ - నీయందు, నెరుజ్గవైత్తు - చేర్చి, ఎనతావియై - నాయాత్మను, నీక్కిక్కిల్లేన్ - సంసారమునుఁడి వేలుపఱచసమర్థుఁడనుకాను. కణ్ణనే - ఓశ్రీకృష్ణుఁడా! ఎన్గణ్ - నా యందున్న, మలినమ్ - అవిద్యాదులను, అఱుత్తు - చేదించి, ఎన్నై - నన్ను, కూవియరుళా య్ - పిలుచుకొనుమా.

తా॥ ఓశ్రియఃపతీ ! ఆత్మాపహారినై పాపిష్ఠుఁడనైన నేను, నీకంటె నాకు గతియెవ్వరులేరని జెప్పినను విషయాసక్తి నివదలి మనస్సును మరలించి నీయందుంచుటకు శక్తుడనుగాను; గనుక నీవే నా సంసారమును బోగొట్టి నీశ్రీపాదమందు జేర్చుకొనుమాయని.

కుఱైన్దు అజ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్, నడువిలవర్కళ్ పక్కల్ అజ్ఞానమల్పమాయ్ భక్తియుమళవుపట్టు జ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్, పిఱ్పట్టవర్కళ్ పక్కల్ అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్ స్వరూపజ్ఞానముమ్ కుఱైవఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్తే ప్రేమమే కరైపురణ్డిరుక్కుమ్, ఆకైయాల్, ఎల్లామ్ ఎల్లార్ పక్కలిలుముణ్డాయ్ కిలుమ్, అల్పఙ్గళానవై కిడక్కచ్చెయ్తే అధికమానతువే యవ్వవర్క్కు ప్రపదనహేతువాయ్ ఎన్ఱతాయిఱ్ఱు.

ఇన్ద యోజనైక్కు కుఱైయుణ్డు, మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱ ఆళ్వార్కళుక్కుమ్, అజ్ఞానమ్ శిశుకిడక్కిఱతెన్ను కొళ్ళవేణ్డి వరుకైయాలే. ఆనాల్ శెయ్వతెన్నెన్నిల్, (ఊఱ్ఱ ఱ్ఱెప్పఱ్ఱ) ఎన్గిఱవిత్తై అనుసన్ధాన పరమాక్కి యోజిక్కుమళవిల్ ఇవ్విరోధమిల్లై, అప్పోతు

(ఇప్పడి) ఇత్యాదిక్కు అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ విమ్మూన్ఱినుడైయవు మనుసన్ధానముమ్, మూవర్క్కుమే తేను మొరుపడి యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఓరొన్ఱే ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాకచ్ చొల్లుకిఱతుమ్ ఇవఱ్ఱిలోరొన్ఱిలే ఇవ్వధికారికళుక్కు ఊఱ్ఱమాకైయాలే ఎన్ఱు పొరుళాకక్కడవతు, ఆతావతు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపన్నరాకైక్కుడలాన అజ్ఞానాదిత్రయానుసన్ధానమ్ మూవర్క్కుమ్ ఉణ్డానాలుమ్, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ప్రచురమానతే తత్తన్ముక్కు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపత్తియిలిఴికైక్కు హేతువాక వనుసన్ధిత్తిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. ఇతిల్ ప్రథమాధికారికళుక్కు అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్, నడు

స్వల్పముగానుండి, భక్తియును మితముగానుండి, జ్ఞానమే యెక్కువగానుండుననియు, తుట్టతుదను పేర్కొనిన యధికారులకు అజ్ఞానము అతిస్వల్పముగానుండి స్వరూపజ్ఞానమును కొరతలేకుండగా నేయుండి యున్నను, భగవద్విషయిక ప్రీతియే సంపూర్ణముగా నుండినట్లును యేర్పడుచున్నది కావున, నివియన్నియు నందఱికిని యుండి యున్నను, వాటిలో స్వల్పముగానుండు నవి యట్లుండ, యధికముగా నుండినదియే వారివారి ప్రపత్తికి హేతువు కాఁగలదని యేర్పడుచున్నది.

ఇవ్విధమున నర్థముఁజేసికొనినచో నిచట యొక దోషముగలుగును. అదియెట్లనిన, ప్రమాదమించుకైనను లేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించినట్టి యాళ్వారులకును అజ్ఞానము కొంచముండి యుండవచ్చునని గ్రహింపవలసియుండునే? అయితే యిప్పుడేమి చేయుదమంటిరేని, చెప్పెదను ఈతావున "అధిక్యమునుబట్టి" యనుదానిని అనుసంధానపరముగాఁగొనినట్లయిన, యిట్టి విరోధము సంప్రాప్తింపదు. అట్లు అర్థముఁ జేసికొను పక్షమున నీగ్రంథ పరదర్భమువ కర్థము నివ్విధమునఁ జేసికొనునది.

(ఇప్పడిక్కు) ఇత్యాది-అజ్ఞానాశక్తులును స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానమును, భగవద్భక్తియును నీమూడింటియొక్కయు ననుసంధానము ఈముగ్గురికిని యేదొకవిధముగ నున్నప్పటికిని వాటిలో నొక్కొక్కటియే యొక్కొక్కరి ప్రపత్తికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడుట యనునదియును వీటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే యొక్కొక్క యధికారియందెక్కువగా నుండుటనుబట్టి యని యర్థము చేసికొనవలయును. అనఁగా వేఱొక్క యాధారములేనివారై ప్రపన్నులగుటకుఁగావలసిన యజ్ఞానాది త్రయముయొక్క యనుసంధానమున్న ముగ్గురికిని యుండియున్నను ఆమూడింటిలో నెద్ది యధికముగానుండునో, అదియే వారివారిచే ననన్యగతులై ప్రపత్తిలోఁ బ్రవేశించుటకు హేతువుగా ననుసంధింపఁ బడుటవలననని యెఱుంగునది.

ఇందు మొట్టమొదట పేర్కొనఁబడినట్టి యధికారులకు అజ్ఞానానుసంధానము స్వాభావి

మూ॥ ౪౬॥ ఇమ్మూన్రుమ్ మూన్రుతత్త్వత్తైయుమ్ పర్ట్రివరుమ్.

విళ్ళొన్నవర్కళుక్కు ప్రామాణికర్కళాకైయాలే అజ్ఞానత్తినుడైయ సవాసననివృత్తి కూడామై యాల్ అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్, పిఱ్పట్టవర్కళ్ మయర్వఱ మతినలమ్పెఱ్ఱవర్కళా కయాలే అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ నైచ్యానుసన్ధానమామిత్తనై.

ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుమ్ కారణమిన్నతెన్గిఱార్, (ఇమ్మూన్రుమ్) ఎన్రు తుడఙ్గి. (మూన్రు తత్త్వత్తైయుమ్ పర్ట్రివరుమ్) ఎన్రతు సాధనానుష్ఠానత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తికళుక్కు మూలమ్,కర్మ నిబన్ధనమాన వచిత్సమ్బన్ధమాకైయాలే. అజ్ఞాన మచిత్తత్త్వత్తై పర్ట్రివరుమ్, ఇతరసాధనఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమెన్రు పరిత్యజిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్తిక్కుడి, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మ స్వరూప యాథాత్మ్యదర్శన మాకైయాలే, జ్ఞానాధిక్యమాత్మ తత్త్వత్తైప్పర్ట్రివరుమ్, ఒన్రైయుమ నైవుపడ వనుష్ఠిక్కమాట్టాతపడి కరణశైథిల్యత్తైప్పణ్ణుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు క్కారణమ్ ‟కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్త కారమర్ మేని” ఎన్నన్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యమాకైయాలే భక్తి పారవశ్యమ్ భగవత్తత్త్వత్తైప్పర్ట్రి వరుమెన్రపడి,

అధికారిత్రయత్తుక్కు మజ్ఞానాదిత్రయత్తిలు మన్వయముణ్డాయిరుక్క ఓరొన్రై ప్రపదనహే తువాక చ్చొల్లుకిఱతు (ఊర్ర్టైప్పర్ట్రి) ఎన్రు తొడఙ్గి, ఇప్పడి ఏకాధికారిపక్కలిలే .

౪౬॥ మూ॥ ఈమూఁడును మూఁడు తత్త్వములను బట్టియుండును.

కము. మధ్యను పేరొన్నఁబడినవారును ప్రామాణికులగుటంజేసి వారికి కొంచమైనను లేకుండ వాసనతోఁగూడ అజ్ఞానము నివర్తించుట యసంభవమనుగాన వారియెడల అజ్ఞానానుసంధానముం జేవచ్చును. తుట్టదుదిఁ బేరొన్నఁబడినవారు (ఆళ్వారులు) ప్రమాదమించుకైనను లేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన వారగుటంజేసి వారియెడల అజ్ఞానానుసంధానమనునది నైచ్యానుసంధానమును బట్టియుండునది. ఇంతియే.

అవతారిక:—ఈ యజ్ఞానాదులు మూఁడింటికిని కారణ మిద్దియనిన, తెలుపుచున్నారు.

(ఇమ్మూన్రుమ్) ఇత్యాది ఈమూఁడును మూఁడు తత్త్వంబులఁబట్టియుండును. అదియెట్లనిన, సాధనానుష్ఠానముఁజేయఁజాలమికి కారణములగు నజ్ఞానాశక్తులకుమూలము కర్మమూలకమగు నచిత్సంబంధము గాన, నజ్ఞానమనునది యచిత్తత్త్వమును బట్టియుండును. ఇతరసాధనములు స్వరూప విరుద్ధములని తలంచి వాటిఁబరిత్యజించుటకుఁ గావలసినదియగు జ్ఞానపూర్తికిఁగారణము మధ్యమ పదమునఁదెలుపఁబడిన (తిరుమంత్రమునందు మధ్యమపదమగు ‟నమః”అనుదాని చేఁదెలుపఁబడిన) యాత్మ స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానము (పారతంత్ర్యజ్ఞాన) మగుటంజేసి యట్టిజ్ఞానాధిక్యము ఆత్మతత్త్వమును బట్టియుండును. ఒక్కదానినిన్ని పూర్తిగ అనుష్ఠింపజాలనంత యింద్రియ శైథల్యమును గలుగఁ జేయునట్టి భక్తియొక్క వృద్ధికిఁ గారణము ‟కాతల్ కడల్ పురైయ విళైవిత్త కారమర్ మేని” (తి. వా. ౫. ౩. ౪) (ఆశను సముద్రమువలె వృద్ధిబొందించినవాఁడును మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడునైనవాఁడు) అన్నట్లు విలక్షణమైన భగవద్విగ్రహ మగుటంజేసి భక్తిపారవశ్యము భగవత్తత్త్వమును బట్టియుండును.

అవతారిక:—ముగ్గురి యధికారులకును అజ్ఞానాదుల మూఁడింటిలోనను సంబంధముండఁగా, ఒక్కొక్కటియే వారి ప్రపత్తికి హేతువుగాను చెప్పుటకుఁ గారణము దానిదాని యాధిక్యమును

మూ॥ ౮౭ ॥ "ఎన్నానై శెయ్ కేనే" ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్ ఇమ్మూన్ఱుమున్డు.

మూ॥ ౮౮ ॥ ఇజ్జొన్ఱైప్పత్తి యిరుక్కుమ్.

ఇమ్మూన్ఱుమున్డోమ్ను మిడమ్ కాణలా మిడముణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్నానై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావతు ఎమ్పెరుమాన్ తమ్ముడైయ వార్త్తికణ్డిఙ్గకాణాదైయాలే, తన్నై ప్పెఱుమిడత్తిల్ శిలసాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణవేణు మెన్ఱిరున్దానాకక్కొణ్డు, ఉపాయానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యతై యిల్లాతపడి అజ్ఞాననాన్ ఎన్ శెయ్ కేనే? జ్ఞానమ్ తన్దో మేయెన్నిల్, నీతన్దజ్ఞానత్తాలే స్వరూప పారతన్త్ర్యత్తై యుణర్న్దు సాధనానుష్ఠానమ్ ప్రాప్తమెన్ఱిరుక్కుమనాన్ ఎన్ శెయ్ కేనే? స్వరూపత్తుక్కు చేరాతాకిలుమ్ ఉన్నై ప్పెఱలామాకిల్ అతుతన్నై యనుష్ఠిక్కలాయిత్తిరే, జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాకిల్; భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తై త్తరుకైయాలే ఒన్ఱైయుమడైవుపడ వనుష్ఠిక్కక్షమనల్లాతపడి భక్తిపరవశనాన నాన్ ఎన్ శెయ్ కేనెన్ఱు ఇమ్మూన్ఱు మాழ்వార్కక్కు వివక్షితమాకైయాలే. అవ్విడత్తిలే యిమ్మూన్ఱుమున్డెన్నై; ఆకైయా లవ్విడత్తిలే కాణలామెన్ఱుకరుత్తు.

ఆనా లిమ్మూన్ఱు మవ్విడత్తిల్ ప్రపత్తికారణమాకిఱతో వెన్న, అజ్జొన్ఱైప్పత్తియిరుక్కుమ్ ఎన్గిఱార్. అతావతు-అవ్విడత్తిల్ ప్రపత్తియానతు మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱియిరుక్కిఱ భక్తిపారవశ్యత్తైయే తనక్కు హేతువాకప్పత్తి యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మూ॥ ౮౭ ॥ "ఎన్నానై శెయ్ కేనే" (తి.వాయ్.౫. ౧.౩.) అనుపాశురమున ఈ మూడింటిని నమ్మాழ்వారులు సాయించినారు.

మూ॥ ౮౮ ॥ వారివిషయమున నొక్కదానినే(భక్తిపారవశ్యమునే) బట్టియుండును.

బట్టి యనికదా చెప్పఁబడినది. అయితే ఒక్కయధికారియందే ఈమూఁడును ఉండియుండుటయును గలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఎన్నానై) ఇత్యాది-నమ్మాழ்వారులు తనయార్తిని జూచి సర్వేశ్వరుఁడు కరుణించనందున "తనను లభించు విషయమున కొంత సాధనానుష్ఠానము కావలయునని యున్నాఁడనుకొని "ఉపాయానుష్ఠానమునకు యోగ్యత లేనంత యజ్ఞానియగు నేను ఏమిచేయఁగలను? జ్ఞానము నిస్తిమే? యనెదవా? నివిచ్చిన జ్ఞానముచే స్వరూప పారతంత్ర్యమును తెలిసికొని సాధనానుష్ఠానము యోగ్యమైనది కాదని యెఱింగినట్టి నేను ఏమిచేయఁగలను? స్వరూపమునకు తగినదికాకపోయినను, నిన్ను చేరవచ్చు ననుకొందునా? జ్ఞానమాత్రమునిచ్చినచో, దాని ననుష్ఠింపవచ్చును. అది భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానమైనందున నొక్కదానినిన్ని పూర్తిగ అనుష్ఠించుటకు సమర్థుండను కానంత భక్తిపరవశుండనగు నేను ఏమిచేయఁగలను? అని యిట్లుఈమూఁడును ఆழ்వారుల మనస్సున నుద్దేశింపఁబడుటంజేసి యాపాశురమున ఈమూఁడును గలవనుట. కావున నాతావున వాటిఁ జూచుకొనవచ్చునని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఈమూఁడును ఆతావున ప్రపత్తికి కారణము లగునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అచట ఒకదానిని) ఇత్యాది. ఆతావున ప్రపత్తి యనునది మూఁడింటిలో నతిశయించియుండు భక్తి పారవశ్యమునే తనకు హేతువునుగాఁ గలిగియుండును.

మూ॥ ౪౯ ॥ ముఖ్యమతువే.

మూ॥ ౫౦॥ "అవిద్యాతః" ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే ఇమ్మూన్ఱుమ్ శొల్లిర్ట్రు.

ఇవ్వధికారిత్రయమడియాకవరుమ్ ప్రపత్తికళిల్ ముఖ్యమేతెన్న; (ముఖ్యమతువే) ఎన్గిఱార్. అతావతు - భక్తిపారవశ్యమడియాక ప్రపత్తిపణ్ణుమిడత్తిల్ ప్రాప్యరుచి కణ్ణఴివఱ ఉణ్డాకైయాలే అతువే ముఖ్యమెన్ఱపడి.

ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణముణ్డోవెన్న, ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తరుళియ శ్లోకత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్, (అవిద్యాతః) ఎన్ఱుతుడఙ్గి "అవిద్యాతో దేవే పరిబృఢతయావా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నావా జగతి గతిమన్యామవిదుషామ్। గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిరితి జితన్తాహ్వయమనో రహస్యం వ్యాజహ్రే సఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః" ఇశ్లోకార్థమ్ జితన్తావ్యాఖ్యానోపోద్ఘాతత్తిలే "ప్రపత్తిక్కధికారికళ్ అజ్ఞరుమ్, సర్వజ్ఞరుమ్, భక్తిపరవశరుమెన్ఱు త్రివిధమాక భట్టరరుళిచ్చెయ్తారిఱే" ఎన్ఱుతుడఙ్గి "అజ్ఞనాకిఱాన్- భగవల్లాభత్తుక్కు ఉపాయ్కళిల్ జ్ఞానశక్తికళిల్లాతవన్, సర్వజ్ఞనాకిఱాన్. దేశకాలవస్తుక్కళాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాత వైభవత్తైయుడైయవ నీశ్వర నెన్ఱిరుక్కైయాలే అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవన్, భక్తిపరవశనాకిఱాన్ జ్ఞానశక్తికళుణ్డా

మూ॥ ౪౯ ॥ ముఖ్యమదియే (భక్తిపారవశ్యము మూలకమగు ప్రపత్తియే)

మూ॥ ౫౦॥ "అవిద్యాతః" అనుశ్లోకమున ఈమూఁడును చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక:—ఈ హేతువులను బట్టి యుండు ప్రపత్తులలో ముఖ్యమేది? యనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు:

(ముఖ్యమదియే) ఇత్యాది. భక్తిపారవశ్యము మూలముగ ప్రపత్తి జేయువారున ప్రాప్యవస్తువు విషయమగు రుచి అతిశయించి యుండుటంజేసి యదియే ముఖ్యమైనది.

అవతారిక.—ఇట్లు మూఁడు అధికారులుండుటకుఁ ప్రమాణం బేదియయిన కలదా? యంటివేని యీ విషయమును గుఱించి భట్టరు ప్రసాదించిన శ్లోకమును ముందుగ ఉదహరించుచున్నారు.

(అవిద్యాతః) ఇత్యాది "అవిద్యాతో దేవే పరిబృఢతయావా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నావా జగతిగతిమన్యామవిదుషాం గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిరితి జితన్తాహ్వయమనో రహస్యం వ్యాజహ్రే సఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః" (భగవంతుని విషయమున అజ్ఞానమువలనఁగాని, అతఁడు సర్వవ్యాపకుండనెడి జ్ఞానము వలనఁగాని, భక్త్యాధిక్యమువలనఁ గాని యీ జగంబున వేఱొక్క సాధనము నెఱుంగియుండని వారికి ప్రాప్య ప్రాపకములు రెండును శ్రీమన్నారాయణుండని యిట్లు జితన్తాయనఁబడు మంత్రముయొక్క రహస్యార్థమును పూజ్యుండగు శ్రీశౌనకమహర్షి వివరించినవాఁడాయెను)

శ్రీపెరియ వాచ్చాఁబిళ్లె గారు జితన్తా స్తోత్రము వ్యాఖ్యానపు అవతారికయందు ఈ శ్లోకార్థమును వివరించు సందర్భమున "ప్రపత్తికి అధికారులు అజ్ఞులును, సర్వజ్ఞులును, భక్తిపరవశులును అని యిట్లు మూఁడు విధములుగల వారినిగ భట్టరు ప్రసాదించి యున్నారు గదా" అని యారంభించి "అజ్ఞుఁడనఁగా:—భగవంతుని పొందుటకు గాను జ్ఞానశక్తులులేని వాఁడు. సర్వజ్ఞుఁడనఁగా: — భగవంతుఁడు దేశకాలవస్తు పరిచ్ఛేదము లేని వాడనెడి నిశ్చితజ్ఞానము గలవాఁడగుటంజేసి యతఁడు వేఱొక్క సాధనముఁగొని స్వాధీనపఱచుకొన తగినవాఁడు కాడనెడి తలంపుగలవాఁడు. భక్తిపరవశుఁడనఁగా:—జ్ఞానశక్తులున్నప్పటికిన్ని సరిగా

మూ॥ ౫౧॥ ‘‘ఇదం శరణ మజ్ఞానామ్’’

యిరుక్కచ్చెయ్ తే అద్వైవుపడవనుష్టిక్కమాట్టాతవర; ఇవర్ కళ్ మూవరుమ్ భగవద్విషయమొ ఴిన్దు వేఱుపాయముణ్డెన్నఱి యాతవర్ కళ్; ఇవర్ కళుక్కు ప్రాపకనుమాయ్ ప్రాప్యనుమాయిరు క్కుమ్ సర్వేశ్వరన్ ఎన్ఱు, జితన్తై ఎన్ఱు పేరైయుడైత్తాన మన్త్రరహస్యత్తై, సర్వజ్ఞనాన శ్రీశౌనకభగవాన్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణప్పెఱువతే! ఎన్నిఱార్’’ ఎన్ఱాచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్ తార్, (జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్నుమిడత్తిల్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్ ప్రపదన హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, ఇన్దశ్లోకత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమ్ ప్రపదన హేతువాకచ్చొల్లి ఱ్ఱు, ఆకైయాలిరణ్డుమ్ జ్ఞానాధికర్కు అనన్యగతిత్వ పూర్వకమాన ప్రపదనత్తుక్కు హేతు వామెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. కీఴుమిఙ్ఙనే అర్థమాకాలో విన్నిల్, ఒణ్ణాతు, (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్నత్తోడు శేరామైయాల్.

అనన్తరమ్ ఇవ్వర్థ విషయమాక, అఖిలజగన్మాతావాయ్ ఆప్తతమైయాన పిరాట్టి, లక్ష్మీత న్త్రత్తిలరుళిచ్చెయ్ త వచనత్తై ఉపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఇదంశరణమజ్ఞానామ్) ఎన్ఱు, ‘‘ఇదం శరణమజ్ఞానా మిదమేవ విజానతామ్ । ఇదంతితీర్షతాం పార మిదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్’’ ఇన్ద శ్లోకత్తిల్ ‘‘ఇదమ్’’ ఎన్ఱు పరామర్శిక్కుమ్ కీఴ్ చ్చొన్న శరణాగతియై ‘‘అపాయోపాయ నిత్య

మూ॥౫౧॥ ‘‘ఇదంశరణమజ్ఞానాం’’ అను తావునను.

(సాంగోపాంగముగ) అనుష్ఠించుట కసాధ్యమనెడి తలంపుతోనుండు వాఁడు. ఈ పైని పేర్కొనఁ బడిన ముగ్గురును భగవద్విషయము తప్ప వేఱొక్క యుపాయము కలదనియును తెలియని వారు. ఈ ముగ్గురికిన్ని ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగానునుండు వాఁడు సర్వేశ్వరుఁడు. అని యిట్లు జిత న్తయనఁబడు మంత్రరహస్యమును సర్వజ్ఞుండగు శ్రీ శౌనక మహర్షి వ్యాఖ్యానముచేయ లభించినా రే’’ అని ప్రసాదించి యున్నారు.

‘‘ జ్ఞానాధిక్యముచే ప్రపన్నులు’’ అను తావున స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానము ప్రపత్తికి హేతువుగాను చెప్పఁబడినది. ఈ పై శ్లోకమున భగవంతుఁడు వేఱొక్క సాధనముఁగొని పొందతగిన వాఁడు కాఁడనెడి జ్ఞానము ప్రపత్తికి సాధనముగాఁ జెప్పఁబడినది. కావున ఈ రెం డున్ను వేఱొక్క సాధనము లేదనెడి జ్ఞానము మూలముగ జ్ఞానాధికుల ప్రపత్తికి హేతుభూతము అగునని గ్రహించుకొనవలెను.

పూర్వ వాక్యమునఁగూడ ఈ యర్థమునే గ్రహింపఁగూడదా? యంటివేని, యట్లు గ్రహింప గూడదు. ఏలననఁగా అట్లు గ్రహించితిమేని యీ వాక్యమును ‘‘ఈ మూడును మూఁడు తత్త్వ ములను బట్టియుండును’’ అనువాక్యముతో నన్వయము పొసగదు.

అవతారిక:—తరువాత యీ యర్థమును గుఱించి అఖిలజగన్మాతయును, మిక్కిలి యాప్త రాలునగు పిరాట్టి లక్ష్మీతంత్రమున ప్రసాదించిన శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(ఇదం శరణం) ఇత్యాది ‘‘ఇదం శరణ మజ్ఞానాం ఇద మేవ విజానతాం। ఇదం తితీర్ష తాం పారం। ఇదమాన న్త్యమిచ్ఛతాం) (లక్ష్మీ అ ౧౭ శ్లో ౧౦౦)(అజ్ఞానులకు ఇది (శరణాగతి) రక్షకము. జ్ఞానులకును ఇదియే రక్షకము. సంసార సముద్రమును దాటి మోక్షమును బొందగోరు వారలకును ఇదియే రక్షకము.) ఈ పైశ్లోకమునందు ‘‘ఇదం = ఇది’’ అనుశబ్దము పూర్వశ్లోక

క్తా మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా । శరణాగతిర్గ్రైష్యషా సంసారార్ణవతారిణీ” ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొల్లి నిన్ఱతు («ఇయమ్” ఎన్ఱు స్త్రీలిఙ్గనిర్దేశమన్ఱిక్కే «ఇదమ్” ఎన్ఱు నపుంసకలిఙ్గవ్యత్యయమ్ శరణ శబ్దవివక్షయాలే. ఇతిల్ అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై స్పష్టమాకచ్చొల్లుకైయాలే మేల్ భక్తి పరవశరై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. «ఇదంతితీర్షతాంపారమ్” ఎన్ఱతు. శడక్కెన వనిష్టనివృత్తి సిఱక్కవేణుమెన్నుమ్ త్వరైయుడైయార్ క్కెన్ఱపడి «అనన్త్యమిచ్ఛతామ్” ఎన్ఱతు - స్వరూప ప్రాప్త పరిపూర్ణ భగవదనుభవత్తై ప్పెఱ్ఱల్లతు ధరిక్కమాట్టాతార్ క్కెన్ఱపడి. ఇవ్వైయిరణ్డుమ్ భక్తియినుడైయ భూమావాలే వరుమవైయిఱే; భక్తిపారవశ్యమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిల్ అశక్తికుక్కుముఱుప్పాయ్, అనిష్టనివృత్తియిలు మిష్టప్రాప్తియిలు ముణ్డాన విళమ్బాక్షమత్తైక్కుముడలాయిఱే యిరుప్పతు, అతిల్ విళమ్బాక్షమత్తైక్కుడలాన వాంకారత్తై ఇన్దశ్లోకత్తిల్ శొల్లుఱతు. ఆనాల్ కీழ్ అశక్తికుక్కుడలాకవన్ఱో శొల్లిప్పోన్దతు, అతుక్కుతు ప్రమాణమామోవెన్నిల్ అధికారిత్రైవిధ్యమ్ దర్శిప్పిక్కుమవశవే ఇవ్విడత్తి లపేక్షితమాకైయాలే ఇతుప్రమాణమాకచ్చొల్లత్తట్టిల్లై. «విద్యాతః” ఎన్గిఱశ్లోకత్తిల్ జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాక చ్చొన్నతుమ్ కీழ్ చ్చొల్లిరున్ఱతుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు ప్రమాణమాకవత్తై చ్చొన్నాల్ పోవతే.

మునఁ జెప్పఁబడిన శరణాగతిని పరామర్శించునది. ఏలననఁగా, «ఉపాయాపాయ నిర్ముక్తా మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా। శరణాగతి ర్గ్రైష్యషా సంసారార్ణవతారిణీ” అను పూర్వశ్లోకమున శరణాగతిని గురించి గదా ప్రస్తావింపఁబడినది. అయితే «ఇదం” అను శబ్దము నపుసంకము గదా! ఇది స్త్రీలింగమునందు శరణాగతి శబ్దమునెట్లు పరామర్శింపఁగలదని శంకింపఁబనిలేదు. ఈ శ్లోకమునందు «శరణ” శబ్దము నపుంసకలింగముగాన, దానితో నన్వయించునది యయినందున «ఇదం” అనునది నపుంసకలింగమునఁ బ్రయోగింపఁబడినది.

ఈ శ్లోకమున «అజ్ఞానాం” «విజానతాం” అను తావుల అజ్ఞులును సర్వజ్ఞులును స్పష్టముగాఁజెప్పఁబడినందున «ఇదం తితీర్షతాం” ఇత్యాది తావునఁ జెప్పఁబడినవారు భక్తిపరవశులని యెఱుంగునది. ఏలననఁగా, «ఇదం తితీర్షతాం పారం” అనఁగా వెంటనే యనిష్టనివృత్తిగలుగవలయునని త్వరపడువారని యర్థము. «అనన్త్య మిచ్ఛతాం” అనఁగా, స్వరూపప్రాప్తమగు భగవదనుభవముల భించిననే తప్ప నిలుపజాలని వారని యర్థము. ఈ రెండును భక్తియొక్క యాధిక్యమువలనఁ గలుగునవి గదా। భక్తిపారవశ్యమనునది ఉపయాన్తరానుష్ఠానము విషయమున అశక్తికిని తగియుండినదై. అనిష్టనివృత్తి విషయమునను ఇష్టప్రాప్తివిషయమునను కలుగునట్టి యాలస్యమును సహింపజాలకుండుటకును అనుకూలమైనదిగాను గదా। యుండగలదు. దానిలో ఆలస్యమును సహింపజాలకుండుటకుఁ దగిన యాకారమును యీ శ్లోకము తెలుపుచున్నది. అయితే ముందు భక్తిపారవశ్యము అశక్తికి సూచకమైనది గాను కదా చెప్పఁబడినది, ఇట్లుండ, దానికిది ప్రమాణమెట్లు కాఁగలదని శంకింపఁబనిలేదు, ఏలననఁగా, ఈ తావున నధికారులు మూఁగని తెలుపుట మాత్రమే కావలసినది గాన, దీనిని ప్రమాణముగాఁ గొనఁదగును. అది యెటు వలెననిన «విద్యాతః” ఇత్యాది శ్లోకమున జ్ఞానాధిక్యమునకుఁ గావలసినదిగాఁ జెప్పబడినదిన్ని ముందు చెప్పినదిన్ని భేదించియున్నను, అధికారి త్రైవిధ్యము విషయమున దానిని ప్రమాణముగాఁ గొని యుండలేదా? అటులనే యిచటను గ్రహించునది.

మూ॥౧౯౧॥ భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే ఇతుతాన్
కులైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౧౯౨ ॥ తన్నై ప్పేణవుమ్ పణ్ణుమ్, తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్.

ఆక్, ప్రపత్త్యధికారికళ్ మూవర్క్కుమ్ ప్రమాణమ్ కాట్టినారాయ్ నిన్ఱార్ కీழ్; ఇన్ద త్రివిధ ప్రపత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమెని క్కీழ్ చ్చొల్లిఱ్ఱు, ఏవమ్భూత ప్రపత్తి నిష్ఠరానవర్కళ్ తన్నిషైయై విట్టు భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూళువతు, అవన్ వర వాఴ్చ్చి యవన్నై యపేక్షిప్పతాకిఱ విషయఙ్గళుక్కు నిదానమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. (భక్తి తన్నిలే ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱక్కయావతు) - కరణశైథిల్యత్తాలే స్వ యత్నక్షమనన్ఱిక్కే, అవనే యుపాయమాక వధ్యవసిత్తు, అవన్ వరవు పార్త్తిరుక్క మాట్టాత నిలై వన్దిక్కే, కణ్ణాఴ్వారైయిట్టు ఏతేనుమ్ మెరుపడియాలే యాకిలుమ్ అవనై యిప్పోతే పెఱవేణు మెన్ఱు మతిమాత్రత్వరావస్థై పిఱక్కై. (ఇతు) ఎన్ఱు - ప్రపత్తియైచ్చొల్లుకిఱతు. తాన్ ప్రకాశప్పిఱన్ద ప్రపత్తి కులైకైయావతు, "ఏన్నానే చెయ్ కేన్" ఎన్ఱు ప్రపత్తియిలన్వయమఱ్ఱు భగవతిన్యస్తభరరాయ్ ఇరుక్క మాట్టాతొழికై.

ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠై కులైయుమ్పడి పిఱన్ద భక్తియుమ్ అవస్థాభేదమ్ పిఱక్కుమత్తై యరుళి చ్చెయ్ కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (తన్నై ప్పేణప్పణ్ణుకై)యావతు - "కాత్తైప్పూణుమ్"

మూ॥ ౧౯౧॥ భక్తియందవస్థాభేదముగలిగిన తోడనే యీప్రపత్తి చెడిపోదగును.

మూ॥ ౧౯౨॥ తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయును. ధరించియుండునట్లు చేయును.

అవతారిక: — కావున ప్రపత్తికి అధికారులు ముగ్గురని విషయమునకు ప్రమాణముం జూపించినవారయిరి, ఇంతకుముందు యీ మూండు విధములగు ప్రపత్తులలో భక్తిపారవశ్యము వలనం గలిగిన ప్రపత్తియే ముఖ్యమైనదని చెప్పంబడినది. ఇవ్విధమగు ప్రపత్తియెడల నిష్ఠగలవారు ఆట్టి నిష్ఠను పోగొట్టుకొని భగవంతుని లభించుటకై స్వప్రయత్నము నవలంబించుటయు, భగవం తుండు రాంగా వాని నపేక్షించుటయును ఏటికిం గారణమని యనంగాం దెలుపుచున్నారు.

(భక్తియందు) ఇత్యాది. భక్తియందు అవస్థాభేదము గలుగుటయనంగా, ఇంద్రియములు శిథిలములగుటంజేసి స్వయముగ ప్రయత్నించుటకసమర్థులై సర్వేశ్వరుండే తాము కడతేరుటకుపాయంబని నిశ్చయించుకొని, వానిరాకను యెదురు చూచుచుండుట మాత్రమే కాకుండ, కన్నీరు కార్చుచు "ఎవ్విధముననైనను వానిని ఇప్పుడే లభింపవలయును" అని యీ విషయమై మిక్కిలి యెక్కువగా త్వరపడుట. మూలమున "ఇతు=ఇది" అనంగా ప్రపత్తి యని యర్థము. ఈపైని చెప్పంబడిన యవస్థ వచ్చినప్పుడు ప్రపత్తి చెడిపోవుట యనంగా, "ఎన్నానే చెయ్ కేన్" అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు స్వప్రయత్నము నెద్దియుం జేయక భగవంతునిపై భారముంచి యుండునట్టి స్థితి పోవుట.

అవతారిక.—ఇట్లు ప్రపత్తి నిష్ఠచెడిపోయేటట్టు గలిగినట్టి భక్తియును అవస్థాభేదమును బొందుటను గురించి తెలుపుచున్నారు.

(తన్నై) ఇత్యాది తనను అలంకరింపంజేయుట యనంగా "కాత్తై పూణుమ్" (పె. ఆ.

మూ॥౫౩॥ ఇన్న స్వభావవిశేషఙ్గళ్,

ఇత్యాది యిప్పడియే అవర్గళై వుక్కుడలాకత్తక్క యాలఙ్కారిక్కుమ్పడి పణ్ణుకై, అత్తావతు - భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూట్టుమెన్నపడి. ఇతు పడలెడుక్కైక్కు మూతలానవిగ్రహలే మూట్టుమతుక్కు ముపలక్షణమ్. (తరిక్కప్పణ్ణక్కైయావతు) - అపేక్షణమువన్నై యొట్టియుత్తరిక్కుమాట్టామెయాలే, అవర్ పరక్కుక్కు డలాక స్వయత్నత్తిలే మీళుమ్పడి పణ్ణివ వతుతానే, అవర్ వరక్కొళ్ళ నిళ్ళ నిపత్తాలే "పోక్షనమ్మా" "కర్మకమే త్రోల్ నమ్మా" ఎన్ను అవనై యుపేక్షిత్తు తళ్ళ ధరిత్తిరుక్కుమ్పడి పణ్ణుకై. ఆక ఇవై యిరణ్డాలుమ్ "ఎన్నాలే శెయ్కేల్" ఎన్నుమ్ "తరియేనిని" ఎన్ను మిరుక్కుమిరణ్డుక్కుమ్ ప్రతికోటియాయ్ విలైక్కుమెన్నపడి. ఆకైయాల్ ప్రపత్తినిష్ఠర్కు లేన్ను స్వప్రవృత్త్యాదికళిల్ ఇఴికైక్కుడి భక్తియినుడైయ అవస్థాభేదమెన్ను కరుత్తు.

(తన్నై ఒప్పణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) ఎన్ను ఎమ్బెరుమానై వరుక్కైక్కుడలాక ప్రయత్నిక్కైయుమ్, అవనై వరక్కొళ్ళ అవనై యుపేక్షిక్కైయుమాకియ పరస్పరవిరుద్ధ స్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్పడియైయిడ్ కోల్లిత్తు; ఇప్పడి భక్తియానతు స్వావస్థా విశేషఙ్గళాలే చేతనర్కు విళైక్కుమ్ పరస్పర విరుద్ధస్వభావఙ్గళ్ తద్విషయమాత్రత్తిలన్నిక్కే, తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళిల్ విషయమాగవుమ్ కాణలామెన్నిటార్ మేల్, (ఇన్న) ఎన్నుతుడఙ్గి. (ఇన్నస్వభావవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ను -

మూ॥౫౩॥ ఇవ్విధములగు స్వభావవిశేషములు

3-2-5) (కంఠాభరణమును ధరించుచున్నది) అన్నట్లు వానిరాకకుఁ దగినట్లు తనను అలంకరించుకొనునట్లుచేయుట అనఁగా భగవంతుని లభించుటకుగాను ఈ చేతనుండు స్వయప్రయత్నము నవలంబించునట్లు చేయుననుట. ఇది స్త్రీలుచేయు శృంగారములకు సాధనానుష్ఠానాదుల నవలంబించునట్లు చేయుటకును ఉపలక్షణము. (సూచకము.)

(ధరించి యుండునట్లు చేయును) అనఁగా రక్షకుఁడు వానిని విడిచి నిలువనేరని వానికుటంజేసి వాని రాకకుఁదగినట్లు వారిని స్వప్రయత్నమునఁ బ్రవేశపెట్టినట్టి యీ భక్తియే వాఁడు వచ్చుట కాలస్యమగుటచేఁ గలిగిన కోపమువలన "పోతునమ్మా" (పొమ్మని) అనియు, "కర్మకమే త్రోల్ నమ్మా" (తి. వా. ౬. ౨. ౨) (మాగోష్ఠిలోనుండి రావద్దు) అనియు నానతిచ్చినట్లు వానిని నుపేక్షించి యుండగల వారినిగాఁ జేయుట. కావున నీ రెంటివలనను "ఎన్నాలే శెయ్కేల్" అనియు, "తరియేనిని" (ఇఁక ధరింపజాలను) అనియు నాళ్వారులఁ జెప్పఁబడిన స్థితికి ప్రతికోటి అనఁగా నట్టిస్థితికి విరుద్ధమగు స్థితి గలుగవచ్చునని సిద్ధమగుచున్నది. కావున ప్రపత్తినిష్ఠను వదలి స్వప్రయత్నాదులయందు ప్రవర్తించుటకుఁ గారణము భక్తియొక్క యవస్థాభేదమని యభిప్రాయము.

(తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయును ధరించియుండునట్లు చేయును) అనుటచే సర్వేశ్వరుండు వచ్చుటకుగాను ప్రయత్నించుటయు, వాఁడు రాఁగా వానినుపేక్షించుటయు నిట్లు పరస్పరవిరుద్ధములగు స్వభావము లుదయించునట్లు గదా చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు భక్తియనునది తనయొక్క భిన్న భిన్నావస్థలమూలముగ చేతనునికిఁ గలుగఁజేయునట్టి పరస్పర విరుద్ధస్వభావములు భగవంతుని విషయమున మాత్రమే కాకుండ, వానితో సంబంధించినవియగు వస్తువుల విషయమునను గన్పట్టుచున్నవని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వి) ఇత్యాది (ఈ స్వభావవిశేషములు) అనఁగా ముందు చెప్పిన స్వభావవిశేషములు

మూ॥ కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్, తిరుచ్చరఙ్గళిలుమ్, తిరునామఙ్గళిలుమ్, తిరుక్కుழలోశై యిలుమ్ కాణలామ్.

కీழ్చ్చొన్నవై తన్నై ఎయే శొల్లుకిఱతన్ఱు, ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషఙ్గళెన్నపడి. ఆవైయావన-అనుభావ్య విషయమొరుపడిప్పట్టిరా నిఱ్కచ్చెయ్ తే అత్తై యనుభవిక్కుమ్ వివర్కళుక్కు ధారకమాయ్ త్తోన్ఱుకైయుమ్ బాధకమాయ్ తోన్ఱుకైయుమ్. (కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్) ఇత్యాది. ‘‘కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి - ఆవికాత్తిరుప్పేనే’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్, ‘‘వల్వినైయేనైయీర్కిన్ఱ కుణఙ్గళై యుడైయాయ్’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే కల్యాణగుణ విషయమాకవుమ్; ‘‘శరఙ్గళాణ్డ తణ్డామరైక్కణ్ణనుక్కన్ఱియెన్ మనమ్ తాழ్న్దునిల్లాతే’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్, ‘‘శరఙ్గళే కొడితాయుడుకిన్ఱ’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే తిరుచ్చర విషయమాకవుమ్; ‘‘తిరుమాలైప్పాడక్కేట్టు - మడక్కిళియై క్కైకూప్పి వణఙ్గినాళే’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్, ‘‘కణ్ణన్ నామమే కుழఱిక్కొన్ఱీర్’’ ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్, శొల్లుకైయాలే తిరునామ విషయమాకవుమ్; ‘‘ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూతవున్ కుழలిన్నిశై పోతరాతే’’ ఎన్ఱు ధారకమాకవుమ్.

మూ॥ కల్యాణగుణములవిషయమునను, బాణములవిషయమునను, తిరునామముల విషయమునను, వేణునాదమువిషయమునను్న కానవచ్చును

మాత్రమే యర్థము కాదు. అయితే యివ్విధములయిన స్వభావవిశేషములని యర్థము. అవి యెవ్వియనఁగా, అనుభవించునట్టి వస్తువు రెండొక విధమైనదిగానుండఁగా, అది (కొందఱికి) ధారకముగాను (అనుకూలమైనదిగాను) (మఱికొందఱికి) బాధకముగాను (ప్రతికూలమైనదిగాను) తోఁచు యును గలను.

(కల్యాణ గుణముల) ఇత్యాది. ఒకప్పుడు కల్యాణ గుణంబుల విషయమున, ‘‘గోవిన్దన్ గుణంపాడి ఆవికాత్తిరుప్పేనే’’ (నా. తి. ౮-౩) (గోవిందుని గుణంబుల సంకీర్తనముజేసి ప్రాణములను రక్షించుకొని యున్నాను) అనుటావున గుణంబులు ధారకముగాను, వేఱొకప్పుడు ‘‘వల్ వినై యేనైయీర్కిన్ఱ గుణంగళై యుడయాయ్’’ (తి. వా. ౮-౧-౮) (ప్రబలమైన ప్రేమమనెడి పాపముతోఁ గూడియున్నట్టి నన్ను బాధించునట్టి గుణములుగవాఁడా) అనుటావున వాటినేబాధకముగాను చెప్పియుండుటంజేసియు, ఒకప్పుడు బాణంబుల విషయమున ‘‘శరఙ్గళాణ్డ తణ్డామరైక్కణ్ణనుక్కన్ఱి న్మనమ్ తాழ్న్దు నిల్లాతే’’ (తి. మొ. ౭-౩-౪) (బాణంబులను వ్యాపింపఁజేసిన చల్లనితామర పువ్వులవంటి నేత్రములుగల సర్వేశ్వరుని విషయమునతప్ప నామనస్సు యుత్సాహపూరితముగా నుండదు) అనుటావున బాణంబులు ధారకముగాను ‘‘శరంగళే కొడితాయ కిన్ఱ’’ (తి. మొ. ౧౦ - ౨ - ౯) (బాణములే క్రూరములై బాధించుచున్నవి.) అనుటావున యవియే బాధకముగాను చెప్పంబడి యుండుటంజేసియును, తిరునామముల విషయమునను ‘‘తిరుమాలై ప్పాడ క్కేట్టు మడక్కిళియై క్కైకూప్పివణంగినాళే’’ (తి. నె. ౧౪) (శ్రియఃపతిని సంకీర్తనముచేయఁగా విని సుందరమైన చిలుకకు అంజలిజేసి నమస్కరించినది) అనుటావున ధారకముగాను, ‘‘కణ్ణన్ నామమే కుழఱిక్కొన్ఱీర్’’ (తి. వా. ౯. ౫. ౩.) (కృష్ణుండుగా నవతరించి సులభుఁడుగానుండిన సర్వేశ్వరుని తిరునామములనే యుక్కముగా నుచ్చరించి హింసించినారు) అనుటావున బాధకముగాను చెప్పియుండుటంజేసియును, ఒకప్పుడు వేణుగానము విషయమున ‘‘ఎఙ్గళుక్కేయొరునాళ్ వన్దూత వున్ కుழలిన్నిశై పోతరాతే’’ (పెరు. తి. ౬-౯) (ఒకనాడు

‟అవనుడై త్తీఙ్గుళలిరుమాలో” ఎన్ఱు బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే తిరుక్కుళలోశై విషయమాకవుమ్ కొణలామెన్ఱుపడి. ఎన్ఱు మొక్క భోగ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్ కల్యాణగుణాదికళ్ ధారకమాయుమ్ తోన్ఱుమవై బాధకమాయుమ్ తోన్ఱువతాకిఱతు అనుభోక్తాక్కళాన సాధకరుడైయ ప్రేమస్వభావవిశేషఙ్గళాలే యిఱే, అల్లతు గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాలన్ఱే; ఆకైయాల్ భక్త్యవస్థాభేదజనితఙ్గళాన స్వభావవిశేషఙ్గళ్, ఇవ్వోవస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కొణలామెన్గిఱతు. గుణాదికళై ధారకఙ్గళాకవుమ్ బాధకఙ్గళాకవుమ్ పేశుకిఱ విడత్తిల్, ఇరణ్డుమొరువన్ పేశ్చిన్ఱుక్కే యిరున్దతే యాకిలుమ్, ఆళ్వారుకళెల్లారు మేకప్రకృతికళాకైయాలుమ్, ఎల్లారుడైయ భక్తియుమ్ భగవత్ప్రసాదలబ్ధైయాన పరభక్తియాకైయాలుమ్, అద్దభక్తి స్వభావ విశేషఙ్గళ్ కాట్టుకిఱమాత్రమే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమాకైయాలే విరోధమిల్లై. ‟శరఙ్గళే కొడితాయుడుకిన్ఱ” ఎన్గిఱ విరు పరాజితరానవర్ పాశురమన్ఱో, అత్తై ‟శరఙ్గళాఙ్గ” ఎన్గైక్కు ప్రతికోటియాకచ్చొల్లలామో వెన్నిల్, ‟రామవిజయమ్ తమక్కిష్టమాకైయాలే, అన్దవిజయత్తుక్కలక్కాయ్ త్తోన్ఱ రాక్షసర్ దశైపిఱన్దు, పిరాట్టిమార్ దశైపిఱన్దు పేశుమాపోలే, తామానతన్మై తోన్ఱాతే, తోన్ఱరాక్షసర్ పాశురత్తాలే విజయత్తైప్పేశి అనుభవిక్కిఱార్” ఎన్ఱిఱే అత్తిరుమొళిక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళుకిఱ వాచార్యర్ కళరులిచ్చెయ్వతు; ఆకైయాల్ తమ్ముడైయ ప్రేమస్వ

మాకుగాను ఊరుగుటకై వేణువుయొక్క మధురమైన స్వరము రాదా) అనుతావున ధారకముగాను ‟ అవనుడై త్తీఙ్గుళలిరు మాలో ” (తి. వా. ౯. ౯. ౫) అబ్బా! శ్రీకృష్ణుని వేణువాదము హింసింపుచున్నది.) అనుతావున బాధకముగాను చెప్పియున్నారు గాన జాడవచ్చును.

ఎల్లెడలను సర్వసామాన్యముగ భోగ్యముగానుండునట్టి కల్యాణ గుణాదులు ధారకములుగాను బాధకములుగానును తోచుటయనునది యనుభవించునట్టి వారలగు వీరియొక్క ప్రేమస్వభావములకుఁగల భేదమును బట్టియే కదా! ఇంతియేకాని గుణములయొక్క స్వరూపమున భేదముండుటనుబట్టి కాదు కదా! కావున భక్తియొక్క భిన్నభిన్నావస్థలవలనఁ గలుగునట్టి భిన్నభిన్న స్వభావములు ఈ వస్తువుల విషయమునను న్నచూడవచ్చునని భావము.

ఈ గుణములు మొదలగు వాటిని ధారకములుగాను బాధకములుగానును పాడియుండుతావుల అట్లు రెంటిని పాడినవారు ఒక్కరే కాక పోయినను, ఆళ్వారులందరును ఒక్కటియే స్వభావముగలవారగుటంజేసియు, అందరియొక్క భక్తియును భగవంతుని యనుగ్రహమువలనఁ గలిగిన పరభక్తియగుటంజేసియును, అట్టి భక్తియొక్క భిన్న భిన్న స్వభావంబులను జూపించుట మాత్రమే యీ తావున ముఖ్యోద్దేశమగుటంజేసియును యీ విషయమున విరోధమెన్నియును లేదు.

‟ శరఙ్గళే కొడితాయుడుకిన్ఱ ” (తి. మొ. ౧౦-౨-౯) అనునది అపజయమును బొందిన రాక్షసుల పాశురముకాదా? దానిని బాణములు ధారకములుగానుండు స్థితికి విరుద్ధమైన స్థితిని దెలుపు విషయమున నుదహరింప వచ్చునా? యంటివేని ‟రామవిజయము తమ కిష్టమైనదగుటంజేసి యట్టి విజయప్రాప్తి సమయమున నోడిపోయిన రాక్షసుల యవస్థను బొంది, నాయకీయవస్థను బొంది మాట్లాడినట్లు, తామనెడి తలంపు రాకయే యపజయమును బొందిన రాక్షసుల పాశురముచే విజయమును సంకీర్తనముఁజేసి యనుభవించుచున్నారు ” అని కదా ' అతిరుమొళికి వ్యాఖ్యానముఁ గృపచేసిన పూర్వాచార్యులు ప్రసాదించియున్నారు.

భావత్తాలే తత్తవస్థాపన్నరానపిన్బు తిరుచ్చరణ్గళ్ బాధకమాయిఱ్ఱతుమ్ తమక్కే యాయ్త్తో ఱ్ఱై ప్పేశుక్కైయాలే, అప్పడిక్కొళ్ళక్కడవైయిల్లై.

అథవా. (తన్నై ఎ. ప్పేణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) ఎన్ఱ విత్తై యిరణ్డాలుమ్, అవన్దానే వరుమళవుమ్ ధరియామల్ వరవుక్కుడలాక యత్నిక్కప్పణ్ణువతు, వరక్కొళ్ళ ప్రణయరోషత్తాలే తళ్ళిధరిత్తిరుక్కప్పణ్ణువతామ్పడియాయిత్తే కొల్లిఱ్ఱు, ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావఙ్గళై యొన్ఱుతానే విళైక్కుమెన్నుమితు వేఱుశిల విషయఙ్గళిలుమ్ కాణలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవ్వ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు - ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావ విశేషఙ్గళ్ ''గోవిన్దన్ గుణమ్పాడి'' ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీழ్చ్చొన్నపడియే ఒరుదశైయిలే ధారకమాక ప్పేశువతు, ఒరుదశైయిలే బాధకమాక ప్పేశువతామ్పడి. అవర్కళుక్కు ధరిప్పుమ్ బాధైయుమాకిఱ విరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్ కాణలామెన్గై.

అక (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇవ్వళవాక ప్రపత్తివైభవత్తైయుమ్, తద్విషయ వైభవత్తైయుమ్, తదధికారిత్రైవిధ్యత్తైయుమ్, త్రివిధప్రపత్తిగళిలుమ్ భక్తిపారవశ్య హేతుకప్రపత్తిను డైయ ముఖ్యత్తైయైయుమ్. అతుతనక్కు స్వహేతుభూత భక్త్యవస్థాభేదత్తాల్ వరుమ్ కులైత్తలైయుమ్. అన్ద భక్త్యవస్థాభేదమ్ శెయ్వికుమ్ మంశఙ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తార్.

కావున తమయొక్క ప్రేమస్వభావమువలన నట్టి యవస్థను బొందిన పిమ్మట తమ విషయమునే బాణములు బాధకములయినట్లు తోంచి యట్లు ప్రసాదించియున్నారు గాన నా విషయమున విరోధమెద్దియును లేదు.

అథవా (తనను అలంకరించుకొనునట్లు చేయును ప్రాణములను ధరించియుండునట్లు చేయును) అను ఈ రెండువాక్యములయందును సర్వేశ్వరుండు తనకుతానే వచ్చువరకును ప్రాణములను ధరించియుండ జాలక వాని రాకకుఁదగినట్లు ప్రయత్నింపఁజేయునదియే వాఁడు రాగా ప్రణయరోషమువలన నుపేక్షించి ప్రాణములను ధరించియుండునట్లు చేసిన విధమును గదా తెలిపియున్నారు.

అవతారిక:—ఒక్కటియే యిట్టి విరుద్ధస్వభావములను గలుగఁజేయుట యనునది యింకను గొన్ని విషయముల యెడలనున్న గానవచ్చుచున్నదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవ్వ) ఇత్యాది. ఇవ్విధములగు భిన్నభిన్న స్వభావములు ‟ గోవిన్దన్ గుణంపాడి ” అని యారంభించి యింతకు ముందు చెప్పియున్న ప్రకారము ఒకప్పుడు ధారకముగాను వేఱొకప్పుడు బాధకముగాను నుండునట్లు చెప్పుట యనునది వీరలకు ధరించియుండుటను కష్టపడుచుండుటనున్ను యివ్విధములగు విరుద్ధ స్వభావంబులను గలుగఁజేయునట్టి కల్యాణ గుణముల యెడలనున్న చూడవచ్చును.

కావున (ప్రపత్తికి) అని యారంభించి యింతవరకున్ను ప్రపత్తియొక్క వైభవమునున్ను, దాని విషయముయొక్క వైభవమునున్ను, దాని యధికారివైభవమునున్ను, దాని కధికారులు మూగ్గురగుటనున్ను, మూడు విధములగు ప్రపత్తులలో భక్తి పారవశ్యమువలనఁ గలిగిన ప్రపత్తియొక్క ప్రాముఖ్యమునున్ను, దానికి హేతుభూతమగు అభక్తియొక్క భిన్నభిన్న యవస్థలనుబట్టి కలుగు పరస్పర విరుద్ధభావనలనున్ను, అట్టి భక్తియొక్క భిన్నభిన్నావస్థలచే గలుగఁజేయఁబడు యంశములనున్ను ప్రసాదించియున్నారు.

ఇప్ప్రపత్తి తనక్కు ‘‘ధర్మపుత్రాదికళుమ్’’ ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీழ్ చ్చొన్న అధికారికళ్ పక్కలిలే సాధనతయా అనుష్ఠానమ్ కాణ్కైయాలుమ్, కర్మజ్ఞానభక్తిప్రపత్తికళ్ ఎన్ఱు ఉపాయఙ్గళోడే సహపఠితమాయ్ పోరుకైయాలుమ్, ‘‘యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాన్తరైః । ముముక్షుణా యత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః । ప్రాప్యతే పరమన్ధామ యతో నావర్తతే పునః । తేన తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే । పరమాత్మాచతేనైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘ఇదంశరణ మజ్ఞానామ్’’ ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడియే శాస్త్రఙ్గళిలే సాధనమాక చ్చొల్లుకైయాలుమ్, ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తి యోగ్యతై యుణ్డాకైయాలే, అతై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అతుక్కుడలాన పలపక్షఙ్గళై యుమ్ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; అతిల్, ప్రథమత్తిలే ఇప్ప్రపత్తియై యుపాయమాకక్కొణ్డాల్ వరుమవద్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతుతన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇతుతన్నై ప్పార్త్తాల్) ఎన్ఱతు - ఇచ్చేతన నీశ్వరవిషయత్తిల్ పణ్ణు మిప్ప్రపత్తితన్నై యుపాయమెన్ఱు ప్పార్త్తాల్ ఎన్ఱపడి. ఈశ్వరన్ తన్నై రక్షిక్కైక్కు హేతువాక, ఇచ్చేతనన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తి తన్నై నిరూపిత్తాల్, ఎన్ఱిఙ్గనే అనధ్యాహారేణ యోజిక్కవుమామ్. అపోతు మర్థమొక్కుమిఱే. (పితావుక్కు పుత్రనెழுత్తు వాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు) ఎన్ఱతు - ఉత్పాదకనాకైయాలే హితైషియాయ్, తానతియాత దశైయిలుమ్ తన్నై రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తమప్పనుక్కు, పుత్రనానవన్, తానఱివుడైయ దశైయిలే‘‘ఎన్నై నీరక్షిక్క వేణుమ్’’ ఎన్ఱు ఎழுత్తువాఙ్గినాల్ ఇరణ్డుతలైక్కుముణ్డాన ఉఱవుక్కు కొత్తైయామాపోలే, సత్తాకారణభూతనాయ్ సర్వదశైయిలుమ్ రక్షకనాయ్క్కొణ్డుపోరుకిఱ అకారవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ మకారవాచ్యనాన వివనుక్కుముణ్డాన సమ్బన్ధత్తుక్కు వద్యకరమెన్ఱపడి. ఎழுత్తువాఙ్గుకైయావతు - రక్షకన్ పేరై త్తన్మార్పిలే యెழுతిక్కొళ్కై.

అవతారిక:—(ధర్మ పుత్రాదులు) ఇత్యాది వాక్యమునఁ జెప్పఁబడిన యధికారులు ఈ ప్రపత్తి నొక సాధనముగాఁ గొని యనుష్ఠించి నట్లు గన్పట్టుచున్నందువను, దీనిని (వాదుకలో) కర్మజ్ఞాన భక్తి ప్రపత్తులు అని యిట్లు ఉపాయములగు వాటితోఁ జేర్చి పేర్కొనుటంజేసియు, ‘‘యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాన్తరైః ముముక్షుణాయత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః ప్రాప్యతే పరమం ధామ యతో నావర్తతే పునః । తేనా తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే పరమాత్మా చతేనైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః) (ఐశ్వర్యకాముండగు నే యధికారిచే సాధనాంతరములఁగొని యే యైశ్వర్యము లభింపసాధ్యము కాదో, అట్టి యధికారిచే నా యైశ్వర్యము ప్రపత్తి సాధనముఁగొని పొందబడును.మరియు ప్రకృతి విమోచనకాముఁడగు నే యధికారిచే కర్మయోగము మూలమునఁ గాని, జ్ఞానయోగము మూలమునఁగాని, భక్తి యోగము మూలమునఁగాని పునరావృత్తి రహితమగు పరమపదము బొందుటకు సాధ్యముకాదో,యట్టి స్వాత్మానుభవ స్వరూపమగు కైవల్యము ప్రపత్తి మూలముగ బొందబడుచున్నది.?।పురుషోత్తముఁడగు పరమాత్మయును ప్రపత్తి మూలముగ నే పొందబడుచున్నాఁడు) అనియు‘‘ఇదం శరణమజ్ఞానామ్’’ అనియు నీ మొదలగు శాస్త్రవాక్యములయందును ప్రపత్తి నొక విధమైన సాధనమునుగాఁ గొని యుండుటం జేసియును, ప్రపత్తి నొక విధమైన యుపాయమునుగాఁ గొనుట కవకాశముండుటం జేసియును నట్టి యభిప్రాయమును తొలగించుటకుగాను అందుల కుపయుక్తములగు ననేక విషయములఁ దెలుపుచున్నారు. అందులో మొట్టమొదట దీనిని ఉపాయగాఁ గొనినచో, సంభవించు దోషమును దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౫౮॥ ఇతుతన్నైప్పార్త్తాల్ పిత్తావుక్కు స్వస్తినెఴుత్తు వాజ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు

ఆనాల్ ఇతు తనక్కు స్వరూపమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, -(ఇతుతనక్కు)ఎన్ఱుతుడజ్గి. (ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు - ప్రపత్తితనక్కసాధారణాకారమెన్ఱపడి. (తన్నైప్పొఱాతొழிకై యావతు)-ఉపాయవరణాత్మకమాన తన్నై ఉపాయమెన్న సహియాతపడి యిరుక్కై; అతావతు - ఆపాతప్రతీతియిలొழிయ ఉళ్ళపడి నిరూపిత్తాల్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడి యిరుక్కైయెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, (తన్నైప్పొఱాతొழிకై) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఉపాయత్వేన ప్రతీయమానతన్నై పొఱాతొழிకై, ఎన్ఱు అనధ్యాహారేణ యోజిక్కవుమామ్, ఇప్పడి కొళ్ళాలుమ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్త్యసహత్వమే ఫలితామిత్తే.

మూ॥ ౫౮॥(స్వరూపసిద్ధమైనప్రపత్తిని ఉపాయముగాఁదలచిన యెడల) కుమారుఁడు (తన్ను తండ్రిపోషించుటకు సాధనముగా తండ్రిపేరును తన వక్షస్థలమున) వ్రాయించి పుచ్చుకొనుటవలెనుండును.

(దీనిని) ఇత్యాది (దీనిని చూచినట్లన) అనఁగా ఈ చేతనుండు సర్వేశ్వరుని గురించి చేయునట్టి ప్రపత్తిని యుపాయముగాఁ గొని చూచినట్లయిన అని యర్థము. అథవా ఈశ్వరుఁడు తనను రక్షించుటకుగాను హేతువుగాని చేతనుండు చేయునట్టి ప్రపత్తిని వివేచించి చూచినట్లయిన అని యిట్లు అధ్యాహారమక్కఱ లేకుండఁగనే అర్థము చేయవచ్చును. ఇట్లు చెప్పినను అర్థము సరిపోవును గదా.

(కుమారుఁడు వ్రాయించి పుచ్చుకొనుటవలె నుండును) అనఁగా కన్నవాఁడగుటం జేసి హితమును గోరువాఁడై, తనకంత తెలివితేటలు రానప్పుడును. తనను రక్షించుకొనుచువచ్చిన తండ్రికి పుత్రుఁడయినవాఁడు తనకు తెలివితేటలు వచ్చినప్పుడు "నీవు నన్ను రక్షించవలెను" అని వ్రాయించపుచ్చుకొని నట్లయిన ఇద్దఱి కుండుకున్న సంబంధమునకు భంగము కలుగు చందంబున, సత్తకు కారణభూతుఁడై యుండునట్టి వాఁడును (ప్రణవమునందలి) అకారవాచ్యుండగు సర్వేశ్వరునికిని మకారవాచ్యుండగు జీవునికిన్ని యుండుచున్న సంబంధమును దూషితముగాఁ జేయునను (వ్రాయించి తీసికొనుట) అనఁగా రక్షకుని పేరును తన వక్షస్థలమున వ్రాసికొనుట.

౫౯. అవతారిక:— అయితే దీని స్వరూప మెద్దియనఁగా దెలుపుచున్నారు.

(ఇతుతనకు) ఇత్యాది (దీని స్వరూపము) అనఁగా ఈ ప్రపత్తియొక్క యసాధారణమగు నాకారమగుట. (తనను సహింపకపోవుట) అనఁగా ఉపాయవరణరూపమగునట్టి యీ ప్రపత్తి తానే స్వయముగ నుపాయమగుటను సహింపనిదిగా నుండుట. అనఁగా చూచాయగా తెలిసికొనినప్పుడే తప్ప, లోతుపదిగి విచారించితిమేని తాను స్వయముగ నుపాయమగుటకుఁ దగనిదిగా నుండుటయే ప్రపత్తియొక్క స్వరూపము. అథవా (తననుసహింపనిది) అనఁగా ఉపాయముగాఁ దెలియవచ్చునట్టి తనను సహింపనిదై యుండునది యని యిట్లు అధ్యాహారములేకుండ కూడ అర్థము చేసికొనవచ్చును. ఇట్లు చెప్పకొనినను, తాను స్వయముగ నుపాయముగాఁ దెలియవచ్చుటను సహింపనిదై యుండుట యనియే యర్థమగును గదా.

మూ॥ ౫౫॥ ఇతు తనక్కు స్వరూపమ్ తన్నైప్పాతాతొళికై.
మూ॥ ౫౬॥ అఙ్గమ్ తన్నై యొళిన్దవఱ్ఱైప్పాతాతొళికై.
మూ॥ ౫౭॥ ఉపాయమ్ తన్నైప్పొఱుక్కుమ్.

చరమశ్లోకత్తిల్ ఇత్తై సాఙ్గమాక విధిక్కైయాలే ‹‹యద్యత్సాఙ్గమ్; తత్తత్సాధనమ్'' ఎన్గిఱ న్యాయమిఙ్గుమ్ వారాతో వెన్న, అఙ్గస్వరూపత్తై తర్శిప్పిక్కవే అన్ద న్యాయమిఙ్గువారాతు ఎన్ఱు పార్త్తు అరుతన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (తన్నై యొళిన్దవఱ్ఱై పారాతొళికై) యావతు స్వీకారరూపమాన (తన్నై యొళిన్దచేతన ప్రవృత్తి కళిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహియాతపడి యిరుక్కై, సాధనరూప సకల ప్రవృత్తి కళినుడైయవుమ్ సవాసన త్యాగమిత్తై యితుక్కఙ్గమ్. ‹‹యద్యత్సాఙ్గమ్'' ఎన్గిఱ వివత్తిల్, ప్రవృత్తి రూపాఙ్గసహితమానవఱ్ఱై యిత్తై సాధనమాకచ్చొల్లుకిఱతు; అప్పడి యన్ఱిక్కే ఇతినుడైయ వఙ్గమ్ నివృత్తిరూపమాకైయాలే, ఇతుతానే ఇతినుడైయ వనుపాయత్వ సూచకమెన్ఱు కరుత్తు.

ఇతినుడైయ వనుపాయత్వత్తై దృఢీకరిక్కైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్బడికళైచ్చొల్లి అవై యిరణ్డైయుమ్ పత్తి ఇతుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (పాతాతు) ఎన్నుమళవాక, (ఉపాయమ్ తన్నైప్పొఱుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయమాన సర్వేశ్వరన్ ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ నిర్వాహకనాకైయాలే,

---

మూ॥ ౫౫ ॥ దీని స్వరూపము తన్ను సాధనముగాఁదలంచుటను సహింపకుండుట.
మూ॥ ౫౬ ॥దీనియంగమేమనఁగా తనకంటెనితరములగు వాటిని సహింపకుండుట.
మూ॥ ౫౭ ॥ఉపాయము తనను ఉపాయముగాఁదలంచుటను సహించును.

అవతారిక:—చరమశ్లోకమున దీనిని అంగములతో సహా విధించుటంజేసి ‹‹ఏది యంగములు కలదియో యది సాధనము'' అను న్యాయము దీని మొదలనున్న ప్రవర్తింపదా? యంటివేని, అంగమనఁగా నెట్టిదియో దాని స్వరూపమును జూపించినట్లయిన, ఆ న్యాయము దీని మొదల ప్రవర్తింపదని తలంచి దానిని గురించి తెలుపుచున్నారు.

(అంగమ్) ఇత్యాది) (తనకంటె నితరములను సహింపకుండుట) అనఁగా (ఉపాయ) స్వీకారరూపమగు తనను తప్ప తక్కిన చేతన ప్రయత్నములలో నొక్క దానినిన్ని సహింపకుండుట. సాధన రూపములగు సమస్త ప్రయత్నములను గంధమాత్రమైన లేకుండ విడిచిపెట్టుటయే గదా! దీని కంగము. ‹‹ఏది యేయంగములు గలదియో ‹‹అది సాధనము'' అను న్యాయము ప్రవృత్తి రూపమగు నంగములతోఁ గూడియుండు వాటిని గదా సాధనమునుగాఁ దెలుపుచున్నది. అట్లు కాక, దీనియొక్క యంగము నివృత్తిరూపమగుటచే నిదియే యిది యుపాయము కాకుండుటను సూచింపుచున్నదని భావము.

అవతారిక:—ఇది యుపాయము కాదనెడి విషయమును దృఢపరచుటకుగాను, సిద్ధసాధ్యోపాయముల పద్ధతులఁజెప్పి, వాటిని బట్టి దీనికిఁగల వైలక్షణ్యమును (ఉపాయమ్) అనునది మొదలుకొని (పారాతు) అనువరకును తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయము తన్ను సహించును) అనఁగా సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుఁడు ఇష్టప్రాప్తినిన్ని అనిష్ట నివృత్తినిన్ని ఈ రెంటిని తానే గలుగఁజేయువాఁడగుటచే తనను ఉపాయముగాఁ

మూ॥ ౫౮॥ ఉపాయాన్తర మిరణ్డైయుమ్ పొఱుక్కుమ్

తన్నై ఒఴిన్దవై ఉపాయమెన్నాల్ అతుక్కు త్తకుతియా యిరుక్కుమెన్నపడి. "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవ తత్త్వం నతుగుణౌ" ఎన్ఱు ఉపేయత్వత్తోపాతి వస్తువుక్కు స్వరూపమాయిరే ఉపాయత్వమిరుప్పతు. "యేచ వేదవిదో విప్రా। యేచాధ్యాత్మవిదో జనాః। తేవదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్" "శరణ్యం శరణఞ్చ త్వా మాహు ర్దివ్యా మహర్షయః।" "అమృతం సాధనం సాధ్యం సమ్పశ్యన్తి మనీషిణః" ఎన్నక్కడవతిరే. (తన్నైప్పొఱుక్కుమ్) ఎన్గిఱ విశేషణం శొల్లవిడుకైయాలే, తన్నై యొఴిన్దవత్తై పొఱాతాప్పోలే అర్థాత్సిద్ధమ్, ఇన్దసిద్ధోపాయమ్ సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాయిరే యిరుప్పతు, ఇవ్వుపాయవిశేషమ్ స్వవ్యతిరిక్తమాయిరుప్పతొన్ఱై సహియామైయాలిరే "ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాదికళుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమన్ఱిక్కే, అవఘాతస్వేదమ్పోలే సమ్భావిత స్వభావత్వముణ్డాకిఱతు" ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తై ప్పరన్దపడియిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తారిరే.

(ఉపాయాన్తరమిరణ్డైయుమ్ పొఱుక్కుమ్) ఎన్ఱతు-సిద్ధోపాయేతరమాన సాధ్యోపాయమ్, స్వపారతన్త్ర్యజ్ఞానరహితరాయ్ స్వయత్నపరరాయిరుప్పార్కక్కు మోక్షసాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే, స్వస్మిన్నుపాయత్వప్రతిపత్తి సహముమాయ్, స్వోత్పత్త్యాదికళిల్ ప్రవృత్తి

మూ॥ ౫౮॥ ఉపాయాంతరము రెండువిధములుగాఁ దలంచుటను, సహించును

గొనిన యెడల అందులకు తగియుండుననుట. "ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తుగుణౌ" (శ్రీరం. ఉ ౮౭.) (ఓ సర్వేశ్వరుడా! ఉపాయోపేయములుగా నుండుట నీ యొక్క స్వరూపమేకాని గుణములు కావు) అన్నట్లు ఉపేయత్వమువలెనే ఉపాయముగా నుండుటయును వస్తువుయొక్క స్వరూపముగా నే కదా యుండును) మరియు "యే చ వేద విదో విప్రాః యేచాధ్యాత్మవిదో జనాః। తేవదన్తి మహాత్మానం కృష్ణం ధర్మం సనాతనం" (భా. అర. ౮౮) (వేదవేదాంతముల నధ్యయనముఁజేసిన బ్రాహ్మణులు, మహాత్ముండగు శ్రీకృష్ణుని సనాతనమగు ధర్మమునుగాఁ దెలిసికొనుచున్నారు. మరియు "శరణ్యం శరణం చ త్వా మాహుర్దివ్యా మహర్షయః" (పూజ్యులగు మహర్షులు నిన్ను ప్రాప్యముగాను ప్రాపకముగానున్ను తెలుపుచున్నారు) మరియు "అమృతం సాధనం సాధ్యం సంపశ్యన్తి మనీషిణః" (బుద్ధిమంతులగువారు నిన్ను నాశరహితమగు సాధనముగాను సాధ్యముగానును తెలిసికొనుచున్నారు) అనియును గదా! శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది,

(తనను సహించును) అని యింత మాత్రమే మూలమునఁ జెప్పియుండుటంజేసి తన కంటె నితరములగు వాటిని సహింపదను విషయము అర్థాత్సిద్ధము. ఏలననఁగా, ఇట్టి సిద్ధోపాయము, వేఱొక్కదాని సహాయ సంబంధమును గంధమాత్రమైనను సహింపనిది గాను గదా యుండగలదు. ఈ యుపాయము తనకంటె ఇతరమగు దానిని సహింపనిదగుటంజేసియే గదా! "అనుకూల్యసంకల్పాదులు ఉపాయాంగములు కానివై అవఘాతస్వేదమువలెనే సంభావిత స్వభావములుగా నెన్నఁబడినవి." అని ఈ విషయమును శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారే పరన్దపడియను గ్రంథమునఁ బ్రసాదించియున్నారు గదా!

(ఉపాయాంతరము రెంటిని సహించును) అనఁగా సిద్ధోపాయమున కంటెను భిన్నమైనదగు సాధ్యోపాయము, తాము పరతంత్రులమనెడి జ్ఞానము లేనివారై స్వప్రయత్నము నవలంబించిన వారికిగాను, మోక్ష సాధనముగా శాస్త్రమునందు విధింపఁబడిన దగుటంజేసి తాను ఉపాయ

మూ॥ ౫౮॥ ఇతు యిరణ్డైయుమ్ పొఱాతు

రూపాఙ్గసాపేక్షమాకైయాలే స్వవ్యతిరిక్తఙ్గళైయుమ్ సహిక్కుమతా యిరుక్కుమెన్నపడి, ‘‘భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా’’ ‘‘ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తికభక్తియోగైకలభ్యః’’ ‘‘జన్మాన్తర సహస్రేషు తపో జ్ఞానసమాధిభిః। నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే’’ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(ఇతుఇరణ్డైయుమ్‌పొఱాతు) ఎన్గఱతు-సిద్ధోపాయవరణరూపమాయ్ నివృత్తిసాధ్యమాయ్ అధికారివిశేషణమాయ్ స్వరూపానతిరేకియా యిరుక్కిఱ ఇన్దప్రపత్తి, ఉభయాసహమా యిరుక్కుమెన్నపడి. అకైయాల్ సిద్ధసాధ్యోపాయవ్యావృత్తవేషైయా యిరుక్కిఱ ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ అసమ్భావితమెన్నతాయిత్తు,

అన్గిక్కే, (ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, ఆనాల్ సాఙ్గమాక శాస్త్రవిహితమాన ఇన్దప్రపత్తిక్కు స్వరూపమేతు, ఇతుక్కుచ్చొల్లుకిఱవఙ్గఙ్గళేతెన్న, అవై ఇరణ్డైయుమడైవే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. ఆనాల్ తన్నైప్పఱ్ఱుమవతేతెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాది. తన్నైయుమ్ తన్నైయొழిన్దవఱ్ఱైయుమ్ పొఱుక్కు-

మూ॥ ౫౮॥ ఈ ప్రపత్తి యీ రెంటినిన్ని సహింపదు.

ముగాఁ గొనఁబడుటను సహించునదై తన యుత్పత్తి మొదలగు వాని విషయమున ప్రవృత్తి రూపములగు నంగముల సహాయము నపేక్షించునది యగుటంజేసి, యది తనకంటె నితరములగు వాటినిన్ని సహింపగలదు. ‘‘భక్త్యా లభ్యస్త్వనన్యయా’’ (సర్వేశ్వరుఁడు అసాధారణమగు భక్తి మూలముగఁ బొందవలసినవాఁడు) అనియు ‘‘ఉభయ పరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తిక భక్తియోగైకలభ్యః’’ (కర్మయోగ జ్ఞాన యోగములచే సంస్కరింపఁబడినట్టి మనస్సుగల వానియొక్క యనన్య ప్రయోజనమైనదై పరకాష్ఠను బొందినట్టి భక్తివలన నొక్క దానివలన మాత్రమే పొందదగిన వాఁడు) అనియు ‘‘జన్మాన్తర సహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే’’ (వేలకొలది జన్మములనెత్తఁగా జనులకు శ్రీకృష్ణుని విషయమున భక్తి గలుగుచున్నది.) అనియును శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది.

(ఇది రెంటినిన్ని సహింపదు) అనఁగా సిద్ధోపాయస్వీకారస్వరూపమును, నివృత్తి మూలముగ సాధింపతలసినదిగానుండునదియును, అధికారియొక్క యొక విధమైన విశేషణమును, స్వరూపవిరుద్ధముకానిదియునగు నీ ప్రపత్తి రెంటినిన్ని సహింపనిదిగా నుండుననుట. కావున సిద్ధోపాయముకంటెనున్ను సాధ్యోపాయముకంటెనున్ను విలక్షణమైనదియగు ప్రపత్తి యొకయుపాయమగుట యెంతమాత్రము సంభవము కాదు.

☞ ఈపై వాక్యములకు వేఱొక విధమునను న్నర్థము చేసికొనవచ్చును, అది యెట్లనిన, సాంగముగ శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి యీ ప్రపత్తియొక్క స్వరూపమెద్ది? దీనిని గాను చెప్పఁబడినట్టి యంగమెద్ది? యనఁగా వాటి రెండింటిని క్రమముగఁ (ఇతుతనక్కు ౫౫ ౫౬) ఇత్యాది రెండు వాక్యములచేతను తెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

తనను ఉపాయముగాఁ గొనుటను సహించునది యెద్ది? యనఁగా నావిషయమును (ఉపాయమ్ ౫౭) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

మత్తే తెన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాది. ఇవ్వసిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిరణ్డిలు మిప్పిరపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు ఉక్తార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఇతు ఇరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదియాల్; ఎన్నిజ్జనే సఙ్గతియాకవుమామ్,

అథవా, ఇతిననుపాయత్వత్తై సాధిక్కైక్కాక ఇతినుడైయ స్వరూపాఙ్గఙ్గళిరణ్డైయుమ్ తామే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే, ఇతిననుపాయత్వత్తై స్ఫుటమాక్కైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్ పడికళై దర్శిప్పిప్పోమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి ప్రథమమ్ సిద్ధోపాయత్తిన్ పడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఉపాయమ్) ఇత్యాదియాల్. అనన్తరమ్ సిద్ధసాధ్యోపాయత్తిన్ పడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాదియాల్. ఇవై యిరణ్డిలుమ్ ప్రపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతు ఇరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదియాల్. ఎన్నిజ్జనే సఙ్గతియాకవుమామ్; ఇవ్వుభయ సఙ్గతిక్కుమ్ వాక్యఙ్గళుక్కర్థమ్ పూర్వవత్.

ఇప్పడి ఇప్పిరపత్తి ఉపాయమల్లా విట్టాల్, ఫలసిద్ధిక్కు వన్సకరలిలుమ్ శిలవేణ్డా

తాను ఉపాయమగుటను తనకంటె నితరముల గు నవియును ఉపాయమగుటను సహించునది యొద్ది యనఁగా ।నా విషయమును (ఉపాయాంతరమ్ ౫౮) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహించునది.

సిద్ధసాధ్యోపాయముల రెంటింటినుండియును ఈ ప్రపత్తికుంగల్గు వైలక్షణ్యమును తెలుపఁదలంచి, ప్రస్తావింపఁబడిన విషయమును ఇరండైయుమ్ ౫౯ ఇత్యాది వాక్యమున ముగించుచున్నారనియును నిట్లు అన్వయించుకొనవచ్చును.

అథవా యీ వాక్యములకు మరియొక విధమునను అర్థముఁ జేసికొనవచ్చును. అది యెట్లనిన:—

ప్రపత్తి యుపాయముకాదను విషయమును సాధించుటకుగాను దాని స్వరూపాంగములను రెంటిని (ఇతు తనక్కు ౫౫-౫౬) ఇత్యాది రెండు వాక్యములచే తామే ప్రసాదించుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ప్రపత్తి యుపాయముకాదను విషయమును స్ఫుటపఱచుటకుగాను సిద్ధసాధ్యోపాయముల పద్ధతులను జూపింపఁదలచి ప్రథమమున సిద్ధోపాయముయొక్క పద్ధతిని (ఉపాయమ్ ౫౭) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

తరువాత సాధ్యోపాయముయొక్క పద్ధతిని (ఉపాయాంతరమ్ ౫౮) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ఈ రెంటినుండియును ప్రపత్తికిఁగల వైలక్షణ్యమును (ఇరండైయుమ్ ౫౯) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారని గ్రహింపవచ్చును.

ఈ పైని గనఁబఱచిన రెండు విధములలో నెవ్విధముగ ఈ పై వాక్యముల యభిప్రాయమును గ్రహించినను వాటి యర్థము పూర్వము చెప్పిన విధముననే యుండగలదు.

అవతారిక;—ఇట్లు ప్రపత్తి యుపాయముకాని పక్షమున ఫలసిద్ధికిగాను ఈచేతనునికి యేవియైన కొన్ని యుండవలదా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౬౦॥ ఫలత్తుక్కు ఆత్మజ్ఞానము మప్రతిషేధముమే వేణ్డువతు.
మూ॥ ౬౧॥ అల్లాతపోతు బన్ధత్తుక్కుమ్ పూర్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్.

వో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఫలత్తుక్కు) ఎన్తుతుడఙ్గి. (ఫలత్తుక్కు) ఎన్తతు - ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱ పడి. ఆత్మజ్ఞానమావతు- స్వస్వరూపజ్ఞానమ్; అతావతు తదేకశేషత్వ తదేకరక్ష్యత్వజ్ఞానమెన్కై. అప్రతిషేధమావతు - నిరుపాధిరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తై విలక్కామై; అతావతు- స్వరక్షణేస్వాన్వయనివృత్తి. అవధారణత్తాల్-ఇవై యిరణ్డుమొழియ ప్పిన్నై ఒన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్నపడి. చరమపదత్తిల్ కొల్లుకిఱ ఫలత్తుక్కు, ప్రథమపదత్తిల్ కొల్లుకిఱ ఆత్మజ్ఞానముమ్ మధ్యమపదత్తిల్ కొల్లుకిఱ అప్రతిషేధముమిఱే వేణ్డువతు.

ఇప్పడియన్తిక్కే ఫలసాధనమాక ఇవనుమ్ శిలశెయ్యవేణుమెన్నాల్ వరుమ్ తీఙ్గై తెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అల్లాత) ఎన్తుతుడఙ్గి. (అల్లాతపోతు) ఎన్తతు - ఇవ్వళవన్తిక్కే ఫలహేతువాక ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డుమో? ఎన్నపడి. (బన్ధత్తుక్కుమ్ పూర్తిక్కుమ్ కొత్తైయాకైయావతు) - ఇవనుడైయ రక్షణమ్ తన్పేఱామ్పడియాన అవనుడైయ నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కుమ్, ఇవనుడైయ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయు మపేక్షియాత నిరపేక్షోపాయత్వత్తుక్కుమవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టుమెన్కై.

ఆనాలుమ్ అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారసాగరత్తిలే అழுన్దిక్కిడన్దలైకిఱతన్నాపత్తైయుణ

మూ॥ ౬౦॥ ఫలమునకు స్వస్వరూపజ్ఞానమును, నిషేధరాహిత్యమునే కావలసినది.
మూ॥ ౬౧॥ అట్లుకాకున్న, (నిరుపాధికశేషిత్వ) సంబంధమునకును (నిరపేక్షోపాయత్వ) పూర్తికిన్ని లోపము వచ్చును.

(ఫలమునకు) ఇత్యాది. ఫలమునకనగా ఫలసిద్ధికి యని యర్థము. ఆత్మజ్ఞానమనునది స్వస్వరూపజ్ఞానము. అనగా భగవంతుని కొఱకే శేషభూతుండననియు, వానిచే మాత్రమే రక్షింపదగిన వాడననియు నెఱుంగుట. అప్రతిషేధమనగా వేరొకటి హేతువు నపేక్షింపక స్వభావసిద్ధముగానే మనకు శేషియును, రక్షకుండునునగు సర్వేశ్వరుండు చేయునట్టి రక్షణమును వద్దని నిషేధింపకుండుట. అనగా తన రక్షణ విషయమై తాను ప్రయత్నింపక యుండుట. మూలమున "అప్రతిషేధమే" అని యిట్లు నిర్ధారణచేసి చెప్పుటచే నివి రెండును తప్ప,తక్కిన దేదియు నక్కరలేదని తాత్పర్యము. (తిరుమంత్రమునందు నారాయణాయఅను) అంతిమ పదమునఁజెప్పి యున్నట్టి (కైంకర్యరూప) ఫలమునకు (ఓమ్ అను) మొదటి పదమునఁ జెప్పిన యాత్మజ్ఞానము (నమః అను) మధ్యమపదమునఁ జెప్పిన యప్రతిషేధమును గదా కావలసినవి.

అవతారిక;—అట్లు కాకున్న, ఫలసాధనముగ ఈ చేతనుండును కొన్నింటిని చేయవలయు నంటే సంభవించు దోషమును తెలుపుచున్నారు.

(అట్లుకానున్న) ఇత్యాది. ఇంతమాత్రము కాకుండ, ఫలసిద్ధికిగాను ఈ చేతనుండును కొంత చేయవలయుననుపక్షమున, (సంబంధమునకున్ను గుణపూర్తికిన్ని భంగము వచ్చును) అనగా ఈతనిని రక్షించుట తనయొక్క కృత్యముగాఁ దలంచునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క నిరుపాధికశేషిత్వమునకును,వీనియొక్క ప్రయత్నము నొక్కదానినిన్ని అపేక్షింపని నిరపేక్షోపాయత్వమునకును చెడ్డపేరువచ్చును,

అవతారిక:—అయినను, లెక్కలేని కష్టములను పుట్టిల్లగు సంసార సాగరమున కష్టపడు

మూ॥ ౬౨॥ ఆపత్తై ప్పోక్కిక్కొళ్ళుకిఱో మెన్ఱు భ్రమిత్తు, అత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతొ ఴికైయే వేణ్డువతు.

మూ॥ ౬౩॥ రక్షణత్తుక్కపేక్షితమ్ రక్ష్యత్వానుమతియే.

ర్ద్దాల్, ఆపత్సఖనాన ఈశ్వరనై స్వప్రపత్తియాలే వశీకరిత్తు, తత్ప్రసాదత్తాలే ఇత్తైక్కడిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డావో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆపత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - సర్వేశ్వరన్ తిరువడికళిలే ప్రపత్తిపణ్ణి, సంసారమాకిఱ ఆపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకిఱో మెన్ఱు తాన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తియాలే, తన్నాపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకిఱానాక భ్రమిత్తు, తదేకపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపహానియాకిఱ ఆపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతొఴికైయే, తన్నివృత్తిక్కు ఇవన్ శెయ్యవేణ్డువతెన్ఱపడి. ఓరాపత్తైప్పరిహరిక్కప్పుక్కు, ఓరాపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతే, ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్కవే, ఎమ్బెరుమాన్దానే రక్షిక్కుమెన్ఱు కరుత్తు. (అత్తై) ఎన్ఱతు-అపత్సామాన్యత్తైప్పఱ్ఱ; అల్లాతు, ప్రకృతాపత్తు తన్నైయే పరామర్శిత్తపడియన్ఱు.

ఆనాలుమ్ “రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే” ఎన్ఱు రక్షకనాన సర్వేశ్వరన్, రక్ష్యభూతనాన ఇచ్చేతననుడైయ అపేక్షైయైప్పార్త్తిరుక్కుమెన్నైయాలే, అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇవనుడైయ అపేక్షైయుమ్ వేణ్డియుట్టో ఇరుక్కిఱతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రక్షణత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

మూ ॥ ౬౨ ॥ ఆపత్తును పోగొట్టుకొనియెదమని భ్రమించి, దానిం దెచ్చిపెట్టుకొనకుండుటయే కావలశినది.

మూ॥ ౬౩॥ సర్వేశ్వరుం డీతని రక్షించుటకుం గావలసినది యతనిని రక్షకునిగా స్వీకరించుటయే

చు వలసట పడియుండునట్టి తన యవస్థను మోచించినట్టియున ఆపద్బాంధవుండగు సర్వేశ్వరుని తన ప్రపత్తి మూలముగ వశీకరించుకొని, వాని యనుగ్రహమువలన దీనిం బోగొట్టుకొనవద్దా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆపత్తును) ఇత్యాది అనంగా, సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములయందుం ప్రపత్తిని చేసి సంసారరూపమగు నాపత్తును పోగొట్టుకొందునని యిట్లు తాను చేయునట్టి తన ప్రపత్తిచే తనయాపత్తును పోగొట్టుకొనువానినిగా భ్రమించి, తదేకపరతంత్రుండుగా నుండుటయనెడి స్వరూపమునకు హానిం గలుగం జేసికొనుట యనెడి యాపత్తునుగొని తెచ్చుకొనకుండుటయే యట్టి సంసారనివృత్తికిగాను యీతండు చేయవలసినది. ఒక యాపత్తును బోగొట్టుకొన యత్నించి వేఱొక్క యాపత్తును తెచ్చిపెట్టుకొనకుండ, యేమంత స్వప్రయత్నముం జేయకయుండంగా, పరమోపకారకుండగు సర్వేశ్వరుండు తనంతట తానే రక్షించునని తాత్పర్యము. మూలమున “దానిని” అనంగా సామాన్యముగ నాపత్తునని యర్థము. ఇంతియెకాని ప్రకృతమగు నాపత్తని కాదు.

అవతారిక :— అయినను, “రక్ష్యాపేక్షామ్ ప్రతీక్షతే” (లక్ష్మీ అ. ౧౭. శ్లో. ౭౯.) (రక్ష్యవస్తువుయొక్క యపేక్షను ప్రతీక్షించును) అన్నట్లు రక్షకుండగు సర్వేశ్వరుండు రక్ష్యవస్తువగునట్టి యీ చేతనునియొక్క యపేక్షను గోరియుండువనుటచే వాడొనర్చునట్టి రక్షణమునకై యీతని యపేక్షయున్ను కావలశినదియే కదా! యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(రక్షణమునకు) ఇత్యాది. అనంగా నిరుపాధికరక్షకుండగువాండు చేయునట్టి రక్షణమునకు గాను యీ చేతనునినుండి కావలశినది యేమనంగా సర్వేశ్వరుండు “నీవు నాచే రక్షింపవలశిన

మూ॥ ౬౮॥ ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకైయాలుమ్, చైతన్యకార్యమాకైయాలుమ్,

అతావతు - నిరుపాధికరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇచ్చేతనన్ పక్కల్ వేణ్డువతు. ‘‘నీయెనక్కు రక్ష్యమ్’’ ఎన్ఱాల్ ‘‘అల్లేన్’’ ఎన్నాతే, తన్నుడైయ రక్ష్యత్వత్తై ఇశైయుమివ్వళవే యెన్గై. ‘‘రక్ష్యాపేక్షామ్’’ ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొల్లుకిఱ అపేక్షై, రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమిత్తనై యెను కరుత్తు. ‘‘యాచ్నాప్రపత్తిః’’ ‘‘ప్రార్థనామతిః’’ ఎన్గిఱ స్వీకారత్తై అప్రతిషేధద్యోతకమెన్ఱిఱే ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి అనుమతి సాపేక్షనాయ్ రక్షిక్కుమాకిల్ ఇవ్వనుమతితాన్ సాధనమాకాతో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎల్లా మ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకైయావతు) భోగమోక్షోపాయఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱిలే యధికరిక్కుమవనుక్కుమ్, నీ ఇవ్వుపాయత్తై యనుష్ఠియెన్ఱాల్ అప్పడియేశెయ్కిఱేన్, ఎన్ను మనుమతి పూర్వకమాక ఐతిలిఴియ వేణ్డుకైయాలే సకలోపాయ సాధారణమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, ఓరిడత్తిలుమ్. ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వమొழియ, ఫలసాధనత్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టతు. చైతన్యకార్యమాకైయావతు - రక్ష్యత్వమ్ చేతనాచేతన సాధారణమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, జ్ఞానశూన్యమాకైయాలే అస్వీకారత్తై అతి

మూ॥ అన్ని యుపాయములకును సాధారణమైనందునను, చైతన్యఫలమైనందుననున్ను

వాఁడవు’’ అంటే ‘‘కాను’’ అనిచెప్పకుండ, తాను వానిచే రక్షింపవలశిన వాఁడని యొప్పుకొనుట మాత్రమే కావలశినది. ఎట్లనఁగా ‘‘రక్ష్యాపేక్షామ్’’ను తావునఁ జెప్పఁబడినట్టి యపేక్ష యనునది తాను వానిచే రక్షింపవలశిన వాఁడనెడి యొప్పుదలను సూచింపునట్టిది మాత్రమే యని భావము ‘‘యాచ్నా ప్రపత్తిః’’ (యాచించుట ప్రపత్తి) అనియు, ‘‘ప్రార్థనామతిః’’ (ప్రార్థనారూపమగు బుద్ధి ప్రపత్తి) అనియు నిర్విఘ్నమైన స్వీకారమును ‘‘అప్రతిషేధద్యోతకం’’ (అంగీకారమును సూచింపునది) అనుతావున లక్ష్మీతంత్రమున నీరే గదా ప్రసాదించియున్నారు.

అవతారిక: —ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు ఈచేతనుని యనుమతి నపేక్షించి రక్షించునట్లయినచో, ఇట్టి యనుమతియే సాధనముగాను కాఁజాలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అన్ని) ఇత్యాది. అన్ని యుపాయములకును పొదువగుట యనఁగా, భోగమోక్షోపాయములలోఁ దేనినైన నొక్కదాని నవలంబించునట్టి వానికిని ‘‘నీవు ఈయుపాయము ననుష్ఠించు’’ అంటివేని ‘‘అట్లే చేయుగలను’’ అని యనుమతిపూర్వకముగాను కదా దానిలోఁ బ్రవేశింపవలయునుగాన,నిది యన్ని యుపాయములకును సర్వసామాన్యమైనదిగా నుండుట. కావున నొకవిషయమునను, ఈ యనుమతికి యధికారియెడల నొక యోగ్యతగా నుండుటయే తప్ప, ఫలసాధనమగుటలేదని తెలుపఁబడినది,

(చైతన్యకార్యము) ఇత్యాది. రక్షింపవలసినదిగా నుండుట యనునది చేతనాచేతన పదార్థముల కన్నింటికిని సాధారణమేయైనను, జ్ఞానశూన్యమైనదగుటంజేసి యట్టిస్థితి నెఱుంగుటకుఁదగనిదియగు అచేతన పదార్థమువలెఁగాక, జ్ఞానము గలవాఁడగుటంజేసి యట్టిస్థితి నెఱుంగుటకుఁ దగినవాఁడగునట్టి యీ చేతనునియొక్క యంగీకార మాతనికిఁగల జ్ఞానమువలనఁ గలుగునది యనుట

మూ॥ ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కైయాలుమ్, స్వరూపాతిరేకి యల్లామైయాలుమ్, అచిద్వ్యావృత్తివేషత్తై సాధనమాక్క వొణ్ణాతు.

కైక్కు యోగ్యమల్లాత అచేతనమ్పోలన్ఱిక్కే. జ్ఞానాశ్రయభూతనాకైయాలే అత్తై యతికైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కుమ్ విచ్ఛేశనన్ పక్కలుణ్డాన ఇనుమతి, ఇవనుడైయ జ్ఞానకార్యమాయ్క్కొణ్డు వన్దతాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, ఇవ్వనుమతి చేతననానవాళిన్పుఱ్ఱు వన్దతాకైయాలే, సాధనకోటియిలన్వయియాతెన్నపడి. (ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కైయాలు) - ఉపాయదశైయిళవన్ఱిక్కే ఉపేయదశైయిలు మవన్ వ్యామోహానుగుణమాకక్కొళ్ళుమ్ వినియోగవిశేషఙ్గళిల్, తిరువుళ్ళమానపడి కొణ్డరుళవేణుమెన్ఱు మనుమతి ఇవనుక్కు నడన్దు శెల్లుకై. ఇత్తాల్, సాధనమాకిల్ ఫలసిద్ధియళవిలే మీళవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. (స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలు) - శేషిశేష్యనుకుడన్ పట్టిరుక్కై శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమాకైయాలే, ఇవ్వనుమతి స్వరూపత్తుక్కు ప్పుఱమ్బన్ఱిక్కే స్వరూపమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, సాధనమాకిల్ స్వరూపాతిరేకియాయిరుక్క వేణుమెన్ఱు కరుత్తు. (అచిద్వ్యావృత్తివేషమానతు) - జ్ఞాతృత్వత్తాలే జ్ఞానశూన్యమానవచిత్తిల్ వేఱుపట్టిరుక్కుమ్ ఆత్మావినుడైయవాకారమ్; ఇవ్విడత్తిలన్వాకారమానతు- జ్ఞానకార్యమానవనుమతి; ఇత్తై (సాధనమాక్కవొణ్ణాతు) ఎన్ఱతు - ఇప్పడి ఇతినుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళ్ అనేకముణ్డాకైయాల్ ఇత్తై సాధనమాకక్కల్పిక్కప్పోకాతెన్నపడి. (అచిద్వ్యావృత్తివేషమ్) ఎన్ఱు పాఠమాకిల్, జ్ఞానశూన్యమానవచిత్తత్తిల్ ఆత్మావుక్కుణ్డాన జ్ఞాతృత్వరూప వ్యావృత్తియిన్ వేషమాన వనుమతియెన్ఱు శబ్దార్థమ్.

మూ॥ మోక్షదశయందును అనువర్తించుటంజేసియు, స్వరూపవిరుద్ధము కాకపోవుటంజేసియును, అచేతనవిలక్షణమగు స్వరూపమును సాధనముగాఁ గొనకూడదు

కావున నిట్టి యనుమతి యనునది చేతనాచేతనభేదమును బట్టియుండునది గాన, నిది సాధనకోటిలోఁ జేరదని యెఱుంగునది.

(ప్రాప్తిదశయందును అనువర్తించుట) అనఁగా ఉపాయదశయందు మాత్రమే కాక, ఉపేయదశయందును వాని వ్యామోహమునకనుగుణముగ నుపయోగపడుచుండునట్టి విషయములలో "ఇష్టము వచ్చినట్లు యుపయోగించి కృపచేయునది" అను అనుమతి యీతని కుండుట. ఇందువలన "సాధనమైన యెడల ఫలసిద్ధి సమయమున వానికి వదల వలసినది" యని యభిప్రాయము.

(స్వరూపవిరుద్ధమైనది కాక పోవుట) అనఁగా శేషియగు సర్వేశ్వరునకు సేయునట్టి దానికిఁ దగియుండుట యనునది శేషత్వపారతంత్ర్యముల ఫలితము గాన, ఈ యనుమతి యనునది స్వరూపానుగుణమైనదియే కాక, యిదియే స్వరూపమై యుండుననుట. కావున "అనుమతి యనునది సాధనమగు పక్షమున, స్వరూపవిరుద్ధమైనదిగా నుండవలయును" అని యభిప్రాయము,

(అచేతన విలక్షణము) ఇత్యాది. అచేతన విలక్షణమగు స్వరూపమనఁగా, జ్ఞాత (తెలివి గలది) యగుటంజేసి జ్ఞానశూన్యమగు అచేతన పదార్థమునుండి విలక్షణమగునట్టి యాత్మయొక్క యాకారము. ఆ తావున నట్టి యాకారమనునది జ్ఞాన కార్యమగు ననుమతియే.

(దీనిని సాధనముగాఁ గొనకూడదు) అనఁగా నిట్లు యిది సాధనము కాదగదని తెలుపునట్టి హేతువు లనేకములుండుటంజేసి దీనిని సాధనముగాఁ గల్పించుకొనకూడ దనుట. "అచిద్వ్యావృత్తి వేషమ్" అని మూల గ్రంథమున పాఠముండు తావుల "జ్ఞాన శూన్యమగు అచేతన వస్తువునుండి యాత్మకుఁగల జ్ఞాతృత్వరూపమగు వైలక్షణ్యము స్వరూపముగాఁగల యనుమతి" యని యర్థము.

మూ॥ ౬౫॥ అచిద్వ్యావృత్తిక్కు ప్రయోజనమ్.

ఉపాయత్తిలుపకార స్మృతియుమ్ ఉపేయత్తి లుకప్పుమ్.

మూ॥ ౬౬॥ ‘‘ఉన్మనత్తాలెన్న్ నినైన్దిరున్దాయ్’’ ఎన్గిఱ పడియే ప్రాప్తిక్కు పాయమవన్ని నైవు.

ఆనాల్, ఇవ్వచిద్వ్యావృత్తి తనక్కు ఎన్న ప్రయోజనమ్ వేణ్డావోవెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతియావదు) - ‘‘ఎన్నై ప్పత్తీమనత్తై డుత్తాయ్’’ ‘‘మరువిత్తొழுమ్ మనమే తన్దాయ్’’ ఎన్గిఱపడియే సిద్ధోపాయమాన వెమ్బెరుమాన్ తన్ తిఱత్తిల్పణ్ణిన ఉపకారఙ్గళై యనుసన్ధిక్కై. (ఉపేయత్తిలుకప్పావదు) - అవన్నిరువడికళిల్ తాన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళిల్, ‘‘ఉకన్దు పణిశెయ్‌తు’’ ఎన్గిఱ ఉకప్పుమ్, అత్తాలవనుక్కు విళైకిఱ ప్రీతియైక్కణ్డు తనక్కు విళైకిఱ ప్రీతియుమ్.

ఇప్పడి ఇవన్పక్కలుళ్ళతొన్ఱు ముపాయమన్నాకిల్, ఇవనుక్కు త్తత్ప్రాప్త్యుపాయన్దానే తెన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఉన్మనత్తాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావదు- ఇత్తలైయిలుళ్ళతొన్ఱుమ్ పేఱుక్కుపాయమల్లామైయాలే, ‘‘ఉన్మనత్తాలెన్ నినైన్దిరున్దాయ్’’ ఎన్ఱు - కైకళిన్దవర్గళుక్కు మొరుపోక్కడిపార్త్తిరుక్కక్కడవ ఉన్దిరువుళ్ళత్తాల్ నినైత్తిరున్దతెన్నెన్ఱు, హితైషియానవవన్ని

మూ॥ ౬౫॥ అచేతనవస్తువుకంటెను విలక్షణమైనదిగా నుండుటకుఁ బ్రయోజనము

ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుని విషయమునఁ బ్రీతియు, ఉపేయము (కైంకర్యము) విషయమున సంతోషమును.

॥ ౬౬॥ ‘‘ఉన్మనత్తాలెన్న్ నినైన్దిరున్దాయ్’’ అన్నట్లు (సర్వేశ్వరుని) లభించుటకుపాయము వాని యిచ్ఛ.

అవతారిక, —అయితే అచేతన వస్తువునుండి విలక్షణమైనదిగా నుండుట కొక ప్రయోజన ముండవలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అచేతన వస్తువుకంటె) ఇత్యాది. ఉపాయవిషయమున నుపకారస్మృతి యనఁగా ‘‘ఎన్నై ప్పత్తీమనత్తై డుత్తాయ్’’ (తి. వాయ్. ౨. ౭. ౮.) (నా చెడ్డ మనస్సును బోగొట్టిన వాఁడవు) అనియు, ‘‘మరువితొழுమ్ మనమే తన్దాయ్’’ (తి. వాయ్. ౨. ౭. ౮.) (అమరియుండి యాశ్రయించెడి మనస్సునిచ్చి నావు) అనియు, నిట్లు సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుండు తన విషయమునఁ జేసిన యుపకారముల ననుసంధించుకొనుట.

(ఉపేయము విషయమునఁ బ్రీతి) యనఁగా వాని సన్నిధిని తాను చేయునట్టి కైంకర్యముల విషయమున ‘‘ఉకన్దు పణిశెయ్‌తు’’ (తి. వాయ్. ౧౦. ౮. ౧౦,) (సంతోషముతోఁ బనిచేసి) అన్ననట్లు సంతోషమును అందువలన వానికిఁ గలిగిన ప్రీతినిజూచి తనకుఁ గలుగు ప్రీతియునగుట

అవతారిక: —ఇట్లు వీనికుండునట్టిది యుపాయముకాని పక్షమున, వీడతనిఁ బొందుట కుపాయమెద్దియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(నీ మనస్సున) ఇత్యాది. అనఁగా ఈచేతనుని యందుండునది యెద్దియును ఉపాయము కానందున ‘‘ఉన్మనత్తాలెన్ నినైన్దిరున్దాయ్’’ (తి. మ. ౨-౭-౧) (నీయొక్క మనస్సున నేమి తలంచి యున్నావు) అనుతావున నిరాశులయిన వారికిని ఒక యుపాయమును యోచించునట్టి

మూ॥ ౬౭॥ అతుతా నెప్పోతు ముణ్డు.

మూ॥ ౬౮॥ అతు ఫలిప్పతు ఇవన్ నినైవు మాఱినాల్.

మూ॥ ౬౯॥ "అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్. ఇప్పోతు త్తఞ్జమెన్' ఎన్గిఱ నినైవు కులైకై" ఎన్ఱు నంజీయరరుళిచ్చెయ్ వర్.

నైవే ఉపాయమెన్ఱా ళ్వారనుసన్ధిత్తపడియే, అవనై ప్రాపిక్కైక్కుపాయమ్ - సర్వజ్ఞనాయ్, సర్వశక్తియాయ్, ప్రాప్తనాయ్, పరమదయాళువాయిరుక్కిఱ అవనుడైయ ఇచ్ఛైయినో జీవనార్గ మాన నినైవెన్నపడి.

అన్నినైవు తాన్ ఎవను క్కెప్పోతుణ్డాకలెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అతుతానెప్పోతుముణ్డు) ఎన్ఱు. (ఎప్పోతుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవన్ యాతానుమ్పఱ్ఱి నీర్త్తిరిక్కుఙ్కాలత్తోడు ఇన్ఱోడువాశియఱ సర్వకాలత్తిలు మెన్ఱపడి.

ఆనాల్, అతు ఇన్నాళ్ వరై ఫలియాతిరుప్పానెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అతుఫలిప్పతు ఇవన్ నినైవు మాఱినాల్) ఎన్ఱు. అతావతు-అవన్ నినైవు ఇవనుక్కు కార్యకరమావతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తై మాఱిన కాలత్తిలెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థత్తినుడైయ ఆప్తవ్యర్థమాక నంజీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అన్తిమకాలత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు- నంజీయర్, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తిలే యుళ్ళారొరు శ్రీవైష్ణవరై

మూ॥ ౬౭॥ అది యెల్లప్పుడును కలదు.

మూ॥ ౬౮॥ వీని తలంపు మాఱినచో, ఫలించును.

మూ॥ ౬౯॥ "అంతిమకాలమునకు రక్షకమేది? యనఁగా, "ఇప్పుడు రక్షకమేది?" అనెడి తలంపు పోవుటయే' యని నంజీయరు ప్రసాదించి యున్నారు.

నీకు వస్సున నీవు తలంచి యున్నదేది?" అనుచు హితైషియగు సర్వేశ్వరుఁడు తలఁచినదియె యుపాయమని శ్రీ తిరుమంగైయాళ్వారులు అనుసంధించుకొనునట్లు సర్వేశ్వరుని బొందుట కుపాయము సర్వజ్ఞుండును, సర్వశక్తుండును ప్రాప్తుండును, పరమదయాళువునగు నా సర్వేశ్వరునికిఁగల యీ చేతనుని యుజ్జీవన విషయగు ఇచ్ఛయే.

అవతారికి;—అట్టి తలంపు వాని కెప్పుడు గలుగునంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(అది యెల్లప్పుడును) ఇత్యాది "ఎల్లప్పుడును" అనఁగా ఈ చేతనుండు తనినైన సాధనాంతరము నవలంబించి చెడిపోవునప్పుడు గూడ అనఁగా ఇప్పుడప్పుడని లేకుండ నెల్లప్పుడునని యర్థము.

అవతారిక:—అయితే యది యింతవరకును ఏల ఫలించలేదనఁగా దెలుపుచున్నారు.

(అదిఫలించుట) ఇత్యాది. ఈతని తలంపు మారినట్లయిన, అది ఫలించును.అనఁగా వాని తలంపువీనియెడల ఉపయోగపడునది యెప్పుడనఁగా, నన్ను నేను రక్షించుకొనగల ననెడి వీని తలంపుమారి నప్పుడని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఈ విషయమున విశ్వాసము గలుగుటకుగాను నంజీయరుయొక్క శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

౭. కానొక దినమున, నంజీయరుగారు తమ శిష్యుఁడగు నొక శ్రీవైష్ణవుల యింటికి వారి

మూ॥ ౭౦॥ ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే.

సోవతిక్కై క్కాక చ్చెష్టైయ్యుణ్ణరుళియిరుక్కుమ్ వళవిలే, అన్ద శ్రీవైష్ణవర్ ‹‹ అడియేనుక్కు అన్తిమకాలత్తుక్కు తఞ్జమాయిరుప్పతొన్ఱరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్'' ఎన్న, ‹‹అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్- నమక్కుప్పోవతు తఞ్జమెన్ ఎన్ఱిట్టు తన్నుడైయ స్వరక్షణ చిన్తై కులైకైకాణుమ్'' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దవార్త్తై. ఆకైయాల్, ఈశ్వర నివ్వాత్తో జ్జీవనత్తుక్కుఉపాయక పుణ్ణుమ్చిన్తనై ఫలిప్పతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తై మాఱినాలెన్ఱతాయిత్తు.

ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్, ప్రాప్తావుమ్ ప్రాప్తిక్కు కప్పానుమవనన్ఱో, ఆనపిన్బు ఇవన్ నినైవై ఇప్పడి నేరాక త్తుడైక్కలామోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్తావుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అన్ఱిక్కే, ఇచ్చేతనన్ కైయిలుళ్ళవత్తైయుపాయత్వగన్ధ మఱత్తుడైత్తు, ఈశ్వరనే యుపాయమెన్ఱు నిష్కర్షిత్తపోతే, ప్రాప్తృత్వముమ్ ప్రాప్తియిల్ వరుముకప్పు మివనత్తన్ఱిక్కే, ఉపాయభూతనాన వీశ్వరనతేయాయ్ ఫలిత్తువిడుకై; ఆకైయాల్ (ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే) ఎన్ఱు నిగమిత్తరుళుకిఱారాకవుమామ్. (ప్రాప్తా అవనాకైయావతు) ‹‹ స్వత్వమాత్మని సంజాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణిస్థితమ్'' ఎన్ఱిట్టు స్వతస్సిద్ధమానస్వస్వామిత్వ సమ్బ

మూ ॥ ౭౦ ॥ (ఫలమును) లభించు వాఁడును, లభింపఁ జేయువాఁడును లభించుటలో సంతోషించువాఁడును వాఁడే. (సర్వేశ్వరుఁడే)

కష్టముఁ దెలిసికొనుటకై వేంచేయఁగా, నంతట నా శ్రీవైష్ణవుండు ‹‹అంతిమకాలమున రక్షకమగునది యయిన నొక దానిని గుఱించి సాయింపవలెనది'' యని ప్రార్థింపఁగా నంజియ్యర్‌గారు ‹‹ ఇప్పుడు రక్షక మెద్ది? అని యిట్లు స్వరక్షణవిషయమగు తలంపు లేకుండ పోవుటయే'' యంతిమకాలమున మనను రక్షించునది అని సాయించి యున్నారు.

దీని యభిప్రాయ మేమనఁగా, ఇప్పు డప్పుడను నియమము లేకుండ, ఎల్లప్పుడును సర్వేశ్వరుండే రక్షకముగా నుండగా, ఇప్పుడు మనకు రక్షక మెద్ది? అంత్యకాలమున మనకు రక్షక మెద్ది కాఁగలదు? ఇవ్విధముగ స్వరక్షణ విషయమగు చింతన పోయి, సర్వకాల సర్వావస్థలయందును సర్వేశ్వరుఁడే రక్షకమని యుండునది యని భావము.

కావున సర్వేశ్వరుఁడు ఈ చేతనుని రక్షణమునకు తగినట్లు యోచించు సమయము ఈతనికి స్వరక్షణ విషయమగు చింతన పోయినప్పుడే యని యెఱుంగునది.

ప్రాపకుఁడు (ఫలమును బొందించువాఁడు) ఈశ్వరుఁడవు గాక. అట్టి ఫలమును బొందువాఁడును ఫలప్రాప్తియందు సంతోషించువాఁడును ఈ చేతనుండే కదా? ఇట్లుండ ఈతని తలంపునిట్లు నేరుగ ఖండింపవచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఫలమును లభించువాఁడును) ఇత్యాది. ఈతఁడు తాను జేయునట్టి ప్రయత్నము ఉపాయము కాదని దానిని బొత్తుగ వదలుకొని సర్వేశ్వరుఁడే యుపాయమని నిశ్చయించుకొనిన తోడనే (ఫలమును) బొందుటయును, దానిని బొందుటలో నగు సంతోషమును ఈతనివి కాకుండ, ఉపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరునివియే యగును. కావున లభించువాఁడును, లభింపఁజేయువాఁడును, లభించుటలో సంతోషించువాఁడును సర్వేశ్వరుండే యని యిట్లు ఈ విషయమును ముగించుచున్నారనియును చెప్పవచ్చును.

(ప్రాప్త) లభించువాఁడు సర్వేశ్వరుఁడని చెప్పినది ‹‹ స్వత్వమాత్మని సంజాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితం '' (విష్ణుధ) (ఆత్మ సొత్తు సర్వేశ్వరుఁడు ఆ సొత్తును గలిగియుండువాఁడు)

మూ॥ ౭౧॥ స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్; స్వప్రయోజననివృత్తి శేషత్వఫలమ్

న్ధముడియాక, ఉడైమైయై ప్రాపిక్కుముడైయనై పోలే, ఇవ్వాత్మావై ప్రాపిప్పాన్ తానాయిరుక్కై. (ప్రాపకన్ అవనాకైయావతు) - తానివనై ప్రాపిక్కుమిడత్తిల్ ప్రాప్తిక్కు ఉపాయముమ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ సత్యసఙ్కల్పత్వాది గుణవిశిష్టనాయ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన తానాయిరుక్కై. (ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనాకై యావతు) - స్వత్తినుడైయ లాభత్తిలే తదోక్తానాన స్వామివుకప్పానాంపోలే, ఇవనై ప్రాపిత్తాల్ ప్రాపిక్కప్పెఱ్ఱోమే యెన్ఱు కప్పానుమ్, ఇవ్వాత్మావుక్కు నిత్యభోక్తావాన తానాయిరుక్కై. ఇవై మూన్ఱుమ్ (అవనే) ఎన్గిఱ అవధారణత్తాలే-ఇవన్ పక్కలిల్ ఒన్ఱుమిల్లైయెన్నై. ఇతిల్, "ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ అవనే" ఎన్నైయాలే, ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిలన్వయమిల్లైయెన్నుమిడముమ్, "ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే" ఎన్నైయాలే, స్వప్రయోజనత్తిలన్వయమిల్లైయెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాయిత్తు.

ఆనాల్. జ్ఞాతృత్వకార్యమాన కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళై యుడైయవనాకైయాలే స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళుక్కర్హనాయిరుక్క, ఇవైయిరణ్డినుడైయవుమ్ నివృత్తి ఇవనుక్కు

మూ॥ ౭౧॥ స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటయే పారతంత్ర్యమువలని ప్రయోజనము
స్వప్రయోజనమును వదలుకొనుటయే శేషత్వమువలని ప్రయోజనము

అన్నట్లు స్వతస్సిద్ధమగు స్వామిత్వ సంబంధమునుబట్టి యని యుండుంగునది. ఒక యాభరణము యొక్క సొంతగాడు అట్టి యాభరణమును లభించునట్లు, ఈ యాత్మను లభించువాఁడును తానై యుండుట.

ప్రాపకుఁడును (లభింపఁ జేయువాఁడు) తానని చెప్పట యనునది తాను ఈ జీవుని లభించుటలో నగు నుపాయమున్న సర్వజ్ఞత్వ, సర్వశక్తిత్వ, సత్యసంకల్పత్వాది గుణవిశిష్టుఁడై నిరంకుశ స్వతంత్రుఁడగు తానే యాయియుండుట.

ప్రాప్తిలో (లభించుటలో) సంతోషించువాఁడును వాఁడే యనఁగా:—సొత్తులభింపఁగా దాని ననుభవించువాఁడగు దాని సొంతగాఁడు సంతోషించునట్లు, ఈ జీవుని లభించినట్లయిన, "లభింపగలిగితిమే" అని సంతోషించువాఁడును తానే యనుట. ఈ మూఁడును "వాఁడే" అని నిర్ధారణముగాఁ జెప్పటకు వీటిలో నీ జీవునితో సంబంధించినది యొక్కటియును లేదని తాత్పర్యము.

ఈ తావున "లభించువాఁడును, లభింపజేయువాఁడును వాఁడే" అనుటచే నితనికి స్వప్రయత్నముతో సంబంధమెద్దియును లేదనియు, "లభించుటలో సంతోషించువాఁడును వాఁడే" అనుటచే నితనికి స్వప్రయోజనముతో సంబంధమెద్దియును లేదనియును సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—అయితే యీ జీవుఁడు తనకుఁగల జ్ఞాతృత్వమును బట్టి యుండునట్టి కర్తృత్వ భోక్తృత్వములను గలిగియుండువాఁడగుటంజేసి స్వప్రయత్న స్వప్రయోజనముల కర్హుఁడై యుండఁగా, అవి రెండును యీతని నెవ్విధమున విడుచునంటివేని "స్వయత్న నివృత్తి" ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నాము.

జ్ఞాతృత్వమునుబట్టి యుండునట్టి కర్తృత్వముండి యుండఁగా, (ఈతఁడొక దానిఁ జేయుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానము గలవాఁడై యుండ) భగవంతుని లభించుటకుఁగాను తానొక ప్రయత్న

మూ॥ ౭౨॥ పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్. తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్.

వ్యతిరేకాలే వరుకిఱ తెన్నిఱక్కైయిలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వయత్న) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన కర్తృత్వముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే భగవత్ప్రాప్తిక్కుత్తానోరుయత్నమ్ పణ్ణామలిరుక్కైయాకిఱ ఇన్ద స్వయత్న నివృత్తి పరాధీన స్వరూపత్వాది మత్త్వమాకిఱ పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్; అప్పడియే భోక్తృత్వముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే, అత్తాలెయ్ రసిప్పిక్కుమతొఴియత్తనక్కన్న ఒన్ఱిల్ రసమిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాకిఱ స్వప్రయోజన నివృత్తి, పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కైయాకిఱ శేషత్వత్తిన్ కార్యమ్. ఇత్తాల్, పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళిరణ్డుమాత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే అవ్వాకారఙ్గళైయఱివే ఇవ్వైయిరణ్డుమ్ తన్నడైయే వరుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

ఆనాల్, ఇప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళి లన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమాకిల్, ఇవనుడైయ ప్రయత్నత్తుక్కుమ్ చైతన్యత్తుక్కుమ్ ప్రయోజన మెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు-«అహం సర్వఙ్కరిష్యామి» «వఴువిలావడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్» «ఉనక్కేనామాట్చెయ్‌వోమ్» ఎన్ఱిపడియే పరనుక్కు ప్రయోజనమాక ప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యరూపప్రవృత్తి, ఇవనుడైయ ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమాన ప్రయత్నత్తుక్కు ప్రయోజనమ్. «నిత్య

౭౨॥ మూ॥ సర్వేశ్వరుని కార్యమునఁ బ్రవర్తించుట యీతని ప్రయత్నమువలని ప్రయోజనము. వాని విషయమునఁ బ్రేమించుట యీతని చైతన్యమువలని ప్రయోజనము

ముఁజేయకుండుటయను నీ స్వయత్న నివృత్తి యనునది తనయొక్క స్వరూపమును స్థితియును సర్వేశ్వరుని యధీనములని యీతనికిఁగల పారతంత్ర్యజ్ఞానమువలనఁ జేకూరినది. అట్లే యీతనికి భోక్తృత్వమున్నను, (ఈతఁడొక దానిని అనుభవించు స్వభావముగల వాఁడైయున్నను) సర్వేశ్వరుని సంతోషింపఁజేయుటయే తప్ప, తనను సంతోషింపఁజేసికొనుటకుఁగాను నొక్క దానినిన్ని చేయకుండుట యనెడి «స్వప్రయోజన నివృత్తి» యనునది సర్వేశ్వరుని కతిశయముఁ గలుగఁజేయుటయే స్వరూపముగాఁగల శేషత్వమువలనఁ గలుగునది. కావున పారతంత్ర్యశేషత్వములు రెండును ఆత్మయొక్క స్వరూపమగుటంజేసి, యట్టి సిద్ధుల నెఱింగిన తోడనే యీరెండును వాటియంతట యవియే చేకూరునవి యని యేర్పడుచున్నది.

అయితే యీ జీవుఁడిట్లు స్వయత్న స్వప్రయోజనములతో సంబంధములేని వాఁడైయుండు పక్షమున, ఈతని ప్రయత్నమునకును చైతన్యమునకును ఉపయోగం బెద్దియంటివేని, «పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

అది యెట్లనిన, «అహం సర్వం కరిష్యామి» (రా. అ. ౩౧-౨౫) (సర్వమును నేను చేయుదును» అని శ్రీలక్ష్మణస్వామి యానతిచ్చినట్లును, «వఴువిలావడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్» (తి. వా. 3-3-౧) (ఎడతెగకుండ కైంకర్యముఁ జేయవలయును) అని నమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లును, «ఉనక్కేనామాట్చెయ్‌వోమ్» (తిరుప్పావై) (నీకే మేము కైంకర్య మొనర్చెదము) అని యాండాళానతిచ్చినట్లును, సర్వేశ్వరునివిషయమగు కైంకర్యమునఁ బ్రవర్తించుటయే యీతనికిఁ గల ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమగు స్వప్రయత్నమువలనఁ బ్రయోజనము.

మూ॥ 23॥ అహమర్థత్తుక్కు జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గ నిరూపకమ్.

కిఙ్కరః ప్రహర్షయిష్యామి" ఎన్గిఱపడియే అత్తిరైయిలుకప్పుక్కుఱుప్పాక త్తాన్ పణ్ణుకిఱ కైఙ్కర్యత్తాలే అత్యన్తహృష్టనాయిరుక్కుఱ వన్నపరనై విషయమాక ఉణ్డాన ప్రీతి, ఇవనుడైయ అవిద్యానివృత్తిరూపమాన చైతన్యత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్గై. "పడియాయ్క్కిడన్దున్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే" ఎన్నక్కడవతిఱే. ఇత్తాల్, పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళాలే ఫలిత్త స్వయత్న స్వప్రయోజన నివృత్తి కళై యుడైయనాన చేతననుడైయ ప్రయత్న చైతన్యఙ్గళుక్కు, పారతన్త్ర్య శేషత్వానుగుణమాక ప్రయోజనఙ్గళ్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు.

శేషత్వాదికళుమ్ జ్ఞాతృత్వాదికళుమ్ ఆత్మధర్మఙ్గళాయిరుక్కచ్చెయ్తే, శేషత్వాదికళై ప్రధానమాక్కి జ్ఞాతృత్వాదికళై తదనుగుణమాక యోజిక్కైక్కు నియామకమేతు, మఱ్ఱప్పడి తానానాల్ వెన్న వరుమిచ్చెయ్కిఱార్, (అహమర్థత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అహమర్థమావతు) - ప్రత్యక్త్వేనాహమ్బుద్ధివ్యవహారార్హమాన వాత్మవస్తు. (జ్ఞానానన్దఙ్గళావన) - తద్గతమాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్. "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా" "స్వరూపమణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్" ఎన్ఱు ఇవఱ్ఱై యిట్టిఱే వస్తువై నిరూపిప్పతు, (తటస్థమెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱతు - బహిరఙ్గ

23 ॥ మూ ॥ అహమర్థముకు (ఆత్మకు) జ్ఞానానందాదులు అప్రధానములన తగినట్లు దాస్యము గదా! అంతరంగ నిరూపకము.

"నిత్య కింకరః ప్రహర్షయిష్యామి" (ఆళ. స్తో. ౮౬.) (ఎల్లకాలము నీకు కింకరుండనై నిన్ను సంతోషింపఁజేయుమను) అని శ్రీయామునాచార్యుల వారానతిచ్చినట్లు,సర్వేశ్వరుని సంతోషమునకుఁదగినట్లు తాను చేయునట్టి కైంకర్యముచే మిక్కిలి సంతుష్టుండైనట్టి వాని విషయమున నీతనికిఁగల ప్రీతియనునది యీతనికిఁగల యవిద్యానివృత్తిరూపమగు చైతన్యమువలనఁ బ్రయోజనము. "పడియాయ్ కిడన్దు ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే" (పెరు. తి. ౪-౯) (శ్రీపాదముల నుంచుకొనుటకు మెట్టుగా నుండి నీయొక్క యెఱ్ఱని తిరుముఖమును సేవించెదను) .అని కదా చెప్పియున్నది.

ఇందువలన,పారతంత్ర్య శేషత్వములనుబట్టి స్వయత్న స్వప్రయోజనములను విడిచియుండునట్టి యీచేతనునియొక్క ప్రయత్న చైతన్యములకు, పారతంత్ర్య శేషత్వముల కనుగుణములగు నుపయోగములు చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక:—శేషత్వాదులును, జ్ఞాతృత్వాదులును ఆత్మధర్మములుగా నుండఁగా, శేషత్వాలకను గుణముగా వీటిని జేర్చుకొను విషయమున నియామకంబెద్ది? వేఱొక్క విధముగాఁగొనిననేమి? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అహమర్థముకు) ఇత్యాది. అహమర్థమనఁగా "నేను" అనెడి బుద్ధితో వ్యవహరింపఁదగినదియగు వస్తువు. జ్ఞానానందములను నవి దానికిఁగల ప్రకాశత్వానుకూలత్వములు. "జ్ఞానానందమయస్త్వాత్మా" (భాగవ) (ఆత్మ జ్ఞానానందమయుండు) అనియు "స్వరూపమణుమాత్రం స్యాత్ జ్ఞానానందైకలక్షణం" (ఆత్మయొక్క స్వరూపము అణుమాత్రము అది జ్ఞానానందాదులచే నిరూపింపఁబడునది) అనియు నీతావుల నీజ్ఞానానందాదులనుగొని కదా స్వరూపము నిరూపింపఁబడుచున్నది. "అప్రధానములనతగినట్లు" అనఁగా బయటి వాటిని నిరూపించునట్టివియగుటచే బయటి

నిరూపకతయా పుఱతవిశేషణ్ణమ్మబడి యెన్నపడి. (దాస్యమావతు)-శేషత్వమ్. ఇతు (అన్తరఙ్గనిరూపక మాకైయావతు)-భగవత్స్వరూపత్తుక్కు ప్రకారతయా శేషమాయ్‌క్కొణ్డే తఙ్గసత్తైయుమ్మబడి యిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే, ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై యిట్టు నిరూపిత్తుక్కొణ్డె మత్తుళ్ళ వాకారఙ్గళై యిట్టు నిరూపిక్కవేణ్డుమ్మబడి యిరుక్కై. ఇత్తాల్, (నిరూపకమాకై యావతు) - వస్తువై వస్త్వన్తరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వ్యావర్తిక్కుమతాకైయాలే, దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళా యిరుక్కుమ్. ఇప్పడి నిరూపకద్వయమ్ వస్తువుక్కుపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్ తే భగవత్ప్రకారతయా లబ్ధసత్తాకమాన వస్తువుక్కు, అచిత్తిల్ నిన్ఱు వ్యావృత్తియై యుణ్డాక్కుమాత్రమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పుఱవితమ్మబడి ప్రకారత్వ ప్రయుక్తమాన శేషత్వమే అన్తరఙ్గనిరూపకమా యిరుక్కుమెన్నతాయిత్తు. (ఇతే) ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణ ప్రసిద్ధి. ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై యిట్టు వస్తువై నిరూపిత్తుక్కొణ్డు, పిన్నై జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్ జ్ఞానగుణకముమాయ్ అచిద్వ్యావృత్తముమాయిరుక్కుమెన్నుమిడత్తై తృతీయపదత్తాలే నిరూపిక్కుమ ప్రణవముమ్, సమస్తవస్తుక్కళుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రకారమెన్నుమత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ నారాయణపదముమ్, ముతలానవై ఇతిల్ ప్రమాణమ్. "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథా లక్షణం తేషాం బన్ధే మోక్షే తథైవ చ" ఇత్యాది కళుముణ్డిఱే. "అడియేనుళ్ళాన్" ఎన్ఱారిఱే యాళ్వార్. తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి శ్రీపాదత్తిలే ఆళవన్దారుమాసమ్

పోగవంటివి. దాస్యమనఁగా శేషత్వము. ఇది యంతరంగనిరూపకమనఁగా, భగవత్స్వరూపమునకు ప్రకారముగ (శరీరముగ) శేషమైనదై తన సత్తను గలిగియుండునట్టి వస్తువగుటంజేసి, మొట్ట మొదట శేషత్వమునుగొని నిరూపించిన పిమ్మటనే తక్కిన యాకారములఁగొని నిరూపింపవలసినదిగా నుండుట.

కావున నిరూపకమనఁగా ఒక వస్తువునుండి వేఱొక్క వస్తువునకుఁగల వైలక్షణ్యముఁ జూపించునది యగుటంజేసి దాస్యమనఁగా సర్వేశ్వరునుండి యాత్మకుఁగల వైలక్షణ్యమును (భేదమును) జూపించునదిగాను, జ్ఞానానందములు అచేతన పదార్థమునుండి జీవునికిఁగల వైలక్షణ్యముఁ జూపించునవిగాను నుండును.

ఇట్లు రెండు విధములగు నిరూపకములును వస్తువునకు (వస్తువు నిరూపింపఁబడుటకు) కావలసినవిగానుండునవి యైనప్పటికిన్ని, భగవంతునికి శరీర భూతమైనందున నొకయునికి పట్టును గలదియగు వస్తువునకు (ఆత్మకు) అచేతన పదార్థముకంటెను గల తారతమ్యమును మాత్రము తెలుపునవియగు జ్ఞానానందాదులు బయిటి పొరవలె నుండునవియై విశేషణభూతమగు శేషత్వమే యంతరంగమగు స్థితిని తెలుపునది గాని యేర్పడుచున్నది "గదా!" అనునది యీ విషయమునఁ బ్రమాణ ప్రసిద్ధిని సూచింపునది. అది యెట్లనిన, మొదట శేషత్వముఁగొని వస్తువును నిరూపించి తరువాత జ్ఞానానందలక్షణమై, జ్ఞానగుణమై, అచేతన విలక్షణమై యుండునట్టి స్థితిని మూఁడవపదముచే అనఁగా మకారముచే నిరూపించునట్టి ప్రణవమును, సమస్తవస్తువులును సర్వేశ్వరునికి శరీరభూతములనెడి విషయముఁ దెలుపునట్టి "నారాయణ" అనుపదము మొదలగునవి ప్రమాణములు. "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః నాన్యథాలక్షణం తేషాం బంధే మోక్షే తథైవ చ" (అన్నియాత్మలును సర్వేశ్వరునికి దాసభూతములు. బద్ధావస్థయందుగాని, ముక్తావస్థయందుగాని, వాటికి వేఱొక్క స్వరూపము లేదు.) ఇత్యాది ప్రమాణములును గలవు గదా! నమ్మాళ్వారును "అడియే నుళ్లాన్" (తి. వా. ౮-౮-౨) అనుతావున "అడియేన్" (దాసుఁడను) అనికదా తమను పేర్కొనియున్నారు.

మూ॥ ౨౮॥ ఇతుతాౕ వన్దేఱ యన్ఱు.

మూ॥ ౨౯॥ స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్ వన్దేఱి.

సేవిత్తు నిన్ఱు మహానిధియాకప్పెఱ్ఱ అవర్థమిఱేయితు. ఇప్పడి శేషత్వమన్తరఙ్గనిరూపకమాకైయాలే నిరూపిత స్వరూప విశేషఙ్గళాన జ్ఞాతృత్వాదికళై ఏతదనుగుణమాక యోజిక్కవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఇతు స్వరూపనిరూపకమాకిల్, ఆత్మావుళ్ళవన్ఱే తుడఙ్గియుణ్డాయ్ పోరవేణ్డావో, ఇతుక్కు మున్పిన్ఱిక్కే ఇప్పోతుణ్డాకైయాలుమ్, లోకత్తిలితు తానౌపాధికమాయ్ నడక్కక్కాణ్కైయాలుమ్, దాస్యమాత్మావుక్కు వన్దేఱియన్ఱో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాౕ వన్దేఱియన్ఱు) ఎన్ఱు. (ఇతుతాౕ) ఎన్ఱు-ప్రకృతమాన దాస్యత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు. (వన్దేఱియావతు) - ఆగన్తుకమ్. (అన్ఱు) ఎన్నైయాలే-స్వాభావికమెన్ఱపడి. “స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయదితే స్వసత్తాయాం స్పృహా యది। ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యం స్వభావఞ్చ సదాస్మర” “తిరుమాలే నానుమునక్కుప్పళ వడియేౕ” ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఆనాల్, వన్దేఱియాక వివక్షితఙ్గళ్ తానెవైయన్న; ఇతుక్కు విరోధికళానవై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాతన్త్ర్యముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వాతన్త్ర్యమావతు)- “నానెనక్కురియనన్ఱి

౨౮॥ మూ॥ ఇది యాగంతుకము కాదు.

౨౯॥ మూ॥ స్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమును ఆగంతుకములు.

శ్రీకూరత్తాళ్వారులు శ్రీతిరుక్కోట్టియూర్ నంబిగారి సన్నిధిని ఆరుమాసములు సేవచేసి గొప్పనిధిగాను లభించినట్టి యర్థము గదా యిది. ఈ పైని గనఁబఱచిన విధమున శేషత్వమున్ను అంతరంగమైన దానిని నిరూపించునట్టిది యగుటంజేసి అట్లు నిరూపింపఁబడినట్టి స్వరూపముయొక్క విశేషణములగు జ్ఞాతృత్వాదులను ఈపైని గనఁబఱచిన విధమున నుపయోగపఱచుకొనునది.

అవతారిక:—ఇది స్వరూపమునుబట్టి యుండునది యగు పక్షమున, ఆత్మయున్నప్పటినుండి యునుండి యుండవద్దా? ఇంతకు ముందుండి యుండక, యిప్పుడుండియుండునట్టిది యగుటంజేసియు, లోకమున నిది యేదైన నొకదాని నిమిత్తమునవుండునది గాను గాన వచ్చుచుండుటంజేసియును, దాస్యమనునది యాత్మకు ఆగంతుకముగ వచ్చినది కాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు. (ఇది) ఇత్యాది (ఇతుతాౕ) అనఁగా ప్రస్తుతమగు దాస్యమని యర్థము. (వన్దేఱి) అనఁగా ఆగంతుకమని యర్థము. (ఆగంతుకము) కావనుటచే నది స్వభావసిద్ధమైనది యని యేర్పడుచున్నది. “స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయదితే। స్వసత్తాయాం స్పృహా యది ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యం స్వభావం చ సదాస్మర” (నీకు ఉజ్జీవింపవలయుననెడి యిచ్ఛయున్నట్లయినను, నీ సత్తా విషయమున స్పృహ యున్నట్లయినను, ఆత్మకు దాస్యమును నారాయణునికి స్వామ్యమును స్వభావసిద్ధములని యెల్లప్పుడు అనుసంధించుకొనుము) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది. “తిరుమాలే! నానుమునక్కు పళవడియేన్” (తి. వ. పా. ౧౧) (ఓ స్వామీ నేనును నీకు దాసుండను) అనియును ఆళ్వారులు ప్రసాదించియున్నారు గదా.

అవతారిక:—అయితే యాగంతుకము లెవ్వి యంటివేని, యవి దీనికి విరుద్ధములైనవి యని తెలుపుచున్నారు.

(స్వాతంత్ర్యము) ఇత్యాది. స్వాతంత్ర్యమనఁగా “నన్ను నేను రక్షించుకొనగలవాఁ

మూ॥ ౭౬॥ శేషత్వవిరోధి స్వాతన్త్ర్యమ్. తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్.
మూ॥ ౭౭॥ అహఙ్కారమాకిఱ వార్ప్పై ఎత్తుడైత్తాల్

రుక్కై. (అన్యశేషత్వమావతు) భగవదన్యవిషయఙ్గళిలే తొణ్డుపట్టిరుక్కై. ఇవత్తై (వన్దేఱి) ఎన్గిఱతు - ఇవనుడైయ అవిద్యాదికళడియాక వన్దవై యాకైయాలే.

ఇవై ఇతుక్కు విరోధికళానవైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్ (శేషత్వవిరోధి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (శేషత్వవిరోధిస్వాతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు - నానెనక్కురియేనెన్ఱిరుక్కుమళవిల్, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వమిల్లామైయాలే స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వత్తై కుఱిక్కువొట్టాతెన్ఱపడి.

(తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్) ఎన్ఱతు - స్వాతన్త్ర్యమ్ కులైన్దు శేషత్వత్తుక్కిసైన్దాలుమ్, భగవద్వ్యతిరిక్త విషయఙ్గళిలే ఒన్ఱుక్కు త్తన్నై శేషమెన్ఱిరుక్కుమతు, నిరుపాధిక శేషియానవనక్కల్ శేషత్వత్తై త్తలైయెడుక్క వొట్టాతెన్ఱపడి.

"ఇతు తాన్ వన్దేఱియన్ఱు" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపపాదిత్తవర్త్తై మూతలిక్కిఱార్ మేల్. (అహఙ్కారమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అహఙ్కారన్దాన్ దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్ స్వాతన్త్ర్యరూపమా

మూ॥ ౭౬॥ శేషత్వముకు విరోధి స్వాతంత్ర్యము. భగవచ్ఛేషత్వముకు విరోధి భగవదితరములగు వాటి విషయమున శేషత్వము.

మూ॥ ౭౭॥ అహంకారరూపమగు మాలిన్యమును తుడిచివేసినట్లయిన,

డను" అను తలంపుతో నుండుట. అన్యశేషత్వమనఁగా భగవద్వ్యతిరిక్తములగు విషయముల యెడల ఆసక్తిగల వాఁడుగా నుండుట. వీటిని ఆగంతుకములనుటకుఁ గారణమేమనఁగా నివి యవిద్యాదుల మూలమున వచ్చినవి యగుటంజేసి యని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—వీటికి విరోధులగువాటి నుపపాదించుచున్నారు.

(శేషత్వవిరోధి) ఇత్యాది (శేషత్వముకు విరోధి స్వాతంత్ర్యము) అనఁగా "నన్ను నేను రక్షించుకొనఁగలననెడి తలంపుతో నుండువప్పుడు ఒక్క విషయమునను శేషభూతుండు కాక పోవుటంజేసి, స్వాతంత్ర్యమనునది శేషత్వము నంకురింపఁజేయదు.

(భగవచ్ఛేషత్వముకు విరోధి తదితరశేషత్వము) అనఁగా స్వాతంత్ర్యము పోయి శేషత్వము నవలంబించినను, భగవంతుని కంటెను భిన్నములగు విషయముల యెడల శేషభూతుఁడుగా నుండుట యనునది వేఱొక్క నిమిత్తము నపేక్షింపక, అనఁగా స్వభావసిద్ధముగానే శేషియగు నట్టి సర్వేశ్వరుని విషయమగు శేషత్వము నంకురింపఁజేయదు అనుట.

అవతారిక:—(ఇది యాగంతుకము కాదు) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యుపపాదించిన యర్థమును హేతుప్రదర్శన పూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(అహంకారము) ఇత్యాది. అహంకారమనునది *దేహాత్మాభిమానరూపమైనది గాను, స్వాతంత్ర్యరూపమైనది గాను నిట్లు రెండు విధములైనదిగానును కదా! యుండును. వాటిలో నీ తావున స్వాతంత్ర్యరూపమగు నహంకారము వివక్షింపఁబడినది.

---

* దేహము ఆత్మ కాకున్నను, దేహము విషయమున నాత్మయనెడి తలంపు దేహాత్మాభిమానరూపమగు నహంకారము. వాస్తవమున కాత్మ భగవచ్ఛేషమైనందున తనకు శేషభూతము కానట్టి యీ యాత్మ విషయమున నది తనకు శేషభూతమైనది యనెడి తలంపు స్వాతంత్ర్యరూపమగు నహంకారమనిపించుకొనుచున్నది.

మూ॥ ఆత్మావుక్కు ప్రియాత పేర్ ‘‘అడియేన్’’ ఎన్నిఱే.

మూ॥ ౭౨॥ గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ పేర్ అనర్థహేతు.

యుమ్ ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుక్కుమ్ ఇరుప్పతు; అతిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. (అర్ప్ప) ఎన్నైయాలే అతినుడైయ తిరోధాయకత్వముమ్ ఆగన్తుకత్వముమ్ తోఱ్ఱుకిఱతు. అత్తై (తుడైక్కై యావతు)-సదాచార్యోపదేశాదికళాలే సవాసనమాకప్పోక్కుకై. (ఆత్మావుక్కు ప్రియాత పేర్ అడియేన్) ఎన్నతు-ఔపాధికమాన జాతివర్ణాశ్రమాదికళాలే వన్దుత్తిన్దుపోమ్ నామఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, యావదాత్మాను వృత్తియాన నామమ్ దాసనెన్నుమతెన్నపడి. (ఇఱే) ఎన్ఱు-ఇవ్వర్థత్తిల్ - ప్రమాణప్రసిద్ధి. ‘‘దాసభూతాస్స్వతః’’ ‘‘ఆత్మదాస్యమ్’’ ఇత్యాదికళ్ ఇవ్విడత్తిలే వివక్షితఙ్గళ్. ఆకైయాల్ స్వాతన్త్ర్యాదికళ్ ఔపాధికమ్, దాస్యమ్ స్వాభావికమెన్నుకై యిల్లై యెన్ఱుకరుత్తు.

అతు వేన్? గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశమన్ఱో నడన్దుపోకిఱతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గ్రామ) ఇత్యాదియాల్. అతావతు - గ్రామకులాదివ్యపదేశ మహఙ్కార జనకమాకైయాలే స్వరూపహానిరూపానర్థకరమెన్నపడి. ఆకైయాల్ అవఱ్ఱాలివన్ వ్యపదేష్టవ్యనల్లనెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥ ఆత్మకు నిత్యమైన పేరు. ‘‘దాసుఁడు’’ అని కదా!

మూ॥ ౭౨॥ గ్రామకులాదుల సంబంధమునుబట్టి వచ్చిన పేరు అనర్థహేతువు.

‘‘మాలిన్యమును’’ అని పేర్కొనినందున అది యొక దాని స్వరూపమును గప్పివేయునది యనియును ఆగంతుకమనియును సూచితమగుచున్నది. అట్టి మాలిన్యమును తుడిచివేయుట యనఁగా సదాచార్యోపదేశాదుల మూలమున గంధ మాత్రమైన లేకుండ చేయుట, ఈయాత్మ కెన్నటికిని పోనట్టి పేరు ‘‘దాసుఁడు’’ అనునది. ఉపాధినిబట్టి యుండునవియగు జాతి, వర్ణ, ఆశ్రమాదులనుబట్టి వచ్చి పోవునట్టి నామమువలెఁ గాక, ఈ యాత్మ యున్నంతవరకుండునట్టిది యగు నామము ‘‘దాసుఁడను’’ అనునది ‘‘గదా!’’ అనునది. యీ విషయమున ప్రమాణప్రసిద్ధిని సూచించునది. అందుకుగాను ‘‘దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే’’ ‘‘ఆత్మదాస్యం’’ ఇత్యాది ప్రమాణములు యీ తావున వివక్షింపఁబడినవి. కావున స్వాతంత్ర్యాదులు ఔపాధికములు అనఁగా [illegible] నొక నిమిత్తమును బట్టియుండునవి యనియు, దాస్యమన్ననో, స్వభావసిద్ధమైనదనియు చెప్పుట కెట్టి యాటంకమును లేదని తాత్పర్యము.

అవతారిక:—అది యేమి? (ఈ గ్రామమువాఁడు ఈ కులమువాఁడు ఇవ్విధమున) గ్రామకులాదుల సంబంధముతో పేర్కొనుట గదా లోకమున జరుగుచున్నది? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(గ్రామ) ఇత్యాది. అనఁగా గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ బేర్కొనుట యహంకార జనకము గాన, స్వరూపహానిరూపమగు ననర్థములఁ గలుగఁజేయునది యనుట. కావున వాటి సంబంధముతో నీతనిని పేర్కొనఁగూడదు అని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౭౯॥ ‹‹ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః’’

ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) ఎన్ఱు. ‹‹ ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవగ్రామకులాదిభిః।విష్ణునా వ్యవదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం సఏవహి’’ఇత్తాల్ భగవదేకపరనాయిరుక్కుమవన్ గ్రామకులాది సమ్బన్ధఙ్గళై యిట్టు చ్చొల్లప్పడు మవనల్లన్, భగవత్సమన్ధత్తై యిట్టు చ్చొల్లప్పడుమవన్; అవనుక్కున్ద గ్రామకులాదికళెల్లామ్ భగవానే యిఱే ఎన్గిఱతు. ‹‹ ప్రాప్తావుమ్ ’’ ఇత్యాది వాక్యత్తిలే ఇచ్చేతననుడైయ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళ్ తోన్ఱినపడియాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు నిదానమిన్నతెన్ఱుమ్, ఏవమ్భూతనుడైయ ప్రయత్నచైతన్య ప్రయోజనముమ్, శేషత్వాది ప్రాధాన్యహేతు-ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ దాస్యాన్తరఙ్గనిరూపకత్వమెన్ఱుమ్, ఇప్పడి యిరుక్కుమ వితు స్వాభావికమ్, ఏతద్విరోధికళ్ ఔపాధికమెన్ఱుమ్, తన్నివృత్తియిలాత్మావుక్కు దాస్యమే నిరూపకమా యిరుక్కుమెన్నైయాలే ఇవ్వర్థత్తై మూతలిత్తుమ్, గ్రామకులాదికళాలివన్ వ్యపదేష్టవ్యనల్లనెన్ఱుమ్, ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణముమ్ శొల్లుకైయాలే ‹‹స్వయత్ననివృత్తి’’ ఇత్యాది వాక్యమ్ తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లై, విషయనియమమే యుళ్ళతెన్నుమిడముమ్, అవ్విషయన్దా నిన్నతెన్నుమిడముమ్, అవ్విషయత్తినుడైయ వైలక్షణ్యముమ్, అతిల్

మూ॥ ౭౯॥ ‹‹ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః’’ అనునది యిందులకుఁ బ్రమాణము.

అవతారిక:—ఈపైని గానఁబడిన విషయమును గుఱించి ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఏకాన్తీ) ఇత్యాది ‹‹ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః। విష్ణునావ్యపదేష్టవ్యం తస్య సర్వం స ఏ వహి’’ (విష్వక్సే) (భగవద్భక్తుఁడుగానుండు వానిని పరమైకాంతుల సంబంధముతోఁ బేర్కొనువదియే తప్ప గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ బేర్కొనకూడదు.అతనిని విష్ణువుయొక్క సంబంధముతోఁ బేర్కొనునది. వానికి సర్వమును విష్ణువే కదా!) అని చెప్పఁబడినందున భగవదేకపరాయణుండుగా నుండువాఁడు గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ బేర్కొనఁదగడు. వాఁడు భగవత్సంబంధముతోనే పేర్కొనవలసినవాఁడు. వానికి గ్రామకులాదులన్నియును భగవంతుఁడే కదా!

కావున(ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ఈ చేతనుని స్వయత్న నివృత్త్యాదులు సూచితము లైనందున వాటికిఁ గారణమిద్దియను విషయమున్ను,ఇట్టివాని ప్రయత్న చైతన్యములవలని ప్రయోజనములున్ను, శేషత్వాదులు ప్రధానములుగాఁ గొనఁబడుటకుఁ గారణము ఆత్మస్వరూపముయొక్క దాస్యమును నంతరంగమును నిరూపించునవి యగుటయనియు, ఇట్లుండుటయే స్వాభావికమైనదనియును,ఇందుకు విరుద్ధముగా నుండుట యౌపాధికమనియు,అవి నివర్తించినచో, ఆత్మకు దాస్యమే యంతరంగనిరూపకమని చెప్పుటచే నీ విషయమును సహేతుకముగ ప్రతిపాదించుటయును,ఇట్టివాఁడు గ్రామకులాదుల సంబంధముతోఁ బేర్కొనఁదగిన వాఁడుకాడనియు, అందులకుఁ బ్రమాణమును చెప్పఁబడుటచే (స్వయత్ననివృత్తి) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును చెప్పినది ప్రాసంగికము.

కావున నీప్రకరణమున, ప్రపత్తికి దేశకాలాదినియమములు లేవనియు, విషయనియమమే కావలసినది యనియు,ఆవిషయ మిద్దియనియు,దాని వైలక్షణ్య మిద్దియనియు,అందులో ప్రపత్తిని

మూ॥ ౮౦॥ ఉపాయత్తుక్కు

ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ వైలక్షణ్యముమ్, అతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణు మధికారికళుడైయ త్రైవిధ్యముమ్, ప్రపత్తియై యుపాయమాక్కినాల్ వరుమవద్యముమ్, ప్రపత్తితన్నుడైయ స్వరూపాదికళుమ్, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ను మిదముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

ఉపాయవైభవప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

అధికారి శోధనమ్.

అనన్తరమ్ అధికారి శోధనమ్ పణ్ణుకిఱతు. ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాకైయాలుమ్, ""ఉపేయత్తిలుకప్పమ్" ఎన్నుమ్, ""పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్, తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్" ఎన్నుమ్ ఉపేయాధికారముమ్ కీర్ప్ ప్రస్తుకమాకైయాలుమ్, ద్వయనిష్ఠనాన వధికారిక్కు ఉభయము మపేక్షితమాకైయాలుమ్, ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్ ఇచ్చేతననిన్న విన్నపడి యిరుక్కవేణుమెన్నుమత్తై తత్తన్నిష్ఠరై నిదర్శనమాక్కి క్కాట్టుకిచ్చేయ్కిఱార్, (ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. (ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్నతు-ఉపాయత్తుక్కధికారియామ్బోతెన్నపడి; ఉపాయాధికారత్తుక్కెన్నవుమామ్. అప్పడియే (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్నతువుమ్. (ఉపాయత్తిల్) ఎన్ను పాఠమానపోతు-ఉపాయవిషయత్తిలెన్నపడి, ఇప్పడియే మఱ్ఱై యతువుమ్. అవర్

మూ॥ ౮౦॥ ఉపాయము కధికారి యగునప్పుడు,

చేయువట్టి యధికారుల వైలక్షణ్యమును, వారి త్రైవిధ్యమును, ప్రపత్తిని యుపాయముగాఁ గొనినపక్షమున, సంభవించు దోషమును, ప్రపత్తియొక్క స్వరూపాదులును, ఎవనిని గుఱించి ప్రపత్తిచేయుదుమో, వాఁడే యుపాయమనియును ప్రతిపాదింపఁబడినది.

ఉపాయవైభవప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

అధికారి శోధనమ్.

అవతారిక:—అనంతరము అధికారి యెట్లుండవలయునో, ఆవిషయమును గుఱించిపరిశోధనపూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు. ఉపాయము ఉపేయమునకుఁగా నేర్పడినదైనందునను అనఁగా సాధనము సాధింపఁబడు దానికిగా నేర్పడినదైనందునను, ""ఉపేయము విషయమునప్రీతియు (వా. ౬౫." అనియు, ""సర్వేశ్వరుని కార్యమునఁ బ్రవర్తించుట ప్రయత్నమువలని ప్రయోజనము. దాని విషయమునఁ బ్రీతి చైతన్యమువలని ప్రయోజనము ౭౦" అనియు నిట్లు ఇంతకుముందు గ్రంథమున ఉపేయ విషయమున నధికారము ప్రసక్తమైనందునను, ఈ రెండును ద్వయానుష్ఠాన పరుఁడగు నధికారికిఁ గావలసినవి యై నందునను, ఉపాయోపాయాధికారముల విషయమున ఈ చేతనుఁడు యీ యీ విధమున నడుచుకొనవలసినది యనెడి విషయమును అట్టివారిని నిదర్శముగాఁ జూపించుచు (ఉపాయము కధికారియగునప్పుడు) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయముకు) అనఁగా ఉపాయముకు అధికారి యగునప్పుడు 'అని యర్థము.' ఉపాయాధికారమున కనియును చెప్పవచ్చును. అవ్విధముననే ""ఉపేయమునకు" అను తావునను అర్థమును యోజించుకొనునది. ""ఉపాయత్తిల్" అని పాఠముండు తావుల ""ఉపాయము విషయమున" అని యర్థము చేసికొనునది. ఇవ్విధముననే తక్కిన వాటివిషయమునను అర్థము చేసికొనునది.

మూ॥ ప్పిరాట్టియైయుమ్, ద్రౌపదియైయుమ్, తిరుక్కణ్ణమఙ్గై యాణ్డానైయుమ్పోలే యిరుక్కవేణుమ్;

మూ॥ ఉపేయత్తుక్కు ఇళైయపెరుమాళైయుమ్, పెరియవుడైయారైయుమ్, పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరైయుమ్, చిన్తయన్తియైయుమ్పోలే యిరుక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౮౧॥ పిరాట్టిక్కుమ్ ద్రౌపదిక్కుమ్ వాశి, శక్తియు మశక్తియుమ్.

కళైప్పోలే యిరుక్కవేణుమెన్ఱవిడ కరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, అవర్కళ్ తఙ్గళ్ పడికళైయుడైశ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. అతిల్ పిరాట్టియుడైయవుమ్ ద్రౌపది యుడైయవుమ్ పడికళై యరుళిచ్చెయ్కైక్కుడలాక, ప్రథమత్తిలే ఉభయర్క్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - "తత్తస్య సదృశం భవేత్" ఎన్ఱిరున్ద పిరాట్టిక్కుమ్, "రక్ష మామ్" ఎన్ఱ ద్రౌపదిక్కుమ్ తమ్మిల్ వాశి, "శీతోభవ" ఎన్ఱు నెరుప్పై కిరాక్కవాప్పోలే, "దగ్ధోభవ" ఎన్ఱు విరోధివర్గత్తై భస్మమాక్కి తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్ళవల్ల శక్తియుణ్డాకైయుమ్, స్వయత్నత్తాలే విరోధికళై త్తళ్ళి తన్నైనోక్కిక్కొళ్ళప్పార్త్తాలుమ్, నోక్కిక్కొళ్ళక్కైక్కూడాన శక్తి తనక్కిల్లామైయుమెన్నై.

మూ॥ పిరాట్టివలెనున్ను, ద్రౌపది వలెనున్ను తిరుక్కణ్ణమఙ్గయాండానువలెనున్ను నడుచుకొనవలెను.

మూ॥ ౮౧॥ ఉపేయము (కైంకర్యము) కధికారియగునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామివలెనున్ను, పెరియవుడయారు (జటాయువు) వలెనున్ను, పిళ్లైతిరునఱయూరరయరువలెనున్ను నడుచుకొనవలయును.

మూ॥ ౮౧॥ పిరాట్టికిని ద్రౌపదికిని గల తారతమ్యము శక్తియును అశక్తియును.

అవతారిక:—(వారివలె నుండవలయును) అనుదాని యభిప్రాయమును తెలుపుటకుగాను వారి వారి నడవడికలను క్రమముగ తెలుపుచున్నారు. అందులోను పిరాట్టియొక్కయును ద్రౌపదియొక్కయును నడవడికలను తెలుపుట కనుకూలమునకై ప్రథమమున నీయుభయులకుఁగల తారతమ్యమును తెలుపుచున్నారు,

(పిరాట్టికి) ఇత్యాది "తత్తస్య సదృశంభవేత్" (రా. సు. ౩౮. ౩౦) (విరోధిని నశింపఁజేసి నన్నుగొని పోవుటయే శ్రీరామునికి తగినది) అని కాచియుండు పిరాట్టికిని "రక్షమాం" (భా. స. అ. ౯౧ శ్లో ౪౩) (నన్ను రక్షింపుమా) అనునట్టి ద్రౌపదికిని గల తారతమ్యమెద్ది యనఁగా "శీతోభవ" (చల్లగానగుమా) అన్నట్లు నిప్పును శిరగాఁ జేసినచందమున "దగ్ధోభవ"(దహించిపో)అన్నమాత్రమున విరోధివర్గమును భస్మముగాఁజేసి తనను రక్షించుకొనఁగల శక్తియుండుటయు, స్వప్రయత్నమువలన విరోధులను త్రోసివేసి తనను రక్షించుకొనవలయునని చూచినను,అట్లు రక్షించుకొనఁగల శక్తి లేకపోవుటయునని యెఱుంగునది.

మూ ॥ పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్, ద్రౌపది లజ్జైయై విట్టాళ్, తిరుక్కణ్ణమఙ్గై యాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్.

ఏవమ్భూతరానవర్కళ్ శెయ్తవైతన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్ ద్రౌపది లజ్జైయై విట్టాళ్) ఎన్ఱు.(స్వశక్తియై విడుకై యావదు)-నాయకరాన పెరుమాళ్ రక్షిక్క మత్తన్నైయల్లదు, నమ్ముడైయ శక్తియాల్ నమ్మై రక్షిత్తుక్కొళ్ళుకై నమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు నాశకమెన్ఱు స్వశక్తియై క్కొణ్డుకార్యమ్ కొళ్ళాతొళికై; "అసన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చానుపాలనాత్। నత్వాంకుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మార్హ తేజసా" ఎన్ఱాళిఱే. (లజ్జైయై విడుకై యావదు) - దుశ్శాసనన్ సభామధ్యే తుకిలై యురికిఱపొళుదిల్, లజ్జావిష్టైయాయ్ క్కొణ్డు తానొరుతలై యిడుక్కై యన్ఱిక్కే, ఇరణ్డుకైయుమ్ విడుకై. పేరళవుడైయాళాకైయాలే పిరాట్టిక్కు "పెరుమాళే రక్షకర్" ఎన్ఱు విశ్వసిత్తు స్వశక్తియై విట్టిరుక్కలామ్, అత్తనై యళవిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, మహాపద్దశైయిలే "ఇవ్వళవిల్ కృష్ణనే రక్షకన్" ఎన్ఱు మహావిశ్వాసమ్ పణ్ణి మహాసభామధ్యే ఇవళ్ లజ్జైయై విట్టతిఱే యరిదు. (తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్) ఆవదు-స్వరక్షణహేతువాన స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్ ఎన్ఱపడి. ఒరు సేవకనుడైయ నాయై ఒరు సేవకనడిక్క,అవన్ అదుపాతామల్ అడిత్తవనోడె మెతిర్త్తు ప్పొరుదు అవనైయుమ్ కొన్ఱుతానుమ్

మూ॥ ౯౨॥ పిరాట్టి తనశక్తిని వదలుకొనినది. ద్రౌపది లజ్జను వదలుకొనినది. తిరుక్కణ్ణమంగైయాండాను తన వ్యాపారమును వదలుకొనినాడు.

అవతారిక:—ఇట్టి వారలగు వీరు చేసిన వాటిఁ దెలుపుచున్నారు.

పిరాట్టి తన శక్తిని వదలుకొనినది ద్రౌపది లజ్జను వదలుకొనినది. తనశక్తిని వదలుకొనిన దనఁగా, నాయకుఁడగు పెరుమాళ్లు రక్షించిన నేతప్ప తనను తానురక్షించుకొనుట యనునది తన పారతంత్ర్యమును నశింపఁజేయునది యని తలంచి శక్తిఁగొని పని చేయకుండుట. "అసన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చానుపాలనాత్।నత్వాం కుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మార్హ తేజసా" (రా. సు.౨౨-౨౦)(ఓ రావణా శ్రీరామచంద్రుని యాజ్ఞ లేనందునను, (పారతంత్ర్యరూపమగు)ధర్మమును పరిపాలింప వలసినందునను భస్మముచేయఁగల శక్తిచే నిన్ను భస్మము చేయకుంటిని) అని కదా పిరాట్టి యానతిచ్చి యున్నది.

(లజ్జను విడుచుట) యనఁగా దుశ్శాసనుండు సభామధ్యమున చీరనుపట్టుకొని గుంజునప్పుడు సిగ్గుపడి తానొక ప్రక్కన గుంజక రెండుచేతులను విడుచుట.

నిరతిశయ జ్ఞానపూర్తిగలది యగుటంజేసి సీతాపిరాట్టి "పెరుమాళ్ళే రక్షకుండు" అని విశ్వసించి స్వకీయమగు శక్తిని వదలుకొని యుండవచ్చును. అయితే అంతమట్టుకు జ్ఞానపూర్తిలేనిదిగానున్నను, గొప్ప యాపత్తు సంభవించినప్పుడు, "ఈ సమయమున కృష్ణుండే రక్షకుండు" అని ఎక్కువ విశ్వాసముంచి మహాసభామధ్యమున ఈమె లజ్జను వదలినదియే యాపరూపము.

(తిరుక్కణ్ణమంగై యాండాను అనువారు తన వ్యాపారమును వదలినారు) అనఁగా తనను రక్షించుకొను విషయమున తన ప్రయత్నమును వదలుకొని నారనుట. అదియెట్లనిన, ఒకానొక సమయమున ఒక సేవకుఁడు తన కుక్కను వేఱొక్క సేవకుఁడు కొట్టినందున, దాని నతఁడు

మూ॥౮౩॥ పశియరాయిరుప్పార్ అట్టశోఱుమున్ణవేణుమ్ అడుకిఱశోఱుమున్ణవేణు మెన్నుమాప్పోలే, కాట్టుక్కుప్పోక్కిఅపోతు ఇళైయపెరుమాళ్,

కుత్తికొళ్ వతాక ఇరుక్కిఱ పడియైక్కణ్డు, ‹‹ఒరుత్తుద్రచేతనన్ తన్న భిమానత్తిలే యొతుఙ్గిన తెన్నుమివ్వళవుక్కాక్కత్తన్నైయళియమాటినపడి కణ్డాల్, పరమచేతన నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినాల్ అవనెన్‌పడుమో!'' ఎన్ను స్వరక్షణవ్యాపారఙ్గళై యఱవిట్టు, అన్నాయోపాతియాక త్తైయ్యు యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు,అప్పోతే వన్దు తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయిల్ పత్తరావి తిరువాశలిల్ కైప్పన్దైయిలే పుకున్దు కణ్‌వళర్న్దారన్ను ప్రసిద్ధమిఱే.

ఇని ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన ఇళైయపెరుమాళ్ పడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (పశియర్) ఎన్నుతుడఙ్గి. అతావతు-పశియరాయిరుప్పార్ తఙ్గళ్ పశియిన్ కనత్తాలే, ‹‹ఇతుక్కుమున్నాక్కినశోఱుమ్ ఇప్పోతాక్కుకిఱశోఱుమ్ ఎల్లామ్ నామే ఉణ్ణవేణుమ్'' ఎన్ను మనోరథిక్కుమాప్పోలే, పెరుమాళ్ కాట్టుక్కెழున్దరుళుకిఱపోతు బాల్యాత్ప్రభృతినుస్నిగ్ధరాన ఇళైయపెరుమాళ్, పన్డైవీట్టిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పడువతఱ్కుమున్నే కూడప్పోవతాక ఉద్యోగిక్కిఱపడియైక్కణ్డు, ‹‹నీర్ నిల్లుమ్'' ఎన్ను నిర్బన్ధిత్తరుళ, ‹‹కురుష్వమామనుచరం వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే । కృతార్థోऽహంభవిష్యామి తవచార్థః ప్రకల్పతే '' ఎన్నుమ్, గఙ్గైకడన్దతినవన్ను మీళ విడుక్క క్కుఱ

మూ॥ ౮౩॥ మిక్కిలి యాకలి గొనియున్నవారు ఉడికినయన్నమును ఉడుకుచున్నయన్నమును తామే తినవలయునని యపేక్షించు చందంబున (శ్రీరామచంద్రుఁడు) అరణ్యమునకు వేంచేయునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు

సహింపఁజాలక, కొట్టినవానిలోఁ బోరాడి వానిఁజంపి తానున్న కత్తితో పొడుచుకొని చనిపోవుటఁజూచి, ఆహా! ఒక సామాన్యమగు మనుష్యుఁడు తన యాభిమానముక్రింద యున్నంత మాత్రమున తననుకూడ చంపుకొన్న స్థితిని జూడఁగా, పరమచేతనుఁడగు సర్వేశ్వరుని యభిమానములో నున్నట్టియిన వాఁడేమి చేయునో? అని తలంచి తన రక్షణ విషయమగు వ్యాపారమును బొత్తుగ వదలి ఆరుక్కవలెనే తననున్న భావించి, వెంటనే బయలుదేరివచ్చి, తిరుక్కండ మంగయను దివ్యదేశమునందుండు పెరుమాళ్ల సన్నిధి సింహద్వారముకు లోపల వైపుందు ఒక చిన్న అరుగుమీద నిద్రపోయి రనునది ప్రసిద్ధమేకదా!

అవతారిక:—ఇఁకమీదు ఉపేయ (కైంకర్య) విషయమున నధికారులగు వారిలో ముఖ్యులగు శ్రీలక్ష్మణస్వామి వారి నడవడికను విస్తారముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆకలి గొన్నవారు) ఇత్యాది.ఆకలి గొన్నవారు తమయాకలియొ ధిక్యమువలన నింతకు ముందు వండిన యన్నమును ఇప్పుడు వండుచున్నట్టి యన్నమును అంతయును మనమే తినవలయునని కోరునట్లు,శ్రీరామచంద్రుఁడు ఆరణ్యమునకుఁ బోవునప్పుడు బాల్యమునుండియును ఎక్కువ ప్రీతిగలవారగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు రాజధానిలోనుండి బయలుదేరుటకు ముందుగనే వారితోఁగూడ పోవుటకు యత్నించుటఁదెలిసికొని శ్రీరామచంద్రుఁడు ‹‹మీరు నిలువండి'' అనినిర్బంధింపఁగా, ‹‹కురుష్వమామనుచరం వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే కృతార్థోऽహం భవిష్యామి తవచార్థః ప్రకల్పతే'' (ఓ రామచంద్రా! నన్ను కింకరునిగాఁగొనిపొమ్ము ఈవిషయమున విరోధమెద్దియును లేదు. నేనున్ను కృతార్థుండనగుదును నీకున్ను ప్రయోజనము కద్దు) అనియు, గంగదాటుకు చేరిన పిమ్మట

మూ॥ పిరియిల్ తరియామైయై మున్నిట్టు, అడిమై శెయ్యవేణుమ్, ఎల్లా వడిమై యుమ్ శెయ్యవేణుమ్, ఏవిక్కొళ్ళవుమ్ వేణుమ్ ఎన్టార్ ;

పోక అనేక మరుళిచ్చెయ్య, ‘‘ నచసీతాత్వయాహీనా నచాహమపిరాఘవ । ముహూర్తమపి జీవావో జలాన్మత్స్యావివోద్ధృతౌ’’ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, పిరియిల్ తామురాక మాట్టామైయై మున్నిట్టు ‘‘కురువ్వామామ్’’ ఎన్ఱ వనన్తరత్తిలే, ‘‘ధనురాదాయసగుణం ఖనిత్రపిటకాధరః । అగ్రతస్తేగమిష్యామి పన్థానమనుదర్శయన్ । ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలానిచఫలానిచ । వన్యాని యానిచాన్యాని స్వాహారాణితపస్వినామ్’’ ఎన్గైయాలే స్వశేషత్వానుగుణమాక వడిమై శెయ్య వేణుమెన్ఱుమ్; తదనన్తరత్తిలే ‘‘ భవాంస్తుసహవైదేహ్యా గిరిసానుషు రంస్యతే । అహంసర్వంకరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చతే’’ ఎన్గైయాలే, అతుతన్నిలు మిన్నవడిమైయెన్ఱు ఒరునియతియిన్ఱిక్కే ఎల్లావడిమైయైయుమ్ శెయ్యవేణుమెన్ఱుమ్; పఞ్చవటియిలే యెழున్దరుళినపోతు, ‘‘నీరుమ్ నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్ప తొరుప్రదేశత్తైప్పార్త్తు పర్ణశాలైయైచ్చమైయుమ్’’ ఎన్న, ‘‘ఏవముక్తస్తురామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షంకాకుత్స్థ మిదంవచనమబ్రవీత్’’, ఎన్ఱు తన్తలైయిలేస్వాత

మూ॥ స్వామిని విడిచి యుండజాలననుచు కైంకర్యముఁ జేయవలెననియు, సకల విధకైంకర్యములను చేయవలెననియు, అజ్ఞాపింపవలెననియును బ్రార్థించినారు.

వీరిని తిరిగి యింటికి పంపుటకుగాను వారు అనేకము చెప్పఁగా ‘‘ నచ సీతా త్వయా హీనా న చాహ మపి రాఘవ ముహూర్త మపి జీవావో జలాన్మత్స్యావివోద్ధృతౌ’’ (రా. అ. ౫౩-౩౧) (ఓ రామచంద్రా! సీతయును నేనును జలములోనుండి బయటికితీసిన మత్స్యములవలెనే నిన్ను విడిచి క్షణకాలమున్ను జీవింపజాలము) అని చెప్పుటచే శ్రీరాముని వదలి తాము జీవింపఁజాల మని పురస్కరించుకొని, తన్ను అనుచరునిగాఁ జేసికొనుమని చెప్పి, పిమ్మట ‘‘ధనురాదాయ సగుణం ఖనిత్రపిటకాధరః అగ్రతస్తే గమిష్యామి పన్థానమనుదర్శయన్ ॥ ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలాని చ ఫలాని చ వన్యాని యానిచాన్యాని స్వాహారాణి తపస్వినాం’’ (రా. అ. ౩౧-౨౫) (ధనస్సును చేతఁబట్టుకొని గడ్డపారమొదలగు సాధనములనున్ను చేతనుంచుకొని నీకు మార్గముఁ జూపించుచు ముందుగ నడచెదను. ప్రతిదినమును నీకుగాను వనమందుండునవియును తదితరములు నగు ఫలమూలాదులను తపోవంతులకు మంచి యాహారమగు వాటిని తెచ్చిపెట్టుచుందును) అన్నం దున స్వశేషత్వమున కనుగుణముగ కైంకర్యముఁ జేయవలయుననియు, తరువాత ‘‘ భవాంస్తు సహ వైదేహ్యా గిరి సానుషు రంస్యతే అహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చతే’’(శ్రీరామచంద్రా నీవు సీతా పిరాట్టితోగూడ పర్వతసానువులయందు సుఖముగానుండఁగా నేను నీవు నిద్రించు నప్పుడును మేల్కాంచి యుండునప్పుడును ఎల్లకాలమును నీకు సమస్తములగు కైంకర్యములను చేయ గలను) అని చెప్పుటచే వాటిలోను ఈ యీ కైంకర్యమనెడి నియమములేకుండ యన్ని కైంకర్య ములను చేయవలయుననియు, పంచవటియందు వేంచేసియున్నప్పుడు ‘‘మంచినీటి వసతియును నీడయును గల యొక ప్రదేశముఁజూచి పర్ణశాల నేర్పరచుము’’ అని శ్రీరామచంద్రుఁడా నతి య్యఁగా, ‘‘ ఏవ ముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణ స్సంయతాం జలిః । సీతా సమక్షమ్ కాకుత్స్థమిదం

మూ॥ పడైవీట్టిల్ పుకున్దపిన్బు, కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్ స్వయమ్బాకత్తాలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినపడియాలే, ఒప్పూణ్ ఉణ్ణమాట్టాతే,

---

త్తిల్ సైత్తపోతే పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టారెన్ఱు విక్లబరాయ్, పిరాట్టి మున్నిలైయాక క్కైయుమఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు, ‘‘పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతం స్థితే। స్వయన్తు రుచిరేదేశే క్రియతామితి మాం వద’’ ఎన్నైయాలే, అడిమైశెయ్యుమళవిల్ స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ దోషమ్ కలవాత పడి, ఉచితకైఙ్కర్యఙ్గళిలే యేవిక్కొళ్ళవుమ్ వేణుమెన్ఱు ప్రార్థిత్తారన్ఱే. (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది.

తిరుప్పడైవీట్టిలే యెழுన్దరుళివన్దు పుకున్దు తిరువభిషేకమ్పణ్ణి యరుళినపోతు, తమ్మోడుకూడ వడిమైశెయ్కైక్కొరువరుమిల్లాత తనికాట్టిలే, తామేయడిమైశెయ్తు కైఙ్కర్యాభినివేశత్తై ప్పెరుక్కైయాలే, స్వయమ్బాకత్తాలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కివర ఒప్పూణుణ్ణాతాప్పోలే, శ్రీభరతాழ்వాన్ తుడక్కమానవర్కళోడొక్కత్తాము మోరడిమైశెయ్తు నిఱ్కమాట్టాతే, తిరువెణ్కొఱ్ఱక్కుడైయెడుక్కై, తిరువెణ్ శామరమ్ పరిమాఱుకైయాకిఱ ఇరణ్డడిమైయై యేకకాలత్తిలే శెయ్తారన్ఱే. ఇవ్వృత్తాన్తన్దాన్ శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై, ‘‘ఛత్రచామరపాణిస్తు లక్ష్మణోఽనుజగామహ’’ ఎన్గిఱతు శ్రీరామాయణమన్త్రోపనిషత్తిల్, కాట్టుక్కెழுన్దరుళు వతుక్కు మున్నే తిరు

మూ॥ తిరిగి రాజధానికి వేంచేసినపిమ్మట, స్వయంపాక నియమస్థులు కడుపునిండించుకొను చందంబున, అనఁగా వండుకొనిన పదార్థములను తామొక్కరే భుజించునటుల, పఙ్క్తిభోజనముఁజేయక, అనఁగా భరతాదులతోఁబాటు ఏదైన నొక్క కైంకర్యముతోఁ తృప్తినొందక,

---

వచన మబ్రవీత్’’ (రా. అ. ౧౫-౬) (ఇవ్విధమున శ్రీరామచంద్రుఁడానతియ్యఁగా, శ్రీలక్ష్మణస్వామి అంజలి జోడించి సీతాపిరాట్టి సమక్షమున నిట్లు పలికిన వాఁడాయెను) అన్నట్లు తనపై స్వాతంత్ర్యమును వదలినప్పుడు పెరుమాళ్లు తన్ను విడనాడినారని చింతాక్రాంతుఁడై శ్రీసీతాపిరాట్టి సమక్షమున నంజలి జోడించుకొని ‘‘పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతం స్థితే స్వయం తు రుచిరేదేశే క్రియతామితి మాం వద’’ (రా. అ. ౧౫--) (ఎన్ని సంవత్సరములయినను నేను పరతంత్రుఁడను నీవు స్వయముగ మనోహరమైన తావున నేర్పరచుమని యాజ్ఞాపింపుమా) అనుటచే కైంకర్యము నొనర్చు సమయమున స్వాతంత్ర్యము రాకుండ ఉచితములగు కైంకర్యముల యందు వినియోగపరచుకొనుమని ప్రార్థించినారనుట.

తిరిగి రాజధానికి వేంచేసినపిమ్మట పట్టాభిషేక సమయమున, అరణ్యమున తమతోఁగూడ కైంకర్యము చేయువారు వేఱొక్కరు లేనందున కైంకర్యమునఁ గోరికను పూర్తిగ లభించినవారగుటంజేసి, స్వయం పాకముచేసికొని కడుపు నిండ తినుటకభ్యసించినవాఁడు పఙ్క్తిభోజనము చేయని చందంబున, భరతుఁడు మొదలగు వారివలెనే యేదో యొక కైంకర్యముఁ జేసియుండక, ఒక తిరుహస్తమున ఛత్రమును వేఱొక్క తిరుహస్తమున చామరమునుంచుకొని కైంకర్యముఁజేసిరి అనఁగా రెండు కైంకర్యములను ఏకకాలమున నొనర్చినారనుట. ఈపై వృత్తాంతము శ్రీరామాయణమునఁ జెప్పియుండలేదు. అయితే ‘‘ ఛత్రచామరపాణిస్తు లక్ష్మణోనుజగామహ ’’ (ఛత్రచామరములఁజేతఁ బట్టుకొని శ్రీలక్ష్మణస్వామి బయలుదేరి వెళ్లెను) అని శ్రీరామాయణమునఁ గదా

మూ॥ ఒరు తిరుక్కైయాలే తిరువెణ్ కొర్ఱక్కుడైయైయుమ్, ఒరు తిరుక్కైయాలే తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు అడిమై శెయ్ దార్.

వభిషేకార్థమాక వలఙ్కరిత్తు త్తమ్ముడైయ దివ్యాన్తః పురత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు చక్రవర్తి త్తిరుమాళిక్కైయైనోక్కి త్తిరుత్తేరిలేయేఱి పెరుమాళెழுన్దరుళుకిఱపోతు ఇళైయపెరుమాళ్ శెయ్ త వృత్తాన్తమాక త్తిరువయోధ్యాకాణ్డత్తిలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలే ఇవ్విడత్తుక్కు శేరాతు. ఆనాల్ ఇవరిణ్ కొణ్డిప్పడి యరుళిచ్చెయ్ తారెన్నిల్; పద్మపురాణప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్ తార్. ‘‘అథతస్మిన్ దినేపుణ్యే శుభలగ్నే శుభాన్వితే। రాఘవస్యాభిషేకార్థం మఙ్గళఞ్చక్రిరే జనాః’’ ఎన్ఱు తొడఙ్గి పరక్కచ్చొల్లికొణ్డువన్దు, ‘‘మన్త్రపూతజలైశ్శుద్ధైర్మునయస్సంశితవ్రతాః। జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్ । అభిషేకంశుభంచక్రుః కాకుత్స్థంజగతాంపతిమ్ । తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభయో దివి। నినేదుః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చసమన్తతః । దివ్యాంబరైర్భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః । పుష్పైర్నానావిధైర్దివ్యైర్దేవ్యాసహరఘూద్వహః । అలఙ్కృతశ్చశుశుభే మునిభిర్వేదపారగైః । ఛత్రఞ్చచామరందివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్తథా। పార్శ్వే భరతశత్రుఘ్నౌ తాళవృన్తే వివేజతుః। దర్పణమ్ప్రదదౌ శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః । దధార

మూ॥ ఒక హస్తముచేత శ్వేత ఛత్రమునున్ను మరియొక హస్తముచేత చామరము నున్నుధరించి కైంకర్యముఁ జేసిరి.

చెప్పఁబడిన యున్నదంటివేని, యీ శ్లోకమునఁ జెప్పఁబడిన విషయము శ్రీరామచంద్రుఁడు అరణ్యమునకు వేంచేయుటకు పూర్వము పట్టాభిషేకమునకుగాను అలంకరింపఁబడి తనయొక్క యంతఃపురములోనుండి బయలుదేరి దశరథ మహారాజుగారి గృహంబునకు పోవుటకై రథముమీద యెక్కి బయలుదేరునప్పుడు శ్రీలక్ష్మణస్వామిచేసిన కైంకర్యముగాను, అయోధ్యాకాండమున చెప్పఁబడినట్టిది గాన ప్రకృతమున సంబంధింపదు.

అవతారిక:—అయితే వీరు దేనినిబట్టి యిట్లు పాయించి నారంటివేని తెలుపుచున్నారు.

పాద్మపురాణమునఁ జెప్పియున్న ప్రక్రియనుబట్టి యిట్లు ప్రసాదించియున్నారు. అదియెట్లనిన, ‘‘రాఘవస్యాభిషేకార్థం మంగళం చక్రిరే జనాః’’ (పాద్మ. ఉ. ఖ. అధ్యా. ౭౧) శ్రీరామచంద్రుని పట్టాభిషేకమునకై జనులు మంగళ కార్యములనొనర్చిరి) అని యారంభించి చాలా వరకు చెప్పుచువచ్చి ‘‘మన్త్రపూతజలైశ్శుద్ధైర్మునయస్సంశితవ్రతాః। జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్। అభిషేకం శుభంచక్రుః కాకుత్స్థంజగతాంపతిమ్ । తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభయోదివి ! నినేదుః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చ సమన్తతః। దివ్యాంబరైర్భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః । పుష్పైర్నానావిధైర్దివ్యైర్దేవ్యాసహరఘూద్వహః। అలఙ్కృతశ్చశుశుభే మునిభిర్వేదపారగైః । ఛత్రఞ్చచామరం దివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్తథా । పార్శ్వే భరతశత్రుఘ్నౌ తాళవృన్తే వివేజతుః । దర్పణమ్ప్రదదౌ శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః । దధారపూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః । జామ్బవాంశ్చ మహాతేజాః పుష్పమాలాం మనోహరామ్ । వాలిపుత్రస్తు తామ్బూలం సకర్పూరం దదావియాత్ । హనూమాన్ దీపికాం దివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజంశుభమ్ । పరివార్య మహాత్మానం మంత్రిణస్సముపాసిరే ’’ (పాద్మపురాణం. ఉ. ఖ. అధ్యా. ౭౮)

మూ॥ ౮౪॥ పెరియవుడైయారుమ్, పిళ్ళై తిరునఱైయూర్ అరైయరుమ్ ఉడమ్బై ఉపేక్షిత్తార్కళ్.

పూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః । జామ్బవాంశ్చమహాతేజాః పుష్పమాలాంమనోహరామ్। వాలిపుత్రస్తుతామ్బూలం సకర్పూరందదౌప్రియాత్ । హనూమాన్ దీపికాందివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్ । పరివార్యమహాత్మానం మన్త్రిణస్సముపాసిరే”) ఎన్ఱు పాద్మపురాణత్తిల్ ఉత్తరఖణ్డత్తిల్ నాల్పత్తొన్బతామధ్యాయత్తిలే శొల్లప్పట్టతిఱే. “ ఛత్రఞ్చచామరందివ్యం ధృతవాన్ ” ఎన్ఱతు తోన్ఱవిఱే, (తిరువెణ్కొత్ఱ క్కుడైయైయుమ్ తిరువెణ్శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు.

(పెరియ వుడైయారుమ్ పిళ్ళై తిరునఱైయూర్ అరైయరుమ్ ఉడమ్బై యుపేక్షిత్తార్కళ్) శ్రీజటాయు మహారాజరై పెరియవుడైయారెన్ఱాయిత్తు నమ్ముదలికళ్ అరుళిచ్చెయ్వతు. ఇవర్ తామ్ పఞ్చవటియిలే పెరుమాళెழுన్దరుళి, త్తమ్మై యఙ్గీకరిత్తు “ఇహ వత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా” ఎన్ఱనన్తరత్తిల్ తిరువడికళుక్కు మికవుమ్ పరివరాయ్, పెరుమాళెழுన్దరుళి యిరు

మూ॥ ౮౪॥ శ్రీజటాయువును పిళ్లై తిరునరయూరరయరును శరీరమును ఉపేక్షించినారు.

“ వ్రతావలంబులగు మహర్షులు మంత్రములచే పవిత్రములుగాఁ జేయఁబడినట్టివియు, పరిశుద్ధములునగు నుదకములతో మంగళకరములును, చతుర్వేదమయములునగు విష్ణుసూక్తములను పఠించుచు లోకేశ్వరుఁడగు శ్రీరామచంద్రుని కభిషేకమును గావించిరి. అట్టి శుభముహూర్తమున నాకాశమునందు దేవతలు ఢంకారములనుగొట్టి అంతటను పుష్పవర్షమును గురిపించిరి. అట్టి సమయమున వేదపారగులగు మహర్షులచే దివ్యములును నానావిధములునగు పుష్పములతో నలంకరింపఁబడి శ్రీరామచంద్రుఁడు సీతాపిరాట్టితోఁగూడ దేదీప్యమానముగ వేంచేసియుండెను. అట్టి సమయమున శ్రీలక్ష్మణస్వామి ఛత్రచామరములఁబట్టుకొనియుండ భరతశత్రుఘ్నులు విసనకఱ్ఱలతో విసురుచు ప్రక్కన నిలుచుండిరి. రాక్షసశ్రేష్ఠుఁడగు శ్రీవిభీషణుఁడవారు అద్దము చూపించుచుండిరి. వానరేంద్రుఁడగు సుగ్రీవుండు పూర్ణకలశమును బట్టుకొని యుండెను. జాంబవంతుఁడు పుష్పమాలను బట్టుకొని యుండెను. వాలిపుత్రుండు కర్పూర మిశ్రితమగు తాంబూలమును ప్రియముతో నిచ్చుచుండెను. హనుమంతుండు దివ్యమగు దీపమును బట్టుకొని యుండెను. సుషేణుండు శుభకరమగు ధ్వజమును బట్టుకొని యుండెను. మంత్రులందఱును మహాత్ముఁడగు శ్రీరామచంద్రునిచుట్టును నిలువఁబడి యుండిరి) అని యిట్లు పద్మపురాణముయొక్క యుత్తరఖండమున నలుబదితొమ్మిదవ యధ్యాయమునఁ జెప్పఁబడినది గదా! “ఛత్రంచ చామరందివ్యం” అను శ్లోకమును మనస్సున నుంచుకొనియేకదా! శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యులవారు మూలగ్రంథమున “ఛత్రమును చామరమును ధరించియుండి” అని సాయించి యున్నారు.

పెరియ వుడైయారును, పిళ్లై తిరునరయూరరయరును తమతమ శరీరములను ఉపేక్షించినారు. శ్రీజటాయు మహారాజును (జటాయుపక్షిని) పెరియ వుడయారని మన పూర్వాచార్యులు పేర్కొనుట సంప్రదాయము. వీరు పంచవటియందు పెరుమాళ్లు వేంచేసియున్నప్పుడు తమను

మూ॥ చిన్తయన్తిక్కుడమ్బు తన్నడైయే పోయిఱ్ఱు.

క్కిడన్ద దివ్యాశ్రమత్తుక్కు ఆసన్నమాక ఎழுన్దరుళియిరుక్కచ్చెయ్ తే, అచిన్తితమాక రావణన్ వన్దు పిరాట్టియై ప్పిరిత్తుక్కొణ్డుపోక, అప్పోదు పిరాట్టి ఇవరై యురువృక్షత్తిన్ మేలే కణ్డు, "ఎన్నై యివనిప్పడి యపహరిత్తుక్కొణ్డు పోకానిన్ఱాన్" ఎన్ఱు ఇవర్ పేరైచ్చొల్లి క్కూప్పిడ, ఉఱఙ్గి కిడన్ద వివర్ అన్దవార్తధ్వనియై క్కేట్టుణర్న్దు రావణన్ కొణ్డుపోకిఱ పడియైక్కణ్డు, "ఉనక్కిదు తకాదుకాణ్" ఎన్ఱు ధర్మోపదేశమ్పణ్ణిన వళవిల్ అవన్ కేళామైయాలే, "నమ్ప్రాణనోడే ఇదు కణ్డిరుక్కక్కడవోమల్లోమ్. యుద్ధమ్పణ్ణి మీట్టుక్కొళ్ళైయాకిల్ ముడికల్ శెయ్యక్కడవోమ్" ఎన్ఱధ్యవసిత్తు, అతిబలపరాక్రమరాకైయాలే అవనోడే మహాయుద్ధత్తైప్పణ్ణి, అవన్ కైయాలే ఈడుపట్టువిఴున్ద తమ్ తిరుమేనియైవిట్టారిఱే.

పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ సకుటుమ్బమాక త్తిరునారాయణపురత్తిల్ వేదనారాయణ ప్పెరుమాళై సేవిక్కచ్చెన్ఱు పుకున్ద వళవిలే పరసమయికళ్ అన్దక్కోయిలిలే అగ్నిప్రక్షేపత్తైప్పణ్ణ, ఉళ్ళునిన్ఱవర్కళెల్లారుమ్ పులప్పట్టోడిప్పోకచ్చెయ్ తే, అన్ద ప్పెరుమాన్ తిరుమేనిక్కఴివు వరుకిఱపడియైక్కణ్డు సహిక్కమాట్టాత ప్రేమాతిశయత్తాలే, తాము మొక్కముడికదాక అధ్యవసిత్తు ఇవర్ నిఱ్కైయాలే, పిళ్ళైకళుమ్ ఇవరైవిట్టుప్పోకోమెన్ఱు నిఱ్క, అవర్కళుమ్ తాముమ్కూడ అతుక్కుళ్ళైనిన్ఱు తిరుమేనియైవిట్టారెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

(చిన్తయన్తిక్కుడమ్బు తన్నడైయేపోయిఱ్ఱు). అతావతు "కాచిదాపన్నసత్త్వాన్తేస్థిత్యా

మూ॥ చింతయంతికి శరీరము తనంతటనే పోయినది.

అంగీకరించినది మొదలు "ఇహ వత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా" (రా. అ. ౧౫. ౧౯) (ఓ లక్ష్మణ! ఈ పక్షితోఁగూడ ఈ తావున నివసించెదను) అన్నది మొదలు పెరుమాళ్ల విషయమున మిక్కిలి విశ్వాసముగల వారై పెరుమాళ్ళు వేంచేసియుండు దివ్యాశ్రమమునకు సమీపముగ నివసించియుండఁగా, అకస్మాత్తుగ రావణుండువచ్చి సీతాపిరాట్టిని తీసికొనిపోవునప్పుడు ఆమె వీరిని యొక్క వృక్షముపై నుండఁగాఁజూచి "నన్ను వీఁడిట్లు అపహరించుకొని పోవుచున్నాఁడు" అనుచు వీరిని పేరుతోఁ బెద్దగాఁ బిల్వగా, నిద్రించుచుండునట్టి వీరు ఆయార్తధ్వనిని విని మేల్కాంచి రావణుండు సీతఁగొనిపోవుటఁజూచి "నీకిది తగదు సుమీ" అని ధర్మోపదేశముఁజేసి నప్పుడు వాఁడు వినకపోయినందున "నేను ప్రాణముతోనుండి దీనిఁజూడజాలను యుద్ధముఁజేసి విడిపించుటగాని, లేకున్న, అంతటితో ప్రాణమునన్న పోగొట్టుకొనవలయును" అని నిశ్చయించు కొని, గొప్ప బలపరాక్రమముగల వారగుటచే వానితో గొప్ప యుద్ధముచేసి వానిచేతిలో దెబ్బతిని శరీరమును విడనాడినారు గదా!

పిళ్లై తిరునఱైయూరరయరనువారు సకుటుంబముగ తిరునారాయణపురమున వేంచేసియుండు శ్రీవేదనారాయణస్వామిని సేవింపఁబోయినప్పుడు మతాంతరులు ఆకోవెలలో నగ్నిని పెట్టఁగాలోప లనుండు వారందరు పరుగెత్తి పోవుచుండ, అచట వేంచేసియుండు పెరుమాళ్ళశరీరమునకు కష్టము గలుగుటఁజూచి సహింపఁజాలని ప్రేమాతిశయమువలన తాముగూడ నచ్చటనే ప్రాణమువిడ నాడ నిశ్చయించికొనియుండ, పిల్లలును వీరినివదలి పోమనియుండఁగా వారును తానును దానిలో పలనుండి శరీరమును విడిచినారని ప్రసిద్ధము గదా.

చిన్తయన్తికి శరీరము తనంతనే విడిచిపోయినది. అనఁగా "కాచిదాపన్నసత్త్వాన్తేస్థిత్యా

మూ॥ ౧౫॥ ఉపాయత్తుక్కు శక్తియుమ్ లజ్జై[illegible] యత్నముమ్ కులైయవేణుమ్

ధృష్ట్వాబహిర్గురుమ్ ॥ తన్మయత్వేనగోవిన్దం [illegible]లితలోచనా । తచ్చిత్తవిమలాహ్లాద క్షీణ పుణ్యచయాతదా । తదప్రాప్తిమహాదుః[illegible]షపాతకా । చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్। నిరుచ్ఛ్వాసతయా[illegible] తాన్యాగోపకన్యకా” ఎన్గిఅపడియే తిరుక్కురిప్పై యినన్తు తిరుక్కు[illegible] [illegible]నావనత్తేఱవ్వోకప్పుఅప్పట్టవళవిలే, గురుదర్శనత్తాలే పోకమాట్టామల్ నిన్రు, కృష్ణనైధ[illegible]ణి, తద్గతచిత్తైయాకైయాలేవన్ద నిర్మలసుఖత్తాలుమ్, తదప్రాప్తిని ద్యనమాన నిరవధికదుఃఖ[illegible]లుమ్, ప్రక్షీణాశేషపుణ్యపాపైయాయ్, తత్స్మరణమ్ శెల్లా నిఱ్కు తత్ప్రాప్తి ప్రత్యూహక్లేశత్తాలే ధ[illegible]క్కుమాట్టామల్ మూచ్చడఙ్గుకైయాలే. ఇవళుక్కుత్తాన్ నప్పేక్షిక్కవేణ్డాతపడి దేహమ్ తన్నడైయే [illegible]ణునిన్రతెన్ఱ.

అక ఇప్పడి నిదర్శనభూ[illegible] ఇని ఇవర్కళైప్పోలేయిరుక్కవేణుమ్ ఎన్ఱి లీకరత్తై [illegible]కిత్తార్, (పాయత్తుక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే, అతాపతు, ఉపాయత్తుక్కధికారియామ్పోతు, స్వదైయరక్షణమ్ తానేపణ్ణిక్కొళ్ళుకైక్కుఉప్పానశక్తియుమ్, తాన్పరిగ్రహిక్కుఉపాయత్తుక్కు విరోధికళానవత్తై విడువళవిల్, నాట్టార్ శిరిక్కు

మూ॥ మోక్షమునకు సర్వేశ్వరుఁడే ఉపాయము అను నిష్ఠ కలుగుటకు, శక్తిని, లజ్జను, స్వప్రయత్నమునున్ను విడువవలెను

ధృష్ట్వాబహిర్గురుమ్ । తన్మయత్వేనగోవిన్దం దధ్యామీలితలోచనా । తచ్చిత్తవిమలాహ్లాద క్షీణ పుణ్యచయాతదా । తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనాశేషపాతకా। చిన్తయన్తీజగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్ । నిరుచ్ఛ్వాసతయాముక్తిం గతాన్యాగోపకన్యకా ” (చింతయంతి)యనఁబడు నొకగోపకన్యక [illegible] పెద్దలుండుటంజూచి స్వస్థానమున, గోవిందుని కన్నుమూసికొని ధ్యానించెను. శ్రీకృష్ణుని ధ్యానించుటంజేసి నిర్మలమైనట్టి యానందముచే నశించినట్టి పాపములు గలదియై [illegible]ని బొందజాలమివలనఁ గలిగిన దుఃఖముచే సమస్తపాపములును నశించినదై పరబ్రహ్మస్వరూపుఁడగు జగత్కారణమును ధ్యానించుచునే యుచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములుడిగినదై మోక్షమును బొందినదాయెను) అన్నట్లు రాసక్రీడసమయమున వేణునాదమునువిని శ్రీబృందావనమునకును పోవలయునని బయలుదేరినప్పుడు బయటపెద్దలుండుటచే పోకుండి నిర్మలమైన సుఖము వలనను శ్రీకృష్ణునిధ్యానించి యెల్లప్పుడును వానియందలనే మనస్సు నుంచినదైనందున వానిఁబొందక పోవుటచేఁ గలిగిన దుఃఖమువలనను పుణ్యపాపంబులన్నియును నశించినదై వానిని స్మరించుచునే యుండఁగా, వానిని బొందకపోతినే యనెడి దుఃఖము మూలకమగు కష్టమువలన ప్రాణంబులను ధరించియుండ జాలనిదగుచు ప్రాణంబులను వదలినదైనందున ఈమె విషయమున తాను ఉపేక్షింపవక్కరలేనంత శరీరము తనంతనే విడిచిపోయిన దనుట.

అవతారిక.—కావున నిట్లు నిదర్శనముగా నుదహరింపఁబడిన వారివలెనడికలఁజెప్పి పిమ్మట వీరివలె నడుచుకొనవలయునన్న దాని యభిప్రాయమును (ఉపాయముకు) ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

మోక్షమునకు ఈశ్వరుఁడే యుపాయము అను నిష్ఠగలుగుటకు తనరక్షణమును తానే చేసికొనుటకు హేతువయిన శక్తినిన్ని తాను స్వీకరించునట్టి యుపాయముతో విరోధించు వాటిని

మూ॥ ఉపేయత్తుక్కు ప్రేమ. తన్నై ఉపేక్షిక్కైయుమ్ తరియామైయుమ్ వేణుమ్

మతుక్కు ఊకాశుమ్ అజ్ఞైయుమ్, తన స్త్రీవిరోధియాన స్వయత్నముమ్ కై విడవేణుమ్

ఉపేయత్తుక్కధికారియామ్పోతు, శేషిక్కరియాతేనిష్టు ‹‹ఎల్లావడిమైయుమ్ అవనేవినపడి శెయ్యవేణుమ్" ఎన్నుమ్ ప్రేమముమ్, అవ్వాత్తుతీజ్ఞువరిల్ అతుకణ్డార్ ఇమాట్టామల్ తన్నుడమ్పై ప్రయపేక్షిక్కైయుమ్, తద్విగ్రహానుభ త్తిల్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామల్ మాచ్చ డజ్ఞుమ్పడియాకైయుమ్ వేణుమెన్టపడి. అకైయాశే ప్పోలే యిరుక్కైయావతు- ఇవ్వధి కారత్తుక్కు యుడైయతాకైయెన్ఱు కరుత్తు.

‹‹విష్ణోః కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగోయదాకృతః వైకుణ్ఠమాసాద్య ముక్తోభవతి మానవః" ఎన్ఱు ఆగ్నేయపురాణత్తిలుమ్, ‹‹దేవకార్యం స్వాంతనుం యః పరిత్యజేత్ । సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమపిపాతకకృన్నరః" ఎన్ఱు వాయ ‹‹రఙ్గనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతియః । తస్య వంశేమృతాస్సర్వే గచ్ఛన్త్యయమ్" ఎన్ఱు వామనత్తి లుమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, విశేషిత్తు అశ్వమేధ పర్వత్తిల్ వైష్ణవధర్మశాస్త్రత్తిల్ పఞ్చమాధ్యా యత్తిల్ ‹‹అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి కురుతేమద్గతాత్మనా । సయాత్యగ్నిప్రకాశేన విమానేనమమా లయమ్ । ప్రాణాం స్త్యజతియోమర్త్యోమాం ప్రపన్నో ఽపస్యనాశకం బాలసూర్యప్రకాశేనప్రవే

మూ॥ ఉపేయానుష్ఠానము గలుగుటకు ప్రీతియును ఉపేక్షించుటయును ధరించియుండజాలమియును ఉండవలెను

విడిచి పెట్టినచో లోకులు నిందించెదరనెడి సంకోచమునకు హేతువగు ... నున్ను తన పారతం త్ర్యమున విరోధియైన స్వప్రయత్నమునున్ను విడుచుకొనవలయును.

ఈశ్వర కైంకర్యమే పురుషార్థమనెడి నిష్ఠ గలుగుటకు తనస్వామిని నిమిషమైనను విడు వక సర్వవిధకైంకర్యములను స్వామినియమన ప్రకారముగాఁ జేయవలయునను ప్రేమయును, తన స్వామికి ఆపద వచ్చిన యెడల వాడఁజాలక స్వదేహమును విడిచిపెట్టుటయు ను. స్వామియొక్క దివ్యమంగళ విగ్రహానుభవము లభించనప్పుడు ధరింపఁజాలక అప్రయత్నము గా ప్రాణములను విడుచుటయున్ను ఉండవలయునని భావము.

అవతారిక:—అయితే, ఆగ్నేయపురాణమునందు ‹‹విష్ణోః కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగోయ దాకృతః తదా వైకుంఠమాసాద్య ముక్తో భవతి మానవః" (ఎప్పుడీ మనుజుండు శ్రీమన్నారాయ ణునియొక్క కార్యము నుద్దేశించి దేహత్యాగముఁ జేయునో, అప్పుడీతండు శ్రీవైకుంఠముఁ జేరి ముక్తుండగుచున్నాఁడు) అనియు, వాయుపురాణమున, ‹‹దేవకార్యం సముద్దిశ్య స్వాంతనుం యః పరిత్యజేత్ సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమపిపాతకకృన్నరః" (భగవంతుని కార్యమును తలపెట్టి దేహమును పరిత్యజించిన మనుజుండు పాపాత్ముండయినను విష్ణువుయొక్క సాయుజ్యమును బొం దుచున్నాఁడు) అనియు, వామనపురాణమున ‹‹రంగనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతి యః । తస్య వంశేమృతాస్సర్వే గచ్ఛన్త్యాత్యంతికం లయం" (రంగనాథుని యాశ్రయించి దేహత్యాగముఁ జేసినవాని వంశమునఁ జన్మించినవారందరును మోక్షముఁ బొందుచున్నారు) అనియును చెప్పియున్నందునను విశేషముగ ఆశ్వమేధిక పర్వమున వైష్ణవధర్మశాస్త్రమునందు పంచమాధ్యాయమున, ‹‹అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి కురుతేమద్గతాత్మనా సయాత్యగ్ని ప్రకాశేన విమానేన మమాలయం॥ ప్రాణాం స్త్యజతియో మర్త్యోమాంప్రపన్నోఽపస్యనాశకం బాలసూర్యప్రకా

మూ॥ ౧౬॥ ఇవనుక్కు వైధమాయ్ వరుమతిఱే త్యజిక్కలావతు.

రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమతు త్యజిక్క వొణ్ణాతిఱే

మూ॥ ౧౭॥ ఉపాయత్వానుసంధానమ్ నివర్తకమ్

ద్యానేనమద్గ్రహమ్'' ఎన్ఱు భగవానుత్తానే యరుళిచ్చెయ్ కైయాలుమ్, ఇప్పడి మోక్షసాధనమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ భగవదర్థమాన స్వదేహత్యాగమ్, అనన్యసాధననాన ఇవనుక్కు త్యాజ్యమన్ఱో, ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ పిళ్లై తిరునఱైయూరరైయరితై యనుష్ఠిప్పానెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ''ఇదఙ్కుర్యాత్'' ఎన్ఱు ఒరువిధిప్రయుక్తమాయ్ వరుమతిఱే ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమ్పణ్ణి ఇవనుక్కుకైవిడలావతు, అజ్ఞనన్ఱిక్కే, తత్విరహత్తిలా త్మధరిప్పొణ్ణాతపడి భోగ్యముమాయ్ ప్రాప్తముమాన విషయత్తిల్ రాగప్రయుక్తమాయ్ వరు మతు, వరున్దియుమ్ కైవిడప్పొణ్ణాతిఱే యెన్నై.

వైధమాయ్వరుమవైవిల్ సుత్యజమాయ్, రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమవైవిల్ దుస్త్యజమావా నెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఉపాయత్వ) ఇత్యాదియాలే (ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్ నివర్తకమ్) ఎన్ఱతు - వైధమాయ్వరుమ్ దశైయిల్ దేహత్యాగరూపప్రవృత్తియిల్ ఉపాయత్వాను సన్ధానమ్ నడక్కైయాలే, అవ్వనుసన్ధానమ్ ఇవనై సాధకతయా సమ్భావితపన్నమాన ఇద్దేహత్యా

మూ॥ ౧౬॥ ఈతనికి విధిప్రాప్తమైనదిగదా! త్యజింప శక్యము. అనురాగము వలనఁ

ప్రాప్తమైనది త్యజింప శక్యము కాదు గదా!

మూ॥ ౧౭॥ ఉపాయత్వాను సంధానము నివర్తకము.

శేవ ప్రజేద్యానేన మద్గ్రహం'' (నాయందు లగ్నమైన మనస్సుగలవాఁడై అగ్ని ప్రవేశముఁజేయువాఁడు అగ్నివలెఁ బ్రకాశించునట్టి విమానముపై నాస్థానముఁ జేరుచున్నాఁడు. నాయందు ప్రపత్తిగలవాఁడై ప్రాణములఁ ద్యజించువాఁడు నాశరహితమగు నా స్థానముఁ జేరుచున్నాఁడు) అని భగవంతుఁడు స్వయముగనే చెప్పియుండుటం జేసియును ఇవ్విధమున మోక్షసాధనముగాఁ జెప్పఁబడునట్టి భగవదర్థమగు స్వదేహత్యాగము వేఱొక్క సాధనమెద్దియును లేదనుకొని యుండునట్టి యీతనికిఁ ద్యాజ్యము కాదా? ఇట్లుండ, ప్రపన్నాగ్రేసరులగు పిళ్లై తిరునరయూరరయరు దీని నేల యనుష్ఠించిరని యడిగితివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనికి) ఇత్యాది ''దీనిఁ జేయవలయును'' అని యిట్లు ఒక విధిచే నియమింపఁబడిన దానిఁ గదా యీతఁడు ''ఇది యుక్తము ఇది యుక్తముకాదు'' అని యివ్విధమున వివేచనముఁ జేసి విడిచిపెట్టును. అట్లు కాకుండ, విడిచియుండ జాలనంత భోగ్యమై, స్వరూపానురూపమగు విషయమున, ప్రీతిమూలనఁ గలుగునట్టిది లభించిన పిమ్మట త్యజింపఁదగినది కాదు గదా! యనుట.

అవతారిక:—ఒకవిధిచే నియమింపఁబడినట్టిది సులభముగ త్యజింపఁదగిన దగుటయు, అనురాగమువలనస్వీకరించినది త్యజించుటకు కష్టసాధ్యమగుటయు నెట్లంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయత్వ) ఇత్యాది ఉపాయత్వాను సంధానము నివర్తకమనఁగా, ''దేహత్యాగము మోక్షసాధనము. కావున దీనిని వేగము చేయవలయును'' అని ఉపాయత్వానుసంధానముతోఁ గూడ ప్రపన్నుఁడు ప్రవర్తించునప్పుడు, ఆయుపాయత్వానుసంధానమె, సాధనముగాఁ దలంపఁబడిన ఈ దేహత్యాగమునందలి ప్రవృత్తినుండి మఱలించును. (బుద్ధిపూర్వకముగ దేహము త్యజించుటయందు మనస్సు ప్రవర్తింపదు)

మూ॥ ఉపేయత్వానుసంధానమ్ ప్రవర్తకమ్

మూ॥ ౬౬॥ అప్రాప్త విషయంగళిలే సక్తనానవన్ "అతు లభిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు ఇరానిన్ఱాల్

గరూప్రవృత్తియిల్ నిన్ఱుమ్ మీళువిక్కుమెన్నపడి. (ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్ ప్రవర్తకమ్) ఎన్ఱతు రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ్ దశైయిల్, ఇవ్విషయత్తుక్కు హానివరక్కణ్డిరుప్పతిల్ ముడిక్కైయేనల్ల తెన్ఱు దేహత్యాగన్దన్నై ప్పురుషార్థమాక ప్రవనుసన్ధిక్కైయాలే, అవ్వనుసన్ధానమ్ ఇవన్నైయతిలే మూళువిక్కుమెన్నపడి:—అన్ఱిక్కే, వైధమాయ్ వరుమ్బోతు భగవద్విషయత్తిలు పాయత్వానుసన్ధానమితుక్కు నివర్తకమ్; రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ్బోతు అవ్విషయత్తిలుపేయత్వానుసన్ధానమితుక్కు ప్రవర్తకమామెన్నవుమామ్.

ఇప్పడి ఒరుసాధనబుద్ధ్యావన్ఱిక్కే తద్విషయప్రావణ్యాతిశయత్తాలే స్వదేహత్తైవిడుమ్పడియాన నిలైవిలైయక్కూడుమో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్త) ఇత్యాదియాలే. అతావతు-స్వరూపప్రాప్తమల్లాత హేయవిషయఙ్గళిలే ప్రవణనానవన్, తన్నై వియహేయ మాట్టియాకిలుమ్ అవ్విషయత్తై లభిక్కవేణుమెన్ఱు, స్వదేహత్యాగత్తిలే ప్రవర్తియానిన్ఱాల్, స్వరూపప్రాప్తమాన విలక్షణవిషయత్తిలే ప్రవణనానవనుక్కు, అవ్విషయత్తైప్పెఱ్ఱైత్తన్నైవియహేయ మాట్టుకైయాకిలవితు కూడుమెన్నుమిడమ్ కిమ్పునర్న్యాయసిద్ధమన్ఱో వెన్నై. ఒరు వేశ్యైయళవిలే ఒరువన

మూ॥ ఉపేయత్వానుసంధానము ప్రవర్తకము.

మూ॥ ౬౬॥ స్వరూపవిరోధులగు విషయములయెడల నాసక్తిగలవాఁడు "దానిని లభించి తీరవలయును" అని పట్టుపట్టినట్లయిన,

---

(ఉపేయత్వానుసంధానము ప్రవర్తకము) అనఁగా అనురాగము మూలముగ లభించినదయినప్పుడు "ఈశ్వర విగ్రహమునను సంభవించు హానిని చూచుచుండుటకన్న, స్వదేహత్యాగమే మేలు" అని దేహత్యాగము చేయుటను పురుషార్థముగా ననుసంధించుటఁజేసి యాయనుసంధానమీతనినా ప్రవృత్తిలోఁ బ్రవేశపెట్టును.

ఈవాక్యములకు వేఱొక్క విధమునను అర్థముఁ జేసికొనవచ్చును. "ఇదిక యొక శాస్త్రవిచే విధింపఁబడినప్పుడు, ఈశ్వరుఁడే యుపాయమనెడి యనుసంధానము ఈతనిని ఇట్టి వ్యాపారమునుండి నివర్తింపఁజేయును. ఇది యొక యనురాగము మూలముగఁ గలుగునప్పుడు, ఈశ్వరుఁడే పురుషార్థమనెడి యనుసంధానము (ఈశ్వరుని లభించుటకుగాను త్వరను బుట్టించి యట్టి వ్యాపారములో నీతనిఁ) బ్రవర్తింపఁజేయును." అనియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఒక సాధనబుద్ధిచే కాకుండ, ఆ విషయమునఁ గల ప్రీతిమూలముగ శరీరమును విడుచునట్టి స్థితిగలుగుట సంభవమా! యింటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది స్వరూపవిరుద్ధములగు హేయవిషయముల యెడలఁ బ్రీతిగలవాఁడుతనను చంపుకొనినయైనను, ఆ విషయమును లభింపవలయునని పట్టుదలతో నా విషయమునఁ బ్రవర్తించుచుండ, స్వరూపానుగుణమగు విలక్షణ విషయమునఁ బ్రీతిగలవానికావిషయమునఁ దన ప్రాణంబులను విడనాడుట సంభవమని వేఱు చెప్పనక్కఱలేదు గదా! దృష్టాంతము—ఒకానొక విటుఁడు ఒక వేశ్యయందు అత్యంత ప్రేమగలవాఁడై యుండఁగా, ఒకానొక సమయము

మూ॥ ప్రాప్తవిషయ ప్రవణనుక్కు చ్చొల్లవేణ్డావిత్తే.

మూ॥ ౮౯॥ అనుష్ఠానముమ్ అననుష్ఠానముమ్ ఉపాయకోటియి లన్వయియాతు.

తిసక్తనాయ్ కొణ్డు పోరుమవనాయ్, అవనుక్కు వ్యాధికనక్కవన్దవళవిలే "ఇవళొడియెఱ్ఱు న్దిరున్దవాగిల్ నానెన్ తలైయై అరిన్దుతరుకిఱేన్" ఎన్ఱు ఒరు దేవతైక్కు ప్రార్థిత్తు, పిన్బు తన్ తలైయై యరిన్దుకొడుప్పతుమ్ శెయ్ తానెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

ఉపాయోపేయాధికారజ్గళుక్కుడలాక మఱ్ఱుమ్ శొన్నవనుష్ఠానజ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, అనన్యసాధననుక్కు అననుష్ఠానమాన ఇవన్ దేహత్యాగమ్ రాగప్రాప్తమాకైయాలే దుస్త్యజమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, ఉపాయకోటియిలే అన్వయిక్కైన్ఱి నిల్లాతే యెన్న అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు-అనుష్ఠానమాకచ్చొన్న స్వశక్తిత్యాగాదికళుమ్ ప్రేమాదికళుమ్ ఉపాయోపేయాధికారాన్తర్భూతమాకైయాలే ఉపాయకోటియిలన్వయియాతాప్పోలే, అననుష్ఠానమాకచ్చొన్న స్వదేహత్యాగముమ్, ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమన్ఱిక్కే రాగప్రాప్తమాకైయాలే ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు, ఉపేయాధికారత్తిలన్తర్భవిక్కుమత్తనై యెన్నై. ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమేయాకిలుమ్, ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితమానతుక్కేయిఱే ఉపాయత్వముళ్ళతు. అజ్గనన్ఱాకిల్, ప్రపన్ననానవన్ ఉపాయబుద్ధియఱ

మూ॥ స్వరూపసిద్ధమగు విషయమునఁ బ్రీతిగలవాని విషయమై వేరుచెప్పవలసినది లేదుగదా!

మూ॥ ౮౯॥ అనుష్ఠానమును, అనుష్ఠానముకానిదియును ఉపాయకోటిలోఁ జేరవు.

నందుదానికి వ్యాధి సంభవించెను. ఆవ్యాధి కుదిరినయెడల తన శిరస్సును కోసి బలియిచ్చెదనని ఒక దేవతకు మ్రొక్కుకొని ఆవ్యాధి నివర్తించిన పిమ్మట మ్రొక్కుబడి ప్రకారము తన శిరస్సును కోసి యిచ్చెనని ప్రసిద్ధమైయున్నది.

అవతారిక:—ఉపాయోపాయాధికారములకుఁ దగినవిగాను చెప్పఁబడినట్టి తక్కిన యనుష్ఠానములవంటిది కాకుండ, ఉపాయముగాను శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినది యగుటంజేసి, భగవంతుని కంటెను వేఱొక్క సాధనము లేదనెడి నిశ్చయములోనుండు వానిచే ననుష్ఠింపఁదగనిది యగువట్టి యీ దేహత్యాగరూపమగు ననుష్ఠానము ప్రీతిమూలముగఁ గలిగినది యగుటచే దుస్త్యజమేయైనను, అది యుపాయకోటిలో నేలచేరదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అనుష్ఠానము) ఇత్యాది. అనఁగా అనుష్ఠానముగాఁ జెప్పఁబడిన స్వశక్తిత్యాగాదులును ప్రీత్యాదులును ఉపాయోపేయాధికారములలోనంతర్భూతములయిన వగుటంజేసి యవి యుపాయకోటిలోఁ జేరనివి యగు చందంబున, (అట్లు) అనుష్ఠానముగాఁ జెప్పఁబడనిదియగు స్వదేహత్యాగము ఉపాయమనెడి తలంపులో ననుష్ఠింపఁబడినట్టిది కాకుండ, అనురాగము మూలమున సంప్రాప్తమైనదైనందున నది యుపాయకోటిలోఁ జేరదు. అయితే యది యుపేయాధికారములోఁ జేరినది యగుననుట. ఉపాయముగాను శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినదియేయైనను, ఉపాయమనెడి తలపులో ననుష్ఠింపఁబడినట్టిది మాత్రమే కదా! యొక యుపాయము కాఁగలదు. అట్లు కాకున్న, ప్రపన్నుఁడగువాఁడు ఉపాయమనెడి తలంపులేకుండ, ఉపేయము (పురుషార్థము)

మూ ॥ ౯౦ ॥ అనన్యోపాయత్వముమ్, అనన్యోపేయత్వముమ్, అనన్యదైవత్వముమ్, కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి కాణానిన్ఱోమిత్తే.

ఉపేయబుద్ధ్యా పణ్ణుంకిఱ పుణ్యదేశవాసాదికళుమ్ ఉపాయకోటియిలే అన్వయిక్కవేణుమిత్తే.

అన్తిక్కే, ఇవై ప్రవృత్తితాన్ ఉపాయకోటియిలే అన్వయిత్తాలుమ్ అనన్యోపాయత్వత్తుక్కుక్కులైతల్ విరుమిత్తనై యిత్తే, అతు ప్రేమపరవశర్క్కు అవద్యమన్ఱు ఎన్నైక్కొణ్డు ప్రేమ పరవశర్ ప్రవృత్తికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అనన్యోపాయత్వముమ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి. (అనన్యోపాయత్వమ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తియావతు). "తిరుచ్చెవోత్తిక్కేన" "నోఱ్ఱనోన్పిలేన్" "ఓఱ్ఱిన్నాల్" "కుతిరియాయ్ మడలూర్తుమ్" "ఓతినామమ్" "ఊరాతొழియేన్ నాన్ వారార్ పూమ్ పెణ్ణైమడల్" "ఉలకఱియవూర్ వన్నాన్ మన్నియపూమ్ పెణ్ణైమడల్" ఎన్ఱు నోన్పు నోఱ్ఱు మడలెడుక్కై ముతలానవ్యాపారజ్గళిలే యిఴిక్కై. (అనన్యోపేయత్వమ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తియావతు)-అత్తలైక్కతిశయత్తైవిళైక్కైయే పురుషార్థమెన్ఱిరుక్కై తవిర్న్దు, "ఎనను

మూ॥ ఇంతియెకాక, అనన్యోపాయత్వముకును, అనన్యోపేయత్వముకును, అనన్యదైవత్వముకున్ను భంగము కలుగఁజేయునట్టి ప్రవృత్తిని జూచుచున్నాముకదా!

అనెడి తలంపుతోఁ జేయునట్టి పుణ్యదేశ నివాసాదులను ఉపాయకోటిలోఁ జేగవలసి వచ్చెనే?

ఒకవేళ యీ ప్రవర్తనము ఉపాయకోటిలోఁ జేరు పక్షమున అనఁగా, ఉపాయముగా ననుసంధింపఁబడిన దగు పక్షమున, ఈశ్వరుని కంటెను వేఱొక్క యుపాయము లేదనెడి యీ తని నిశ్చయమునకు భంగము కలుగును ఇంతియే.

అవతారిక:—అట్టి భంగమనునది ప్రేమపరవశులగు వారి విషయమున నొక దోషముగా నెన్నఁదగదని తెలుపుటకై ప్రేమపరవశులగు వారి నడవడికలను తెలుపుచున్నారు.

(అనన్యోపాయత్వమ్) ఇత్యాది. అనన్యోపాయత్వమునకు భంగమును గలుగఁజేసెడి నడవడిక యనఁగా "తిరుచ్చెవే నోత్తిక్కేన" (నా. తి. ౧-౯) (బాగుగ ఉపాయానుష్ఠానము చేయుచున్నాను) అనియు, "నోఱ్ఱనోన్పిలేన్ నుణ్ణఱివిలేన్" (నా. తి. ౧-౭) (నోచఁబడు నోములు నిర్వహించి) "కుతిరియాయ్ మడలూర్తుమ్" (తి. వా. ౫-౩-౯) (సిగ్గులేనిదానవై క్రూరకృత్యములఁ జేసి సంచరించెదను) అనియు, "ఓతినామమ్" (పె. తి. మొ. ౯-౩-౯) (తిరునామసంకీర్తనముఁజేసి) అనియు, "ఊరాతొழియేన్ నాన్ వారార్ పూమ్ పెణ్ణైమడల్" (శి. తి.) (దీర్ఘమైనదియు సుందరమునగు తాటిపుట్టను గొనిరాక మానను.) అనియు, "ఉలకఱియ వూర్వన్ నాన్ మన్నియపూమ్ పెణ్ణైమడల్" (పె. తి.) (విరహాతురయయి నేను స్థిరమైనదియు, సుందరమునగు తాటిమట్టను సాధనముగాగొని జనులకందఱికిని తెలియునట్లునడచుకొనెదను) అనియును ప్రసాదించియున్నట్లు నోము నోచుట క్రూరములగు సాహసకృత్యముల నొనర్చుట మొదలుగాఁగల వ్యాపారముల నవలంభించుట.

సర్వేశ్వరుఁడే పురుషార్థమనెడి నిశ్చయమును పోఁగొట్టునట్టి ప్రవృత్తియనఁగా "సర్వేశ్వరుని కొక యతిశయముఁ గలుగ జేయుటయే పురుషార్థమనెడి నిశ్చయము పోయి "నమక్కే నలమాతలిల్" (పె. తి. మొ. ౯-౩-౯) (మనకేయానందము కలుఁగవలెను)అనియు, "తూమడల్ తణ్ణన్దుழాయ్ మలర్ కొణ్డు సూడువోమ్" (తి. వా. ౫-౩-౯) (స్వచ్ఛమైన దళములు గలదియు

మూ ॥ ౯౧ ॥ జ్ఞానవిపాక కార్యమాన అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై యెల్లామ్
అడిక్కళుక్కు ఉజ్జీవనమ్.

క్కు నలమాతలిల్” ఎన్గుమ్, “తూమడల్ తణ్ణన్దుళాయ్ మలర్ కొణ్డుశూడువోమ్” ఎన్నుమ్ తనక్కు అతిశయమ్ తేడత్తుడఙ్గుకై. (అనన్యదైవత్వమ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తియావతు) - “కామ తేవా ఉన్నై యొయుమ్మిన్రియుమ్ తొళుతేన్” “పేశువతొన్రుణ్డిఙ్గెమ్పెరుమాన్” ఎన్ఱుకామన్ పక్కలిలే దేవతాబుద్ధిపణ్ణి యారాధిక్కై. (కాణానిన్రోమిరే) ఎన్గతు - ప్రాప్యవస్తువిల్ ప్రావణ్యాతిశయత్తాలే పెరియవుడైయవర్కళ్ పక్కలిలుమిత్తాక క్కాణానిన్రోమిరే యెన్గై. మున్బుశొన్న ప్రవృత్తిక్కు ఉపాయకోట్యన్వయమ్ వస్తుగత్యా వరుమెన్గుకొళ్ళుకిఱ మాత్రమిరే; అత్తనన్రిక్కే, నేరే ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమానవైయిరే యివై; ఆకైయాల్ ప్రేమపరవశర్క్కిఱు అవద్యమన్నెన్గు కరుత్తు.

ఇత్తనైయుమ్ కలక్కత్తాలే వన్దవైయిరే; అజ్ఞానమూలమాయ్ వరుమవై యొన్నుమాదరణీయమన్రే యెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞాన) ఇత్యాదియాలే. (జ్ఞానవిపాకమావతు)-“జ్ఞానమ్ కనిన్ద నలమ్” ఎన్గిఱపడియే, జ్ఞానత్తినుడైయ పరిపాకరూపైయాన భక్తి; అతిన్ కార్యమాన (అజ్ఞానమావతు)-అన్దభక్త్యతిశయత్తాలేవరుమ్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకాభావమ్. అత్తాలే వరుమ్ ప్రవృత్తి

మూ॥ ౯౧॥ జ్ఞానవిపాకకార్యమగు నజ్ఞానముచేఁ (భక్తిపరవశముచేఁ) జేయు వ్యాపారములన్నియు స్వరూపముకు మరియంత ప్రతికూలకములు.

చల్లనైనవియు, నల్లనైనవియు నగు తులసీపుష్పముల గొనివచ్చి శిరముపై నుంచుకొనెదము (అనిపాయించినట్లు తన కొక యతిశయము సంపాదించుకొనుటకై ప్రయత్నించుటలు.

అనన్యదైవత్వమును భంగపరచు ప్రవృత్తి యనగా. “కామతేవా ఉన్నైయుమ్ ఉమ్బియైయుమ్ తొళుతేన్” (నా. తి. ౧-౧) (ఓ కామదేవా! ఉపాయమగు నిన్నును, పురుషకారమగు నీతమ్ముడినిన్ని యాశ్రయించితిని) అనియు, “పేశువతొన్రుణ్డిఙ్గెమ్పెరుమాన్” (నా.తి. ౧౮)(ఓస్వామీ! ఈవిషయమున చెప్పవలసిన దొకటియున్నది) అనియును చెప్పియున్నట్లు మన్మథుని విషయమున దేవతాబుద్ధినుంచి వాని నారాధించుట.

(చూచుచున్నాము కదా) అనఁగా ప్రాప్యవస్తువు విషయమునఁ గల ప్రేమాతిశయము వలన జ్ఞానాధికులగు వారి విషయమునను న్న ఇట్టి తలంపున్నట్లు జూచియున్నాము గదా! యని యభిప్రాయము.

ముందుచెప్పిన ప్రవృత్తి (పిల్లై తిరునరయూరరయరు నడపడికి) ఉపాయకోటిలోఁ జేరుట యనునది దాని స్వభావమునుబట్టి సంభవించునని గ్రహించుట మాత్రమే కదా! ఇవి స్వయముగ ప్రత్యక్షముగ ఉపాయబుద్ధిలోఁ జేయఁబడినట్టివి గదా యివి ? కావున ప్రీతి పరవశులగు వారిట్లు ప్రవర్తించుట యనునది వారి యెడల నొక దోషముగా నెన్నఁబడదని తాత్పర్యము.

అవతారిక.—ఇవియన్నియు మనకల్లోలము మూలమున వచ్చినవి గదా! అజ్ఞాన మూలమున వచ్చినవి యేవియును ఆదరణీయములు కావుగదా! యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞాన) ఇత్యాది. జ్ఞానవిపాకమనఁగా “జ్ఞానమ్ కనిన్దనలమ్” (౧. న. ౮౬) (పక్వమైన జ్ఞానానందము) అన్నట్లు జ్ఞానముయొక్క పరిపాకరూపమగు భక్తి గదా! దానిఫలితమగు అజ్ఞానమనఁగా, ఆభక్త్యతిశయమువలన యుక్తాయుక్తవివేకము లేకపోవుట.

మూ॥ ౯౨॥ ఉపాయఫలమాయ్ ఉపేయాన్తర్భూతమా యిరుక్కుమతు ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు.

విశేషఙ్గళెల్లామ్ (అడికళ్ పూణ్డు పెఱుమ్) ఎన్నతు-అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయిరుక్కు మెన్నపడి. కర్మనిబన్ధమాన అజ్ఞానత్తాలే వరుమవైయే హేయఙ్గళెన్ను కరుత్తు.

ఆనాలుమ్, ఇవ్వతి ప్రవృత్తి ఇత్తలైయిల్ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయుమ్ సహియాత సిద్ధోపాయత్తిన్ కార్యకరత్వత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాకాతో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయ) ఇత్యాదియాలే. (ఉపాయఫలమ్) ఎన్నతు-సిద్ధోపాయమాన అవన్ పణ్ణిన కృషిఫలమెన్నపడి- ‹‹మయర్వఱమతినల మరుళినన్›› ‹‹పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయ విళైవిత్తకారమర్ మేనినఙ్కణ్ణన్›› ఎన్ను ఏవమ్భూతప్రవృత్తిహేతువాన భక్తిక్కు ఉత్పాదకనుమ్, వర్ధకనుమవనే యిఱే.ఆకైయాలే భక్తిపారవశ్యనిబన్ధనమాన ఇప్ప్రవృత్తిగ్గళ్ ఉపాయఫలమెన్నిఱగు, ఉపేయాన్తర్భూతమాయిరుక్కుమతు) ఎన్నతు-ప్రాప్యత్తిల్ యిన్ ముఱుకతిలాలే కణ్ణాఙ్కుళిరైయిట్టు ఇత్తలై పడుకిఱవఱమాప్పెల్లామ్, నమ్మైయాశైప్పట్టు ఇప్పడి పడప్పెఱువతే›› ఎన్ను అవన్ ముఖమలరుకైక్కుఱుప్పాకైయాలే, మడలెడుక్కైక్కుడక్కమాన ఇన్న ప్రవృత్తికళ్ అవన్ ముకమలర్త్తిక్కైకప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యత్తోపాతియాయ్ కొణ్డు ,ఉపేయత్తిలే అన్తర్భూతమాయిరుక్కుమెన్కై. (ఉపాయప్రతి

మూ॥ ౯౨॥ ఉపాయఫలమై ఉపేయాంతర్భూతమై యుంఘనది ఉపాయముకు (ఉపాయము ఫలమిచ్చుటలో) ప్రతిబంధకము కాఁజాలదు.

అందుమూలమునఁ గలుగు విశేషంబులన్నియును అతిశ్లాఘ్యములుగా నుండును. అనఁగా కర్మమూలకమగు అజ్ఞానము మూలమున సంభవించునవియే త్యాజ్యములని యభిప్రాయము.

అవతారిక.—అయినను, ఇట్టి మితిమీరిన ప్రవర్తనము ఈతని ప్రవర్తనములలో దేనిన్ని సహింపనిదియగు సిద్ధోపాయము ఫలమునిచ్చు విషయమున ప్రతిబంధకము కాదా?, యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయ) ఇత్యాది. ఉపాయ ఫలమనఁగా సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుని కృషియొక్క ఫలమనుట. ఏలననఁగా, ‹‹ మయర్వఱమతినలమరుళినన్›› (తి. వా. ౧-౧-౧) (ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేనట్టి జ్ఞానానందము నిచ్చినవాఁడు) అనియు, ‹‹పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్తకారమర్ మేని నన్ కణ్ణన్›› (తి. ౫. ౩. ౪) (పెద్దదియు, అమరియుండునదియు, కామము సముద్రమువలెనే వృద్ధిపొందించునదియు, నీలమేఘశ్యామమునగు శరీరముగలవాఁడును మాకు శేషభూతుఁడగు శ్రీకృష్ణుఁడు)అని యును ప్రసాదించినట్లు, ఇట్టి ప్రవర్తనముకు హేతువగుభక్తిని గలుగఁజేయువాఁడును, వృద్ధిబొందించువాఁడును సర్వేశ్వరుఁడే కదా ! కావున భక్తిపారవశ్యమూలకమగునట్టి యీ ప్రవర్తనము ఉపాయముయొక్క ఫలమని చెప్పఁబడినది.

(ఉపేయాంతర్భూతమై యుండును) అనఁగా ప్రాప్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుని చేతవలయును అనెడి యాతురతవలన కన్నీరు కార్చి ‹‹యీతఁడు చేయునట్టి యనుచితకార్యంబులన్నియును మన విషయమున నాశవలననట్లు చేయుచున్నాడే?›› అని వాఁడు సంతోషించుటకుఁ దగినవియగుటచే ఇట్టివారు చేయునట్టి క్రూరములగు సాహసకృత్యములు మొదలగునవి యన్నియును వాని ముఖవికాసమునకై యొప్పునట్టి కైంకర్యమువలెనే ఉపేయములో (పురుషార్థములో) నంతర్భూతములై యుండును

మూ॥ ౬3॥ సాధ్యసమానమ్, విళమ్బాసహమ్ ఎన్ఱిఱే సాధనత్తుక్కేత్తమ్. సాధ్య ప్రావణ్యా మడియాకవిఱే సాధన త్తిల్ప్రుకిఱతు.

బన్ధకమాకాదు) ఎన్ఱతు - ఏవమ్భూత మానఉపాయత్తిన్నుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాకాతెన్నవడి.

ఇప్పడి మదలెడుక్కై ముతలానవై సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకమాకాతెన్ను మిడమ్శొల్లి, అన్వై తనక్కు సిద్ధోపాయసామ్యత్తై వివక్షిత్తిగుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సాధ్యసమానమ్) ఇత్యాదివాక్య ద్వయత్తాలే. అతావతు - సాధ్యవస్తువే సాధనమాకైయాలే సాధ్యత్తుక్కు సమానమెన్ఱుమ్, ఫలవిళమ్బత్తై సహియాతే శీఘ్రమాకక్కార్యమ్ శెయ్తుకొడుక్కుమెన్ఱుమిఱే ఇతర సాధనఙ్గళిల్ కాట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేత్తమ్. సాధ్యత్తిల్ ప్రావణ్యమడియాకవిఱే ఇన్ద సాధనపరిగ్రహత్తిల్ప్రుకిఱతు; అవై యిరణ్డుమివర్గళుక్కు ముణ్డెన్నుకరుత్తు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్-మదలెడుక్కైముతలానప్రవృత్తికళ్, శేషికృతాతిశయకరఙ్గళాకైయాలే కైఙ్కర్యరూపసాధ్యత్తుక్కు సమానఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, “మడలూరుతల్ నోన్బునోఱ్కుతల్ శెయ్వన్” ఎన్ఱుతుణిన్దపోతే, సర్వేశ్వరన్ త్వరిత్తుకొణ్డువన్దు ఇవర్కళ్ కాలిలే విழுమ్పడి పణ్ణికొడుక్కైయాలే ఫలవిళమ్బాసహఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, సిద్ధసాధనమ్పోలే ఇతర సాధనఙ్గళిల్ కాట్టిలేత్తత్తైయుడైత్తాయ్, సాధ్యప్రావణ్యమడియాక ఇవర్గళిల్ప్రుకిఱ వాకారము మొత్తిరుక్కైయాలే, ఇత్తాల్ సిద్ధో

మూ॥ ౬3॥ సాధ్యవస్తువుతో సమానమైనదనియు, విళంబమును సహింపనిదని యును గదా! సాధనము కాధిక్యము. సాధ్యవస్తువు విషయమునఁ ప్రీతి మూలమునఁగదా సాధనము నవలంబించుదురు

ఉపాయమునకు ప్రతిబంధకము కాదు అనఁగా ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుఁడు ఫలమునిచ్చు విషయమున ప్రతిబంధకము కాదనుట.

అవతారిక.—ఇట్లు క్రూరములగు సాహసకృత్యములఁ జేయుట మొదలగునవి సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుఁడు ఫలము నిచ్చుటలో ప్రతిబంధకములు కావని తెలిపి, వాటికి సిద్ధోపాయ సామ్యమును “సాధ్య సమానం” ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(సాధ్య) ఇత్యాది. సాధ్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుఁడే సాధనమగుటంజేసి సాధ్యవస్తువుతో సమానమనుట. ఫలము నిచ్చుటలో విళంబమును సహింపనిదై శీఘ్రముగ ఫలమునిచ్చునదియగుటయే కదా యితర సాధములకంటెను సిద్ధసాధనమునకుఁ (సర్వేశ్వరునికిఁ) గల యాధిక్యము' సాధ్యవస్తువు (సర్వేశ్వరుని) యెడల ప్రీతిమూలకమునఁ గదా యిట్టి సాధనము నంగీకరించినది. కావున నా రెండును వీటికిని గలవని తాత్పర్యము. అది యెట్లనిన, క్రూరములగు సాహసకృత్యముల నొనర్చుట మొదలగునవి శేషియగు సర్వేశ్వరుని కొక యతిశయముఁ గలుగఁజేయునవి యగుటంజేసి కైంకర్యరూపమగు సాధ్యవస్తువుతో (ఫలముతో) సమానములై యుండుటంజేసి యు, తాటిమట్టతో సాధనానుష్ఠానముఁజేయుట నోమునోచుట వీటినిఁ జేయువాఁడని తెలిసినతో డనే సర్వేశ్వరుండు త్వరపడివచ్చి వీరి పాదములపై బడునట్లు చేయుటంజేసి ఫలమునిచ్చు విషయమున విళంబమును సహింపనివియై యుండుటంజేసియు, సిద్ధసాధనమువలెనే (సర్వేశ్వరునివలెనె) ఇతర సాధనములకంటెను యాధిక్యము గలవియై సాధ్యము విషయమునఁ గల ప్రీతిమూలముగ వీటిలోఁ బ్రవేశించుట యనునది యుభయత్ర సమానముగా నుండుటంజేసియునని యెఱుంగునది.

పాపత్తైయుడైయవనుక్కు ఈశ్వరనే కార్యమ్ శెయ్యవల్లనాకైయాలే, తత్ప్రతిబన్ధకమెన్నుమ్ దూషణమిల్లైయెన్ఱు కరుత్తు.—అన్తిక్కే, (ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు) ఎన్ఱత్తై ఇవన్నుమ్ ముఖభేదత్తాలే ఉపపాదిక్కిఱార్. (సాధ్య) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు-పాల్ మఱన్దామై పోలే సాధ్యవస్తుతానే సాధనమాకైయాలే, సారస్యత్తిల్ సాధ్యత్తోడొత్తిరుక్కుమెన్నుమ్, సాధ్యత్తై ప్రాపిక్కుమళవిల్ కాలవిళమ్బత్తై పొఱాతు, కడుకప్రాపిత్తు విడుమెన్నుమన్తో సాధనాన్తరఙ్గళిల్ కాట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేట్రమ్, ఇప్పోలిశు శొల్లుకిఱతు, ఇవ్వాకారద్వయముమ్ సాధ్యప్రావణ్యహేతువామెన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక, ఇప్పడియాకైయాలే తానడియాకవిళైన్దు క్షణకాలవిళమ్బమ్ పొఱామల్ తుడిక్కుమ్పడి మురుకడియిడుకిఱ సాధ్యప్రావణ్యమడియాకవిరే మడలెడుక్కైక్కుముతలాన ఇస్సాధన ప్రవృత్తికళిల్ తెన్నై. ఆకైయాలే ఏవమ్భూత ప్రావణ్యత్తిన్ ముఱుపుతలాలే కణ్ణాఱ్ఱుపుళై యిట్టుచ్చెయ్కిఱ ఇప్ప్రవృత్తికళ్, ఉపాయమ్ మేల్ విళున్దు కార్యమ్ శెయ్కైక్కుడలామిత్తనైయల్లతు, తత్ప్రతిబన్ధకమాకాతెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక «ఇవనుక్కు వైధరూప్ వపుపసి ప్రత్యక్షకలావతు" ఎన్ఱు తొడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ వర పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ ప్రవృత్తి వ్యాజత్తాలే, భగవత్ప్రపన్ననాయిరున్దానేయాకిలుమ్ ఉపేయపరనానవనుక్కు తద్విషయప్రావణ్యత్తాలే వరుమ్ స్వదేహత్యాగమ్ దుస్త్యజమ్, ఉపాయ

ఇందువలన సిద్ధోపాయముతో నవసరము లేకుండనున్న ఇవియే ఫలమునిచ్చునవి యగుటంజేసి యివి ప్రతిబంధకములనెడి దోషము సంభవింపదని భావము.

అవతారిక:—ఉపాయమునకు ప్రతిబంధముకాదను అను విషయమును వేఱొక్క విధమునను «సాధ్య" ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బ్రతిపాదించుచున్నారు.

అది యెట్లనిన, పాలు మందుగా నుపయోగపడునట్లు సాధ్యవస్తువే సాధనమగుటంజేసి పారస్యము విషయమున, సాధ్యవస్తువుతో సమానముగానుండుటయు సాధ్యమును (ఫలమును) లభింపఁజేయు విషయమున కాలవిళంబమును సహింపక శీఘ్రముగా లభింపఁజేయునది యగుటయును కాదా సాధనాంతరములకంటెను సిద్ధోపాయమునకుంగల యాధిక్యము! ఇప్పుడు దీనిఁ జెప్పుటకుఁ గారణము ఈరెండు విధములగు నాకారములును సాధ్యవస్తువు విషయమునఁ బ్రీతిగలుగుటకు హేతువులగునని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

సాధనముయొక్క యాధిక్య మిట్టిప్రీతిని గలుగఁజేయునదియగుటంజేసి, యట్టి సాధనమూలమునఁగలిగినదియు, క్షణకాల విలంబమును సయితము సహింపక త్వరపడునట్టు చేయునట్టిదియు నగు సాధ్యవస్తువు విషయమగు ప్రీతివలనఁ గదా! క్రూరములగు సాహసకృత్యములఁజేయుట మొదలగు వాటివిషయమునఁ బ్రవర్తించుట సంభవించినది. కావున నిట్టివిధమగు ప్రేమయొక్క యాధిక్యమువలన కన్నీరుకార్చుట మొదలగుప్రవర్తనలు ఉపాయమగు సర్వేశ్వరుండు పైబడి కార్యమును నెరవేర్చుటకుఁ దగినవిగానుండు నింతియెతప్ప అందులకుప్రతిబంధకములు కానేరవని యభిప్రాయము.

కావున «ఈతని విధిప్రాప్తమైనది" ఇత్యాదివాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును పిళ్ళైతిరునఱయూరంయరు వారి ప్రవర్తనము నొక వ్యాజముగాఁగొని «భగవంతునియెడల ప్రపత్తిచేసియుండువాఁడైయున్నను, ఉపేయమునఁ బ్రీతిగలవాని కట్టి ప్రీతిమూలమున సంభవించునట్టి దేహత్యా

మూ॥ ౯౮॥ ఇవనుక్కు ప్పిఱక్కుమాత్మ గుణఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు ఇన్ద ప్రావణ్యమ్.

బుద్ధ్యావసుష్ఠితమల్లామైయాలే అనుతాపానుపాయకోటియిలన్వయియాదు, వస్తుగత్యా అన్వయిత్తాకిలుమ్ ప్రేమపరవశర్క్కుదోషమాయవన్ఱు, బుద్ధిపూర్వకమాక అనన్యోపాయత్వాదికళ్ కులైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తికళ్ తెలియక్కడవర్ పక్కలిలుప్ కాణ్గైయాలే, ఇవైతాన్ అజ్ఞానమూలమే యాకిలుమ్ ప్రేమకార్యమాన అజ్ఞానత్తాలే వన్దవైయాకైయాల్ అతిశ్లాఘ్యఙ్గళ్, సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు. అవ్వళవన్ఱిక్కే, అతోడొక్కచ్చొల్లలామ్పడియన్ఱో ఇవత్తిఱేపెరుమైయెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, ఉపేయాధికారత్తిల్ "తస్మిన్నేవ" ఎన్ఱు శొన్నవితు అనన్యసాధనత్వత్తుక్కు చ్చేరుమో వెన్ను మతిశఙ్కాపరిహారమ పణ్ణప్పట్టతు.

ఏవమ్భూతమాన ప్రావణ్యమ్ విషయవైలక్షణ్యాధీనమిత్తనైయన్ఱో, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళన్ఱో అధికారత్తై మినుగ్గువిప్పతెన్న, అవైతన్నైయుమితుతానే యుణ్డాక్కుమెన్గిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. "శమదమనియతాత్మా" "అమానిత్వమ్" ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱపడియే ఇచ్చేతననుక్కు ణ్డాకత్తక్క ఆత్మగుణఙ్గళ్ తాననేకముణ్డిఱే, అవైయెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ఇన్ద ప్రావణ్యమ్ (ప్రధానహేతువాక యావతు)-అనుకూలసహవాస శాస్త్రాభ్యాసాచార్యోపదేశాదికళాన హేత్వన్తరఙ్గళిలుమ్కాట్టిల్ ముఖ్యహేతువాయిరుక్కై.

మూ॥ ౯౮॥ వీనికిఁగలుగు ఆత్మగుణంబులకన్నింటికిని ప్రధానహేతు విట్టి ప్రీతియే

గము నివారింప శక్యము కాదనియు, దాని నొక యుపాయముగాఁగొని యనుష్ఠింపక పోవుటంజేసి యది యుపాయకోటిలోఁజేరదనియు, ఒకవేళ దానిస్వభావమునుబట్టి యది యుపాయకోటిలోఁజేరినను, ప్రీతిపరవశులగువారియెడల అది యొకదోషముగా నెన్నఁదగదు. ఏలననఁగా జ్ఞానాధికులున్ను బుద్ధిపూర్వకముగ, ననన్యోపాయత్వాదులకు భంగము గలుగఁజేయునట్లు, ప్రవర్తించునటులగన్పట్టుచున్నారనియు, ఇవి యజ్ఞానమూలకములేయైనను, ప్రీతిమూలకమగు నజ్ఞానమువలన సంప్రాప్తములయిన వగుటంజేసి యెక్కువ శ్లాఘనీయములనియు, సిద్ధోపాయమునకు ప్రతిబంధకము కాకపోవుట. సరియుకదా! దానితో సమానమైనదిగాను చెప్పఁదగినట్టిదిగాను కదా దీనియాధిక్య ముండునని యును చెప్పుటంజేసియును ఉపేయ (పురుషార్థము) విషయమున నిష్ఠగలుగుటకు తనను ఉపేక్షించుటయు నుండవలయు ననునది అనన్యసాధనత్వముతో ననుకూలించునా? యనెడి శంకను పరిహరించిన వారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్టి ప్రీతియనునది విషయవైలక్షణ్యమునుబట్టి యుండునట్టిది కాదా? శమదమాద్యాత్మగుణంబులు కావా. అధికారమును ప్రకాశింపఁజేయునవి? అని యడిగితివేని, వాటినిన్ని యిదియె కదా కలుగఁజేయునది యని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతనికి) ఇత్యాది "శమదయా నియతాత్మా" (శమదమ నియమములతోఁ గూడియుండునట్టి యాత్మ) అనియు, "అమానిత్వమ్" (గర్వము లేకుండుట) అనియు నిత్యాదితావులఁజెప్పఁబడినట్లు ఈచేతనుని కుండదగినవియగు నాత్మగుణంబు లనేకము లున్నవి కదా, ఈప్రీతియనునది వాటికన్నింటికిని ప్రధానహేతువనఁగా, అనుకూల సహవాస, శాస్త్రాభ్యాస, ఆచార్యోపదేశాది రూపములగు తక్కిన హేతువులకంటెనున్న ముఖ్యమైనదిగా నుండుట.

మూ॥ ౯౭॥ "మాత్తాల్ మనజ్జుళిప్ప" "పరమాత్మని యోరక్తః" "కణ్డు కేట్టుత్తుమోన్దు"

ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (మాత్తాల్) ఎన్తుతుడజ్గి. "మాత్తాల్ మనమ్ శుళిప్పమజ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు నూత్తాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్ వితామ్" ఎన్ఱు సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే హృదయమ్ ప్రవణమాక, భోగ్యతైకశాన స్త్రీకళుడైయ తోళోడే యణైకైయిల్ నశైయఱ్ఱు, ప్రమాణజ్గళిలే మనస్సై వైక్కవేణామెన్ఱుమ్, "పరమాత్మని యోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని" ఎన్ఱు పరమాత్మావిన్ పక్కలిలే రక్తనాయ్ అత్తాలే పరమాత్మేతర విషయత్తిల్ విరక్తనానవనెన్ఱుమ్, "ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నియుమేనిలానిఱ్పక్కణ్డు తేర్ కణ్డు కణ్డుకేట్టుత్తు మోన్దుణ్డుళలుమైజ్గరువి కణ్డవిన్బమ్ తెరివరియవళవిల్లాచ్చిత్తిన్బమ్ - ఒళిన్దేన్" ఎన్ఱు పెరియపిరాట్టియారుమ్ దేవరుమాయ్ ఇరుదేళవిశేషత్తిలే యిరున్దరుళియిరుక్కుమ్ శేర్త్తియై క్కణ్డు అజ్గే ప్రవణనాయ్, ఐశ్వర్యకైవల్యజ్గళిల్ విరక్తనానేనెన్ఱుమ్, భగవత్ప్రావణ్యమితరవిషయ విరక్తి హేతువాక చ్చొల్లప్పట్టతిఱే.

మూ॥ ౯౭॥ "మాత్తాల్ మనజ్జుళిప్ప" అనియు, "పరమాత్మని యోరక్తః" అనియు, "కణ్డుకేట్టుత్తుమోన్దు" అనియు నివి ప్రమాణములు.

అవతారిక:—ఈవిషయమునఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు.

(మాత్తాల్) ఇత్యాది. "మాత్తాల్ మనజ్జుళిప్ప మజ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు నూత్తాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్ వితామ్" (౩. ని. ౧౪) (సర్వేశ్వరునియందు చిత్తము నుంచినయెడల వారి బాహులతియందు ఆశనువిడచి వేదాంతమునందు మనస్సును నిలుపుట సులభమగును) అనుతావున సర్వేశ్వరుని విషయమున మనస్సు పోయినట్లయినచో, భోగప్రధానులగు స్త్రీల నాలింగనము చేసికొనుటయందు ఆశపోయి ప్రమాణభూతమగు వేదాంతశాస్త్రమునందు మనస్సునుంచుట సులభమగునని యు "పరమాత్మనియోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని" (బార్హ) (ఎవఁడు పరమాత్మయందు ప్రీతిగలవాఁడుగానుండునో, అతఁడు పరమాత్మకంటె నితరములగు విషయములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడగును) అనుతావున పరమాత్మ విషయమునఁ బ్రీతిగలవాఁడై, యందుమూలముగ తదితర విషయములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడనియును "ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నియుమేనిలానిఱ్ప కణ్డు తేర్ కణ్డు కణ్డుకేట్టుత్తు మోన్దుణ్డుళలుమైజ్గరువికణ్డ ఇన్బమ్ తెరివరియవళవిల్లాచ్చిత్తిన్బమ్ ఒళిన్దేన్" (తి. వా. ౪.౯. ౧౦) (సుందరమైన కంకణముగల శ్రీదేవియును నీవున్ను మీరుభయులును వేంచేసియుండగా సేవించినపిదప, వినుట స్పృశించుట, ఆఘ్రాణించుట, అనుభవించుట వీటిలో తిరుగుచున్న పంచేంద్రియములచే ననుభవింపఁదగిన సుఖమునున్ను తెలిసికొనుట కశక్యమైనదియు, అవధిలేనిదియు, అనఁగా సంసారసుఖముకంటెను గొప్పదియు, (భగవత్ప్రాప్తికంటె) నల్పమైనదియునైన కైవల్యసుఖమునున్ను వదలుకొంటిని) అనుతావున పెరియపిరాట్టితోఁగూడ దేవరవారు ఒకతావున వేంచేసియుండఁగా సేవించి ఆవిషయముననే ప్రీతిగలిగి, ఐశ్వర్య కైవల్యములయెడల వైరాగ్యము గలవాఁడనయితిననియును చెప్పియుండుటచే భగవంతుని విషయమగు ప్రీతి తదితర విషయములయెడల వైరాగ్యముకు హేతువగునని తెలుపఁబడినది గదా!

మూ॥ ౯౬॥ ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్.
మూ॥ ౯౭॥ ఇవై ఇరణ్డుముణ్డానాల్ ఆచార్యాభిమానత్తై పుకురుమ్.

భగవత్పారతన్త్ర్యమాత్మగుణఙ్గళెల్లావర్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతువెన్ఱు ప్రస్తావిత్తు, ఇతరవిషయ విరక్తిహేతుత్వమాత్రత్తిలే ప్రమాణఙ్గళై దర్శిప్పిప్పానెన్ఱుస్వశక్తి యైయుమ్ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్) ఎన్ఱు. శమమావతు - అన్తఃకరణ నియమనమ్. దమమావతు-బాహ్యకరణనియమనమ్. "శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాద్దమశ్చేన్ద్రియనిగ్రహః" ఎన్నక్కడవతిఱే. "క్షమాసత్యం దమశ్శమః" ఎన్గిఱ విడత్తిల్ "దమోబాహ్యకరణానామనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్, శమోఽన్తఃకరణస్య తథా నియమనమ్" ఎన్ఱిఱే భాష్యకారరుమరుళిచ్చెయ్తతు. మాఱ్ఱిల్లై మిధునుముణ్డు. ఇన్ద శమదమఙ్గళుణ్డాన విడత్తిల్ అల్లాతగుణఙ్గళ్ తన్నడైయే వరుమాగైయాలే ప్రధానమానవివర్ఱుక్కు హేతువెన్ఱు మిడత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టప్పట్టతెన్ఱు కొళ్ళుత్తు,—అన్ఱిక్కే, కీళ్ చొన్నవిరక్తిహేతుత్వమ్, సకలాత్మగుణోత్పత్తిక్కుమ్ హేతు వెన్నుమిడత్తుక్కు ఉపలక్షణమాక్కి. ఇవ్వాత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమే తెన్గిఱశఙ్కైయిలే (ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్ శమముమ్ దమముమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ తాకవుమామ్.

ఇన్ద శమదమఙ్గళుణ్డానాల్ ఇవనుక్కుణ్డాకక్కడవ ఫలపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై యిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. భగవత్పారతన్త్ర్యమడియాక వరుమ్ పరిపూర్ణమాన శమదమఙ్గ

మూ॥ ౯౬॥ ఆత్మగుణంబులలో ముఖ్యమైనది శమమును, దమమును
మూ॥ ౯౭॥ ఈరెండును ఉన్నట్లయిన, ఆచార్యాభిమానము చేఁజిక్కును.

అవతారిక:—భగవత్పారతన్త్ర్యము ఆత్మగుణంబులకన్నింటికిని ప్రధానహేతువని ప్రస్తావించి ఇతరవిషయములయెడల వైరాగ్యమును హేతువగు విషయమునమాత్రమే ప్రమాణములఁగనఁబఱు, నాశేల యని యడిగితేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆత్మగుణములలో) ఇత్యాది. శమమనఁగా నంతఃకరణ నియమనము, దమమనఁగా, బాహ్యేంద్రియ నియమనము. "శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్ దమశ్చేన్ద్రియనిగ్రహః" (శమమనఁగా చిత్తశాంతి,దమమనఁగా నింద్రియ నిగ్రహము) అని శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడియున్నది గదా "క్షమా సత్యం దమశ్శమః" (భ.గీ.౧౦. [illegible]) అను శ్లోకమునొక్క భాష్యమున "దమమనఁగా బాహ్యేంద్రియములను అనర్థములగు విషయములనుండి నియమించుట" అనియు,శమమనఁగా "అంతఃకరణమును అట్లు నియమించుట" అనియును గదా భగవద్రామానుజులవారును ప్రసాదించియున్నారు. సాటిసిమాప్పు చెప్పుటయును కలదు.

ఈశమదము లున్నవానికి తక్కినగుణములు తనంతనే లభించునుగాన ప్రధానములగునీటికి హేతువేదియను విషయమునఁ బ్రమాణము చూపింపఁబడినది.

ఈ వాక్యమును వేఱొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును. అదియెట్లనిన, ముందు చెప్పినప్రకారము విరక్తికి హేతువగుటను సమస్తములగు నాత్మగుణంబుల యుత్పత్తికిని హేతువగుటను సూచింపుదానినిగాఁగొని యీయాత్మగుణములలోఁ బ్రధానమైనదేది యని శంకింపఁగా ఆత్మగుణంబులలోఁ బ్రధానము శమమును, దమమునని ప్రసాదించినారనియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక: — ఈ శమదమంబు లున్నట్లయినచో, ఈతనికిఁ గలుగునట్టి ఫలపరంపరను తెలుపుచున్నారు.

(ఇవి రెండును) ఇత్యాది. భగవంతునియెడలఁగల ప్రీతివశమున లభించునట్టి శమదమము

మూ॥ ఆచార్యన్ కైపుకున్దవాఱే తిరుమన్త్రమ్ కైపుకురుమ్.

వ్యా॥ కీళ్ చొల్లిప్పోన్దవైయాకిలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఆచార్యాఙ్గీకారత్తుక్కు పూర్వభావియానవఱ్ఱై విశేషిత్తుచ్చొల్లుకిఱార్. (ఇన్ద శమదమఙ్గళిరణ్డుముణ్డానాల్ ఆచార్యన్ కైపుకురుకైయావతు)- ఇవ్వాత్మగుణఙ్గళైక్కణ్డు సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై సార్థమాక ఉపదేశిక్కుమ్పడి తిరువుళ్ళత్తుక్కు వశ్యనాకై. «తస్మై సవిద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ యేనాక్షరం పురుషం వేదసత్యం ప్రోవాచతాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యామ్» ఎన్ఱు శమదమోపేతనాయ్క్కొణ్డు ఉపసన్ననానవనుక్కు ఆచార్యన్ బ్రహ్మవిద్యైయై తత్త్వతః ఉపదేశిక్కచ్చొల్లిత్తు) ఇన్ద శ్రుతియిల్ ఆచార్యోపసత్తిక్కు అడలాకచ్చొన్న శమదమఙ్గళుక్కు, «ఏతేన శ్రవణోపయుక్తమవధానం వివక్షితమ్. నతూపాసనోపయుక్తాత్యన్తేన్ద్రియజయాదిః» ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికాచార్యర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణిత్తు. (ఆచార్యన్ కైపుకున్దవాఱే తిరుమన్త్రమ్ కైపుకురుకైయావతు) - «తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్» ఎన్ఱు తిరుమన్త్రమ్ ఆచార్యాధీనమాకైయాలే ఉపదేష్టావానవన్ కైపుకున్దవాఱే, తదుపదేశముఖత్తాలే సార్థమాక ఇవన్ నెఞ్జిలే ప్రతిష్ఠితమాకై. «బ్రహ్మవిద్బ్రాహ్మణో విదుః» ఎన్ఱపడియే «బ్రాహ్మణాధీనమ్» ఎన్ఱవిడత్తిల్

మూ॥ ఆచార్యుండు లభించినచో, తిరుమంత్రము లభించును.

లను ముందు చెప్పియున్నను, ఈతావున వాటినాచార్యాంగీకారమునకు పూర్వముండువాటినిగాఁ గొని తెలుపుచున్నారు.

ఈ శమదమములున్నట్లయిన, ఆచార్యుఁడు చేఁజిక్కును అనఁగా ఈయాత్మగుణములఁ జూచి సంతోషించి సంసారకష్టములఁ దొలగింపునదియగు తిరుమంత్రమును అర్థముతోఁగూడ ఉపదేశించువాఁడుగ ఈతనివశమునందుండు వాఁడగును. «తస్మై సవిద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాంత చిత్తాయ శమాన్వితాయ యేనాక్షరం పురుషం వేద సత్యం ప్రోవాచతాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యాం» (ము. ఉ. ౧-౨-౧౨) (ఆచార్యుఁడు ఇట్లు తనను ఆశ్రయించినవాఁడును, అంతఃకరణనిగ్రహము గలవాఁడును బాహ్యేంద్రియనిగ్రహము గలవాఁడును నగు శిష్యునికి నిత్యుండును, నాశరహితుండునగు పరమపురుషునిఁ దెలిసికొనుటకు సాధనభూతమైనట్టి బ్రహ్మవిద్యను సంశయ విపర్యయరహితముగఁ దెలియఁజేయునది) అనుతావున శమదమములు గలవాఁడై యాశ్రయించినట్టి వానికి గదా! బ్రహ్మవిద్యను యథార్థరీతిని యుపదేశింపవలయునని చెప్పియున్నది. ఈపై శ్రుతియందుఁ జెప్పియున్నట్లు ఆచార్యుని యాశ్రయించుటకుఁ గావలసినవిగాను చెప్పఁబడినట్టి శమదమములను గుఱించి «ఈతావున శమదమములనఁగా సద్విషయములఁ దెలిసికొనుటలో నుపయోగపడునట్టి సావధానముగల మనస్సనియే కాని. ఉపాసనకు నుపయోగించునట్టి యాత్యంతేంద్రియ జయాదులు కావు» అని యిట్లు శ్రీ శ్రుతప్రకాశికాచార్యులవారు వ్యాఖ్యానముఁజేసియున్నారు.

ఆచార్యుఁడు చేఁజిక్కుటచే తిరుమంత్రము చేఁజిక్కుననఁగా, «తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్» (ఆమంత్రము బ్రాహ్మణ (ఆచార్య అధీనము) అన్నట్లు తిరుమంత్రము ఆచార్యాధీనమగుటంజేసి ఉపదేశించువారు చేఁజిక్కినతోడనే వారియుపదేశమూలముగ నర్థముతోఁగూడ యీతని మనస్సులో స్థిరముగా నుండుట. «బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణో విదుః» (పరమాత్మను దెలిసికొనినవాఁడు బ్రాహ్మణుఁడు) అని చెప్పియున్నందున «తన్మంత్రం బ్రాహ్మణాధీనం» అనుతావున «బ్రాహ్మణ» శబ్దమునకు ఆచార్యుండని యర్థము.

మూ॥ తిరుమన్త్రమ్ కైపుకున్దవాతే ఈశ్వరన్ కైపురుమ్, ఈశ్వరన్ కైపుకున్దవాతే "వైకున్దమానకర్ మత్తదు కైయతువే" ఎన్గిఱపడియే ప్రాప్యభూమి కైపుకురుమ్.

మూ॥ సూ॥ ప్రాప్యలాభమ్ ప్రాపకత్తాలే,

(బ్రాహ్మణ శబ్దత్తాల్ ఆచార్యనై చొల్లుకిఱతు. (తిరుమన్త్రమ్ కైపుకున్దవాతే ఈశ్వరన్ కైపు గురుకైయావతు)–"మన్త్రాధీనన్తు దైవతమ్" ఎన్ఱు తిరుమన్త్రమిట్టవళిక్కాక ఇరుక్కుమవనాకైయాలే, అర్థసహితమాక అతు కైపుకున్దవాతే, తత్ప్రతిపాద్యనానతాన్ ఇవనుక్కు అనిష్ట నివృత్తి పూర్వకేష్ట ప్రాప్తిక్కు ప్రాపకనాకై. (ఈశ్వరన్ కైపుకున్దవాతే వైకున్దమానకర్ మత్తదుకైయతువే ఎన్గిఱపడియే ప్రాప్యభూమి కైపురుకైయావతు)– "దైవాధీనం జగత్సర్వమ్" ఎన్ఱు ఉభయవిభూతియుమీశ్వరనిట్టవళిక్కాకైయాలే అవన్ ప్రాపకనాయ్ కైపుకున్దవాతే. ప్రాప్యభూమియాన శ్రీవైకుణ్ఠమివనుక్కు అత్యన్త సులభమాకై.

ఇప్పడి శమదమఙ్గళుణ్డాకవే ఉత్తరోత్తరమివై యెల్లామ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారత్తై ఆరోహణ క్రమత్తాలే యరుళిచ్చెయ్తు, ఇతిల్ యాతొన్నుక్కు యాతొన్ఱు హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, అతు నియతమెన్నుమిడత్తై అవరోహక్రమత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్యలాభమ్) ఇత్యాదియాలే. ఇతు తనక్కు ప్రయోజనమ్, ఇన్దహేతుపరమ్పరైయిల్ ప్రథమహేతు శమదమఙ్గళాకైయా

మూ॥ తిరుమంత్రము చేఁజిక్కినతోడనే సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కును.

మూ॥ సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కినతోడనే "వైకున్దమానకర్ మత్తదుకైయతువే" అని సాయించినట్లు ప్రాప్యభూమియగు శ్రీవైకుంఠము చేఁజిక్కును.

మూ॥ సూ॥ ప్రాప్యవస్తువును బొందుట ప్రాపకునిమూలమున

తిరుమంత్రము చేఁజిక్కినచో, సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కుననఁగా "మంత్రాధీనంతు దైవతం (దేవత మంత్రాధీనమైనది) అన్నట్లు తిరుమంత్రముమూలమున ప్రకాశించువాఁడగుటచే నర్థములోఁ గూడ నది తెలిసినతోడనే దానిచేఁ బ్రతిపాదింపఁబడునట్టి సర్వేశ్వరుండును ఈతనికి అనిష్టనివృత్తి పూర్వకముగా నిష్ట ప్రాప్తింగలుగఁజేయువాఁడగును.

సర్వేశ్వరుఁడు చేఁజిక్కినతోడనే "వైకున్దమానకరమ్ మత్తదు కైయతువే" (తి. వా. ౪-౧౦-౧౧) (శ్రీవైకుంఠంబనెడి గొప్ప నగరము చేఁజిక్కియుండును) అన్నట్లు ప్రాప్యభూమిచేఁ జిక్కుటయనఁగా "దైవాధీనం జగత్సర్వం" (జగంబంతయు భగవంతుని యధీనము) అన్నట్లు నిత్యవిభూతి లీలావిభూతులు రెండును సర్వేశ్వరుని యధీనము అగుటంజేసి ప్రాపకుఁడగు నాతండు చేఁజిక్కినతోడనే ప్రాప్యవస్తువగు శ్రీవైకుంఠమును ఎక్కువ సులభమగును.

అవతారిక:—ఇట్లు శమదమములు లభించినతోడనే క్రిందిపైని యివియన్నియును సిద్ధించుటను ఆరోహక్రమమున అనఁగా క్రిందినుండి పైపైగా పేర్కొనుటచేఁ దెలిపి, వీటిలోఁ దేనికద్ది హేతువుగాఁ జెప్పఁబడినదో, అది యది దానిదానికి నియతమగు హేతువనెడి విషయమును అవరోహక్రమమున అనఁగా పైనుండి క్రిందికి పేర్కొనుటచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యలాభము) ఇత్యాది. దీనికిఁ బ్రయోజనమేమనఁగా ఈపైని పేర్కొనఁబడిన హేతు

మూ॥ ప్రాపకలాభమ్ తిరుమన్త్రత్తాలే, తిరుమన్త్రలాభమాచార్యనాలే, ఆచార్యలాభమ్ ఆత్మగుణత్తాలే.

మూ॥ ౯౯॥ ఇతుతాన్ ఐశ్వర్యకామర్క్కుమ్, ఉపాసకర్క్కుమ్, ప్రపన్నర్క్కుమ్ వేణుమ్.

లే, అవశ్యమివై యిరణ్డు మివనుక్కుణ్డాక వేణుమెన్నై. ఈశ్వరన్ ప్రాపకనాకైయాలే. ప్రాప్యలాభమీశ్వరనాలే ఎన్నిఅర్థానత్తితై (ప్రాపకత్తాలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇన్ద శమదమాదికళ్ భోగమోక్షకామరల్లార్క్కుమ్ వేణుమెన్గిరార్. (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు ... ఐశ్వర్యకామర్క్కు శబ్దాదిభోగమే పురుషార్థమాకిలుమ్, తత్సాధనానుష్ఠానదశైయిల్ శమదమాదికళ్ వేణుమ్. ‘‘ఇన్ద్రియాణి పురా జిత్వా జితం త్రిభువనం త్వయా’’ ‘‘పడిమన్నపల్కలన్ పత్తోడులైమ్పులన్ వెన్ఱు’’ఎన్నక్కడవతిరే ‘ఐమ్పులన్ వెన్ఱు’ ఎన్నతు మనోనియమనత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఉపాసకర్క్కు విద్యాఙ్గతయా శమాదివేణుమ్; ‘‘తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాత్మన్యేవాత్మానమ్పశ్యేత్’’ ‘‘పుమ్పులవఴియడైత్తు

మూ॥ ప్రాపకుని (సర్వేశ్వరుని) లభించుట తిరుమంత్రము మూలమున

మూ॥ తిరుమంత్రమును లభించుట ఆచార్యుని మూలమున

మూ॥ ఆచార్యుని లభించుట యాత్మగుణము మూలమున

మూ॥ ఇది యైశ్వర్యకాములకును, ఉపాసకులకును, ప్రపన్నులకును కావలయును

పరంపరలో మొట్టమొదటికారణము శమదమము లగుటంజేసి యవశ్యముగ నిరెంగాను ఈతని సంపాదింపవలసినవి యనుట.

సర్వేశ్వరుండే ప్రాపకుండగుటంజేసి ప్రాప్యవస్తువును లభించుట ‘‘యీశ్వరునివలన’’ అని సాయించుటకు బదులుగా ‘‘ప్రాపకునివలన’’ అని సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈశమదమాదులు భోగమోక్షకాముల కందఱికిని కావలసినవియని తెలుపంబోవుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఐశ్వర్యకాములకు శబ్దాదివిషయభోగమే పురుషార్థమైనను, సాధనానుష్ఠానసమయమున వారికిన్ని శమదమాదులుండి యుండవలయును. ఏలననిన, ‘‘ఇంద్రియాణి పురా జిత్వా జితం త్రిభువనం త్వయా’’(మొదట యింద్రియములను జయించితివని మూఁడులోకములను జయించినవాఁడవు) అనియు, ‘‘పడిమన్నపల్కలన్ పత్తోడులైమ్పులన్ వెన్ఱు’’ (తి.వా. ౪. ౧. ౯) (పరంపరగా సంప్రాప్తమైన భూమినిన్ని, అనేక యలంకారములనున్ను సవాసనగా విడిచి పంచేంద్రియములనున్ను జయించినవారు) అనియును చెప్పియున్నది గదా! ఈ పైపాశురమున పంచేంద్రియములను జయించుట యనునది మనోనియమనమునకున్ను ద్యోతకము.

ఉపాసకులకు ఉపాసనాంగముగ శమదమాదులు కావలయును. ఏలననిన, ‘‘తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వా ఆత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్’’ (కావున ... తెలిసికొనినవాఁడు శమదమగుణములుగలవాఁడై వైరాగ్యసంపన్నుఁడై సహనశీలుండై సావధానముగల మనస్సుగలవాఁడునునై తనలోనే పరమాత్మను ఉపాసించునది) అనియు, ‘‘పుమ్పు

మూ॥ ౧౦౦॥ మూవరిలుమ్ నైత్తుక్కొణ్డు మికవుమ్ వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కు.

మూ ॥ ౧౦౧ ॥ మఱ్ఱైయిరువర్క్కుమ్ నిషిద్ధవిషయ నివృత్తియే యమైయుమ్;

రక్కులచ్చినై శెయుతు నన్నులమ్పుతిలిణ్డు ఞానవఱ్పుడర్ కొళీఇ" ఎన్కైక్కడవతిత్తే ప్రపన్నర్క్కధికారార్థమాక శమదమాదివేణుమ్; "ఏకాన్తితు వినిశ్చిత్యదేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమంకృష్ణప్రాప్తౌకృష్ణైకసాధనః" "అడక్కరుమ్పులన్గళైన్దడక్కియాశైయామవై తుడక్కఱుత్తు వన్దు నిన్ తొழிల్ కణ్ణిన్ఱ వెన్నై" ఎన్కైక్కడవతిత్తే.

ఇప్పడి అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అపేక్షిత మేయాకిలుమ్, అధికమాక వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కెన్గిఱార్, (మూవరిలుమ్) ఎన్గిఱతుడన్గి. ఇవనుక్కు ఇతిలాధిక్యమ్ శొల్లుకైక్కాకవిత్తే అల్లాతవర్కళై ఇవ్విడత్తిల్ ప్రసన్జిత్తతుమ్.

అప్పాధిక్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, మఱ్ఱై యిరువర్క్కుమ్) ఎన్గిఱతుడన్గి. అతావతు. శబ్దాదిభోగపరనాన ఐశ్వర్యకామనుక్కుమ్, సాధనాన్తరపరనాన ఉపాసకనుక్కుమ్, శాస్త్రవిహితవిషయమాన పరదారాదియిల్ నివృత్తిమాత్రమమైయుమ్; తదుభయవ్యావృత్తనాయిరుక్కిఱ ప్రపన్ననుక్కు, శాస్త్రవిహిత విషయమాన స్వదారత్తిల్ నివృత్తి అవర్కళైప్పోలన్ఱు వేణ్డుమెన్గై, అవర్కళిరువరిలుమ్ ఐశ్వర్యకామనుక్కు స్వదారత్తిల్ సాధనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా

మూ॥ ఈముగ్గురిలో నెక్కువ యుండవలసినది ప్రపన్నునికి

మూ॥ తక్కిన యిద్దఱికిని నిషిద్ధవిషయములను త్యజించిన చాలును

నిఱైయుడైత్తరక్కి అచ్చినై శెయ్తు నన్నులమ్పుతిలిణ్డు ఞానవఱ్పుడర్ కొళీఇ" (తి. చ. ౭౩) (హేయములగు విషయములయొక్క మార్గమును నిరోధించి బీగముద్ర వేసి, సద్విషయముల మార్గముఁ దెఱచి జ్ఞానప్రకాశముఁ గైకొనుమా) అనియును చెప్పినున్నదికదా.

ప్రపన్నులకు అధికారనిష్ఠకుగాను శమదమాదులు కావలయును. ఏలననిన, "ఏకాన్తితు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః" (భక్తిరూపమగు నుపాయమును దేవతాన్తర విషయాన్తరములతో సమానముగ త్యజింపవలసినదానినిగా నిశ్చయించుకొని వైరాగ్యముగలవాఁడై కృష్ణుని బొందుటకై కృష్ణునే సాధనముగాఁ గొనియున్నవాఁడు) అనియు, "అడక్కరుమ్పులన్గళైన్దడక్కి యాశైయామవై తుడక్కఱుత్తు వన్దు నిన్ తొழிల్ కణ్ణిన్ఱ వెన్నై" (తి. చ. ౯౫) (నియమించుటకు నశక్యములగు పంచేంద్రియములను నియమించి వాటివిషయములయొక్క కోరికలను సవాసనముగ వదలుకొని నీకు వందనములనొనర్చుటకు వచ్చియున్నట్టి నన్ను) అనియును చెప్పినున్నది కదా!

అవతారిక:—ఇట్లు ఈశమదమములు ముగ్గురి యధికారులకును గావలసినవియేయైనను, అవి ముఖ్యముగా ప్రపన్నునికి గావలసినవి యని తెలుపుచున్నారు.

(ముగ్గురిలో) ఇత్యాది. ప్రపన్నునికొక యాధిక్యముఁ జెప్పుటకైయే కదా ఈతావున తక్కిన వారిని గుఱించియును ప్రసంగించి యున్నారు.

అవతారిక:—ప్రపన్నులకుఁగల యాధిక్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

తక్కిన యిద్దఱికిని నిషిద్ధవిషయములను వదలుకొనుటయే చాలును. ప్రపన్నుఁడు శాస్త్రమున విధింపఁబడినవాటిని సయితము విడువవలయును. ఇదియే యాతనికిఁగల యాధిక్యము.

మూ॥ ప్రపన్ననుక్కు విహితవిషయ నివృత్తి తన్నేర్ క్రమ్.

మూ॥౧౦౨॥ ఇతుతాన్ శిలర్క్కు ఝకాలే పిఱక్కుమ్, శిలర్క్కురుళాలే పిఱక్కుమ్, శిలర్ క్కాచారత్తాలే పిఱక్కుమ్.

ప్రవృత్తియుమ్, ఫలదశైయిల్ భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుమాయిరుక్కుమ్; ఉపాసకనుక్కు ఫలమ్ భగవదనుభవమాత్రమాయాలే, అవనైప్పోలే ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయే యాకిలుమ్, ఉపాసనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి వేణుమ్; ప్రపన్ననుక్కు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తికైయుమ్ స్వాధికారభఙ్గకమాకైయాలే విహితవిషయత్తిలుమ్ నివృత్తి వేణుమెన్నతాయిత్తు.

ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తిక్కు ప్పరిహారమ్; పణ్ణువతు భోగ్యతా బుద్ధ్యా ప్రవృత్తితాన్ తవిర్న్దాలన్ఱో, అనాదికాలమ్ వాసనైపణ్ణి పోన్దవిషయఙ్గళిల్ నివృత్తితాన్ పిఱక్కుమ్పడి యెజ్జనేయెన్నిలుళ్కైక్కు యిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్ శిలర్క్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (శిలర్క్కు ఝకాలేపిఱక్కుమ్) ఎన్నతు సాక్షాత్కృత భగవత్స్వరూపాన భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నర్క్కు, సకలజనమోహనమాన తద్విగ్రహసౌన్దర్యానుభవత్తాలే పిఱక్కుమెన్నపడి. (శిలర్క్కురుళాలేపిఱక్కుమ్) ఎన్నతు తత్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన జ్ఞానాదిక్య ప్రపన్నర్క్కు, "నమ్మై యనుభవిక్క! ఇట్టుప్పిఱన్దవస్తు, ఇప్పడి అన్యవిషయప్రవణమాయ్ అనర్థప్పడువతే" ఎన్ఱు అన్యవిషయ సఙ్గమఱుమ్పడి అవన్

మూ॥ ప్రపన్నునికి శాస్త్రముచే విధింపఁబడినదానిని విడుచుటయే యధికము

మూ॥ ౧౦౨ ॥ ఇది కొందఱికి సౌందర్యమువలనఁ గలుగును, మఱికొందఱికి కృపవలనఁ గలుగును. మఱికొందరికి అచారమువలనఁ గలుగును

వారిద్దఱిలో, ఐశ్వర్యకాముఁడు సాధనానుష్ఠాన సమయమున, ధర్మబుద్ధిచే ననుష్ఠించుటయు, ఫలదశయందు భోగ్యబుద్ధిచేఁ బ్రవర్తించుటయును గలదు.

ఉపాసకునికి ఫలము భగవదనుభవ మగుటంజేసి ఐశ్వర్యకామునివలె నీతనికి ఫలదశయందు సంబంధము లేకపోయినను, ఉపాసనను ననుష్ఠించు సమయమునమాత్రము ధర్మబుద్ధిచే స్వభార్య విషయమున ప్రవర్తించుట (స్వభార్యా సంబంధము) యుండవలయును.

ప్రపన్నునికన్ననో, ధర్మబుద్ధితోఁ బ్రవర్తించుటయును తనయధికారమునకు భంగమును గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి శాస్త్రవిహితములగు విషయములనుండియును నివర్తింపవలయును.

అవతారిక:—భోగ్యమైనదియనెడి తలంపుతో ప్రవర్తింపకపోయినచో గదా! ధర్మబుద్ధితోఁ బ్రవర్తించుట పరిహరింపఁబడును? అనాదికాలముగ శబ్దాదివిషయముల ననుభవించుచు వచ్చినట్టి యాతఁడు అట్టి విషయానుభవమును వదలుకొనుట యెట్లు? అని యడిగినవేని తెలుపుచున్నాను.

(ఇది కొందఱికి) ఇత్యాది. ఇట్టిస్థితి కొందఱికి సౌందర్యమువలనఁ గలుగుననఁగా, భగవత్స్వరూపమును సాక్షాత్కరించిన వారలగు భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నులకు సకలజనులను మోహింపఁజేయునట్టి యాభగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యమును సేవించుటచేఁ గలుగుననుట.

కొందఱికి కృపవలనఁ గలుగుననఁగా—తత్త్వముయొక్క యథార్థమును గనుంగొనినట్టి జ్ఞానాధిక ప్రపన్నులకు "మనల ననుభవించుటకై యేర్పడినట్టి యాయాత్మవస్తు విట్లు విషయాంతరములతోఁ బ్రీతిగలిగి అనర్థమును బొందుచున్నాఁడనుకొని విషయాంతరసంబంధము పోవునట్లు సర్వేశ్వరుఁడు దయ జూపుటవలనఁ గలుగు ననుట.

మూ॥ ౧౦౩॥ పిఱక్కుమ్ క్రమమెన్నెన్నిల్; అழకు అజ్ఞానత్తై విళైక్కుమ్; అరుళ్ అరుచియై విళైక్కుమ్; ఆచారమ్ అచ్చత్తై విళైక్కుమ్

పణ్ణుమ్ పరమకృపైయాలే పిఱక్కుమెన్నపడి (శిలర్ క్కాచారత్తాలే పిఱక్కుమ్) ఎన్నతు - ఆళవిలికళాన అజ్ఞానప్రపన్నర్కు, అవతారఙ్గళిల్ "మర్యాదానాఞ్చలోకస్య కర్తా కారయితా చ సః" ఎన్గిఱపడియే అధికారానుగుణమాక అవనాచరిత్తుమ్ ఆచరిప్పిత్తుమ్ పోన్దపడికళైయుమ్, అఴ్వుడైయరాన పూర్వాచార్యర్ కళాచరిత్తుప్పోన్దపడికళైయుమ్, శాస్త్రముఖత్తాలుమాచార్యోపదేశాదిక్రమత్తాలుమఱిక్కైయాలే, అవ్వాచారఙ్గళై యనుసంధిక్కప్పిఱక్కుమెన్నపడి.

ఇవ్వోహేతుక్కళాల్ పిఱక్కుమ్ క్రమత్తై, తజ్జిజ్ఞాసుపశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిఱక్కుమ్క్రమమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి (అழకు అజ్ఞానత్తైవిళైక్కైయావతు) చిత్తాపహారియాకైయాలే విషయాన్తరఙ్గళిల్ నెఞ్జెల్లాతపడి యాక్కై. (అరుళ్ అరుచియైవిళైక్కైయావతు) విషయాన్తరఙ్గళైక్కాణుమ్పోతు వరువతుక్కారిత్తుమిఴ్న్దు పోమ్పడి పణ్ణుకై (ఆచారమ్ అచ్చత్తైవిళైక్కైయావతు) రుచిచెల్లచ్చెయ్తే అవర్కళాచరిత్తపడి శెయ్యాతపోతు నమక్కనర్థమేఫలిక్కుమెన్ఱు, విషయస్పర్శత్తిలచ్చియనడఙ్గుమ్పడి పణ్ణుకై అకైయాల్ ఇక్కమత్తిలే పిఱక్కుమెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥ ౧౦౩॥ కలుగఁ జేయుక్రమ మెద్దియనఁగా—సౌందర్యము అజ్ఞానమునుగలుగఁజేయును. కృప రుచిని గలుగఁజేయును, ఆచారము భయముఁ గలుగఁజేయును.

మఱికొందఱికి ఆచారమువలనఁ గలుగుననఁగా, జ్ఞానసంపన్నులుకాని యజ్ఞానప్రపన్నులకు అవతారముల విషయమున "మర్యాదానాంచలోకస్య కర్తా కారయితా చ సః" (లోకమర్యాదలలోఁగూడ అన్నింటిని జరుపువాఁడును, జరిపించువాఁడును సర్వేశ్వరుఁడే) అని ప్రసాదించియున్నట్లు తాను స్వయముగ నాచరించియు, ఇతరులచే నాచరింపఁజేసియును పోయిన నడవడికలనున్న జ్ఞానవంతులగు పూర్వాచార్యులు నడచుకొనిపోయిన నడవడికలనున్న శాస్త్రమూలమునను ఆచార్యోపదేశాది మూలముననున్న తెలిసికొనియున్న వారగుటంజేసి ఆయా నడవడికలను తలఁచుకొనఁగా తలఁచుకొనఁగాఁ గలుగుననుట.

ఈ యాహేతువులవలనఁగలుగు క్రమమును, దానినిగుఱించి విచారించునట్టి వారి ప్రశ్నను అనువదించుకొనుచు ప్రసాదించుచున్నారు.

(కలుగునట్టి క్రమము) ఇత్యాది. సౌందర్యము అజ్ఞానమును గలుగఁజేయుననఁగా, మనస్సునాకర్షించునది యగుటంజేసి విషయాంతరము నొక్కదానినిగాఁ దెలియనట్లు చేయుట.

కృప వైరాగ్యమును గలుగఁజేయుననఁగా విషయాంతరములను జూచునప్పుడు వాటియెడల జుగుప్సను గలుగఁజేసి కాండ్రించి యుమ్మివేసి పోవునట్లు చేయుట.

ఆచారము భయమును గలుగఁజేయుననఁగా, రుచియున్నప్పటికిన్ని "వారనుష్ఠించిన ప్రకారము చేయనప్పుడు మనకు అనర్థమే ఫలించును" అని తలంచుకొని విషయాంతరములయెడల భయముతోఁ బ్రవర్తించుట. కావున నివి యాపైని గనఁబరచిన క్రమమున గలుగునవి యని తాత్పర్యము.

మూ॥౧౦౪॥ ఇవైయుమ్ ఊఱ్ఱత్తై ప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱదు.

ఇప్పడి త్రివిధ ప్రపన్నర్కళుక్కుమ్ సౌన్దర్యాది త్రయత్తిల్ ఒరోన్ఱు విరక్తిహేతువాకచ్చొల్లు కిఱతుక్కు నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైయుమూఱ్ఱత్తైపఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱదు) ఎన్ఱు. అతావదు «అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్» ఇత్యాదియాల్ ఇవర్కళుక్కుచ్చొన్న ప్రపత్తిహేతుక్కళానవై ఒరోన్ఱినూఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొన్నాప్పోలే, «అழகాలే పిఱక్కుమ్» ఎన్ఱు తుడఙ్గిచ్చొన్న విరక్తిహేతుక్కళాన విషయమ్, ఒరోన్ఱినూఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱతెన్నై. ఇతాల్, భక్తి పారవశ్య ప్రపన్నర్కళుక్కు అరుచిక్కడియాన కృపైయుమ్, అచ్చత్తుక్కడియాన ఆచారానుసన్ధానము ముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యత్తై సాక్షాత్కరిత్తనుభవిక్కుమవర్కళాకైయాలే నడువిழిలే ఎప్పోతుమ్ నెఞ్జుపఱ్ఱికిడక్కైయాల్, విషయాన్తరఙ్గళై యతియాతపడిపణ్ణుమవ్వழగే అవర్కళ్ పక్కలుత్కర్షిత్తిరుక్కుమ్: జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నర్కళుక్కు అజ్ఞానహేతువాన విగ్రహసౌన్దర్యత్తై అర్చావతారత్తిలే కణ్డనుభవిక్కైయుమ్, భయహేతువాన ప్రాక్తన శిష్టాచారానుసన్ధానము ముణ్డాకైయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవనతిన్ కృపైయై ముழுమడై శెయ్తెడుత్త విషయఙ్గళాకైయాలే అరుచిక్కడియాన కృపై అవర్కళ్ పక్కలుత్కర్షిత్తిరుక్కుమ్; అజ్ఞాన ప్రపన్నర్కళుక్కు అర్చావతారత్తిలే కాదాచిత్కమాక విగ్రహసౌన్దర్యానుభవముమ్ అరుచిహేతువాన

మూ॥ ౧౦౪॥ ఇవియును వాటివాటి యాధిక్యముబట్టి చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక.—ఈ ముగ్గురి ప్రపన్నులకును సౌందర్యాదుల మూడింటిలో నొక్కొక్కటి మాత్రమే వైరాగ్యహేతువగుటకుఁ గారణమేదియనిన, తెలుపుచున్నారు.

(ఇవియును) ఇత్యాది. (అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు) ఇత్యాది వాక్యమున వీరి ప్రపత్తికి హేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినవి యొక్కొక్కదాని యాధిక్యమునుబట్టి చెప్పఁబడినవగు చందంబున, ప్రకృతమునను (సౌందర్యముచేఁ గలుగును) అను వాక్యము మొదలుకొని విరక్తిహేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినవియును ఒక్కొక్కదాని యాధిక్యమునుబట్టియే చెప్పఁబడినవి యని యొప్పుంగునది.

కావున భక్తిపారవశ్యము మూలముగ ప్రపన్నులయినవారికి వైరాగ్యమునకుఁ గారణభూతమగు కృపయును, భయమునకుఁ గారణభూతమగునట్టి యాచారానుసంధానమును ఉన్నప్పటికిన్ని భగవంతుని దివ్యమంగళ విగ్రహముయొక్క వైలక్షణ్యము సాక్షాత్కరించి యనుభవించువారగుటంజేసి యీదివ్యమంగళ విగ్రహముయొక్క సౌందర్యమున నెల్లప్పుడును లగించియుండిన మనస్సుగలవారలగుటచే వారి కంతమాత్రము విషయాంతరములఁ దలఁచుకొనకుండఁ జేయునట్టి యీసౌందర్యమే వారివిషయమున నెక్కువగా నుండును.

జ్ఞానాధిక్య ప్రపన్నులకు అజ్ఞానహేతువగు దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యమును అర్చావతారమున సేవించి యనుభవించుటయు, భయహేతువగు శిష్టాచారానుసంధానమును ఉన్నప్పటికిన్ని సర్వేశ్వరుఁడు తనకృపను సంపూర్ణముగ ప్రవహింపఁజేసిన విషయములగుటంజేసి, వైరాగ్యమునకు హేతుభూతమగు కృపయనునది వారియెడల నెక్కువగా నుండును.

అజ్ఞాన ప్రపన్నులకు కాదాచిత్కముగ అర్చావతారమున విగ్రహ సౌందర్యము ననుభవించుటయు వైరాగ్యమునకు హేతువగు కృపయును ఒక మితిగలదై యున్నప్పటికిన్ని, పూర్వులయాచారములనే అనేక సమయములయందు అనుసంధించుకొని పోవుటచే భయహేతువులగు నాయాచార

మూ॥ ౧౦౫॥ అరుచి పిఱక్కైక్కు దోషదర్శన మపేక్షితమాయిరుక్కుమ్

మూ॥ ౧౦౬॥ అతు ప్రధానహేతు వన్ఱు.

క్రమైయుమ్ ఉరుమర్యాదై యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వర్కళాచార్యర్కళైయుమ్ పలకాలమను సన్ధిత్తుక్కొణ్డు పోరుకైయాలే భయహేతువాన అవ్వాచారజ్గళ్ అవర్కళ్ నెఞ్జిలేయూన్ఱి యిరుక్కుమ్, ఇప్పొరుళ్ మత్తైప్పుత్తి ఉకొణ్డే విరక్తిహేతువాక చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు తాత్పర్యమ్.

విషయ వైలక్షణ్యాతిశయత్తాలే విషయాన్తరాజ్ఞానమ్ విళైయవుమ్ కూడుమ్. ఆప్తరాన శిష్టర్కళుడైయ ఆచారాను సన్ధానత్తాలే అవిహిత విషయస్పర్శత్తిల్ అచ్చమ్ విళైయవుమ్ కూడుమ్, అనాదికాల మాశైప్పట్టు మేల్విఴున్దుపోన విషయజ్గళిలే అరుచి పిఱక్కై అఘటితమిఱే; అప్పడిప్పట్ట అరుచిక్కు అవసరజ్గళాలే పిఱక్కైక్కు అపేక్షితాంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అరుచి) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (దోషదర్శనమావతు)- భోగ్యతాబుద్ధ్యా పరిష్వజ్గిక్కైయరోపిత్త దేహమ్, మాంసాసృక్పూయ విణ్మూత్రస్నాయు మజ్జాస్థిసముదాయమాయ్ చర్మావనద్ధమాయ్ దుర్గన్ధయా యిరుక్కుమ్పడియైయుమ్, భోగజ్గళ్ అల్పమాయ్, అస్థిరమాయ్, దుఃఖమిశ్రమాయ్ అనర్థావహమా యిరుక్కుమ్పడియైయుమ్, ప్రత్యక్షాది ప్రమాణజ్గళాలే దర్శిక్కై.

ఆనాల్ అతువో పిఱైన్ఱ యరుచి హేతు వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతు) ఇత్యాదియాల్. (ప్రధానహేతువన్ఱు) ఎన్ఱతు, అతువు మొరుహేతు, ముఖ్యహేతు వన్ఱెన్నపడి.

మూ॥ ౧౦౫॥ వైరాగ్యము గలుగుటకు దోషదర్శన మావశ్యకముగా నుండును

మూ॥ ౧౦౬॥ అది ముఖ్యమైన హేతువు కాదు.

ములు వారిమనస్సున నెలకొని యుండును. ఇట్లు నెలకొని యుండుటనుబట్టి యొక్కొక్కటి యొక్కొక్కదానికి హేతువుగాఁ జెప్పఁబడినది.

విషయ వైలక్షణ్యముయొక్క యాధిక్యమువలన విషయాంతరములు తెలియకుండయును యుండవచ్చును. ఆప్తులగు శిష్టులయొక్క నడవడికల ననుసంధించుకొనుట ¦యనువది శాస్త్రమున విధింపఁబడియుండనట్టి విషయమును (పరదారను స్పృశించు విషయమున భయముఁ గలుగఁజేయు వదిగాను నుండవచ్చును. అనాదికాలముగ నాశపడి పైపైపోఁబడినట్టి (శబ్దాది) విషయములయెడల వైరాగ్యము గలుగుట దుర్లభము కదా!

అవతారిక:—అట్టి వైరాగ్యము సర్వేశ్వరుని కృపవలనఁ గలుగుట కావశ్యక మైనదానిఁ దెలుపు చున్నారు.

(అరుచి) ఇత్యాది. దోషదర్శనమనఁగా, భోగ్యమైనది యనెడి తలంపుతోఁ నాలింగనము చేసి కొనంబడు స్త్రీయొక్క శరీరము మాంస-అసృక్-పూయ-విట్-మూత్ర-స్నాయు మజ్జా-అస్థి సముదాయమై, చర్మముచే మూయఁబడినదై, దుర్గంధముగలదై యుండుటనున్న, భోగ మన్ననో, స్వల్పమై, అస్థిరమై, దుఃఖమిశ్రమై, అనర్థమును గలుగఁజేయునదియై యుండుటనున్న ప్రత్యక్షాది ప్రమాణంబుల మూలముగ గనుఁగొని యనుట.

అవతారిక:—అయితే యదియేనా ? వైరాగ్యము గలుగుటకుఁ గారణమంటివేని తెలుపు చున్నారు.

(అది) ఇత్యాది. అది ప్రధానహేతువు కాదనఁగా, అదియును ఒక హేతువగును కాని, యది ముఖ్యమైన హేతువు కాదనుట.

మూ॥ ౧౦౭॥ అప్రాప్తియే ప్రధానహేతు.

మూ॥ ౧౦౮॥ భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్ గుణమ్ కణ్ణన్ఱు;
స్వరూపప్రాప్తమెన్ఱు.

ఆనాల్ ప్రధానహేతు తానేతెన్న, (అప్రాప్తియే ప్రధానహేతు) ఎన్గిఱార్. (అప్రాప్తియావతు)- భగవదేకభోగ్యమాన స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాతతాయిరుక్కై. ఇత్తాల్, అరుళ్ అరుచిక్కు విశేషక్కుమిడత్తిల్ దోషదర్శనాదికళై ప్పణ్ణువిత్తు విశేషిక్కైయాల్, దోషదర్శనముమ్ అప్రాప్తిదర్శనముమ్ తత్త్వవిత్తుక్కళుడైయ అరుచిక్కు గౌణముఖ్య హేతుక్కళాయిరుక్కుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

“మాత్తాల్ మనమ్ శుళిప్ప” ఇత్యాదిప్పడియే ప్రావణ్యవిషయమాకచ్చొన్న భగవద్విషయత్తిల్ గుణమ్కణ్డిఴికిఱవో పాతి, ఇతువుమ్ దోషమ్కణ్డో విడుకిఱతాకాలోవెన్నిల్, (భగవద్విషయత్తిలిఴికిఱతుమ్ గుణజ్కణ్డన్ఱు) ఎన్గిఱార్. ఆకిల్ ఎత్తాలేయెన్న, (స్వరూపప్రాప్తమెన్ఱు) ఎన్గిఱార్. అతావతు- భగవద్విషయత్తై ప్పఱ్ఱుకిఱతు, అత్తలైయిల్ కల్యాణగుణజ్గళడియాకవన్ఱు, జీవాత్మావుక్కు వకుత్త విషయమెన్ను మత్తాలేయెన్ఱై.

మూ॥ ౧౦౭॥ స్వరూపము కనుకూలమైనది కాకుండుటయే ప్రధానహేతువు.

మూ॥ ౧౦౮॥ భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయును గుణమునుబట్టి కాదు. స్వరూపము కనుకూలమైనది యగుటనుబట్టి

అవతారిక:—ప్రధానహేతువెద్ది? యంటివేని, స్వరూపముతో ననుకూలింపక యుండుటయే ప్రధానహేతువని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది. స్వరూపముతో ననుకూలింపక పోవుటయనఁగా భగవంతునిమాత్రమే భోగ్యముగా ననుభవించువట్టిదియగు నీతని స్వరూపముతో ననుకూలింపకుండుట. కావున కృప వైరాగ్యమును గలుగఁజేయునప్పుడు దోషములఁజూపించి (వైరాగ్యముఁ) గలుగఁజేయుటం జేసి దోషదర్శనమును స్వరూపా ననుకూల్యదర్శనమును తత్త్వవేత్తలగు వారి వైరాగ్యమును (క్రమముగ) ముఖ్యాముఖ్య హేతువులగునని తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—“మాత్తాల్ మనమ్ శుళిప్ప” (తి. ౩. ౧౪) అను తావునఁ జెప్పియున్నట్లు ప్రీతివిషయముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి భగవద్విషయమును గుణమునుబట్టి యవలంబించు చందంబున, ప్రకృతమునను, దీనినిన్ని దోషముఁజూచియే విడుచుచుగని చెప్పిన నేమి? యని యడిగితివేని భగవద్విషయము నవలంబించుటయును గుణమునుబట్టి కాదనియు, అయితే దేనినిబట్టి యంటివేని, స్వరూపముతో ననుకూలించినది యైనందున ననియును తెలుపుచున్నాడు.

అది యెట్లనిన, భగవంతుని యాశ్రయించుటయును వానికిఁగల కల్యాణగుణంబులనుబట్టి కాదు. అయితే యీయాత్మకుఁ దగినట్టి విషయమగుటనుబట్టి యనుట.

మూ॥౧౦౯॥ ఇప్పడి కొళ్ళాదపోతు గుణహీనమెన్ఱు నినైత్తదశైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియుమ్, దోషానుసన్ధాన దశైయిల్ సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్ కూడాతు.

కీఴ్ తామరుళిచ్చెయ్తపడియే అర్థత్తై యఙ్గీకరియాతపోతైక్కు విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు) ఎన్నదు- ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచిక్కు హేతు అప్రాప్తత్తై, భగవద్విషయత్తిల్ రుచిక్కు హేతు ప్రాప్తత్తై యెన్ఱుం కొళ్ళాతే, దోషదర్శనత్తైయుమ్ గుణదర్శనత్తైయుమివఱ్ఱుక్కు హేతువాకక్కొళ్ళుమ్పోతు ఎన్నపడి. (గుణహీనమెన్ఱు నినైత్త దశైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియావతు)- పిరిన్దాల్ తరిక్కమాట్టాతే ఉరుగుమ్ పెరువిడాయ్ప్పట్టుత్తుడిత్తు అమావానిఱ్క, శడక్కవన్దు ముకమ్ కాట్టామైయాలే, గుణహీనమెన్ఱు చిన్తిత్త దశైయిలే, పిన్నైయుమ్ "అవనైయల్లతఱియేన్" ఎన్ఱు అవన్పక్కలిలే అత్యభినివేశత్తై పణ్ణుకై. (దోషానుసన్ధాన దశైయిల్ సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియావతు) - మాతాపిత్రాదికళుమ్ భార్యాపుత్రాదికళుమ్ జ్ఞాతికళుమ్ బన్ధుక్కళుమ్ గృహక్షేత్రాదికళుమాయ్, శబ్దాదిభోగఙ్గళై యనుభవిత్తిరుక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్ దుఃఖబహుళత్వాదిదోషత్తై, ప్రత్యక్షాదికళాలే యఱిన్దనుసన్ధియానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్ అతిలే అభినివేశమ్ నడన్దు శెల్లుకై. ఇవైయిరణ్డుమ్ కూడాతెన్నపడి. — అన్ఱిక్కే, (దోషాను

మూ॥౧౦౯॥ అట్లు కాకున్న, గుణహీనుని తలంచినప్పుడు భగవద్విషయమునం బ్రవర్తించుటయు, దోషముల ననుసంధించుకొన్నప్పుడు సంసారమునం బ్రవర్తించుటయును కూడనివి యగును.

అవతారిక:— ఈపైని గనంబఱచిన ప్రకార మంగీకరింపని పక్షమున సంభవించునట్టి విరోధముం దెలుపుచున్నారు.

(అట్లు) ఇత్యాది. ఇవ్విధముగ గ్రహింపని పక్షమున ననంగా విషయాంతరములయెడల వైరాగ్యము గలుగుటకు హేతువు స్వరూపముతో ననుకూలింపక పోవుటయనియు, భగవద్విషయమున నభిలాష గలుగుటకు హేతువు స్వరూపముతో ననుకూలించి యుండుట యనియు నివ్విధమున గ్రహింపక, దోషదర్శనమును గుణదర్శనమునున్ని వీటికిం గారణములనుగాం గొనుపక్షమున ననుట.

(గుణహీనమైనదని తలంచునప్పుడు భగవద్విషయ ప్రవృత్తి) యనంగా, భగవంతునివిడిచి యుండజాలక మిక్కిలిగా నాయాసపడి కలవరపడుచుండంగా, తక్షణమేవచ్చి సేవసాయింపకందున గుణహీనుండని తలంచినప్పటికిని, తిరిగి వానినితప్ప వేఱొక్కని యెఱుంగననుచు వానియెడల నెక్కువ ప్రీతిగలిగియుండుట.

(దోషానుసంధానదశయందు సంసారమునం బ్రవర్తించుట) యనంగా మాతాపిత్రాదులును, భార్యాపుత్రాదులును, జ్ఞాతులును, బంధువులును, గృహక్షేత్రాదులును ఈరూపముగు శబ్దాదిభోగముల ననుభవించుచుండుటయను సంసారమునందుండు దుఃఖబాహుళ్యమును ప్రత్యక్షాది ప్రమాణముల మూలమునం గనుంగొని దానిం దలంచుకొనుచున్నప్పటికిన్ని అట్టిసంసారముం బ్రేమించుచునే యుండుట. ఈపైని గనంబఱచిన రెండును సంభవింపవని యెఱుంగునది.

దోషానుసంధాన సమయమున సంసారమునం బ్రవర్తించుట యనంగా తత్త్వవేత్తలగు

మూ॥ ౧౧౦॥ ‘‘కొడియవెన్నెఞ్జ మవనెన్రే కిడక్కుమ్’’ ‘‘అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడియన్ఱి నయవేన్’’ ఎన్ఱానిన్ఱార్ కళిత్తే.

స్థానత్తిలేయిల్ సంసారత్తిల్ (ప్రవృత్తియావతు) - తత్త్వవిత్తుక్కళాన మహర్షికళ్ తుడక్కమానార్ సారాసార వివేకవత్తయా విషయదోషానుసన్ధానముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, శాస్త్రవిహితతయా ప్రాప్తమెన్గిఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుకిఱ ప్రజోత్పాదనాదిరూప సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియాకవుమామ్. (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతిలై కూడాతు) ఎన్ఱు విరోధమ్ కాట్టుకైయాలే ఇప్పడికొళ్ళవేణుమెన్ఱు మిడమ్ స్థాపిక్కప్పట్టతు.

గుణహీనమెన్ఱు నినైత్తదశైయిల్ భగవద్విషయ ప్రవృత్తియుణ్డాకక్కణ్డతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొడియవెన్నెఞ్జమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- ‘‘కడియన్’’ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, ‘‘అఱివరుమేని మాయత్తన్’’ ఎన్నుమళవుమ్ స్వకార్యపరన్, పిఱర్ నోవఱియాతవన్, ఒరువర్క్కు మెట్టాతవన్, వఞ్చకన్, దుర్జ్ఞేయస్వభావన్ ఎన్ఱు అవన్ గుణహానియైచ్చొల్లి, ఇప్పడి యిరున్దానాకిలుమ్ అతిలోక క్రూరమాన వెన్నెఞ్జు అవనై యల్లతఱియాతే యిరుక్కుమెన్ఱుమ్; వేమ్బుక్కిట్టు పిఱన్దపుళు అన్దవేమ్బైయే భుజిక్కుమతొழியకరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్ విరుమ్బాతు, అప్పడియే ‘‘కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు’’ ఎన్నుమ్బడి నిరతిశయ భోగ్యనాన నీతానే వేమ్బుపోలే విరసనానవన్ఱుమ్, త్వద

మూ॥ ౧౧౦ ॥ ‘‘కొడియవెన్నెఞ్జమ్ అవన్ ఎన్ఱే కిడక్కుమ్’’ అనియు, ‘‘అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడి యన్ఱినయవేన్’’ అనియును ప్రసాదించినారు గదా!

మహర్షులు మొదలగువారు సారాసార వివేకముగల వారగుటచే శబ్దాది విషయములకుఁగల దోషములు వారితలంపుకు వచ్చుచున్నప్పటికిన్ని శాస్త్రముచే విధింపఁబడినందున ననుకూలమైనది యనుతలంపు గలుగుటచే ప్రజోత్పాదనరూపమగు సంసారమునఁ బ్రవర్తింపవచ్చును. ఈపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము స్వీకరింపని పక్షమున, భగవద్విషయమునఁ బ్రవర్తించుటయు, సంసారమునఁ బ్రవర్తించుటయును సంభవింపవనుచు విరోధముఁ జూపించుటచే నివ్విధముననే స్వీకరింపవలయునని స్థాపింపఁబడినది.

అవతారిక:—భగవంతుఁడు గుణహీనుండని తలంచుచునే వారల యా భగవంతునినే యాశ్రయించుట యెవరియెడల చూడవచ్చునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(కొడియవెన్నెఞ్జమ్) ఇత్యాది. నమ్మాళ్వారులు ‘‘కడియన్’’ (తి. వా. ౫. ౩. ౫) అనునది మొదలుకొని ‘‘అఱియవరుమేని మాయత్తన్’’అనువరకును ‘‘భగవంతుఁడు స్వకార్యపరుఁడు, ఇతరుల కష్టములఁ దెలియనివాఁడు, ఒకరికిని కొనివాఁడు, వంచకుండు,దుర్జ్ఞేయ స్వభావుఁడు’’ అని యివ్విధమున వానిగుణలోపమునుగుఱించి చెప్పి, ‘‘సర్వేశ్వరుం డిట్టివాఁడుగానున్నను,లోకాతీతముగ క్రూరమైనదియగు నామనస్సు వానినితప్ప వేఱొక్కదాని నెఱుఁగదు.’’ అనియు వేపచెట్టు ననుభవించుటకుగాను జన్మించినట్టి పురుగు ఆ వేపచెట్టునే భుజించునే తప్ప చెరుకును కంటితోనైనను చూచి ప్రేమింపనట్లు, ‘‘కడల్ మల్లై కిడన్దకరుమ్బు’’ (తి. మొ. ౭. ౧. ౪) (పాలసముద్రమున శయనించి యుండువాఁడును; చెరుకువలెనే భోగ్యమైనవాఁడును) అన్నట్లు నిరతిశయభోగ్యవస్తువగు నీవే వేపచెట్టువలెనె (ఒకవేళ)విరసమైన వాఁడవైనను నీకుతప్ప వేఱొక్కనికి శేషభూతుండను కాతగనట్టి నేను నాకు స్వరూపప్రాప్తములగు నీయొక్క శ్రీపాదములను

మూ॥ ౧౧౧॥ గుణకృత దాస్యత్తిలుజ్కాట్టిల్ స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమితే ప్రధానమ్.

మూ॥ ౧౧౨॥ అనసూయైయెక్కు ప్పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయై స్మరిప్పతు.

నత్యార్హ శేషభూతనాననాళ్, ఎనక్కు వకుత్తశేషియాన ఉన్ తిరువడికళై యొழియ “అన్ఱైప్పడేళ్” ఎన్ఱుమ్ మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళరుళిచ్చెయ్యా నిన్ఱార్కళిఱే యెన్నై.

“గుణైర్దాస్య ముపాగతః” ఎన్ఱారుమిళైయపెరుమాళరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (గుణకృతదాస్యమావతు)- అవన్ గుణజ్గళుక్కు త్తోఱ్ఱు అడిమైయాయి యిరుక్కై; (స్వరూప ప్రయుక్తమాన దాస్యమావతు)- శేషత్త్వైక నిరూపణీయమాన తన్ స్వరూపత్తై ప్పార్త్తు అడిమైయాయిరుక్కై. స్వరూప మిప్పడి యిరున్దాలుమ్, గుణాధిక విషయమాకైయాలే గుణకృతదాస్యముమ్ ఇవ్విషయత్తిలే యనువర్త్తియానిఱ్కుమ్; అకైయిఱే శేషత్త్వైకనిరూపకరాన ఇళైయపెరుమాళ్ ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతుమ్. ఆనాలుమ్ గుణకృత దాస్యమానతు ఔపాధిక మాకైయాలే అప్రధానమాయ్, మఱ్ఱైయతు నిరుపాధికమాకైయాలే ప్రధానమాయిరుక్కుమ్; అత్తైప్పఱ్ఱవిఱే తత్ప్రాధాన్య ప్రసిద్ధితోఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇవ్వర్థత్తుక్కు సంవాదమాక ప్పిరాట్టి వార్త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (అనసూయైయెక్కు)

మూ॥ ౧౧౧॥ గుణములను నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యముకంటెనున్ను స్వరూపమును నిమిత్తీకరించుకొనియుండునట్టి దాస్యము గదా! ప్రధానమైనది.

మూ॥ ౧౧౨॥ అనసూయకు పిరాట్టి సాయించినవార్తను అనుసంధించుకొనునది.

తప్ప వేఱొక్కదానిని ఆశింపను” అనియు నిట్లు ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేని జ్ఞానానందమును లభించియుండిన వారలగు ఆళ్వారులు ప్రసాదించి యున్నారు గదా ! యనుట.

అవతారిక:—“గుణైర్దాస్యముపాగతః” (రా. కి. 3. ౭౧౨) (గుణములనుబట్టి దాసుండనయితిని) అని సాయించినవారున్ను (లక్ష్మణస్వామివారు) లేరా?యింటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(గుణములనునిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యముకంటెను) ఇత్యాది. గుణములను నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యమనఁగా, వానికల్యాణగుణములకు వశపడిపోయి వానికి దాసుండగుట.

స్వరూపమును నిమిత్తీకరించుకొనియుండు దాస్యమనఁగా శేషత్వమునుబట్టి తెలియఁదగినదియగు తనస్వరూపమును యనుసంధించుకొని యందుమూలముగా వానికి శేషభూతుఁడగుట. స్వరూపమువాస్తవమునకు ఇట్టిదియే యైనను, గుణములతో నిండియుండునది యగుటచే గుణములను బట్టి యుండుదాస్యమున్ను ఈతావున అనువర్తించుచుండును కావుననే శేషత్వ ప్రధానులగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారట్లు సాయించియున్నారు.

అయినను గుణములనుబట్టియుండునట్టి దాస్యము వేఱొక్కదానిని నిమిత్తీకరించుకొనియుండునదిగాన అప్రధానమైనదై, తక్కినది యట్లు వేఱొక్కదానిని నిమిత్తీకరించుకొని వచ్చినది కాకపోవుటంజేసి ప్రధానమైనదిగా నుండును. ఈ హేతువునుబట్టి యిది ప్రధానమైనదియని తోఁచియే శ్రీ పిళ్లై లోకాచార్యులవారు మూలమున నట్లు సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈ విషయమునకు ఉపోద్బలకముగాను పిరాట్టియొక్క వార్తను ఉదహరించుచున్నారు.

(అనసూయకు) ఇత్యాది. అత్రిమహర్షియొక్క యాశ్రమమున, శ్రీరామచంద్రుండు వేంచేసి

మూ॥ ౧౧౩॥ భగవద్విషయ ప్రవృత్తి పిన్నై శేరుమో వెన్నిల్; అతుక్కడి

ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- అత్రిభగవానాశ్రమత్తిలే పెరుమాళ్ ఎళున్దరుళి మహర్షియోడే మనువర్త్తిత్తరుళిన వనన్తరమ్, తత్పత్నియాన అనసూయైయై ప్పిరాట్టి శేవిత్తనన్తరం తిరుక్కైయై వళవిలే, అవళ్ పిరాట్టియైప్పార్త్తు ‹‹బన్ధుజనత్తైయు మభిమానత్తైయు మైశ్వర్యత్తైయుమ్ విట్టు ప్పెరుమాళ్ పిన్నే కాట్టిలేపోన్దవితు దైవయోగత్తాలే ఉమక్కు నన్ఱాకక్కూడిత్తు, నగరస్థనాకిలుమామ్, వనస్థనాకిలుమామ్, నల్లవనాకిలుమామ్, తీయవనాకిలుమామ్. స్త్రీకళుక్కు దైవమ్ భర్త్తావే కిడీర్, నీరిప్పడి యెప్పోతుమ్ పెరుమాళ్ విషయమాక అనుకూలిత్తుప్పోరుమ్” ఎన్న; పిరాట్టి అజ్జిత్తుక్కవిళ్త్తలై యిట్టిరున్దు, ‹‹ఎనక్కు ప్పెరుమాళ్ పక్కల్ భావబన్ధమ్ స్వతః ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్ తాఙ్ గుణాధికరా యిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయ భావబన్ధత్తై గుణనిబన్ధనమెన్ఱిరుప్పర్కళ్ నాట్టార్, అవ్వాశ్రయత్తై గుణఙ్గళోడు వ్యతిరేకిత్తు క్కాట్టవొణ్ణామైయాలే నానవర్ పక్కలిలు క్కుమిరుప్పై యఱివిక్క ప్పెఱుకిఱిలేన్; అవర్ గుణహీనరుమాయ్ విరూపరుమానవన్ఱుమ్ నానవర్ పక్కలిప్పడి కాణుమిరుప్పతు” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్త వార్త్తై.

ఇప్పడి స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమే ప్రధానమాకిల్, శేషి శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కుమ తొழియ, అనన్యోపాయత్వాదికళ్ కులైయుమ్బడి అవ్విషయత్తైక్కుఱిత్తుప్పణ్ణుకిఱ స్వప్రవృత్తి శేరుమో వెన్గిఱ శఙ్కైక్కురై యనువదిక్కిఱార్, (భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఇత్యాదియాలే. అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్. (అతుక్కడిప్రావణ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ప్రావణ్యమావతు- అతిమాత్రస్నేహమ్. అన్ద

మూ॥ ౧౧౪॥ భగవంతునివిషయమున వీనిప్రవర్త్తన మనుకూలించునా? యంటివేని

యుండి యామహార్షికి దండప్రణామంబు లాచరించిన తరువాత, వారి భార్యయగు అనసూయాదేవికి శ్రీ సీతాపిరాట్టి దండముసమర్పింపగా, ఆమె పిరాట్టినిజూచి ‹‹బంధుజనులను, అభిమానమును, ఐశ్వర్యమునున్ను విడిచి శ్రీరామచంద్రునితోఁగూడ యీ యరణ్యమధ్యమున సంచరించుట మీకు దైవయోగమువలన బాగుగా లభించినది. నగరమునయుండినను, వనమునయుండినను, మంచివాఁడైనను, చెడ్డవాఁడయినను, స్త్రీలకు దైవము భర్త్రయే సుమీ” మీరు ఎల్లకాలమును ఇవ్విధముననే శ్రీరామచంద్రుని విషయమున ప్రవర్త్తించునది” అని యిట్లుచెప్పఁగా నంతట శ్రీ సీతాపిరాట్టి లజ్జపడి తలవంచుకొని యిట్లు సెలవిచ్చినదాయెను — ‹‹ శ్రీరామచంద్రుని విషయమున నాకుఁగల భావబంధము స్వతస్సిద్ధముగానే యున్నప్పటికిన్ని, వారు గుణపరిపూర్ణులగుటంజేసి నా భావబంధము వారి గుణములను బట్టియుండునది యని లోకులు తలంచుదురు. (వారెప్పుడును గుణవంతులుగనే యుండుటంజేసి) నా యాశ్రయణమునకు (గుణరహితమైన కాలమెద్దియు లేదుగాన) దానిని గుణములనుండి వేరుగాఁజూపింప జాలకున్నాను. వారొకవేళ గుణహీనులుగాను విరూపులుగాను నున్నప్పటికిన్ని వారియెడల నేను ఇవ్విధముననే నడచుకొనెదను సుమీ ” అని శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క శ్రీ సూక్తిని యీతావున ననుసంధించుకొనునది.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూపమునుబట్టి యుండునట్టి దాస్యము ప్రధానమైనదియగు పక్షమున, శేషియగు సర్వేశ్వరుండు చేసిన ప్రకారము చూచి యూరకుండుటయే తప్ప, అనన్యోపాయత్వాదులకు భంగము వచ్చునట్లు, ఆ విషయమును గురించి చేయునట్టి స్వప్రయత్నాదులు స్వరూపములో ననుకూలించినవియా ? యంటివేని (భగవంతునివిషయమున) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బలుకుచున్నారు. ఈవిషయమునఁ గలిగిన శంకను (దానికిఁగారణము) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ బరిహరించుచున్నారు.

ప్రావణ్యమ్; అతుక్కడి సమ్బన్ధమ్; అతుతానౌపాధికమన్ఱు; సత్తాప్రయుక్తమ్.

మూ ॥ ౧౧౪ ॥ అద్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్.

అతుకులైయామైక్కాక వరుమవైయెల్లా మవర్జనీయఙ్గళుమాయ్

ప్రావణ్యత్తుక్కడి విషయత్తైలక్షణ్యమన్ఱోవెన్న, (అతుక్కడిసమ్బన్ధమ్) ఎన్గిఱార్. సమ్బన్ధమావతు-శేషశేషిభావమ్. అతుతాన్ గుణకృతమాయుమ్ వారాతోవెన్న (అతుతానౌపాధికమన్ఱుసత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్గిఱార్. (సత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్నతు-ఇవ్వాత్మావినుడైయ సత్తైయేపిడిత్తుళ్ళతొన్ఱెన్గై.

ఇత్తాల్, కీళ్ ప్రశ్నిన శఙ్కైక్కు ప్పరిహారమానతేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ వాక్యత్రయత్తాలే, అద్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్) ఎన్నతు-అప్పడిప్పట్ట సత్తైతాన్ స్వప్రయుక్త సమ్బన్ధమడియాక వరుకిఱ ప్రావణ్యకార్యమాన భగవదనుభవ మిల్లాతపోతు క్షణకాలముమ్ నిల్లాతెన్నపడి (అతుకులైయామైక్కాక వరుమవైయెల్లా మవర్జనీయఙ్గళుమాయ్ ప్రాప్తఙ్గళుమా యిరుక్కుమ్) ఎన్నతు- అద్దసత్తై యాళియామైక్కు ఉప్పాక వరుకిఱమడలెడుక్కై ముతలాన సకల ప్రవృత్తికళుమ్, భగవదనుభవ మొళియ తరిప్పిల్లామైయాలే, తవిరవో

మూ॥ దానికిఁగారణ మావిషయమునఁ బ్రీతి. దానికిఁగారణము సంబంధము.

అది యౌపాధికము కాదు. సత్తనుబట్టి యుండునది.

మూ॥౧౧౪॥ఆసత్తయనునది ప్రీతిమూలకమగు అనుభవము లేనియెడల చెడిపోవును.

అది చెడిపోకుండుటకుగాను తటస్థించు నవియన్నియును అవర్జనీయములును,

ప్రావణ్యమనఁగా నెక్కువ ప్రేమము.

అవతారిక:—అట్టి ప్రావణ్యమునకుఁ గారణము విషయవైలక్షణ్యము కాదా? యంటివేని, దానికిఁ గారణము సంబంధమని తెలుపుచున్నారు.

సంబంధమనఁగా, శేషశేషి భావసంబంధము. అనఁగా ఈ జీవుఁడు శేషభూతుఁడు భగవంతుఁడు శేషియనెడి సంబంధము.

అవతారిక:—అది గుణములను బట్టియుండునది కాదా యంటివేని, యది గుణరూపమగు వేఱొక్కదాని నపేక్షించి యుండునది కాదు. అయితే యది యాత్మయొక్క సత్తను బట్టియుండునది (జన్మసిద్ధమైనది) యని తెలుపుచున్నారు.

సత్తనుబట్టి యుండునదియనఁగా, ఈ యాత్మయొక్క యునికితోనే యుండునది యనుట.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు గొనివచ్చినశంకకు పరిహారమెద్దియంటివేని, రాఁబోవు మూఁడు వాక్యములచేఁ దెలుపుచున్నారు.

అట్టి సత్తయనునది భగవంతుని విషయమున నతనికిఁగల ప్రీతియొక్క ఫలమగు భగవదనుభవము లేనప్పుడు చెడిపోవుననఁగా, అట్టి సత్తయనునది స్వమూలమగు సంబంధమును గారణముగాఁ గొని యుండునట్టి ప్రీతికి ఫలమగు భగవదనుభవము లేకుండినట్లయినచో, క్షణకాలమైనను నిలువఁజాలదు అనుట.

(అది చెడిపోకుండుటకుఁగాను సంభవించునట్టివి యన్నియును, అవర్జనీయములును, స్వరూపానుకూలములునుగా నుండును.) అనఁగా నిట్టి సత్త చెడిపోకుండుటకుఁ దగినట్లు యీతఁడు చేయునట్టి (కాటి మట్టునై సవారిచేయుట మొదలగు) ప్రయత్నము లన్నియును భగవంతుని యనుభవింపక ప్రాణములను ధరించియుండ జాలనివారగుటచే వదలుకొనెద ననుకొన్నను వదలి

మూ॥ ప్రాప్తంగళు మాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాలే భగవద్విషయ ప్రవృత్తి శేరుమ్.

ముతల్ప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

శ్రీపిళ్లై లోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

మెన్తాలుమ్ తవిరప్పోకాతవైయుమాయ్, ఎల్లామ్ శేషికృతిశయ కరఙ్గళాకైయాలే స్వరూప ప్రాప్తఙ్గళుమా యిరుక్కుమెన్నపడి. (ఆకైయాలే భగద్విషయ ప్రవృత్తి శేరుమ్) ఎన్ఱు ఉక్తత్తై హేతు వాక్కిక్కొణ్డు, ప్రకృతశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్తు త్తలైక్కట్టుకిఱార్.

ముతల్ ప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

మూ॥ స్వరూపప్రాప్తములునయి యుండును. కావున భగవంతుని విషయమున నీతని ప్రవర్తనము అనుకూలించును.

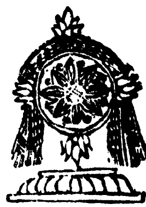
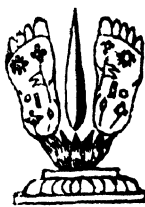
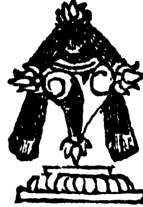

పోనివై యన్నియును శేషియగు సర్వేశ్వరుని కొక యతిశయముం గలుగంజేయునవియగుటంజేసి, స్వరూపములో ననుకూలించునవియై యుండునవి యనుట. కావున నీతండు భగవద్విషయమున నొనర్చు ప్రయత్నములును స్వరూపములో ననుకూలించునని యెఱుంగునది.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానద్యుత్తరవాహినీతీరస్థ బన్దవిరామక్షేత్రాపరనామక శ్రీవైకుంఠ పురవాస్తవ్య, శ్రీమదలర్మేల్మంగానమేత శ్రీవేఙ్కటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపక కైఙ్కర్య ధురంధర, శ్రీమద్వాధూలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పన్ ప్రణతార్తి హరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపెరరుళాళ రామానుజయతివర పరమాను గ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథ తత్త్వార్థ,వాధూల కులతిలక వేంకటాచార్య రంగమాంబాతనూజ కావ్యరత్న, వేదాన్తరత్న, వేదాన్తతీర్థ, వేదాన్తవాచస్పతీ త్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారద శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త కందాడై. శేషాచార్యప్రణీతంబగు శ్రీవచనభూషణాంధ్రవ్యాఖ్యానమున ప్రథమప్రకరణము.

శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.
పెరియజీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాంధ్రి ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

ద్వితీయ ప్రకరణమ్.

౧౧౫॥ మూ॥ ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు;
స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు.

ఇతరవిషయ పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ భగవద్విషయ పరిగ్రహత్తుక్కుమ్, ప్రధానహేతుక్కళ్ శొన్న తౌత్తార్ కీழ్; ఇప్ప ప్రసఙ్గత్తిలే ఇతరోపాయ పరిత్యాగత్తుక్కుమ్ ప్రధానహేతు విన్న తెన్నిఱార్ మేల్, (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ప్రాపకాన్తరఙ్గళావన - ప్రపత్త్యుపాయత్తై యొழిన్ద ఉపాయఙ్గళ్ ;(అజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు) ఎన్ఱతు- అవఱ్ఱై యఱిగైక్కుమ్ అనుష్ఠిక్కైక్కుమీడాన జ్ఞానశక్తికళిల్లామై, తత్త్యాగత్తుక్కు ప్రధానహేతు వన్ఱెన్నపడి. (స్వరూప విరోధమే ప్రధానహేతు) ఎన్ఱతు- భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాతెన్ను మతునే

మూ॥ ౧౧౫॥ ఉపాయాంతరమును బరిత్యజించుటకుఁగారణము అజ్ఞానాశక్తులుకావు
స్వరూపముతో విరోధించియుండుటయే ప్రధానహేతువు.

అవతారిక:— విషయాంతరములఁ బరిత్యజించుటకును భగవద్విషయమును స్వీకరించుటకును ప్రధానహేతువు లివ్వి యని ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఈసందర్భమున నుపాయాంతరమును బరిత్యజించుటకు హేతువిద్దియని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయాంతర పరిత్యాగమునకు) ఇత్యాది. ఉపాయాంతరములనఁగా ప్రపత్త్యుపాయముకంటె నితరములగు ఉపాయములు.

(అజ్ఞానాశక్తులుకావు) అనఁగా వాటిఁదెలిసికొనుటకును అనుష్ఠించుటకును కావలసిన జ్ఞానశక్తులులేకుండుట యనునది వాటిఁబరిత్యజించుటకు హేతువు కాదనుట.

(స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతువు) అనఁగా భగవంతునికి అత్యంతము పరతంత్రుఁడుగా నుండుట యనెడి స్వరూపముతో ననుకూలించియుండక పోవుటయే ముఖ్యకారణమనుట.

మూ॥ ౧౧౬॥ ప్రాపకాన్తరమ్ అజ్ఞర్క్కుపాయమ్.

మూ॥ ౧౧౭॥ జ్ఞానికళుక్కపాయమ్.

మూ॥ ౧౧౮॥ అపాయమాయిరుక్కిఱతు స్వరూపనాశకమాకైయాలే.

ముఖ్యహేతువెన్నపడి. ఇత్తాల్ "అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొన్న అజ్ఞానాశక్తికళ్ ముఖ్యహేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు. అజ్ఞానాశక్తికళడియాక విడిల్, జ్ఞానశక్తికళుణ్డాకిల్ పరిగ్రాహ్యమామిత్తే; స్వరూపవిరోధమెన్ఱు విట్టాలిత్తే మఱువలిడాతొఴివతు.

ఇప్పడి ప్రాపకాన్తరత్తై విరోధియెన్ఱు తళ్ళలామో, అతువుమ్ మోక్షోపాయమాయ్ అన్ఱో పోరుకిఱతు, అతుపిన్నై ఆర్క్కుపాయమెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాపకాన్తరమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అజ్ఞర్క్కుపాయమ్) ఎన్ఱతు-స్వరక్షణే స్వయత్నగన్ధాసహమాన స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి దర్శిక్కైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కుపాయమాయిరుక్కుమెన్నపడి.

ఆనాల్ జ్ఞానికళుక్కు ఇతు ఎజ్జనేయెన్న, (జ్ఞానికళుక్కపాయమ్) ఎన్గిఱార్. అతావతు-స్వరూప యాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయవర్కళుక్కపాయమాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇవర్కళుక్కితు అపాయమావానేన్నెన్న, (అపాయమాయిరుక్కిఱతు స్వరూపనాశకమాకైయాలే) ఎన్గిఱార్. స్వరూపమావతు-అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్; ఇతుక్కు స్వయత్నరూపమాన ఇతు నాశకమిత్తే.

మూ॥ ౧౧౬॥ ఉపాయాంతరము అజ్ఞానులకు ఉపాయము.

మూ॥ ౧౧౭॥ జ్ఞానులకు అపాయము.

మూ॥ ౧౧౮॥ అపాయమగుటకుఁ గారణము స్వరూపనాశకమగుట.

ఈపైని చెప్పినదానివలన (అజ్ఞానముచే ప్రపన్నులు) (వా. ౪౩) అను వాక్యమునఁ జెప్పఁబడినట్టి యజ్ఞానాశక్తులు ముఖ్యహేతువులు కావని తెలుపఁబడినది. అజ్ఞానాశక్తులను హేతువులనుగాఁ గొనినపక్షమున జ్ఞానశక్తులున్నచో (ఉపాయాంతరములు) స్వీకరింపఁదగినవను మాట వచ్చును. అవి స్వరూప విరుద్ధములని చెప్పినపక్షముననే మరల వాటి నవలంబించుట కెంతమాత్రము నవకాశము లేకుండును.

అవతారిక:— ఇట్లు సాధనాంతరమును విరోధినిగా భావించి త్రోసివేయవచ్చునా? అదియును మోక్షోపాయముగాను కదా గ్రహింపఁబడుచున్నది. అట్లయినచో, అది యెవరికిగాను ఉపాయమగును? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాపకాంతరము) ఇత్యాది. (అజ్ఞులకు ఉపాయము) అనఁగా స్వరక్షణము విషయమై స్వప్రయత్నమును గంధమాత్రమైనను సహింపకుండుటయనెడి స్వరూపమును సరిగా తెలిసికొనుటకుఁ గావలసిన జ్ఞానములేనివారల కది యుపాయముగా నుండుననుట.

అవతారిక:— జ్ఞానులవిషయమై యది యెట్టిదిగానుండునంటివేని యది జ్ఞానులకపాయమని తెలుపుచున్నారు. అనఁగా స్వరూప యాథాత్మ్యము నెఱింగినవారి కది యపాయముగానుండుననుట.

అవతారిక:— వీరికది యపాయమేల యగునంటివేని యందులకుఁ గారణము అది వారి స్వరూపమును నశింపఁజేయునదియగుటయే యని తెలుపుచున్నారు. ఏలననఁగా:— అత్యన్తపారతంత్ర్యము స్వరూపము. స్వయత్నరూపమైనది దీనిని నశింపఁజేయునది కదా!

౧౧౯॥ మూ॥ “నెఱికాట్టి నీక్కుతియో” ఎన్ఱు నిన్ఱతిత్తే.

౧౨౦॥ మూ॥ “వర్తతే మే మహద్భయం” ఎన్గైయాలే భయజనకమ్;

“మాశుచః” ఎన్గైయాలే శోకజనకమ్.

తదపాయత్వత్తై జ్ఞానినామగ్రేసరరాన ఆழ்వార్ పాశురత్తాలే ఎழிప్పిక్కిఱార్, (నెఱి కాట్టి)ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- ఉన్నై వరయుమ్ ఉపాయత్తైక్కాట్టి ఉన్పక్కలిల్ నిన్ఱు మగన్ఱుప్పార్క్కిఱాయో వెన్గైయాలే, ప్రాపకాన్తరాపాయత్వమ్ సిద్ధమిఱే యెన్గై. నీక్కుకై యావతు - పరతన్త్రమాన వస్తువై స్వతన్త్రకృత్యమాన ఉపాయానుష్ఠానత్తిలే మూట్టిత్తనక్కు వేలాక్కుకైయిఱే.

ఇతినుడైయ స్వరూపనాశకత్వప్రయుక్తమాన దూషణవిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వర్తతే) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - “కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్” ఎన్ఱు ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యమాన కాలదేశదేహవిషయమాకవుమ్, ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ తఙ్గళ్ విషయమాకవుమ్ ఎనక్కు మహాభయమ్ వర్తియానిన్ఱతెన్గైయాలుమ్; ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్ అర్జుననుక్కు శోకమ్ పిఱక్క, స్వ

౧౧౯॥ మూ॥ “నెఱికాట్టి నీక్కుతియో” అని నమ్మాళ్వారులు సాయించియున్నారు గదా!

౧౨౦॥ మూ॥ “వర్తతేమే మహద్భయమ్” అనుటచే ఉపాయాంతరము భయముఁ గలుగఁజేయునది.

“మాశుచః” అనుటచే ఉపాయాంతరము దుఃఖమును గలుగఁజేయునది.

అవతారిక:—అది యపాయమగుటను జ్ఞానులలో నగ్రేసరులగు శ్రీనమ్మాళ్వారుల పాశురమును నుదహరించి తెలుపుచున్నారు.

(నెఱికాట్టి) ఇత్యాది. అనఁగా నీకంటె వేఱొక్క యుపాయముఁ జూపించి నీవద్దనుండి విడదీయుటకుఁ బ్రయత్నించుచున్నావా? అని సాయించియున్నందున ఉపాయాంతరముఅపాయమగుట సిద్ధమగుచున్నది గదా! యనుట. (నీక్కుకై) యనఁగా పరతంత్రమగు వస్తువును స్వతంత్రకృత్యమగు ఉపాయాంతరానుష్ఠానములోఁ బ్రవేశపెట్టి తననుండి వేఱుపఱచుట.

అవతారిక:—ఇది స్వరూపమును నశింపఁజేయునది యగుటనుగుఱించినవి యగు దూషణములను “వర్తతే” ఇత్యాది వాక్యద్వయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

“కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయం” (ఓభగవంతుఁడా! అన్ని వేళలను, అన్ని దిక్కులను, శరీరమునందును, సాధనము విషయమునను నాకు గొప్ప భయముగలదు.) అనుటచే ఉపాయాంతరానుష్ఠానమునకుఁ గావలసిన కాలము, దేశము, శరీరము వీటి విషయమునను, మరియు ఉపాయాంతరముల విషయమునను నాకు ఎక్కువ భయముగలుగుచున్నది యని తెలిపియుండుటంజేసియు, ఉపాయాంతరమును గుఱించి వినిన పిమ్మట, అర్జునునికి దుఃఖము కలుగఁగా, శ్రీకృష్ణభగవానులు స్వరూపానురూపము

౧౭౧॥ మూ॥ ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు ఏతత్ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధికూడాతు.

రూపాను గాపాపాయత్తై యుపదేశిత్తు, ‹‹మాశుచః›› ఎన్ఱు శోకాపనోదనమ్పణ్ణి యరుళుకైయాలున్, స్వరూపవిరోధియాన ప్రాపకాన్తరమ్ జ్ఞానికళుక్కు భయజనకముమాయ్ శోకజనకముమాయిరుక్కుమెన్నై.

శిష్యచ్ఛన్నపడియే అర్థత్తైయఙ్గీకరియాతవళవిల్ (వరున) విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్, (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱతు - స్వరూపనాశకమెన్ఱు కొళ్ళాతపోతెన్ఱపడి. (ఏతత్ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధి కూడాతు) ఎన్ఱతు - ‹‹ సకృదేవహి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరమ్ । ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేనయా । అపాయసమ్ప్లవేసద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్ర యత్పునః శరణం వ్రజేత్ । ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవహి›› ఎన్ఱు ప్రపన్ననానవనుక్కు ప్రామాదికమాక ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తి వన్దకాలత్తిల్, అపాయప్రవృత్తియిల్ పోలే పునః ప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తత్తై విధిక్కక్కూడాతెన్నై. పునః ప్రపదనమావతు - పూర్వప్రపదనస్మరణమ్; పునః ప్రయోగమన్ఱు.

౧౭౧॥ మూ॥ ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షమున ఉపాయాంతరమునఁ బ్రవర్తించునప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపకుండవలసి వచ్చును.

నుపాయమును గురించి యుపదేశించి ‹‹మాశుచః›› ‹‹దుఃఖింపకుమా!›› యని యోదార్చియుండుటంజేసియును స్వరూపవిరోధియగు నుపాయాంతరము జ్ఞానులకు భయమును గలుగఁ జేయునదియు, దుఃఖముఁ గలుగఁజేయునదియు నగునని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఈ పైనిచెప్పిన ప్రకారము ఈవిషయము నంగీకరింపనిపక్షమునఁ గలుగు దోషముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షమున) ఇత్యాది. ఇట్లు గ్రహింపనిపక్షము ననఁగా ఉపాయాంతరము స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టిదియని గ్రహింపనిపక్షముననని యర్థము. ఉపాయాంతరమునఁ బ్రవర్తించు విషయమున ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపకుండవలసివచ్చును. అనఁగా ‹‹సకృదేవ హిశాస్త్రార్థః కృతోఽయంతారయేన్నరం ఉపాయాపాయసంయోగేనిష్ఠయాహీయతేనయా. అపాయసంప్లవేసద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్రయత్పునఃశరణం వ్రజేత్ ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవహి›› ఈ ప్రవత్తిరూపమగు శాస్త్రవిషయము నొక్కతూరి యనుష్ఠించిన మాత్రమున నదియీనరుని సంసారమునుండి తరింపజేయును. శాస్త్రమున నుపాయముగా విధింపఁబడినట్టి కర్మజ్ఞానభక్తిరూపమగు నుపాయానుష్ఠానముతోఁగాని శాస్త్రమున నింద్యములుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి చౌర్యాద్యపాయములతోఁగాని సంబంధము గలుగునప్పుడే యీనిష్ఠ చెడిపోవును, అపాయముతో సంబంధము గలుగునప్పుడు వెంటనే ప్రాయశ్చిత్తము ననుష్ఠింపవలయును. ఈవిషయమున ప్రాయశ్చిత్త మనఁగా తిరుగ శరణాగతి నొనర్చుటయే. కర్మజ్ఞానభక్తుల నుపాయముగాఁ గొనుపక్షమునను ఇదియే ప్రాయశ్చిత్తము›› అని చెప్పియున్నట్లు ప్రపన్నుఁడగు వాఁడు ప్రమాదవశమున ఉపయాంతరానుష్ఠానమునఁ

మూ॥ ౧-౨-౨॥ తిరుక్కురుగైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ పణిక్కుమ్బడి - "మదిరాబిన్దు మిశ్రమాన శాతకుమ్భమయ కుమ్భగతతీర్థసలిలమ్పోలే

ఇప్పడి స్వరూపనాశకమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై అభియుక్త వచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్. (తిరుక్కురుగైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. తిరుక్కురుగైప్పిరాన్ పిళ్ళానాకిఱార్, సర్వజ్ఞరాన భాష్యకారర్ తిరువడికళిలే సేవిత్తు తదభిమతవిషయమాయ్ సకలశాస్త్రజ్ఞరాయుమ్ మారాయ్నిన్ఱతియుమ్ తిరుక్కు మహారాకైయాలే ఆప్తతమరాయిరుక్కుమవరిఱే. (పణిక్కుమ్బడి) ఎన్ఱతు - అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకారమెన్ఱపడి. (మదిరై యావతు) అత్యన్తనిషిద్ధద్రవ్యమాయ్ స్వస్పర్శలేశముళ్ళ వస్తుక్కళైయుమ్ తన్నైప్పోలే నిషిద్ధమాక్కుమతిఱే; ఇత్తై అహఙ్కారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక్కుకైయాలే అతినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వముమ్, తత్స్పర్శలేశముళ్ళ వస్తువుమ్ తద్వన్నిషిద్ధమెన్ఱ్ ఇదముమ్ తోన్ఱుకిఱతు. (శాతకుమ్భమావతు) సువర్ణమ్. (తన్మయకుమ్భమ్) ఎన్ఱతు - ఉళ్ళు ద్రవ్యాన్తరమాయ్ సువర్ణమ్ మేల్ పూచ్చాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే, అతుతానే ఉపాదానమాకప్పణ్ణిన కుడమెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ పాత్రశుద్ధి సొల్లుకిఱతు. (తద్గ

మూ॥ ౧-౨-౨॥ తిరుక్కురుగైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అనువారు చెప్పినట్లు "మదిరాబిందు మిశ్రమమై (సారాయిబొట్టుతోఁగలిసియుండి) బంగారపుబిందెలోనుండు పుణ్యతీర్థజలము వంటిది

ప్రవర్తించునప్పుడు, అపాయములగు చౌర్యాది దుష్కార్యములందుఁ బ్రవర్తించునప్పుడు వలెనే ప్రపత్తిరూపమగు ప్రాయశ్చిత్తమును విధింపక పోవలసి వచ్చునట. ఈ తావున మరల ప్రపత్తిని చేయుట యనఁగా ఇంతకుముందు చేసియున్నట్టి ప్రపత్తిని స్మరించుకొనుట. ఇంతయేకాని మరల ప్రపత్తి చేయుట కాదు.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూపనాశకమగు ఉపాయాంతరము ఎక్కువ నిషిద్ధమైనదను విషయమును హితైషులగు పెద్దల శ్రీసూక్తి నుదహరించుటచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(తిరుక్కురుగైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్) ఇత్యాది. తిరుక్కురుగైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అను వారు సర్వజ్ఞులగు శ్రీభాష్యకారులసన్నిధిని సేవచేసి వారి ప్రీతికి పాత్రులై సకలశాస్త్రములను బాగుగా పరిశీలించి వాటి నితరులకుఁ దెలుపువారగుటంజేసి వారు మనకు ఎక్కువ యిష్టులయిన వారు గదా

(చెప్పినట్లు) అనఁగా వారు సాయించిన ప్రకారమనుట

సురయను నది యెక్కువ నిషిద్ధవస్తువై లేశమాత్రమైనను తన సంబంధముగల వస్తువు అనున్ను తనవలెనే నిషిద్ధములైన వాటినిగాఁ జేయునట్టిది గదా! ఇట్టి సురను ఈ తావున అహంకారముతోఁ బోల్చి చెప్పుటంజేసి యహంకారమును ఎక్కువ నిషిద్ధమైనదగుటయు, దాని సంబంధము గలవియును ఎక్కువ నిషిద్ధములయిన వగుటయును, ద్యోతకమగుచున్నది.

శాతకుంభమనఁగా సువర్ణము. సువర్ణమయమగు పాత్రమనఁగా లోపల వేఱొక్క లోహముండి పైని బంగారపు పూతపూసియుండునట్టి పాత్రములవలెఁగాకుండ, అంతయు బంగారముతోనే చేయఁబడినట్టి పాత్ర మనుట. దీనివలన పాత్రశుద్ధి చెప్పఁబడినది.

మూ॥ అహఙ్కార మిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్.''

తత్తీర్థసలిలమ్) ఎన్నైయాలే అతుక్కుళ్ళిరుక్కిఱ జలత్తిఱ్ఱు పావనత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. (అతుపోలే అహఙ్కారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్) ఎన్నైయాలే ఇజ్గుమ్ పాత్రశుద్ధియుమ్ తద్గతపదార్థశుద్ధియుమ్ శొల్లవేణుమ్; అతావతు - ''ఆత్మా జ్ఞానమయోఽమలః'' ఎన్గిఱ స్వతోనిర్మలమ్నైయాలుమ్ భగవదనన్యార్హ శేషత్వైయాలే పరిశుద్ధమాయిరుక్కిఱ భక్త్యాశ్రయమాన ఆత్మవస్తువిదుప్పతు; తద్గత భక్తియుమ్ భగవదేకాగ్రతయా పరిశుద్ధెయిరుక్కు; అహఙ్కారమ్ కలశిర్ప్పల్లైయాకిల్ ఒరుకుఱైయిల్లైయే. ఆక, ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు తెన్నెన్నిల్; సువర్ణపాత్రగతమాన తీర్థజలమ్, పాత్రశుద్ధియుముణ్డాయ్ తానుమ్ పరిశుద్ధమాయిరుక్క సురాబిన్దుమిశ్రత్తైయాలే నిషిద్ధమామాపోలే, స్వతోనిర్మలత్వాదికళాలే పరిశుద్ధమాన ఆత్మవస్తుగత్తైయాయ్, భగవదేకవిషయత్తైయా పరిశుద్ధెయాయిరుక్కిఱ భక్తితాన్, స్వయత్నమూలమాన అహఙ్కార స్పర్శత్తాలే జ్ఞానికళఙ్గీకరియాతపడి నిషిద్ధెయాయిరుక్కు మెన్తతాయిఱ్ఱు. (పణిక్కుమ్పడి) ఎన్తతుక్కుచ్చేర వాక్యత్తిఱ్ఱుముడివిలే ''ఎన్ఱు'' ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్ కూట్టి నిర్వహిప్పతు.

మూ॥ అహంకార మిశ్రమమగు ఉపాయాంతరము''

దానిలోనుండు తీర్థజలమువలెనే యనుటచే దానిలో నుండునట్టి జలముయొక్క పావనత్వము చెప్పఁబడినది.

దానివలెనే యహంకార మిశ్రమమగు ఉపాయాంతరము అని పోల్చి చెప్పుటచే నీవిషయమునను పాత్రశుద్ధినిన్ని దానిలో నుండునట్టి పదార్థముయొక్క పరిశుద్ధతనున్ను చెప్పవలయును.

అది యెట్లనఁగా, ''ఆత్మాజ్ఞానమయోఽమలః-ఆత్మజ్ఞానమయమును నిర్మలమైనదియును'' అన్నట్లు స్వతస్సిద్ధముగ నిర్మలమైనది యగుటంజేసియును, భగవంతునికి శేషభూతమైనది యగుటంజేసియును, పరిశుద్ధమైనదిగాను కదా? భక్తికాశ్రయభూతమైనట్టి యీయాత్మవస్తువుండగలదు. అట్టి యాత్మకుఁగల భక్తియును భగవంతుని విషయమైనదియే యగుటంజేసి యదియును పరిశుద్ధమైనది గదా! దీనితో నహంకారము చేరియుండని పక్షమున నొక్క లోపమున్ను ఉండియుండదు గదా!

దీనిఫలితార్థ మెద్ది? యనఁగా:—బంగారపు గిన్నెలోనుండునట్టి యుదకము పాత్రశుద్ధినిన్ని గల్గియుండి స్వతుముగ పరిశుద్ధమైనదియు నైనప్పటికిన్ని, సురయొక్క బిందువులోఁజేరియుండినది యగుటంజేసి నిషిద్ధమైనదియగు చందంబున, స్వభావసిద్ధముగ నే నిర్మలమైనది యగుటంజేసి పరిశుద్ధమైనదియైనట్టి యీయాత్మవస్తువు నందుండునదియై భగవంతు విషయమైనదియగుటంజేసి పరిశుద్ధమైనదియగు భక్తియున్నను, స్వయత్నమూలకమగు నహంకార స్పర్శముచే జ్ఞానులంగీకరింపనంత నిషిద్ధమైనదిగా నుండునని సిద్ధమగుచున్నది.

''చెప్పవలయు'' అనుదాని కన్వయము ఎరుటకై వాక్యాంతమున ''అని'' అనుదాని నధ్యాహారముసఁగొనునది.

మూ॥ ౧౧౩॥ రత్నత్తుక్కు ప్పలకైపోలేయుమ్ రాజ్యత్తుక్కు ఎలుమిచ్చమ్బళ మ్బోలెయుమ్, ఫలత్తుక్కు సదృశమన్ఱు,

మూ॥ ౧౧౪॥ తాన్ దరిద్రనాకైయాలే తనక్కుక్కొడుక్కలావతొన్ఱిల్లై.

ఇన్నమిత్తుక్కు ఫలవిసదృశత్వ మెన్బతొరుదూషణముణ్డెన్గిఱార్, (రత్నత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు - ద్వీపాన్తరత్తిలే శిలర్ పలకైయై ఆభరణమాక ప్పూణ్గైయాలే, పలకైక్కొడుత్తవర్కళుక్కు రత్నత్తైక్కొడుప్పర్కళ్, ఉదారరాన రాజాక్కళ్ రాజ్యార్థియాయ్వన్దు ఓరెలుమిచ్చమ్బళత్తైక్కొడుత్త ర్కు రాజ్యత్తైక్కొడుప్పవర్కళ్, ఇప్పడి కొడుప్పార్కళ్ త్తాల్ మహార్ఘమాన రత్నత్తుక్కుమ్ మహాసమ్పత్తాన రాజ్యత్తుక్కుమ్, పలకైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్బళముమ్ సదృశసాధనమల్లాతాప్పోలే, "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" "భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః" ఎన్గిఱపడియే భక్తిచపలనాయ్ పరమోదారనాన ఈశ్వరన్, ఇవన్పక్కల్ భక్తిమాత్రమే పఱ్ఱాశాక ప్పరమపురుషార్థ లక్షణ మోక్షత్తైక్కొడుత్తాలుమ్ ఫలత్తుక్కిదు సదృశ సాధనమన్ఱిఱే.

అనాల్, విసదృశమాన పలకైయైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్బళత్తైయుమ్ ఉపహారమాకక్కొడుత్తు, రత్నత్తైయుమ్ రాజ్యత్తైయుమ్ పెఱుకిఱవర్కళ్ తాన్ పెఱుకిఱపడిగళ్ అవ్వోపాయాకిఱతెన్న; అతుతనక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లైయెన్గిఱార్, (తాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- అఙ్గు తానుమ్ తనక్కురియనాయ్, తనక్కెన్న ఒరుపలకైయుమ్ ఎలుమిచ్చమ్బళము ముడైయనాకై

మూ॥ ౧౧౩॥ రత్నముకు గవ్వవలెనున్ను, రాజ్యముకు నిమ్మపండువలెనున్న ఫలముతో సమానము కాదు.

మూ॥ ౧౧౪॥ తాను దరిద్రుఁడగుటచే తానొసఁగతగినది యొక్కటియును లేదు.

అవతారిక:—పరియును దీనికి "ఫలమునకు సమానముకానందుట" యను దోషముకూడ కలదని తెలుపుచున్నారు.

(రత్నముకు) ఇత్యాది. ద్వీపాంతములయందుఁ గొందఱు గవ్వలను ఆభరణముగా ధరించుటంజేసి గవ్వల నిచ్చినవారికి వారు రత్నమునిచ్చుట కలదు. ఉదారవంతులగు మహారాజులు రాజ్యముఁ గోరివచ్చి ఒకనిమ్మపండు నిచ్చినవానికి రాజ్యము నిచ్చుటయునుకలదు. ఇట్లు యిచ్చినారె యంటేని యమూల్యమగు రత్నములభించుటకును, మహాసంపత్తగు రాజ్యము లభించుటకున్ను గవ్వయును రత్నమున్ను సదృశములగు సాధనములు కానివియగు చందంబున "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" (అసాధారణమగు భక్తిచేఁ బొందతగినవాఁడు) అనియు, "భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః" (అసాధారణమగు భక్తిచేఁబొంద శక్యుఁడు) అనియును చెప్పియున్నట్లు, భక్తిప్రియుఁడై పరమోదారుఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు భక్తిమాత్రమునే యాధారముగాఁగాని పరమపురుషార్థమగు మోక్షము నిచ్చినను, అట్టి ఫలమునకిది సమానమైన సాధనము కాదనుట.

అవతారిక:—అయితే అసమానములగు గవ్వనున్న నిమ్మపండునున్న కానుకగానిచ్చి క్రమముగ రత్నమునున్న రాజ్యమునున్న లభించినవారుతేరా? అట్లే యిదియును కావచ్చునంటేని యందులకున్న ఈతనికి యోగ్యతలేదని తెలుపుచున్నారు.

అది యెట్లనఁగా, ఈపైని గనఁబఱచిన విషయమున వతఁడు తనకుతాను రక్షకుండై తనకుగాను ఒక గవ్వనున్న నిమ్మపండునున్న గలిగియుండుటంజేసి వాఁడట్లు చేయవచ్చును. ఈప్రప

మూ॥ ౧౭౫॥ అవన్ తన్దదై క్కొడుక్కుమిడత్తిల్, అడైవిలే కొడుక్కిల్ అనుపాయ మామ్;

అతు శేష్యలాభః ఇద్దప్పడియన్ఱిక్కే. "యానేనీయెన్నుడైమైయుమ్ నీయే" ఎన్ఱిఅపడియే ఆత్మాత్మీయఙ్గళిల్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలేయ్, తనక్కెన్న ఒన్ఱుమిల్లాత ఆకిఞ్చన్యత్తాలే, ఫలప్రాప్తిక్కు హేతువాక అవన్ విషయత్తిల్ తనక్కు సమర్పిక్కలావతొన్ఱుమిల్లైయెన్నై.

గోదానత్తిల్ పితావుక్కు ప్రవృత్తిన్ దక్షిణైకొడుక్కుమాపోలే, అవన్ తన్దతుతన్నై ఉయవనుక్కు కొడుత్తాలెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అవన్ తన్దత్తైక్కొడుక్కైయావతు) "విచిత్రాదేహసమ్పత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్। పూర్వమేవకృతాబ్రహ్మన్ హస్తపాదాదిసంయుతా" ఎన్ఱుమ్ "అన్ఱాళ్ నీతన్దవాక్కై" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అపడియిలే అవన్ తన్ద కరణకళేబరఙ్గళై "మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీమాంనమస్కురు" ఎన్ఱుమ్, "సతతంకీర్తయన్తోమాం యతన్తశ్చదృఢవ్రతాః" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ధ్యానార్చనప్రణామాదికళాలే తచ్ఛేషమామ్పడిపణ్ణుకై. (అడైవిలే కొడుక్కైయావతు) - తదీయమెన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై.

మూ॥ ౧౭౫॥ వాఁడు యిచ్చినదానినే యిచ్చుపక్షమున, క్రమప్రకారము (వాడిది యను భావనతో) ఇచ్చునట్లయిన, ఉపాయము కాకపోవును.

న్నుఁడో అట్లుకాక, "యానేనీయెన్నుడైమైయుమ్ నీయే" (నేనున్న నీవాఁడను నాశరీరమున్ను నీదియే) అన్నట్లు తానున్న తనతో సంబంధించినవియును సర్వేశ్వరునివిగా తనదిగా నొక్కటి యును లేనట్టి యకించనుఁ డగుటంజేసి, వానిని లభించుటకు హేతువుగాను వానికి తాను సమర్పింపఁ దగిన దెద్దియును లేదనుట.

అవతారిక:—గోదానసమయమున (చౌడకర్మమున) తండ్రికి కొడుకు దక్షిణనిచ్చునట్లు, సర్వేశ్వరుఁడిచ్చినదానినే వానికియ్యవచ్చునే? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(వాఁడు) ఇత్యాది. వాఁడిచ్చినదానిని వానికిచ్చుట యనఁగా, "విచిత్రాదేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్। పూర్వమేవకృతాబ్రహ్మన్ హస్తపాదాదిసంయుతా" (హస్తపాదాదిసమేతము గ విచిత్రమైనట్టి యీదేహేంద్రియాది సముదాయము సర్వేశ్వరుని యారాధించుటకుగాను పూర్వమే యేర్పఱుపఁబడినది) అనియు, "అన్ఱాళ్ నీతన్దవాక్కై" (తి. వా. ౩. ౧.౧) (ఆనాఁడు నీవిచ్చిన శరీరము) అని శ్రీనమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లును, మొదట వాఁడిచ్చిన కరణకళేబరంబులను "మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు" (భ. గీ.౯.౩౪) (ఓ యర్జునా యెల్లకాలము నాయెడల మనస్సునుంచి నాయెడల ప్రీతిగలవాఁడవై నన్ను ఆరాధింపుమా) అనియు, "సతతంకీర్తయన్తోమాం యతన్తశ్చదృఢవ్రతాః" (భ. గీ. ౯. ౧౪) (ఎల్లప్పుడు నా నామసంకీర్తనముఁజేయుచు నాయెడల నిశ్చలమైన ప్రీతిగలిగి నాకొఱకు యత్నించుచుండువారలు) అనియును చెప్పినట్లు ధ్యానించుట, అర్చించుట, దండము సమర్పించుట యీ మొదలగు వాటిమూలమున సర్వేశ్వరునికి శేషభూతములైన వాటినిగాఁజేయుట.

(క్రమ ప్రకారమిచ్చునట్లయిన) అనఁగా, సర్వేశ్వరునిది యనెడితలంపుతో సమర్పించుట.

(ఇట్లు ఇచ్చినట్లయినచో, ఉపాయము కాకపోవుట) యనఁగా, వానిది వానికిచ్చుట మాత్రమే తప్ప తానుగా నొక్కటియిచ్చియుండనందున, అది తాను భగవంతుఁ లభించుటకు సాధనము కాఁజాలదనుట.

మూ॥ అడైవుకెడక్కొండుక్కిల్ కళవు వెళిప్పడుమ్.

౧౨౬॥ మూ॥ భర్తృభోగత్తై వయిఱువళర్క్కైక్కు ఉఱుప్పాక్కుమాపోలే ఇరువర్క్కుమవద్యమ్.

ఇప్పడిక్కొండుక్కిల్ (అనుపాయమామ్) ఎన్నదు - అవనత్తై యవనుక్కుక్కొడుత్త విత్తైయిద్ధీయతానాన్ఱు కొడుత్త తాకామైయాలే, అదు పేర్జ్ఞానుక్కు సాధనమాకాతెన్నపడి. (అడైవుకెడక్కొండుక్కైయావదు) - మదీయమెన్ఱుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై, ఇప్పడిక్కొయ్యిల్ (కళవు వెళిప్పడుమ్) ఎన్నదు - భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్నపడి. రాజమహేన్ద్రన్ పడిరై రహస్యత్తిలే కళవుకణ్డు ఓలక్కత్తిలే కొడుక్కుమాపోలే యిఱే ఇవఱ్ఱై.

ఇన్నముమ్ ఉపాయాన్తరత్తుక్కు దూషణమ్ శొల్లుకిఱార్, (భర్తృభోగ)ఇత్యాదియాలే. అతావదు - భార్యయానవళ్ స్వయమ్ ప్రయోజనమాన భర్తృభోగత్తై స్వోదరపోషణత్తుక్కు సాధనమాక్కిక్కొళ్ళుమళవిల్, తన్నై భార్యయాక విరుమ్బిన భర్తావుక్కుమ్, తద్భార్యయెన్ఱు పేరిట్టిరుక్కుమ తనక్కుమవద్యమామాపోలే, భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలేవిళైన్ద భోగరూపైయాన భక్తియై మోక్షసాధనమాక్కుమళవిల్, తన్నై శేషభూతనాక విరుమ్బి తన్నోడే కలన్ద పరిమాఱిన ఈశ్వరనుక్కుమ్, తచ్ఛేషభూతనెన్ఱు పేరిట్టిరుక్కుమ తనక్కుమవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టుమెన్నై. ‘‘రాత్రి భర్తావోడే సంశ్లేషిత్తు విడివోడే ‘కైక్కూలితరవేణుమ్’ ఎన్ఱు వక్కైక్కుమాపోలే, భక్తియై ఉపాయమాకక్కొళ్ళుకై’’ ఎన్ఱిఱే పిళ్ళైను వఱుళిచ్చేయ్దదు.

మూ॥ క్రమముతప్పి యిచ్చినట్లయిన (తనదియనుతలంపుతో నిచ్చినట్లయిన) దొంగతనము బయటపడును.

మూ॥ ౧౨౬॥ భర్తయొక్కభోగమును కడుపునింపుకొనుట కనుకూలముగాఁ జేసికొనునట్లు, ఉభయులకును నిందాపాదకము.

(క్రమముతప్పి) అనఁగా, తనది యనెడి తలంపుతో సమర్పించుట. అట్లు చేసినట్లయినచో భగవంతుని ద్రవ్యమును అపహరించుట బయలుపడును. ఒకరాజు సమర్పించినట్టి తిరువాభరణమును యెవ్వరు లేకుండచూచి దొంగిలించి దానిని గోష్ఠిలో భగవంతునికి సమర్పించునట్లే యీయుపాయంతరానుష్ఠానపరుండు చేయునది యంతయును.

అవతారిక:—ఉపాయాంతరమునకు వేఱొక్క దూషణమున్న కలదని తెలుపుచున్నారు.

(భర్తృభోగ) ఇత్యాది. భార్యయయినది స్వయంప్రయోజనమగు భర్తృభోగమును స్వోదరపోషణమునకు సాధనముగాఁ గొనినట్లయిన, తనను భార్యనుగాఁ బ్రేమించియుండునట్టి భర్తకున్ను ఫలానివాని భార్యయని పిలువఁబడు తనకున్ను అవమానకరమగునట్లు, విలక్షణమైన భగవత్స్వరూపమును అనుభవించుటచే వృద్ధిబొందినట్టి భోగరూపమగు భక్తిని మోక్షసాధనముగాఁ గొనుపక్షమున, తనను శేషభూతునిగాఁగొని ప్రేమించి తనతోఁజేరియుండునట్టి సర్వేశ్వరునికిన్ని వానికి శేషభూతుఁడనని పేరుపెట్టుకొనిన తనకున్ను అవమానకరమగును.

‘‘రాత్రి భర్తవద్దపరుండి తెల్లవారగానే అందులకుగాను కూలియివ్వవలయునని నిర్బంధించునట్లే భక్తిని ఉపాయముగాఁ గొనుట’’ అని కదా తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్ అను పెద్దలును సెలవిచ్చియున్నారు.

౧౨౭॥ మూ॥ వేదాన్తజ్గళ్ ఉపాయమాక విధిక్కిఱపడి యెన్నెన్నిల్;

౧౨౮॥ మూ॥ ఔషధసేవై పణ్ణాతవర్కళుక్కు అభిమత వస్తుక్కళిలే అత్తైక్కలశి యిడువారైప్పోలే, ఈశ్వరనైక్కలన్దు విధిక్కిఱవిత్తనై

ఇప్పడి స్వరూప విరోధాది దోషగ్రస్తమాన త్తై, హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ వేదాన్తజ్గళ్ "ఓమిత్యాత్మానంధ్యాయథ" "ఆత్మానమేవలోక ముపాసీత" "ఆత్మావా ఉరేద్రష్టవ్య శ్రోతవ్యో మన్తవ్యో నిదిధ్యాసితవ్యః" ఎన్రు ఇచ్చేతననుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కిఱదుక్కు నిదానమరుళిచ్చెయ్వనాక, జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (వేదాన్తజ్గళ్) ఎన్రు తుడజ్గి.

తన్నిదానత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఔషధసేవై) ఇత్యాదియాలే, అతావతు - అత్యన్తరుగ్ణరాయ్ త్తిరియానిఱ్కచ్చెయ్తే, అత్తై అఱివిచ్చునపోదు మాత్తమాన మహౌషధత్తై సేవిక్కచ్చొన్నాల్, అతుక్కిశైయాత బాలపుత్రాదికళుక్కు, అవర్కళోడైప్పట్టు వినియోగమ్ కొళ్ళుమ్ వస్తుక్కళిలే అన్ధౌషధత్తై క్కలశియిడుమ్ వత్సలరాన మాత్రాదికళైప్పోలే, శీఘ్రమాక సంసారవ్యాధియై త్తీర్క్కుమ్ సిద్ధోపాయమాకిఱ "నమ్బుమామరున్దై" స్వప్రవృత్తి నివృత్తిపూర్వకమాక సేవిక్కచ్చొల్లి, ముతలిలే ఉపదేశిత్తాల్ అనాదియాయ్ వరుకిఱ స్వయత్నవాసనై

మూ॥ ౧౨౭॥ వేదాంతములు ఉపాయముగా నేల విధించుచున్నవంటి వేని,

మూ॥ ౧౨౮॥ ఔషధమును సేవించుటకిష్టపడనివారికి దానిని వారుప్రేమించు వస్తువులతో జేర్చి యిచ్చునట్లు,యీశ్వరునికూడచేర్చి విధించుచున్నవి. ఇంతియే.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వరూప విరోధాది దోషములతోఁ గూడియుండునట్టి దీనిని హితమును బోధించునట్టి యుపనిషత్తులు "ఓమిత్యాత్మానం ధ్యాయథ" (ముండ. ౨. ౨. ౬) (ఓమ్ అని పరమాత్మను ధ్యానించునది) అనియు, "ఆత్మానమేవలోక ముపాసీత" (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౫) (లోకమును పరమాత్మనుగా భావించి యుపాసించునది) అనియు, "ఆత్మావా ఉరేద్రష్టవ్యశ్శ్రోతవ్యోమన్తవ్యోనిదిధ్యాసితవ్యః" (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౫) (పరమాత్మ శాస్త్రద్వారా తెలియవలసినది వినవలసినది మననము చేయవలసినది ధ్యానింపవలసినది) అను తావుల యీ చేతనునికి మోక్షోపాయముగా విధించుటకుఁ గారణమేదియంటివేని యీవిషయమగు ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(వేదాంతములు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—అందులకుఁ గారణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఔషధసేవ)ఇత్యాది ఎక్కువ రోగపీడితులైయున్నప్పటికిన్ని అట్టిరోగమును శీఘ్రముగా నివర్తింపఁజేయుటకుఁగాను ఘనమైన యౌషధమును సేవింపమని చెప్పినచో, అందుల కిష్టపడని బాలురు పుత్రులు మొదలగువారికి వారు ఎక్కువప్రీతితో భుజించునట్టి పదార్థములతో నట్టియౌషధముఁజేర్చి యిచ్చునట్టి దయాళువులగు తల్లితండ్రులవలెనే శీఘ్రముగా సంసారరూపమగు వ్యాధిని నివర్తింపఁజేయునట్టి సిద్ధోపాయమగు "నచ్చుమామరున్దై" (తి. వా. 3. ౪. ౫) (విశ్వసనీయమగు గొప్పయౌషధమైనవాఁడు) అని శ్రీనమ్మాళ్వారు లానతిచ్చినట్లు సర్వేశ్వరుని స్వప్రయత్నము నెడ్డియుఁజేయక సేవింపమని (శరణుజొచ్చుమని) మొట్టమొదటనే యుపదేశించినట్లయిన, అనాదిగా వచ్చునట్టిస్వయత్నరూపమగు వాసనచే నందుల కిష్టపడని చేతనులనున్న విడిచిపెట్టుట

౧౭౯॥ మూ॥ ఇత్తై ప్రవర్త్తిప్పిత్తతు పరహింసైయై నివర్త్తిప్పిక్కైక్కాగ.

యాలే అతుక్కు నైయాత చేతనరైయుమ్ విడమాట్టామైయాలే, అవర్కళుక్కు భిమతమాన స్వయాత్న రూపమాయిరుక్కిఱ ఉపాసనత్తిలే తదఙ్గత్వేన సిద్ధోపాయమాన ఈశ్వరనైక్కలన్దు తాదృశమాన ఉపాసనత్తై అవర్కళుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కిఱ విత్తనైయెన్ఱు. దృష్టాన్తత్తిలభిమతవస్తు వ్యాధిహారియన్ఱియే, తన్మిశ్రమాక ప్రయోగిత్త ఔషధమే వ్యాధిహారమాకఱాప్పోలే, దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్ ఉపాసనమన్ఱిక్కే తన్మిశ్రనాన ఈశ్వరనే ఉపాయమెన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్. అవ్యవధానేన సేవిక్కుమళవిల్ అవిశమ్యాన వ్యాధిక్కైయాప్పోక్కుమౌషధమ్ అభిమతవస్తు మిశ్రమానపోతు విశమ్యక్క కార్యకరమాకఱాప్పోలే యాయిఱ్ఱు, ఉపాసనమిశ్రనానపోతు ఈశ్వరన్ విశమ్యక్క ఫలప్రదనాకిఱతుమ్.

ఇని ఇప్పడి ఇతుతన్నై విధిత్తతు, కీழ్ నిన్ఱనిలైయైక్కాట్టిల్ మేల్ కొణ్డుపోకైక్కాక విత్తనైయెన్ఱితార్, (ఇత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావతు - శాస్త్రమాకిఱతు - “త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః” ఎన్గిఱపడియే పెరునిరాయ్ అనాదికాలకళాన విసలకరణఙ్గళుడైయ సటతరకరణఙ్గళుడైయవాళియాల సత్వైయాయిరుక్కుమాపోలే. మూనాపిన్న సఙ్ప్రజ్ఞికాక్కట్టిలుమ్ వత్సలతరమాకైయాలే తమఃప్రచురరోడు రజఃప్రచురరోడు సత్త్వప్రచురరోడు వాశియఱ, అవర్కళ్ ఉపదేప్రవృత్త

మూ॥ ౧౭౯॥ దీనిని ప్రవర్తింపఁజేసినది పరహింసను తొలఁగింపుటకుగాను.

క్షిప్తులేనందువారి క్షిప్తమైనట్టి స్వయత్నరూపమగు నుపాసనమునందట్టియుపాసనమున కంగముగాను సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుని గూడఁజేర్చి యట్టి యుపాసనమును వారలకు మోక్షోపాయముగాను విధించుచున్న వింతియే.

దృష్టాంతమున వాఁడు ప్రీతితో భుజించునట్టి పదార్థము వ్యాధిని బోఁగొట్టునట్టిదికాక దానితోఁ గలిపియిచ్చినట్టి యౌషధముమాత్రమే యట్టి వ్యాధిని పోఁగొట్టునట్టిదియగు చందంబున, దార్ష్టాంతికమునను సంసారమును నివర్తింపఁజేయునట్టి యుపాయము ఉపాసనముకాక దానితోఁ గూడఁజేర్చి పేర్కొనఁబడినట్టి సర్వేశ్వరుండుమాత్రమే యుపాయమని యేర్పడుచున్నది.

విడువకుండ సేవించినట్లయిన శీఘ్రముగా రోగమును నివర్తింపఁజేయునట్టి యౌషధము ఇష్టమైన పదార్థముతోఁ గూడఁచేర్చి సేవించినచో, మెల్లగా గుణము నిచ్చునట్లు సర్వేశ్వరుఁడును ఉపాసనముతోఁ జేర్పఁబడినప్పుడు నిదానముగా ఫలమునిచ్చునని తెలియుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు దీనిని విధించినది యింతకుముందుండుస్థితిని బోఁగొట్టి పైరలను పైపైగా గొనిపోవుటకుగానని తెలుపుచున్నారు.

(దీనిని) ఇత్యాది.

అదియెట్లనిన, “త్రైగుణ్య విషయా వేదాః” (వేదములు సత్త్వ రజస్తమోగుణముల కనుగుణములుగా నేర్పడినవి) అన్నట్లు కన్నతల్లియయినది గ్రుడ్డివారును చెవిటివారునగు బిల్లలయందట్టివారగుగాక ఇంద్రియపటుత్వము గల బిల్లలయందు పక్షపాతములేకుండ అందఱిని సమానముగా దయతోఁజూచునట్లు వేయిమంది తల్లిదండ్రులకంటెను నెక్కువదయగలది యగుటచే తమోగుణముగలవారినిన్ని రజోగుణముగలవారినిన్ని సత్త్వగుణముగలవారినిన్ని పక్షపాతములేకుండ సమా

రాయ్ నశిక్కవిడ క్షమమల్లామైయాలే, అవ్వోరుడైయ గుణానుగుణమాక ప్పురుషార్థఙ్గళైయుమ్ తత్సాధనఙ్గళైయుముపదేశిత్తు, కొళ్ కొమ్బిలే యేఱ్ఱుకైక్కు చ్చుళ్ళిక్కాల్ నాట్టువారోపాతి, ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్ తన్నుడైయ తాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైక్కాక ప్రవర్తిప్పిక్కిఱతాకైయాలే, శ్యేనవిధితుడఙ్గి ప్రపత్తిపర్యన్తమాక వరుమళవుమ్ చేతనర్ నిష్ఠైక్కు వళవుక్కీడాక, ఉత్తరోత్తర పురుషార్థసాధనఙ్గళై ప్రవర్తిప్పిత్తు, పూర్వపూర్వఙ్గళై నివర్తిప్పిక్కక్కడవతాయిరుక్కుమ్; అకైయాలే. ఇవ్వుపాసనత్తై ప్రవర్తిప్పిత్తతు పరహింసైయై నివర్తిప్పిక్కైక్కాక. (పరహింసై) ఎన్తతు -. మేలానహింసై యెన్ఱపడి; ‘‘పరదేవతై, పరగతిః’’ ఎన్గిఱవిడఙ్గళిల్ - మేలాన దేవతై, మేలానగతి ఎన్నర్థమాకిఱాప్పోలే. అనావతు- శ్యేనవిధిక్కు మేలాకవిధిక్కప్పట్ట పశ్వాలమ్భనాదికళై చ్చొన్నపడి. అత్తై హింసై యెన్నలామో వెన్నిల్, విహితహింసై యెన్నక్కడవతిఱే. ‘‘అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత’’ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఆలమ్భశబ్దమ్ ‘‘ఆలమ్భః- స్పర్శహింసయోః’’ ఎన్గైయాలే హింసావాచియిఱే. ఇత్తాల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొన్నపడి. ‘‘పూర్వవిహితహింసై’’ ఎన్ఱు శ్యేనవిధియైచ్చొల్లుకైయాలుమ్, తదుపరివిహితమాన కామ్యమే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్. అన్ఱిక్కే, విహితమేయాకిలుమ్, 'భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకమాక అనన్యప్రయోజననాయ్క్కొణ్డు, అగ్నీన్ద్రాది దేవతాన్తర్యామి సమారాధనమాక వేపణ్ణుమ్ పశ్వాలమ్భనాది యుక్తయాగాది కర్మత్తైప్పోలన్ఱు, స్వతన్త్రనాయ్క్కొణ్డు స్వర్గాదిఫలసాధనమాక అగ్నీన్ద్రాది దేవతామాత్ర

నముగా నాచుచు వారు మంచిదారితప్పి చెడిపోవునప్పుడు వారిని విడువఁజాలక వారివారి గుణముల కనుగుణముగ పురుషార్థములను తత్సాధనములను ఉపదేశించుచు, చెట్లపాదుతీగ పందిలిపై యల్లుకొనుటకుగాను దానిప్రక్కన ఒక చిన మండను పాతువారివలెనే, ఈయావిధములఁ దనయొక్క తాత్పర్యార్థమును తెలియఁజేయుటకుఁగాను ప్రవర్తింపఁజేయునట్టిదియగుటచే శ్యేన విధి మొదలుకొని ప్రపత్తిపర్యంతము చేతనుల స్థితిగతుల కనుగుణముగ పైపైని పురుషార్థములను తత్సాధనములనున్ను ప్రవర్తింపఁజేసి ముందు ముందున్నట్టివాటిని నివర్తింపఁజేయఁగలదు. కావున యీయుపాసనమును ప్రవర్తింపఁజేయుటయనునది పరహింసను నివర్తింపఁజేయుటకుగానని యెఱుంగునది. ఈ తావునపరహింసయనఁగా నిఁకమీఁదు పైపైగాఁజెప్పఁబోవునట్టి హింసయనియర్థము. దృష్టాంతము— ‘‘పరదేవత’’ ‘పరగతి’ అనుశబ్దములకు ‘‘పైగానుండుదేవత’’ ‘‘పైగానుండుసాధనము’’ అనియర్థముచేసికొనునట్లు యీతావునను అర్థము చేసికొనునది. అదియెట్లనిన, శాస్త్రమున, శ్యేనవిధిని చెప్పినపిమ్మట పశుహింసాదులను చెప్పినట్లు. అయితే దానిని హింసయని చెప్పవచ్చునా? యనియెదవా? శాస్త్రమునందేయది ‘‘విహితహింస=విధింపఁబడినట్టి హింస’’ అని చెప్పఁబడినదే? మరియు ‘‘అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత’’ అను శ్రుతియందుండు ‘‘ఆలమ్భ’’ శబ్దమును ‘‘ఆలమ్భస్=స్పర్శహింసయోః’’ అని ఆలమ్భస్ధాతువు స్పర్శనున్ను హింసనున్ను తెలుపునదిగాను కదా చెప్పఁబడినది. ఇందువలన కామ్యకర్మము చెప్పఁబడినది. ‘‘పూర్వము విధింపఁబడిన హింస’’ అని యిట్లు శ్యేనవిధిని పేర్కొనుటంజేసియును దానికిపిమ్మట విధింపఁబడినట్టి కామ్యకర్మమే యిచటయుద్దేశింపఁబడినది

ఇంతియెకాక, శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినదియేయైనను, భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకముగ అనన్యప్రయోజనుండై అగ్నీంద్రాదిదేవతలలో నంతరాత్మగానుండు సర్వేశ్వరుని యారాధించుటకుఁగా నే చేయునట్టి పశుహింసాయుక్తమగు యాగాది కర్మమునుబట్టి మాడఁగా, స్వతంత్రుఁడవను జ్ఞానముగలవాడై స్వర్గాది ఫలసాధనముగాను అగ్నీంద్రాది దేవతలనుమాత్రము ఉద్దేశించి యొనర్చు

మూ॥ ౧౩౦ ॥ ఇదుతాన్ పూర్వవిహిత హింసైపోలే
విధినిషేధఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ కుత్తై యిల్లై.

జ్ఞర్కు యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ పశ్వాలమ్భనాదియుక్త కామ్యకర్మమ్, విశేషజ్ఞర్క్కు పరహింసా ప్రాయమెన్నలామ్పడి అత్యన్తనికృష్టమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు అతుతన్నై పరహింసై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్తారాకవుమామ్. శాస్త్రవిహితముమాయ్, భగవదేకవిషయముమాయిరుక్కిఱ ప్రాపకాన్తరత్తై, "జ్ఞానికళుక్కు పాపమ్" ఎన్ఱు వోపాతి, ఇతువు మధికారివిశేషత్తైయిట్టు చ్చొల్లలామిఱే. "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ఎన్ఱు ఉపాయాన్తరత్తై ప్పాతకమాకచ్చొల్లిర్ఱిఱే ధర్మదేవతైయుమ్. బుభుక్షువుక్కు ఉపాదేయమాన పుణ్యన్దానే ముముక్షువుక్కు పాపశబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతిఱే; ఆక ఎల్లావర్ఱాలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ఇప్పడితాన్ రోజిక్కిఱతు ఉపాసనవిధిక్కు నివర్త్యమ్ కామ్యకర్మమాక ఇవర్ తామే పరన్దరహస్యత్తిలే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే.

ఆనాల్ ఇప్పడివిధిత్తత్తై పిన్నై నిషేధిక్కిఱతెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిరార్ (ఇదుతాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఇదుతాన్) ఎన్గిఱతు-కీళ్చ్చొన్న ఉపాసనత్తై (పూర్వవిహితహింసై యావతు) "శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత" ఎన్ఱు ప్రథమత్తిలే విధిక్కప్పట్ట అభిచారకర్మమ్. అతు తమఃప్రచురరాయ్ నాస్తి

మూ॥ ౧౩౦॥ ఇది మొట్టమొదట విధింపఁబడినట్టి యభిచారకర్మము (మారణ హోమము) వంటిది.

కావున విధించు విషయమునను నిషేధించువిషయమునను బాధకము లేదు

పశుహింసా యుక్తమగు కామ్యకర్మము విశేషజ్ఞులయినవారికి పరహింసవంటిదియని చెప్పఁదగినంత నికృష్టమైనదిగా నుండుటంజేసి దానియొక్క యిట్టిస్థితినిబట్టి దానిని పరహింసయని మూలమున గ్రంథకర్త పాయించి యుండవచ్చును.

శాస్త్రమున విధింపఁబడినదియు, భగవంతునిగుఱించినదిమాత్రమేయై యుండునట్టి ఉపాయాంతరమును జ్ఞానుల విషయమున అపాయముగాఁ జెప్పినట్లు, దీనినిన్ని యొకవిధమైన యధికారియెడల ఇట్టిదియని చెప్పవచ్చును కదా! "అథపాతకభీతస్త్వం" (భా. విష్ణుధర్మ) (నీవుపాతకమునుండి భయపడితివి) అను తావున ధర్మదేవతయును ఉపాయాంతరమును పాతకమునుగాఁ జెప్పి యున్నది కదా! బుభుక్షువులకు (సంసారభోగకాములకు) గ్రాహ్యమైనట్టి పుణ్యమనునది ముముక్షువులయెడల పాపమని కదా పేర్కొనఁబడుచున్నది. కావున అన్నివిధములను ఈతావున కామ్యకర్మమే చెప్పఁబడినది. ఇట్లు అర్థము జేసికొనుటకుఁ గారణమేమనఁగా, ఉపాసనమునను ష్ఠించువానిచే కామ్యకర్మము త్యజింపవలసినదియని వీరే పరందపడియును రహస్యమున సాధించి యున్నారు గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు విధించినదానినే పిమ్మట నిషేధించుచున్నారేల? యని యడిగితివేని, తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. "ఇది" యనఁగా పూర్వముచెప్పిన యుపాసనము. (పూర్వవిహితహింస) యనఁగా "శ్యేనేనాభి చరన్ యజేత" (శ్యేనపశువుతో నభిచారకర్మము నాచరించునది) అని

మూ॥ ౧౩౧॥ అత్తై శాస్త్రవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు;
ఇత్తై స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు.

కరా యిరుప్పారైప్పఱ్ఱి విధిక్కప్పట్టు ఆస్తికరాయ్ కారీర్యాదికామ్యకర్మఙ్గళిలే యిழிకైక్కు యోగ్యరాన రజః ప్రచురరైప్పఱ్ఱి నిషేధిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే, ఉపాసనముమ్ స్వాతన్త్ర్యాన్యశేషత్వనివృత్తిపూర్వకమాక భగవచ్ఛేషత్వత్తిలే యూన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన సత్త్వప్రచురరైప్పఱ్ఱి విధిక్కప్పట్టు పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్పిఱన్దు భగవదేకోపాయత్వత్తిలే యూన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన పరమసత్త్వనిష్ఠరైప్పఱ్ఱి నిషేధిక్కప్పడవుమ్ కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి నిషేధిక్కప్పడువనవైయాన ఇవైతన్నై ఆడియిలే ఏతుక్కాక విధిత్తతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తై) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు "శతచిత్తశాస్త్రవశతోపాయోఽభిచారశ్రుతిః" ఎన్గిఱపడియే అభిచారకర్మత్తై విధిత్తతు, శాస్త్రత్తై ఇల్లైయెన్ఱిరుక్కుమ్ నాస్తికరుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక; ఉపాసనత్తై విధిత్తతు, తన్నై స్వతన్త్రనెన్ఱు భ్రమిత్తుప్పోన్ద చేతననుక్కు అవై యిరణ్డుమ్ వన్దేఱి భగవచ్ఛేషత్వమే నిలైనిన్ఱ వేషమ్ ఎన్ఱు తన్ స్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక వెన్గై.

ఇప్పడి ఓరోవిశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తుమై ఒత్తిరున్దాకిలుమ్ ఇవ్వుపాసనత్తై ః డామల్

మూ॥ ౧౩౧॥ దానిని శాస్త్రముయెడల విశ్వాసమును గలుగఁజేయుటకై విధించిరి.
దీనిని స్వరూపమువిషయమున విశ్వాసమును గలుగఁజేయుటకై విధించిరి.

మొదట విధింపఁబడినట్టి యాభిచారకర్మము తమఃప్రచురులై నాస్తికులగువారినిగుఱించి విధింపఁబడినదై, ఆస్తికులై కారీర్యాది కామ్యకర్మముల ననుష్ఠించుటకు యోగ్యులగు రజోగుణవంతులగు వారియెడల నిషేధింపఁబడు చందంబున, ఉపాసనమున్ను స్వాతంత్ర్యాన్య శేషత్వములను వదలుకొని భగవచ్ఛేషత్వము నపేక్షించుటకుఁ దగినవారలగు సత్వగుణవంతులకుఁగాను విధింపఁబడి, పారతంత్ర్యజ్ఞానముగలిగి భగవంతుండొక్కఁడే యుపాయమనెడి నిశ్చయము గలిగియుండుటకుఁ దగినవారలగు పరమ సత్వగుణవంతులయెడల నిషేధింపఁబడవచ్చును. బాధకమెద్దియును లేదు.

అవతారిక:—ఇట్లు నిషేధింపఁబడునవియగు వీటిని మొదట యేల విధించి యుండవలయు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దానిని) ఇత్యాది. "శతచిత్తశాస్త్రవశతోపాయోఽభిచారశ్రుతిః" అన్నట్లు అభిచారకర్మమును విధించుటకుఁ గారణము శాస్త్రమే లేదనునట్టి నాస్తికునికి శాస్త్రమునందు విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటకై యని యెఱుంగునది.

ఉపాసనమును విధించుటకుఁ గారణము. "తాను స్వతంత్రుఁడు" అనియు "దేవతాంతర శేషభూతుఁడు" అనియును భ్రమించియున్నట్టి చేతనునికి ఆరెండును ఆగంతుకములనియు, భగవంతునికి శేషభూతుఁడుగానుండుటయే యథార్థమైన స్వరూపమని యిట్లు తనస్వరూపము విషయమున విశ్వాసముఁ గలుగఁజేయుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఒక్కొక్క దాని విషయమున విశ్వాసముఁగలుగఁ జేయుటకుగాను మొదట విధించినదానిని పిమ్మట నిషేధించుట యుక్తమేయైనను, ఈయుపాసనమును విడువకుండ అను

మూ॥ ౧౩౨॥ అతు తోల్ పురైయేపోమ్; ఇతు మర్మస్పర్శి.

మూ॥ ౧౩౩॥ ఇతుతాన్ కర్మసాధ్యమాకైయాలే దుష్కరముమాయిరుక్కుమ్.

పరహింసైనినైత్తాల్ అభిచారకర్మమ్పోలే క్రూరమన్రోయితువెన్న అతిలుఙ్కాట్టిల్ క్రూరమెన్గిఱార్ (అతు)ఎన్ఱుతుడఙ్గి పరహింసారూపమాన అన్దఅభిచారకర్మ దేహాత్మాభిమానిశెయలాయ్, విశిష్టవేష విరోధియాయ్ అత్తాల్ వరుమ్ ఫలముమ్ శిలదుఃఖానుభవమాత్రమాయ్క్కొణ్డు మేలెழప్పోవతాకైయాలే (తోల్ పురైయేపోమ్) ఎన్గిఱతు అహఙ్కారగర్భమాన ఇన్దవుపాసనమ్ ఆత్మజ్ఞానమ్పిఱన్దవన్ శెయలామ్ నిష్కృష్టవేష విరోధియాయ్ భగవదేకపారత స్వరూపనాశకమాకైయాలే (మర్మస్పర్శి) ఎన్గిఱతు.

ఇవ్వళవేయన్ఱు. ఇతుతాన్ దుష్కరముమెన్గిఱార్ (ఇతుతాన్) ఇత్యాదియాలే ఇప్పడి స్వరూపవిరోధియాయిరుక్కిఱ ఇవ్వుపాసనన్దాన్ “యజ్ఞేనదానేనతపసానాశకేన బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి” “అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వావిద్యయామృతమశ్నుతే” “సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాది శ్రుతేరశ్వవత్”

మూ॥ ౧౩౨॥ అది చర్మగతమై శరీరముతోఁపోవును. ఇదియో మర్మస్పర్శి.

మూ॥ ౧౩౩॥ ఇది కర్మానుష్ఠానముచే సాధింపవలసినది యగుటచే దుష్కరము గాను నుండును.

క్షించినట్లయిన నది యభిచార కర్మమువలెనే క్రూరమైనది కాదే? యంటివేని, దానికంటెనున్ను యిది యెక్కువ క్రూరమైనది యని తెలుపుచున్నారు.

(అది) ఇత్యాది. పరహింసారూపమగు నభిచారకర్మము దేహాత్మాభిమానియగువాఁడు చేయునదియై, స్వరూపవిశేషమునకు విరుద్ధమైనదై దానివలనఁ గలుగునట్టి ఫలమున్ను కొంచము దుఃఖానుభవమాత్రమై పైపైని స్పృశించునది. అనఁగా చర్మగతమై శరీరముతో పోవును.

అహంకారగర్భమగునట్టి యీయుపాసనము ఆత్మజ్ఞానముగలవాఁడు చేయునదియై నిష్కృష్టపగు స్వరూపముతో విరోధించునదియై భగవదేక పారతన్త్ర్య రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁజేయునది యగుటంజేసి మర్మస్పర్శియని అనఁగా నస్థిగమైనట్లుండి యాత్మస్వరూపమును నశింపఁజేయునదిగాఁ జెప్పఁబడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమే కాకుండ, ఇది దుష్కరమనియును తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇట్లు స్వరూపవిరుద్ధమగునట్టి యీయుపాసనము “యజ్ఞేనదానేన తపసానాశకేన బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి” (బృ. ఉ. ౪. ౪. ౨౨) (యజ్ఞముల నొనర్చుటచేతను, దానముల నొసంగుటచేతను, ఆహారనియమముతో నొనర్పఁబడు తపస్సుచేతనున్ను బ్రాహ్మణులు పరమాత్మ నుపాసింప యిచ్ఛయించుచున్నారు) అనియు, “అవిద్యయా మృత్యుంతీర్త్వా విద్యయామృతమశ్నుతే” (మైత్రేయ. ౭. ౯) (ఫలాపేక్ష రహితముగ కర్మముల నాచరించుటచే జ్ఞానోత్పత్తికి విరుద్ధములగు కర్మములను నశింపఁజేసి భగవంతుని యుపాసించుటచే మోక్షమును బొందుచున్నారు) అనియు, “సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాది శ్రుతేరశ్వవత్” (బ్ర. సూ. ౩. అ. ౪. పా. ౨౬. సూ) (యజ్ఞేనదానేనేత్యాది శ్రుతినిబట్టి ప్రయాణసాధనమగు నశ్వము పల్లము మొదలగు నుపకరణముల సహాయము నపేక్షించుచందంబున, మోక్షసాధనమగు నుపాసనమున్ను కర్మానుష్ఠానాదుల నపేక్షించును) అనియు, “కషాయపక్తిః కర్మాణి జ్ఞానంతు పరమాగతిః” (కర్మములు రజస్తమోగుణమూలకములు జ్ఞానమే ముఖ్యసాధనము) అనియు, “కషాయే కర్మభిః పక్వే తతోజ్ఞానం ప్రవ

మూ॥ ౧౩౪॥ ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఇక్కుఱ్ఱజ్గళొన్నుమిల్లై.

కషాయపక్తిః కర్మాణి జ్ఞానన్తు పరమాగతిః । కషాయే కర్మభిః పక్వే తతో జ్ఞానం ప్రవర్తతే" "జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే" ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే కాయక్లేశకరమాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే అశక్తనాన ఇవనాల్ శెయ్ తుతలైకట్టవుమ్ అరితాయిరుక్కుమెన్నై.

ఆక ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు ఎన్ఱు తుడజ్గి ఇవ్వళవాక ఉపాయాన్తరదోషమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కపట్టతు,

ఉపాయాంతరదోష ప్రకరణమ్ సమాప్తమ్,

అథ సిద్ధోపాయాధికార ప్రకరణమ్.

ఇప్పడి ప్రాపకాన్తరత్తుక్కు అనేక దోషజ్గళ్ ప్రతిపాదిత్తీర్, ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఏదుమ్ దోషజ్గళిల్లైయోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిరార్ (ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడజ్గి (ఇక్కుఱ్ఱజ్గళ్) ఎన్ఱు స్వరూపవిరోధమ్ ముతలాక దుష్కరత్వపర్యంతమాక చొన్న వైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పరామర్శిక్కిఱతు. (ఒన్ఱుమిల్లై) ఎన్నతు, ఒరుదోషము మితిన్పక్కలిల్లై ఎన్నపడి. "ఇక్కు

మూ॥ ౧౩౪॥ ప్రపత్త్యుపాయమున కిట్టి దోషము లెవ్వియును లేవు.

ర్తతే" (కర్మములు మూలముగ రజస్తమో గుణములు నశించినచో జ్ఞానము ఉత్పన్నమగుచున్నది) అనియు, "జన్మాంతర సహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః। నరాణాం క్షీణ పాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే" (వేలకొలది జన్మములు జరుగఁగా తపస్సుచేతను జ్ఞానముచేతను సమాధిచేతనున్న పాపములు నశించినవారికి శ్రీకృష్ణుని విషయమున భక్తి గలుగుచున్నది) అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు కాయక్లేశమును గలుగఁజేయునట్టి కర్మానుష్ఠానముచే సాధింపఁబడునదియగుటం జేసి యశక్తుఁడగువట్టి యీ చేతనునిచే నది సంపూర్ణముగా ననుష్ఠింపఁబడుటయును దుర్లభము. కావున "(ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగమునకు) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ఉపాయాంతరానుష్ఠానమునకుఁ గల దోషములు విపులముగాఁ బ్రతిపాదింపఁబడినవి.

ఉపాయాంతరదోష ప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్.

అవతారిక:—ఇంతకు ముందు చెప్పిన ప్రకారము ఉపాయాంతరమునకు అనేక దోషంబులు గలవని ప్రతిపాదించియుంటిరి. అయితే ప్రపత్త్యుపాయమునకు ఒక్క దోషమున్న లేదా? యంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రపత్త్యు పాయమునకు) ఇత్యాది (ఈ దోషములు) అనఁగా స్వరూప విరోధము మొదలుకొని దుష్కరత్వమువరకును పేర్కొనఁబడినట్టి యన్ని దోషములనుట.

(ఒక్కటియును లేదు) అనఁగా ఒక్క దోషమును దీనికి లేదనుట.

మూ॥ ౧౩౫॥ ఆత్మయథాత్మ్య జ్ఞానకార్యమాకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు ఉచితము మాయ్, “శిఙ్ఙ్ఱవేణ్డా” ఎన్గిఱపడియే నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమా యిరుక్కుమ్.

శ్ఙ్ఱజ్గళోట్టుమిల్లై” ఎన్గైయాలే మఱ్ఱొరు కుఱ్ఱముమిల్లై ఎన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱుకిఱదు. అతావదు-వస్తుతః ఉపాయత్వమ్ తనక్కిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, ఆపాతప్రతీతియిలే ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తి యుణ్డాకుమ్బడి యిరుక్కై.

ఇక్కుఱ్ఱజ్గళిల్లైయెన్ను మత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక, ఇతినుడైయ స్వరూపోచితత్వ సుకరత్వజ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాదియాలే. ఇప్ప్రపత్తి (ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞాన కార్యమాకైయావదు)- తిరుమన్త్రత్తిల్ మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఆత్మావినుడైయ యథావస్థిత వేషమాన భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్య మాకిఱత్తై ఉణర్కైయాలే వన్దతాయిరుక్కై. (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాకైయావదు) -అన్దపారతన్త్ర్యస్వరూపత్తుక్కనురూపమా యిరుక్కై (శిఙ్ఙ్ఱవేణ్డా) ఎన్గిఱదు - శిఙ్ఙ్ఱుదల్ - శిదఱుదలాయ్, పరక్కవేణ్డావెన్గై. అతావదు - ఒరువ్యాపారముమ్ పణ్ణవేణ్డా వెన్ఱపడి. (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమా యిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు. “భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః” ఎన్గిఱపడియే స్వప్రవృత్తి నివృత్తియాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే ఎళితాకచ్చెయ్యలుమా యిరుక్కుమెన్గై.

మూ॥ ౧౩౫॥ ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానమువలనఁ గలిగినదియగుటచే స్వరూపముతో ననుకూలించినదియై, “శిఙ్ఙ్ఱవేణ్డా” అని సూచించినట్లు స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటచే సాధింపవలసినదియగుటవలన సులభమైనదిగా నుండును.

ఈ దోషములలో నొక్కటియును దీనికి లేదనుటచే వేఱొక్క దోషముండవచ్చునని తోచుచున్నది. అదియెట్లనిన, వాస్తవముగ ప్రపత్తి యుపాయము కాకున్నను, చూచాయగాఁ దెలియునప్పుడు ఉపాయముగాఁ దెలియవచ్చునదిగా నుండుట.

అవతారిక:— ఈ దోషములు దీనికి లేవని తెలుపుటకుగాను ఇది స్వరూపమునకు అనుగుణముగానుండుటను, అనుష్ఠించుటకు సులభముగా నుండుటనున్ను (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

ఈ ప్రపత్తి యాత్మ స్వరూపమును గుఱించిన యథార్థజ్ఞానముయొక్క ఫలితమైనది యనఁగా తిరుమంత్రముయొక్క మధ్యమ పదముచే అనఁగా “నమః” అనుదానిచేఁ దెలుపఁబడిన ప్రకారము ఆత్మయొక్క యథార్థ స్వరూపమగు భగవదత్యంతపారతంత్ర్యమును మనస్సున స్థిరముగా నుంచుకొనుటచే సంప్రాప్తమైన దగుట.

స్వరూపము కనుగుణమైనది యగుట యనఁగా—అట్టి పారతంత్ర్యరూపమగు స్వరూపమునకుఁ దగినట్టిదిగా నుండుట.

“శిఙ్ఙ్ఱవేణ్డా” (తి. వా. ౯-౧-౭) (శ్రమపడవద్దు) అనుతావున శ్రీనమ్మాళ్వారులును ఏమియును చేయనక్కఱలేదని సూచించియున్నారు. అనఁగా ఒక వ్యాపారమును చేయవద్దనుట.

నివృత్తి సాధ్యమగుటచే సులభముగా నుండుననఁగా, “భగవత్ప్రయత్నమునకు విరుద్ధమగు స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుట ప్రపత్తి” అని చెప్పియున్నందున, స్వప్రయత్నమును వదలుకొనుటచే సాధింపఁబడునది యైనందున ననుష్ఠించుటకు సులభముగా నుండునదియనుట.

మూ॥ ౧౩౬॥ పూర్ణవిషయ మాకైయాలే పెరుమైక్కీడాక పచ్చైయిడ వొణ్ణాతు.

ఇవైయిరణ్డైయుమ్ శొల్లవే కీழ్చ్చొన్నదోషఙ్గళొన్ఱుమ్ ఇతుక్కిల్లై యెన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తపడియెన్నిల్; అపాయత్వ భయజనకత్వశోకజనకత్వ అహఙ్కారమిశ్రతయా నిషిద్ధత్వావద్యకరత్వఙ్గళ్, స్వరూపవిరోధిత్వత్తై ప్పత్తి వరుకిఱవైయాకైయాలుమ్, ఫలవిసదృశత్వమ్, ఇతు ఫలసాధనమన్ఱిక్కే సిద్ధోపాయమే ఫలసాధనమాయ్ ఇతు తద్వరణమాత్రమాయ్ అధికారివిశేషమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే ఇతిల్ప్పక్కల్ వరుకైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్, ఇవ్వాఱుదోషము మితుక్కిల్లామై (స్వరూపత్తుక్కుచితమ్) ఎన్ఱతిలే సిద్ధమామిఱే. కర్మసాధ్యతయావరుమ్ దుష్కరత్వ మిల్లై యెన్నుమిడమ్ (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరమ్)ఎన్ఱతిలే సుస్పష్టమిఱే. ఆకైయాలే స్వరూపౌచిత్య సుకరత్వఙ్గళాకిఱ ఇవైయిరణ్డు మితుక్కుణ్డెన్నవే, కీழ్చ్చొన్న దోషఙ్గళొన్ఱుమ్ మితుక్కిల్లై యెన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు.

ఇప్పడి ఉపాయమవనెన్ఱధ్యవసిత్తు స్వప్రవృత్తియిల్ నివృత్తనాయిరున్ద విడనమైయుమొ తత్సన్తోషార్థమాక ఇవన్ శిలపచ్చైయిడ వేణ్డావోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు – లోకత్తిల్ పచ్చైయిడువార్ అవ్వోవిషయఙ్గళిన్ తరత్తుక్కీడాకవిఱే

మూ॥ ౧౩౬॥ సర్వేశ్వరుండు సర్వసంపత్పరిపూర్ణుండగుటచే ఆయనపూర్తికి తగిన
టుల చేతనుండు కానుకను సమర్పింపఁ జాలడు.

అవతారిక:—ఈ రెంటిని చెప్పినందున ముందు పేర్కొనఁబడిన దోషంబులలో నొక్కటియును దీనికి లేనట్లు యెట్లు సిద్ధించునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అపాయత్వము,భయజనకత్వము,శోకజనకత్వము,అహంకారమిశ్రితమగుటచే సంభవించునిషిద్ధత్వము,నిందా స్పదత్వము ఇవిస్వరూపవిరోధమునుబట్టి సంభవించునవి యగుటంజేసియు,మఱియు ప్రపత్తి ఫలసాధనము కాకుండ,సిద్ధోపాయమే (సర్వేశ్వరుండే) ఫలసాధనమై, ఈ ప్రపత్తికావాని నందులకై వరించుట మాత్రమేయై యధికారియుండవలెని యొక విధమైన యోగ్యతగా నుండునది యైనందున, ఫలవిసదృశత్వ రూపదోషము (ఫలముకు సమానమైనది కాక పోవుట) దీనియెడల ప్రవర్తించుట కెంత మాత్రము అవకాశము లేకపోవుటం జేసియును యీ యాఱు దోషములును దీనికి లేవను విషయము ఇది స్వరూపము కనుగుణమైనది యన్నంత మాత్రముననే సిద్ధమగుచున్నది గదా?

కర్మానుష్ఠాన మూలమున సాధింపబడునది యగుటచే సంభవించునట్టి దుష్కరత్వరూపమగు దోషము దీనికి లేదను విషయము ఇది సర్వప్రయత్నములను వదలుకొనుటచే సాధింపఁబడినదైనందున సుకరము అన్నందున సుస్పష్టము కదా!

కావున స్వరూపానుగుణ్యమును సుకరత్వమును ఈ రెండును దీనికిఁగలవని చెప్పినలోఁడనే ముందు పేర్కొనఁబడి నట్టి దోషంబు లెవ్వియును దీనికిలేవనెడి యంశము ప్రకటితమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఉపాయము సర్వేశ్వరుఁడు అని నిశ్చయించుకొని స్వప్రయత్నముఁ దేనిఁ జేయకయున్నచో చాలునా? వానికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయుటకుగాను ఈతఁడు అట్టి వానిని దేనినైనను చేయవద్దా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది లోకమున కానుకను సమర్పించువారు ఆయా విషయ

మూ॥ ౧౩౭॥ ఆభిముఖ్య సూచకమాత్రత్తిలే సన్తోషమ్ విళైయుమ్.

మూ॥ ౧౩౮॥ పూర్త్తి కైవాఙ్గాతే మేల్ విఴుకైక్కు హేతువిత్తనే.

యిడువతు, ఇఙ్గుమ్ పచ్చైయిడప్పార్క్కిల్ అప్పడి యిడవేణుమిత్తే; అవన్ అవాప్తసమస్తకామతయా పరిపూర్ణనాయిరుక్క మవనాకైయాలే, అవనుడైయ వైభవత్తుక్కనుగుణమాక ఇవనాలొరు పచ్చైయిడప్పోకాతెన్నై.

అనాల్, అవనుక్కివన్ విషయత్తిల్ సన్తోషమ్ విళైయుమ్పడి యెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అభిముఖ్య) ఇత్యాదియాలే అతావతు అనాదికాలమ్ యాతానుమ్పఱ్ఱై నీఙ్గుమ్ విరతత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు తన్పక్కల్ విముఖనాయ్పోన్దవివన్, అన్నైవు కులైన్దు తన్పక్కలభిముఖనాన మైక్కు సూచకమాన తొరువ్యాపారమ్ పణ్ణవళవిలే, ఇత్తనైకాలమ్ విముఖనాయ్ పోన్దవ నిన్ఱభిముఖనాక ప్పెఱువతే" ఎన్ఱు అవన్ తిరువుళ్ళమ్ మికవుముకక్కు మెన్నపడి.

అవనప్పడి యిరున్దాలుమ్ అవన్ పూర్త్తియాలనకు "అకిఞ్చనరాన సమ్మాలవనైయుకప్పిత్తుకపోకాతు" ఎన్ఱు ఇవన్ కైవాఙ్గుమ్పడి పణ్ణాతోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్త్తి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు - అవనుడైయ అవాప్తసమస్త కామత్వమ్, ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవన్, నమ్మ

మూ॥ ౧౩౭॥ అభిముఖ్యమును సూచింపునట్టి యొక్కస్వల్పవ్యాపారము మాత్రము చేతనే ఈశ్వరునికి వీనియెడల సంతోషము కలుగును.

మూ॥ ౧౩౮॥ ఈశ్వరునియందుండు పూర్త్తి యీచేతనుండు ఆశ్రయించునప్పుడు వెనుకతీయకుండ యభిముఖుండై యాశ్రయించుటకే హేతువగును.

మఱియొక్క గౌరవమున కనుగుణముగాను కదా! సమర్పించుదురు. ఈ విషయమున కానుక నియ్య ప్రయత్నించితిమేని, అవ్విధముననే కదా యీయవలయును? సర్వేశ్వరుఁడు అవాప్త సమస్తకాముఁడగుటచే పరిపూర్ణుఁడయినందున వాని వైభవమునకుఁ దగినట్లు ఈ చేతనుఁడు ఒక్క కానుకనైనను ఈయఁజాలఁడు.

అవతారిక:—అయితే వానికి యీతని విషయమున సంతోషము గలుగుట యెట్లంటవేని తెలుపుచున్నారు.

(అభిముఖ్య) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ దేనినైన నొక వ్రతము నవలంబించి వెడిపోవుచు తనయెడల విముఖుండైనట్టి యీతఁడు అట్టి తలంపు పోయి తనవిషయమున నభిముఖుఁడగుటకు సూచకముగా నెద్దియైన నొక్కదానిఁ జేయునప్పుడు, ఇంతకాలముగ విముఖుఁడై పోయినట్టి యీతఁడు నేటికి యభిముఖుఁడై వచ్చినాడే? యని వాని మనస్సున నెక్కువ సంతోషము గలుగును.

అవతారిక:—వాఁడు అట్టివాఁడెయైనను, వానికిఁగల పరిపూర్ణత్వమనునది యకించనుఁడగు వాచే వానిని సంతోషింపఁ జేయుటకుఁ జేయఁదగినది యెద్దియును లేదనుకొని యీతఁడు వెనుదీయునట్లు చేయదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పూర్త్తి) ఇత్యాది వాని యవాప్తసమస్తకామత్వమనునది యాశ్రయించుట కుద్యుక్తుఁడగు

మూ॥ ౧౩౯ ॥ ‹‹పత్రం పుష్పమ్,,

లవనై యొరుపడియాలుమ్ సన్తోషిప్పిక్క—ప్పోకాదు ఎన్ఱు తదాశ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుకైయన్ఱిక్కే, ‹‹నామిట్టదుకొణ్డు తృప్తనాకవేణ్డాత పరిపూర్ణనాకైయాలే, నమ్ముకైయిల్ పెఱ్ఱదుకొణ్డు సన్తోషిక్కుమ్'' ఎన్ఱభినివేశిత్తు పుఱ్ఱుకైక్కుడలామిత్తనై యెనై—అన్నిక్కే, అవన్ పూర్తి అవనై ఇప్పడి సన్తోషిక్కవొట్టుమో, ఉపేక్షిత్తు కైక్కవాఙ్గప్పణ్ణాతో వెన్న, (పూర్తి) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. అతావదు - అవనుడైయ పూర్తియానదు, ‹‹ఇవన్ పచ్చై యిట్టిలన్'' ఎన్ఱనాదరిత్తు అఙ్గీకారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కైవాఙ్గాతే, ‹‹అభిముఖ్య సూచకమాత్రత్తుక్కు మేల్పడ నమక్కివన్ శిలశెయ్య వేణ్డువదుణ్డో?'' ఎన్ఱు విరుమ్బికైక్కొళ్ళు కైక్కుడలామిత్తనై యెన్గై.

ఇప్పడి ఇవనల్పసన్తుష్టనెన్న మతుక్కు ప్రమాణముణ్డోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పత్రంపుష్పమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ‹‹పత్రంపుష్పంఫలంతోయం యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి । తదహం భక్త్యుపహృతం అశ్నామిప్రయతాత్మనః'' ఎన్ఱు పత్రత్తైయాకవుమామ్, పుష్పత్తైయాకవుమామ్, ఫలత్తైయాకవుమామ్, జలత్తైయాకవుమామ్, యావనొరువన్ ఎనక్కు భక్తియాలే తరుకిఱాన్; అనన్యప్రయోజనత్తైయాకిఱ శుద్ధిగోడేకూడిన మనస్సైయుడైయనానవనుడైయ అప్పడిప్పట్టభక్తి

మూ॥౧౩౯॥ ఇందులకుఁ బ్రమాణములు ‹‹పత్రమ్ పుష్పమ్›,

నీతఁడు నాచే నెవ్విధమునను వానిని సంతోషింపఁజేయ శక్యముకాదనుకొని యట్లు ఆశ్రయించుటనుండి వెనుదీయునట్లు చేయుట సరియే కదా! మన మిచ్చినదానిచేతనే తృప్తిపడనక్కరలేనంత పరిపూర్ణుఁడగుటంజేసి।మనమిచ్చిన దానిఁగొని సంతోషించునని తలంచుకొని వాని నాశ్రయించుటకు ఉపోద్బలకము కావచ్చుననుట.

☞ ఈ వాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—వాని యవాప్త సమస్తకామత్వము వాని నిట్లు సంతోషించునట్లు చేయునా? ఉపేక్షించి విడిచి పెట్టునట్లు చేయదా? యంటివేని (పూర్తి) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

వానియొక్క యవాప్తసమస్తకామత్వమనునది యీతఁడు తనకుకానుక నీయలేదని యనాదరణచేసి వీని నంగీకరించుటలో వెనుదీయునట్లు చేయక, అభిముఖ్యమును సూచింపునటిదిమాత్రమే తప్ప దానికి పైని యీతండు చేయవలసినది మరియేమున్నది యనుకొని ప్రేమించి యంగీకరించుటకు ఉపోద్బలకము కాఁగలదింతియే.

అవతారిక:—ఇట్లు అతఁడు అల్పసంతోషియనుటకుఁ బ్రమాణమెద్దియయిన కలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(పత్రంపుష్పం) ఇత్యాది ‹‹పత్రం పుష్పం ఫలంతోయం యో మే భక్త్యాప్రయచ్ఛతి।తదహం భక్త్యుపహృతం అశ్నామి ప్రయతాత్మనః'' అనఁగా పత్రమునుగాని, పుష్పమునుగాని, ఫలమునుగాని, ఉదకమునుగాని యెవ్వఁడు నాకు భక్తితోనిచ్చునో, అనన్యప్రయోజనరూపమగు శుద్ధితోఁగూడి యుండునట్టి మనస్సుగల యాతండు అట్టి భక్తితో నిచ్చిన దానిని అవాప్త సమస్తకాముఁడ

మూ॥ “అన్యత్పూర్ణాత్„ “పురివతువుమ్ పుకైపూవే„

యాలే తరప్పట్టవత్తై, అవాప్తసమస్తకామనాన నాన్, అవన్ ప్రేమత్తాలే కలఙ్గిత్తిరుమాపోలే, వ్యామోహత్తాలేకలఙ్గి అడైవుకెడ వినియోగమ్ కొళ్ళుదనెన్ఱు తానే యరుళిచ్చెయ్తానిఱే. “అన్యత్పూర్ణాదపాం కుమ్భాదన్యత్పాదావనేజనాత్। అన్యత్కుశలసమ్ప్రశ్నాన్నచేచ్ఛతి జనార్దనః” ఎన్ఱాన్ఱు - శ్రీతూతెళున్దరుళుకిఱపోతు, ధృతరాష్ట్రన్ “పాణ్డవపక్షపాతియాయిరుక్కుమ్ కృష్ణన్ వారానిన్ఱాన్, అవనుక్కుచ్చిలనాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్ కొడుత్తు నమక్కాక్కిక్కొళ్ళుకిఱోమ్” ఎన్ఱాన్ఱు శిలవఙ్గళైచ్చొల్ల, నిన్నైవుమ్ కొలవుమొత్తిరాత వఞ్చకనావన్ కరుత్తై యఱిన్ద సఞ్జయన్, “నరుకిఱవన్ అజ్ఞనాత్తవనల్లకాణ్, అవనుక్కు వేణ్డువతివ్వళవు” ఎన్గిరాన్, అతావతు - తాన్ కుడిక్కుమ్ తణ్ణీరై ఒరుకుడత్తిలే నిఱైత్తుక్కుళిర్న్దిరుక్కక్కడవనే, అత్తై అవన్ వరుకిఱ వళియిలే వాశలిలే వైక్కవమైయుమ్, అతుక్కుమేలొన్ఱుమ్ వేణ్డా; తన్ గృహత్తిలే అతిథివన్దు పుకున్దాల్ కాలైక్కళువవతాకసామాన్యశాస్త్రమ్ విధిత్తుత్తిత్తిఱే, అవ్వోపాతి అవన్తిరువడికళై విళక్కవమైయుమ్, అననావాళిక్కు విశేషిత్తొన్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డా; నెడున్దూరమ్ వన్దవర్కై కుశలప్రశ్నమ్ పణ్ణక్కడవతిఱే, అవ్వోపాతి నీఙ్గళ్ శౌఖ్యమాయిరుక్కిఱీరో ఎన్ఱుమ్ వేణ్డా; ఇవ్వళవుకళై యొఴియ మఱ్ఱొన్ఱై ఇచ్ఛియాన్ కొణ్ణవనెన్గై. ఇత్తాల్, నీకొడుక్క నినైక్కిఱ నాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్ అవనొరుశరక్కాక నినైత్తిరుక్కుమోవెన్గై.

మూ॥ “అన్యత్ పూర్ణాత్„ “ పురివతుమ్ పుకైపూవే„ ఇత్యాదులు.

గు నేను వాఁడు ప్రీతి పరవశుఁడైయున్నట్లు, వ్యామోహపరవశుఁడనై క్రమమునుస్న గమనింపక వినియోగపరచుకొనెదనని భగవంతుఁడు స్వయముగనే చెప్పియున్నాఁడుగదా!

“అన్యత్ పూర్ణాదపాం కుమ్భాత్ అన్యత్పాదావనేజనాత్। అన్యత్ కుశల సంప్రశ్నాత్ నచేచ్ఛతి జనార్దనః” అనఁగా దూత్యమునకు వేంచేయునప్పుడు ధృతరాష్ట్రుఁడు “పాండవ పక్షపాతియగు శ్రీకృష్ణుఁడు రాబోవుచున్నాఁడు వానికి కొన్ని యాభరణములను సువర్ణమును ఇచ్చి వానిని మన ప్రక్కకు తీసికొనెదను” అని యివ్విధమున కొన్ని సంగతులు చెప్పఁగా, ఒక్కటితలంచి వేఱొక్కఁడాఁ జెప్పనట్టి వంచకుఁడగు ధృతరాష్ట్రుని యభిప్రాయము నెఱింగినవాఁడగు సంజయుండు “రాబోవువాఁడు వాటి నపేక్షించునట్టి వాఁడు కాఁడు సుమీ? అతనికిఁ గావలసినది యింతియే.—తాను త్రాగునట్టి తీర్థమును ఒక బుంగలో పోసి చల్లగానగునట్లు చేసి వాఁడువచ్చుదారిన వాకిటిలో నెదురుగ నుంచినట్లయిన చాలును. అంతకు పైని వాని కేద్దియు నక్కఱలేదు.

తన గృహమున కెవ్వఁడైన యతిథి యేతెంచినట్లయిన వానికాళ్లను కడుగవది యని శాస్త్రమున సామాన్యముగ విధించియున్నది. కదా! అట్లే వాని పాదములను కడిగిననో చాలును. వాని గౌరమునకుగాను విశేషించి చేయవలసినది మఱియెద్దియును లేదు.

చాల దూరమునుండి వచ్చిన వానిని కుశల ప్రశ్నల నడుగుట వాఁడుక గదా! అవ్విధమున నీతని సౌఖ్యభోగ్యమై మాటయడిగిన చాలును. ఈతనిని గౌరవించుటకుఁగాను మఱి యెద్దియును చేయనక్కఱలేదు. వీటిని మాత్రమే తప్ప మఱియెద్దియును అతఁడు కోరఁడు సుమీ! కావున నీవు ఈయ దలంచినటి యాభరణమునుగాని యొక శ్లాఘ్యవస్తువునుగా నతఁడు తలంచునా?

మూ ॥ ౧౮౦ ॥ పుల్లైక్కాట్టి యழైత్తు ప్పుల్లై యిడువారైప్పోలే ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై.

కిల్ ఉగాన్నాభిముఖ్యసూచకమాక ఇవ్వళవుకళై చ్చెయ్యప్పార్రెన్నపడి. ‹‹పరివతిలీశనై›› ఎన్నుతుడఙ్గి ‹‹పురివతువుమ్ పుకైపూవే›› ఎన్ను హేయప్రత్యనీకనాన సర్వేశ్వరనై, సంసారాన్న్కత్తరా యనుభవిత్తు, అవ్వనుభవజనిత ప్రీతియాలే ‹‹ఎతత్సామగాయన్నాన్తే›› ఎన్గిఱపడియే పాడివిస్తృతరాకైయై ప్పెఱవేణ్డియిరుప్పీర్! ఉపకరణఙ్గళిల్ కుఱైవుపార్త్తు అకలుకైతవిర్న్దు, అసంస్కృతమాన జలత్తై ఏతేను మొరుపడి ప్రయోగిత్తు, పిన్నై అవనుక్కురుల్ కొణ్డైయాకక్కొడుప్పతుమ్ ఏతేను మొరుపుకైయుమ్ ఏతేను మొరుపూవుమ్, ఇవ్వళవమైయుమ్ కిడికోళవనుక్కెన్ను అవనుడైయ స్వారాధత్తైయై సుస్పష్టమాక ఆழ్వార రుళిచ్చెయ్తారిఱే.

‹‹పూర్ణవిషయమ్›› ఎన్నుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వన్దవిత్తనై యిఱే ప్రపత్తి వైలక్షణ్యమిఱే కీழ్చ్చొల్లప్పట్టతు; ఆకైయాలే అతుక్కిన్నముమొరు వైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకైక్కాక, సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుముణ్డాన ఐక్యత్తైమున్దుఱ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లైక్కాట్టి) ఎన్ను తుడఙ్గి. అతావతు-గోవై వరవழைత్తు ప్పిన్నైయతుక్కు-ధారకాదికళై యిట్టునోక్కు

మూ॥ ౧౮౦॥ గడ్డినిచూపించి పశువును స్వాధీనముచేసికొని, గడ్డిని దానికి ధారకముగా వేయునట్లు (ఈశ్వరుండు తానే చేతనుని స్వీకరించు విషయమున సాధనమై ఫలముకూడ తానే యైనందున) ఫలసాధనములకు భేదము లేదు.

నీవల్లనయిననట్లయితే నీయొక్కయాభిముఖ్యమును సూచింపఁజేయుటకై వీటిఁజేసిచూడుము అని సంజయుఁడు చెప్పెను.

శ్రీనమ్మాళ్వారులును ‹‹పరివతిలీశనై›› (తి. వా. ౧. ౬. ౧) అనునది మొదలుకొని ‹‹పురివతువుమ్పుకైపూవే›› అనువరకును ‹‹సంసారమునుండి ముక్తులై హేయప్రత్యనీకుఁడగు సర్వేశ్వరుని యనుభవించి యట్టి యనుభవమువలనఁగలిగినప్రీతిచే ‹‹ఎతత్సామ గాయన్నాన్తే›› (తై. ౩. ౧౦. ౫) (సామగానము చేయుచుండును) అన్నట్లు పాడి విస్తరించుటకు యాశపడుడు! ఉపకరణముల కొరతను తలంచి వెనుదీయక ఏదైన జలమును ఏదొకవిధమున నుపయోగపఱచి పిమ్మట వానికి ప్రీతిపూర్వకముగ నిచ్చుటయు, ఏదైన నొక పత్రమైనను, ఏదైన నొక పుష్పమైనను యింతమాత్రమే చాలును సుమీ!'' అనియిట్లు వాని నారాధించుటను గుఱించి తేటతెల్లముగా సాయించియున్నారు కదా!

(పూర్ణ విషయమ్) ఇత్యాది వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ప్రసక్తానుప్రసక్తములగు విషయములు చెప్పఁబడినవి.

అయితే ప్రపత్తియొక్క వైలక్షణ్యముఁ దెలుపుటకై యింతకుముందు అరంభించియున్నారు కావున దానికిఁగల వేఱొక్క వైలక్షణ్యమునున్ను చెప్పఁదలంచి యందులకై సిద్ధోపాయమునకును ఫలమునకున్నుగల యైక్యమును మొట్టమొదట తెలుపుచున్నారు.

(గడ్డిని) ఇత్యాది. ఒకగోవునురప్పించి తరువాత దానికి ధారకాదులను గలుగఁజేసి దానిఁగాపాడుట కిచ్ఛయించువారు దానికి భోగ్యమగు గడ్డినే దానిని వశపరచుకొనుటకు సాధనముగాను దానిముందుంచి దానిఁబిల్చుకొనిపోయి అగడ్డినే తరువాతనున్న దానికి వేయుచుండుటంజేసి

మూ॥ ౧౪౧॥ ఆకైయాలే సుఖరూపముమా యిరుక్కుమ్.

నిన్నైప్పార్, తద్భోగ్యమాన పుల్లుతన్నైయే తద్వశీకారసాధనమాక మున్నిట్టుత్తుక్కొణ్డు, అతు తన్నైయే మేలుమిడుమళవిల్, ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే, విలక్షణగుణవిగ్రహ విశిష్టనాన తానే మున్దుఱ ఇవనైచ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుక్కైక్కు ఉపాయమాయ్, పిన్నైయెన్ఱుమిక్కు ఇవనుక్కు ఉపేయమా యిరుక్కైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళిరణ్డు మేకవస్తువా యిరుక్కుమెన్నై.

ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు వైలక్షణ్యమ్ ఫలిత్తపడిన్ఱ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-సాధ్యవస్తు తానే సాధనమాకైయాలే, తద్వరణ రూపమాన ఇతు తేవైయాయి రాతే సుఖరూపమా యిరుక్కు మెన్నపడి.—అన్నిక్కే ఇన్నముమ్ ప్రపత్తిక్కొరు వైలక్షణ్య మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లై) ఇత్యాదియాలే. అతావతు-పుల్లైక్కాట్టి ధేనువై యఴైత్తుక్కొణ్డుపిన్నై అప్పుల్లైయే యిడుమళవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే. "సకృత్కృతోఞ్జలిః" "నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్" ఇత్యాదికళిల్ సొల్లుకిఱపడియే అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రపత్తియైమున్నిట్టు ఈశ్వరనై వశీకరిత్తాల్, పిన్నై అవనుక్కు కప్పాక్కచ్చెయ్యు మడిమైయుమ్ "బద్ధాఞ్జలిపుటా హృష్టా నమ ఇత్యేవవాదినః" "కైకళాలారత్తొఴుతుతొఴుతున్నై" ఇత్యాదికళిల్ సొల్లుకిఱపడియే తత్స్వరూపానురూపమాన అఞ్జల్యాదివృత్తి విశేషఙ్గళాకైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై. ఇప్పడి ఫలమానతు తానే సాధనమాకైయాలే, ఇప్ప్రపత్తితాన్ తేవైయాయిరాతే ఇవ

మూ॥ ౧౪౧॥ కాబట్టి ప్రపత్తి సుఖరూపమై యుండును.

యెప్పుడు ఫలసాధనములకు భేదములేనిచందంబున విలక్షణములైనకల్యాణగుణములును విగ్రహమును గల సర్వేశ్వరుండే మొదట యీతనిం జేర్చుకొనుటకు ఉపాయమై తరువాతనున్ను అట్లే యుపేయమునై యుండుటంజేసి ఫలమున్ను సాధనమున్ను ఈరెండును ఒక్క వస్తువుగానే యుండగలవనుట.

అవతారిక:—ఇందువలన ప్రపత్తికి సంభవించిన వైలక్షణ్యమును తెలుపుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. సాధ్యవస్తువే సాధనమగుటంజేసి దానిని వరించుట యనునట్టి యీప్రపత్తియనునది కష్టమైనదిగానుండక సుఖరూపముగా నుండుననుట.

☞ ఈ వాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము చేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇంకను ప్రపత్తియొక్క వైలక్షణ్యమును తెలుపుచున్నారు.

(గడ్డి) ఇత్యాది. గడ్డినిజూపించుచు ఆవును పిలుచుకొనిపోయి తరువాతనున్ను ఆగడ్డినే దానికి వేయునప్పుడు ఫలసాధనములకు భేదములేని చందమున, "సకృత్ కృతోఞ్జలిః" "ఒకతూరి యంజలిని జోడించి" అనియు, "నమశ్చక్రుః జనార్దనం" (సర్వేశ్వరునికి దండము సమర్పించిరి) అనియు నీతావుల చెప్పియున్నట్లు నమస్కారాది రూపమగు ప్రవృత్తిని పురస్కరించుకొని ఈశ్వరునివశపరచుకొనినట్లయిన, తరువాత వాని ముఖవిలాసమునకై చేయునట్టి కైంకర్యమును "బద్ధాంజలిపుటాః హృష్టాః నమ ఇత్యేవవాదినః" (అంజలి జోడించుకొని సంతుష్టులై నమస్కారమని చెప్పువారు) అనియు, "కైకళాలార తొఴుతుతొఴుతున్నై" (చేతులార నీకు దండము సమర్పించి) అనియు, నీతావుల చెప్పియున్నట్లు తన స్వరూపాను రూపములగు నమస్కారాది వ్యాపారము లగుటంజేసి యీనుఫలసాధనములకు భేదములేదని సిద్ధమగుచున్నది.

ఇట్లు ఫలమైనదియే సాధనమగుటంజేసి ఈప్రపత్తి కష్టమైనదిగా నుండక సుఖరూపముగా నుండునది యని యేర్పడుచున్నది.

మూ॥ ౧౮౨॥ ఇవనవనైప్పెఱ నినైక్కుమ్పోతు ఇన్ద ప్రపత్తియు ముపాయమన్ఱు.

తుక్కు సుఖరూపమా యిరుక్కుమెన్గై. ఆక «ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు» ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక ప్రపత్తియినుడైయ దోషరాహిత్యముమ్ గుణసాహిత్యముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణమ్ సమ్పూర్ణమ్,

అథ సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవ ప్రకరణమ్.

ఇప్పడి ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయ అనుపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రతికోటియాన పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్ «ఇతుతన్నై ప్పార్త్తాల్» ఇత్యాదియాలుమ్ «ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు» ఇత్యాదియాలుమ్ కీழ్ అరుళిచ్చెయ్తపడి యన్ఱియే, సుఖాన్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అతిల్, ఇప్పడి స్వరూపానురూపమానవిత్తై సాధనమాక్కొణ్డు, స్వతన్త్రనానవనై ఇవన్ పెఱప్పార్క్కుమన్ఱు, అవన్ నినైవు కూడాతాకిల్ ఇతు విఫలిక్కుమెన్గిఱార్, (ఇవనవనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఉడైమైయై ఉడైయవన్ శెన్ఱు కైక్కొళ్ళుమాపోలే, స్వామియాన అవన్ తానే వన్దఙ్గీకరిక్క క్కణ్డిరుక్కక్కడవ పరతన్త్రనాన ఇచ్చేతనన్, తాన్ ఫలియాయ్, తన్ స్వీకారత్తాలే, స్వతన్త్రనాన అవనైప్పెఱ నినైక్కుమళవిల్, అవన్ నినైవుకూడాతాకిల్, ఇప్పడి విలక్షణైయా యిరుక్కిఱ ప్రపత్తియుమ్ తల్లాభసాధన మాకాతెన్ఱపడి.

మూ॥ ౧౮౨॥ చేతనుఁడు స్వామియైన ఈశ్వరుని పొందుటకు చేయు ప్రపత్తియును ఆయన సంకల్పము లేనప్పుడు సాధనము కాదు.

కావున(ప్రపత్త్యుపాయమునకు)అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును ప్రపత్తియొక్క-దోషరాహిత్యమున్ను గుణవిశిష్టత్వమున్ను చెప్పఁబడినవి.

సిద్ధోపాయాధికారప్రకరణము సంపూర్ణము.

సిద్ధోపాయనిష్ఠవైభవ ప్రకరణమ్.

అవతారిక:—ఇట్లు ప్రస్తుతాంశమగు ప్రపత్తి యుపాయము కాకుండుటను, దానికి ప్రతికోటిగ సర్వేశ్వరుని యంగీకారమే యుపాయమగుటను «దీనిని విచారించినట్లయిన» అనియు (లభించుటకుపాయము వానితలంపు) అనియు నీమొదలగు వాక్యములచే నింతకుముందు సాయించిన ప్రకారముకాకుండ, వేఱొక్క విధమున తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక:—అందు ఇట్లు స్వరూపానురూపమగు ప్రపత్తిని సాధనముగాఁగొని, స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని బొందుటకు యీచేతనుఁడు తలంచునప్పుడు, సర్వేశ్వరుని తలంపు లేనిపక్షమున, ఈప్రపత్తి విఫలమగునని తెలుపుచున్నారు.

(ఈతఁడు) ఇత్యాది. ఆభరణమును సొంతగాడువచ్చి గ్రహించునట్లు, స్వామియగు సర్వేశ్వరుఁడే స్వయముగవచ్చి యంగీకరించుమండఁగాఁజూచియూరకయుండవలసినంత పరతంత్రుండగునటియీచేతనుండు తానే ఫలమును బొందువాఁడై తనయొక్క స్వీకారముచే స్వతంత్రుఁడగు సర్వేశ్వరునిబొందుటకు తలంచునప్పుడు,అట్లు సర్వేశ్వరునితలంపు లేనిదగు పక్షమున,ఇట్లు విలక్షణమగుప్రపత్తియును సర్వేశ్వరుని బొందుటకు సాధనము కాఁజాలదు అనుట.

మూ॥ ౧౮౩॥ అవనివనై ప్పెఱ నినైక్కుమ్బోతు పాతకముమ్ విలక్కన్ఱు.

మూ॥ ౧౮౪॥ ఇవై యిరణ్డుమ్ శ్రీభరతాళ్వాన్ పక్కలిలుమ్

శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ కాణలామ్.

మూ॥ ౧౮౫॥ శ్రీభరతాళ్వానుక్కు నన్మైతానే తీమైయాయిఱ్ ఱు.

ఇని, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిల్ ఉళ్ళవాశి శొల్లుకిఱార్, (అవనివనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-స్వామియాయ్ స్వతన్త్రనానవన్ స్వమ్మాయ్ పరతన్త్రనాయిరుక్కుమ ఇవనై స్వేచ్ఛయాలే పెఱనినైక్కుమళవిల్. పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాక ఎణ్ణప్పడుమ్ పాతకముమ్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతెన్నై. ఇవైయిరణ్డాలుమ్, స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్ పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్ కాట్టప్పట్టతు. "చితః పరమచిల్లాభే ప్రపత్తిరపినోపధః। విపర్యయేతునైవాస్య ప్రతిషేధాయపాతకమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇప్పడి యివైయిరణ్డుమ్ కాణలామిడమున్డోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అవర్కళ్ తఙ్గళ్ పక్కలవైకణ్డపడి యెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీధరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు-పెరుమాళైమీట్కైక్కాణువన్దుతిరువభిషేకమ్ పణ్ణువి

మూ॥ ౧౮౩॥ సర్వేశ్వరుండు ఈచేతనుని స్వీకరింపఁదలంచినప్పుడు పాతకమున్ను

ఆటంకము కాఁజాలదు.

మూ॥ ౧౮౪॥ ఈరెంటిని భరతుని విషయమునను గుహుని విషయమునను చూడ

వచ్చును

మూ॥ ౧౮౫॥ భరతునికి మంచియే చెడుపైనది

అవతారిక—ఇఁక, సర్వేశ్వరుండే స్వీకరించు పక్షమునఁగల తారతమ్యముఁదెలుపుచున్నారు (సర్వేశ్వరుండు) ఇత్యాది

స్వామియును, స్వతంత్రుండు నగుసర్వేశ్వరుఁడు సొత్తువంటి వాఁడును, పరతంత్రుండును నగు ఈచేతనుని స్వేచ్ఛచే స్వీకరించుటకిచ్ఛయించినట్లయిన, పాపంబులలోఁ బ్రధానమైనదిగా నెన్నఁబడునట్టి పాతకంబును అందులకు ప్రతిబంధకము కాఁజాలదు.

కావున ముందుజెప్పిన రెండు వాక్యములచేతనున్ను స్వగత స్వీకారము ఉపాయము కాకపోవుటయు, పరగత స్వీకారముపాయమగుటయును చెప్పఁబడినది. అదిఁయెట్లనిన. "చితః పరమచిల్లాభే ప్రపత్తి రపినోపధః। విపర్యయేతునైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకం" (ఈజీవుండుసర్వేశ్వరుని లభింపగోరుపక్షమున ప్రపత్తి హేతువుకాఁజాలదు, సర్వేశ్వరుండే యీచేతనుని లభింపగోరునప్పుడు పాతకమున్ను ఆటంకముకాఁజాలదు" అనిశాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది కదా।

అవతారిక— ఇవ్విధములగు రీతినిగురించి చూడఁదగిన స్థలములుండునా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.(ఈ రెంటిని) ఇత్యాది.

అవతారిక—వారియెడలనివి యెవ్విధమునఁగానఁబడుచున్నవి యనఁగా "శ్రీధరవాళ్వానుకు" ఇత్యాది వాక్యముచేఁదెలుపుచున్నారు.

భరతుఁడు శ్రీరామచంద్రుని దోడకొని వచ్చి పట్టాభిషేకము జేయించి తన స్వరూపమును

మూ॥ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు తీమైతానే నన్మైయాయిఱ్ఱు.

మూ॥ ౧౪౬॥ సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన ప్రపత్తి తానుమ్

త్తు తఱ్స్వరూపానురూపమాన వడిమైయై ప్పెఱ్ఱు వాళ్కైక్కాక, ‘‘ఏభిశ్చ సచివైస్సార్ధమ్’’ ఇత్యాదిప్పడియే వఴియేపిడిత్తు మనోరథిత్తుక్కొణ్డు శెన్ఱు పెరియవార్తియోడే అవర్ తిరువడికళిలే ప్రపత్తి పణ్ణిన భరతాళ్వానుక్కు అప్పడిపణ్ణిన ప్రపత్తియాకిర నన్మైతానే, శరణ్యరాన పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే తీమైయాయ్విట్టతు. ‘‘ఏழై యేతలన్’’ ఇత్యాదిప్పడియే పెరుమాళ్ తామే వన్దంగీకరిక్కప్పెఱ్ఱ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, దోషమే పచ్చైయాకవఙ్గీకరిక్కైయాలే పాతకమాకిఱ తీమైతానే నన్మైయాయ్ విట్టతెన్నై, ‘‘యత్త్వత్ప్రియంతదిహ పుణ్యమపుణ్యమన్యత్’’ ఎన్ఱిఱే పుణ్యపాపలక్షణమ్ ఆకైయాల్ ఇవన్కళ్ పక్కలిలే కాణలామిఱే.

ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్, శరణ్యహృదయానుసారియల్లాతపోతు, అపరాధకోటి ఘటితమామెన్నుమిడ మరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ் ఇతుతాన్, ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తై ప్పార్త్తాలుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమెన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారరుడైయ అనుష్ఠాన ప్రకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు ‘‘అహమస్మ్యపరాధానామాలయః’’ ఎన్గిఱపడియే, అపరాధఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాయిరు

మూ॥ గుహునికి చెడుపే మంచియైనది

మూ॥ ౧౪౬॥ సకలాపరాధములకున్ను ప్రాయశ్చిత్తమైన ప్రపత్తియును

అనుగుణమగు కైంకర్యమును లభించి సుఖపడుటకుగాను ‘‘ఏభిశ్చ సచివైస్సార్ధం’’ (శ్రీ-రా-అ ౧౦౪-౧౫) (మంత్రులతోఁగూడ) అని చెప్పియున్నట్లు దారిపట్టుకొని మనోరథముతో పోయి చేరి గొప్ప ఆర్తితో వారి శ్రీపాదములసన్నిధిని ప్రపత్తిచేయగా (శరణుజొచ్చగా) అట్టి భరతునికి అట్లొనర్చిన ప్రపత్తిరూపమగు మంచియే గదా శరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రుని మనస్సునకు ఇష్టము కానందున చెడుపయినది.

అయితే ‘‘ఏழై యేతలన్’’ (పె. తి. ౫. ౮. ౧) (జ్ఞానహీనుడు సత్తై లేని వాఁడు) అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రుండు తానే స్వయముగ వచ్చి యంగీకరించునప్పుడు శ్రీగుహదేవునికిఁగల దోషమే భోగ్యముగా నంగీకరింపఁబడుటచేతను ఈతావున పాతకరూపమగు చెడుపే గదా మంచియయినది. ‘‘యత్ త్వత్ప్రియంతదిహ పుణ్యం అపుణ్యమన్యత్’’ (ఆళమా. శ్లో. ౫౩) (ఏది సర్వేశ్వరునికి ఇష్టమైనదియో యది పుణ్యము తక్కినది పాపము) అని గదా పుణ్యపాపముల లక్షణములు చెప్పఁబడినవి. కావున నీపై విషయమును వీరియెడల జూడవచ్చును.

అవతారిక:—ఈతండు చేయునట్టి ప్రపత్తి శరణ్యుఁడగు సర్వేశ్వరుని హృదయమున కనుగుణము కానప్పుడు అది అపరాధకోటిలోఁ జేరును అను విషయమును ఇంతకుముందు ప్రతిపాదించియున్నారు. మరియు ఇది యీతని పూర్వపు నడవడికనుబట్టి చూచినను అపరాధకోటిలో చేరియుండునది యగునను విషయమును తెలుపుటకుగాను శ్రీభాష్యకారుల యనుష్ఠానపద్ధతిని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వాపరాధములకు) ఇత్యాది ‘‘అహమస్మ్యపరాధానా మాలయః’’ (నేను అపరాధము

సూ॥ అపరాధకోటియిలేయాయ్ క్షామణమ్ పణ్ణవేణ్డుమ్బడి నిఱ్ఱినిఱ్ఱతితే.

క్కు—అఇచ్చేతనన్ ప్రపత్తిపణ్ణవే, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్నుమ్బడి ఇవనళవిల్ సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ ప్రసన్నమాయ్ విడుకైయాలే, సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాయిఱే ప్రపత్తి తానిరుప్పతు. ఇప్పడి యిరుక్కుళ్ళ ప్రపత్తిగాయ "త్వత్పాదారవిన్దయుగళం శరణమహం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు పణ్ణియరుళిన భాష్యకారర్క్కు స్వపూర్వవృత్తత్తై యనుసన్ధిత్తవాఱే అతుతాను మపరాధకోటియిలేయాయ్, "త్వమేవమాతా చ" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇత్తలైయిలపరాధత్తై పొఱుక్కైక్కుఱుప్పాన సమ్బన్ధవిశేషఙ్గళైయుమ్ విణ్ణప్పఞ్జెయ్దరుళి, "తస్మాత్ప్రణమ్య" ఇత్యాదియాలే, ఇప్పడి తిరుమున్బే కూశామల్ వన్దునిన్ఱు ప్రపత్తిపణ్ణిన ఇవ్వపరాధత్తై పొఱుత్తరుళవేణుమెన్ఱు క్షామణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్బడి నిఱ్ఱినిఱ్ఱతిఱే యున్గై. ఆకైయాల్, ఇవ్వధికారియాలుమ్ ఇతు అపరాధకోటిఘటితమాయిరుక్కుమెన్గై. అనాదికాలమపరాధత్తైప్పణ్ణి పిన్బురునాళిలే అభిముఖ్యత్తైప్పణ్ణినానేయాకిలుమ్, "రిపూణామపివత్సలః" "యదివా రావణస్స్వయమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమీశ్వరహృదయత్తైప్పార్త్తాల్ అవనుక్కై క్కొళ్ళ ఒరుకుఱైయిల్లై, ఇవనప్పడి యిరున్దానేయాకిలుమ్, తన్ పూర్వవృత్తత్తై యుణర్న్దాల్ ఇతనైయుమపరాధమాక నినైత్తు క్షామణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్బడియాయిఱే యిరుప్పతు.

సూ॥ మహాపరాధములోనే చేరినదై క్షమాపణము గోరవలసినదిగానుండును కదా

లకుపుట్టిల్లయితిని) అని సాయించినట్లు అపరాధములన్నింటికిని స్థానభూతుండగు ఈచేతనుండు ప్రపత్తిని చేసినతోడనే "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" (భ. గీ) (సమస్తపాపములనుండి విడిపించెదను) అన్నట్లు ఈతనియెడల సర్వేశ్వరుండు ప్రసన్నుండగుటంజేసి ప్రపత్తి సమస్తాపరాధములకును ప్రాయశ్చిత్తముగాను కదా యుండును.

ఇట్టి ప్రపత్తి "త్వత్పాదారవిందయుగళం శరణం ప్రపద్యే" (శ. గ. ౧) (నీపాదద్వంద్వమును శరణముజొచ్చుచున్నాడను) అన్నట్లు ప్రపత్తిచేసిన శ్రీభాష్యకారులవారికి తన పూర్వవృత్తాంతము మనస్సునకు వచ్చినతోడనే యిదియు అపరాధకోటిలోఁ జేరినదై "త్వమేవమాతా చ" (గద్య ౧) (నీవే తల్లివి) అని యారంభించి ఈతనికిఁగల యపరాధంబులన్నింటిని సహించుటకుఁగావలసిన సంబంధవిశేషంబులను విన్నవించి "తస్మాత్ ప్రణమ్య" (కావున దండముసమర్పించి) ఇవ్విధమునఁ జెప్పుటచే "ఇట్లు నీవద్ద సాట్లాడకుండ వచ్చి నిలువబడి ప్రపత్తిచేసిన యీ యపరాధమును క్షమించి కృపచేయవలయును" అని యిట్లు క్షమాపణము చేయవలసినదిగాను ఉండియున్నది గదా! కావున నిది యివ్విధమునను అపరాధకోటిలో చేరినదై యుండును.

అనాదికాలముగ అపరాధములనొనర్చి తుదవాత ఒకనాఁడు, సర్వేశ్వరునిదగ్గర రక్షింపమనివచ్చి నిలిచినను. "రిపూణామపివత్సలః" (శత్రువుల విషయమునను దయాళువైనవాఁడు) అనియు, "యదివా రావణస్స్వయమ్" (రావణుండు స్వయముగావచ్చి శరణుజొచ్చినను) ఇత్యాది తావులఁ దెలుపఁబడిన సర్వేశ్వరుని హృదయమును తలంచినట్లయిన అతండు రక్షించువిషయమున సందియ ముండదు.

సర్వేశ్వరుండట్టివాఁడైనను చేతనుండు తనపూర్వ వృత్తాంతమును తలంచుకొనినట్లయిన, దీనిని అపరాధముగా నెతలంచి, క్షమాపణముకై ప్రార్థించవలసి యుండియుండును.

సూ॥ ౧౯౬॥ నెడునాళన్యపరైయాయ్ పోన్న భార్యై లజ్జాభయఙ్గళిన్రిక్కే భర్తృసకాశత్తిలేనిన్రు "ఎన్నై యఙ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్రపేక్షిక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్రిరే ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి.

ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తాల్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై దృష్టాన్తముఖేన దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (నెడునాళ్) ఎన్రుతుడఙ్గి. అతావతు-నెడుఙ్గాలమ్ భర్తావోడొట్టఱ్ఱు, పరపురుషకామినియాయ్ తన్నిగ్రహపాత్రమాయ్ పోన్నాళొరు భార్యై. "ఇప్పడిప్పట్ట నామ్ అవన్ సన్నిధియిలే కూశామల్ శెన్రు నిఱ్కుమ్పడి యెన్?" ఎన్గిఱ లజ్జైయుమ్, "ఇత్తనై కాలముమ్ నామ్ శెయ్తు తిరిన్దతెల్లామ్ కణ్డిరుక్కిఱవన్, 'ఇప్పోదు నమ్మై వన్దిప్పడి యపేక్షిప్పదే' ఎన్రు దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతెన్నెన్నుమ్ భయముమిన్రిక్కే- అవన్ మున్నే శెన్రునిన్రు "ఎన్నై యఙ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్రపేక్షిక్కుమళవిల్ ఎత్తనై యపరాధయుణ్డు, అప్పడియే యిరుప్పతొన్రిరే, భగవదనన్యార్హమాయ్ వైత్తు అనాదికాలమవనుడన్ పఱ్ఱిన్రిక్కే అన్యపరనాయ్ పోన్నవన్ స్వపూర్వవృత్తాంతానుసంధానత్తాల్ వరుమ్ లజ్జైయుమ్ స్వతంత్రనాన అవన్ దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతెన్' ఎన్నుమ్ భయముమిన్రిక్కే, తత్సన్నిధియిలే శెన్రు నిన్రు తన్నై యఙ్గీకరిక్కవేణుమెన్రు పణ్ణుకిఱ శరణవరణమెన్గై-ఆక, ఇవ్వళవుమ్ స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్ పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

మూ॥౧౯౭॥ భార్య భర్తనువిడిచి చాలాకాలము అన్యపురుష కామినియై పిమ్మట లజ్జాభయములనువిడిచి భర్త సమీపమునందు నిలిచి తన్నునేలుకొమ్మని ప్రార్థించినట్లు చేతనులు చేయు ప్రపత్తియునుఅపరాధరూపమైయుండును

అవతారిక:—ఈతండొనర్చిన ప్రపత్తి, యీతండు తన పూర్వపు నడతను మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొనినట్లయిన, అది యపరాధకోటిలోఁ జేరినదిగాను తెలియవచ్చునను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(చాలాకాలముగ) ఇత్యాది. చాలాకాలముగ భర్తనువదలి పరపురుషునితోఁ జేరి భర్తకయిష్టురాలైయున్నట్టి భార్య "ఇంతకాలముగ చెడ్డదారినపోయిన నేను ఇప్పుడు మాట్లాడకుండ నా భర్తవద్దకుపోయి నిలుచుటయెట్లు?" అనెడి లజ్జయును ఇంతకాలము మన నడవడికను చూచియున్నట్టి యీతండు ఇప్పుడువచ్చి నన్ను ఇట్లు అపేక్షించుచున్నదేయని దండించినచో నేమి చేయగలననెడి భయమున్ను లేక భర్తవద్దకుపోయి నన్ను అంగీకరించవలయునని నిలువబడుటయెంతఅపరాధము?

భగవంతునికిమాత్రము శేషభూతుండై వానినాశ్రయింపక అన్యపరుడైపోయినట్టి యీతండు తన పూర్వవృత్తాంతమును మనస్సునకుఁ దెచ్చుకొనుటచేఁ గలుగునట్టి లజ్జయున్ను స్వతంత్రుడగు సర్వేశ్వరుండు దండించినచో నేమిచేయగలననెడి భయమున్ను లేనివాఁడై భగవంతుని సన్నిధికి పోయి తనను అంగీకరింపవలయునని చేయునట్టి ప్రపత్తియును అట్టిదియే కదా! కావున నింతవరకును స్వగత స్వీకారము (తాను స్వయముగ నంగీకరించుట) ఉపాయము కాదనియు పరగత స్వీకారము (సర్వేశ్వరుండు స్వయముగా నంగీకరించుట)ఉపాయమనియును తెలుపఁబడినది.

మూ ॥౧౮౮॥ కృపైయాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యత్తిఱ్కాట్టిల్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్

మూ ॥౧౮౯॥ ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషన పేక్షిత్తాన్

ఇని ఇవన్ స్వీకారమ్ కణ్డిరఙ్గి అవనివనుక్కు ప్పరతన్త్రనావతిలుమ్, తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వన్ద పరతన్త్రనావతే ప్రబలమెన్గిఱాన్, (కృపైయాలే) ఇత్యాది. ఆతురరాయ్, అనన్యశరణరాయ్ అన్ తిరువడికళిలేవన్దు శరణమ్ పుకున్దవర్కళ్ అళవిల్ తనక్కుణ్డాన కృపయాలే అవర్కళ్ శొన్న తేశెయ్యుమ్పడి పరతన్త్రనాకైయుమ్, పట్టాభిషేకత్తుక్కు-రియవానైయుమరశుమ్మాలే తన్నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే నిర్హేతుకమాక చ్చిలరై యఙ్గీకరిత్తు తన్నై యవర్కళిటతు వైక్కాక్కి వైక్కైయుమ్, ఇరణ్డు మీశ్వరనుక్కు-శ్శతోన్ఱు; ఇతిల్ మున్బట్టతు ఓరోదనైకళిలే స్వాతన్త్ర్య నిరుద్ధమాయ్ విఫలిక్కవుమ్ కూడుమ్; పిన్బట్టతు అప్రతిహతమాకైయాలే ఒరుకాలుమ్ కణ్ణఴివిల్లై. ఆకైయాలే ఇతిలుమ్ కాట్టిలితు ప్రబలమెన్నై.

ఇవ్వర్థత్తై వేదాభిమతి మెన్గిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱతు - కీఴ్ ప్రబలమాక చ్చొల్లప్పట్ట పరగత స్వీకారత్తై. (వేదపురుష నపేక్షిత్తాన్) ఎన్నతు "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా న బహునా శ్రుతేన। యమేవైష వృణుతే తే

మూ ॥ ౧౮౮ ॥ కృపవలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యముకంటెను స్వాతంత్ర్యమువలనఁ గలుగు పారతంత్ర్యము ప్రబలము.

మూ॥౧౮౯॥ ఈ విషయమును వేదశాస్త్రమున్ను తెలుపుచున్నది.

అవతారిక:—ఇఁక ఈతని స్వీకారమునకు అనఁగా ఈచేతనుఁడు తనను స్వీకరించుటంజూచి మనన్నుకరిగి యతండు ఈతనియెడల పరతంత్రుండగుటకంటెను తనస్వాతంత్ర్యము మూలమున పరతంత్రుండగుటయే యెక్కువయని తెలుపుచున్నారు.

(కృపచే) ఇత్యాది. ఆతురులై, వేఱొక్కగతిలేనివారై, తనను శరణుజొచ్చినవారి విషయమున తనకుఁగలిగినకృపచే వారుచెప్పినట్లు చేయునట్టి పరతంత్రుండగుటయు, పట్టాభిషేకమునకుఁదగినట్టి ఏనుగుపట్టెనురాజువలెనున్న తనయొక్క నిరంకుశస్వాతంత్ర్యమువలన నిర్హేతుకముగ కొందఱి నంగీకరించి వారుంచినరీతిని తానుండుటయు. ఈరెండును సర్వేశ్వరునికిఁగలవు. ఈరెంటిలో మొదటిదియొకప్పుడు స్వాతంత్ర్యముచే నిర్బంధింపఁబడి విఫలమైపోయినను పోవచ్చును. రెండవదానికో, యెట్టి నిర్బంధమున్ను లేకపోవుటంజేసి దానికెన్నటికిని కొఱవలేదు. కావున దానికంటెనిది యెక్కువప్రబలమైనది.

అవతారిక:—ఈయర్థము వేదసమ్మతమైనదను విషయమును ఇఁకమీఁద తెలుపుచున్నారు.

(ఈయర్థమును) ఈయర్థమనఁగా నింతకుముందు ప్రబలమైనదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టి పరగత స్వీకారమనుట. వేదపురుషుఁ డపేక్షించినవాఁడనఁగా "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో నమేధయా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యః తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్" "ఈపరమాత్మ వేదాధ్యయనముచేతనుగాని, బుద్ధిబలముచేతనుగాని, ఎక్కువ వినికిడిచేతఁగాని పొందబడఁడు. అయితే పరమాత్మ యెవనిని ప్రేమించుచున్నాఁడో వానికే యీతండు తనస్వరూపమును తెలియపఱచుచున్నాఁడు" అని కఠోపనిషత్తునందును ముండకోపనిషత్తునందును చెప్పియుండుటంజేసి

మూ॥ ౧౫౦॥ అపేక్షానిరపేక్షమాక తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ అతు ఉణ్డాయిత్తు

మూ ॥ ౧౫౧॥ "ఇవన్ మున్నిడు మవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్", ఎన్నుమిడమ్ అభయప్రదానత్తిలుమ్ కాణలామ్.

నలభ్యః త్వన్యైః ఆత్మా, విప్రుణు నేతనూంస్వామ్" ఎన్ఱు కఠవల్లియిలుమ్ ముణ్డోపనిషత్తిలుమ్ శొల్లుకై యాలే ఆదరిత్తానన్నై. ఆసకృత్కర్తన మపేక్షాకార్యమిత్తే.

ఇత్తలైయిల అపేక్షైయిన్ఱిక్కే యిరుక్క, ఇవ్విషయీకారమ్ సిద్ధిక్కప్పెత్తవర్కళుణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షా నిరపేక్షమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - తఙ్గళ్ పక్కలపేక్షైయిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే,పమ్పాతీరత్తిలుమ్ గంగాకూలత్తిలుమ్ పెరుమాళ్ తానే శ్వీకరిక్కప్పెత్త తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ ఇన్దపరగతస్వీకారముణ్డాయిత్తెన్నై

ఇప్పడిస్వతన్త్రనాయ్ ఇవర్కళై యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్, "తమభ్యభాష సౌమిత్రే సుగ్రీవ సచివంకపిమ్" "మాళైమాన్ మడనోక్కి యున్ తోழియుమ్బియెమ్బి" ఎన్ఱు ఇళైయపెరుమాళైయుమ్ పిరాట్టియైయుమ్ మున్నిట్టాప్పోలే, మత్తుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఇచ్చేతనన్ తానాశ్రయిక్కుమ్పోతు పురుషకారమాక మున్నిడుమవర్కళై, అవనుమఙ్గీకక్కుమ్పోతు మున్నిడు మెన్నుమిడమ్,

---

మూ॥౧౫౦॥ ఆంజనేయునికిని గుహునికిన్ని తామపేక్షింపకయే యిది కలిగినది.

మూ ॥ ౧౫౧ ॥ ఈచేతనుండు సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయించు నప్పుడు పురుషకారులను ముందుంచుకొను నట్లు, సర్వేశ్వరుండును ఈచేతనుని అంగీకరించు నప్పుడు పురుషకారులను ముందుంచుకొనును. ఈ విషయమును అభయప్రదాన సమయమునను చూడవచ్చును

యీయర్థము నాదరించినాడనుట. ఈయర్థమును గుఱించి పదేపదే చెప్పుటకుఁ గారణము దీని విషయమగు నాదరముఁ దెలుపుటకుగాను కదా!

అవతారిక:—ఈచేతనుని కేమాత్రము అపేక్షలేకుండియుండగా, సర్వేశ్వరుఁడే స్వయముగా నంగీకరించిన వారెవ్వరయిన కలరా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

వారివారి కపేక్షలేకపోయినప్పటికిన్ని, పంపాసరోవర తీరమునను, గంగానదీతీరమునను క్రమముగ శ్రీయాంజనేయులవారినిన్ని శ్రీగుహదేవునిన్ని శ్రీరామచంద్రుఁడే యంగీకరించుటంజేసి వీరికి పరగత స్వీకారము కలదు.

అవతారిక:—ఇట్లు స్వతంత్రుండై వీరినంగీకరించు విషయమునను "తమభ్యభాష సౌమిత్రే సుగ్రీవసచివంకపిం"(శ్రీరా. కి. ౩.౨౭) (ఓ లక్ష్మణా! సుగ్రీవుని మంత్రియగు ఆంజనేయునితో మాటాడుము) అనియు "మాళైమాన్ మడనోక్కియున్ తోழియుమ్బియెన్బి"(సుందరమైన లేడియొక్క నేత్రములవంటి నేత్రములు కలదానా! నీస్నేహితుఁడును నీతమ్ముడును నాతమ్ముఁడును) అనియిట్లు శ్రీలక్ష్మణస్వామినిన్ని శ్రీసీతాపిరాట్టినిన్ని పురస్కరించుకొనినట్లు ఇవ్విధమున నంగీకరింపబడినవారు ఇంకనుకలరా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఈచేతనుండు తాను ఆశ్రయించునపుడు పురుషకారముగా పురస్కరించుకొనువారిని సర్వేశ్వరుండును తాను అంగీకరించునపుడు వారిని పురస్కరించుకొనునను విషయమును శ్రీయాంజనే

తిరువడియైయుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళై యుమఙ్గీకరిత్త స్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱిక్కే, శ్రీవిభీషణాళ్వానై యఙ్గీకరిత్త స్థలత్తిలుమ్ కాణలామెన్ఱై. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్ ‘‘సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చరాఘవంశరణంగతః’’ ఎన్ఱుశరణమ్పుకున్దు, ‘‘సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయమహాత్మనే। నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితమ్’’ ఎన్ఱు నిన్ఱ శ్రీవిభీషణాళ్వానై అభయప్రదానపూర్వకమాక అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ ‘‘ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ దత్తమస్యాఽభయంమయా। విభీషణోవాసుగ్రీవ యదివారావణస్స్వయమ్’’ ఎన్ఱు ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన మహారాజరై మున్నిట్టిరే యఙ్గీకరిత్తతు. తిరువడియై యుమ్ శ్రీవిభీషణాళ్వానై యు మఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ పిరాట్టిసన్నిహితైయల్లామైయాలే అవళైమున్నిట్టమై యెన్ఱ్ క్రిగ్ గిల్లైయేయాకిలుమ్, పిరాట్టి లఙ్కైక్కెళ్న్దరుళుకిఱపోతు మహారాజరుమ్ తిరువడియుమ్ నిఱ్కుమిడత్తిలేతిరువాభరణఙ్గళై యుమ్ పోకట్టుకటాక్షిత్తు వైత్తుప్పోకైయాలుమ్, లఙ్కైయిలే యెళున్దరుళినపిన్పు శ్రీవిభీషణాళ్వానై ప్పెరుమాళ్ తిరువడికళిలే వరుమ్పడికటాక్షిత్తరుళుకైయాలుమ్, పెరుమాళివర్కళై యుమఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ పిరాట్టియై మున్నిట్టే యఙ్గీకరిత్తారెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్. పరతన్త్రైయానవళుక్కు ఇత్తై

యులవారిపన్ని శ్రీగుహాదేవునిన్ని అంగిరించిన విషయమునసే కాకుండ, శ్రీవిభీషణులవారిని అంగీకరించిన విషయమునను చూడవచ్చును.

అదియెట్లనిన, ‘‘సోహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః త్యక్త్వాపుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః’’ (శ్రీరా. యు. ౧౭. ౧౩) (నేను రావణునిచే పరుషవాక్యములతో పిలువంబడి, దాసునివలె నవమానింపఁబడి దారాపుత్రులను విడనాడి శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చితిని అని యిట్లు శరణుజొచ్చి ‘‘సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయ మహాత్మనే నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితం’’ (శ్రీ. రా. యు. ౧౭. ౧౪) (విభీషణుఁడు వచ్చియున్నాడని సర్వలోకశరణ్యుండగు శ్రీరామచంద్రునితో విన్నవింపుడు) అన్నట్లు కాచియున్నట్టి శ్రీవిభీషణులవారిని అభయప్రదాన పూర్వకముగా నంగీకరించునప్పుడు ‘‘ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ దత్తమస్యాభయంమయా। విభీషణోవా సుగ్రీవ యదివా రావణస్స్వయమ్’’ (శ్రీ. రా. యు. ౧౮. ౩౪) (ఓ సుగ్రీవుడా ఈతనిఁ గొనిరమ్ము ఈతని కభయ మిచ్చినాడను విభీషణుండుగాని రావణుండే స్వయముగా వచ్చినట్లయిన అభయ మిచ్చుచున్నాడను) అన్నట్లు అనుచరులందఱిలో ముఖ్యుండగు సుగ్రీవుని పురస్కరించుకొని గదా యంగీకరించినది.

అవతారిక:—ఆంజనేయులవారినిన్ని విభీషణులవారినిన్ని అంగీకరించినప్పుడు శ్రీసీతాపిరాట్టి సమీపమున లేకపోవుటంజేసి ఆమెను పురుషకారముగాఁ గొనినసంగతి తోచకపోయినను, శ్రీసీతాపిరాట్టి లంకకు వేంచేయునప్పుడు సుగ్రీవుండును శ్రీయాంజనేయులవారును వేంచేసియుండు తావున తిరువాభరణములనుంచి వారిని కటాక్షించి పోవుటంజేసియు, లంకాపట్టణమునకు వేంచేసిన తరువాత రామచంద్రుని శరణుజొచ్చునట్లు శ్రీసీతాపిరాట్టి శ్రీవిభీషణులవారిని కటాక్షించుటంజేసియును శ్రీరామచంద్రుండు ఈప్పై యిద్దరిని అంగీకరించునపుడు శ్రీసీతాపిరాట్టిని పురస్కరించుకొనియే అనఁగా శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క పురుషకార పూర్వకముగానే యంగీకరించినారని యెఱుంగునది. పరతంత్రురాలగు ఈమెకు ఈతనితలంపుతప్ప తనకు ప్రత్యేకముగా నొక తలంపు వుండకూ

మూ॥౧౫౨॥ ఇరువర్ మున్నిడుకిఱతుమ్ తన్దామ్ కుత్తజ్గళై శమిప్పిక్కైక్కాక.

మూ॥౧౫౩॥ స్వరూపసిద్ధియుమత్తాలే.

యిల్ నిన్ఱైవార్ఖీయ తనిత్తోరప్రవృత్తియాడాతిఱే. అక్కై యాలేయిఱే పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుమిం విడత్తిలే శ్రీవిభీషణాఖ్యాన్ఐ యఙ్గీకరిత్తతైయుమివర్ సహపరిత్తతు.

ఇవన్ నిరుపాధిక శేషభూతనాయ్ అవన్ నిరుపాధిక శేషియాయిరుక్కైయాలే, అవ్వవధానేన ఆశ్రయిక్కవు మఙ్గీకరిక్కవుమమై న్దిరుక్క, ఇప్పడి ఇరువరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుకిఱతు ఎతుక్కాక వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరువర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. చేతననుక్కుక్కుత్తమావతు-అనాదికాలమవన్ పక్కల్ విముఖనాయ్ అన్యవిషయప్రవణనాయ్ తదాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమేపణ్ణి కూడుపూరిక్కుత్తపరాధమ్. ఈశ్వరనుక్కు కుత్తమావతు-అవర్జనీయసమ్బన్ధముణ్డాయిరుక్క అపరాధత్తైయే కణక్కిట్టు అనాదికాలమివనైయాకలవడిత్తిరున్దవితు. ఇవన్ తన్ కుత్తత్తైశమిప్పిక్కైయావతు - ఇత్తైపార్త్తు ఈశ్వరన్ శీఱాతపడిపణ్ణుకై. అవన్ తన్ కుత్తత్తై శమిప్పిక్కైయావతు-ఇత్తైనినైత్తు చేతనన్ వెరువాతపడి పణ్ణుకై,

ఇవ్వళవేయన్ఱు ఇన్నమిరుక్కుం ప్రయోజనముణ్డెన్గిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాదియాలే. స్వ

మూ॥౧౫౨॥ వీరిద్దరును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుట తమతమ దోషములను శమింపఁ జేసికొనుటకై.

మూ॥౧౫౩॥ అందువలనస్వరూపసిద్ధియును కలుగును.

డదు గదా! కావుననే పరగత స్వీకారమును గుఱించి చెప్పు సందర్భమున శ్రీవిభీషణులవారి నంగీకరించిన విషయమునున్ను చేర్చి చెప్పిరి.

అవతారిక:—ఈచేతనుండు సర్వేశ్వరునికి నిరుపాధిక శేషభూతుండు. సర్వేశ్వరుండు నిరుపాధిక శేషి. ఇట్లు వేఱొక్కదాని యావశ్యకత లేకుండనే యీతండు సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయింపవచ్చును. సర్వేశ్వరుండును ఈతనిని అంగీకరింపవచ్చును. ఇట్లుండ వీరు ఉభయులు పురుషకారము నేల పురస్కరించుకొనవలయు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

చేతనునికిఁగల దోషమనఁగా అనాదికాలముగ సర్వేశ్వరుని విషయమున విముఖుండై విషయాంతరపరుండై సర్వేశ్వరుని యాజ్ఞను ఉల్లంఘించి అపరాధములతో నాత్మను నిండించియుండుటయును అపరాధము.

ఈశ్వరునికిఁగల దోషమనఁగా, అవర్జనీయమగు సంబంధముండియుండఁగా, అపరాధములనే లెక్కపెట్టి అనాదికాలముగా నీతనిని విడిచియుండుట.

ఈతనిదోషమును బోగొట్టుట యనఁగా, దీనిఁజూచి సర్వేశ్వరుండు కోపింపకుండునట్లు చేయుట. అతనిదోషమును పోగొట్టుటయనఁగా, దీనిఁదలంచుకొని యీచేతనుండు భయపడకుండునట్లు చేయుట.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమే కాదు. దీనికి వేఱొక్క ప్రయోజనము నయితము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూప) ఇత్యాది. స్వరూపమనఁగా నీతనికి తదీయ పారతంత్ర్యము. వానికి ఆశ్రితపారతం

మూ॥౧౫౪॥ ఔపాధికముమాయ్ నిత్యముమాన పారతన్త్ర్యమ్ ఇరువర్క్కుముణ్డిత్తే.

మూ॥౧౫౫॥ అనిత్యమాన విరువర్ పారతన్త్ర్యముమ్ కులైవతుమత్తాలే.

రూపమావతు- ఇవనుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యమ్, అవనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్, "తేవుమెత్తనైయుమ్" ఎన్ఱు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తైయిఱే అవనుక్కు స్వాభావికమాక ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవై యిరణ్డు మిరువర్క్కుమ్ సిద్ధిప్పతు పురుషకార పురస్కారణత్తాలే యిఱే.

కీழ్ "స్వరూపమ్" ఎన్ఱు శొన్నత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఔపాధికముమాయ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు- చేతననుక్కు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్ తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమాయ్, అవ్వుపాధితాన్ నిత్యమాకైయాలే, నిరుపాధిక భగవత్పారతన్త్ర్యత్తోపాతి నిత్యముమాయిరుక్కుమ్; ఈశ్వరనుక్కు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్ ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే ఔపాధికముమాయ్, అవ్వుపాధి నిత్యమాకైయాలే అతుతానుమ్ నిత్యముమాయిరుక్కుమిఱే. (ఇరువర్క్కుముణ్డు) ఎన్నాతే, (ఉణ్డిత్తే) ఎన్ఱతు- ఇవ్వర్త్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధియై తోఱ్ఱువిక్కైక్కాక.

ఇవ్వళవన్ఱిక్కే ఇన్నుమిరుక్కుమ్ ప్రయోజనముణ్డెన్కిఱార్, (అనిత్యమాన) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అనిత్యమాన పారతన్త్ర్యమావతు- కర్మ పారతన్త్ర్యమ్, అతిల్ చేతననుక్కు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు- అవశ్యమనుభోక్తవ్యఙ్గళాన శుభాశుభకర్మఙ్గళిన్ వశత్తిలే యిరుప్పుణ్డు సంసరిక్కై. ఈశ్వర

మూ॥౧౫౪॥ ఔపాధికమును నిత్యమునునగు పారతంత్ర్యము ఉభయులకును కలదు కదా!

మూ॥౧౫౫॥ అనిత్యమగు వీరియుభయుల పారతంత్ర్యమున్ను పోవుటయును దాని మూలముగానే.

త్ర్యము (తేవుమ్ తన్నైయుమ్) (తి. వా. ౨. ౭. ౪) (దేవత్వమును పరత్వమును స్వరూపము) అను పాశురమున శ్రీనమ్మాళ్వారులు ఆశ్రితపారతంత్ర్యమును గదా సర్వేశ్వరునికి స్వాభావికమైన స్వరూపమునుగాను సాయించియున్నారు. ఈ రెండును వీరికిద్దఱికిన్ని పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటవలన సిద్ధించుచున్నవి.

అవతారిక:—ఇంతముందు చెప్పినట్టి స్వరూపమును ఉపపాదించుచున్నారు.

చేతనునికి యీవిషయమునఁ బారతంత్ర్యము భగవత్సంబంధమును బట్టియుండునది యగుటంజేసి యౌపాధికమున్ను అట్టి సంబంధము నిత్యమైనదగుటంజేసి నిరుపాధిక భగవత్పారతంత్ర్యముతోపాటు నిత్యమైనదియునగును. ఈవిషయమున సర్వేశ్వరునికిఁగల పారతంత్ర్యము ఆశ్రితత్వమును బట్టి వచ్చినదియగుటంజేసి యౌపాధికమై యట్టి యుపాధి నిత్యమగుటంజేసి యదియును నిత్యమైనదిగానుండును. "ఈ ఇద్దరికిని కలదు" అని చెప్పటకు బదులుగా మూలమున "కలదు గదా!" అని చెప్పుటకుఁ గారణము ఈవిషయమునఁ బ్రసిద్ధిని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇంతేకాక, ఇందులకు వేఱొక్క ప్రయోజనమున్ను కలదని తెలుపుచున్నారు.

అనిత్యమైన పారతంత్ర్యమనఁగా కర్మపారతంత్ర్యము అందులో ఈచేతనునికిఁగల కర్మపారతంత్ర్యమనఁగా నవశ్యము అనుభవింపవలసినవియగు శుభాశుభకర్మములవశమునఁబడి కష్టపడుట

మూ॥౧౫౬॥ ససాక్షికమాకైయాలే ఇబ్బన్ధత్తై ఇరువరాలుమిల్లై శెయ్యప్పోకాతు.

ఈశ్వరనుక్కు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు - ‘‘తాన్ శెయ్తకర్మమ్ తాననుభవిక్కవేణ్డావాకిల్ నామ్ శెయ్వతెన్?’’ ఎన్నివన్ శెయ్తకర్మత్తైయే ప్రధానమాక్కి, అతుక్కీడాకవే నిర్వహిత్తుక్కొణ్డు పోరుకై. ఇతువడప్పతు ‘‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ ఎన్నుమళవుమాకైయాలే ఇత్తై అనిత్యమెన్గిఱతు. ఇవై పురుషకారపురస్కారణత్తాలే కులైకైయావతు-ఇవన్ మున్నిడుమళవిల్ అత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్, అవన్ మున్నిడుమళవిల్ ఇత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ రక్ష్యరక్షకభావేన శేరుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే ఇవై తన్నడైయే నివృత్తమాకై.

అనాదికాలమ్ స్వతన్త్రనాయ్ యాతానుమ్ పఱ్ఱి నీజ్గత్తిరివనిన్ ఇన్ఱైక్కు అభిముఖ్యమ్ పణ్ణినాలుమ్, ప్రకృతియోడే యిరుక్కైయాలే దుర్వాసనై మేలిట్టు, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళాలే ఉద్భూతమాన ఇన్దరక్ష్యరక్షక బన్ధత్తై యిల్లై శెయ్తు పణ్డైయపడియే పోకప్పార్క్కుతల్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్ కర్మానుగుణమాక ఇవనై లీలైయిలే అనాది కాలమ్ వినియోగమ్ కొణ్డుపోన్ద ఈశ్వరన్తానిబ్బన్ధత్తై ఇల్లై శెయ్తు మున్బుపోలే ఇవనైక్కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కప్పార్క్కుతల్ శెయ్యిలో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ససాక్షికమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి అతావతు-ఇన్దరక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధమిరణ్డుతలైయుమ్ మఱిన్దతాకవన్దతన్ఱిక్కే, పురుషకారరూప సాక్షిసహితమాక వన్దతాకైయాలే, ఇత్తై ఇరువరాలుమత్రియామాఱు పోక్కావొణ్ణాతెన్నై.

మూ॥౧౫౬॥ సాక్షులుగలది యగుటంజేసి యీ సంబంధము ఉభయుల చేతనున్ను లేకుండచేయుట యశక్యము.

ఈశ్వరునికిఁగల కర్మపారతంత్ర్యమనఁగా ‘‘ఈచేతనుండు తాను చేసినకర్మము తానుఅనుభవింపవలసినట్లయిన యిఁకనీాద మనముచేయవలసినది యేమున్నదనుకొని ఈతండొనర్చినకర్మము నే ప్రధానముగాఁగొని కర్మానుగుణముగ నిర్వహించుకొనిపోవుట. ఇది ‘‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ (భ గీ. ౧౮. ౬౬) (సమస్తపాపములనుండి విడిపించెదను) అనువరకుమాత్రమే జరుగుచుండునదిగాన అనిత్యమనిపించుకొనుచున్నది.

ఇవి పురుషకారము మధ్యనుండుటచే నశించుటయనఁగా, ఈతండు పురుషకారమును పురస్కరించుకొనునపుడు అతనిని దిద్దుపాటుచేసియు, ఆతండు పురుషకారమును పురస్కరించుకొనునపుడు ఈతనిని దిద్దుపాటుచేసియు వీరిద్దరిని రక్ష్య రక్షక భావ సంబంధమునూతమున నొకరితోనొకరిని చేర్చుటచే నివి తమకు తామే నివర్తింమును.

అవతారిక:—అనాదికాలముగ నెద్దియైన నొకదాని నవలంబించి చెడితిరుగునట్టియీచేతనుండు నేఁడుగదా అభిముఖుండయినది. ప్రకృతి సంబంధముండుటంజేసి దుర్వాసనపైకివచ్చి ఆశ్రయణాంగీకారములచే నుద్భవించినట్టి యీరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధమును లేనిదానినిగాఁజేసి పూర్వమువలె నడచుకొనదలంచినను, నిరంకుశ స్వతంత్రుండగుటచే కర్మానుగుణముగ ఈతనిని అనాదికాలముగ తన లీలలో ఉపయోగపరచుకొని పోయినట్టి సర్వేశ్వరుఁడే యీసంబంధమును లేనిదానినిగాఁజేసి పూర్వమువలె నీతనిని కర్మానుగుణముగ నిర్వహించుటకై చూచినను చూడవచ్చునే? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఈరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధమనునది వీరిద్దరికిమాత్రమే తెలిసినదికాకుండ, పురుషకారరూపమగు సాక్షిగూడ కలదిదియగుటంజేసి దీని నెవ్వరును లేనిదానినిగాఁ జేయఁజాలరు.

మూ॥ ౧౫౭॥ "ఎన్నై నెకిழ்క్కిలుమ్" "కోలమలర్ప్పావైక్కన్పాకియ".
మూ॥౧౫౮॥కర్మణివ్యుత్పత్తిల్ స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱ కర్తృసఙ్కోచరాహిత్య త్తై నినైప్పతు.

ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఎన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. నప్పిన్నైప్పిరాట్టి పురుష కారమాక నిత్యసూరికళ్ నడువే యెన్నై యఙ్గీకరిత్తపిన్పు సర్వశక్తియాన తానుమ్ కైవిడమాట్టా నెన్నైయాలే "ఎన్నై నెకిழ్క్కిలుమ్" ఎన్గిఱపాట్టు అవనాలిబ్బన్ధత్తై యిల్లై శెయ్యప్పోకా మైక్కు ప్రమాణమ్. పెరియపిరాట్టియార్క్కు స్నేహియాకైయాలే అవళ్ పరిగ్రహమాన వెన్నక్కులిలే అతి స్నేహియాయ్, అరియన శెయ్తువన్దాలున్దే కలన్దపున్నై ప్పెగ్గు కైత్తు ఇని నழுవవిడువేనో వెన్నైయాలే "కోలమలర్ ప్పావైక్కు" ఎన్గిఱపాట్టు పురుషకారమ్మున్నాక వన్ద ఇబ్బన్ధత్తై చ్చేతన నాలుమిల్లై శెయ్యప్పోకా తెన్న మతుక్కు ప్రమాణమ్.

"ససాక్షికమాన విబ్బన్ధత్తై యిల్లై శెయ్యప్పోకాతు" ఎన్ఱతు-సాక్షియాన పురుషకార విషయత్తిలిరువర్క్కుముణ్డాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తైప్పఱ్ఱవాకైయాలే,ఇరువర్క్కు మివ్విషయత్తి లుణ్డాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (కర్మణి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (కర్మణి వ్యుత్పత్తియావతు) "శ్రిఞ్-సేవాయామ్" ఎన్గిఱధాతువిల్ "శ్రీయతే" ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తి.ఇతుక్కర్థమ్-సేవిక్కప్పడానిన్ఱాళెన్ఱిఱే. ఇవ్యుత్పత్తియిల్ (స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱ కర్తృసఙ్కో-

---

మూ॥౧౫౭॥ "ఎన్నై నెకిழ్క్కిలుమ్" (తి.వా.౧-౩-౮) "కోలమలర్ప్పావైక్కన్పాకియ" (తి. వా. ౧౦-౧౦-౭) అనుపాశురము లిందులకుఁ బ్రమాణములు

మూ ॥౧౫౮॥ కర్మణివ్యుత్పత్తియందు స్వరూపగుణములవలన సంభవించునట్టి కర్తృత్వ సంకోచరాహిత్యమును స్మరించుకొనునది.

అవతారిక:— ఇందులకుఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు.

నప్పిన్నైపిరాట్టి పురుషకారముపై నిత్యసూరులమధ్యను నన్ను అంగీకరించినపిమ్మట సర్వశక్తియగు తానున్నను విడనాడజాలడనుటచే "ఎన్నై నెకిழ்క్కిలుమ్" (తి. వా. ౧.౩.౮)అనుశ్రీసూక్తి సూక్తివారుల శ్రీసూక్తి పర్వేశ్వరుం డిట్టిసంబంధమును లేనిదానినిగాఁ జేయఁడనుటకుఁ బ్రమాణము.

పెరియపిరాట్టి విషయమున స్నేహముగలవాఁడనుటంజేసి ఆమెయంగీకరించినట్టి నాయెడల స్నేహముగలవాఁడై అపరూపములగు కార్యములఁజేసివచ్చి నాతోఁగలసినట్టి నిన్నులభించి మధ్యను వదలుదువా ? అనుటంజేసి "కోలమలర్ప్పావైక్కు" అను పాశురము పురుషకార పురస్కారముగా వచ్చినట్టి యీరక్ష్యరక్షకభావ సంబంధము చేతనునిచేతనున్న లేనిదిగాఁ జేయఁబడజాలదనుటకుఁ బ్రమాణము.

అవతారిక:—సాక్షిసయితమగు ఈసంబంధము లేనిదిగాఁ జేయఁబడకుండుట యనునది సాక్షియగు పురుషకారము విషయమున ఈయుభయులకుఁగల నిత్యపారతంత్ర్యమునుబట్టి యుండునది గాన, వీరి యుభయులకును ఈవిషయమునఁగల నిత్యపారతంత్ర్యము విషయమగు ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు.

కర్మణి వ్యుత్పత్తియనఁగా "శ్రిఞ్ సేవాయామ్" అను ధాతువునంగల "శ్రీయతే" అను వ్యుత్పత్తి "సేవింపఁబడునది"అని గదా దీనియర్థము. ఈవ్యుత్పత్తియందు స్వరూప గుణంబులనుండి

మూ॥౧౫౯॥ అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకార మవర్జనీయమ్.

చరాహిత్యమావతు) - శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తాలుమ్ ప్రణయిత్వమాకిఱగుణత్తాలుమ్ వరుకిఱచేతన పరమచేతనర్కళాకిఱ సేవాకర్తాక్కళుక్కు సఙ్కోచమిల్లామై; అతావతు - ఇరణ్డుతలైక్కుమివల్ విషయత్తిలుణ్డాన సేవై అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకై. ఇతై (నినైప్పతు) ఎన్నతు)-ఇప్పడి ఇవ్విషయత్తిలిరణ్డుతలైక్కుముణ్డాన పారతన్త్ర్యత్తై స్మరిప్పతెన్నపడి.

ఇప్పడియిరుక్కైయాల్ ఇప్పురుషకారమ్ ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కు మవశ్యాపేక్షితమెన్గిఱార్ మేల్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే. (అధికారిత్రయమావతు) అజ్ఞర్, జ్ఞానాధికర్, భక్తివివశర్ ఎన్గిఱమూన్రధికారికళుమ్. ఇవర్కళుక్కు (పురుషకారమవర్జనీయమ్) ఎన్నతు-కుర్ఱ త్తైశమిప్పిక్కై ముతలాన వఴిక్కుప్పురుష కారాన్వయమ్ వేణ్డుకైయాల్ సర్వథాకై విడవొణ్ణాతెన్గై.—, అథవా, ఇప్పురుషకారన్దాన్ అనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమవర్కళుక్కేయో, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ్ప్పణ్ణుమవర్క్కు వేణుమోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే. (అధికారిత్రయమ్) ఎన్గిఱతు-ఐశ్వర్యకైవల్యభగవచ్ఛరణార్థికళ్. ఇవర్కళ్ మూవర్క్కుమ్ (పురుషకారమవర్జనీయమ్) ఎన్నతు-స్వస్వాభిలషితసిద్ధిక్కు ఈశ్వరనై ఉపాయమాకస్వీకరిక్కుమళవిల్ ఇవర్కళపరాధఙ్గళై ప్పొఱుత్తుఅవనఙ్గీకరిక్కుమ్పడిపణ్ణుకైక్కుప్పురుషకారమవశ్యాపేక్షితమెన్గై

మూ॥౧౫౯॥ ముగ్గురి యధికారులకున్ను పురుషకారము ఆవశ్యకము.

చ్చునట్టి కర్తృసంకోచ రాహిత్యమనఁగా శేషత్వమనఁబడు స్వరూపమునుండియు, ప్రణయిత్వరూపమగు గుణమునుండియును వచ్చునట్టి చేతన పరమచేతనులగు సేవాకర్తలకు సంకోచము లేకపోవుట. అది యెట్లన, ఇద్దరికిని ఈ మెవిషయమున సేవ యవిచ్ఛిన్నముగా జరుగుట.

దీనిని తలంచునది యనఁగా ఈవిషయమున వీరియుభయులకుఁగల పారతంత్ర్యమును స్మరించుకొనునది యనుట.

అవతారిక,—ఇట్లుండుటంజేసి ఈపురుషకారమనునది ప్రపత్త్యధికారు లందఱికిని అవశ్యముగఁ గావలసినదను విషయమును తెలుపుచున్నారు.

అధికారిత్రయమనఁగా అజ్ఞులును, జ్ఞానాధికులును, భక్తిపరవశులును అనఁబడు ముగ్గురు అధికారులు. వీరికి పురుషకారముతప్పని సరియనఁగా దోషమును శమింపఁజేయుట మొదలగువాటికి పురుషకార సంబంధము కావలసియుండుటంజేసి ఎన్నటికిని దీనిని వదలకూడదు.

☞ ఈ వాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము కానచ్చును.

అవతారిక:—ఈపురుషకార మనునది యనన్యప్రయోజనులై ప్రపత్తిచేయునట్టివారలకు మాత్రమేనా? ప్రయోజనాంతరపరులై పపత్తి చేయువారికిని కావలసినదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అధికారిత్రయమనఁగా, ఐశ్వర్యార్థులును, కైవల్యార్థులును, భగవచ్ఛరణార్థులనని యెఱుంగునది. ఈముగ్గురికిని పురుషకార మవర్జనీయమనఁగా, వారివారికోరికలను నెరవేర్చుటకుగానుసర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాను స్వీకరించునప్పుడు వీరి యపరాధములను సహించి సర్వేశ్వరుండు అంగీకరించునట్లు చేయుటకుగాను పురుషకారము అవశ్యముగఁ గావలసినది.

పూర్వవాక్యమునఁ దెలుపఁబడిన పురుషకార పూర్వకమగు ఉపాయవరణము ప్రయోజనాం

పూర్వవాక్యత్తిల్ పురుషకారపూర్వకమాన ఉపాయవరణమ్ ప్రయోజనాన్తరపరర్ క్కుమ్ పొదువాకైయాలేయిఱే, ఉత్తరవాక్యత్తాలే అనన్యప్రయోజనర్వ్వైత్తై ప్రకాశిప్పిక్క వేణ్డుకిఱదు. ‘‘పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రతిపాదితమాన సాధనవిశేషమ్ ఫలచతుష్టయ సాధారణమాయిఱే యిరుప్పదు. అతిల్ ఇవ్వధికారిక్కు అభిలషితమాన ఫలవిశేషమిన్న తెన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱది వాక్యమ్’’ ఎన్ఱు పరన్దపడియిలుమ్ ‘‘కీళ్ చ్చొన్న సాధనమ్ ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు అపేక్షితమాన ఫలవిశేషత్తై చ్చొల్లుకిఱదు’’ ఎన్ఱు శ్రియఃపతిపడియిలుమ్, ‘‘ఉత్తరవాక్యత్తాల్ ప్రాప్యమ్ శొల్లుకిఱదు ప్రాప్యాన్తరత్తుక్కు అన్ఱు’’ ఇత్యాదియాలే ముముక్షుప్పడియిలుమివర్ తామేయరుళిచ్చెయ్దారిఱే. ‘‘తిరుమాలైక్కు తొణ్డువర్’’ ‘‘అడియార్గళ్ చ్చేర్ తల్ శీర్ క్కుమ్ తిరుమాలై’’ ఎన్గిఱపడియే పురుషకారమ్ మున్నాక ప్పఱ్ఱియ ప్రయోజనఙ్గళై క్కొణ్డు కలఙ్గాదే అవర్గళైయుమ్ విట్టు ఉభయర్గళుమాన శేర్ త్తియిలడిమైయై ప్పెఱుక్కీళ్ చ్చొన్న ఉపాయఫలత్తై క్కాట్టుకిఱదు ఇదు’’ ఎన్ఱిఱే, ఇవర్ తిరుత్తమ్బియార్ అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిలరుళిచ్చెయ్దదు.

అక ‘‘ఇనవనై’’ ఎన్ఱదుదక్కి ఇవ్వళవాక స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, తత్ప్రాబల్యముమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్ పురుషకారమ్ మున్నాకవే స్వీకరిక్కుమ్పడియైయుమ్, ఇరువరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టుకొణ్డు ప్రయోజనమిన్న తెన్నుమిడముమ్, ప్రపత్త్యధికారికళ్ళుక్కు ప్రయోజనమిన్న తెన్నుమిడముమ్, ప్రపత్త్యధికారికళ్ళార్క్కుమ్ పురుషకారమవశ్యమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

తిరపములకును సమానముగుటం జేసి గదా ద్వయముయొక్క ఉత్తరవాక్యముచే అనన్యప్రయోజనత్వమును తెలుపవలసివచ్చినది.

‘‘పూర్వవాక్యమున తెలుపఁబడిన సాధనవిశేషము సామాన్యముగ ఫలచతుష్టయమునకును (ధర్మార్థ కామమోక్షములకును) కావలసినదిగాను కదా యుండును. అందులో ఈయధికారియపేక్షించిన ఫలవిశేష మిద్దియని తెలుపునది యీవాక్యము’’ అని పరందపడిలోను, ‘‘ఇంతకుముందు చెప్పిన సాధనము సామాన్యముగ ఫలచతుష్టయమునకుఁ గావలసినది యగుటంజేసి యీతండపేక్షించునట్టి ఫలవిశేషమును తెలుపునది’’ అని శ్రియఃపతిపడియందును, ‘‘ఉత్తరవాక్యముచే ప్రాప్యము చెప్పఁబడుచున్నది ప్రాప్యాంతరమునకు కాదు’’ ఇత్యాది తావుల ముముక్షుప్పడియందును వీరే కదా ప్రసాదించియున్నారు.

‘తిరుమాలైక్కు తొణ్డువర్’’ (ముత్తా ౧. ౮-౨) (శ్రియఃపతికి దండము సమర్పించువారు) అనియు, ‘‘అడియార్గళ్ చ్చేర్ తల్ శీర్ క్కుమ్ తిరుమాలై’’ (తి.వా) (దాసులయొక్క కర్మము ఆను పోగొట్టునట్టి శ్రియఃపతి) అని సాయించినట్లు ‘‘పురుషకారమును పురస్కరించుకొని ప్రయోజనములను లభించి చంచలింపక వాటినివదలి పెరుమాళ్లను పిరాట్టియును ఉభయులును చేరియుండుసమయమున కైంకర్యమును లభింపుమా! అని యిట్లు యింతకుముందు చెప్పిన ఉపాయఫలమును ద్వయముయొక్క ఉత్తరఖండము తెలుపుచున్నది’’యని కదా వీరితమ్ములును (అళగియ మణవాళ ప్పెరుమాళ్ నాయనారు) అరుళిచ్చెయల్ రహస్యమను గ్రంథమున ప్రసాదించియున్నారు.

కావున (ఇవన్ అవనై) అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవఱకును స్వగతస్వీకారము ఉపాయముకాదనియు, పరగత స్వీకారమే యుపాయమనియు, అది ప్రబలమనియు, సర్వేశ్వరుండే స్వీకరించునప్పుడును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనియే స్వీకరించుననియు, ఉభయులును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటకు ప్రయోజనమిద్దియనియు, ప్రపత్త్యధికారుల కందఱికిని పురుషకార మావశ్యకమనియును చెప్పఁబడినది.

ప్రథమప్రకరణత్తిలేపురుషకారవైభవకథనముఖేన శ్రీమత్పదార్థత్తైయుమ్, ఉపాయవైభవకథనముఖేన “నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే” ఎన్గిఱ పదఙ్గళిన్ అర్థఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్, “ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్” ఎన్ఱుతుడఙ్గి “ప్రపద్యే” ఎన్గిఱపదత్తాల్ శొల్లప్పట్ట ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాది నియమాభావత్తైయుమ్, అతుక్కు విషయనియమమ్ శొల్లుకైక్కాక “గుణపూర్త్తియుళ్ళవిషయమే విషయమాకై” ఎన్ఱుతుడఙ్గి ముక్తకణ్ఠమాక మీళవుమ్ నారాయణ పదార్థత్తైయుమ్ “ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్” ఎన్ఱు ఉత్తమనాలే ఆక్షిప్తనానవధికారిగళైయుమ్, ప్రపత్తియిల్ సాధనత్వమిల్లామైయైయుమ్, ప్రపత్త్యధికారాపేక్షితమానశక్తిలజ్జాయత్ననివృత్తిశమదమాతిశయమ్ ముతలానవఱ్ఱైయుమ్, ప్రపత్త్యఙ్గతయా త్యాజ్యమానఉపాయాన్తరత్తినుడైయ దోషభూయస్త్వత్తైయుమ్, తత్ప్రతికోటితయా ప్రపత్తియినుడైయ నైర్దోష్యాదికళైయుమ్, ప్రపత్తిప్రసఙ్గత్తాలేముఖభేదేన స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టే స్వీకరిక్కుమెన్నుమిడత్తైయుమ్, ఉభయరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమతుక్కుణ్డానప్రయోజనవిశేషఙ్గళైయుమ్, అధికారత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకార మపేక్షితమెన్నుమత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, ఇవ్వళవుమ్ పూర్వఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు. ఇప్ప్రకరణాదియిలే “ఉపేయత్తుక్కు” ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపేయాధికారముమ్ శిలశొల్లిఱ్ఱేయాకిలుమ్ అతుప్రాసఙ్గికమిత్తనై.

ప్రథమ ప్రకరణమున,

పురుషకారవైభవమును తెలుపుచు ద్వయమందలి “శ్రీమత్” అను పదముయొక్క యర్థమును, ఉపాయవైభవమును తెలుపుచు “నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే” అను పదముల యర్థములనున్ను ప్రతిపాదించినపిదప (ప్రపత్తికి దేశనియమమును) (వా. ౨౩) అను వాక్యము మొదలుకొని “ప్రపద్యే” అను పదముచేఁ దెలుపఁబడిన ప్రపత్తికిఁగల దేశకాల నియమాభావమును, దానికి విషయనియమముఁ దెలుపుటకుగాను (గుణపూర్తిగల స్థలమే విషయము) అను వాక్యము మొదలుకొని వివరముగ మరల నారాయణ పదముయొక్క యర్థమును, (ఇందు ప్రపత్తిచేయునట్టి యధికారులు ముగ్గురు)(వా. ౪౧)అను వాక్యము మొదలుకొని ఉత్తమపురుషచే సూచింపఁబడినట్టి యధికారినిన్ని, ప్రపత్తి యొకసాధనము కాకపోవుటనున్ను, ప్రపత్త్యధికారమునకుఁ గావలసిన శక్తి లజ్జాయత్న నివృత్తిని, శమదమాది గుణాతిశయమును మొదలగు వాటినిన్ని, ప్రపత్త్యంగముగాను త్యజింపవలసిన యుపాయాంతరము దోషభూయిష్ఠమగుటనున్ను దానికిఁ బ్రతికోటియగుప్రపత్తికి దోషము లెవ్వియు లేకపోవుటయు మొదలగువాటినిన్ని, ప్రపత్తినిగుఱించి తెలుపు సందర్భమున స్వగత స్వీకారము ఉపాయము కాకపోవుటను, పరగతస్వీకార ముపాయమగుటను దాని ప్రాబల్యమునున్న, సర్వేశ్వరుండే స్వయముగ నీచేతనుని స్వీకరించునప్పుడును పురుషకార పురస్కారముగానే స్వీకరించుటనున్ను, జీవేశ్వర యుభయులును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటవలని ప్రయోజనములను, అధికారులు ముగ్గురికిని పురుషకారము అవశ్యముగ కావలయుననియును ప్రతిపాదించియుండుటంజేసి యింతవరకు ద్వయముయొక్క పూర్వఖండముయొక్క యర్థమును సాయించిన వారయిరి.

ఈప్రకరణమున మొట్టమొదట కొంతవరకు ఉపేయాధికారమును గుఱించి చెప్పియున్నను అది ప్రాసంగికము మాత్రము.

మూ॥౧౬౦॥ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై తీమైయోపాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్.

ఇనిఉపేయాధికారపరమాన ప్రకరణశేషత్తాలుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. అదు శెయ్కిఱవిడత్తిల్ భాష్యకారర్ గద్యత్రయత్తిల ఉత్తరఖణ్డార్థ మనుసన్ధిత్తరుళిన క్రమత్తిలే నమశ్శబ్దార్థమ్ మున్నాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్. అతిల్ ఇన్నమస్సాలాన్ ప్రాప్యవిరోధినివృత్తి ప్రతిపాదకమాకైయాలే ప్రాప్యవిరోధికళానవత్తై దర్శిప్పిప్పాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమమ్ అవఱ్ఱిలేయొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (తనక్కుత్తాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. కీళ్ ‘‘శ్రీభగవాన్ప్రావనుక్కు నన్మైతానే తీమైయాయిఱ్ఱు’’ఎన్ఱు స్వగతప్రపత్తి శరణ్యహృదయానుసారియల్లామైయాలే తీమైయాయ్ త్తలైక్కట్టుమ్బడి శొన్నవిత్తాలే ఉపాయదశైయిల్ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్నన్మై తీమైయామెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్తారాయ్, ఇప్పిరసఙ్గత్తిలే ఉపేయదశైయిలుమ్ తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై తీమైయామెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు కీళోడిదుక్కు సఙ్గతి. (తనక్కు) ఇత్యాది. అతావదు-శేషియానవన్ భోగదశైయిల్ తన్ వ్యామోహత్తాలే ‘‘అరుయిర్ పట్టదు ఎనదుయిర్ పట్టదు’’ ఎన్నుమ్బడి తన్ విషయత్తిల్ మికవుమ్ తాళ్న్దు పరిమాఱుమళవిల్, ‘‘నాన్ శేషభూతనన్ఱో? నమ్ శేషత్వత్తై నోక్కవేణ్డావో?’’ ఎన్ఱు స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే పిన్వాఙ్గలిత్తు, తనక్కుత్తాన్ తేడుకిఱ శేషత్వమాకిఱ నన్మై, అనాదికాలమ్ ‘‘స్వతన్త్రోఽహం’’ ఎన్ఱిరున్ద తీమైయోపాతి అవన్ భోగత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కుమెన్నై. (తీమై) ఎన్ఱు అకృత్యకరణాదికళై చ్చొల్లువుతాం.

మూ॥ ౧౬౦ ॥ తనకు తాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడుపువలెనే ఆటంకమగును.

ఇక ఉపేయాధికారమును సూచించినదియగు ప్రకరణశేషముచే ద్వయముయొక్క యుత్తరఖండార్థమును సాయించుచున్నారు.

అవతారిక:—అట్లుసాయించునప్పుడు శ్రీభాష్యకారులవారు గద్యత్రయమున ఉత్తరఖండార్థమును అనుసంధించుకొనిన క్రమమున ‘‘నమః’’ శబ్దార్థమును ముందుగ ప్రసాదించుచున్నారు. అందులోను ఈనమస్సనునది ప్రాప్యవిరోధుల నివృత్తిని ప్రతిపాదించునది యగుటంజేసి ప్రాప్యవిరోధులగువాటిం దెలుపుటకుంగాను తలంచి మొదట వాటిలో నొక్కదానినిగూర్చి తెలుపుచున్నారు.

ఇంతకుమునుగ శ్రీభగవానుల వారి విషయమున మంచియే చెడుగాం బరిణమించినది యనుతావున, స్వగతప్రపత్తి శరణ్యుండగు సర్వేశ్వరుని హృదయమునకు అనుకూలించినది కానప్పుడు చెడుగాం బరిణమించునని చెప్పుటంజేసి ఉపాయదశయందు తనకుతాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడుగానయిపోవునని తెలిపినవారై, యీసందర్భమున ఉపేయదశయందును తనకుతాను సంపాదించుకొననట్టి మంచి చెడుగాననగును అని తెలుపుచున్నారు. ఇదియే పూర్వగ్రంథముతో ప్రకృతమునకుంగల సంబంధము.

(తనకు) ఇత్యాది. శేషియగు సర్వేశ్వరుండు భోగదశయందు తన వ్యామోహముచే ‘‘నా యాత్మవస్తువుకు వచ్చినహానిని యేయాత్మవస్తువు పొందినది?’’ అనునట్లు తన విషయమున మిక్కిలి ప్రీతిగలిగి ప్రవర్తించునప్పుడు ‘‘నేను శేషభూతుండను కానా? నా శేషత్వమును కాపాడుకొనవద్దా?’’ అనుకొని స్వనైచ్యానుసంధానమువలన వెనుతీసి తనకుతాను లభింప ప్రయత్నించిన శేషత్వరూపమగు మంచియనునది అనాదికాలముగ ‘‘నేను స్వతంత్రుండను’’ అనుకొనిన చెడుపువలెనే వానిభోగమునకు ప్రతిబంధకమగును. మూలమున ‘‘తీమై’’ అనుశబ్దము అకృత్యకరణాదుల నున్న తెలుపవచ్చును.

మూ॥౧౬౧॥ అఴకుక్కిట్టశట్టై అణైక్కైక్కు విరోధియానాప్పోలే.

మూ॥౧౬౨॥ ‘‘హారోఽపి.’’

మూ॥౧౬౩॥ పుణ్యమ్బోలే పారతన్త్ర్యముమ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కు.

శేషియుకన్దైయ విరుప్పత్తుక్కుడలాయ్ ఆత్మావుక్కలఙ్కారమాయిరుక్కిఱ శేషత్వమ్, భోగవిరోధియాంకలపడి యెఙ్ఙనేయెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అఴకుక్కిట్టశట్టై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఆతావతు-స్త్రీక్కు అఴకుక్కిట్టశట్టై యానవుకప్పుక్కు విషయముమాయ్ అవళుక్కలఙ్కారముమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ భోగదశైయిల్ ఆలిఙ్గన విరోధియానాప్పోలే, ఇతువుమ్ భోగవిరోధియామెన్ఱపడి.

అఴకుక్కుడలానతు అనుభవవిరోధియామెన్నుమిడమ్. శేషివచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (హారోఽపి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ‘‘హారోఽపి నార్పితః కణ్ఠే స్పర్శసంరోధభీరుణా । ఆవయోరన్తరే జాతాః పర్వతాస్సరితో ద్రుమాః’’ ఎన్ఱు సంశ్లేషదశైయిల్ స్పర్శవిరోధియామెన్ఱు మచ్ఛత్తాలే పిరాట్టి తిరుక్కழுత్తిలారు ముత్తువడముట్పడ పూణ్బతిల్లై ఎన్ఱారిఱే పెరుమాళ్. ‘‘భీరుణా’’ ఎన్గిఱ లిఙ్గవ్యత్యయమార్షమ్.—అన్ఱిక్కే, అఴకుక్కిట్టతొన్ఱైకిక్కు విరోధియామెన్ను మిడమునిలెక్కైయే ప్రయోజనమాకిల్, లిఙ్గానుగుణమాక పెరుమాళ్ తమ్మక్కపిలే యోజిక్కవుమామ్.

అనాల్ పిన్నై పారతన్త్ర్యమేయోనల్లతెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (పుణ్యమ్బోలే)

మూ॥౧౬౧॥ అలంకారమునకై తొడుగుకొనిన రవికె ఆలింగనము కాటంకమగునట్లు.

మూ॥౧౬౨॥ ‘‘హారోఽపి’’ అనువాక్యమును ఈతావున స్మరించుకొనునది.

మూ॥౧౬౩॥ పుణ్యమువలెనే పారతంత్ర్యమున్ను సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు విరోధి.

అవతారిక:—శేషికి సంతోషమును గలుగంజేయునదియు యీ యాత్మవస్తువునకు అలంకారభూతమగు శేషత్వము భోగవిరోధియగునట్లు ఎక్కడ చూచియున్నామంటేవని తెలుపుచున్నారు.

స్త్రీ అలంకారమునకుగాను తొడుగుకొనిన రవికె భర్తకు సంతోషము గలుగఁజేయునదియు ఆమెకు అలంకారమై యున్నప్పటికిన్ని, భోగదశయందు ఆలింగనము చేసికొనుటకు నిర్బంధమగునట్లు ఇదియును సర్వేశ్వరుని భోగమునకు విరోధియగును.

అవతారిక:—అలంకారమున కనుకూలమైనది భోగమునకు విరోధియగునను విషయమును శేషియొక్క శ్రీసూక్తిచేఁ దెలుపుచున్నారు.

‘‘హారోఽపి నార్పితః కణ్ఠే స్పర్శసంరోధభీరుణా । ఆవయోరన్తరే జాతాః పర్వతాస్సరితో ద్రుమాః’’ (ఆలింగనమునకు నిర్బంధమగునని భయముచే కంఠమునందొక హారమునైనను ధరించియుండలేదు అట్టి మాయిరువురి మధ్యను పర్వతములును నదులును వృక్షములును ఏర్పడినవి) అనుటచే ఆలింగన సమయమున పరస్పర సంస్పర్శమున కాటంకమగునని భయముచే ఒకముత్యాల హారమునైనను ధరించుటలేను అని కదా పెరుమాళ్లు ప్రసాదించియున్నారు.

‘‘భీరుణా’’ అను తావున లింగమున మార్పు ఋషిప్రోక్తమైనందున ఆక్షేపార్హము కాదు.

అథవా, (అలంకారమునకుగాను ధరించినది ఆలింగనమునకు నిర్బంధకరమైనది) అని తెలుపుటనే ప్రధానగాఁగొని, ప్రయోగింపఁబడియున్నట్టి లింగమునకు అనుగుణముగ ‘‘భీరుణా’’ అనుపదమును పెరుమాళ్ల విషయముగనున్న అన్వయించుకొనవచ్చును.

అవతారిక:—అయితే యిఁక పారతంత్ర్యమే నా మంచిది? అంటేవని తెలుపుచున్నారు.

పుణ్యమనఁగా ఇంతకుముందు మంచియని చెప్పఁబడిన శేషత్వము. అది యింతకుముందు చెప్పి

మూ॥౧౬౪॥ గుణమ్బోలే దోషనివృత్తి.

ఎన్గిఱదఱ్కు. (పుణ్యమ్) ఎన్గిఱతు-కీళ్ "నసైన్య" ఎన్గిఱశ్లోకత్తిలే శొన్న శేషత్వత్తై. అతుకీళ్ చొన్నపడియే స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే ఇతాయ్ క్కుక్కుఱుప్పాయ్ కొణ్డు యాతొరుపడి భోగవిరోధియాకాని ఱుక్కుమ్; అప్పడియే భోగదశైయిల్ అవనుక్కు ఎతిర్ సూళికొడాతే అచిత్తుప్పోలే కిడక్కుక్కు ఱుప్పాన కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విళిసాపేక్షమాన శేష్వరనుడైయ భోగత్తుక్కు విడఱుపడియాయె న్తపడి.—అన్నిక్కే (పుణ్యమ్) ఎన్గిఱతు సత్కర్మత్తైయాయ్ అతు యాతొరుపడి పాపత్తిత్తాక్కట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తే భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకమాకానిఱుక్కుమ్. అప్పడియే; ఇతాయ్ క్కైక్కుక్కుఱుప్పాన శేషత్వత్తిత్తాక్కట్టిల్, అచిత్తుప్పోలే ఎతిర్ తలైయిట్టతువళక్కాయిరుక్కైక్కుక్కుఱుప్పాకైయాలే వ్యావృత్తమాన పారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విళికొడుక్కైక్కుక్కుఱుప్పల్లామైయాలే పరనుడైయ అనుభవత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమామెన్నవుమామ్. ఇత్తాల్, కేవలశేషత్వముమ్ కేవలపారతన్త్ర్యముమ్ సిద్ధోపాయాకారజ్ఞర్కళాలే భోగవిరోధియాకానిఱుక్కుమ్. పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఉద్దేశ్యమెన్నె.

ఇప్పడి ఉపేయదశైయిల్ శేషత్వపారతన్త్ర్యజ్గళ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కామ్బడియాయి యారుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, ప్రాప్తిదశైయిలేవనుడైయ నిర్బన్ధమూలమాక ఉణ్డాన దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కామ్బడిగ్గాయ్ యరుళిచ్చెయ్కిఱాన్. (గుణమ్బోలే దోషనివృత్తి) ఎన్ఱు. (గుణమ్) ఎన్గిఱతు-కీళ్ విరోధియాకచ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యజ్గళిరణ్డైయుమ్. ఇవైయానా ఆత్మవస్తువుక్కు అన్తరజ్గనిరూపకగుణమాయిఱే యిరుప్పతు; ఇతుపోలే (దోషనివృత్తి) ఎన్ఱతు; ఆత్మగుణద్వయ

సూ॥౧౬౪॥ గుణమువంటిదియే దోషనివృత్తియును.

నప్రకారమే స్వనైచ్యానుసంధానము మూలముగ సంకోచపడుట కనుకూలమైనది యెదోక విధముగ భోగమునకు విరోధియగును. అట్లే భోగదశయందు సర్వేశ్వరుని యెదుర్కొని తోడ్పడక, అచిత్తువలెనే పడియుండుట కనుకూలమగు కేవల పారతంత్ర్యమును అట్లు యెదుర్కొని తోడ్పడుటనపేక్షించుచున్న సర్వేశ్వరుని భోగమునకు నిర్బంధమగును.

అథవా పుణ్యమనఁగా సత్కర్మము కావచ్చును. అది యేదొకవిధమున పాపమునకంటెను విలక్షణమైనదైనను భగవత్ప్రాప్తికి ప్రతిబంధకము కాఁగలదు.

అట్లే సంకోచపడుట కనుకూలమైనదియగు శేషత్వముకంటెను అచిత్తువలెనే వాఁడు ఉంచినట్లుండుటకనుకూలమైనదగుటచే విలక్షణమగు పారతంత్ర్యమును సర్వేశ్వరుని భోగమునకనుకూలముగ వానినెదుర్కొని ప్రవర్తించుట కుపయుక్తమైనది కాకపోవుటంజేసి, వాని యనుభవమునకు ప్రతిబంధకమగుననియును అర్థము చేసికొనవచ్చును.

కావున కేవల శేషత్వముగాని కేవల పారతంత్ర్యముగాని యేదొకవిధముగ భోగవిరోధిగానుండును. కావున పారతంత్ర్యముతోఁగూడిన శేషత్వమే యుద్దేశ్యము.

అవతారిక:—ఇట్లు శేషత్వ పారతంత్ర్యములు సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధకరములను విషయమును తెలిపి ప్రాప్తిదశయందు ఈచేతనుని నిర్బంధము మూలముగఁ గలుగునట్టి దోషనివృత్తి సర్వేశ్వరునియొక్క భోగంబునకు నిర్బంధమగు విధమును తెలుపుచున్నారు.

ఈతావున "గుణ" మనఁగా నింతకుముందు విరోధులుగాను చెప్పఁబడినట్టి శేషత్వ పారతంత్ర్యములు రెండును. ఇవియే కదా యీయాత్మవస్తువుయొక్క యంతరంగగుణములుగా నుండునవి. వీటివంటిదియే దోషనివృత్తియనఁగా, ఇంతకుముందు చెప్పినప్రకారము ఈయాత్మగుణద్వయ

మూ॥౧౬౫॥ ఆభరణమనభిమతమాయ్ అహఙ్కారాభిమతమాయిరానిన్ఱదిఱే.

మూ॥౧౬౬॥ "స్నానమ్ రోషజనకమ్" ఎన్ఱిఱవాఱ్ట్రైయై స్మరిప్పతు.

ముమ్ కీళ్ చ్చొన్నపడియే యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాకిఱతు. అప్పడియే ఇవన్ నిర్బన్ధిత్తు ప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళుకిఱ ప్రకృతిసమ్బన్ధమాకిఱ దోషత్తినుడైయ నివృత్తియుమ్, చరమశరీరమాకైయాలే. ఇత్తోడే కిటీతునాళ్ వైత్తనుభవిక్క విచ్చికిఱ అవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు విలక్కామెన్గై. (గుణమ్పోలే) ఎన్ఱుపారతన్త్ర్యమొన్ఱైయుమ్ దృష్టాన్తిక్కిఱతాకవుమామ్.

దోషనివృత్తియిలాత్మస్వరూపమత్యన్తపరిశుద్ధమాయ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమత్తనైయన్ఱో, అనపిన్నై, దోషనివృత్తి అనభిమతమాయ్ దోషమభిమతమాయిరుక్కక్కూడుమోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆభరణమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు- లౌకికత్తిల్ విషయప్రవణరాయిరుప్పార్క్కు అభిమతవిషయత్తినుడైయ ఔజ్జ్వల్యహేతువాన ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అనౌజ్జ్వల్యహేతువాన అహఙ్కారాభిమతమాయిరానిన్ఱది ఱేయెన్గై.

ఇతుతాన్ లౌకికత్తిలన్ఱిక్కే పిరాట్టిపక్కలిలవన్ఱనక్కు మిప్పడియిరున్దమైక్కు సూచకమానవార్త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (స్నానమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు- పిరాట్టి స్నానమ్ పణ్ణినతు పెరుమాళుక్కు రోషజనకమెన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ "దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువమ్" ఎన్ఱిఱవాఱ్ట్రైయై ఇవ్వర్థత్తుక్కుడలాక స్మరిప్పతెన్గై. "సపజ్ఞ్యమవలజ్ఞ్యారామ్" ఇత్యాదిప్పడియే

మూ॥౧౬౫॥ ఆభరము అయిష్టమైనదై మురికి యిష్టమైనదిగాను కదా! యున్నది.

మూ॥౧౬౬॥ "స్నానము కోపముఁ గలుగఁజేయునది" అనువాక్యమును స్మరించుకొనునది.

ము ఏదొకవిధమున సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు ప్రతికూలముగునట్లు ఈతండు నిర్బంధము చేసి చేయించుకొనునట్టి ప్రకృతిసంబంధరూపమగు దోషముయొక్క నివృత్తియును, చరమ (తుట్టతుది) శరీరమగుటంజేసి దీనితో (దీనిలోనుండగా) కొన్నాళ్లు అనుభవించవలయునని కోరికగల సర్వేశ్వరునియొక్క భోగంబునకు నిర్బంధమగును.

గుణమువలెనను తాపునపారతంత్ర్యము నొక్కదానినే దృష్టాంతముగాఁగొనినను గొనవచ్చును.

అవతారిక:—దోషము నివర్తింపఁగా ఆత్మస్వరూపము ఎక్కువ పరిశుద్ధమైనదై భోగ్యమైనదిగా నుండును గదా! ఇట్లుండ, దోషనివృత్తి అయిష్టమైనదై దోషము ఇష్టమైనదిగా నుండవచ్చునా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆభరణమ్) ఇత్యాది. లోకమున విషయానుభవపరులగువారికి వారి యభిమతవిషయమునకొక ప్రకాశముఁ గలుగఁజేయునట్టి యాభరణము అయిష్టమైనదై, అట్టిప్రకాశముఁ గలుగఁజేయనిదియగు మురికి యనునది యిష్టమైనదిగాను కానవచ్చుచున్నది కదా!

అవతారిక:—ఇది లౌకికుల విషయమున మాత్రమేకాకుండ, పిరాట్టి (శ్రీసీతాపిరాట్టి) విషయమున పెరుమాళ్లకున్న యిట్టి యభిప్రాయముండుటకు సూచకమైన యొకవార్తను తెలుపుచున్నారు.

అనఁగా, శ్రీసీతాపిరాట్టి స్నానంబొనర్చియుచ్చుట శ్రీరామచంద్రునికి కోపముఁ గలుగఁజేసెనను విషయమును సూచింపునట్టి "దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువం" (నేత్రరోగముగలవానికి దీపమువలె నేనాదృష్టికి ప్రతికూలముగ నున్నావు" అను శ్రీరామచంద్రుని శ్రీసూక్తిని యీపైవిషయమునకు అనుకూలమైనదానినిగా స్మరించుకొనునది.

పత్తుమాసమ్ తిరుమఞ్జనమ్పణ్ణామలఴుక్కుడైన్దిరున్ద వడివైక్కాణవాశైప్పట్టిరున్దవర్క్కు, ఇవళ్ తిరుమంజనమ్పణ్ణివన్దవిదు రోషజనకమాకచ్చొల్లవేణ్డావిఱే. ఆనాల్ ''దీర్ఘముష్ణంచ నిశ్వస్య మేదినీమవలోకయన్ । ఉవాచ మేఘసఙ్కాశం విభీషణముపస్థితమ్ । దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్ । ఇహసీతాం శిరస్స్నాతా ముపస్థాపయమాచిరమ్'' ఎన్ఱు అవన్ తానేయివళ్ళైత్తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణి, అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడి శ్రీవిభీషణాళ్వానైప్పార్త్తరుళిచ్చెయ్తవన్; ఇప్పడి యిరుక్కచ్చెయ్తే పిఱన్ద రోషమ్ జనిప్పానెన్నెన్నిల్; నామ్ అల్లవాన్ నైనొల్లి విడక్కడవోమ్, తానే యాఴియాళ్ వెన్ఱు శొల్లి పిటారిత్తునైపోక్క, అదు మన్ఱ్ఱదయామాక చ్చొన్నవార్త్తైయల్ల; అల్లాదపోదు దుష్టరాకక్కూడాదిఱే. అవళ్ తానుమ్ ''అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప'' ఎన్ఱిరుక్కచ్చెయ్తే, ''యథాహ రామో భర్తా తే తత్తథా కర్తుమర్హసి'' ఎన్ఱు శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నిర్బన్ధిత్తుచ్చొన్న పిన్బిఱే తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్నిల్; అవన్ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళక్కురుత్తైయఱియాదే, అరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయైక్కొణ్డు సొన్నానిత్తనైయిఱే; ఎల్లామ్ శెయ్తాలుమ్ పత్తుమాసమ్ రావణ భవనత్తిలే యిరుక్కైయిలుమ్ ''శిరస్స్నాతా''యిరున్ద వేషత్తోడే శెన్ఱుకాణుమిత్తనై యల్లదు తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిన్'' ఎన్ఱిరుక్క వేణుమిఱే; అదు శెయ్యాతే

''సపఙ్కా మనలఙ్కారామ్'' (శ్రీ. రా. సు. ౧. ౫. ౨౧) (మురికికలిగి యలంకారశూన్యమైనది) అన్నట్లు పదిమాసములు స్నానముజేయక మురికిపట్టినట్టి శరీరమును చూడవలయునని కోరియున్నట్టి వీరివద్దకు ఈమె స్నానముచేసిపోవుట యనునది వీరికి కోపముం గలుగఁజేయునని వేఱు చెప్ప నక్కఱలేదు గదా!

అవతారిక:— అయితే ''దీర్ఘముష్ణంచ నిశ్వస్య మేదినీమవలోకయన్ । ఉవాచ మేఘసఙ్కాశం విభీషణముపస్థితమ్ । దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్ । ఇహసీతాంశిరస్స్నాతా ముపస్థాపయమాచిరం'' (శ్రీ. రా. యు. ౧౭. ౬. ౭) (అంతట శ్రీరామచంద్రుండు దుఃఖముతో నాయాసపడుచు తలవంచుకొని సమీపమునను౦డు మేఘమువంటివాఁడగు శ్రీవిభీషణునితో నిట్లు చెప్పినవాడాయెను. ఓ విభీషణా! శిరస్స్నానమొనర్చి మంచివర్ణముగల చందనమును బూసికొని ఆభరణములను ధరించియున్నట్టి సీతాదేవిని నావద్దకు తోడ్కొనిరమ్ము) అని చెప్పియున్నట్లు వీరే కదా స్నానమొనర్చి యలంకరించుకొని వచ్చునట్లు శ్రీవిభీషణులవారితో చెప్పియున్నారిట్లుండ, వీరికెల కోపము రావలయునంటివేని ''మనము మంచిమాటచెప్పి పంపినాము అయితే తనకు తెలియదా? యనుకొని చెప్పినారు. ఇంతియెకాని యది మనఃపూర్వకముగ చెప్పినమాటకాదు. అట్లుకొనున్న వీరికి కోపము రాకూడదు గదా!

ఆమె ''అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప!'' (ఓ విభీషణా! స్నానముచేయకయే నాభర్తను సేవింప కోరికగలదు) అని చెప్పఁగా నంతట విభీషణులవారు ''యథాహరామో భర్తా తే తథా తత్కర్తుమర్హసి'' (శ్రీ. రా. యు. ౧౭. ౧౧) (నీభర్తయగు శ్రీరామచంద్రుండు ఆనతిచ్చినప్రకారము చేయవలసినది) అన్నట్లు శ్రీవిభీషణులవారి నిర్బంధవలనఁగదా! ఆమె స్నానమొనర్చినదాయెను అంటివేని, వారు పెరుమాళ్లయొక్క యంతరంగాభిప్రాయమును తెలిసికొనక వారు చెప్పినమాటనువిని చెప్పినారింతియే. ఎంతచేసినను, పదిమాసములు రావణుని గృహంబున ఈమె చెరలోనున్న యాకారముతోపోయి సేవింపవలయును అథవా స్నానముచేయుచని యుండవలయును గదా! అట్లు చేయక తత్క్షణమే స్నానముచేసి వచ్చెను. అది యట్టి చెరలోనున్న యాకారమునుజూడ గోరి

మూ॥ ౧౬౭॥ «వఞ్జక్కళ్వన్» «మఙ్గవొట్టు».

శడక్కైన త్తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణి వన్దాళికో.అతు అవ్విరుప్పుక్కాణ వాశ్శెప్పట్టవర్కు రోషహేతు వాయ్త్తు. ఆకైయాలే (స్నానమ్ రోషజనకమ్) ఎన్నక్కుఱైయిల్లై.

అన్నిక్కే,(స్నానమ్ రోషజనకమ్ మున్నిఱవాక్కైయావతు)-శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్తరుళచ్చొన్న పోతు పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తై యాఱియుమవళాకైయాలే, అవర్క్కు అనభిమతమాకైయాలే రోషజనకమాయ్విన్ఱు ముడియుమెన్ఱు నినైత్తు,«అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప» ఎన్ఱు పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయాకవుమామ్. రోషజనకమెన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱవార్త్తై ఎన్ఱు కీళ్ చ్చొన్న న్యాయమ్ ఇఙ్గుముక్కుమ్.

ఇప్పడి అభిమతవిషయత్తిల్ ప్రావణ్యక్కక్కుమాపోలే, ఆత్మజ్ఞానమ్ పిఱన్దవిటత్తు «ఏఱ ప్రావణ్యడమ్బు» ఎన్ఱుకళిక్కిఱవిద్దేహత్తై, ఈశ్వరన్ విరుమ్బి ఎత్తై కణ్డతెన్న,అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(వఞ్జక్కళ్వన్) ఇత్యాదియాల్.అతావతు-«వఞ్జక్కళ్వన్» ఎన్ఱుతుడఙ్గి.«మఙ్గవొట్టు» ఎన్నుమళవాక త్తిరుమ్మైయతిరుమేనియిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి అవననుభవిత్తపడికళైయుమ్,అన్వళవన్నిక్కే అతిచాపల్యత్తాలేఇత్తిరుమేనియోడేతన్నై త్తిరునాట్టిలేకొణ్డుపోవతాక అవనభినివిష్టనాయిరుక్కుఅపడియొక్కణ్డు «పిరానే ఇప్పడి శెయ్తరుళవొణ్ణాతు» ఎన్ఱు నిర్బన్ధిత్తు, ఇతినుడైయ దోషత్తై యువనుక్కుణర్త్తిఇప్పడి హేయ

మూ॥ ౧౬౭॥ «వఞ్జక్కళ్వన్» (తి. వా. ౧౦. ౭. ౧.) «మఙ్గవొట్టు» (తి. వా. ౧౦. ౭. ౧౦.) అను పాశురములందులకు ప్రమాణములు.

యున్నట్టి పెరుమాళ్లకు రోసము గలుగఁజేసినదాగును. కావున స్నానము కోపముఁగలుగఁజేయునుట పొసగును.

అథవా «స్నానము కోపముఁగలుగఁజేయును» అనువార్త ఈక్రింది సందర్భముతో సంబంధించిన దైనను కావచ్చును.

శ్రీవిభీషణులవారు స్నానము చేయుమని చెప్పఁగా, శ్రీరామచంద్రుని యంతఃకరణముఁ దెలిసికొనియుండిన యామె కనుక, వారికిది యయిష్టమైనది యగుటంజేసి తుదకు వారికి కోపముఁగలుగఁజేయును అని తలంచి «అస్నాతా ద్రష్టు మిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప» అని శ్రీ సీతాపిరాట్టి చెప్పియుండిన మాటయయినను కావచ్చును. కావున «కోపముఁగలుగఁజేయునది» అనుదానిఁ దెలుపునట్టి వార్తయని యింతకుముందు చెప్పిన న్యాయము ఈ విషయమునను పొసగును.

అవతారిక:—ఇట్లు అభిమత విషయమున మురికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునట్లు, ఆత్మజ్ఞానము గలిగినట్టి యాతండు «మురికి శరీరము» అని నిషేధించునటి యాశరీరమును సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించునట్లు ఎవరి విషయమునఁ జూచియున్నాఁడని యడిగితివేని తెలుపుచున్నారు.

(వఞ్జక్కళ్వన్) ఇత్యాది «వఞ్జక్కళ్వన్» (౧౦-౭-౧)అను పాశురము మొదలుకొని «మంగవొట్టు» (౧౦ - ౭ - ౧౦) అను వరకును తమయొక్క శరీరము నెక్కువ ప్రేమించి సర్వేశ్వరుండనుభవించిన విధములను,అంతమాత్రమే కాక, అతిచాపల్యమువలన ఈశరీరముతోనే తమను శ్రీవైకుంఠమునకు వేంచేపుచేసికొని పోవుటకై సర్వేశ్వరుండు తలంచి యున్నట్లు తెలిసికొని «ఓ యుపకారకుఁడా ఇట్లు చేయకూడదు» అని చెప్పినిర్బంధించి యాశరీరమునఁగల దోషంబుల నతనికిఁ దెలిపి హేయమగునట్టి యిది నశించునట్లు చేయవలెను అనియును చెప్పి వానికాళ్ళుపట్టుకొని

మూ॥ ౧౬౮ ॥ వేర్ చ్చూడుమవర్గళ్ మణ్ పత్తుక్కழత్తాప్పోలే జ్ఞానియై విగ్రహత్తోడే యాదరిక్కుమ్.

మూ॥ ౧౬౯ ॥ పరమార్త్తనాన ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు కేవల భగవదిచ్ఛైయాయిత్తే

మానవాతు మణ్ణుమ్పడి ఇత్తైయనేఱు మెన్నుకొల్ కట్టి, అవన్ ఇత్తై విడావిత్తుక్కొళ్ళు పోమ్పడివిదున్ని ఇత్తైవిత్తుక్కొళ్ళప్పడిక్కుమ్ మరుళిచ్చెయ్ తారిత్తే యాహ్వార్.

అభిమతవిషయత్తుక్కుప్పోవతే అదరిక్కుమ్ మాత్రమన్ఱిక్కే, ఇవను త్తైయు జ్ఞానపరిమళమ్ ఇత్తోడే తికే ప్రకాశిక్కైయాలుమ్ ఇత్తైయాదరిక్కుమెన్ను మిడత్తైపద్ద్రష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (వేర్ చ్చూడుమవర్గళ్. అతావతు-మణత్తిన్ వాళిమైక్కుప్పూవేర్ చూడుమవర్ భోగికళానవర్కళ్, మణ్ణైతుడైత్తాల్ మణమ్పోయ్ విడుమెన్ను మణ్ పత్తుక్కழత్తాతాప్పోలే, పరమభోగి యాన సర్వేశ్వరన్ జ్ఞానియాన ఇవనై విరుమ్బి అనుభవిక్కుమిడత్తిల్ "ఆహ్లాదశీతనేత్రామ్బుః" ఇత్యాదిప్పడియే జ్ఞానకార్యమాన వికృతికళుక్కెల్లామాశ్రయమాయ్ క్కొణ్డు ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళత్తై ప్రకాశిప్పిక్కుమ్ విగ్రహత్తోడే కూడ విరుమ్బుమెన్నపడి.

ఇన్నుమ్ మఖావత్తాలే ఇవన్ దేహత్తిలవన్ విరుప్పత్తైయరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (పరమార్త్తన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (పరమార్త్తనాకిఱాన్, "మన్నవనిత్తై యినియాముఱామై" "ఎన్నాళ్ యానున్నై యినివన్దు కూడువన్" "ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్" "నాళుమ్ వన్దలైయేన్" "తరియేనిని"

మూ॥ ౧౬౮ ॥ కురువేరును ధరించువారు దానితోనుండు మంటిని తుడిచివేయకుండునట్లు జ్ఞానియగువానిని ఈశరీరముతోఁ గూడ యాదరించును.

మూ॥ ౧౬౯ ॥ పరమార్తుండగు ఈతని శరీరస్థితికి హేతువు భగవదిచ్ఛామాత్రమే కదా.

వానిని విడిచి పోవునట్లు కష్టపడియుప్పించిన విధము శ్రీనమ్మాళ్వారులు సాయించినారు.

అవతారిక:—అభిమతవిషయమును మాత్రకనివలెనే యాదరించుట మాత్రమే కాకుండ, యాతని జ్ఞానపరిమళము ఈదేహమునఁ బ్రకాశింపఁజేసి యున్నను, దీనిని అదరించును అను విషయమును దృష్టాంత పూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

పరిమళముయొక్క తారతమ్యమునుఁ దెలిసికొని కురువేరును ధరించునట్టి భోగపరులు మంటిని తుడిచివేసినట్లైన, పరిమళము తగ్గును అని తలంచి మంటిని తుడిచివేయక దానితోనే కురువేరును ధరించునట్లు, పరమభోగియగు సర్వేశ్వరుండును జ్ఞానియగు నీతనిని ప్రేమించి యనుభవించునప్పుడు "ఆహ్లాద శీతనేత్రాంబుః" (ఆనందమువలన చల్లనికన్నీరుగలవాఁడు) ఇత్యాది శ్లోకమునఁ జెప్పియున్నట్టి జ్ఞానకార్యములగు వికారంబులన్నింటికిని యాశ్రయమై యాజ్ఞానపరిమళమంతయును ప్రకాశించునట్టి శరీరముతోఁ గూడ ప్రేమించును" అనుట

అవతారిక.—ఇంకను వేఱొక్కవిధమున ఈతని దేహమున నతనియునికిని తెలుపుచున్నారు. పరమమూర్తుఁడనఁగా, "మన్నవనిత్తై యినియామురామై" (తిరువాయి ౧) (హేయమగు శరీరముయొక్క యనాదియగు స్వభావమును నేను సహింపజాలను) అనియు "ఎన్నాళ్ యానున్నై యినివన్దు కూడువన్" (తి.వా.౩.౨.౧.) (నేను నిన్ను ఎప్పుడు వచ్చిచేరుదును) అనియు, "ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్" (తి. వా. ౩.౨,౯.) (నిన్ను నేను ఎచ్చట లభించుదును?) అనియు "నాళుమ్ వన్దలైయేన్" (తి. వా. ౯. ౭, ౪.) (లభించునట్టి దినము నెఱుంగను?) అనియు, "తరియేనిని"

మూ॥ ౧౭౦॥ ‘‘తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలైయే’’ ఎన్గిఱపడియే ఉకన్దరుళిననిలజ్గళెల్లా వర్ట్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై అవనుడైయ శరీరైకదేశత్తిలే పణ్ణుమ్.

‘‘కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో’’ ఎన్ఱు సంసార త్తిలడిక్కొతిప్పాలుమ్ భగవదనుభవత్తిల్ పెరువిడాయాలుమ్ ఇతుక్కు మేలిల్లైయెన్నుమ్పడి ఆర్తివిశైన్దవర్. ఏవమ్భూతనానవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు, ప్రారబ్ధకర్మమెన్నవొణ్ణాతిఱే. ‘‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ ఎన్గిఱతోడువిరోధిక్కైయాలే. ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసా । దృప్తానామపిజన్తూనాం దేహాన్తరనివారిణీ’’ ఎన్గిఱే ప్రపత్తిస్వభావన్దానిరుప్పతు. ఆకైయాల్ ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు, ఇన్నముమ్ శిలనాళివనై ఇశ్శరీరత్తోడే వైత్తనుభవిక్కవేణుమెన్గిఱ ఈశ్వరేచ్ఛయొழியవేఱొన్ఱిల్లామైయాలే, (కేవలభగవదిచ్ఛయిఱే) ఎన్గిఱార్, ప్రారబ్ధకర్మమడియాకవిరుక్కుమ దృప్తవిషయత్తిలుమ్, భగవదిచ్ఛయుణ్డాకైయాలే అత్తైవ్యావర్తిక్కిఱతు కేవలశబ్దత్తాలే.

ఇప్పడితన్ విరుప్పత్తుక్కు విషయమాన ఇవన్ శరీరత్తైఅవన్ విరుమ్బుమ్ ప్రకారమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలై) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - తెన్ఱిత్తిరుమలైయై

మూ॥ ౧౭౦॥ ‘‘తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలైయే’’(తి. వా. ౧౦. ౭.) అనిసాయించినట్లు సర్వేశ్వరుండు తాను ప్రేమించియుండు దివ్యదేశము లన్నింటియెడలఁ జూపు నట్టి యాదరమంతయును ఈతని శరీరమునందొక్క తావుననే చూపించును.

(తి. వా. ౫. ౭. ౨.) (ఇఁక ధరింపఁజాలను) ‘‘కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో’’ (తి. వా. ౬. ౯. ౯.) (సర్వేశ్వరుఁడా! నన్ను పిలిచి కైంకర్యముఁగొన వలసిన కాలమింకను సమీపించలేదా?) అనియును శ్రీ నమ్మాళ్వారులు సాయించినట్లు సంసారమున కొళ్ళుకాలుమన్నంతనను, భగవదనుభవ విషయమునఁగొప్ప యాతురతవలనను, ఇంతకుమించినది లేదనునంత దుఃఖమునుపొందినవాఁడు. ఇట్టివాఁడింకను శరీరముతోనుండుట వాని ప్రారబ్ధకర్మమువలననని చెప్పకూడదు ఏలననఁగా, అట్లుండుట ‘‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’’ (అన్నికర్మంబులనుండియును విడదలచేసెదను) అను భగవద్వాక్యముతో విరోధించును. ఎట్లనిన ‘‘ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసా దృప్తానామపిజన్తూనాన్ దేహాంతరనివారిణీ’’(ఒక్కమారుచేసినచో, ఆర్తులగువారికి శీఘ్రముగా ఫలమునిచ్చునది దృప్తులగు వారికిన్ని జన్మాంతరమును నివారించునది) అని యివ్విధమైనది కదా! ప్రపత్తియొక్క స్వభావముండును. కావున నిట్టివాఁడింకను ఈశరీరముతో నుండుటకు హేతువు ‘‘ఇంక కొన్నిదినములు ఈతనిని ఈ శరీరముతోనుండఁగా అనుభవింపవలయును’’అనెడి ఈశ్వర సంకల్పముతప్ప వేఱొక్కటి లేకపోవుటంజేసి (అందులకుఁగారణము) కేవలభగవదిచ్ఛగదా! అని చెప్పియున్నారు. ప్రారబ్ధకర్మము మూలముగ నుండునట్టి దృప్తులవిషయముననూ భగవత్సంకల్ప ముండుటంజేసి మూలమునందు ‘‘కేవల భగవదిచ్ఛ’’ అను తావుననుండు ‘‘కేవల’’శబ్దము ఈవిషయమును వేరుచేయుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు తానుండుటకు యోగ్యమైనట్టి యీతని శరీరమును సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించునట్టి విధమును సాయించుచున్నారు.

(తిరుమాలిరుఞ్జోలై) ఇత్యాది. దక్షిణతిరుపతియని ప్రసిద్ధమైన తిరుమాలిరుఞ్జోలై మలయ

మూ॥ ౧౭౧॥ అఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధనమ్, ఇఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్.

యుమ్, తిరుప్పాఱ్కడలైయుమ్, ఎన్నుత్తమాఙ్గత్తైయుమొక్క విరుమ్బానిన్ఱాన్, శ్రీవైకుణ్ఠత్తైయుమ్, వడక్కుత్తిరుమలైయైయుమ్ ఎన్నుడైయశరీరత్తైయుమొక్కవిరుమ్బానిన్ఱానెన్ఱారిఱే ఆழ్వార్, ఇప్పడి ఓరోరవయవఙ్గళిలే ఇరణ్డిరణ్డు తిరుప్పతియిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై ప్పణ్ణానిన్ఱవితు, ఎల్లాత్తిరుప్పతికళిలుమ్ పణ్ణినవిరుప్పత్తై ఓరోరవయవఙ్గళిలే పణ్ణినానెన్నుమతుక్కు ఉపలక్షణమ్. ఆకైయాలే ఇప్పాట్టిల్ శొల్లుకిఱపడియే తనక్కభిమతమాన దివ్యదేశఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్విరుప్పత్తై, జ్ఞానియాన ఇవనుడైయశరీరైకదేశత్తిలే పణ్ణుమెన్గిఱార్.

ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళెల్లాఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్విరుప్పత్తై ఇవ్విషయమొన్ఱిలునే పణ్ణుమెన్ఱార్ కీழ், ఇవ్విషయమ్ సిద్ధిత్తాల్ ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిలాదరమ్ అననుకూలమెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్కైక్కాక, ఇరణ్డిఱ్కుముణ్డాన వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గుత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిల్ విరుమ్బివర్త్తిక్కిఱతు, ఉచితోపాయఙ్గళాలే చేతననై యకప్పడుత్తిక్కొళ్ళైకైక్కాకైయాలే, (అఙ్గుత్తైవాసమ్సాధనమ్) ఎన్గిఱతు. ఇచ్చేతనన్ తిరున్ది ఇవన్ హృదయత్తినుళ్ళే తాన్ వసిక్కప్పెఱ్ఱవితు, అఙ్గుత్తఙ్గుమ్పణ్ణిన కృషిఫలమాకైయాలే (ఇఙ్గుత్తైవాసమ్సాధ్యమ్)

మూ॥ ౧౭౧॥ అచట నుండుట సాధనము. ఇచటనుండుట సాధ్యము (ఫలము).

ను దివ్యదేశమును, పాలసముద్రమును, నాశిరస్సును సమానముగాఁ బ్రేమించియున్నాఁడు, శ్రీవైకుంఠమును, ఉత్తరదేశముననుండు తిరుపతినిన్ని నాశరీరమునున్న సమానముగాఁ బ్రేమించి యున్నాఁడు” అని కదా శ్రీనమ్మాళ్వారులు పాయించియున్నారు.

ఇట్లు “ఒక్కొక్క యవయవమున రెండురెండు తిరుపతులయందుఁ జేయునట్టి నివాసముఁ జేసియున్నాఁడు” అనునది అన్నితిరుపతులయందును చేసిన నివాసమును ఒక్కొక్క యవయవమునఁ జేసియున్నాఁడని సూచింపునది. కావున ఈపాశురమునఁ జెప్పియున్నప్రకారము తనకిష్టములైన దివ్యదేశములయందుఁ జేయునట్టి వాసమున జ్ఞానియగునట్టి యీచేతనుని శరీరమునందేదొక ప్రదేశమునఁ జేయునని తెలిపిన వారయిరి.

అవతారిక:—ప్రీతితో వేంచేసియుండు దివ్యదేశములయం దన్నింటియందును చేయునట్టి నివాసమును ఈచేతనునియందొకనియందే చేయునని యింతకుముందు పాయించి యున్నారు.

ఇట్టి చేతనుండు లభించినట్టియిన “ఖంతనమందు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశముల విషయమున నతనికిఁగల యాదరము తగ్గిపోవును” అను విషయముఁ దెలుపుటకై ఈపై రెండు ప్రదేశములకుఁగల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

దివ్యదేశములయందుఁ బ్రీతితో వేంచేసియుండుట యనునది యుచితోపాయంబులచే చేతనుని వశపరచుటకుఁగాన, అచ్చట వసించుట యొక సాధనము.

ఈచేతనుఁడు దిద్దుపాటయి యీతని హృదయములోపల తాను వసించుటను లభించుటయనునది యట్టిదివ్యదేశములయందుండి చేసిన యత్నముయొక్క ఫలితముగాన నిచ్చటయుండుట యనునది యొక సాధ్యము (అనఁగా నట్టిసాధనముఁగొని సాధింపఁబడిన ఫలము)

“నాకత్తైక్కుడన్దై” (ఇయఱ్పా. నా. తి. ౩౬) (తిరుక్కుడందై మొదలగు దివ్యదేశములయందు శేషశాయిగ వేంచేసియుండువాఁడును) “మలైమేల్ తాన్ నిన్ఱెన్మనత్తిను

మూ॥ ౨౨౨॥ “కల్లుమ్ కనైకడలుమ్” ఎన్గిఱపడియే ఇతుసిద్ధిత్తాల్ అవఱ్ఱిలాదరమ్ మట్టమాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౨౩॥ “ఇళఙ్గోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱు ఇవన్ ప్రార్థిక్కవేణ్డుమ్బడియాయిరుక్కుమ్.

ఎన్ఱిఱతు. “సాకత్తు నెఞ్జుకడన్దై” “మలైమేల్ తాన్నిన్ఱు” “పనిక్కడలుళ్ పళ్ళికోళై” ఇత్యాదికళిలే ఇవన్ ఇన్నుడైయ సాధనసాధ్యత్వఙ్గళ్ తోన్ఱుగాని న్ఱతిఱే.

ఇన్ద సాధనసాధ్యత్వ ప్రయుక్తమాన ఆదరతారతమ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ “కల్లుమ్”ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-తిరుమలైయిలే పుకున్దపిన్బు తనక్కు ప్పాఙ్గాన ఎన్నెఞ్జిలుమాదరమిల్లైయెన్ఱుతోన్ఱుమ్బడి ఆవన్ ఇతిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి నిత్యవాసమ్పణ్ణుకైయాలే, తిరుమలైయుమ్, తన్ సన్నిధానత్తిలే ఘోషిక్కుం తిరుప్పాఱ్కడలుమ్, ఉరు త్తర్కు మెట్టాత పరమపదమాన దేశముమ్, పుల్లియవాయిత్తిరినవో ఎన్నారిఱే ఆళ్వార్. ఇప్పడిసాధ్యమాన ఇచ్చేతనహృదయమ్ సిద్ధిత్తాల్ ఇతుక్కు సాధనమాక మున్బువిరుమ్బిప్పోన్ద దివ్యదేశఙ్గళిలాదరమ్ సఙ్కుచితమాయిరుక్కుమెన్నై. సాధ్యమ్ కైపుకురుమళవుమిఱే సాధనత్తిలాదరమ్ ఉణ్డాయిరుప్పతు.

ఆదరమ్ మట్టమాప్పడిక్కు అవధియైచ్చొల్లుకిఱార్. (ఇళఙ్గోయిల్) ఇత్యాదియాలే. అతావతు- శ్రీపూతత్తార్, తమ్ముడైయ తిరుక్కణ్ణప్పాగ మున్బుతాన్ విరుమ్బిన దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తై

మూ॥ ౨౨౨॥ “కల్లుమ్ కనైకడలుమ్,, (పెరి-తిరువ ౬౮). అని నాయించినట్లు ఇది లభించినట్లయిన, వాటివిషయమున ఆదరము తక్కువగును.

మూ॥ ౨౨౩॥ “ఇళఙ్గోయిల్ కైవిడేల్,,(౨ తిరు. ౫౪)అన్నట్లు ఈచేతనుండు ప్రార్థింపవలసినదిగానుండును.

శిరిన్దానై” (తి. వా. ౧౦. ౮. ౪) (వేంకటాచలమున వేంచేసియుండి నాహృదయమునందు నిత్యవాసము చేయువాడును) అనియు “పనిక్కడలు ట్పళ్ళికోళై” (పెరి.౫. ౪. ౯) (శీతలమగుపాలసముద్రమునందు శయనించియుండువాడును) అనియు, ఇత్యాది పాశురములయందు భగవంతుడు వేంచేసి యున్నట్టివిగాను ఈపైని పేర్కొనబడిన తావులు సాధనభూతములయినవిగాను తెలియవచ్చుచున్నవి గదా!

అవతారిక:— ట్టి సాధన సాధ్యత్వములను బట్టియుండునట్టి యాదర తారతమ్యమును తెలుపుచున్నారు: —

“పూర్వము తనకు ఒక్కదాని విషయమునను ఆదరములేదు అని తోచునట్లువాడు ఈహృదయమున నిత్యవాసము చేయుటంజేసి తిరుపతియును, తనసన్నిధియందు ఘోషించునట్టి పాలసముద్రమును ఒక్కరికిని సమీపింపశక్యముగానట్టి శ్రీవైకుంఠమును నీచములై పోయినవా?” అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు పాయించినారు గదా!

అట్లే సాధ్యమగు (సాధింపబడు) ఈచేతనుని హృదయము లభించినయెడల ఇందులకు సాధనముగా నింతకుముందు ప్రేమించియుండినట్టి దివ్యదేశముల విషయమున నాదరము సంకుచితమగును. ఏలననిన, సాధ్యవస్తువు లభించువరకు గదా సాధనవిషయమున నాదరముండును.

అవతారిక:—సాధనము విషయమున ఆదరము తక్కువగుట కవధిని తెలుపుచున్నారు.

(ఇళఙ్గోవిల్) ఇత్యాది. శ్రీపూతత్తాళ్వారులు “తనను లభించుట కనుకూలముగ, పూర్వము

మూ॥౧౭౪॥ప్రాప్యప్రీతివిషయత్వత్తాలుమ్, కృతజ్ఞతైయాలుమ్, పిన్బు అవై అభిమత జ్ఞళా యిరుక్కుమ్.

యాదరమిన్రిక్కే, తమ్‌తిరువుళ్ళత్తిలే అనాదరత్తైప్పణ్ణి చ్చెల్లుకిఱపడియైక్కణ్డు, అవ్వోదివ్యదేశజ్ఞళై క్కైవిడక్కుకిఱానో వెన్రతిశఙ్కైపణ్ణి, ఎన్ హృదయత్తిలే పుకుక్కైక్కు బాలాలయమాన తిరుప్పాఱ్కడలై క్కైవిడాతొళియవేణుమెన్ఱారిఱే. ఆకైయాల్ ఇప్పడి ఇవర్ ప్రార్థిక్కైకై ణ్డుమ్బడియాయిత్తు అవనుక్కు అవఱ్ఱిల్ ఆదరమ్ మట్టమాప్పడియెన్నై.

ఇప్పడి ఇవర్ర్థిత్తాలుమ్, సాధ్యమ్ సిద్ధిత్త పిన్బు అవనుక్కు అవైయభిమతజ్ఞళా యిరుక్కుమాపెన్న? అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రాప్య) ఇత్యాదియాలే (ప్రాప్యప్రీతివిషయత్వమావతు)- తనక్కు ప్రాప్యభూతనాన ఇచ్చేతననుడైయ ఉకప్పుక్కు విషయమాయిరుక్కై. “కణ్డియూరరఙ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్‌మల్లై” ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణైయిలే ఇవనిరుప్పతు. (కృతజ్ఞతైయావతు)- ఇవ్వోదేశవాసత్తాలేయిత్తో నామవనై ప్పెఱ్ఱతెన్ఱు అద్దేశమ్ తనక్కుపణ్ణిన ఉపకారత్తై యనుసన్ధిక్కై. ఇవై యిరణ్డాలుమ్ సాధ్యమాన ఇచ్చేతనన్ కైపుకున్దిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్ అవనుక్కు అవ్వోదేశజ్ఞళభిమతజ్ఞళాయిరుక్కుమెన్నై.

ఆక “గుణమాచ్చేదోషనివృత్తి” ఎన్ఱు కీళ్‌చ్చొన్న శేషత్వ పారతన్త్ర్య రూపా

మూ॥౧౭౪॥ప్రాప్య వస్తువగు ఈ చేతనుని సంతోషముకు విషయమగుటవలనను,కృతజ్ఞతవలనను తరువాత అవి యభిమతములుగా నుండును

సర్వేశ్వరుండు మునుపు తాను ప్రేమించియున్నట్టి దివ్యదేశముల విషయమున మునుపటియాదరములేకుండ తమ హృదయమును నెక్కువ యాదరించి పోవుటంజూచి ఆయాదివ్య దేశములను త్యజింపఁ దలంచియున్నాడా? అని యనుమానపడి “నాహృదయమునఁ బ్రవేశించుటకుఁ బూర్వము నీకు బాలాలయమగు పాలసముద్రమును విడువవలదు” అని ప్రార్థించినారు గదా! కావున సర్వేశ్వరునికి ఆయా దివ్యదేశముల విషయమున నాదరము సంకోచించుట యనునది వీరిట్లు ప్రార్థింప వలసినదిగానున్నది (అనఁగా వీరు ప్రార్థించి యది సంకోచింపకుండునట్లు చేయవలసినదిగానున్నది.)

అవతారిక:— ఇట్లు ఈతండు ప్రార్థించినను, సాధ్యవస్తువు చేఁజిక్కినపిమ్మట వానికవి యిష్టమైనవిగానుండునా యంటిరేని తెలుపుచున్నారు. (ప్రాప్య) ఇత్యాది.

ప్రాప్యప్రీతి విషయమగుటచేననఁగా తనకు (సర్వేశ్వరునికి) ప్రాప్యభూతుండగు ఈచేతనునికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునవి యగుట. “కణ్డియూరరంగమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్‌మల్లై”(తిరుక్కురు. ౧౯) (తిరుక్కండియూరు, శ్రీరంగము, తిరుమెయ్యము, కంచి, తెన్‌తిరుపేరు, తిరుకడల్‌మల్లై) అను దివ్యదేశము లీతనికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయునవిగాను కదా యుండును.

కృతజ్ఞతయనఁగా - పూర్వోక్తదేశమున వసించుటంజేసి గదా మనమీతని లభింపగలిగితి మని యాదేశము తన కొనర్చిన యుపకారము ననుసంధించుకొనుట.

సాధ్యవస్తువగు ఈచేతనుండు చేఁజిక్కినను, ఈపైని గనఁబఱచిన రెండు హేతువులనుబట్టి వానికవి యభిమతము లయినవిగానే యుండుననుట.

(గుణమువలెనే దోషనివృత్తియును) అనువాక్యమున నింతకుముందు చెప్పిన శేషత్వ పారతం

మూ॥౧౭౫॥ ఆకైయాలే దోషనివృత్తిపోలే ఆన్తరగుణముమ్ విరోధియాయిరుక్కుమ్

త్మగుణమ్బోలే దోషనివృత్తియుమ్ “పరానుభవత్తుక్కు” ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి తదుపపాదనార్థ
మాక, అభిమతవిషయత్తిలఱుక్కు అభిమతమా యిరుక్కుమ్బడియైయుమ్, ఇవన్ “అఱు
క్కుడమ్బు” ఎన్ఱు కర్హిక్కుమవితిలే అవనత్యాదరత్తై పణ్ణుమ్బడియైయుమ్, జ్ఞానియానవివనై
సవిగ్రహనాక వాదరిక్కైక్కు హేతువిశేషత్తైయుమ్, పరమార్తనాన ఇవన్ దేహస్థితికొణ్డే
ఇవన్ దేహత్తిలవన్ విరుప్పమతియలామెన్ను మత్తైయుమ్, అవన్ ఇవనుడైయ దేహత్తై విరుమ్బు
మ్ ప్రకారత్తైయుమ్, సాధ్యమానవతు సిద్ధిత్తాల్ సాధనాదరమ్ మట్టమామ్బడి యైయుమ్,
అతినెల్లైయైయుమ్, ఇవన్ అవ్వోదేశజ్గళై క్కై విడాతొళియ వేణుమ్ ఎన్నర్థిత్తాల్ స్వసాధ్యమ్
సిద్ధిత్తిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ హేతుద్వయత్తాలే అవనుక్కవై అభిమతజ్గళా యిరుక్కుమ్బడియై
యుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్,

ఇప్పడి దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కున్నుమిడమ్ సుస్పష్టమామ్బడియాన
హేతుక్కళ్ పలవఱ్ఱైయు మరుళిచ్చెయ్కైయాలే అత్తైసిద్ధిప్పిత్తారాయ్, అతుతన్నై దృ
ష్టాన్తమాక్కి సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీళ్చ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్య రూపాత్మగుణత్తిను
డైయ పరానుభవవిరోధిత్వత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతుడజ్గి. (ఆకైయాలే)
ఎన్ఱు కీళ్సిద్ధిప్పిత్తవర్థత్తై యనువదిక్కిఱార్, (దోషనివృత్తిపోలే) ఎన్నతు-దోషమ్ కழிకై స్వరూపా

మూ॥౧౭౫॥ కావున దోషనివృత్తివలెనే అంతరంగగుణమున్ను విరోధియగును.

త్ర్యరూపమగు నాత్మగుణమువలెనే దోషనివృత్తినిన్ని (సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు) అను వాక్య
మున సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు ప్రతికూలమైనట్టి దానినిగాను ప్రతిజ్ఞచేసి యీవిషయమును స
మర్థించుటకుగాను అభిమత విషయమునందు మఱికియిష్టమైనదిగానుండుటనున్న, ఈచేతనుండు
“అఱుక్కుడంబు” (మురికి శరీరము) అని నిషేధించునట్టి దీనిని (శరీరమును) సర్వేశ్వరుం డె
క్కువ ప్రేమించు విధమునున్న, జ్ఞానియగు నీతనిని శరీరముతోఁగూడ ఆదరించుటకు హేతువిశే
షమునున్న, పరమార్తుండగు ఈతనికి శరీరముండుటనుబట్టియే యీతని శరీరములో సర్వేశ్వరుని
యునికిని తెలుసుకొనవచ్చునను విషయమునున్న, సర్వేశ్వరుం డీతని శరీరమును ప్రేమించువిధ
మును, సాధ్యమగు నది సిద్ధించినట్లయిన సాధనమున నాదరము తక్కువగుటనున్న దాని పరిమితి
నిన్ని, “సర్వేశ్వరుని ఆయాదివ్యదేశములను విడిచిపెట్ట కూడదని” ప్రార్థించినచో, నతండు తన
కుఁ గావలసినది లభించినప్పటికిన్ని రెండు హేతువులనుబట్టి వానికవి యిష్టమైనవిగా నుండుట
నున్న సాయించినారు.

అవతారిక:—ఇట్లు “దోషనివృత్తి సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధము” అను విష
యమును విశదపరచునట్టి యనేక హేతువులను సాయించుటంజేసి యీవిషయమును సమర్థించిన
వారై దానిని దృష్టాంతముగాఁగొని సింహావలోకనన్యాయముచే నింతకుముందు చెప్పిన శేషత్వపా
రతంత్ర్యమగు ఆత్మగుణము సర్వేశ్వరుని యభవముతో ప్రతికూలించుటను స్థిరపఱచు చున్నారు.
(కావున) ఇత్యాది “కావున” అనునది యింతకుముందు సమర్థించినయర్థమును అనువదించుచు
న్నది. దోషనివృత్తివలెనే యనఁగా, దోషముపోవుట యనునది స్వరూపము ప్రకాశించుట కనుకూల

మూ॥౧౭౬॥ దోషనివృత్తితానే దోషమామిత్తే.

జ్వల్యత్తుక్కు ఉప్పాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, దోషత్తైయే భోగ్యమాక విరుమ్బుకిర ప్రణయియాన వనుక్కు నభిమతమాకైయాలే యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విరోధయాకిరదు. అదుపోలే యెత్తపడి; (అన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱదు. జ్ఞానానన్దజ్గళిలుమ్ కాట్టి లాత్మావుక్కు న్తరఙ్గమాకైయాలే. ఇతినుడైయ పరానుభవవిరోధిత్వ ప్రకారమ్ కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతిఱే. ఇవ్విడత్తిలుమ్ (అన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱదు పారతన్త్ర్య మొన్తైయుమాకవుమామ్.

ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు దోషనివృత్తియిల్ వరుమ్ దోషమేతెన్న; వేఱొరు దోషముమ్ వేణ్డా, ఇదుతానే దోషమెన్గిఱార్, (దోష) ఇత్యాదియాల్. అతావదు - కామినియానవళ్ తన్నుడమ్బిల్ అఴుక్కైక్కళిత్తు భోగత్తిలే యన్వయిక్కవిచ్ఛిక్కుమాపోలే, స్వతః పరిశుద్ధమాన వాత్మస్వరూపత్తుక్కు వన్దేఱియాన దోషత్తైక్కళిత్తు స్వశేషిక్కు భోగ్యమాక వినియోగప్పడవేణుమెన్ఱు స్వనిర్బన్ధత్తాలే ఇవన్ పణ్ణివిత్తుక్కొళ్ళుకిఱ దోషనివృత్తి తానే, కామినియుడైయ అఴుక్కుఉకక్కుమ్ కాముకనైప్పోలే దోషమేయభిమతమాయ్ ఇత్తోడే తన్నై భుజిక్క వాదరిక్కుమ పరనుడైయ భోగత్తుక్కు విలక్కాకైయాలే దోషమామిఱే యెన్గై. అవనుక్కనిష్టమామతిఱే దోషమావదు. (ఇఱే) ఎన్ఱు ప్రసిద్ధిలోక్తి యవరుళిచ్చెయ్తదు, కీళుపపాదిత్తవైయెల్లామ్ నినైత్తు.

మూ॥౧౭౭॥ దోషనివృత్తియే దోషమగును కదా!

మైనదిగా నున్నను, దోషమునే భోగ్యమైనదానినిగాఁ ప్రేమించునట్టి ప్రియుఁడగు సర్వేశ్వరునికి ఇష్టము కాకపోవుటంజేసి యది యేదోక విధమున సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు నిర్బంధముఁ గలుగఁ జేయును. అటువలెనే యనుట.

అన్తరగుణమనఁగా— శేషత్వ పారతంత్ర్యములు. వీటి నంతరంగ గుణము లనుటకుఁ గారణము జ్ఞానానందములకంటె నివి యాత్మ కంతరంగములగుటంజేసి.

ఈ శేషత్వ పారతంత్ర్యములు సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు విరోధించునవి యను విషయము ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినది గదా.

ఈ తావునను అన్తరగుణమనఁగా పారతంత్ర్యము నొక్కదానిఁ గొనినను గొనవచ్చును.

అవతారిక:— ఇట్లు చెప్పుచున్నారేల? దోషము పోవుటలోఁగల దోషమెట్టిది? యంటివేని వేఱొక్క దోషమక్కఱలేదు. దోషము పోవుటయే యొక దోషము కావచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

భోగము నపేక్షించునట్టి స్త్రీ తన వంటియందుండు మురికిని కడకొని భోగములో నన్వయింపఁ గోరునట్లు, స్వభావసిద్ధముగ పరిశుద్ధమగునట్టి యాత్మవస్తువుకు ఆగంతుకమగు దోషమును పోగొట్టుకొని తనకు శేషియగు సర్వేశ్వరుని భోగమున వినియోగ పడవలెనని తననిర్బంధముచేతాను చేసికొనునట్టి దోషనివృత్తియే, అట్టి స్త్రీయొక్క మురికిని యపేక్షించునట్టి పురుషునికివలెనే దోషమే యిష్టమైనదై దీనితోఁగూడ తనను అనుభవించుటకై యపేక్షించునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క భోగమునకు నిర్బంధమును గలుగఁజేయునది యగుటంజేసి దోషమగును గదా! యనుట. దోషమనఁగా వానికిష్టము కానిది గదా! ఇంతకుముందు ఉపపాదించినవాటిని తలంచి, యీవిషయమునఁ

మూ॥ ౧౭౭॥ "తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై విలైప్పాల్‌పోలే అవనాల్ వరుమ్ నన్మై ములై
ప్పాల్‌పోలే" ఎన్ఱు పిళ్ళైయ్ వార్త్తై.

మూ॥ ౧౭౮॥ అప్పన్మైయొళియత్ తనక్కునన్మై తేడుకైయావతు

అక "నన్మై త్తానే తీమైయాయిఱ్ఱు" ఎన్ఱుమ్ "తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మైతీమైయో పాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱుమ్, "దోషనివృత్తి తానే దోషమామిఱే" ఎన్నుమ్ తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై హేయమెన్ను మిడమ్ శొల్లుకైయాలే, అవన్ తేడుమ్ నన్మైయే ఉపాదేయమెన ఫలిత్తతిఱే. ఇప్పడి తాన్ తనక్కు త్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్, అవన్ తేడుమ్ నన్మై ఉపాదేయమెన్నుమత్తై ఆప్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (తన్నాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై యావతు) - స్వయత్నత్తాలే తాన్ తనక్కు ణ్డాక్కిక్కొళ్ళుమ్ నన్మై (విలైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు- ఔపాధికముమాయ్ విరసముమాయ్ అప్రాప్తముమా యిరుక్కుమెన్నై. (అవనాల్ వరుమ్ నన్మై యావతు)-నిరుపాధిక స్వామియాన అవన్ఱానే ఇవనుక్కు హితమెన్ఱుణ్డాక్కుమ్ నన్మై. (ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు-నిరుపాధికముమాయ్ సరసముమాయ్ ప్రాప్తముమాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇవ్వళవన్ఱిక్కే, ఎమ్బెరుమానై యొళియత్ తనక్కు నన్మై తేడవిఴిన్దాల్, స్వవినాశమే ఫలిక్కుమెన్నుమిడత్తై సనిదర్శనమాక వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ప్రా

మూ॥ ౧౭౭॥ "తనకుతాను సంపాదించుకొనునట్టి మేలు పోత పాలవంటిది. సర్వేశ్వరుఁడు తనకుఁ గలుగఁజేయునట్టి మేలు తల్లి పాలవంటిది" యని తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్లాన్ అనువారి శ్రీసూక్తి

మూ॥ ౧౭౮॥ సర్వేశ్వరుని వదలి తనకుతాను మేలుగలుగఁజేసి కొనుట యనునది

గల ప్రసిద్ధిని సూచింపునది గాను "ఇఱే" అనునది ప్రయోగింపఁబడినది కావున "మంచియే చెడుగానయినది" (వా. ౧౧౭) అనియు, "తనకుతాను సాధించుకొనునట్టి మంచియనునది చెడుపువలెనే నిర్బంధమగును" (వా. ౧౬౦) అనియు, "దోషనివృత్తియే దోషమగును" (వా. ౧౭౮) అనియు, "తనకుతాను సాధించుకొనునట్టి మంచి హేయమైనది) అనియును చెప్పఁబడఁజేసి, సర్వేశ్వరుండిచ్ఛయించునట్టి మంచియే యుపాదేయమని సిద్ధించినది గదా!

అవతారిక:—ఇట్లు తనకుఁగాను తాను కోరునట్టి మంచి హేయమైనదియనియు, సర్వేశ్వరుండు కోరునట్టి మంచి యుపాదేయమనియు నీవిషయమును ఆప్తవచనముచేతను ప్రదర్శింపుచున్నారు.

(తతనకు) ఇత్యాది. తనవలన వచ్చునట్టి మంచియనఁగా—స్వప్రయత్నముచే తాను తనకుఁ గలుగఁజేసికొనునట్టి మేలు. చంటిబిడ్డకు పోతపాలవంటిది అనఁగా ఔపాధికమై, విరసమై, అనుచితమునై యుండును.

సర్వేశ్వరుఁడు గలుగఁజేయుఁదలంచిన మేలు అనఁగా - నిరుపాధిక స్వామియగు తానే "ఈతనికిది కావలయును" అని తలంచి కలుగఁజేయునట్టి మేలు. చంటిబిడ్డకు తల్లిపాల వంటిది అనఁగా నిరుపాధికమై సరసమై, ఉచితమైదిగా నుండుననుట.

అవతారిక:—ఇంతియె కాక, సర్వేశ్వరుని విడిచి తానే తనకు మేలును గలుఁగజేసికొనుట కవలంబించిట్లైన, యది తనకు నాశమే యగునని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుని) ఇత్యాది. ప్రాప్తయును, అప్తుండును ఈతని మంచికై ప్రయత్నింపవలయు

మూ॥ స్తనన్ధయప్రజైయై మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వాఙ్గి ఘాతుకనాన ఆట్టు వాణియన్ కైయిలే కాట్టిక్కొడుక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు.

మూ॥౧౨౯॥ తన్నైత్తానేయిత్తే ముడిప్పాన్.

స్తనమాయాప్తనుమానవన్ ఇవనుక్కు నన్మైతేడుమతొழియ, అతుక్కుతిరత్తానతాన్ తన్నుక్కుస్సోజ్జీవనార్థమాక నన్మై సమ్పాదిక్కు యాతొరు, స్వరక్షణోపయోగియాన జ్ఞానశక్తికళొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వమాత్రాదికళుణ్డు నోక్కవేణ్డుమ్పడియాన స్తనన్ధయప్రజైయై, రక్షకరాన మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వలియవాఙ్గి, కొలైక్కుక్కొణ్డాతే ఉయిరోడు కొలైయాక కొణ్డు మాంసత్తిలే దేకలశ విక్రయివిఘ్నమ్ ఘాతుకనాన ఆట్టువాణియన్ కైయిలే, "ఇన్నైకొక్కుక్కొళ్" ఎన్ఱు కాట్టిక్కొడుక్కుమాపోలేయిరుప్పతొన్ఱైన్ఱే. ఇత్తాల్ సర్వేశ్వరనే రక్షకన్, తాన్ తనక్కు నాశకనెన్ఱుమిడమ్ సొల్లప్పట్టతు.

ఇప్పడి యివన్ తన్నైత్తానే ముడిత్తుక్కొళ్ళుమావెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు—సర్వేశ్వరన్ ఇవనై యుజ్జీవిప్పిక్కక్కవసరప్రతీక్షనాయ్ పోరుమవనాకై యాలే ఇవనుడైయ వినాశత్తుక్కు కారణమవన్ హేతువన్ఱు. ఇని "అసన్నేవ" ఎన్నుమ్పడి తన్నైత్తాన్ శిప్పిత్తుక్కొళ్ళువాన్ తానేయిత్తే యెన్నై "యానే యెన్నై" ఎన్గిఱపాట్టిలే "యానే" ఎన్ఱు—ఎన్నిழవు భగవత్కృతమల్ల, అవన్ ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు త్తిరియానిఱ్క నానేకిడీర్ వినాశత్తై చ్చెయ్తుక్కొణ్డేనెన్ఱారిఱే ఆழ்వార్.

మూ॥చంటిబిడ్డను తల్లితండ్రుల వద్ద నుండి తీసికొని ఘాతుకుండగు కటిక వాని చేతి కొప్పగించుటవంటిది.

మూ॥౧౨౯॥తనను తానే కదా! నశింపఁజేసికొనును.

నేలప్ప అర్భకుండు కొనటి తాను తన ఉజ్జీవనార్థమగు మేలును సంపాదించు కొనుటయునది, తనను రక్షించుకొనుటకుఁగావలసిన జ్ఞానశక్తులలో నొక్కటియును లేకుండ, తల్లితండ్రులు తెలిసికొని రక్షింపవలసిన చంటిబిడ్డను రక్షకులగు తల్లితండ్రుల చేతులలో నుండి బలాత్కారముగా గైకొని, చంపుటకు సంశయింపక, జీవముతో నుండగానే చంపి మాంసముతో గూఁడచేర్చి విక్రయించునట్టి ఘాతుకుండగు కటికవానితో "ఈబిడ్డను కాపాడుము" అని చెప్పి వానిచేతిలో నాబిడ్డను పెట్టుట వలెనుండును. కావున సర్వేశ్వరుండే రక్షకుండనియు, చేతనుండు తనను తానునశింపఁజేసికొను వాడనియును చెప్పఁడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఈతండు తనను తానే నశింపఁజేసికొనునో యంటి వేని, తెలుపుచున్నారు.

సర్వేశ్వరుండీతనిని యుజ్జీవింపఁజేయుటకు సమయమును నిరీక్షించుచు పోవువాఁడగుటం జేసి యీతిని నాశమునకతఁడెన్నఁడును కారణము కాఁజాలఁడు. అటుపైని "అసన్నేవ" అన్నట్లు తనను నశింపఁజేసికొనువాఁడు తానే కదా!

"యానే ఎన్నై" (తి. వా. ౨-౯-౯) అను పాశురమున (యానే=నేనే) అనఁగా నా దుఃఖము భగవంతుఁడు కలుగఁజేసినది కాదు. వాఁడు నన్ను రక్షించుటకుగాను నన్నెదురొక్కనుచు తిరుగుచుండ, నేనే కదా నా వినాశమును గలుగఁజేసుకొంటిని" అని శ్రీనమ్మాళ్వారులును పాయించియున్నారు!

మూ॥ ౧౮౦ ॥ తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు - అహఙ్కారత్తైయుమ్ విషయఙ్గళై యుమ్ విరుమ్బుకై.

ఇవన్ తన్నై త్తానేముడిక్కైయావతేతెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలేయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (తన్నై త్తానే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అహఙ్కారమావతు) - దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమ్. (విషయఙ్గళావన) విహితనిషిద్ధ విషయఙ్గళ్. ఇవత్తై (విరుమ్బుకైయావతు) ఇవత్తిలే మికవుమ్ ప్రవణనాకై. ఆత్మస్వరూపమ్తాన్ భగవదనన్యార్హశేషమాయ్ భగవదేకభోగమాయిఱే యిరుప్పతు, తాదృశస్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయిఱే ఇవత్తిలే యివన్ ప్రవణనాకైయావతు. ఉత్తర వాక్య నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱారాకిల్ ఇవైయెల్లా మెన్నెన్నిల్; ఉత్తరవాక్యత్తిల్ నమస్సిలే పురుషార్థత్తుక్కిడైచ్చువరాన విరోధికళెల్లామ్ తళ్ళుణ్ణుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుమిఱే ''మనోవాక్కాయై:''ఎన్ఱుతుడఙ్గి మూన్ఱుచూర్ణైయాలే సకలవిరోధి నివృత్తియైయుమ్ భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్ తతు. ఇవర్ తామున్ ముముక్షుప్పడియిలే ఇన్త నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిల్ ''ఇతిలే యవిద్యాదికళుమ్ కழியుణ్ణుమ్'' ఎన్ఱారిఱే; ఆకైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ దేహాత్మాభిమానాదిరూపాహఙ్కారమ్, తత్కార్యమాన విషయప్రావణ్యమ్, తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్ ముతలాన విరోధికళైయెల్లామ్ ప్రసక్తాను ప్రసక్తమాక వరుళిచ్చెయ్‌కిఱారాకైయాలే విరోధమిల్లై.

మూ॥ ౧౮౦ ॥ తనను తాను నశింపఁజేసికొనుట యనఁగా అహంకారమును విషయములనున్ను ప్రేమించుట.

అవతారిక:— ఈతండు తనను తానే నశింపఁజేసికొనుటయనఁగా నేమియంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తనను తానే) ఇత్యాది. అహంకార మనఁగా దేహాత్మాభిమానమును, స్వాతంత్ర్యాభిమానమును. విషయములనఁగా శాస్త్రనియమితములగు విషయములును, శాస్త్రనిషిద్ధములగు విషయములును. వీటిని ప్రేమించుట యనఁగా వీటివిషయమున మిక్కిలి యాదరముగలవాఁడుగానుండుట. అయితే ఆత్మస్వరూపమన్ననో భగవదనన్యార్హశేషమై (భగవంతునికి తప్ప యితరులకు శేషభూతమగుటకుఁ దగనిదై) భగవదేక భోగ్యమైనదిగాను గదా యుండును. వీటిని యీతండు ప్రేమించుటయనునది యట్టిస్వరూపమును నశింపఁజేయుటయే కదా!

అవతారిక:—ద్వయము యొక్క యుత్తరవాక్యమునందుండు ''నమః'' అను శబ్దము యొక్క యర్థముఁ జెప్పఁబూనినవారి కిదియంత యేలయంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

ఉత్తరవాక్యమునందలి ''నమః'' శబ్దార్థమున పురుషార్థమునకు నిర్బంధకరములగు విరోధులన్నియును నివారితములగును అను విషయము తెలియవచ్చుటకై గదా, ''మనోవాక్కాయైః'' అను చూర్ణిక మొదలుకొని మూడుచూర్ణికలయందును సమస్తవిరోధుల నివృత్తిని శ్రీభాష్యకారుల వారు సాయించియున్నారు.

ఈగ్రంథకర్తయే ముముక్షుప్పడియను గ్రంథమున ఈ ''నమః'' అను శబ్దముయొక్క యర్థముఁదెలుపు సందర్భమున, ''దీనిలో నవిద్యాదులును నివర్తింపఁబడును'' అని సాయించియున్నారు గదా! కావున ఈతావునను దేహాత్మాభిమాన రూపాహంకారమును, దానివలనఁగలుగు విషయప్రావణ్యమును, వాటిరెంటినుండి కలుగు భాగవతాపచారము మొదలగు విరోధులనన్నింటిని ప్రసక్తాను ప్రసక్తముగ సాయించినారు గాన విరోధములేదు.

మూ॥౧౮౧॥అహఙ్కారమగ్ని స్పర్శ మ్పోలే.
మూ॥౧౮౨॥ “న కామకలుషం చిత్తమ్”

ఇవ్వహఙ్కారాదికళ్ కొడియవగ్గళై విస్తరేణ ఉపపాదిప్పానాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమమ్ అహఙ్కారత్తిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (అగ్ని సప్పర్శమ్పోలే) ఎన్ఱదు-అగ్నిస్పర్శమానతు-అన్వయిత్తవస్తువై నశిప్పిక్కుమాపోలే, ఇదువుమ్ ఆశ్రయాశ్రయత్తై స్వరూపత్తై నశిప్పిత్తు విడుమెన్గై

ఇవ్వహఙ్కారత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్; అతిల్ ప్రథమత్తిలే ఋగ్వేదఖిలమాన జితన్తావచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ “నకామ కలుషం చిత్తం మమతే పాదయోస్స్థిరమ్। కామయే వైష్ణవత్వన్తు సర్వజన్మసు కేవలమ్” ఎన్ఱుక్కర్థమ్-నిరుపాధిక శేషియాయ్ నిరతిశయభోగ్యరాన ఉమ్మరుడైయ తిరువడికళిలే వ్యవస్థితమాన వెన్నుడైయ జ్ఞానము, శ్రీవైకుణ్ఠాదికళోటే వే ఱాన్నై స్వయం పురుషార్థమాక నినైత్తుక్కొణ్డు యిరుక్కుమతన్ఱు; సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్ దేవరుక్కు రసమాయ్పడియిరుక్కుమ దాస్యత్తైయే ఆశైప్పడానిన్ఱతెన్ను. కేవలపదత్తాల్ ఉత్తైనుక్కుమాయిరుక్కుమిరుమ్పైక్కైక్కిఱతు. తుశబ్దమవధారణార్థమ్. త్తాల్, మోక్షపర్యన్తమాన ప్రాప్యత్తైక్కాల్ వరుమతెల్లామ్ అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే త్యాజ్యమెన్ను మిడమ్ సొల్లప్పట్టతు. అనన్తరమ్ పిరాట్టివచ

మూ॥౧౮౧॥అహంకారము అగ్నిస్పర్శమువంటిది.
మూ॥౧౮౨॥“నకామ కలుషమ్ చిత్తమ్” అనియు,

అవతారిక:— ఈ యహంకారాదుల క్రౌర్యమును క్రమముగఁ దెలుపఁదలంచి ప్రథమమున అహంకారము యొక్క క్రౌర్యమును తెలుపుచున్నారు.

(అహంకారము) ఇత్యాది. అగ్నిస్పర్శము వంటిది యనఁగా, అగ్ని స్పర్శమనునది తాను సంబంధించిన వానవంతియును దహించునట్లు, ఇదియును తానాశ్రయించిన వానిని నశింపజేయు నదియై స్వరూపమును రూపుమాపును.

అవతారిక:— ఈ యహంకారము యొక్క క్రౌర్యమును గురించిన ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు. అందు ప్రథమమున ఋగ్వేదఖిలమగు జితన్తా స్తోత్రముయొక్క వచనమును సూచించుచున్నారు.

శ్లో॥ నకామ కలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోస్స్థిరం।
కామయే వైష్ణవత్వంతు సర్వ జన్మసు కేవలం॥

దీనియర్థము — నిరుపాధిక శేషియై నిరతిశయ భోగ్యులగు దేవరవారి శ్రీపాదములయందు లగించియున్నట్టి నావ్యవసాయమనది శ్రీవైకుంఠాది రూపమగు వేఱొకదానిని స్వయముగ పురుషార్థమునుగా దలంచి చంచలముగానుండునది కాదు. అయినే అన్ని జన్మములయందును దేవరవారికే భోగ్యమయినట్టి దాస్యమునకై యాశపడుచున్నది.

ఈశ్లోకమునందు “ కేవల ” శబ్దము ఈతనికిఁగానుండునట్టి యునికిని నిషేధించుచున్నది. “ తు ” శబ్దము అవధారణార్థము. కావున మోక్షపర్యంతము తనకోరికవలన వచ్చునవియన్నియును అహంకారమిశ్రితములగుటచేసి త్యాజ్యములు అను విషయము చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ‘‘న హి మే జీవితేనార్థః’’ ‘‘న దేహమ్’’

నత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ‘‘నహి మే జీవి తేనార్థో నైవార్థైర్న చభూషణైః। వసన్త్యారాక్షసీమధ్యే వినారామంమహారథమ్’’ ఇతుక్కర్థమ్- మహారథరాన పెరుమాళ్పిరిన్దు రాక్షసికళ్ నడువే వసియానిఱ్కిఱ అవెనక్కు, ప్రాణనాలొరు ప్రయోజనమిల్లై, అర్థఙ్గళాలుమొరుప్రయోజనమిల్లైయెన్ఱు. ఇత్తాల్, ప్రాణాదికళెల్లా మత్తలైయిల్ వినియోగత్తుక్కాక వన్ఱిక్కే తనక్కానపోతు అహఙ్కారస్పర్శియాకైయాలే త్యాజ్యమెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు. అనన్తరమ్, పరమాచార్యరాన ఆళవన్దార్ వచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ‘‘నదేహంనప్రాణాన్ నచసుఖమశేషాభిలషితం నచాత్మానం నాన్యత్కిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్। బహిర్భూతమ్నాథక్షణమపి సహే యాతుశతధా వినాశంతత్సత్యంమధుమథన విజ్ఞాపనమిదమ్’’. ఇతుక్కర్థమ్- ఎనక్కు ఐశ్వర్యత్త శేషియానవనే! ఉన్నుడైయ శేషత్వమాకిఱ వైశ్వర్యత్తుక్కు ప్పుఱమ్బాన దేహత్తైయుమ్ క్షణముమ్ సహియేన్; ఇద్దేహత్తుక్కు ధారకఙ్గళాన ప్రాణఙ్గళైయుమ్ సహియేన్; ఎల్లారాలుమాసైప్పడప్పడ్డ సుఖత్తైయుమ్ సహియేన్; పుత్రమిత్రకళత్రాదికళాన మత్ర్రొన్ఱైయుమ్ సహియేన్; ఇవై యిత్తనైక్కుమ్ భోక్తావాన వాత్మాతన్నైయుమ్ సహియేన్; ఇతెల్లాముఱుక్కాణవొణ్ణాదపడి శతధావాక నశిత్తుప్పోకవేణుమ్: ఇన్దవిజ్ఞాపనంసత్యమ్: ఇజ్జనన్తాకిల్ దేవర్క్కుప్పొయ్యానాన మత్రపట్టతు పడుకిఱేనెన్ఱు. ఇత్తాల్

మూ॥ ‘‘నహి మే జీవితేనార్థః’’ అనియు ‘‘న దేహమ్’’ అనియు,

అవతారిక:—అనంతరము శ్రీసీతాపిరాట్టియొక్క శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

శ్లో॥ నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థైః న చభూషణైః।

వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే వినారామం మహారథమ్॥

అర్థము—మహారథుఁడగు శ్రీరామచంద్రునివదలి రాక్షసస్త్రీలమధ్యను వసించునట్టి నాకు ప్రాణమువలని యొక ప్రయోజనమును లేదు. ధనమువలని యొక ప్రయోజనమును లేదు. అభరణముల వలని యొక ప్రయోజనమును లేదు.

దీనివలన ప్రాణాదులన్నియును వానికిగా నుపయోగపడుట కై కాక, తనకుగా నగునప్పుడు అహంకారస్పర్శము గలవైనందున త్యాజ్యములని తెలుపఁబడినది.

అనంతరము పరమాచార్యులగు శ్రీయాళవందారుల శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

శ్లో॥ నదేహంనప్రాణాన్ నచసుఖమశేషాభిలషితం నచాత్మానంనాన్యత్కిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్। బహిర్భూతం నాథక్షణమపిసహేయాతు శతధా వినాశంతత్సత్యం మధుమథనవిజ్ఞాపనమిదమ్॥

దీనియర్థము—నాకభిమతుఁడగు శేషియైనవాఁడా! నీయొక్క శేషత్వరూపమగు నైశ్వర్యముతో విరుద్ధమగు శరీరమునుక్షణకాలమైనను సహింపను. ఈదేహమునకు ధారకములగుప్రాణములనన్ను సహింపను. అందఱును ఆశపడునట్టి సుఖమునున్ను సహింపను. పుత్రమిత్ర కళత్రాది రూపమగు వేఱొక్కదానిని దేనిని సహింపను. ఇవి యన్నియును రూపుమాసిపోవునట్లు అనేకవిధముల నశించిపోవలయును. ఈ విజ్ఞాపనము సత్యము. అట్లుకాకున్న, దేవరవారి విషయమున నబద్ధమగు మధువనంబడు రాక్షసుం డనుభవించినదానిని నేను అనుభవించెదను.

మూ॥ ‘‘ఎమ్మా వీట్టు త్తి అమయుమ్’’

మూ॥ ౧౮౩॥ ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్ విషస్పర్శమ్బోలే, అనుకూలవిషయస్పర్శమ్ విషమిశ్రభోజనమ్బోలే.

అత్తైయిల్ శేషత్వవిరుద్ధ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే అహఙ్కారదుష్టమాకైయాలే త్యాజ్యమెన్ఱుమిడమ్ శొల్లప్పట్టదు. అనన్తరమ్ మయర్వఱమదినలమరుళప్పెఱ్ఱ ప్రపన్నకులత్తలైయానవర్ వచనత్తై యరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్, (ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్) ఎన్ఱు. అదావదు-‘‘అప్పనే! మోక్షత్తైక్కొడుక్కుమ్’’ఎన్న, ఎన్నక్కప్పడైక్కత్తక్క మోక్షమ్ ఎప్పకారత్తాలుమ్ విలక్షణమాయిరున్దదేయాకిలుమ్ అతినిడైయాట్టముడ ప్రసఙ్గిక్కక్కడవోమల్లోమ్ నాన్. ఇత్తాల్, ఉన్నైక్కిట్టుప్పల్ వరుమ్ మోక్షముమ్ అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే, ఐశ్వర్యాదికళోపాతి త్యాజ్యమెన్ఱుమిడమ్ శొల్లప్పట్టదు.

ఆక, అహఙ్కారత్తిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్‌తారాయ్‌త్తు; అనన్తరమ్ విషయఙ్గళిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్ మేల్ (ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ప్రతికూలవిషయమావదు)-లోకవిరుద్ధముమాయ్ నరకహేతువుమాయిరుక్కుమ్ నిషిద్ధవిషయమ్; అత్తై స్పర్శిక్కై (విషస్పర్శమ్బోలే)ఎన్దదు-ప్రాణబాధకత్వేన ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రాతికూల్యమ్ తోఱ్ఱానిఱ్కుమ్ ప్రాణనాశముడక్కుమ్విషస్పర్శమ్బోలే, శాస్త్రనిషిద్ధమాయ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రతికూలమెన్ఱు తోఱ్ఱాయిరున్ద

మూ॥ ‘‘ఎమ్మా వీట్టు త్తిఱముమ్’’ అనునవి ప్రమాణములు.

మూ॥ ౧౮౩॥ ప్రతికూలవిషయస్పర్శము విషస్పర్శమువంటిది. అనుకూల విషయ స్పర్శము విషమిశ్రమగు భోజనము వంటిది

ఇందువలన సర్వేశ్వరునివిషయమును శేషత్వముతో విరోధించునది యగుటను అహంకార దూషితమైనదగుటంజేసి త్యాజ్యమని విషయము తెలుపఁబడినది.

అనంతరము ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినవారిలో సర్వాగ్రగణ్యులగువారి అనఁగా శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్) (తి. వా. ౨. ౯. ౧) ఇత్యాది.

దీనియర్థము—ఆళ్వారులు ‘‘మోక్షమును బొందుఁడి’’ అని చెప్పఁగా ‘‘నాసంతోషమునకుగా నిచ్చునట్టి మోక్షము ఎంత విలక్షణమైనదిగా నున్నప్పటికిన్ని, అది యుండునట్టి విధమును గురించియైనను ప్రసంగింపఁజాలను’’ అనుట. కావున ‘‘నాసంతోషమునకుగాను లభించునటి మోక్షమున్ను అహంకారమిశ్రితమగుటంజేసి ఐశ్వర్యాదులతోపాటు త్యాజ్యము’’అను విషయము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—కావున అహంకారముయొక్క క్రౌర్యమును గురించి యింతకుముందు తెలిపియుండిరి,ఇప్పుడు విషయముల క్రౌర్యమును గురించి తెలుపుచున్నారు.

(ప్రతికూల) ఇత్యాది. ప్రతికూల విషయమనఁగా లోకవిరుద్ధమైనదై నరక హేతువుగానుండునట్టి నిషిద్ధవిషయము.

దాని సంబంధము విషస్పర్శమువంటిది యనఁగా-ప్రాణములను బాధించునటిది గాను ప్రసిద్ధమగుటంజేసి ప్రతికూలమైదిగాను తెలియవచ్చి ప్రాణంబులఁబోగొట్టునట్టి విషస్పర్శమువలెనే శాస్త్రనిషిద్ధమైనదిగాను ప్రసిద్ధమగుటచే ప్రతికూలమైనదిగాను తోచినదై స్వరూపమునునశింపజేయునది యనుట.

మూ॥౨౮౪॥. అగ్నిజ్వాలైయై విழுங்கி విడాయ్ కెడనినైక్కుమాప్పోలెయుమ్, ఆడుకిఱ పామ్బిన్ నిழలిలే యొతుங்గనినైక్కుమాప్పోలేయుమ్, విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్కనినైక్కై.

స్వరూపనాశత్తైప్పణ్ణుకైయాలే. (అనుకూలవిషయమావతు) - లోకవిరుద్ధముమన్నిక్కే నరకహేతువుమన్నిక్కే విశిష్టవేషానుకూలమాయిరున్దుళ్ళ విహితవిషయమ్, తత్సంసర్గత్తై (విషమిశ్రభోజనమ్బోలే) ఎన్దతు-విషయమిశ్రాన్నభోజనమ్ అతఱియాతవనుక్కు అనుకూలమెన్ఱు తోన్ఱియిరున్దు అవన్ ప్రాణనై ముడిక్కుమాప్పోలే, శాస్త్రవిహితతయా ప్రసిద్ధమాకైయాలే అనుకూలమ్బోలేతోన్ఱియిరున్దు ఆత్మావినుడైయ అనన్యభోగ్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయాలే "విషస్య విషయాణాఞ్చ దూరమత్యన్తమన్తరమ్। ఉపభుక్తం విషంహన్తి విషయాః స్మరణాదపి" ఎన్ఱు భుజిక్కవుమ్ వేణ్డాతే స్మరణమాత్రత్తాలుమ్ ముడిక్కైయాలే, విషత్తిలుమ్ కాట్టిల్ విషయమతిక్రూరమెన్నానిఱే.

ఇప్పడి వినాశకరమాన విషయఙ్గళిలే ప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కుమతు విపరీతజ్ఞానకార్యమెన్నుమత్తై ప్రమాణ ప్రసిద్ధదృష్టాన్తముఖేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిజ్వాలై) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు-"ఆస్వాద్యదహనజ్వాలాముదన్యాశమనం యథా। తథా విషయసంసర్గాత్సుఖచిన్తా శరీరి

మూ॥౨౮౪॥ దప్పికగొన్నవాఁడు అగ్నిజ్వాలనుఁద్రాగి దప్పికతీర్చుకొనుటకై తలంచిన తలంపువలెనున్ను, ఎండపడివచ్చినవాఁడు ఆడుచున్నట్టి పాముయొక్క పడిగె నీడను ఒదిగి తనయాయాసముఁదీర్చుకొనుటకై తలంచిన తలంపువలెనున్ను, విషయములఁగొని సుఖింపఁదలంచుట.

అనుకూలవిషయమనఁగా—లోకవిరుద్ధమైనది కాకుండ, నరకహేతువున్ను కానిదై యథాకార విశేషమునకనుకూలమైనదియగు శాస్త్రవిహితమైన విషయము.

దాని సంబంధము విషముతోఁగలసి యున్నట్టి యన్నమును భుజించుటవంటిదనఁగా విషమిశ్రాన్నభోజనము (దానిలో విషమున్నదని) తెలియని వానికి అనుకూలమైనదిగాను తోఁచి తుదకు వానిప్రాణములను పోగొట్టునట్లు, శాస్త్రవిహితమైనదిగాను ప్రసిద్ధమగుటచే అనుకూలమైనదిగాను తోఁచియుండి ఆత్మయొక్క అనన్య భోగ్యత్వ రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁజేయునది.

శ్లో॥ విషస్య విషయాణాంచ దూరమత్యంత మంతరం ।
ఉపభుక్తం విషంహన్తి విషయాః స్మరణాదపి ॥

అనఁగా భుజింప నక్కఱ లేకుండ స్మరించుకొనిన మాత్రమున నశింపజేయుటం జేసి విషముకంటెనున్ను విషయము లతిక్రూరములని చెప్పియున్నది కదా.

అవతారిక:— ఇట్లు వినాశ కరములగు విషయముల యెడల ప్రీతిగలవాడై సుఖింపఁదలంచుటయనునది విపరీతజ్ఞానము యొక్క ఫలితమని ప్రమాణ ప్రసిద్ధములగు దృష్టాంతముల మూలముగను తెలుపుచున్నారు. (అగ్నిజ్వాలను ఇత్యాది.)

శ్లో॥ ఆస్వాద్యదహనజ్వాలా ముదన్యాశమనం యథా
తథా విషయసంసర్గాత్ సుఖచింతా శరీరిణః

మూ॥ ౧౮౫॥ అశుణమా ముడియుమాపోలే, భగవదనుభవైకపరనాయ్ మృదుప్రకృతియాయిరుక్కుమవన్ విషయదర్శనత్తిలే ముడిగుమ్బడి.

టీ॥ ఎన్ఱు [illegible] సంసర్గాద్ [illegible] ప్రత్యుత [illegible] శ్రమాయాత్ర [illegible] తాపహేతువాన అగ్ని [illegible] అతిమాత్ర [illegible] అగాధ [illegible] [illegible].

విషయాస్వరసమ్ స్వరూపనాశకమ్, విషయప్రవణనాయ్ [illegible] విపరీతజ్ఞానకార్యమెన్నుమిడత్తైచ్ చొల్లిన్నారు. [illegible], భగవద్గుణత్తిలే [illegible]. ఇవర్గళ్ [illegible] (అశుణమా) ఎన్ఱతుదఙ్గి. [illegible] అప్పక్షి అతిమధురమాన గానశ్రవణత్తాలే [illegible] ఇయిరుక్కుమదుపోలే, [illegible] భగవదనుభవ [illegible] మృదుప్రకృతి

॥౧౮౫॥ అశుణామ యను పక్షి ప్రాణములను విడనాడినట్లు, భగవదనుభవైకపరుండై మృదుస్వభావము గలవాడు విషయదర్శనమువలన నశించును.

[illegible] విషయాణాంతు సంసర్గాత్ [illegible] సుఖం నరః ।
[illegible] ॥

[illegible] తాపహేతువగు అగ్నిజ్వాలను మ్రింగి [illegible] తలంచునట్లును, సూర్యుని వేడిమివలన తాపము బొందినవాడు ఆతాపమును పోగొట్టుకొనుటకు గాను "నీడ" గదా యని యింతమాత్రమే యోచించి రాబోవు అనర్థమును గమనింపక, ఎక్కువ కోపముతో పడగవిప్పియాడుచుండు పాముపడగనీడను విశ్రమింపదలంచినట్లును, బాధను కలుగజేయునట్టి విషయములను సుఖమును కలుగజేయునట్టివాటినిగా భ్రమించి వాటియందు ప్రీతిగలవాడై వాటినియనుభవించి సుఖింపదలంచుటయని యే యుండును.

అవతారిక:—విషయసంబంధము స్వరూపమును నశింపజేయునదియని, విషయములను ప్రేమించుచు సుఖింపదలంచుటయనునది విపరీతజ్ఞానముయొక్క ఫలితమనియును యింతకుముందు సాధించియున్నారు. ఇప్పుడు విషయములతో సంబంధమే యొక్కింతలేకుండ భగవద్గుణానుభవములో మగ్నుడై యుండువాడు వాటిని జూచినంతనే నశించునని తెలుపుచున్నారు.

(అశుణమా) ఇత్యాది. అశుణమా అను పక్షి అతిమధురమగు గానమును వినుటంజేసి మనస్సు కరిగి నీరయిపోయి పడియుండినప్పుడు కర్ణకఠోరమగు తప్పెటధ్వనిని విని చనిపోయినట్లే భగవదనుభవమున నొక్కదానివిషయముననే ప్రీతిగలవాడై భగవద్గుణానుభవమున మగ్నుడై విషయాంతరములను చేరొక్కన్నంతమాత్రమున మూర్ఛ బొందునట్టి మృదువైన స్వభావముగల

మూ॥ ౧౮౬॥ "కాట్టిప్పడుప్పాయో" ఎన్నక్కడవతిత్తే
మూ॥ ౧౮౭॥ అజ్ఞానాన విషయప్రవణన్ కేవలనాస్తికనైప్పోలే.
జ్ఞానవానాన విషయప్రవణన్ ఆస్తికనాస్తికనైప్పోలే.

యా యిరుక్కుమవన్ భగవదేకభోగత్వ రూపస్వరూపనాశకఙ్గళాన విషయఙ్గళై క్కణ్డమాత్రత్తిలే నోవ్ఙ్గిముడియుమ్బడియిరే.

ఇవ్వర్థత్తై ఆప్తవచనత్తాలే యుపపాదిక్కిఱార్, (కాట్టి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు- అల్పరసఙ్గళాయనేకవిధఙ్గళాయిరున్నుళ్ళ దుర్విషయఙ్గళైక్కాట్టి, అవర్ఱోడు పొరున్దాతపడియాయ్, అవర్ఱుక్కు ప్పాఙ్గాన నిలత్తిలే యిరుక్కైక్కీడాన పాపత్తైప్పణ్ణినవెన్నై ముడిక్కప్పార్క్కిఱాయో ఎన్ఱపడి.

ఏవమ్భూతవిషయదోషత్తై యఱియామైయాలే యితిలే ప్రవణనామవనుక్కుమ్, ఇత్తై యఱిన్దువైత్తే ప్రవణనామవనుక్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (అజ్ఞానాన) ఎన్ఱుతొడఙ్గి (అజ్ఞానాన విషయప్రవణనాకిఱా న్,-విషయఙ్గళినుడైయ దోషభూయస్త్వమైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధత్వత్తైయుమఱియాతే, అవర్ఱైయాశైప్పట్టు మేల్ విఴుకిఱవన్; (కేవలనాస్తికనాకిఱాన్)-ధర్మాధర్మపరలోకచేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ధియొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వైరసఞ్చారపరనాయ్ త్తిరికిఱ శుద్ధనాస్తికన్. (జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనాకిఱాన్)-విషయఙ్గ

మూ॥ ౧౮౬॥ 'కాట్టిప్పడుప్పాయో', అని సాయించియున్నారు కదా!
మూ॥ ౧౮౭॥ జ్ఞానములేక విషయప్రవణుండు కేవలనాస్తికునివంటివాఁడు
జ్ఞానముండియును విషయప్రవణుఁడైనవాఁడు ఆస్తికనాస్తికునివంటివాఁడు

వాఁడు భగవదేక భోగత్వ రూపమగు స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టి విషయములను కంటితోఁ జూచినంతమాత్రమున దుఃఖించి ప్రాణములను విడజాడునని యెఱుఁగునది.

· అవతారిక:— ఈయర్థమును ఆప్తవచనముచే సమర్థించుచున్నారు. "కాట్టి" ఇత్యాది "కాట్టిప్పడుప్పాయో" (తి. వా. ౬. ౯. ౯) అను పాశురమున శ్రీనమ్మాళ్వారులవారు అల్పరసములై అనేకవిధములుగానుండునట్టి విషయంబులను జూపించి వాటిని సమీపింపఁజాలని వాఁడనై వాటికనుకూలమైన దేశమున వసించుటకుఁదగిన పాపముఁజేసికొనియున్నట్టి నన్ను నశింపఁజేయుటకుఁజూచుచున్నావా? అని సాయించియున్నారు.

అవతారిక:— ఇవ్విధమున విషయములయందుఁగల దోషము తెలియనందున వీటివిషయమునఁ బ్రీతిగల వానికిన్ని, ఇట్టి దోషము తెలిసియుండియు వాటిఁబ్రేమించు వానికిన్నిగల తారతమ్యముఁదెలుపుచున్నారు.

(అజ్ఞానాన) ఇత్యాది! అజ్ఞుఁడగు విషయప్రవణుండనఁగా, విషయములు దోషభూయిష్ఠములగుటను, స్వరూప విరుద్ధములగుటను తెలిసికొని వాటికై యాశపడి పైపైనిపడువాఁడు. కేవలనాస్తికుఁడనఁగా— ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనేశ్వరాదులఁ బ్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రము విషయమున ప్రామాణ్యబుద్ధి యొంతమాత్రము లేక ఇష్టమొచ్చినట్టు సంచరించునట్టి శుద్ధనాస్తికుడు.
జ్ఞానవంతుఁడగు విషయప్రవణుండనఁగా, విషయములు దోషవిశిష్టములగుటను, స్వరూపవిరుద్ధములగుటనున్ను తెలిసికొనియుండే వాటిని ప్రేమించువాఁడు.

మూ॥౧౮౮॥ కేవలనాస్తికనై తిరుత్తలామ్
ఆస్తిక నాస్తికనై యొరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాతు.

శిల దోషదుష్టత్తైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధత్తైయుమ్ మఱిన్దువైత్తే, అవఱ్ఱైవిరుమ్బిమేల్ విఴుగిఱ అవన్. (ఆస్తిక నాస్తికనాకిఱాన్-ధర్మాధర్మాదిసకల ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రమ్ ప్రమాణమెన్ఱిరుక్కైయాలే ఆస్తికనెన్ఱు శొల్లలామ్బడి యిరుప్పానాయ్, అన్దశాస్త్రమర్యాదైయై యడైక్కాతే తోన్ఱిఱ్ఱుచ్చెయ్దు తిరిగైయాలే నాస్తికసమనాయిరుక్కుమవన్.

దృష్టాన్తభూతరాన ఇవర్కళిరువర్క్కుమ్ విశేషమేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కేవల) ఇత్యాదియాలే, అతావతు-శాస్త్రత్తైయిల్లైయెన్ఱు తోన్ఱిఱ్ఱుచ్చెయ్దు తిరికిఱవనై, శాస్త్రాస్తిక్యమ్ పిఱక్కుమ్బడియాన ఉపదేశఙ్గళైప్పణ్ణి విధినిషేధవశ్యనామ్బడి తిరుత్తలామ్, శాస్త్రాస్తిక్యముడైయనాయ్ తత్ప్రతిపాద్య ప్రమేయఙ్గళైయుమఱిన్దువైత్తు పాపభీతియుమిన్ఱియే, నాస్తికనైప్పోలే స్వైరమ్ సఞ్చరిక్కుమవనైచ్చొల్లి యఱివిక్కైక్కు ఒన్ఱుమిల్లామైయాలే ఉపదేశముఖత్తాలొరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాతెన్ఱవాఱు, అజ్ఞానాన విషయప్రవణనై విషయదోషాద్యుపదేశముఖత్తాలే విరక్తనామ్బడితిరుత్తలామ్, జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనై విషయదోషాదికళై వ్యక్తమాకవఱిన్దువైత్తే ప్రవర్త్తిక్కుమవనాకైయాలే ఉపదేశత్తాలొరునాళుమ్ తిరుత్తవరితెన్ఱతాయిత్తు. "అజ్ఞస్సుఖమారాధ్యః సుఖతరమారాధ్యతే విశేషజ్ఞః జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపి నరం న రఞ్జయతి" ఎన్నక్కడవతిఱే. ఆకైయాల్, అవనిలుమివన్ నికృష్టతమనెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥౧౮౮॥ కేవలనాస్తికుని దిద్దుపాటు చేయవచ్చును, ఆస్తికనాస్తికుని ఎన్నటికిని దిద్దుపాటుచేయుట శక్యము కాదు.

ఆస్తికనాస్తికుండనఁగా, ధర్మాధర్మముల నన్నిఁటినిఁ బ్రతిపాదించునట్టి శాస్త్రమును ప్రమాణముగాను నమ్మియుండుటచే ఆస్తికుండని చెప్పఁదగినవాఁడుగానుండి, ఆశాస్త్రమువఁ జెప్పియున్నట్లు నడుచుకొనక, తనకుతోఁచినట్లు ప్రవర్తించునట్టి వాఁడగుటచే నాస్తికునితో సమానుఁడుగానుండు వాఁడు.

అవతారిక;— దృష్టాంతముగాఁ గొనఁబడినట్టి వీరిద్దరికిఁగల భేదముఁ దెలుపుచున్నారు.

(కేవల) ఇత్యాది. శాస్త్రములేదనుచు తోఁచినట్లుచేయుచు ప్రవర్తించువానికి శాస్త్రము విషయమున ఆస్తిక్యము కలుగఁజేయుటకుఁగావలసినట్టి యుపదేశముల నొసర్చి విధినిషేధములకు వశ్యుఁడగునటుల వానిని దిద్దుపాటు చేయవచ్చును.

శాస్త్రమువిషయమున ఆస్తిక్యబుద్ధికలవాఁడై ఆట్టి శాస్త్రమునఁ బ్రతిపాదింపఁబడునట్టి విషయములనున్న తెలిసికొని, పాపభీతిలేకుండ నాస్తికునివలె నేఇష్టమువచ్చినట్లు సంచరించు వానికిఁ జెప్పి తెలుపవలసినది వేఱొక్కటి లేకపోవుటంజేసి వానిని ఉపదేశములముగ ఎన్నటికిని దిద్దుపాటుచేయశక్యము కాదు..

కావున విషయాతురుండగు అజ్ఞానిని విషయములయందుఁగల దోషములను స్పష్టముగాఁ దెలిపి వాటియెడల వైరాగ్యము గలవానినిగాఁజేసి వానిని దిద్దుపాటు చేయవచ్చును.

విషయాతురుఁడగు జ్ఞానవంతుఁడు విషయములకుఁగల దోషమును స్పష్టముగాఁదెలిసియు ప్రవర్తించుటం జేసి యట్టి దోషంబులఁ దెలుపుటచే నెన్నటికిని దిద్దుపాటుచేయతరముకాదు

మూ॥౨౮౯॥ఇవై యిరణ్డుమ్ స్వరూపేణముడిక్కుమళవన్ఱిక్కే భాగవతవిరోధత్తై **యుమ్** విళైత్తు ముడిక్కుమ్.

మూ॥౨౯౦॥నామరూపఙ్గళైయుడైయరాయ్ భాగవత విరోధమ్పణ్ణి పోరుమవర్ కళ్ దగ్ధపటమ్బోలే.

"తన్నైత్తానే" ఎన్గిఱవాక్యత్తిలే స్వరూపనాశకఙ్గళాకచ్చొన్న అహఙ్కారత్తినుడైయవుమ్ విషయఙ్గళినుడైయవుమ్ కార్యత్తైత్తనిత్తనియే యరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ், ఉభయత్తుక్కుమ్ ళ్ళతొరు కార్యవిశేషత్తైత్తం త్రేణవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (ఇవై)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఉక్తదోషయుక్తమాన ఇవ్వహఙ్కారముమ్ విషయప్రావణ్యముమాకిఱ ఇవ్విరణ్డుమ్, తానానవాకారత్తాలే నిన్ఱునశిప్పిక్కుమళవన్ఱిక్కే, భాగవతాపచారమాకిఱ మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు స్వరూపనాశత్తైప్పణ్ణుమెన్గై. (స్వరూపేణ) ఎన్ఱతు-స్వేనరూపేణవెన్ఱపడి. అహఙ్కారాదికళిలే ప్రవణనానాలుళ్ళవళవన్ఱిక్కే భాగవతాపచారమ్పణ్ణినాలుళ్ళ భగవన్నిగ్రహమ్.

ఆనాల్ భాగవతవిరోధమ్ విళైన్దపోతే స్వరూపనాశమ్పిఱక్కుమాకిల్, భాగవతవిరోధత్తైప్పణ్ణి పోరానిఱ్కచ్చెయ్తే స్వరూపానురూపమాన నామరూపఙ్గళైయుడైయరాయ్ కొణ్డిరుక్కుఅపడియెఙ్గనేయెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామరూపఙ్గళై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-వైష్ణవత్వచిహ్నమాన దాస్యనామత్తైయుమ్ తదనుగుణమాన రూపత్తైయుముడైయరాయ్కొణ్డు, ఉ

మూ॥౨౮౯॥ ఈ రెండును తాము స్వయముగా నశింపఁజేయుటమాత్రమేకాకుండ భాగవత విరోధమునున్ను వృద్ధిపొందించును.

మూ॥ ౨౯౦ ॥ నామరూపములు గలవారై భాగవత విరోధమును గలుగఁజేసికొను వారు దగ్ధపటము వంటివారు.

కావుననే, శ్లో॥ అజ్ఞస్సుఖమారాధ్యస్సుఖతర మారాధ్యతే విశేషజ్ఞః।
జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపినరం నరఞ్జయతి॥

తా॥ అజ్ఞుని వొప్పించుట సులభసాధ్యము. జ్ఞానిని వొప్పించుట యెక్కువ సులభసాధ్యము. తెలిసి తెలియక నటుచుకొను వానిని బ్రహ్మ సయితము వొప్పింప జాలడనిచెప్పియున్నది. కావున నాస్తికునికంటెను ఆస్తిక నాస్తికుండు ఎక్కువ నికృష్టుఁడని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—(తననుతానే-వా-౧౭౬) అను వాక్యమున స్వరూప నాశకములుగాను చెప్పఁబడిన అహంకారముయొక్కయు, విషయములయొక్కయును కార్యమును ప్రత్యేకముగాఁ దెలిపియున్నారు. ప్రస్తుతము ఈరెంటికిఁగల యొక కార్యవిశేషముఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ఈరెండును) ఇత్యాది. పూర్వము చెప్పఁబడినట్టి దోషముతోఁ గూడియున్నట్టి యీయహంకారమును విషయప్రావణ్యమను యీరెండును తాము స్వయముగా నశింపఁజేయుట మాత్రమే కాకుండ భాగవతాపచారమనఁబడు గొప్ప యనర్థముఁ గలుగఁజేసి స్వరూపమును నశింపఁజేయునను "స్వరూపేణ" అనఁగా స్వీయమగు నాకారముతో ననుట.

విషయములఁ బ్రేమించుటచే భగవంతునికిఁగలుగు కోపము ఎంతమాత్రమో, అంతమాత్రమే కాదు గదా! భాగవతాపచారమువలనఁ గలుగునట్టి కోపము.

వైష్ణవత్వ చిహ్నమగు దాస్యనామమును, దాని కనుకూలమగు రూపమును కలవారైలోపల

మూ॥౧౯౧॥ మడిప్పుడైవె వెన్దాల్ ఉరువుమ్ పావుమొత్తుక్కిడక్కుమ్, కాఱ్ఱడిత్త వాఱే పఱన్దుపోమ్.

మూ॥౧౯౨॥ "ఈశ్వరనవతరిత్తుప్పణ్ణిన ఆనైత్తొழిల్కళెల్లామ్ భాగవతాపచారమ్ పొఱామై ఎన్ఱు" జీయరరుళిచ్చెయ్వర్.

లొళ్ళుపణ్ణైయినిఱ్క అహఙ్కారాదివశ్యరాయ్ భాగవతర్కళ్ తిఱత్తిలే విరోధత్తైప్పణ్ణిప్పోరు మవర్కళ్. ఉరుక్కులైయ వెన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, ఉరువుడైత్తుప్పోవతే తోన్ఱియిరుక్కుమ్ దగ్ధపట త్తోడు సదృశరెన్నై.

దగ్ధపటత్తిన్పడి తన్నై దర్శిప్పిక్కిఱాన్ మేల్. (మడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- తట్టిమడిత్తిరుక్కిఱ పుడైవైయానతు తట్టురువ మొన్ఱుమ్ వెన్దిరుక్కచ్చెయ్తే ఉరైయుమ్ పావుమ్ మున్బుపోలే ఒత్తిరుక్కుమ్; నిఱకాఱ్ఱువన్దు తీణ్ణవడిత్తవాఱే ఉరుకాణవొణ్ణాదపడి పఱన్దుపోమ్. అప్పడియే అపచారాగ్నిదగ్ధరాయ్ వైత్తు నామరూపఙ్గళోడే యిరుక్కిఱవర్కళుమ్ భగవన్నిగ్రహవిశేషత్తాలే పాఱిక్కడియుమళవు ఉరుమాయ్న్దు పోవర్కళెన్ఱుకరుత్తు.

భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాల్ ఈశ్వరన్ సహియాన్ నాయ్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమెన్నుమత్తై ఆప్తవచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(ఈశ్వరన్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- సఙ్కల్పమాత్రత్తాలే స ర్వత్తైయుమ్నిర్వహిక్కవల్ల సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరన్, తన్నైయఱియామే ఇతరసజాతీయనా

మూ॥ ౧౯౧॥ మడతపెట్టఁబడిన బట్ట కాలిపోయిన తరువాతనుగూడ పడుగు పేక చెడకుండ బట్టమడతవలెనే కనఁబడును.

దానిపైని గాలివీచునప్పుడు ఆమడతచెదరి రూపము కనబడకుండ పోవును.

మూ॥ ౧౯౨॥సర్వేశ్వరుఁడు అవతరించి చేసినట్టి యతిమానుషకృత్యములన్నియును భాగవతాపచారమును సహింపఁజాలమిఁ జేసియని నంజీయరుసాయించుదురు.

పసలేక అహంకారాదివశ్యులై భాగవతుల విషయమున విరుద్ధముగ నాచరించి వర్తించువారు స్వరూపముతోఁగూడ నశించి పోయినను, స్వరూపమున్నట్టిదిగాఁ గనఁబడు దగ్ధపటము (కాలిన మడతబట్ట) వంటివారు.

అవతారిక:—దగ్ధపట సాదృశ్యమును వివరించుచున్నారు.

(మడత) ఇత్యాది. మడత పెట్టఁబడిన బట్ట కాలిపోయినతరువాతనుగూడ పడుగుపేక చెడకుండ బట్టమడతవలెనే కనబడును. దానిపైని గాలివీచునప్పుడు ఆమడత చెదిరి రూపము కనబడకుండ పోవును. అట్లే భాగవతాపచార దగ్ధులయి యుండియును, నామరూపములతోఁ కనబడుచున్నవారు, ఈశ్వర నిగ్రహరూపమగు వాయువు వీచగా రూపము నయితము కానరాకుండ నశించుదురు.

అవతారిక:—భాగవతాపచారముఁ జేసినట్లయిన, సర్వేశ్వరుఁడు సహింపఁజాలక తగినట్లు దండించును అను విషయమును ఆప్తవచనముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరుఁడు) ఇత్యాది. సంకల్ప మాత్రముచేత సకలమును నిర్వహింపఁగల సామర్థ్యము గల సర్వశక్తుండగు సర్వేశ్వరుండు తనస్వరూపము తెలియకుండచేసి యితర సజాతీయుండై యవ

మూ॥౧౯౩॥ "అవమానక్రియా"
మూ॥౧౯౪॥ భాగవతాపచారన్దా ననేకవిధమ్.
మూ॥౧౯౫॥ అతిలే యొన్ఱు అవర్‌కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్.

యవతరిత్తు క్కైక్కొణ్డనాయ్‌నిన్ఱు శెయ్‌తహిరణ్య రావణాదినిరసనరూపాద్యతిమానుష చేష్టితఙ్గళె ల్లామ్, ప్రహ్లాదఙ్ మహర్షికళ్ తొడక్కమాన అవ్వోభాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవ్వవర్‌పణ్ణిన అపచా రమ్ సహియామైయాలే యెన్ఱు, ఆప్తతమరాన నంజీయరరుళిచ్చెయ్‌వరెన్ఱు.

ఇన్దభాగవతాపచారత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తిల్ భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అవమాన క్రియా"ఎన్ఱు. "యా ప్రీతిర్మయి సంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తు తే। అవమానక్రియా తేషాంసంహ రత్యఖిలం జగత్" ఎన్నానిఱే.

ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాపచారత్తినుడైయ వైవిధ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (భాగవతాపచార న్దాఙ్)ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (అనేకవిధమ్)ఎన్ఱతు-జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్, వృత్తనిరూవణమ్, ఆ కారనిరూపణమ్, బన్ధునిరూపణమ్, వాసనిరూపణమ్, ఇత్యాదికళాలే పలపడిప్పట్టిరుక్కుమెన్ఱపడి.

అవఱ్ఱిల్ వైత్తుక్కొణ్డు జన్మనిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌వతాక, అత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్, (అతిలేయొన్ఱుఅవర్‌కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్)జన్మనిరూపణమావతు

మూ॥౧౯౩॥ "అవమానక్రియా" ఇత్యాది భగవద్వాక్యము ననుసంధించుకొనునది.
మూ॥ ౧౯౪॥ భాగవతాపచారము అనేకవిధములు గలది.
మూ॥ ౧౯౫॥ అందులో వారిజన్మను నిరూపించుట యొకటి.

తరించి యుద్ధాదుల నొనర్చువాఁడై యొనర్చినట్టి హిరణ్య రావణాది వధరూపములగు నతిమానుష చేష్టితము లన్నింటిని, ప్రహ్లాదుండు మహర్షులు మొదలగు ఆయాభాగవతుల విషయమున వారువా రొనర్చిన యపచారములను సహింపఁజాలమిచే నొనర్చినాడని ఆప్తతములగు నంజీయరు సాయిం చుదురు.

అవతారిక:—ఈ భాగవతాపచారముయొక్క క్రౌర్యమునుగురించి భగవద్వచనమును ప్రద ర్శింపుచున్నారు.

(అవమాన) ఇత్యాది. "యా ప్రీతి ర్మయిసంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తు తే। అవమానక్రియా తేషాం సంహరత్యఖిలంజగత్" (నాయెడలగలప్రీతి నాభక్తుల విషయమున నుండుగాక నాభక్తు ల నవమానించుట యనునది జగత్తునంతయు సంహరించును) అనిగదా చెప్పియున్నాడు.

అవతారిక:—ఇట్టి భాగవతాపచారమునకుఁగల యనేకవిధములను తెలుపుచున్నారు.

(భాగవత) ఇత్యాది. అది జన్మనిరూపణమనియు, జ్ఞాననిరూపణమనియు, వృత్తనిరూపణమ నియు, ఆకారనిరూపణమనియు, బన్ధునిరూపణమనియు, వాసనిరూపణమనియు నిట్లు అనేకవిధ ములుగా నుండును.

అవతారిక:—వానిలో జన్మనిరూపణముయొక్క క్రౌర్యమును తెలుపుటకై దానినిగురించి ప్రస్తావించుచున్నారు.

జన్మనిరూపణమనఁగా—నికృష్టకులములలో అవతరించిన భాగవతులకు భగవత్సంబంధము

మూ॥ ౧౯౬॥ ఇతుతాఁ అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతియులుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్.
మూ॥ ౧౯౭॥ అత్తై మాతృయోనిపరీక్షైయోడొక్కుమెన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లుమ్.

నికృష్టకులఙ్గళిలేయవతీర్ణరాన భాగవతర్ కళై, భగవదీయత్వప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాతేనికర్షబుద్ధ్యా ఇత్తన్మత్తై నిరూపిక్కై.

ఇతినుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాఁ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇతుతాఁ) ఎన్ఱు భాగవతజన్మనిరూపణత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు. (అర్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతి యావతు) ఆశ్రితరుకన్ద తేతేను మొరుద్రవ్యత్తై త్తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు అతిలే అప్రాకృతదివ్యవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైప్పణ్ణి యెழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ వైభవత్తై, యఱియాతే నికర్షబుద్ధిపణ్ణి, ''విగ్రహోపాదాన ద్రవ్యమిన్నతన్ఱో'' ఎన్ఱు చిన్తిక్కై (అతిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమావతు)- అత్తైప్పార్క్కిలుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు త్తన్ విగ్రహత్తిల్ హేతువాకై.

అతుతన్నినుడైయ క్రౌర్యత్తై యిప్పడియెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఇత్యాదియాలే. ''అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్। మాతృయోనిపరీక్షాయా స్తుల్యమాహుర్మనీషిణః'' ఎన్నానిన్ఱతిఱే. ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్ మాతృయోనిపరీక్షాసమమాక శాస్త్రమ్ శొల్లానిన్ఱతేయాకిలుమ్

మూ॥ ౧౯౬॥ ఇది అర్చావతారము చేయఁబడిన ద్రవ్యమును స్మరించుకొనుటకంటెను నున్న ఎక్కువ క్రూరమైనది.
మూ॥ ౧౯౭॥ అది మాతృయోనిపరీక్షతో సమానమైనది యని శాస్త్రము చెప్పు చున్నది.

చేతవచ్చిన ప్రభావమును ఆలోచింపక తక్కువకులము వారనెడి బుద్ధిచేత వారిజన్మములను నిరూపించుట.

అవతారిక:—దీనియొక్క క్రౌర్యమును గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇది యనఁగా భాగవతులజన్మము నిరూపించుట యని యర్థము.

అర్చావతారపు యుపాదానస్మృతి యనఁగా.—ఆశ్రితు లిష్టపడినట్టి ద్రవ్యమును (రాగి, వెండి మొ॥ లోహాదులను) తనకు శరీరముగాఁగొని దానిలో నప్రాకృత దివ్యవిగ్రహములో (పరమపద ములోనుండు శరీరమున) వసించునట్లే వేంచేసియుండునట్టి వైభవమును తెలిసికొనక నికర్షబుద్ధిచేత ''ఈలోహముతోను గదా యిది చేయఁబడినది'' అని యవివేకమున తలంచుట.

దానికంటెను క్రూరమైనదియనఁగా దానికంటెను నిది సర్వేశ్వరుని కెక్కువ కోపమును గలుగఁ జేయునది యనుట.

అవతారిక:—దానియొక్క క్రౌర్యమెంత పరిమాణముగలది యంటివేని తెలుపుచున్నారు

శ్లో॥ అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్।
మాతృయోనిపరీక్షాయా స్తుల్యమాహుర్మనీషిణః॥

అర్చావతార విగ్రహముఁజేసిన లోహమును గుఱించిగాని, శ్రీవైష్ణవుల జన్మమును గుఱించి గాని యోచించుట మాతృయోని పరీక్షవంటిది అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది గదా!

మూ॥ ౧౬౮॥ త్రిశఙ్కువైప్పోలే కర్మచండాలనాయ్ మార్విలిట్ట యజ్ఞోపవీతమ్ తానే వారాయ్ విడుమ్.

యాకిలుమ్, అదు అర్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తనై. వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమ్ అతిలుమ్ క్రూరమెన్ఱిఱే కరుత్తు. (మాతృయోని పరీక్షైయోపదు)-అన్యస్త్రీయోని వైలక్షణ్యా ఉవైలక్షణ్య నిరూపణవాసనైయాలే ఇత్తైయుమప్పడి నిరూపిక్కై. (అత్తోడొక్కుమ్) ఎన్నదు-ఇప్పడి నిరూపిత్తాల్ అదుక్కెత్తనై పాపముణ్డు, అర్చావతార విగ్రహోపాదాన చిన్తనత్తిలుమత్తనై పాపముణ్డెన్నపడి.

ఇవ్వపచారత్తుక్కు ఫలమ్, దగ్ధపటమ్బోలే నష్టకల్పనాయిరున్దు దేహావసానత్తిలే ఉరుమాయ్ న్దు పోమళవేయల్ల ఇవ్వపచారమ్పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ విడుమెన్గిఱార్. (త్రిశఙ్కువైప్పోలే)ఎన్నదుడఙ్గి. అతావదు-ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయిరుక్కుమ త్రిశఙ్కువాకిఱరాజా, తన్కులగురువాయిరుక్కుమ వసిష్ఠమహర్షియై ‹‹సశరీరస్వర్గావాప్తిర్యథామాక ఎన్నైయజిప్పిక్కవేణుమ్›› ఎన్న, మహర్షి అదు నమక్కు అశక్యమ్›› ఎన్నఅళ్గునిన్ఱుమ్ తత్పుత్రర్కళ్ తపస్సుపణ్ణుకిఱవిడత్తిలేశెన్ఱు ఇచ్చేయ్ తియైచ్చొల్లి అవర్కళై మికవు మనువర్తిత్తు ‹‹నీజ్గళైన్నై యిప్పడియజిప్పిక్కవేణుమ్›› ఎన్ఱు నిర్బన్దిక్క, ‹‹నీదుర్బుద్ధియాయిరున్దాయ్, మహర్షి ‹పోకాదు› ఎన్ఱత్తై ఎజ్గళాల్ శెయ్యప్పోమో?›› ఎన్న,

---

మూ॥ ౧౬౮॥ త్రిశంకువు వలెనే కర్మచండాలుండై మెడలో వేసికొనిన యజ్ఞోపవీతము తోలై పోవును.

ఈపైశ్లోకమున నీట్లు ఈరెంటినిన్ని మాతృయోని పరీక్షతో సమానములైనవాటినిగాఁ జెప్పియున్నను అది యర్చావతార విషయమున విగ్రహ ద్రవ్యనిరూపణమునకు మాత్రము నిదర్శనము కాఁగలదు. ఇంతియే. భాగవత జన్మనిరూపణము దీనికంటెనున్న ఎక్కువ క్రూరమైనది యని శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారి యభిప్రాయము.

మాతృయోనిపరీక్షయనఁగా—అన్యస్త్రీయోని వైలక్షణ్యా వైలక్షణ్యములను గుఱించిన యభ్యాసము మూలమున దీనినిన్ని అవ్విధముననే నిరూపించుట. ఇవ్విధమున నిరూపించినట్లయిన ఎంతపాపముండునో, అర్చావతారవిగ్రహపు లోహమునుగుఱించియును విచారించినట్లయిన, అంత పాపముండును.

అవతారిక:—ఈ యపచారమునకు ఫలము దగ్ధపటమువలెనే నశించినవాఁడుగానుండి దేహావసాన సమయమున, స్వరూపము లేకుండపోవుటమాత్రమే కాకుండ, ఈయపచారము నొనర్చిన వెంటనే కర్మచండాలుడగునని తెలుపుచున్నారు.

(త్రిశంకు.) ఇత్యాది. ఇక్ష్వాకు వంశ్యుఁడైన త్రిశంకు మహారాజు తన కులగురువైన వశిష్ఠ మహర్షియొద్దకువచ్చి యీశరీరముతో తానుస్వర్గమునుపొందునట్లుతనచే నొకయజ్ఞమునుచేయింపమని యపేక్షింపఁగా, మహర్షి యది తనకు శక్యముకాదని చెప్పెను. పిమ్మట ఆరాజు వశిష్ఠునిపుత్రులు తపస్సుచేయుచున్న స్థలమునకేతెంచి వారితో ఈవృత్తాంతమును చెప్పి వారిని మిక్కిలి యాశ్రయించి మీరిట్టి యజ్ఞమును నాచేత చేయించవలయునని వారిని మిక్కిలి నిర్బంధించెను అందులకు

మూ॥ ౧౯౯॥ జాతిచండాలనుక్కు కాలాన్తరత్తిలే భాగవతనాకైక్కు యోగ్యతై యుణ్డు, అతువుమిల్లై యివనుక్కు.

"తే పాంతద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరమ్। సరాజా పునరేవైతానిదం వచనమబ్రవీత్ । ప్రత్యాఖ్యాతో భగవతా గురుపుత్రైస్తథైవచ। అన్యాంగతిం గమిష్యామి స్వస్తి వోస్తు తపోధనాః," ఎన్ఱు అవన్ క్రుద్ధనాయ్ గురువాన అవరుమ్ తత్పుత్రరాన నీజ్గళుమ్ "మాట్టోమ్" ఎన్ఱిక్కొళ్ళ నాన్ మత్తోరిడత్తిల్ పోకిఱేన్, నీజ్గళ్ సుఖమేయిరుజ్గోళ్ ఎన్న, "ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్। శేపుః పరమసఙ్క్రుద్ధాశ్చణ్డాలత్వం గమిష్యసి" ఎన్ఱు స్వాచార్యనైయుమ్ తత్పుత్రరాన తజ్గళైయుమ్ ఇవన్ అవమతిపణ్ణిచ్చొన్నవార్త్తైయైక్కేట్టు అవర్కళ్ మికవుమ్ క్రుద్ధరాయ్ "నీ ఛండాలనాకక్కడవై" ఎన్ఱు శపిక్క, "అథ రాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం రాజా ఛణ్డాలతాం గతః। నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషో ధ్వస్తమూర్ధజః। చిత్రమాల్యాఙ్గరాగశ్చ ఆయసాభరణో ऽభవత్" ఎన్గిఱపడియే అనన్తరమవన్ కర్మచండాలనాయ్ నిన్ఱానిఱే. అప్పడియే భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచండాలనాయ్ బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉప్పాకమాక్కియిట్ట యజ్ఞోపవీతన్దానే చండాలవేషత్తుక్కు ఉడలాకవారాయ్ విడుమెన్గై. అజ్గు శాపసిద్ధమాకైయాలే ప్రత్యక్షమాయిత్తు ఇజ్గు శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే జ్ఞాన

మూ ॥౧౯౯॥ జాతిఛండాలునికి కాలాంతరమున భగవద్భక్తుండగుటకు యోగ్యత కలదు. ఈతని కదియును లేదు.

వారు "రాజా నీవు దుర్బుద్ధిగలవాఁడవుగా నున్నావు. మహర్షికి శక్యము కానిది మాకు శక్యమగునా?

శ్లో॥ తే పాంతద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరమ్।
సరాజా పునరేవైతా నిదం వచనమబ్రవీత్।
ప్రత్యాఖ్యాతో భగవతా గురుపుత్రైస్తథైవచ।
అన్యాంగతిం గమిష్యామి స్వస్తివోస్తు తపోధనాః॥

అన్నట్లు ఆరాజు కోపముగలవాఁడై గురువైన వసిష్ఠుండును తత్పుత్రులైన మీరును నన్ను నిరాకరించితిరి గాన నేను మరియొక గురువును మంచుకొనుటకై పోయెదను. మీరు సుఖముగానుండుర గాక." అని చెప్పఁగా—

శ్లో॥ ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్।
శేపుః పరమసఙ్క్రుద్ధా శ్చణ్డాలత్వం గమిష్యసి॥

అన్నట్లు తనయాచార్యునిన్ని వానిపుత్రులగు తమనున్ను ఈతండవమానపరచి చెప్పిన వార్తనువిని వారును మిక్కిలి కోపముగలవారై నీవు ఛండాలుడ వగుదువని శపింపఁగా—

శ్లో॥ అథరాత్ర్యాంవ్యతీతాయాం రాజా ఛణ్డాలతాం గతః।
నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషో ధ్వస్తమూర్ధజః।
చిత్రమాల్యాఙ్గరాగశ్చ ఆయసాభరణో ऽభవత్॥

అన్నట్లు అనంతర మతండు కర్మఛండాలుండాయెను.

అట్లే భాగవతాపచారము చేసినతోడనే కర్మఛండాలుండై బ్రహ్మవర్చస్సుకు ఉపయుక్తమైనదిగాను వక్షస్థలమునందు ధరించిన యజ్ఞోపవీతమే ఛండాలవేషముకు ఉపయుక్తమైన తోలయిపోయెను. వానివిషయమున శాపముకలనఁగలిగినదిగనుక ప్రత్యక్షముగఁ దెలియవచ్చెను. ప్రకృతమునఁ, శాస్త్రసిద్ధమగుటంజేసి జ్ఞానదృష్టిమూలమునఁ దెలియఁదగినదిగా నుండును. "అనాచారాన్

మూ॥ ౨౦౦॥ అరూఢపతితనాకైయాలే

మూ॥ ౨౦౧॥ ఇతుతనక్కు అధికారినియమమిల్లై.

దృష్టివిషయమాకఇరుక్కుమ్. "అనాచారాన్ దురాచారా నజ్ఞాతౄన్ హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ఎన్నక్కడవతిఱే,

ఘండాలనోపాతి యాకిలుమ్ ఇవను మొరు కాలత్తిలేయా దేఱు మెన్ఱు నినైక్కైక్కు అవకాశమిల్లాతపడి జాతిచణ్డాలనిల్ కర్మచండాలనుక్కుళ్ళ తణ్మైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాతిచణ్డాలనుక్కు) ఎన్ఱుతుడక్కి. అతావతు, జాత్యాచణ్డాలనానవనుక్కు తజ్జన్మత్తిలేయాతల్ జన్మాంతరత్తిలేయాతల్ భగవత్కటాక్షముణ్డానాల్ కాలవిశేషత్తిలే నామరూపఙ్గళై యుడైయనాయ్ భగవత్సమ్బన్ధనిరూపితనాకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డు; అన్ద యోగ్యతైయుమిల్లై భాగవతాపచారరూపకర్మత్తాలే చణ్డాలనాన ఇప్పాపిష్ఠనుక్కు.

అతుక్కడి భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్దనిలత్తిలేయేఱి "పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి" ఎన్నుమ్పడి అతిక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన భాగవతాపచారత్తాలే పారవడియుణ్డు అధఃపతితనాకైయాలే యెన్నై.

ఇతుతాన్ జన్మాదికళాలుమ్ జ్ఞానాదికళాలు మపకృష్టరానవర్కళ్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమశవిలు మొక్కుమో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాదియాలే. అతావతు భాగవతాపచారత్తుక్కప్పడి యిరుప్పతో రధికారి నియతి యిల్లై యెన్నై.

మూ॥ ౨౦౦॥ అధః పతితుండగుటంజేసి.

మూ॥ ౨౦౧॥ దీనికి అధికారి నియమము లేదు.

దురాచారా నజ్ఞాతౄన్ హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్॥ అనఁగా ఇంతకుముందు అనాచారులయినప్పటికిన్ని, దురాచారులయినప్పటికిన్ని, జ్ఞానహీనులయినప్పటికిన్ని, తక్కువకులమున జన్మించినవారయినప్పటికిన్ని నాభక్తులను నిందించునట్టి శ్రోత్రియుండు వెంటనే ఛండాలుఁడగును" అని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నది గదా!

అవతారిక:—"ఛండాలునివంటివాఁడయినను, ఈతఁడును కాలాంతరమున కడతేరవచ్చును" అని తలంచుట కవకాశములేకుండ జాతిఛండాలునికంటెను కర్మఛండాలునికిఁగల హేయతను తెలుపుచున్నారు.

(జాతిఛండాలునికి) ఇత్యాది. జాతిఛండాలునికి ఆజన్మమునఁగాని జన్మాంతరమునఁగాని కాలాంతరమున భగవత్కటాక్షము గలిగినప్పుడు నామరూపములుగలవాఁడై భాగవతుఁడగుటకు యోగ్యతకలదు. అయితే భాగవతాపచార రూపకర్మము మూలముగ ఛండాలుండైనట్టి యీపాపిష్ఠునికి అట్టి యోగ్యతయును లేదు.

అందులకుఁ గారణము భాగవతత్వ రూపమగు ఉన్నతస్థానము నెక్కి "పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి" (కోటానకోట్ల సంవత్సరములకైనను క్షమింపను) అనునట్లు అతి క్రూరమైన భగవన్నిగ్రహమునకు హేతువయిన భాగవతాపచారముచే వేగముగ త్రోసివేయబడి క్రిందపడుటవలననగుట

అవతారిక:—జన్మాదులచేతనున్ను జ్ఞానాదులచేతనున్ను అపకృష్టులయినవారు ఉత్కృష్టులయినవారి విషయమునఁజేసినట్టి యపచారము మాత్రమేనా భాగవతాపచారమనిపించుకొనుచున్నదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దీనికి) ఇత్యాది. భాగవతాపచారమునకట్టి యధికారినియమ మెద్దియును లేదు.

మూ॥ ౨౦౨॥ "తమర్ కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్ కళేలుమ్" ఎన్గైయాలే
మూ॥ ౨౦౩॥. ఇవ్విడత్తిలే వైనతేయవృత్తాన్తత్తైయుమ్,

ఇతుతనక్కు ప్రమాణమేతోవెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమర్ కళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - సాఙ్గమాక సకలవేదఙ్గళైయు మధ్యయనమ్పణ్ణి తదీయశ్రేష్ఠరుమాయ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కళుమా యిరుక్కుమవర్ కళేయాకిలుమ్, దేవర్ తిరువడికళిల్ సమ్బన్ధైకనిరూపకరాన శ్రీవైష్ణవర్ కళై జన్మాదికళై యిట్టు నిన్దిప్పర్ కళాకిల్, కాలాన్తరే దేశాన్తరే యన్ఱికే అప్పోతే అవ్విడత్తిలే అవర్ కళ్ తాఙ్గళ్, చణ్డాలరుమ్ ఇవర్ కళుక్కు ఒప్పోలి మాత్రమెన్నుమ్పడి అవర్ కళిఱ్కాట్టి లత్యన్తనీచరావరెన్ఱు తత్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడి యాళ్వారరుళిచ్చెయ్కైయాలే యెన్నై.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఇరణ్డు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (వైనతేయవృత్తాన్తమావతు) -విశ్వామిత్రన్ పక్కలిలే విద్యైకళై యధికరిత్త గాలవనెన్గిఱ బ్రాహ్మణన్, గురుదక్షిణైయై కొడుత్తా లాయ్త్తు నమక్కు ఇవ్విద్యైకళ్ నిలైనిల్లాతెన్ఱు పార్త్తు "నానిఙ్గుత్తైక్కు దక్షిణైయాక త్తరత్తక్కదేతు" ఎన్ఱు కేట్క, "నీనమక్కు ప్పణ్ణిన శుశ్రూషైయాలుమ్ భక్తియాలుమ్ మికవుమ్ ప్రీతరానోమ్, ఇని ఉన్నుడైయ ఇష్టత్తిలే పోయిరు" ఎన్ఱు పలకాలుమ్ శొన్నవళవిలుమ్, ఇవనతు శెయ్యాతే, "సర్వథా ఎమ్బక్కలిలే దక్షిణై వాఙ్గిక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు అతినిర్బన్ధమ్ పణ్ణుకైయాలే, "కిఞ్చిదాగత సంరమ్భో విశ్వామిత్రో ఉ-

---

మూ॥ ౨౦౨॥ "తమర్ కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్ కళేలుమ్" అనిసాయించి
యున్నందున.

మూ॥ ౨౦౩॥ ఈసందర్భమున వైనతేయవృత్తాంతమును,

అవతారిక: —దీనికెద్దియయిన ప్రమాణముకలదా యంటె వేని తెలుపుచున్నారు.

(తమర్ కళిల్) ఇత్యాది "తమర్ గళిల్ తలవరాయ శాతియన్దణర్ కళేలుమ్" (తిరుమా. ౪౩) అను పాశురమునందు "సాంగముగా సకలవేదము లవధ్యయనముఁజేసి తదీయులలో శ్రేష్ఠులున్న అయి ఉత్కృష్టమగు (బ్రాహ్మణ) జన్మముకలవారైనను దేవరవారి శ్రీపాదములయాందలి సంబంధమే నిరూపకముగాఁగల శ్రీవైష్ణవులను జన్మాదినిరూపణముచేసి నిందించినయెడల కాలాంతరమందయినను దేశాంతరమందయినను కాక, వెంటనే అచ్చటనే ఛండాలులతో కొంచము సదృశులైవారికంటెను నికృష్టులగుదురని తత్త్వజ్ఞులగు శ్రీతొండరడిప్పొడియాళ్వారులానతిచ్చియున్నారు.

అవతారిక:—ఈవిషయమును గురించి రెండు ఇతిహాసములను ప్రదర్శింపుచున్నారు.

విశ్వామిత్రమహర్షి సన్నిధిని సమస్తవిద్యలను అధ్యయనముచేసిన గాలవుండను బ్రాహ్మణుండు గురుదక్షిణను ఇవ్వనియెడల తనకు ఈవిద్య నిలువదని నిశ్చయించుకొని విశ్వామిత్రులవారి సన్నిధికి వచ్చి "తమకు నేను సమర్పింపవలసిన గురుదక్షిణ ఏదో ఆనతివ్వవలెను" అనియడుగఁగా, ఆయన నీవు మాకు ఏదక్షిణయును ఇవ్వ నక్కరలేదు. నీ శుశ్రూషను భక్తికిని మిక్కిలి సంతోషించినాము. ఇఁకను నీయిష్టానుసారముగా నీయింటికి వెళ్లుము" అని చెప్పినను ఈగాలవుండు అట్లుచేయక దక్షిణను పుచ్చుకొమ్మని నిర్బంధించుటచే..కిఞ్చిదాగతసంరమ్భో విశ్వామిత్రో ఽబ్రవీదిదమ్। ఏకతః

బ్రవీదిదమ్। ఏకతః శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌ తు దేహి మే। హయానాం చన్ద్రశుభ్రాణాం గచ్ఛ గాలవమాచిరమ్" ఎన్ఱు అవన్ కుపితనాయ్ ఇవనైప్పార్త్తు ఉడమ్బెఙ్గుమ్ చన్ద్రమణ్డలమ్పోలే వెళుత్తు ఒరు శెవి పచ్చైయాయిరుక్కుమెణ్ణూఱు కుతిరై నమక్కుక్కొణ్డువన్దు తరవెన్న, ఇత్తైక్కేట్టు మహావ్యాకులనాయ్, ఇతుక్కు నిచ్చెయ్వతెన్నెన్ఱు బహుముఖమాక విచారిత్తు సర్వాపేక్షిత ప్రదనాన సర్వేశ్వరనై యుపాసిప్పోమెన్ఱు ఉద్యోగిక్కుమవళవిలే' మున్బే యివనుక్కు సఖావాయిరుక్కుమ్ పెరియ తిరువడి నాయనార్ ఇవనుక్కు వన్దు మున్నిఱ్క, అవరైస్తోత్రమ్పణ్ణి "ఇతుక్కుచ్చెయ్యవడుప్పతెన్?" ఎన్ఱు కేట్క. అవర్, "ఉన్నై నానిబ్భూమి యెఙ్గుమ్ కొణ్డుపోకిరేన్, ఇరువరుమ్ కూడ అరాయ్వోమ్వా" ఎన్ఱు ఇవనై యెడుక్కిక్కొణ్డు తిరికిఱవళవిలే, ఇఙ్గే ప్పానవాఱే, ఇఙ్గే ఇళైప్పాఱి ప్పోకక్కడవోమ్" ఎన్ఱు మేల్ సముద్రత్తిల్ ఋషభమెన్ఱుమ్ పర్వతత్తిన్ మేల్ వసియానిఱ్పాళాయ్ జ్ఞానాధికైయాయిరుక్కుమ్ శాణ్డిల్యైయెన్ఱుమ్ భాగవతైయై చ్చెన్ఱు కణ్డు అభివాదనాదికళైప్పణ్ణ, అవళ్ త్యాదరవత్తోడే మికవుమ్ సత్కరిక్క, అనన్తరమ్ విశ్రాన్తరాయ్ కిడక్కుమ్ వళవిలే. "ఇప్పడి విలక్షణై యాయిరుక్కుమివళ్ ఒరు విలక్షణ దేశఙ్గళిలే వసిక్కప్పెఱ్ఱతిల్లై" ఎన్ఱు

పెరియతిరువడి నాయనార్ విచారిత్తు, ఇవళై యెఙ్గునిన్ఱుమ్ నామొరు దివ్యదేశఙ్గళిలే కొణ్డుపోయ్వైక్కక్కడవోమ్" ఎన్ఱు నినైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కచ్చెయ్తే, అన్దభాగవతైయిరున్ద దేశత్తై క్కురైయ నినైత్త ఇవ్వపచారత్తాలే శిఱకుకళుమ్ ఉతిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్విడ, ఇత్తైక్కణ్డ పోన బ్రాహ్మణన్ కణ్డు, "కిన్నుతే మనసా ధ్యాతమశుభం పతతాంవర। నహ్యాయం భవతస్స్వల్పో వ్యభిచారో భవిష్యతి" ఎన్ఱు, ఏతేను మున్మ్మైయతిరువుళ్ళత్తాలే తీఙ్గుకళ్ నినైత్తతుణ్డో? దేవరీర్ కల్పముమ్

శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌ తు దేహి మే హయానాం చంద్రశుభ్రాణాం గచ్ఛ గాలవ మాచిరమ్" అన్నట్లు ఆ మహర్షికి కొంచము కోపమువచ్చి గాలవునివైపు చూచి "దేహమంతయు చంద్రమండలమువలెనే తెల్లనై ఒక్క చెవిమాత్రము నల్లనై యుండు ఎనిమిదివందల గుఱ్ఱములను శీఘ్రముగాఁ దెచ్చియిమ్ము" అని పలికెను. దానిని విని గాలవుండు మిక్కిలి వ్యాకులపడి దీనికిప్పుడే మిచేయుదునని అని పలువిధములుగా నాలోచించి సర్వాపేక్షితప్రదుండగు సర్వేశ్వరుని యుపాసించుటకు ఉద్యోగించుచుండఁగా, పూర్వము ఈతనికి స్నేహితుడయియున్న శ్రీగరుత్మంతుండు యెదుటవచ్చి నిలువఁబడఁగా ఆయనను గాలవుండు స్తుతించి ఇందుల కుపాయమేమని యడిగెను. అప్పుడు శ్రీగరుత్మంతుండు "నిన్ను ఈభూమియంతయును త్రిప్పెదను. ఇద్దరము వెదకుదము రా" అని ఈతనిఁదీసికొని సంచారముఁజేయునప్పుడు శ్రమకలుగఁగా నిచట విశ్రమించి పోయెదమనుకొని పశ్చిమసముద్రతీరమునందు ఋషభమనెడిపర్వతముపైని నివసించునట్టి జ్ఞానాధికురాలగు శాండిలియను భాగవతోత్తమురాలిని సేవించి నమస్కరింపఁగా, ఆమె యత్యాదరముతో వీరిని సత్కరించెను. అనంతరము విశ్రమించి శయనించి యుండినప్పుడు "ఇట్టి విలక్షణురాలయిన ఈమె ఒక విలక్షణదేశమునందు నివసింపకపోయెను?" అని శ్రీగరుత్మంతుఁడు విచారించి "ఈమెను ఒక దివ్యదేశమునకుఁగొనిపోయి అచ్చట ఉంచివేసెదను" అని యాలోచింపుచు శయనింపగా, ఆయన ఆమె నివసించుదేశమును తక్కువగాఁదలంచిన అపచారముచేత రెక్కలుఊడి నిశ్చేష్టుండై యుండగా, దీనిని చూడపోయిన బ్రాహ్మణుండుచూచి, "కిన్నుతే మనసా ధ్యాతమశుభం పతతాంవర నహ్యాయం భవతస్స్వల్పో వ్యభిచారో భవిష్యతి" "మీ మనస్సులో దేనినైన చెడుపును తలంచి

మూ॥ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానుక్కు ఆళ్వాన్ పణిత్త వార్త్తైయెయుమ్ స్మరిప్పతు.

వ్యభిచారమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతై యిల్లైయేయెన్న, "ఉణ్డాయిర్ ఉకాక్" ఎన్ఱు తామన్ద భాగవతైవిషయత్తిల్ నినైత్త ప్రకారత్తై అవనుక్కు అరుళిచ్చెయ్తు; అనన్తరమ్, "ఇత్తై ప్పోక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు అవర్ క్లైశ్త్తు అనువర్తిత్తు, అవరనుగ్రహత్తాలే అవ్వపచారమ్ నీఙ్గ మున్బుపోలే యానార్కళ్ అతు ఇతుతాన్ శ్రీకృష్ణన్ శ్రీతూతెళున్దరుళినపోతు నారదాదిమహర్షికళ్ పలరుమ్ వన్దిరుక్క అవరళవిలే కృష్ణన్ తిరువుళ్ళక్కరుత్తైప్పిన్ శెల్లుకైక్కు ఉపాకధృతరాష్ట్రనుక్కు అత్తు పలకథైకళుమ్ శొల్లి వరుకిఱ ప్రకరణత్తిలే, శ్రీనారదభగవాననుగ్రహిత్తతాక ఉద్యోగపర్వత్తిలేయుక్తమాకైయాలే, వేదాన్తోపబృంహణ సిద్ధమిఱే.

(పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానుక్కు ఆళ్వాన్ పణిత్త వార్త్తైయావతు)-పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానైయాజ్ఞీకరిత్తనాళిలే, ఇవర్ అభిజాత్యాదితశాలేయుత్కృష్టరాకైయాలే భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవినయమాక వర్తిక్కుమ్బోరుకిఱపడియైక్కణ్డు, "ఇవనుక్కు ఇబ్భాగవతాపచారమ్ ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఎల్లావత్తైయుమ్ కీళ్ప్పడుత్తినాన్ మేలాయ్ వినాశ పర్యన్తమాక్కివిడుమ్, అతుక్కు వేలియిట్టువైక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, ఓరయనత్తిసఙ్క్రమణనాడు తీర్థమాడి యేఱినవళవిలే, ఇవరైప్పార్త్తు, "ఎల్లారుమ్ దానమ్బణ్ణుకిఱ కాలత్తిలే నీరుమ్ నమక్కురు దానమ్ పణ్ణమాట్టీరో?" ఎన్న, అదియే నన్నైదానమ్ పణ్ణుమతు, ఎల్లాముమ్ ఉణ్డాయిరున్దతే" ఎన్న; "అగస్తీయత్తోవతు

మూ॥ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాణ్డానుకు కూరత్తాళ్వారులు సాయించిన శ్రీసూక్తిని అనుసంధించుకొనునది.

యుంటిరా? దేవరవారికి కొంచమైనను ప్రమాదము గలుగుట కవకాశము లేదే? అని యడుగఁగా. నంతట గబ్బుతూఁతు "జరిగినది సుమీ" అని తాను ఆ భాగవతోత్తములగారి విషయమున తలంచినదానిని వానితోఁ జెప్పఁగా, అనంతరము దీనిని క్షమింపఁజేసికొనుటకై యామెను ఆశ్రయించి ఆమెయనుగ్రహముచేత అయపచారము శాంతింపఁగా, పూర్వమువలె వక్కలను లభించెను.

శ్రీకృష్ణుఁడు దూత్యమునకు వేంచేసినప్పుడు నారదాది మహర్షులనేకులు వచ్చి యుండి శ్రీకృష్ణుని యభిప్రాయప్రకారము నడచుకొనునట్లు చేయుటకై ధృతరాష్ట్రునికనేకకథలను చెప్పునప్పుడు శ్రీనారదులవారు చెప్పినదిగాను ఉద్యోగపర్వమున వ్రాయుండుటచేనిది వేదాంతోపబృంహణ ప్రసిద్ధము కదా.

శ్రీ పిళ్ళై పిళ్ళైయాణ్డానుకు శ్రీకూరత్తాళ్వారులు సాయించినది యేమనఁగా—

పిళ్ళై పిళ్ళైయాణ్డాన్ అనేయొకస్వామి కూరత్తాళ్వారులనాశ్రయించి యుండిరి. అయన మిక్కిలి యాభిజాత్యము కలవారగుటచేత ఉత్కృష్టులయి భాగవతుల విషయమై అవినయముగా ప్రవర్తింపుచుండఁగా కూరత్తాళ్వారుచూచి "వీరికి యీ భాగవతాపచారము వీరియొక్క జ్ఞానానుష్ఠానంబులనన్నింటిని క్రిందికి త్రొక్కివేసి తాను పైకివచ్చి తుదకు నాశమును గలుగఁజేయును కావున దానిఁబోగొట్టవలయును" అని తలంచినవారై ఒక సంక్రమణమునాఁడు ఆయన తీర్థమాడి యొడ్డున నిలువఁబడియుండగాజూచి అందఱును దానముల నొసంగుచున్నారు గాన "మీరు నాకొకదానమును యివ్వరా?" అని అడిగిరి. అందుకు ఆయన "దాసుఁడు దేనిని దానము చేయఁ గలడు అంతయును దేవరవారిదిగా నున్నదే? అని చెప్పఁగా నంతట " అది ద్రవ్యవిషయము

మూ॥ ౨౦౮॥. జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొழிన్దాలుమ్

అవ్వాళవుపోరాతు, కరణత్రయత్తాలుమ్ భాగవతాపచారమ్ పణ్ణామల్ వర్తిక్కక్కడవేన్'' ఎన్ఱు నమ్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తర వేణుమ్''ఎన్న; అప్పడి ఇవరు ముదకమ్ పణ్ణిక్కొడుత్త వనన్తరమ్ ఒరుభాగవతదోషత్తై పూర్వవాసనైయాలే నినైత్తు, నామిని ముడిన్దోమ్ ఎన్ఱు భయప్పట్టు మూడిక్కొణ్డు తమ్తిరుమాళిగైయిలే కణ్వళర: ఇవర్ మున్బువతుకిఱ కాలత్తిల్ వరక్కాణామైయాలే ఆழ்వానివర్ తిరుమాళిగైయిలే యెழுన్దరుళి, ‹‹ఎఙ్గనే, మూళిప్పెన్?'' ఎన్ఱు వినవియరుళ; తామ్ మనస్సాల్ నినైత్తతై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, ‹కరణత్రయత్తాలు మపచారమ్ పుకురాతపడి ఇద్దేహత్తోడువర్తిక్కైయరితాయిరానిన్ఱతు, ఎఙ్ఙే శెయ్యక్కడవేన్'' ఎన్ఱు తిరువడిగళైక్కట్టిక్కొణ్డు కిడన్దు క్లేశిక్క. ‹‹ఇత్తనై అనుతాపమివర్కుణ్డాకప్పెఱ్ఱోమే!'' ఎన్ఱుకన్దరుళి, ‹‹మనస్సాలే నినైత్తతుక్కు అనుతాపముణ్డాకవే ఈశ్వరఙ్ క్షమిత్తరుళుమ్, ప్రత్యక్షదణ్డభయత్తాలే కాయికమాక ఒరువనైయుమ్ నలియక్కూడాతు, ఆనపిన్బు అవైయిరణ్డుమునక్కు కழிత్తుత్తన్దోమ్, ఇని వాక్కొన్ఱైయుమ నన్ఱాకక్కట్టికొణ్డు అవర్తిత్తుప్పోరుమ్'' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు.

భగవల్లాభహేతువాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ పరిపూర్ణమాక వుణ్డాయిరుప్పానొరువనుక్కు భాగవతాపచారముణ్డాయిఱ్ఱాకిలుమ్, భగవానతుక్కు లఘువానతొరు దణ్డఙ్గళైప్పణ్ణి క్కూట్టిక్కొణ్డువిడానో; అవైయిరణ్డు మసత్సమమాయ్, అపచారమే ప్రబలమాయ్, ఎమ్బెరుమానై యిழన్దే పోయ్విడుమ్ ఎన్నలామో ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు—

మూ॥ ౨౦౮॥ జ్ఞానానుష్ఠానములు లేకపోయినప్పటికిన్ని,

గదా! అంతమాత్రము చాలదు. కరణత్రయముచేతను భాగవతాపచారముచేయనని నాచేతిలో నుదకము విడువవలెను'' అనియడుగఁగా, అట్లే వీరు నీళ్ళు వదలిన తరువాత (యింటికివచ్చి) పూర్వవాసనచేత నొక భాగవతదోషమును తలంచి ‹‹ఇంక మనము నశించినాము'' అని భయపడి ముసుకు పెట్టుకొని పరుండియుండఁగా, వీరు మామూలుగా వచ్చునట్టి సమయమున రాకపోవుటచే కూరత్తాళ్వారులు స్వయముగ వారింటికి వేంచేసి ‹‹ఏల పండుకొనియున్నారు'' అని అడుగఁగా తాను మనస్సులో తలంచుకొన్న యపచారమను విజ్ఞాపనముచేసి యీదేహముతోనున్నంతవరకు కరణత్రయాపచారము రాకుండ వర్తించుట శక్యముకాదు ఏమి చేయుదనిచింతిపడుచువారి శ్రీపాదములను పట్టుకొని దుఃఖింపఁగా నంతట శ్రీకూరత్తాళ్వారులు‹‹ఇంతటి అనుతాపము వీరికి గలిగినదే?'' అని సంతోషించి, మానసికాపచారమును గురించి పరితాపముగలిగిన యెడల యీశ్వరుండు క్షమించును, ప్రత్యక్షమందు దండభీతిచే కాయికాపచారము సంభవింపదు. కావున నా రెంటిని మీకు పోగొట్టి యిచ్చినాను. ఇఁక వాచికాపచారము రాకుండ జాగరూకులై ప్రవర్తింపుడు అని యానతిచ్చిన వార్తగైరి.

అవతారిక:—భగవంతుని లభించుటకు హేతువయిన, జ్ఞానానుష్ఠానములు పరిపూర్ణముగానుండియున్నట్టి యొకనికి భాగవతాపచారము సంప్రాప్తమైనప్పటికిన్ని భగవంతుండు అందులకుగాను లఘువైన దండము నొనర్చి రక్షింపఁడా? అట్లు కాకుండ జ్ఞానానుష్ఠానములు రెండును లేనివియై! అపచారమే ప్రబలమైనదై భగవంతుని లభింపక పోవలసి వచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నాను.

(జ్ఞానానుష్ఠానములు) ఇత్యాది. ‹‹ ఉభాభ్యామేవపక్షాభ్యామాకాశేపక్షిణాంగతిః తథైవ

మూ॥ పేఱ్ఱుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ సమ్బన్ధమే యమైకిఱాప్పోలే అవై యున్డా
నాలుమ్ ఇళవుక్కు అవర్కళ్ పక్కలపచారమే పోరుమ్.

“ఉభాభ్యామేవపక్షాభ్యా మాకాశే పక్షిణాం గతిః। తథైవజ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్
హరిః” ఎన్నుమ్, “వీశుమ్శిఱకాల్ పఱత్తీర్ విణ్ణాడునుఙ్గళుక్కెళిదు” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే భగవల్లాభ
హేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపానుష్ఠానము మిన్ఱిక్కే యిరున్దాలుమ్, భగవల్లాభత్తుక్కు
“పశుర్మనుష్యః పక్షీవా యేచవైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్”
ఎన్నుమ్, “యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాం యంయం పశ్యతిచక్షుషా। స్థావరాణ్యపిముచ్యంతేకిమ్పునర్బా
న్ధవాజనాః” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే భాగవతసమ్బన్ధమే నిరపేక్షసాధన మాకిఱాప్పోలే, అన్దజ్ఞా
నానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ కుఱైవఱ ఉణ్డాయిరున్దాలుమ్, భగవద్విషయత్తై యిழన్దుపోకైక్కు భగవ
దభిమతరాన అన్దభాగవతర్కళ్ విషయత్తిల్ పణ్ణుమపచారమే నిరపేక్షసాధనమాక పోరు
మెన్ఱపడి.

మూ॥ మోక్షముకు వారితోఁగల సంబంధమే చాలియుండినట్లు, అవి యున్నప్పటికి
న్ని, నరకముకు వారియెడలనొనర్చునట్టి యపచారమే చాలును.

జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః ”(రెండురెక్కల నాధారముగాఁగొని పక్షులాకాశమున
సంచరించునట్లు, జ్ఞానానుష్ఠానముల మూలమున భగవంతునిపొందుచున్నాడు) అనియు “వీశుమ్ శిఱ
రకాల్ పఱత్తీర్ విణ్ణాడునుఙ్గట్కెళిదు” (తిరువరు ౫౪) (విసరునట్టి రెక్కలతో సంచరించు
నట్టి మీకుపరమపదము సులభము) అనియును చెప్పియున్నట్లు భగవంతుని పొందుటకు హేతు
భూతమై తత్త్వజ్ఞానమును అందుల కనుగుణమగు అనుష్ఠానమున్ను లేకపోయినను భగవ
త్ప్రాప్తికి,

శ్లో॥ పశుర్మనుష్యః పక్షీవాయేచవైష్ణవసంశ్రయాః।
తేనైవతేప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదం॥

తా॥ పశువుగాని మనుష్యుండుగాని, పక్షిగాని యేవి భాగవతసంబంధము గలిగియున్న
వో, దాని మూలమునవి విష్ణువుయొక్క పరమపదమును బొందుచున్నవి.” అనియు,

శ్లో॥ యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాం యంయంపశ్యతి చక్షుషా
స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే। కిం పునర్బాంధవా జనాః!

తా॥ దేనిని దేనిని భాగవతుండు చేతులతో తాకుచున్నాడో నేత్రములతో కటా
క్షించుచున్నాడో స్థావరపదార్థము లైనను అవిమోక్షమును బొందుచున్నవి. బంధుజనుల విషయ
మున చెప్పవలసినది యేమున్నది అనియును,

చెప్పియున్నట్లు భాగవతసంబంధమే వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షింపని సాధన
మగునట్లు, అట్టి జ్ఞానానుష్ఠానములు రెంటిని సంపూర్ణముగాఁ గలిగియుండినను, భగవద్విష
యమును పోగొట్టుకొనుటకు భగవంతునికి ఎక్కువ యిష్టులగు భాగవతుల విషయమునఁ జేయు
నట్టి యపచారమే యట్టి సాధనముకాఁగలదు,

మూ॥ ౨౦౭॥ ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై

మూ॥ ౨౦౮॥ ఇవ్వర్థమ్ కైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్,

ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై యెన్ను మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇతిల్) ఎన్ఱతు, "పేఱ్ఱుక్కు భాగవతసమ్బన్ధమేయమైయుమ్, ఇళవుక్కు అవర్‌గళ్ పక్కలపచారమేపోరుమ్" ఎన్ఱుసొన్న విషయిరణ్డిలుమెన్ఱపడి. (జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్ఱతు—జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరాన భాగవతర్‌కళోడుణ్డాన సమ్బన్ధమే పేఱ్ఱుక్కు హేతువావతు అల్లాతాల్ నికృష్టరానవర్‌కళోట్టై సంబంధమ్ పేఱ్ఱుక్కు హేతువాకాతెన్గిఱ నియమముమ్, జన్మవృత్తాదికళా లుత్కృష్టరానవర్‌కళ్ తిఱత్తిల్ పణ్ణుమపచారమే ఇళవుక్కుడలావతు; అవఱ్ఱాలపకృష్టరానవర్‌కళ్ తిఱత్తిల్ పణ్ణుమపచారమ్ అప్పడి ఇళవుక్కుడలాకాతెన్గిఱ నియమముమిల్లైయెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థమ్ కాణలామిడముణ్డోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్; (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అతావతు—చరకకులోద్భవనాన సోమశర్మావాకిఱ బ్రాహ్మణన్, యాగత్తైచ్చెయ్‌వతాక ఉపక్రమిత్తు యథాక్రమమనుష్ఠియామల్ అతు సమాపిప్పతఱ్కుమున్నే మరిప్పతుమ్ శెయ్‌కైయాలే బ్రహ్మరాక్షసనాయ్‌ప్పిఱన్దు తిరియానిఱ్క, "మద్భక్తశ్శ్వపచంవాపి" ఎన్గిఱపడియే జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తైయుడైయరాయ్, భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పారొరు భాగవతర్, ఉత్థానైకా

మూ॥ ౨౦౭॥ దీనికి జన్మవృత్తాది నియమములు లేవు.

మూ॥ ౨౦౮॥ ఈయర్థమును కైశికవృత్తాంతమునను,

అవతారిక:—దీనికి జన్మవృత్తాది నియమముకలదా? యంటేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇతిల్) ఇత్యాది. దీనిలోననఁగా ఫలమునకు భాగవతసంబంధమే చాలును. ఫలము కలుగకుండుటకు వారియెడల అపచారమే చాలును అని చెప్పియున్నట్టి యీ రెండువిషయములలో ననుట,

ఇందునుగురించి జన్మవృత్తాది నియమము లేదనఁగా:—జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులయిన భాగవతులతో నుండునట్టి సంబంధమే ఫలహేతువగుననియు, వాటిచే నపకృష్టులగు భాగవతులతో నుండు సంబంధము ఫలహేతువు కాదనియును, జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులయిన భాగవతులవిషయమునఁ జేయునట్టి యపచారమే నాశహేతువనియును వాటిచే అపకృష్టులయిన భాగవతుల విషయమున చేయునట్టి యుపచారము నాశహేతువు కాదనియును నియమములేదు.

అవతారిక:—ఈ విషయమును గురించిన దృష్టాంత మెద్దియుయిన కలదా? యంటేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈయర్థమును) ఇత్యాది చరకవంశమునందు జన్మించిన సోమశర్మయను బ్రాహ్మణుండు యాగముచేయుటకై యుపక్రమించి దానిని శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నట్టిరీతిని నెరవేర్పక యాగము సమాప్తియగుటకుముందే మృతినొందుటచే బ్రహ్మ రక్షస్సయి తిరుగుచుండెను. (మద్భక్తశ్శ్వపచంవాపి)అన్నట్లు చండాలకులమువందు జన్మించి జన్మసిద్ధమైన నైచ్యముకలవ్వారై భగవద్భక్తియే నిరూపకముగల (కౌశికుండను) ఒక భాగవతోత్తముండు కార్తీకశుద్ధ ఏకాదశినాడు రాత్రి

దళియిన్నట్ట రాత్రి సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే నమ్బియైప్పాడిప్పణికొళ్వతాక వీణాపా ణియాయ్ క్కొణ్డుపోకానిఱ్కచ్చెయ్తే, అవరై భక్షిప్పతాక వన్దవర్క్కు అవర్ మీణ్డువరుకైక్కు ఉఱుప్పాన అనేకశపథఙ్గళైప్పణ్ణిక్కొడుత్తు తదనుమతికొణ్డుపోయ్ యథామనోరథమ్ సేవిత్తు హృష్ట రాయ్, అన్ద బ్రహ్మరాక్షసన్ నిఱ్కిఱవిడత్తిలే మీళవుమ్ విగ్రెద్దవన్దు, «యథేష్టమిని ఎన్ శరీరత్తైనీభు జి" ఎన్న; అవన్ ఇవరుడైయ సత్యవాదిత్వాది వైభవత్తైక్కణ్డు «నీ ఇన్ఱు పాడినపాట్టిన్ ఫలత్తైత్తా, నా ను ఉన్నై ప్రాననోడే పోకవిడుమ్పడి" ఎన్న; అవర్ అతుక్కు ఇశైయాతొళియ; «అర్ధరాత్రత్తిల్ ఫల మ్" «ఏకయామత్తిలే ఫలమ్" ఎన్ఱాప్పోలే శొల్లిక్కొణ్డు సన్దపళవిలుమ్, « నానతు శెయ్వతిల్లై, మున్బు నీశొన్నపడియే ఎన్నై భక్షిక్కుమత్తనై" ఎన్ఱు ఒరునిలైనిన్ఱపడియాలే, « త్వం వైగీ తప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి। ఏవముక్త్వా ఉథచణ్డాలం రాక్షసశ్శరణఙ్గతః" ఎన్గిఱ పడియే నీఉ న్నుడైయ గీతప్రభావత్తాలే ఎన్నై ఇప్పాపత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కరైయేఱ్ఱవేణుమ్ ఎన్ఱుశరణమ్ పుకుర, అన్దభా గవతర్ « యన్మయాపశ్చిమంగీతంస్వరం కైశికముత్తమమ్" ఇత్యాదిప్పడియే తామ్ పిన్బుపాడిన కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్ ఫలత్తైక్కొడుత్తు కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తైక్కళైత్తు మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్ అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినారెన్గిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే, జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోడే సమ్బన్ధమే ఉజ్జీవనహేతువాకవుమ్, అవన్ఱాలే అపకృష్టరానవర్కళోడే సమ్బన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకాతెన్గిఱ నియమమిల్లైయెన్నుమతు కాణలామ్.

సిద్ధాశ్రమమగు తిరుక్కురుంగుడియందు వేంచేసియుండు నంబిసన్నిధిని గానముచేసి పఱైయని యాండాళ్వానతిచ్చినట్లు కైంకర్యమును లభించుటకై వీణను చేతఁబట్టుకొని వేంచేయుచుండె ను. ఆయనను భక్షించుటకై మార్గమునందు ఆబ్రహ్మరక్షస్సు అడ్డుకొనఁగా ఆయన స్వామి సన్నిధిని కైంకర్యముచేసి తిరుగవచ్చెదనని యాబ్రహ్మరక్షస్సునకు నమ్మకము గలుగునటుల అనేక ప్రమాణములఁజేసి వాని అనుమతిని పొంది యథేష్టముగా స్వామిసన్నిధిని గానకైంకర్యము చేసి సంతోషించి బ్రహ్మరక్షస్సు ఉన్నస్థలమునకువచ్చితననుయథేష్టముగభక్షింపవచ్చునని చెప్పెను.

అంతట ఆబ్రహ్మరక్షస్సు ఆయన సత్యవాదిత్వమునకు మెచ్చుకొని «నీవు ఈరోజుపాడిన గానముయొక్క ఫలమును నాకు ఇచ్చివేయుము నేను నిన్ను ప్రాణములతో విడిచెదను" అని పలుకఁగా, అందుల కాయన అంగీకరింపకపోయెను. పిమ్మట బ్రహ్మరక్షస్సు అర్ధరాత్రియొ క్క ఫలమునుగాని ఒకజాము సేపటిఫలమునుగాని యిమ్మని అనేకవిధములుగా ప్రార్థించినను ఆయ న అంగీకరింపక మొదట నీవు కోరిన ప్రకారము నాదేహము నే భక్షింపుమని స్థిరముగా నిలువఁబ డియుండగా «త్వం వైగీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి। ఏవముక్త్వాతు చండాలం రాక్షసశ్శరణంగ తః" అన్నట్లు నీవు నీగానప్రభావముచే ఈ పాపమునుండి నన్ను దరిచేర్పుమని యాబ్రహ్మరా క్షసి శరణుజొచ్చెను. అంతట ఆభాగవతోత్తముండు « యన్మయా పశ్చిమం గీతం స్వరం కై శికముత్తమమ్" అన్నట్లు గానమును చాలించి వెళ్ళిపోవునట్టి సమయమునందు పాడిన కైశిక మను రాగముయొక్క ఫలమునిచ్చి కర్మదోషముచేతవచ్చిన రాక్షసవేషమును పోగొట్టి పూర్వపు బ్రాహ్మణత్వమునే కాక, భాగవతత్వమునుగూడ గలుగఁజేసి, యుజ్జీవించునటుల చేసెను. ఈపైని యుదహరించిన కైశికవృత్తాంతమున « జన్మాదులచేత ఉత్కృష్టులగు భాగవతుల తోటి సంబంధమే యుజ్జీవనహేతువనియు, వాటిచే నపకృష్టులగు వారిసంబంధము ఉజ్జీవన హేతువు కాదనియును నియమములేదు" అను విషయముఁ జూడవచ్చును.

మూ॥ ఉపరిచరవసువృత్తాంతత్తిలుమ్ కాణలామ్.

ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్ తన్ పక్కలిలే ధర్మసందేహమ్ కేట్కుమ్పడి విద్యాధికనుమాయ్, స్వవర్ణానురూప వృత్తిమాత్రమన్రిక్కే సాత్వతతన్త్రనిష్ఠాతనాయ్ భగవదారాధనతత్పరనాయ్క్కొణ్డుపోరుకైయాలే సద్వృత్తాధికనుమాయ్, స్వతపోబలత్తాలే సవాహన పరివారనాయ్క్కొణ్డు అన్తరిక్షచరనాయ్ త్తిరియుమ్ ఉపరిచరవసు వెన్గిఱ రాజావానవన్, యాగార్థమానపశునిమిత్తమాక ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్ తఙ్గళిల్ వివాదమ్పణ్ణుగిఱ వళవిలే, “మార్గాగతో నృపశ్రేష్ఠస్తం దేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః। అన్తరిక్షచరశ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః। తం దృష్ట్వా సహసాయాన్తమ్ వసుం తే త్వన్తరిక్షగమ్। ఊచుర్ద్విజాతయో దేవా ఏష ఛేత్స్యతిసంశయమ్” ఎన్ఱు, ఆకాశత్తిలే పోకానిన్ఱవనైక్కణ్డు, ఇవన్ నమ్ముడైయ సంశయత్తై యఱుక్కవల్లనెన్ఱఱుదియిట్టు, ఇవనై చ్చెన్ఱుకిట్టి “శెయ్యవడుప్పదు ఏతు?” ఎన్ఱు కేట్క; అవన్ “ఉన్దాముడైయ మతఙ్గళ్ తన్నై చ్చొల్లుఙ్గళ్” ఎన్న; “ధాన్యైర్యష్టవ్యమిత్యేష పక్షోఽస్మాకం నరాధిప। దేవతానాంహిపశుభిః పక్షో రాజన్ వదస్వనః” ఎన్ఱు “ధాన్యాదికళాలే యజిక్కప్పడుమెన్ఱిఙ్గళుక్కుప్పక్షమ్, పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమెన్ఱు దేవర్కళుక్కు ప్పక్షమ్, నాఙ్గళ్ శెయ్యుమతేన్? శొల్” ఎన్ఱు ఋషికళ్ కేట్క, “దేవానాన్తుమతం శ్రుత్వా వసునా పక్షసంశ్రయాత్। ఛాగేనాజేన యష్టవ్య మేవముక్తం వచస్తథా” ఎన్గిఱపడియే అవన్ దేవర్కళళవిల్ పక్షపాతత్తాలే “ఛాగత్తాలే యజిక్కవేణుమ్” ఎన్న “కుపితాస్తే తతస్సర్వే మునయస్సూర్యవర్చసః। ఊచుర్వసుం విమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్। సురపక్షో

మూ॥ ఉపరిచరవసు వృత్తాంతమునను తెలిసికొనవచ్చును.

ఉపరిచర వసువను రాజు ఋషులును దేవతలునుగూడ తనయొద్ద ధర్మసందేహములను తీర్చుకొనఁదగిన విద్యాధిక్యముకలవాఁడై తనవర్ణమునకుఁ దగిన వ్యాపారము గలవాఁడగుటయే కాక సాత్వతతంత్ర నిష్ఠుండై, భగవదారాధపరుఁడగు మంచి నడవడికగలవాఁడై స్వతపోబలముచేత సపరివారముగా విమానములో నంతరిక్షమున సంచరించుచునుండెను. యాగసంబంధియగు పశువు నిమిత్తమున ఋషులకును దేవతలకును పరస్పరము వివాదమువచ్చినసమయమున “మార్గాగతో నృపశ్రేష్ఠస్తం దేశంప్రాప్తవాన్వసుః । అంతరిక్షచర శ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః । తం దృష్ట్వా సహసాయాంతం వసుంతే త్వంతరిక్షగమ్ । ఊచుర్ద్విజాతయోదేవా ఏష ఛేత్స్యతి సంశయమ్” అన్నట్లు ఆకసమునఁ బోవునట్టి యీతనిఁజూచి “ఈతఁడు మనసంశయమును తీర్పగలడు” అని యీయుభయులును ఆయనయొద్దకు వెళ్లి “చేయవలసినది యెద్ది?” అనియడుగఁగా, అంతట ఆతండు మీయొక్క మతములఁ దెలుపుడు అని యడుగగా,

శ్లో॥ ధాన్యైర్యష్టవ్యమిత్యేష పక్షోస్మాకం నరాధిప।
దేవతానాంహిపశుభిఃపక్షో రాజన్వదస్వనః॥

వ్రీహులతో హోమము చేయవలసినదని మాపక్షము పశువులతో హోమముచేయవలయు నని దేవతలపక్షము కావున మేమేమిచేయవలసినదని ఋషులడుగఁగా,

శ్లో॥ దేవానాంతుమతంశ్రుత్వా వసునాపక్షసంశ్రయాత్।
ఛాగేనాజేనయష్టవ్య మేవముక్తంవచస్తథా॥

అంతట వసువు దేవతలయెడల పక్షపాతమువలన పశువులతోనే యజ్ఞము చేయవలయు నని చెప్పఁగా,

గృహీతస్తే యస్మాత్తస్మాద్దివఃపత। అద్యప్రభృతి తేరాజ న్నాకాశేవిహతాగతిః। అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్వాప్రవేక్ష్యసి। విరుద్ధం వేదసూత్రాణాముక్తంయదిభవేన్నృప। వయంవిరుద్ధవచనా యదితత్రపతామహే” ఎన్ఱు ఋషికళెల్లారుమ్ కుపితరాయ్, దేవపక్షార్థవాదియాయ్ విమానస్థనాయిరుక్కిఱ ఇవనైప్పార్త్తు “నీశొన్నతు వేదసూత్రఙ్గళుక్కు విరుద్ధమాకిల్, దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్న నీద్యావిన్ నిన్ఱు మధఃపాతియాయ్, ఇప్పోతుదక్తి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాళత్తిలే విழక్కడవై నాఙ్గళ్ తాన్ విరుద్ధవచనమ్ శొన్నోమాకిల్ అప్పడియేపాతాళత్తిలే విழక్కడవోమ్” ఎన్ఱుశపిక్క, “తతస్తస్మిన్ ముహూర్తేతు రాజోపరివసుస్తథా। అధో వైసమభూవాశు భూమేర్వివరగోనృపః” ఎన్గిఱపడియే అప్పోతే పాతాళత్తిలే విழున్దానెన్గిఱ ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిల్, ఋషికళుమ్ ధర్మసందేహఙ్గళ్ తన్నైక్కేట్కుమ్పడి విద్యాదికళాల్ అవర్కళిలుత్కృష్టనానవన్ అవర్కళ్ తిఱత్తి అపచారత్తాలే అధఃపతిత్తమై కాణ్గైయాలే, జన్మవృత్తాదికళా లుత్కృష్టర్ తిఱత్తిల్ అపకృష్టర్ పణ్ణుమపచారమే ఇழవుక్కుడలావతు, అవర్కళాలుత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టర్ తిఱత్తిల్ పణ్ణుమపచారమ్ ఇழవుక్కుడలాకాతెన్గిఱ నియమమిల్లైయెన్ను

శ్లో॥ కుపితాస్తే తతస్సర్వే మునయస్సూర్యవర్చసః
ఊచుర్వసుంవిమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్।
సురపక్షో గృహీతస్తే యస్మాత్తస్మాద్దివఃపత।
అద్యప్రభృతి తేరాజ న్నాకాశేవిహతాగతిః।
అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్వాప్రవేక్ష్యసి।
విరుద్ధం వేదసూత్రాణా ముక్తం యదిభవేన్నృప।
వయం విరుద్ధవచనా యది తత్రపతామహే,

అన్నట్లు అందుకు ఋషులకు కోపమువచ్చి, దేవతలయెడల పక్షపాతముగలవాడై విమానమునఁగూర్చుండి యున్నట్టి యీతనిఁజూచి “నీవుచెప్పినది వేదసూత్రములకు విరుద్ధమైనదయినట్లయిన, దేవతులయెడల పక్షపాతము గలవాఁడవై యీవార్తనుచెప్పినట్టినీవు అంతరిక్షమునుండి క్రిందపడి ఈరోజుమొదలుకొని నీయాకాశగమనమును పోగొట్టుకొని పాతాళమునఁ బడిపోదువుగాక! మేము విరుద్ధవచనములఁ జెప్పితిమేని, అట్లే మేమున్ను పాతాళమునఁ బడిపోదుము అని శపింపఁగా,

శ్లో॥ తతస్తస్మిన్ముహూర్తేతు రాజోపరివసుస్తథా।
అధో వై సమ్బభూవాశు భూమేర్వివరగోనృపః॥

అన్నట్లు ఆరాజు వెంటనే పాతాళమునఁ బడిపోయెను.

ఈరీతిని యుదహరించిన యుపరిచరవసువృత్తాంతమున, ఋషులున్ను తనవలన ధర్మసందేహముల నడగవలసినట్లు విద్యాదులచేత వారికంటె నుత్కృష్టుండగువాడు వారి విషయమున అపచారపడుటచే అధఃపతితుండగుటను చూచి యుండుటంజేసి జన్మవృత్తాదులచే ఉత్కృష్టులగువారి విషయమున. అపకృష్టులగు వారుచేయునట్టి యుపచారమే దుఃఖహేతువు అగుననియు, వాటిచే నుత్కృష్టు లయిన వారు అపకృష్టులగు వారి విషయమునఁ జేయునట్టి యపచారము దుఃఖహేతువు కాదనియును నియమము లేదను విషయమును చూడవచ్చును.

మూ॥ ౨౦౨॥ బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుకిఱతు వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువెన్ఱు

మతుకాణలామెన్గై. జన్మాధిక్యమ్ ఋషికళుక్కు ఉణ్డానాలుమ్ జ్ఞానాధిక్యమివనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే అవర్కళిలివనుక్కు ఏత్తమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై. జన్మముమ్ జ్ఞానాదికళుమ్ ఒరుతలైయానాల్ జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిఱే యిరుప్పతు. కైశికవృత్తాన్తమ్ శ్రీవరాహపురాణత్తిలే శ్రీభూమిప్పిరాట్టిక్కు శ్రీవరాహనాయనార్ అరుళిచ్చెయ్తతాకైయాలుమ్, ఉపరిచరవసువృత్తాన్తమ్ పఞ్చమవేదమాన మహాభారతత్తిలే మోక్షధర్మత్తిలే ధర్మపుత్రర్కు శ్రీభీష్మరాలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలుమ్, ఇవై తానాప్తప్రమాణసిద్ధమిఱే.

ఇప్పడి జన్మాదికళాల్ వరుముత్కర్షత్తిల్ పయనిల్లైయెన్ఱుశొల్లలామో, శాస్త్రఙ్గళెల్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్ పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తేయెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (బ్రాహ్మణ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (విలైచ్చెల్లుకైయావతు)- విరుప్పత్తుక్కు విషయమాయ్చ్చెల్లుకై. (వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయావతు)- “సర్వే వేదా యత్పదమామనన్తి” ఎన్ఱుమ్ “వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్ ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్ పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదత్తై, “స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః” ఎన్గిఱ విధిపరతన్త్రనాయ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి, మీమాంసాదిక

మూ॥ ౨౦౨॥ బ్రాహ్మణ్యము ఆదరణీయమగుట వేదాధ్యయనద్వారా భగవల్లాభమునకు హేతువగుటనుబట్టి.

జన్మాధిక్యము ఋషులకున్ననున్నప్పటికిని జ్ఞానాధిక్యమీ నాగాజునకుండుటంజేసి వారికంటెను ఈతనికే యాధిక్యము కలదని చెప్పవచ్చును.

జన్మ ఎక్కువదయిననదా? జ్ఞానాదులెక్కువైనవాయని విచారించితిమేని జ్ఞానాదులకుఁగ యాధిక్యము ప్రబలమయినదిగాను యేర్పడును గదా?

కౌశికవృత్తాంతము శ్రీవరాహపురాణమున శ్రీ భూమిపిరాట్టికి శ్రీవరాహస్వామి సాయించిన దగుటంజేసియు, ఉపరిచరవసువృత్తాంతము పంచమవేదమగు మహాభారతమున మోక్షధర్మమున పాండవులకు శ్రీ భీష్మాచార్యులవారు ఆనతిచ్చిన దగుటంజేసియును ఇవియే యాప్త ప్రమాణప్రతిపాదితములని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు జన్మాదులనుబట్టి వచ్చువట్టి ఉత్కర్షమున సారము (ఉపయోగము) లేదని చెప్పవచ్చునా? శాస్త్రములన్నియును బ్రాహ్మణ్యమును ఎక్కువ ఆదరముతో పేర్కొనుచున్నవే? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(బ్రాహ్మణ్యం) ఇత్యాది. (ఆదరణీయమగును) అనఁగా అపేక్షకు విషయమగుట.

వేదాధ్యయనముద్వారా భగవత్ప్రాప్తికి హేతువగుననఁగా “సర్వే వేదాః యత్పదమామనంతి” (వేదములన్నియును ఎవనిని గురించి తెలుపుచున్నవో” అనియు, “వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః” (వేదంబు లన్నింటిచే నేనే తెలియందగినవాడను) అనియును చెప్పియున్నట్లు భగవదారాధన రూపమగు కర్మముయొక్క స్వరూపమును దానిచే నారాధింపబడువాడగు భగవంతుని స్వరూపమునున్న క్రమముగ పూర్వోత్తర భాగములలోఁ బ్రతిపాదించుచు భగవంతుని గురించి మాత్రమే తెలుపునట్టిదియగు వేదశాస్త్రమును “స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః” అన్నట్లు విధి

మూ॥ ఆతు తానే ఇழవుక్కు ఉప్పాకిల్ త్యాజ్యమామిఱే,

మూ॥ ౨౦౮॥ జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళిన్ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ పేఱుక్కుమ్ ఇழవుక్కుమ్ అప్రయోజకమ్.

శాలే తదర్థనిర్ణయమ్ శెయ్తు భగవదుపాసనాదికళిలే యిழిన్దు భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు ఉప్పాకై. (ఆతు తానే ఇழవుక్కు ఉప్పాకిల్) ఎన్ఱతు అన్త బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే అహఙ్కార హేతువాయ్ క్కొణ్డు, «మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్» ఎన్గిఱపడియే భగవదత్యన్తనిగ్రహ హేతువాన భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి భగవద్విషయత్తుక్కు శలాయ్ ఇழవుక్కు ఉప్పాకిలెన్నపడి. (త్యాజ్యమామిఱే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధిలో స్గ్రా వరుళిచ్చెయ్తార్. యాతొన్ఱు భగవల్లాభత్తుక్కు ఉప్పా అగు ఉపాదేయమ్, యాతొన్ఱు తదలాభత్తుక్కు ఉప్పా అగు త్యాజ్యమాయ్ ప్పిన్నై, అతువు యిழవుక్కు ఉప్పానపోతే అప్పడియాన కుఱైయిల్లై ఎన్గిఱ నిశ్చయత్తాలే

ఇప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్ ఇழవుక్కు ఉప్పాయాకిల్ అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱుక్కుడలామో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళిన్ ఉత్కర్షముమ్) ఎన్ఱు. అతావతు— జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళిన్ ఉత్కర్షముమ్ పేఱుక్కుమ్ ఇழవుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు. అన్ఱిక్కే అపకర్షముమిరైయిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు.— అన్ఱిక్కే, «ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై» యెన్ఱు, «ఇழవుక్కు ఉప్పాకిల్ త్యాజ్యమామిఱే» ఎన్ఱతాకానిన్ఱ, ఇన్గనే శొల్లలామో, వేదా

మూ॥ ౨౦౭॥ అదియే దుఃఖమునకు హేతువయినచో త్యాజ్యము కదా!

మూ॥ ౨౦౮॥ జన్మవృత్తములయొక్క యుత్కర్షాపకర్షములు ఫలాఫలములకు హేతువులు కావు.

ప్రకారము అధ్యయనముచేసి మీమాంసాగలగొని దీనియర్థమును నిర్ణయించి భగవదుపాసనాదుల ననుష్ఠించి భగవంతుని లభించుటకు యోగ్యుండగుట.

అదియే భగవంతుని పొందకపోవుటకు హేతువగు పక్షమున—అనఁగా ఈ బ్రాహ్మణ్యమే యహంకారమునకు హేతువై «మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్» అన్నట్లు, భగవంతుని కెక్కువ నిగ్రహమును (కోపమును) కలుగఁజేయునట్టిదియగు భాగవతాపచారమునొనర్చి భగవద్విషయమునుండి దూరమైపోవుటకు అనుకూలమైనదియగు పక్షముననుట. «త్యాజ్యము కదా!» అనునది ప్రసిద్ధిని తెలుపునది. ఏది భగవంతునిపొందుటకు అనుకూలమైనదియో అది గ్రాహ్యము, యేది భగవంతుని పొందకపోవుటకనుకూలమైనదియో అది త్యాజ్యము! అట్లే యిదియును భగవదలాభమునకు హేతువగునట్లయిన, త్యాజ్యమగుటకు సందియము లేదను నిశ్చయమువలన ననుట

అవతారిక:—ఇట్లు ఉత్కృష్టజన్మములు భగవంతుని పొందకుండునట్లు చేయుటకు హేతువులగు పక్షమున, అపకృష్ట జన్మాదులొకవేళ భగవంతుని పొందుటకు హేతువులగునా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(జన్మవృత్తముల) ఇత్యాది. జన్మవృత్తాదుల యుత్కర్షము భగవల్లాభమునకును తదలాభమునకును హేతువు కాదు. వాటి యపకర్షమున్ను అందులకు హేతువు కాజాలదనుట.

ఇంతియెకాక, «దీనికి జన్మవృత్తాదినియమములు లేవు» అనియు «జన్మోత్కర్షము భగవదలాభమునకు హేతువగునేని త్యాజ్యము గదా» యనియును సాధించి యున్నారే? అట్లు

మూ॥౨౦౯॥ ప్రయోజకమ్ భగవత్సమ్బన్ధముమ్, తదసమ్బన్ధముమ్.

ధ్యయనాదిసుఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయాలే జన్మవృత్తజ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు-డలాకవుమ్, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదికళుక్కు అనర్హమాకైయాలే ఇழవుక్కు-డలాకవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావోవెన్న అరుళిచ్చెకిఱార్, (జన్మవృత్తజ్గళినుడైయ) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు-) జన్మవృత్తజ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు ఎన్నై. పేఱిழవుకళావన- భగవల్లాభ తదలాభజ్గళ్. ప్రయోజకమావతు- ఫలిప్పిక్కుమతు. ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తజ్గళుడైయవర్కళిల్ శిలరిழప్పాయుమ్ శిలర్ పెఱువారుమాకక్కాణ్గైయాలుమ్, అపకృష్టజన్మవృత్తజ్గళుడైయవర్కళిలు మప్పడియేయిరణ్డు వకైయుముణ్డాకక్కాణ్గైయాలుమ్ ఇవ్వైయిరణ్డు మిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱెన్నుమిడమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే.

ఆనాల్ పేఱిழవుకళుక్కు ప్రయోజక మావతేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రయోకమ్) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు-భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్, నామ్ భగవదనన్యార్హశేషభూతరన్ఱిరుక్కై యాకిఱ భగవత్సమ్బన్ధమ్, తదలాభమాకిఱ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమ్, తదనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సమ్బన్ధాభావమెన్ఱపడి.

ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళివర్క్కుమ్ భగవత్సమ్బన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో ఉళ్ళతు, అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మఱ్ఱైయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టవన్ఱోవెన్ఱు నినై

మూ॥౨౦౯॥ భగవత్సంబంధమును, అట్టి సంబంధము లేక పోవుటయును, అందులకు హేతువులు

చెప్పఁదగునా? వేదాధ్యయనాదిద్వారా భగవల్లాభమునకు హేతువగుటంజేసి జన్మవృత్తములయొక్క యుత్కర్షము భగవల్లాభమునకు హేతువగుననియు, వాటియొక్క యపకర్షము అధ్యయనాదుల కనర్హతను గలుగఁజేయునదియగుటంజేసి భగవదలాభమునకు హేతువయినదిగాను న్న గ్రహింపవద్దా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(జన్మవృత్తముల) ఇత్యాది. జన్మవృత్తముల యుత్కర్షమున్ను భగవల్లాభమునకు అనుకూలించునది కాదు, వాటియపకర్షమున్ను భగవదలాభమున కనుకూలించునది కాదు. ఫలాఫలములనునవి భగవల్లాభ తదలాభములు. ప్రయోజక మనఁగా ఫలింపఁజేయునదియని యర్థము.

ఉత్కృష్టజన్మముగలవారిలో కొందఱు భగవంతుని పొందనివారుగాను, మఱికొందఱు పొందువారుగాను గానవచ్చుచున్నందునను అపకృష్టజన్మముగలవారిలోను అట్లే యున్నందునను రెండువిధములగుటంజేసియును ఈపైరెండును ఈరెంటినిగలుగఁజేయునవి కావనువిషయము ప్రత్యక్షసిద్ధముగదా!

అవతారిక:—అయితే భగవల్లాభాలాభములను గలుగఁజేయునది యేది? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రయోజకము) ఇత్యాది. భగవల్లాభరూపమగు ఫలమును గలుగఁజేయునది "మనము భగవదనన్యార్హశేషభూతులము" అను నిశ్చయముతో నుండుటయనెడి భగవత్సంబంధము. భగవదలాభమును గలుగఁజేయునది భగవదనన్యార్హశేషభూతులమను జ్ఞానములేకుండుటయనెడి భగవత్సంబంధాభావము.

అవతారిక:—ఉత్కృష్ట జన్మముగలవానికిని అపకృష్ట జన్మముగలవానికిన్ని వీరి యుభయులకున్ను భగవత్సంబంధమున్నట్లయిన, భాగవతత్వము వీరిద్దరున్ను సమానులు గదా! దానితోగూ

మూ॥ ౨౧౦॥ భగవత్సమ్బన్ధముండానాలిరణ్డుః మొక్కమోవెన్నిల్,

మూ॥ ౨౧౧॥ ఒవ్వాతు.

మూ॥ ౨౧౨॥ ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్ భ్రంశసమ్భావనైయాలే "శరీరేచ" ఎన్గిరపడియే భయజనకమ్.

త్తుప్పణ్ణుకిఱప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (భగవత్సమ్బన్ధముణ్డానా లిరణ్డు మొక్కమోవెన్నిల్) ఎన్ఱు. (ఇరణ్డుమ్) ఎను ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱదు.

ప్రష్టావానవ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తిత్తై అపకృష్టమాకవుమ్ అపకృష్టమాక నినైత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అతుక్కుఉత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒవ్వాతు) ఎన్ఱు.

అత్తైఉపపాదిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఆభిజాత్యాదికళాలే అహఙ్కరిత్తు నశిక్కైక్కుఉఱ్ఱాక్కైయాలే అపకృష్టమాయిరుక్కుమవిత్తై ఉత్కృష్టమాకనినైత్తు ప్రశ్నమ్ పణ్ణినార్ ఇతనిడైస్సమ్బన్ధియాలే యొన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱ (ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్గిఱార్, భ్రంశసమ్భావనైయావదు-ఉపాయాన్తరఙ్గళిలన్వయత్తాలేయనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నழువుదల్ వరుకైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కై. (శరీరేచ) ఎన్గిఱపడియే భయ

మూ॥ ౨౧౦॥ భగవత్సంబంధమున్నట్టియున రెండును సమానములగునా యంటివేని

మూ॥ ౨౧౧॥ సమానములు కావు.

మూ॥ ౨౧౨॥ ఉత్కృష్టమైనది గాను భ్రమింపఁబడినట్టి జన్మము అధికారము నుండి తొలగించుటకు యోగ్యమైనదైనందున "శరీరేచ" అనిసాయించినట్లు భయమునుగలుగఁ జేయునది.

డ జన్మోత్కర్షముఙ్గలవాఁడు తక్కిన వానికంటెనున్న విశిష్టుండు కాఁడా? యని తలంచి చేయునట్టి ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(భగవత్సంబంధము) ఇత్యాది.

మూలమున "రెండు" అనఁగా నుత్కృష్టాపకృష్ట జన్మములని యర్థము.

అవతారిక:—ప్రశ్నించువాఁడు ఉత్కృష్టమైనదానినిగాను తలంచిన దానిని యపకృష్టమైనదానిని గాను, అపకృష్టమైనదానినిగాను తలంచినదానిని ఉత్కృష్టమైన దానిని గానును తలంచి అందులకుత్తరమును తెలుపుచున్నారు. (సమానములుకావు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—దానిని ఉపపాదించుచున్నారు.

(ఉత్కృష్టమైనది) ఇత్యాది. ఆభిజాత్యాదులచే నహంకారపడి నశించుటకనుకూలమైనదగుటచే నపకృష్టమైనట్టిదీనిని ఉత్కృష్టమైన దానినిగాఁదలంచి ప్రశ్నించియుండిరి.

అందువలన ఒక్కదానిని వేఱొక్కదానినిగాఁగొనినట్లు తోపింపఁజేయుచు ఉత్కృష్టమైనదిగాను భ్రమింపఁబడినదియని చెప్పియున్నారు.

(భ్రంశసంభావన) యనఁగా, ఉపాయాంతర సంబంధమువలన అనన్యోపాయత్వరూపమగు నధికారమునుండి తొలఁగి పోవుటకుఁదగియుండుట.

"శరీరేచ" (జితన్తా) అను తావునఁజెప్పియున్నట్లు భయమును గలుగఁజేయునది

మూ॥ ౨౧౩॥ అతుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౨౧౪॥ అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు ఇరణ్డుదోషముమిల్లై.

జనకమ్) ఎన్దతు- "కాలేష్వపిచ" ఎన్నుమతుడఙ్గి. ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే భయహేతుక్కళానవఱ్ఱైచ్చొల్లివరుకిఱవ ళవిలే అవైయెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక "శరీరే చవర్తతేమే మహద్భయమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్ ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయిరుక్కుమధికారికళుక్కుమ్ "ఇతు ఇరుక్క విరుక్క ఎన్ శెయ్యక్కడవోమ్" ఎన్ఱుమ్ భయత్తై విళైక్కుమతాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇన్నుమితుక్కోరు దోషమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అతుక్కు) ఎన్ఱు కీళ్చ్చొన్న జన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు. (స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్) ఎన్దతు-భాగవతానువర్తనాదికళిల్ వన్దాల్ శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తకుతియాన తాళ్చ్చి, పిఱర్ శెయ్కిఱతు కణ్డు కఱ్కవేణుమెన్ఱపడి.

ఎతిర్ప్రతికోటియాన జన్మత్తినుడైయ దోషాభావత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపకృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఆభిజాత్యాదికళాల్ వరు మహఙ్కారయోగ్యతై యిన్ఱిక్కే శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే, ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱవిత్తై అపకృష్టమాకనినైత్తతుమ్ అతిస్మిం స్తద్బుద్ధి యెన్నుమిడమ్ తోన్ఱ (అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్) ఎన్గిఱార్. (ఇరణ్డుదోషముమిల్లై) ఎన్ద

మూ॥ ౨౧౩॥ దానికి స్వరూపప్రాప్తమైన నైచ్యమును అనువర్తించుటచే నేర్చుకొనవలెను

మూ॥ ౨౧౪॥ అపకృష్టమైనదిగాను భ్రమింపఁబడిన ఉత్కృష్టజన్మముకు రెండు దోషములును లేవు.

యనఁగా-జితన్తాస్తోత్రమున "కాలేష్వపిచసర్వేషు." అని యారంభించి యుపాయాంతరానుష్ఠానమునకుఁదగినట్టివి యగుటంచే భయజనకములగు వాటినిగురించి తెలుపుసందర్భమున, వాటియన్నింటిలో ప్రధానమైనదిగాను "శరేచవర్తతే మేమహద్భయం" శరీర విషయమునను నాకు ఎక్కువ భయము కలదు, అని సూచించినట్లు స్వరూపయాథాత్మ్యముఁ దెలిసినవారై ఉపాయాంతరగంధ మోర్వఁజాలని యధికారులకును "ఇదియుండియుండఁగా నేమి చేయఁగలము" అని యిట్లు భయమునుగలుగఁజేయునది గానుండుననుట.

అవతారిక:— ఇంకను దీనికొక దోషము కలదని తెలుపుచున్నారు.

(దానికి) ఇత్యాది. (దానికి) అనఁగా ముందుచెప్పిన జన్మమునకని యర్థము.

స్వరూప ప్రాప్తమైన నైచ్యమును అభ్యసింప వలయుననఁగా, భాగవతానువర్తనాదులు లభించినప్పుడు, శేషత్వమను స్వరూపమునకు అనుకూలమైన నైచ్యమును ఇతరులు చేయఁగాఁ జూచి యనుకరింపవలయును.

అవతారిక:— దీనికి ప్రతికోటియగు జన్మముయొక్క దోషాభావమును తెలుపుచున్నారు

(అపకృష్టముగాను) ఇత్యాది. ఆభిజాత్యాదులవలన సంభవించునట్టి యహంకారమునకవకాశమిచ్చునదికాకుండ, శేషత్వమునకనుకూలమైనదిగా నుండుటచే ఉత్కృష్టమైనదిగా నుండునట్టి దీనిని యపకృష్టమైన దానినిగాను తలంచుటయను భ్రాంతియని తోచునట్లు "అపకృష్టమైనదిగాను భ్రమింపఁబడినట్టి యుత్కృష్టజన్మము" అని తెలిపియున్నారు.

మూ॥౨౧౫॥ నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్.
మూ॥౨౧౬॥ ఆకైయాలే ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.
మూ॥౨౧౭॥ «శ్వపచోఽపిమహీపాల"

అదు-భ్రంశసమ్భావనైయాలేవరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క-వేణ్డుకైయుమ్ ఆగిఱ దోషద్వయముమిల్లైయెన్ఱపడి.

భ్రంశసమ్భావనైయాల్ వరుమ్ భయమిల్లైయాగిలుమ్, నైచ్యభావనై యిల్లైయాగిఱదెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నైచ్యమ్జన్మసిద్ధమ్) ఎన్ఱు. అదావదు-భాగవతానువర్తనాదికళుక్కు ఉపాదానమాన తాఙ్గళ్ పిఱన్ద జన్మమే నీచమాయిరుక్కైయాలే, భావిక్క వేణ్డాదే సిద్ధమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఆకైయాలే) ఎన్ఱదు-ఇప్పడి అదు సదోషముమ్ ఇదు నిర్దోషముమాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్ఱదు-శేషత్వోచితమాయ్ కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ ఇజ్జన్మమే, సదనుచితజన్మత్తైప్పార్క్క శ్రేష్ఠమెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, (శ్వపచోఽపి మహీపాల) ఎన్ఱు, «శ్వపచోఽపి

మూ॥౨౧౫॥ నైచ్యము జన్మసిద్ధము.
మూ॥౨౧౬॥ కావున ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠము.
మూ॥౨౧౭॥ «శ్వపచోపిమహీపాల" అనునది యిందులకు ప్రమాణము.

రెండు దోషములును లేవు అనఁగా భ్రంశసంభావన మూలముగ భయజనకమగుటయు, స్వరూపప్రాప్తమైన నైచ్యము అభ్యసింపవలసి యుండుటయును ఈ రెండు దోషములును లేవనుట.

అవతారిక:—భ్రంశసంభావన కాదా? లేనట్టిది. నైచ్యభావన లేదా? యంటి దాని తెలుపుచున్నారు.

(నైచ్యము జన్మసిద్ధము) ఇత్యాది. భాగవతానువర్తనాదులకనుకూలమగు నైచ్యము కూడ సిద్ధముగ యుండుటంజేసి మరల అభ్యసింపక్కఱలేకుండ స్వతస్సిద్ధముగా నే యుండును.

అవతారిక:—ఈ విషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. కావున అనఁగా నిట్టిదియు నా దోషయుక్తమును ఇది నిర్దోషమును నైయున్నందున నని యర్థము.

ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమనఁగా—
శేషత్వమునకనుకూలించునదై ఉత్కృష్టమైనదిగా నుండునట్టి యీ జన్మమే దానికననుకూలింపని జన్మమునకన్న శ్రేష్ఠమైనది.

అవతారిక:—ఈ యర్థమును గురించిన ప్రమాణముఁ దెలుపుచున్నారు. (శ్వపచోపి) ఇత్యాది.

శ్లో॥ శ్వపచోఽపిమహీపాల విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తి విహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥

ఎంత తక్కువ కులమున జన్మించినను భగవద్భక్తుండైనవాఁడు ద్విజునికంటెను గొప్పవాఁడు. గొప్పకులమునందు జన్మించుట మాత్రమే కాకుండ, ఉత్తమాశ్రమమును (సన్యాసమును) స్వీకరిం

మూ॥ ౨౧౮॥ నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు విలక్షణసమ్బన్ధత్తాలే.

మూ॥ ౨౧౯॥ సమ్బన్ధత్తుక్కు యోగ్యతైయుండామ్పోతు జన్మకొత్తై పోకవేణుమ్

మహీపాల విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః। విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః" ఎన్ను ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావాయిరున్దానేయాకిలుమ్, భగవద్భక్తనానవన్ ద్విజనిత్తాట్టిలధికన్: ఉత్కృష్టజన్మావానవళవన్నిక్కే ఉత్తమాశ్రమియాయిరున్దానేయాకిలుమ్ భగవద్భక్తిహీననానవన్ శ్వపచనిత్తాట్టిలధమన్ ఎన్ను వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కఱత్తు భగవత్సమ్బన్ధమే ఉత్కర్ష హేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే, భ్రంశసమ్భావనాదికళాలే తత్సమ్బన్ధవిరోధియాన జన్మత్తైత్తాట్టిల్ తదనురూపమాన జన్మమే శ్రేష్ఠమెన్ను కరుత్తు. ఇఙ్గనన్నాకిల్ కీழ் చొన్నశ్లోకత్తుక్కు ఇతు ప్రమాణమాకమాట్టాతిరే,

ఆక నికృష్టోత్కృష్ట జన్మఙ్గళిన్న తెన్ను నిశ్చయిక్కప్పట్టతుకీழ்; అతిల్ నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతెత్తాలే యెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (నికృష్ట) ఇత్యాదియాలే. అతావతు- అహఙ్కారహేతుతయా నికృష్టమాన జన్మమడియాకవన్ద నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకై ముతలానదోషమ్ మఱువలిడాతపడి మాఱుకతు, జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తైయుడైయరాయ్ ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాగన్ధరహితరాయిరుక్కుమ్ విలక్షణాధికారికళోడుణ్డాన శేషత్వరూపసమ్బన్ధత్తాలే యెన్నై.

తత్సమ్బన్ధయోగ్యతై సమ్భవిక్కుమ్పడియెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సమ్బన్ధత్తుక్కు) ఎ

మూ॥ ౨౧౮॥ నికృష్ట జన్మము వలన వచ్చిన దోషము శమించుట విలక్షణుల సంబంధమువలన.

మూ॥ ౨౧౯॥ సంబంధముకు యోగ్యత కలుగుటకు జన్మాభిమానము పోవలయును.

చినవాఁడయినను భగవద్భక్తి లేనివాఁడు ఛండాలునికంటెను తక్కువవాఁడు.

ఇవ్విధమున వర్ణాశ్రమములు యుత్కర్షహేతువగుటను త్రోసివేసి భగవత్సంబంధమునే ఉత్కర్షహేతువునుగాను తెలుపుటచే భ్రంశసంభావనాదులచే భగవత్సంబంధమునకు విరోధియగు జన్మముకంటెను అంగులకనుకూలమగు జన్మమే శ్రేష్ఠమైనదియని యభిప్రాయము. అట్లు కాకున్న, క్రింద చెప్పినవిషయమునకిది ప్రమాణము కాఁజాలదుగదా !

అవతారిక:—నికృష్టోత్కృష్టజన్మము లివియని యింతవరకు నిశ్చయింపఁబడినది. అందు నికృష్టజన్మమువలన వచ్చునట్టి దోషము నశించుట దేనిమూలముగా నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(నికృష్ట) ఇత్యాది. అహంకారమునకు హేతువగుటచే నికృష్టమైనదగుజన్మము మూలకములగు నైచ్యమును అభ్యసింపవలసియుండుట మొదలగు దోషములు మరలరాకుండ వర్తించుటయనునది జన్మసిద్ధమైన నైచ్యముగలవారై ఉపాయాంతర సంబంధము ఇంచుకైనను లేనివారలుగా నుండునట్టి విలక్షణాధికారులతోఁగల శేషత్వరూపమగు సంబంధమువలననని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—వారితో సంబంధమును గలుగఁజేయునట్టి యోగ్యత కలుగుటయెట్లంటివేని, తెలుపుచున్నాను.

(సంబంధమునకు) ఇత్యాది. అట్టి విలక్షణులతో సంబంధమునకర్హత యాతనికి గలుగునప్పుడు తనయొక్క జన్మమునుగుఱించిన యాభిజాత్యమును వదలుకొనవలయును.

సూ॥ ౨-౨౦॥ జన్మత్తుక్కుక్కోత్తైయుమ్, అతుక్కు ప్పరిహారముమ్ ‘‘పణ్ణుతిలావాయ్‌మొళికళ్’’ ఎన్గిఱపాట్టిలే యరుళిచ్చెయ్‌తార్.

స్తుడగ్గి. అతావతు-అన్న విలక్షణగోష్ఠి సమ్బన్ధత్తుక్కు గ్గాత్తై ఇదనుక్కు జ్ఞానమ్మైయతు, తన్నుడైయ జన్మగతమాన కొత్తై కళైయు వేణుమెన్ఱపడి.

జన్మత్తుక్కుక్కోత్తైయేతు, తత్పరిహారమేతు ఎన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జన్మత్తుక్కుక్కోత్తైయుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు తత్త్వవిదగ్రేసరరాయ్ తదీయశేషత్వ సీమాభూమియాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ్వార్ ‘‘పణ్ణుతిలావాయ్‌మొళికళ్’’ ఇత్యాదియాలే, బ్రహ్మతొడఙ్గి త్తఙ్గళళవుమ్వర నెడుకప్పోరుకిఱ వంశప్రవాహత్తిల్ ఒరుదోషమిన్ఱిక్కేయిరుక్కుమవర్కళాయ్ పలరాయిరుక్కిఱ చతుర్వేదికాళ్! ఇనిల్ కీழ్‌ప్పట్టతిల్లై ఎన్నుమ్ నిహీనకులత్తిలే పిఱన్దార్కళేయాకిలుమ్, ఎన్నోడుణ్డాన అసాధారణసమ్బన్ధత్తై యఱిన్దు అనఙ్ఞానానురూపమాన స్వాచారత్తైయుడైయరాకిల్, నీఙ్గళ్ ఇవర్కళ్ కాలిలేవిழున్దు ఆరాధయుఙ్గోళ్, అవర్కళ్ భగవజ్ఞానత్తై యుఙ్గళుక్కు ప్రసాదిక్కిల్ కేట్టు కృతార్థరాకుఙ్గోళ్, ఎనక్కుమేల్ పూజ్యరల్లామైయాలే ఎన్మాత్రమాకిలు మవర్కళై యారాధిత్తు నల్వழిపోకుఙ్గోళెన్ఱు, ఇన్దపరమరహస్యత్తై ‘‘భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే। తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యమ్

మూ॥ ౨-౨౦॥ జన్మనుగుఱించిన యభిమానమును దాని పరిహారమును ‘‘పణ్ణుతిలావాయ్‌మొళికళ్’’ అనుపాశురమున సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—జన్మదోషమనఁగా నేది? దాని పరిహారమనఁగా నేది? యంటివని తెలుపుచున్నారు. (జన్మమునకు) ఇత్యాది.

ఇంచుకైనను అజ్ఞానములేని జ్ఞానానందమును లభించియున్నట్టివారును, తత్త్వవేత్తలలో నగ్రగణ్యులును, భాగవతశేషత్వమునకు ఎల్లయయినవారును నగు శ్రీతొండరడిప్పొడియాళ్వారులు, ‘‘పణ్ణుతిలావాయ్‌మొళికళ్’’ (తిరుమా ౭౨) అను పాశురమున,

‘‘బ్రహ్మము మొదలుకొని తనువరకును పరంపరగావచ్చిన వంశప్రవాహమున, ఒక్కదోషమున్నలేనివారై అనేకులుగానుండునట్టి చతుర్వేదపారగులను బ్రాహ్మణోత్తములారా!

ఇంతకులక్కువైనది లేదనునట్లు హీనమైనకులమున జనించినవారలైనను, నాతోఁగల యీ యసాధారణమగు సంబంధమును తెలిసికొని యిట్టి జ్ఞానమునకుఁదగినట్టి యనుష్ఠానముగలవారైయున్నట్లైన, మీరు వారికాళ్ళు పట్టుకొని వారిని పూజించండి.

వారు మీవద్ద యేదైన తెలుసుకొనవలయునని యపేక్షించునట్లయిన, ఆదరించి తెలుపుడు

వారు భగవద్విషయమగు జ్ఞానమును మీకు యనుగ్రహించినట్లయిన, తెలుసుకొని కృతార్థులు కావలశినది. నాకంటెను పూజ్యులు లేనందున, నన్ను ఆదరించినంతమాత్రమైనను వారి నాదరించి మంచిమార్గమున పోవలసినది.

శ్లో॥ భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే।
తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్॥

ఈ యెనిమిదివిధములుగల భక్తి ఛండాలునియందున్నను, వానికియ్యవచ్చును. వానినుండి

మూ॥ ౨౨౧॥ వేతకప్పొన్నోబ్లే ఇవర్కళోట్టైసమ్బంధమ్

మూ॥ ౨౨౨॥ ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియు మాధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్క వేణుమ్

సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్" ఎన్ఱు పరమాప్తరాన దేవరరుళిచ్చెయ్తపన్నా ఇతిలారు సంశయము ణ్డో? ఇప్పడి ఉపదేశమాత్రమాయ్ పోకాతే కోయిలిలే వన్దరుళి లోకసారఙ్గమహామునికళైయిలే తిరుప్పాణాళ్వారైత్తు ఇవ్వర్థత్తై వ్యాపరిప్పిత్తు కాట్టిగ్గిళిగోవెన్న, ఇప్పాట్టిలే, అభిజనాద్యభిమానమ్ జన్మక్కొత్తై, అద్దగుఞభిమానమిల్లాత విలక్షణరాన తదీయరళవిల్ పణ్ణుమనువర్తన విశేషమ్ అతుక్కుప్పరిహారమెన్ఱు సువ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్తారన్నై.

ఏవమ్భూతమాన జన్మక్కొత్తైక్కళిన్దు విలక్షణరోడేసమ్బన్ధముణ్డాకవే ఇవనుమ్ విలక్షణనాయ్ విడుమోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేతకప్పొన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. వేధకమ్ ఎన్ఱివిత్తై వేతకమెన్ఱు ద్రావిడోక్తియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేతకప్పొన్నావతు)- అనేకసిద్ధౌషధఙ్గళై యిట్టు పలకాలురుక్కి గుళిగై యాక్కప్పణ్ణి రసవాదికళ్ కైయిలిరుక్కుమ్ స్పర్శవేదియానపొన్, అతు స్పర్శమాత్రత్తాలే ఇరుమ్బైప్పొన్నాక్కుమాపోలే యాయిఱ్ఱు, జన్మసిద్ధమాన నైచ్యాదికళై యుడైయ విలక్షణరాన ఇవర్కళోట్టై సమ్బన్ధమ్, నిక్ృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషత్తైప్పోక్కి ఇవనైయుమ్ విలక్షణనాక్కి విడుమ్బడి.

ఇప్పడి స్వసమ్బన్ధత్తాలే చేతనైయిల్ దోషత్తైక్కళిత్తు స్వసామ్యాపత్తియైత్తరుమ్ విలక్షణ

మూ॥ ౨౨౧॥ వేధక బంగారము వంటిది వీరితోసంబంధము.

మూ॥ ౨౨౨॥ వీరివిషయమున సామ్యబుద్ధియును ఆధిక్యబుద్ధియును ఉండవలెను.

గ్రహింపవచ్చును నేను ఎట్లో అట్లే అతఁడును పూజ్యుండు) అన్నట్లు ఈపరమరహస్యమును దేవరవారు సాయించిన పిమ్మట యింక సంశయముండునా? ఇట్లు ఉపదేశించుట మాత్రమే కాకుండ వెంటనే శ్రీరంగమునకు వేంచేసి లోకసారంగమహామునుల శిరస్సున శ్రీ తిరుప్పాణి యాళ్వారులనుంచి యీయర్థమును వ్యాపింపఁజేసియుండ లేదా?

ఈ పాశురమున "అభిజనాద్యభిమానమే జన్మాధికమనియు, అట్టి దురభిమానము లేనట్టి విలక్షణులయిన భాగవతులయెడలఁ జేయునట్టి యనువర్తనము దానిని నివర్తింపఁజేయును" అనియును విదశముగా సాయించియున్నారు.

అవతారిక — అట్టి యాభిజాత్యమును విడిచిపెట్టి విలక్షణులతోటి సంబంధముగలిగినతోడనే యీతండును విలక్షణుండగునా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వేధకబంగారము) ఇత్యాది. "వేధకమ్" అను దానిని "వేతకమ్" అని ద్రావిడప్రకారము (ద్రావిడమున "ధ" లేనందున) సాయించినారు,

వేధకబంగారమనఁగా — అనేకసిద్ధౌషధములతోటి అనేకపర్యాయములుపుటము వేసి వుండగాను చేయఁబడి రసవాదులయొద్దనుండు స్పర్శవేధియగు బంగారము. అది స్పర్శమాత్రమున ఇనుమును బంగారముగాను చేయునట్లు జన్మసిద్ధములగు నైచ్యాదులుగల విలక్షణులగునట్టి వీరితో సంబంధము నిక్ృష్టజన్మమువలన వచ్చిన దోషమును పోగొట్టి యీతనినిన్ని విలక్షణునిగాఁ జేయును.

అవతారిక:— ఇట్లు తమ సంబంధమువలన నీచేతనుని దోషమును బోగొట్టి తమతో సమా

సూ॥ ౨౨౩॥ ఆతావతు—ఆచార్యతుల్యరెన్నుమ్ సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికరెన్నుమ్ నినై క్కై.

రానవర్కళై ఎన్ఱనే ప్రతిపత్తిపణ్ణి యిరుక్కవేణుమెన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ నడక్కవేణుమ్) ఎన్ఱు

ఇత్తై వివరిక్కిఱార్ (ఆతావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఆచార్యతుల్యరెన్ఱు నినైక్కైయావతు)-‘‘గురురేవపరం బ్రహ్మ’’ ఇత్యాదిప్పడియే తనక్కు సర్వప్రకారోద్దేశ్యనాన ఆచార్యనోడు ఇవర్కళై సమరాక ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై. (సంసారికళిలధికరాక నినైక్కై యావతు)-జాత్యాదికళైయిట్టు సంసారికళోడు సమబుద్ధిపణ్ణాతే జ్ఞానాదికళాలే వన్ద వ్యావృత్తియాలే తదధికర్ ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై. (తన్నిలధికరెన్ఱు నినైక్కైయావతు)-సంసారికళిల్ వ్యావృత్తి తనక్కుముణ్డాకైయాలే అత్తైయిట్టు తన్నోడొక్క నినైత్తిరుక్కై యన్ఱిక్కే, తనక్కు శేషికళాన ఆకారత్తాలే తన్నిలధికరెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై, (ఈశ్వరనిలధికరెన్ఱు నినైక్కైయావతు)-శేషిత్వత్తైయిట్టు ‘‘నమక్కు అవనుమ్ ఇవర్కళుమొక్కుమ్’’ ఎన్నిరుంతే, కర్మానుగుణమాక లీలైయిలుమ్ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనాయ్, స్వచరణకమలసమాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డుమ్పడియాయ్, ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలే సన్నిహితనా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ అర్చావతార సమాధియాలే వాయ్‌తిఱన్దు వార్త్తై సొల్లక్కడవనన్ఱిక్కే యిరుక్కుమవనై పోలన్ఱిక్కే, స్వరూపానుగుణమాకవే వినియోగమ్కొళ్ళుమవర్కళాయ్, స్వాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారనిరపేక్షరాయ్, వాయ్‌తిఱన్దు త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై యుపదేశిత్తు నోక్కిక్కొణ్డు పోరుమవర్ కళాకైయాలే అదధికరెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

సూ॥ ౨౨౪॥ అనఁగా—ఆచార్య తుల్యులనియు, సంసారులకంటెను సర్వేశ్వరునికంటెనున్ను గొప్పవారనియును తలంపవలయును.

నులనుగాఁ జేయుట్టి విలక్షణులగువారిని ఎట్టివారినిగాఁ దలంపవలయునంటే వని, శిరవిషయమున సామ్యబుద్ధియును ఆధిక్యబుద్ధియు నుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక —దీనిని వివరించుచున్నారు.

ఆచార్య సమానులని తలంచుటయనఁగా ‘‘గురురేవ పరంబ్రహ్మ’’ యన్నట్లు తనకు అన్ని విధములను ఉద్దేశ్యుండగు నాచార్యునితో సమానులనుగాను శిరిని తలంపవలయును.

సంసారులకంటెను గొప్పవారినిగాఁ దలంచుటయనఁగా—జన్మాదులను నిరూపించి సంసారులతో సమానులని తలంపక, జ్ఞానాదులనుబట్టి వారికంటెను గొప్పవారని తలంచునది.

తనకంటెను గొప్పవారని తలంచుటయనగా—సంసారులనుబట్టి వైలక్షణ్యము తనకున్ను ఉండుటంజేసి తనతో సమానులని తలంపక, తనకు శేషియాయిన వారనెడి యాకారముతో తనకంటెను అధికులని తలంపవలయుననుట.

ఈశ్వరునికంటెనున్న అధికులనుగాఁ దలంచుటయనగా—శేషిత్వమునుబట్టి మనకు వీరున్ను సర్వేశ్వరుఁడున్ను ఒక్కటియేయని తలంపక, కర్మానుగుణముగ క్రీడయందు వినియోగపఱచుకొనువాఁడై, తన శ్రీపాదముల నాశ్రయించుసమయమున పురుషకారము కావలసియుండి, దివ్యదేశములయందు సమీపముగానే వేంచేసియున్నను అర్చావతారసమాధిచే నోరు తెఱచి యొక వార్తనైనను చెప్పజాలకయుండు సర్వేశ్వరునివలె కాకుండ, స్వరూపానుగుణముగానే వినియోగపఱచుకొనువారును, తమను ఆశ్రయించువిషయమున పురుషకారము నపేక్షింపనివారును, నోరు తెరచి త్యాజ్యోపాదేయములను ఉపదేశించి రక్షించువారగుటంజేసి వానికంటెను అధికులని తలంచునది యనుట.

మూ॥౨౨౪॥ ఆచార్యసామ్యత్తుక్కడి ఆచార్యవచనమ్.
మూ॥౨౨౫॥ ఇప్పడినినైయాతొళిక్కైయు మపచారమ్.
మూ॥౨౨౬॥ ఇవ్వర్థమ్ ఇతిహాస పురాణజ్గళిలుమ్,

ఆచార్యనోడొరు విషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్య బుద్ధిక్కడి యేతెన్న హాకాజ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్య) ఇత్యాదియాలే. అతావతు ఆచార్యసామ్యప్రతిపత్తిక్కు మూలమ్, "వైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్ నమ్మైక్కణ్డాప్పోలేకాణుమ్" ఎన్ఱు ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యనరుళిచ్చెయ్త వచనమెన్ఱు.

ఇప్పడి నినైయాతపోతు వరుమనర్థమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు, జన్మాదికళైయిట్టు నికర్షబుద్ధిపణ్ణుకై అపచారమానాప్పోలే, ఇప్పడిగౌరవిత్తు నినైయాతొళిక్కైయు మపచారమాయ్ త్తలైక్కట్టు మెన్ఱపడి.

ఇప్పడి ఇన్ద భాగవత వైభవమ్ ఆప్తవచనఙ్గళిల్ విశదమాకక్కాణలా మిడఙ్గళేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్' (ఇవ్వర్థమితిహాస పురాణఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు, కీళ్ విస్తరేణోక్తమాన భాగవత వైభవత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు, "మద్భక్తం శూద్రసామాన్యా దవమన్యన్తియే నరాః। నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటీర్నరాధమాః। ఛండాల మపిమద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధి

మూ॥౨౨౪॥ ఆచార్యసమానులగాఁదలంచుటకు మూలము ఆచార్యుని వచనము.
మూ॥౨౨౫॥ ఇట్లు తలంపకపోవుటయును అపచారము.
మూ॥౨౨౬॥ ఈ యర్థమును ఇతిహాస పురాణములలోను,

అవతారిక:— ఆచార్యుని తానొక్క విషయమునకును సమానముగాఁ దలంచుట యయుక్తమై యుండఁగా, ఆచార్య తుల్యులనుగాను తలంచుటకు కారణమేద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు,

ఆచార్యతుల్యులనుగాను తలంపవలయు ననుటకుఁ గారణము "శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన, నన్ను చూచినట్లు తలంచునది" అని యుపదేశసమయమున నాచార్యులు సాయించిన శ్రీసూక్తియనుట

అవతారిక:—ఇట్లు తలంపకపోయినట్లయిన ఏద్దియైన అనర్థము గలుగునా ? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

జన్మాదులనుబట్టి తక్కువవారని తలంచుట యపచారమయినట్లు, ఈపైని గానఁబఱచిన ప్రకారము గౌరవముతో తలంపకుండుటయును అపచారమగును.

అవతారిక:— ఇటి భాగవతవైభవమును ఆప్తులయినవారెచటనైన విశదముగాఁ దెలిపియున్నారా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈ యర్థమును) ఇత్యాది. ఈయర్థమనఁగానింతకుముందు చెప్పఁబడిన భాగవతవైభవమనుట మహాభారతమున,

శ్లో॥ మద్భక్తంశూద్రసామాన్యా దవమన్యన్తియే నరాః
నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటీర్నరాధమాః।
ఛణ్డాలమపి మద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధిమాన్।
అవమానాత్పతత్యేవ రౌరవే నరకేచ సః॥

మాన్ । అవమానాత్ప తత్యేవ రౌరవే నరకే చ సః ” ఇత్యాదియాలుమ్, “న శూద్రా భగవద్భక్తాః విప్రా భాగవతాః స్మృతాః। సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యే హ్యభక్తా జనార్దనే” ఇత్యాదియాలుమ్, “మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాం చానుమోదనమ్। స్వయమభ్యర్చనం చైవ మదర్థే దంభవర్జనమ్। మత్కథాశ్రవణే భక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా॥ మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి। భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే। స విప్రేన్ద్రో మునిః శ్రీమాన్ స యతిస్స చ పణ్డితః। న మే పూజ్యశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః। స మే పూజ్యస్సదా చాసౌ మద్భక్తశ్శ్వపచోఽపి యః। తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్” ఇత్యాదియాలుమ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్. ఇతిహాసోత్తమత్తిలే “శూద్రం వా భగవద్భక్తమ్ నిషాదం శ్వపచం తథా। వీక్ష

తా॥ నా భక్తుని శూద్రుఁడనిగాను తలంచువారు కోట్లకొలది సంవత్సరములు నరకములో నుందురు. బుద్ధిమంతుఁడనువాఁడు చండాలుండైనను నాభక్తుని యవమానపఱచకూడదు. అట్లు అవమానపఱచుటచే రౌరవాదినరకములపాలగును” ఇత్యాది తావులను,

శ్లో॥ న శూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతాః స్మృతాః।
సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యే హ్యభక్తా జనార్దనే॥

తా॥ భగవద్భక్తులయినవారు శూద్రులుగా నెన్నఁబడరు. వారు బ్రాహ్మణులును భాగవతులును, అన్ని వర్ణములలోను భగవద్భక్తి లేనివారు శూద్రులనిపించుకొనుచున్నారు” ఇత్యాది తావులను,

శ్లో॥ మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాం చానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనం చైవ మదర్థే దంభవర్జనమ్।
మత్కథాశ్రవణే భక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి।
భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే।
స విప్రేన్ద్రో మునిః శ్రీమాన్ స యతిస్స చ పణ్డితః।
న మే పూజ్యశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః।
స మే పూజ్యస్సదా చాసౌ మద్భక్తశ్శ్వపచోఽపి యః।
తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్॥

తా॥ నాభక్తులయెడల వాత్సల్యమును, నన్ను పూజించువిషయమున నంగీకారమును, స్వయముగ పూజించుటయును, నా విషయమున డంబము లేకుండుటయును, నా చరిత్రమును వినుటయందు భక్తియును అట్టిసమయమున నేత్రాంగవికారములను బొందుటయును, ఎల్లప్పుడు నన్ను స్మరించుటయు, నన్ను విడిచి జీవింపనేరకపోవుటయు నిట్లు యెనిమిది విధములగు భక్తి చండాలునికున్నప్పటికిన్ని వాఁడే బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుండు. వాఁడే ముని, వాఁడే శ్రీమంతుఁడు, వాఁడే యతి, వాఁడే పండితుండు. నాల్గువేదములఁ జదివినవాఁడైనను భక్తిలేనివాఁడు పూజ్యుండు కాఁడు నాయెడల భక్తిగలవాఁడు చండాలుండైనను పూజ్యుండు. వానికియ్యవచ్చును. వానినుండి గ్రహింపవచ్చును. నేనెట్లో, అట్లే వాఁడును పూజ్యుండు” ఇత్యాది వాక్యములచేతను అనేకతావుల భాగవతవైభవము ప్రతిపాదింపఁబడినది.

తేజాతిసామాన్యాత్సయాతినరకంనరః” ఇత్యాదియాలే భాగవతప్రభావమ్ ప్రకీర్తితమ్. ఇన్నము మితిహాసత్తిలే పలవిడఙ్గళిలుమ్ భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణవిడఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్ వతు. శ్రీ వరాహపురాణత్తిలే “మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాఙ్కుర్వన్తియేనరాః। పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే” ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ శ్రీభాగవతత్తిలే ప్రోక్తమ్. “శ్వపచోఽపిమహీపాలవిష్ణుభక్తో ద్విజాధికః। విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” “విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ పాదారవిన్ద విముఖాచ్ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్। మన్యే తదర్పిత మనోవచనేహితార్థప్రాణః పునాతి సకలం నతుభూరిమానః” ఇత్యాదికళాలే భాగవతవైభవమ్ పలవిడఙ్గళిలుమభిహితమ్. లైఙ్గత్తిలుమ్, “వైష్ణవానాంవిశేషోఽస్తివిష్ణోరాయతనంమహాత్। జఙ్గమ శ్రీవిమానాని హృదయానిమనీషిణామ్। యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవం వీతకల్మషమ్। యస్మిన్

శ్రీరామాయణమున, శ్లో॥ శూద్రంవాభగవద్భక్తం నిషాదంశ్వపచంతథా।
వీక్షతేజాతిసామాన్యాత్సయాతినరకంనరః॥

తా॥ భగవద్భక్తుఁడైనవాఁడు శూద్రుండుగాని, కిరాతుఁడుగాని, ఛండాలుండుగాని వానిని జాతినిబట్టి తలంచువాఁడు నరకమును బొందుచున్నాడు. ఇత్యాది శ్లోకములచే భాగవతప్రభావము తెలుపఁబడినది,

శ్రీవరాహపురాణమున, శ్లో॥ మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాఙ్కుర్వన్తియేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే॥

శ్లో॥ ఓభూదేవి నాభక్తులు ఛండాలురైనను వారిని నిందించువారిని కోట్లకొలది సంవత్సరములకైనను క్షమింపను. ఇత్యాది శ్లోకములచే భాగవతవైభవము తెలుపఁబడినది.

శ్రీ భాగవతమున, శ్లో॥ శ్వపచోఽపి మహీపాల విష్ణుభక్తోద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చశ్వపచాధమః॥
విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిందనాభ
పా రవిందవిముఖాత్ శ్వపచంవరిష్ఠమ్।
మన్యే తదర్పిత మనోవచనేహితార్థ
ప్రాణఃపునాతి సకలంనతుభూరిమానః॥

ఓరాజా! ఛండాలుఁడైనను విష్ణుభక్తిగలవాఁడు బ్రాహ్మణునికంటెను గొప్పవాఁడు విష్ణుభక్తిలేని యతియైనను ఛండాలునికంటెను తక్కువైనవాఁడు. షడ్గుణంబులు గలవాఁడైనను విష్ణుభక్తిలేనిబ్రాహ్మణునికంటెను చండాలుని శ్రేష్ఠునిగాను తలంచుచున్నాను. భగవద్విషయమున మనస్సును,వాక్కును,పురుషార్థమును, ప్రాణములనున్ను అర్పించిన అభిమానరహితుండు సర్వమును పవిత్రము చేయుచున్నాఁడు. ఇత్యాది శ్లోకములచే అనేకతావుల భాగవతవైభవము చెప్పఁబడినది.

లింగపురాణమున, శ్లో॥ వైష్ణవానాంవిశేషోఽస్తి విష్ణోరాయతనంమహాత్
జంగమశ్రీవిమానాని హృదయానిమనీషిణామ్।
యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవమ్ వీతకల్మషమ్
యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేద్దండవద్భువి.॥

విష్ణుభక్తులవిషయమున విశేషము కలదు. విష్ణుభక్తుల హృదయములు సర్వేశ్వరునికి చలించునట్టి విమానములును, నివాసస్థానములును. మంచియాచారముగలవాఁడును, కల్మషములేనివాఁడు

మూ॥ పయిలుమ్ శుడరొళి

కస్మిన్ కులేజాతం ప్రణమేద్దణ్డవద్భువి" ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్. ఇప్పడి భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పలపురాణఙ్గళిలుమ్ ముణ్డాకైయాలే తత్తత్ స్థలఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్ వతు. ఇతిహాసాదికళిలుమ్ ఉత్తవచనఙ్గళిలే, భాగవతర్ కళై జన్మనిరూపణం పణ్ణవొణ్ణాదెన్ఱుమ్, అవర్ కళ్ అపకృష్టజాతీయరల్లర్ ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యజ్ఞానప్రదాతృతయా గురుక్కళుమాయ్ పరమశేషియాన ఈశ్వరనోడొత్త పూజ్యరుమావర్ కళెన్నుమిడముమ్ అవర్ కళ్ తిఱత్తిలపచారమ్ కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్ ఈశ్వరన్ పొఱానెన్నుమిడముమ్, కరణత్రయవ్యాపారత్తోడు అర్థత్తోడు ప్రాణాదికళోడు వాశియఱ భగవద్విషయత్తిలే సమ్బంధిత్తు నిరభిమానరాయిరుక్కుమవర్ కళ్ స్పర్శపావనరెన్నుమిడముమ్, అవర్ కళుడైయ హృదయమీశ్వరనుక్కు జఙ్గమవిమానమెన్నుమిడముమ్, అవర్ కళైక్కణ్డాల్ దణ్డవత్ప్రణామమ్ శెయ్వానెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే. ఇప్పడి ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్; నమ్మాళ్వార్ "పాఱ్కడల్ శేర్ న్ద పరమనై పయిలుమ్ తిరువుడైయార్-పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమరే" ఎన్ఱు తుడఙ్గి భగవద్గుణచేష్టితాదికళిలే ప్రవణరాన భాగవతర్ కళే నముక్కు శేషికళెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాది

మూ॥ "పయిలుమ్ శుడరొళి" అనియు,

నగు వైష్ణవునిచూచినట్లయిన, ఏకులమునఁ బుట్టినవాఁడయినను వానికి సాష్టాంగముగ దండము సమర్పించునది. ఇత్యాది వాక్యములచే భాగవతవైభవము ప్రతిపాదింపఁబడినది. ఇట్లు భాగవతవైభవము అనేక పురాణములయందు ప్రతిపాదింపఁబడుటంజేసి ఆయా స్థలములయందు జూచుకొనునది.

ఇతిహాసాదులలోనుండి యుదహరించిన వాక్యములలో, భాగవతుల జన్మనిరూపణముఁజేసినట్లయిన సంప్రాప్తించునట్టి యనర్థమున్న, భాగవతులయినట్లయిన, వారు తక్కువజాతివారుకారు. ఎక్కువజాతివారితో సమానముగ జ్ఞానమునిచ్చువారలగుటచే గురువులయి, పరమశేషియగు ఈశ్వరునితో సమానులనియును, వారివిషయమున నొనర్చిన యపచారమును కాలతత్త్వమున్నంతవరకును సర్వేశ్వరుండు సహింపడు అనియు, కరణత్రయవ్యాపారమును ద్రవ్యమును ప్రాణాదులను అన్నింటిని భగవద్విషయమున వినియోగపరచి అభిమానరహితుఁడయినవాఁడు తన స్పర్శముచే నన్నింటిని పవిత్రము చేయువాడనియును, వారియొక్క హృదయము సర్వేశ్వరునికి సంచారయోగ్యమైన విమానమనియు, వారినిజూచినట్లయిన, సాష్టాంగ దండప్రణామంబులాచరింప వలయుననియును చెప్పఁబడినది గదా,

శ్రీ నమ్మాళ్వారులును,

"పాఱ్కడల్ శేర్ న్ద పరమనై పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమర్" (తి. వా. ౩-౭-౧) (క్షీరాబ్ధినిచేరియున్న స్వామియైన శ్రియఃపతిని అనుభవించుట యనెడి సంపత్తుగలవారు నిరంతరముగా వచ్చెడి జన్మములయొక్క మధ్యకాలములన్నింటిలోను మమ్ములను పాలించెడి ఉత్కృష్టులు సుమండి) అని యారంభించి, భగవద్గుణచేష్టితాదులవిషయమునఁ బ్రీతిగల భాగవతులే తమకు శేషియయినవారని ప్రతిపాదించు సందర్భమున,

మూ॥ నెడుమార్కడిమైయిలుమ్, కణ్ శోరవెజ్గురుతియిలుమ్

త్తరుకుకిఅవిడత్తిల్, "యావరేలుమవర్కణ్డీర్" "కుమ్బినరకర్కళేత్తువరేలుమవర్ కణ్డీర్" "ఎత్తనైనలన్దానిలాతశణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్"ఎన్ఱుజన్మాదికళాలెత్తనైయేనుమ్తణ్ణియరేయాకిలుమ్ శేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానమిల్లాతవర్నమక్కుమికవుముద్దేశ్యరెన్ఱరుళిచ్చెయ్తపయిలుమ్శుడరొళియిలుమ్; "కొడుమావినైయేనవనడియారడియే కూడుమితువల్లాల్-వియన్మూవులకు పెఱినుమ్-విడుమారెన్బతన్నన్దో"ఎన్ఱుతుడఙ్గి భాగవతర్కళే తమక్కు పరమప్రాప్యరెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కుమవళవిల్, జన్మవృత్తాదివిభాగమన్ఱిక్కే, "శయమేయడిమైతలైనిన్ఱార్""మణిమలైపోల్ కిడన్దాన్తమర్కళ్" "కోతిలడియార్" "నీక్కమిల్లాఅడియార్"ఎన్ఱు భగవత్సౌన్దర్యాదికళిలే తోర్న్దిరుక్కుమాకారమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక వరుళిచ్చెయ్త నెడుమార్కడిమైయిలుమ్; తిరుమఙ్గైయాళ్వార్, "తన్ శేరై యెమ్బెరుమాన్ తాళ్ తొళువార్ కాణ్మిన్ ఎన్ తలైమేలార్"ఎన్ఱుతుడఙ్గి,అర్చావతారప్రవణరాన శ్రీవైష్ణవర్కళేయెనక్కు శిరసావాహ్యర్, సదాధ్యేయర్,

మూ॥ "నెడుమార్కడిమై"అను తిరువాయ్మొళియందును," "కణ్ శోర వెజ్గురుతి'

'"యావరేలుమవర్కణ్డీర్" (అట్టివారు జాతిగుణాదులలో నెంత తక్కువవారయినను) అనియు' "కుమ్బినరకర్కళేత్తువరేలుమవర్కణ్డీర్) (తి.వా. ౩-౭-౫) (కుంభీపాకనరకముననుండు వారు స్తుతించినను రక్షించువారు వారే సుమండి) అనియు "ఎత్తనైనలన్దానిలాత శండాళశండాళర్కళాకిలుమ్" (౩-౭-౯) (ఎంతమాత్రము జ్ఞానములేని చండాలురకంటె నధములయినను) అనుతావుల జన్మాదులనుబట్టి ఎంత తక్కువవారయినను శేషత్వవిరోధియగు జన్మాద్యభిమానములేనివారు సుమీ మాకు మిక్కుడుకోవలసినవారు"అనిపాడియుండినట్టి "పయిలుమ్ శుడరొళి" అను తిరువాయ్మొళియందును,

"కొడుమావినయేనవనడియారడియే కూడుమితువల్లాల్ వియన్మూవులకుపెఱినుమ్ విడుమారెన్బతన్నన్దో" (తి, వా. ౫-౧౦-౧) (సర్వేశ్వరునియొక్కదాసుల శ్రీపాదములనే పొందవలసినది తప్ప, విశాలములైన మూడులోకములను లభించినను తీవ్రమై గొప్పపాపముగలనేను భాగవతుల శ్రీపాదములనువిడుచుట ఎట్టిది? అయ్యో) అనియారంభించి భాగవతులేతమకు పరమప్రాప్యులనువిషయమును ప్రతిపాదించు సందర్భమున, జన్మవృత్తాముల భేదములేకుండ "శయమేయడిమైతలైనిన్ఱార్" (తి.వా.౫-౧౦-౨) (స్వయంప్రయోజనమైన దాస్యముయొక్క పైభాగమునందుండువారు) అనియు "అవనడియార్" (తి. వా. ౫.౧౦-౧) (వానిదాసులు) అనియు, "మణిమలైపోల్ కిడన్దాన్తమర్కళ్"(తి. వా. ౫-౧౦-౫)(రత్నముల పర్వతమువలె పవ్వళించియున్న సర్వేశ్వరుని దాసులు) అనియు, "కోతిలడియార్" (తి. వా. ౫-౧౦-౯) (దోషములేనిదాసులు)అనియు "నీక్కమిల్లావడియార్"(తి. వా. ౫-౧౦-౧౦) (విశ్లేషింపనిదాసులు)అనియు నిట్లు భగవత్సౌందర్యాదుల విషయమునప్రీతిమగ్నమైనట్టి యాకారమే వారికి నిరూపకముగాను పాడియున్నట్టి "నెడుమార్కడిమై" అను తిరువాయ్మొళియందును,

తిరుమంగైయాళ్వారులు,"తన్ శేరై యెమ్బెరుమాన్ తాళ్ తొళువార్ కాణ్మిన్ ఎన్ తలైమేలార్" (తి. మొ, ౭-౮-౨) (చల్లనిదియు, సారభూతమైనదియగు తిరుపతికి నిర్వాహకుండయిన

మూ॥ వణ్ణాతవాళ వుణరిలుమ్, తేట్టరుమ్తిఱత్తేనిలుమ్

సూరికళిలుమ్ కైఙ్కర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్ అవర్కళై యెరుత్తుణ కాలముమ్ పిరియత్తుమవల్లేన్ అవర్కళుక్కు ఎన్ హృదయమ్ తేనూఱి యెప్పోతుమినితాకానిన్ఱతు, అవర్కళై కణ్డమాత్రత్తిలే కణ్డిలోమే యెన్నుమ్పడియాన మనోదృష్టికళ్ కళిక్కుమపడి, అవర్కళ్ కళిప్పిలే యాకానిన్ఱతు ఎన్నప్పాచనతు, అవర్కళై నెంజాలే నినైక్కవే మృత్యువుక్కుమ్ పాపత్తుక్కుమ్ అఞ్జవేణ్డా, ఎన్నుమ్పడియాయ హృదయమ్ అవర్కళ్ విషయత్తిలే ఇఴిగిఱపడి కణ్డికోళే, ఎన్నిప్పడి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱ విడత్తిల్ జన్మాది ప్రసఙ్గమఱ వరుళిచ్చెయ్‌ద కణ్‌ణోర వెన్గురుతియిలుమ్, ‟కడల్‌మల్లైత్తలశయనమార్ణ్ణున్ నెఞ్జుడైయాగవరెమ్మైయాళ్ వారే” ఎన్ఱు ఏతేనుమ్ జన్మవృత్తాదికళైయుడైయరాకవుమామ్, తిరుక్కడల్‌మల్లైతలశయనత్తై యునసన్నిక్కుమవర్కళ్ నిన్ఱనిలైకళిలే ప్రమాణమ్ కాట్టాతే నమ్మై కాక్కిరామ్ కొళ్ళవేయార్ కణ్డుకొణ్డ ‟ఞానత్తినాల్ యురువైనైనైవార్ నాయకర్” ‟అవరెఙ్గళ్ కులతెయ్వమే” ఎన్ఱు ఉకన్దరుళిన నిలత్తిలే ప్రమాణమాయిరుక్కుమవర్కళే నమక్కు శేషిక్కిరుళిచ్చెయ్‌త వణ్ణాతవాళ వుణరిలుమ్, శ్రీకులశేఖర ప్పెరుమాళ్, ‟మెయ్యడియార్కళ్ తవిర్ప్పటన్ కణ్డిడక్కూడుమేలతు కాణమ్ కణ్ణపయనావతు” ఎన్ఱు తొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్ పేశుమ్ కణ్ణైర్ కణ్డుగరమ్ పెట్టియన్నావతు” ఇత్యాది

మూ॥ ‟వణ్ణాతవాళ వుణరిలుమ్” అను పాశురమునను, ‟తేట్టరుమ్తిఱత్తేనిలుమ్” అను పాశుర

సర్వేశ్వరునియొక్క శ్రీపాదములను దండముసమర్పించువారు నాశిరముపైనుండువారు” అనియారంభించి అర్చావతారమున శ్రీతిరుగలశ్రీవైష్ణవులు నాశిరస్సుచే వహింపదగినవారనియు, ఎప్పుడు నాచేధ్యానింపవలసినవారనియు, నిత్యసూరులకంటెనున్న ఎక్కువ కైంకర్య సమృద్ధి గలవారనియు, వారిని యొకకాలమైననువిడనాడి నిలువజాలననియు, వారికి నాహృదయము ఎప్పుడును తేనెలూరుచు మధురముగానున్నదనియు, వారు వేంచేసినమాత్రమున నామనోదృష్టులుసంతోషపడుటను చూడండీ అనియు, నాయొక్క ప్రీతి వారియెడల ప్రసరించుచున్నదనియు. వారిని మనస్సా తలంచినమాత్రమున మృత్యువునకును పాపమునకును బయపడనక్కరలేనదనియు, నాయొక్క హృదయము వారివిషయమున ప్రవేశించుటన చూడుడనియు, ఇట్లు ప్రసాదించిన తావులయందు జన్మాదులతో నిమిత్తములేకుండ, ‟కణ్‌ణోర వెన్గురుతి” అను తిరుమొళియందును ప్రసాదించియున్నారు.

‟కడల్‌మల్లైతలశయనమ్ ఆర్ణ్ణున్ నెఞ్జుడైయార్ అవరెమ్మైయాళ్వారే” (తి.వా. ౨.౬.౨) అనగా ఎట్టి జన్మవృత్తాదులను కలిగినవారయినను, తిరుక్కడల్‌మల్లై యను దివ్యదేశమున వేంచేశియుండు తలశయనప్పెరుమాళ్ళను అనుసంధించుకొను వారలు వున్నట్లుగనే ప్రమాణముజూపింపకయే మావలన కైంకర్యముగొనదగినవారు” అనియారంభించి ‟ఞానత్తినాల్ యురువైనైనైవార్ నాయకర్” (తి. వా. ౨. ౬. ౩) (జ్ఞానస్వరూపియగు సర్వేశ్వరుని ధ్యానించువారు నాస్వాములు) అనియు ‟అవరెఙ్గళ్ కులతైవమ్” (తి. వా. ౨. ౬ ౪.) (తలశయనప్పెరుమాళ్ళను ధ్యానించువారు మాకులదైవము) అనియు ఇట్లు సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశములను ప్రేమించువారు మాకు శేషులయినవారని సాయించినట్టి ‟వణ్ణాతవాళవుణర్” అను తిరుమొళియందును.

శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ ‟మెయ్యడియార్కళ్ తవిర్ప్పటన్ కణ్డిడక్కూడుమేల్ అతుకాణుమ్ కణ్ పయనావతు” (పెరు. ౨.౧.) (నిజముగా దాసులయినవారు తమ బృందమును చూడవచ్చు

మూ॥ మెమ్బొరుళుక్కు మేలిట్టాట్టుక్కళిలుమ్ విశదమాగ క్కాణలామ్.

తు” ఇత్యాదికళాలే తమ్ముడైయ భాగవతశ్శేష ప్రకర్షత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ ప్పరికల్ జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్ఱియే భగవద్భక్తిపారవశ్యమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాగ అరుళిచ్చెయ్ త తేట్టరుమ్ తిఱల్ తేనినిలుమ్, శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్ ద్వయనిష్ఠర్ పక్కల్ ఈశ్వరనుక్కుణ్డాన ఉకప్పై యరుళిచ్చెయ్ త “మెమ్బొరుళ్” ఎన్గిఱపాట్టుక్కు మేల్, ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియజన్మఙ్గళిలే పిఱన్దార్కళేయాకిలుమ్ మెమ్బొరుళిల్ శొన్నజ్ఞానత్తిలే నిష్ఠైయుడైయరాకిల్ తిరుత్తుళాయోపాతి సర్వేశ్వరనుక్కు శిరసావాహ్యరెన్ఱుమ్, జన్మత్తాల్ వన్ద తణ్మైయొన్ఱిక్కే ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియనృత్తముడైయారు మిన్దజ్ఞాననిష్ఠరాకిల్ అన్దగుష్కృత్తఫలమనుభవియారెన్ఱుమ్, తఙ్గళుక్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ వరుమ్ కుఱైయిల్లామైయేయన్ఱు, తఙ్గళోడు సమ్బన్ధిత్త సంసారికళుమ్ తఙ్గళ్ ప్రసాదస్వీకారత్తాలే పరిశుద్ధరామ్పడియాన ఉత్కర్షముడైయారెన్ఱుమ్, జన్మవృత్తాదికళాల్ కుఱైయనిన్ఱే ఇన్దజ్ఞానముడైయవర్కళ్, ఇన్దజ్ఞానవిధురరాన జన్మవృత్తాదికళాలుయర్న్దవర్కళుక్కు సర్వేశ్వరనోపాతి పూజ్యరాయ్ జ్ఞానదానప్రసాదగ్రహణఙ్గళుక్కర్హరావరెన్ఱుమ్, జన్మవృత్తాదికళుక్కు మేలే జ్ఞానాధికరమానవర్కళ్ జన్మవృత్తాది వైలక్షణ్యమిన్ఱిక్కే ఇన్దజ్ఞానముడైయరానవర్కళై భగవత్ప్రభావత్తాలే వన్ద వైలక్షణ్యత్తై బుద్ధిపణ్ణాతేక జన్మనిబన్ధనమాన జన్మాద్యపకర్షత్తైయే

సా॥ “మెమ్బొరుళ్” అనుపాశురముకు పైగానుండు పాశురయందును చూడవచ్చును.

నట్లు ఒక చోటచేర్చినట్లయిన, దానిని సేవించుటచే కండ్లు పుణ్యంగ గల ప్రయోజనము) అనియు “తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కంగైనీర్ కుడైన్దాడమ్ వేణ్డాయెన్నాతు” (నిజముగా దాసులయినవారి శ్రీపాదధూళియందు స్నానము చేయలభించితిమేని గంగానదిలో స్నానము చేసినట్లు) అనియు నిమొదలగుతావుల తమకుంగల భాగవతప్రీతిని ప్రసాదించు సందర్భమున జన్మాగల యెక్కువ తక్కువలను గురించిన ప్రసక్తిలేకుండ భగవద్భక్తి పరవశులుగానుండుటయే వారికి నిరూపకముగాను వ్రాయించియున్నట్టి “తేట్టరుమ్ తిరుత్తేన్” అను తావునను

శ్రీతొండరడిప్పొడియాళ్వారులు ద్వయార్థమునం దభిరుచిగలవారి విషయమున సర్వేశ్వరునికిం గల సంతోషమునుగురించి వ్రాయించినట్టి “మెమ్బొరుళ్” అనుపాశురముకు పైపాశురములందు

“ఎంత తక్కువకులమునందు జన్మించినవారయినను, “మెమ్బొరుళ్” (తిరుమా. ౩౮) అను పాశురమునను పదేశించినట్టి జ్ఞాననిష్ఠకలవారయినచో, వారు తులసీదళమువలెనే సర్వేశ్వరునిచే శిరసా వహింపవలసినవారు అనియు,

తక్కువ జన్మమున జన్మించుటయే కాకుండ యెంతతక్కువృత్తిగలవారయినను, యీజ్ఞాననిష్ఠ గలవారయినచో ఆట్టి దుష్కృతములవలని ఫలముల ననుభవింపరు అనియు,

తమకుజన్మవృత్తాదుల ననుగురించిన కొరతలేకపోవుటయేకాకుండ, తమతో సంబంధించినసంసారులును తమప్రసాదస్వీకారమువలన పరిశుద్ధులగునంతయుత్కర్షము గలవారగుదురు అనియు,

జన్మవృత్తాదులనుగురించినకొరత యుండి, ఇట్టిజ్ఞాననిష్ఠగలవారు ఇట్టి జ్ఞానములేనివారై జన్మవృత్తాదులవలన గొప్పవారగువారికి సర్వేశ్వరునివలెనే పూజ్యులును జ్ఞానమునిచ్చు విషయమునను గ్రహించువిషయమునను అర్హులుననియును,

జన్మవృత్తాదులకుపైని జ్ఞానమున్నకలవారు జన్మవృత్తాది వైలక్షణ్యము లేనివారై యిట్టిజ్ఞాన

మూ॥ ౨-౨౭.॥ క్షత్రియనాన విశ్వామిత్రన్ బ్రహ్మర్షియానాన్.

బుద్ధిపణ్ణి తాళనినైత్తార్కళాకిల్ అన్దక్షణత్తిలేయవర్కళ్ కర్మచ్ఛండాళరావర్కళుమ్, ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్తవర్థఙ్గళ్ సమ్భవిక్కుమెన్నుమిడమ్, బ్రహ్మాదికళుక్కు దుర్లభమాన పేఱై తిర్యగ్జాతియిలే పిఱన్దానొరువన్ పెఱ్ఱబిన్బొల్లవేణుమోవెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త ఆఱుపాట్టుక్కళిలుమ్, (విశదమాకక్కాణలామ్) ఎన్నదు- సంశయవిపర్యయముమఱ దర్శిక్కలామెన్నపడి.

ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే భాగవతవైభవమ్ శొల్లప్పట్టతేయాకిలుమ్ “నశూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతాస్స్మృతాః” “సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః” ఎన్ఱు శొన్నవిప్రత్వాదికళ్ అర్థవాదమాత్తిరమాయ్యల్లదు, అప్పొళుదైజన్మావానవన్ అన్దశరీరత్తిలే ఉత్కృష్టనాకక్కూడుమోవెన్న, కూడుమెన్నుమిడత్తుక్కు ఉదాహరణతయా వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (క్షత్రియనాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అదావదు- క్షత్రియకులోద్భవనాన విశ్వామిత్రన్ అజ్జన్మత్తిలే (తాన్ పణ్ణిన తపోవిశేషమడియాక వసిష్ఠవాక్యత్తాలే క్షత్రియత్త్వమ్ పిన్నిట్టాగపడి బ్రహ్మర్షియాయ్ విట్టానిఱే. అక్కైయాలే అత్యంతాపకృష్టకులోద్భవరానాలుమ్ అన్దశరీరన్తన్నోడే అనవధికశక్తిక భగవత్సమ్బన్ధరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే, అత్యన్తోత్కృష్టకుల జన్మవర్ణనీయరామ్పడి ఉత్కృష్టతమరాకక్కూడుమిఱే యెన్ఱైయున్నై. అల్పశక్తిక వసిష్ఠ వాక్యమ్ శెయ్తపడికణ్డాల్ సర్వశక్తిసమ్బన్ధ విశేషమ్ ఎన్ శెయ్యమాట్టాదు?

మూ॥ ౨-౨౭॥ క్షత్రియుండగు విశ్వామిత్రుండు బ్రహ్మర్షియాయెను.

నిష్ఠగవారగువారికి భగవదనుగ్రహమువలన ప్రాప్తించిన వైలక్షణ్యమును గమనింపక, కర్మనిబంధనము గు జన్మాద్యపకర్షతనే గమనించి వారిని హీనులనుగా దలంచునట్టివారు, ఆక్షణముననే కర్మచండాలు లగుదురనియు,

“ఇట్లు ప్రతిపాదింపబడినట్టి యర్థములు సంభవములు” అను విషయమును బ్రహ్మాదులకును దుర్లభమగు ఫలమును తిర్యగ్జాతిలో జన్మించినట్టి యొక్కరు లభించినతరువాత చెప్పవలసినదేమున్నది” అనియు నిట్లు సాధించిన ఆరు పాశురములలో ఈ విషయమును సంశయ విపర్యయములు లేకుండ తెలుసుకొనవచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఇతిహాసాది గ్రంథములయందు భాగవత వైభవము చెప్పబడి యున్నను “నశూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతాస్స్మృతాః” “సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః” అను తావున జెప్పబడిన బ్రాహ్మణ్యాదులు కలుగునవి స్తుతి చేయుటకుమాత్రమే తప్ప, తక్కువకులమున జన్మించినవాడు ఆజన్మమునందే యెక్కువకులమును గలవాడు కాదగునా? యంటివేని, కాదగునను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగా దెలుపుచున్నారు,

క్షత్రియకులమున జన్మించినట్టి విశ్వామిత్రుండు ఆదేజన్మమున తానొనర్చిన తపస్సుమూలమున వసిష్ఠవాక్యముచే క్షత్రియజన్మము వెంబడి పడుండ బ్రహ్మర్షియాయెనుగదా?

కావున, మిక్కిలి తక్కువ కులమున జన్మించినవారయినను, ఆశరీరములోనుండగనే మేరలేని శక్తిగల భగవత్సంబంధరూపమగు సంస్కారవశమున మిక్కిలియెక్కువకులమున జన్మించినవారిచే నాదరింపదగినంత యుత్కృష్టులగుటకు కొరతలేదనట,

స్వల్పశక్తిగల వసిష్ఠుని వాక్యముచేసిన పనిని చూచితే, సర్వశక్తిగల భగవత్సంబంధము దేనిజేయజాలదు?

మూ॥ ౨౨౮॥ విభీషణనై రావణన్ ‘‘కులపాంసనమ్’’ ఎన్ఱాన్,
మూ॥ పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకువంశ్యరాక నినైత్తు వార్త్తై యరుళిచ్చెయ్ తార్.

ఇతిహాసాది ప్రమాణముఖత్తాలే భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీழ்; శిష్టర్కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవత వైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, ‘‘ధర్మజ్ఞ సమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ’’ ఎన్ఱు ఆప్తప్రమాణమాన వేదత్తుక్కుమున్నే యెడుక్కప్పడియిఱే శిష్టాచారత్తిఱ్ఱైయ ప్రామాణ్యమిరుప్పతు. అతిల్ ప్రథమత్తిలే, అపకృష్టజాతీయరానవర్కళ్ అన్దశరీరత్తోడే సజాతీయవ్యావృత్తరాయ్ ఉత్కృష్టతమరానవర్కళెన్ఱు కీழ்చ్చొన్న పక్షత్తై స్థిరీకరిక్కైక్కాక, రావణానుజనైక్కుఱిత్తు ప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్తవార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విభీషణనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ‘‘ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ’’ ఎన్ఱు తనక్కు హితత్తై చ్చొన్న ధర్మాత్మావాన శ్రీ విభీషణాழ்వానై, పాపిష్ఠనాన రావణన్ కుపితనాయ్ ‘‘త్వాన్తు ధిక్కులపాంసనమ్’’ ఎన్ఱు ఇక్కులత్తుక్కు ఉన్నాలే పిఱన్ద వున్నైప్పోలే పరుషత్తుత్తళ్ళివిట్టాన్; ఇక్ష్వాకుకులనాథరాన పెరుమాళ్ ఇవనై ఆదరపూర్వకమాక అఙ్గీకరిత్తవనన్తరమ్, ‘‘ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలమ్’’ ఎన్ఱు రాక్షసరుడైయ బలాబలమిరుక్కుమ్పడి నమక్కుచ్చొల్లుమ్ మెన్నైయాలే, ఇవనై రాక్షసజాతీయనాక నినైయాతే తిరుత్తమ్బిమారోపాతియాక విభీషణనైత్ తన్ వార్త్తై యరుళిచ్చెయ్తారెన్నై. ఇవ్వాక్యత్తాలే రావణన్ పరిత్యజిత్తమైయుమ్ పెరుమాళ్ పరిగ్రహిత్తమైయుమ్ సొల్లుకైయాలే, భగవదానుకూ

మూ॥ ౨౨౮॥ విభీషణులవారిని రావణుండు కులపాంసముని పేర్కొనియున్నాఁడు
మూ॥ పెరుమాళ్లు ఇక్ష్వాకువంశ్యునిగాను భావించి వార్తను చెప్పియున్నారు.

అవతారిక:—ఇతిహాసాది ప్రమాణములమూలముగ భాగవతవైభవమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. శిష్టులయినవారి యాచారముమూలముగను భాగవతవైభవమును జూపించుచున్నారు.

‘‘ధర్మజ్ఞ సమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ’’ (శిష్టులగువారి యాచారము ప్రమాణము వేదములును) అను తావున ఆప్తప్రమాణమగు వేదములకంటెనున్ను ముందుగా పేర్కొనవలసినదిగాను కదా శిష్టాచారముయొక్క ప్రామాణ్యముండును.

దానిలో, ప్రథమమున, తక్కువజాతిలో జన్మించినవారు ఆజన్మముననే తమజాతివారినుండి విలక్షణులై ఉత్కృష్టులగుదురని యింతకుముందుగా సాధించిన విషయమును స్థిరపరచుటకుగాను శ్రీ విభీషణులవారినిగురించి శ్రీరామచంద్రుండు సాయించిన శ్రీసూక్తిని తెలుపుచున్నారు.

(విభీషణుని) ఇత్యాది. ‘‘ప్రదీయతామ్ దాశరథాయ మైథిలీ’’ (సీతను రామునికొసంగుము) అని తనకు హితమునుపదేశించిన ధర్మాత్ముఁడగు శ్రీవిభీషణుని యెడల పాపిష్ఠుండగు రావణుండు కోపము వచ్చినవాఁడై ‘‘త్వాంతుధిక్ కులపాంసనమ్’’ అన్నట్లు ఈవంశమునకు కళంకముగాఁబుట్టిన నట్టి నీవక్కరలేదు అని వెడలగొట్టినవాఁడాయెను.

ఇక్ష్వాకుకులనాథుండగు శ్రీరామచంద్రుండు ఈతని నాదరముతో నంగీకరించిన పిమ్మట ‘‘ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలం’’ (విభీషణా! రాక్షసుల బలాబలమునుగురించి యథార్థముగాఁదెలుపుమా) అని యడుగుటంజేసి ఈతనిని రాక్షసజాతిలోఁజేరినవానినిగానెన్నక, తన తమ్ములతోపాటు తలంచి సంభాషించినారనుట,

ఈ వాక్యమున రావణుండు పరిత్యజించుటయు, శ్రీరామచంద్రుండంగీకరించుటయు, చెప్పి

మూ॥ ౨౨౯॥ పెరియవుడైయార్‌క్కు ప్పెరుమాళ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారమ్ పణ్ణి యరుళినార్.

మూ॥ ౨౩౦॥ ధర్మపుత్రర్ అశరీరివాక్యత్తైయుమ్ జ్ఞాధిక్యత్తైయుమ్ కొణ్డు

ల్యముణ్డాకవే ప్రాకృతర్ ''ఇవన్ నమక్కుడలల్లన్'' ఎన్ఱు కైవిడువర్‌కళెన్నుమిడముమ్, భగవాన్ విరుమ్బి మేల్‌విళున్దు పరిగ్రహిక్కుమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే భాగవతవైభవత్తై వృత్తియాలుమ్ పెరుమాళ్ వెళియిట్టపడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పెరియవుడైయార్‌క్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ''మర్యాదానాఞ్చలోకస్య కర్తా కారయితా చసః'' ఎన్గిఱపడియే లోకమర్యాదాస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తు పితృవచన పరిపాలనాదికళాలే సామాన్యధర్మస్థాపనశీలరాయిరుప్పారొరువరిఱే పెరుమాళ్; ఏవమ్భూతరానవర్, పిరాట్టి పిరువుక్కు పొఱుక్కమాట్టామల్ తమ్మై త్తృణీకరిత్తు మాణ్డ పెరియవుడైయార్‌క్కు, జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్‌కళుక్కు తత్పుత్రశిష్యర్‌కళ్ పణ్ణుమ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై, అవరుడైయ ప్రేమాధిక్యమే హేతువాక, తిరుత్తమ్బియారుమ్ కూడనిఱ్కచ్చెయ్‌తే తామే సాదరమాక పణ్ణియరుళినారిఱే. ఇత్తాల్, జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్‌కళ్ అవర్‌గళాల్ కుఱైన్దిరుక్కుమ్ విలక్షణ భాగవతవిషయత్తిల్ పుత్రకృత్యమనుష్ఠిక్కలామెన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

ఇవ్వర్థత్తై ధర్మపుత్రరనుష్ఠానత్తాలుమ్ తెళిక్కిఱార్, (ధర్మపుత్రర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. పెరుమా

మూ॥ ౨౨౯॥ జటాయువుకు పెరుమాళ్లు (శ్రీరామచంద్రుఁడు) బ్రహ్మమేధప్రకారము అంతిమసంస్కారంబుల నొనర్చియున్నారు.

మూ॥ ౨౩౦॥ పాండవులు అశరీరివాక్యమును, జ్ఞానాధిక్యమునున్నుబట్టి

యుండుటంజేసి భగవదానుకూల్యముగల్గినవాఁడనే ప్రకృతిసంబంధముగల జనులు ఈతండు మనకు తగినవాడుకాడని పరిత్యజించుదురనియు, భగవంతుండతని ప్రేమించి పైపైబడి స్వీకరించుననియును చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు వాచా చెప్పటమూత్రమేకాకుండ, పెరుమాళ్ళు తమనడవడికవలనను భాగవత వైభవమును ప్రకాశింపఁజేసిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(జటాయువుకు) ఇత్యాది. ''మర్యాదానాంచ లోకస్య కర్తా కారయితా చసః'' అన్నట్లు లోకమర్యాదలను స్థాపించుటకై యవతరించి పితృవాక్యపరిపాలనాదులచే సామాన్యధర్మములను స్థాపించినవారు గదా పెరుమాళ్లు.

ఇట్టి వారలసువీరు రావణుఁడు సీతాపిరాట్టిని గొనిపోవుటను సహింపఁజాలక తమప్రాణములఁగోల్పోయిన జటాయువుకు జన్మవృత్తాదులనుబట్టి యుత్కృష్టులయినవారికి తత్పుత్రశిష్యాదులొనర్చునట్టి బ్రహ్మమేధ సంస్కారమును వారికిఁగల ప్రీతియాధిక్యమున తమ్ముఁడగు లక్ష్మణస్వామి తమతోఁగూడనే యున్నప్పటికిన్ని తామేస్వయముగ నాదరముతోనొనర్చినారు గదా!

ఇందువలన జన్మాదులచేనుత్కృష్టులయినవారు వాటినిబట్టి తక్కువవారగు విలక్షణ భాగవతుల విషయమున పుత్రులొనర్చు కార్యము నొనర్పవచ్చునని తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—ఈవిషయమును పాండవుల యనుష్ఠానమునుబట్టియును తెలుపుచున్నారు.

(పాండవులు) ఇత్యాది. శ్రీరామచంద్రుండు ఇతరులకుగాను సామాన్యధర్మము నాచరించుచు

మూ॥ శ్రీవిదురరై బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తార్.

ళ్ పరార్థమాక సామాన్యధర్మత్తై ప్పణ్ణిప్పోన్నారే యాకిలుమ్ విశేషధర్మత్తిలే తిరువుళ్ళమ్ ఊన్ఱి రుక్కైయాలే అవర్కళుక్కుచ్చేయ్యలామ్; ఇవర్ శెయ్తతిలే యురికు. స్వవర్ణ ధర్మత్తైయే ఉద్దేశ్యమాకనినైత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ మతుక్కు రువప్పాక వరుతల్ వారాతపడి సావధానమాక నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమవరిఱే యివర్. ఇప్పడియిరుక్కుమివర్ శ్రీవిదురరై సంస్కరిక్కుమిడత్తిలే అవరుడైయ వర్ణత్తై ప్పార్ప్పతు జ్ఞానాధిక్యత్తై ప్పార్ప్పతాయ్ ‘‘ఎన్ శెయ్యక్కడవోమ్’’ ఎన్ఱు వ్యాకులప్పడానిఱ్కచ్చెయ్తే, ‘‘ధర్మరాజస్తుతం ప్రేతం సంస్కర్తుముపచక్రమే। దగ్ధుకామోఽభవద్విద్వాన్ అథాకాశవచోఽబ్రవీత్। భోభో రాజన్నదగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞికమ్। కళేబరమిహైతత్తై నైషధర్మస్సనాతనః। లోకాస్సంతానకా నామ భవిష్యత్యస్య పార్థివ। యతిధర్మమవాప్తోఽసౌ నైష శోచ్యః పరంతప’’ ఎన్ఱు ఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హరెన్ఱు శొన్న అశరీరివాక్యత్తాలుమ్, సమ్ప్రతిపన్నమాన ఇవరుడైయ జ్ఞానాధిక్యత్తాలుమ్ సన్దేహమఱ్ఱు, వైదికాగ్రేసరర్కళుక్కుచ్చెయ్యక్కడవ బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తాలే సంస్కరిత్తారిఱే.

అనన్తరమ్, జన్మాద్యుత్కృష్టరాన ఋషికళ్ తదపకృష్టర్ పక్కలిలే ధర్మశ్రవణమ్ పణ్ణిన పడి

మూ॥ శ్రీవిదురునికి బ్రహ్మమేధప్రకారము అంతిమసంస్కారములనొనర్చినారు.

వచ్చినవారేయయినను, విశేషధర్మము విదురుని ప్రీతికలిగినందున వారిచే నొనర్పవచ్చును.

అయితే పాండవులు చేసినదియే యనరాదు. ఏలననగా, స్వధర్మమునే ప్రధానమైనదానినిగాఁ దలంచి యన్నియవస్థలలోను దానికొక్కవిధమయిన లోపమున్ను గలుగకుండ సావధానముగాను నడచుకొని పోవునట్టి వారుగదా వీరు. ఇట్టివారలగు వీరు విదురునికి చరమసంస్కారము నొనర్చుసమయమున, వాని జన్మను జూచియు, జ్ఞానాధిక్యమును జూచియును ‘‘ఏమి చేయగలము?’’ అని వ్యాకులపడుచుండగా,

శ్లో॥ ధర్మరాజస్తుతం ప్రేతం సంస్కర్తుముపచక్రమే। దగ్ధుకామోఽభవద్విద్వాన్ అథాకాశవచోఽబ్రవీత్। భోభో రాజన్నదగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞికమ్। కళేబరమిహైతత్తై నైషధర్మస్సనాతనః। లోకాస్సంతానకా నామ భవిష్యత్యస్య పార్థివ। యతిధర్మమవాప్తోఽసౌ నైష శోచ్యః పరంతప.

ధర్మరాజు ఈతనికి సంస్కారము చేయఁదలంచి దహనముచేయబోగా నాకాశవాణి యిట్లు పలికినదాయెను.

ఓరాజా! విదురుని శరీరము దహింపవలసినదికాదు. దీనివిషయమున సామాన్యధర్మము ప్రవర్తింపదు. విశేషధర్మము ప్రవర్తింపఁగలదు. ఏలననఁగా నీతండు యతియొక్క ధర్మమును బొందియున్నాడు. నీవు దుఃఖింపవద్దు.

ఇట్లు ‘‘వీరు బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హులు’’ అని అశరీరివాక్కు వలనను అందఱును ఒప్పుకొనియుండునట్టి వీరిజ్ఞానాధిక్యమునుబట్టియును, సందేహముపోయి వైదికాగ్రేసరుల విషయమున చేయవలసినది యగు బ్రహ్మమేధప్రకార మంతిమ సంస్కారము నొనర్చిరి గదా!

అవతారిక:—అనంతరము జన్మాదులనుబట్టి యుత్కృష్టులగు మహర్షులు తదపకృష్టుల సన్నిధిని ధర్మములఁ దెలిసికొనిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౩౦॥ ఋషిఃకళ్ ధర్మవ్యాధన్ వాశలిలే తువణ్డు ధర్మసందేహంగళై శమిప్పిత్తు క్కొణ్డార్కళ్.

వైయాయళిక్కేయ్ కిఱార్, (ఋషికళ్) ఎన్ఱుకడగ్గి చతుర్వేదధరాయ్ సర్వోత్కృష్టరాయిరుక్కుమ్ ఋషికళిఱప్పడి ఏవమ్భూతరానవర్కళ్, వేదశ్రవణయోగ్యతైయిల్లాతకులత్తిలె పిఱన్దవనాయ్, జాతిస్మృతియోడే జన్మానాకైయాలే పూర్వజన్మసిద్ధమాన జ్ఞానత్తిల్ కణ్ణళివిల్లామైయాలుమ్ మాతాపితృశుశ్రూషావిశేషత్తాలే సకలధర్మసూక్ష్మజ్ఞానవానాయిరుక్కుమ్ ధర్మవ్యాధన్ వాశలిలే శెన్ఱు, మాతాపితృశుశ్రూషైకపరనాయిరుక్కుమ్ అవనవసరమ్ పార్త్తునిన్ఱు జ్ఞాతవ్యఙ్గళాన ధర్మఙ్గళిల్ తఙ్గళుక్కు సన్దిగ్ధఙ్గళానవై యెల్లామవన్ పక్కలిలేకేట్టు అతిల్ సందేహఙ్గళై పోక్కి క్కొణ్డార్కళెన్గై.

“కశ్చిద్ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీ తపోధనః । తపస్వీధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామ భారత । సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతే ద్విజసత్తమః । సవృక్షమూలే కస్మింశ్చిద్వేదానుచ్చారయన్ స్థితః । ఉపరిష్టాచ్చవృక్షస్య వలాకా సన్న్యలీయత । తయా పురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్య తదోరసి” ఎన్ఱు తుడఙ్గి, కౌశికనెన్ఱు పేరైయుడైయనాయ్ అధీతసాఙ్గశిరస్క సకల వేదనాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణోత్తమన్, ఒరు వృక్షమూలత్తిలే వేదఙ్గళై యుచ్చరిత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కచ్చెయ్తే, అతిన్ మేలే యిరున్దతొరు కొక్కు ఎచ్చమిట్టతు తన్ మార్పిలే వన్దు పట్టవాఱే క్రుద్ధనాయ్ ప్పార్త్తపార్వై

మూ॥ ౨౩౧॥ ఋషులు ధర్మవ్యాధుని వాకిట కాచియుండి ధర్మసందేహములను నివర్తించుకొనినారు.

నాల్గువేదములఁ జదివినవారై సర్వోత్కృష్టులుగాను కదా మహర్షులుందురు. ఇట్టివారగు నారు వేదములను వినుటకుఁగూడ యోగ్యతలేనట్టి కులమున జన్మించినవాఁడును పూర్వజన్మజ్ఞానముతోఁగూడ జన్మించినవాఁడగుటచేసి పూర్వజన్మమున లభించినట్టిజ్ఞానమున లోపమెద్దియు లేకపోవుటం జేసియు, మాతాపితృశుశ్రూషవలనను సమస్తములగు ధర్మసూక్ష్మములనెఱింగియుండువాఁడగు ధర్మవ్యాధుండను కటికవాని తలవాకిటలో కనిపెట్టుకొనియుండి మాతాపితృశుశ్రూషలో మునిగి యుండునట్టి యాతని సమయమును నిరీక్షించియుండి తెలిసికొనవలసిన ధర్మములలో దమకు సందేహముగల వాటినన్నింటిని అతనివలన విని సందేహములను బోగొట్టుకొనినారు.

శ్లో॥ కశ్చిద్ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీ తపోధనః
తపస్వీధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామ భారత।
సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతే ద్విజసత్తమః।
సవృక్షమూలేకస్మింశ్చిద్వేదానుచ్చారయన్ స్థితః।
ఉపరిష్టాచ్చవృక్షస్య వలాకా సన్న్యలీయత।
తయా పురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్య తదోరసి॥

సకల వేదవేదాంగముల నధ్యయనము చేసిన కౌశికుండను బ్రాహ్మణుండు ఒక చెట్టుక్రింద కూర్చొని వేదాధ్యయనముఁ జేసికొనుచుండఁగా, ఆచెట్టుమీద నివసించియున్న యొకకొంగ అతనిపైని రెట్టవేసెను. అందులకతండు కోపగించి పైకిచూడగా చూచినమాత్రముచేతనే ఆకొంగ

యిల్ అదుపట్టువిழ, అత్తైక్కణ్డు తప్తచిత్తనాయ్ కణ్ణనక్క శోకిత్తు ''రాగద్వేషబలాత్కృత
రాయ్ కొణ్డు అకృత్యత్తైచ్చెయ్‌తోమ్'' ఎన్ఱు పలకాలుమ్ శొల్లిక్కొణ్డు, ఆసన్నమానతోరుగ్రా
మత్తిలే భిక్షార్థమాకప్పోయ్, ప్రథమమొరుగృహత్తిలేశెన్ఱు ''భిక్షాందేహి'' ఎన్ఱు యాచిత్తవళ
విలే, అన్ద గృహిణియానవళ్ ''నిల్లుమ్ వరుకిఱేన్'' ఎన్ఱుశొల్లి కరశుద్ధ్యాదికళైప్పణ్ణి భిక్షైకొణ్డు
వరువతాక ఉద్యోగియానిఱ్కచ్చెయ్‌తే, భర్తావానవన్ అతీవక్షుధార్తనాయ్‌వన్దువుకుర, అవళ్
పతివ్రతైయాకైయాలే భిక్షైకొండు వరుకిఱతైవిట్టు పాద్యాచమనీయాసనప్రదానాదికళాలే అవనై
శుశ్రూషిక్కిఱ పరాక్కిలే బ్రాహ్మణనినైక్కత్తై మఱన్దు నెడుమ్పోతునిన్ఱు, పిన్నై అవన్ నిఱ్కి
ఱతైక్కణ్డు నడుఙ్గ భిక్షైయైక్కొణ్డు వన్దవళవిలే, ''ఎన్నై నిఱ్కచ్చొల్లి ఇత్తనై పోతు నీపుఱప్పడా
తిరుప్పానేన్?'' ఎన్ఱు అవన్ కుపితనానవాఱే, అవళ్ అవనై సాన్త్వనమ్పణ్ణి ''ఇత్తై ప్పొఱుక్క
వేణుమ్' ఎన్ఱు వేండిక్కొండు ''నాన్ భర్తావే దైవమెన్నిరుప్పాళొరుత్తి, అవనిన్ఱు వరుకైయాలే
తచ్ఛుశ్రూషై పణ్ణినిన్ఱే నిత్తనై', ఎన్న ''ఉనక్కుభర్తావేయన్ఱో సత్కరిక్కవేణ్డువతు, బ్రాహ్మణ
రళవిల్ గౌరవప్రతిపత్తియిల్లైయో'' ఎన్ఱు వ్యఙ్గ్యమాకచ్చొల్లి, ''గృహధర్మత్తిలే వర్తిక్కిఱ నీబ్రా
హ్మణరై అవమతిపణ్ణలాకాతుకాణ్'' ఎన్న; ''నానొరుకాలుమ్ బ్రాహ్మణరై అవమతిపణ్ణేన్ బ్రా
హ్మణరుడైయ వైభవమెల్లామ్ నన్ఱాక అఱివన్''ఎన్ఱుపరక్కచొల్లిక్కాట్టి ఇవ్వపరాధత్తైప్పొఱుక్క
వేణుమ్, భర్తావే దైవమెన్నిరుక్కైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైయిలే పరవశైయాయ్ నిన్ఱే నిత్తనై, ఎన్న
దైయపతిశుశ్రూషైయినుడైయ బలత్తైప్పారీర్, ఉమ్ముడైయ రోషత్తాలే అన్దక్కొక్కుయాతొఱుప

మృతినొందెను. అంగుల కా బ్రాహ్మణుండు మిక్కిలి పరితపించి సమీపమందున్నట్టి యొక గ్రామ
మునకు భిక్షార్థమై వెళ్లి యొక గృహమునందు భిక్ష పెట్టుమని యడిగెను. ఆయింటి యిల్లాలు
నిలిచియుండుమని చెప్పి భిక్షతీసికొని రావడమునకై ప్రయత్నించుచుండఁగా నింతలో నామె
భర్త మిక్కిలి యాకలిగొన్నవాఁడై వచ్చెను. ఆమె పతివ్రతయగుటచే పెనిమిటికి అర్ఘ్యపాద్యా
దులనిచ్చు తొందరవల్ల బ్రాహ్మణుండు కాచుకొని యుండుటను మరచిపోయి చాలాసేపు తాళి
యాబ్రాహ్మణుండు నిలవబడియుండుటంజూచి తాను చేసిన ఆలస్యమునకు భయపడుచు అతివిన
యముగా భిక్షను తీసికొని రాఁగా

'' నన్ను నిలువుమని చెప్పి యింతసేపుదాక యేలరాలేదని'' యాబ్రాహ్మణుండు కోపగించు
కొనఁగా ఆమె ఆయనను బ్రతిమాలుకొని, దీనిని క్షమింపవలయునని వేడుకొని ,'' నేను భర్తయే
దైవమని నమ్మియుండుదానను అతండు అలసటపడి వచ్చినందున అతనికి శుశ్రూషనొనర్చుచుంటి
నని చెప్పఁగా, నంతట అబ్రాహ్మణుండు '' నీకు భర్తయేనా సత్కరింపవలసినవాఁడు? బ్రాహ్మ
ణులయెడల గౌరవబుద్ధిలేదే? అని యిట్లు వ్యంగ్యముగా పలుకుచు ''గృహస్థాశ్రమ ధర్మములో
నుండునీవు యిట్లు బ్రాహ్మణుల నవమానింపగూడదని మందలించెను.

అంతట ఆమె తానెన్నఁడును బ్రాహ్మణుల నవమానించునది కాదనియు, బ్రాహ్మణుల
వైభవమునంతయు బాగుగా నెఱుంగుదునవియు, భర్తయే దైవమని నమ్మి తచ్ఛుశ్రూషాపరురాల
నయియుండుటచే నాలస్యమైనదనియు, ఈయపరాధమును క్షమింపుమనియును, తనశుశ్రూషా
ప్రభావమును చూడుమనియును చెప్పి వాని కోపము మూలమున నాకొంగ మృతినొందిన వృత్తాం
తమునున్న చెప్పి,

డి దగ్ధమాయిఱ్ఱు, అఱువు మెనక్కు విదితమ్ కాణుమ్" ఎన్ఱుకొల్లి «క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మనుష్యాణాం ద్విజోత్తమ। యఃక్రోధమోహౌత్యజతి తందేవా బ్రాహ్మణంవిదుః" ఎన్ఱుకొణ్డ్, కామ క్రోధాదికళ్ బ్రాహ్మణనుక్కుక్కాతు, సత్యార్జవాదికళుణ్డాక వేణుమెన్ఱు విస్తరేణ తాన్ ప్రతిపాదిత్తు, «భవానపిచధర్మజ్ఞః స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః। నతుతత్త్వేనభగవన్ ధర్మాన్ వేత్సీతిమేమతిః। మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుస్సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః। మిథిలాయాంవసన్ వ్యాధస్సతేధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి। తత్రగచ్ఛస్వ భద్రన్తే యథాకామంద్విజోత్తమ। వ్యాధఃపరమధర్మాత్మా సతేఛేత్స్యతిసంశయాన్" ఎన్ఱు, నీరుమ్ధర్మజ్ఞర్, వేదాధ్యయన నిరతర్, శుద్ధర్ ఆయిరుక్కచ్చెయ్‌తేయుమ్ ధర్మజ్ఞరాయిరుక్కుమ్‌పడి యథావాస్తవముణర్న్దిలై. మాతాపితృశుశ్రూషువాయ్ సత్యవాదియాయ్ జితేన్ద్రియనాయ్ క్కొణ్డు మిథిలైయిలేయిరుక్కిఱ వ్యాధనుమక్కు ధర్మజ్ఞనాకైచ్చొల్లక్కడవన్. అఙ్గే పోమ్, ఉమక్కు నన్మైయుణ్డావతాక, పరమధర్మాత్మావాయిరుక్కిఱ అన్ద వ్యాధన్ వేణ్డినపడి యుమ్ముడైయ సంశయఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కక్కడవనెన్న, అవన్ ప్రీతనాయ్ అవళైక్కనక్క స్తోత్రమ్ పణ్ణి, అఙ్గునిన్ఱుమ్ మిథిలైయిలె శెన్ఱు, «పఞ్చకాని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా। ఏతన్మహామతేవ్యాధ ప్రబ్రూహియథాతథమ్" ఎన్ఱు శిష్టాచారఙ్గళిలే ఎప్పోతుమ్ ఉళవాయిరుక్కిఱ పవిత్రఙ్గళఞ్జుమేదై, మహామతియానవనే! అత్తైచ్చొల్లవేణుమెన్న, «యజ్ఞోదానం తపోవేదాస్సత్యఞ్చ ద్విజసత్తమ। పఞ్చైతా

శ్లో॥ క్రోధశ్శత్రుఃశరీరస్థో మనుష్యాణాంద్విజోత్తమః
యఃక్రోధమోహౌత్యజతి తందేవా బ్రాహ్మణంవిదుః॥

ఓబ్రాహ్మణా! క్రోధమనునది మనుష్యులకు తమ శరీరములోనే యుండునట్టి శత్రువు. క్రోధమోహములం ద్యజించినవాడు బ్రాహ్మణుండనంబడును.

బ్రాహ్మణునకు కామక్రోధాదు లుండకూడదు, సత్యార్జవాదు లుండవలయునని విస్తారముగాను తాను ప్రతిపాదించి,

శ్లో॥ భవానపిచధర్మజ్ఞః స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః।
నతుతత్త్వేనభగవన్ ధర్మాన్ వేత్సీతిమేమతిః।
మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుస్సత్యవాదీజితేన్ద్రియః।
మిథిలాయాంవసన్ వ్యాధ స్సతేధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి।
తత్రగచ్ఛస్వభద్రన్తే యథాకామంద్విజోత్తమ।
వ్యాధఃపరమధర్మాత్మా సతేఛేత్స్యతిసంశయాన్॥

నీవు ధర్మజ్ఞుండవు. వేదాధ్యయనపరుండవు. పరిశుద్ధుండవు అయినను ధర్మములను యథావస్థితముగాం దెలిసికొనియుండలేదని నాయభిప్రాయము. మాతాపితృశుశ్రూషాపరుండై, సత్యవాదియై, జితేంద్రియుండునునై మిథిలాపట్టణమునయుండు వ్యాధుండు నీకు ధర్మములం దెలుపంగలడు. అతని యొద్దకు పొమ్ము. ఆ వ్యాధుండు కావలసినట్లు మీయొక్క సంశయములను పోగొట్టగలడు.

అంతట ఆబ్రాహ్మణుండు సంతోషించి ఆమెను స్తోత్రముచేసి అక్కడినుండి మిథిలాపట్టణమున కేతెంచి,

శ్లో॥ పంచకానిపవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా।
ఏతన్మహామతేవ్యాధ ప్రబ్రూహియథాతథమ్॥

మూ॥ ౨౩౫॥ కృష్ణన్ భీష్మద్రోణాదిగృహంగళైవిట్టు శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే అముతుశెయ్ తాన్.

ని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషు నిత్యదా" ఎన్ఱు, యజ్ఞముమ్ దానముమ్ తపస్సుమ్ వేదజపముమ్ సత్యముమాకి ర పవిత్రఙ్గళాన ఇవై యైన్దుమ్ శిష్టాచారఙ్గళిలే ఎప్పోతుమ్ ముళవాయిరుక్కుమెన్ఱు ఇత్యాదియాలే అవనిత్తైయుపదేశిక్క, మేల్ మేలుమ్ తనక్కు సంశయమానవై యెల్లామవన్ కేట్కక్కేట్క ఉపదేశముఖత్తాలే సకలధర్మసంశయఙ్గళైయుమ్ ధర్మవ్యాధన్ తీర్త్త ప్రకారత్తై ధర్మపుత్రర్కు మార్కణ్డేయ నమ్రగహిత్తతాక, ఆరణ్యపర్వత్తిలే ఇరునూఱామధ్యాయమ్ తొడఙ్గి పతిమూన్ఱధ్యాయత్తాలే పరక్కచ్చొల్లప్పట్టతిఱే. ఇన్నము మిప్పడి పలరు మివన్ వాళలిలేశ కణ్డు ధర్మసన్దేహఙ్గళ్ శమిప్పిత్తుక్కొణ్డమై పలవిడఙ్గళిలుముణ్డు. ఇత్తాల్, జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్కళుక్కు అదసకృష్టరానవర్ కళ్ జ్ఞానాధికరాయిరుక్కిల్ అవర్కళ్ వాళలిలే తువణ్డుజ్ఞాతవ్యార్థఙ్గళై కేట్కక్కడవరెన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ "యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః" ఎన్ఱు కృష్ణనాచరిత్తపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృష్ణన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ధర్మసంస్థాపనార్థమాకవవతరిత్తరుళి, "లోకసఙ్గ్రహమేవాపి సంపశ్యన్ కర్తుమర్హసి" ఎన్ఱు జ్ఞానియానాలుమ్ లోకసఙ్గ్రహత్తైప్పార్త్తు వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై నన్ఱాకవనుష్ఠిక్కవేణుమెన్ఱుపదేశిత్తుమ్, "యదిహ్యహంనవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః। మమ వర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ

మూ॥ ౨౩౫॥ శ్రీకృష్ణుండు భీష్మద్రోణాదులగృహంబులకుఁ బోక, విదురునిగృహమున భుజించినాడు

శిష్టు లెప్పుడును అవిచ్ఛిన్నముగాఁ జేయునట్టి పవిత్రములయిన వయిదుకార్యము లెవ్వి? అని యడుగఁగా, నంతట ఆవ్యాధుండు,

> శ్లో॥ యజ్ఞో దానంతపో వేద స్సత్యఞ్చ ద్విజసత్తమ!
>
> పఞ్చైతాని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషు నిత్యదా॥

యజ్ఞము, దానము, తపస్సు, వేదాధ్యయనము, సత్యము ఈయయిదును శిష్టులెన్నఁడును విడనాడకుండ ఆచరించునట్టివి యని చెప్పెను. ఇట్లు మీఁదు మీఁదు తనకుఁగల సంశయము ఆ స్త్రీబ్రాహ్మణుండడుగఁగా నడుగఁగా నావ్యాధుండు ఉపదేశమూలముగ వాటినన్నింటిని బోగొట్టిన విధమును మార్కండేయమహర్షి పాండవులకుఁ దెలిపినట్లు ఈవిషయము శ్రీమహాభారతమున అరణ్యపర్వమున రెండువందల యధ్యాయము మొదలుకొని పదమూఁడు అధ్యాయములవరకును విశదముగాఁ దెలుపఁబడినది గదా. ఇఁకను ఇవ్విధమున అనేకులు ఈతని వాకిటిని కనిపెట్టుకొనియుండి ధర్మసందేహములను పోగొట్టుకొనినసంగతి అనేకతావులఁ జెప్పఁబడినది. కాఁబట్టి జన్మాదులచేత ఉత్కృష్టులయినవారు జన్మాదులచేత అపకృష్టులయినవారు జ్ఞానాధికులగు నేని, వారివాకిటిని కాచుకొనియుండి జ్ఞాతవ్యాంశములను తెలునుకొనకూడునను విషయము తెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—అనంతరము "యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః" అన్నట్లు శ్రీకృష్ణుండాచరించినదానిఁ దెలుపుచున్నారు.

(కృష్ణుండు) ఇత్యాది ధర్మసంస్థాపనార్థమవతరించి "లోకసంగ్రహమేవాపిసంపశ్యన్ కర్తుమర్హసి" అనుతావున "జ్ఞానియైనను లోకసంగ్రహమునుజూచి వర్ణాశ్రమధర్మములను బాగు

మూ॥ ౨౩౩॥ పెరుమాళ్ శ్రీశబరికైయాలే అముతు శెయ్ తరుళినార్.

సర్వశః" ఎన్ఱు ఒరు నాళ్ కర్మత్తిల్ శోమ్బాతే నాన్ ప్రవర్తియే నాకిల్ మనుష్యర్గళెల్లా మెన్ వఴియే నైయే పిన్ శెల్లుమెన్ఱపడియే పరార్థమాక త్తాన్ ఉత్తేశిత్తనుష్ఠిత్తుపోరుమ్ స్వభావనిరే కృష్ణన్. ఏవమ్భూత నానవన్ శ్రీతూతెழున్దరుళినపోదు, "భీష్మద్రోణావతిక్రమ్యమాం చైవమధుసూదన। కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష భుక్తం వృషలభోజనమ్" ఎన్నుమ్బడి ఉత్కృష్టవర్ణవృత్తరాయ్ "ఇఙ్గేయెழున్దరుళువర్" ఎన్ఱు పార్త్తుక్కొణ్డిరున్ద భీష్మాదికళుడైయ గృహఙ్గళైయుమ్ ఉపేక్షిత్తు, వర్ణాద్యుత్కర్షరహితరాయ్, అత్తాలే "ఇఙ్గేయెழున్దరుళువర్" ఎన్ఱు మనోరథిత్తిరున్ద శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే సాదరమాక చ్చెన్ఱు పుక్కు, "సమ్భ్రమైస్తుష్యగోవిన్ద ఏతన్నః పరమం ధనమ్" ఎన్ఱు భక్తిపరవశరాన అవర్ పణ్ణిన సమ్భ్రమఙ్గళైయెల్లామ్ కణ్డుకన్దు, "విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ" ఎన్గిఱపడియే అహఙ్కారోపహతమల్లామైయాలే పరమపావనమాయ్, భక్త్యుపహృతమాకైయాలే పరమభోగ్యమాయిరుక్కుమ్ అన్నత్తై, అన్దపావనత్వభోగ్యత్వఙ్గళడియాక అత్యాదరత్తోడే అముదు శెయ్దానిరే.

ఏతత్పూర్వావతారత్తిలుమిప్పడి యనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు-రఘుకులతిలకరాయ్ ఆచారప్రధానరాన పెరుమాళ్, "శబర్యా పూజితస్సమ్యక్

మూ॥ ౨౩౩॥ పెరుమాళ్లు బదరి పెట్టిన యాహారమును భుజించినారు.

గా ననుష్ఠింపవలసినది" అని యుపదేశించియు, "యదిహ్యహం నవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః। మమవర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః" (భ.గీ 3.౨౩) "ఒకవేళ కర్మవిషయమున నేనుదీయక నేను ఆచరింపకున్నయెడ, మనుష్యులందఱును నేనుపోయిన మార్గముననే పోవుదురు" అన్నట్లు పరులకుగాను దూరదృష్టితో ననుష్ఠించుకొనిపోవునట్టి స్వభావముగలవాఁడు గదా శ్రీకృష్ణుఁడు.

ఇట్టివాఁడగు నీతఁడు "భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాం చైవమధుసూదన। కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష భుక్తం వృషలభోజనమ్"

ఓమధుసూదన! భీష్మద్రోణాచార్యులను నన్నును అతిక్రమించి అనఁగా, మాయిండ్లకు రాకుండ శూద్రునియింట యేలభుజించితివి) అన్నట్లు జన్మవృత్తములచే నుత్కృష్టులై "తమ యింటికే వేంచేయుదురు" అనుకొని నిరీక్షించుచుండు భీష్మాదుల గృహములను నుపేక్షించి జన్మోత్కర్షాదులులేనివారై కావుననే తనయింటికి వచ్చునని తలంపు నయితము లేనట్టి విదురుని గృహంబున కాదరంబునఁజని "సంభ్రమైస్తుష్యగోవింద ఏతన్నః పరమం ధనం" అన్నట్లు భక్తిపరవశుడగు విదురుండొనర్చిన సంభ్రమములఁజూచి సంతోషించి "విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ" అన్నట్లు అహంకారయుక్తమైనది కాకపోవుటంజేసి పరమపావనమైనదియు, భక్తితోఁ గూడినదియగుటచే పరమభోగ్యమైనట్టి యన్నమును అట్టిపావనత్వ భోగ్యత్వములమూలమున నెక్కువ యాదరముతో నారగించినారు గదా!

అవతారిక:— దీనికి పూర్వపు అవతారమునను, యివ్విధమున ననుష్ఠించిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(పెరుమాళ్) ఇత్యాది. రఘువంశోద్ధారకులును, ఆచారప్రధానులగు పెరుమాళ్లు "శబర్యా పూజితస్సమ్యక్ రామోదశరథాత్మజః" (దశరథుని తిరుకుమారులగు శ్రీరామచంద్రుండు శబ

మూ॥ ౨౩౮॥ మారనేరినమ్బి విషయమాక ప్పెరియనమ్బి ఉడైయవర్క్కరుళి చ్చెయ్తవార్త్తైయై స్మరిప్పతు.

(రామోదశరథాత్మజః' ఎన్నుమ్బడి వేదువిచ్చియాయ్ వైత్తే గురుశిశ్రూషైయిలేపట్టు జ్ఞానాధికైయాయ్, తన్నావుక్కు ఇనితాయిరున్ద ఫలమూలాదికళెల్లామ్, ‹‹ఇవర్క్కు’’ ఎన్ఱుకళ్ళియత్తు క్కొణ్డు పరవుపార్ త్తిరున్ద శ్రీశబరి తన్నాదరానుగుణమాక శ్రీక్కైయాలేయముతుశెయ్యప్పణ్ణ, అతిసన్తుష్టరాయముతుశెయ్తారన్రే. ఇత్తాల్, అభిజనాదికళాల్వరు మభిమానగన్ధముమ్ జ్ఞానప్రేమాధికరుమైయిల అభిమానస్పర్శముళ్ళవై అత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్క్కు అతీవపావనభోగ్యఙ్గళాయిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

ఇప్పడి శ్రీరామాయణ మహాభారతసిద్ధమాన శిష్టాచారఙ్గళాలే భాగవతవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిత్తార్కీళ్, ఇన్నమిమ్మర్థవిషయమాక పూర్వాచార్యవచనత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (మారనేరినమ్బి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అతావతు—అభిమానహేతువాన జన్మవృత్తాదికళిన్ఱిక్కే ఆళవన్దార్ శ్రీపాదత్తై యుడైయరాయ్ అధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణరాయిరుక్కుమ్ మారనేరినమ్బి, తమ్ముడైయ అన్తిమదశైయిలే, ‹‹ఆళవన్దారభిమానిత్తరుళిన ఇద్దేహత్తై ప్రకృతిబన్ధుక్కళ్ స్పర్శిక్కిల్ శెయ్వతెన్?’’ ఎన్ఱతిశఙ్కిప్పణ్ణ, సబ్రహ్మచారియాన పెరియనమ్బియై ప్పార్త్తు, ‹‹పురోడాశత్తై నాయ్క్కిడాతే కిడీర్’’ ఎన్ఱరిచ్చెయ్తు తిరునాట్టుక్కెழున్దరుళ, పెరియనమ్బియుమప్పడియే పిన్బర్ కైయిల్ కాట్టిక్కొడాతే

మూ॥ ౨౩౮॥ ఈసందర్భమున మారనేరినంబిగారి విషయమున శ్రీరామానుజులవారికి పెరియనంబిగారు సాయించిన శ్రీసూక్తిని యనుసంధింపుకొనునది.

రిచే తాముగ పూజింపఁబడినవాఁడాయెను.) అన్నట్లు కిరాతస్త్రీగానుండినను, గురుశుశ్రూషవలన నెక్కువజ్ఞానముగలదై తన జిహ్వాకింపుగానుండు ఫలమూలాదుల నన్నింటిని వీరికిగాను పోగుచేసి వీరిరాకను నిరీక్షించుచున్నట్టి శ్రీ శబరి తనయాదరణమునకుఁ దగినట్లు తాను స్వయముగ వడ్డించి యారగించునట్లు చేయగా, మిక్కిలి సంతోషముతో నారగించినవారయిరి.

అభిజాత్యాదులవలన సంప్రాప్తించునట్టి యభిమానమించుకైనను లేనివారై జ్ఞానమును ప్రీతినిన్ని యెక్కువగాఁగలిగియున్నట్టి వారభిమానముతో స్పృశించినట్టి పదార్థములు ఆత్మగుణమును విశేషించి గమనింపునట్టి విశేషజ్ఞులయినవారి కెక్కువ భోగ్యములుగానుండునని యిందువలనఁ దెలుపఁబడినది.

అవతారిక:—ఇట్లు శ్రీరామాయణ మహాభారత ప్రసిద్ధములగు శిష్టాచారములమూలముగ భాగవతవైభవంబులను ప్రకాశింపఁజేసినారు. ఇంకను ఈవిషయమున, పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తిని స్మరింపఁజేయుచున్నారు.

అభిమానహేతువులగు జన్మవృత్తాదులు లేకుండ శ్రీయాళవందారుల శ్రీపాదముల నాశ్రయించినవారును, ఆధ్యాత్మజ్ఞాన పరిపూర్ణులగు శ్రీ మారనేరినంబియనువారు తమ యంత్యకాలమున ‹‹శ్రీయాళవందారు అభిమానించినట్టి యీశరీరమును ప్రకృతిబంధువులు తాకుట యెట్లు’’ అని శంకించుకొని సబ్రహ్మచారియగు శ్రీ పెరియనంబిగారినిజూచి ‹‹పురోడాశమును కుక్కలపాలు చేయవద్దు సుమీ’’ అనిచెప్పి పరమపదమునకు వేంచేయఁగా, పెరియనంబియును వారి చరమశరీరమును ఇతరులు తాకకుండ తామేస్వయముగ సంస్కారమొనర్చినవారయిరి.

మూ॥ ౨౩౯॥ "ప్రాదుర్భావైః" ఇత్యాది.

తామేపళ్ళిపడుత్తు ఎన్దైయుళ్ళవరుళియుడుక్క; ఇత్తై ఉడైయవర్ కేటరుళి పెరియనమ్బి శ్రీపాదత్తిలేవన్దు "జీయా! మర్యాదైకెడక్క కార్యమ్ శెయ్యవేణ్డావో? దేవరీర్ శెయ్దరుళవేణ్డిల్లవో?" ఎన్న; "అళిట్టది తొళవో? నాన్ పెరుమాళ్ కాట్టిలుత్కృష్టనో? ఇవర్ ప్పెరియ ఉడైయార్ కాట్టిలపకృష్టరో? "పయిలుమ్ శుడరొళి" "నెడుమార్క్కడిమై" కడలోశైయోపాలియో? ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్ద అర్థత్తై శిరసువైయవాకిలుమ్ ఆచరిక్కవేణ్డావో?" ఎన్నరుళిచ్చెయ్దవార్త్తై.

ఇని భాగవతజన్మాది శ్లాఘ్యతాకథనపూర్వకమాగ అభాగవతోత్కర్షనిన్ద్యతైయై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్. (ప్రాదుర్భావైః ఇత్యాది) ఎన్ఱు. "ప్రాదుర్భావైస్సురనర సమో దేవదేవస్తదీయా జాత్యావృత్తైరపిచ గుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా । కిన్తు శ్రీమద్భువనభవన త్రాణతోఽన్యేషు విద్యావృత్తప్రాయో భవతి విధవాకల్పకల్పః ప్రకర్షః" ఇత్తాల్, "అయర్వఱుమమరర్ కళ్తిపతియానవన్ ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే సుర నర సజాతీయనానాప్పోలే, తదీయరుమ్ జాతియాలుమ్ వృత్తఙ్గళాలుమ్ గుణత్తాలు మప్పడియే ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్, ఇతిల్ గర్హైయిల్లై, శ్లాఘైయేయుళ్ళదు; ఉభయరు మిప్పడి నిఱ్కుఱదు ఇవ్వలోకరక్షణనిమిత్తమాక, ఇని అభాగవతర్ పక్కలుణ్డాన విద్యావృత్తప్రాయమాన ఉత్కర్షమ్ విధవాలఙ్కారమ్పోలే నిన్ద్యమాకానిఱ్కుమ్ తెన్ఱితు.

మూ॥ ౨౩౯॥ ఈవిషయము "ప్రాదుర్భావైః" ఇత్యాది శ్లోకమునఁ దెలిపియున్నది.

ఈ వృత్తాంతమును శ్రీభాష్యకారులవారు విని, పెరియనంబిగారి సన్నిధికివచ్చి శాస్త్రమర్యాద చెడిపోవుండ కార్యముఁజేయవద్దా? దీనిని మీరేచేయువలయు నా? (ఇతరులచేత చేయించకూడదా?) అనియడుగఁగా, "కూలిచ్చి సంధ్యావందనము చేయించుదునా? నేను శ్రీరామచంద్రునికన్నను అధికుఁడనా? ఈమారనేరినంబిగారు జటాయువుకన్నను తక్కువవారా? "పయిలుమ్ శుడరొళి" "నెడుమార్క్కడిమై" అను తిరువాయ్ మొళులు వట్టి సముద్రఘోషము వంటివా? శ్రీనమ్మాళ్వారులు పాయించినట్టి యర్థమునుకొంచము తక్కువగానైనను ఆచరింపవద్దా? యని పెరియనంబిగారానతిచ్చిన వార్తను ఈసందర్భమున స్మరించుకొనునది.

అవతారిక—ఇఁక భాగవతుల జన్మాదులను శ్లాఘించి అటుపిమ్మట భాగవతులుకానివారి జన్మోత్కర్షమునుగురించిన నిందను తెలుపుచున్నారు. (ప్రాదుర్భావైః) ఇత్యాది.

శ్లో॥ ప్రాదుర్భావైస్సురనరసమో దేవదేవస్తదీయా
జాత్యావృత్తైరపిచ గుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా।
కిన్తు శ్రీమద్భువనభవన త్రాణతోఽన్యేషు
విద్యావృత్తప్రాయోభవతి విధవాకల్పకల్పః ప్రకర్షః॥

"నిత్యసూరినాయకుండగు సర్వేశ్వరుండు దేవమనుష్యాదిరూపముగా నవతరించునట్లే భాగవతులుకూడ జన్మవృత్తాదులచేత ఇతరసజాతీయులై యవతరింతురు. అందువలన నిందయేమియును లేదు. శ్లాఘ్యతయేకలదు. ఈయుభయులును లోకసంరక్షణార్థమై యిట్లు అవతరింతురు. భగవద్భక్తిలేనట్టి భాగవతులయందుండు జన్మవృత్తాద్యతిశయములన్నియును విధవాలంకారమువలెనే నిందార్హములైయుండును" అని చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ౨౩౬॥ "భాగవతనన్నిక్కే వేదార్థజ్ఞానాదికళైయుడైయవర్ కుఙ్కుమమ్ శుమన్ద కళుతైయోపాతి" ఎన్ఱు శొల్లానిన్ఱతిఱే.

మూ॥ ౨౩౭॥ రాజావాన శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళైయాశైప్పట్టార్

భాగవతర్కళ్ అన్నాల్ అవర్కళుక్కుణ్డాన వేదవిద్యాదికళ్ వ్యర్థమామో వెన్న, అప్పడిప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే యెన్గిఱార్, (భాగవతనన్నిక్కే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- "చతుర్వేదధరోవిప్రో వాసుదేవంనవిన్దతి। వేదభారభరాక్రాన్తస్సవై బ్రాహ్మణగర్దభః" ఎన్ఱు వేదతాత్పర్యమాన భగవద్జ్ఞానాదికళిల్లామైయాలే భాగవతనన్నిక్కే వేదాధ్యయనత్తాలే అతిల్ స్థూలార్థజ్ఞానాదికళైయుడైయనాయిరుక్కుమవన్ భోగికళాయిరుప్పార్ విరుమ్బుమ్ పరిమళద్రవ్యమాన కుఙ్కుమత్తై చ్చుమన్దు తిరియానిఱ్కచ్చెయ్తే అతిల్ వాశియఱియాత కళుతైపోలే, పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమారాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్ ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కుమ్ వేదమాకిఱ విలక్షణవస్తుభారత్తై క్కినియచ్చుమన్దు కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, అతిల్ శువడఱియాత బ్రాహ్మణకళుతైయెన్ఱు వేదోపబృంహణమాన ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే యెన్గై.

భగవత్సమ్బన్ధరహితమాన జన్మాదికళ్ సద్గర్హితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్, తత్సమ్బన్ధసహితమాన తిర్యగాదిజన్మఙ్గళుమ్ సత్ప్రార్థ్యమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (రాజావాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ద్వితీయవర్ణరాన ఏశ్వర్యత్తైయుడైయ శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్, తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గ

మూ॥ ౨౩౬॥ భగవద్భక్తిలేని వాఁడు వేదార్థజ్ఞానాదులు గలవాఁడైనను, కుంకుమపువ్వును మోసికొనిపోవునట్టి గాడిదవంటివాఁడని శాస్త్రము తెలుపుచున్నది

మూ॥ ౨౩౭॥ రాజగు శ్రీ కులశేఖరులవారు తిర్యక్ స్థావరజన్మములకై యాశపడినారు.

అవతారిక:—భాగవతులు కానున్న నేమి? వారికిఁగల వేదవిద్యాదులు వ్యర్థములగునా? యంటేని అందులనుగురించిన ప్రమాణముకలదని తెలుపుచున్నారు.

శ్లో॥ చతుర్వేదధరోవిప్రో వాసుదేవంనవిన్దతి।
వేదభారభరాక్రాన్తస్సవై బ్రాహ్మణగర్దభః.

తా॥ వేదతాత్పర్యమైన భగవత్సంబంధజ్ఞానము లేకపోవుటచే భాగవతుఁడుగాక వేదములనధ్యయనము చేయుటచే స్థూలములగు అర్థములనుమాత్రము గ్రహించినవాఁడు, భోగపరాయణులగువారు ప్రేమించునట్టి పరిమళద్రవ్యమగు కుంకుమపువ్వును మోసికొనిపోవుచు, దానిగుణము నెఱుంగని గాడిదెవంటివాఁడు.

అనఁగా పూర్వోత్తరభాగములచే భగవదారాధనస్వరూపమును ఆరాధ్యవస్తువగు భగవంతుని స్వరూపమును ప్రతిపాదించుచు భగవంతునిగురించి మాత్రమే తెలుపునటిది యగునట్టి వేదరూపమగు విలక్షణ వస్తువుయొక్క భారమును ఎడతెగకుండ మోయుచున్నను, దాని రసము నెఱుంగని బ్రాహ్మణగాడిదెయని వేదోపబృంహణమగు ప్రమాణము తెలుపుచున్నది గదా!

భగవత్సంబంధరహితములగు జన్మాదులు సత్పురుషులచే తిరస్కరింపఁబడునవియని యింతకుముందు తెలిపియున్నారు. అట్టి భగవత్సంబంధముగల తిర్యగ్జన్మము మొదలగునవి సత్పురుషులాశపడునవియని తెలుపుచున్నారు. (రాజగు) ఇత్యాది.

క్షత్రియకులమునఁ జన్మించిన యాధిక్యముగల శ్రీ కులశేఖరప్పెరుమాళ్లు తిర్యక్ స్థావర

మూ॥ ౨౩౭॥ బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాళ్వారుమ్ తిరుమకళారుమ్ గోప జన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణినార్కళ్.

ళానవై, ‘‘వాచికైః పక్షిమృగతామ్’’ ఇత్యాదికళాలే పాపయోనికళాకచ్చొల్లప్పడానిన్ఱచ్చెయ్ తే, ‘‘వేజ్గడత్తుక్కోనేరివాழుమ్ కురుకాయ్ప్పిఱప్పేనే’’ ‘‘మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే’’ ‘‘శెణ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే’’ ‘‘తమ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే’’ ఎన్ఱు తిరుమలైయాழ్వారోడు సమ్బన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళై ప్పెఱాప్పెఱాక ఆశైప్పట్టారన్ఱపడి.

ఇప్పడియాశైప్పట్టవళవన్ఱిక్కే తాఙ్గళ్ వదజన్మత్తై యాస్థానమ్పణ్ణినవర్కళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రాహ్మణోత్తమరాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ‘‘ఇనిఇతుక్కుమేలిల్లై’’ ఎన్నుమ్బడియాన వర్ణత్తిలే యవతరిత్తు విద్యామాహాత్మ్యాదికళాలే తజ్జాతీయ సకలోత్తమరాన పెరియాழ్వారుమ్, వేదప్పయన్కొళ్ళవల్ల అవర్తమ్మైప్పోలే పెత్తైప్పరువత్తిలే వేదసారార్థవిత్తమైయాయిరుక్కుమ్ అవర్ తిరుమకళాన ఆణ్డాళుమ్, శ్రీకృష్ణావతారానుభవత్తిల్ తదభినివేశాతిశయత్తాలే. ‘‘మిడుక్కిలామైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ నఙ్గాయ్’’ ‘‘ఎన్ మకన్ గోవిన్దన్’’ ‘‘పన్నిరుతిఙ్గళ్ వయిత్తిల్ కొణ్డ వప్పాఙ్గినాల్’’ ఇత్యాదియాలుమ్, ‘‘ఆయ్ప్పాడిచ్చెల్వచ్చిఱుమీర్కాళ్’’ ‘‘నాముమ్నమ్మాబైక్కు’’

మూ॥ ౨౩౭॥ బ్రాహ్మణోత్తములగు పెరియాళ్వారులును ఆయన కుమార్తెయగు ఆండాళున్ను గోపజన్మమును ఆరోపించుకొనినారు.

జన్మగులు ‘‘వాచికైః పక్షిమృగతాం’’ ఇత్యాదితావుల పాపపుజన్మములుగాను చెప్పఁబడుచున్నను, ‘‘వేఙ్గడత్తు క్కోనేరి వాழుమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే? (పెరు. తి. ౪,౧) ‘‘వేంకటాచలమున స్వామిపుష్కరణిలో సుఖముగానుండు నారపక్షిగానైన జన్మింపకపోతినే?’’ అనియు, ‘‘మీనాయ్ పిఱక్కుమ్ విధియుడయేనావేనే’’ (పురుతి. ౪,౨) (చేపగా జన్మించునట్టి యదృష్టము లేకపోయెనే?) అనియు ‘‘శెమ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడయేనావేనే’’ (పె.తిరు.౪-౪) (చంపక వృక్షముగా నిలువఁబడు సంపత్తుగలవాఁడను కాకపోతినే?) అనియు ‘‘తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తపముడయే నావేనే’’ (పెరు. తి. ౪-౫) (తమ్బకవృక్షముగా నిలువఁబడు తపస్సుకలవాఁడను కాకపోతినే?) అనియు నిట్లు వేంకటాచలముతో సంబంధముగల తిర్యక్ స్థావరజన్మముల నాశపడినారు అనుట.

అవతారిక: -ఇట్లు ఆశపడుటమాత్రమే కాకుండ, తక్కువజన్మమును ఆరోపించుకొనినవారిని గుఱించి తెలుపుచున్నారు. (బ్రాహ్మణోత్తములగు) ఇత్యాది.

ఇంతకుపైగా నెక్కువది లేదనఁబడునట్టి బ్రాహ్మణజన్మమున నవతరించి విద్యామాహాత్మ్యములవలన తమజాతిలోని వారందఱికంటెనున్ను శ్రేష్ఠులయిన పెరియాళ్వారులును, వేదములవలని ప్రయోజనము గ్రహింప సమర్థులగు పెరియాళ్వారులవలెనే, అతి బాల్యావస్థయందే వేదముల సారభూతమగు నర్థము నెఱింగినదియును వారి కుమార్తెయగు ఆండాళును శ్రీకృష్ణావతారము ననుభవించు విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవారగుటంజేసి ‘‘మిడిక్కిలామైయాల్ నాన్ మెలిన్దేన్ నఙ్గాయ్’’ (పెరియా. తి. ౧-౧-౧) (బిడ్డకు శక్తిలేనందున. నేను దుఃఖించితిని) అనియు, ‘‘ఎన్ మకన్ గోవిన్దన్’’ (నాకొడుకు గోవిందుడు) అనియు, ‘‘పన్నిరుతింగళ్ వయిత్తిల్ కొణ్డప్పాఙ్గినాల్’’ (పన్నెండునెలలు గర్భములోనుంచుకొని రక్షించిన) అనియు, ‘‘ఆయ్ప్పాడి చ్చెల్వచ్చిఱుమీర్

మూ॥ ౨౩౯॥ కన్దల్కళ్రిన్దాల్ సర్వర్క్కుమ్ నారీణాముత్తమైయుడైయ అవస్థైవర క్కడవతాయిరుక్కుమ్

‹‹అయ్క్కుల త్తున్దన్నైప్పిఱవి పెఱున్దనైపుణ్ణియమ్యాముడైయోమ్›› ఇత్యాదియాలుమ్ తానవళాక ప్పేశుమ్బడి తాజ్గళవతరిత్త వర్ణత్తుక్కు మూన్ఱామ్ వర్ణమాకైయాలే తణ్ణితాయిరన్దుళ్ళ అఱివొన్ఱుమిలాత గోపజన్మత్తై పుగైయఱ ఏత్తిటుకొణ్డార్కళేన్ని

ఇప్పడి ఆశైప్పడుకైయుమ్ అస్థానమ్పణ్ణుకైయుమొట్రియు, కన్దల్కళ్రిన్దాల్ స్వరూపమిరుక్కుమ్బడితానెన్నెన్న: అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కన్దల్కళ్రిన్దాల్) ఎన్ఱుతుడజ్గి.—అన్ఱిక్కే, ఇప్పడి విశిష్టవేషప్రయుక్తమాన తారతమ్యావస్థైకళిన్ఱిక్కే, కన్దల్కళ్రిన్దాల్ సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్ వరు మవస్థైతానేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱా రాకవుమామ్, (కన్దల్కళ్రిన్దాల్) ఇత్యాది. అతావతు-ఆత్మస్వరూపత్తై ఉళ్ళపడి ప్రకాశియాతపడి అనాదికాలమనుభవిత్తుపోన్ద వన్దేఱియాన అవిద్యాది దోషమ్, భగవత్ప్రసాద విశేషత్తాలే పిన్నాట్టాతపడి సవాసనమాక పోన్దాల్, సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్, ‹‹సర్వలక్షణ సమ్పన్నా నారీణా ముత్తమా వధూః›› ఎన్గిఱపడియే స్త్రీత్వలక్షణజ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱు, స్త్రీతగపెఱ్ఱ స్త్రీణా ముత్తమైయా యిరుక్కుమ్ పెరియ పిరాట్టియారుడైయనిలై తన్నడైయే వరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్నై.

మూ॥ ౨౩౯॥ అవిద్యాదిదోషములు పోయినట్టయిన, అందఱికిన్ని ఉత్తమ స్త్రీయొక్క యవస్థ కలుగును.

తా॥ ‹‹(గొల్లపల్లెలోనుండు శ్రీమంతులగు బాలికలారా) అనియు, ‹‹నాముమ్నమ్మావైక్కు›› (తి, పా.) (మనము మననోముకు) అనియు ‹‹అయ్క్కులత్తున్దన్నైప్పిఱవి పెఱున్దనై పుణ్ణియమ్యాముడయోమ్›› (గోపకులమున నీవువచ్చి జన్మించునట్టి పుణ్యమును మేము కలిగియున్నాము) అనియు విట్లు తాను ఆమెగాను.(గోపికగాను) మాట్లాడునట్లు తమరు జన్మించిన బ్రాహ్మణ వర్ణమునకు మూడవ (వైశ్య) వర్ణమగుటచే తక్కువైనదియు కొంచమును జ్ఞానములేనిదియునగు గోపజన్మమును కొంచెమున్న భేదములేనుండ ఆరోపించుకొన్నారు.

అవతారిక।—ఇట్లు ఆశపడుటయును, ఆరోపించుకొనుటయును లేనప్పుడు స్వరూపమెట్లుండునంటివేని తెలుపుచున్నారు. (అవిద్యాది) ఇత్యాది.

అథవా. ఇట్టి విశేష స్వరూపమునుబట్టియుండు తారతమ్యావస్థలు లేకుండినట్లైన, పర్వాత్మలకును సంప్రాప్తించునట్టి దశయేదియుంటివేని తెలుపుచున్నారనియును ఈ చూర్ణికకు అవతారిక కావచ్చును.

(అవిద్యాది) ఇత్యాది.ఆత్మస్వరూపము ఉన్నదియున్నట్టుగ ప్రకాశింపకుండునట్లు అనాదికాలముగ దానిని గప్పివేసినట్టిదియు, ఆగంతుకమునునగు అవిద్యాదిదోషము భగవంతుని విశేషానుగ్రహమువలన మరల రాకుండ వాసనతోఁగూడ పోయినట్లయినచో, ఆత్మలన్నియును ‹‹సర్వలక్షణసమ్పన్నా నారీణాముత్తమా వధూః›› ‹‹అందఱిస్త్రీలలో నుత్తమస్త్రీ) సర్వలక్షణములతోను గూడియుండినది›› అన్నట్లు స్త్రీలకుండవలసిన లక్షణములన్నింటిని కొరతలేకుండనే గలిగియుండి తక్కిన స్త్రీలందఱికంటెనున్న ఉత్తమురాలగు పెరియపిరాట్టియొక్క స్థితి తనంతట తాగలుగు ననుట

మూ॥ ౨౮౦॥ ఆఱుప్రకారత్తాలే పరిశుద్ధాత్మ స్వరూపత్తుక్కు తత్సామ్యముణ్డాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౮౧॥ దృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహంకారత్తాలే, అదృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహంకారరాహిత్యత్తాలే

అతెజ్గనే యెన్నుమశ్శైయిలే అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఆఱుప్రకారత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అనన్యార్హశేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమ్, సంశ్లేషత్తిల్ ధరిక్కై, విశ్లేషత్తిల్ ధరియామై, తదేక నిర్వాహ్యత్వమ్, ఆకిఱ ఆఱుప్రకారత్తాలే నిశ్శేషనివృత్తావిద్యాది దోషతయా పరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు, ప్రకారషట్క పరిపూర్ణైయాన పిరాట్టియోడు సామ్యమ్, నైసర్గికమాక ఉణ్డాయిరుక్కుమెన్గై. ఇన్దసామ్యషట్కత్తై నినైత్తిఱే "కడిమామలర్ పావై యొప్పాళ్" ఎన్ఱు ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్తతు. ఆక ఇవ్వాక్యద్వయమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

ఇని, అవర్కళ్ ఉత్కృష్టమానజన్మఙ్గళైయుపేక్షిత్తు నికృష్టమానజన్మఙ్గళిలే విరుమ్బువానేన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దృష్టత్తిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఆభిజాత్యాదికళు మైశ్వర్యముమాకిఱదృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఉరుపనుక్కుణ్డామతుయార్త్తి విశ్వామిత్రాదికళైప్పోలే తాన నిన్ఱ నిలైక్కుమేలే ఉత్కర్షమ్ తేడప్పణ్ణుమహఙ్కారత్తాలేయుణ్డామ్; శేషత్వాదికళుమ్ కైఙ్కర్యసమ్పత్తుమాకిఱ

మూ॥ ౨౮౦॥ ఆఱువిధములుగ పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మస్వరూపమునకు ఆమెతో సామ్యము గలుగును.

మూ॥ ౨౮౧॥ కంటికిఁ గానఁబడువాటి విషయమున నుత్కర్షము అహంకారము వలనఁగలుగును. కంటికిఁగానరాని వాటివిషయమున నుత్కర్షము అహంకారము లేకపోవుటంజేసి గలుగును.

అని గుట్లంటిచేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆఱుప్రకారములచే) ఇత్యాది. అనఁగా అనన్యార్హశేషత్వము, అనన్యశరణత్వము, అనన్య భోగ్యత్వము, సంశ్లేషమునందున ప్రాణసాముల నుధరించియుండుట, విశ్లేషమున ధరింపకుండుట, తదేకనిర్వాహ్యత్వమనఁబడు ఆఱువిధములచేతనను. అవిద్యాదిదోషములు నిశ్శేషముగాఁబోవుటంజేసి పరిశుద్ధమైనట్టి యాత్మస్వరూపమునకు ఈపైని గనఁబఱచిన ఆఱువిధములతోనున్న పరిపూర్ణురాలగు పిరాట్టితోటి సామ్యము స్వభావ సిద్ధముగా నే కలుగునని.

ఈ యాఱింటితోనున్న సామ్యముండుటఁదలంచియే కదా ఆళ్వారులు "కడిమామలర్ పావై యొప్పాళ్" (పెరి-తిరు ౩-౭-౯) (పరిమళముగలదియు శ్లాఘ్యమైనదియునగు పుష్పమును జన్మస్థానముగాఁగల పెరియపిరాట్టితో సమానమైనది) అని పాయించి యున్నారు.

కావున నిరెండు వాక్యములును ప్రాసంగికములు.

అవతారిక — ఇఁక, వారు ఎక్కువ కులమునజన్మించుటను ఉపేక్షించి తక్కువకులమున జన్మించుటకై యాశపడినారేల? అని యడిగినచేని తెలుపుచున్నారు.

(కంటికి) ఇత్యాది. ఆభిజాత్యాదులు. ఐశ్వర్యము, అనఁబడు దృష్ట (కంటికి తెలియవచ్చు) పురుషార్థములకై కొందఱికి ప్రీతియుండవచ్చును. అది విశ్వామిత్రాదులకువలె నే తానుండు స్థితికి పైగా గొప్పతెనమునకై ప్రయత్నింపఁజేయునట్టి యహంకారమువలనఁ గలుగఁజేయఁబడునది.

మూ॥ ౨౮౨॥ బ్రహ్మావాయిప్పిఱన్దుపోతల్, ఇడైచ్చియాయ్ప్పెరుమానైవిడుతల్ శెయ్యు మ్పడి యాయిరుక్కుమ్.

అదృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి ఇవన్ఱ్ఱినైడై యు అభివృద్ధియిల్లామైయినాలే నిలైక్కునిలైతాఴప్పోమ్పడియాన అహఙ్కారరాహిత్యత్తాలే ఉణ్డామెన్గై,

ఇవ్వహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళ్ ఇఴవుపేఱుకళుక్కుడలామ్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రహ్మావాయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-దృష్టోత్కర్షాతిశయత్తుక్కుత్తక్క అహఙ్కారాధికనాన బ్రహ్మావాయ్, “ద్విపరార్థావసానే మాం ప్రాప్స్యసి పద్మజ” ఎన్ఱుమ్, “కడిక్కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్ కాణ్గిలాన్ కణ్ణనడిక్కమలన్దన్నైయయన్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇఴన్దుపోతల్, అహఙ్కారహేతుక్కళొన్ఱుమిల్లామైయాలే తద్రహితైయాయ్ ఇడక్కైవలక్కైయఱియాత ఇడైచ్చియాన చిన్తయన్తియాయ్ “ముక్తిం గతాన్యా గోపకన్యకా” ఎన్నుమ్పడి అవన్ తిరువడికళై ప్పెఱ్ఱు విడుతల్ శెయ్యుమ్పడియాయిరుక్కుమ్ ఇవ్వహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళిన్ స్వరూపమెన్గై. ఇప్పడి అహఙ్కార తద్రాహిత్యఙ్గళ్ ఇవనై ఇఴక్కైక్కుమ్ పెఱుక్కైక్కుముడలాకైయాలే, శ్రీకుల శేఖర

మూ॥ ౨౮౨॥ చతుర్ముఖబ్రహ్మముగాజన్మించి సంసారమునఁబడియుండుట గాని, గోపికగా జన్మించి సంసారమునుండి కడతేరుటగాని సంభవించును.

శేషత్వాదులును కైంకర్యసంపత్తు అనఁబడు అదృష్ట (కంటికి కానరాని) పురుషార్థముల విషయమున మఱికొందఱికి ప్రీతియుండవచ్చును.

అది వీటియొక్క యభివృద్ధినిగుఱించినట్టి యాశచే తక్కువతక్కువస్థితికిఁ గొనిపోవునట్టి యహంకార రాహిత్యమువలనఁగలుగును.

అవతారిక:—ఇట్లు అహంకారముండుటయు, అది లేకపోవుటయును ఫలాఫలముల కనుకూలములగుటను గుఱించి తెలుపుచున్నారు.

(చతుర్ముఖ) ఇత్యాది. మిక్కిలి యెక్కువ దృష్టోత్కర్షమున కనుకూలమగు నెక్కువ యహంకారముగల చతుర్ముఖబ్రహ్మయై “ద్విపరార్థావసానేమాం ప్రాప్స్యసిపద్మజ” (ఓచతుర్ముఖ! ద్విపరార్థకాలము గడువగానే నీవు నన్నుపొందగలవు) అనియు, “కడిక్కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్ కాణ్గిలాన్ కణ్ణన్ అడిక్కమలన్దన్నైయయన్” (ఇయత్పా ౧-౭౯) (పరిమళముగల కమలమునందుండియు, చతుర్ముఖుండు శ్రీకృష్ణునిపాదకమలములఁ జూడలేదు” అనియును చెప్పియున్నట్లు ఫలమును బొందకపోవచ్చును.

అహంకారహేతువు లొక్కటియును లేకపోవుటంజేసి, యహంకారములేనిదై కుడియెడమ తెలియని గోపికయగు చింతయంతియై “ముక్తింగతాన్యాగోపకన్యకా” అన్నట్లు సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములను లభింపవచ్చును. కావున అహంకారముయొక్కయు తద్రాహిత్యముయొక్కయును స్వభావమనునది యీ రెంటిని గలుగఁజేయఁగలది.

ఇట్లు అహంకారమును తద్రాహిత్యమును క్రమముగ సంసారమున కష్టపడుటకును మోక్షమును బొందించుటకును అనుకూలములయిన వగుటంజేసి శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ మొదలగు

మూ॥ ౨౭౩॥ ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాశహేతువాన అహఙ్కారత్తుక్కుమ్,

పెరుమాళ్ ముతలానవర్కళ్ అహఙ్కారహేతువానజన్మఙ్గళై అనాదరిత్తు తద్రహితజన్మఙ్గళై యాదరిత్తార్కళెన్నుకరుత్తు.

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

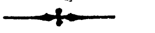
ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్.

"తన్నైత్తానేముడిక్కైయావతు" ఎన్నుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక అహఙ్కారాదికళిల్ దోషముపపాదిక్కప్పట్టతు. అనన్తరమ్, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమవనే" ఎన్నిరుక్కుమ్ ప్రపన్నాధికారియుడైయ దినచర్యావిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి. "సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్" ఎన్నుమళవాక. (ఇప్పడి) ఎన్ఱు-కీழుక్తమాన ప్రకారత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు. (సర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాశహేతువాకైయావతు)-స్వరూపేణముడిత్తుమ్ భాగవతవిరోధత్తైవిళైత్తుముడిత్తుమ్ భగవల్లాభవిరోధియాయుమ్ ఎల్లాప్పడియాలుమ్ "అసన్నేవ" ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పమామ్పడి స్వరూపత్తైయురువழియప్పణ్ణుమతాయిరుక్కై-అహఙ్కారమ్తాన్ దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్ దేహాతిరిక్తాత్మవిషయత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానరూపమాయుమ్ ఇరట్టువకైప్పట్టిరుక్కుమ్. ఇవ్విడత్తిలవైయిరణ్డుమ్ శేరచ్చొల్లప్పడుకిఱతు.

మూ॥ ౨౭౩॥ ఇట్లు అన్నివిధములను నాశహేతువగు అహంకారమునకును,

వారు అహంకారహేతువులగు జన్మముల నాదరింపక, అహంకారరహితములగు జన్మముల నాదరించినవారయిరి.

సిద్ధోపాయనిష్ఠుల వైభవప్రకరణము సంపూర్ణము.

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణము.

"తనను తానే నశింపఁజేయుటయనఁగా" (వా—౧౭౦) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును అహంకారాదులవలనఁ గలుగునట్టి దోషము ఉపపాదింపంబడినది.

అనంతరము "ఇట్లు అన్నివిధములచేతను" (వా—౨౭౩" అను వాక్యము మొదలుకొని "సదాచార్యుని యనుగ్రహముచే వృద్ధిపొందించుకొనుచుండవలెను" అనువాక్యమువరకును ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును సర్వేశ్వరుండే యని నిశ్చయించుకొనియుండు ప్రపన్నాధికారియొక్క దినచర్య చెప్పఁబడుచున్నది.

"ఇట్లు" అనఁగా నింతకుముందు చెప్పిన విధమునని యర్థము.

అన్నివిధములచేతను నాశహేతువనఁగా స్వయముగ నశింపఁజేసియు, భాగవతవిరోధమును గలుగఁజేసి యందుమూలముగ నశింపఁజేసియు, భగవత్ప్రాప్తితో విరోధించునదియయ్యు ఇట్లన్నివిధములచేతను ".అసన్నేవ" అని చెప్పియున్నట్లు వాదాపుగ లేనిదియగు విధమున స్వరూపమును రూపుమాపునదిగానుండుట.

అహంకారమనునది దేహాత్మాభిమానరూపమైనదిగాను, దేహభిన్నమగు నాత్మవిషయమున స్వాతంత్ర్యాభిమానరూపమైనదిగాను నిట్లు రెండువిధములైనదిగాను కదా యుండును. ఈతావున నా రెండువిధములును కలిపి చెప్పఁబడుచున్నవి.

మూ॥ అతినుడైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ విళైనిలమ్ తానాకై యాలే, తన్నైక్కణ్డాల్ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్.

అతినుడైయ కార్యమాన విషయ (ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్) దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమే విషయఙ్గళై స్వభోగ్యత్వేన విరుమ్బుకైక్కు మూలమాకైయాలే విషయప్రావణ్యత్తై అహఙ్కారకార్యమెన్గిఱతు. విషయఙ్గళాలే-కీழ్ అనుకూలమాకవుమ్ ప్రతికూలమాకవుమ్ శొల్లప్పట్ట విహితనిషిద్ధరూప విషయద్వయత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు. (విళైనిలమ్ తానాకైయాలే) ఎన్గతు-ఇవై యిరణ్డుక్కుమ్ జన్మభూమి, భగవత్స్వరూప తిరోధానాదికళైప్పణ్ణక్కడవ గుణత్రయాత్మక ప్రకృతి పరిణామరూపమాయ్ స్వకర్మవిశేషారబ్ధమాయిరుక్కిఱ శరీరవిశిష్టనాన తానాకైయాలే యెన్ఱపడి, కర్మానుగుణమాక రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గవడిక్కుమ్ శరీరవిశిష్టత్తైయాలే మతిమయఙ్గ, తానల్లాత దేహత్తైత్తానాకవుమ్ తనక్కురియనల్లాత తన్నై స్వతన్త్రనాకవుమభిమానిప్పిత్తుమ్, తనక్కనర్థకరమాన విషయఙ్గళిలే ఆత్యాదరత్తైప్పణ్ణువతుమ వన్దానే యిఱే.

(తన్నైక్కణ్డాల్) ఇత్యాది, ఇప్పడి అనాదికాలమ్ పోన్దవనాయ్ ఇప్పోతుమ తనక్కు యోగ్యమాన శరీరవిశిష్టనాయిరుక్కిఱ తన్నైదర్శిత్తాల్, "కొన్నల్లతు విడేన్" ఎన్ఱు సాయుధనాయ్ పిన్ తొడర్న్తిరియుమ్ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలే కుడల్ కరిత్తు తనక్కు నాశకనాకనినైత్తుమ్.

మూ॥ దానివలనఁగలుగు విషయప్రావణ్యమునకును ఆశ్రయము తానగుటంజేసి తనను చూచినట్లయిన శత్రువును చూచినట్లును,

---

అహంకారముయొక్క కార్యమగు విషయప్రావణ్యమనఁగా. దేహాత్మాభిమానమును స్వాతంత్ర్యాభిమానమును విషయములను భోగ్యములయినవాటినిగాను ఈచేతనుఁడు ప్రేమించుటకు మూలములగుటంజేసి విషయప్రావణ్యమనునది యహంకారముయొక్క కార్యముగాను చెప్పఁబడినది.

ఈతావున విషయమనఁగా, ఇంతకుముందు అనుకూలవిషయముగాను ప్రతికూలవిషయము గానును చెప్పఁబడిన విహితనిషిద్ధవిషయద్వయమును తెలుపునది.

(ఆశ్రయము తానగుటచే) అనఁగా ఈరెంటికిని జన్మభూమి భగవత్స్వరూపమును తెలియకుండ చేయునట్టివియగు సత్త్వాదిగుణత్రయాత్మకమగు ప్రకృతియొక్క పరిణామరూపమైనదై తనయొక్క కర్మవిశేషమువలనఁ గలిగిన శరీరముతోఁగూడియున్నట్టి తానగుటంజేసియు ననుట.

కర్మానుగుణముగ రజస్తమస్సులచే గలవరపెట్టునట్టి శరీరముతోఁగూడియుండుటచే మనస్సున చపలముగల్గి తానుకానట్టి దేహమును తానుగాను తనకు రక్షకుండు కానట్టి తనను స్వతంత్రుని గాను, అభిమానించుటయు, తనకు అనర్థకములగు విషయములయెడల నెక్కువయాదరమును గలుగఁజేయుటయును వీటిఁజేయునట్టివాఁడు తానే కదా.

ఇట్లు అనాదికాలముగ పోవువాఁడును ఇప్పుడును అందులకుఁదగిన శరీరముతోఁ గూడియు న్నట్టి తనను చూచినట్లయిన, "చంపేవరకు విడవను" అనుచు ఆయుధమును చేతబట్టుకొని వెన్ను కొలుకుమ తిరుగునట్టి శత్రువును జూచినట్లు కడుపులో వేదనగలిగి తనను నశింపఁజేయు వానిని గాను తలంచుటయు.

మూ॥ అవర్గళుక్కు వర్ధకరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్ సర్పత్తైక్కణ్డాపోలేయుమ్.
అవర్గళుక్కు నివర్తకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్ బన్ధుక్కళైక్కణ్డా
ప్పోలేయుమ్, ఈశ్వరనైక్కణ్డాల్ పితావైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్,

తఙ్గళుడైయ ఉక్తికళాలే దుర్వాసనైయైక్కిళప్పి అహఙ్కారాదికళై మేల్ మేలుమ్ వళరుమ్బడిపణ్ణుమ్ తదుభయవశ్యరాన సంసారికళైక్కణ్డతిరేకణ్డాల్, అణుకిల్ మేల్ విழுన్దు అళిక్కక్కడవ అతిక్రూరమాన సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలే అఞ్జి నడుఙ్గి ప్పిఱ్కాలిత్తు నమక్కు బాధకరెన్ఱు నినైత్తుమ్.

తఙ్గళుడైయ ఉపదేశానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డాలుమ్ అహఙ్కారాదికళిన్ దోషదర్శనత్తై ప్పణ్ణువిత్తు, తత్సమ్బన్ధత్తిలే భీతభీతరామ్బడిపణ్ణి వాసనైయోడే అవఱ్ఱై నివర్తిప్పిక్కుమ్ మధ్యమపదనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్, తన్నుడైయ అనర్థాభ్యుదయఙ్గళిరణ్డుమ్ తఙ్గళదాయ్ తీయతువిలక్కి నల్లతిల్ మూట్టి రక్షిక్కుమ్ బన్ధుక్కళైక్కణ్డాప్పోలే అత్యాదరమ్పణ్ణి "నమక్కు నల్లఱైయానవర్కళ్" ఎన్ఱు నినైత్తుమ్.

అడియిలే కరణకళేబరఙ్గళైత్తన్దు అవఱ్ఱైక్కొణ్డు వ్యభిచరియామల్ నల్వழிనడక్కుమ్బడి శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టి అకృత్యకరణాదికళిల్ శిక్షిత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ తన్నుడైయ హితమే పార్త్తుప్పోరువిఱ ఈశ్వరనై అర్చావతారఙ్గళిలే కణ్ణారక్కణ్డాల్, ఉత్పాదకనాయ్ విద్యాప్రద

మూ॥ వాటి కుపోద్బలకులగు సంసారులను జూచినట్లయిన, సర్పమునుజూచినట్లును,
వాటిఁ బోఁగొట్టునట్టి శ్రీవైష్ణవులఁజూచినట్లయిన, బంధువులనుజూచినట్లును,
సర్వేశ్వరుని జూచినట్లయిన, తండ్రిని జూచినట్లును,

తమయొక్క మాటలచేతను వ్యాపారముచేతను దుర్వాసనను వృద్ధిపఱచి అహంకారాదులను పైపైగా వృద్ధిపొందునట్లు చేయునట్టి యారెంటికిని వశ్యులగు సంసారులనుచూచి యెదురుగాని నట్లయిన దెగ్గిరకుపోయినచో బుస్సుమని పైబడు అతి క్రూరమయిన సర్పమును చూచినట్లు భయపడుచు వణకుచు వెనుతీయుచు మనలను బాధించువారని తలంచియు,

తమయొక్క యుపదేశానుష్ఠానములచే రెంటిచేతనున్ను అహంకారాదుల దోషములఁ జూపించి వాటిసంబంధమున్నచో నెక్కువ భయపడునట్లుచేసి వాసనతోఁగూడ వాటిని నివర్తింపజేయునట్టి మధ్యమపదనిష్ఠులగు (అనగా తిరుమంత్రమునందలి "నమః" అను పదముయొక్క యర్థమును బాగుగ నెఱుంగుటచే అహంకారమమకారరహితులగు) శ్రీవైష్ణవులఁ జూచినట్లయిన. తనయొక్క మంచిచెడ్డలను తమవిగాను భావించి చెడ్డపనుపోఁగొట్టి మంచినిగలుగఁజేసి రక్షించువారి యాప్త బంధువులఁ జూచినటుల యెక్కువ యాదరించి మనకు సహాయభూతులని తలంచియు,

మొట్టమొదట శరీరేంద్రియములనిచ్చియు, వాటిఁగొని వ్యతిరిక్తముగా నడచుకొనకుండ, మంచి మార్గమునఁ బోవునట్లు శాస్త్రములఁజూపించి చేయరానిపనులం జేయకుండునట్లుశిక్షించి ఎల్లకాలమును తనయొక్క హితమునకై యత్నించునట్టి సర్వేశ్వరుని అర్చావతారములయందు (కోవెలలలో) కన్నారసేవించినట్లయిన, తనను కన్నవాడును, విద్యచెప్పించినవాఁడును, చెడుమార్గమునఁబోకుండ నియు

మూ॥ ఆచార్యనైక్కణ్డాల్ పశియర్ శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్, శిష్యనైక్కణ్డాల్ అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్ నినైత్తు,

---

నాయ్ ఆపత్ప్రవృత్తినా కౌతపడి నియమిత్తు నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్ హితైషియాన పితావైక్కణ్డాప్పోలే స్నేహ సాధ్వస వినయఙ్గళై యుడైయనాయ్క్కొణ్డు ‘‘నమక్కు హితపరన్’’ ఎన్ఱు నినైత్తుమ్,

అనాదికాలమ్ ‘‘అసన్నేవ’’ ఎన్నుమ్పడి కిడన్ద తన్నై భగవత్సమ్బన్ధత్తైయఱివిత్తు సత్తావానాక్కి మేన్మేలుమ్ తన్నుపదేశత్తాలే జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళైప్పిఱప్పిత్తు కైయిలఙ్గనియెన్న భగవద్విషయత్తైక్కాట్టిత్తరుమ్ మహోపకారకనాయ్ ‘‘ఉన్ శీరేయుయిర్క్కుయిరాయ్’’ ఎన్ఱుమ్ ‘‘ఉన్ఱన్ మెయ్యిల్ పిఱఙ్గియశీరన్ఱి వేణ్డిలేన్’’ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమ్పడి గుణవిగ్రహఙ్గళాలే తనక్కు ధారకభోగ్యనాయిరుక్కుమాచార్యనై క్కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడికణ్డాల్, కణ్డవిడత్తిలే యిడుమ్ పెరుమ్పశియన్ ధారకముమాయ్ భోగ్యముమాన శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే అత్యభినివేశత్తోడే అనుభవిత్తు ‘‘నమక్కు ధారకభోగ్యవిషయమ్’’ ఎన్ఱు నినైత్తుమ్.

సాధ్యాన్తరనివృత్త్యాది సమస్తస్వభావ సమ్పన్నతయా సమ్యక్ జ్ఞాన ప్రేమవానాయిరుక్కుమ్ సచ్ఛిష్యనైక్కణ్డాల్, తనక్కానన్దావహమాన అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలే ‘‘భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిల్ నామ్ శొల్లుకిఱ భగవద్గుణఙ్గళై యాదరిత్తు క్కేట్పతు అనుభావిప్పతు విధ్యనాపతామాకారఙ్గళినాలే నమక్కానన్దావహన్’’ ఎన్ఱు నినైత్తుమ్.

మూ॥ ఆచార్యుని జూచినట్లయిన ఆకలిగొన్నవాఁడన్నమును, జూచినట్లును శిష్యునిజూచినట్లయిన, ప్రియమైనవస్తువును జూచినట్లును తలంచి,

---

మించుకొని వచ్చినవాఁడును, హితమునుగోరువాడునునగు తండ్రినిజూచినట్లు స్నేహము, భయము. వినయము వీటితో ‘‘మనకు హితమునుగోరువాఁడు’’ అని తలంచుటయు,

అనాదికాలముగ ‘‘అసన్నేవ’’ (లేనివాఁడుగాను) అన్నట్లు పడియుండు తనకు భగవత్సంబంధమును తెలియచేయుటచే ఉన్నట్టివానినిగాఁజేసి, పైపైగా తన యుపదేశముచే జ్ఞాన వైరాగ్యభక్తులను గలుగఁజేసి కరతలామలకముగ భగవద్విషయమును తెలియఁజేసిన మహోపకారకుండై ‘‘ఉన్ శీరేయుయిర్క్కుయిరాయి’’ (నీయొక్క కల్యాణగుణము లాత్మకుధారకములై) అనియు, ‘‘ఉన్దన్ మెయియిల్ పిఱఙ్గియ శీరన్ఱి వేణ్డిలేన్’’ (నీయొక్క శరీరమున వ్యాపించియుండు సౌందర్యాదులను కోరను) అనియును చెప్పియున్నట్లు గుణవిగ్రహములచే తనకు ధారకుండుగాను భోగ్యముగానునుండు ఆచార్యుని సేవించినట్లయిన, కన్నిరుకార్చుచు మిక్కుట యాకలిగొన్నవాఁడు ధారకమును భోగ్యమునునగు అన్నమును గనినట్లు ఎక్కువప్రీతితోననుభవించి ‘‘మనకు ధారకమును భోగ్యమునునైన విషయము’’ అనియే తలంచుటయు,

సాధ్యాంతరనివృత్తి మొదలుగాగల సమస్త స్వభావములతోఁగూడియుండుటచే ఎక్కువ జ్ఞానమునున్ను ప్రీతినిన్ని గలిగియుండు మంచిశిష్యునిజూచినట్లయిన, తనకు ఆనందమును గలుగఁజేయునట్టి యిష్టమైన వస్తువునుజూచినట్లు, భగవద్గుణానుసంధానదశయందు భగవద్గుణములను ఆదరముతో వినుచు వాటినిగుణించి తానును మాట్లాడుచు ఆనందపరవశుఁడగు నాకారములతో ఆనందమును గలుగఁజేయువాఁడు అని తలంచుటయు,

మూ॥ అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్, అనుకూలర్ పక్కలనాదరత్తైయుమ్, ప్రతికూలర్పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైయుమ్,

---

(అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఇత్యాది. ఇవై మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు (అహఙ్కారమనుకూలర్ పక్కల్ అనాదరత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్) ఎన్ఱావదు-శేషత్వత్తైక్కాసన్నిధియిల్ జీవిక్కవొట్టాతపడియిఱే అహఙ్కారత్తుక్కు బలమిరుప్పదు. అహఙ్కారియానవన్ ‘‘నన మేయమ్’’ ఎన్ఱిరుక్కుమత్తొழియ ఒరువిషయత్తిలుమ్ తలైతాழ్క్కవిడైయానే; ఆకైయాలే అహఙ్కారమ్ మేలిడుమాకిల్, స్వరూపవర్ధకరాయ్క్కొణ్డు అనుకూలరాయిరుక్కుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్ నమ్ముడైయ శేషికళెన్ఱు తుడైనడుఙ్గి యెழున్దిరున్దు ప్రణామాది పూర్వకమాన అనువర్తనఙ్గళై ప్పణ్ణవొట్టాతే, తన్నై అవర్కళిలధికనాకవాతల్ అవర్కళైత్తన్నోడు సమరాకవాతల్ బుద్ధిపణ్ణి అనాదరిత్తిరుక్కుమ్పడి పణ్ణుమెన్గై,

(అర్థమ్ ప్రతికూలర్ పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్) ఎన్ఱావదు—‘‘అర్థయాశైయుమ్ శెత్తను వర్తిత్తు ఒరుకాశుపెఱ్ఱతాయ్ విడవేణుమ్’’ ఎన్నుమ్పడియిఱే అర్థరాగమిరుక్కుమ్పడి. ఆకైయాలే, అతు స్వరూపనాశకత్వేన ప్రతికూలరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్ వెరుణ్డోడిప్పోకవేణ్డియిరుక్క, ఉరుకాశైనచ్చి అవర్కళోడే ఉఱవుపణ్ణి అవర్కళిరున్దవిడఙ్గళిలే పలకాలుమ్ శెల్లువదు, అవర్కళై యழైత్తు విరున్దిడువదు, అవర్కళ్ గుణకీర్తనమ్ పణ్ణువదామ్పడి అవర్కళ్ విషయత్తిలే ప్రావణ్యత్తై యుణ్డాక్కుమెన్గై.

మూ॥ అహంకారార్థకామములు మూఁడును అనుకూలురయిన వారి విషయమున అనాదరమును, ప్రతికూలురగు వారి విషయమునఁ బ్రీతిని

అహంకారార్థకామంబుల మూడింటిలో నహంకారమనునది యనుకూలురవిషయమున ననాదరమును గలుగఁజేయును. అది యెట్లనఁగా, తానున్నప్పుడు శేషత్వము నెంతమాత్ర ముండనీయకుండ చేయునట్టి బలముకలది గదా అహంకారము! అహంకారముగలవాడు ‘నేను నమ్రుడను కాను’ అని యుండునే తప్ప యొకవిషయముననూ లొంగి ప్రవర్తింపడు గదా!

కావుననే అహంకారము పైబడినట్లయిన, స్వరూపజ్ఞానమును వృద్ధిపొందించువారై యనుకూలులుగానుండు శ్రీవైష్ణవులను జూచినట్లయిన, మనకు శేషియయినవారనుకొని వినయముతో నిలువంబడి దండప్రణామంబు లాచరించుచు వారి ననువర్తించునట్లు చేయక, తనను వారికంటెను గొప్పవానినిగాఁదలంచి గాని, లేక వారు తనతో సమానులని తలంచికొని అనాదరణచేయునట్లొనర్చును.

ద్రవ్యము ప్రతికూలురవిషయమున బ్రీతిఁగలుగఁజేయును. అనఁగా ‘‘ఎవరినైన నాశ్రయించి ఒకకానిడబ్బయినను సంపాదింపవలయును’’ అని కదా ద్రవ్యాశయుండును. కావున నది స్వరూపమును నశింపఁజేయువారగుటచే ప్రతికూలురగు సంసారులను చూచినట్లయిన, అచటినుండి భయపడి పరుగెత్తిపోవలసియుండ, ఒకడబ్బుకాశపడి వారితో పరిచయముచేసికొని వారి యిండ్లకు పలుమారుపోయి వారిని పిలిచి విందుచేసి, వారిని స్తోత్రముచేయుటచే వారియెడల బ్రీతిఁ గలుగఁజేయుననుట.

మూ॥ ఉపేక్షిక్కు మవర్కళ్ పక్కలపేక్షైయైయుమ్ పిఱప్పిక్కు మెన్ఱుమ్, ఆత్మగుణఙ్గళ్ నమ్మాలుమ్ పిఱరాలుమ్ పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవొణ్ణాతు,

---

(కామమ్ ఉపేక్షిక్కుమవర్కళ్ పక్కలపేక్షైయైప్పిఱప్పిక్కుమ్) ‹‹కామ్యత ఇతి కామః›› ఎన్గిఱపడియే కామశబ్దత్తాలే విషయసమ్భోగసుఖత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. అతు— ‹‹ఈశిపోమిన్›› ఇత్యాదిప్పడియే దారిద్ర్యవార్ధకాదికళడియాక తన్నై ముఖమ్పారామల్ తళ్ళిక్కతవడైత్తు ఉపేక్షావాదమ్పణ్ణుమ్ స్త్రీకళ్ పక్కలిలే ‹‹ఎప్పైయర్ తామిఴిప్పచ్చెల్వర్›› ఎన్గిఱపడియే అవర్కళుపేక్షావాదమ్ ముతలానవైతన్నైయే ఉద్దేశ్యమాకక్కొణ్డు శొల్లుమ్పడి విలక్షణర్ కేట్టాల్ శిరిక్కుమ్పడియాన హేయాపేక్షైయై విళైక్కుమెన్నై.

ఆక, ఇప్పడి అహఙ్కారాదికళ్ మూన్ఱుమ్ స్వరూపవర్ధకరై అనాదరిక్కుమ్పడియుమ్ స్వరూపనాశకరై ఆదరిక్కుమ్పడియుమ్ స్వరూపనాశకతైయన్ఱే ఉపేక్షకరుమాయిరుక్కుమివర్కళై అపేక్షిక్కుమ్పడియుమ్ పణ్ణుమెన్ఱు అవర్ గళై కొడుమైకళై యనుసన్ధిత్తు ‹‹ఎన్ శెయ్యత్తేడుకిఱతో?›› ఎన్ఱబడి.—(అర్థకామాభిమానఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱ పాఠమానాలుమ్ ‹‹గర్వోఽభిమానోఽహఙ్కారః›› ఎన్గిఱపడియే అభిమానశబ్దత్తాలే అహఙ్కారత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకైయాలే (అనుకూలర్ పక్కల్) ఇత్యాదిగ్రన్థం నిరనిత్తాలాకిఱతే యథాయోగమ్ కొణ్డు కీఴ్చొన్న ప్రకారత్తిలే యోజిక్కక్కడవతు.

(ఆత్మగుణఙ్గళ్) ఇత్యాది. శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్ అనాదికాలమహఙ్కారాదికళుక్కు విళైనిలమాయ్ అనాత్మగుణఙ్గళై క్కూడుపూరిత్తుక్కొణ్డు కర్మపరతన్త్రరాయిరుక్కిఱ నమ్మ

మూ॥ ఉపేక్షించువారివిషయమున అపేక్షను గలుగంజేయునని యు భయపడి. అత్మగుణములు మనచేగాని, యితరులచేగాని కలుగఁజేయబడునవి కావనియు,

---

‹‹కామ్యత=ఇతి కామః›› అనువ్యుత్పత్తినిబట్టి కామశబ్దము ఈతావున విషయసంభోగసుఖమును తెలుపునది.

‹‹ఈశిపోమిన్›› అనుపాశురమునఁ జెప్పియున్నట్లు దారిద్ర్యము, వార్ధక్యము ఈ మొదలగు వాటిమూలమున తనముఖము చూడకుండ నెట్టి తలుపువేసి ఉపేక్షించునట్టి స్త్రీలవిషయమున ‹‹ఎప్పైయర్ తామిఴిప్పచ్చెల్వర్›› (స్త్రీలు ఉపేక్షించిమాట్లాడినను అచటికే పోవుదురు) అన్నట్లు వారు చేయునట్టి యుపేక్షావాదము మొదలగు వాటినే యుద్దేశ్యముగాఁదలంచి విలక్షణులు విన్నట్లయిన, పరిహసింపఁదగినదియు హేయమునగు ఉపేక్షను వృద్ధిపరచును

కావున నిట్లు అహంకారాదులు మూడును స్వరూపమునువృద్ధిపొందించువారిని అనాదరణచేయుటను స్వరూపమును నశింపఁజేయువారిని ఆదరించుటను స్వరూపమును నశింపఁజేయుటయే కాకుండ, యుపేక్షించువారిని యపేక్షించునట్లుచేయుటయున్ను తలంచి ‹‹ఏమిచేయుదునా›› అని భయపడి యనుట.

(అర్థకామాభిమానములు మూడును) అని పాఠముండునపుడు ‹‹గర్వోఽభిమానోఽహంకారః›› అను నిఘంటువుప్రకారము అభిమానశబ్దము అహంకారమును తెలుపునది కాన, (అనుకూలులవిషయమున) ఇత్యాదివాక్యమును యథాక్రమముగ యోజించుకొనక అర్థసంబంధానుగుణముగ యోజించునది.

(ఆత్మగుణములు) ఇత్యాది. శమదమాద్యాత్మగుణములు అనాదికాలముగ అహంకారాదులకు పుట్టిల్లై ఆత్మగుణములను కానివాటితో నిండియుండి కర్మపరతంత్రులగు మనయొక్క ప్రయత్నముచే

మూ॥ సదాచార్య ప్రసాదమడియాకవరుకిఱ భగవత్ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తెన్ఱెన్ఱు తుణిన్దు, దేహ యాత్రైయిలుపేక్షైయుమ్, ఆత్మ యాత్రైయిలపేక్షైయుమ్, ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియుమ్.

డైయ యత్నత్తాలుమ్ ఆత్మగుణోదయవిరోధికళాన అహఙ్కారాదికళుక్కు వర్ధకరాయ్ అనాత్మగుణపరిపూర్ణరాయ్ కర్మవశ్యరాయిరుక్కుమ్ పిఱరుడైయ యత్నత్తాలుమ్ పిఱప్పిక్కక్కూడాదు, ఆత్మగుణఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాయ్ అడియిలే తన్నుడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలే నమ్మై యఙ్గీకరిత్తరుళి 'నమక్కాత్మగుణముణ్డావదెప్పోదో?' ఎన్ఱు పలకాలుమ్ కన్ఱివరు భగవానై యప్పేక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదమడియాక వరుకిఱ నమ్ముడైయ ఆత్మగుణోదయత్తుక్కు సాపేక్షయమ్ పిఱక్కుమ్బడి అమలఙ్గళాకవిళుక్కుమ్ భగవానుడైయ పరిపూర్ణప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తెన్ఱు అధ్యవసిత్తు.

(దేహయాత్రైయిలుపేక్షైయావతు)- దేహరక్షార్థమాన వ్యాపారఙ్గళిల్ విరుప్పఱ్ఱిరుక్కై.

(ఆత్మయాత్రైయిలపేక్షైయావతు)- శేషత్వమే వడివాన వాత్మావుక్కు ధారకాదికళాన గుణానుభవకైఙ్కర్యప్రవృత్తియిల్ పెరునావలాల్ తృప్తనాయిరాదే మేన్మేలుమాసైప్పడుకై.

(ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియావతు)- అశనాచ్ఛాదనఙ్గళుక్కుఉప్పాన ప్రాకృతపదార్థఙ్గళిలాదరత్తుక్కడియాన భోగ్యత్వబుద్ధి తవిరుకై.

మూ॥ సదాచార్యుని యనుగ్రహమూలమునఁ గలుగునట్టి సర్వేశ్వరానుగ్రహము వలఁగలుగునవిమాత్రమే యని నిశ్చయించుకొని, దేహయాత్రయం దుపేక్షయును, ఆత్మయాత్రయం దపేక్షయును, ప్రకృతితోఁ జేరిన వస్తువులు భోగ్యము లనెడి తలంపు లేకపోవుటయును,

---

తనుగాని ఆత్మగుణములుగలుగుటకు విరోధులగు నహంకారాదులను వృద్ధిపొందించుకొనిపోవుచు ఆత్మగుణములుకానివాటితో నిండియుండునట్టివారును, కర్మవశ్యులనగు ఇతరులయొక్క ప్రయత్నముచేతనుకాని కలుగఁజేయఁ బడవు.

ఆత్మగుణములన్నిఁటికిని పుట్టిల్లై తనయొక్క నిర్హేతుక కృపచే మనలనంగీకరించి అనఁగా, శిష్యునిగాఁజేసికొని మనకు ఆత్మగుణమెప్పుడు కలుగునాయని పలుమాఱు దుఃఖించి సర్వేశ్వరునిప్రార్థించునట్టి సదాచార్యునియొక్క యనుగ్రహమూలముగ సంప్రాప్తించునట్టిదియు, మనకు ఆత్మగుణములు గలుగుటకు విరుద్ధమగు పాపము నశించువిట్లు పాపరహితమైనదియగు భగవంతుని యనుగ్రహముచే గలుగునవి యింతియేయని నిశ్చయించుకొని,

(దేహయాత్ర) ఇత్యాది. దేహరక్షార్థమగు వ్యాపారమువిషయమున నపేక్షలేకుండుటయు,

(ఆత్మయాత్ర) ఇత్యాది. ఆత్మయాత్రవిషయమున నపేక్షయుండుట! యనఁగా, శేషత్వమే స్వరూపముగాఁగలయాత్మకు ధారకాదులగు గుణానుభవ కైంకర్య వృత్తులవిషయమున లభించినంతవరకు తృప్తినొందియుండక పైపైగా నాశపడుట.

(ప్రాకృత) ఇత్యాది. ప్రాకృతవస్తువులవిషయమున భోగ్యతాబుద్ధినివర్తించుట యనఁగా—

మూ॥ "దేహధారణమ్, పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి ప్రసాద ప్రతిపత్తి" ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్, తనక్కొరు క్లేశముణ్డానాల్ "కర్మఫలమ్" ఎన్ఱాతల్, "కృపాఫలమ్" ఎన్ఱాతల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతియుమ్,

---

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది. అతావతు, అన్దప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ దేహమ్ ధరిక్కైక్కు త్తక్కవళవు భుజిక్కై, పరమాత్మావాన సర్వేశ్వరనుడైయ సమారాధనత్తిఱ్ఱ సమాప్తిరూపైయాన ప్రసాద ప్రతిపత్తియెన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమెన్గై.—అన్ఱిక్కే, (పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి) ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్ (తత్ప్రసాద ప్రతిపత్తియెన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్) ఎన్నవుమామ్.

(తనక్కు) ఇత్యాది. అతావతు - ముముక్షువాయ్ ప్రపన్ననానాలుమ్ ప్రారబ్ధశరీరమిరుక్కుమళవుమ్ తాపత్రయమ్ వరుకై తప్పాతిఱే; అకైయాలే, ఇశ్శరీరత్తోడే యిరుక్కిఱ తనక్కు త్తాపత్రయఙ్గళిలేతేను మొరుక్లేశముణ్డానాల్, "ఇతు అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మఫలమన్ఱో ఏవమ్భూతకర్మఙ్గళుళ్ళవై కళియుమళవన్ఱో ఇశ్శరీరత్తోడు నమ్మై యెమ్పెరుమాన్ వైక్కిఱతు, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకఙ్గళిలే యొన్ఱాకిలుమ్ కళియప్పెఱ్ఱోమే" ఎన్గిఱ వనుసన్ధానత్తాలేయాతల్, "దుర్వాసనైయాలే ఇవ్వుడమ్పై విడక్కైయామల్ ప్రాకృతపదార్థఙ్గళై యుజ్జీవిత్తుక్కొణ్డు సంసారత్తుక్కుళ్ళే పొరున్దియిరుక్కిఱ నమ్మై దుఃఖదర్శనత్తైప్పణ్ణువిత్తు ఇతిల్ పఱ్ఱఱుత్తుక్కొణ్డు

మూ॥ ఈ దేహమును పోషించుట పరమాత్మనారాధించుటకును, వాని యనుగ్రహము పొందుటకుగాననెడి నిశ్చయమును, తనకొకకష్టము గలిగినట్లయిన, కర్మఫలమని గాని, కృపాఫలమని గాని తలంచుటచే గలుగునట్టి ప్రీతియు,

---

భుజించుట, కప్పుకొనుట ఈ మొదలగువాటికి అనుకూలములగు ప్రాకృతపదార్థముల విషయమున నాదరణమునకు కారణమగు భోగ్యతాబుద్ధి లేకపోవుట.

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది. ఆ ప్రాకృతపదార్థములను దేహముధరించియుండుటకు కావలసినంతమాత్రమే యనుభవించుటయు, అది పరమాత్మయగు సర్వేశ్వరుని సమారాధనముయొక్క సమాప్తిరూపము గు ప్రసాదప్రతిపత్తియనెడి బుద్ధివిశేషమనుట.

అథవా పరమాత్మసమారాధ సమాప్తియనెడి బుద్ధివిశేషమును, తత్ప్రసాద ప్రతిపత్తియనెడి బుద్ధివిశేష మనియును ఈ పైవాక్యమున కర్థము చేసికొనవచ్చును.

ముముక్షువై ప్రపన్నుండయినను, ప్రారబ్ధకర్మఫలితమగునట్టి యీశరీరమున్నంతవరకును తాపత్రయము రాకతప్పదు గదా!

కావున నీశరీరముతో నుండునట్టి తనకు తాపత్రయములలో నెద్దియయిన నొకకష్టము సంభవించినట్లయిన, ఇది యనుభవముచే నశించునదియగు ప్రారబ్ధకర్మముయొక్క ఫలము కాదా? ఇట్టి కర్మములు పొయ్యేవరకుగదా భగవంతుడు మనలను ఈశరీరముతో నుంచును. భగవత్ప్రాప్తికి ప్రతిబంధకములగు వాటిలో నొక్క దానినైనను పోగొట్టుకొనగలిగితిమి కదా! అని తలంచుటవలనగాని, దుర్వాసనచే ఈశరీరమును విడుచుటకు మనస్సు రాకుండచేసి, ప్రాకృత పదార్థములనున్న కాపాడుకొనుచు సంసారములోపల సహించుచున్నట్టి మనకు దుఃఖములను గాన్పించి వీటితో గల

మూ॥ స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్,

పోక నిషైక్కిఅ సర్వేశ్వరనుడైయ కృపైయిన్ ఫలమన్రో ఇతు" ఎన్గిఱ వనుసన్ధానత్తాలేయాతి లుండాకక్కడవ ప్రీతియు మెన్గై. పూర్వాఘమ్, ఉత్తరాఘమ్, ప్రారబ్ధమ్ ఎల్లామ్ కళి క్కిఱవనుక్కు వర్తమానశరీరత్తి లనుభావ్యకర్మనిత్తనై యుమ్ కళిక్కై అరితన్రే, కర్మఫల మాన దుఃఖపరమ్పరైగళై యనుభవియా నిన్గాలుమ్ ఇద్దేహత్తై విడవేణ్డా లిరుక్కైయాత వివనై, నిర్దుఃఖవాక్కివైప్పోమాకిల్, ఇశ్శరీరత్తోడే నెడుఙ్గాలమిరుక్కవిచ్ఛిత్తిల్, ఇన్నుమొరు శరీరమ్ తన్నై యిచ్ఛిక్కిల్ శెయ్యుమాకైయాలే ఇశ్శరీరత్తుక్కళ్ కర్మమనుభవిత్తేయిరుక్కక్కడ వనెన్ఱిరే వైక్కిఱతు, ఆనపిన్బు, మఱ్ఱుళ్ళాన కర్మఙ్గళెల్లామ్ కళిత్తతు సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమి వనైక్కడుక త్తిరువడిగళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళక్కైయిలుణ్డాన కృపైయాలే యాహాప్పోలే, ఇత్తనై యుమ్ కళియామల్ వైత్తతుమ్ కృపైయాలేయిరే, అనాదికాలమ్ పరిగ్రహిత్త శరీరఙ్గళి లనుభవిత్త దుఃఖమ్ భగవన్నిగ్రహఫలమ్, ఇతు అవననుగ్రహఫలమ్, "యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామి తస్య విత్తం హరామ్యహమ్" ఎన్ఱానిరే' ఆకైయాలే ఇత్తై (కృపాఫలమ్) ఎన్గిఱతు.

(స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధి నివృత్తియావతు)- ప్రపన్ననాన తన్నుడైయ వధికారా నుగుణమాక వనుష్ఠిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱ నల్లొళుక్కఙ్గళైప్ పేఱ్ఱుక్కుసాధనమాక నినైయాతొళికై.

మూ॥ తన యనుష్ఠాన మొకసాధనమనెడి తలంపు లేకపోవుటయు,

సంబంధమును పోగొట్ట తలంచిన సర్వేశ్వరుని కృపాఫలము కాదా! యిది యని తలంచుట వలన గాని యుండనట్టి ప్రీతియుననుట. ఈ పాయమును వరించుటకు పూర్వమొనర్చినకర్మమును తదనంతర మొనర్పఁబోవునట్టి కర్మమును వేఱొక్క శరీరముతో ననుభవింపరలసినకర్మమునున్న పోగొట్టఁగల సర్వేశ్వరునికి ప్రస్తుతము జరుగుచున్నశరీరముతో ననుభవించునట్టి కర్మమునుమాత్రము పోగొట్టుట దుర్లభము కాదు గదా!

కర్మఫలమగు దుఃఖపరంపరల ననుభవించుచున్నను "ఈశరీరమును విడిచిపెట్టుము" అంటె ప్రాణమొప్పని యాతనిని దుఃఖరహితునిగాఁజేసితిమేని ఈశరీరముతో నె చాలాకాల ముండవలయు నని యిచ్ఛయించినను, యిచ్ఛయింపవచ్చును. వేఱొక్కశరీరమును కోరినను కోరవచ్చును. కావున నీశరీరముతోనుండు కర్మము ననుభవింపు మండవలయునని కదా శరీరము నుంచియుండుడు.

అయితే తక్కినకర్మములనన్నింటిని పోగొట్టుట యనునది సంసారమునుండి యాతనిని శీఘ్రముగ తన శ్రీపాదములయందుఁజేర్చుకొను విషయమునఁగల కృపచేతనయినట్లు, ఇంతమాత్రమును బోగొట్టకుండ యుంచినదియును కృపచేతనె కదా! అనాదికాలముగానుండునట్టి యాశరీరముతో ననుభవించునట్టి దుఃఖము భగవన్నిగ్రహముయొక్క ఫలము. ఇది వానియనుగ్రహముయొక్క ఫలము. "యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామి తస్యవిత్తం హరామ్యహం" (ఎవని ననుగ్రహింపతలంచు చున్నానో, వానిద్రవ్యము నపహరించుచున్నాను) అని కదా భగవంతుఁడు చెప్పియున్నాడు. కావున నిది కృపాఫలమని చెప్పఁబడినది.

తన యనుష్ఠానమున సాధనమనెడి బుద్ధిని నివర్తించుటయనఁగా ప్రపన్నుండగు తన యొక్క యధికారానుగుణముగ ననుష్ఠించుకొనునట్టి సదాచారమును మోక్షసాధనముగాను తలంపకుండుట.

మూ॥ విలక్షణరుడైయజ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞళిలే వాఞ్ఛైయుమ్, ఉకన్దరుళిననిలజ్ఞళిల్ ఆదరాతిశయముమ్, మఙ్గళాశాసనముమ్, ఇతరవిషయజ్ఞళిల్ అరుచియుమ్,

---

(విలక్షణరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞళిల్ వాంఛైయావతు)- నాటాగోడియల్వొళిన్దు నారణన్నై నణ్ణియిరుక్కైయాలే, నిర్మలజ్ఞానభక్తికరాయిరుక్కుమ్ విలక్షణరాన పూర్వర్కళుడైయ విలక్షణమాన అవజ్ఞానముమ్ అనుష్ఠానముమ్ నమక్కుణ్డాకవేణుమెన్నుమాశై.

(ఉకన్దరుళిన నిలజ్ఞళిలాదరాతిశయమావతు) ‹‹తానుకన్దఊర్''ఎన్గిఱపడియే సర్వేశ్వరను కన్దువర్త్తిక్కిఱ దివ్యదేశజ్ఞళిల్ తాల్ ‹‹కణ్ణియూరరఙ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్మల్లైయెన్ఱు మణ్ణినార్'' ఎన్గిఱపడియే మనస్సు అజ్ఞే మణ్ణిప్పొరున్దుమ్పడి మేన్మేలుమ్ పెరుకుకిఱ వాదరమ్.

(మఙ్గళాశాసనమావతు)-అవ్వో దివ్యదేశజ్ఞళిలే నిత్యసన్నిధి పణ్ణివర్త్తిక్కిఱ అవనుడైయ సౌన్దర్యత్తైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్ వాశియఱిన్దు నోక్కుమ్ పరివరిల్లామైయైయుమ్, ప్రతికూలవర్గజ్ఞళిన్ అతిశయత్తైయుమ్ నినైత్తు, ‹‹ఎన్ ఆగుమో'' ఎన్ఱు వయిఱెరిన్దు ఇరవుమ్ పకలుమ్ తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుకై.

(ఇతరవిషయజ్ఞళిలరుచియావతు), భగవద్వ్యతిరిక్తజ్ఞళాన హేయవిషయజ్ఞళిల్ దోషదర్శనాదికళాలే విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై.

(ఆర్త్తియావతు)-ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన ఇవ్వుడమ్బోడే ఇరుక్కై తరమన్ఱియాలల్లి

మూ॥ విలక్షణుల జ్ఞానానుష్ఠానముల విషయమున నపేక్షయు, సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలములవిషయమునఁ బ్రీతియు, మంగళాశాసనమును, ఇతర విషయములయెడలఁ బ్రీతి లేకుండుటయు,

---

విలక్షణులయొక్క జ్ఞానానుష్ఠానములయెడలఁ గోరికయనఁగా ‹‹నాట్టారోడు ఇయలొవ్వొళిన్దు నారణనై నణ్ణి''(తి.వా.౧౦-౬-౨) అన్నట్లు లౌకికులతో సంబంధమునువిడిచిపెట్టి శ్రియఃపతి యెడలజ్ఞానభక్తులుగలవారును, విలక్షణులునగు పూర్వులయొక్క విలక్షణమగు జ్ఞానమును అనుష్ఠానమునుమన కుండవలయునని యాశపడుట.

సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియుండుస్థలముల యెడల యాదరణయనఁగా ‹‹తాను కన్దవూర్'' (తిరుప ౬) (తాను ప్రేమించినట్టివూరు) అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు ప్రేమించి వేంచేసియున్న దివ్యదేశములందు ‹‹కణ్ణియూర్, ఇరంగమ్. మెయ్యమ్, కచ్చి, పేర్, మల్లైయెన్ఱు మణ్ణినార్'' (తిరుక్కుఱు ౧౯) అని సాయించినట్లు మనస్సు ఆయా దివ్యదేశములలో లగ్నమగునట్లు పైపైని వృద్ధిపొందునట్టి యాదరణయును.

మంగళాశాసనమనఁగా-ఆయా దివ్యదేశములను ప్రేమించి యచట వేంచేసియుండు సర్వేశ్వరునియొక్క సౌందర్యమును సౌకుమార్యమును తారతమ్యము నెఱింగి రక్షించునట్టి వారు లేకపోవుటను, ప్రతికూలులయొక్క యాధిక్యమునున్ను తలంచి ‹‹అయ్యో! ఏమిదేయగుదునః!) అని కడుపులో మండి రేయుంబగళ్లు తిరుపల్లాండును పాడుట.

ఇతరవిషయములయెడల వైరాగ్యమనఁగా—భగవద్విషయమునకంటెను వేఱయిన విషయములు హేయములని తలంచి దోషదర్శనాదులవలన వాటియెడల కోరికలేకుండుట.

మూ॥ ఆర్తియుమ్, అనువర్తననియతియుమ్, ఆహారనియతియుమ్, అనుకూల సహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్,

---

వుక్కుఅ వితిలడిక్కొట్టప్పాలుమ్ ప్రాప్యవైలక్షణ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద ప్రాప్తిఫలమ్ప్పసహత్వత్తాలుమ్ పడుమ్ క్లేశమ్.

(అనువర్తననియతియావతు)—భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ స్వశేషత్వానుగుణమాక నీచోక్తి నీచవృత్తికళాలే పణ్ణు మనువర్తనత్తై ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్ మఱన్దుమ్ శెయ్యాతొழிకై.

(ఆహారనియతియావతు)—జాత్యాశ్రయనిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ్ సర్వేశ్వరనుడైయవుమ్ తదీయరుడైయవుమ్ ప్రసాదంగళాన వస్తుక్కళైయే ఆహారమాకక్కొళ్ళుమతొழிయ, తదితరఙ్గళానవై కొళ్ళక్కడవోమల్లోమెన్ఱిరుక్కై.

(అనుకూలసహవాసమావతు)—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వర్ధిప్పియానిఱ్కుమనుకూలరానవర్కళుడనే క్షణకాలముమ్ పిరియాతే కూడివర్తిక్కై.

(ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియావతు)—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై నశిప్పియానిఱ్కుమ్ ప్రతికూలరానవర్కళుడన్ క్షణకాలముమ్ కూడి వర్తియాతొழிకై. ఇప్పడిచ్చొన్న అనుకూలరుమ్ ప్రతికూలరుమ్ ఇన్నారెన్నుమిడమ్ మేలే తామే యరుళిచ్చెయ్యక్కడవరికళ్.

మూ॥ ఆర్తియు, అనువర్తననియతియు, ఆహారనియతియు, అనుకూలులతో సహవాసముఁ జేయుటయు, ప్రతికూలులతో సహవాసముఁ జేయకుండుటయు,

---

ఆర్తి యనఁగా:—విషయాంతరములయెడల ప్రీతినిగలుగఁజేయునట్టి యీశరీరముతో నుండుటచేఁగలుగునట్టిసంతాపము వలనను ప్రాప్యవస్తువు విషయమగు వైలక్షణ్యము కానఁబడుటంజేసియు, యట్టివస్తువును లభించువిషయమున నెంతమాత్రము విళంబమును సహింపఁజాలమిఁ జేసియును కలిగిన క్లేశము.

అనువర్తననియతియనఁగా—భగవద్భాగవత విషయములందు తనశేషత్వమునకుఁ దగినట్లు నైచ్యానుసంధానమును నీచవ్యాపారమును చేయుటయు, అట్టి యనువర్తనను ప్రాకృతవిషయములయెడల మరచినైనను చేయకుండుటయును.

ఆహారనియతియనఁగా—పుట్టుకచేఁగాని, స్థానమునుబట్టిగాని, యేదోకహేతువునుబట్టిగాని దూషితములుకానట్టివియు,భగవద్భాగవత ప్రసాదములగు వస్తువులనే యాహారముగాఁగొనుటతప్ప తక్కిన వాటినెన్నఁడును ఆహారముగాను గ్రహింపమని నిశ్చయముతోనుండుట.

అనుకూలసహవాసమనఁగా—తమసంబంధమువలన జ్ఞానానుష్ఠానములను వృద్ధిపొందించునట్టి యనుకూలులయినవారిని క్షణకాలమున్ను విడిచియుండకపోవుట.

ప్రతికూలసహవాస నివృత్తియనఁగా—తమసంబంధమువలన జ్ఞానానుష్ఠానములను నశింపఁజేయునట్టి ప్రతికూలులతోటి క్షణకాలమున్ను కలిసియుండకపోవుట.

ఇచట పేర్కొనఁబడినట్టి యనుకూలులును ప్రతికూలులును ఎవ్వరను విషయమునుగూర్చి వీరే యిఁకమీఁదు తెలుపఁగలరు,

మూ॥ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్,

(సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్) అతావతు-కీళ్ చ్చొన్నవివైయిత్తనైయుమ్ జ్ఞానానుష్ఠాన పరిపూర్ణనాన సదాచార్యనుడైయ సర్వమంగళావహమాన ప్రసాదత్తాలే తన్నుడైయ నేర్ మేలుమభివృద్ధమామ్పడి శెయ్దుకొణ్డు పోరక్కడవనెన్రపడి. సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడియివర్ పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుకైయావతు-తత్ప్రసాదకఙ్గళై చ్చెయ్దుకొణ్డుపోరుకై. తత్ప్రసాదకఙ్గళావన-ఇతినుడైయ ఉపపాదనస్థలత్తిలరుళిచ్చెయ్కిఱవై. (పోరక్కడవన్) ఎన్ఱ విధిరూపేణ వరుళిచ్చెయ్దతు-ఇతినుడైయ అవశ్యానుష్ఠేయత్వమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మూ॥ సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందునట్లు నడచుకొనునది.

సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొనఁగలడు అనఁగా ఇంతకుముందు చెప్పినట్టి వీటినన్నింటినిన్ని జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణుండగు సదాచార్యునియొక్క మంగళకరమగు అనుగ్రహముచే తనకుతానే పైపైని వృద్ధిపొందించుకొని పోఁగలఁడు:

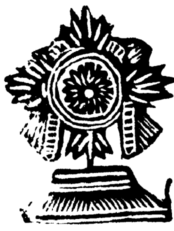
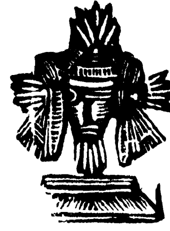
సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన నీతఁడు వృద్ధిపొందించుకొని పోవుటయనఁగా అట్టి యాచార్యునికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయువాటిని చేయుట.

వానికి సంతోషముఁ గలుగఁజేయునవి యేవియనఁగా వాటినిగుఱించి యుపపాదించు స్థలమున తెలుపఁగలరు.

"నడచుకొనునది" అని విధిగాఁ దెలుపుట అది యవశ్యముగ అనుష్ఠింపవలసినదియని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానద్యుత్తరవాహినీతీరస్థ బన్దవిరామక్షేత్రాపరనామక వైకుంఠపురవాస్తవ్య, శ్రీమదలర్మేల్మంగాసమేత శ్రీవేఙ్కటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపకకైఙ్కర్యధురంధర, శ్రీమద్వాధూలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పన్ప్రణతార్తిహరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమానుగ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథతత్త్వార్థ, వాధూల కులతిలక వేంకటాచార్య రంగమాంబాతనూజ కావ్యరత్న, వేదాన్తరత్న, వేదాన్తతీర్థ, వేదాన్తవాచస్పతీత్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర శుద్ధమాగధ్యవస్థాది ద్వాదశభాషావిశారద శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్త కందాడై. శేషాచార్య ప్రణీతంబగు శ్రీవచనభూషణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమున ద్వితీయప్రకరణము.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

శ్రీవచన భూషణము

సాన్ధ్ర ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

తృతీయ ప్రకరణమ్.

మూ॥ ౨౪౪॥ మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమన్ఱో ఎన్నిల్,

ఇన్ద దినచర్యైయిల్ శొన్నవఱ్ఱిల్ వివరిక్క వేణ్డుమవఱ్ఱై వివరిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, ప్రథమత్తిల్ మఙ్గళాశాసనత్తై వివరిత్తరుళుకిఱార్, (మఙ్గళాశాసనమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. హేయ ప్రత్యనీకనాయ్ కల్యాణైకతాననాయ్ స్వేతరసకలరక్షకనాయిరుక్కుమ్ సర్వేశ్వరనిరుప్పతు; ఇప్పడియిరుక్కిఱ అవనై క్కొణ్డు తనక్కుణ్డాన అమఙ్గళఙ్గళై ప్పోక్కి ఇల్లాత మఙ్గళఙ్గళై యుణ్డాక్కిక్కొళ్ళక్కడవ తద్రక్ష్యభూతనాన ఇవన్ తనక్కు రక్షకనాన అవనుక్కుత్తాన్ మఙ్గళఙ్గళై యాశాసిక్కై, తదేకరక్ష్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధమన్ఱో వెన్ఱు శఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్

మూ॥ ౨౪౪॥ మంగళాశాసనము స్వరూపవిరుద్ధము కాదా? యంటివేని,

అవతారిక: — ఈ దినచర్యలోఁ జెప్పఁబడిన వాటిలో వివరింప వలసినవాటిని వివరింపఁ దలంచి మొదట మంగళాశాసనమును వివరించుచున్నారు.

(మంగళాశాసనము) ఇత్యాది. హేయపదార్థములకు విరుద్ధమైన స్వరూపముగల వాఁడును, కల్యాణమే స్వరూపముగాఁగల వాఁడును, తానుతప్ప తక్కినవాటినన్నింటిని రక్షించువాడును గదా సర్వేశ్వరుఁడు!

ఇట్టి సర్వేశ్వరుని యనుగ్రహముచే తనకుఁగల యమంగళములను పోగొట్టుకొని, లేని మంగళములను గలుగఁజేసికొనునట్టి వాడును, వానిచే రక్షింపఁ బడునట్టి వాడునునగు ఈచేతనుండు తనకు రక్షకుండగు నాసర్వేశ్వరునికి మంగళములు గలుగ వలయునని తానుకోరుట యనునది వానిచేతనే రక్షింపఁబడునట్టి స్వభావముగల తన స్వరూపమునకు విరుద్ధముకాదా? యనెడిశంకను

మూ॥ జ్ఞానదశైయిల్ రక్ష్యరక్షకభావమ్ తన్నుకప్పిలే కిడక్కుమ్,
ప్రేమదశైయిల్ తట్టుమాఱిక్కిడక్కుమ్

మూ॥ ౨౮౫॥ అవన్ స్వరూపత్తై యనుసన్ధిత్తాల్,

(మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమన్రో వెన్నిల్) ఎన్ను, అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్ (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (జ్ఞానదశైయావతు). సర్వేశ్వరనే రక్షకనాకవుమ్ తాన్ అవనుక్కు రక్ష్యభూతనాకవుమ్ ప్రణవత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే తెళియక్కణ్డనుసన్ధిక్కుమ్ దశై. అన్దదశైయిల్ ''కళైవాయ్ తున్బమ్ కళైయాతొழிవాయ్'' ఇత్యాదిప్పడియే తన్నుడైయ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు అవనే కడవనెన్ఱిరుక్కైయాలే, రక్ష్యరక్షకభావమ్ తనక్కడైత్త ఆశ్రయిత్తిలేకిడక్కుమ్ (ప్రేమదశైయావతు) సర్వేశ్వరనుడైయ సౌన్దర్య సౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు ''ఇవ్విషయత్తుక్కెన్ వరుకిఱదో?'' ఎన్ఱు అస్థానే భయశఙ్కైపణ్ణి, అవన్ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిక్కక్షమరన్ఱిక్కె నెఞ్జు మఱుకుమ్బడియానదశై, అన్దదశైయిల్ ఈశ్వరనై రక్షిక్కవర్తేడి త్తడుమాఱుకైయాలే ఈశ్వరన్ పక్కలిలే రక్ష్యభావముమ్ చేతనన్ పక్కలిలే రక్షకభావముమాయ్, తనక్కడైత్త ఆశ్రయత్తిలన్ఱిక్కె మాఱాడి క్కిడక్కుమెన్నపడి,

ఉక్తార్థత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (అవన్ స్వరూపత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అవనావతు-ప్రథమాక్షర

మూ॥ జ్ఞానదశయందు ఈశ్వరుండు రక్షకుండు తాను రక్ష్యభూతుండను ప్రతిపత్తి గలిగి యుండును. ప్రేమదయందు అది మారియుండును.

మూ॥ ౨౮౫॥ వాని స్వరూపమును అనుసంధించుకొనినట్లయిన,

అనువదించుచున్నారు(మంగళాశాసనము స్వరూపవిరుద్ధముకాదా?) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఆ శంకను పరిహరించుచున్నారు.

(జ్ఞానదశయందు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయనఁగా సర్వేశ్వరుండు రక్షకుండనియు తాను వానిచే రక్షింపఁబడువాఁడనియు నిట్లు ప్రణవమునఁ జెప్పియున్న ప్రకారము తెలిసికొని దానిని యనుసంధించుకొను సమయము.

ఆసమయమున, ''కళైవాయ్ తున్బమ్ కళైయాతొழிవాయ్'' (తి. వా. ౫-౭-౭) అన్నట్లు తనయొక్క యనిష్టనివృత్త్యాదులకు సర్వేశ్వరుడే సమర్థుండని తలంపుతో నుండువాఁడగుటచే రక్ష్యరక్షక భావము తనకు తగినట్టి యాశ్రయమున నుండును.

ప్రేమదశ యనఁగా సర్వేశ్వరునియొక్క సౌందర్య సౌకుమార్యములను అనుసంధించుకొని ''ఈవిషయమున కేమిరానున్నదో?'' అని యట్టిదికాని విషయమున భయపడి వానిస్వరూపమును అనుసంధించుకొనుటకసమర్థులై మనస్సు సంతాపపడునట్టి యవస్థ

అట్టిసమయమున సర్వేశ్వరుని రక్షించుటకుగాను మార్గము వెదుకుచు తొట్రుపడుచుండుటంజేసి సర్వేశ్వరుని యెడల రక్ష్యవస్తువనెడి భావనయు, ఈచేతనుండు రక్షకుండనెడి భావనయును గలుగును. అనఁగా తగిన యాశ్రయమున నుండక మారిపోవుననుట

అవతారిక:—ఈపైని గనఁబఱచిన దానిని వివరించుచున్నారు(వానిస్వరూపమును)ఇత్యాది.

తిరుమంత్రమునందు మొదటి యక్షరమగు ప్రణవమునఁ జెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుండును,

మూ॥ అవనై క్కాడకాక క్కొణ్డు తన్నై నోక్కుమ్,

సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ తన్నై క్కాడకాకక్కొణ్డు అవనై నోక్కుమ్.

మూ॥ ౨౮౬॥ ఇవ్వర్థత్తై, చక్రవర్తి,

త్తిల్ శొల్లికిఱపడియే సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వశక్తియాయ్ సర్వరక్షకనాన అవనుడైయ స్వరూపత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, అవనై త్తనక్కు అనిష్టనివారకనాకక్కొణ్డు అజ్ఞనాయ్ అశక్తనాయ్ అప్రాప్తనాన తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్ళుమ్; పేశప్పుకుమ్పడియాన అవనుడైయ సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, అవనుడైయ సర్వశక్తిత్వాదికళై మఱన్దు కుఱిప్పరక్కాక నినైత్తు, తన్నై రక్షకనాకక్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణి అవనై రక్షిక్కుమెన్గై. ఇవ్విడత్తిల్ సౌన్దర్యమ్ శొల్లిల్ నిల్లైగు యాకిలుమ్ అతువుమ్ మఙ్గళాశాసన హేతువాకైయాలుమ్, మేలే శొల్లుకైయాలుమ్ సౌకుమార్యమ్ ఇతుక్కుముపలక్షణమ్.

ఇప్పడి సౌకుమార్యాదికళైక్కణ్డు కలఙ్గి రక్షకనాన అవనుడైయ శక్తివైభవత్తై మఱన్దు, తానవనైరక్షిక్కుమెన్గిఱ ఇవ్వర్థ మెఙ్గే కాణలామెన్ను మపేక్షైయిలే, ఇతు శిష్టాచారసిద్ధమెన్నుమిడమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. చక్రవర్తి, పెరుమాళ్ పిరాట్టియై త్తిరుమణమ్ పుణర్న్దు మీణ్డెழுన్దరుళానిఱ్క, పరశురామన్ వన్దు తోళ్ గ్గనపళవిలే, తాటకా తాటకేయ నిరసనత్తాలే ఇవరుడైయ శక్తివైభవత్తై వ్యక్తమాక వన్దిరుక్కచ్చెయ్ పోయుమ్, ఇవరుడైయ బాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమే పార్త్తు ‘‘ఎన్నాకప్పుకుకిఱతో?’’ ఎన్ఱు భీతనాయ్, తానుమన్నై

మూ॥ వానిని అనిష్టనివారకునిగాఁ దలంచి తనను కాపాడుకొనును

సౌకుమార్యమును అనుసంధించుకొని నట్లయిన,తనను అనిష్టనివారకునిగాఁ

దలంచి వానిని కాపాడును.

మూ॥ ౨౮౬॥ ఈవిషయమును, దశరధుండు

సర్వజ్ఞుండును సర్వరక్షకుండును నగు వానియొక్క స్వరూపము ననుసంధించుకొనినట్లయినచో వానిని తన యనిష్టములను నివర్తించు వానినిగాఁగొని అజ్ఞుండును, అశక్తుండును అప్రాప్తయునగు తనను రక్షించుకొనును

మాటమాట్లడినంత మాత్రమున కందిపోవునట్టి యాతని సౌకుమార్యము ననుసంధించుకొని నట్లయిన, వాని సర్వశక్తిత్వాదులను మరచిపోయి నిప్పులచే రక్షింపఁదగినట్టి వస్తువునుగాఁ దలంచి తనను రక్షకునిగాఁగొని మంగళాశాసనముచేసి రక్షించును

ఈ తావున సౌందర్యమును జెప్పియుండక పోయినను, అదియును మంగళాశాసనమునకు హేతువగుటంజేసియు, ఇఁకమీఁదు చెప్పఁబోవుచున్నందునను సౌకుమార్యము దీనికిన్ని సూచకము.

అవతారిక:—ఇట్లు సౌకుమార్యాదులంజూచి మనస్సు కలవరపడి రక్షకుండగు వాని శక్తి వైభవమును మరచిపోయి తాను వానిని రక్షించునట్టి విషయము నెచట చూడవచ్చు నంటివేని యిది శిష్టాచారసిద్ధమని తెలుపుచున్నారు (ఈ విషయమును) ఇత్యాది

శ్రీరామచంద్రుండు శ్రీసీతాపిరాట్టిని కల్యాణముచేసికొని తిరిగివచ్చుచుండగా పరశురాముఁడు యుద్ధముకు వచ్చి వోడిపోయినప్పుడు తాటకా తాటకేయులను సంహరించుటచె వీరి శక్తివైభవమును స్పష్టముగా నెఱింగియున్నను, వీరి బాల్యమును సౌకుమార్యమునన్ను చూచి ‘‘ఏమిసంభవించునో?’’

మూ॥ శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్,

కూడిచ్చెన్ఱు ‘‘క్షత్రరోషాత్ప్రశాన్తస్త్వం బ్రాహ్మణశ్చ మహాయశాః। బాలానాం మమపుత్రాణామభయం దాతుమర్హసి’’ ఎన్ఱు శరణాగ్నపుక్కు, పిన్నైయుమవన్ పెరుమాళ్ మేలేయడర్న్దు శెల్లుకిఱ పడియైక్కణ్డు నిష్ప్రాణనాయ్ నిన్ఱు, ‘‘గతో రామ ఇతి శ్రుత్వా హృష్టః ప్రముదితో నృపః। పునర్జాతం తదా మేనే సుతానాత్మానమేవచ’’ ఎన్గిఱపడియే అవన్ తోఱ్ఱు మీణ్డుపోనానెన్ఱు కేట్టపిన్బు తానుమ్ పిళ్ళైకళుమ్ మఱుపిఱవి పిఱన్దాగాక నినైత్తిరున్దానిఱే.

శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్, తన్నైయిర్ప్పాట్టిలే ఇవరుడైయ వైభవమెల్లామఱియుమవళాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, తిరువభిషేకమ్పణ్ణుకైక్కాక అలఙ్కృతదివ్యగాత్రరాయ్క్కొణ్డు చక్రవర్త్తి తిరుమాళిక్కైక్కెழున్దరుళుకిఱపోతు, ఇవరழకిలే తోఱ్ఱు ‘‘ఇతుక్కెన్నాకిఱతో?’’ ఎన్ఱు ప్రేమత్తాలే కలఙ్గి, ‘‘పతిసమ్మానితా సీతా భర్తారమసితేక్షణా। ఆద్వారమనువవ్రాజ మఙ్గళాన్యభిదధ్యుషీ’’ ఎన్ఱు తిరువాశలళవుమ్ తాన్మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పిన్శెన్ఱు, ‘‘పూర్వాం దిశం వజ్రధరో దక్షిణాం పాతు తే యమః। వరుణః పశ్చిమామాశాం ధనదస్తూత్తరాం దిశమ్’’ ఎన్ఱు దిక్పాలకర్కళై ఇవర్కు రక్షకరాక అపేక్షిత్తాళిఱే.

(శ్రీజనకరాజన్) ఎన్ఱుమ్ (తిరుమకళ్) ఎన్ఱుమ్ పిరిత్తు చొల్లవుమామ్. అప్పోతైక్కు,

---

మూ॥ జనకమహారాజు కుమార్తె (శ్రీ సీతాపిరాట్టి,)

యని భయపడి దశరథ చక్రవర్తి తాను ముందుగ పరుగెత్తుకొని పోయి ‘‘క్షత్రరోషాత్ప్రశాన్తస్త్వమ్ బ్రాహ్మణశ్చమహాయశాః బాలానాం మమపుత్రాణామభయం దాతుమర్హసి’’ (రా. బా. ౭౫-౯) (క్షత్త్రియుల విషయమగు కోపముపోయి శాంతిని పొందియున్నావు. గొప్పకీర్తిగల బ్రాహ్మణుండవు. బాలురగు నాపుత్రులను రక్షించుదువు గాక’’ అనియిట్లు శరణుజొచ్చి తరువాత పరశురాముఁడు పెరుమాళ్లమీఁదికి పోవుటంజూచి ప్రాణము దిగాలపోయి నిలువబడి ‘‘గతో రామ ఇతి శ్రుత్వా హృష్టః ప్రముదితో నృపః పునర్జాతం తదా మేనే సుతానాత్మానమేవచ’’ (రా. బా. ౭౭-౫) అన్నట్లు పరశురాముఁడు వోడిపోయినాడని విన్నపిమ్మట తనయున్న పుత్రులనున్న పునర్జన్మము గలవారినిగాను తలంచినాడు గదా!

(జనక చక్రవర్తి కుమార్తె) శ్రీసీతాపురాట్టి ఆదినుండియు పెరుమాళ్ళయొక్క వైభవము నంతయు నెఱింగియున్నట్టిదియే యైనను, శ్రీరామచంద్రుఁడు పట్టాభిషేకమునకుగాను అలంకరించుకొని దశరథుని గృహంబునకు వేంచేయునప్పుడు వీరి సౌందర్యముఁజూచి ‘‘దీనికేమి రాఁగలదో?’’ అని ప్రీతి మూలమున కలవరపడి ‘‘పతిసమ్మానితా సీతా భర్తారమసితేక్షణా ఆద్వారమనువవ్రాజ మంగళాన్యభి దధ్యుషీ’’ (రా-అ ౧౬-౨౧) అన్నట్లు ఆమె ద్వారమువరకును మంగళాశాసనముఁజేయుచు కూడపోయి ‘‘పూర్వాం దిశం వజ్రధరో దక్షిణాం పాతు తే యమః వరుణః పశ్చిమామాశాం ధనేశస్తూత్తరాం దిశం’’ (తూర్పున ఇంద్రుండును దక్షిణమున యముండును పడమట వరుణుండును ఉత్తరమున కుబేరుండున్ను నిన్ను రక్షించుదురుగాక) అనుటచే దిక్పాలకులను వీరిని రక్షించుటకై ప్రార్థించినది గదా?

శ్రీ, జనకచక్రవర్తియనియు కుమార్తెయనియును వీటిని వెవ్వేరుపదములనుగానును అనఁగా వ్యస్తపదములనుగానును గొనవచ్చును. అట్లు గొనినచోఁ దీనికర్థమిట్లు కాఁగలదు.

మూ॥ విశ్వామిత్రర్, శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్,

శ్రీజనకరాజర్, మహేశ్వరధనుర్భఙ్గత్తాలే పెరుమాళుడైయ శక్తి వైభవత్తైక్కణ్డిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, "ఇయం సీతా మమసుతా సహధర్మచరీ తవ। ప్రతీచ్ఛచైనాం భద్రంతే పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా" ఎన్ఱు అభిజాత్యాదికళాల్ పేఱుడైయళాన ఇవళై క్కైక్కొణ్డరుళ వేణ్డుమెన్ఱుకాట్టిక్కొడుక్కు అవళవిలే, ఇవరుడైయ వడివళకైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమ్ కణ్డు కలఙ్గి ఇచ్చేర్త్తిక్కు ఎన్ఱు తీఙ్గు వారాతొళియవేణుమెన్ఱు "భద్రన్తే" ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినానిఱే.

విశ్వామిత్రర్, తన్నుడైయ అధ్వరత్రాణార్థమాక పెరుమాళైయుమ్ కొణ్డు పోరుకిఱ పోతు, నడువే తాటకై పెరియ ఆర్ప్పరవత్తోడే ఆక్రమిత్తుక్కొణ్డు వరుకిఱపడియై క్కణ్డు, "అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమమ్" ఎన్గిఱపడియే పెరుమాళుడైయ శక్తివైభవత్తై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యత్తై ప్పార్త్తు కలఙ్గి, "విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిర్హుంకారేణాభిభర్త్స్య తామ్। స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయంచైవాభ్యభాషత" ఎన్గిఱపడియే తానుమున్నే నిన్ఱు అహఙ్కారత్తు పెరుమాళుక్కుమ్ తిరుత్తమ్బియార్క్కుమ్ వరుతీఙ్గు వారామైక్కాక మఙ్గళాశాసనము పణ్ణినానిఱే.

శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్, "తే తం సోమమివోద్యన్తం దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః మఙ్గళాని ప్రయుంజానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః" ఎన్ఱు తఙ్గళోపన్నివృత్తిక్కైయుమ్ అ

మూ॥ విశ్వామిత్రుండు, దండకారణ్యమున వసించునట్టి మహర్షులు,

శ్రీజనక చక్రవర్తి మహేశ్వరధనుర్భంగమువలన పెరుమాళ్ళయొక్క శక్తి వైభవమును గనియున్నను, "ఇయం సీతా మమసుతా సహధర్మచరీ తవ। ప్రతీచ్ఛచైనాం భద్రంతే పాణిం గృహ్ణీష్వ పాణినా" (రా, బా, ౭౩-౨౭) అన్నట్లు అభిజాత్యాగుణముచే సాటిలేని వంశమువారలయిన సీతాపిరాట్టిని వివాహము జేసుకొనుమని యామెను గొనివచ్చి యొప్పగించుసమయమున, శ్రీరామచంద్రుని సౌందర్యమును సౌకుమార్యమునున్నుచూచి కలవరపడి ఏమిషమునను కొంచెమైనను కీడుకాకూడదనుకొని "భద్రంతే" (నీకు మంగళము గలుగుగాక) అనియిట్లు మంగళాశాసనము చేసినవాఁడాయెను.

విశ్వామిత్రుండు తనయొక్క యజ్ఞసంరక్షణార్థమై శ్రీరామచంద్రుని తోడుకొనిపోవునప్పుడు తాటకయను రాక్షసి వీరిమీదికి వచ్చుటఁజూచి, "అహం వేద్మి మహాత్మానం రామం సత్యపరాక్రమం" (రా. బా. ౧౯-౧౪-౧౫) (శ్రీరామచంద్రుని నిజమైనపరాక్రమముగలవానినిగా నేను ఎఱుంగుదును) అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రుని శక్తివైభవము నెఱింగియున్నను, సౌకుమార్యముఁజూచి కలవరపడి "విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిర్హుంకారేణాభిభర్త్స్య తామ్ స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయంచైవాభ్యభాషత" (రా. బా. ౨౬-౧౪.) అన్నట్లు విశ్వామిత్రుండుముందుఁబోయి హుంకారముచేసి శ్రీరామచంద్రునికిన్ని వారి తమ్ములగు శ్రీలక్ష్మణస్వామివారికిన్ని ఒకకష్టమున్ను రాకుండుటకై మంగళాశాసనముఁ జేసినవారయిరి.

దండకారణ్యమున నివసించునట్టి మహర్షులు "తే తం సోమమివోద్యంతం దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః మంగళాని ప్రయుంజానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః" (రా. అ. ౧-౧౧-౧౩) (చంద్రు

మూ॥ తిరువడి, మహారాజర్,

భిమతసిద్ధియైయుమ్ పణ్ణిత్తరువారివరే యెన్ఱు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱ తాఙ్గళ్, ఇవర్ నన్మై హితరానవాఱే అవర్గళై మఱన్దు, ఇవర్ వడివళకిలే తువక్కుణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినార్ కళిఱే.

తిరువడి, ప్రథమదర్శనత్తిలే, ‘‘ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః। సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థం న విభూషితాః’’ ఎన్ఱు కణ్డైయఙ్గళ్ పోలేయిరుక్కిఱ తిరుత్తోళ్కళిల్ మిడుక్కై క్కణ్డు నమక్కివర్ రక్షకరాక క్కడవరైయిల్లై’’ ఎన్ఱు బుద్ధిపణ్ణి నిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవర్గళినళకై క్కణ్డు ఈడుపట్టు ‘‘పిఱర్ కణ్ణెచ్చిల్ పడిల్ శెయ్వతెన్’’ ఎన్ఱు అతిశఙ్కై పణ్ణి, తిరువాభరణఙ్గళాలే ఇత్తైమఱైత్తిట్టువైయ్యాతే ఇప్పడి వెళియిడ క్కారణమెన్నెన్ఱు వయిఱుపిడిత్తు, పిన్బు పెరుమాళుడైయ శక్తివిశేషత్తై బహుముఖమాక క్కాణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే ‘‘ఇవర్క్కెన్ వరుకిఱతో?’’ ఎన్ఱు తుణుక్కుత్తుణుక్కెన్ఱు సర్వదశైయిలుమ్ కూడనిన్ఱు నోక్కిక్కొణ్డు తిరిన్దానిఱే.

మహారాజర్, వాలివధాదికళాలే పెరుమాళుడైయ శక్తిగౌరవత్తై క్కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తు కలఙ్గి శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నాలువరుమ్ తానుమాయ్ వన్దు తోన్ఱినపోతు ‘‘ఏష సర్వాయుధోపేత శ్చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః। రాక్షసోఽభ్యేతి పశ్యధ్వమ

మూ॥ శ్రీయాంజనేయులు, సుగ్రీవుండు,

డుదయించునట్లు వేంచేయునట్టి శ్రీరామచంద్రునిచూచి ధర్మపరులగు మహాత్ములు మంగళాశాసనము నర్పుచు వారికి స్వాగతముసంగిరి) అన్నట్లు తమయొక్కయూపన్నివృత్తిని ఇష్టసిద్ధిని గలుగఁ జేయువారు వీరే యని సాధనానుష్ఠానముఁజేయువారలగు తాము వీరు సమీపించిన తోడనే దానిని మరచిపోయి వీరి శరీరసౌందర్యమువైపు మనస్సుపోయి మంగళాశాసనముఁజేసిన వారయిరి.

శ్రీయాంజనేయులవారు మొట్టమొదట శ్రీరామచంద్రుని సేవించినప్పుడు ‘‘ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థమ్ నవిభూషితాః (రా. కి. ౩-౧౪)(పొడుగైనవియును, గుండ్రనివియును కోటగోడవలెనుండునట్టి యీబాహువులు అన్నియాభరణములతో నలంకరింపదగినవిగానుండుగానేల యలంకరింపఁబడలేదు) అన్నట్లు కోటప్రాకారముల వలెనున్నట్టి భుజములయొక్క బలముఁగని ‘‘మనలను వీరు రక్షింపగలరు’’ అని నిశ్చయించుకొని యున్నను, వాటిసౌందర్యముఁజూచి ప్రీతిగలిగి ‘‘ఇతరులకంటపడినట్లయిన ఏమిచేయుగలము’’ అని భయపడి అభరణములతో నలంకరించుటచే నీబాహువులను మూయకుండ ఇట్లు బయిట కనపడునట్లుంచుటకుఁగారణమేమి?యని కడుపుపిసుకొని తిరిగిన్ని శ్రీరామచంద్రుని సామర్థ్యమును బహుముఖములుగాఁజూచుచున్నను, సౌకుమార్యమును తలంచినతోనే ‘‘వీరికేమి రాగలదో?’’ అని ఎక్కువ భయపడి ఎల్లప్పుడును కూడయుండి కాపాడినారు గదా.

సుగ్రీవుండు వాలివధాదులసమయమున శ్రీరామచంద్రుని పరాక్రమమును వీక్షించియున్నను, సౌకుమార్యమునే చూచి మనస్సు కలవరపడి శ్రీవిభీషణులవారు నలుగురితో గూడ తానున్నువచ్చి శరణుజొచ్చినప్పుడు ‘‘ఏష సర్వాయుధోపేతశ్చతుర్భి స్సహరాక్షసైః రాక్షసోఽభ్యేతిప

స్మాన్ హన్తుం నసంశయః" ఎన్ఱు నమక్కెల్లా మోరుయిరాన పెరుమాళై నలికివతఱ్‌యా లే నమ్మైయెల్లారైయుమ్ ముడిప్పతాక వరుకిఱా నివనెన్ఱులఱియిట్టు ముతలికళుక్కుక్కూట్టి, "రాఘవంశరణంగతః" "నివేదయతమాంక్షిప్రమ్" ఎన్ఱ వుక్తికళైక్కేట్టువైత్తుమ్ "వధ్యతామేషతీవ్రేణ దణ్డేన సచివైస్సహ। రావణస్యనృశంసస్యభ్రాతాహ్యేషవిభీషణః" ఎన్ఱు రావణసమ్బన్ధత్తైయేప్పార్త్తు ఇవనైచ్చిత్రవధమ్ పణ్ణవేణుమెన్బతు, "రావణేనప్రణిహితమ్ తమవైహినిశాచరమ్। తస్యాహమ్ నిగ్రహమ్ మన్యే క్షమమ్ క్షమవతామ్ వర" ఎన్ఱురావణనాలేవుప్పప్పట్టవనెన్ఱు అవనై తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱవేణుమ్, అవనై దణ్డిక్కైయే ప్రాప్తమెన్ఱు బుద్ధిపణ్ణానిఱ్కె సెన్నతాయ్, ఇప్పడికళిలే పలవత్తైయుమ్ శొల్లి ఇవనై సర్వధాకైక్కొళ్ళవొణ్ణాతెన్ఱు ఉరునిలైనిన్ఱు, "పిశాచాన్ దానవాన్" ఇత్యాదియాలే తమ్ముడైయ బలత్తైక్కాట్టియుమ్ కపోతోపాఖ్యానమ్ కణ్డూపాఖ్యాన

శ్యధ్వం అస్మాన్ హన్తుమ్ నసంశయ" (రా. యు. ౧౭-౪) (ఈరాక్షసుండు నలుగురి రాక్షసులతోఁగూడి యాయుధపాణియై మనలను వధించుటకై వచ్చుచున్నాడు చూడండి) అన్నట్లు మనకందరికిని ప్రాణభూతులగు పెరుమాళ్లను వధించి అందుమూలముగ మనలనందరిని వధించుటకై యీతండు వచ్చుచున్నాఁడు, అని యిట్లు తెలియఁజేసి యచటనుండువారికిఁ జూపించి "రాఘవం శరణంగతః" "నివేదయత మాంక్షిప్రం" (రా. యు. ౧౭-౧౪) (శ్రీరామచంద్రుని శరణుజొచ్చినాఁడను శీఘ్రముగ విన్నవింపుఁడు) అని చెప్పినదానిని వినియున్నను, "వధ్యతామేషతీవ్రేణ దణ్డేనసచివైస్సహ। రావణస్య నృశంసస్య భ్రాతాహ్యేష విభీషణః" (రా. యు. ౧౭-౨౮) (ఈతనిని మంత్రులతోఁగూడ శీఘ్రముగవధింపుఁడు ఈతండుపాపియగు రావణుని తోఁబుట్టినవాఁడగు విభీషణుండు) అన్నట్లు రావణునితోనీతనికిఁగల సంబంధమునే ప్రధానముగాఁగొని యీతనిని చిత్రవధచేయవలయును అనియు "రావణేనప్రణిహితం తమవేహినిశాచరంతస్యాహంనిగ్రహంమన్యే క్షమంక్షమవతాంవర" (ఓక్షమించువారిలో శ్రేష్ఠుండవగు శ్రీరామచంద్రా! రాబోవురాక్షసుని రావణునిచే పంపబడినట్టి వానినిగా నెఱుంగుము. కావునవతనిని దండింపఁగోరుచున్నాను) అని అన్నట్లు రావణుని తమ్మునిగాఁ దలంచి వానిని వధింపవలయుననియే తలంచుచున్నాను అని యిట్లు అనేక విధములుగాఁజెప్పి, యీతని నెంతమాత్రము స్వీకరింపఁగూడదని ఒకటేపట్టుపట్టియుండఁగా, "పిశాచాన్ దానవాన్" ఇత్యాదితావుఁజెప్పియున్నట్టి తమబలమును విశదముగాఁదెలిపియు, * కపోతోపాఖ్యానమును * కండూపాఖ్యానమునున్న తెలియఁజేసియును భయమును పోఁగొట్టి "ఆనయైనంహరిశ్రేష్ఠ" (ఓసుగ్రీవుండా!

---

* కపోతోపాఖ్యానము—ఒక యడవిలో నొక చెట్టుమీఁద ఒక మొగపావురమును ఒక ఆడపావురమును దంపతులు నివసించియుండెను, వాటిలో నాడపావురమును నొక వేటకాఁడు వలవేసి పట్టుకొని చంపివేసెను. మొగపావురము మిక్కిలి దుఃఖముతోనుండఁగా, అంతలో నావేటకాఁడు గాలివానచేత బాధపడి చలితో వణఁకుచు నాచెట్టుక్రింద కష్టపడుచుండఁగాఁజూచి యామొగపావురము యెచ్చటనుండియో నిప్పుకొరువులను నోటకరచుకొనివచ్చి మంటచేసి వానిచలినిపోఁగొట్టి వాఁడు మిక్కిలియాకలిగొనియుండగా తానానిప్పులో పడి తన మాంసముతో నాతనియాకలినిన్ని తీర్చినదాయెను ఆవేటకాఁడు తనకపకారమొనర్చినవాఁడైనను తానుండు చెటువద్దకువచ్చి తనను శరణుజొచ్చినందున నొక కపోతము పక్షియైనను శరణాగతుని రక్షించినదనుట.

* కండూపాఖ్యానము—కండువనుమహర్షి శరణాగతరక్షణమును గుఱించి నాల్గు గీతలను రచియించినవాఁడాయెను. అవి యేవనఁగా (1) ఎవ్వడైనను శరణాగతుండై యంజలి

మ్ ఇవైయుళ్ళిచ్చెయ్‌దుమ్, తెళివిత్తు భంగత్తై క్కెడుత్తు, ‟అనఘాయనమహారిశ్రేష్ఠ” ఎన్న వేణ్డుమ్బ
డి పెరుమాళ్ కు ఐశ్వర్యక్కాకనినైత్తు క్కాత్తుక్కొణ్డు పోన్దారిరే.

(మహారాజర్) ఎన్గిఱదు- శ్రీజటాయుమహారాజరై యెన్ఱుమ్ శొల్లువర్ కళ్; అతావదు-శ్రీజ
టాయుమహారాజర్ పిరాట్టిక్కాక రావణనోడే పొరుదు కుఱ్ఱుయిరాయ్‌క్కిడక్కిఱ తిమ్మైప్
ప్పెరుమాళ్ వన విలే,జనస్థానత్తిలిరున్ద పదినాలాయిరమ్ రాక్షసరైయుమ్ తనివీరమ్ శెయ్
దునిన్ఱుకొన్ఱ అవ్ వలియై యఱిన్దిరుక్క చ్చెయ్‌తేయుమ్, ‟యూయమోషధిమివాయుష్మన్న న్వేషసిమ
హావనే సా దేవీ మమచప్రాణాః రావణేనోభయమ్ హృతమ్” ఎన్ఱు అరుమరున్దు తేడువారటవియిలుమ్
తడుమాఱుమాపోలే యూవళ్ళోరుత్తియై యిన్ద పరన్దకాట్టిలే తేడిక్కొణ్డు తిరికిఱీర్, ఉమక్కు నిత్యమ్
ప్రాణసమైయాన అవళుమ్ ఎన్నుడైయ ప్రాణజ్గళుమిరణ్డుమ్ రావణనాలే అపహృతమా
యిఱ్ఱు కాణుమెన్ఱు శొల్లానిఱ్క చ్చెయ్‌తే, ఇవరుడైయ విరహక్లేశత్తాల్ వన్ద తళర్‌త్తియైయుమ్
సౌకుమార్యత్తైయుమ్ రాక్షసగోష్ఠై వరక్షపక్షైయైయుమ్ నినైత్తు ‟ఎన్నాకత్తేడుకిఱతో?” ఎన్ఱఞ్జి,
‟ఆయుష్మన్” ఎన్ఱు ఆయుస్సై ప్రార్థిత్తారిరే.

ఈతని(గొనిరా) అని శ్రీరామచంద్రుండు అనతిచ్చ్యవలసినట్లు శ్రీరామచంద్రుని నొక్కంచే రక్షింప
వలసిన వానినిగా తలంచి వారిని రక్షించి యుండిరి కదా!

ఈతావున, మహారాజుఅనఁగా శ్రీజటాయుమహారాజని యర్థముచేసికొనినను చేసికొనవచ్చును.
అదెట్లనిన, శ్రీజటాయువు తాను పిరాట్టికిగాను రావణునితోఁబోరాడి కొనవూపిరితోనుండి
యుండగా తమను శ్రీరామచంద్రుండు వచ్చిచూచినప్పుడు, జనస్థానమునయున్నట్టి పదునాలుగు వేల
రాక్షసులతోను తానువొంటిరిగాయుద్ధముచేసినట్టి శ్రీరామచంద్రుని బలపరాక్రమము నెఱింగియు
న్నను, ‟యూయమోషధిమివాయుష్మన్ అన్వేషసి మహావనే। సా దేవీ మమచ ప్రాణాః రావణేనోభ
యంహృతం”(రా.అ. ౬౭-౧౫-౧౬) అనఁగా నోషధికై వెదకువారు అడవులందంతటను వెదకు
నట్లు యొవరికై యీమహారణ్యమున వెదకుచున్నారో, మీకు ఎల్లప్పుడును ప్రాణముతో సమాను
రాలగు ఆమెయును, నాప్రాణములును ఈరెండును రావణుండనుదురాత్ముని చేఁ గొనిపోబడినవి సుమీ
అని చెప్పుచు వీరికి విరహక్లేశమువలనఁగలిగిన దేహకార్శ్యమునున్ను సౌకుమార్యమునున్ను రావణు
నితోఁగల మహావైరమునున్ను యోచించి ‟ఏమికానున్నదో?” అని భయపడి ‟ఆయుష్మన్=
ఆయుష్మంతుఁడా.” అనియిట్లు ఆయుస్సును కోరినారు కదా.

జోడించుకొని దీనుఁడై రక్షింపుమని యాచించినచో, అట్టివాడు శత్రువుగానుండినను ఇతరులను
నొప్పింపకూడదనెడి యానృశంస్యముకొరకు రక్షింపవలయును. (2) అట్లు శరణాగతుండయిన
వాఁడు ఆర్తుండా (మిగుల పరితాపమునొందియున్నాఁడా?) దృప్తుఁడా? (నొప్పి నోర్వగలడా?)
అని యాలోచింపక శరణాగతుడయినంతమాత్రమున బుద్ధిమంతుండైనవాడు తనప్రాణములనైనను
విడనాడి శత్రువైనను వానిని కాపాడువది. (3) రక్షించినపిమ్మట వా (డేమిచేయునో యను
భయమువలనఁగాని, శరణాగతరక్షణము పరమధర్మమని యెఱుంగమిచేఁగాని, వాడిట్లేకష్టపడవల
యునని యెడి కామముచేఁగాని శక్తికొలది రక్షింపనివాఁడు ఈలోకమున నిందను పరలోకమున
నరకమునున్ను పొందగలడు (4) అట్లు శరణుజొచ్చినవానిని రక్షింపనందున వాడు నశించినచో
రక్షింపనివాని సుకృతమునంతయును గొనిపోవును.

మూ॥ శ్రీనన్దగోపర్, శ్రీవిదురర్, పిళ్ళైయుఅజ్గావిల్లిదాసర్, తుడక్కమానవర్కళ్
పక్కలిలే కాణలామ్.

శ్రీనన్దగోపర్, పూతనానిరసనత్తాలే కృష్ణనుడైయ దివ్యశక్తియోగత్తైక్కణ్డిరుక్కచ్చెయ్ తే యుమ్, శైశవప్రయుక్తమాన సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తుక్కలజ్గి వయిఱెరిన్దు, ‘‘రక్షతు త్వామశేషాణాంభూతానాంప్రభవోహరిః । యస్యనాభిసముద్భూత పఙ్కజాదభవజ్జగత్’’ ఎన్ఱు సర్వజగత్కారణభూతనాయ్ సకలవిరోధి నిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరను మైత్ర రక్షిప్పానాకవెన్ఱు రక్షైయిట్టారిఱే.

శ్రీవిదురర్, కృష్ణనుడైయ సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వాదికళైయఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, దుర్యోధనగోష్ఠియిలే యెఴున్దరుళినపోతు పాయ్యాసనమిట్టపడియై క్కణ్డిజ్జే, ప్రేమాన్ధతైయాలే ‘‘సంస్పృశన్నాసనంశౌరే ర్విదురస్సమహామతిః’’ ఎన్ఱు తమ్ముడైయ తిరుమాళిగైయిల్ తామిట్ట ఆసనత్తైయుమ్ అతిశఙ్కైపణ్ణి త్తన్ కైయాలే అముక్కిప్పార్త్తారిఱే.

పిళ్ళైయుఅజ్గావిల్లిదాసర్, అత్తత్తైయిల్ జ్ఞానశక్త్యాదికళెల్లామఱిన్దు ‘‘పెరుమాళ్ నమక్కు రక్షకర్’’ ఎన్ఱిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్- ప్రేమపరవశరాకైయాలే పెరుమాళులావియరుళుమ్పోతు ఎజ్గేను మొరుచలనమ్పిఱక్కిల్ నమ్ప్రాణనై విడువిత్తనైయెన్ఱు కొణ్డై యెరుళిప్పిడిత్తుక్కొణ్డు సేవిప్పరెన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే.

తుడక్కమానవర్కళెన్గిఱవిత్తాల్, ‘‘స్త్రియో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహి

మూ॥ నందగోపులు, విదురుండు, పిళ్ళైయురంగా విల్లిదాసులు మొదలగు వారి విషయమునఁ జూడవచ్చును.

శ్రీనందగోపులు పూతనను వధించినప్పుడు శ్రీకృష్ణుని దివ్యశక్తిని జూచియున్నను, బాల్యమునందు సౌమార్యము నేచూచి భయపడి ‘‘రక్షతు త్వామనుష్యాణాం భూతానాం ప్రభవోహరిః యస్యనాభిసముద్భూత పంకజాదభవజ్జగత్’’ అనఁగా సమస్తప్రపంచమునకును కారణభూతుఁడును సమస్తవిరోధులను నశింపఁజేయువాఁడగు సర్వేశ్వరుఁడు మిమ్ములను రక్షింపవలయును అని యిట్లు రక్షను కట్టినారు కదా.

విదురుఁడు శ్రీకృష్ణునియొక్క సర్వజ్ఞత్వమును, సర్వశక్తిత్వమును మొదలగువాటిని గుర్తెఱింగియున్నను, శ్రీకృష్ణుండు దుర్యోధనునిసభలో కవేంచేసినప్పుడు కల్పితమైనట్టియాసనమును ఉంచిన విషయమునుజూచి భయపడి ప్రీతిపారవశ్యమువలన ‘‘సంస్పృశన్నాసనంశౌరేః విదురస్స మహామతిః’’ అనఁగా తనగృహమున తాము వేసిన యాసనమునున్ను సందేహించి తనచేతితో నదిమిచూచినారు గదా]

పిళ్ళైయురంగావిల్లిదాసులు పెరుమాళ్ళయొక్క జ్ఞానశక్త్యాదులనన్నింటిని యెఱింగియుండి ‘‘పెరుమాళ్ళే మనకు రక్షకులు’’ అని నిశ్చయించుకొనియున్నను, ప్రేమపరవశులగుటంజేసి పెరుమాళ్ళు ఊరేగింపునకు వేంచేసినప్పుడు, ఎచ్చటనైన నొకయాపద సంభవించినట్లయిన, నాప్రాణములను విడనాడుదును!’అని నిశ్చయించుకొనుటంజేసి కత్తిని తమరొద్దయుంచుకొని యూరేగింపు సేవింతురని ప్రసిద్ధము కదా!

(మొదలగువారు) అనఁగా, ‘‘స్త్రియో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహితాః

మూ॥ ౨౮౭॥ ఇళైయ పెరుమాళై శ్రీ గుహప్పెరుమాళ్ అతిశఙ్కిక్కప్పణ్ణ, ఇరువరై యుమ్ అతిశఙ్కిప్పణ్ణి శ్రీ గుహప్పెరుమాళ్ పరికరమ్ పెరుమాళై నోక్కిత్తిత్తే.

తా॥ । సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః’’ ఎన్ఱు తిరువయోధ్యావాసిజనఙ్గళ్, ‘‘యన్మఙ్గళం సుపర్ణస్య వినతాకల్పయత్పురా । అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మఙ్గళమ్’’ ఎన్ఱు శ్రీకౌసలైయార్, ‘‘జాతోఽసి దేవదేవేశ శఙ్ఖచక్రగదాధర । దివ్యరూపమిదం దేవ ప్రసాదే నోపసంహర’’ ఎన్ఱు శ్రీవసుదేవర్, ‘‘ఉపసంహర సర్వాత్మన్ రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్ । జానాతు మావతారం తే కంసోఽయమ్ దితిజన్మజః’’ ఎన్ఱు దేవకి ప్పిరాట్టి ముతలానారై యెల్లామ్ నినైక్కిఱతు.

ఇవ్విషయత్తై అతిశఙ్కైయుమ్ యెల్లారైయుమ్ మఙ్గళాశాసనత్తిలే మూట్టుమెన్నుమిడత్తుక్కు ఇన్నుమొరు ఉదాహరణమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇళైయపెరుమాళై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. శృంగిబేరపురత్తిలే యెழున్దరుళి శ్రీగుహప్పెరుమాళై విషయీకరిత్తరుళినవన్ఱు, పాఙ్గతిన్ద ఇళైయపెరుమాళ్ పడుత్తుక్కొడుత్త పర్ణశయ్యైయిలే పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ పళ్ళికొణ్డరుళానిఱ్క, బాల్యాత్ప్రభృతిసుస్నిగ్ధరాకైయాలే ఏన్ వరుకిఱతో వెన్ఱఙ్గి ముతుకిలిట్ట అమ్బుఱాత్తూణియుమ్ కట్టినవిరల్ చ్చరడుమ్ నాణియేఱిట్టు నడుక్కొత్తుప్పిడిత్తవిల్లుమ్ తాముమాయ్ నడైయాడుమ్ మతిళ్ పోలే వళైయవరుకిఱ ఇళైయపెరుమాళై

మూ॥ ౨౮౭॥ శ్రీ లక్ష్మణస్వామి విషయమున గుహుఁడు అనుమానపడఁగా, గుహుని పరిచారకులు వీరియుభయుల విషయమునను అనుమానపడి శ్రీరామచంద్రుని కాపాడినారు గదా!

సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః’’ (స్త్రీలును వృద్ధులును పడుచువారును. ప్రాతస్సాయంకాలములయందు గుమిగూడి శ్రీరామచంద్రునికొరకై దేవతలను నమస్కరించుదురు) అన్నట్లు శ్రీఅయోధ్యాపట్టణముననుండు జనులును, ‘‘యన్మంగళం సువర్ణస్య వినతాకల్పయత్ పురా అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతుమంగళం’’(అమృతమునుగొనిరానున్న గరుత్మంతుని తల్లియగు వినతాదేవి గరుత్మంతుని కొసంగిన మంగళము నీకుకలుగుగాక!) అన్నట్లు శ్రీకౌసల్యయును ‘‘జాతోసి దేవదేవేశ శంఖచక్రగదాధర।దివ్యరూపమిదం దేవప్రసాదేనోపసంహర’’(దేవతలకును దేవుఁడైనవాఁడా! అనుగ్రహించి దివ్యమగునట్టి యీరూపమును కానరానివ్వకుము) అన్నట్లు వసుదేవుండును, ‘‘ఉపసంహరసర్వాత్మన్ రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్ జానాతు మావతారంతే కంసోయం దితిజన్మజః’’ (అన్నింటికి నాత్మయగువాఁడా! నాలుగు భుజములుగల నీయొక్క రూపమును కానరాకుండచేయుము రాక్షసుండగు కంసుడు నీయొక్క యవతారమును గుర్తెఱుంగకకుండుగాక;) అన్నట్లు దేవకియును మొదలగువారిని యీతావున దృష్టాంతముగాఁ గొనునది.

అవతారిక— ఈవిషయమునకుఁగల వైలక్షణ్యమనునది యందఱిచేతనున్న మంగళాశాసనమును చేయించునను విషయమున వేఱొక్క దృష్టాంతమును జూపించుచున్నారు.

(లక్ష్మణస్వామిని) ఇత్యాది. శృంగిబేరపురమున వేంచేసియుండి శ్రీగుహదేవుని స్వీకరించినప్పుడు సౌఖ్యమునుగుర్తెరింగిన వారై శ్రీలక్ష్మణస్వామివారు యేర్పఱచిన పర్ణశయ్యయందు శ్రీరామచంద్రుండును, సీతాపిరాట్టియును పవ్వళించియుండఁగా, లక్ష్మణస్వామివారు బాల్యమునుండియును శ్రీరామచంద్రుని విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవారగుటచే ‘‘వారికేమి సంభవించునో?’’ యని భయపడి వీపున అంబులపొదినిన్ని, వ్రేలిని అంగుళిరక్షకమునున్ను ధరించి త్రాటిని సరిచేసి బాణమును మధ్యనుంచిన విల్లును చేతఁబట్టుకొని నడుచున్నట్టి

కణ్ణు, శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, "ఒరుతమ్బి తాయైక్కొణ్డు రాజ్యత్తైవాఙ్గి క్కట్టినకాప్పోడే కాట్టిలే తళ్ళివిట్టాన్. ఇవనుమవ్వోపాతి ఒరుతమ్బియన్రో, తనియిడత్తిలే ఎన్న శెయ్యనినైత్తు ఇప్పడి అయత్తమాయ్ నిన్రానెన్రు తెరియాతు" ఎన్రతిశఙ్కైపణ్ణి, "అప్పడి ఏతేను మొరు తీఙ్గునినైక్కిల్ అవన్రనైత్తీరక్కొణ్డ కడవోమ్" ఎన్రు విల్లుమ్ కోలుమాయ్క్కొణ్డు ఇవరిట్టపడియిలే యుడియిట్టునిఱ్క శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ ఏవల్ శెయ్యుమ్ పరికరమ్, "అవన్ జ్ఞాతి, ఇవన్ కుటిలమ్బనాన వన్యన్, ఇవర్కళిరువరుమాక ఇవ్విషయత్తై ఎన్న శెయ్యత్తేడు కిఱార్కళో!" ఎన్రు ఇవర్గళైయుమతిశఙ్కైపణ్ణి, "అప్పడి శెయ్యిల్ ఇవర్కళై యుమ్ శేయ్తుమ్ నామ్ రక్షిక్కైయుమ్ నోక్కక్కడవోమ్" ఎన్రు తనిత్తనియే కైయుమ్ విల్లుమాయ్క్కొణ్డు పెరుమాళైరక్షిత్తతిఱేయున్రై. శ్రీభరతాళ్వానుక్కు విశేషమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, "నియమ్యబద్ధగోధాఙ్గులిత్రవాన్ శరైస్సుపూర్ణామిషుధిం పరన్తపః । మహద్ధనుస్సజ్యముపోహ్య లక్ష్మణో నిశామతిష్ఠత్పరితోఽస్య కేవలమ్ । తతస్త్వహం చోత్తమచాపబాణధృత్ స్థితోఽభవం తత్ర సయత్ర లక్ష్మణః । అతన్ద్రిభిర్జ్ఞాతిభిరాత్తకార్ముకైర్మహేన్ద్రకల్పం పరిపాలయంస్తదా" ఎన్రు అవ్విరాత్రియిల్ వృత్తాన్తత్తై చ్చొన్నానిఱే.

శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్ పరికరత్తుక్కుమ్ అన్రుకణ్డమాత్రమొழియ పెరుమాళుడన్ మున్బు వాసనైయిల్లైయిఱే. ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తే ఇవర్కళుక్కు వ్యాకారమ్ కూడినపడియెన్నన్న, అ

ప్రకారమో? యనునట్లు వంచేయునట్టి శ్రీ లక్ష్మణస్వామి వారిని చూచినవాఁడై శ్రీగుహదేవుండు "ఒకతమ్ముఁడు తల్లిమూలముగ రాజ్యమును గైకొని కట్టియున్న కంకణములోఁ గూడనే యరణ్యముకుఁ బంపినవాఁడాయెను. వానివలెనే ఈతండును యొక తమ్ముఁడు కాఁడా?

"ఏకాంతమున నేమిచేయఁదలంచి యిట్లు సన్నద్ధుండైయున్నాఁడో తెలియదు" అనియిట్లు అనుమానించి "అట్లు యేదైన నొకయనిష్టమును తలంచియున్నట్లయిన, ఈతనినే చంపివేయుదము" అనుకొని విల్లును బాణములనున్నుఁ దీసికొని వీరునిల్చియుండుతావున నే నిలచియుండఁగా, గుహదేవునికి పనిచేయునట్టి పరజనము "వాఁడు దాయాది, ఈతండు కుటిలవృత్తిగల వనచరుండు వీరిరువురు కలిసి యీవిషయమున నేమి చేయఁతలంచియున్నారో!" అనుకొని యిద్దఱియెడలను అనుమానపడి "అట్లు చేసినచో, వీరిని వధించి శ్రీరామచంద్రుని రక్షింపఁగలము" అనుకొని ఒక్కొక్కఁడును విల్లును చేఁబట్టుకొనియుండి శ్రీరామచంద్రుని రక్షించినవారయిరి. భరతునికి యిచ్చటి విశేషములఁ దెల్పునప్పుడు శ్రీగుహప్పెరుమాళ్లు, "నియమ్యబద్ధగోధాఙ్గులిత్రవాన్ శరైస్సుపూర్ణామిషుధిం పరన్తపః । మహద్ధనుస్సజ్యముపోహ్యలక్ష్మణో నిశామతిష్ఠత్పరితోఽస్య కేవలమ్॥ తతస్త్వహం చోత్తమచాపబాణధృత్ స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః । అతన్ద్రిభిర్జ్ఞాతిభిరాత్తకార్ముకైర్మహేన్ద్రకల్పంపరిపాలయంస్తదా" (లక్ష్మణస్వామి అంగుళిత్రమును ధరించి బాణములతో నిండియుండు అంబులపొదులను వీపున రెండువైపులఁ దగిలించుకొని విల్లును చేతఁబట్టుకొని రాత్రియంతయును కాచియుండెను. అంతట నేనున్ను బాణములను విల్లును చేతఁబట్టుకొని జ్ఞాతులు వనివాండ్రు మొదలగువారితోఁ గూడ మహేంద్రుని వలెనుండి శ్రీరామచంద్రుని రక్షించుచు లక్ష్మణస్వామి యుండుతావుననుంటిని) అనుతావున నీసమాచారమును ఆరాత్రి జరిగినదానినిగాఁ దెలిపియున్నారు.

. అవతారిక:—శ్రీగుహప్పెరుమాళ్లకున్ను పరజనముకున్ను ఆనాడు శ్రీరామచంద్రుని చూచియుండుటయేతప్ప పూర్వపుపరిచయమెద్దియును లేదు గదా! ఇట్లుండ, వీరికట్టితలంపు కలుగుట యెట్లంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౮౮॥ ఒరునాళ్ ముకత్తిలే విழித్తవర్కళై వడివழகు పడుత్తుమ్ పాడా యిర్ఱతు,

మూ॥ ౨౮౯॥ ఇవర్కళ్ నమ్ముడైయ కోటియిలే యెన్నుమ్పడి యాయిర్ఱు ఆழ్వార్కళ్ నిలై.

రుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒరునాళ్) ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు- నెడునాళ్ వాసనైపణ్ణుకైయన్ఱిక్కే ఒరునాళ్ ముఖదర్శనమ్ పణ్ణినవర్కళైయుమ్, అవర్ విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ పడుత్తుమ్పడియాయిర్ఱితు ఎన్ఱై "సదాపశ్యన్తి" పణ్ణినాల్ పోలే సకృద్దర్శనమ్ పణ్ణినాగైయుమ్ ప్రేమాన్ధరాయ్ అస్థానే భయశఙ్కైయాలే అనుకూలరైయుమ్ మతిశఙ్కైపణ్ణి ప్పరిన్దు నోక్కుమ్పడిపణ్ణవల్లా యిఱే భగవద్విగ్రహసౌన్దర్య మిరుప్పతు.

ఇన్నుమివ్వర్థత్తుక్కు ఉదాహరణమాకక్కీழ్ చ్చొన్నవర్కళిటాట్టిల్ వ్యావృత్తరాన ఆழ்வார్కళుడైయ మఙ్గళాశాసననిష్ఠైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళ్) ఎన్దుముడఙ్గి. (ఇవర్కళ్) ఎన్దుచక్రవర్తిముతలాకక్కీழ் చ్చొన్న వధికారికళైయడైయ పరామర్శిక్కిఱతు. ఆనాల్ పిరాట్టియైయుమ్ ముక్కచ్చొల్లలామోవెన్నిల్, ఆழ்వార్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాழ்వారిలుమ్ కాట్టిల్ పెరియాழ్వార్కుక్కు ఏఱ్ఱమ్శొల్లుకిఱపోపోలే, భోగపరవశైయాన అవళిటాట్టిల్ మఙ్గళాశాసనత్తిలూఱ్ఱత్తాలే ఆழ్వార్కళుక్కేఱ్ఱమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై. ఆనాలుమ్ నమ్ముడైయ

మూ॥ ౨౮౮॥ ఒకరోజున ముఖదర్శనము చేసినవారినిన్ని దివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యము ప్రేమపరవశులనుగాఁ జేయును,

మూ॥ ఆழ్వారులకుఁగల ప్రీతినిబట్టి చూడఁగా, ఈ దశరథాదులు అస్మదాదులతో సమానులుగా నెన్నఁదగియుందురు.

(ఒకరోజున) ఇత్యాది. చిరకాలానుభవములేకుండ ఒక్కరోజున సేవించినవారినిన్ని వాని దివ్య మంగళ విగ్రహవైలక్ష్యము ప్రీతిపరవశులనుగాఁ జేయునదియయినది.

"సదాపశ్యంతి" అన్నట్లు ఎల్లప్పుడును రెప్పవాల్పకుండ చూచు నిత్యసూరులవలెనే ఒక్కతడవ సేవించినవారున్ను ప్రేమాంధులయి అనుచితవిషయమునను భయముతోచుటచే అనుకూలులగు వారియెడలనున్ను అనుమానముగలిగి భయపడి రక్షించునట్లు చేయువట్టిదికాను గదా భగవద్విగ్రహ సౌందర్యముండును.

ఇఁకను ఈవిషయమున దృష్టాంతముగాను ఇంతకుముందు పేర్కొనిన వారికంటెను విలక్షణులగు ఆழ్వారుల మంగళాశాసననిష్ఠను తెలుపుచున్నారు.

(వీరు) ఇత్యాది. వీరు అనఁగా నింతకుముందు పేర్కొనఁబడినట్టి దశరథచక్రవర్తి మొదలుగాఁగల యధికారులందరుననుట. అయితే పిరాట్టినిగూడ వీరితోఁజేర్చి చెప్పవచ్చునా యంటివేని, ఆழ்వారులలోఁ బ్రధానులగు నమ్మాழ்వారులకంటెనున్న పెరియాழ்వారుల నెక్కుపవారినిగాఁ దెలుపునట్లు, భోగపరవశురాలగు ఆమెకంటెనున్న మంగళాశాసనమునఁగల ప్రీతిమూలమున నాழ்వారులే యెక్కువవారని చెప్పవచ్చును.

మూ॥ ౨౫౦॥ అళ్వార్కళెల్లారైయుమ్పోలల్లర్ పెరియాళ్వార్

మూ॥ ౨౫౧॥ అవర్కళుక్కు ఇతు కాదాచిత్కమ్, ఇవర్క్కు ఇతు నిత్యమ్,

కోటియిలే) ఎన్నలామోవెన్నిల్, ఇప్పద్ధనిష్ఠైయిఅవర్కళుడైయ యాధిక్యత్తైదర్శిప్పిక్కైక్కాక చ్చొన్నతాకైయాలే విరోధమిల్లై. అకైయాల్ ఇవ్విషయవైలక్షణ్యకలుషచిత్తరాయ్ "ఇతు క్కెన్నవరుకిఱతో?" ఎన్ఱు పరన్ఱు నోక్కినవర్కళాక క్కొచ్చొల్లప్పట్టవర్కళెల్లారు మెన్నపడి. (నమ్మైడైయకోటియిలేయొన్నప్పడియాయిర్ఱు) ఎన్నతు-ఇవ్విషయత్తిలేయన్వయిత్తిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, ప్రేమాభావత్తాలే మఙ్గళాశాసనత్తిలూన్ఱిమన్ఱిరుక్కిఱ నమ్మోపల్వార్సాత్రమె న్ఱుశొల్లలామ్పడియాయిర్ఱైన్నపడి. (అళ్వార్కళ్ నిలై) ఎన్నతు- మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే నిరతిశయప్రేమయుక్తరాన అళ్వార్కళుడైయ మఙ్గళాశాసననిష్ఠైయెన్నపడి.

ఇవ్వాళ్వార్కళ్ తాఙ్గళ్ మఙ్గళాశాసనత్తిల్ వన్దాల్ తఙ్గళిలొప్పర్కళో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అళ్వార్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- మఙ్గళాశాసనత్తిల్ మఱ్ఱుళ్ళఆళ్వార్కళుక్కుమ్ పెరియాళ్వారుక్కుమ్ నెడువాశియుణ్డెన్నై.

అవర్కళైప్పఱ్ఱ ఇవర్క్కుత్తిలేఱ్ఱమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కుతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అతావతు- మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱమై రొటుత్తిరుక్కచ్చెయ్తే వయిరవురు

మూ॥ ౨౫౦॥ ఆళ్వారులందఱువంటివారు కారు పెరియాళ్వారులు,

మూ॥ ౨౫౧॥ వారు మంగళాశాసనమును కదాచిత్కముగ జేయుదురు. వీరు దీని నెల్లకాలమున్ను చేయుచునే యుందురు.

అయినను "మనబోటివారు" అని చెప్పనెట్లు నాయంటివేని, ఈవిషయమునందు యను ష్ఠానమున వీరికిఁగల యాధిక్యమును జూపించుటకై చెప్పినదియగుటంజేసి బాధకము లేదు. కావున ఈవిషయమునకుఁగల వైలక్షణ్యముచే చలించిన యంతఃకరణముగలవారై "దీనికేమిసంభవించు నో?" అని భయపడిరక్షించునట్టివారుగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి వారందఱునని యర్థము మనబోటివారుగా నయినట్లయినది యనఁగా—ఈవిషయముతో సంబంధించియున్నను, ప్రీతిలేక పోవుటంజేసి, మంగళాశాసనము విషయమున ప్రీతిలేకయుండు మనవంటివారేయని చెప్పఁదగి నట్లయినది. ఆళ్వారులస్థితియనఁగా నించుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన వారగుటంజేసి ఎక్కువ ప్రీతిగలవారలగు నాళ్వారులకు మంగళాశాసనము విషయమునఁగల నిష్ఠయనుట.

అవతారిక—ఈయాళ్వారులందఱును మంగళాశాసనమున తమలో నొకరితో నొకరు సమానులేనా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆళ్వారులు) ఇత్యాది. మంగళాశాసనమువిషయమున తక్కినయాళ్వారులకును పెరియాళ్వారులకున్ను యెక్కువ భేదము కలదు.

అవతారిక;—వారికంటెను వీరికీవిషయమునఁగల యాధిక్యమేది యంటివేని తెలుపు చున్నారు.

(వారికి) ఇత్యాది. ఇంచుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించియుండువిష యమున నందఱును సమానులేయైనను, వజ్రలేపమై పురుషులనున్ను స్త్రీవేషము వేసికొన గోరునట్టు

మూ॥ ౨౫౨॥ అవర్గళుడైయ ఆழ్గాల్ తానే ఇవర్కు మేడాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౫౩॥ అవర్గళుక్కు ఉభయ శేషత్వత్తైయు మழిత్తు

క్కాయ్ అణ్గళైయుమ్ పెణ్ణుడైయుడుత్తుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యత్తైయనుపస్థిత్తాల్, ఉత్తరోత్త రానుభవకామరాకానిఱ్కుమ్ మఱ్ఱయాழ్వార్కళుక్కు పరసమృద్ధియే ప్రయోజనమాన ఇన్ద మఙ్గళా శాసనమ్ ఎప్పోతుమొక్క విన్ఱిక్కే ఎఙ్గేను మొరుదశైయిలే తేడిప్పిడిక్క వేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కు మ్, తద్విలక్షణ్య దర్శనానన్తరమ్ తదనుభవపరరాకైయన్ఱిక్కే అస్థానే భయశఙ్కైపణ్ణి త్తిరుప్ప ల్లాణ్డుపాడుమ్ ప్రేమస్వభావరాన ఇవర్కు ఇన్ద మఙ్గళాశాసనమ్ సర్వకాలవర్తియాయ్ చ్చెల్లుమెన్నై.

అతుక్కు హేతువెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- అనుభవపరరాన అవర్కళై దృష్టిచిత్తాపహారమ్పణ్ణి ఆழ్గాల్ పడుత్తుమవనుడైయ సౌన్దర్యన్దానే, ‘‘అతుక్కెన్వరుకిఱతో?’’ ఎన్ఱిఙ్గే మేలే మేలుమ్ కాప్పిడుమ్పడి మఙ్గళా శాసనపరరానవివర్ క్కుత్తరిత్తునిన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుకైక్కుడాన నిలమాయిరుక్కుమెన్నై.

అతెఙ్గనేయెన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కు ఉభయ శేషత్వత్తై యుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- భగవదనుభవైకపరరాయ్ తదలాభత్తిల్ నైసర్గికప్రఖర్షమ్ పడియిరుక్కుమ్ మఱ్ఱైయాழ్వార్కళుక్కు ‘‘కణ్ణపురమొన్ఱుడైయాను క్కడియేనొరువర్కు

మూ॥ ౨౫౨॥ వారికి యేది లోకమో, అదియే వీరికి మెరకగానుండును. అనఁగా తక్కిన ఆழ్వారులను భగవద్గుణానుభవములో మునుగునట్లుచేసినట్టి భక్తియే పెరియాழ్వారులను మంగళాశాసనపరులనుగాఁ జేసినదాయెను.

మూ॥ ౨౫౩॥ వారికి ఉభయ శేషత్వమునున్ను పోగొట్టి.

చేయునదియగు భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమును తలంచినట్లన ఉత్తరోత్తరానుభవమును కోరునట్టి తక్కిన యాழ్వారులకు పరసమృద్ధియే ప్రయోజనముగాఁగల యీమంగలాశాసనమనునది యెప్పుడును సమానముగానుండక, యేదైన నొకసందర్భమున మాత్రము వెదకిచూడవలసినదిగానుండును. పెరియాழ్వారులకన్ననో ఆవిగ్రహవైలక్షణ్యమును సేవించిన పిమ్మట దాని ననుభవించవలెనను కోరికగలవారుకాకుండ, ఆవిషయమున ననుచితముగ భయమునుశంకించి తిరుప్పల్లాండుపాడునట్టి స్వభావముగల వీరితో నీమంగలాశాసన మెల్లప్పుడును ఉండునదియని యెఱుంగునది.

అవతారిక—అందులకుఁ గారణంబేదియనఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(వారియొక్క) ఇత్యాది. అనుభవపరులగు వారియొక్కదృష్టినిన్ని మనస్సునున్ను అపహరించి భరించియుండునట్లుచేయు అసర్వేశ్వరుని సౌందర్యమే ‘‘దానికేమిసంభవించునో’’అని భయపడి పైపైని రక్షించునట్లు మంగలాశాసనపరులగు వీరికి దరించియుండి మంగలాశాసనముఁ జేయుటకు దగినట్టి స్థితి యగు ననుట.

అవతారిక—అది యెట్లంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(వారికి) ఇత్యాది. అనఁగా భగవదనువమునమాత్రము అపేక్షకలవారై అట్టి యనుభవము లభింపనప్పుడు దానిని సహింపఁ జాలనట్టి తక్కిన యాழ్వారులకు ‘‘కణ్ణపురమొన్ఱుడై

మూ॥ స్వరూపత్తై క్కుమిళ్ల నీరున్నాప్పణ్ణుమతు, ఇవర్క్కు ఉభయవృద్ధిక్కుమ్ హేతువాయ్ స్వరూపత్తైక్కు వైయేర్ల పమ్.

తియేనో” ఎన్నుమ్, “ఉన్ తనక్కు ఉన్నడియార్కట్కడిమై” ఎన్ఱు మనుసన్ధిక్కున్నపడి, ప్రథమ మధ్యమపదసిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్ తత్కాష్ఠైయాన భాగవతశేషత్వముమాకిఱ ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్ “నమక్కే నలమాతలిల్” ఎన్నుమ్పడి స్వప్రయోజనత్తిలే మాట్టియుమ్, విలమ్బరోషత్తాలే “పోకునమ్బి” “కళ్ళకమేఱేల్ నమ్బి” ఎన్నుమ్పడి యాక్కియుమ్, స్వప్రవృత్తియాకాతెన్నుమళవిల్ “ఉఱ్ఱలో డెఱ్ఱలిల్లైయిల్లై” ఎన్ఱు ఉఱవున్నడిపణ్ణియుమ్, “వెళ్ళైచ్చురిసఙ్గు”, ఇత్యాదియాలే వెఱుత్తు వార్త్తైశొల్లువిత్తుమళిత్తు, పరాతిశయాకరత్వమే వడివాన స్వరూపత్తై మఙ్గళాశాసనమెన్నత్తోన్ఱతియాతపడి తన్పక్కలిలే మగ్నమాకప్పణ్ణుమతాన భగవత్సౌన్దర్యమ్, అత్తసౌన్దర్యదర్శనత్తిల్ అనుభవత్తిలే కీఴ్పారెల్లాతే “అతుక్కెన్ వరుకిఱతో?” ఎన్ఱు వయిఱెరిన్దు కాప్పిడుమవరాన ఇవర్క్కు “ఉన్ శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు” “మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు” “శుడరాళియుమ్ పల్లాణ్డు” “అప్పాఞ్చసన్నియముమ్ పల్లాణ్డు” ఎన్ఱు తద్విషయత్తుక్కుమ్ తదీయవిష

మూ॥ స్వరూపమును మునిగిపోవునట్లు చేయునదియగు అనఁగా స్వప్రయోజనపరులనుగాఁ జేయునదియగు నిది పెరియాళ్వారుల విషయమున ఉభయశేషత్వవర్ధకమై స్వరూపమును ఉజ్జీవింపఁజేసినదాయెను.

యానుక్కు అడియేనోరుపర్క్కరియేనో” (తి. మొ ౮-౬-౩) (తిరుకణ్ణపురమున వేంచేసియున్నట్టి స్వామికి దాసుండనైనట్టి నేను వేఱొక్కనికి దాసుండ నగుదునా?), అనియు “ఉన్ తనక్కు ఉన్నడియార్కట్కడిమై” (తి. మొ. ౬-౧-౩) (నేను ఇష్టపడునది నీదాసుల కైంకర్యము) అనియు ననుసంధించుకొనునట్లు తిరుమంత్రమునందలి ప్రథమ (ఓమ్) మధ్యమ (నమః) పదములనుండి తెలియవచ్చునట్టి భగవచ్ఛేషత్వము భాగవతశేషత్వములనఁబడు ఉభయశేషత్వమును, “నమక్కేనలమాతల్” (తి. మొ. ౯-౧-౯) (కేవల స్వప్రయోజనమైనట్టియును) అన్నట్లు స్వప్రయోజనమునఁ బ్రవేశపెట్టియును, సర్వేశ్వరుండు సేవసాయించుటకు ఆలస్యమైనందునఁ గలిగిన కోపమువలన “పోకునమ్బి” (తి.వా.౬-౨-౨) (ఓపూర్ణుఁడా! నీవు పో) అనియు, “కళ్ళకమేఱేల్ నమ్బి”(తి.వా.౬-౨-౬) (ఓపూర్ణుఁడా! మాసమూహమునందు ఎక్కి ప్రవేశింపవలదు) అని చెప్పునట్లు చేసియు, “స్వప్రయత్నముకూడ...” అనియిట్లు (బంధువులు) ఉపదేశింపఁగా, మీతో మాకు పనిలేదని వారిని త్యజింపఁజేసియు. “వెళ్ళైచ్చురిప్పుళ్” (తి. వా. ౧-౪-౧) (క్రూరములైన గోళ్ళుగల—గరుత్మంతుఁడు)ఇవ్విధమున సంతాపపడి వార్తలను చెప్పి, పోగొట్టి సర్వేశ్వరుని కొకయతిశయముఁగలుగఁ జేయుటయే లక్షణముగాఁగల స్వరూపము మంగళాశాసనమని తెలియకుండ తనయందు మగ్నమగునట్లు చేయునది యగు భగవత్సౌందర్యమనునది అట్టి సౌందర్యము కానఁబడినప్పుడు దాని ననుభవించు విషయమున వీరికి మనస్సుపోక, “దానికేమి సంభవించునో” యని దిగులుపడి రక్షింపఁగోరువారగు వీరికి “ఉన్ శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు” (తిరుప్ప ౧) (నీయొక్క యెఱ్ఱతామరలవంటి శ్రీపాదములు సురక్షితముగా నుండవలయును) అనియు, “మఙ్గైయుమ్ పల్లాండు” (తిరుప్ప ౨) (శ్రీమహాలక్ష్మియును సురక్షితముగా నుండుగాక) అనియు, “శుడరాళియుమ్ పల్లాండు” (దేదీప్యమానమగు చక్రమును సురక్షితముగా నుండుగాక) అనియు, “అప్పాఞ్చసన్నియముమ్ పల్లాణ్డు” (పాంచజన్యమును సురక్షితముగా నుండుగాక!) అనియు నిట్లు భగవంతునికిని వానితో సంబంధించువాటికిన్ని మం

మూ॥ ౨౫౮॥ భయ నివర్తకఙ్గళుక్కు భయప్పడువతు, ప్రతికూలరైయు మనుకూల రాక్కిక్కొళ్ళువతు,

యత్తుక్కుమ్ మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే ఉభయశేషత్వవృద్ధిక్కుమ్ హేతువాయ్, స్వరూపత్తై తన్ పక్కల్ మగ్నమాకాతపడి నడత్తుమెన్నపడి. ఆక, అవర్కళుక్కప్పడి స్వరూపత్తైక్కుమిళ్ నిరుణ్ణప్పణ్ణుకిఱ అవనుడైయ సౌన్దర్యమ్ ఇవర్క్కిప్పడి శెయ్కైయాలే, అవర్కళుడైయ అళఙ్గాల్ తానే ఇవర్క్కు మేడాయిరుక్కైయాలే, అవర్కళుక్కుప్పోలే కాదాచిత్కమాకైయన్ఱిక్కే, మఙ్గళాశాసన మివర్క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమెన్నతాయిత్తు.

మఱ్ఱైయాళ్వార్కళుక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ కాదాచిత్కమాకచ్చెయ్తే, ఇవర్క్కు నిత్యమాకైక్కు నిదానమివన్నతెన్ఱు దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్, ఇతుతాన్ ఇవర్క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమ్పడి తన్నై వ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (భయనివర్తకఙ్గళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు తన్ సౌకుమార్యత్తైక్కణ్డుకలఙ్గి ''ఇవ్విషయత్తుక్కెన్ వరుకిఱతో?'' ఎన్ఱు మాఙ్గుకిఱ ఇవర్ భయత్తై ప్పరిహరిక్కైక్కాక, మల్లవర్గత్తై అనాయాసేన అఱ్ఱత్తోళ్ వలియైక్కాట్ట, ఇన్దత్తోళ్ వలియై నినైత్తు మతియాతే అసురరాక్షసయుద్ధత్తిలే పుకిలెన్నాకక్కడవతెన్ఱు అతుతనక్కు భయప్పట్టు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువతు, ఉణ్డాన అమఙ్గళఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్ ఇల్లాత మఙ్గళఙ్గళుణ్డాక్కైక్కుమ్ తన్ కటాక్షమే యమైన్దిరుక్కిఱ ఇవళ్ ''అకలకిల్లేనిఱైయుమ్'' ఎన్ఱు నమ్మైప్పిరియ

మూ॥ ౨౫౮॥ భయమును బోగొట్టు వాటివిషయమున భయపడుట, ప్రతికూలులను అనుకూలులనుగాఁ జేసికొనుట

గళాశాసనముఁ జేయించుటచే ఉభయశేషత్వవృద్ధికి హేతువై తనవిషయమున మగ్నముకాకుండ చేయుననుట. కావున వారిస్వరూపమును తనయందు మగ్నమగునట్లు చేయునదియగు వానియొక్క సౌందర్యము వీరియెడల యిట్లు చేయుటంజేసి, వారికి లోతైనది వీరికి మెరకయగుటంజేసి అనఁగా వారిని భగవదనుభవములో మగ్నులనుగాఁ జేసినట్టి భగవత్సౌందర్యము వీరిని మంగళాశాసనపరులనుగాఁ జేసినందున మంగళాశాసనము వారియందువలెనే కాదాచిత్కముకాకుండ వీరియందు నిత్యముగానుండును అని చెప్పఁబడినది,

అవతారిక:—తక్కిన యాళ్వారులయందు మంగళాశాసనము కాదాచిత్కముగానుండ, వీరియందది సర్వదాయుండుటకుఁ గారణమిద్దియని యింతకుపూర్వము తెలుపఁబడియె. ఇది వీరియందు సర్వదాయుండుటకుఁ గారణమును స్పషముగా నిఁకమీదు తెలుపుచున్నారు.

(భయనివర్తకములకు) ఇత్యాది. తన సౌకుమార్యమునుజూచి మనస్సుచలించి ''ఈవిషయమునఁ కేమిసంభవించునో'' అని భయపడునట్టి వీరిభయమును పోగొట్టుటకై మల్లసమూహముతోన నాయాసముగ యుద్ధముచేసిన బాహుబలమును జూపింపఁగా, ఈ బాహుబలమును మనస్సునఁ బెచ్చుకొని యానందింపక ''అసురరాక్షస యుద్ధమునఁ బ్రవేశించినచో, యేమికాఁగలదో'' అని భయపడి మంగలాశాసనము చేయుదురు.

ఉన్నట్టి యమంగళములను పోగొట్టుటకును లేనట్టి మంగళములఁ గలుగఁజేయుటకును తన కటాక్షమే చాలియుండునట్టి పిరాట్టి ''అకలకిల్లేనిఱైయుమ్'' (తి.వా.౬-౧౦-౧౦) (ఒకక్షణమైనను విశ్లేషించియుండుటకు సమర్థురాలనుకాను) అన్నట్లు మమ్ములను విడవాడకుండగా, మా

మూ॥ అతీతకాలఙ్గళిల్ అపదానఙ్గళుక్కు ఉత్తరకాలత్తిలే వయిరెవతుమ్, ప్రాప్తిఫలము మిదువే యెన్పతుమ్,

---

మాట్టాతేయిరుక్క, నమక్కువరువతొరు అమఙ్గళఙ్గళుణ్డో? ఎన్ఱు వెఱుప్పతు కిటైక్క్" ఎన్ఱు అత్తై సమృద్ధత్తైక్కాట్టి, ఇచ్చేర్త్తితన్నైక్కణ్డు కుతిక్కువదల్ తెయ్వత్తెన్నప్పట్టు, "మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు" ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువతు. ఇన్దభయత్తై ప్పరిహరిక్కక్కాక "ఇచ్చేర్త్తిక్కారు తిణ్డివాఙ్గి తపడి కల్ మతిళిటావోప్పోలేయిరుక్కిఱ ఇవర్కళై ప్పారీర్" ఎన్ఱు ఇరణ్డిడత్తిలుమ్ నిన్ఱ ఆళ్వార్కళై క్కాట్ట, అవర్కళ్ తఙ్గళుక్కారు పిడివరిల్ వెరుమై తెన్నప్పట్టు, "శుడరాళియుమ్ పల్లాణ్డు" "అప్పాఞ్చశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు" ఎన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువతు. అనన్యప్రయోజనతయా అనుకూలరాన భగవత్పరణార్థికళై మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు త్తుణైయాక క్కూట్టిక్కొణ్డవాల్ పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే, ప్రయోజనాన్తరపరతయా ప్రతికూలరాన కేవలరైయుమ్ ఐశ్వర్యార్థికళైయుమ్ తిరుత్తి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాక్కి అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు, "ఇలఙ్కైపాళాళాకప్పడైపొరుత్తానుక్కు ప్పల్లాణ్డుకూఱుతుమ్" ఇత్యాదియాలే కీర్తికప్పట్ట కాలత్తిలవదానఙ్గళెయత వపదానఙ్గళుక్కు ప్పిత్తాలత్తిలే సమకాలత్తిల్ పోలేవయిఱెరిన్ఱు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణువతు, "శూట్ట్ నిరుత్తేత్తువర్ పల్లాణ్డే" ఎన్ఱు భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఫలముమ్ అన్దమఙ్గళాశాసనమేయన్పతు,

---

మూ॥ ఎప్పుడో జరిగిపోయిన వాటికై యిప్పుడు పరితాపపడుట, భగవత్ప్రాప్తికి ఫల మిదియేయని కొనుట,

---

కేమి కీడు కలుగఁగలదు. వీరేమి చేయవలసియున్నది? "అనుచు లక్ష్మీసంబంధమును జూపింపఁగా, "ఈమిథునమున కెద్దియైన కష్టముకలిగినట్లయిన యేమిచేయవలయును?" అని భయపడి "మంగైయుం పల్లాండు" (లక్ష్మియు సురక్షితముగానుండుగాక) అని మంగళాశాసనము చేయుదురు.

ఈ భయమును పోగొట్టుటకుగాను "ఈ మిథునమున కేకష్టమున్ను సంభవింపకుండ, రాతిగోడపెట్టినట్లు యున్నట్టి వీరిని చూడుడు" అని రెండుప్రక్కలనుండునట్టి యాళ్వారులను (శంఖచక్రములను) చూపింపఁగా "వారికెద్దియయిన అనిష్టము సంభవించినట్లయిన ఏమిచేయవలయును?" అని భయపడి "శుడరాళియుమ్ పల్లాండు అప్పాఞ్చశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు" (ప్రకాశించునట్టి చక్రమునకును శంఖమునకును మంగళము కలుగుగాక,) అని మంగళాశాసనము చేయుదురు.

వేఱొక ప్రయోజనము నుద్దేశించునట్టి తలంపులేనివారగుటచే అనుకూలులగు భగవత్పాద సన్నిధినిగోరువారిని మాత్రము మంగళాశాసనమునకు సహాయముగాఁ బిలుచుటచే తృప్తిగలుగనందున ప్రయోజనాంతరపరులగుటచే ప్రతికూలులగు కేవలులను ఐశ్వర్య కాములనున్ను దిద్దుపాటుచేసి మంగళాశాసనమునకుఁ దగినవారలగునట్లు అనుకూలులనుగాఁ జేసికొందురు.

"ఇలంగైపాళాళాక ప్పడైపొరుతానుక్కు ప్పల్లాండు కూఱుతుమ్" (తిరుప్ప 3) (లంకాపట్టణము ధ్వంసమగునట్లు యుద్ధముచేసినట్టి శ్రీరామచంద్రునికి మంగళము గలుగు గాక) ఇత్యాదితావుల కడచినకాలమున సర్వేశ్వరుఁడొనర్చిన కార్యములనుగురించి ఎంతయోకాలము జరిగినపైని ఆకాలమునందువలెనే భయపడి మంగళాశాసనముఁ జేయుదురు.

"శూట్ట్ నిరుత్తేత్తువర్ పల్లాండు" (తిరుప్ప ౧౨) (చుట్టు గుమికూడి మంగళాశాసనముఁ

మూ॥ అనిమిషరెప్పార్త్తు "ఉఱంగలుఱంగల్" ఎన్నతాయ్ క్కొణ్డు ఇతుతానే యాత్రైయాయ్ నడక్కుమ్.

మూ॥ ౨౫౫॥ అల్లాతవర్కళైప్పోలే కేట్కిఱవర్కళుడైయవుమ్, శొల్లుకిఱవర్కళుడైయవుమ్.

"స్నేహాదస్థానరక్షావ్యసనిభిరభయం శార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః" ఎన్గిఱపడియే అస్థానే రక్షావ్యసనికళాకైయాలే అనిమిషరాయిరుక్కిఱ దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్ ముతలానారై ప్పార్త్తు గుణవిద్ధరాయ్ నఙ్గళ్ణ్డారైప్పోలే ఉన్మాదమెయఱియాతిరుత్తల్ అనుభవత్తిలేయిఱిన్దు కైఙ్కర్యపరరాయిరుత్తల్ శెయ్యాతే ఉణర్న్దు నోక్కుఙ్గోళ్ణ్డు పలకాలుమ్ శొల్లువతాయ్ క్కొణ్డు ఇమ్మఙ్గళాశాసనమే వృత్తియాయ్ చ్చెల్లుమెన్గై.

ఇప్పడి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళ్ తేడి ప్రతికూలరై అనుకూలరాక్కైక్కు ప్పణ్ణుకిఱ ఉపదేశమ్ తిరుప్పల్లాణ్డొన్ఱిలుమన్ఱో వుళ్ళతు, మేలివరుపదేశిత్త విడఙ్గళిల్ అల్లాతారుపదేశత్తిఱ్కాట్టిల్ వ్యావృత్తియెన్నెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అల్లాతవర్కళైప్పోలే) ఎన్నుతుడఙ్గి. అతావతు-పరోపదేశత్తిల్ వన్దాల్ మఱ్ఱుళ్ళవాళ్వార్కళైయుమ్పోలే ఉపదేశిక్కిఱ వర్థమ్ కేట్కిఱ సంసారికళుడైయ అనాద్యజ్ఞానత్తాలే నఱ్ఱుణైయాన భగవద్విషయత్తై యకన్నుతిరికైయాల్ వన్ద తనిమైయైయుమ్, వక్తాక్కళాన తఙ్గళుడైయ భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిల్ "బోధయన్తః

మూ॥ నిత్యసూరులలోనున్న "జాగ్రతతోనుండి రక్షింపుడీ" అనిచెప్పట, ఇట్లు మఙ్గళాశాసనమే యాత్రగాఁ గలవారై యుందురు.

మూ॥ ౨౫౫॥ తక్కినవారివలెనే శ్రోతలయొక్కయును, వక్తలయొక్కయును

జేయుదురు) అన్నట్లు భగవత్ప్రాప్తివలన లభించునట్టి ఫలమున్ను ఈ మంగళాశాసనమే యని చెప్పఁబడినది.

"స్నేహాదస్థానరక్షావ్యసనిభిరభయంశార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః" అనఁగా ననుచితవిషయమున రక్షకైయాతురతి గలవారలగుటచే రెప్పవాల్చకుండ కాచియుండునట్టి దివ్యాయుధాళ్వారులు (శంఖచక్రఖడ్గాదులు) మొదలగువారినిజూచి గుణములయెడల ప్రీతిగలవారై విషముత్రాగినవారివలెనె తమను తాము మరచియుండికాని, అనుభవములోబడి కైకర్యపరులుగా కాని కాకుండ "జాగ్రతతో నుండిసంరక్షింవుడీ" అని పలుమాఱు చెప్పుచు ఈమంగళాశాసనమునే వృత్తినిగాఁ గొనియుండిరి.

అవతారిక—మంగళాశాసనమునకుగాను మనుష్యులను వెదకి ప్రతికూలురైనవారినిన్ని అనుకూలులనుగాఁ జేసికొనుటకుఁ జేయునట్టి యుపదేశము తిరుప్పల్లాండునందొక్కటావుననే కలదు. తక్కిన గ్రంథములయందు తక్కినవారి గ్రంథములకంటెను వైలక్షణ్యమేమి కలదు? యంటివేని తెలుపుచున్నారు!

(తక్కినవారివలెనే) ఇత్యాది. ఇతరుల కుపదేశించుసమయమున, తక్కినయాళ్వారుల వలెను ఆచార్యులవలెనున్ను ఉపదేశింపఁబడు అర్థమునువినునట్టి సంసారులు అనాద్యజ్ఞానముచే హితకరమగు భగవద్విషయమును వదలి తిరుగుచుండుటవలనఁ గలిగిన ఒంటరితనమును, వక్త

మూ॥ తనిమ్మైమొత్తవిర్క్కైయన్తిక్కే "అళుమాళార్" ఎన్గిఱవర్మ్మైయ తనిమ్మైమొత్తవిర్క్కైక్కాకవాయిఱ్ఱు భాష్యకారరు మివర్గళుముపదేశిప్పతు.

పరస్పరమ్" ఎన్ఱుకైక్కు ఉశాత్తుణై యిల్లా మైయాల్ వన్ద తనిమ్మైయుమ్ తవిర్కైక్కు ప్రయోజనమాక ఉపదేశిక్కైయన్తిక్కే, సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే భయపడుకిన ఆళ్వార్ ఆరాయ్న్దు పార్త్తవిశత్తిల్ అఙ్గైయు అన్యపరరాయ్ త్తోన్ఱుకైయాలే "ఉభయవిభూతియిలుమ్ పరిక్కైక్కాళిల్లై, తమ్ వాశియఱిన్దు పరిన్దు నోక్కుకైక్కుమ్ ఓరాళుమాళుకిఱిలరే!" ఎన్ఱు పేశుమ్పడియిరుక్కుమ నిరతిశయసౌకుమార్యయుక్తనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తనిమ్మైతీర మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఇవర్కళాకవేణుమెన్ఱు, ఇతువే ప్రయోజనమాకవాయిత్తు ప్రామాణికరాన ఆచార్యర్కళిల్ భాష్యకారరుమ్, మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళిల్ ఇవ్వాళ్వారు ముపదేశిత్తరుళువతెన్ఱై.

ఆకైయాల్, ఇవ్వాళ్వార్ ప్రతికూలరై యనుకూలరాక్కు ఉపదేశిక్కుమిడమెల్లామ్ మఙ్గళాశాసనార్థమాక వెన్నక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు. ఎమ్బెరుమానారెన్నాతే భాష్యకారరెన్ఱతు-శ్రీభాష్యముఖత్తాలే వేదాన్తతాత్పర్యనిర్ణయమ్ పణ్ణియరుళినవరెన్నుమ్ వైభవమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్ కళెల్లార్క్కుమ్ సత్తాసమృద్ధికళ్ భగవద్దర్శనానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళాలే యాకైయాలే తోన్ఱుకఱతు, అవ్వాకారమినర్క్కు మివ్వాలో, అప్పోతైక్కు.

మూ॥ ఒంటరితనమును పోగొట్టుటకు మాత్రమే యుపదేశింపక "ఆళు మాళార్" అను పాశురమునఁ జెప్పియున్నట్లు సర్వేశ్వరునియొక్క యొంటరితనమును పోగొట్టుటకు గాను శ్రీరామానుజులవారును ఈ పెరియాళ్వారులును ఉపదేశింతురు.

లను తాము భగవద్గుణముల ననుసంధించుకొనునప్పుడు "బోధయన్తః పరస్పరమ్" అన్నట్లు పరస్పరము బోధించువారి సహాయము లేనందునఁ గలిగిన యొంటరితనమును పోగొట్టుకొనుటకై ఉపదేశించుట కాకుండ, సౌకుమార్యమును అనుసంధించుకొనుటచే భయపడినట్టి యీ పెరియాళ్వారులు యోచించి చూచినతావులన్నిటను అందఱును విషయాంతరపరులుగాఁ దోచుటచే "రెండువిభూతులలోను ప్రేమించు మనుష్యులు లేరు. తమ తారతమ్యమును తెలిసికొని ప్రీతితో కాపాడునట్టి మనుష్యుండును లేడే" అని చెప్పఁదగినట్లు నిరతిశయసుకుసౌమార్యముతోఁ గూడియుండినట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క యొంటరితనము పోవునట్లు మంగళాశాసనపరులు వీరు కావలయునను నదియే యుద్దేశముగాను ప్రామాణికులగు ఆచార్యులలో భాష్యకారులును, ఇంచుకైనను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన యాళ్వారులలో యీయాళ్వారులును ఇతరులకు (మంత్రమంత్రార్థములను) ఉపదేశించినారనుట. కావున ఈ యాళ్వారులు ప్రతికూలురలను అనుకూలులనుగాఁ జేసికొనుటకై యుపదేశించినట్టి తావులనంతటను మంగళాశాసనము నుద్దేశించియే యుపదేశించిరని చెప్పుటకు బాధకములేదు. మూలమున "ఎమ్బెరుమానార్" అనకుండ "భాష్యకారులు" అనుటకు శ్రీభాష్యమూలముగ వేదాంతతాత్పర్యమును నిర్ణయించినవారనెడి వైభవము తెలియవచ్చుటకు-గానని యెఱుంగునది.

ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందమునులభించినవారలగు నాళ్వారులందరికిని సత్తాసమృద్ధులు భగవద్దర్శన, అనుభవ, కైంకర్యములవలనఁ గదా గలుగునవి. అట్టివారేకాదా? వీరున్ను.

మూ॥ ౨౫౬॥ అల్లాతార్క్కు సత్తాసమృద్ధికళ్ దర్శనానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళాలే. ఇవర్క్కు మఙ్గళాశాసనత్తాలే.

మఙ్గళాశాసనమేయాత్రైయాక నడక్కుమెన్నుమిడు కూడుమ్బడి యెన్నెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతార్క్కు)ఎన్దుతుడఙ్గి. సత్తైయావతు - తాఙ్గళుళరాకై. ఇతు భగవద్దర్శనానుభవ కైఙ్కర్య కామరాన మత్తైయాళ్వార్కళుక్కు, అవనైక్కాణాతపోతు ధరిక్కమాట్టాతే "కాణవారాయే" ఎన్దు కూప్పిడుకైయాలే తద్దర్శనత్తాలే యాయిరుక్కుమ్; "అవరావితువరామక - అవర్ వీతియొరునాళ్ అరుళాళ్పప్పాట్ కడవీర్" ఎన్దు ఎఙ్గళ్ సత్తైకిడకైక్కు జాలకగన్ధ్రత్తాలేయాకిలు మొరుకాల్ కాణుమ్బడి ఎఙ్గళ్ తెరువేయొరునాళ్ పోకవ మ్ఱియుమెన్దుశొల్" ఎన్నైయాలే, దర్శనమే సత్తాహేతు వెన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే. (సమృద్ధియావతు) ఉళరాయిరుక్కుమాత్ర మన్దిక్కే మేలుణ్డాయ్చ్చెల్లుమ్ తన్మైప్పు. అతు అవర్కళుక్కు, "అన్దామత్తన్బు""ముడిచ్చోతి"తుడక్కమానవత్తిలె అచ్చోలుణ్డాన వనుభవత్తాలుమ్, ఒళివిల్ కాలత్తిలప్పడియే శెయ్యుమ్కైఙ్కర్యత్తాలు మాయిరుక్కుమ్.

అన్దిక్కే, దర్శనానుభవఙ్గళిరణ్డాలుమ్ సత్తైయుమ్, కైఙ్కర్యత్తాలే సమృద్ధియుమాకచ్చొల్లవుమామ్.

మూ॥ ౨౫౬॥ తక్కిన యాళ్వారులకు సత్తాసమృద్ధులు భగవద్దర్శనానుభవ కైంకర్యములవలనఁగలుగును. వీరికవి మంగళాశాసనమువలనఁ గలుగును.

ఇట్లుండ, వీరివిషయమునమాత్రము మంగళాశాసనమనునది యొక వృత్తిగానుండునని యేల చెప్పఁదగునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తక్కినవారికి) ఇత్యాది. సత్తయనఁగా తాము ఉన్నటివారగుట. భగవద్దర్శన, అనుభవ, కైంకర్యకాములగు తక్కిన యాళ్వారులు సర్వేశ్వరుండు కానరాకున్న ధరింపఁజాలక, కనబడుమా! అని పిలుచుటచే వీరికట్టి సత్తయున్నది వాని దర్శనమువలనఁ గలుగునదియగును. "అవరావితువరాముక అవర్ వీధి యొరునాళ్ అరుళాళ్పప్పాట్కడవీర్" (తి.వా.౭-౬-౨) అనఁగా "మాయొక్క యునికి బాగుగా నుండుటకై కిటికీలగుండగానైనను, ఒకప్పుడు కానవచ్చునట్లు మాయొక్కవీధిలో నొకతడవ వేంచేయవలయునని చెప్పుము" అని సాయించుటచే భగవద్దర్శనము వారి సత్తకు హేతుభూతమైనదని సిద్ధమగుచున్నది కదా!

సమృద్ధియనఁగా పైని చెప్పినప్రకారము సత్తను గలిగి యుండుట మాత్రమే కాకుండ, పైపైగా వృద్ధినొందుట. అది వీరికి "అన్దామత్తన్బు" (తి.వా.౨-౫-౧) అనియు, "ముడిచ్చోతి" (తి.వా.౩-౧-౧) అనియు నీమొదలగుతావుల చెప్పఁబడినట్టివానివంటిదియగు భగవదనుభవమువలనను, "ఒళివిల్ కాలమ్" (తి.వా.౩-౩) అనియును చెప్పియున్నట్టి విధమునఁ జేయఁబడునట్టి యనవరత కైంకర్యమువలనను గలుగునదిగా నుండును.

అథవా దర్శనానుభవముల రెంటిచేతను సత్తయును, కైంకర్యముచే సమృద్ధియును కలుగుననియును చెప్పవచ్చును.

మూ॥ ౨౫౭॥ ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళై యనుసన్ధిత్తాల్

అజ్ఞానమన్ఱిక్కే, "అన్దసత్తై ప్రాపణ్యకార్యమాన వనుభవమిల్లాతపోతు కుసత్తైయుమ్" ఎన్ఱు ఇవర్ తామే కీழే యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, నాళై వినియోగమ్ కొళ్ళుకిఱోమెన్నిల్ అఴుకివుమ్ కూడె సత్తైయిల్లైయెన్ఱు కైఙ్కర్యమ్ సత్తాహేతువాక అనుసన్ధానత్తిలే సొల్లుకైయాలుమ్ "కణ్డుకళిప్ప" ఎన్ఱు దర్శనత్తాలే సమృద్ధిహేతువాకవుమ్ తోత్తుకైయాలుమ్, సత్తైక్కుమ్ సమృద్ధిక్కుమ్ మూన్ఱుమ్ కారణమెన్నవుమామ్. మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవన్ఱుముతల్ భగవత్సౌకుమార్యాదికళైక్కణ్డు "ఇవఱ్ఱుక్కెన్ వరుకిఱదో?" ఎన్ఱువయిఱెరిన్దు మఙ్గళాశాసనాభినివిష్టరాన ఇవర్క్కు మఙ్గళాశాసనవిచ్ఛేదమ్ వరిల్ తాముళరాక మాట్టామైయాలుమ్, అప్పడి అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకై తానే తమక్కు ప్పుక్కుడలాయిరుక్కైయాలుమ్, సత్తైయుమ్ సమృద్ధియు మిరణ్డుమ్ మఙ్గళాశాసనత్తాలే యాయిఱ్ఱు. ఆకైయాల్ ఇవర్క్కు మఙ్గళాశాసనమ్ నిత్యమాయ్చ్చెల్లవేణ్డుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక, మఙ్గళాశాసనత్తిల్ పెరియాழ్వార్కుణ్డాన అనవరతనిష్ఠైయై దర్శిప్పిత్తార్ కీழే, ఇనిమేల్ అవరుడైయ యాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమెన్ఱు "ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలాదరాతిశయనుమ్ మఙ్గళాశాసనముమ్" ఎన్ఱు మున్బు దినచర్యైయిలుక్తమాన మఙ్గళాశాసనత్తినుడైయ అవశ్యకర్తవ్యతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతా

మూ॥ ౨౫౭॥ సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసిన దివ్యస్థలముల ననుసంధించినచో,

ఇంతయేకాక, "ఆసక్తి ప్రీతివలనఁ గలుగునదియగు అనుభవము లేకపోయినట్లయిన చెడిపోవును" అని యీగ్రంథకర్తయే సాయించియున్నందునను, "రేపటిదినమున నుపయోగించుకొందము" అంటివేని "చెడ్డస్థితిని బొందకుటకుఁగూడ సత్త లేదు" అని కైంకర్యమును సత్తాహేతువునుగాను అనుసంధానమునఁ బరగ్రంథమునఁ జెప్పియుండుటఁజేసియు, "కణ్డుకళిప్ప" (తి.వా.౧౦.౮.౭) (సేవించి సంతోషించినట్లు) అనిసాయించినప్రకారము సేవించుటయనునది సమృద్ధికి హేతువగుటం జేసియును, సత్తకున్ను సమృద్ధికిన్ని ఈ మూఁడును కారణములనియును చెప్పఁదగును.

ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినదినము మొదలు భగవంతుని సౌకుమార్యాదులఁజూచి "వీటికేమి సంభవించునో?" అని భయపడి చేయు మంగళాశాసనమునకు విఘ్నము గలిగినట్లయిన, తిరు ;నిలువఁజాలమిఁజేసియు, అట్లు నిర్విఘ్నముగాఁ జరుగుటయే సమృద్ధికి అనుకూలమగుటంజేసియును, సత్తయును సమృద్ధియును ఈరెండును మంగళాశాసనము వలనఁగలుగునవి యగును. కావున వీరియందు మంగళాశాసన మెప్పుడును ఉండవలెనుటకు బాధకములేదు అని యభిప్రాయము,

కావున నింతకుముందు పెరియాழ్వారులకు మంగళాశాసనమునఁగల యనవరతనిష్ఠను గుఱించి తెలిపినవారయిరి. "వీరియొక్క నిష్ఠయే మనకున్ను ఉండవలయును" అనుచు "సర్వేశ్వరుండు ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలముల విషయమున నెక్కువయాదరమును, మంగళాశాసనమును" అని యింతకుముందు ప్రసన్నదినచర్యయందుఁ జెప్పియున్నట్టి మంగళాశాసనమును అవశ్యముగాఁ జేయవలయుననెడి విషయమును ఇఁకమీఁదు తెలుపఁబోవుచున్నారు.

(ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యస్థలములను) ఇత్యాది. అనఁగా ఎక్కువనుకుమా

మూ॥ ఊణుముఱక్కముమిన్ఱిక్కే ఇవర్గళ్డైయ యాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణుమ్.

మూ॥ ౨౪౮॥ ఆకైయాలే మజ్గళాశాసనమ్ స్వరూపానుగుణమ్.

వ్యా- అత్యన్తసుకుమారనాన సర్వేశ్వరన్ ఆశ్రితసులభత్వార్థమాక త్తన్నై మెత్తక్కొణ్డు, ‟తానుకన్దపూర్” ఎన్నుమ్బడి తానత్యాదరత్తైప్పణ్ణిన త్తిరుక్కుమ్ కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన దివ్యదేశజ్గళైయనుసన్ధిత్తాల్, ‟అపాయబహుళమాన దేశమాకైయాలే ఇజ్గే వన్దరుళినిక్కుఱనివైక్కు ఏతేను మొరు తీజ్గుకళ్ వరిలెన్నాకక్కడవతు?” ఎన్నుమ్ వయిఱెరిచ్చలాలే, ఆహారనిద్రైకళిలు మన్వయమిన్ఱిక్కే నిరతిశయ ప్రేమయుక్తరాన ఇవ్వాళ్వార్గళుడైయ నిరన్తర మజ్గళాశాసన యాత్రైయే శేషభూతరాన నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణుమెన్నై.

ఉక్తార్థత్తైనిగమిత్తరుళుకిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - ఇప్పడి శేషభూతరానవర్ కళుక్కెల్లా మవశ్యకర్తవ్యమాయిరుప్ప తొన్ఱాకైయాలే, మజ్గళాశాసనమ్ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరుమెన్నై. శేషవస్తువాకిల్ శేషిక్కతిశయత్తై విళైత్తే తన్ స్వరూపసిద్ధియాకైయాలే, శేషిక్కతిశయత్తై యాశాసిక్కుఱవితు శేషభూతనాన ఇవనుడైయ స్వరూపత్తుక్కనుగుణమితే.

ఇప్పడి దినచర్యైయిలుక్తమాన మజ్గళాశాసనత్తినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వశజ్కైయై ప్పరిహరిత్తవనన్తరమ్, ‟అనుకూలసహవాసముమ్” ఎన్ఱవిడత్తిల్ సొన్న అనుకూలరుడైయ లక్ష

మూ॥ నిద్రాహారములను విడిచి ఈ పెరియాళ్వారులవలెనే మనమందఱమును సర్వదా మంగళాశాసనమునే చేయుచుండ వలెను.

మూ॥ ౨౪౮॥ కావున మంగళాశాసనము స్వరూపమున కనుకూల మయినది.

సుండగు సర్వేశ్వరుండు ఆశ్రితులకు సులభుండుగానుండుటకై తనను సంకోచింపఁజేసికొని ‟తానుకన్దపూర్” (తాను ప్రేమించినవూరు) అన్నట్లు తాను యెక్కువ యాదరముతో వేంచేసియున్నట్టి శ్రీరంగము, తిరుపతి మొదలగు దివ్యదేశములను తలంచుకొనినట్లయిన ‟అనేకములగు అపాయములుండునట్టిప్రదేశములగుటంజేసి యాతావుల వేంచేసియున్నట్టి సర్వేశ్వరునికి యేదైన అపాయము గలిగినట్లయిన యేమికాగలదో?” యను భయముచే నిద్రాహారములున్ను లేకుండ, నిరతిశయప్రీతితోఁగూడియుండునట్టి యీయాళ్వారులకుఁగల నిరంతరమంగళాశాసననిష్ఠయను నది శేషభూతులగు మనకందఱికిన్ని యుండి యుండవలయుననుట.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పుకొనివచ్చిన విషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ఇట్లు శేషభూతులగు వారియందరిచేతనున్ను అవశ్యముగ అనుష్ఠింపవలసినదియగుటచే మంగళాశాసనము స్వరూపముతో ననుకూలించునది యనుట. శేషభూతమైన వస్తువైనట్లయిన, శేషియగువానికొక యతిశయమును గలుగఁజేయుటచేతనే తన స్వరూపము వర్ధిల్లుటంజేసి, శేషియగువానికొక యతిశయమును గోరుట యను మంగళాశాసనము శేషభూతుండయినట్టి యీతని స్వరూపముతో ననుకూలించునదియే కదా!

అవతారిక:—ఇట్లు ప్రపన్నదినచర్యయందుఁ జెప్పఁబడినట్టి మంగళాశాసనము స్వరూ

మూ॥ ౭౯॥ అనుకూలరాకిఱార్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళ్ ఇట్టుమాఱినాల్పోలే వడివిలే తోన్ఱైకొళ్ళలామ్బడి యిరుక్కుమ్ పరమార్థర్.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అనుకూలర్) ఎన్ఱుగుడక్కి. (అనుకూలరాకిఱార్) ఎన్ఱు—జ్ఞానాది వర్ధకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరాక కీ్కుచ్చొల్లప్పట్ట అనుకూలరాకిఱారెన్ఱపడి. (జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళావన)- తత్త్వయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవదేకవిషయైయాన భక్తియుమ్, తదుభయకార్యముమాయ్ఇరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్త విషయవిరక్తియుమ్, ఇవైగళ్ వైష్ణవాలఙ్కారఙ్గళిఱే. ఇవ ఱ్ఱై యిట్టిఱే శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ఏత్తమ్ శొల్లువతు. ఆకైయిఱే పాధమునికళుడైయ దివ్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళవన్దార్, "అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞాన వైరాగ్యరాశయే-అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. (ఇట్టుమాఱినాల్పోలే) ఎన్ఱతు-ఒరుపదార్థమిరున్ద పాత్రత్తిలే పదార్థాంతరత్తై యిట్టు మున్బిరున్ద్తైమాఱ్ఱినాల్ అతువే యుళ్ళతాయ్ తోన్ఱుమాప్పోలే, ఇవర్జ్ఞానాదికళ్ మూన్ఱుమ్ ఏకాశ్రయగతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇవఱ్ఱిలొన్ఱైయే పార్క్కుమళవిల్ ఒన్ఱై యిట్టు మఱ్ఱై యవఱ్ఱైమాఱ్ఱినాప్పోలే అతువే ఇవ్వాశ్రయత్తిలుళ్ళతు ఎన్ఱు తోన్ఱుమ్బడి యిరుక్కై.(వడివిలేతోన్ఱైకొళ్ళలామ్బడియిరుక్కైయావతు)-ఇవర్కళ్ వడివుకణ్డపోతే త్యాజ్యోపా

మూ॥ ౭౯॥ అనుకూలు లనఁగా ఒకదాని తావున వేఱొక్కదాని నుంచినచో, అదియే ఆతావున నుండునదిగాఁదోచునట్టి విధమున, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్య సంబంధము తమ యాకారముననే తెలియవచ్చునట్టి పరమార్థులు.

పవిరుద్ధమనెడి శంకను తొలఁగించిన పిమ్మట, 'అనుకూలసహవాసమును' అనుతావున చెప్పఁబడినట్టి యనుకూలుల స్వరూపమును తెలుపుచున్నారు.

(అనుకూలులు) ఇత్యాది. అనుకూలులనఁగా—జ్ఞానాదులను వృద్ధిపొందించునట్టివార లగుటంజేసి సహవాసయోగ్యులుగాను ఇంతకుముందు పేర్కొనఁబడిన అనుకూలులయిన వారని యర్థము. జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యములనఁగా—తత్త్వయాథాత్మ్యజ్ఞానమును, భగవంతుని విషయముననే యుండునట్టిభక్తియును, వీటి రెంటిమూలమునఁగలుగునట్టి భగవదితరవిషయ వైరాగ్యమును. ఇవి శ్రీవైష్ణవుల కలంకారములు గదా; వీటినిబట్టియేకదా శ్రీవైష్ణవుల కొక యాధిక్యము చెప్పఁబడుచున్నది. కావుననే కదా శ్రీమన్నాథమునుల దివ్యవైభవమును తెలుపుసందర్భమున శ్రీయాళవందారులు "అచింత్యాద్భుతాక్లిష్ట జ్ఞానవైరాగ్యరాశయే అగాధ భగవద్భక్తి సింధవే" (స్తో.ర) (ఊహింపనలవికానిదియు, అద్భుతమైనదియు, స్పష్టమైనదియునగు జ్ఞానముయొక్కయును, వైరాగ్యముయొక్కయును రాశియయినవారు, అగాధమైనట్టి భగవద్భక్తికి సముద్రమువంటివారు) అని కదా సాయించియున్నారు.

(ఇట్టుమాఱినాల్పోలె=పెట్టిమార్చినట్లు) అనఁగా ఒకవస్తువును పెట్టియున్నట్టిపాత్రమునందు వేఱొక్కవస్తువునుంచి మునువు వున్నట్టిదానిని వేఱొక్కతావునకు మార్చినట్లయిన, ఆపాత్రమున నదియే వస్తువు ఉన్నట్టిదిగాఁదెలియునట్లనిశ్చము, జ్ఞానాదులు మూఁడున్న ఒక్కరియందే యున్నను, వీటిలోనొక్కొక్కదానినిమాత్రము గమనించునప్పుడు దాని నొక్కదానినిమాత్రముఁ ఉంచి చిక్కిన వాటిని మార్చినట్లు ఇదియే వీరియం దున్నదియని తోచును. (ఆకారముననే సంబంధము గ్రహిం

మూ॥ ౨౬౦॥ ఒరుశెయ్ నిరమ్బ నీర్ నిన్ఱాల్ అశల్ శెయ్ పొశిన్దు కాట్టుమాప్పోలే, ఇవై యిల్లాతార్క్కుమ్ ఇవర్కళోట్టై సమ్బన్ధత్తాలే ఉజ్జీవిక్కలామ్ తీరక్కడవతా యిరుక్కుమ్.

దేయ వివేకపూర్వకమాన పరిమాఱ్ఱత్తాలే, జ్ఞానమ్ వడివిలే తోన్ఱైకొళ్ళలామ్; ఆహ్లాదశీత నేత్రామ్బుః "కాలుమెయ్యాకణ్ణనీరునిల్లాతు" ఇత్యాదిప్పడియే యిరుక్కైయాలే భక్తి వడివిలే తోన్ఱై కొళ్ళలామ్, ఇతరవిషయఙ్గళై క్కడైక్కణియామ లిరుక్కైయాలే వైరాగ్యమ్ వడివిలే తోన్ఱైకొళ్ళలామ్. అన్ఱిక్కే, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్ నవనవోన్మేషశాలికళాయ్ వరుకైయాలే అపూర్వమాన జ్ఞానాదికళై యిట్టు పూర్వత్తిలవఱ్ఱై మాఱ్ఱినాప్పోలే, తఙ్గళ్ వడివిలే ఇవై కాణలామ్పడి యిరుక్కుమ్ పరమార్త్తరెన్నవుమామ్. (పరమార్త్తర్) ఎన్ఱతు-సంసారత్తిల్ పొరున్దామైయాలుమ్, భగవద్విషయత్తైక్కిట్ట ప్పెఱామైయాలుమ్, ఇవి యిరుక్కై మేలిట్టె యెన్నుమ్పడియాన ఆర్త్తియై యుడైయవర్కళెన్నై

ఇవర్కళోట్టైసహవాసత్తాల్ సిద్ధిక్కుమ తేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (ఒరు శెయ్) ఎన్ఱతుదజ్జి. అతావతు-ఒరువయలిలేనిఱైయనీర్ నిన్ఱాల్, నీరఱ్ఱు ఉజ్జీవిక్కడక్కడవ అశల్వయల్

మూ॥ ౨౬౦॥ ఒకమడినిండ నీరునిండినయెడల దాని ప్రక్కమడి చెమ్మగలిగి వాడిపోకుండునట్లు, జ్ఞానభక్త్యాదులులేనివారికిన్ని యట్టిజ్ఞానభక్త్యాదులుగల వారితోఁగల సంబంధమువలన స్వరూపము వాడిపోకుండ యుండును.

పఁబడునట్లుండును) అనఁగా వీరి ఆకారమును జూచినతోడనే వీటితో వీరికిఁగల సంబంధము గ్రహింపఁదగినట్టిదిగా నుండుట. త్యాజ్యోపాదేయ వివేకపూర్వకమగు ఆచారమును (నడవడికను) బట్టి యాకారముననే జ్ఞానము తెలియఁదగినదిగా నుండుననుట.

"ఆహ్లాదశీతనేత్రాంబుః" (ఆనందమువలన చల్లని కన్నీరుగలవారు) అనియు, "కాలుమెయ్యాకణ్ణనీరునిల్లాతు" (కాలాడదు కంటినీరు నిలువదు) అనియును సాయించియున్నట్లుండుటంజేసి భక్తియును ఆకారమునందే తెలియవచ్చునట్టిదిగా నుండును.

ఇతరవిషయములను దెగ్గరకు రానీయకుండ యుండుటచే వైరాగ్యమును ఆకారమునందే తెలియవచ్చును.

అథవా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములు మూడును క్రొత్తక్రొత్తవిగాఁ దెలియవచ్చుటంజేసి, క్రొత్తవియగు జ్ఞానాదులుండి పూర్వముండునవి మారిపోయినవా? యని తోచునట్లు తమ యాకారముననివి తెలియవచ్చునట్టుండువారలగు పరమార్తులనియును చెప్పవచ్చును.

పరమార్తులనఁగా సంసారమున నిష్టములేనందునను, భగవద్విషయము లభింపనందునను ఇంతకుమించినది లేదనునంత యార్తిగలవారనుట.

అవతారిక:—వీరితో సహవాసము చేయుటచే సిద్ధించునది యెద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

ఒక్క మడిలో నిండుగ నీరు ఉన్నయెడల, నీరులేనందున యెండిపోవుచుండు ప్రక్కమడి దాని సామీప్యమువలనఁగలిగిన తేమవలన నెండిపోకుండయుండునట్లు, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము

మూ॥ ౨౬౧॥ ఆఱునీర్ వరవణిత్తానాల్ అతుక్కుడాన వడైయాళజ్గళుణ్డామాపోలే, ప్రాప్తియణిత్తానవాఱే ఇన్ద స్వభావవిశేషజ్గళ్ తన్నడైయే విళైయక్కడవ తాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౬౨॥ ఇవర్గ్ళైక్కొణ్డు చరమశరీరమెన్ఱు తనక్కే యఱుతియిడలాయిరుక్కుమ్

తదాసత్తియాల్ వన్దపాశివాలే వాట్టమఱ్ఱుక్కిడక్కుమాపోలే, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళాకిఱ ఇవై యిల్లామైయాలే స్వరూపముతావిక్కిడక్కిఱ అవర్కళుక్కుమ్ ఇవఱ్ఱాల్ పరిపూర్ణరాన ఇవర్కళోడై సహవాసరూపసమ్బన్ధత్తాలే ఇవఱ్ఱిలే శిఱిదు అన్వయయుణ్డాయ్, ఇవై నేరాకఇల్లామైయాలుణ్డాన ఉఱావుతల్ తీరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్నై.

ఏతత్సహవాసత్తాల్ ఇప్పడి ఉఱావుతల్ తీర్న్దుకిడక్కుమళవో వెన్నిల్: ఇవ్వళవుమన్ఱు, ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్ ప్రాప్తిక్కుమున్నే పూర్ణమాక విళైన్దుఱుమెన్గిఱార్, (ఆఱునీర్) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు-వఱ్ఱిక్కిడక్కిఱ ఆఱు నీర్వరత్తు అసన్నమానవాఱే తత్సూచకమాన మణల్పాశై ముతలాన అడైయాళజ్గళుణ్డామాపోలే, భగవత్ప్రాప్తి అసన్నైయానవాఱే తత్సూచకమాన ఇన్ద జ్ఞానాది స్వభావవిశేషజ్గళ్ స్వయమేవ విళైయక్కడవతాయిరుక్కుమన్నై.

ఇవై యిప్పడి విళైన్దు వరక్కొణ్డ్ ప్రాప్తియణిత్తువెన్ఱు తోఱ్ఱియిరుక్కుమోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవఱ్ఱైక్కొణ్డు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు-ఇప్పడిమేన్మేలుమ్ పుగుక్కణి

మూ॥ ౨౬౧॥ ఏటికి నీరువచ్చుటకు ముందే కొన్ని చిహ్నములు తెలియ వచ్చునట్లు, భగవత్ప్రాప్తికి ముందుగనే యీ స్వభావ విశేషములు తమంతట తామే వృద్ధిపొందగలవు.

మూ॥ ౨౬౨॥ వీటినిబట్టి ఇది చరమ శరీరమని తనకే తెలియవచ్చును.

అనునవిలేనందున స్వరూపము ఎండిపోవునట్లుండినవారికిన్ని వీటితో పరిపూర్ణులగు వారితోఁగల సహవాసరూపమను సంబంధమువలన వీటితో కొంచము సంబంధముగలిగి ఇవి నేరుగ లేనందువలన స్వరూపము వాడిపోయియుండుట యనునది తొలగిపోవును.

అవతారిక:—ఈ సహవాసమువలన నిట్లు యెండిపోకుండుట శక్యమా? యంటివేని, ఇంతమాత్రమే కాదు. భగవత్ప్రాప్తికి ముందుగ సంపూర్ణముగ వృద్ధిపొందుననియును తెలుపుచున్నారు.

(ఏటినీరు) ఇత్యాది. యెండిపోయినట్టి నదికి నీరువచ్చుట సమీపించినతోడనే దానిని సూచింపఁజేయునవియగు ఇసుక చెమ్మగలదియగుట మొదలగు చిహ్నములు గలుగునట్లు, భగవత్ప్రాప్తి సమీపించినతోడనే దానికి సూచకములగునట్టి యీ జ్ఞానము మొదలుగాఁగల స్వభావ విశేషములు స్వయముగనే వృద్ధిపొందునవిగా నుండుననుట.

ఆవతారిక—ఇవి యివ్విధమున వృద్ధిబొందుచు వచ్చినయెడల భగవత్ప్రాప్తి సమీపించుచున్నట్లు తోఁచునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వీటిఁగొని) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున పైపైని యంకురించి వృద్ధిబొందుచున్నట్టి జ్ఞాన,

మూ॥ ౨౬౩॥ ప్రతికూలరాకిఱార్ దేహాత్మాభిమానికళుమ్, స్వతన్త్రరుమ్, అన్యశేషభూతరుమ్, ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుమ్, స్వప్రయోజనపరరుమ్.

త్తువిశిష్టవరుకిఱ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్ఞలైక్కొణ్డు, “ఇని నమక్కొరు శరీరపరిగ్రహమిల్లై, ఇతు చరమశరీరమ్” ఎన్ఱు తఙ్గళ్ మనస్సుక్కు నిశ్చయిత్తుక్కొళ్ళలాయిరుక్కుమెన్గై.

అక, ఇప్పడి సహవాసవిషయమాక దినచర్యైయిల్ శొన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్ తత్సహవాసఫలత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, తదనన్తరమ్, సహవాసనివృత్తివిషయమాక చ్చొన్న ప్రతికూలర్కళ్ ఆరెన్నుమిడ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు-జ్ఞానాది నాశకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరల్లరాక కీழ్చ్చొన్న ప్రతికూలరాకిఱారెన్ఱపడి.

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఇత్యాది. (దేహాత్మాభిమానికళాకిఱార్) కాణ్గిఱ దేహత్తుక్కువ్వరు కోరాత్మా ఉణ్డెన్ఱఱియామైయాలే దేహత్తిలే అహమ్బుద్ధియై పణ్ణి ఇతైయే ఆత్మావాక వభిమానిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(స్వతన్త్రరాకిఱార్)- దేహాతిరిక్తమాన ఆత్మవస్తువై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే అతైత్తనక్కురిత్తాకవే నినైత్తు ఒరు విషయత్తిలుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ఇచైయాతవర్కళ్.

(అన్యశేషభూతరాకిఱార్)-శేషత్వత్తై ఇచైన్దిరుక్కచ్చెయ్తే అతై అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే వినియోగిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

మూ॥ ౨౬౩॥ ప్రతికూలు లనఁగా దేహాత్మాభిమానులును, స్వతంత్రులును, అన్యశేషభూతులును, ఉపాయాంతరనిష్ఠులును, స్వప్రయోజనపరులును.

భక్తి, వైరాగ్యములనుబట్టి “ఇఁక మనము జన్మమెత్తనక్కఱలేదు, ఇదియే తుట్టతుది శరీరము” అని తనకుతానే నిశ్చయించుకొనువట్లుండుననుట.

అవతారిక:—కావున నిట్లు సహవాసముచేయుటకుఁదగినట్టివారుగాను దినచర్యయందుఁ జేర్పఁబడినట్టి యనుకూలుల లక్షణమును, వారితో సహవాసము చేయుటవలనఁ గలుగు ఫలమునున్ను తెలిపి, అటుపిమ్మట సహవాసముచేయకూడని వారుగాను చెప్పఁబడినట్టి ప్రతికూలు లనఁబడువారు పలానివారని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రతికూలులనఁగా) ఇత్యాది. ప్రతికూలులయినవా రనఁగా జ్ఞానాదులను నశింపఁజేయునట్టి వారగుటచే సహవాసయోగ్యులు కానట్టి వారుగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడిన ప్రతికూలులయిన వారనుట.

దేహాత్మాభిమానులనఁగా—కంటికిఁ గానవచ్చునట్టి యీశరీరముకావల యాత్మయను నది వేఱొక్కటి కలదని తెలిసికొని యుండకపోవుటచే దేహమే తాననుకొని దీనినే యాత్మనుగా నభిమానించుకొని యుండువారు.

స్వతంత్రులనఁగా—దేహముకంటెను వేఱుగ ఆత్మయనునది యొక్కటి కలదని యెఱింగియున్నను, దానిని తనకే శేషభూతమైనట్టి దానినిగాఁదలంచి ఒక్కవిషయమునను శేషభూతముగా నుండుట కొప్పుకొననివారు.

అన్యశేషభూతులనఁగా—శేషత్వమును ఒప్పుకొనియున్నను, దానిని విషయాంతరములయందు ఉపయోగపఱచువారు.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఇవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యరుమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళుమ్ భేదిత్తిరుక్కుమ్.

(ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాకిఱార్) - ప్రాప్తశేషివిషయ శేషత్వత్తై యుడైయరాయ్ వైత్తే తత్ప్రాప్త్యుపాయమ్ తచ్చరణారవిన్ద శరణాగతి యెన్ఱిరుక్కైయన్ఱిక్కే, కర్మాద్యుపాయఙ్గళై ప్పఱ్ఱి నిఱ్కుమవర్కళ్.

(స్వప్రయోజనపర రాకిఱార్)-ప్రాప్తశేషిచరణ కమలఙ్గళై ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱి యిరుక్కచ్చెయ్తే, తాఙ్గళ్ పఱ్ఱినపఱ్ఱై ఉపాయమాక నినైత్తుమ్, ఉపేయమాన కైఙ్కర్యత్తై స్వభోగ్యమాక నినైత్తుమిరుక్కుమవర్కళ్. ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఇవర్కళ్ ప్రణవత్తిల్ తృతీయాక్షరత్తాలే, ఆత్మావినుడైయ దేహాతిరిక్తత్వత్తైయుమ్, ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలే భగవచ్ఛేషత్వత్తైయుమ్ మధ్యమాక్షరత్తాలే తదనన్యార్హత్వత్తైయుమ్, మధ్యమపదత్తాలే అనన్య శరణత్వత్తైయుమ్, చరమపదత్తాలే అనన్యభోగ్యత్వత్తైయుమ్ దర్శిత్తిరుక్కుమధికారిక్కు ప్రతికూలరిఱే,

ఇప్ప్రతికూలత్తై యుపపాదిక్కైక్కాక ఇవర్కళుడైయ విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన ఉద్దేశ్యాది భేదఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవర్కళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (ఉద్దేశ్యరాకిఱార్) ఆదరణీయర్. అవర్కళాకిఱార్ ఇవ్విడత్తిల్ స్వాభిమతప్రదరానవర్కళ్. (ఉపాయఙ్గళావన) — స్వాభిమత పురుషార్థసాధనఙ్గళ్. (ఉపేయఙ్గళావన) — స్వాభిమత

మూ॥ ౨౬౮॥ వీరికి ఉద్దేశ్యులును ఉపాయోపేయములును భేదించి యుండును.

ఉపాయాంతరనిష్ఠులనఁగా—ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరునికి శేషభూతులమని యెఱింగియున్నను, వానిని బొందుట కుపాయము వాని చరణారవిందములను శరణుజొచ్చుటయే యని నిశ్చయించుకొనక, కర్మాద్యుపాయముల నవలంబించి యుండువారనుట.

స్వప్రయోజనపరులనఁగా —ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరునియొక్క చరణారవిందములను ఉపాయముగాఁ గొనియున్నను, తామాశ్రయించినట్టి యాశ్రయమును ఉపాయముగాఁ దలంచి ఉపేయమగు కైంకర్యమును స్వభోగ్యమైనదానినిగాఁ దలంచియుండు వారు. ఇవ్విధముగ నుండునట్టి వీరు "ప్రణవముయొక్క (ఓమ్=అ + ఉ + మ్) తృతీయాక్షరమువలన అనఁగా "మ్" అను దానివలన నాత్మ దేహముకంటెను వేఱయినదను విషయమును, ప్రథమాక్షరమునందలి చతుర్థీవిభక్తిచే అనఁగా "ఆయ" అను తావునుండు లుప్తచతుర్థిచే నది భగవచ్ఛేషమగుటను, మధ్యమాక్షరముచే అనఁగా "ఉ" అను దానివలన నది యనన్యార్హమగుటనున్ను, మధ్యమపదముచే అనఁగా తిరుమంత్రమునందుండు "నమః" అను మధ్యమపదముచే అనన్యశరణమగుటను చరమపదముచే అనఁగా "నారాయణాయ" అను దానివలన నది యనన్యభోగ్యమగుటనున్ను ఎఱింగియున్నట్టి యీ యధికారికి ప్రతికూలురు కదా!

అవతారిక:—ఈ ప్రాతికూల్యమును ఉపపాదించుటకుగాను, వీరియొక్క విరుద్ధాభిప్రాయములకు హేతుభూతములగు నుద్దేశ్యాదిభేదములను తెలుపుచున్నారు.

(వీరికి) ఇత్యాది. ఉద్దేశ్యులనఁగా వీరిచే నాదరింపఁదగినవారనుట. వారెవ్వరనఁగా వారి యభీష్టమును నెరవేర్చి యిచ్చువారు. ఉపాయములనఁగా —తమ యభీష్టమును నెరవేర్చుకొనుటకు

మూ॥ దేహాత్మాభిమానికళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ దేహవర్ధకరాన మనుష్యర్కళ్, ఉపాయమర్థమ్, ఉపేయమైహికభోగమ్. స్వతన్త్రర్కు ఉద్దేశ్యర్ స్వర్గాది భోగప్రదర్, ఉపాయమ్ కర్మానుష్ఠానమ్, ఉపేయమ్ స్వర్గాదిభోగమ్.

పురుషార్థఙ్గళ్. ఇవై (భేదిత్తిరుక్కుమాపడి)—తత్తద్విప్రతిపత్త్యనుగుణమాక వేఱుపట్టిరుక్కై.

అవతారిక—ఇవై యపడివే ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (దేహాత్మాభిమానికళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు, దేహత్తైయే తానాక వభిమానిత్తిరుక్కిఱార్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ ధారకపోషక భోగ్యపదార్థఙ్గళై యిట్టు దేహత్తై నన్ఱాకవళర్త్తుక్కొణ్డు పోరుమ్ మనుష్యర్. అభిమతసిద్ధిక్కు ఉపాయమ్ సువర్ణాదియాన ధనమ్. అభిమతమాన ఉపేయమ్ ఇహలోకత్తిలుణ్డాన స్త్రీ అన్నపానాది విషయానుభవమ్.

దేహాతిరిక్తనాయిరుప్పానొరు ఆత్మా ఉళన్, అవన్తాన్ జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వయుక్తనాయిరుక్కుమెన్ఱిఙ్గమాత్రత్తై శాస్త్రముఖత్తాలె యఱిన్దు తఙ్గళై స్వతంత్రరాక నినైత్తిరుక్కుమవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ - అనుష్ఠిత సాధనత్తుక్కు అనుగుణమాక స్వర్గాద్యాముష్మిక భోగఙ్గళైక్కొడుక్కుమ్ అగ్నీన్ద్రాదికళాన దేవతైకళ్, ఉపాయమ్ “జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత” ఇత్యాదికళాలె శొల్లప్పడుకిఱ ఫలాభిసన్ధిసహితమాన యాగాదికర్మానుష్ఠానమ్, ఉపేయమ్ ఐహికభోగాద్విలక్షణమాన స్వర్గాద్యనుభవమ్.

మూ॥ ౨౬౫॥ దేహాత్మాభిమానులకు ఉద్దేశ్యులు దేహవర్ధకులగు మనుష్యులు. ఉపాయము ద్రవ్యము. ఉపేయము ఐహిక భోగము.

మూ॥ స్వతంత్రులకు ఉద్దేశ్యులు స్వర్గాది భోగములనిచ్చు వారు. ఉపాయము కర్మానుష్ఠానము. ఉపేయము స్వర్గాదిభోగము

సాధనములు. ఉపేయములనఁగా వారికిష్టమయిన వస్తువులు. ఇవి భేదించియుండుననఁగా— ఆయా విరుద్ధాభిప్రాయముల కనుగుణముగ వెవ్వేరయినట్టివిగా నుండుననుట.

అవతారిక—దానిని క్రమముగ ఉపపాదించుచున్నారు.

(దేహాత్మాభిమానులకు) ఇత్యాది. దేహమే తాను అని యభిమానించుకొని యుండువారికి ఉద్దేశ్యులు ధారకపోషక భోగ్యపదార్థములను భుజించుటచే దేహమును బాగుగ వృద్ధిపొందించుకొనునట్టి మనుష్యులు. వారి కోరిక యీడేరుటకు సాధనము సువర్ణాదిరూపమగు ధనము. వారు కోరునట్టిది యీలోకమున లభించునట్టి స్త్రీసంభోగ, అన్నపానాది విషయానుభవము.

దేహముకంటెను వేరుగ ఆత్మయనునది యొకటి కలదనియు, అది జ్ఞాతృత్వ, కర్తృత్వ, భోక్తృత్వములు కలదనియును ఇంతమాత్రమును శాస్త్రద్వారా తెలిసికొని తమను స్వతంత్రులనుగాఁ దలంచియుండువారికి ఉద్దేశ్యులు సాధనానుష్ఠానమునకుఁ దగినట్లు స్వర్గాద్యాముష్మికభోగముల నిచ్చువారలగు అగ్నీంద్రాదిదేవతలు. ఉపాయము—“జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత” ఇత్యాది వాక్యములఁ జెప్పఁబడిన యాగాదికర్మమును ఫలాపేక్షతో ననుష్ఠించుట. ఉపేయము - ఈలోకమునఁగల భోగముకంటెను విలక్షణమైనట్టిదియగు స్వర్గాద్యనుభవము.

మూ॥ అన్యశేషభూతర్క్కు ఉద్దేశ్యర్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్, ఉపాయమ్ తత్సమాశ్రయణమ్. ఉపేయమ్ తత్సాయుజ్యమ్.

జగత్తు దైవాధీనమ్ ఎన్నుమత్తై శాస్త్రంగళిల్ కేట్టిరుక్కైయాలే శేషత్వత్తై యఱిన్దువైత్తే అదు పరదేవతాపర్యన్తమాక పోకవఱియాతే అప్రాప్తప్రతీతిసిద్ధంగళిలె ఒత్తై ప్పుహ్రు నిఱ్కుమన్యశేషభూతర్క్కు ఉద్దేశ్యర్ జగత్సృష్ట్యాది కర్తృతయా పరత్వబుద్ధ్యర్హరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళ్. ఉపాయమ్ దురారాధరానవర్కళ్ పక్కల్ సణ్ణుమ్ దుష్కరసమాశ్రయణమ్. ఉపేయమ్ అవర్కళోడు సమానభోగ్యనాకైయాకిఱ సాయుజ్యమ్. "సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తృత్వస్య విశిష్టతా । సార్ష్టితా తత్రభోగస్య తారతమ్యవిహీనతా" ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఆత్మస్వరూపమ్ భగవదనన్యార్హశేషమెన్నుమిడత్తై వేదాన్తముఖేన వఱిన్దువైత్తే అభిమతలాభత్తుక్కు అవనైయే ఉపాయమాక ప్పరిగ్రహిక్కవఱియాతే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరానవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్ అగ్నీన్ద్రాది దేవతైకళుక్కన్తర్యామియాన ఈశ్వరర్, ఇదు కర్మయోగత్తుక్కు స్వరసమ్. జ్ఞానయోగభక్తియోగఙ్గళుక్కు అసాధారణవిగ్రహ విషయత్వముణ్డాయాకిలుమ్ కర్మానుష్ఠానత్తళవాక వెళియిడ్డిరుక్కైయాలుమ్, కర్మారాధ్యనానవనే స్వాసాధారణ విగ్రహవిశిష్టవేషత్తై నమక్కు ప్రకాశిప్పిత్తానెన్నుమ్ నినైవు నడక్కైయాలుమ్, దేవతాన్తర్యామియే ఉద్దే

మూ॥ అన్యశేషభూతులకు ఉద్దేశ్యులు బ్రహ్మరుద్రాదులు, ఉపాయము వారినాశ్రయించుట. ఉపేయము వారితో సాయుజ్యమును బొందుట,

---

«జగత్తు దైవాధీనము» అని శాస్త్రమునందు వినియుండుటచే శేషత్వమును ఒప్పుకొనియున్నను, అది పరదేవతపరకునని తెలియక చూచాయగ తెలిసియున్నట్టివాటిలో దేనినైన నొక్కదానిని యాశ్రయించియుండునట్టి యన్యశేషభూతులకు ఉద్దేశ్యులు జగత్సృష్టి మొదలగువాటి నొనర్చియుండుటచే సత్కృష్టులుగా నెన్నఁదగిన వారలగు బ్రహ్మరుద్రాదులు. ఉపాయము—సంతోషింపఁజేయుటకు దుర్లభులగు వారిని కష్టముతో నాశ్రయించుట. ఉపేయము—వారితో సమానముగు భోగముగలవారగుట యనెడి సాయుజ్యము. ఏలననఁగా «సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తృత్వస్యావిశిష్టతా. సార్ష్టితాతత్రభోగస్య తారతమ్యవిహీనతా» (అచట ఉభయుల కన్ను సమభావముకలదు. భోగ్యవస్తువులును సమానములు. అచట భోగమునకు సామ్యము కలదు. తారతమ్యము లేదు) అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నది కదా?

ఆత్మస్వరూపము భగవదనన్యార్హశేషభూతమైనది యని వేదాంతశాస్త్రద్వారా తెలిసికొనియున్నప్పటికిన్ని, తమ యభీష్టము సిద్ధించుటకుగాను ఆభగవంతునే యుపాయముగాఁ గొనవలయునని తెలియక, వేఱొక్కదానిని ఉపాయముగాను గ్రహించువారికి ఉద్దేశ్యుఁడు అగ్నీంద్రాది దేవతల కంతరాత్మయగు ఈశ్వరుండు. ఇది కర్మయోగమునకు అనుకూలము. జ్ఞానయోగ భక్తియోగములయందు అసాధారణమగు భగవద్విగ్రహము విశేషముగాను గొనఁబడినను, కర్మానుష్ఠానము నెక్కువగాఁగలిగియుండునవియగుటంజేసియు, కర్మానుష్ఠానముచేసంతోషించుసర్వేశ్వరుండే తన

మూ॥ ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్క్కు ఉద్దేశ్యన్ దేవతాన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్,
ఉపాయమ్ కర్మజ్ఞానభక్తికళ్, ఉపేయమ్ భగవదనుభవమ్,

శ్యనాకచ్చొల్లుకిఱ తెన్ఱు కొళ్ళవేణుమ్.(ఉపాయమ్)- తనిత్తని మోక్షసాధనతయా శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగఙ్గళ్. ఇవై తనిత్తని ఉపపాయమామిడత్తిల్ ఓరొన్ఱుక్కుమన్ఱై యవై యిరణ్డు మఙ్గమాయిరుక్కుమ్. ‹‹జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ జనకాదిషుదృశ్యతే। కర్మభక్త్యన్వితం జ్ఞానం ప్రాయేణ భరతాదిషు కర్మజ్ఞానాన్వితాభక్తిః ప్రహ్లాద ప్రముఖాశ్రయా’’ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అన్ఱిక్కే,(కర్మజ్ఞాన భక్తికళ్) ఎన్గిఱ విడత్తిల్, వేదాన్తమర్యాదైయాలే కర్మజ్ఞానానుగృహీతైయాన భక్తియే ఉపాయమాయ్ తదఙ్గతయా కర్మజ్ఞానఙ్గళై యుపాయమెన్ఱు ఉపచరిత్తుచ్చొల్లుకిఱ తాకవుమామ్.

(ఉపేయమ్) ‹‹సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా’’ ఇత్యాదిశ్రుతికళాలుమ్, ‹‹నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైకలక్షణా భేషజం భగవత్ప్రాప్తిరేకాన్తాత్యన్తికీమతా’’ ఇత్యాదిశ్రుత్యుపబృంహణఙ్గళాలుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ నిరతిశయానన్దరూప భగవదనుభవమ్. ఇన్ద శ్లోకత్తిల్ ‹‹భగవత్ప్రాప్తిః’’ ఎన్గిఱవిదు భగవదనుభవమాకవిఱే నమ్మాచార్యర్కళ్ స్వప్రబన్ధఙ్గళిలే యరుళిచ్చెయ్ తతు.

మూ॥ ఉపాయాంతరపరులకు ఉద్దేశ్యుఁడు దేవతాంతర్యామియగు సర్వేశ్వరుండు.
ఉపాయము కర్మజ్ఞానభక్తులు. ఉపేయము భగవదనుభవము.

యొక్క యాకారవిశేషమును మనకు జూపించినాడని తెలియుచుకొనుటంజేసియును, దేవతాంతర్యామియే యుద్దేశ్యమని గ్రహించునది. ఉపాయము—ప్రత్యేకముగాను నొక్కొక్కటియే మోక్షసాధనముగాను శాస్త్రమునఁ దెలుపఁబడిన కర్మయోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగములు.

వీటిలో నొక్కొక్కటి ప్రత్యేకముగా మోక్షసాధనమగునప్పుడు తక్కిన రెండును దాని కంగయులు కాఁగలవు. ‹‹జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ జనకాదిషుదృశ్యతే। కర్మభక్త్యన్వితంజ్ఞానంప్రాయేణ భరతాదిషు. కర్మజ్ఞానాన్వితాభక్తిః ప్రహ్లాదప్రముఖాశ్రయా) (జ్ఞానయోగ భక్తియోగములంగముగాఁగల కర్మయోగము జనకచక్రవర్తి మొదలగు వారియెడలఁగాన వచ్చుచున్నది. కర్మయోగ భక్తియోగము లంగముగాఁగల జ్ఞానయోగము భరతాదులయందుఁ దెలియవచ్చుచున్నది. కర్మయోగ జ్ఞానయోగము లంగముగాఁగల భక్తియోగము శ్రీప్రహ్లాదాదులయందుఁ గానఁబడుచున్నది) అని శాస్త్రమువంగును చెప్పియున్నది కదా?

అథవా, కర్మజ్ఞానభక్తులనుతావున వేదాంత శాస్త్రప్రకారము కర్మజ్ఞానములచే సహకరింపఁబడినట్టి భక్తియే యుపాయమనియు, దానికంగభూతములగుటంజేసి కర్మజ్ఞానములను పయితము ఈతావున గౌణముగాను ఉపాయమని పేర్కొనినారనియును చెప్పవచ్చును.

ఉపేయము—‹‹సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా’’ (తై. ఆ. ౧) (ముక్తపురుషుఁడు బ్రహ్మముతోఁ గూడ సమస్తములగు కల్యాణగుణముల ననుభవించుచున్నాడు) అనియు నీమొదలు గాఁగల శ్రుతివాక్యములవలనను ‹‹నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైలక్షణా భేషజంభగవత్ప్రాప్తిరేకాంతాత్యంతికీ మతా’’ అనియు నీమొదలగు వేదోపబృంహణములయందును చెప్పఁబడినట్టి నిరతిశయానందరూపమగు భగవదనుభవము. ఈపై శ్లోకమున ‹‹భగవత్ప్రాప్తిః’’ అనఁగా భగవదనుభవమని కదా మన యాచార్యులు తమతమగ్రంథములయందుఁ దెలిపియున్నారు.

మూ॥ స్వప్రయోజనపరర్క్కు ఉద్దేశ్యన్ «నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్" ఎన్గిఱవన్,
ఉపాయమ్ స్వకీయ స్వీకారమ్, ఉపేయమ్ స్వార్థకైంకర్యమ్.

మూ॥ ముతల్ శొన్న మూవరుమ్ నిగ్రహత్తుక్కు లక్కు,

కర్మాద్యుపాయఙ్గళిల్ దుష్కరత్వబుద్ధియాలే అవర్ఱై విట్టు సుకరత్వబుద్ధ్యా ప్రపత్తియిలే యిఴిన్ద స్వప్రయోజనపరర్క్కు ఉద్దేశ్యన్ నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్ ఎన్గిఱపడియే యాతొరు ద్రవ్యత్తై త్తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొళ్ళినార్కళ్, అత్తైయే తనక్కు త్తిరుమేనియాకవభిమానిత్తు అతిలే అప్రాకృతవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమాదరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు అత్యన్త సులభనాయిరుక్కుమ అర్చావతారమాన సర్వేశ్వరన్, (ఉపాయమ్)- అనిష్టనివృత్తిక్కుమిష్టప్రాప్తిక్కుమవనై ఉపాయమాకస్సైత్తుతాన్ పఱ్ఱినపఱ్ఱు; (ఉపేయమ్)-తనక్కుకప్పాకప్పణ్ణుమ్ కైంకర్యమ్.
అక, ఉద్దేశ్యాదిభేదత్తాలే అవర్కళుక్కుణ్డాన అన్యోన్యవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తాగ్కీర్: ఇవర్కళిల్ భగవద్విషయత్తోడు ఒట్టఱనిన్ఱ మూవర్క్కుమ్, భగవద్విషయత్తైయే పఱ్ఱినిన్ఱ ఇరువర్క్కుముణ్డానవిశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ముతల్ శొన్న మూవరుమ్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వస్వాతంత్ర్యముమన్యశేషత్వముమాకిఱ నివఱ్ఱుక్కు వ్వరుకొన్ఱ తియామైయాలే భగవ

మూ॥ స్వప్రయోజనపరులకు ఉద్దేశ్యండు «నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్" అనుపాశురమునఁ
జెప్పియున్నట్లు అర్చావతారుఁడగు సర్వేశ్వరుండు. ఉపాయము వానిని
తామంగీకరించుట. ఉపేయము స్వప్రయోజనముగ కైంకర్యమునొనర్చుట.

మూ॥ ౨౬౬॥ మొదట పేర్కొనిన ముగ్గురును భగవన్నిగ్రహమునకు విషయము.

కర్మజ్ఞానము మొదలగు ఉపాయములు దుష్కరములనెడి తలంపుతో వాటిని విడనాడి సులభసాధ్యమైనది యనెడి తలంపుతో ప్రపత్తినవలంబించిన స్వప్రయోజనపరులకు ఉద్దేశ్యుడా «నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యావన్" (తి. వా. ౩.౬.౭) (ఎట్టివాఁడుగా మనసుచేఁదలంపఁబడునో) అనిపాయించి యున్నట్లు, ఆశ్రితులు తమ మనస్సున ఏవస్తువును తనకు శరీరముగాఁగోరుచున్నారో, దానినే తనయొక్క శరీరమునుగాను అభిమానించి దానియందు అప్రాకృత శరీరమునఁగల యాదరముఁ జూపుచు అత్యంతసులభుండై యర్చావతారముగా వేంచేసియుండు సర్వేశ్వరుండు. ఉపాయము—అనిష్టములు తొలగిపోవుటకును ఇష్టములు లభించుటకును వానిని ఉపాయముగాఁ దలంచి తానాశ్రయించినట్టి ప్రయాశయణము. ఉపేయము తనయిష్టమువచ్చిన విధమునఁ జేయు కైంకర్యము,

అవతారిక:—కావున ఉద్దేశ్యాది భేదమునుబట్టి ఆయా యధికారులకుఁ గల పరస్పరతారతమ్యమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. వీరిలో భగవద్విషయముతో సంబంధములేకుండ యుండెనట్టి ముగ్గురికిన్ని భగవద్విషయమునే యాశ్రయించినట్టి తక్కినయిద్దఱికిన్ని గల భేదమును ఇప్పుడు తెలుపుచున్నారు.

(మొదట పేర్కొనిన ముగ్గురు) ఇత్యాది దేహాత్మాభిమానమును, స్వస్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమునుతప్ప వాటికి పైని మరియొద్దియును తెలియకయుండువారగుటం

మూ॥ మఱ్ఱైయిరువరుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కు లక్కు

మూ॥ ౨౬౭॥ మూవరుడైయవుమ్ కర్మమ్ అనుభవ వినాశ్యమ్;

దవ్వాయగద్దరహితరానమూవరుమ్, ‘‘క్షిపామి’’ ఎన్గిఱ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు విషయమ్. ప్రకృతేః పరమాయ్ భగవదనన్యార్హశేషమాన స్వరూపత్తై యఱిన్దు భగవదనుభవ కైంకర్యఙ్గళై ప్పురుషార్థమాకక్కొళ్ళై యాలే అనన్యప్రయోజనరాయ్, కర్మజ్ఞానాదికళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్ ప్రపదనత్తిలుమ్ నిష్ఠరాన విరువరుమ్ ‘‘దదామి’’ ‘‘మోక్షయిష్యామి’’ ఎన్గిఱ భగవదనుగ్రహత్తుక్కు విషయమెన్గై.

ఇవర్కళుక్కు క్కర్మవినాశహేతు భేదత్తాల్ వన్దవిశేషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (మూవరుడైయవుమ్). ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అత్తావతు-నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాన మూవరుడైయవుమ్ అనాది కాలార్జితమాన సదసత్కర్మమ్ ‘‘అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభమ్ । నాభుక్తంక్షీయతే కర్మ కల్పకోటి శతైరపి’’ ఎన్గిఱపడియే తత్ఫలఙ్గళై అనుభవిత్తాలన్ఱి నశియామైయాలే అనుభవ వినాశ్యమెన్గిఱార్. అనుగ్రహత్తుక్కిలక్కాకచ్చొన్న విరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాన నాలామధికారిక్కు. కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపావిశేషఙ్గళిలాత్తె…

మూ॥ తరువాత పేర్కొనిన యిద్దరును భగవదనుగ్రహముకు విషయము.

మూ॥ ౨౬౭॥ ముగ్గురియొక్కయును కర్మము అనుభవము వలన నశించునది.

జేసి, భగవద్విషయమన్నమాట బొత్తుగ లేనట్టి ముగ్గురును ‘‘క్షిపామి = త్రోసివేసెదను’’ అనునట్టి భగవన్నిగ్రహముకు విషయభూతులు, ప్రకృతికంటెను వేఱయినదయి భగవదనన్యార్హశేషమగు స్వరూపమును గుర్తెఱింగి భగవదనుభవ కైంకర్యములను పురుషార్థములను గా గ్రహించుటచే అనన్యప్రయోజనులై కర్మజ్ఞానాదు లనఁబడు ఉపాయాంతరములను ప్రపత్తి నిన్ని అవలంబించినవారలగు తక్కిన యిద్దఱును ‘‘దదామి = ఇచ్చుచున్నాను’’ అనియు ‘‘మోక్షయిష్యామి=పాపములనుండి విడిపించెదను’’ అనియు నీ తావులఁ దెలుపఁబడిన భగవదనుగ్రహముకు పాత్రులు.

అవతారిక:—వీరి కర్మమును నశింపఁజేయునట్టి హేతువులనుబట్టి వీరికిఁగల భేదము లను తెలుపుచున్నారు.

(ముగ్గురియొక్కయును) ఇత్యాది. భగవన్నిగ్రహముకు విషయభూతులుగాఁ బేర్కొనఁబడినట్టి ముగ్గిఱియొక్కయును అనాదికాలముగ సంపాదింపఁబడిన పుణ్యపాపకర్మములు, ‘‘అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభమ్’’ ‘‘నాభుక్తంక్షీయతే కర్మకల్ప కోటిశతైరపి’’ (మంచి కాని చెడుకానిచేసినది అనుభవించిననే తప్ప కోట్లకొలది కల్పములు గడచినను తీరదు) అని చెప్పియున్నట్లు అవశ్యముగ ఫలమునిచ్చునట్టి కర్మము అనుభవించిననే తప్ప నశింపకపోవుటం జేసి అది యనుభవవినాశ్య మని తెలిపియున్నారు. భగవదనుగ్రహముకు పాత్రులుగాను చెప్పఁబడినట్టి యిద్దరిలో నుపాయాంతరనిష్ఠుండగు నాల్గవ అధికారికి కర్మజ్ఞానభక్తు లనఁబడు మా

మూ॥ నాంగామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్,

అఞ్జామ్ అధికారిక్కు పురుషకార వినాశ్యమ్.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఉపాయమ్, స్వీకార కాలత్తిల్ పురుషసాపేక్షముమాయ్,

పురుషకార సాపేక్షము మాయ్ ఇరుక్కుమ్.

అనుష్ఠిత్తాల్ అత్తైప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి ఈశ్వరన్ సర్వ కర్మఙ్గళైయుమ్ కళైక్కైయాలే కర్మమ్ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమెన్నిఱార్. ప్రపదననిష్ఠనాన అఞ్జామధికారిక్కు ఆశ్రయణవేళైయిలే, అనాదికాలకృతాపరాధభీతనాయ్, అవఱ్ఱైయడైయ ఈశ్వరన్ పొఱుక్కైక్కు ఉఱ్ఱాక పిరాట్టియై ప్పురుషకారమాక మున్నిట్టాశ్రయిక్కైయాలే అవళుక్కాక ఇవనుడైయ అపరాధఙ్గళైయెల్లామ్ పొఱుత్తఙ్గీకరిత్తు ఇవనుడైయ అఖిలకర్మఙ్గళైయుమ్ తళ్ళిప్పొకడుక్కైయాలే పురుషకార వినాశ్యమెన్నిఱార్.

ఇప్పడి పురుషకారసాపేక్షమున్నిల్ ఉపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యహానివారాతో వెన్నిల శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాన సిద్ధోపాయమ్, శరణవరణరూపస్వీకారకాలత్తిల్ స్వీకర్తావాన పురుషనైయుమ్ స్వీకరిప్పిక్కుమ్ పురుషకారత్తైయుమపేక్షిత్తిరుక్కుమ్. స్వీకృతనానతాన్ ఇవనుక్కు అనిష్టనివృత్తి పూర్వకేష్టప్రాప్తియైప్పణ్ణుకైయాకిఱ కార్యకాలత్తిల్, పురుషనుమ్ పురుషకారము మాకిఱ

మూ॥ నాలవ యధికారి కర్మము ప్రాయశ్చిత్త వినాశ్యము

అయిదవ అధికారి కర్మము పురుషకార వినాశ్యము.

మూ॥ ౨౬౮॥ ఉపాయము స్వీకారసమయమున, పురుషుని యపేక్షించియుండు నదిగాను పురుషకారము నపేక్షించి యుండునదిగాను నుండును.

డింటిలో నొద్దియో యొక్కదాని ననుష్ఠించినచో దానిని ప్రాయశ్చిత్తమునుగాంగొని సర్వేశ్వరుండు యీతని సమస్తకర్మములను తొలగించుటంజేసి ఇతని కర్మము ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమని తెలిపియున్నారు. ప్రపత్తినిష్ఠుండగు అయిదవ అధికారికి ఆశ్రయణసమయమున అనాదికాలముగ నొనర్చిన యపరాధములవలన భయపడి వాటినన్నింటిని సంపూర్ణముగ సర్వేశ్వరుండు సహించుటకు పిరాట్టిని పురుషకారముగాను పురస్కరించుకొని యాశ్రయించుటచే నామెకుగాను ఈతని యపరాధముల నన్నింటిని సహించి, ఈతని నంగీకరించి యీతని సర్వకర్మములను పోగొట్టుటచే నీతని కర్మము పురుషకార వినాశ్యమని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు పురుషకారము నపేక్షించియుండు నంటివేని యుపాయము వేఱొక్కదాని నపేక్షించునది కాదనుదానికి భంగము కలుగదా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(ఉపాయము) ఇత్యాది. వేఱొక్కదాని సహాయము నెంతమాత్ర మపేక్షింపనట్టి సిద్ధోపాయముగు సర్వేశ్వరుండు తనను శరణముగా స్వీకరించుసమయమున, అట్లు స్వీకరించువాడగు పురుషునిన్ని అట్లు స్వీకరింపంజేయునట్టి పురుషకారమునున్ను అపేక్షించును. అంతట వానిని స్వీకరించినట్టి తాను ఈతని యనిష్టములం బోగొట్టి యిష్టములం గలుగం జేయుటయు గాడి

మూ॥ కార్యకాలత్తిల్ ఉభయనిరపేక్షముమా యిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౨౬౯॥ ‘‘స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాక నినైక్కలా మో’’ ఎన్నిల్.

ఉభయత్తైయుమపేక్షియాతే తానేశెయ్యుమ తన్నైక్కట్టుమెన్గై. కార్యకాలత్తిల్ సహకారిసాపేక్షముణ్డాకిలిరే ఉపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యత్తుక్కు హానివరువతు ఎన్నుకరుత్తు.

స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు అవిశేషేణ వకుళిచ్చెయ్‌తారిరే; ఇన్దస్వప్రయోజనపరత్తై అనుకూలాగ్రేసరరాన ఆళ్వార్కళ్ పక్కలిలుమ్ తోఱ్ఱియిరుక్కైయాలే తన్ని బన్ధనమాన ప్రాతికూల్య మవర్కళ్ పక్కల్ వారాతపడి పరిహరిక్కవేణుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, తద్విషయశఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్ (స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ‘‘నమక్కేనలమాతలిల్’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘నామ్కణ్డుకన్దుకూత్తాడ ఇాలత్తూ తేనడవాయే’’ ఎన్ఱుమ్. ‘‘కణ్డునాను న్నైయుకక్క’’ ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాది వచనఙ్గళాలుమ్, మడలెడుక్కైముతలాన ప్రవృత్తిగళాలుమ్ ఆళ్వార్గళుక్కుమ్ ఇన్ద స్వప్రయోజన పరత్వముణ్డాకత్తోఱ్ఱానిన్ఱతిరే, ఆనపిన్బు స్వప్రయోజనపరరెల్లారైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు, శొల్లప్పార్కిల్, ఆళ్వార్కళైయుమ్ అప్పడి నినైక్కవేణ్డి వారాతో?’’ ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

మూ॥ ఫలమునిచ్చునప్పుడు ఈరెంటినిన్ని అపేక్షింపదు.

మూ॥ ౨౬౯॥ ‘‘స్వప్రయోజన పరులనందరిని ప్రతికూలులనుగాఁదలంపవచ్చునా’’ యంటివేని,

---

కార్యకాలమున వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షించునదియయి నట్లయినచో గదా ఉపాయము వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షించువది కాదనునిశ్చయమునకు భంగము కలుగును.

అవతారిక—సామాన్యముగ స్వప్రయోజనపరులను ప్రతికూలులనుగాఁజెప్పి యున్నారు గదా! ఇట్టి స్వప్రయోజనపరత యనునది అనుకూలాగ్రేసరులగు ఆళ్వారుల విషయమునను గానఁబడుచుండుటంజేసి, యందుమూలకమగు ప్రతికూల్యమును వారియెడలనున్ను ప్రవర్తింపకుండునట్లు చేయుటకై యందులను గురించిన శంకను అనువదించుచున్నారు.

(స్వప్రయోజపరులందరిని) ఇత్యాది. ‘‘నమక్కేనలమాతలిల్’’ (తి.మొ.౬-౩-౭) (మనమంచినే చూచుకొనవలయును) అనియు, ‘‘నామ్కణ్డుకన్దుకూత్తాడ ఇాలత్తూ తేనడవాయే’’ (తి.వా.౯-౯-౨) (నిన్ను సేవించి సంతోషించి నృత్యమాడునట్లు సమీపించినవాఁడవై యొక దినము భూమియందు సంచరింపుమా!) అనియు, ‘‘కణ్డునాను న్నైయుకక్క’’ (పె. తిరు ౨-౭-౬) (నిన్ను సేవించి సంతోషింపఁగా) అనియు నీమొదలగు వచనములచేతనున్ను, సాహసకృత్యముల నొనర్చుటయందుఁ బ్రవర్తించుటవలననున్ను, ఆళ్వారులకున్ను ఇట్టి స్వప్రయోజనపరత్వ ముండునట్టిదిగాను తోచుచున్నది గదా! అందువలన స్వప్రయోజన పరులందఱును ప్రతికూలురని చెప్పితిమేని, ఆళ్వారులున్ను అట్టివారే యని తలంపవలసివచ్చునే? యని శంక యొక్క యభిప్రాయము.

మూ॥ ౨౭౦॥ ఇఙ్గు "స్వప్రయోజనమ్" ఎన్గిఱతు,
ఆశ్రయదోష జన్యమానత్తై.

మూ॥ ౨౭౧॥ ఆకైయాలే దోషమిల్లై.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇఙ్గు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ప్రతికూలర్ వకై చ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్ స్వప్రయోజనమెన్గిఱతు-అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళు క్కాశ్రయమాన చేతననుడైయ అవిద్యాది దోషత్తాల్ వన్ద స్వప్రయోజనత్తై యెన్నై. ఇత్తై (ఆశ్రయదోషజన్యమ్) ఎన్ఱు ఒరుక్కాకైయాలే, ఆళ్వార్కళుడైయ స్వప్రయోజనమ్ విషయదోష జన్యమెన్ఱు కరుత్తు. ఇతు తన్నై "విషయదోషత్తాల్ వరుమవై" ఎన్గిఱవాక్యత్తిలే వ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే.

ఇవ్వర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్. (ఆకైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ఱు. అతావతు-ప్రాతికూల్యహేతువాకచ్చొల్లప్పట్ట స్వప్రయోజనమ్ ఆశ్రయదోషజన్యమాయ్, ఆళ్వార్కళ్ పక్కల్ స్వప్రయోజనమ్ విషయదోషజన్యమా యిరుక్కైయాలే, అన్దప్రాతికూల్య మివర్కళ్ పక్కలిలుమ్ వరుమెన్గిఱ దోషమిల్లై యెన్నై.

అత్తనిక్కే, స్వప్రయోజనపరర్గళై సామాన్యేన ప్రతికూలరెన్ఱు శొల్లుమళవిల్, అనుకూలరాన ఆళ్వార్కళ్ పక్కలిలుమ్ ఇన్ద స్వప్రయోజనపరత్తై తోన్ఱుకైయాలే అవర్కళైయుమ్ప్రతికూ

మూ॥ ౨౭౦॥ ఈ తావున స్వప్రయోజనమనఁగా—ఈ చేతనునికిఁగల యవిద్యాది దోషములవలనఁగలిగినది.

మూ॥ ౨౭౧॥ కావున దోషము లేదు.

(ఈ తావున) ఇత్యాది. ప్రతికూలులని చెప్పినతావున స్వప్రయోజనమనఁగా, భగవదనుభవమునకున్ను కైంకర్యమునకున్ను ఆశ్రయమయినట్టి యీచేతనునిచే అవిద్యాదిదోషముల మూలముగ తలంపఁబడిన స్వప్రయోజనమనుట. ఇది యాశ్రయదోషమువలనఁ గలిగినది యనిప్రత్యేకించుటచే ఆళ్వారుల స్వప్రయోజనము విషయదోషములవలనఁ గలిగినది యని యెఱుంగునది. ఈ విషయమును "విషయదోషమువలన వచ్చినవాటిని" (వా ౨౭౨) అను వాక్యమున స్పష్టముగాఁ దెలుపఁబోవుచున్నారు.

అవతారిక:—ఈవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ప్రతికూలమయినదిగాఁ జెప్పఁబడినట్టి స్వప్రయోజనము ఆశ్రయదోషమువలనఁ గలిగినదియాయి, ఆళ్వారులకుఁ గల స్వప్రయోజనము విషయదోషమువలనఁ గలిగినది యగుటచే ముందు చెప్పిన ప్రాతికూల్యమనునది వీరి విషయమునఁ బ్రవర్తింపదు. కావున దోషము లేదు.

ఈ పైవాక్యమునకు వేఱొక్క విధమునను అర్థము కావచ్చును.

అవతారిక:—స్వప్రయోజన పరులనందఱిని సామాన్యముగ ప్రతికూలులని చెప్పినట్లయిన, అనుకూలులగు ఆళ్వారుల విషయమునను న్ను ఇట్టి స్వప్రయోజనము ఉన్నట్టిదిగాఁ దోచుచుం

మూ॥ ౨౭౧॥ విషయదోషత్తాలే వరుమవైయెల్లామ్ దుస్త్యజమాయిఱే యిరుప్పతు,

---

లరన్ఱు నినైక్క వేణ్డివరుకైయాల్, స్వప్రయోజనపరరై ప్రతికూలరన్ఱై దోషమన్ఱో వెన్ఱునినైత్తు ప్పణ్ణుకిఱ శఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్. (స్వప్రయోజనపరరల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాకనినైక్కలా మోవెన్నిల్) ఎన్ఱు.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇఙ్గు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అర్థమ్ పూర్వవత్.

నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ఱు. స్వప్రయోజనపరరై ప్రతికూలరన్ఱు శొన్నతిల్ దోషమిల్లైయెన్నై. ఎన్ఱిఙ్గనే యోజిక్కవుమామ్.

ఇప్పడి ఆశ్రయదోషజన్యమన్ఱిక్కే విషయదోషజన్యమానాలుమ్ స్వరూపవిరుద్ధమానతు త్యాజ్యమన్ఱోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (విషయదోషత్తాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- అనుభవ విషయమాన అవనుడైయ వయిరవురుక్కాయ్ అణ్ణైయుమ్ పెణ్ణుడై యుడుత్తుమ్పడి యాన విగ్రహత్తై అత్యున్యమాకిఱదోషత్తాలే వరుకిఱ స్వప్రయోజనపరతై, తద్ధేతువాన ప్రావణ్యమ్, తత్సిద్ధ్యర్థమాన వ్యాపారఙ్గళాకిఱవివైయెల్లామ్ స్వరూపవిరుద్ధమెన్ఱు విడప్పార్త్తాలుమ్ విడవరితాయిఱే యిరుప్పతెన్నై. (విషయదోషత్తాలే వరుమతు) ఎన్ఱు పాఠమానపోతు, స్వప్రయోజనమాత్రత్తైయే శొల్లుకిఱతు.

మూ॥ ౨౭౧॥ **విషయదోషమువలనఁ గలిగినవి యన్నియును త్యజించుట కశక్యములుగాను కదా యుండును.**

డుటంజేసి, వారున్ను స్వప్రయోజన పరులని తలంపవలసియుండుటంజేసి, స్వప్రయోజనపరులు ప్రతికూలులనుట దోషముకాదా? యనెడి శంకను అనువదించు చున్నారు. (స్వప్రయోజనపరుల నందఱిని ప్రతికూలులని తలంపవచ్చునాయంటివేని) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఆశంకను పరిహరించు చున్నారు. (ఇచ్చట) ఇత్యాది. ఈ వాక్యముల కర్థము పూర్వమువలెనే.

అవతారిక:—ఈ విషయమును ముగించు చున్నారు. (కావున) ఇత్యాది "కావున" అను దాని కర్థము పూర్వమువలెనే. దోషము లేదనఁగా స్వప్రయోజనపరులను ప్రతికూలులనుట దోషముకాదనియును అర్థము చెప్పఁకొన వచ్చును.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆశ్రయదోషము వలనఁ గలిగినది కాక, విషయదోషమువలనఁ గలిగినది యైనను స్వరూపవిరుద్ధమైనది త్యాజ్యముకాదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు

(విషయదోషమువలన) ఇత్యాది. అనుభవ విషయమైనట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క ఘనీభవించినదియు పురుషులనున్ను స్త్రీలనుగా భావించికొనునట్లు చేయునట్టి శరీర వైలక్షణ్యరూపమగు దోషమువలనఁగలుగునట్టి స్వప్రయోజన పరతయును, అందులకుఁగారణ భూతమగు ప్రావణ్యమును, అది సిద్ధించుటకై యొనర్చునట్టి వ్యాపారమున్ను ఇవి యన్నియును స్వరూపవిరుద్ధములని వదలుకొన తలంచినను వదలుకొనుటకు దుర్లభములుగాను కదా యున్నవి. "విషయదోషముచేతను వచ్చునది" అను పాఠమున్నట్లయిన స్వప్రయోజన మాత్రమునే అర్థమునఁ గొనునది.

మూ॥ ౨౨౩॥ ‘‘ఊమైయరోడు శెవిడర్ వార్తై’’ ‘‘కథమన్యదిచ్ఛతి.’’

విషయదోషత్తాల్ వరుమతీఙ్దు త్యజిక్కైత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (ఊమై యరోడు శెవిడర్ వార్తై, కథమన్య దిచ్ఛతి) ఎన్ఱు. ‘‘మర్ఱిరున్దిర్ కట్ట’’ ఎన్ఱు తుడఙ్గి ‘‘అత్తై యాలే పేఱెన్ఱుణరియిట్టాల్ అవన్ వరుమళవుమ్ కర్మప్రాప్తి పార్త్తు ఆఱియిరుక్కవేణుమ్ ఙాన్, నీ ఇజ్జనే పతఱలాకాదుకాణ్’’ ఎన్ఱ తాయ్మార్కైక్కుఱిత్తు, ‘‘ఇవ్విషయత్తిల్ ప్రావణ్య మిన్ఱిక్కే ఏన్నుడైయ నిలైక్కు వేరాయిరున్ద ఉఙ్గళుక్కు ఎనక్కోడుకిఱ దశై యఱియప్పోకాదు, ‘‘అవన్ అవన్’’ ఎన్ఱు వాయ్వులర్ఱుమ్పడి శ్రియఃపతి విషయమాన ప్రావణ్యత్తై మఱుపాడురువ వుడైయేనాయ్, ఇప్పడి ఇవనై యొழியచ్చెల్లామైయుణ్డానాల్ అవనిరున్ద విడత్తే శెన్ఱు కిట్టుకైప్రాప్తమాయిరుక్క, అతుక్కు కాల్నడై తారాతపడి యిరుక్కిఱ వెనక్కు, నానవనోడే శెన్ఱు శేరామైక్కు ఉపాయ నీఙ్గళ్ శొల్లుమ్వార్తై, కేట్కైక్కు ప్పరికరమిల్లాత శెవిడరోడే శొల్లుకైక్కు ప్పరికరమిల్లాత ఊమైకళ్ వార్తై శొన్నాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు’’ ఎన్ఱు ఆణ్డాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, ‘‘తవామృతస్యన్దిని’’ ఎన్ఱుతుడఙ్గి ‘‘వకుత్తశేషియాన దేవరుడైయ తేనేమలరుమ్ తిరువడి తామరైకళిల్ భోగ్యతైయి లేయూన్ఱిన నెఞ్జు మర్ఱోరు క్షుద్రవిషయత్తై విరుమ్బుమ్పడి యెజ్జనే? మధువే జీవనమానవణ్డు, మధుపరిపూర్ణమాన తామరైప్పూవానతు నిఱ్కచ్చేయ్తే అతిక్షుద్రమాన తాఱ్, కిట్టుకై యరితాయ్ కిట్టినాలుమ్ నాక్కునైక్కప్పోకాతతాయిరుక్కిఱ ముళ్ళిప్పూవిల్

మూ॥ ౨౨౩॥ ఈ సంధర్భమున ‘‘మూంగవారితో చెవిటివారి సంభాషణమును’’ ‘‘కథమన్యదిచ్ఛతి’’ అను శ్రీసూక్తినిన్ని అనుసంధించుకొనునది.

అవతారికః—విషయదోషము వలనఁ గలిగిన దానిని వదలుట దుర్లభమను విషయమును గుఱించిన ప్రమాణముఁ దెలుపు చున్నారు.

(మూంగవారితో) ఇత్యాది ‘‘ మర్ఱిరున్దిర్ కట్కు’’ (నా,తి. ౧౨—౧) అనునది మొదలుకొని ‘‘వాని వలననే ఫలము కలుగ వలయునని తెలిసికొనియుంటివేని, వాడు వచ్చువరకును, కర్మప్రాప్తిని నిరీక్షించుచు సహించియుండ వలయును సుమీ! నీవు ఇట్లు అవసరపడగూడదు’’అని చెప్పునట్టి తల్లిని చూచి ‘‘ఈ విషయమునఁ బ్రీతిలేక, నాస్థితికంటెను వేఱయిన స్థితిలోనుండునట్టి మీకు నాస్థితి తెలియుట దుర్లభము. ‘‘వాఁడు వాఁడు’’ అని నోరార శ్రియఃపతి విషయమగు ప్రావణ్యమును పూర్తి గలదాననై ఇట్లు వానిని విడిచియుండజాలని నాననగుటచే వాఁడుండు నటి తావునకుఁబోవలసియుండఁగా అచటికిఁబోజాలక యుండునట్టి నాతో మీరు నేనువానితోఁ జేరకుండునట్లు చేయుటకై చెప్పునట్టి మాటలన్నియును,వినజాలని చెవిటివారితో మాట్లాడజాలని మూంగవాళ్ల సంభాషణమువంటిది’’ అని ఆండాళు ఆనతిచ్చియున్నందునను, ‘‘తవామృతస్యందిని’’ (స్తో.ర)అని యారంభించి‘‘ప్రాప్తశేషియగు దేవరవారియొక్క తేనెతోనిండియుండుశ్రీపాదకమలముల భోగ్యతయందు రుచిమరిగినట్టి నామనస్సు తక్కిన క్షుద్రవిషయములఁ బ్రేమించుట యెట్లు? తేనెతో జీవించునట్టి తుమ్మెద తేనెతో నిండియుండు పద్మముతెదురుగ నుండఁగా, వాటి రుచి నెఱింగట్టి తానువెన్నడును పోనిదియు,ఒకవేళ పోయినప్పటికిన్ని నాలుకతో నాస్వాదించుట కశక్యమైనట్టి ముండ్లపువ్వునందు వాలదు సరియే కదా! దానిని కన్నెత్తి చూడనున్ను చూడదు కదా !

మూ॥ ౨౭౮॥ఇప్పడి యివై యిత్తనైయుమ్ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్క
మ్పోతైక్క, వస్తవ్యమ్ ఆచార్య సన్నిధియుమ్ భగవత్సన్నిధియుమ్,

శెన్రు పడియాతమాత్రమన్రిక్కే, అత్తైక్కటాక్షిప్పతుమ్ శెయ్యాతిరో" ఎన్రు ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, విగ్రహవైలక్షణ్యమ్కణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవణరానవర్కళై మీట్కవరితెన్రు తోన్ఱుకైయాలే, విషయదోషత్తాల్ వరుమతు దుస్త్యజ మెన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

అక, దినచర్యోక్త మఙ్గళాశాసన,అనుకూలసహవాస, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తికళై వివరిత్తార్కీళ్, "సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణికొణ్డుపోరక్కడవన్" ఎన్రత్తైవివరిక్కిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి) ఎన్రుతుడఙ్గి. (ఇప్పడి యివై యిత్తనైయుమ్ సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్క మ్పోతైక్క) ఎన్రతు=కీళ్ చొన్న ప్రకారత్తిలే ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదత్తాలే కొళున్దువిట్టు ఏఱిన్దు వరుమ్పోతైక్కొళ్ళుమ్పడి. (వస్తవ్యమాచార్య సన్నిధియుమ్ భగవత్సన్నిధియుమ్) ఆవాతు=ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్, హితైషియాయ్ ఉపదేశాదికళాలే ఇవన్ఱనుక్కు ఉత్పాదకనాన స్వాచార్యనుడైయ సన్నిధియుమ్, అవన్ కాట్టికొడుక్కక్కణ్డు అవనుకన్దవిషయమాయ్ తన్పక్కలిలే విశేష కటాక్షాదికళై ప్పణ్ణికొణ్డుపోరు మర్చావతార మాన భగవాన్ సన్నిధియుమెన్గై. ఇతుసముచ్చయముమన్రు, సమవికల్పముమన్రు, ఆచార్య సన్నిధియే ప్రధానమ్, తదలాభత్తిల్ అర్చావతార సన్నిధియన్రపడి, ఆకైయిఱే అచా

మూ॥ ౨౭౮॥ ఇట్లు వీటినన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిబొందించుకొనుటకుగాను వసింపవలసినది ఆచార్య సన్నిధియును, భగవత్సన్నిధియును,

---

అని యిట్లు శ్రీ యామునాచార్యులును సాయించి యున్నందుననున్ను భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యముం గని భగవద్విషయమునం బ్రీతికలవారిని ఆవిషయమునుండి మరల్పుట దుర్లభమని తోచుటంజేసి, విషయ దోషమువలన సంభవించునది దుస్త్యజమని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—కావున దినచర్యయందు చెప్పంబడిన మంగళాశాసనము అనుకూల సహవాసము, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తి అను వీటిని యింతకుముందు వివరించిరారు. "సదాచార్యునియనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొనుచు పోగలడు" అను దానిని వివరించుచున్నారు.

(ఇట్లు) ఇత్యాది "ఇట్లు వీటినన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధి పొందించుకొనుట" యనఁగా "ఇంతకుముందు చెప్పినప్రకారము ఈ స్వభావవిశేషములనన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన చిగిర్చి పిలకలు వేయునట్లు వృద్ధిపొందించు కొనుట" అని యర్థము.

"వసింపవలసినది ఆచార్యసన్నిధియు,భగవత్సన్నిధియును"అనఁగా "ఈతండు వసించుతావు ఈతని హితమును గోరువాఁడై ఉపదేశాదుల మూలమున వీటింగలుగఁజేసినవాఁడగు స్వాచార్యుని సన్నిధియును,అట్టియాచార్యుండు చూపింపఁగా తాను చేపట్టినదియు, అతఁడు ప్రేమించినదియు, తనవిషయమున విశేషకటాక్షముఁజూపించినట్టి యర్చావతారమగు భగవంతునిసన్నిధియును అనుట. ఈ పైని చెప్పినది సముచ్చయము కాదు.అనఁగా ఈ రెండున్ను వాసస్థలములని కాదు. సమ వికల్ప

సూ॥ వక్తవ్యమ్ ఆచార్యవైభవమున్ స్వనికర్షమున్,
జప్తవ్యమ్ గురుపరమ్పరైయుమ్ ద్వయముమ్

ర్యసన్నిధిగళై ముఖ్యమాగ వరుళిచ్చెయ్‌తతు. «మద్భక్తైస్సహసంవాస స్తదసిద్ధావయాపివా» ఎన్ఱిఱే భగవదుక్తియుమ్. ఇని (వక్తవ్యమ్) తుడఙ్గి మేలైయసముచ్చయమ్.

(వక్తవ్యమాచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్) అతావతు-ఇవనుక్కు సర్వకాలముమ్ నాక్కాల్ శొల్లప్పడుమతు, దుర్గతియేపర్ట్రాశాక త్తైయ ఉజ్జీవిప్పిత్తరుళిన ఆచార్యనుడైయ దయాక్షాన్త్యాది వైభవముమ్, ఎత్తనైయేనుమ్ దయాదిగుణపరిపూర్ణరు మేయిట్టుప్పార్క్క వరువరుక్కుమ్బడి నిన్ఱ ఆత్మగుణపూర్తియాకిల తన్నుడైయ నికర్షముమాకిల ఇవైయిరణ్డుమెన్ఱై, శ్రీమధురకవియాళ్వార్ «నన్ఱ్ఱయాల్» ఎన్ఱుమ్ పాట్టు తుడఙ్గి ఇవై యిరణ్డైయుమ్ విశదమాక వరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

(జప్తవ్యమ్ గురుపరమ్పరైయుమ్ ద్వయముమ్) అతావతు-ఇవనుక్కు కాలక్షేపత్తుక్కుమ్ భోగత్తుక్కుమ్ ముఖ్యమాక రహస్యమాక వనుసన్ధిక్కక్కడవతు - «రామానుజాఙ్ఘ్రి శరణోఽస్మి» ఇత్యాదియిల్ పడియే సర్వేశ్వరన్ తిరునామత్తుక్కు క్కడలాగ «సదాచార్య వంశోజ్జ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః» ఎన్గిఱపడియే స్వాచార్యాదిపరమాచార్యర్

మూ॥ చెప్పవలసినది ఆచార్య వైభవమును తన నైచ్యమును.
మూ॥ అనుసంధింపవలసినది గురుపరంపరయును ద్వయమును.

మున్నుకాగు అనఁగా ఈ రెంటిలో నెద్దియైన నొక్కటిమాత్రము అట్టిది యనియును కాదు. అయితే ఆచార్య సన్నిధియే ప్రధానము. అది లభింపనప్పుడు అర్చావతార సన్నిధియని యెఱుంగునది. కావుననే మూలమున ఆచార్య సన్నిధిని ముందుగ పేర్కొనియున్నారు. «మద్భక్తైస్సహసంవా స స్తదసిద్ధావయాపివా» (నా భక్తులతోఁగూడ వసించునది. అది లభింపక పోయినట్లయిన, నా సన్నిధిని వసించునది) అని కదా భగవంతుఁడున్ను చెప్పియున్నాఁడు.

«వక్తవ్యమ్» అను వాక్యము మొదలుకొని యిఁక మీఁద చెప్పఁబోవు వాటినన్నింటిని సముచ్చయముగాఁగొనునది. అనఁగా నిఁక మీఁదు చెప్పఁబోవు వాటినన్నింటిని అనుష్ఠింపవలయు ననుట.

«చెప్పవలసినది ఆచార్య వైభవమును స్వనైచ్యమును» అనఁగా «ఇతఁడు సర్వకాలముల యందును వాక్కుచేఁ జెప్పవలసినది తన దుర్గతినే హేతువునుగాఁగొని తనను అంగీకరించి నట్టి యాచార్యుని యొక్క దయా క్షాంత్యాది వైభవమున్ను ఎంత దయాదిగుణములున్న వారైనను [illegible] నంత దోషపరిపూర్ణుఁడుగా నుండుటయును తనయొక్క తక్కువస్థితియును» అనుట. «నన్ఱి యాల్» (కణ్ణి, ౮-౫-౨) ఇత్యాది పాశురముల యందు ఈ రెంటినిన్ని శ్రీమధురకవియాళ్వారులు విశదముగాఁ దెలిపియున్నారు కదా!

«జపింపవలసినది గురుపరంపరయును ద్వయమున్ను» అనగా «ఇతనికి ప్రొద్దు పోవుటకును భోగమునకును అనుకూలముగాను రహస్యముగ అనుసంధించుకొనవలసినది. «రామానుజాంఘ్రిశరణోఽస్మి» «రామానుజదాసుఁడను» అని చెప్పియున్నట్లు సర్వేశ్వరుని తిరుమంత్రమునకు పూర్వము «సదాచార్యవంశో జ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యా భగవత్తః» (ఆచార్యులలో నితండీతండు సదా

మూ॥ పరిగ్రాహ్యమ్ పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్,

పరిత్యాజ్యమ్ అవైష్ణవ సహవాసము మభిమానముమ్,

గవత్పర్యన్తైయాన గురుపరమ్పరైయుమ్, అన్దగురుపరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ స్వాచార్యన్ తనక్కు రక్షకమాక ఉపదేశిత్త ద్వయముమెన్గై ఇత్తాల్ గురుపరమ్పరాపూర్వకమాన ద్వయమే ఇవనుక్కు రహస్యమాక వనుసన్ధిక్కక్కడవదు ఎన్ఱపడి. భాష్యకారర్ కూరత్తాళ్వాన్ ప్రకారమ రుళిచ్చెయ్దరుళిన త్తిల్ "ద్వయమర్థానుసన్ధానేన సహ సదైవం వక్తా" ఎన్ఱు పెరియ పెరుమా ళరుళిచ్చెయ్దతు.

(పరిగ్రాహ్యమ్ పూర్వాచార్యర్ కళుడైయ వచనము మనుష్ఠానముమ్) ఆవదు- తనక్కు జ్ఞానానుష్ఠానజ్ఞ ళ్ఞ్గళిరుక్కైక్కు ఉపాయమాక క్కడవద్గళాన ఇవనాల్ పరిగ్రహిక్కప్పడు మవై- నాథమునికళ్ ముదలాక ఇవ్వరుమళవు పూర్వాచార్యర్ కళుడైయ జ్ఞాతవ్యార్థప్రకాశకమాన దివ్యవచనఙ్గళుమ్, అన్దవచనానురూపమాక మవర్ అనుష్ఠానఙ్గళుమెన్గై. "సువ్యాహృతాని మహతాం సుకృతాని తత స్తతః। సఞ్చిన్వన్ ధీర ఆసీత శిలహారీ శిలం యథా" ఎన్నక్కడవదిఱే.

(పరిత్యాజ్యమవైష్ణవసహవాసము మభిమానముమ్) ఆవదు- జ్ఞానానుష్ఠాననాశకమెన్నుమ్

మూ॥ అవలంబింపవలసినది పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తియును అనుష్ఠానమును.

మూ॥ త్యజింపవలసినది వైష్ణవులుకాని వారితో సహవాసమును, అభిమానమును.

చార్యకంశముగ జన్మించినవాఁడు అని యిట్లు భగవంతునివరకు నెఱుంగునది) అని వ్రాయించి యున్నట్లు స్వాచార్యుండు మొదలు పరమాచార్యులద్వారా భగవంతుని వరకునుపోవు గురుపరం పరను అట్టి గురుపరంపర మూలముగ వచ్చినదియు, తనయాచార్యుండు తనకు రక్షకమైనట్టి దానినిగా నుపదేశించినట్టి ద్వయమును" అనుట.

ఇందువలన "గురుపరంపరా పూర్వకమగు ద్వయమే ఈచేతనుండు రహస్యముగ అనుసంధించు కొనవలసినది" అని యేర్పడుచున్నది.

భాష్యకారులకు కాలమును, గడపు మార్గము నుపదేశించు సందర్భమున, "ద్వయమును అర్థముతోఁగూడ ఎల్లప్పుడును అనుసంధించుకొనునది" అని కదా పెరియ పెరుమాళ్లు (శ్రీవరద రాజప్పెరుమాళ్లు) వ్రాయించియున్నారు.

"గ్రహింపవలసినది పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తియు అనుష్ఠానమును" అనఁగా "తనకు జ్ఞానా నుష్ఠానములు వృద్ధిపొందుట కనుకూలముగ తానుచూచిన వానులనంతటను ఈతండు గ్రహింప వలసినది నాథమునులు మొదలుకొని యింతవరకుండు ఆచార్యులయొక్క తెలియవలసిన వాటిఁ దెలుపునట్టివియగు శ్రీసూక్తులును, వాటిని యనుసరించినవై దోషరహితములగు యనుష్ఠానములును" అనుట. "సువ్యాహృతాని మహతామ్ సుకృతాని తతస్తతః। సంచిన్వన్ ధీర ఆసీత శిలహారీ శిలం యథా" "(పరిగ్రహింపదగినవలెనే పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులను వారి యనుష్ఠానములను గూడ సంగ్రహించునది" అని శాస్త్రమునందును చెప్పియున్నదికదా!

"త్యజింపవలసినది వైష్ణవులుకాని వారిసహవాసమును, అభిమానమును" అనఁగా "జ్ఞానా నుష్ఠానములను నశింపఁజేయునవెడి భయముతో నీతండు బొత్తుగ వదలవలసినది వైష్ణవలక్షణములు

మూ॥ కర్తవ్యమాచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమ్.

మూ॥ ౨౭౫॥ కీழ் చ్చొన్న భగవత్కైఙ్కర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలే.

భయత్తాలే ఇవనుక్కు సవాసనమాక విడప్పడుమతు. వైష్ణవలక్షణమిల్లాతవర్ కళోడే సహవాసముమ్, అవర్కళ్ "ఇవన్ నమ్మవన్" ఎన్ఱు ఓరన్వయత్తాలే తన్నిడత్తిల్ పణ్ణుమభిమానముమేనై.

(కర్తవ్యమాచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమ్) ఎన్నావతు - ఇవనుక్కు స్వరూపానుకూలమాకవే ఎప్పోతుమ్ శెయ్యప్పడుమతు, మహోపకారకనాన స్వాచార్యన్ విషయత్తిల్ ప్రేమపూర్వకమాకప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యముమ్. తన్నిడైయాగపరతన్త్రనాయ్ప్పణ్ణుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమెన్నై. ఆక, దినచర్యైయిల్ శొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ (సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడి పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుకైయావతు)- ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ వస్తవ్యజప్తవ్య పరిగ్రాహ్య పరిత్యాజ్యకర్తవ్యఙ్గళైయఱిన్దు ఇవత్తిలే నిష్ఠనాయ్పోరుకై యెన్ఱతాయిత్తు.

ఇప్పడి కర్తవ్యమాన కైఙ్కర్యఙ్గళిరణ్డుమఱివతెమ్ముఖత్తాలే యెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కీழ் చ్చొన్న) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (కీழ்) ఎన్నతు- వస్తవ్యాదికళైచ్చొన్న ఇన్దగ్రన్థత్తిలెన్నపడి. (భగవత్కైఙ్కర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలే) ఎన్నతు- భగవానివనుక్కిప్పోతు వాయ్తిఱన్దు ఒన్ఱై అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే తత్ప్రతిపాదకమాన శ్రుతి స్మృ

మూ॥ చేయవలసినది ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును.

మూ॥ ౨౭౫॥ ముందు చెప్పిన భగవత్కైంకర్యమును శాస్త్రమునుండి తెలిసికొనునది

లేనివారితో సహవాసమును, అట్టివారు ఈతండు మనవాడు అని యేదొక సంబంధమువలన తన యెడలచూపునట్టి యభిమానమును" అనుట. "చేయవలసినది ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును" అనఁగా "ఈతఁడు స్వరూపానుకూలముగ ఎప్పుడున్ను చేయవలసినది మహోపకారకుండగు స్వాచార్యుని విషయమున ప్రీతిపూర్వకముగాఁజేయునట్టి కైంకర్యమును, అట్టి యాచార్యుని యాజ్ఞకుబద్ధుండై చేయునట్టి భగవత్కైంకర్యమును" అనుట.

కావున దినచర్యయందుఁజెప్పఁబడిన స్వభావ విశేషములన్నింటిని సదాచార్యుని యనుగ్రహమువలన వృద్ధిపొందించుకొని పోవుటయనఁగా, ఈ పైని చెప్పఁబడినట్లు వసింపవలసిన వాటిని, జపింపవలసినవాటిని, త్యజింప వలసినవాటిని, చేయవలసినవాటినిన్ని తెలిసికొని, వాటిని అనుష్ఠించు కొనుచుండుట యని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు చేయవలసినవిగాను చెప్పఁబడినటి కైంకర్యములను రెండింటినిన్ని తెలిసికొనుట యెట్లంటివేని తెలుపుచున్నారు.

• (ముందుచెప్పిన) ఇత్యాది. (ముందు) అనఁగా వసింపవలసినది మొదలగు వాటిఁజేర్చి పేర్కొనఁబడిన సందర్భమున ననుట. "భగవత్కైంకర్యమును తెలుసుకొనుట శాస్త్రద్వారా" అనఁగా "భగవంతుఁడు ఈతనికి ఇప్పుడు నోరుతెరచి ఒక్కదానిన్ని చెప్పియుండనందున

మూ॥ ఆచార్య కైఙ్కర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలు మాచార్యవచనత్తాలుమ్.

మూ॥ ౨౭౬॥ కైఙ్కర్యమ్తాన్ ఇరణ్డు అతావతు-ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిరుకైయుమ్

మూ॥ ౨౭౭॥ ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్ అవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్.

త్యాది శాస్త్రముఖత్తాలే అఱియవేణుమెన్గై. (ఆచార్యకైంకర్యమఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలు మాచార్య వచనత్తాలుమ్) ఎన్తు- ఆచార్యవిషయత్తిల్ శుశ్రూషాప్రకారఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కుమ శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, తనక్కిష్టానిష్టఙ్గళిన్న తెన్నుమిడత్తై యవరరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలుమెన్గై.

ఇని మేల్ కైఙ్కర్యవేషత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కైంకర్యన్తాన్ ...) ఎన్గిఱార్.

అతావతే తెన్న, (అతావతిష్టమ్ శెయ్కైయుమనిష్టమ్ తవిరుకై ...) ఎన్గిఱార్.

ఇవై తానిరణ్డుమెత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఎన్తుతొడఙ్గి. అతావతు - కీళ్చ్చొన్న కైంకర్య ప్రతిసమ్బన్ధిక ళాగువరుడైయవు మిష్టానిష్టఙ్గళ్ ఇవ్వధికారియుడైయ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్ పత్తిగ్గియిరుక్కుమెన్గై. (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైప్పత్తి యిరుక్కైయావతు) - స్వవర్ణాశ్రమోచితమాన ధర్మఙ్గళై పరార్థబుద్ధ్యావనుష్ఠిక్కై యిష్టమాయ్ స్వార్థబుద్ధ్యావనుష్ఠిక్కై అనిష్టమాయిరుక్కై. పరార్థబుద్ధ్యా

మూ॥ ఆచార్యకైంకర్యమును శాస్త్రమువలనను ఆచార్యుని వలనను తెలిసికొనునది.

మూ॥ ౨౭౬॥ కైంకర్యము రెండువిధములు—ఇష్టమును చేయుటయును, అనిష్టమును తొలగించుటయును. ఇష్టానిష్టములు వర్ణాశ్రమములనున్ను ఆత్మస్వరూపమునున్ను బట్టియుండును.

తాని ప్రతిపాదించునట్టి శ్రుతిస్మృత్యాది రూపమగు శాస్త్రమువలన తెలియంగునది" అనుట.

"ఆచార్య కైంకర్యమును తెలిసికొనుట శాస్త్రముచేతను ఆచార్యునివచనమువలననుగా ఆచార్యవిషయమగు శుశ్రూష యొక్క విధములఁ దెలుపుట్టి శాస్త్రముచేతనున్ను తనకిష్టానిష్టములు ఇవియని తెలుపునట్టివాఁడగు ఆచార్యుని శ్రీసూక్తివలనను" అనుట.

అవతారిక:— ఇఁకమీఁదు కైంకర్యముయొక్క స్వరూపముఁ దెలుపుటకుగాను, కైంకర్యము రెండువిధములని యివ్విధమున తెలుపుచున్నారు.

అది యెద్దియనఁగా—ఇష్టముఁ జేయుట అనిష్టముఁ దొలగించుట యని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక— ఈరెండున్ను దేనిని అవలంబించి యుండునని తెలుపుచున్నారు.

(ఇష్టానిష్టములు) ఇత్యాది. ఇంతకుముంగు కైంకర్యమును గ్రహించువారలుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యుద్దతియొక్కయును ఇష్టానిష్టములు ఈయధికారియొక్క వర్ణాశ్రమములను, ఆత్మస్వరూపమునున్ను బట్టియుండును.

"ఇష్టములు వర్ణాశ్రమములనుబట్టి యుండుననఁగా—స్వవర్ణాశ్రమముల కనుకూలములగు ధర్మములను పరార్థము అనుష్ఠించుట యిష్టమై వాటినే స్వార్థముగా ననుష్ఠించుట యనిష్టమైయుం

అనుష్ఠిక్కైయావతు-లోకసఙ్గ్రహార్థమాగవుమ్ శిష్యపుత్రర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాగవుమ్ అనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిక్కై. ఇవ్వర్థత్తై, "ఇనియివఱ్ఱిల్ నమ్మాచార్యర్కళ్ అనుష్ఠిక్కుమతై శిష్యపుత్రర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాగ అనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిక్కుమార్ కళిత్తై. ఇప్పడి యనుష్ఠియాతపోదు భగవద్విభూతిభూతరాన చేతనర్కళ్ నాశహేతువాకైయాలే ఈశ్వరనుక్కు అనభిమత భూతవావర్. ఆకైయాల్ యాతొరళవాలే లోకసఙ్గ్రహమ్ పిఱక్కుమ్, యాతొరళవాలే శిష్యపుత్రర్కళుక్కు జీవనముణ్డామ్, అవ్వళవుమనుష్ఠేయ మెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ప్రవృత్తి ధర్మమ్దానే అభిసన్ధిభేదత్తాలే నివృత్తిధర్మమాగవోపా* ఇన్దనివృత్తిధర్మముమ్ ప్రాప్యమాగక్కడవతు. ఇవ్విడత్తిల్ అకరణే ప్రత్యవాయమ్ ఎన్బురమానుడైయ అనభిమతత్వముమ్ తన్నుడైయ పురుషార్థహానియుమాగక్కడవతు" ఎన్ఱు తనిశ్లోకత్తిలే ఇవర్తామే యరుళిచ్చెయ్దారిఱే. ఇనిస్వార్థ బుద్ధ్యావనుష్ఠిక్కైయావతు- స్వవర్ణాశ్రమోచితమాగ విహితమాకైయాలే నమక్కిదై యనుష్ఠియాతొళియిల్ కృత్యాకరణరూపపాపమ్ వరుమెన్ఱు నినైత్తనుష్ఠిక్కై.

(ఇష్టానిష్టఙ్గళాత్మ స్వరూపత్తైప్పఱ్ఱియిరుక్కైయావతు), "ఇచ్ఛైస్వరూపమ్" ఎన్గి అపడియే వినియోగదశైయిల్ శేషియుడైయ ఇచ్ఛానుగుణమాగ స్వరూపత్తై వినియోగప్పడుత్తు

డుట పరార్థముగా ననుష్ఠించుట యనఁగా—లోక సంగ్రహార్థముగాను, శిష్యులయొక్కయు పుత్రులయొక్కయును ఉజ్జీవనముకుగాను దయతో ననుష్ఠించుట.

ఈయర్థమును, "ఇఁక వీటిలో మనపూర్వాచార్యులు అనుష్ఠించునవి, శిష్యులయొక్కయును పుత్రులయొక్కయును ఉజ్జీవనముకుగాను దయతో ననుష్ఠించినారు ఇంతియే. ఇట్లు అనుష్ఠింపకపోయినయెడల, భగవంతుని విభూతియగు చేతనులకు నాశముఁ గలుగఁజేయువాఁడగుటచే సర్వేశ్వరునికి అయిష్టుండగును. కావున నెంతమాత్రమనుష్ఠించుటచే లోకసంగ్రహము కలుగునో, మఱియు ఎంతమాత్ర మనుష్ఠించుటచే శిష్యులకును పుత్రులకును ఉజ్జీవనముగలుగునో అంతమాత్రము అనుష్ఠించునది యని యేర్పడుచున్నది.

* ప్రవృత్తిధర్మమే అభిప్రాయభేదముచే నివృత్తిధర్మ మగునట్లు ఈ నివృత్తిధర్మమున్ను ప్రాప్యముగాను కాఁగలదు.

ఈ విషయమును అనుష్ఠింపక పోయిన యెడల చెడుపును, సర్వేశ్వరుని కిష్టము కాక పోవుటయు, తన పురుషార్థమునకు హానియును కలుగఁగలవు" అని తనిశ్లోకమున వీరే (శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు) సాయించియున్నారు కదా!

ఇఁక స్వార్థబుద్ధితో ననుష్ఠించుట యనఁగా, తనవర్ణమునను ఆశ్రమమునకున్ను కావలసినవిగాను విధించియుండుటంజేసి, వీటి ననుష్ఠింపకపోతిమేని మనకు కృత్యాకరణరూపమగు (చేయవలసినదానిఁ జేయనందువలగలుగు) పాపము వచ్చునసెడి తలంపుతో ననుష్ఠించుట.

"ఇష్టానిష్టములు ఆత్మస్వరూపమును బట్టియుండును" అనఁగా "ఇచ్ఛైస్వరూపము = భగవంతుని యిచ్ఛయే స్వరూపము" అన్నట్లు భగవంతునికై వినియోగపడునప్పుడు శేషియగు సర్వే

---

* "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామోయజేత" ఇత్యాదివాక్యముల స్వర్గాదులను బొందించుటకై విధింపఁబడిన జ్యోతిష్టోమాదికర్మములు "యజ్ఞేనదానేన" ఇత్యాది శ్రుతిప్రకారము ఉపాసనాంగములుగాను వినియోగపడునట్లు, ప్రపన్నునియొక్క వర్ణాశ్రమధర్మములును "ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ" ఇత్యాదివాక్యములఁ జెప్పియున్న వినియోగవశమున కైంకర్యముగాను కాఁగలవు. అనఁగా ఫలాపేక్ష లేకుండ, అనుష్ఠించునపుడు యజ్ఞాదులు ఉపాసనాంగములగునట్లు, సర్వేశ్వరునిప్రీతికై యనుష్ఠించునప్పుడు వర్ణాశ్రమధర్మములును వానికైంకర్యముగాను కాఁగలవు.

లై ఇష్టమాయ్, తట్టుమాఱివినియోగమ్ కొళ్ళుమళవిల్ తన్నుడైయ శేషత్వత్తైయుమ్ ఇఴాయ్ త్తన్ పారతన్త్ర్యత్తైయుమ్ ఎతిర్ విళైక్కుమాతలాల్ అవై అనిష్టమాయిరుక్కై.

అజ్ఞనన్నిక్కే, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఇత్యాదిక్కు, స్వవర్ణాశ్రమోచితఙ్గళై చ్చెయ్కై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళై చ్చెయ్కై నిష్టమెన్ఱు, ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఉచితమానవఱ్ఱై చ్చెయ్కై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళై చ్చెయ్కై యనిష్టమెన్ఱుమ యోజిక్కవుమామ్

అజ్ఞనుమన్నిక్కే, ఔపాధికమాయ్ అనిత్యముమాన వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ ఊన్ఱియిరుక్కై అనిష్టమ్, నిరుపాధికనిత్యశేషమాన ఆత్మస్వరూపత్తిలే ఊన్ఱియిరుక్కై ఇష్టమెన్నుమ్ యోజిక్కవుమామ్. ఇప్పడియన్ఱిక్కే [illegible] చొల్లుకై యన్నిక్కే, అనిష్టమ్ వర్ణాశ్రమ[illegible]త్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమెన్నిప్పడి విభజిత్తు వర్ణాశ్రమాచారత్తై అనిష్టకోటియిలే [illegible] [illegible], "శ్రుతిః స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే। ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమ ద్రోహీ [illegible] [illegible]" ఎన్నుమ్, "అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ। సఙ్గ్రహాయ చ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయ చ। ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః। మనీషీ వైదికాచారం మనసాపి న లఙ్ఘయేత్। యథా హి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్। లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్య వివర్ధినీమ్। లఙ్ఘయ[illegible]

శ్వరుని యిచ్ఛకనుగుణముగ స్వరూపమును వినియోగపఱచుట యిష్టమై క్రమముతప్పి వినియోగపఱచుకొనునప్పుడు తనయొక్క శేషత్వమును జూపించి వెనుదీయుటయు పారతంత్ర్యమువలన వానికనుకూలిని భోగమున వినియోగపడకుండుటయును అనిష్టములు గానుండుట.

ఇంతేకాక, "ఇష్టానిష్టములు" ఇత్యాది వాక్యమునకు స్వవర్ణాశ్రమములకు అనుకూలములగువాటి నొనర్చుట యిష్టము. అందులకు ప్రతికూలములగువాటి నొనర్చుట అనిష్టము అనియును అర్థము చెప్పకొనవచ్చును.

అథవా "ఆత్మస్వరూపమునకు తగినట్టివాటి నొనర్చుట యిష్టము అందులకు విరుద్ధములగు వాటినొనర్చుట యనిష్టము అనియును అర్థము చెప్పకొనవచ్చును.

ఇంతేకాక, ఔపాధికములును అనిత్యములునువగు వర్ణాశ్రమముల విషయమున నెక్కువ ప్రావణ్యమును గలిగియుండుట యనిష్టము, నిరుపాధికమునను (స్వభావసిద్ధముగను) నిత్యముగనున్న శేషభూతమైనట్టి యాత్మస్వరూపవిషయమున నెక్కువప్రావణ్యమును గలిగియుండుట యిష్టము అనియును అర్థముచేసికొనవచ్చును. ఇవ్విధమున ప్రావణ్యాతిశయమునుబట్టి చెప్పక, అనిష్టము వర్ణాశ్రమముల నవలంబించి యుండుననియు, ఇష్ట[illegible] ఆత్మస్వరూపము నవలంబించియుండుననియు [illegible]ట్లు విభజించి వర్ణాశ్రమాచారములను అనిష్టకోటిలోఁ జేరితిమేని, "శ్రుతిః స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తా ముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే। ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమ ద్రోహీ మద్భక్తో [illegible]" (శ్రుతిస్మృతులు నాయొక్క యాజ్ఞ, వాటిని యతిక్రమించి నడచుకొను[illegible] [illegible] యాజ్ఞ[illegible] మించినవాఁడు కావున వాఁడు ద్రోహి. భక్తుండయినను అట్టివాఁడు [illegible] భక్తుండు కాఁడు) అని[illegible],

"అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ। సఙ్గ్రహాయ [illegible]కస్య మర్యాదాస్థాపనాయ చ! ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః। మనీషీ వై[illegible] మనసాపి న లఙ్ఘయేత్ యథా హి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్ । లోకోప[illegible] బహుసస్య వివర్ధినీమ్ । లఙ్ఘయఞ్ఛూలమారోహేదనపేక్షోపి తాదృశీ । ఏవం విలఙ్ఘ[illegible]మర్యాదాం

మూ॥ ౨౭౯॥ పుణ్యత్తుక్కు అంజివన్ పాపత్తైప్పణ్ణానిఱే.

కూంమాఱో హైదవపేక్షోఽపి తాప్యుప్రతి॥ ఏతంసల జ్ఞయాణా మర్యాదాం వేదనిర్మితామ్। ప్రియోఽపి న ప్రియోఽసౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్ । ఉపాయత్వగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసా సుధీః'' ఎన్ఱుమ్ సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టియుమ్ మరుళిచ్చెయ్ద వచనజ్గళోడుమ్ పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనానుష్ఠానజ్గళోడుమ్ విరోధిక్కుమిఱే! ఆనపిన్బు కీఴ్ చొన్నపడియే ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ప్పొరుళాకక్కడవతు.

''ఇమ్మూన్ఱు ప్రయోజనత్తైయుమ్ మేలిల్ వాక్యత్తోడు సజ్గతియోణా''ఎన్నిల్! ప్రథమ ప్రయోజనత్తైయిల్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానత్తిల్ ప్రతిపత్తివిశేషజ్గళైయుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ వినియోగదశైయిల్ అనుకూల్య ప్రాతికూల్యజ్గళైయుమాక ఇష్టానిష్టజ్గళుక్కు విషయవిభాగమ్ పణ్ణవేణుమో? వర్ణాశ్రమానురూపమాయుమ్ స్వరూపానురూపమాయుమ్ ఇరుక్కుమ్ వైచ్చెయ్కై ఇష్టమ్, తద్విరుద్ధజ్గళాన అనుష్ఠానజ్గళై చ్చెయ్కై అనిష్టమెన్ఱు తోన్ఱ, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పుణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడజ్గి. ద్వితీయ ప్రయోజనత్తైయిల్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమవిరుద్ధజ్గళైయుమ్ స్వరూప విరుద్ధజ్గ

మూ॥ ౨౭౯॥ పుణ్యముచేయుటకే భయపడువాఁడు పాపముఁజేయడు కదా!

వేదనిర్మితామ్। ప్రియోఽపి న ప్రియోఽసౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్ । ఉపాయత్వగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసా సుధీః''

(ధర్మపరిపాలనముకొఱకున్ను, కులపరిపాలనముకొఱకున్ను, లోకసంగ్రహముకొఱకున్ను మర్యాదలను స్థాపించుటకొఱకున్ను దేవదేవుఁడును, శార్ఙ్గపాణియును, విష్ణువును నగు నాయొక్క ప్రీతికొఱకున్ను బుద్ధిమంతుఁడయినవాఁడు వేదశాస్త్రమున విధింపఁబడినట్టి యాచారమును మన స్సునందయినను అతిక్రమించుటకై తలంపగూడదు. రాజుయొక్క మంత్రి రాజుచేఁబ్రవర్తింపఁ బడినదియు లోకమునకు యుపయుక్తమైనదియు, సుందరమైనదియు, ఎక్కువసస్యమును పండిం చునదియును నగు నదిని అబుద్ధిపూర్వకముగానయినను చెడగొట్టువిధమున వేదనిర్మితమగు మర్యా దను అతిక్రమించువాఁడు నాయాజ్ఞను అతిక్రమించుటంజేసి వాఁడు ప్రియుండయినను నాకు ప్రియుండుకాఁడు, అయితే నాసవిషయమున మోక్షోపాయమనెడి తలంపు నుంచగూడదు.) అని యును చెప్పియున్నట్లు, సర్వేశ్వరుండును పిరాట్టియును సాయించియున్నట్టి వాక్యములతోను న్ను పూర్వాచార్యుల శ్రీసూక్తులతోను అనుష్ఠానములతోనున్ను విరోధించును కదా! కావున నింతకుముందు చెప్పినవిధముననే యీపైవాక్యమునకు అర్థముఁజేసికొనవలయును.

అవతారిక—ఇట్లు మూఁడువిధములగు ప్రయోజనలకున్ను పైవాక్యముతో సంబంధమెట్లనఁ నగా, ప్రథమప్రయోజనమునందు, ఇవ్విధమున వర్ణాశ్రమానుష్ఠానములవిషయమునఁగల యభిప్రాయ భేదములను ఆత్మస్వరూపముయొక్క వినియోగదశయందు అనుకూల్య ప్రాతికూల్యములనున్ను ఇష్టానిష్టములనుగాను గ్రహింపవలయునా? వర్ణాశ్రమములకనుకూలమైనవాటినిన్ని స్వరూపము నకనుకూలములగు వాటినిన్ని యొనర్చుట యిష్టమనియు, వర్ణాశ్రమములతో విరోధించునట్టి వాటి నిన్ని స్వరూపముతో విరోధించునట్టి వాటినిన్ని చేయుట యనిష్టమనియును అర్థముఁ జెప్పఁగొన ుంబడా? యాటివేని తెలుపుచున్నారు. (పుణ్యముకు) ఇత్యాది.

సూ॥ ౨౮౦॥ ఇవన్ పుణ్యత్తై ప్పాపమెన్ఱిరుక్కుమ్.

ౖయుమ్ శెయ్‌కై అనిష్టమెన్ఱు ఇవనుక్కుచ్చొల్లి త్తవిర్ప్పిక్కవేణుమో? ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. తృతీయయోజనైయిల్, ఇప్పడి వర్ణాశ్రమఙ్గళి లాద్రమయుత్తాల్ అకృత్యకరణఙ్గళ్ వన్దు పుకురాతో వెన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఇత్యాది యాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్ పాపత్తైప్పణ్ణానిఱే) ఎన్దతు - భగవదను గ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్‌తేయుమ్ మోక్షవిరోధియెన్నుమత్తాలే పుణ్యమ్ శెయ్‌కైక్కు అఞ్జుకిఱ ఇవ్వధికారి, భగవన్నిగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయ్ నరకావహమెన్ఱు సామాన్యరుమఞ్జ్ పడచ్చెయ్యాతపాపత్తై యొరుకాలుమ్ శెయ్యానిఱే యెన్ఱపడి.

ఇవన్ పుణ్యత్తుక్కఞ్జుమ్పడియైయుమ్ వత్సలనాన ఈశ్వరనుక్కు మిడమయుమ్పడి పాపప్రవృత్తియిలన్వయ మత్త్తిరుక్కుమ్పడియైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ పుణ్యత్తై) ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తాలే. అతావతు, ‘‘తదావిద్వాన్ పుణ్యపాపేవిధూయనిరఞ్జనః పరమంసామ్యముపైతి’’ ఎన్గైయాలే పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డుమ్ మోక్ష విరోధియెన్ఱిరుక్కు మివ్వధికారి, నాట్టార్ సుఖహేతువెన్ఱు విరుమ్బియిరుక్కుమ్ పుణ్యత్తై భగవత్ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకతయా అనిష్టావహమాక్కై

సూ॥ ౨౮౦॥ ఈతఁడు పుణ్యమును పాపమునుగాఁ దలంచియుండును.

ద్వితీయయోజనయందు, ఇట్లు వర్ణాశ్రమవిరుద్ధములయిన వాటినిన్ని స్వరూపవిరుద్ధములయిన వాటినిన్ని చేయుట యనిష్టమని యీతనికిఁ దెలిపి యీతనిని వాటినుండి తొలగింపవలయునా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు. (పుణ్యమునకు భయపడువాఁడు) ఇత్యాది.

తృతీయయోజనయందు ఇట్లు వర్ణాశ్రమములయెడలఁగల ప్రావణ్యమును పోఁగొట్టితిమేని అకృత్యకరణములు వచ్చి చేరవా? యంటివేని ‘‘పుణ్యమునకు భయపడువాఁడు’’ ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

‘‘పుణ్యమునకు భయపడువాఁడు పాపముఁజేయఁడు’’ అనఁగా ‘‘భగవంతునికి అనుగ్రహము కలుగుటకు హేతువయినదిగాను శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నప్పటికిన్ని, మోక్షమునకు విరోధియగుటంజేసి యట్టిపుణ్యము నాచరించుటకు మిక్కిలిభయపడునట్టి యీతఁడు భగవంతుని నిగ్రహమునకు హేతువుగాను శాస్త్రసిద్ధమైనదియు, ‘‘నరకమును గలుగఁజేయునది’’ అనితలంచి సామాన్యజనులున్ను చేయనట్టి పాపమును ఒకప్పుడున్ను చేయఁడుకదా’’ యనుట.

అవతారిక—ఈతండు పుణ్యమును భయపడువిధమును, వాత్సల్యముగల సర్వేశ్వరుండును దయచూపనట్టి పాపప్రవృత్తితో సంబంధింపకయుండునట్టి విధమునున్ను ‘‘ఈతఁడు పుణ్యమును’’ ఇత్యాది వాక్యత్రయముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

‘‘తదా విద్వాన్ పుణ్యపాపేవిధూయనిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి’’ (జ్ఞానియగువాఁడు పుణ్యపాపములను వదలుకొని కర్మసంబంధములేనివాఁడై పరమసామ్యమును బొందుచున్నాడు’’ అని చెప్పియుండుటచే పుణ్యపాపములు రెండును మోక్షవిరోధులని నిశ్చయించుకొని యుండునట్టి యీయధికారి లోకులు సుఖహేతువునుగాను ప్రేమించియుండునట్టిపుణ్యమును భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబంధకమగుటచే ననిష్టమును గలుగఁజేయునది యగుటంచేసి దుఃఖహేతువగు పాపమనితలంచి భయపడుచుండును.

మూ॥ అవన్ పాపత్తై ప్పుణ్ణియ మెన్ఱిరుక్కుమ్.
అవనుక్కు అతుకిడైయాతు, ఇవన్ అతు శెయ్యాన్.

మూ॥ 38॥ కైఙ్కర్యమ్ తాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు భీతిమూలమాయ్ వరవేణుమ్

ఆనాల్, దుఃఖహేతువాన పాపమెన్ఱు నినైత్తు వెఱుత్తిరుక్కుమ్; ఆశ్రితన్ శెయ్ తవఱ్ఱై గుణమాకవే కొళ్ళుమతిమాత్ర వత్సలనాన ఈశ్వరన్, ఇవ్వధికారి ఏతేనుమొరుపాపత్తైప్పణ్ణిలుమ్ అత్తైక్కుఱ్ఱమాక నినైయాతే నఱ్ఱమాక నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్; అవనప్పడియిరున్తానే యాకిలుమ్ ఇవ్వధికారి పాపప్రవృత్తియిల్ అన్వయమున్ఱి నియతనాయ్ వర్త్తిక్కైయాలే, పాపత్తై పుణ్యమాకక్కొళ్ళుమ్ వత్సలనానవనుక్కు అతు అనుభవిక్కప్పోమిత్తనైయొఴియక్కిడైయాతెన్నై. అక, కీఴ్ కర్తవ్యమాకచ్చొన్న కైఙ్కర్యమఱివతు ఇవ్వధికారిక్కెన్నుమ్, కైఙ్కర్యన్తాన్ ద్వివిధమెన్నుమ్, అతుతానిన్నతెన్నుమ్, తదుభయము మిన్నత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమెన్నుమ్ శొల్లి అతిల్ ప్రాసఙ్గికశఙ్కాపరిహారమ్ పణ్ణప్పట్టతు.

ఈదృశకైఙ్కర్యమివనుక్కు ఏతేనుమొరువఴియాలే యాకిలుమ్ ఉణ్డాకవేణుమెన్ను మితినుడైయ అవశ్యకర్తవ్యత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్తాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (భక్తిమూలమాయ్వరుకైయావతు). శేషియుడైయ ముకమలర్ త్తిక్కుమ్పడియాక శెయ్యకొణ్డు నిఱ్కవేణ్ణుమ్పడియాన తద్విషయప్రేమ మడియాకవరుకై. (అల్లాతపోతు భీతిమూలమాయ్

మూ॥ సర్వేశ్వరుండు పాపమును పుణ్యమని తలంచియుండును. వానికదిలభింపదు.
ఈతండు దానిఁజేయఁడు.

మూ॥ 38॥ కైంకర్యమును భక్తిమూలముగఁ జేయనప్పుడు భీతిమూలముగా నైనను చేయవలయును.

ఆశ్రితులొనర్చిన దోషమును గుణమునుగాఁ గొనునట్టి యతిదయాళువగు సర్వేశ్వరుండు ఈయధికారి దేనినైన నొకపాపముఁజేసినను, దానిని దోషముగానెంచక గుణమునుగానెంచి సంతోషముతో నుండును.

సర్వేశ్వరుం డివ్విధముననుండినను, ఈయధికారి పాపప్రవర్తనములో సంబంధమెంతమాత్రములేనిదాఁడగుటంజేసి పాపమును పుణ్యమునుగానెంచునట్టి వత్సలుండగు వాతండు దానిని కోరుచుండినను నేతప్పయాది యీతనివలన దానికిలభింపదు.

కావున నింతకుముందు చెప్పిన కైంకర్యమును తెలిసికొనుట యిందుమూలముగననియు, కైంకర్యము రెండువిధములనియు, ఆరెండువిధము లివ్వియనియు, అవి రెండును దీని నవలంబించి యుండుననియును చెప్పి యీసందర్భమున ప్రసంగవశమున వచ్చిన శంకలనున్ను పరిహరించినవారయిరి.

అవతారిక — ఇట్టి కైంకర్యము ఈచేతనునికి యెవ్విధముననైనను ఒక విధముననుండి యుండవలయుననుచు నిది యవశ్యముగ చేయవలసినదియని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యము) ఇత్యాది భక్తిమూలముగా వచ్చుటయనఁగా—శేషియొక్క సంతోషముకు ముఖముమలర వాటిని చేయుచుండవలసినదియనియాతని విషయమగు ప్రీతిమూలముగ సంప్రాప్తించునది. అట్లుకాకున్న, భయముమూలముగ వచు...

మూ ॥ ౨౭౨ ॥ అతువు మిల్లాతపోతు అధికారత్తిలుమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళిలుమ్ అన్వయమిల్లైక్కై యెయ్ఱియుమ్.

మూ ॥ ౨౭౩ ॥ కైఙ్కర్యన్దన్నై ఫలసాధనమాక్కాతే ఫలమాక్కవేణుమ్

వరుకైయావతు). అతిల్ నిక్కైయెయ్ఱిన్దాల్, "అకిఞ్చిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః" ఎన్గిఱపడియే శేషత్వవృత్తియిల్లాతపోతు శేషత్వ హానిపిఱక్కుమెన్నుమ్ భీతియడియాకవరుకై. ఇతిల్ భక్తిమూలమానతువే ముఖ్యమ్, తదలాభత్తిల్ భీతిమూలన్దానాకిలుమ్ వేణుమెన్నపడి.

అతుతానుమిల్లావిడిల్ శెయ్వతెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతువుమిల్లాతపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అముఖ్యమాన భీతిమూలకైఙ్కర్యన్దానుమిల్లాతపోతు, కిఞ్చిత్కారాభావత్తాలే శేషత్వరూపమాన వధికారత్తిలుమ్, అధికారిసాపేక్షమాయిరున్దుళ్ళ శేషియుడైయ కృపారూపమాన ఉపాయత్తిలుమ్, ఇవనుడైయ అనుకూలవృత్తిసాపేక్షమాన అవనుడైయ ముకమలర్త్తియాన ఉపేయత్తిలుమన్వయమఱ్ఱువిడుమెన్గై

అక, కీఴ్ రణ్డువాక్యత్తాలుమ్ కైఙ్కర్యావశ్యకత్వముమ్ కైఙ్కర్యాభావత్తిల్ వరుమనర్థవిశేషఙ్గళుమ్ కాట్టప్పట్టతు; ఏవం విధకైఙ్కర్యత్తిల్ సాధనబుద్ధియై త్తవిర్క్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఇప్పడి అవశ్యకరణీయమాక కీఴ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్యన్దన్నై ప్పణ్ణుమళవిల్ దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిలేతేనుమొన్ఱుక్కు సాధనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణాతే స్వయమ్ప్రయోజనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణవేణుమెన్గై.

మూ ॥ ౨౭౨ ॥ అదియైనను లేనిచో, అధికారముతోను, ఉపాయోపేయములతోనును గల సంబంధమును వదలుకొనును.

మూ ॥ ౨౭౩ ॥ కైంకర్యమును ఫలసాధనమునుగాఁదలంపక, ఫలమునుగానే తలంచవలెను.

"అకించిత్కుర్వతః శేషత్వానుపపత్తిః" (కొంచమయినను చేయనివాని శేషత్వమునకు భంగము కలుగును) అన్నట్లు శేషత్వవృత్తి లేకపోయినట్లయిన శేషత్వమునకు హానికలుగునని భయమువలన జేయునది. వీటిలో భక్తిమూలముగ జేయునదియే ముఖ్యము. అది లేకపోయినయెడల భీతిమూలముగా నయినను చేయుచుండవలయును.

అవతారిక—అదియును్న లేకపోయినచో, చేయవలసినది యేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అంతముఖ్యమైనదిగా నెన్నఁబడనట్టి భీతిమూలకమగు కైంకర్యమున్ను లేనిచో అట్టివాఁడు కొంచమైనను చేయనందున శేషత్వరూపమగు నధికారముతోను అట్టి యధికారమును బట్టి యుండునట్టి శేషియగు సర్వేశ్వరుని కృపారూపమగు ఉపాయముతోనున్ను, ఈతనియొక్క యనుకూలమగు నడవడికను బట్టియుండు వానిముఖవికాసరూపమగు ఉపేయముతోనున్ను సంబంధములేనివాఁడగును" అనుట.

అవతారిక:—కావున ఈపైరెండు వాక్యములచేతను కైంకర్యమును ఆవశ్యముగ చేయవలయుననియు, లేనియెడల సంభవించునట్టి యనర్థములున్ను చెప్పఁబడినవి. యివ్విధమగు కైంకర్యమును సాధనముగాఁ దలంపఁగూడదని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యము) ఇత్యాది, ఇట్లు ఆవశ్యముగ చేయవలసినదిగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి కైంకర్యము నొనర్చునప్పుడు దీనిని దృష్టాదృష్టఫలములలో దేనికైన నొకదానికి సాధనము [illegible] గాఁ దలంపవలయును.

మూ॥ ౨౮౪॥ అతావతు - తాన్ కైయేలాతే అవనైక్కయేఱ్ఱప్పణ్ణుకై.
మూ॥ ౨౮౫॥ కొడుత్తుక్కొళ్ళాతే కొణ్డత్తుక్కు క్కైక్కూలి కొడుక్కవేణుమ్.

ఇత్తై విశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (అతావతు) ఎన్తుటఙ్గి. (అతావతు) ఎన్తు. ఇత్తైసాధనమాక్కాతే ఫలమాక్కైయావతెన్తపడి. (తాన్ కైయేలాతే అవనై క్కైయేఱ్ఱప్పణ్ణుకైయావతు). కైఙ్కర్యమ్పణ్ణుకిఱ తాన్ అతుక్కు ఫలమాక అవన్ పక్కలిలే ఒన్తైయర్థియాతే స్వయప్రయోజనమాక చ్చెయ్యానిన్తుకొణ్డు, కైఙ్కర్యమ్ కొళ్ళుకిఱవనై ‹‹తాన్సర్వా శ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్›› ఎన్గిఱపడియే తన్ పూర్తిపారాతే సాపేక్షనాయ్ విరుమ్బికైక్కొళ్ళుమ్బడి పణ్ణుకై.

ఇవ్వళవుమ్ పోరాతు, తాన్ కొడుత్తై అవన్ కొణ్డత్తుక్కు ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణవుమ్ వేణుమెన్గిఱార్ మేల్, (కొడుత్తు) ఎన్తుటఙ్గి. అతావతు ‹‹దేహి మే దదామి తే››ఎన్గిఱపడియే తానవనుక్కొన్తై సమర్పిత్తు అవన్ పక్కలిలే ఒరుప్రయోజనమ్ కొళ్ళాతే, ‹‹ఇన్తు వన్దిత్తైయుమ్ నుమతు శెయ్తిడప్పెఱిల్ నానొన్తు నూఱాయిరమాక కొడుత్తు ప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్›› ఎన్త పెరియాళ్వార్ తిరుమకళైప్పోలే తాన్ సమర్పిత్త ద్రవ్యత్తై అవనఙ్గీకరిత్త ఉపకారత్తుక్కాక, అప్పడియిరున్దుళ్ళవఱ్ఱై త్తన్నభినివేశానుగుణమాక నిఱైయ కొణ్డువన్దు సమర్పియానిన్తుకొణ్డు పిన్నైయుమడిమై శెయ్కైయాకిఱ కైక్కూలి కొడుక్కవేణుమెన్తై.

మూ॥ ౨౮౪॥ అనఁగా తాను చేయిజాపక వానిని చేయిజాపునట్లు చేయునది.
మూ॥ ౨౮౫॥ ఇచ్చి పుచ్చుకొనక, పుచ్చుకొనినందుకు కూలి యివ్వవలయును.

అవతారిక :— ఈవిషయమును పెంచుచున్నారు.

(అనఁగా) ఇత్యాది. అనఁగా = దీనిని సాధనముగాఁగొనక ఫలముగాఁగొనుట యనఁగానుట. తానుచేయిజాపక వానిని చేయిజాపునట్లు చేయుటయనఁగా — కైంకర్యముఁజేయునట్టి తాను అందులకు ఫలముగాను వానివద్దనుండి యెద్దియైన నొకదానిఁగోరక తానొనర్చునట్టి కైంకర్యమునే ఫలమునుగా భావించి యిట్టి కైంకర్యమును స్వీకరించునట్టి సర్వేశ్వరుని ‹‹తాన్సర్వాశ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్›› (వాటినన్నింటిని సర్వేశ్వరుండు నెత్తినపెట్టుకొనును) అని సాయించియున్నట్లు తనయొక్క సంపూర్ణత్వమును చూడక, ఇవి కావలసినవాడై వీటిని ప్రీతితో గ్రహించునట్లు చేయునది.

అవతారిక :— ఇంతమాత్రమేకాదు. తాను ఇచ్చినదానిని వాఁడంగీకరించినందులకు ప్రత్యుపకారము చేయవలయునని తెలుపుచున్నారు.

‹‹నీకిదియిచ్చుచున్నాను. నాకదియ్యి›› అన్నట్లు తానొకదానిని సమర్పించి వానివలన నొక ప్రయోజనము నపేక్షింపక, ‹‹ఇన్తువన్దిత్తైయుమ్ నుమతు శెయ్తిడప్పెఱిల్, నానొన్తు నూఱాయిరమాక కొడుత్తుప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్›› (నా. తి. ౯-౭) (ఇప్పుడిచ్చుటికి వేంచేసి వీటి నారగించితిరేని ఒకటికి నూరువేలుగా సమర్పించుటయే కాక కైంకర్యము జేయుదును) అని యానతిచ్చిన పెరియాళ్వారుల కుమార్తెయగు శ్రీ ఆండాళువలెనే ‹‹తాను సమర్పించిన ద్రవ్యమును వాఁడు అంగీకరించుటయనెడి యుపకారమునకుగాను అట్టి ద్రవ్యములను తనప్రీతికొలది మిక్కుటముగాఁగొనివచ్చి సమర్పించుచు తిరిగి కైంకర్యముఁజేయుట యను కూలినియ్యవలయును›› అనుట.

మూ॥ ౨౮౬ ॥ శ్రీవిదురర్రైయుమ్ శ్రీమాలాకారర్రైయుమ్ కూనియైయుమ్ పోలే కిఞ్చిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్‌పెఱువదు.

మూ॥ ౨౮౭॥ మడి తడవాతశోఱుమ్ శురుళ్ నాఱాత పూవుమ్ శుణ్ణాంబుపడాత శాన్దుమితే ఇవర్‌కళ్ కొడుత్తతు.

ఇప్పడి యనన్యప్రయోజననాయ్ కిఞ్చిత్కరిత్తాలాయి త్తు స్వరూప ముజ్జ్వలమావతెన్నుమత్తై సదృష్టాంతమాక వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (శ్రీవిదురర్రైయుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి.

దృష్టాంతభూతరానవర్‌కళ్ కిఞ్చిత్కరిత్తి ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (మడితడవాత)ఎన్నుతుడఙ్గి. (మడితడవాతశోఱావతు)-మున్దఱ వాదరత్తోడేయిట్టు పిన్నై "ఇతుక్కు కైక్కూశ తరలాకాతో" ఎన్ఱు మడిచ్చీరైశోధిక్కైక్కాక మడియైయవిడాత్తు త్తడవి ఉణ్డాన్ నెఞ్జు ఉళ్ళైయుమ్పడిపణ్ణుమ్ ప్రయోజనాన్తరపరరిడుమ్ శోఱుపోలన్ఱిక్కే, ఉణ్డవన్ నెఞ్జు ఉకక్కుమ్బడి అనన్యప్రయోజనమాన శోఱు.ఇప్పడియిఱున్దుళ్ళ శోఱిఱే "భుక్తవత్సు ద్విజాగ్ర్యేషు నిషణ్ణః పరమాసనే। విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ" ఎన్ఱు పావనత్వభోగ్యత్వ ప్రశస్తమామ్బడి శ్రీవిదురర్ అవనుక్కు సమర్ప్పిత్తతు. (శురుళ్ నాఱాతపూవావతు) - అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ శురుళ్ నాఱుమ్బడి యిఱే పూవిన్ స్వభావమిరుప్పతు, అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిఱ శురుళ్ నాఱ్ఱమిల్లాతపడి అనన్యప్రయోజనత్వ పరిమళయుక్తమాకయిరుక్కుమ్ పువ్వమ్.ఇప్పడి యిఱున్దుళ్ళ పూవిఱే "ప్రసాద

మూ॥ ౨౮౬॥ శ్రీవిదురునివలెను, మాలాకారునివలెను, కూనివలెనున్న కైంకర్యముఁజేసినట్లయిన, స్వరూపము ప్రకాశించును.

మూ॥ ౨౮౭॥ రొండిపట్టిచూడని యన్నమును, వెంట్రుకలవాసనలేని పుష్పమును సున్నముతగలని చందనమును గదా వీరు సమర్పించినది.

అవతారిక:—"ఇట్లు ఫలాపేక్షలేకుండ కైంకర్యమొనర్చినచో, స్వరూపము ప్రకాశించును" అను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(శ్రీవిదురుని) ఇత్యాది.

(రొండిపట్టిచూడని అన్నము) అనఁగా మొదట ఆదరణచేసి యన్నముపెట్టి పిమ్మట దీనికి గాను డబ్బులియ్యజాలవా? యని రొండిపట్టి వెదకిచూచి, అన్నముతినినవానిమనస్సును కష్టము గలుగఁజేయునట్టి ప్రయోజనాంతరపరులు పెట్టునట్టియన్నము వంటిదికాకుండ, తినినవాని మనస్సు సంతోషపడునట్లు యనన్యప్రయోజనులగు వారు పెట్టిన యన్నము.

ఇవ్విధమైనట్టి యన్నమునే కదా "భుక్తవత్సు ద్విజాగ్ర్యేషు నిషణ్ణః పరమాసనే। విదురాన్నాని బుభుజే శుచీని గుణవన్తి చ" (బ్రాహ్మణాద్యగ్రవర్ణములవారు భుజింపఁగా మంచియాసనమునఁగూర్చుండి పరిశుద్ధమును రుచికరమును నగు విదురునియన్నమును భుజించెను) అన్నట్లు పావనత్వభోగ్యత్వములమూలముగ శ్లాఘ్యమైనదిగానుండునట్టి యన్నము నగదా విదురుండు భగవంతునికి (శ్రీకృష్ణునికి) సమర్పించినది.

కమురు కంపుకొట్టని పుష్పమనఁగా అగ్నిస్పర్శము తగిలినట్లున, కమురుకంపు కొట్టునది గానుకదా పుష్పముయొక్క స్వభావముండును. అట్లు ప్రయోజనాంతర స్పర్శరూపమగు కమురు కంపు లేకుండ అనన్యప్రయోజనత్వరూపమగు పరిమళముతోఁగూడియుండునట్టి పుష్పముండును.

మూ॥ ౩౮౮॥ కైజ్కర్యదశైపోలే మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వల మాక్కవేణుమ్.

పరమాశాధా మమగేహముపాగతౌ। ధన్యోఽహమర్చయిష్యామి త్యాహమాల్యోపజీవనః" ఎన్రు విశేషజ్ఞర్ శ్లాఘిక్కుమ్బడి అత్యాదర పూర్వకమాక శ్రీమాలాకారర్ అవనుక్కుక్కొడుత్తదు. (శుద్ధామ్బుపడాతె కాద్దావకు)-అయిరమ్పొన్నైయ కొట్టియుమ్ శుద్ధామ్బత్తివ త్తైపడక్కడు మ్బడియిఱే కాన్దిస్వభావమ్, అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిఱ దోషమిన్రిక్కే అనన్యప్రయోజనమాన కాన్దు. ఇప్పడి యిరున్దుళ్ళ కాన్దిఱే "సుగన్ధమేతద్రాజార్హం సుచిరం సుచిరాననే। అవయోర్గాత్రసదృశం దీయతామనులేపనమ్" ఎన్రు అవనర్థిత్తవనన్తరమ్ పూశుమ్ కాన్దామ్బడి కొనిక్కొడుత్తదు. ఆక, ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనమాక క్కుబ్జైక్కురిత్తాలాయిత్తు కైజ్కర్యాశ్రయమాన స్వరూపముజ్జ్వలమానతెన్రు. ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వస్త్వాద్యగణనైయిల్ చరమోక్తమాన కర్తవ్యరూప కైజ్కర్యత్తైశోధిత్తు, తాదృశకైజ్కర్యత్తాలే స్వరూపముజ్జ్వలమామెన్నుమిడత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దారాయిత్తు.

ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనరాయ్క్కొణ్డు కైజ్కర్యమ్ శెయ్దాలే స్వరూపముజ్జ్వలమావ

మూ॥ ౩౮౮॥ కైంకర్యదశయందువలెనే పూర్వమందు దశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేయవలయును.

ఇవ్విధముగ నుండునట్టి స్వరూపము కదా! "ప్రసాదపరమౌ నాథౌ మమగేహముపాగతౌ ధన్యోఽహమర్చయిష్యామీత్యాహ మాల్యోపజీవనః" (అనుగ్రహపూర్ణులగు శ్రీరామలక్ష్మణులు నా గృహమునకు వేంచేసినారు నేను ధన్యుండను. వారల నర్చింప లభించితినని మాలాకారుండు చెప్పెను) అన్నట్లు విశేషజ్ఞులు శ్లాఘించునట్లు యెక్కువ ఆదరణతో శ్రీమాలాకారుఁడు సర్వేశ్వరునికి సమర్పించినది.

స్వచ్ఛమువడని చందన మనఁగా— వేలువేలుగ ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టినను, స్వచ్ఛముపడితే చెడిపోవునటిదిగాను కదా! చందనముయొక్క స్వభావముండును. అట్లు ప్రయోజనాంతర స్పర్శరూపమగు దోషములేకుండ అనన్యప్రయోజనమైన చందనముగ ఫలాపేక్షలేకుండ నమర్పించినట్టి చందనము)

ఇవ్విధమైనట్టి చందనమే కదా! "సుగంధమేతద్రాజార్హమ్ రుచిరం రుచిరాననే అవయోర్గాత్రసదృశం దీయతామనులేపనం" (ఓరుచిరాననా! ఈచందనము మంచి పరిమళముగలది. ఇది రాజులకుఁదగినది. ఇది మనోహరమయినది. మాశరీరములకుఁదగినట్టి చందనము నొసంగుమా) అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు కోరినపిమ్మట పూసుకొనుట కనుకూలమగునట్టి చందనము కదా కూని సమర్పించినది.

కావున నింతవరకును వాసస్థలము మొదలగువాటిఁ జేర్కొనునప్పుడు కుట్టకుదిని పేర్కొనఁబడినదియు, అవశ్యము చేయవలసినదియునగు కైంకర్యమునుగురించి విచారించి యట్టికైంకర్యమువలన స్వరూపము ప్రకాశించునని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు ఫలాపేక్షలేకుండ కైంకర్యము చేయుటచేతనే స్వరూపము ప్రకాశించునని చెప్పినందున మోక్షావస్థయందలి కైంకర్యదశయందు స్వరూపము ప్రకాశించునని వేఱు

మూ॥ ౨౮౯॥ మున్నే నాలుదశైయుణ్డు.

మూ॥ ౨౯౦॥ అతావతు - జ్ఞానదశైయుమ్, వరణదశైయుమ్, ప్రాప్తిదశైయుమ్, ప్రాప్యానుభవదశైయుమ్.

తెన్ను శొన్నవితిలే ముక్తావస్థైయిల్ కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపౌజ్జ్వల్యముమ్ అర్థాదుక్తమెన్ఱు నినైత్తు, ఇప్పడి కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమోపాతి ఏతత్పూర్వదశావిశేషఙ్గళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కవేణుమెన్ఱు తిరుళిచ్చేయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యదశైపోలే) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (మున్పుళ్ళదశైకళిలుమ్) ఎన్ఱతు - కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వదశైకళిలుమెన్ఱపడి.

మున్నే ఎత్తనైదశై యుణ్డెన్న మాకాంక్షైయిలే యరుళిచ్చేయ్కిఱార్, (మున్నే నాలుదశైయుణ్డు) ఎన్ఱు.

అన్ద నాలుదశైయుమ్దానే తెన్ను మపేక్షైయిలే యరుళిచ్చేయ్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (జ్ఞానదశైయావతు) - ఆచార్యోపదేశత్తాలే తనక్కు జ్ఞానమ్పిఱన్దు నిఱ్కుమ్ నిలై. (వరణదశైయావతు) - సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనై త్తనక్కు ఉపాయమాగ వరిక్కుమ్ నిలై. (ప్రాప్తిదశైయావతు) - సాంసారిక సకలదురిత నివృత్తిపూర్వకమాక అవనై ప్రాపిక్కుమ్ నిలై. (ప్రాప్యానుభవదశైయావతు) - ప్రాప్యభూతనానవనై కిట్టి యనుభవిక్కుమ్ నిలై. ఇవ్వనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యమిఱే పరమపురుషార్థమ్. ప్రథమాపేక్షితమాన తత్త్వజ్ఞానమ్, జ్ఞాన

మూ॥ ౨౮౯॥ ముందే నాల్గు దశలు కలవు.

మూ॥ ౨౯౦॥ అవి యెవ్వియనఁగా—జ్ఞానదశయును, వరణదశయును, ప్రాప్తిదశయును, ప్రాప్యానుభవదశయును.

చెప్పనక్కఱలేకుండనే సిద్ధమగుచున్నదనితలంచి, ఇట్లు కైంకర్యదశయందు స్వరూపమును ప్రకాశింపఁ జేసికొనునటుల, దీనికిముందు దశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనవలెనని తెలుపుచున్నారు.

(కైంకర్యదశవలెనే) ఇత్యాది, పూర్వపుదశలనఁగా కైంకర్యమునకు పూర్వపు దశలనుట.

అవతారిక:—పూర్వము ఎన్నిదశలున్నవంటివేని తెలుపుచున్నారు. (మునుపే నాల్గుదశలు కలవు) ఇత్యాది.

అవతారిక:—ఈ నాల్గుదశ లెవ్వియనగా దెలుపుచున్నారు (అవియెవ్వి) ఇత్యాది.

జ్ఞానదశయనఁగా—ఆచార్యోపదేశమువలన తనకు జ్ఞానము గలుగునట్టి దశ.

వరణదశయనఁగా—సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాను వరించునట్టిదశ.

ప్రాప్తిదశ యనఁగా—సాంసారి సకల పాప నివృత్తిపూర్వకముగ సర్వేశ్వరుని బొందునట్టి దశ.

ప్రాప్యానుభవదశయనఁగా—ప్రాప్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుని కెక్కువ సమీపమునయుండి వాని ననుభవించునట్టి దశ.

ఇట్టి యనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలముగఁ జేయునట్టి కైంకర్యమేకదా; పరమపురుషార్థము.

మొట్టమొదట కావలసిన తత్త్వజ్ఞానమును, దానిమూలముగ ఉపాయవరణమును, దాని

మూ॥ ౨౯౧ ॥ జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తై మున్నిడుమ్, వరణదశైయిల్ అపూర్త్తియై మున్నిడుమ్, ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్త్తియై మున్నిడుమ్,

---

ఫలమాన ఉపాయవరణముమ్, వరణఫలమాన ప్రాప్తియుమ్, ప్రాప్తిఫలమాన అనుభవముమ్, అనుభవజనిత ప్రీతికారిత కైఙ్కర్యముమాయి ఈ క్రమమిరుప్పదు. అదైయాలే, కైఙ్కర్యదశై చరమదశైయాయ్, పూర్వదశైకళ్ నాలుమ్ ఇతిలేవన్దేఱుకైక్కుట్టపడి తుయిగ్గాయిరుక్కుమ్.

ఇవ్వోదశైకళిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్దుతొడఙ్గి. (జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తై మున్నిడుకైయావతు) - ఆచార్యన్ మేన్మేల్ తనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణుమ్పడి తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళిల్ తన్నుడైయ అజ్ఞానత్తై ప్పలకాలుమ్ విజ్ఞాపిక్కై. (వరణదశైయిల్ అపూర్త్తియై మున్నిడుకైయావతు) - "నోత్రనోన్బిలేన్" "నధర్మనిష్ఠోస్మి" "నకిఞ్చిత్కరోమి" ఇత్యాదియిలుడియే ఉత్ప్రాయుక్కు హేతువాన [illegible] తనక్కిల్లామైయాకిఱ ఆకిఞ్చన్యత్తైప్పురస్కరిక్కై. (ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్త్తియై మున్నిడుకైయావతు)-"పెత్రవాతు [illegible]" ఎన్నిరాతే "వానులకమ్ తెళిన్దేయెన్డెయ్వతు" "తరియేని" "కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాదో" ఇత్యాది

మూ॥ ౨౯౧॥ జ్ఞానదశయందు అజ్ఞానమును పురస్కరించుకొనును.
మూ॥ వరణదశయందపూర్తిని పురస్కరించుకొనును. ప్రాప్తిదశయందు ఆర్తిని పురస్కరించుకొనును.

నూాలము భగవత్ప్రాప్తి నుపాయ [illegible] దనియూలము [illegible] భగవదనుభవమును అట్టి యనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలముగఁ జేయునట్టి కైంకర్యమును నిర్విఘ్నమున కదా వీటిక్రమముండును.

కావున కయింకర్యదశయే చరమదశయు దీనికి పూర్వపుదశలు నాల్గును దీనిలోవచ్చి చేరుటకు క్రమము తగియుండును.

అవతారిక:—ఆయా దశలయందు స్వరూపమును ప్రకాశింపఁ జేసికొనునట్టి విధముఁ దెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞానదశయందు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయందు అజ్ఞానమును పురస్కరించుకొనుటయనఁగా, ఆచార్యుండు పైపైని తనకుఁ దెలియనివాటిఁ దెలుపునట్లు తత్త్వహిత పురుషార్థముల విషయమున తనయొక్క యజ్ఞానమును పదేపదే విజ్ఞాపనము చేసికొనుట.

వరణదశయందు పూర్తిని పురస్కరించుకొనుట యనఁగా, "నోత్రనోన్బిలేన్" (తి.వా. ౫-౭-౧) (సత్కర్మముల నాచరించినవాడను కాను) అనియు, "నధర్మనిష్ఠోస్మి" (ధర్మమున నిష్ఠ గలవాడను కాను) అనియు, "నకిఞ్చిత్కరోమి" (కొంచమైనను సత్కర్మమును చేసి యుండకపోతిని) అనియును చెప్పియున్నట్లు ఫలమునకు హేతువుగాఁ గొనుట కనుకూలములగు సుకృతాదులలో నొక్కటియును తనకులేకపోవుటయను అకించన్యమును పురస్కరించుకొనుట.

ప్రాప్తిదశయందు ఆర్తిని పురస్కరించుకొనుటయనగా, లభించినప్పుడు పొందగలమను కొనియుండక, "వానులకమ్ తెళిన్దేయెన్డెయ్వతు" (తి. మొ. ౩-౩-౮) (కొలువ్యములేనట్టి పరమపదము నెప్పుడు పొందుదునా) అనియు. "తరియేనిని" (తి.వా.౫-౮-౭) (ఇంక ధరిం

మూ॥ ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తైయున్నిషుమ్.
మూ॥ ౨౯౨॥ అజ్ఞానమ్ పోవతు ఆచార్యజ్ఞానత్తాలే.
మూ॥ అపూర్తిపోవతు ఈశ్వరపూర్తియాలే,

ప్పడియే విలమ్బాసహత్వవిబన్ధనమాన తన్నుడైయక్లేశాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్క. (ప్రాప్యానుభవదశైయిలభినివేశత్తై మున్నిడుక్కైయావతు) - పెరువిడాయనుక్కు కుడిక్కత్తణ్ణీరాలాప్పోలే అనుభూతాంశత్తాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమ్ పెరుక్కు విరైన్దుశెల్లుకిఱ అనుభవాభినివేశత్తై ప్రకాశిప్పిక్క. అక జ్ఞానదశై ముతలాన నాలుదశైయిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుకైయావతు - ఇవ్వాకారజ్గళై మున్నిడుకైయెన్నుకరుత్తు.

ఇప్పడి ఇవనివత్తై మున్నిట్టాల్ ఇవనుక్కు వైశమిప్పతెత్తాలేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞానమ్ పోవతు) ఎన్నుతుడక్కి. అతావతు - తత్త్వహితాదికళిల్ ఇవనక్కుళ్ళ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాక నివృత్తమావతు అవత్తై అలకలకాకదర్శిప్పిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణుకై క్కుడాన ఆచార్యనుడైయ జ్ఞానత్తాలే. పేత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కుమ్ సత్కర్మాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాకిఱ అపూర్తిశమిప్పతు, ఇత్తలైయిలుళ్ళ తొన్ఱైయుమపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్యుముపాయభూతనాన. ఈశ్వరనుడైయ సహకారినైరపేక్ష్యమాకిఱ పూర్తియాలే. అవిలమ్బ్యన తిరువడికళై

మూ॥ ప్రాప్యానుభవదశయందు అభినివేశమును పురస్కరించుకొనునది.
మూ॥ ౨౯౨॥ ఆచార్యునికిఁగల జ్ఞానమువలన ఈతని యజ్ఞానము తొలఁగిపోవును.
మూ॥ సర్వేశ్వరునికిఁగల పూర్తివలన నీతని యసంపూర్తి తొలఁగిపోవును.

పఁజాలను) అనియు ‹‹కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కురుకాతో›› (కైంకర్యముకయి నన్నుకొని పోవుకాలమింకను సమీపింపలేదా) అనియును పాయించునట్లు ఆలస్యమును సహింపఁజాలమివలనఁ గలుగు తనకష్టముల జూపించుట.

ప్రాప్యానుభవదశయం దభినివేశమును పురస్కరించుకొనుట యనఁగా, ఎక్కువ దాహము కొనినవానికి ఎన్నినీళ్లు త్రాగినను దాహముతీరనట్లు అనుభవించినదానివలన తృప్తిగలుగక తనకు పైపైని వృద్ధిపొందునట్టి అనుభవవిషయపు కోరికను ప్రకాశింపఁజేయుట.

కావున జ్ఞానదశ మొదలుగాఁగల నాలుగుదశలయందును స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనుట యనఁగా, ఈయీయాకారములను పురస్కరించుకొనుట యని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఇవ్విధమున నీతండు వీటిని పురస్కరించుకొనినచో, ఈతని కివి శమించుట యెట్లంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(అజ్ఞానముపోవుట) ఇత్యాది. తత్త్వహితాదుల విషయమున నీతనికిఁగల యజ్ఞానము నివర్తించుటయనునది వాటిని వేర్వేరుగ తెలిపి వానిఁదెలియనివాటిఁ దెలియఁజేయుటకుఁ దగినట్టియాచార్యుని జ్ఞానమువలననని యెఱుంగునది.

ఫలమునకు హేతుభూతములగు సత్కర్మములలో నొక్కటియును తనకు లేకపోవుట యను అపూర్తి శమించుటయనునది యీతనివలన నొక్కదానినిన్ని యపేక్షింపక, పనిజరుపునట్టి యుపాయభూతుఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క వేఱొక్కసహాయము నపేక్షింపకుండుట యనెడి పూర్తివలన నని యెఱుంగునది.

మూ॥ ఆర్తిపోవతుఅరుళాలే, అభినివేశమ్ పోవతు అనుభవత్తాలే,

మూ॥ ౭౯-౩॥ అజ్ఞానత్తుక్కడి అపరాధమ్, అపూర్త్తిక్కడి జ్ఞానపూర్త్తి, ఆర్త్తిక్కడి అలాభమ్, అభినివేశత్తుక్కడి అழకు.

ప్రాప్తిక్కప్పితాప్తియాలుణ్డాన ఆర్త్తితీరువతు,ఆర్త్తి కణ్డాల్ ఆగ్రహమాట్టాతే అప్పోతే కార్యమ్ శెయ్యతు తప్తక్కట్టుక్కు పాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమాకిఱ అరుళాలే. అనుభవత్తాలే అనుభవమ్ పిఱక్కుమభినివేశమడజ్గువతు, అవ్విషయత్తై మేన్మేలు మనుభవిక్కయాలే యెన్గై.

ఇవ్వజ్ఞానాది చతుష్టయత్తుక్కుమ్ హేతువేతెన్నుమాకాజ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞానత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - జ్ఞానదశైయిల్ మున్నిఱ్కిఱ అజ్ఞానత్తుక్కుమూలమ్ - అనాదికాల కృతాకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదిరూపమాన అపరాధమ్. వరణదశైయిల్ మున్నిఱ్కిఱ అపూర్త్తిక్కు నిదానమ్- ఫలత్తుక్కు హేతువాక నినైక్కలావతొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లై యెన్ఱిరుక్కైక్కడలాన జ్ఞానపూర్త్తి. ప్రాప్తిదశైయిల్ మున్నిఱ్కిఱ ఆర్త్తిక్కు హేతు ప్రాప్యవస్తువై శీఘ్రమాక కిట్టప్పెఱామైయాకిఱ అలాభమ్. ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ మున్నిఱ్కిఱ అభినివేశత్తుక్కు కారణమ్-అనుభవిత్తవిడత్తిల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలు మాశైప్పడప్పణ్ణువదొన్ఱాన వడివழకు.

మూ॥ దుఃఖనివారకము సర్వేశ్వరుని కృపవలన పోవును.

మూ॥ ఈతనికిఁగల యాతురత యనుభవమువలన పోవును.

మూ॥ ౭౯-౩॥ అజ్ఞానమునకుఁగారణము అపరాధము. అపూర్త్తికిఁగారణము జ్ఞానపూర్త్తి. దుఃఖమునకుఁగారణము కోరినది లభింపకపోవుట. ఆతురతకుఁగారణము సౌందర్యము.

శీఘ్రముగ వానిసన్నిధికి చేరకపోవుటవలనఁ గలుగునట్టి దుఃఖమును శమింపఁజేయుటయనునది యట్టి దుఃఖముఁజూచినట్లయిన సహింపఁజాలక వెంటనే పనిచేసి ముగించుటకుఁ దగినట్టి పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపమగు సర్వేశ్వరుని కృపవలన నని యొప్పుచున్నది.

అనుభవవిషయమందు ప్రతిక్షణము కలుగునట్టి కోరికలు తీరుటయనునది యావిషయమును మెట్టపై గా అనుభవించుటవలన నగుచున్నది.

అవతారిక:—ఈయజ్ఞానాది చతుష్టయమునకును హేతువేదియంటివేని తెలుపుచున్నారు, (అజ్ఞానమునకు) ఇత్యాది. జ్ఞానదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యజ్ఞానమునకు మూలము అనాదికాలమునుఁ గొనవచ్చిన అకృత్యకరణ, కృత్యాకరణరూపమగు అపరాధము.

వరణదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యపూర్త్తికి మూలము ఫలమునకు హేతుభూతముగ తలంపఁదగినట్టిది యొక్కటియైనను తనకు లేకుండుటను తెలిసికొనఁగల జ్ఞానపూర్త్తి.

ప్రాప్తిదశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యార్త్తికి హేతువు ప్రాప్యవస్తువును శీఘ్రముగ లభింపకుండుట.

ప్రాప్యానుభవ దశయందు పురస్కరించుకొనునట్టి యభినివేశమునకుఁ గారణము అనుభవించినంతమాత్రమున తృప్తిపొందక, మెట్టపైగా ఆశను గలుగఁజేయునదియగు నాతని దివ్యమంగళ విగ్రహసౌందర్యము.

మూ॥ ౨౯౮॥ ఆర్తియుమభినివేశము మిగుక్కుమ్పడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోన్

మూ॥ ౨౯౯॥ ఇవర్క్కు నాలుదశైపోలే నాలుగుణముణ్డు.

ఆర్త్యభినివేశ వేషమిగుక్కుమ్పడి యెన్నన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,(ఆర్తియుమభినివేశము మిగుక్కుమ్పడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోన్) ఎన్ఱు. «తెన్నిన్నవర్ మై యనియయాముతాన్మై» ఎన్ఱుతుడక్కి «తిరువాణై నిన్నాణై కణ్డాయ్» ఎన్ఱు తహత్తుమ్ వళైత్తున్ పిఱకేట్కుమ్పడి పరమభక్తితలై యెడుత్తల్» ఎన్నుమళవాక ఆర్తియుమిగుక్కుమ్పడియైయుమ్; «శెయ్యవుడైయుమ్ తిరుముకముమ్ శెఙ్గనివాయుమ్ కుళలుమ్ కణ్ణుమ్» ఎన్ఱిప్పడియే «మున్నుల్‌కాణ్ కురళై అనుభవిత్తు» ఎన్ఱుతుడఙ్గి, «తన్నైప్పెఱ్ఱ ప్రీతియాల్ వన్ద తేజస్సై యనుభవిత్తు» ఎన్ఱు మళవాక అభినివేశ మిగుక్కుమ్పడియైయుమ్ అన్దప్రబన్ధత్తిలే సుస్పష్టమాక అరుళిచ్చెయ్‌దార్ ఎన్కై. ఇక, నైచ్యానుసన్ధానత్తుక్కుమున్నే నాలుదశైయుణ్డెన్నుమ్, అవై తానిన్నదెన్ఱుమ్, అవ్వవదశానుగుణమాన అజ్ఞానాదికళ్ ముణ్డెన్పే అవ్వవదశైకళిల్ స్వరూపముజ్జ్వలమాగుమెన్ఱుమ్, అజ్ఞానాదికళ్ పోక్కుమతై అఙ్గ అజ్ఞానాదికళెన్ఱుమ్, అజ్ఞానాదికళుక్కు నిదానఙ్గళుమ్ శొల్లిక్కొణ్డు ఇరుక్కిఱార్.

ఇన్ద దశాచతుష్టయ ప్రసఙ్గత్తిలే ఇవరుడైయ గుణచతుష్టయత్తై మఱ్ఱొరువకైయాల్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్

మూ॥ ౨౯౮॥ ఆర్తియును, అభినివేశమును ఉండునట్లు అర్చిరాదిగతియను గ్రంథమునఁ జెప్పియున్నారు.

మూ॥ ౨౯౯॥ ఈతనికి నాల్గుదశలవలెనే నాలుగుణములున్నవి.

అవతారిక:— ఆర్తియొక్కయును అభినివేశముయొక్కయును మహిమ యెంతటిదని తెలుపుచున్నారు.

ఆర్తియును, అభినివేశమును ఇవి యుండునట్టి విధమును అర్చిరాదిగతియను గ్రంథమునఁ జెప్పియున్నారనఁగా «ఇన్నిన్ఱ నీర్మై ఇని యామురామై» (తి. వా. ౧) (కీడైన శరీరముయొక్క యనాదియగు స్వభావమును నేను సహింపఁజాలను) అని యారంభించి «తిరువాణై నిన్నాణై కణ్డాయ్» (తి. వా. ౧౦-౧౦-౨) (నన్ను సంసారములో నుంచినట్లయితే శ్రీదేవిమీఁదను నీమీఁదను ఒట్టుపెట్టెదను వెళ్ళకపోవుదు) అనుచు పోకుండ అడ్డగించియు, ఆర్తియును పొందఁజేసినట్లు, పరమభక్తి తలచెత్తినట్లయిన," అనువఱకును ఆర్తియుండునట్టి విధమును «శెయ్యవుడైయుమ్ తిరుముకముమ్ శెఙ్గనివాయుమ్ కుళలుమ్ కణ్ణుమ్» (పె. తి. ౬-౭) (పీతాంబరమును, ముఖమండలమును, ఎఱ్ఱగ దొండపండువలెనుండు పెదవులనున్న తలవెండ్రుకలనున్న సేవించి) అని వ్రాయించినట్లు పూర్వముండు సౌందర్యమును అనుభవించి" అనుటమొదలుకొని «తనను లభించినందువలనఁ గలిగిన ప్రీతివలనవచ్చిన కాంతిని సేవించి» అనువఱకును అభినివేశముండునట్టి విధమును ఆ గ్రంథమున స్పష్టముగ వ్రాయించినారు గదా!

కావున నైచ్యానుసంధానమునకు ముందుగ నాలుగవస్థలు కలవనియు, అవి ఫలానివనియును, ఆయాదశల కనుగుణముగ అజ్ఞానాదులను పురస్కరించుకొనినచో, ఆయాదశలయందు స్వరూపము ప్రకాశితమగుననియు, ఆ యజ్ఞానాదులను పోగొట్టునవి యాచార్యవిజ్ఞానము మొదలగునవియనియు ఆ యజ్ఞానాదులకు హేతువులును చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక:— ఈ నాల్గుదశలను పేర్కొను సందర్భమున ఈతనికిఁగల నాల్గుగుణములనున్న తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౯౬॥ అతావతు- జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్.

మూ॥ ౨౯౭॥ ఇతుతా నవనుక్కు ముణ్డు.

మూ॥ ౨౯౮॥ అవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు-లక్కు ఇవనుడైయ గుణామ్,

(ఇవన్దనక్కు) ఎన్తుటుదగ్గి అతావతు ఇవ్వాదికారిక్కు స్వరూపాజ్జ్వల్యత్తు కుశలాక కిట్టగ్గంచ్చో న్న దశాచతుష్టయమ్మాలే స్వరూపాజ్జ్వల్యహేతువాన గుణచతుష్టయము మునేన.

అవ్వైనానెన్ఱాల్ మాకాజ్ఞైయిలే (అతావతు జ్ఞానముమ్ అజ్ఞానముమ్ శక్తియుమ్ అశక్తియుమ్) ఎన్ఱు అర్థగుణజ్గళ్ తిన్నై ... ఱుకిన్ఱాన్.

ఇవన్ఱైయ గుణచతుష్టయమ్ శొన్న ప్రసఙ్గత్తిలే ఈశ్వరనుక్కు మివై యుణ్డెన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతుతా నవనుక్కుముణ్డు) ఎన్ఱు. (అవనె) ఎన్ఱు - కీళ్ శొల్లప్పట్ట ఈశ్వరనై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

ఇప్పడియిరుక్కిఱ ... గుణజ్గళుక్కు విషయమ్ఙ్గళ్ ... ; ... విభజిత్తు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు తొడజ్గి. ... ఈశ్వరగుణవిషయత్వత్తై యుమరుళిచ్చెయ్‌తతు, ... గుణాన్తరజ్గళ్ శొల్లిముడిత్తార్ ... ప్రాసఙ్గికమాక నిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తై ... అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (అవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు-లక్కు-ఇవనుడైయ గు

మూ॥ ౨౯౬॥ అవియేవియనఁగా—జ్ఞానమును, అజ్ఞానమును, శక్తియును, అశక్తియును.

మూ॥ ౨౯౭॥ ఇవి సర్వేశ్వరునికిన్ని కలవు.

మూ॥ ౨౯౮॥ వాని జ్ఞానమునకు విషయము ఈతని (జీవుని) గుణము.

(ఈతనికి) ఇత్యాది. ఈయధికారియొక్క స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేయుటకు పైవిధముగా చెప్పఁబడిన నాల్గవస్థలను నే యాతని స్వరూపముఁ బ్రకాశింపఁజేయునవియగు నాల్గు గుణములున్నకలవని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక:—అవియేవియనఁగా (జ్ఞానమును, అజ్ఞానమును, శక్తియును, అశక్తియును) అని యీగుణములఁ దెలుపుచున్నారు.

ఈ గుణచతుష్టయముఁ దెలుపుచున్నందున, ఈశ్వరునికిన్ని కలవని, (ఇది వానికిన్ని కలవు) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

"వాఁడు" అనఁగా ముందు చెప్పఁబడిన సర్వేశ్వరుండనుట.

అవతారిక.—ఇట్టిధముగానుండునట్టి [illegible] యొక్కయును గుణములకు [illegible] చెప్పియనఁగా, వాటిని విభజించి తెలుపుచున్నారు (వానియొక్క) ఇత్యాది.

క్రిందు చేర్కొనిన క్రమమునఁగాకుండ ఈశ్వరునిగుణములను మొదట చేర్కొనుటకుంగారణము చేతనుని గుణవిషయములను చెప్పి ముగించినపిమ్మట దానిపైని ప్రాసంగికముగ నిషిద్ధముల చాతుర్విధ్యమును విస్తృతముగఁ దెలుపుటకైయని యెఱుంగునది.

వానిజ్ఞానమునకు విషయము ఈతనిగుణమనఁగా — "యస్సర్వజ్ఞః" అనియు, "సహ

మూ॥ అజ్ఞానత్తుక్కు ఇవనుడైయ దోషమ్, శక్తిక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్, అశక్తిక్కు పరిత్యాగమ్.

ణమ్) ఎన్గిఱదు- (యస్సర్వజ్ఞః” ఎన్ఱుమ్, “సహస్రాంశుః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లప్పడిగిఱ సర్వజ్ఞనాన అవనుడైయ దివ్యజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, అద్వేషాభిముఖ్యమ్ తుడఙ్గి ఇచ్చేతనన్ పక్కలుణ్డాన ఆత్మగుణమెన్గై. (అజ్ఞానత్తుక్కు ఇవనుడైయదోషమ్) ఎన్గిఱదు - “అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః” ఎన్ఱుమ్, “అవిజ్ఞాతాహి భక్తానా మాగస్సుకమలేక్షణః। సదాజగత్సముస్తఞ్చ పశ్యన్నపిహ్యదిస్థితః” ఎన్ఱుమ్ శొల్లప్పడిగిఱ సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్దే అవిజ్ఞాతావాయిరుక్కుమవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ప్రకృతివశ్యనాన ఇవన్ పణ్ణుమకృత్యకరణాదిదోషమెన్గై. (శక్తిక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్) ఎన్గిఱదు- “పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే” ఎన్ఱిచొల్లప్పడిగిఱ సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్యమాగిఱ శక్తిక్కు విషయమ్, ఇవనుడైయ సకలానిష్టఙ్గళైయుమ్ పోక్కి స్వరూపానుగుణమాన సకలేష్టఙ్గళైయుమ్ కొడుక్కైయాగిఱ రక్షణమెన్గై. (అశక్తిక్కు పరిత్యాగమ్) ఎన్గిఱదు - అప్పడి సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, దుస్సహమాగ ఇవన్ శెయ్యుమ్ దోషఙ్గళాలే శీఱి కైవిడుకై యెన్గై.

ఇప్పడి ఈశ్వరగుణవిషయఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్దు మేల్ చేతనగుణవిషయఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు ఆచార్యగుణమ్) ఎన్గిఱదు-ఇచ్చే

మూ॥ అజ్ఞానమునకు విషయము ఈతని దోషము. శక్తికి విషయము ఈతని రక్షణము. అశక్తికి విషయము పరిత్యాగము.

స్రాంశుః” అనియును చెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుఁడగువానియొక్క దివ్యజ్ఞానమునకు విషయము అద్వేషాభిముఖ్యము మొదలుకొని ఈ చేతనునియందుఁగల యాత్మగుణములనుట.

“అజ్ఞానమునకు విషయము ఈతని దోషము” అనఁగా “అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః” అనియు “అవిజ్ఞాతాహి భక్తానా మాగస్సుకమలేక్షణః। సదాజగత్సమస్తంచ పశ్యన్నపిహ్యదిస్థితః” అనియును చెప్పియున్నట్లు సర్వజ్ఞుండయినప్పటికిన్ని తెలియనివానివలెనే యుండునట్టి సర్వేశ్వరునియొక్క అజ్ఞానమునకు విషయము ప్రకృతివశ్యుండై యీతండు చేయునట్టి యకృత్యకరణాదిదోషము.

“శక్తికి విషయము ఈతని రక్షణము” అనఁగా, “పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే” అని చెప్పియున్నట్లు సర్వశక్తియగువానియొక్క అఘటితఘటనా సామర్థ్యమునెడి శక్తికి విషయము ఈతని యనిష్టంబులన్నింటిని పోఁగొట్టి స్వరూపానురూపములగు సన్నికోరికలను తీర్చుటయనెడి రక్షణమనుట.

“అశక్తికి విషయము పరిత్యాగము” అనఁగా నిట్లు సర్వశక్తియగు ఈతని యశక్తికివిషయము సహించుటకు వీలులేకుండ యీతండుచేయునట్టి యపరాధముల మూలమునఁగోపించి యీతనిని పరిత్యజించుట.

అవతారిక:—ఇట్లు సర్వేశ్వరుని గుణములకు విషయభూతములగు వాటిని తెలిపి పిమ్మట యీచేతనుని గుణములకు విషయభూతములగు వాటిఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౯౯॥ ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఆచార్యగుణమ్. అజ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఆచార్యదోషమ్, శక్తిక్కిలక్కు ఆచార్యకైంకర్యమ్, అశక్తిక్కిలక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్.

మూ॥ ౩౦౦॥ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ నాలువడియాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౦౧॥ అతావతు-అకృత్యకరణముమ్,

తననుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యనుడైయ సద్గుణసమూహమెన్గై. (అజ్ఞానత్తుక్కిలక్కు ఆచార్యదోషమ్) ఎన్గిఱతు - ఇవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ఆచార్యర్ తిరుమేని స్వభావమాన ఆగన్తుకమాన దోషమెన్గై. (శక్తిక్కిలక్కు ఆచార్యకైంకర్యమ్) ఎన్గిఱతు - ఇవన్ ప్రవృత్తిశక్తిక్కు విషయమ్, స్వాచార్యనుక్కు ఉకప్పాక చెయ్యుమ్ కైంకర్యమెన్గై. (అశక్తిక్కిలక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్గిఱతు - ఇవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, స్వరూపోపాయ పురుషార్థవిరోధికళాన శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళినుడైయ అనుష్ఠానమెన్గై.

ఇప్పడియిరుక్కిఱ నిషిద్ధత్తినుడైయ వగైయైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్గుమ్ తొడక్కి. అతావతు - ఉపాదేయమాన గుణచతుష్టయమ్ పోలే హేయమాన నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ చతుర్విధమాయిరుక్కుమెన్గై.

అన్నాలువడిగళాన వగుత్తాన్ ఏతెన్ను మపేక్షైయిలే (అతావతు అకృత్యకరణముమ్ భగవ

మూ॥ ఈతని జ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యునియొక్క గుణము. అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యుని దోషము. శక్తికి విషయము ఆచార్యుని కైంకర్యము. అశక్తికి విషయము నిషిద్ధానుష్ఠానము.

మూ॥ ౩౦౦॥ నిషిద్ధానుష్ఠానము నాలుగువిధములుగానుండును.

మూ॥ ౩౦౧॥ అవియేవియనఁగా.—అకృత్యకరణమును,

(ఈతనియొక్క) ఇత్యాది. ఈతని జ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యుని గుణమనగా — ఈ చేతనుని జ్ఞానమునకు విషయము మహోపకారుండగు ఆచార్యునియొక్క సద్గుణసమూహము.

అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యదోషమనఁగా — ఈతని అజ్ఞానమునకు విషయము ఆచార్యుని శరీరతత్త్వమునుబట్టి యుండునదైన ఆగంతుకమైనదోషము,

శక్తికి విషయము ఆచార్యకైంకర్యమనఁగా — ఈతని ప్రవృత్తిరూపమగు శక్తికి విషయము తనయాచార్యునికి సంతోషముతో జేయునట్టి కైంకర్యమనుట.

అశక్తికి విషయము నిషిద్ధానుష్ఠానమనఁగా — యీతని యశక్తికి విషయము స్వరూపోపాయ పురుషార్థములతో విరోధియైనట్టి శాస్త్రనిషిద్ధములగువాటి యనుష్ఠానము.

అవతారిక — ఇట్లు చెప్పఁబడిన నిషిద్ధమైనదాని భేదమును తెలుపుచున్నారు.

(నిషిద్ధము) ఇత్యాది. ఉపాదేయమగు గుణచతుష్టయమువలెనే హేయమగు నిషిద్ధమును నాలుగువిధములుగా నుండుననుట.

అవతారిక — ఇట్లు నాలుగువిధములుగా నుండునవి యేవంటివేని, యవి అకృత్యకరణమును, భగవదపచారమును, భాగవతాపచారమును, అసహ్యాపచారమునని తెలుపుచున్నారు.

అవతారిక — వీటి స్వరూపమెట్టిదంటివేని, వాటిని క్రమముగ వివరించుచున్నారు.

(అకృత్యకరణము) ఇత్యాది. పరహింసయనఁగా— "నహింస్యాత్సర్వాభూతాని" (యే

మూ॥ భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యాపచారముమ్.

మూ॥ ౩౦౭॥ అకృత్యకరణమావతు- పరహింసై, పరస్తోత్రమ్, పరదారపరిగ్రహమ్ పరద్రవ్యాపహారమ్, అసత్యకథనమ్, అభక్ష్యభక్షణమ్ తొడక్కమానవై

దపచారముమ్ భాగవతాపచారముమ్ అసహ్యాపచారముమ్) ఎన్ఱు అవైశ్శైన్నయుడ్దోక్కిఱార్.

ఇవఱ్ఱినుడైయ వేషన్దానే తెన్నుమాకాజ్ఞేయిలే ఇత్తైయడైవే వివరిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణమావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (పరహింసైయావతు) "నహింస్యాత్ సర్వాభూతాని" ఎన్గిఱవిధియై యతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్ ప్రాణిపీడై. (పరస్తోత్రమావతు)- ప్రాప్తవిషయస్తోత్రార్హమాన వాక్కుగళ్గాలే అప్రాప్తవిషయఙ్గళైస్తుతిక్కై. (పరదారపరిగ్రహమావతు) - పిఱర్కు అనర్హమాన స్త్రీవిషయఙ్గళై మోహాదికళాలే స్వీకరిక్కై. (పరద్రవ్యాపహారమావతు) - పిఱరుడైయవైయానవఱ్ఱై అవర్కళ్ అఱిన్దిరుక్క ప్రకాశమాకవాతల్ అప్రకాశమాకవాతల్ గ్రహిక్కై.

(అసత్యకథనమావతు) - యథాదృష్టార్థవిషయముమ్ భూతహితముమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్వచనత్తై చ్చొల్లుకై. (అభక్ష్యభక్షణమావతు, - జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టఙ్గళాయ్క్కొణ్డు తనక్కు భక్ష్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమవఱ్ఱై భక్షిక్కై. (తొడక్కమానవై) ఎన్నతు- "పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసాఽనిష్టచిన్తనమ్ । వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధం కర్మమానసమ్ । పారుష్యమనృతంచైవ పైశునంచైవసర్వశః । అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయంస్యాచ్చతుర్విధమ్ । అదత్తానాముపాదానం హింసా

మూ॥ భగవదపచారమును, భాగవతాపచారమును, అసహ్యాపచారమును.

మూ॥ ౩౦౭॥ అకృత్యకరణమనఁగా—పరహింసయును, పరస్తోత్రమును, పరదారాపరిగ్రహమును, పరద్రవ్యాపహారమును, అసత్యముఁజెప్పుటయు, అభక్ష్యమును భక్షించుటయును మొదలగునవి.

జంతువునున్ను చంపకూడదు) అనెడి శాస్త్రవిధ నతిక్రమించి చేయునట్టి ప్రాణహింస.

పరస్తోత్రమనఁగా—ప్రాప్తవిషయమును స్తుతించుటకు యోగ్యమైనట్టి వాక్కులతో అప్రాప్తవిషయములను స్తుతించుట.

పరదారపరిగ్రహమనఁగా—ఇతరులకు యోగ్యముకాని స్త్రీవిషయములను మోహాదులచే స్వీకరించుట.

పరద్రవ్యాపహారమనఁగా—ఇతరులకు సంబంధించిన వాటిని వారల యనుమతి లేకుండ యుండఁగా, వారికి తెలియునట్లుగాని తెలియనట్లుగాని గ్రహించుట.

అసత్యకథనమనఁగా—తాను స్వయముగాఁ జూచినట్టిదిగాని, భూతహితమును గలిగించినది యునుగాని కానట్టి వచనమును పలుకుట.

అభక్ష్యభక్షణమనఁగా జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టములై (పుట్టుకతో గాని, వేఱొక్కదాని సంబంధమువలన గాని, వేఱొక్క కారణముచేత గాని అపవిత్రములై) భక్షింపకూడనివానిని భక్షించుట,

మొదలగునవియనఁగా — "పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసాఽనిష్టచిన్తనమ్ । వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధంకర్మమానసమ్ । పారుష్యమనృతంచైవ పైశునంచైవసర్వశః। అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయంస్యాచ్చతుర్విధమ్ । అదత్తానాముపాదానం హింసాచైవావిధానతః। పరదారోపసేవాచశారీరం

మూ॥ ౩౦౩॥ భగవదపచారమావతు- దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై నినైక్కై యుమ్, రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్య సజాతీయతాబుద్ధియుమ్,

చైవావిధానతః। పరదారోపసేవా చ శారీరం త్రివిధంస్మృతమ్” ఇత్యాదికళాలే మన్వాదిస్మృతి కళిల్ శొల్లప్పట్టుక్కిఱవై అనేకమాయిరుక్కుమ్.

అనన్తరమ్ భగవదపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భగవదపచారమ్) ఎన్గిఱదుక్కు. (దేవతాన్తర ఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనైనినైక్కైయావతు) - “యేతుసామాన్యభావేన మన్యన్తేపురుషోత్తమమ్। తేవై పాషణ్డినోజ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః। యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే। సయాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్” ఎన్ఱు దేవతాన్తరఙ్గళోడు ఈశ్వరనైసమ

మూ॥ ౩౦౩॥ భగవదపచారమనఁగా—ఇతరదేవతలతో సమానునిగాను భగవంతుని తలంచుటయు, రామకృష్ణాద్యవతారముల విషయమున మనుష్య సమానులనెడి తలంపును,

త్రివిధంస్మృతమ్” (ఇతరుల ద్రవ్యమును అపహరించవలయునను ఆలోచనయు, పరులకనిష్టమును గలుగఁజేయవలయునను ఆలోచనయు, వ్యర్థమైన కోరికయును ఇట్లు త్రివిధమైనది మానసిక కర్మము పారుష్యమును, అసత్యమును పిశునాతనమును అసంగతప్రలాపమును నన్నయీ చతుష్టయమును వాచిక కర్మము. ఇతరులియ్యకుండ వారల ద్రవ్యముఁగొనుటయు, జంతువులను హింసించుటయు, పరదారాపరిగ్రహమును యీమూఁడును శరీరసంబంధములగు నపరాధములు) ఇట్లు మన్వాదిస్మృతుల యందుఁ జెప్పఁబడినవి యనేకములు కలవు.

అవతారిక—ఆటుపిమ్మట భగవదపచారమును వివరించుచున్నారు.

(భగవదపచారము) ఇత్యాది. దేవతాంతరములతోటి సమానునిగా సర్వేశ్వరుని తలంచుట యనఁగా—“యేతుసామాన్యభావేన మన్యన్తేపురుషోత్తమమ్। తేవై పాషణ్డినోజ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః। యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే। సయాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్”

(ఎవ్వరు సర్వేశ్వరుని సామాన్యునిగాఁ దలంచుచున్నారో వారు పాషండులును, సర్వకర్మబహిర్భూతులును. ఎవ్వఁడు నారాయణుని సామాన్యునిగాఁ దలంచుచున్నాఁడో, అతఁడు నరకమును బొందుచున్నాఁడు) అన్నట్లు దేవతాంతరములతోటి సమానునిగా దలంపఁగూడదని

* “అపచారాస్తథావిష్ణోర్ద్వాత్రింశత్పరికీర్తితాః। యానైర్వాపాదుకైర్వాపి గమనంభగవద్గృహే। దేవోత్సవాద్యసేవాచా ప్యప్రణామస్తదగ్రతః। ఏకహస్తప్రణామశ్చాప్యేకవారప్రదక్షిణమ్। ఉచ్ఛిష్టేవాశిచాశౌచే భగవద్వన్దనాదికమ్। పాదప్రసారణంచాగ్రే తథాపర్యఙ్కబన్ధనమ్। శయనంభోజనంచైవ మిథ్యాభాషణమేవచ। ఉచ్చైర్భాషాసోవృథాజల్పో రోదనానిచవిగ్రహః। నిగ్రహోనుగ్రహశ్చైవ స్త్రీషుసాకూతభాషణమ్। కమ్బళావరణంచైవ పరనిన్దాపరస్తుతిః। అశ్లీలకథనంచైవా ప్యధోవాయువిమోక్షణమ్। తత్తత్కాలోద్భవానాంచ ఫలాదీనామనర్పణమ్। వినియుక్తావశిష్టస్య ప్రదానంవ్యఞ్జనాదిషు। పృష్ఠీకృత్యాసనంచైవ పరేషామభివాదనమ్। గురౌమౌనం నిజస్తోత్రం దేవతానిన్దనంతథా। శక్తౌగౌణోపచారశ్చ అనివేదితభక్షణమ్। ద్వాత్రింశదపచారేణ రౌరవంనరకంవ్రజేత్” ఇట్లు విష్ణుపురాణము ప్రపన్నపారిజాతము మొదలగు గ్రంథములయందుఁ జెప్పఁబడినట్టి యపచారములు నీతావున స్మరించుకొనునది.

మూ॥ వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచారముమ్, అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణముమ్, ఆత్మాపహారముమ్, భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్ తొడక్కమానవై.

బుద్ధిపణ్ణలాకా తేస్త శాస్త్రమ్ సొల్లానిఱ్క, “అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా” “తమీశ్వరాణాంపరమం మహేశ్వరమ్” “నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే” ఎన్గిఱపడియే స్వేతరసకలనియామకనాయ్ సమాభ్యధికరహితనాన ఈశ్వరనై, “అన్యాస్సమస్తదేవతాః” ఎన్ఱు తచ్ఛరీరతయాభిహితరాన బ్రహ్మాదిదేవతైకళోడు సమబుద్ధిపణ్ణుకై. (రామకృష్ణాద్యవతారజ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధియావతు - “అజోపిసన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోపిసన్ । ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సమ్భవామ్యాత్మమాయయా” ఎన్గిఱపడియే అజహత్స్వభావనాయ్ అప్రాకృతదివ్యసంస్థాననై ఇతరసజాతీయనాక్కిక్కొణ్డు “తుయరిల్ మలియుమ్ మనిసర్ పిఱవియిల్ తోన్ఱి” నిఱ్క అనిలైయైయఱియాతే అవతారత్తిన్ మెయ్మైయైప్పొయ్యాక్కి అవనై శెన్ఱుకాట్టిన గర్భవాసజననశోక మోహాదికళైయిట్టు కర్మవశ్యరాన మనుష్యరోడు సజాతీయనాక నినైక్కై. (వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచారమావతు) - తనారాధనక్కైయిల్ త్రైవర్ణికర్క్కుమాన వైదికమన్త్రజ్గళాలే చతుర్థవర్ణరానవర్ కళారాధిత్తల్, ఉత్తమాశ్రమికళ్ ముతలానార్ గృహస్థర్ తామ్బూల నివేదనాదికళైప్పణ్ణుతల్ తొడక్కమానవై. (అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాన నిరూపణమావ

మూ॥ వర్ణాశ్రమవిరుద్ధమగు ఉపచారమును. అర్చావతార విగ్రహము లోహముననుగణించిన పరీక్షయును, ఆత్మాపహారమును, భగవద్ద్రవ్యాపహారమును మొదలగునవి.

శాస్త్రమునందుఁ జెప్పబడుచుండఁగా, “అంతఃప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానామ్” (జనులలోపలనుండి నియమించువాఁడు) అనియు, “తమీశ్వరాణాం పరమంమహేశ్వరమ్” (ఇంద్రాదిదేవతలకు పాలకులైయినవాడు) అనియు, “నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే” (వానితో సమానుఁడుగానివాని కంటెను గొప్పవాఁడుగానలేఁడు) అనియును చెప్పియున్నట్లు తక్కినవారినందఱిని నియమించువాఁడును, తనతో సమానులును తనకంటెను ఎక్కువవారును లేనివాఁడునునగు సర్వేశ్వరుని “అంగానన్యాదేవతాః” (ఇతరదేవతలీతని శరీరము) అన్నట్లు వానిశరీరములుగాఁ జెప్పబడినట్టి బ్రహ్మాది దేవతలతో సమానునిగాఁ దలంచుట.

రామకృష్ణాద్యవతారముల విషయమున మనుష్యమాత్రులనెడి బుద్ధియనఁగా, “అజోపిసన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోపిసన్। ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సంభవామ్యాత్మమాయయా” అన్నట్లు తన స్వభావమును విడువక తనయొక్క అప్రాకృత దివ్యవిగ్రహమును ఇతరులతో సజాతీయముగాఁజేసి, దుఃఖాతీతుండగు తాను దుఃఖప్రచురమగు మనుష్యజన్మమున జన్మించియుండు స్థితిని తెలిసికొనక ఆయాయవతారపు స్వభావమును తెలుపఁదగు వాఁడు చేసి చూపించిన గర్భవాస, జనన, శోక, మోహాదులనుబట్టి కర్మవశ్యులగు మనుష్యులతో సమానునిగా దలంచుట.

వర్ణాశ్రమవిపరీతమగు ఉపచారమనఁగా — వాని నారాధించునపుడు త్రైవర్ణికులకుమాత్రమధికారముగల వేదమంత్రములఁగొని చతుర్థవర్ణమువారు ఆరాధించుటయును, సన్యాసాశ్రమమునందుండువారు గృహస్థునివలెనె తాంబూలనివేదనాదులఁజేయుట మొదలగునవి.

మూ॥ ౩౦౮॥ భగవద్ద్రవ్యస్తై త్వానపహారిక్త్వయమ్,

తు॥ తమరుకన్దతెచ్ఛ్వరువమచ్ఛ్వరావమ్'' ఇత్యాదిష్పడితయుక్తశితర్క భిమతమాన తేతేను మొహద్రవ్యస్తై త్రివనేనియోక నజ్జీకరిత్వ, అదితే అప్రాకృతవిగ్రహస్తైన్ స్వాహాపరత్వేపష్ణేయ మద్దయితాయు క్తే, అపిర్ పత్తై యేయతే, మాత్పయోనిపరీక్షక వైపో్వ॥ ''ఇతు ఇన్నద్రవ్యముస్తో'' ఎన్ను విగ్రహా పాదానస్తై నిరూపిక్కె. (ఆత్మాపహారమావతు) ''యోఽన్యథా సన్తమాత్మాన మన్యథా ప్రతిప ద్యతే। కిన్తేన నకృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా'' ఎన్ను సకలపాపములయుక చోల్లష్పడుకిఱ భగవదేకశేషభూతమాన ఆత్మాసుష్పిన్ స్వాతన్త్ర్యబుద్ధి. (భగవద్ద్రవ్యాపహారమావతు- అనుతుపడి తాత్పృష్పడికగ్గమానవర్గై ప్రకాశమాకవాతిల్ అప్రకాశమాకవాతిల్ తనక్కుక్కై. (తుపక్కమానవై) ఎన్నతు - ఇన్నమిప్పడి క్రూరహాక శాస్త్రద్రిల్ శొల్లువై పలవునుల్లా క్కె యూలే. ద్వాత్రింశదపచారాదికళు మున్గితో

కీర్ చొన్నవర్ణపాతి భగవద్ద్రవ్యాపహారము భగవదనిష్టమాయిరుక్కమో వర్గిల శక్తైయిలే, తానపహారిక్కై అమాత్రమన్నిక్కే అపహరిప్పార్ నక్కె ఉంకరిక్కుమితలానవై యుమ్ అవనుక్కనిష్టమాయిరుక్కు మెన్గిలాగ, (భగవద్ద్రవ్యస్తై ఎన్నుతున్గి. (తానపహారిక్కయూవతు)-

మూ॥ ౩౦౮॥ భగవద్ద్రవ్యమును తాను స్వయముగ అపహరించుటయు,

అర్చావతారగవిషయమున ఉపాదాన నిరూపణమనగా — ''తమరుకన్దతెవ్వురువ నవ్వురు వరో'' అని నాయిందినట్లు ఆశ్రితులకిష్టమైనట్టి యేదయిన నొకవస్తువును శరీరముగాఁగొని దాని యందు అప్రాకృత దివ్యమంగళ విగ్రహమునందువలెనే యాదరముతో వేంచేసియున్నట్టి మహిమ నెఱుంగక, మాతృయోనిని పరీక్షించువానివలెనే ''ఇది యాలోహముతోఁ జేయఁబడినది కాదా!'' యని యిట్లు విగ్రహము చేయఁబడిన పదార్థమును నిరూపించుట.

ఆత్మాపహారమనఁగా— ''యోఽన్యథా సన్తమాత్మాన మన్యథా ప్రతిపద్యతే। కిన్తేన నకృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా'' (ఎవ్వఁడు వాస్తవమున కొకవిధముగా నుండునట్టి యాత్మను వే ఱొకవిధముగాఁ దలఁచునో, అట్టివాఁడాత్మాపహారకుఁడు. వాఁడేపాపమును చేసియుండ లేఁడు) అన్నట్లు, భగవచ్ఛేషభూతమగు నాత్మవస్తువు విషయమున సకల పాపహేతువుగాఁ జెప్పఁబడిన స్వాతన్త్ర్యబుద్ధి.

భగవద్ద్రవ్యాపహారమనఁగా — ఓవ్యాను చందనము మొదలగు వానిని తెలియునట్లుగానుగాని తెలియనట్లుగానుగాని వానిని తనవానినిగాఁ జేసికొనుట.

మొదలగునవి యనఁగా— ఇంకను యిట్లు క్రూరములయినవిగాను శాస్త్రములఁ జెప్పఁబడినవి యనేకములు గలవు. * ముప్పదిరెండు అపచారములు శాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడియున్నవి కదా.

అవతారిక—ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినవానివలెనె భగవద్ద్రవ్యాపహారమున్ను భగ వంతుని కయిష్టముగదా? యంటివేని, తాను అపహరించుటమాత్రమే కాకుండ, అపహరించు వారి కుపకరించుట మొదలగునవియును వానికి అయిష్టములుగానుండునని తెలుపుచున్నారు,

(భగవద్ద్రవ్యమును) ఇత్యాది. తాను అపహరించుట యనఁగా— తానే స్వయముగా దొంగిలించుట.

* ౩౫౧ పేజీలో నీయంబడిన వివరణమును చూడుడు.

మూ ॥ అపహారిక్కు అవర్గళుక్కు సహకరిక్కైయుమ్, అవర్కళ్ పక్కలిలే యాచితమాకవుమ్, అయాచితమాకవుమ్ పరిగ్రహిక్కైయుమ్, భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౦౭॥ భాగవతాపచారమావతు - అహఙ్కారార్థకామఙ్గళడియాక శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ప్పణ్ణుమ్ విరోధమ్.

నేరే తా నేయితుక్కు క్కర్త్తావాయ్ ప్పోయ్ కై. (అపహారిక్కు అవర్కళుక్కు సహకరిక్కై యావతు) - "నామపహారిక్కత్తోమిల్లైయిఱే" ఎన్ఱునినైత్తు అపహర్త్తాక్కళుక్కు అనుమత్యాదికళాలే సహాయమ్ పణ్ణుకై. (అవర్కళ్ పక్కలిలే యాచితమాకప్పరిగ్రహిక్కైయావతు) - "నామివ్వపహారత్తుక్కు క్కూట్టల్లే" ఎన్ఱునినైత్తు త్తానవర్కళ్ పక్కలిలే శిలవత్ర్తైయాపేక్షిత్తు వాఙ్గిక్కొళ్ళుకై. (అయాచితమాకప్పరిగ్రహిక్కైయావతు) - "నామపేక్షిత్తిలోమే" ఎన్ఱునినైత్తు అవర్కళ్ తాఙ్గళే తరుమవత్ర్తై వాఙ్గుకై. (భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్) ఎన్నతు- ఇవై యిత్తనైయుమ్ ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ క్కృషిపణ్ణిపోరుమ్ సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనభిమతమాయిరుక్కు మెన్నై.

అనన్తరమ్ భాగవతాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భాగవతాపచారమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి అతావతు- పరోత్కర్షమ్ కణ్డు సహియామైయుక్కుమ్ స్వోత్కర్షబుద్ధిక్కుమడిలాన అహఙ్కారమడియాకవుమ్, అవర్కళ్ వైష్ణవాకారత్తై బుద్ధిపణ్ణి, ఇవర్కళాలే పెఱప్పట్ట తోన్ఱాకిల్ ఇవత్ర్తై కొట్టు పణ్ణు

మూ ॥ అపహరించువారికి తోడ్పడుటయు వారినిఅడిగిగాని, అడగకుండగాని, అట్టి ద్రవ్యముఁగొనుటయు, భగవంతుని కయిష్టములుగానుండును.

మూ॥ ౩౦౭॥ భాగవతాపచారమనఁగా.—అహంకారార్థ కామముల మూలముగ శ్రీవైష్ణవులతో విరోధముఁ జెప్పుకొనుట.

అపహరించువారికి సహకరించుట యనఁగా— మనము స్వయముగ దొంగిలించుట లేదు గదా యనుకొని, దొంగిలించువారికి తన యనుమతి నిచ్చుట మొదలగు వాటిమూలముగ వారి కుపకరించుట.

వారిని యాచించి గ్రహించుటయనఁగా— మనము యీదొంగతనములోఁ జేరియుండలేదే యనుకొని వారివద్దనుండి కొన్ని వస్తువులను అడిగి తీసికొనుట.

యాచింపకుండ గ్రహించుట యనఁగా—మనము అపేక్షించలేదు కదా యనుకొని వాళ్లంతటవాళ్లు యిస్తే గ్రహించుట.

భగవంతుని కనిష్టముగా నుండుననఁగా—ఇవియన్నియును యీతని యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించునట్టి సర్వేశ్వరుని మనస్సుకు అనిష్టములుగా నుండుననుట.

అపతారిక —అటుపిమ్మట భాగవతాపచారమును వివరించుచున్నారు,

(భాగవతాపచారము) ఇత్యాది. పరుల యతిశయముఁజూచి సహింపఁజాలకుండుటకున్ను తన యతిశయమునకును అనుకూలమగు అహంకారము మూలమునను వారి శ్రీవైష్ణవాకారముఁగని వారు కోరినదానిని వదలి వేఱొక్కదానిఁ గైకొనుదము అనుకొనక, అర్థకామముల మూలముగ

మూ॥ ౩౦౬॥ అసహ్యాపచారమావతు - నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవత విషయ మెత్తాల్ అసహమాననా యిరుక్కైయుమ్, ఆచార్యాపచారముమ్, తద్భక్తాపచారముమ్.

వోమ్" ఎన్నిరుక్కుమాట్టామల్, అర్థకామఙ్గళడియాక వుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ద్రోహ్యమ్ విరోధ మ్పణ్ణై.

అనన్తరమ్ అసహ్యాపచారత్తై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అల్లాత అపచారఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఈశ్వరనుక్కు ఇతు అత్యన్తాసహ్యమా యిరుక్కైయాలే అసహ్యాపచార మెన్గిఱతు. "భగవద సహమాన ఘాకసితః" ఎన్ఱు శ్రీ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు. (నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవత విషయ మెత్తాల్ అసహమాననాయిరుక్కైయావతు)- హిరణ్యన్ పడియే అర్థకామాది నిబన్ధనమాక వన్ఱిక్కే, హిరణ్యనైప్పోలే భగవద్విషయముమ్ భాగవతవిషయము మెత్తాల్ కాణక్కేట్కప్పొఱాతపడి యిరుక్కై. (ఆచార్యాపచారమావతు) - అవనరుళిచ్చెయ్త వర్థత్తిన్పడి యనుష్ఠియామైయుమ్, అవనుపదేశిత్త మన్త్రాదిగళై అల్పప్రయోజనఙ్గళుక్కాక విఱ్ఱు అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కైయుమ్ తుడక్కమానవై. (తద్భక్తాపచారమావతు) - ఆచార్యభక్తరాన సబ్రహ్మచారికళుడన్ ఏకరస్యముణ్డాయ్ వర్త్తిక్కవేణ్డియిరుక్క అతు చెయ్యాతే అవర్కళ్ తిఱత్తిల్ పణ్ణు మసూయైయుమ్ అవజ్ఞైయుమ్ తుడక్కమానవై.

ఇప్పడి అకృత్యకరణాది చతుష్టయత్తైయుమ్ మడైవే యరుళిచ్చెయ్తరుళి, ఇవఱ్ఱినుడైయ క్రౌర్య విశేషఙ్గళైయుమ్, ఇవైతాన్ తన్నుక్కు విరోధియాయిరుక్కుమ్ ప్రకారత్తైయు మరుళిచ్చెయ్కి

మూ॥ ౩౦౬॥ అసహ్యాపచారమనఁగా—నిష్కారణముగా భగవంతుని విషయమునను భాగవతులవిషయమునను అసూయపడుటయు, ఆచార్యాపచారమును, తద్భక్తాపచారమును.

అవతారిక:—తరువాతి అసహ్యాపచారమును వివరించుచున్నారు.

(అసహ్యాపచారము) ఇత్యాది. తక్కిన యపచారము లన్నింటికంటెను ఇది యీశ్వరునిచే సహించుట కశక్యముగనుండుటచేసి దీని కసహ్యాపచారమని పేరు గలిగినది. "భగవద సహమాన ఘాకసితః" (భగవంతునిచే సహింపఁదగని యపచారమునఁ బ్రీతిఁగలిగి యున్నావు) అని శ్రీ భట్టరు సూచించియున్నారు. నిష్కారణముగ భగవద్విషయమంటె సహింపజాలకుండుట యనఁగా నితఁడు ముందు చెప్పిన ప్రకారము అర్థకామాదుల మూలమునఁ గాకుండ, హిరణ్యాసురునివలె భగవద్విషయ మన్నను భాగవతవిషయమన్నను చూచి విని సహింపఁజాలకుండుట.

ఆచార్యాపచారమనఁగా—ఆచార్యుం డుపదేశించినట్టి యర్థముల ప్రకార మనుష్ఠించుకొనక వారుపదేశించిన మంత్రమంత్రార్థములను స్వల్పప్రయోజనముల నపేక్షించి యనధికారుల కుపదేశించుట మొదలగునవి.

వారిభక్తులయెడల అపచారమనఁగా—ఆచార్యులకు భక్తులగు సహాధ్యాయులతో నేకీభావముగలవారై యుండవలసియుండ, అట్లుచేయక, వారివిషయమునఁ జూపునట్టి యసూయయును, అవమానమును మొదలగునవి.

అవతారిక—ఇట్లు అకృత్యకరణాదులను నాలుగింటిని క్రమముగ వివరించి వీటి క్రౌర్య విశేషములను "ఇవి దీనితో విరోధించును" అను విషయమును తెలుపుచున్నారు,

మూ॥ ౩౦౨॥ ఇవై యొన్నుక్కొన్ఱు క్రూరజ్గళుమాయ్ ఉపాయ విరోధికళుమాయ్ ఉపేయవిరోధిగళుమా యిరుక్కుమ్.

టార్ నేల్, (ఇవై) ఎన్దుతుడజ్గి. (ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరజ్గళాకైయావతు)- అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరమాయ్, అతిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ క్రూరమాయ్, అతుతన్నిలు మసహ్యాపచారమ్ క్రూరమాయిరుక్కై. ఇతుక్కడి పూర్వపూర్వజ్గళిల్ కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరజ్గళిల్ భగవన్నిగ్రహమతిశయిత్తిరుక్కై. అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలజ్ఘనమడియాన శీఱ్ఱమిఱే, అన్వళవన్ఱిఱే ఇవ్వాత్మావుక్కు త్రాణాయ్ అతినస్సైమే పిడిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తన్నై అపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్, అవ్వళవున్ఱిఱే "జ్ఞానీత్వాత్మైవ" ఎన్ఱపడియే తనక్కు ఉయిరాకనిన్ఱిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయజ్గళిల్ అహఙ్కారాదికళడియాక పణ్ణుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్, అతు తన్నళవున్ఱిఱే నిర్నిబన్ధనమాక త్తోపక్కలిలుమ్ తన్నుడైయార్ పక్కలిలుమాతల్, ఉభయజ్ఞాపకనాయ్ ఉభయాభిమతనాన ఆచార్యన్ పక్కలిలే యాతల్ మావర్కు మభిమతరాన తద్భక్తర్ పక్కలిలే యాతల్ శెయ్యుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్, ఆకైయాల్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరమాయిరుక్కుమ్ అకృత్యకరణత్తిలే భగవదపచారాదికళుమ్ అన్యవిషయమాయిరుక్క త్తిసక్తని ఇప్పడి పిరిత్తుచ్చొల్లుకిఱతు- ఇవఱ్ఱినుడైయ క్రౌర్యవిశేషత్తై స్ఫుటమాక్కైక్కాక. (ఉపాయవిరోధికళుమాయ్ ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కైయావతు) - ఇవ్వాత్మావినుడైయ ఉజ్జీవనత్తిలుపాయస్థానత్తిల్ మేలుమ్ కృషిపణ్ణుకైక్కు ఉపాయ ఏమ్బియుమాను

మూ॥ ౩౦౨॥ వీటిలో నొక్కటికంటె నొక్కటి యెక్కువ క్రూరమైనదిగాను ఉపాయవిరోధులుగాను, ఉపేయవిరోధులుగాను నుండును.

(ఇవి) ఇత్యాది. ఒకటికంటె నొకటి యెక్కువ క్రూరము నగుచుండగా, అకృత్యకరణముకంటెను భగవదపచారము క్రూరమైనదై, దానికంటెను భాగవతాపచారము క్రూరమైనదై, దానికంటెనున్ను అసహ్యాపచారము క్రూరమైనదై యుండును. ఏలనగా అకృత్యము నాచరించినయెడల స్వాజ్ఞాతిక్రమమువలని సర్వేశ్వరునికి కోపము కదా కలుగును. అంతమాత్రమే కాదు కదా, యీయాత్మకంతరాత్మయై దానిని తను కాపాడుకొనిపోవునట్టి తన విషయమున జేయునట్టి యపచారము! అంతమాత్రమే కాదు కదా! "జ్ఞానీత్వాత్మైవ మే మతమ్" అన్నట్లు తనప్రాణముగా నెన్నబడినట్టి భాగవతులవిషయమున నహంకారాదులమూలముగ జేయునట్టి యపచారము.

అంతమాత్రమే కాదుకదా! నిష్కారణముగా తన విషయమునగాని, తనదాసుల విషయమునగాని, వీరి యుభయుల వైభవమును తెలుపునట్టివాడై వీరి యుభయులకును యిష్టుడైన యాచార్యుని విషయమునగాని, వీరి ముగ్గురికిన్ని యిష్టులయినట్టి యాయాచార్యుని భక్తులవిషయమునగాని చేయునట్టి యపచారములవలన కలుగు కోపము! కావున నొకదానికంటెను వేఱొకటి యెక్కువ క్రూరమైనదిగానుండును. అకృత్యకరణములో భగవదపచారాదులున్ను అంతర్భూతము అయియుండగా, వీటిలో నొక్కొక్కదానిని ప్రత్యేకముగా వేరొకనుటకు గారణము వీటియొక్క క్రౌర్యవిశేషములు దెలుపుటకు గానని యెఱుంగునది.

ఉపాయవిరోధులుగాను ఉపేయవిరోధులుగాను నుండుననగా — ఈయాత్మయొక్క యుజ్జీవనము విషయమున పూనుకొని పైపైగా ప్రయత్నించుట కనుకూలముగానుండునట్టి సర్వేశ్వరుని

డైయ కృపైక్కుమ్, ఎప్పోతుమినుక్కు ప్రాప్యమాయిరున్దుళ్ళ అవనుడైయ ముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విలక్కాయిరుక్కై. ‘‘ఇనిక్కునుపాయమ్ ఇనిమైయుపేయమ్’’ ఎన్నక్కడవతిరే. ఆకైయాల్ ఇవ్వాకృత్యకరణాదికళ్ నిఱితెరియప్పెఱుమాళ్ ఉకన్దిరువుళ్ళత్తిలే నిగ్రహాత్తిక్కుళప్పి, అవనుడైయకృపైయుం ముకప్పుమ్ ఇవన్ పక్కల్ ఉణ్ణుపడి పణ్ణుకైయాలే ఇవత్తైక్కై ఉపాయోపేయవిరోకశైన్నత్తిట్టిలై.

‘‘తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్నన్మై’’ ఎన్ఱుతుడఙ్గి నమశ్శబ్దార్థత్తైవిస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, ‘‘ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళ్ ఆదరాతిశయముమ్’’ ఎన్ఱు ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్, మేలే ‘‘భగవత్కైఙ్కర్యమ్’’ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ భగవచ్ఛబ్దత్తాలుమ్, కైఙ్కర్య ప్రతిసమ్బన్ధి ప్రతిపాదకమాన శ్రీమత్పద నారాయణ పదార్థఙ్గళై సూచిప్పిక్కైయాలుమ్, మఙ్గళాశాసన ప్రకరణత్తాలుమ్, ‘‘కర్త్తవ్యమాచార్య కైఙ్కర్యముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యముమ్’’ ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ‘‘కైఙ్కర్యత్తాల్ స్వరూపమ్ నిలైపెఱుకిఱదు’’ ఎన్నుమళవాకవుమ్ చతుర్థ్యర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, నిషిద్ధాచారవర్జ్యప్రతిపాదనముఖేన ప్రాసఙ్గికమాక మిఱవుమ్ నమశ్శబ్దార్థత్తై పేశుకైయాలుమ్, ఇవ్వళవుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తారాయిఱ్ఱు.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, కీழ్ చ్చొన్నోపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తైప్పెఱుమ్ చేతననుక్కు ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తర పరిత్యాగహేతువాన స్వరూపనాశకత్వాదిగళైయుమ్, ప్రపత్తియిన్ స్వరూపానుకూలత్వాదిగళైయుమ్, స్వగత స్వీకారానుపాయత్వ కృపకు ఎప్పుడును యీతనికి ప్రాప్యముగానుండునట్టి యీతని ముఖోల్లాసమునకున్ను నిర్బంధముగానుండునట. కృపయుపాయమనియు, భోగ్యత యుపేయమనియును కదా చెప్పుదురు. కావున యీయాకృత్యకరణాదులు వీళ్లలో నిష్ఠ ఉదయించునట్లు వానియందున్న కోపము గలుగఁజేసి వానికృపను సంతోషమును వీనియెడల లేకుండునట్లు చేయుచుండఁజేసి వీటిని ఉపాయోపేయవిరోధులని చెప్పుటకు బాధకములేదు.

(తనంతట తాను సంపాదించుకొనునట్టి మంచి-౧-వా) అని యారంభించి ‘‘నమః’’ అనుశబ్దముయొక్క యర్థమును విస్తృతముగాఁ బ్రతిపాదింపుచుండఁజేసియు, (ప్రేమించి వేంచేసియుండు దివ్యదేశములయెడల నాదరము ౧౪3 వా) అనువాక్యమువలన ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశముల ప్రసక్తిఁ బుట్టువలనను, అటుపైని (భగవత్కైంకర్యము 3౧- వా) అను వాక్యమునందుం భగవచ్ఛబ్దమువలనను కైంకర్యముఁగొనువారిఁ దెలుపునట్టి ‘‘శ్రీమత్’’ ‘‘నారాయణ’’ అను పదముల యర్థములను సూచింపుచుండఁజేసియు, మంగళాశాసన ప్రకరణమువలనను, (కర్తవ్యము ఆచార్య కైంకర్యమును భగవత్కైంకర్యమును ౧౨౭ వా) అని యారంభించి (కైంకర్యమునరుపుటచే స్వరూపము నిలుచును ౨౭ వా) అనువరకును ‘‘ఆయ’’ అను చతుర్థియొక్క యర్థమునున్ను సాయించినందునను, నిషిద్ధములగువాటిని నాలుగింటిని ప్రతిపాదించినంగాన ప్రసంగవశమున మరల నమశ్శబ్దముయొక్క యర్థమును చెప్పియున్నందుననున్ను ఇంతవరకును ద్వయముయొక్క యుత్తరఖండార్థమును తెలిపినవారయిరి.

కావున ఈప్రకరణమున ముందుచెప్పినట్టి యుపాయముఁగొని ఉపేయమును (ప్రాప్యమును) లభింపఁగోరునట్టి యీచేతనునికి ఉపాయోపేయాధికారములకు ముఖ్యముగా కావలసినవాటిని, ఉపాయాంతరమును త్యజించుటకు హేతువులను స్వరూపనాశకత్వాదులనున్న, స్వగతస్వీకా

త్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమిడత్తి లుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమ్బడియైయుమ్, ఉపాయమున్ మున్నిదంగళుక్కు ప్రయోజనవిశేష త్తైయుమ్, ఉపేయదశైయిలుమ్ ప్రాప్తిదశైయిలుమ్ ఇవన్ శేషత్వ పారతన్త్ర్యఙ్గళుమ్ స్వదోష నివృత్తియుమ్ పరానుభవ విరోధియామ్బడిగ్గైయుమ్, తన్నాల్ వరుమ్ నన్మైయిల్ అవనాల్ వరుమ్ నన్మైక్కుళ్ళవాసిగ్గైయుమ్, ఈశ్వరనే రక్షకన్ తాన్ తనక్కు నాశకనెన్నుమత్తైయుమ్, తన్నైత్తాన్ నశిప్పిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్, అహఙ్కారముమ్ విషయఙ్గళుమ్ స్వరూపనాశకమ్, భాగవతవిరోధత్తై విట్టుమ్ తన్ స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కుమ్బడిగ్గైయుమ్, భాగవతాపచార క్రౌర్యత్తైయుమ్, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే భాగవతమాహాత్మ్యత్తైయుమ్, ఇవన్ దినచర్యైయుమ్, దిన చర్యైక్కటఙ్గైయాన సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమాత్తైక్కు ఉక్తమాన వస్తువ్యాదిగ్గై యుమ్, తత్పరమోక్ష కర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యవేషత్తైయుమ్, కైఙ్కర్య తత్పూర్వదశైకళిల్ స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కుమ్బడిగ్గైయుమ్, ఇవనుక్కుణ్డాన గుణచతుష్టయత్తైయుమ్, తద్విషయ విభాగత్తైయుమ్, అతిల్ అశక్తివిషయ నిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్ శొల్లుకైయాలే అధికారినిష్ఠా క్రమమ్ శొల్లప్పట్టదు

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

రము ఉపాయమంకొకపోవుటను, పరగతస్వీకారము ఉపాయమగుటను, అదిప్రబలమగుటను, సర్వేశ్వరుండు స్వయముగా స్వీకరించునప్పుడును పురుషకారమును పురస్కరించుకొనుటవలని ప్రయోజనములున్ను, ఉపేయదశయందును ప్రాప్యదశయందును, యీతని శేషత్వపారతంత్ర్య ములును స్వదోషనివృత్తియును సర్వేశ్వరుని యనుభవమునకు విరోధమగుటయున్ను, తనకు తాను సంపాదించుకొను మేలుకంటెను తనకు సర్వేశ్వరుండు సంపాదించియిచ్చునట్టి మేలునకుగల తార తమ్యమును, ఈశ్వరుండే రక్షకుండై తాను తనను నశింపఁజేసికొనువాఁడగుటను, తనను తాను నశింపఁజేసికొనువిధమును, అహంకారమును విషయములున్ను స్వరూపవిరుద్ధముగా భాగవిరోధమును వృద్ధిపరచి యంతమూలముగ ఈతని స్వరూపమును నశింపఁజేయునట్టివిధమును, భాగవతాపచార క్రౌర్యమును, ఆసందర్భమున భాగవతవైభవమును, ఈతని దినచర్యయున్ను, దినచర్యయందుఁజెప్పఁ బడినవాటినిక్రమముగ సదాచార్యుని యనుగ్రహముచే వృద్ధిపొందించుకొనుటకుఁ గావలసిన వస్తు వ్యాపారములను, తుదిని («ఆయు» అను చతుర్థియందు) చెప్పఁబడిన కైంకర్యస్వరూపమును, కైంకర్య దశయందును దానికి పూర్వపు దశలయందును, స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేసికొనువిధమును, యీత నికిఁగల గుణచతుష్టయమును, వాటివిషయవిభాగమును, దానిలో నశక్తికి విషయమగు నిషిద్ధచతుష్ట యమున్ను చెప్పియుండుటచే అధికారినిష్ఠాక్రమము చెప్పఁబడినది.

ప్రపన్న దినచర్యా ప్రకరణము

సంపూర్ణము.

సూ॥ ౩౦౫॥ తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడి నినైక్కై క్రూరనిషిద్ధమ్.

సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

అనన్తరమ్, (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, [illegible] ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమెన్ఱు సొన్నవిడత్తిల్ ఇప్పడి కారణమ్ [illegible] ఉపదేశిక్కుమ్ ఆచార్యనుడైయ [illegible] ప్రకారత్తై [illegible]. సదాచార్యలక్షణత్తై [illegible] సొల్లుగిఱార్. ఇప్పడి [illegible] నిషిద్ధఙ్గళ్ [illegible] ప్రబల [illegible] క్రూరనిషిద్ధమ్ [illegible] (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే. [illegible] అధికారిలక్షణఙ్గళ్ [illegible] ఉజ్జీవన హేతువాన [illegible] ఉపదేశిక్కుమ్ [illegible] ఉపదేష్టావాన తన్నైయుమ్ ఉపదేశపాత్రనాన శిష్యనైయుమ్ ఉపదేశఫలత్తైయుమ్ [illegible] క్రూరనిషిద్ధమ్. [illegible] ఇవై [illegible] ఉపదేశమ్ [illegible] ఇవై [illegible] క్రూరనిషిద్ధమాగిఱదు. [illegible] స్వరూపనాశకమిఱే [illegible] మేల్ సొల్లుగిఱార్.

సూ॥ ౩౦౫॥ ఆచార్యుండు హితమును ఉపదేశించునప్పుడు తనను, శిష్యుని, ఫలమును వేఱువిధముగ దలంచుట క్రూరముగ నిషిద్ధమైనది.

సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణము

అనంతరము (తాను హితోపదేశము చేయునప్పుడు) (సూ. ౩౨౭) అను వాక్యము మొదలుకొని (సంతోషమును ఉపకారస్మృతియును ఉండవలయును) అనునంతవఱకు ఈ యధికారికి మును చెప్పిన యధికారివిశేషములన్నిటిని గూర్చి యుపదేశించినవాఁడగు ఆచార్యుని విషయమున నుండవలసిన యనువృత్తి [illegible] యొక్కయు, ప్రవర్తనముయొక్కయును విశేషములను జూపించుటకై సదాచార్యలక్షణమును, [illegible] తెలుపుచున్నారు.

ఈ యధికారి [illegible] విషయములగు నిషిద్ధములలో [illegible] వాటి యన్నిటికంటెను ఎక్కువ క్రూరమయినది శిష్యుని కుపదేశించునపుడు తనవిషయమునను శిష్యునివిషయమునను తెలుపఁగల యన్యథాభావనను (తాను హితోపదేశము చేయునప్పుడు) ఇత్యాది వాక్యముచేఁ దెలుపుచున్నారు.

క్రిందిప్రకరణమునఁ జెప్పబడిన యధికారిలక్షణములన్నిటిని పూర్తిగాఁ గలిగియున్నట్టి వాను ఉజ్జీవింపవలయునని [illegible] తనను ఆశ్రయించినవారికి ఉజ్జీవనహేతువగు మంత్రరూపమగు హితమును ఉపదేశించునప్పుడు ఉపదేష్టయగు తనను, ఉపదేశపాత్రుఁడగు శిష్యుని, ఉపదేశఫలమును విపరీతముగాఁ దలంచుట. ఇట్లు విపరీతముగాఁ దలంచుటయనునది పూర్వము చెప్పఁబడిన నిషిద్ధములకంటెను ఎక్కువ క్రూరమైనది. ఏలననఁగా, ఆయానిషిద్ధములు ఆతనిని నశింపఁజేయును ఇంతియే. ఇంతమాత్రమే కాకుండ, యిది ఆతనిని, ఉపదేశము బొందినవానిని చెడిపోవునదియగుటం జేసి, దీనిని వానికంటె నెక్కువక్రూరముగ నిషిద్ధమయినదానినిగాఁ జెప్పుచున్నారు. ఇద్దఱికిన్ని స్వరూపనాశకమేదని కదా! పైని చెప్పఁబోవుచున్నారు.

మూ॥ ౩౦౯॥ తన్నై మాఱాడి నినైక్కైయావదు - తన్నై ఆచార్యనెన్ఱు నినైక్కై, శిష్యనై మాఱాడి నినైక్కైయావదు - తనక్కు శిష్యనెన్ఱు నినైక్కై, ఫలత్తై మాఱాడి నినైక్కైయావదు - దృష్టప్రయోజనత్తైయుమ్, శిష్యనుడైయ ఉజ్జీవనత్తైయుమ్, భగవత్కైంకర్యత్తైయుమ్, సహవాసత్తైయుమ్, ఫలమాక నినైక్కై.

తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడి నినైక్కైయావదేదెన్నుమా కాఙ్క్షైయిలే అవఱ్ఱై యుపపాదిక్కిఱార్, (తన్నై మాఱాడినినైక్కైయావదు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు - ఉపదేష్టావాన తన్నై ఉళ్ళపడి నినైయామల్ మాఱాడినినైక్కైయావదు - ఉపదేశ సమయత్తిల్ తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే ఇవనుక్కు ఉపదేష్టావాకవుమ్, తానవనుక్కు కరణభూతనాకవుమ్ ప్రతిపత్తిపణ్ణిక్కొణ్డు ఉపదేశిక్క వేణ్డియిరుక్క, అప్పడి శెయ్యాతే, స్వాచార్యపరతన్త్రనాయిరుక్కుమ్ తన్నై ఇవనుక్కు ఆచార్యనెన్ఱు నినైక్కై. ఉపదేశపాత్రభూతనాన శిష్యనై ఉళ్ళపడి నినైయామల్ మాఱాడినినైక్కైయావదు - తన్నోపాతి ఇవనైయుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనుక్కు శిష్యనాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి ఉపదేశిక్క వేణ్డియిరుక్క, అదు శెయ్యాతే ఇవనై త్తనక్కు శిష్యనెన్ఱు నినైక్కై. ఉపదేశఫలత్తై ఉళ్ళపడి నినైయాతే మాఱాడి నినైక్కైయావదు-పరోపదేశమ్ పణ్ణుమళవిల్ ఇవ్వాత్మా తిరున్ది "అఱుమాళార్" ఎన్గిఱ విషయత్తుక్కు మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళాకవేణుమెన్ఱు ఇదువే ఫలమాక ఉపదేశియాతే, ఇవనాల్ వరుమ్ అర్థశుశ్రూషా రూపమాన

మూ॥ ౩౦౯॥ తనను వేఱువిధముగ దలంచుట యనఁగా—తనను ఆచార్యునిగాఁ దలంచుట.

మూ॥ శిష్యుని వేఱువిధముగాఁ దలంచుటయనఁగా—తనకు శిష్యుఁడని తలంచుట

మూ॥ ఫలమును వేఱుగాఁ దలంచుటయనఁగా—దృష్టప్రయోజనమును, శిష్యుని యుజ్జీవనమును, భగవత్కైంకర్యమును, సహవాసమును ఫలమునుగాఁ దలంచుట.

అవతారిక:—తననున్ను, శిష్యునిన్ని, ఫలమునున్ను విపరీతముగా తలంచుట యనఁగా నేమి యంటివేని, వాటిని ఉపపాదించుచున్నారు.

(తనను విపరీతముగాఁ దలంచుట) ఇత్యాది. ఉపదేష్టయగు తనను వాస్తవరీతిని తలంపక వేఱు విధముగాఁ దలంచుటయనఁగా—ఉపదేశసమయమున తనయాచార్యుని యాతని కుపదేష్టనుగాను, తనను వాని కుపకరణభూతునిగానున్న తలంచుకొని యుపదేశింపవలసియుండఁగా, అట్లుచేయక, స్వాచార్యపరతంత్రుండగు తనను ఆచార్యునిగాఁ దలంచుట.

ఉపదేశపాత్రుండగు శిష్యుని వాస్తవరీతిని తలంపక, విపరీతముగాఁ దలంచుటయనఁగా—తనవలె నితనినిన్ని తనయాచార్యునికి శిష్యునిగాఁదలంచి యుపదేశింపవలసియుండ, అట్లు తలంపక, యాతనిని తనకు శిష్యునిగాఁ దలంచుట.

ఉపదేశఫలమును వాస్తవరీతిని తలంపక విపరీతముగాఁ దలంచుటయనఁగా—పరుల కుపదేశముఁ జేయునప్పుడు, "అఱుమాళార్" అను విషయమునకు మంగళాశాసనమునకు తగినవారు కావలయు ననునదియే ఫలముగాఁదలంచి యుపదేశింపక, యాతనివలన వచ్చు ద్రవ్యము శుశ్రూషారూప

మూ॥ ౩౧౦॥ నినైయాతిరుక్క, ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్క-ఉపడియెన్నెన్నిల్
శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్,
ఈశ్వరన్ నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్,

దృష్టప్రయోజనమైయాతల్. శిష్యనానవివన్ సంసారాదుర్తీర్ణనాయ్ వాళ్ప్కైయాకిఱ ఉజ్జీవనత్తైయాతల్, తిరునన్దనవనాదికళై చ్చెయ్కిఱ తిలుస్కాట్టిల్ ఓరాత్మావై త్తిరుత్తినాల్ ఎమ్బెరుమాన్ తిరువుళ్ళముకక్కైయాలే ఇప్పడియిరుక్కుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యత్తైయాతల్, సంసారత్తిలిరుక్కుమ్నాళ్ తన్ తనిమైతీరక్కూడి వర్త్తిక్కైయాకిఱ సహవాసత్తైయాతల్ ఉపదేశత్తుక్కు ఫలమాకనినైక్కై యొన్నపడి.

ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్క-ఉపడితానెన్నెన్నిల్ తజ్జిజ్ఞాసు ప్రశ్నమైయనువదిత్తుక్కొణ్డు, అవై సిద్ధిక్కుమ్ వళి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైయాతిరుక్క) ఎన్ఱతుడఙ్గి (శేషభూతనానశిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు - శిష్యనానవన్ తనక్కు శేషత్వమే స్వరూపమెన్ఱనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, కిఞ్చిత్కారమిల్లాతపోతు శేషత్వమ్ కూడాతెన్ఱు తన్ స్వరూపలాభత్తుక్కాక త్తన్నాలాన కిఞ్చిత్కారఙ్గళ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే అర్థశుశ్రూషైకళాకిఱ దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱపడి. (ఈశ్వరన్ నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతు - ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కుత్తిరిన్దు తన్ విశేషకటాక్షత్తాలే అద్వేషాదికళైయుణ్డాక్కి ఆచార్యసమాశ్రయణత్తిలే మూట్టి ఇవ్వాచార్యనడియాన ఉపదేశాన్వయత్తైయుణ్డాక్కి అతడియాక "ఇవనై సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమక్కరైప్పడుత్తవేణుమ్" ఎన్ఱిఱ ఎమ్బెరుమాన్ నినైక్కప్పా

టీ॥ ౩౧౦॥ ఇట్లు ఆచార్యుండు వీటిని తలంపకున్నచో, ఇవి సిద్ధించుట యెట్లంటి
వేని, శేషభూతుండగు శిష్యుని యిచ్ఛవలన దృష్టఫలము సిద్ధించును.
టీ॥ సర్వేశ్వరుని యిచ్ఛవలన ఉజ్జీవనము సిద్ధించును.

మను దృష్టఫలమునుగాని, శిష్యుండవు ఈతండు సంసారమును దాటి యుజ్జీవించుటనుకాని, నందనవనాదులను యేర్పరుచుటకంటెను ఒకయాత్మను దిద్దుపాటుచేసినట్లయిన, సర్వేశ్వరునికి సంతోషము గలుగుననెడి యర్థమగు భగవత్కైంకర్యమునుగాని, సంసారమునందున్నంతకాలము తనకు తోడుగానుండుననెడి సహవాసమునుకాని, ఫలమునుగాం దలంచుట.

అవతారిక—ఇట్లు ఈతండు తలంపనిచో, ఈ నాల్గుఫలములును సిద్ధించుట యెట్లంటివేని, యీప్రశ్నను అనువదించి యవి సిద్ధించునట్టి మార్గమును దెలుపుచున్నారు.

(తలంపకున్న) ఇత్యాది. శేషభూతుండగు శిష్యుని తలంపుచే దృష్టఫలము సిద్ధించుననంగా శిష్యుండయినవాండు తనకు శేషత్వమే స్వరూపమని యనుసంధానము చేసికొనుచుండుటం జేసి "కొంచమయినను చేయనియెడల శేషత్వముండదు" అనుకొని తన స్వరూపలాభమునకై తన శక్త్యనుసారముగ కించిత్కారము జేయుచుండుటం జేసి ద్రవ్యశుశ్రూషారూపమగు దృష్టఫలము సిద్ధించును.

ఈశ్వరుని తలంపువలన నుజ్జీవనము సిద్ధించుననంగా — ఈతనిని యెదురుగాఁబోయి తన విశేషకటాక్షమువలన యీతనికి అద్వేషాదులం గలుగంజేసి, ఆచార్యుని యాశ్రయించునట్లు చేసి, యీయాచార్యునియొక్క యుపదేశముతో సంబంధము గలుగంజేసి, దానిమూలముగ ఈ

మూ॥ ఆచార్యన్ నినైవాలే భగవత్కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్,
ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

కార్యమాన నినైవాలే శిష్యనానవనుడైయ ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమెన్నపడి. (ఆచార్యన్ నినైవాలే భగవత్కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱదు-ఇవన్ హితోపదేశమ్పణ్ణి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి చేతననైత్తిరుత్తుకిఱ విదు ఎమ్బెరుమాన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు మికవుమ్ ఉకప్పాకైయాలే "ఇదుభగవత్కైఙ్కర్యమన్ఱో" ఎన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యన్ నినైవాలే ఉపదేష్టావాన తనక్కు భగవత్కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమెన్నపడి. (ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱదు- "అనాదికాల మహాఙ్కార మమకారఙ్గళాలే నష్టప్రాయనాయ్క్కిడన్ద వెన్నై నిర్హేతుకమాక వశీకరిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే అవఱ్ఱిల్ రుచియై మాఱ్ఱి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి పణ్ణిన మహోపకారకనన్ఱో" ఎన్ఱిఱ ఉపకారస్మృతియాలే, శిష్యనానవన్ క్షణకాలముమ్ పిరియక్షమనన్ఱిక్కే కూడినడక్కైయాల్ అవనోడుణ్డాన సహవాసమ్ తన్నడైయే సిద్ధిక్కుమెన్నపడి.

ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాలిరుక్క, ఇప్ఫలచతుష్టయముమ్ శిష్యేశ్వర స్వాచార్యర్కళ్ నినైవాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమిడమరుళిచ్చెయ్‌దు, ఉపదేశత్తుక్కు సాఫల్యమాయుళ్ళదుమ్, ఉపదేష్టావాన ఆచార్యపరతన్త్రనుక్కు ఉపదేశపాత్రమాన ఇవనైక్కుఱిత్తుణ్డామాచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కు-

మూ॥ ఆచార్యునితలంపువలన భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించును
ఉపకారస్మృతివలనసహవాసము సిద్ధించును.

నిని సంసారమునుండి దరిచేర్పవలయుననెడి సర్వేశ్వరుని కృపాఫలమగు తలంపుచే శిష్యుడగు వాని యుజ్జీవనము సిద్ధించును.

ఆచార్యుని తలంపువలన భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించుననఁగా — ఈతఁడు ఉపదేశము నొసంగి మంగళాశాసనమునకు తగినవాఁడగునట్లు ఈచేతనుని దిద్దుబాటుచేయుట యనునది సర్వేశ్వరుని మనస్సునకు ఎక్కువ సంతోషకరమగుటంజేసి, యిది భగవత్కైంకర్యము కాదా? అని తలంచుచుండునట్టి తన యాచార్యుని తలంపువలన ఉపదేష్టయగు తనకు భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించును.

ఉపకారస్మృతివలన సహవాసము సిద్ధించుననఁగా—అనాదికాలముగ అహంకార మమకారములమూలముగ నష్టప్రాయుండగునన్ను అంగీకరించి తెలియనివాటిఁ దెలిపి యందుమూలముగ నట్టియహంకారాదులయెడల రుచిని తొలగించి మంగళాశాసనమునకు తగినట్టివానినిగాఁజేసిన మహోపకారకుండు కాఁడా? యనెడి యుపకారస్మృతివలన శిష్యుఁడయినవాఁడు క్షణకాలమయినను ఆచార్యుని విడిచియుండజాలక కూడియుండుటంజేసి, వానితో సహవాసము తనంతటతానే సిద్ధించును.

ఇట్లు యీతండు (ఆచార్యుండు) తలంచుచుండగనే ఈనాల్గు ఫలములును శిష్య, ఈశ్వర, స్వాచార్యుల తలంపువలన సిద్ధించునను విషయమును తెలిపి, ఉపదేశమునకు ముఖ్యఫలమయినదియు ఉపదేష్టయగు స్వాచార్యునికి పరతంత్రుండై ఉపదేశపాత్రమయిన యీతనిని గురించినదియగు ఆచార్యత్వము సిద్ధించునట్టి విధమునున్ను ప్రశ్నోత్తరరూపముగ సాయించుచున్నారు.

మూ॥ ౩౧౧॥ సాక్షాత్ఫలముమ్, ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుంపడి యెన్నెన్నిల్,
తన్నినైవాలు మీశ్వరన్నినైవాలుమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

మూ॥ ౩౧౨॥ ఇప్పడియొన్ఱియ ఉపదేశిక్కిల్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపసిద్ధి యిల్లై.

ప్పడిన్నై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాక్షాత్ఫలముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సాక్షాత్ఫలమావతు) - ఉపదేశపాత్రమానవన్ తిరున్ది మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాకై. ఇతు (తన్నినైవాలే సిద్ధిక్కుమావతు) - ఉపదేష్టావాన తాన్ విప్రతిపత్తికళొన్ఱుమిన్ఱి ఇతువే ఫలమాకనినైత్తు ఉపదేశిక్కవే, అవనప్పడితిరున్ది మఙ్గళాశాసనాధికారియాకై. (ఆచార్యత్వమావతు) - తన్నై స్వాచార్యపరతన్త్రనాకవే యనుసన్ధిత్తిరుక్కుమివన్ తన్పక్కలుపదేశఙ్కేట్కుమవనుక్కు ఆచార్యనాకై. ఇతు (ఈశ్వరన్నినైవాలే సిద్ధిక్కుమావతు) - “ఇవన్ తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ విప్రతిపత్తి పణ్ణాతే ఉళ్ళపడి యనుసన్ధిత్తు ఉపదేశిక్కైక్కు పరిపాకముడైయవాన ఇవన్ ఇవనుక్కాచార్యన్” ఎన్ఱునినైప్పిట్టరుళుకైయాలే ఇవనుక్కాచార్యత్వముణ్డాకై.

ఇప్పడి క్రమనిషిద్ధమాక అడియిట్టిన్న విప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియాతెన్కిఱార్, (ఇప్పడియొన్ఱియ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధి యిల్లై) ఎన్నితు - కీళ్ చొన్నపడియే యథాప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కుమ్పోతు ఈశ్వరన్ ఇవనై ఆచార్యనాక నినైప్పిడామైయాలే ఉపదేష్టావుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై;

మూ॥ ౩౧౧॥ సాక్షాత్ఫలమును ఆచార్యత్వమును సిద్ధించుటయెట్లంటివేని, తనతలంపువలనను సర్వేశ్వరుని తలంపువలనను సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౧౨॥ ఈప్రకారము ఉపదేశింపనిపక్షమున, ఉభయులకును స్వరూపము సిద్ధింపదు.

(సాక్షాత్ఫలము) ఇత్యాది. సాక్షాత్ఫలమనఁగా ఉపదేశపాత్రుండగు ఈతఁడు దిద్దుపాటయి, మంగళాశాసనమునకు తగినవాఁడగుట. ఇది తన తలంపుచే సిద్ధించుటయనఁగా, ఉపదేష్టయగు తాను విపరీతభావనలులేకుండ, దీనినే ఫలమునుగాఁదలంచి యుపదేశింపఁగా, వాఁడును అట్లే దిద్దుపాటయి మంగళాశాసనమున కధికారియగుట.

ఆచార్యత్వమనఁగా— తనను స్వాచార్యపరతంత్రునిగా నే అనుసంధించుకొనునట్టి యీతఁడు తనవద్ద యుపదేశమును గ్రహించువాని కాచార్యుండగుట.

ఇది యీశ్వరునియొక్క తలంపువలన సిద్ధించుననఁగా—ఇట్లు తనను శిష్యునిన్ని ఫలమునున్ను విపరీతముగాఁ దలంపక, వాస్తవరీతిని యనుసంధించుకొని యుపదేశించునట్టి పరిపాకము గల యీతఁడు యీతనికి ఆచార్యుండు” అని తలంచి కృపచేయుటచే నీతని కాచార్యత్వము కలుగును.

అవతారిక:—అట్లుకాకుండ. క్రమముగను నిషిద్ధముగనున్న ముందు చెప్పినప్రకారము విపరీతముగాఁ దలంచినట్లయిన, ఉభయస్వరూపమున్ను సిద్ధింపదని తెలుపుచున్నారు.

(ఇట్లుకాకున్న) ఇత్యాది. ఇద్దరికిని స్వరూపము సిద్ధింపదనఁగా ముందు చెప్పినప్రకారము సరియయిన తలంపులో నుపదేశించిననే తప్ప, యీశ్వరుండీతనిని ఆచార్యునిగాఁదలంపనందున ఉపదేశించువానికి ఆచార్యత్వరూపమగు స్వరూపము సిద్ధింపదు.

మూ ॥ ౩౧౩ ॥ ఆచార్యనుక్కు శిష్యన్ పక్కల్ కృపైయుమ్, స్వాచార్యన్ పక్కల్ పారతన్త్ర్యముమ్ వేణుమ్.

మూ॥ ౩౧౪॥ కృపైయాలే శిష్యస్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్, పారతన్త్ర్యత్తాలే తన్ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

అప్పడి యథాప్రతిపత్తియోడే ఇవనుపదేశియాతవళవిల్ ఉపదేశసిద్ధియిల్లామైయాలే ఉపదేశపాత్రమానవవనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లైయిఱే.

ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డు గుణముమ్ అవశ్యమ్ వేణుమెన్గిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు ఉజ్జీవిషువాయ్వన్దు ఉపసన్ననాన శిష్యన్పక్కల్ “ఐయో”ఎన్ఱిరఙ్గి అవనుజ్జీవిక్కైక్కు ఉఱుప్పాన ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణుకైక్కీడాన కృపైయుమ్, తన్నైక్కర్త్తావాకనినైయాతే అత్తలైక్కుక్కరణభూతనాక అనుసన్ధిక్కైక్కీడాన స్వాచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యముమ్ అవశ్యముణ్డాకవేణుమెన్గై.

ఇవైరణ్డాలుమ్ ఫలిక్కుమవత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - అప్పడి అవన్ స్వరూపమ్ తిరున్దుమళవుమ్ ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణిప్పోరువివన్ కృపైయాలే నాళుక్కునాళుమ్ స్వరూపమ్ నిర్మలమాకైయాలే శిష్యనుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్, స్వకర్తృత్వబుద్ధియత్తు స్వాచార్యకరణభూతనాక త్తన్నైయనుసన్ధిక్కుక్కుమ్, మత్తుముమ్ సర్వకాలత్తిలుమ్ తదధీననాయ్వర్త్తిక్కైక్కుముడలాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ఆచార్యనాన తన్నుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమెన్గై.

మూ॥ ౩౧౩॥ ఆచార్యునికి శిష్యునివిషయమున కృపయును, తనయాచార్యుని విషయమున పారతంత్ర్యమును ఉండవలయును.

మూ॥ ౩౧౪॥ కృపవలన శిష్యుని స్వరూపము సిద్ధించును, పారతంత్ర్యమువలన తన స్వరూపము సిద్ధించును.

ఇట్లు సరియయిన తలంపులో నీతండు ఉపదేశింపనియెడల, ఉపదేశసిద్ధి లేకపోవుటంజేసి ఉపదేశపాత్రమగు నీతనికి శిష్యత్వరూపమగు స్వరూపము సిద్ధింపదు.

అవతారిక—ఆచార్యునికి రెండుగుణములు అవశ్యముగానుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఉపదేష్టయగు ఆచార్యుండు ఉజ్జీవనేచ్ఛగల శిష్యుని “అయ్యో” యని కృపతోఁజూచి వానియుజ్జీవనమునకుఁగాను ఉపదేశాదుల నొసఁగుటకు గావలసిన కృపయును తనను కర్తనుగా తలంపక స్వాచార్యునికి ఉపకరణభూతునిగాఁ దలంచుటకుఁగావలసిన స్వాచార్యవిషయమగు పారతంత్ర్యమును అవశ్యముగ నుండవలయుననుట.

అవతారిక:—వీటివలన ఫలించునట్టిదానిఁ దెలుపుచున్నారు.

(కృపచే) ఇత్యాది. ఇట్లు అతని స్వరూపము దిద్దుపాటగువరకును ఉపదేశాదుల నొనర్చునట్టి యాచార్యుని కృపచే దినదినము స్వరూపము నిర్మలమగుటచే శిష్యునియొక్క స్వరూపము సిద్ధించును. తాను కర్తయను తలంపునువిడిచి స్వాచార్యునికి ఉపకరణ భూతునిగాను తనను తలంచుకొనుటయును, తక్కిన యన్నివేళలను తనయాచార్యుని కధీనుండయి ప్రవర్తించుటయును అనుకూలమగు పారతంత్ర్యముచేత ఆచార్యుండగు తనయొక్క స్వరూపము సిద్ధించును.

మూ॥ ३८१॥ నేరే ఆచార్యనెన్బతు సంసారనివర్తకమాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై.

ఆక, కీళ్ చ్చొన్నతాయిఱ్ఱు - హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వవిషయత్తిలుమ్ శిష్యవిషయత్తిలుమ్ ఫలవిషయత్తిలుముణ్డామ్ విప్రతిపత్తికళ్ క్రూరనిషిద్ధమెన్ఱుమ్, అద్దవిప్రతిపత్తితా నిన్నతెన్ఱుమ్, ఇవై నినైయాతిరుక్క కృపప్రయోజనాదికళ్ వన్దు సిద్ధిక్కుమ్ వళియుమ్, సాక్షాదాచార్యత్వఙ్గళ్ సిద్ధిక్కుమ్ వళియుమ్. ఇప్పడియన్ఱియే విప్రతిపత్త్యా ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియామైయుమ్, ఆచార్యనానవనుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణద్వయముమ్, తదుభయఫలముమ్ శొల్లిత్తాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడి ఉపదేశానుగుణ నియమఙ్గళై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్ ఉపదేశిక్కుమళవిల్ ఇన్న మన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనైయే సాక్షాదాచార్యనెన్బతెన్గిఱార్, (నేరే) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (నేరే ఆచార్యనెన్బతు) ఎన్గిఱతు - ఆచార్యత్వమ్ కురైయఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్తే ప్రతీతిమాత్రమ్కొణ్డు శొల్లుమవనన్ఱిక్కే సాక్షాదాచార్యనెన్ఱు శొల్లువతెప్పడి. (సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱతు - "ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్" ఇత్యాదిప్రకారేణ అఖిల ఫలప్రదమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్యఫలఙ్గళిల్ తాత్పర్యమిన్ఱిక్కే మోక్షఫలత్తిలే నోక్కాయిరుక్కైయాలే, "సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః। గతిరష్టాక్షరో నృణా మపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్" ఎన్గిఱపడియే సంసారనివర్తకమాయ్, అతివిత "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యము

మూ॥ ३८१॥ సాక్షాత్తుగ ఆచార్యుండని చెప్పినది సంసారనివర్తకమగు తిరుమంత్రమును ఉపదేశించిన వానిని.

కావున, హితోపదేశసమయమున తనవిషయమునను, శిష్యుని విషయమునను, ఫలవిషయమునను విపరీతముగాఁ దలంచుట క్రూరమును. నిషిద్ధముననియు, ఆ విపరీతలంపు యిటిదనియు, అట్లు తలంపకయే కృపఫలములు సిద్ధించునట్టి విధమును, సాక్షాత్ఫలమును, ఆచార్యత్వమును సిద్ధిం విధమును' ఇట్లుచేయుక విపరీతభావనతో నుపదేశించినచో ఉభయుల స్వరూపమున్ను సిద్ధింపకపోవుటయు, ఆచార్యుడగు వానికి అవశ్యముగ కావలసిన గుణద్వయమును, ఆ రెంటియొక్క ఫలమును ఇంతవరకు చెప్పఁబడినవి.

అవతారిక—ఇట్లు ఉపదేశానుగుణములగు నియమంబులను చూపించి పిమ్మట యీమంత్రమును ఉపదేశించినవాఁడే సాక్షాదాచార్యుండని తెలుపుచున్నారు.

(నేరుగ) ఇత్యాది. నేరుగ ఆచార్యుండనఁగా=ఆచార్యత్వము కొరతలేకుండ యుండఁగా, ప్రతీతిమాత్రమునుబట్టి చెప్పుట మాత్రమేకాక, సాక్షాత్తుగ ఆచార్యుండని చెప్పియున్నారు.

సంసారమును నివర్తింపఁజేయునట్టి పెరియతిరుమంత్రమును ఉపదేశించినవానిననఁగా-"ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్" అని సాయించినట్లు సమస్తఫలముల నిచ్చునదియేయైనను, ఇతరఫలములు ముఖ్యములుకాక, మోక్షఫలమే ముఖ్యవిషయమైనది యగుటంజేసి "సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః। గతిరష్టాక్షరో నృణా మపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్" (అన్నియుపనిషత్తులయొక్కయును సారమైనదియు, సంసారసముద్రమునుండి దరిచేర్చునదియునగు అష్టాక్షరీమంత్రము పునర్జన్మమునుకోరని

మూ॥ ౩౧౯॥ సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్ క్షుద్రఙ్గళుమాన భగవన్మన్త్రఙ్గళై ఉపదేశి త్తవర్కళుక్కు ఆచార్యత్వపూర్త్తి యిల్లై.

త్తిపుమ్ । పవిత్రఞ్చపవిత్రాణాం మూలమన్త్రస్సనాతనః” ఎన్గిఱపడియే సర్వమన్త్రశ్రేష్ఠమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై సంసారనివర్త్తకత్వప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిత్తవనై యొన్ఱై. ద్వయమ్ పూర్వోత్తరవాక్యఙ్గళాలే ఇతిల్ మధ్యమ చరమ పద వివరణమాయ్, చరమశ్లోకమ్ పూర్వోత్తరార్ధఙ్గళాలే ఇతిల్ పూర్వోత్తరవాక్య వివరణమాయిరుక్కైయాలే, మఱ్ఱై రహస్యద్వయముమ్ ప్రథమరహస్యమాన ఇత్తోడొన్ఱయమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తైచ్చొల్లవే అల్లాతేనుమ్ ఉపదేశముమ్ తన్నడేయే శొల్లిత్తాయెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్గిఱార్, ఆకైయాల్ ఇతు రహస్యత్రయోపదేశత్తుక్కుముపలక్షణమ్.

భగవన్మన్త్రఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱై ఉపదేశిత్తవర్కళుక్కుమ్ ఆచార్యత్వమిల్లైయో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు - సంసారత్తై నివర్త్తిప్పిక్కై తవిర మాత్రమన్ఱిక్కే వళర్క్కుమవైయుమాయ్ పెరుమైయిన్ఱిక్కే క్షుద్రఙ్గళుమాయిరుక్కుమ్ తదితర భగవన్మన్త్రఙ్గళై ఉపదేశిత్తవర్కళుక్కు, ఉపదేష్టృత్వప్రయుక్తమాన ఆచార్యత్వప్రతిపత్తిమాత్రము మేయిత్తుమ్ పూర్త్తియిల్లై యెన్ఱు.

మూ॥ ౩౧౯॥ సంసారమును వృద్ధిపొందించునవియు క్షుద్రములును భగవన్మంత్రములనుపదేశించినవారికి ఆచార్యత్వపూర్త్తి లేదు.

వారికి శాస్త్రరభూతమైనది) అన్నట్లు, సంసారమును నివర్తింపజేయునది కావున నే “మంత్రాణాం పరమోమంత్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమం పవిత్రంచ పవిత్రాణాం మూలమంత్రస్సనాతనః” (మంత్రములలో సుత్కృష్టమైన మంత్రమును, రహస్యములలో గొప్పరహస్యమును, పవిత్రములలో నెక్కువ పవిత్రమైనదియును అష్టాక్షరీమంత్రము) అన్నట్లు, తక్కినమంత్రము లన్నింటికంటె నత్కృష్టమైనదియునైన యాధిక్యముగల తిరుమంత్రమును సంసారనివర్తకమనెడి తలంపుతో నుపదేశించువాఁడు” అనుట.

ద్వయము పూర్వోత్తరవాక్యములచే ఈ తిరుమంత్రముయొక్క మధ్యమచరమ పదముల (నమః—నారాయణాయ అనుపదముల) యర్థములను వివరించునది గాను, చరమశ్లోకము పూర్వోత్తరార్థములచేత దీనియొక్క * పూర్వోత్తరవాక్యములను వివరించుటంజేసియును, తక్కిన రెండు రహస్యములును మొదటిరహస్యమగు తిరుమంత్రములో నేకార్థముగలవైనందున దీనిని చెప్పుటవలననే వాటి యుపదేశమున్ను అందులో నంతర్భూతమైనదియని తలంచి(పెరియతిరుమంత్రమును ఉపదేశించినవానిని)అని చెప్పియున్నారు. కావున నిట్లు చెప్పుట మూఁడురహస్యముల యుపదేశమునున్ను సూచించునది.

అవతారిక:—భగవన్మంత్రములలో దేనినయిన నొక్కదానిని యుపదేశించిన వానికాచార్యత్వము లేదా యుంటిదేని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారవర్ధకములై) ఇత్యాది. సంసారమును నివర్తింపఁజేయుట యటుయుండగా! దానినివృద్ధిపరచునవియు, ఆధిక్యములు లేనివి కాకుండ క్షుద్రములైనవియు యుండునటి తక్కిన భగవన్మంత్రములను ఉపదేశించునట్టివారికి ఉపదేశించుటనుబట్టి ఆచార్యుఁడనెడిప్రసిద్ధితప్ప వారికది పూర్తిగా లేదు.

* ఓమ్నమః—పూర్వవాక్యము. నమోనారాయణాయ—ఉత్తరవాక్యము.

మూ॥ ౩౧౭॥ భగవన్మంత్రంగళై క్షుద్రమంత్రంగళెన్నతు ఫలద్వారా.
మూ॥ ౩౧౮॥ సంసారవర్ధకంగళెన్నతుమ్ అత్తాలే.
మూ॥ ౩౧౯॥ ఇతుతాన్ సోపాధికమ్.
మూ॥ ౩౨౦॥ చేతనన్నుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే.

క్షుద్రమంత్రంగళెన్నపటి క్షుద్రదేవతామంత్రంగళై యన్ఱు, భగవన్మంత్రంగళై ఇప్పడి శొల్లుకిఱతెన్నవ్; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్మంత్రంగళై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - పరదేవతైయాన భగవద్విషయమాకైయాలే వన్దపెరుమైయైయుడైయ మంత్రంగళై క్షుద్రంగళెన్ఱు శొల్లుకిఱతు, అర్థకామపుత్రవిద్యాదిక్షుద్రఫలంగళై కొడుక్కుమవైయాలే.

సంసారవర్ధకంగళెన్నతెన్నవ్; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసార) ఇత్యాదియాలే,(అత్తాలే) ఎన్నతు - కీழ్చొన్న బన్ధకమాన క్షుద్రఫలంగళై కొడుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి.

అనాల్, ఇవఱ్ఱుక్కు ఇతు స్వాభావికమోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఇతుతాన్) ఎన్ను క్షుద్రఫలప్రదత్వమాకిఱ ఇప్పొల్లాఙ్గు. (సోపాధికమ్)ఎన్నతు-ఉపాధిప్రయుక్తమాయ్ వన్దతెన్నపడి.

అత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (చేతనన్నుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే) ఎన్ఱు, అతావతు - భగవన్మంత్రంగళాకైయాలే మోక్షప్రదత్వశక్తియుక్తంగళాయిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇవఱ్ఱిల్ వైరాగ్యమిల్లాత

మూ॥ ౩౧౭॥ భగవన్మంత్రములను క్షుద్రములని చెప్పుట వాటి ఫలమును బట్టి.
మూ॥ ౩౧౮॥ సంసారమును వృద్ధిపొందించునవి యనుటయును దానిచేతనే.
మూ॥ ౩౧౯॥ ఇది సోపాధికము.
మూ॥ ౩౨౦॥ చేతనునియొక్క కోరికవలన లభించినది గనుక.

అవతారిక:—క్షుద్రములనుట క్షుద్రదేవతలను గురించిన మంత్రములను కాదా! భగవన్మంత్రముల నట్లు చెప్పవచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(భగవన్మంత్రములను) ఇత్యాది. పరదేవతయగు భగవంతుని గురించినవి యగుటచే వచ్చినట్టి గొప్పతనముగల మంత్రములను క్షుద్రములని చెప్పుటకు గారణము అవి యర్థకామపుత్రవిద్యాది క్షుద్రఫలముల నొసంగునవి యగుట.

అవతారిక:—సంసారమును వృద్ధిపొందించునవి యని యేల చెప్పవచ్చు నంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సంసార)ఇత్యాది. అందువలన ననగా—ముందు చెప్పిన క్షుద్రఫలముల నిచ్చునవి యగుట వలన నని.

అవతారిక:—వీటి కిది స్వభావమా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇది) ఇత్యాది. ఇది యనగా క్షుద్రవిషయముల నిచ్చునది యగుట. సోపాధికమనగా ఉపాధినిబట్టి వచ్చినది మాత్రమనుట.

అవతారిక:—ఆ విషయమును ఉపపాదించుచున్నారు.

(చేతనునియొక్క) ఇత్యాది. భగవన్మంత్రములగుటచే మోక్షమునిచ్చునట్టి శక్తియున్నప్పటి

మూ॥ ౩౨౧ ॥ శిష్యనెన్బతు సాధ్యాన్తర నివృత్తియుమ్,

క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్, ప్రకృతివశ్యనాన చేతననుడైయ క్షుద్రఫలరుచియాలే వరుకైయాలే యన్ఱె. ఐశ్వర్యకామర్క్కు గోపాలమన్త్రాదికళుమ్, పుత్రకామర్క్కు రామమన్త్రాదికళుమ్, విద్యాకామర్క్కు హయగ్రీవమన్త్రాదికళుమ్, విజయకామర్క్కు సుదర్శన నారసింహ మన్త్రఙ్గళుమ్, ఇప్పడి నియమేన క్షుద్రఫలఙ్గళైయే కొడుక్కక్కడవ పొరుకిఱవిగు, చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాక "ఇవ్వోమన్త్రఙ్గళ్ ఇవ్వో ఫలఙ్గళై కొడుక్కక్కడవతు" ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ నియమేన కల్పిత్తు వైక్కైయాలే; అతునాల్ చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాక కల్పిక్కైయాలే అవత్తుక్కు వైస్వాభావికమన్ఱు, ఔపాధికమెన్నలామిఱే.

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్ సమాప్తమ్.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

అనన్తరమ్, "తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్పోతు" ఎన్ఱుతొడఙ్గి, "ఆచార్యత్వపూర్త్తియిల్లై" ఎన్నుమళవుమ్ ఆచార్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణి, అనన్తరమ్ అతన్ మేల్ వన్ద ప్రాసఙ్గికశఙ్కైయుమ్ పరిహరిత్తరుళి; మేల్ శిష్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శిష్యనెన్బతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి (శిష్యనెన్బతు)

మూ॥ ౩౨౧॥ శిష్యుండనఁగా—సాధ్యాంతరములను వదలుకొనుటయు

కిన్ని, ఇవి క్షుద్రఫలముల నిచ్చుట యనునది ప్రకృతివశ్యుండగు చేతనునికి క్షుద్రఫలముల యెడలఁ గల రుచివలననని యెఱుంగునది.

ఐశ్వర్యముఁ గోరువారికి గోపాలమంత్రాదులనియు, పుత్రులనుగోరువారికి రామమంత్రాదులనియు, విద్యనుగోరువారికి హయగ్రీవమంత్రాదులనియు, విజయముఁ గోరువారికి సుదర్శననారసింహ మంత్రాదులని యిట్లు ఇవి నియతముగ క్షుద్రఫలములనిచ్చుచున్నవి చేతనుల రుచి కనుగుణముగ ఈ యామంత్రములు ఈ యాఫలముల నిచ్చునవియని సర్వేశ్వరుండు నియతముగ కల్పించియుండుటంజేసి కదా! అది చేతనుల రుచికనుగుణముగ కల్పించినది యగుటంజేసి యది వాటికి స్వాభావికము కాదనియు, ఔపాధికమనియును చెప్పవచ్చును కదా!

సదాచార్యలక్షణప్రకరణము ముగిసెను.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణము

కావున (తాను హితోపదేశముఁజేయునప్పుడు) (వా ౩౦౭) అను వాక్యము మొదలుకొని (ఆచార్యత్వ పూర్త్తిలేదు) (౩౧౬వా) అను వాక్యమువరకును ఆచార్యస్వరూపమునుగురించి విచారించి పిమ్మట ఆవిషయమున వచ్చిన శంకలను పరిహరించినారు.

అవతారిక:—ఇఁకమీఁదు శిష్యునియొక్క స్వరూపమునుగురించి విచారించుచున్నారు.

(శిష్యుఁడు) ఇత్యాది. ఉపదేశమాత్రముఁగొనినవానిని పైపైగా చెప్పుటమాత్రముకాదు, శిష్యుఁడని ముఖ్యముగాఁ జెప్పుచున్నది.

మూ॥ ఫలసాధన శుశ్రూషైయుమ్, ఆర్తియుమ్, ఆదరముమ్,

ఎన్నతు- ఉపదేశ [illegible] [illegible] యాక [illegible] మాక చొల్లుకిఱతెన్నపడి. (సాధ్యాన్తర నివృత్తియావతు) - [illegible] [illegible] [illegible] ప్రాప్యాన్తరత్తిల్ మనమ్ [illegible]. [illegible] ««ఇవ్వాచార్యన్నై [illegible] వేఱొరు ప్రాప్యవస్తు [illegible]»» ఎన్నిఱ [illegible] యాకవుమామ్. (ఫలసాధనశుశ్రూషైయావతు)- ««గురుశుశ్రూషయా విద్యా»» ఎన్నుమపడియే ఆచార్యనై [illegible] శుశ్రూషైయాలే [illegible] జ్ఞానోపదేశమ్ [illegible] ప్రాప్యమాయాలే, ఆచార్యన్ తనక్కు ఉపకరిక్క [illegible] ఫల [illegible] సాధనమాయిరుక్కై [illegible]. అన్ఱిక్కే, స్వరూపానురూపమాన [illegible] యాకవుమామ్. అథవా, ఆచార్యనుక్కు [illegible] సాధనమాన [illegible] యాకవుమామ్. (ఆర్తియావతు - ««ఇదనీ [illegible]»» ఎన్నుమపడియే [illegible] జ్ఞానత్తుక్కు [illegible] [illegible] యాలే ఉణ్డాగుమ్, [illegible] ఆచార్యన్ [illegible]. (ఆదరమావతు) - [illegible] ఆచార్యన్ [illegible] [illegible] [illegible] తదనుభవ కైంకర్యఙ్గళిలే [illegible] యాన విరుప్పమాకవుమామ్.

మూ॥ ఫలసాధన శుశ్రూషయు, ఆర్తియు, ఆదరమును గలవాఁడును

సాధ్యాంతర నివృత్తి యనఁగా స్వరూపానురూపములగు [illegible] ప్రాప్యాంతరములలో మనస్సు పోవకుండుట. అథవా తదాచార్యుని [illegible] ప్రాప్యవస్తువు వేరొకటి యుండదని [illegible] కావచ్చును.

ఫలసాధన శుశ్రూష యనఁగా ««గురుశుశ్రూషయా విద్యా»» అని చెప్పినట్లు [illegible] శుశ్రూషచే నాచార్యుని సంతోషపెట్టి జ్ఞానోపదేశమునుఁ [illegible] అనికొనక [illegible] ఆచార్యుండు తనకొసఁగిన తత్త్వజ్ఞానమునకు [illegible] సాధనభూ[illegible] ఆచార్య కైంకర్యము. అథవా స్వరూపానురూపమగు ఫలము [illegible] తత్సాధనము [illegible] [illegible] యుండెడి [illegible] చెప్పవచ్చును. అథవా ఆచార్య[illegible] సాధనభూతమయినట్టి యాచార్య కైంకర్యమనియును చెప్పవచ్చును.

ఆర్తి యనఁగా—««ఇదనీ [illegible]»» అని [illegible] తనకుఁగలిగిన జ్ఞానమునకు [illegible] [illegible] శీఘ్రముగా [illegible] [illegible] గల్గిన [illegible]. అథవా ఆచార్యుని [illegible] సేవ [illegible] గల్గిన [illegible] చెప్పవచ్చును.

ఆదరమనఁగా—[illegible] ఆచార్యునియందు [illegible] [illegible] కలుగునట్టి ప్రీతి. అథవా ఆచార్యుని [illegible] (నా [illegible]) వాని యనుభవకైంకర్యములను సంతోషముతో నవలంబించుటయనియును చెప్పవచ్చును.

మూ॥ అనసూయైయుముడైయవన్,

మూ॥ ౩౨౨॥ మన్త్రముమ్, దేవతైయుమ్, ఫలముమ్, ఫలానుబన్ధికళుమ్

(అనసూయైయుడైయవన్) - ఆచార్యన్ భగవద్విషయత్తై విశదమాగ ఉపపాదియా నిన్ఱాల్ "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" ఎన్నుమ్బడి అతిల్ అసూయై యఱ్ఱిరుక్కై అన్ఱిక్కే, ఆచార్యనుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ సబ్రహ్మచారికళుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ కణ్డాల్ అతిల్ అసూయై యఱ్ఱిరుక్కై యెన్నవుమామ్. "అసూయాప్రసవభూః" ఎన్గిఱవిడత్తుక్కు "హితమ్ శొన్నవనుడైయ ఉత్కర్షమే యాయిఱ్ఱు పొఱాతతు" ఎన్ఱిఱే పూర్వర్ కళరులిచ్చెయ్దతు. భగవద్విషయత్తిలుట్పడ అనసూయై పణ్ణానిన్ఱాల్ తదీయవిషయత్తిల్ శొల్లవేణుమో? "ఇదన్తు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" ఎన్ఱానిఱే. ఆః ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ సద్గుణసమ్పన్ననే యాయిఱ్ఱు నేరే శిష్యనెన్నది.

ఇప్పడి ఉక్తలక్షణయుక్తనాన శిష్యనుక్కు స్వాచార్యవిషయత్తిల్ ఉణ్డాక వేణుమ్ ప్రతిపత్తి విశేషత్తై అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (మన్త్రముమ్) ఎన్ఱు తొడజ్గి అతావతు - "మన్తార త్రాయత ఇతి మన్త్రః" ఎన్గిఱపడియే అనుసన్ధాతృ రక్షకమాయిరుక్కుమ్ తిరుమన్త్రముమ్, తత్ప్రతిపాద్యపరదేవతైయుమ్, తత్ప్రసాదలభ్యమాన కైఙ్కర్యరూప మహాఫలముమ్, తదనుబన్ధియాన అవిద్యాది నివృత్తి పూర్వకమాన స్వస్వరూపావిర్భావముమ్ సాలోక్యాదికళుమాకిఱ ఇవై యెల్లామ్, తథావిధఫల

మూ॥ అసూయపడనివాఁడును

మూ॥ ౩౨౨॥ మంత్రమును, దేవతయును, ఫలమును, ఫలముతోఁ జేరినవియును

అనసూయుఁడు:—ఆచార్యుండు భగవద్విషయములను విశేషముగా ఉపపాదించునప్పుడు "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" అన్నట్లు దానియెడల యసూయలేకుండుట. అథవా ఆచార్యుని యుత్కర్షను సబ్రహ్మచారుల యుత్కర్షనున్నుఁ జూచినట్లయిన దానియెడల అసూయ పడకుండుట యనియును చెప్పవచ్చును. "అసూయాప్రసవభూః" అను శ్రీయామునాచార్యుల స్తోత్ర వాక్యమునకు "హితముచెప్పినవానియొక్క యుత్కర్షమే కదా సహింపఁబడనిది", అని పూర్వాచార్యులు అర్థము సాయించినారు. భగవద్విషయమున నెక్కువ యసూయగలవాఁడయినచో, భాగవతవిషయమునుగురించి యిఁక చెప్పవలసినది యేమున్నది? "ఇదం తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే" (భ. గీ. ౯. ౧) (ఎక్కువరహస్యమైనట్టి దీనిని అసూయలేనట్టివాఁడవగు నీకు తెలుపుచున్నాను) అనికదా భగవంతుఁడును చెప్పియున్నాఁడు. కావున నిట్టి సద్గుణములుకలవాఁడే ముఖ్యముగ శిష్యుండని చెప్పఁబడుచున్నాఁడు.

అవతారిక:—ఇవ్విధములగు లక్షణములుగల శిష్యునికి స్వాచార్యుని విషయమున నుండవలసిన భావనను విధించుచున్నారు.

(మంత్రమును) ఇత్యాది. "మన్తారం త్రాయత ఇతి మంత్రః" అని సాయించినట్లు, అనుసంధించువారిని రక్షించునట్టి మంత్రమును, దానిచే ప్రతిపాదింపఁబడు పరదేవతయును, ఆదేవతయొక్క యనుగ్రహమువలన లభించునట్టి కైంకర్యరూపమగు గొప్పఫలమును, దానిని పట్టియుండునట్టి యవిద్యాది నివృత్తిపూర్వకమగు స్వస్వరూపావిర్భావమును, సాలోక్యాదులును, అట్టిఫలము నిచ్చునదియగు సాధనమును, పుత్ర, దార, గృహ, క్షేత్ర, పశు, అన్నాద్యనుభవరూపములగు ఇహ

మూ॥ ఫలసాధనముమ్ ఐహికభోగముమ్ఎల్లామ్ ఆచార్యనేయెన్ఱు నినైక్కక్కడవన్.

మూ॥౩౭౩॥ “మాతాపితాయువతయః” ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై ప్పరమాచార్యరుమరుళిచ్చెయ్ తార్.

ప్రధమాన సాధనముమ్, పుత్రదార గృహక్షేత్ర పశ్వన్నాద్యనుభవరూపమాన ఇహలోకత్తిల్ భోగ్యఙ్గళ్ ఇవైయెల్లామ్, నమక్కు నమ్ముడైయ ఆచార్యనే యెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణక్కడవనెన్గై.

“గురురేవపరంబ్రహ్మ గురురేవ పరాగతిః। గురురేవ పరా విద్యా గురురేవపరాయణమ్। గురురేవపరః కామో గురురేవ పరంధనమ్। యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః” ఎన్ఱుమ్, “ఐహికాముష్మికంసర్వం సచాష్టాక్షరదో గురుః। ఇత్యేవం యే న మన్యన్తే త్యక్తవ్యాస్తేమనీషిభిః” ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడి శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుగైయాలే (నినైక్కక్కడవన్) ఎన్ఱు విధిరూపేణ అరుళిచ్చెయ్ తార్.

ఇప్పడి తామరుళిచ్చెయ్ త ఇవ్వర్థత్తిలే ప్రసిద్ధికాట్టుగిఱార్ పరమాచార్యవచనసిద్ధమెన్ఱరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (మాతా) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు—“మాతాపితా యువతయస్తనయా విభూతిః” ఎన్ఱు ఐహికభోగఙ్గళైయుమ్, “సర్వమ్” ఎన్ఱు అనుక్తసకలధనఙ్గళైయుమ్ సొన్నార్. ఇత్తాల్ ఆళవన్దార్ తిరువడికళే యెన్ఱరుళిచ్చెయ్ కైయాలే, “వ్వశ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై ప్పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారు మరుళిచ్చెయ్ తారన్గై.

మూ॥ ఫలసాధనమును, ఐహికభోగములును, ఇవియన్నియును ఆచార్యుడే యని తలంపవలయును.

మూ॥ ౩౭౩॥ “మాతాపితాయువతయః” అను శ్లోకమున ఈయర్థమును పరమాచార్యులును (శ్రీ యామునాచార్యులవారును) ప్రసాదించియున్నారు.

లోకభోగములును ఇవియన్నియును మనకు మన యాచార్యుండేయని తలంపవలయును. “గురురేవ పరంబ్రహ్మ గురురేవ పరాగతిః। గురురేవపరావిద్యా గురురేవ పరాయణం। గురురేవపరఃకామోగురురేవ పరంధనం। యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరోగురుః” (గురువే పరబ్రహ్మము, గురువే మోక్షమార్గము, గురువే మోక్షవిద్య, గురువే యాశ్రయము, గురువే కామమును ధనమును. మంత్రమును ఉపదేశించినవాఁడగుటంజేసి గురువే యంతకంటెను గొప్పవాఁడు) అనియును, “ఐహికాముష్మికంసర్వం సచాష్టాక్షరదో గురుః। ఇత్యేవం యే న మన్యంతే త్యక్తవ్యాస్తేమనీషిభిః” (ఐహికాముష్మికములన్నియును అష్టాక్షరీమంత్రము నుపదేశించినట్టి గురువే యని తలంచునది. అట్లు తలంపని వారిని బుద్ధిమంతులగువారు త్యజించునది) అనియును శాస్త్రమునందుఁ జెప్పియుండుటంజేసి, (తలంపవలయునని) విధిగాఁ దెలిపియున్నారు.

అవతారిక:—ఇట్లు సాయించినట్టి యీ యర్థము విషయమున విశ్వాసముగలుగుట కనుకూలముగ పరమాచార్యులగు శ్రీయామునాచార్యులవారి శ్రీసూక్తులను తెలియుచున్నదని తెలుపుచున్నారు.

(మాతా) ఇత్యాది. “మాతాపితాయువతయస్తనయావిభూతిఃసర్వం” అనుటావున ఐహికభోగములను “సర్వం” అనుటచే నచట చెప్పఁబడని యన్నింటినిఁ దెలుపుటచే మంత్ర, దేవతా, ఫలాదులనన్నగొని, యివి యన్నియును తమకు శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదపద్మములేయని తెలుపుచు నాశ్లోకమునందు పైనిచెప్పిన యర్థమును పరమాచార్యులగు శ్రీయామునాచార్యులవారును సాయించినారనుట.

మూ॥ ౩౨౮॥ ఇతుక్కుడి ఉపకారస్మృతి.

మూ॥ ౩౨౯॥ ఉపకారస్మృతిక్కు ముతలడి ఆచార్యన్బక్కల్ కృతజ్ఞతై; ముడిన్దనిలమ్ ఈశ్వరన్బక్కల్ కృతజ్ఞతై.

ఇప్పడియెల్లాం పవనే యిరున్దనుసన్ధిక్కక్కూడియదు ఎన్ను; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కుడి ఉపకారస్మృతి) ఎన్ఱు. అతావతు - ఇప్పడి ఆచార్యనే నమక్కు సకలమున్ ఎన్ఱనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నిత్యసంసారియాయ్ క్కిడన్ద తన్నై ఉపదేశాదికళాలే తిరుత్తి నిత్యసూరికళోడొక్క అనుభవత్తుక్కు యోగ్యనామ్బడి పణ్ణిన ఉపకారానుసన్ధానమ్ ఎన్నై.

ఇవ్వుపకారస్మృతి ప్రసఙ్గిత్తాలే అతినుడైయ ప్రథమచరమావధికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉపకారస్మృతిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇప్పేఱు తనక్కు నన్మైయున్ఱే ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే తనక్కు ఉపలక్షణమాయిత్తు భగవద్విషయత్తై క్కాట్టిక్కొడుత్త ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తై యోర్క్కైయాలే (ఉపకారస్మృతిక్కు ముతలడి ఆచార్యన్ పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱతు. కృతజ్ఞతైయు ముపకారస్మృతియుమ్ పర్యాయమ్. ఆచార్యగౌరవమ్ నెఞ్జిల్ పడప్పడ అఙ్గువన్దు తానే తన్నైక్కొణ్డువన్దు చేర్త్త ఈశ్వరన్ పణ్ణిన కృపాపరమ్పరైయై యనుసన్ధిక్కైయాలే (ముడిన్ద నిలమ్ ఈశ్వరన్ పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱతు. ఇతువుమ్ ఈశ్వరన్ పక్కల్ ఉపకారస్మృతియిరుక్కుమ్బడి.

ఇత్తాల్, భగవద్విషయత్తై యుపకరిత్త ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తై యనుసన్ధిక్కైయిరే ద్వాల్

మూ॥ ౩౨౮॥ ఇందులకు హేతువు ఉపకారస్మృతి.

మూ॥ ౩౨౯॥ ఉపకారస్మృతికి మొదటికారణము ఆచార్యునివిషయమున కృతజ్ఞత. తుదికారణము సర్వేశ్వరుని విషయమున కృతజ్ఞత.

అవతారిక:—ఇట్లు అంతయు ఆచార్యుడే యని యనుసంధించుకొనుటకుఁ గారణమును తెలుపుచున్నారు (దీనికిఁ గారణము) ఇత్యాది. ఇట్లు అనుసంధించుకొనుటకుఁ గారణము నిత్యసంసారియై యున్నట్టి తనను ఉపదేశాదుల మూలముగ దిద్దుబాటుచేసి నిత్యసూరుల యనుభవమునకు అర్హునిగాఁ జేయుటయను ఉపకారముయొక్క యనుసంధానమునుట.

అవతారిక:—ఇట్టి యుపకారస్మృతిని తెలుపు సందర్భమున దానియొక్క ప్రథమచరమావస్థలఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఉపకారస్మృతికి) ఇత్యాది. ఈ చేతనుండు ముందుగ అనుసంధించుకొనునది తెలియని దానిఁ దెలుపుట మూలముగ తనకు సర్వమును తెలిపి భగవద్విషయము చేజిక్కునట్లుచేసిన యాచార్యుఁడొనర్చిన యుపకారమును గుర్తించి, ఉపకారస్మృతికి మొదటికారణము ఆచార్యునివిషయమున కృతజ్ఞతయని తెలిపినవారైరి. కృతజ్ఞతయనను ఉపకారస్మృతియనను ఒక్కటియే.

ఆచార్యుని విషయమున గౌరవము మనస్సున నాటుకొనఁగా నాటుకొనఁగా వానియొద్దకు తననుగొనివచ్చి చేర్చినవాఁడగు సర్వేశ్వరుండొనర్చిన కృపాపరంపరనుగూడ యనుసంధించుకొనుటచే చరమావస్థ సర్వేశ్వరుని విషయమున కృతజ్ఞతయని తెలిపినవారైరి. ఇదియును సర్వేశ్వరుని విషయమున నుపకారస్మృతియని యెఱుంగునది.

కావున భగవద్విషయమున నుపకరించిన యాచార్యుండు చేసిన యుపకారమును అనుసంధిం

మూ॥ 3_౨౬॥ శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్ అన్యోన్యమ్ ప్రియహితఙ్గళై నడత్తక్కడవర్కళ్.

మూ॥ 3_౨౭॥ శిష్యన్ తాన్ ప్రియత్తై నడత్తక్కడవన్,
ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తై నడత్తక్కడవన్,

అవనుడైయ వైభవమ్ నెఞ్జిలే ఊన్ఱిరున్దవాఱే, "ఇప్పడియిరుక్కుమ్ విషయత్తైనామ్ పెఱ్ఱదు ఎమ్బెరుమానాలేయన్నో" ఎన్ఱు తత్కృతోపకారానుసన్ధానత్తిలే శెన్ఱు తలైక్కట్టుమెన్ఱదాయిత్తు.

ఇని ఇవ్వ సదాచార్య సచ్ఛిష్యర్కళుడైయ పరిమాఱ్ఱమిరుక్కుమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (శిష్యనుమాచార్యనుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (అన్యోన్యమ్ ప్రియహితఙ్గళై నడత్తుకై) యావదు శిష్యనాచార్యనుక్కు ప్రియహితఙ్గళైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్. ఆచార్యన్ శిష్యనుక్కు ప్రియహితఙ్గళైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్. (నడత్తక్కడవర్కళ్) ఎన్ఱదు - ఇతినుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

ఇరువరుమిరణ్డైయుమ్ అన్యోన్యమ్ నడత్తుమ్ క్రమమిన్నదెన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (శిష్యన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు - శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ప్రియత్తైయుమ్ నడత్తుమిడత్తిల్ తన్ స్వరూపానుగుణమాక "ఆచార్యముఖోల్లాసమే పురుషార్థమ్" ఎన్ఱునినైత్తు తన్నుడైయ కైఙ్కర్యాదికళాలే

మూ॥ 3_౨౬॥ శిష్యుండును ఆచార్యుండును పరస్పరము (క్రమముగ) ప్రియహితముల నొనర్చుకొనగలరు.

మూ॥ 3_౨౭॥ శిష్యుండు తాను స్వయముగ ప్రియముఁజేయఁగలఁడు.
ఈశ్వరునిఁగొని హితముఁజేయఁగలఁడు.

చుకొనటకై యావలంబించినట్లయిన వానియొక్క వైభవము మనస్సున నాటియుండుటచే నిట్టివిషయమును మనము లభించుట యనునది సర్వేశ్వరునికృపవలనఁ గదా! యనుకొని, యట్టి సర్వేశ్వరుండొనర్చిన యుపకారము ననుసంధించుకొనుటలో ముగించునని చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇఁక యీ సదాచార్య సచ్ఛిష్యులయొక్క నడవడికలను తెలుపుచున్నారు.

(శిష్యుఁడును) ఇత్యాది. పరస్పరము ప్రియమును హితమును ఒనర్చుటయనఁగా — శిష్యుండు ఆచార్యునికి ప్రీతిఁగలుగఁ జేయువాఁడుగాను హితముఁ గలుగఁజేయు వాఁడుగానును ప్రవర్తించుట. ఆచార్యుండును శిష్యునికి ప్రియముఁగలుగఁజేయు వాఁడుగాను హితముఁ గలుగఁ జేయువాఁడుగానును ప్రవర్తించుట. మూలమున "ప్రవర్తింపవలసినది" అనిచెప్పుట యిది యవశ్యముగా నాచరింపవలసినది యని తెలుపుటకుగానని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—వీరిద్దరును ఈరెంటిని యనువర్తించి నడచుకొను క్రమ మెట్టియంటి దేని, తెలుపుచున్నారు.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. శిష్యుఁడు ఆచార్యుని విషయమున నీరెంటి నొనర్చునప్పుడు తన స్వరూపమునకనుగుణముగ ఆచార్యుని ముఖోల్లాసమె పురుషార్థమని తలంచి తనయొక్క కైంకర్యాదుల మూలముగ తాను ఎల్ల కాలమును ఆచార్యునికి ప్రీతిఁ గలుగఁజేయుచుం

మూ॥ ఆచార్యన్ మాఱాడి నడత్తక్కడవన్
మూ॥ ౩౨౮॥ శిష్యన్ ఉకప్పిలే యూన్ఱిప్పోరుమ్,
ఆచార్యన్ ఉజ్జీవనత్తిలే యూన్ఱిప్పోరుమ్.

తానాచార్యనుక్కు సర్వకాలముమ్ ప్రియత్తైనడత్తి ప్పోరక్కడవన్. మఙ్గళాశాసనపరనాకై యాలే "ఇవ్విభూతిస్వభావత్తాల్ తిరువుళ్ళత్తిలారుకలక్కమ్ వారామల్ తిరియవేణుమ్" ఎన్ఱుమ్, "అప్పడియేతేనుమొన్ఱు వన్దకాలత్తిల్ ఇత్తైప్పోక్కత్తన్దరుళవేణుమ్" ఎన్ఱుమ్ ప్రార్థిత్తు ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తైనడత్తక్కడవనెన్గై. (ఆచార్యన్ మాఱాడినడత్తుకైయావదు) - హితైకపరనాకైయాలే ఇవనుక్కు స్వరూపహానివారాతపడి హేయోపాదేయఙ్గళిలుణ్డాయ హానోపాదానఙ్గళిల్ స్థాలిత్యమ్ పిఱవామల్ నియమిత్తు, సర్వకాలముమ్ నల్వఴియేనడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాకిఱ హితత్తైత్తాన్ నడత్తి, దృష్టత్తిల్ సఙ్కోచత్తాలే ఇవన్ మికవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్ "ఇరున్దనాళైక్కు ఇవన్ నలఙ్గామల్ ఇవైయుమవనుక్కు ణ్డామ్పడి తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱప్రార్థిత్తు, ఈశ్వరనైక్కొణ్డు ప్రియత్తై నడత్తక్కడవనెన్గై.

ఇప్పడి శెయ్దు పోరుమిడత్తిల్ ఇరువర్క్కుమ్ మిరణ్డుమ్ సమప్రధానఙ్గళో? వెన్నిల శొల్లుకిఱార్, (శిష్యన్ ఉకప్పిలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు-శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే శేషియాన ఆచార్యనుడైయ ప్రీతియిలే ఊన్ఱిప్పోరుమ్; ఆచార్యన్

మూ॥ ఆచార్యుండు ప్రియహితములను మార్చి చేయఁగలఁడు.
మూ॥ ౩౨౮॥ శిష్యుండు ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయుటను ప్రధానముగాఁ దలంచును. ఆచార్యుండు శిష్యుని యుజ్జీవనమును గలుగఁజేయుటను ప్రధానముగాఁదలంచును.

డునది. మంగళాశాసన పరుఁడగుటచే ఈ విభూతి స్వభావముచేత మనస్సున కొక్క కష్టమున్ను గలుగకుండ వలయును" అనియు "అట్లు ఏదియయిన తటస్థించినప్పుడు దానిని పోఁగొట్ట వలయును" అనియును ప్రార్థించి సర్వేశ్వరుని మూలముగ హితముఁ గలుగఁజేయునది.

ఆచార్యుఁడు మారి నడుచుకొనుట యనఁగా — హితపరుఁ డగుటచే సితని స్వరూపమునకు హాని గలుగకుండునట్లు హేయములను త్యజించు విషయమునను ఉపాదేయములను గ్రహించు విషయమునను ఎట్టిలోపమున్ను గలుగకుండ నియమించి, ఎల్లకాలమును మంచి మార్గమునఁగొని పోవుట యనెడి హితమును తాను నటించి, దృష్టఫలముల యెడల సంకోచము వలన నితండు మిక్కిలి కించగలవాఁడగునప్పుడు ఈ లోకమున నున్నంతకాలమితండు కష్టపడకుండ ఆవియును ఈతనికిఁగలుగు నట్లు కృపచేయవలయునని ప్రార్థించి సర్వేశ్వరునిమూలముగ ప్రియమును గలుగఁజేయ వలయుననుట.

అవతారిక.—ఇట్లుచేయుచు పోవునప్పుడు వీరిద్దతికిని రెండును సమానముగ ప్రధానము లయినవా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(శిష్యుండు) ఇత్యాది. శిష్యుండు శేషభూతుండగుటచే శేషియగు ఆచార్యునియొక్క ప్రీతియం దాశగలవాడుగా నుండును. ఆచార్యుండు పరమకృపగలవాడగుటవలన తనయొక్క

మూ॥ ౩_౭౯॥ ఆకైయాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ హర్షత్తుక్కు ఇలక్కాకై యొழிయ రోషత్తుక్కిలక్కాకైక్కు అవకాశమిల్లై.

పరమకృపావానాకైయాలే తన్నుడైయ శిష్యనానవిவన్ సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ ఉజ్జీవిక్కైయిలే ఊన్ఱ్రమాయ్‌పోర్వమెన్నై. ఆకైయాలే, శిష్యనుక్కు ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యనుక్కు హితకరణముమే ప్రధానమెన్ఱు కరుత్తు.

కీழ్ చ్చొన్నవర్ఱ్రాల్ ఫలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు - శిష్యనాచార్యనుడైయ ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ హితకరణముమ్ ప్రధానమాకవత్తి పోరుకైయాలె శిష్యనానవవన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రీతిక్కు విషయమాయ్ పోరుకైయొழிయ, అనిష్టకరణాదికళాలే నిగ్రహత్తుక్కు విషయమాకైక్కు ఇవన్నాన్ ముతలిలే యిల్లైయెన్నై. (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు (ఉకప్పిలే యూన్ఱిపోరుమ్) ఎన్ఱుశొన్నతొన్ఱైయై మనువదిక్కిఱ వాక్యమామ్.

ప్రకృతిసమ్బన్ధత్తోడే యిరుక్కిఱ ఇవనుక్కు ఎప్పోతు మొరుపడిప్పట్టిరుక్కుమో, కాలుష్యఙ్గళుణ్డాకాతో! ఆతడియాక నిగ్రహపాత్రమామ్బోతు అన్దనిగ్రహమిరణ్డుతలైక్కు మెజ్జనేయాకక్కడవతెన్నిల్; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు- అనిష్టకరణాదికళడియాక ఆచార్యనిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామ్‌దశైయిల్ అన్దనిగ్రహమ్ శిష్యనాన ఇవనై అపథేప్రవృత్తనాకాతపడి నియమిత్తు నల్‌వழிనడత్తుకైక్కుఉపాయమాక్కొణ్డు హితరూప

మూ॥ ౩_౭౯॥ కావున శిష్యుండు ఆచార్యునియొక్క సంతోషమునకు పాత్రమగునే తప్ప కోపమునకు పాత్రుండగుటకవకాశము లేదు.

శిష్యుండగు నీతండు సంసారమునుండి యుత్తీర్ణుండై యుజ్జీవించుటలో నాశకలవాఁడగును. కావున శిష్యుని కాచార్యునికి ప్రీతిఁ గలుగఁజేయుటయును, ఆచార్యునికి శిష్యునికి హితముఁ గలుగఁజేయుటయును ప్రధానములని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు చెప్పినదాని ఫలితముఁ దెలుపుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. శిష్యుడు ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయుటను, ఆచార్యుఁడు శిష్యునికి హితముఁ గలుగఁజేయుటనున్ను ప్రధానముగా నొనర్చుకొనుచు పోవుటంజేసి, శిష్యుండగు వాఁడు ఆచార్యుని ప్రీతికి విషయమైయుండుట తప్ప, వానికి అయిష్టములు మొదలగువాటి నాచరించుటచే వాని కోపమునకు విషయమగుటకు మొదట యవకాశమే లేదుకదా.

(కావున) ఇత్యాది వాక్యము "ప్రీతిని గలుగఁజేయుట కాశపడును" అను వాక్యము ననువదించునది యని యును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక:—ప్రకృతి సంబంధములో నుండునట్టి యీతండు యెల్లకాలము ఒక్కవిధముగానే యుండునా? కాలుష్యములు గలుగవా? అందుమూలముగ నిగ్రహము కలుగదా? అట్టి నిగ్రహము వీరిద్దఱికి ద్వివిధముగానుండగల దంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(నిగ్రహముకు) ఇత్యాది. అనిష్టము నాచరించుట మొదలగువాటి మూలముగ ఆచార్యుని నిగ్రహమునకు పాత్రుండగునప్పుడు, ఆ నిగ్రహము శిష్యుండగు నీతనిని దుర్మార్గమునఁ బోకుండ నియమించి సన్మార్గమునఁగొని పోవుట కనుకూలమైనదై హితమైనది యగుటంజేసి, "మనలనిట్లు

మూ ॥ ౩౩౦ ॥ నిగ్రహత్తుక్కు ప్పాత్రమామ్బోతు అతు హితరూప మాకైయాలే ఇరువర్క్కు ముపాదేయమ్.

మూ॥ ౩౩౧॥ శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్.

మూ॥ ౩౩౨॥ నిగ్రహన్దాన్ భగవన్నిగ్రహమ్పోలే ప్రాప్యాన్తర్గతమ్.

మాయి రుప్పతొన్ఱాకైయాలే. "ఇప్పడి నమ్మై నిగ్రహిప్పతే" ఎన్ఱు ఇవన్ నెఞ్జు ఉళైతల్ "ఇవనై యిప్పడి నిగ్రహిక్క వేణ్డుకిఱతే" ఎన్ఱు ఆచార్యన్ నెఞ్జు ఉళైతల్ శెయ్యామైయన్ఱిక్కే' నిగ్రవిషయమాన ఇవనుక్కుమ్ నిగ్రహాశ్రయమాన ఆచార్యనుక్కుమ్ అఙ్గీకార్యమెన్నై.

నిగ్రహముపాదేయమాకిల్ నిగ్రహకారణము ముపాదేయమాకాతో వెన్న, (శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్) ఎన్గిఱార్ అతావతు- నిగ్రహముపాదేయమెన్ఱునినైత్తు, మీళవుమ్ తత్కారణత్తైచ్చెయ్యవొణ్ణాతు! యాతొరు కారణత్తాలే నీరిలే నెరుప్పుమాపోలే తన్ విషయత్తిల్ కుళిర్న్దు తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యహృదయత్తిల్ నిగ్రహమెళున్దిరున్దతు, అన్దకారణత్తై మఱువలిడాతపడి విడవేణుమెన్నై.

కీழ్చ్చొన్న ఆచార్యనిగ్రహమ్ హితరూపమెన్ఱు వైధమాక ఉపాదేయమామళవన్ఱిక్కే ఇవనుక్కు ప్రాప్యకోటి ఘటితమా యిరుక్కుమెన్నుమత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-స్వాచార్యన్ స్వవిషయత్తిల్ హితరూపేణ పణ్ణుకిఱ

మూ॥ ౩౩౦॥ నిగ్రహముకు పాత్రుండగునప్పుడు అట్టి నిగ్రహమునది యిద్దఱియొక్కయును హితమునకుఁ గాన, నది యిద్దఱికిని ఉపాదేయమే.

మూ॥ ౩౩౧॥ శిష్యునికి నిగ్రహకారణము త్యాజ్యము.

మూ॥౩౩౨॥(ఆచార్యుని) నిగ్రహము భగవన్నిగ్రహమువలెనే ప్రాప్యాంతర్భూతము.

కోపించుకున్నారే!" యని యతండు మనస్సుచిన్నబుచ్చుకొనుటను గాని, "ఈతని నిట్లు కోపించుకొనవలసి వచ్చినదే" యని యాచార్యుండు మనస్సున చిన్నబుచ్చుకొనుటను గాని చేయకపోవుట మాత్రమే కాకుండ, అట్టి నిగ్రహమునది నిగ్రహవిషయమగు శిష్యునికిని నిగ్రహాశ్రయమగు ఆచార్యునికిన్ని అంగీకరింపందగినది యగును అనుట.

అవతారిక—నిగ్రహము అంగీకరింపఁదగినది యగు పక్షమున, నిగ్రహకారణమున్ను అంగీకరింపఁదగినది కదా యంటివేని శిష్యునికి నిగ్రహకారణము త్యాజ్యమని తెలుపుచున్నారు.

నిగ్రహము ఉపాదేయమని తలంచి మరలను దానికారణమును గలుగఁజేయకూడదు. ఏకారణమువలన నీళ్లలో నిప్పు ఉదయించునట్లు తనవిషయమున ప్రసన్నమైనట్టి యాచార్యునిహృదయమున నిగ్రహము గలిగెనో, ఆకారణమును మరల సంభవింపకుండ చేయువలయును.

అవతారిక, — క్రిందచెప్పిన ఆచార్యనిగ్రహము హితమైనది యగుటచే విధిగాను నుపాదేయమగుట మాత్రమే కాకుండ, యీతనికి ప్రాప్యకోటిలోఁ జేరినదిగా నుండుననువిషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(నిగ్రహము) ఇత్యాది. తన యాచార్యుడు తన విషయమున హితమునకై చేయునట్టి నిగ్రహము తన విరోధులను నివర్తింపఁజేయుట కనుకూలమైనది యగుటచే "కొణ్డశీఱ్ఱ మొన్ఱుణ్డు"

మూ॥ ౩౨౫॥ ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై ప్పేణక్కడవన్;
శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తై ప్పేణక్కడవన్.

నిగ్రహాన్తరమ్ స్వవిరోధి నివృత్తిక్కుపాయమాయిరుక్కిలే, ‘‘కొన్ఱాయ్ మున్నమ్’’, ‘‘శెయ్యేల్ తీవినై’’ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ భగవన్నిగ్రహమెప్పడి పురుషార్థకోటియిలే అన్తర్భూతమాయ్. ‘‘ఆచార్య నర్థకామఙ్గళిలే నసైయఱ్ఱవనాయిరుక్కిలే ఇవై హేతువాక శిష్యనుక్కు వరుమ్ వెఱుక్కుమ్ ప్రాప్తి యుణ్డాకై. ఇని ఇవనుడైయ హితరూపమాక వెఱుత్తవాకిల్ అతువుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకక్కడవతు’’ ఎన్ఱు ఇతుతన్నై మాణిక్కమాలైయిలే ఆచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

కీழ் ఇరువర్క్కుమ్ ప్రధానకృత్యఙ్గళాకచ్చొన్న హితకరణ ప్రియకరణఙ్గళై శేషత్తై విశదమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఉజ్జీవనపరనాన ఆచార్యన్, ఉజ్జీవిప్పిక్కైయాయ్ వన్దు ఉపసత్తి పణ్ణి తన్నై యాశ్రయిత్తిరుక్కుమ్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై ప్రామాదికమాకవుమ్ కుఱుమ్బాక వారామల్ ఏకాగ్రచిత్తనాయ్క్కొణ్డు ఉపదేశాదికళాలే నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్! ప్రియపరనాన శిష్యన్ తన్నుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ తన్ స్వరూపరక్షణమే పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకిఱ ఆచార్యనుడైయ తిరుమేనియై ఉచితకైఙ్కర్యఙ్గళాలే సర్వకాలముమ్ ఏకాగ్రచిత్తనాయ్ నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవనెన్గై.

ఇప్పడి యిరువరుమిరుక్కుమ్ పడి శొన్నార్, ఇవ్విరువర్క్కుమ్ ఫలిక్కుమతై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

మూ॥ ౩౨౫॥ ఆచార్యుండు శిష్యునియొక్క స్వరూపమును రక్షింపవలయును.
మూ॥ శిష్యుండు ఆచార్యునియొక్క శరీరమును రక్షింపవలయును.

(పెరి. తి. ౫-౮-౩) అనియు ‘‘శెయ్యేల్ తీవినై’’ అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్టి భగవన్నిగ్రహము వలెనే పురుషార్థ కోటిలో నంతర్భూతమైనది యగును,

‘‘ఆచార్యుండు అర్థకామములయెడల ఆశ లేనివాఁడగుటంజేసి వాటిమూలముగ క్షమించుటకుగాని కోపించుటకుగాని యవకాశము లేదు. ఇఁక ఇతనికి హితముఁ జేయుటకుగాను కోపించుకొనినట్లయిన, అదియును ప్రాప్యకోటిలోఁ జేరినదియగును’’ అని మాణిక్యమాలయను గ్రంథమున శ్రీపెరియ వాచ్చాన్పిళ్ళైగారు ప్రసాదించియున్నారు గదా!

అవతారిక:—ఇంతకు ముందు వీరిద్దరిచేతనున్న ప్రధానముగాఁ జేయవలసినవిగాను చెప్పఁబడిన హితకరణ ప్రియకరణముల స్వరూపములను విశదముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. ఉజ్జీవనపరుండగు ఆచార్యుండు ఉజ్జీవనేచ్ఛగలవాఁడై తనను ఆశ్రయించి తనయెడల ప్రీతిగలవాఁడై యుండునట్టి శిష్యునియొక్క స్వరూపమును ప్రామాదికముగానైనను ఒక్క చేయి తప్పు విషయమునను ప్రీతిగలుగకుండ ఏకాగ్రచిత్తుండై ఉపదేశాదులచే రక్షించుకొని పోవలయును.

ప్రియపరుండగు శిష్యుండు తన యుజ్జీవనముఁ గోరుచు తనస్వరూపమును రక్షించుకొని పోవువాఁడగు ఆచార్యునియొక్క శరీరమును యుచిత కైంకర్యముల నొసఁగుచు ఎల్లకాలమును ఏకాగ్రచిత్తుండై కాపాడుకొను చుండునది.

అవతారిక: — ఇట్లు వీరిద్దఱును ఒకరింకొకరి క్షేమముఁ గోరుచున్నట్లయిన, వీరిద్దఱికిని ఫలించు దానిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౩౮॥ ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్ క్కుమ్ స్వరూపముమాయ్
భగవత్కైంకర్యముమా యిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౩౯॥ ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

ఊర్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ఆచార్యనాలే శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై పేణు కైయుమ్, శిష్యనాలే ఆచార్యనుడైయ దేహత్తై పేణుకైయుమ్ స్వాసాధారణాకారఙ్గళా కైయాలే ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్ క్కుమ్ స్వరూపముమాయ్, "అహమన్నమ్" ఎన్గిఱపడియే అవ నుక్కు భోగ్యమాకైక్కు యోగ్యమాయ్ త్తు, అనాదికాలమప్పడి వినియోగప్పడ ప్పెఱామల్ కిడన్ద ఇవన్ స్వరూపమ్ తాదృశవినియోగార్హమాక త్తిరుత్తుమ్పడి పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్, "నన్నెన్నుడలమ్ కైవిడాన్" ఎన్ఱుమ్పడియే అవనుక్కు విట్టుప్పిడిక్క సహియాతపడి భోగ్య మాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యవిగ్రహత్తై పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్ భగవానుక్కు మికవుమ్ ఉక ప్పాకైయాలే, ఇవైతాన్ వస్తుగత్యా భగవత్కైంకర్యముమాయిరుక్కుమ్ ఎన్గై.

ఇప్పడి వ్యవస్థితమాక వేణుమో, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణత్తిలుమ్ శిష్యను క్కు తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణత్తిలుమ్ మన్వయముణ్డానాల్ వరువతెన్నన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-తన్నుడైయ దేహయాత్రైయిల్ తాను ఉపేక్షకనాయిరు క్క, శిష్యనానవన్ "ఇతువే నమక్కు స్వరూపమ్" ఎన్ఱు తన్నుడైయ దేహత్తై పేణిక్కొణ్డు పో

మూ॥ ౩౩౮॥ ఈ రెండును ఇద్దఱికిని స్వరూపముగాను, భగవత్కైంకర్యము
గాను నుండగలవు.

మూ॥ ౩౩౯॥ ఆచార్యునికి దేహరక్షణము స్వరూపహాని.

(రెండును) ఇత్యాది. ఆచార్యుడయి నట్టియున శిష్యునియొక్క స్వరూపమునురక్షించుటయు శిష్యుడయినట్టిమున, ఆచార్యుని దేహమును రక్షించుటయు వారివారి కసాధారణములయి నందున ఈ రెండును వీరిద్దరికిని స్వరూపమై "అహమన్నమ్"అని పాయించినట్లు సర్వేశ్వరునికిభోగ్యముగా నుండటకుఁదగినదిగా నుండియు, అనాదికాలముగ అట్లు వినియోగపడక, పడియున్నట్టి యాతనిస్వ రూపమును అట్లు వినియోగము విధమున దిద్దుపాటగునట్లు రక్షించుకొని పావుటయు "నన్నెన్నుడలమ్ కైవిడాన్"(తి.వా. ౧౦-౭-౮) (భోగ్యమని తలంచి నాశరీరమును విడువకయున్నాడు) అని పాయించినట్లు, సర్వేశ్వరుడు విడిచియుండనంత భోగ్యమైనట్టి యాచార్యుని శరీరమును కాపాడు కొనుచుండుటయును సర్వేశ్వరునికే ఎక్కువయిష్టమగుటంజేసి ఇవి వాస్తవమునను భగవత్కైంక ర్యముగా నుండును.

అవతారిక:—ఇట్లు నియమితములుగా నుండవలయునా? ఆచార్యునికి తనయొక్క దేహర క్షణమునను, శిష్యునికి తనస్వరూప రక్షణమునను సంబంధమున్నట్లయిన బాధక మేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఆచార్యుఁడు తనయొక్క దేహరక్షణము విషయమున తాను ఉపే క్షకలవాఁడైయుండఁగా, శిష్యుండయిన వాఁడు "ఇదియే మనకు స్వరూపము" అని తలంచి వాని దేహమును కాపాడవలయునే తప్ప, తనయొక్క దేహమును తాను కాపాడుకొనుటయనునది యా

మూ॥ శిష్యనుక్కు ఆత్మరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

మూ॥ ౩౩౬॥ ఆచార్యన్ ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ అహఙ్కారమ్ విరోధి.

శిష్యన్ దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ మమకారమ్ విరోధి.

రుక్కైయుమొழிయ, తన్నైయుడైయ దేహత్తై తానే రక్షిక్కైక్కీడాన కృత్యం ఆచార్యనుక్కు ఆచార్యత్వమాకిర స్వరూపత్తుక్కు హాని; తాన్ ఆచార్యన్ పక్కలిలే న్యస్తభరనానపిన్పు తన్ స్వరూపత్తై అవన్ పేణిక్కొణ్డు పోరక్కణ్డిరుక్కైయొழிయ, తానే తన్నాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుకైయాకిఱ ఇతు, శిష్యనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హానియాయిరుక్కై. ఆకైయాలే పరస్పరమ్ శిష్యనుక్కు తన్నైయుడైయ స్వరూపరక్షణముమ్ ఆచార్యనుక్కు తన్నైయుడైయ దేహరక్షణముమ్ కర్తవ్యమల్లవాయిత్తు.

ఇని, ఆచార్యనుమ్ శిష్యనుమ్ ఇప్పడి, తన్తాముక్కు వ్యతిరిక్తరాన ఆత్మరక్షణ దేహరక్షణఙ్గళై పణ్ణుమిడత్తిల్ అవశ్యమ్ పరిహరణీయఙ్గళాన విరోధికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యనాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు—హితపరనాన ఆచార్యన్ స్వోపదేశాదికళాలే శిష్యాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ “నాన్ రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్” ఎన్గిఱ అహఙ్కారమ్, ఆచార్యపారతన్త్ర్యమాకిఱ తన్నధికారవిరోధి. ప్రియపరనాన శిష్యన్ ద్రవ్యాదికళాలే ఆచార్యదేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్! “ఎన్నుడైయ ద్రవ్యఙ్గళాలుమ్ కరణఙ్గళాలుమ్ ఇప్పడి రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్” ఎన్గిఱ మమకారమ్, “శరీరార్థప్రాణాదికళెల్లా మాచార్యశేషమ్” ఎన్గిఱ కక్కడవ తన్నధికారవిరోధియామెన్గై.

మూ॥ శిష్యునికి ఆత్మరక్షణము స్వరూపహాని

మూ॥ ౩౩౬॥ ఆచార్యుండు ఆత్మరక్షణము చేయునప్పుడు అహంకారము విరోధి

మూ॥ శిష్యుండు దేహరక్షణము చేయునప్పుడు మమకారము విరోధి

చార్యునికి తన యాచార్యత్వరూపమగు స్వరూపమునకు హానిఁ గలుగఁజేయునని తాను ఆచార్యునిపై భారము వేసినపిమ్మట తనస్వరూపమును నతఁడు రక్షించుకొని పోవుచుండఁగా, చూచి యూరకుండుటకుతప్ప, తానే తన యాత్మరక్షణముఁ జేసికొనుటయనునది శిష్యత్వరూపమగు స్వరూపమునకు హానిఁ గలుగఁజేయునది. కావున పరస్పరము వలననైనను, శిష్యుఁడు తనస్వరూపరక్షణమును ఆచార్యుండు తనదేహరక్షణమును చేసికొనకూడదని చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇఁక ఆచార్యుండైన శిష్యుండైనను తమకు తమకు నియమితములయినట్టి యాత్మరక్షణ దేహరక్షణములం జేసికొనునప్పుడు అవశ్యముగ పరిహరింప వలసిన విరోధులఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. హితపరుండగు ఆచార్యుండు తన యుపదేశాదుల మూలముగ శిష్యుని యాత్మను రక్షించునప్పుడు “నేను రక్షించినాను” అను అహంకారము స్వాచార్యపారతంత్ర్యరూపమగు తనయధికారములో విరోధించును. ప్రియపరుఁడగు శిష్యుండు ద్రవ్యాదులమూలముగ ఆచార్యుని శరీరమును కాపాడునప్పుడు, నాయొక్క ద్రవ్యముచేతను సాధనములచేతనున్ను నేను కాపాడినాడననెడి మమకారమనునది శరీరమును, ద్రవ్యమును, ప్రాణములను ఆచార్యునికిని శేషభూతములనుగాఁ దలంచియుండవలసినట్టి తన యధికారములో విరోధించును.

మూ ॥ 332॥ ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్;
శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్.

ఆచార్యనుక్కుమ్ శిష్యనుక్కుమ్ తన్దాముడైయ దేహరక్షణవిషయత్తిల్ ప్రతిపత్తి విశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు - "శరీరమర్థం ప్రాణఞ్చ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్" ఎన్గిఱపడియే శిష్యసర్వస్వముమ్ అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కు అప్పాల్ అవన్ కాలోచితమాక క్కొణ్డువన్దాలుమ్ అవన తెన్ఱు నినైయాతే, తన్నదెన్ఱు వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనెన్గై. (శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు-తనక్కు ఉడైమైయెన్ఱిరుక్కుమ్ సకలముమాచార్య శేషమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కుఉప్పాక వినియోగమ్ కొళ్ళుమతై ఆచార్యనుడైయదెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనెన్గై.

ఆచార్యదేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్ శిష్యన్ తనక్కుళ్ళదెల్లామ్ అఙ్గుత్తై యుడైమైయెన్ఱు నినైవాలే కొడుక్కైయుమ్, ఆచార్యనుమ్ తాదృశవస్తువై వాఙ్గుకైయుమొఴియ, శిష్యనుడైయ మమ

మూ॥ 332 ॥ ఆచార్యుండు తనదేహరక్షణమును (శిష్యుని వస్తువును) తనవస్తువను భావనతోఁగొని చేయఁగలఁడు.

మూ॥ శిష్యుండు తనదేహరక్షణమును (తన వస్తువును) ఆచార్యునిదను భావనతోఁ గొని చేయఁగలఁడు.

అవతారిక:—ఆచార్యునికిని శిష్యునికిన్ని తమతమ దేహరక్షణ సమయమున నుండవలసిన భావనావిశేషములను తగినట్లు తెలుపుచున్నారు.

ఆచార్యుఁడు తనయొక్క దేహరక్షణమును తనవస్తువుఁగొని చేసికొనవలయుననఁగా "శరీర మర్థం ప్రాణంచ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్" (శరీరమును, ద్రవ్యమును, ప్రాణమునున్ను సద్గురువున కొసంగునది) అన్నట్లు శిష్యునికిఁగల సర్వమును ముందుగానే తనకు సమర్పితమైనది గనుక, తనయొక్క దేహరక్షణమునకుఁ దగినట్లు శిష్యుఁడు కాలోచితముగ సమర్పించినదానిని వానిది యని భావింపక, తనదని భావించుకొని స్వీకరించి యుపయోగపఱచుకొనునది.

శిష్యుండు తనదేహరక్షణమును ఆచార్యుని వస్తువుగొని చేసికొనవలయుననఁగా — తనది యనునది యొక్కటియును లేక, అంతయును ఆచార్యశేషమైనది యగుటంజేసి, తనదేహరక్షణమునకుఁ దగినట్లు ఉపయోగపఱచుకొని వాటిని తనవి యని తలంపక ఆచార్యునివి యని తలంచి యుపయోగపఱచుకొనునది.

అవతారిక:— ఆచార్యుని దేహరక్షణమునకై శిష్యుఁడు తనకున్నదంతయును ఆచార్యునిదే యనెడి తలంపుతో నిచ్చుచును, ఆచార్యుఁడును అట్టితలంపుతో నిచ్చినదానినే స్వీకరించుచు నుండవలయునే తప్ప, శిష్యునియొక్క మమకారదూషితమైన వస్తువును ఆచార్యుఁడు గ్రహింపకూడదు, శిష్యుండును అట్టి వస్తువును ఆచార్యునికీయ కూడదనియును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౩౮॥ ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువైక్కొళ్ళక్కడవనల్లన్,
శిష్యన్ తన్ వస్తువై క్కొడుక్కక్కడవనల్లన్.

మూ॥ ౩౩౯॥ కొళ్ళిల్ మిడియనామ్. కొడుక్కిల్ కళ్ళనామ్.

తాదూషితమాన వస్తువై ఇరువరుమ్ కొళ్ళవుమ్ కొడవుమ్ ఒణ్ణాదెన్గిఱార్, (ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (శిష్యన్ వస్తువై క్కొళ్ళక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు-ఇవన్ "మదీయమ్" ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై మఱన్దుమ్ అఙ్గీకరిక్కక్కడవనల్లనెన్గై. (శిష్యన్ తన్ వస్తువై క్కొడుక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు - "స్వకీయమ్" ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై మృదుప్రకృతియాన ఆచార్యనుక్కు, విషత్తై యిడుమాపోలే సమర్ప్పిక్కక్కడవనల్లనెన్గై.

అప్పడి కొళ్ళుతల్ కొడుత్తల్ శెయ్దాల్ వరువతెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (కొళ్ళిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-శిష్యన్ "ఎన్నదు" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వస్తువై చాపల్యత్తాలే స్వీకరిక్కిల్, "ఈశ్వరన్ అఖిలభరనిర్వాహకనాయ్ పోరుకైయాలే నమక్కెన్న కుఱైయుణ్డు" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పూర్ణనానవన్, దేహయాత్రైక్కుమ్ కూడ ముట్టుప్పడ దరిద్రనాయ్ విడుమ్; "ఎన్నదు" ఎన్ఱు బుద్ధిపణ్ణి ఒన్ఱై ఆచార్యనుక్కు క్కొడుక్కిల్, "శరీరమర్థమ్" ఇత్యాదిప్పడియే అడియిలే సమర్ప్పితమాకైయాలే తదీయమాయిరుక్కుమవతిలే మదీయత్వబుద్ధి పణ్ణుకైయాలే ఆచార్యస్వాపహారియాయ్ విడుమెన్గై.

మూ॥ ౩౩౮॥ ఆచార్యుండు శిష్యుని (యభిమానదూషితమగు) వస్తువును స్వీకరింప కూడదు.

మూ॥ శిష్యుండు మమకారదూషితమగు వస్తువు నీయకూడదు.

మూ॥ ౩౩౯॥ ఆచార్యుండు స్వీకరించినచో, దరిద్రుండగును.

మూ॥ శిష్యుండు ఇచ్చినచో, దొంగయగును.

(ఆచార్యుఁడు) ఇత్యాది. ఆచార్యుఁడు శిష్యుని వస్తువును స్వీకరింపకూడదనఁగా నీతఁడు "నాది" అను నభిమానముతో నుంచుకొనినట్టి వస్తువును పొరపాటుగానైనను స్వీకరింపకూడదు. శిష్యుఁడు తనవస్తువు నీయకూడదనఁగా స్వకీయమని యభిమానించుకొనిన వస్తువును మృదువైన స్వభావముగల యాచార్యునికి విషము నిచ్చునట్లనుకొని, దానిని సమర్పింపకూడదనుట.

అవతారిక:— అట్లు గ్రహించినను, ఇచ్చినను దోషమేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వీకరించిన) ఇత్యాది. శిష్యుండు తనదియని యభిమానించి యుండునట్టి వస్తువును ఆచార్యుండు చాపల్యముచే స్వీకరించినట్లయిన, సర్వేశ్వరుండు భారమునంతయును నిర్వహించుకొని పోవుటంజేసి మనకేమి కొఱతయున్నదని తలంచియుండు సంపూర్ణుండగు తాను దేహయాత్రకయినను గడవని శుద్ధదరిద్రుఁడగును. తనదియను యభిమానముతో నాచార్యుని కొసంగినట్లయిన, "శరీరమర్థం" ఇత్యాది శాస్త్రమునఁ జెప్పియున్నట్లు, పూర్వమే సమర్పింపఁబడిన దగుటంజేసి యాచార్యునిదియైనట్టి దానిని తనదియని తలంచుటంజేసి యాచార్యద్రవ్యము నపహరించిన వాఁడగును.

మూ॥ ౩౪౦॥ కొళ్కొడై యుణ్డానాల్ సమ్బన్ధమ్ కులైయుమ్.

మూ॥ ౩౪౧॥ ఇవన్ మిడియనాకైయాలే; కొడాన్,
అవన్ పూర్ణనాకైయాలే కొళ్ళాన్.

ఇవ్వళవేయన్ఱు, సమ్బన్ధహానియుమ్ వరుమెన్గిఱార్, (కొళ్ కొడై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- శిష్యాచార్యత్వమాకిఱ సమ్బన్ధముణ్డానాల్, శేషభూతనాన శిష్యన్ "శరీరమర్థమ్" ఇత్యాదిపడియే "సర్వముమణ్డైత్తు" ఎన్ఱుమ్ నినైవాలే సమర్పిక్కైయుమ్, అప్పడి సమర్పితవస్తై శేషియాన ఆచార్యనఙ్గీకరిక్కైయుమ్ ముఱైయాయిరుక్క, ఇవన్ "తన్నతు" ఎన్ఱు అభిమానిత్త వస్తై ఆచార్యన్ స్వీకరిక్కైయుమ్, ఇవన్ "ఎన్నతు" ఎన్ఱు అభిమానిత్తుక్కొణ్డు ఆచార్యనుక్కు సమర్పిక్కైయుమాకిఱ ముఱైకేడాన కొళ్ కొడై యుణ్డానపోతు, శిష్యాచార్యత్వ రూపసమ్బన్ధమ్ కులైన్దువిడుమెన్గై.

ఇప్పడి దారిద్ర్య ద్రవ్యాపహారఙ్గళ్ వరువతుమ్ సమ్బన్ధమ్ కులైవతుమ్ కొళ్ కొడైతానుణ్డాకిలిఱే, అతుతానవర్కళ్ శెయ్యార్కళెన్నుమిడత్తై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - శిష్యనానవివన్ "సకలముమాచార్యస్వమ్" 'నమ్మతు' ఎన్ఱు సమర్పిక్కలావతొన్ఱుమిల్లై" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిడియనాకైయాలే, "నామున్గైక్కొణ్డుక్కొడుక్కిఱోమ్"

మూ॥ ౩౪౦॥ ఇచ్చిపుచ్చుకొనుట యుండినచో, సంబంధము చెడిపోవును.

మూ॥ ౩౪౧॥ శిష్యుండు దరిద్రుండగుటచే నీయఁడు.

మూ॥ ఆచార్యుండు పూర్ణుండగుటచే స్వీకరింపఁడు.

అవతారిక:—ఇంతమాత్రమే కాకుండ, సంబంధమునకును హానిగలుగునని తెలుపుచున్నారు (కొళ్ కొడై) ఇత్యాది. శిష్యాచార్యరూపమగు సంబంధమున్నట్లయిన, శేషభూతుఁడగు శిష్యుఁడు "శరీరమర్థమ్" ఇత్యాదితావులఁ జెప్పియున్నట్లు, శిష్యుండు "సర్వము ఆచార్యునిది" అనెడి తలంపుతో సమర్పించుటయు, అట్టితలంపుతో సమర్పించినదానిని ఆచార్యుండు స్వీకరించుటయును శాస్త్రసిద్ధముగా నుండఁగా, ఈతఁడు తనది యని యభిమానించుకొనినదానిని ఆచార్యుఁడు స్వీకరించుటయు, ఈతఁడు తనదియని యభిమానించుకొనినదానిని ఆచార్యునికి సమర్పించుటయు నిట్లు సంబంధమును చెడఁగొట్టునట్టి పుచ్చుకొనుటయు ఇచ్చుటయును జరుగునట్లయిన, శిష్యాచార్యత్వ రూప సంబంధము చెడిపోవును.

అవతారిక;—ఇట్లు దారిద్ర్యమును, ద్రవ్యాపహారమును సంభవించుటయు, సంబంధమువిడిపోవుటయును, స్వీకరించుటవలనను ఇచ్చుటవలనను కదా! అట్టిదానిని వారు చెయ్యనే చేయరను విషయమును సహేతుకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఈతఁడు) ఇత్యాది. శిష్యుఁడగు ఈతఁడు "అంతయును ఆచార్యునిద్రవ్యము. మనదియని సమర్పింపఁదగినది యొక్కటియునులేదు" అని తలంచియుండు దరిద్రుఁడగుటచే "మనము ఆచార్యునికొకదానిని ఇచ్చుచున్నాము" అను తలంపుతో నీయఁడు. ఆచార్యుఁడయినవాఁడు సర్వేశ్వరుఁడే భారమునంతయును నిర్వహించుకొని పోవువాఁడుగాన, మనకేమియు కొరత యుండదు అని

మూ॥ ౩౮౨॥ అవనుక్కు ప్పూర్త్తియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు,
ఇవనుక్కు మిడియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు.

మూ॥ ౩౮౩॥ తనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో వెన్నిల్,

---

ఎన్ఱుకొణ్డాన్; ఆచార్యనానవన్, ''ఈశ్వరన్ సకలభరనిర్వాహకనాయ్ నడత్తికొణ్డుపోరుకైయాలే నమక్కెని యెన్నకుఱైయుణ్డు?'' ఎన్నిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాయిరుక్కైయాలే, ఇవనభిమానదుష్టమానవై యొన్ఱైయుమఙ్గీకరియానెన్నై.

ఇన్ద పూర్త్తి దారిద్ర్యఙ్గళాలిరువర్క్కుమ్ ఫలిత్తవర్త్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - ఆచార్యనుక్కు ఇవనభిమానదుష్టమానవై యొన్ఱైయుమ్ కొళ్ళామైక్కుడలాన పూర్త్తియాలే ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు; శిష్యనాన ఇవనుక్కు స్వకీయత్వబుద్ధ్యా ఒన్ఱైయుమ్ సమర్ప్పిక్కైక్కు యోగ్యమాయిల్లాత సకల తదీయత్వ ప్రతిపత్తిసిద్ధ దారిద్ర్యత్తాలే శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతెన్నై.

ఇని శిష్యనాచార్యనుక్కుప్పణ్ణుముపకారమిన్నతెన్ఱరుళిచ్చెయ్వతాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఆనాల్ శిష్యనాచార్యనుక్కు ప్పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో వెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతావతు-ఇప్పడి కొళ్ కొడైకళుక్కు యోగ్యమాయిల్లైయాకిలుమ్ ఉపకారస్మృతియుడైయ శిష్యన్ మహోపకారకనాన ఆచార్యనుక్కు ప్పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో వెన్నిలెన్నై.

మూ॥ ౩౮౨॥ ఆచార్యునికి పూర్తివలన స్వరూపము దక్కెను
శిష్యునికి దారిద్ర్యమువలన స్వరూపము దక్కెను.

మూ॥ ౩౮౩॥ అయితే శిష్యుండు ఆచార్యునికి చేయవలసిన యుపకార మొక్కటియును లేదా? యంటివేని,

---

తలంచియుండునట్టి పరిపూర్ణుండగుటంజేసి యీతని యభిమానముచే దూషితములయిన వాటిలో నొక్కదానినిన్ని స్వీకరింపఁడు.

అవతారిక:—ఇట్టి సంపూర్తివలనను, దారిద్ర్యమువలనను వీరిద్దఱికిన్ని ఫలించినదానిని తెలుపుచున్నారు.

(వానికి) ఇత్యాది. ఆచార్యుఁడు ఈతని యభిమానముచే దూషితమైనట్టిదాని నొక్కదానినిన్ని స్వీకరింపకపోవుటకుఁ దగినట్టి సంపూర్తివలన ఆచార్యత్వరూపమగు స్వరూపము సురక్షితమగును. శిష్యుఁడగు ఈతనికి స్వకీయమను తలంపుతో సమర్పింపఁదగిన దెద్దియును లేకుండునట్లు సర్వమును ఆచార్యునిదే యనెడి తలంపువలనసిద్ధమగు దారిద్ర్యమువలన శిష్యత్వరూపమగుస్వరూపము సురక్షితమగును.

అవతారిక:—ఇఁక, శిష్యుఁడు ఆచార్యునికిఁ జేయునట్టి యుపకార మిట్టిదియని తెలుపుటకై యావిషయమును గుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(అయితే) ఇత్యాది. ఇట్లు స్వీకరించుటకును ఇచ్చుటకును యోగ్యత లేకపోయినను, ఉపకారస్మృతిగలశిష్యుఁడు మహోపకారకుఁడగు ఆచార్యునికిఁ జేయవలసిన యుపకారమెద్దియును లేదా యంటివేని యనుట.

మూ॥ ౩౮౪॥ ఆచార్యన్ నినైవాలే ఉణ్డు.
మూ॥ ౩౮౫॥ అతావతు - జ్ఞాన వ్యవసాయ ప్రేమ సమాచారఙ్గళ్.
మూ॥ ౩౮౬ ॥ ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కు త్తవిర వేణ్డువతు.—భగవద్ద్రవ్యత్తై

అతుక్కుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్ నినైవాలే యుణ్డు) ఎన్ఱు. అతావతు-స్వరూపజ్ఞానాన శిష్యన్ నినైవాల్ ఒరు కాలుమిల్లై; స్వకృషిఫలసన్తుష్టనాన ఆచార్యన్ నినైవాలే యుణ్డాన.

అతేతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళావన)- స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్, తదనురూపఙ్గళాన ఉపాయాధ్యవసాయముమ్, ఉపేయప్రేమముమ్, ఇవై మూన్ఱుక్కు మనురూపమాన సమ్యగనుష్ఠానముమ్. ఇత్తాల్, తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ స్వరూపోపాయ పురుషార్థఙ్గళిల్ జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమఙ్గళైయుమ్, తదనురూపానుష్ఠానఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఆచార్యనుక్కు ఉకప్పాన విషయఙ్గళుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళ్ ప్రవృత్తినివృత్తిరూపమాయిరుక్కైయాలే ప్రవృత్తిరూపమానవత్తై యరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, నివృత్తిరూపమానవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్య ప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కు త్తవిర వేణ్డువతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఇత్యాదియాలే ఇవైతన్నై యుద్దేశిక్కిఱార్.

మూ॥ ౩౮౪॥ అది ఆచార్యుని తలంపువలన కలదు.
మూ॥ ౩౮౫॥ అనఁగా—జ్ఞాన వ్యవసాయ ప్రేమ సమాచారములు.
మూ॥ ౩౮౬॥ ఆచార్యప్రీతికై ఈతండు వదలవలసినది—భగవద్ద్రవ్యాపహారమును

అవతారిక—అందులకు త్తరముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుని) ఇత్యాది. ఆచార్యుని తలంపునుబట్టియుండుననఁగా, స్వరూపజ్ఞుఁడగు శిష్యుని తలంపునుబట్టి యెన్నఁడు నొక్కటియు నుండదు. అయితే తన ప్రయత్నముయొక్క ఫలమువలన సంతోషించిన యాచార్యుని తలంపునుబట్టి యుండుననుట.

అవతారిక—అది యెద్దియంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(అదియనఁగా) ఇత్యాది. జ్ఞాన, వ్యవసాయ, ప్రేమ, సమాచారములనఁగా, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమును, తదనుగుణములగు ఉపాయాధ్యవసాయమును, ఉపేయప్రేమయును ఈ మూడింటికిని అనుగుణమగు మంచి యనుష్ఠానమును. ఇందువలన తిరుమంత్రమునందలి మూడుపదములచేతనున్న ప్రతిపాదింపఁబడునట్టి స్వరూపోపాయ పురుషార్థములలో జ్ఞానవ్యవసాయప్రేమములున్న తదనుగుణములగు అనుష్ఠానములున్న చెప్పబడినవి.

అవతారిక—ఆచార్యుని సంతోషమునకై యీతండుచేయునట్టి కైంకర్యము ప్రవృత్తినివృత్తిరూపమయినదగుటచే ప్రవృత్తిరూపము లయినవాటిని ముందుగాఁ దెలిపి అటుపిమ్మట నివృత్తిరూపములగువాటిని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యుని సంతోషమునకై) ఇత్యాది, భగవద్ద్రవ్యాపహారము ఇత్యాదులని వాటిఁ జూపించుచున్నారు.

మూ॥ యపహారిక్కైయుమ్, భగవద్భోజనత్తై విలక్కుకైయుమ్, గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్.

మూ ॥ ౫౪౮ ॥ భగవద్ద్రవ్యాపహారమావతు - స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్. భగవద్భోజనత్తై విలక్కుకైయావతు - అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై.

ఇప్పడి ఉద్దేశత్తిల్ ప్రకారత్తైయరుళిచ్చెయ్దారాయిఱ్ఱు మేల్, (భగవద్ద్రవ్యాపహారమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (భగవద్ద్రవ్యమెన్ఱతు) "పిఱర్ నన్పొరుళ్" ఎన్నుమ్పడియే శ్రీకౌస్తుభమెన్బతే ఈశ్వరనుక్కు స్పృహణీయమాన ఆత్మద్రవ్యత్తై. (స్వాతన్త్ర్యమావతు) - శేషత్వైక నిరూపకమాన తన్నై తనక్కెన్ఱు నినైత్తిరుక్కై. (అన్యశేషత్వమావతు) - భగవదేకశేషమాన తన్నై తదితర శేషమాక నినైత్తిరుక్కై. ఇతుతాన్ మాతాపిత్రాది దేవతాన్తరపర్యన్తమాయిరుక్కుమ్. ఇవై యిరణ్డుమ్ ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలుమ్ మధ్యమాక్షరత్తాలుమ్ కళైయప్పడాకినవైయిఱే. ఇతు తన్నై "కిన్తేన న కృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా" ఎన్ఱు సకలపాపమూలమాకచ్ చొల్లానిన్ఱతిఱే.

(భగవద్భోజనమ్) ఇత్యాది. రక్షణత్తై భగవద్భోజనమెన్ఱతు- రక్ష్యవర్గత్తినుడైయ రక్షణమ్ అవనుక్కు, పశిత్తవనుక్కు ఉణవుపోలే ధారకమాయిరుక్కైయాలే. "మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లా ముణ్డనమ్" ఎన్ఱిఱే సొల్లిఱ్ఱు, "రక్షణమవనుక్కు ధారకమాయిరుక్కైయాలే "ఉణ్డ" ఎన్ఱి

మూ॥ భగవంతుని నివేదనవస్తువును చెడఁగొట్టుటను, గురు, మంత్ర, దేవతా పరిభవమును,

మూ॥ ౫౪౮॥ భగవద్ద్రవ్యాపహారమనఁగా—స్వాతంత్ర్యమును, అన్యశేషత్వమును, భగవన్నివేదిత వస్తువును చెడఁగొట్టుటయనఁగా — వాని రక్షకత్వమును పాడుచేయుట.

భగవద్ద్రవ్యమనఁగా — "పిఱర్ నన్పొరుళ్" (౪-౪-౫) (సర్వేశ్వరుని విలక్షణమైన నట్టి యాత్మవస్తువును) అని సాయించినట్లు శ్రీకౌస్తుభమువలెనే సర్వేశ్వరునికి స్పృహణీయము గు నాత్మవస్తువు. (స్వాతంత్ర్యమనఁగా) సర్వేశ్వరునికి శేషభూతమైనట్టి దానిని తనకు శేషభూతమయిన దానిని గాఁదలంచుట. మాతాపిత్రాది దేవతాంతరములవరకును యోజించుకొనునది. ఈ రెంటిని (ప్రణవముయొక్క) ప్రథమాక్షరమైన అ (అను అనుదానియందుండు) లుప్తచతుర్థీవిభక్తి చేతను మధ్యమాక్షరము (ఉకారము) చేతను తొలగింపబడుచున్నవి కదా. ఇది "కిన్తేన న కృతం పాపం చోరేణాత్మాపహారిణా" అనుతావున సర్వపాపములకు మూలమనిగాను శాస్త్రమునందుఁ జెప్పఁబడినది కదా

(భగవద్భోజనమును) ఇత్యాది. ఈ తావున రక్షణము భోజనమని చెప్పఁబడుచున్నది. ఏలయనఁగా, రక్ష్యవర్గమును రక్షించుటయనునది సర్వేశ్వరునికి, ఆకలిగొన్నవాని కన్నమువలెనే, ధారకముగా నుండును. "మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లా ముణ్డనమ్" (తి. వా, ౬-౨-౧) (భూమిని ఆకాశమును ఏకకాలమున నారగించిన) అను తావున రక్షణము వానికి ధారకమగుటచే "ఉణ్డ=తినిన"

మూ॥ ౩౮౮॥ అవనుడైయ రక్షకత్వక్రమమ్ ప్రపన్నపరిత్రాణత్తిలే శొన్నోమ్.

గురుపరిభవమానవాకు - కేట్టవాఱ్ఱు నడక్కైయాలే పోవుట్టాయుమ్,

ఇతు, ఇల్లైయాకిల్ “కొడుత్తువిల్లవాఱ్ఱు నడనడ” ఎన్ఱిత్తై సమ్యక్కాయరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్. ఏవ [illegible] అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విస్తరేణ యాకైయు - [illegible] - రక్షిక్కై” ఎన్నుమ్ ధాతువాలే నిరుపాధిక సర్వరక్షకనాక [illegible] అవనుక్కు [illegible] ఉపాయ [illegible] త్తాలే యాలాతత్ [illegible] యాయ్ [illegible] యుమే ప్రపన్నైనామ్. ఇతుతాన్ [illegible] రక్షకత్వ ప్రతిపాదకమాన [illegible] కిఱతే.

అవన్ రక్షిక్కుమ్ ప్రకారత్తై [illegible] అరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-సర్వరక్షకనాన అవనుడైయ [illegible] ప్రపన్నపరిత్రాణమెన్ఱు ప్రబన్ధిత్త విశదమాక [illegible] శొన్నోమ్. అతిలే, [illegible] రక్ష [illegible] ప్రతిపాదిక్కవల్లరుమ్, [illegible] మాతాపితాక్కళ్ [illegible] పుత్తిరయిలుమ్. “పిన్నైనిన్ఱడియేనుక్కు [illegible]” ఎన్ఱుమ్ [illegible] “[illegible] ఇవనైత్తొల్లైనుమ్” ఎన్ఱుమ్ [illegible] రక్షకన్” ఎన్నుమ్ పడియాక అవనుడైయ రక్షకత్వక్రమత్తై ముఖ్యమాక అరుళిచ్చెయ్‌తారిఱే.

(గురుపరిభవమ్) ఇత్యాది. (కేట్టవాఱ్ఱు నడక్కైయాలే పోవుట్టాయుమ్)- సో [illegible] మాక అవనుడైయ [illegible] [illegible] యాయ్

మూ॥ ౩౮౮॥ వానిరక్షకత్వ మంతయు విశదముగ ప్రపన్నపరిత్రాణము గ్రంథమున చెప్పియున్నాము.

మూ॥ గురుపరిభవమునంగా— తెలిసికొనినప్రకారము నడచుకొనక పోవుటయు,

అని సాయించినారు. ఇట్లు కాకున్న “రక్షించును” అంటే [illegible] అని సంక్షేపముగ సాయించును. ఇట్టివాడగు వాని రక్షకత్వమును చెప్పుచు (ప్రణవమునందలి అకారమున, అవ రక్షణే అను ధాతువువలన స్వభావసిద్ధముగాను సర్వరక్షకుడగా [illegible] ప్రపత్తి [illegible] యునికి రక్షింప వలసినవస్తువు లేనందున స్వప్రయత్నముచే గాని ఇంద్రియములచే గాని తానుతనను రక్షించు కొనుట నియ్యత్తమగుట. ఇట్లు తనను తాను రక్షించుకొనుట నిగ్రహించుట భగవంతుడో మాత్రమే రక్షకుడని తెలుపునట్టి “నమః” అను పదముచేత సిద్ధించబడు చున్నది కదా!

అవతారిక—వాని రక్షించునట్టి క్రమమెట్టిదని తెలుపుచున్నారు.

(వానియొక్క) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుడు రక్షించు [illegible] క్రమము ప్రపన్న పరిత్రాణమను గ్రంథమున విశదముగా చెప్పియున్నాము. [illegible] అగ్రంథమున “వాడుతప్ప తక్కినవారు రక్షకులు కారని చెప్పినపిమ్మట “[illegible]” “పిన్నై నిన్ఱడియేనుక్కు [illegible] నాయ్‌వళిక్కు” (తి.వా. ౮-౯-?) (వేఱొకరెవ్వరి దాసునికిని చంపుడై రక్షించి” అని సాయించినట్లు “తన స్వరూపమును మరచి [illegible] గ్రహించి తల్లివలెనే ముఖమును చూపించి ఇంతేనమా [illegible] చెప్పి” అని యారంభించి “అతడే యందరికిని రక్షకుడు” అనువరకును వాడు రక్షించునట్టి విధమును స్పష్టముగా వెలిపరచియున్నాము కదా;

(గురు పరిభవము) ఇత్యాది. విన్నట్టి యర్థప్రకారము నడచుకొనక పోవుటయునంగా—

మూ॥ అనధికారికళుక్కుపదేశిక్కైయుమ్.

మూ॥ మన్త్రపరిభవమావదు—అర్థత్తిల్ విస్మృతియుమ్, విపరీతార్థ ప్రతిపత్తియుమ్. దేవతాపరిభవమావదు—కరణత్రయత్తైయుమ్ మప్రాప్త విషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కైయుమ్ ఉద్దిష్టవిషయత్తిల్ ప్రవణమాక్కా తొళిక్కైయుమ్.

[illegible] త్యాగస్వీకారములు [illegible] అనుసన్ధైక్క [illegible]. (అనధికారికళుక్కుపదేశిక్కైయావదు)— [illegible] అధికారికళల్లాత [illegible] ఖ్యాతిలాభాదికళుక్కాక సచ్ఛిష్యయుపదేశిక్కై.

(మన్త్రపరిభవము) ఇత్యాది. (అర్థత్తిల్ విస్మృతియావదు)—ఆచార్యన్ అనుసన్ధిక్క- [illegible] ప్రతిపత్తియావదు). ఆచార్యన [illegible] ప్రకారమన్ఱిక్కే మన్త్ర [illegible] ప్రతిపత్తి [illegible].

(దేవతాపరిభవము) ఇత్యాది. (కరణత్రయత్తైయుమ్ మప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కై యావదు). „ [illegible] విషయము ” „ మాయాకలితమైన [illegible] ” [illegible] భగవత్స్వరూప [illegible], „ [illegible]

మూ॥ అధికారులు కానివారికుపదేశించుటయును.

మూ॥ మంత్రపరిభవమనఁగా — అర్థమును మఱచిపోవుటయు. విపరీతార్థములఁ గల్పించుటయును.

మూ॥ దేవతాపరిభవమనఁగా—మనోవాక్కాయములను స్వరూప విరుద్ధములగు వాటివిషయమునఁ బ్రవణములనుగాఁ జేయుటయు, భగవద్విషయమునఁ బ్రవణములనుగాఁ జేయుటయును.

తన యందున్న [illegible] ప్రసాదింపఁగా [illegible] స్వరూపములను [illegible] పుగు అనుసానము [illegible]. అనధికారులకుపదేశించుట యనఁగా, తనకు [illegible] సారభూతము అగు [illegible] ఖ్యాతిలాభాదులకై [illegible] దేశించుట.

(మంత్రపరిభవము) ఇత్యాది. అర్థమున విస్మృతి యనఁగా [illegible] మంత్రమును సా యించిన [illegible] మఱచిపోవుట. విపరీతార్థ ప్రతిపత్తి యనఁగా ఆచార్యుండు ప్రసాదించినట్లు కాకుండ, మంత్రము విపరీతములను అర్థములను [illegible] భ్రాంతిపడి తలంచుట.

(దేవతాపరిభవము) ఇత్యాది. కరణత్రయమును అప్రాప్త విషయములయందు ఆశగలదానిని గాఁజేయుట యనఁగా—„ [illegible] ”(సర్వేశ్వరుని [illegible] ప్రసన్నుఁడగు [illegible]) [illegible] సమస్తుండగు సర్వేశ్వరుండు తనను ఆశ్రయించుటకై యిచ్చిన

సూ. ॥ ౩౮౯ ॥ ఇవనుక్కు శరీరావసానత్తళవుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్

[illegible]ర్దయము శద్దిత ఫకెల్ ఫవ'' ఎన్నిఅపడియె అవనైనినైక్కుమెన్నుత్తైక్కుమ్ [illegible] క్కుముఅవర్న మనోవాక్కాయఙ్గళై, స్వరూపప్రాప్తమల్లాత పేంఅతివిషయఙ్గళిలే, మేట్టిల్ నీర్ పళ్ళత్తిలే [illegible] ప్రవణమాక్కుడి ఫక్కుక. (తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాక్కు తర్మైక్కాదవ ఙు)-'' [illegible] '' ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఅపడియె స్వరూపప్రాప్తమాన అన్విషయత్తిల్ పణ్ణి [illegible] పణ్ణివియాతొత్తికై. అక '' మన్త్రే తీర్థే ద్విజే దేవే దైవజ్ఞే భేషజే గురౌ। యాదృశీ భావనా యస్య సిద్ధిర్భవతి తాదృశీ '' [illegible] '' మన్త్రసాధం [illegible] మన్త్రం సమస్తే నానుభావయేత్ '' ఎన్నుమ్ పూర్వపూర్వ [illegible] ఇవ్వర్త్తై విషయత్తైయుమ్ పరిభవిక్కై [illegible].

అక ఇప్పడి ఆచార్యప్రేమాఙ్గమాక [illegible] తఙ్గవేణ్ణుమ్ [illegible] ఇన్నుమ్ ఇవనుక్కు పేక్షితమాయిరుక్కుమ్ [illegible] (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱుకుడక్కి అతాన—ఇవ్వధికారిక్కు శరీరత్తోడిరుక్కుమ్ కాలమిత్త

మూ॥ ౩౮౯ ॥ ఈతనికి శరీరావసానము వరకు ఆచార్యుని విషయమున

శరీరాన్యపకరణములు) అని సాయించినట్లు భగవంతుని పరత్వము గాను [illegible] స్పష్టముతై '' [illegible] తిరుమూర్త్తి [illegible] '' (తి. వా. ౭-౧-౮) (దివ్యాయుధ శంఖచక్రాది చిహ్నములతో నున్న దివ్యమంగళ విగ్రహమును ధ్యానించి, స్తుతించి, దండము సమర్పించునట్లు) [illegible] సర్వస్వమును [illegible] చుటకును స్తుతించుటకును, దండము సమర్పించుటకును తగినట్టి మనోవాక్కాయములను స్వరూపమును కనుగుణములు కానట్టి [illegible] విషయములయందు, మెరకనుండు నీళ్లు పల్లము కు బోవునట్లు, ప్రీతితో నపయోగపడుచుట. వాని విషయమున ప్రీతిగలవారుగా జేసుకొన్నదనగా '' [illegible] '' (పెరు-తిరు. [illegible]) (నోయ కాను కామునట్లు శ్రీమన్నారాయణుని తిరునామ [illegible] చెప్పి శరీరము కాలు కామునట్లు [illegible] సమర్పించి స్తోత్రము చేసి నిరతిశయానందమును [illegible] శ్రీవైష్ణవుల మొక్క శ్రీపాదములను నామనస్సునందు స్తోత్రము చేసి [illegible] చుము) ఇత్యాదిపాశురములు చెప్పుచున్నట్లు స్వరూపప్రాప్తమగునట్టి యీ విషయమున సంతోషించి [illegible] కాంచినాట. కావున మంత్రే తద్దేవతాయాం చ తథా మంత్రప్రదే గురౌ త్రిషు భక్తి స్సదా కార్యా '' (మంత్రము విషయమున, తత్ప్రతిపాదిత దేవతావిషయమునను, దానినుపదేశించినట్టి యాచార్యుని విషయమునను ఈమూడింటి విషయమునను భక్తికలవాడుగా నుండవలెను.) అనియు '' మంత్రనాథం గురుం మంత్రం సమస్తే నానుభావయేత్ '' (మంత్రప్రతిపాదిత దేవతనున్ను ఆచార్యునిన్ని మంత్రమునున్ను సమానముగా భావించునది) అనియును మొదలగు వాక్యముల గౌరవింపవలసినవిగాను చెప్పబడినట్టి యీమూడింటిని పరిభవించుటయే యీయాతని సిద్ధమగుచున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యుని వెంబడి నడచుట యినగాను, ఆచరింపవలసిన వాటినిన్ని త్యజింపవలసిన వాటినిన్ని యీ తరువాత తెలిపియున్నారు. ఇంకను ఈతనికి కావలసిన దాని నొక్క దానిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ‌‌„ఎన్నై త్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్” „మరువిత్తొళుమ్ మనమే తన్దాయ్” ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతి నడక్కవేణుమ్.

మూ॥ ౩౮౦॥ మనస్సుక్కు త్తీమైయావతు, స్వగుణత్తైయుమ్, భగవద్భాగవత దోషత్తైయుమ్ నినైక్కై.

నైమైయుమ్ మహోపకారకనాన ఆచార్యన్ పక్కలిల్ „ఎన్నుడైయ తీయమనస్సైప్పోక్కినాయ్ అనన్యప్రయోజనమాక అనుకూలవృత్తికళైప్పణ్ణుమ్ మనస్సైత్తన్దాయ్,” ఎన్ఱు ఉపకార స్మృతి యనువర్త్తిక్కవేణుమెన్ఱు.

మనస్సుక్కు త్తీమైయావతేతెన్న, మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (మనస్సుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వగుణత్తైనినైక్కైయావతు). శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్ తనక్కిల్లా నాలుమ్ „నిఱైయొన్ఱుమిలేన్” „నలన్దానొన్ఱుమిలేన్” ఎన్గిఱపడియే నమక్కొరాత్మగుణము మిల్లైయెన్ఱు తన్ వెఱుమైయై యనుసన్ధిక్కవేణ్డియిరుక్క, „ఇవైయెల్లామ్ నమక్కుణ్డు” ఎన్ఱు తనక్కిల్లాన సద్గుణఙ్గళై ప్పూర్ణమాకనినైక్కై. (భగవానుడైయదోషత్తైనినైక్కైయావతు). తనక్కుప్పరతన్త్రమాన ఇవ్వాత్మవస్తువై త్తన్నపేక్షైయాలే అనాదికాలమ్ కర్మవ్యాజ మాక్కి క్కైవిట్టిరున్దతన్, అవ్వళవుమన్ఱిక్కే నిర్దయనాయ్ప్పోలే యథాకర్మఫలదాయియాయ్ నిర

మూ॥ „నాయొక్క చెడ్డమనస్సును పోగొట్టినావు” „అనన్యప్రయోజనముగ దండము సమర్పించునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు” అని యిట్లు ఆచార్యునియెడల ఉప కారస్మృతి యుండవలయును.

మూ॥ ౩౮౦॥ మనస్సుకు దోషమనఁగా—తనను గుణవంతునిగాను, భగవద్భాగ వతులను దోషవంతులనుగానును తలంచుట.

(ఈతనికి) ఇత్యాది. ఈవిధకారి ఈలోకమున నున్నంతవఱకు మహోపకారకుండగు ఆచా ర్యుని విషయమున, „నాయొక్క చెడ్డమనస్సును పోగొట్టినావు. ఫలాపేక్షలేక అనుకూలములను వ్యాపారముల నొనర్చునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు” అనెడి యుపకార స్మృతితోనుండునది.

అవతారిక:—మనస్సనందుండునట్టి చెడుపనఁగా నెద్ది యంటివేని, తెలుపుచున్నారు,

(మనస్సుకు) ఇత్యాది. తనగుణమును తలంచుకొనుటయనఁగా—శమదమాద్యాత్మగుణములు తనకున్నప్పటికిని, „నిఱై వొన్ఱుమిలేన్” (తి. వా. ౩-౩-౪) (భూతదయ మొదలగు సద్గుణ ములులేనివాఁడను) అనియు, „నలన్దానొన్ఱుమిలేన్” (తి. మొ. ౧-౯-౪) (సుకృతముగాని తనూత్ర ఆమగు జ్ఞానముగాని లేనివాఁడను) అనియును సాయించినట్లు తనకొక్క యాత్మగుణమును లేదను కొని తనలోపము ననుసంధించుకొనవలసి యుండఁగా, „ఇవియన్నియును మనకిప్పుడు కలిగినవి” అనియిట్లు తనకుఁగల సద్గుణములను సంపూర్ణముగానుండు వాటినిగాఁ దలంచుట. భగవంతుని దోషమును తలంచుట యనఁగా తనకు పరతంత్రమునట్టి యీయాత్మవస్తువును తనయపేక్షవలన అనాదికాలముగ కర్మమనెడి మిషవలన విడనాడియుండుట మాత్రమే కాకుండ, దయలేని వారివలెనే కర్మానుగుణముగ ఫలమునిచ్చువాఁడై నరకమునఁబడవేసి కష్టపెట్టి తీర్చుకొను

మూ॥ ౩౭౧॥ దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు, గుణమ్బోలే ఉణ్డాయిరుక్కవన్రు?
ఇల్లామైయాలే.

యాఙ్గళిల్ తళ్ళియఱ్ఱ్ తుఱ్ఱు తీర్త్తుమ్ అవన్ కైక్కొణ్డాలుమ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే "ఇన్నపోతిన్నపడిశెయ్యుమ్" ఎన్ఱు విశ్వసిక్కవొణ్ణాతవన్ ఎన్ఱాఱ్పోలవుమ్, కృష్ణావతారత్తిలే స్వైరవిహారఙ్గళై యిట్టు "ధర్మసంస్థాపనమ్ పణ్ణప్పిఱన్దవనుక్కు ఇజ్జన్ శెయ్కై ముఱైమైయా యిరున్దతిల్లైయే" ఎన్ఱాఱ్పోలవుమ్ నినైక్కై; అల్లతు సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమానవిషయత్తిల్ నినైక్కలావ తొరుదోషమిల్లైయిఱే. ఇని (భాగవతదోషత్తై నినైక్కైయావతు)-తిరుమేనియోడే యిరుక్కైయాలే మేలెழுత్తోన్ఱుకిఱ ఆకారఙ్గళై యిట్టు ప్రకృతివశ్యర్ అహఙ్కారగ్రస్తర్ ఎన్ఱాఱ్పోలే నినైక్కై; ఆకైయాల్ (స్వగుణత్తైయుమ్ భగవద్భాగవతదోషత్తైయుమ్ నినైక్కైయావతు)

ఆనాల్ తనక్కు చ్చిలగుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైక్కలాకాతెన్గిఱాప్పోలే, అత్తలై క్కుమ్ శిలదోష ముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతెన్గిఱతో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ '(దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషమ్ నినైయా తొழிకిఱతు, తనక్కు గుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైయాతొழிకిఱాప్పోలే, ఉణ్డాయిరుక్క నినై యాతొழிకిఱతన్ఱు; ముతలిలే ఇవ్విషయఙ్గళిల్ అతిల్లామైయాలేయెన్గై. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, సర్వముక్తి ప్రసఙ్గమ్ వారాతపడి తానిట్టకట్టళైయిలే అఙ్గీకరిక్కైక్కాక, "ఒన్ఱిఱొన్ఱియులకమ్పడైత్తాన్"

మూ॥ ౩౭౧॥ దోషమును తలంపకుండుటయనునది గుణమువలెనే దోషమున్న
వారియం దుండియుండఁగా కాదు. అయితే యది వారికి లేనందుననుట.

వాడు స్వీకరించినను, నిరంకుశస్వతంత్రుఁడగుటంజేసి, "ఈవేళను యివ్విధముగ చేయును" అని విశ్వసించుటకుఁదగినవాఁడుకాఁడనియు నివ్విధమునను, కృష్ణావతారమున స్వేచ్ఛావిహారములనారో పించి ధర్మసంస్థాపనముఁజేయుటకై యవతరించిన వాఁడట్లుచేయుట శాస్త్రీయము కాదనియు నివ్వి ధమునఁ దలంచుట. అట్లుకాకున్న, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకుండయిన వానివిషయమునఁ దలంపఁ దగినట్టి దోషమెద్దియునుండఁజాలదు. ఇఁక భాగవతదోషమును తలంచుటయనఁగా శరీరములో నుండుటంజేసి, పైకి గానఁబడునట్టి యాకారములనుబట్టి ప్రకృతివశ్యులనియు అహంకారాదులు గలవారనియు నివ్విధమునఁ దలంచుట. కావున తనగుణమును భగవద్భాగవత దోషములనున్ను తలంచుటయనునది యిట్టిదియని యెఱుంగునది.

అవతారిక—అయితే తనకు కొన్ని గుణములుండఁగా వాటిఁ దలంపకూడదన్నట్లు, వానికిన్ని, కొన్నిదోషములుండఁగా వాటిని తలంపకూడదని చెప్పవలెనా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దోషమును) ఇత్యాది భగవద్భాగవత విషయమున దోషమును తలంపఁగూడదనఁగా, తనకు గుణములుండియుండ వాటిఁదలంపఁగూడదని చెప్పినటులవలెనే ఈ విషయమునను న్ను దోషములుండి యున్నప్పటికిన్ని వాటిని తలంపఁగూడదని కాదు. అయితే మొదట ఈవిషయమున నది లేకుండుటంజేసి యని యెఱుంగునది. అది యెట్లన, సర్వముక్తి ప్రసంగము రాకుండ, తాను ఏర్ప రచిన నియమములప్రకార మంగీకరించుటకుగాను "ఒన్ఱిఱొన్ఱియులకమ్ పడైత్తాన్" (తి. వా ఏ ౩.౮.౧౦) (మిక్కిలి యమరియుండిన లోకమును సృజించినవాఁడు) అనియు, "ఎతిర్శూழல்

ఎన్నుమ్, ‘‘ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు’’ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సకలాత్మాక్కళుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే, ‘‘అనాదికాల ముపేక్షకనాయ్ క్కవిట్టిరున్దాన్’’ ఎన్నవొణ్ణాతు, నిర్దయరైప్పోలే కర్మానుగుణమాక దణ్డిక్కుఱతుమ్, మణ్ తిన్ద ప్రజైయై నాక్కిలే కుఱియిట్టజ్జప్పణ్ణుమ్ మాతావైప్పోలే హితపరనాయ్ చ్చెయ్ కైయాలే ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలామిత్తనై, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్ పూర్వమ్ బన్ధహేతువాయ్ప్పో న్దతేయాకిలుమ్ కృపాపరతన్త్రనా యఙ్గీకరిత్తపిన్బు, నిత్యసంసారియై నిత్యసూరికళోడు సమాన భోగభోగియాక్కుమళవిల్ నివారకరఱచ్చెయ్ కైక్కు ఉపాయమిత్తనైయాకైయాలే శ్లాఘ్యమా మిత్తనై. కృష్ణావతారత్తిల్ స్వైరవిహారమ్, ‘‘యది మే బ్రహ్మచర్యంస్యాత్’’ ఎన్గిఱపడియే తన క్కున్దభోగత్తిలొట్టిల్లామైయై వెళియిడుకైక్కాకవుమ్, ‘‘గోప్యః కామాత్’’ ఎన్గిఱపడియే అవ్వழియాలే యవర్కళై త్తన్ పక్కల్ ప్రవణరాక్కి ఉద్ధరిప్పిక్కైక్కాకవుమ్ శెయ్ తతాకై యాలే గుణమిత్తనైయల్లదు కుఱ్ఱమన్ఱు. ఇని భాగవతర్కళుమ్, ‘‘కుఱ్ఱమిన్ఱికుణమ్ పెరుక్కి’’ ఎన్గిఱపడియే నిర్దోషరాయ్ నిరవధికగుణరాయిరుక్కైయాలే ఉళ్ళ్యాఱవారాయ్న్దు పార్త్తాల్ అవర్కళ్ పక్కలిలుమ్ కాణలావతోరు దోషమిల్లై యిఱే. మఱ్ఱుమిప్పడికళిలే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషఙ్గళ్ తోన్ఱినాల్ పరిహారఙ్గళ్ కణ్డుకొళ్ వతు. ఇవై యెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యాయిఱ్ఱు (ఇల్లామైయాలే) ఎన్ఱు ఇవర రుళిచ్చెయ్ తతు.

పుక్కు’’ (తి. వా. ౨.౭.౬) (ఎదురుగా తిరిగివచ్చి) అనియును పాయించినట్లు, అన్నియాత్మ లయొక్కయును ఉజ్జీవనమునకుగాను, లోకములను సృజించియు, అవతారములుగా నవతరించి యును ప్రయత్నము నొనర్చువాఁడగుటచే, అనాదికాలమున ఉపేక్షించినవాఁడైనను ‘‘అనాది కాలము ఉపేక్షించినవాఁడై వదలిపెట్టియున్నాఁడు’’ అని చెప్పకూడదు. దయారసములేనివాని వలెనే దండించుటయును, మన్నుతినమరిగిన బిడ్డను నాలుకమీద వాతపెడతానని భయపెటునట్టి తల్లివలెనే హితేచ్ఛగలవాఁడై చేయుటంజేసి, యది యుజ్జీవనమునకుసహకారమగును. ఇంతియె. నిరంకుశస్వాతంత్ర్యము పూర్వము బంధహేతువైయైనను, కృపాపరతంత్రుఁడై యంగీకరించినపిమ్మ ట, నిత్యసంసారిని నిత్యసూరులతో సమానమైన భోగముగల వానినిగాజేయునప్పుడు, నివారక మెద్దియును లేకుండ చేయుటకుఁదగియుండును. ఇంతియెకాక, శ్లాఘ్యమైనదిగా నుండును, ఇంతియే. కృష్ణావతారమున స్వేచ్ఛావిహారమనునది ‘‘యదిమే బ్రహ్మచర్యంస్యాత్’’ అనిపాయించినట్లు తన కీభోగముతో సంబంధములేకుండ టను బయలుపఱచుటకుగానును, ‘‘గోప్యః కామాత్’’ అని పాయించినట్లు, అవ్విధమున వారిని తన విషయమునఁ బ్రీతిగలవారినిగాఁ జేసి, యుద్ధరించుటకు గాను చేసినది యగుటంజేసి, యది యొక గుణమేకాని దోషము కాదు. ఇఁక భాగవతులున్ను ‘‘కుఱ్ఱమిన్ఱికుణమ్ పెరుక్కి’’ (పెరి. తి ౪-౪-౨) (దోషములులేనివారై శమదమాదిగుణము లను వృద్ధిపొందించి) అనిపాయించినట్లు, నిర్దోషులై యనంతగుణములు గలవారగుటంజేసి, పరి శీలించి విచారించితిమేని, వారియందును దోషంబొక్కటియును కానఁబడదుకదా! ఇంకను ఇవ్విధమున భగవద్భాగవత విషయములయందు దోషములు తలఁపునకువచ్చినయెడల పరిహారముల

మూ॥ 3౫౨॥ దోషముణ్డెన్ను నినైక్కిల్ అతు పరదోషమన్ఱు, స్వదోషమ్.

మూ॥ 3౫౩॥ స్వదోషమానపడి యెన్నెన్నిల్;

మూ॥ 3౫౪॥ స్వదోషత్తాలుమ్ బన్ధత్తాలుమ్.

(దోషమిల్లై) ఎన్ఱు స్వపక్షత్తాలే సాధిత్తార్ కీழ్; ఇని పరపక్షత్తాలే దోషసద్భావత్తై యఙ్గీకరిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (దోషముణ్డు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - కీழ్ చ్చొన్నపడియన్ఱిక్కే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డెన్ఱు నినైక్కిల్ అవర్కళ్ పక్కల్ తనక్కు త్తోన్ఱుకిఱదోషమ్ అవర్కళ్ దోషమన్ఱు; తద్ద్రష్టావాన తన్నుడైయ దోషమెన్గై.

అతు స్వదోషమానపడియె సాధిక్కైక్కాక తద్విషయ ప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (స్వదోషమానపడి యెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. పరగతమాయ్ త్తోన్ఱుకిఱవతు స్వదోషమానపడి యెఙ్గనే యెన్నిల్ ఎన్ఱపడి.

అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (స్వదోషత్తాలుమ్) ఇత్యాదియాలే. అతావతు కాచాదిదుష్టదృష్టిమానుక్కు ద్విత్వాదికళ్ త్తోన్ఱుమాపోలే, నిర్దోషమానవిషయఙ్గళిలే దో

మూ॥ 3౫౨॥ దోషమున్నదని తలంచితివేని, అది యితరుల దోషము కాదు తన దోషమే.

మూ॥ 3౫౩॥ అది తన దోషమగుట యెట్లంటివేని,

మూ॥ 3౫౪॥ తన దోషమువలనను బంధమువలనను అట్లు తెలియుచున్నది.

గన్పట్టుకొనునది. దీనినంతయును మనస్సున నుంచుకొనియే కదా! శ్రీపిళ్లైలోకాచార్యులవారు "లేశ పాపుటంజేసి" అనుమూలమున సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—దోషము లేదను విషయమును తమపక్షముం గొని యింతకునుముందు సాయించినారు. ప్రకృతమున దోషముకలదనెడి పరపక్షము నంగీకరించి, యందులకు పరిహారముం దెలుపుచున్నారు.

ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు కాకుండ, భగవద్భాగవత విషయములయందు దోషముకలదని తలంచునట్లయిన వారివిషయమున తనకుతోచునట్టి దోషము వారిదోషము కాదనియు, అట్టి దోషమునునిరూపించునట్టి వాఁడగు తనయొక్క దోషమనియును యెఱుంగునది.

అవతారిక:—అది స్వదోషమను విషయమును సాధించుటకుగాను ఆవిషయమగు ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(స్వదోషమగుట యెట్లనిన) అనఁగా ఇతరులయందుండునది తనయందుండునదిగా నెటులనగునంటివేని యనుట.

అవతారిక:—అందులకుత్తరమును దెలుపుచున్నారు.

(తనదోషములవలనను) ఇత్యాది. కాచాదనేత్రరోగముగలవానికి ఒక్కచంద్రుఁడు రెండుగా గానఁబడునట్లు, నిర్దోషములగు విషయములయందు దోషము తెలియవచ్చునట్లుచేయు దుర్వాసనా

మూ॥ ౩౫౫॥ స్వదోషమిల్లైయాకిల్ గుణప్రతిపత్తి నడక్కుమ్.

మూ॥ ౩౫౬॥ నడక్కత్తిల్లైయాకిల్ దోషజ్ఞానమే దోషమామ్.

పమ్ తోన్ఱుమ్పడియాన దుర్వాసనానుగతచిత్తమైయాకిఱ స్వదోషత్తాలుమ్, పుత్రాదికళ్ దోషమ్ పిత్రాదికళై తామాపోలే అవర్కళుక్కుణ్డాన దోషమ్ తన్నతామ్పడి అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన బన్ధవిశేషత్తాలుమెన్నై. (స్వదోషత్తాలుమ్) ఎన్గిఱవిదు. అత్తొలైయిల్ దోషాభావత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱదు, మున్నైయదు దోషవత్తైయై అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు సొల్లుకిఱదు.

(స్వదోషత్తాలే) ఎన్నలావదు దోషద్వారా కణ్డానాలన్ఱోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషమిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు-చన్ద్రద్విత్వదర్శనహేతువాన చక్షుర్దోషమిల్లాత పోదు చన్ద్రైకత్వమే తోన్ఱుమాపోలే, దోషదర్శనహేతువాన స్వచిత్తదోషమిల్లాతపోదు, భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ గుణప్రతిపత్తియే నడక్కుమెన్నై. అతు నడవామైయాల్ దోషముణ్డెన్ఱు కొళ్ళవేణుమెన్ఱుకరుత్తు.

(నడక్కత్తిల్లైయాకిల్ వరుమ్ దోషమేతెన్నన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (నడక్కత్తిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి అతావదు- గుణప్రతిపత్తినడవాతొழிన్దాల్ దోషప్రతిపత్తియిలే నడప్పదు, అన్దదోషజ్ఞానన్దానే ఇవనుక్కు భగవన్నిగ్రహహేతువాన దోషమామ్. ఇఙ్గే మూలమ్ వేఱొరు దోషముణ్డామెన్న వేణ్డావెన్గై. ఇత్తాల్, ఇదు అవశ్యమ్ పరిహరణీయమెన్ఱుమిడమ్ సొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు.

మూ॥ ౩౫౫॥ దోషము లేనట్లయిన, గుణానుసంధానమే యుండ గలదు.

మూ॥ ౩౫౬॥ అది లేనట్లయిన, దోషములఁ గన్పెట్టుటయే దోషమగును.

గుప్తచింతనారూపమగు స్వకీయదోషమువలనను, బిడ్డల తప్పు తల్లిదండ్రులదయినట్లు వారితో తనకుఁ గల సంబంధవిశేషము వలనను అనుట. "తన దోషము వలనను" అనునది వారి యెడల దోషము మొదలికే లేదని తలంచి చెప్పిన మాట. తక్కినది దోషము కలదనుపక్షము నంగీకరించి చెప్పిన మాట.

అవతారిక: — దోషమొకటి యుండేకదా! తన దోషమువలననని చెప్పవచ్చునంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(తనయందు దోషము లేనట్లైన) ఇత్యాది. చంద్రుండు రెండుగాఁ గానఁబడునట్లు చేయునట్టి నేత్రదోషము లేనట్లయిన, చంద్రుఁ డొక్కఁడుగానే కనపడునట్లు, దోషము తెలియవచ్చుటకు హేతుభూతమైన స్వమానసికదోషము లేనట్లయిన, భగవద్భాగవతవిషయములయందు గుణములే యున్నట్లు తోచును. అట్లు కాకున్న, దోషముండి యున్నదని గ్రహింపవలయునని తాత్పర్యము.

అవతారిక:—జరుగని యెడల దోషమేమంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(జరుగక పోయినయెడల) ఇత్యాది. గుణవర్ణనము కాకపోయినయెడల, ఇఁక దోషదర్శనము కదా కావలయును. అట్టి దోషమే యీతనికి భగవన్నిగ్రహహేతువగు దోషమగును. ఇందు మూలముగ వేఱొక్క దోషము కలుగునని తలంపనక్కఱలేదు. కావున నిది యవశ్యముగ పరిహరింపవలసినది యని చెప్పఁబడినది.

మూ॥ ౩౫౭॥ ఇతుతనక్కు అవసరమిల్లై.

మూ॥ ౩౫౮॥ స్వదోషత్తుక్కుమ్.

ఇతు తానిల్లామ్ శొల్లవేణ్డువతు ఇతుతనక్కు అనకాశ మివనుక్కుణ్డానాలిఱే యెన్ఱు తార్ మేల్, (ఇతుతనక్కవసరమిల్లై) ఎన్ఱు. అతావతు - భగవద్భాగవతదోష చిన్తనమాకిఱ ఇతు తనక్కు అవసరణ్డానివనుక్కు ముతలిలే యిల్లైయెన్ఱై.

అతెత్తాలేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు, "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్" "పొయ్ నిన్ఱ ఞానముమ్ పొల్లావొழுక్కు మழுక్కుడమ్బుమిన్నిన్ఱనీర్మై" "అమర్యాదః క్షుద్రః" "విద్వేషమాన మదరాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞాన భూమిః" "అతిక్రామన్నాజ్ఞాం తవవిధినిషేధేషు భవతేప్యభిద్రుహ్య న్వాగ్ధీకృతిభిరపి భక్తాయ సతతమ్। అజానన్ జానన్వా భవదసహనీయాగసిరతః" "శ్రీరఙ్గేశ త్వద్గుణానామివాస్మద్దోషాణాం కః పారదృశ్వా యతోహమ్" ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే అనవధికమాన తన్నుడైయ దోషానుసన్ధానత్తుక్కుమ్, అన్దదోషత్తైప్పోక్కి రామలఙ్గీకరిత్తరుళిన భగవానుడైయవుమ్, "శేతమ్

మూ॥ ౩౫౭॥ దీనికి అవకాశములేదు.

మూ॥ ౩౫౮॥ స్వదోషానుసంధానమునకును,

అవతారిక:—దీనినంతయును నేల చెప్పవలయును? మొదట యీతని కవకాశ మొకటి యుండే కదా! యని తెలుపుచున్నారు.

దీని కవకాశము లేదనఁగా భగవద్భాగవతదోషములఁ జింతించుటకు మొదట యీతనికి అవకాశమే లేదనుట,

అవతారిక:—అది యెందుచేతననఁగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(స్వదోషమునకు) ఇత్యాది. "నీచనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్" (తి. వా. ౩-౩-౪) (దుర్గుణములు గలవాఁడను. సద్గుణము లొక్కటియును లేనివాఁడను) అనియు, "పొయ్ నిన్ఱ ఞానమ్ పొల్లావொழుక్కు మழுక్కుడమ్బుమిన్నిన్ఱనీర్మై" (తి. వి. ౧.) (అసత్యవాచ్యమైన యచేతనమునందు ఆత్మయనెడి జ్ఞానమును, సాంసారికదుష్కర్మప్రవృత్తియు, మలిన శరీరమును, వీటియందు స్థిరముగానున్న రుచివాసనాస్వభావమును) అనియు, "అమర్యాదః క్షుద్రః" (స్తో. ర.) (మర్యాదలేనివాఁడను, నీచుండను) అనియు, "విద్వేషమానమదరాగ విలోభమోహాద్యజ్ఞానభూమిః" (ద్వేషము, అభిజాత్యము, మదము, రాగము, లోభము, మోహము మొదలగు అజ్ఞానములకు జన్మభూమి యయినవాఁడను) అనియు, "అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్ తవవిధినిషేధేషు భవతేప్యభిద్రుహ్య న్వాగ్ధీకృతిభిరపిభక్తాయసతతమ్, అజానన్ జానన్వా భవదసహనీయాగసిరతః" (నీయొక్క విధినిషేధశాస్త్రములయందుఁ జెప్పఁబడిన యాజ్ఞనతిక్రమించి మనోవాక్కాయములచే నిన్నున్ను నీ భక్తులనున్ను ఎల్లప్పుడు ద్రోహము చేయుచు, తెలిసిగాని, తెలియకగాని నీ విషయమగు నపరాధముఁ జేసినవాఁడనయితిని) అనియు, "శ్రీరంగేశత్వద్గుణానామి వాస్మద్దోషాణామ్ కః పారదృశ్వా యతోహమ్" (ర, స్త. ౨-౯-౪) (ఓ రంగనాథా! నీ యొక్క గుణములను వలెనే నాయొక్క దోషములనంతయు కనుఁగొనిన వాఁడెవ్వఁడు కలఁడు) అనియు నీ మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు

మూ॥ భగవద్భాగవతగుణఙ్గళుక్కుమే కాలమ్ పోరుకైయాలే.

వల్లార్ కళైక్కొణ్డు" ఎన్గుమ్, "బోధయన్తః పరస్పరమ్" ఎన్గుమ్, "అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయ్ నైన్దు ఎన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ-నలుమావిరైనాఱ్ మలరడిక్కీళ్ప్పుకుతల్ వఱుమో" ఎన్గుమ్ శొల్లుకిఱపడియే పురుషకారము ముకాత్తుత్తైయుమ్ ప్రాప్యముమాన భాగవతర్ కళుడైయవుమ్, "సమస్తకల్యాణగుణామృతోదధిః" "అసఙ్ఖ్యేయ కల్యాణగుణ గణౌఘమహార్ణవః" "యథా రత్నాని జలధేరసఙ్ఖ్యేయాని పుత్రక । తథా గుణాహ్యనన్తస్య అసఙ్ఖ్యేయా మహాత్మనః" "నాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణాం వక్తుం గుణాన్ పద్మభవోఽప్యగమ్యాన్" ఎన్గుమ్ శొల్లుకిఱపడియే అసఙ్ఖ్యేయమాయిరున్దుళ్ళ గుణానుసన్ధానఙ్గళుక్కుమే కాలమ్ పోరాదు మఱ్ఱొన్ఱు క్కవకాశమిల్లామైయాలే యెన్నై. (ఇవర్ క్కు కాలమ్ పోరుకైయాలే) ఎన్గైయాలే స్వగుణస్మరణత్తుక్కవకాశమిల్లై యెన్నుమిడము మర్థాత్సిద్ధమిఱే.

ఆక, "మనస్సుక్కుత్తీమైయావదు" ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ భగవద్భాగవతదోషస్మరణమాకాతెన్నుమిడముమ్, అవర్ కళుడైయ నైర్దోష్యముమ్, దోషముణ్డెన్నినైక్కిల్ అదు

మూ॥ భగవద్భాగవత గుణానుసంధానమునకున్ను మాత్రమే కాలము సరిపోవు చున్నందున.

అనంతరములగు తనయొక్క దోషములననుసంధించుకొనుటకును, అట్టి దోషమును గణనింపకయంగీకరించిన వాఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్కయును, "వేతన్ వల్లార్ కళైక్కొణ్డు" (తి. వా. ౪-౬-౮) (వేదార్థము నెఱింగిన భాగవతుల ద్వారా) అనియు, (బోధయన్తః పరస్పరమ్) (ఒకరికొకరు తెలుపుచు) అనియు, "అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయ్ నైన్దు ఎన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ నలుమావిరైనాఱ్ మలరడిక్కీళ్ప్పుకుతల్—వఱుమో" (తి. వా. ౮-౧౦-౩) (సర్వేశ్వరునికి శేషభూతులై చిన్నవారై మహిమయందు గొప్పవారై మనుజోత్తములై నన్ను పాలించెడు శ్రీవైష్ణవులు ఈ లోకమునందే సంచరింపఁగా మిక్కిలి పరిమళించుచున్న అప్పుడు వికసించిన పుష్పములవలె నున్న శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశించుట నాకు తగునా?) అనియును పాయించి యున్నట్లు పురుషకారభూతులును, నృత్య కీర్తన సహాయము గలవారును ప్రాప్యులునైన భాగవతులయొక్కయును, "సమస్తకల్యాణ గుణామృతోదధిః" (సమస్తకల్యాణగుణములనెడి యమృతమునకు సముద్రము వంటివాఁడు) అనియు "అసంఖ్యేయకల్యాణగుణగణౌఘమహార్ణవః" (లెక్కలేని కల్యాణగుణములకు మహాసముద్రము వంటివాఁడు) అనియు "యథా రత్నాని జలధేరసఙ్ఖ్యేయాని పుత్రక। తథా గుణాహ్యనన్తస్య అసఙ్ఖ్యేయా మహాత్మనః" (సముద్రమునందు రత్నములకు లెక్కలేనట్లు, మహాత్ముఁడగు అనంతునిగుణములకును లెక్కలేదు) అనియు, "నాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణామ్ వక్తుమ్ గుణాన్ పద్మభవోఽప్యగమ్యాన్" (చతుర్ముఖబ్రహ్మకున్ను గోచరములు కానట్టి భాగవతుల గుణములను వర్ణించుటకు నేను సమర్థుండను కాను) అనియును చెప్పియున్నట్లు, లెక్కపెట్టతరముకానివియగు గుణములననుసంధించుకొనుటకే కాలము చాలకుండుటచేననుట. వీటికే కాలము సరిపోవుటవలననుటచే స్వగుణ స్మరణమునకు యవకాశము లేదని తనంత నేసిద్ధమగుచున్నది కదా!

కావున (మనస్సునందుండు చేదుపనఁగా) అనువాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును భగవద్భాగవతులదోషములను తలంపకూడదనియు, వారికి మొదలికే దోషములు లేకపోవుటను, ఉన్నట్లు

మూ॥ ౩౫౯॥ సంసారికళ్ దోషమ్ స్వదోషమెన్ఱు నినైక్కక్కడవన్.

మూ॥ ౩౬౦॥ అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్.

తద్దోషమన్ఱు స్వదోషమెన్ఱుమ్, అతు స్వదోషమాకైక్కు నిదానఙ్గళుమ్, స్వదోషాభావశఙ్కైక్కు ఉత్తరముమ్, దోషప్రతిపత్తినడక్కిల్ అతుతానే ఇవనుక్కు మహాదోషమెన్ఱుమ్, స్వదోష భగవద్భాగవతగుణానుసన్ధానత్తుక్కే కాలమ్ పోరుకైయాల్ ఇతుతనక్కు ఇవనుక్కవసరమిల్లైయెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తార్ కీఴ్, ఇప్పడి తనక్కు ఉద్దేశ్యమాన భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషమ్ నినైయామలుమ్, నినైత్తాలుమ్ అతు తన్నుడైయ దోషమాక నినైత్తిరుక్క వేణుమెన్ఱరుళిచ్చెయ్త ప్రసఙ్గత్తిలే, సంసారికళ్ దోషవిషయానుసన్ధానముమ్ ఇన్నపడి యాక వేణుమెన్కిఱార్ మేల్ (సంసారికళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవద్వైముఖ్యమ్ అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి అస్వే స్వబుద్ధి ముతలాన దోషఙ్గళాల్ అన్దోషఙ్గళై యిట్టు "అవర్కళై ఇకళ్న్దు॥ ఇవర్కళుక్కుమ్ నముక్కుమ్ పణియెన్" ఎన్ఱిరాతే అవర్కళుడైయ దోషముమ్ తన్నుడైయ దోషమెన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కక్కడవన్నై.

అతుక్కు హేతువెన్నెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు అతావతు - తనక్కు శేషికళాన భగవద్భాగవతర్కళ్ దోషమ్ స్వదోషమాక వనుసన్ధిక్కుమతుక్కు హేతు, అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన సమ్బన్ధజ్ఞానమానాప్పోలే, సంసారికళ్ దోషత్తైత

మూ॥ ౩౫౯॥ సంసారులదోషంబులను తన దోషముగాఁ దలంచునది.

మూ॥ ౩౬౦॥ అందులకు హేతువు సంబంధజ్ఞానము.

తలంచిన యెడల అది తనయొక్క దోషమేయనియు, అది తనయొక్క దోషమగుటకుఁ గారణములను, తనకు దోషములే లేవని శంకించినచో, అందుల కుత్తరమును, దోషములఁ దలంచుటయే యాతనికి గొప్పదోషమనియును, తన దోషములఁ దలంచుటకును భగవద్భాగవతగుణములనున్న అనుసంధించుకొనుటకున్ను కాలము చాలనందువ నిందుల కితని కవకాశము లేదనియును ఇంతకుముందు తెలిపిన వారయిరి. ఇట్లు ఈతనికి ఉద్దేశ్యమైన భగవద్భాగవతవిషయముల యెడల దోషముఁ దలంపకూడదనియు, తలంచినను అది తనయొక్క దోషముగాఁ దలంచియుండునది యనియును తెలుపు సందర్భమున, సంసారుల దోషములను గురించి యివ్విధమున ననుసంధించుకొనువది యని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారుల) ఇత్యాది. సంసారులకుఁ గల భగవద్వైముఖ్యమును, ఆత్మకానిదాని నాత్మనుగాఁ దలంచుట మొదలగు దోషములఁ జూచి, నట్లయిన, ఆ దోషములనుబట్టి వారినిత్యజించి వీరితో మనకేమి సంబంధమనుకొని యుండక, వారి దోషమున్న తన దోషమే యని యనుసంధించుకొని యుండవలసినది.

అవతారిక:—అట్లు అనుసంధించుటకుఁ గారణమేమంటివేని తెలుపుచున్నారు.

అందులకు హేతువు సంబంధజ్ఞానమనఁగా,— భగవద్భాగవతుల దోషమును తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొనుటకుఁ గారణము వారిలోఁ దనకుఁగల సంబంధమును గురించిన జ్ఞానమయినట్లు, సంసారుల దోషమును తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొనుటకుఁ గారణము నారాయణత్వము

మూ॥ ౩౬౧॥ "ఇఙ్గిత్పోవ్వ్రుతుమెణ్ణోమ్" ఎన్నైయాలే అతుతాన్ తోన్నాతు.

న్నైయుం దోషమాకవనుసన్థిక్కక్కుప్పోగు, నారాయణత్వ పరమ శరీరమాన సమ్బన్ధజ్ఞానమెన్నై. ఎల్లార్క్కుమీశ్వరనోడు సమ్బన్ధమొత్తిరుక్కైయాలే అవ్యభిచారియాలే తనక్కుమవర్కళుక్కుమ్ సమ్బన్ధముణ్డాకైయాలే, తనక్కు అవర్జనీయరాన ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు వన్దదోషమ్ తనక్కు వన్దతాక నినైక్కుమాపోలే సంసారికళుక్కుణ్డాన దోషమ్ తన్నదైయదోష మెన్ఱు నినైక్కక్కడవదన్ఱియిరే.

ఇవనుక్కు వేణ్డువతు అవర్కళ్ దోషఙ్గళై నినైక్కుమ్ తోన్ఱిలిరే, అతుతాన్ ముతలిలే ఇవనుక్కు తోన్ఱాతెన్కిఱార్ మేల్, (ఇఙ్గిత్పోవ్వ్రుతుమెణ్ణోమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- "కడల్ మల్లైత్తలశయనత్తుఱైవారై యెణ్ణాతేయిరుప్పారై యిఙ్గిత్పోవ్వ్రుతుమెణ్ణోమే" ఎన్ఱు పరమపదత్తిలే నిత్యసూరికళ్ పరిస్పరిచర్యై పణ్ణవిరుక్కుమ్ పెరుమైయైయుడైయనాయ్వైత్తు తిరుక్కడల్ మల్లైయిలేవన్దు తఙ్గళైప్పెఱుక్కైక్కాక క్కణ్ణిక్కిడక్కిఱ నీర్మైయైయుడైయవనై, "ఇతోరు నీర్మైయిరుక్కుమ్పడియెన్" ఎన్ఱు అన్నీర్మైయిలే తోయ్న్దు అనవరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణికొణ్డిరుక్కై, అవనైయాట్కొళ్ళ కార్యముణ్డు, కేవలదేహపోషణాది పరరాయిరుక్కిఱ సంసారికళై క్షణకాలముమ్ నినైక్కమెన్నైయాలే, సంసారికళ్ దోషఙ్గళ్ ఇవ్వధికారిక్కు తోన్ఱాతెన్నై. తిరుమఙ్గైయాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తవిది శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లార్క్కుమొక్కుమిరే.

మూ॥ ౩౬౧॥ "ఇఙ్గిత్పోవ్వ్రుతుమెణ్ణోమ్" (క్షణకాలమైనను తలంపము) అని సాయించినందున అది తలంపునకు రాదు.

నుబట్టియుండు సంబంధజ్ఞానమని యెంచగునది. అనఁగా నాత్మలన్నియును ఆ సర్వేశ్వరునికి శరీరభూతములయినవనెడి జ్ఞానమువలననట. సర్వేశ్వరునితో సంబంధమందఱికిని సమానముగానుండుట వలన వారితో తనకు సంబంధముండుటంజేసి, తనకు ఆవశ్యకులగు ప్రకృతి బంధువులకు సంభవించిన దోషము తనకు సంభవించినట్లు తలంచు విధమున, సంసారులకుఁ గల దోషమున్ను తన దోషమని యెంచుకొనుటకు బాధకమేదియును లేదు కదా!

అవతారిక:—వారి దోషము ఈతనికిఁ దోచినప్పుడు కదా! యిట్లు తలంపవలయును? అది యీతనికి తోచనే తోచదే యని తెలుపుచున్నారు.

(ఇఙ్గిపోవ్వ్రుతు) ఇత్యాది. "కడల్ మల్లైత్తలశయనత్తుఱైవారైయెణ్ణాతే యిరుప్పారై యిఙ్గిత్పోవ్వ్రుతుమెణ్ణోమ్" (పె. తి. ౨-౬-౧) అనఁగా పరమ పదమున నిత్యసూరులుప్రీతితో పరిచర్యచేయునట్టి మాహాత్మ్యము గలవాఁడై తిరుక్కడల్ మల్లైయను దివ్యదేశమున వేంచేసియుండి తమను లభించుటకు నిరీక్షించుచుండునట్టి స్వభావముగల వానిని "ఇతోరు నీర్మైయిరుక్కుమ్ పడియెన్" (అబ్బా! యీతని స్వభావమెట్టిది!) అన్నట్లు ఆ స్వభావము విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలిగి సర్వదా దానినే యను సంధించుకొనవలసియుండ, వాని విషయముఁగొని పనిలేనివారై కేవలము దేహపోషణాదిపరులైయుండు సంసారులను క్షణకాలమైనను తలంపము అని సాయించుటంజేసి సంసారుల దోషము ఈ అధికారి మనస్సునకు రాదని యెంచఁగునది. తిరుమంగైయాళ్వారులు సాయించినట్టి యీ విషయము శ్రీవైష్ణవులకందఱికిని సమానమైనదియే కదా!

సూ॥ ౩౯౧॥ తోన్ఱువతు నివర్తనార్థమాగ.

మూ॥ ౩౯౨॥ పిరాట్టి రాక్షసికళ్ కుఱ్ఱమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాతాప్పోలే,

---

(తోన్ఱాతు) ఎన్నప్పోమో, “శొన్నాల్ విరోతమ్” “ఒరునాయకమ్” “కొణ్డపెణ్డిర్” ఇత్యాదియిలే ఆఴ్వార్కళుమ్ పడ సంసారికళ్ కుఱ్ఱమ్ తోన్ఱిత్తిరిగైయాలేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తోన్ఱువతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-సంసారికళ్ దోషమ్ తోన్ఱువతు అన్దదోషఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్ అవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాగవెన్ఱై. “శొన్నాల్ విరోతమ్” ముతలానవఱ్ఱాల్ ఆఴ్వార్ ముతిల్ తిరువుళ్ళమ్పైర్త్తతు అసేవ్యసేవాదికళిల్ నిన్ఱు మవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాగవిఱే, అతెల్లార్క్కుమ్ పొరుక్కుమెన్ఱు కరుత్తు.

అక, ఇవ్వధికారి సంసారికళ్ దోషమ్ కణ్డాల్ అనుసన్ధిక్కుమ్ప్రకారముమ్, అద్దోషఙ్గళ్ నినైక్కత్తోన్ఱాతెన్నుమిడముమ్, తోన్ఱువతు ఇన్నతుక్కాగవెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తార్కీఴ్, ఇప్పడి కాదాచిత్కమాగత్తోన్ఱుమ్ సంసారికళ్ దోషఙ్గళై స్వదోషమాగ నినైత్తుమ్, తన్నివర్తకనాయుమ్ పోరుమళవన్ఱిక్కే, స్వవిషయత్తిలే కుఱ్ఱఙ్గళై చ్చెయ్తాల్ ఇవసరుక్కుత్తుక్కుమ్పడి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-ఏకాక్షి ఏకకర్ణి ముతలాన ఏఴునూఱు రాక్షసికళ్ ఏకదివసమ్పోలే పత్తుమాసమ్ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణినరుద్ద పిరాట్టి, ఇవర్కళప్పడి చెయ్త కు

మూ॥ ౩౯౧॥ తోచుటయును నివర్తింపఁజేయుటకుగాను.

మూ॥ ౩౯౨॥ సీతాపిరాట్టి రాక్షసులదోషమును శ్రీరామచంద్రునికిన్ని హనుమంతునికిన్ని తెలుపని చందమున

అవతారిక—తలంపునకు రాదని చెప్పవచ్చునా? “శొన్నాల్ విరోధమ్” (తి. వా. ౩-౯-౧) అనియు, “ఒరునాయకమ్” (తి. వా. ౪.౧.౧౧) అనియు, “కొణ్డపెణ్డిర్” (తి. వా ౯.౧.౧) అనియు నీ మొదలగు తావుల సంసారుల దోషము శ్రీనమ్మాఴ్వారుల తలంపునకు వచ్చియుండ లేదా యని యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తోచుట) ఇత్యాది. సంసారుల దోషము తలంపునకు వచ్చుటయనునది ఆదోషమునుండి వారిని తొలఁగించుటకుగానని యెఱుంగునది. “శొన్నాల్ విరోధమ్” మొదలగు పాశురములచే నాఴ్వారులు వారి దోషములఁ దలంచుటకు హేతువు అసేవ్యసేవాదులనుండి వారిని తొలఁగించుటకై గదా; దాని నందఱును చేయవచ్చునని తాత్పర్యము.

కావున నీ యధికారి సంసారుల దోషములఁ జూచినట్లయిన, అనుసంధించుకొను విధమును, వారి దోషము ఈతని తలంపునకు రాదను విషయమును, తలంపునకువచ్చుట యనునది యిందులకు గాననియు నింతకు ముందు సాధించినారు.

అవతారిక:—ఇట్లు కాదాచిత్కముగ తలంపునకు వచ్చునట్టి సంసారుల దోషములను తన దోషమునుగాఁ దలంచుకొని వాటిని పోఁగొట్టుటకై ప్రయత్నించుట మాత్రమేకాకుండ, తనకెద్దిరైన చెడుపును చేసినట్లయిన, యాతండుండవలసిన విధమును తెలుపుచున్నారు.

(పిరాట్టి) ఇత్యాది. ఏకాక్షి ఏకకర్ణి మొదలగు ఏడువందల రాక్షసస్త్రీలు ఒకదినమువలెనే పది మాసములు తర్జన భర్త్సనములచే శ్రమపెట్టబడినట్టి శ్రీ సీతా పిరాట్టి వాకొనర్చిన దోషము

మూ॥ తనక్కు ప్పిఱర్ శెయ్త కుత్తజ్గళై భగవద్భాగవతవిషయజ్గళి లఱివిక్కక్క డవదల్ల

మూ॥ ౩౬౮॥ అఱివిక్క ఉరియవనకప్పడ వాయ్ తిఱవాతేన,
సర్వజ్ఞ విషయజ్గళుక్కుమ్ మఱైక్కు మెన్నానిఱే.

శ్రీ॥ తై, భగవద్విషయమాన పెరుమాళుక్కుమ్, భాగవతవిషయమాన తిరువడిక్కు మఱివియాతా పోలే, తన విషయమాక ప్పిఱర్ శెయ్త కుత్తజ్గళై, భగవద్విషయత్తిలాతల్ భాగవతవిషయత్తిలాతల్ మఱన్దుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కడవదల్లనెన్ఱు, (అఱివిక్కక్క డవదల్ల) ఎన్గిఱతు- అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్ణాట్టాల్ పడ్డియశిన్గిక్కిఱ ఇవన్ కళుక్కు మికవుమ్ వినాశహేతువాయిఱ్ఱు నిఱ్కు.

ఇతు కేవున ర్వ్యాయసిద్ధమామ్బడి ఈశ్వరన పడియయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివిక్క ఉరియవన) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు- ‘‘ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు’’ ఎన్గిఱపడియే తన్నుడైయ శీలసౌలభ్యాదికళైక్కాట్టి సంసారిచేతనరై త్తిప్పాపులకప్పకాత్తి క్కొణ్డువదాక వన్దవతరిత్తు, తనక్కడియార్ వేణుమెన్ఱపేక్షిత్తాల్ అవర్కళప్పడి యనుకూలరాయ్ త్తోన్ఱాతొళిన్దాలుమ్, ‘‘ఇవర్కళ్ శెయ్తపడి శెయ్కిఱార్కళ్, నామివర్కళుక్కుఱప్పాక శెయ్గ్ఱోమిత్తో’’ ఎన్ఱు అతుతానే భోగ్యమాకవిరుప్పర్, అతుక్కు మేల్ ‘‘అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్ పణ్ణినార్కళ్’’ ఎన్ఱు అవర్కళ్

మూ॥ తనకు ఇతరులొనర్చినట్టి కష్టములనూ భగవద్భాగవతులసన్నిధిని తెలుపఁగూడదు.

మూ॥ ౩౬౮ ॥ ‘‘తెలుపవలసినవాఁడు కానఁబడఁగా నోరు తెరిచి చెప్పక, స్వయముగ తెలిసికొనువారికిన్ని తెలుపకుండ దాచిపెట్టును’’ అని సాయించియున్నారుకదా

ను భగవద్విషయమగు శ్రీరామచంద్రునికిన్ని భాగవతవిషయమగు శ్రీయాంజనేయుల వారికిన్ని తెలుపని చందమున, తనకు ఇతరులొనర్చిన దోషములను భగవత్సన్నిధిని గాని భాగవతసన్నిధిని గాని పొరపాటువలననైనను విజ్ఞాపనము చేయకూడదు.

(తెలుపఁగూడదు) అనఁగా వారి మనస్సున కష్టము గలిగినట్లయిన, వెంటనే దుఃఖించునట్టి వినాశముఁ గలుగఁజేయునట్టిది యనుననుట.

అవతారిక:—ఇది వేఱు చెప్పనక్కఱలేదను విషయముగ పెరుమాళ్ళ విషయమునఁ జూపించుచున్నారు.

(తెలుపవలసిన) ఇత్యాది ‘‘ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు’’ ఇత్యాది తావులఁ జెప్పియున్నట్లు, తనయొక్క శీలసౌలభ్యాదులఁ జూపించి, సంసారులగు చేతనులను తప్పకుండ వశపఱచుకొనుటకై వచ్చియవతరించి, తనకు దాసులు కావలయునని యపేక్షించినట్లయిన, వారు యథావిధమున అనుకూలపడువారు కానివారుగాను తోచినను, వీరు మామూలుగాఁ బోవుదారిని పోవుచున్నారు. మనమున్న వీరి కనుకూలముగానుండి లభించెదామే యనుకొని దానినే భోగ్యముగాఁ దలంచును. అందుపైని వారు విముఖులుగా నుండిరని ఏకాంతముగా నుండునప్పుడు పిరాట్టితోనైనను తెలుప

మూ॥ ౩౬౫॥ కుఱ్ఱమ్ శెయ్దవర్గళ్ పక్కల్ పొఱైయుమ్, కృపైయుమ్, శిరిప్పుమ్, ఉకప్పుమ్, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్.

కుఱ్ఱత్తై త్తనియిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కు మరుళిచ్చెయ్యార్ ఎన్గిఱ "కూఱ్ఱ్ నడియార్" ఎన్గిఱపాట్టిలే చేతనర్ శెయ్ద కుఱ్ఱఙ్గళై త్తన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఉగన్దవర్గళుక్కు అఱివిక్కక్కడవ ప్రాప్తనాన సర్వేశ్వరనుమ్ అప్పడ త్తన్ తిరుప్పవళమ్ తిఱన్దరుళిచ్చెయ్యాతే, తానరుళిచ్చెయ్యాతొழிన్దాలుమ్ అఱిగైక్కు వల్ల సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్ మఱైత్తు క్కొళ్ళానిన్ఱతిఱే యన్ఱై. ఇత్తాల్, అవనుడైయ ఇప్పడి మఱైయానిఱ్కుమ్ ఇవనుక్కు ప్పిన్నై శొల్లవేణుమో వెన్నపడి.

ఇప్పడి ఉదేశ్యవిషయఙ్గళిల్ అఱివియామైయాత్తిరుక్కుమ్ మాత్రముమ్ పోరాదు, కుఱ్ఱమ్ శెయ్దవర్గళ్ విషయమాగ క్షమాదయాదికళుమ్ నడక్కవేణుమెన్గిఱార్ మేల్, (కుఱ్ఱమ్ శెయ్దవర్గళ్ పక్కల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (పొఱైయావదు) అవర్గళ్ శెయ్దకుఱ్ఱత్తుక్కుత్తామెదిర ప్రతిక్రియై పణ్ణుదల్, నెఞ్జిలే కన్ఱియిరుత్తల్ శెయ్యామైయాగిఱ అపరాధసహత్వం. (కృపైయావదు) "తామ్పొఱుత్తిరున్దోమాకిలుం ఈశ్వరన్ అనుచితదండమ్ పణ్ణవొట్టుప్పుకుకిఱాన్, ఐయో? ఇనియిదుక్కెన్ శెయ్వోమ్" ఎన్గిఱ పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్. (శిరిప్పావదు) "అదృష్టవిరోధమాకయివర్గళాల్ శెయ్యలాకదొన్ఱిల్లై" యిఱే. పారుష్యాదిముఖత్తాలే ఖ్యాతిలాభాదిదృష్టవిరోధఙ్గళిఱే

మూ॥ ౩౬౫॥ తప్పుచేసినవారియెడల సహనమున్ను, కృపయును, నవ్వున్ను, సంతోషమున్ను, ఉపకారస్మృతియును ఉండవలయును.

వ్యా. "కూఱ్ఱ్ నడియార్" (పె. తి. అ. ౧౭.) అను పాశురమున చేతను లొనర్చిన తప్పులను తమ కత్యంతము ఇష్టులయిన వారికి తెలుపవలసినవాఁడగు సర్వేశ్వరుండును వాస్తవముకు తాను నోరు తెరచి చెప్పక పోయినను, వాటిఁ దెలిసికొనదగిన జ్ఞానముగల వారికిన్ని అవి తెలియకుండ దాచి పెట్టును అని శ్రీనమ్మాళ్వారులు ప్రసాదించి యున్నారు. వాఁడే యిట్లు దాచిపెట్టునట్టి స్వభావముగల వాఁడయినట్లయిన యీ చేతనుని గురించి చెప్పవలసినది యేమున్నది?

అవతారిక;—ఇట్లు ఇష్టులయిన వారికి తెలుపకుండుట మాత్రమే చాలదు. తప్పుచేసిన వారి విషయమున క్షమించుటయు, దయతోఁ జూచుటయును మొదలగునవి యుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(తప్పుచేసిన వారి విషయమున) ఇత్యాది. సహనమనఁగా—వారుచేసిన యుపరాధమునకు బదులుగా తామున్ను ఒకదాని నొనర్చుట గాని, మనస్సులో కోపముగా నుండుట గాని లేకుండ వారి యుపరాధంబులను సహించుట.

కృపయనఁగా—మనము సహించియున్నను, సర్వేశ్వరుండు తగినట్లు దండించును గదా ఇఁక యీ విషయమున నేమి చేయవలయునని యివ్విధమున నితరుల కష్టములఁ జూచి సహింపఁజాలకుండుట.

నవ్వనఁగా;—కంటికిఁ దెలియగాని వాటికి విరుద్ధముగ నేరాచరించున దెద్దియును లేదు కదా! అటు పైని, పరుషవచనాదుల మూలముగ ఖ్యాతి లాభాది రూపములగు కంటకిఁ గాన వచ్చు

ఇవర్కళాల్ శెయ్యలావతు; అప్పడి శిలవఱ్ఱైచ్చెయ్తాల్ తజ్గళోపాతి నాముమివఱ్ఱిలే చపల
గాయ్ ఇవఱ్ఱిన్ దైయహానిక్కుప్పఱ్ఱి నెఞ్జాలల్ పట్టుక్కిడక్కుమో మెన్ఱియన్ఱార్ కళాకాతే,
ఇవర్కళోళ్లిత్తనమిరుక్కపడియెన్ ఎన్ఱు పణ్ణుమ్ హాస్యమ్. (ఉకప్పావతు) అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ పరిభ
వాదికళుక్కు విషయమాన శరీరత్తైత్తనక్కుశ్శత్రువాకవుమ్, అవర్కళ్ హానిపణ్ణుమ్ దృష్టపదార్థజ్గళ్
తనక్కు ప్రతికూలజ్గళాకవుమ్ నినైత్తిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ శత్రువిషయమాక ఒరువన్ పరి
భవాదికళైప్పణ్ణుకైయిల్ తనక్కు ప్రతికూలజ్గళానవఱ్ఱై పోక్కుతల్ శెయ్తాలుకక్కుమాపోలే,
అవర్కళళవిల్ పణ్ణుమ్ ప్రీతి. (ఉపకారస్మృతియావతు) "నమ్ముడైయ దోషజ్గళై నామ్ మఱ
న్దిరుక్కుమ్ ఉజ్గళ్ కళిలే ఉణర్త్తియుమ్, నమక్కివ్విషయత్తిల్ నైరాశ్యముణ్డాయాల్ వెరుప్పుక్కైచ్చె
య్తుమ్ ఇవర్కళ్ నమక్కుప్పణ్ణుకిఱ ఉపకారమెన్నాన్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ కృతజ్ఞతై. (నడక్కవే
ణుమ్) ఎన్ఱతు ఇవై యిత్తనైయుమ్ కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్ విషయత్తిలే ఇవనుక్కు అవశ్యముణ్డాయ్
పోరవేణుమెన్ఱు తోఱ్ఱుకైక్కాక.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, హితోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తివిశేషజ్గళుమ్, తద్రహితమాక
ఉపదేశిక్కవేణుమెన్నుమిడముమ్, ఉపదేశసాక్షాత్ఫలముమ్, ఉపదేష్టావినాచార్యత్వముమ్ సిద్ధి
క్కుమ్ ప్రకారముమ్, విప్రతిపత్తియుడనుపదేశిక్కిల్ ఉభయర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లామైయుమ్
ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్; సాక్షాదాచార్యత్వమిన్న మన్త్రిత్తై

నట్టి వాటికి విరోధముగాను కదా! మీరు చేయుమనగు. అట్లు మీరు కొన్నింటిని చేసినట్లయిన, వారి
వలనే మనమున్న వాటి విషయమున చపలులమై వాటియొక్క హానిని పట్టుదలతో తొలగించు
దము" అని తలంచియుండక, మీరింత బుద్ధిహీనులని నవ్వుట.

సంతోషమనఁగా—వారు చేయునట్టి పరిభవాదులకు విషయభూతమగు శరీరమును తనకు
శత్రువునుగాను, వారలు హానిఁ గలుగఁజేయునటి దృష్టపదార్థములను తనకుఁ బ్రతికూలములైన వా
టినిగాను తలంచియుండుటచే తనయొక్క శత్రువులవిషయమున నొకఁడు పరిభవాదుల నొ
నర్చినఁగాని, తనకు ప్రతికూలములగు వాటిని పోగొట్టుటవలనఁగాని సంతోషించునట్లు, వారి విష
యమునఁ గలుగునట్టి ప్రీతి.

ఉపకారస్మృతి యనఁగా—మనము మనదోషంబులను మరచియున్నప్పుడు మనకు వా
టిఁ దెలిపియు, మనకు యీ విషయమునఁ బ్రీతిలేకుండ పోవునట్లు చెరుపులఁ జేసియును నివ్విధ
మున మీరు మనకుఁ జేయునట్టి యుపకారమెంతముని చెప్పవచ్చును!" అని యివ్విధము నుండు
నట్టి కృతజ్ఞత.

ఉండవలసినది యనఁగా—ఇవి యన్నియును దోషముల నొనర్చిన వారి విషయమున నిత
నికి తప్పకయుండి తీరవలయునని తెలిపిన వారయిరి.

కావున ఈ ప్రకరణమున, హితోపదేశసమయమున సంభవించునట్టి విరుద్ధభావనలును, అట్టి
భావనలు లేకుండవలయుననుటను, ఉపదేశమువలన గలుగుముఖ్య ఫలమును, ఉపదేశించు వా
నికాచార్యత్వము సిద్ధించు విధములను, విరుద్ధభావనలతో నుపదేశించునట్లయిన, ఇద్దరికిన్ని స్వరూ
పము సిద్ధింపక పోవుటను, ఉపదేష్టయగు నాచార్యునికి ముఖ్యముగా నుండవలసిన గుణద్వయ
మును, సాక్షాదాచార్యత్వము సిద్ధించుటనున్ను తెలిపి యుండుటంజేసి, సదాచార్యలక్షణమును, అ

యుపదేశిత్తవనుక్కుం స్తుమ్ శొల్లుకైయాలే సదాచార్యలక్షణ త్తైయుమ్, తదనంతరమ్ సచ్ఛిష్యలక్షణ త్తైయుమ్, తదుభయురుడైయ పరిమాఱ్ఱ్ఱ్గళై యుమ్, శిష్యనుక్కు ఆచార్యవిషయత్తిల్ ‘‘తీమనమ్ కెడుత్తాయ్’’ ఇత్యాదిప్పడియే యావచ్ఛరీరపాత ముపకారస్మృతి నడక్కవేణుమెన్నుమత్తైయుమ్, మనస్సుక్కుత్తీమై ఇన్నతెన్నుమిడత్తైయుమ్, అతిలుపపాదనీయాంశత్తి నుపపాదనత్తైయుమ్, తత్ప్ర సక్తత్తిలే మఱ్ఱుమివనుక్కు అపేక్షితమాన అర్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కీళ్ చొల్లివంద ద్వయనిష్ఠనాన వధికారిక్కు త్తదుపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తి లుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళుమ్ శొల్లప్పట్టదు.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్ ముడిన్దదు.

భగవన్నిర్హేతుకవిషయీకార ప్రకరణమ్.

ఇని (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు భగవద్గుణానుసన్ధాన మభయహేతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ‘‘నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞాన మభయహేతు’’ ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అనాదికాలార్జిత కర్మవినాశకారణమాయ్ అద్వేషమ్ ముతలాక ప్రాప్తిపర్యన్తమాక నడువుళ్ళవై ఒన్ఱుక్కెల్లామ్ ప్రధానహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు.

సంసారికళ్ దోషముమ్ స్వదోషమెన్ఱు నినైక్కై ముతలాక ప్రసక్తానుప్రసక్తమాయ్ వన్ద అర్థవిశేషఙ్గళై ప్రతిపాదిత్తు త్తలైక్కట్టిన వనన్తరమ్, కీళ్, ‘‘స్వదోషత్తుక్కుమ్’’ ఇత్యాదివాక్య

టుపిమ్మట సచ్ఛిష్యలక్షణమును, వారు ఉభయులు నడుచుకొనవలసిన విధములను, ‘‘తీమనమ్ కెడుత్తాయ్=దుష్టస్వభావము గల మనస్సును పోగొట్టిన వాడవు అని యివ్విధమున శిష్యునికి బ్రతికి యున్నంతవరకును ఆచార్యుని విషయమున నుపకారస్మృతి యుండవలసి యుండుటను, ఆసందర్భమున నుపపాదింపవలసిన వాటి యుపపాదనమును, ప్రసంగవశమున నింకను ఈతనికిఁ గావలసినట్టి యర్థవిశేషములనున్ను ప్రతిపాదించుటంజేసి యింతకు ముందు చెప్పుచు వచ్చిన ద్వయనిష్ఠుండగు నధికారికి దాని నుపదేశించినట్టి యాచార్యుని విషయమున నుండవలసిన ప్రతిపత్తియు, అనువర్తనమును చెప్పఁబడినవి.

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణము ముగిసెను.

భగవన్నిర్హేతుక విషయీకార ప్రకరణమ్.

ఇఁక, ‘‘లీన దోషములఁ దలంచుకొనుట భయహేతువు’’ అను చూర్ణిక మొదలుకొని, నివర్తింపుకొనవలసిన వాటిఁ దలంచుకొనుట భయహేతువు వాటిని నివర్తించునట్టి దానిఁ దలంచుకొనుట యభయహేతువు’ అను చూర్ణికవరకును, ఈ యధికారికి అనాదికాలముగఁ జేర్పఁబడిన కర్మమును నశింపఁజేయునదియై అద్వేషము మొదలుకొని భగవత్ప్రాప్తివరకును ఈతఁడులభించునట్టి వాటికన్నింటికిని ప్రధానహేతువగు భగవన్నిర్హేతుక కృపయొక్క వైభవము చెప్పఁబడుచున్నది.

అవతారిక:—(సంసారుల దోషమునుతినదోషమునుగాఁ దలంచుకొనుట) యనునది మొదలుకొని ప్రసక్తానుప్రసక్తముగ నుపదేశింపవలసిన యర్థముల నన్నింటిని ప్రతిపాదించిన పిమ్మట, యింతకు ముందు(స్వదోషమునకును౩౬) ఇత్యాది వాక్యమున నీతండు యెల్లకాల మొనర్ప వలసినవి

మూ॥౩౬౬॥ స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు. భగవద్గుణానుసన్ధానమభయహేతు.

తీరిలే ఇవనుక్కు అనవరతకర్తవ్యమాకచ్చొన్న స్వదోష భగవద్భాగవత గుణానుసన్ధానఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు భాగవతగుణానుసన్ధానమ్ ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు ఉపయుక్తమల్లామైయాలే ఇతై విట్టు, అతుక్కు ఉపయుక్తమాన స్వదోష భగవద్గుణానుసన్ధానఙ్గళై యఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు అవై యిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజనమిన్నతెన్గిఱార్ మేల్, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వదోషమావతు)- అనాత్మగుణాదికళుమ్, అతుక్కు మూలమాయ్ అనాదికాలమేపిడిత్తు క్కాల్ పేర్క్కక్కిడక్కిఱ అవిద్యాదికళుమ్, ఏతదనుసన్ధానమ్, ఇతువిఴువాక ఇన్నుమ్ సంసరణమ్ వరిల్ ఎన్సెయ్వతెన్నుమ్ భయత్తుక్కు హేతు. (భగవద్గుణమావతు)- ఇద్దోషఙ్గళైప్పార్త్తు ఇకళామల్ అఙ్గీకరిత్తు ఇవఱ్ఱైప్పొఱుత్తు ఇవ్వాత్మావై తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుడలాన అవనుడైయ దయావాత్సల్యాదికళ్, ఏతదనుసన్ధానమ్. అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ పోన స్వదోషబలత్తైప్పార్త్తు ‟ఇన్నమప్పడియాకిల్ శెయ్వతెన్" ఎన్గిఱ భయత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు హేతువెన్గై, ‟దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్య మహతో నిహీనాచారోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి। దయాసిన్ధో బన్ధో నిరవధికవాత్సల్యజలధే తవస్మారంస్మారం గుణగణమితీచ్ఛామి గతభీః" ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూ॥ ౩౬౬॥ తనదోషములను మనస్సునందెచ్చుకొనుట భయమునకు హేతువు

మూ॥ భగవంతుని గుణంబులను మనస్సునందెచ్చుకొనుట యభయమునకు హేతువు.

గాను చెప్పఁబడిన స్వదోషానుసంధానము భగవద్భాగవత గుణానుసంధానము వీటిలో భాగవతగుణానుసంధానము ప్రతిపాదింపఁబోవు విషయమునకింత యుపయుక్తమైనదీ కానందున, అందుల కుపయుక్తములగు స్వదోష భగవద్గుణానుసంధానముల నంగీకరించి వాటి రెంటివలనఁ గలుగు ప్రయోజనములఁ దెల్పుచున్నారు.

(స్వదోషానుసంధానము) ఇత్యాది స్వదోషములనఁగా ఆత్మగుణములు కానివియును, వాటిఁ గలుగఁజేయునవియై యనాదికాలముగ బాధించుచు విడను గాని యవిద్యాదులును. వీటి ననుసంధించుకొనుట యనునది యీదోషముల మూలముగ ఇంకను సంసారములోనే పడియుండవలసివచ్చినట్లయిన, ఏమి చేయఁగలము! అను భయము గలుగుటకు హేతువగును.

భగవద్గుణ మనఁగా—ఈ దోషములఁజూచి త్యజింపకుండ, అంగీకరించి వీటిని సహించి యీ యాత్మను తన శ్రీపాదముల యందుఁ జేర్చుకొనుటకుఁ గావలసినవియగు వాని దయావాత్సల్యాదులు. వీటి ననుసంధించుకొనుట యనునది యనాదికాలముగ సంసార హేతువైనట్టి దోషముల బలముఁ గాంచి యింకను ఇట్లే నడుచుకొంటిమేని ఏమి చేయవలయును? అను భయమును నివర్తించునది యగును. అట్లె ‟దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్య మహతో నిహీనాచారోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి। దయాసిన్ధో బన్ధో నిరవధికవాత్సల్యజలధే తవస్మారంస్మారం గుణగణమితీచ్ఛామిగతభీః" (హీనమైన నడవడికగల వాఁడనై మనుష్యుండనైనను పశుప్రాయుండనగు నేను దురంతమును, అనాదియును, పరిహరింప శక్యము కానిదియును, అనాదియును, గొప్పదియునగు అమంగళమునకు జన్మభూమియైనను, ఓ దయాసముద్రుఁడా! బంధువా! నిరవధికవాత్సల్యజలధే! నీయొక్క గుణములను పదేపదే యనుసంధించుకొనుచు భయరహితుండనయినాఁడను) అనియును చెప్పియున్నది కదా!

మూ॥౩౬౭॥ భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్ అజ్ఞత్తైయే సిద్ధిక్కుమ్.

ఇప్పడి ఇవ్విడత్తిలే భయాభయహేతుక్కళాక సకలదోషగుణఙ్గళైయుమ్ శేరచ్చొల్లి యిరుక్కచ్చెయ్తే, "ఇఴవుక్కడి కర్మమ్, పేఱుక్కడి కృపై" ఎన్నుమ్, "కర్మఫలమ్బోలే కృపాఫలముమనుభవిత్తేయఱవేణుమ్" ఎన్నుమ్ కర్మత్తైయుమ్ కృపైయైయుమే ఇఴవుపేఱుకళుక్కు హేతువాక చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోయ్, "భయహేతుకర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్" ఎన్ఱు నిగమిత్తతు, ఇవైయెల్లావఱ్ఱిలుమివనుక్కు సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు ప్రధానహేతుక్కళ్ ఇవై యాకైయాలే, ఇవైయిరణ్డైయుమ్ పిఱ్కెల్లుమ్ మఱ్ఱుళ్ళవైయుమిన్వైపుక్కు విడత్తేతానే వన్దువిడుమిఱే. ఇప్పడి నిన్ఱక్కు అవన్పడియై నినైత్తు భయముమ్, తన్పడియై నినైత్తు అభయముమాం మాఱి మాఱి వరుమవిల్ అఱివిల్లిత్తనమే ఫలిక్కుమెన్గిఱార్, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు – కీழ్చ్చొన్నపడియన్ఱిక్కే "అనాదికాలమ్ తనక్కుప్పరతన్త్రమాన ఆత్మవస్తువై కర్మవ్యాజత్తాలే సంసరిప్పిత్తుపోన్దవన్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనానవనిన్నముమ్ సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్?" ఎన్ఱు అవన్పడియై నినైత్తు భయప్పడుకైయుమ్ "మున్పోలన్ఱిక్కే, నమక్కిప్పోతాత్మగుణఙ్గళుణ్డాకైయాలే పేఱ్ఱిల్ కణ్ణழివిల్లై" ఎన్ఱు తన్పడియై నినైత్తు భయమ్ కెడుకైయుమాం మాఱివరుమవిల్; తాన్ తనక్కు నాశకనెన్ఱు భయప్పడుకైయుమ్ ఈశ్వరనే రక్షకనెన్ఱు భయమ్ కెడుకైయుమాకిఱ జ్ఞాతృత్వవేషమిల్లామైయాలే అజ్ఞత్తైయే సిద్ధిత్తు విడుమెన్గై.

మూ॥౩౬౭॥ భయాభయములను రెంటిని వేఱు విధమున తలచునట్లయిన, తెలివి లేమియే సిద్ధించును.

ఇట్లు ఈ తావున భయాభయహేతువులగు సమస్తములగు దోషములనున్ను గుణములనున్ను చేర్చి చెప్పి యున్నప్పటికిన్ని, (సంసారమునకుఁ గారణము కర్మము) (వా. ౩౭౧) అనియు (కర్మఫలమునువలెనే కృపాఫలమునున్ను అనుభవించియే తీరవలయును) (వా ౪౦౧) అనియు నిట్లు కర్మమునున్ను కృపనున్ను క్రమముగ సంసార మోక్షములకు హేతువులగాఁ జెప్పి (భయహేతువు కర్మము అభయ హేతువు కృప) (వా ౪౦౪) అని ముగించి యున్నారు. అది యెందువలననఁగా వీటి యన్నింటిలో నితనికి సంసార మోక్షములకు ప్రధానహేతువు లనుట. కావున, వీటితోఁగూడ నుండునవి యగు తక్కినవియును, తమంతనే వీటిలోఁజేరి యుండును కదా!

అవతారిక:—అట్లుకాకున్న, సర్వేశ్వరుని స్థితిని తలంచుకొనినచో, భయమున్ను తనస్థితిని తలంచుకొనినచో, అభయమున్ను గలుగుననుట తెలివితక్కువ తనమని తెలుపుచున్నారు.

(భయాభయములు రెండును) ఇత్యాది. ఇంతకు ముందు చెప్పిన ప్రకారము కాకుండ, అనాదికాలముగ పరతంత్రముగా నుండునట్టి యాత్మవస్తువును కర్మమనెడి మిషచేత సంసారములో నుంచి యుంచిన వాఁడు కాదా! నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు ఆతండు ఇంకను సంసారములోనుంచినట్లయిన యేమి చేయగలము! అని యిట్లు వాని స్థితిని తలంచుకొని భయపడుటయును, మునుపటివలెఁ గాకుండ మనకిప్పుడు ఆత్మగుణములుండి యుండుటంజేసి, మోక్షముకు కొరత లేదు అని యిట్లు తన స్థితిని తలంచుకొని భయపడక పోవుటయును గలుగు పక్షమున, తాను తనను నశింపఁజేసికొనువాఁడని భయపడుటయును, ఈశ్వరుండు రక్షకుండని నిర్భయుండుగా నుండుటయును నివ్విధమగు జ్ఞాతృత్వ లక్షణము లేనందున అజ్ఞానమే సిద్ధించును.

మూ॥ ౩౬౮॥ అనాల్ “నలివానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్” “అఱ్ఱిజగ్ఱై వాఙ్గి మఱ మ్మాలజ్ఞుకిన్ఱేన్” ఎన్గిఱ పాశురఙ్గళుక్కు అడియెన్నెన్నిల్,

మూ॥ ౩౬౯॥ బన్ధానుసన్ధానమ్.

(అజ్ఞానైయేసిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱవిత్తైత్తెళివిక్కైక్కాక ఆళ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళై క్కొణ్డు ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళ్ శఙ్కిక్కిఱ్ఱా యనువదిక్కిఱార్, (అనాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఇప్పడి యాకిల్ తత్త్వవిదగ్రేసరరాన ఆళ్వార్కళ్ “ఉణ్ణిలావియ వైవరాల్ కుమైతీర్ త్తి యెన్నై ఉయ్య పాతపఙ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్” ఎన్ఱుమ్, “కొట్టిప్పడుప్పాయో” ఎన్గిఱపడియే విషయఙ్గళై క్కాణిల్ ముడియుమ్పడియాన వెన్నై, ఉన్నై నిరన్తరవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే అన్తశ్శత్రుక్కళాయిరుక్కిఱ ఇన్ద్రియఙ్గళైక్కొణ్డు నలివుణుమ్పడిపణ్ణి, ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన ఉన్ తిరువడికళై క్కిట్టాతపడియాక వే, శరణాగతనానపిన్పుమ్ సంసారత్తిలేవైత్తు నలియావెణ్ణా నిన్ఱాయెన్ఱుమ్, “మక్కళ్ తోత్ర క్కుళియిలోత్ తుఴివిప్పాయ్కొలెన్ఱిన్నమాత్ తిఙ్గళై వాఙ్గి మఱమ్మాలఙ్గుకిన్ఱేన్” ఎన్ఱు మనుష్యర్కళుడైయ గర్భస్థానత్తిలే ఎన్నుడైయ కర్మానుగుణమాక ఇన్నమ్ సంసరిప్పిక్కిఱాయోవెన్ఱు, “ఇతో వితో పోయిత్తు”ఎన్నుమ్పడి భయస్థానమాన అత్తఙ్గళైయిలే వర్త్తిక్కిఱ మఱమ్మోలే, ఉన్ స్వాతన్త్ర్యత్తై నినైత్తు అఞ్జా నిన్ఱేనెన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్త పాశురఙ్గళుక్కు నిదానమెన్నెన్నిలెన్నై.

అతుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బన్ధానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు. అతావతు - శేటి

మూ॥ ౩౬౮॥ “అయితే నలితానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్” “అఱ్ఱిజగ్ఱైవాఙ్గి మఱమ్మాలజ్ఞుకిన్ఱేన్” అను పాశురంబులకు హేతువేమంటివేని,

మూ॥ ౩౬౯॥ సంబంధాను సంధానము.

అవతారిక —అజ్ఞానమే సిద్ధించునను పక్షమును త్రోసిపేయుటకై ఆళ్వారుల పాశురములఁ గొని వాదించువఱి వారు చేయునట్టి వాదమును అను వదించుచున్నారు.

(అయినను) ఇత్యాది, అట్లయినచో, తత్త్వవేత్తలలో నగ్రగణ్యులగు ఆళ్వారులు “ఉణ్ణిలావియ వైవరాల్ కుమైతీర్ త్తియెన్నై ఉయ్య పాతపఙ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్” అనియు “కొట్టిప్పడుప్పాయో” అనియు నితావుల “విషయములఁ జూచినంత మాత్రమున ప్రాణములనువిడవాడునట్టి నన్ను నాలోపల నెల్లప్పుడుండుటంజేసి నాలోనుండుశత్రువులగు పంచేంద్రియములచేతను నన్నుబాధపడునట్లుచేసి, ప్రాప్తములును,భోగ్యములునునగు నీ శ్రీపాదములన పొందకుండునట్లు శరణాగతి నొనర్చిన పిమ్మటనున్న సంసారములో నుంచి బాధపెట్టుచున్నావు” అనియు, “మక్కళ్ తోత్ర క్కుళియిలోత్ తుఴివిప్పాయ్ కొలెన్ఱిన్నమాత్ తిఙ్గళై వాఙ్గి మఱమ్ పోలఞ్జుకిన్ఱేన్” (పె. తి. ౧౧) అను తావున “మనుష్యుల గర్భస్థానమున నా యొక్క కర్మానుగుణముగ నింకను జన్మింపఁజేయుదువా! ఇదిగో ఇప్పుడు పడిపోవును అని చెప్పఁదగినట్లు భయస్థానమగు ఏటి యొడ్డుననుండు చెట్టువలెనే నీ స్వాతంత్ర్యముఁ దలంచుకొని భయపడుచున్నాను” అనియును పాయించియుండుటకుఁ గారణం బెద్దియంటివేని,

అవతారిక :— అందులకు ఉత్తరముఁ దెలుపుచున్నారు.

(బంధాను సంధానము) ఇత్యాది. బంధాను సంధానమనఁగా—సంసార మోక్షములు రెండు

మూ॥ ౩౨౦॥ ప్రజై తెరువిలే ఇడఱి త్తాయ్ ముతుకిలే కుత్తామాపోలే, నిరుపాధికబన్ధువాయ్ శక్తనాయిరుక్కిఱవన్ విలక్కా తొఴిన్దాల్ అప్పడి శొల్లలామిఱే.

ఉవు॰ తిరణ్డు మవనాల్వోమెన్నలావప్పడి నిరుపాధికరక్షకనాన వవనోడు తజ్గళుక్కుణ్డాన సమ్బన్ధత్తై నుడైయ అనుసన్ధానమెన్గై.

బన్ధానుసన్ధానత్తాలే ఇప్పడి తన్నాల్ వరుమవర్త్తై అవన్ సహియాక చ్చొల్లలామో వెన్న, అమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజై) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-క్రీడార్థమాక త్తెరువిలే యోడి త్తిరికిఱ ప్రజై, అఙ్గే యిడఱి క్కాల్ నొన్దవాఱే అழுతుకొణ్డు అకత్తిలే వన్దు, తనక్కు ఇవ్వేదనైవన్దతు తాయాలేయాక నినైత్తు అవళ్ ముతుకిలే కుత్తుమాపోలే, నిరుపాధిప్రయుక్త మల్లామైయాలే ఉత్తేక్కవొழிయాత బన్ధత్తై యుడైయవనుమాయ్, ఇచ్చేతననుడైయ కర్మత్తోడు ప్రకృతి ప్రాకృతఙ్గళోడు వాసియఱ సర్వముమ్ స్వాధీనమాకైయాలే, కర్మానుగుణమాక ప్రకృతి ప్రాకృతఙ్గళాలే ఇవన్ పడుకిఱ నలివై త్తీర్క్కైక్కు శక్తనుమాయిరుక్కిఱవన్, నలివుపడామల్ విలక్కా తొழிన్దాల్, "అవనివన్ఱై యిట్టు నలివిక్కిఱాన" ఎన్నలామిఱేయెన్గై.

విలక్కా తమాత్రమ్ కొణ్డు అవన్ శెయ్తానెన్నలామో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ప్రజైయై) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-కిలర్ పోరక్కైయిలే ప్రజైయిరుక్కిఱ పడియైక్కణ్డ మాతా

మూ॥ ౩౨౦॥ బిడ్డ వీధిలో కాలుజారిపడి తల్లియొక్క వీపున గ్రుద్దునట్లు, నిరుపాధికబంధువై, సమర్థుండైనట్టి సర్వేశ్వరుండు నిరోధింపక పోయినట్లయిన, అట్లు చెప్పఁదగును గదా!

ను వాని వలననే కలుగుచున్నవి యని చెప్పఁదగినట్లు నిరుపాధికరక్షకుండగు వానితో తమకుఁగల సంబంధముయొక్క యనుసంధానమనుట.

అవతారిక:—ఇట్లు తనవలనఁ గలుగునట్టి వాటిని వాని లోపముగాను సంబంధానుసంధానమును బట్టి చెప్పవచ్చునా? యంటివేని, చెప్పవచ్చునని యావిషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(బిడ్డను)ఇత్యాది,ఆడుకొనుటకై వీధిలో పరుగిడుచుండునట్టి బిడ్డ యచట జారిపడి కాలిలో నొప్పిపుట్టినతోడనే యేడ్చుచు ఇంటికివచ్చి తనకీ నొప్పి వచ్చినది తల్లివలననే యని తలంచి యామె వీపున గ్రుద్దునట్లు, దేనినిన్ని నిమిత్తీకరించుకొని యుండునట్టిది కాక పోవుటంజేసి తీసి వేస్తే పోనట్టి సంబంధముగలవాఁడై ఈ చేతనుని కర్మమును, శరీరమున్ను, శరీరముతో సంబంధించి యుండునవియును అన్నియును వాని స్వాధీనములో నుండునవి యగుటచే కర్మానుగుణముగ శరీర సంబంధములయినట్టి వాటివలన, ఈతండు పడునట్టి కష్టములను తొలగించుటకు సమర్థుండయినవాడు కష్టపడనిచ్చుచు వాటిఁ దొలగింపకున్నట్లయిన వాడు వీటి మూలముగ కష్టపెట్టుచున్నాడని చెప్పవచ్చును కదా!

అవతారిక:—తొలగింపకుండినంత మాత్రమున వాఁడే కష్టపెట్టినాడని చెప్పవచ్చునా, యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౭౧॥ ప్రజైయైక్కిణఱ్ఱుక్కత్తైయిల్ నిన్ఱుమ్ వాఙ్గాతొழిన్దాల్ «తాయే తళ్ళినాళ్» ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూ॥ ౩౭౨॥ ఇవనుడైయ అనుమతి పేఱ్ఱుక్కు హేతువల్లాతాప్పోలే.

అవనుడైయ అనుమతియుమ్ ఇழవుక్కు హేతువన్ఱు.

వానవర్ అప్పోతేవోడిచ్చెన్ఱుమ్ వాఙ్గాతొழిన్దాల్, కిణఱ్ఱిలే ప్రజై విழున్దవళవిల్ «తాయ్ పోయ్ ఎడుత్తుక్కొణ్డాల్ ఇప్ప్రజై విழుమో? కిణఱ్ఱిలే కరైయిలిరున్దు ఇవళనుమతిపణ్ణియిరుక్కైయాలే యన్ఱో విழున్దతు, ఆనపిన్పు ఇవళన్ఱో తళ్ళినాళ్» ఎన్ఱు లోకమ్ శొల్లక్కడవతిఱే యెన్ఱపడి.

ఆనాల్ «అప్రతిషిద్ధమనుమతమ్» ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే విలక్కామైయాగిఱ అనుమతియాయిత్తెనిల్, అవననుమతియోపిన్నై ఇవనిழవుక్కు హేతువెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు-రక్ష్యభూతనాన ఇవనుడైయ రక్ష్యత్వానుమతి అచిద్వ్యావృత్తివేష మాత్రమాయాలే భగవత్ప్రాప్తిక్కు హేతువల్లాతవోపాతి, రక్షకనాన అవనుడైయ సంసారానుమతియుమ్, స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రమర్యాదై జీవిక్కైక్కాగ «క్రమేణాత్మీకరిష్యే» ఎన్ఱు ఇవనై రుచిపార్త్తిరుక్కైయాలే యిరుప్పాకైయాలే ఇవనిழవుక్కు హేతువన్ఱు.

మూ॥ ౩౭౧॥ బిడ్డను భావిలోనుండి తీసికొని రాకున్నచో, తల్లియే భావిలో పడద్రోసినదని చెప్పుదురు కదా!

మూ॥ ౩౭౨॥ ఈ జీవునియొక్క యంగీకారము ఫలమునకు హేతువు కానట్లు, సర్వేశ్వరునియొక్క యంగీకారమున్ను జీవుని కష్టంబులకు హేతువు కాజాలదు.

(బిడ్డను) ఇత్యాది. భావివద్దున బిడ్డ నిలువబడియుండగా(జూచినట్టి తల్లియయినది వెంటనే పరిగిడి పోయి బిడ్డను భావివద్దనుండి కొనిరాకున్నచో, ఆ భావిలో నా బిడ్డ పడినప్పుడు «తల్లియప్పుడే పోయి తీసికొనివచ్చినట్లయిన, బిడ్డ భావిలో పడునా? భావి యొద్దనుండుటను ఆమె యొప్పుకొని యున్నందున కదా బిడ్డ భావిలో పడినది. అటుపైని యామే కదా భావిలో పడద్రోసిన యామె యయినది» అని కదా లోకులు చెప్పుదురు.

అవతారిక—అయితే «అడ్డుపెట్టకుండుట యొప్పుకున్నట్లే» అను న్యాయమును బట్టి తొలగింపకుండుటయే యనుమతియైన పిమ్మట వాని యనుమతియే కదా? యీతని సంసారమునకు గారణమంటే వేని తెలుపుచున్నారు,

(ఈతనియొక్క) ఇత్యాది. రక్ష్యవస్తువగు ఈతండు నేను నీచే రక్షింపవలసిన వాడనని యొప్పుకొనుట యనునది యీతండు అచేతనపదార్థము కాక పోవుటను బట్టి యుండునది యగుటంజేసి, యది భగవత్ప్రాప్తికి హేతువు కానట్లు, రక్షకుండగు వాడు ఈతడు సంసారములో బడియుండుటను ఒప్పుకొనియుండుటయును, స్వాజ్ఞారూపమగు శాస్త్రమర్యాద చెడిపోకుండ కాపాడుటకయి క్రమముగ అంగీకరించుదమనుకొని యీతని రుచిని పరీక్షించుచుండునట్టి స్థితికావున, నది యీచేతనుని కష్టంబులకు హేతువుకాజాలదు.

మూ॥ 323॥ ఇరణ్డు మిరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్.

మూ॥ 324॥ ఇழవుక్కడికర్మమ్. పేఱుక్కడి కృపై.

ఇవ్వనుమతిద్వయముమ్ పిన్నైయేతావ తెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్) ఎన్నతు-పరతన్త్రనానవనుమ్ స్వతన్త్రనానవనుమిరుక్క అవిరువర్క్కుమ్ స్వాసాధారణాకారమెన్ఱపడి.అతావతు-పరతన్త్రనాన ఇవనుక్కు స్వరక్ష్యత్వానుమతి స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే స్వరూపమ్. స్వతన్త్రనాన అవనుక్కు స్వరక్ష్యవస్తుగతక్షణత్తిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రానుగుణ నిర్వహణార్థమాన సంసారానుమతి స్వాతంత్ర్య వేషమాకైయాలే స్వరూపమెన్ఱై.

ఆనాల్ ఇழవుపేఱుకళుక్కడి ఏతెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇழవుక్కడి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి-అతావతు-భగవద్విషయత్తై అనాది కాలమిழక్కైక్కు హేతు "మున్ శెయ్‌తముழువినై" ఎన్నుమ్పడి అనాదికాలసఞ్చితమాన ఇవనుడైయ కర్మమ్,ఇప్పడియిழన్దు కిడన్దవిన్ అవ్విషయత్తై పెఱుకైక్కు హేతు "వితివాయ్‌క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్నుమ్పడి ఇరుకరైయుమழియ పెరుకుమ్ భగవత్కృపైయెన్ఱై.

మూ॥ 323॥ రెండును యిద్దఱికిన్ని స్వరూపము.

మూ॥ 324॥ కష్టంబులకుఁ గారణము కర్మము. మోక్షంబుకుఁ గారణము భగవత్కృప.

అవతారిక—పిమ్మట యీరెండు అనుమతు లేలాటి వంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(రెండును) ఇత్యాది. ఇద్దఱికిన్ని స్వరూపమనఁగా పరతంత్రుండుగా నుండునట్టి జీవునికిన్ని స్వతంత్రుండుగానుండునట్టి సర్వేశ్వరునికిన్ని వీరిద్దరికిన్ని అసాధారణమగు ఆకార మగుననుట. అదియెట్లన, పరతంత్రుండయిన యీజీవునికి తనను సర్వేశ్వరునిచే రక్షింపవలసివానినిగా నొప్పుకొనుట యనునది స్వరూపమునకంటె వేఱయినది కాకపోవుటంజేసి వానికది స్వరూపము. స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరునికి తనయాజ్ఞ యగు శాస్త్రమున కనుగుణముగ నిర్వహించుకొనుటకై యునర్చునట్టి సంసారానుమతి యనునది వానికిఁగల స్వాతంత్ర్యముయొక్క లక్షణమగుటంజేసి యది వానికి స్వరూపమైనది.

అవతారిక—అయితే సంసారమోక్షములకుఁ గారణమెద్ది యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సంసారమునకు) ఇత్యాది. భగవద్విషయమును అనాదికాలముగ విడిచియుండుటకుఁగారణము "మున్ శెయ్‌తముழువినై" (ముందొనర్చిన మహాపాపము) అనిసాయించినట్లు అనాదికాలసంచితమగు నీతని కర్మము. ఇట్లు భగవద్విషయమును విడిచిపెట్టిపడియుండునట్టి యీతండు ఆవిషయమును లభించుటకు హేతువు "వితివాయ్‌క్కిన్ఱు కాప్పారార్" (తి.వా.౫=౧=౧) (వానికృపగలిగనేని దానిని నివారించువారెవరు) అనిసాయించినట్లు పరిపూర్ణభగవత్కృప యనుట.

అవతారిక—ఇట్లుకాకుండ, వేఱొక్కవిధమునఁ జెప్పఁగొనినట్లయిన, సంభవించునట్టియనర్థముఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౩౭౫॥ మఱ్ఱైప్పడి శొల్లిల్ ఇళవుక్కు ఉప్పాయమ్.

మూ॥ ౩౭౬॥ ఎడుక్కనినైక్కిఅవనై "తళ్ళినాయ్" ఎన్ఱాల్ ఎడాతైక్కు ఉప్పితే.

ఇప్పనినైక్క నాఅచ్చొల్లుగళవిల్ వరుమనర్థత్తై యాగళిచ్చియకిఱార్ మేల్, (మఱ్ఱైప్పడి) ఎన్ఱుతుడక్కి. అతావదు-ఇప్పడి యన్ఱిక్కే "భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్" ఎన్గిఅవిడత్తిల్ పోలే ఇళవుక్కడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమ్, పేఱ్ఱుక్కడి చేతనసద్గుణమెన్ఱు ఇళవుపేఱుకళుక్కు హేతువై మాఱ్ఱిచ్చొల్లిల్ ఈశ్వరనై కైవాఙ్గకైయాలే, అవన్ఱిరువడిక ళై ప్పెఱామల్ ఇళన్దుపోకైక్కు డలామెన్ఱై. అథవా, (మఱ్ఱైప్పడి) ఇత్యాదికు, ఇళవుక్కడి చేతనకర్మమ్ పేఱ్ఱుక్కడి

ఈశ్వరకృపైయెన్ఱు ఇళవు ఇరణ్డుమ్ పేఱు అవనాలుమాకచ్చొన్న పడియన్ఱిక్కే, ఇళవుపేఱుకళిరణ్డుక్కుమడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమెన్ఱు అనాదికాలమిళన్దతుక్కుమడి అవనాకచ్చొల్లిల్, అవనై కైవాఙ్గకైయాలే, ఒరుకాలుము మవనై ప్పెఱామలిళన్దు పోకైక్కుడలాయ్విడు మెన్నవుమామ్.

ఇప్పడిచ్చొల్లుమళవిల్ ఈశ్వరనై కైవాఙ్గు మెన్గిఱమత్తై లౌకికన్యాయత్తాలే యుపజీవిత్తుక్కొణ్డు దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఎడుక్కనినైక్కి అవనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు అర్థ్వకిణఱ్ఱిల్ తన్ కర్మానుగుణమాక అనవధానత్తాలే విళున్దవనై అరుగనిన్ఱానొరు కృపావాన్ నవనెడుప్పతాకయత్నిక్క అ

మూ॥ ౩౭౫॥ వేఱువిధమునఁ జెప్పినచో, కష్టములే సంప్రాప్తించును.

మూ॥ ౩౭౬॥ భావిలోనుండి లేవతీయుటకు ప్రయత్నించువానిని త్రోసినావని చెప్పుట వాడు లేవతీయకపోవుటకు హేతువగును కదా!

(వేఱొక్కవిధమున) ఇత్యాది. ఇట్లు కాకుండ, (భయాభయములను రెంటినిన్ని మార్చి చెప్పినట్లయిన) అను తావునవలనే సంసారమునకుఁ గారణము సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమనియు మోక్షమునకుఁ గారణ మీచేతనునికిఁగల సద్గుణమనియు నిట్లు సంసారమోక్షముల హేతువులను మార్చి చెప్పుకొంటిమేని, సర్వేశ్వరుందు చేయివదలుటచే వాని శ్రీపాదములను పొందకుండ, సంసారములోఁ బడియుండుట కనుకూలమగును.

ఈవాక్యమునకు వేఱొక్కవిధమునను అర్థము చెప్పవచ్చును.

(వేఱొక్కవిధమున) ఇత్యాది. "సంసారమునకుఁ గారణము ఈచేతనుని కర్మము, మోక్షమునకుఁ గారణము సర్వేశ్వరుని కృప" అనియు నివ్విధమున సంసారము ఈతనివలనననియు, మోక్షమతనివలననియు నిట్లు పైని చెప్పిన ప్రకారము కాకుండ, సంసారమోక్షములకు రెంటికిన్ని హేతువు సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమని తలంచి, యనాదికాలముగ సంసారములోఁబడియుండుటకుఁ గారణము సర్వేశ్వరుఁడని చెప్పినచో వాఁడు చేయివదలును గాన, ఎన్నటికిన్ని వానిని పొందజాలక సంసారములోనే పడియుండుటకుఁ దగియుండు ననియును చెప్పవచ్చును.

అవతారిక—ఇట్లు చెప్పుకొనినచో, సర్వేశ్వరుఁడు విడనాడుననువిషయమును లౌకికన్యాయము ననుసరించి తెలుపుచున్నారు.

(పైకితీయఁగోరువానిని) ఇత్యాది. లోతైన భావిలో తనకర్మానుగుణముగ ప్రమాదవశమునఁబడియుండువానిని సమీపముననుండు కృపాళువైనవాఁడొకఁడు బయిటికితీయుటకై ప్రయత్నించుచుండఁగా, తాను పడినప్పుడు దగ్గరయున్నంతమాత్రమున నాతండే త్రోసినాఁడని తలంచి

మూ॥ ౩౭౭ ॥ "శీఱ్ఱముళ్" ఎన్ఱ వనన్తరత్తిలే ఇవ్వర్త్తత్తై తామే యరుళిచ్చెయ్ తారిఱే.

పశవిలే తాన్ విழுకైయాలే అవనాసన్న సెన్ఱాల్ సూత్రత్తైక్కొణ్డు, అవన్ తన్నై ఎతిర్నానాకనిస్తత్తు "ఇక్కిణఱ్ఱిలే యెన్నై ఎత్తళ్ళినాయమ్ నీయన్ఱో" ఎన్ఱాల్ "నాన్ శెయ్యాతికారియత్తై యివన్ శొల్లువతే" ఎన్ఱు శీఱ్ఱమెన్ఱిన్ఱు ఎడాతల్ కైవాఙ్గుకైక్కు ఉఱుప్పామాపోలే, స్వకర్మత్తాలే సంసారమాకియపకురుళియిలే విழுన్తుకిడక్కిఱవనై ఎడుక్కనినైక్కిఱ కృపావానాన ఈశ్వరనై "ఇత్తనై కాలము మెన్నై సంసారత్తిలే తళ్ళివిట్టువైత్తాయుమ్ నీయే" ఎన్ఱాల్ శీఱ్ఱ కైక్కువాఙ్గి "పటుక పడుకిఱాన్" ఎన్నిరున్ద విడుకైక్కు ఉఱుప్పామిఱే యెన్నై.

అప్పడి శొల్లుకై ఈశ్వరనుక్కు శీఱ్ఱత్తుక్కుడలెన్నుమితు లౌకికన్యాయమ్కొణ్డు శొల్లవేణుమో? తత్త్వదర్శికళాన తిరుమఙ్గైయాழ்వార్ పూర్వోక్తికన్నరత్తిలే తామే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే యెన్గిఱాల్ (శీఱ్ఱముళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు "ఇన్నమ్-మక్కళ్ తోఱ్ఱక్కులితోఱ్ఱువిప్పాయ్ కొల్") ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ తన్ స్వాతంత్ర్యత్తాలే సంసరిప్పిక్కిఱానాకచ్చొన్నవితు కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కిఱవాత్మానై సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమెడుక్కైక్కు కృషిపణ్ణుమవర్ మవన్ఱి రువుళ్ళమ్ శీఱుకైక్కుడలెన్ఱు నినైత్తు కీழ் విణ్ణప్పమ్శెయ్తవాక్కైక్కు నన్తరత్తిలే, ఇప్పువుక్కడి అవనాకచ్చొల్లుకై నిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్త్తత్తై మున్నప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతామే యరుళిచ్చెయ్ కిఱారిఱే.

మూ॥౩౭౭॥ "శీఱ్ఱముళ్" అనుపాశురముకు పైని ఈ విషయమును తామే తెలిపి యున్నారు కదా!

"ఈభావిలో నన్నుద్రోసినది నీవు కాదా!" అని చెప్పుట యెట్లనగా "నేను చేసియుండనిదానినియూతం దుచేసినావని చెప్పుచున్నాడే" అని కోపగించుకొని, యీ భావిలోనుండి బయటికితీయక పోవుట కనుకూలమగునట్లు, తనకర్మవశమున సంసారమను పాడుగుంటలోపడియుండువానిని తనయందరచేర్పదలచిన కృపాళుండగు సర్వేశ్వరుని "ఇంతకాలముగ నన్ను సంసారములోఁబడద్రోసి యుంచినవాఁడవు నీవే" అనినట్లయిన కోపమువచ్చి వెనుతీసి అనుగ్రహింప నిచ్ఛలేని విడనాడుట కనుకూలమగును కదా!

అవతారిక—ఇట్లు చెప్పుట సర్వేశ్వరునికి కోపముగలుగజేయునను విషయమును లౌకిక న్యాయముఁగొని చెప్పవలయునా! తత్త్వదర్శియగు శ్రీ తిరుమంగైయాళ్వారు లింతకుముందుదహరించిన వాక్యముకు పైవాక్యమున పాడియుంచిరే యున్నారేయని తెలుపుచున్నారు.

(కోపముగల) ఇత్యాది. "ఇన్నమ్ మక్కళ్ తోఱ్ఱక్కుழி తోఱ్ఱువిప్పాయి కొల్" అనుతావున సర్వేశ్వరుండు స్వాతంత్ర్యముచే సంసారమున నుంచి పెట్టుచున్నాడని చెప్పుటయను నది, కర్మానుగుణముగ సంసారములోపడియుండునట్టి యాత్మను అట్టి సంసారమునుండి దరిచేర్చుటకు ప్రయత్నించునట్టి సర్వేశ్వరునికి కోపము గలుగచేయునని తలంచి, యింతకుముందు విన్నపము చేసిన వార్తకు పైని సంసారమును గలుగజేసినవాఁడతండని చెప్పుట వానికి కోపము గలుగ చేయునను ఈయర్థము నింతకు ముందుఅట్లు పాడియుంచిన తామే తెలిపియున్నారు కదా;

మూ॥ శీఱ్ఱముళ్ళ దిశైనాల్ శొల్లువ్వడియెన్నెన్నిల్, అరుళున్, ఆర్తియుమ్, అనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లప్పడున్.

“శీఱ్ఱముళ” ఎన్ఱపిన్బుమ్ “అకలుమ్ శెప్పవన్” ఎన్ఱు మున్బుకొన్నదుశైన్నరుయే శొల్లక్కు హేతువై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, (శీఱ్ఱమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి. అతావతు శీఱ్ఱ చ్చొన్నశిత్తాలే ఈశ్వరన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు శీఱ్ఱముణ్డెన్ఱఱిన్దాల్ పిన్నెయుమ్ ఇవ్వాత్తైయై క్కూశామల్ తిరుమున్బే శొల్లువ్వడి యెజ్గనేయెన్నిల్, అవన్ శీఱ్ఱత్తైత్తన్ సన్నిధియిల్ జీవిక్కవొట్టాత పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపైయాన కృపైయుమ్, శీఱ్ఱమ్ క ణ్డఞ్జి వాయ్మూడవొట్టాతపడి కరైయఱ్ఱిన్దు శెల్లుకిఱ సంసారార్తియుమ్; శీఱియెడుత్తెఱియిలుమ్ వేఱుపుకలిల్లామైయాకిఱ అనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లువ్వడి పణ్ణుమెన్గై. ఇత్తిరుమొழியిలే “అడైయవరుళాయెనక్కున్దనరుళే” “తుణియేనిని నిన్నరుళల్లతెనక్కు” “తొణ్డరానవర్క్కిన్నరుళ్ శెయ్వాయ్” ఎన్ఱు పలవిడజ్గళిలు మవనరుళైయుమ్ “ఆఱ్ఱజ్గరైవాழ్మరమ్పోల్ అఞ్జుకిన్ఱేన్”, “కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్టకలవర్ మనమ్పోల్ అఱ్ఱుకిన్ఱానిన్ఱేన్” “పామ్పోడొరుకూరైయిలే పయిన్ఱాప్పోల్ తాజ్గాతుళ్ళమ్ తళ్ళుమ్” “ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్పేపోలుగుకానిఱ్కుమెన్నుళ్ళమ్”. “వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట నరియినమ్పోల్

మూ॥ ౩౭౦॥ కోపముకలదని తెలిసినట్లయిన, చెప్పవలసినవి యేవంటివేని, కృపయును, ఆర్తియును, అనన్యగతిత్వమును

అవతారిక — “శీఱ్ఱముళ” అని సాయించినపిమ్మటనున్న “అకలుమ్ శెప్పవన్” అని మును పుచెప్పిన దానినే మరలచెప్పుటకు హేతువును తెలుపుచున్నారు.

“శీఱ్ఱమ” ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పినదానివలన సర్వేశ్వరునికి కోపముగలిగినది యని తెలిసినట్లయిన మరల ఆనియేవార్తను సర్వేశ్వరుని సన్నిధిని చెప్పవచ్చునా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు. వాని కోపమును తనసన్నిధియందుండనీయనట్టిదియగు పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూప మగు కృపయును; కోపమునకు భయపడి నోరుమూసుకొని యుండనీయనట్టిదియై సంపూర్ణముగానుండునట్టిదియునగు సంసారులవిషయమగు నార్తియును, కోపగించుకొని త్రోసివేసినను వేఱొకగతి లేకుండుటయను అనన్యగతిత్వమును వీటిఁజెప్పునట్లుచేయుననుట. ఏలయనఁగా ఈతిరుమొழியందు “అడైయవరుళాయెనక్కున్దనరుళే” (తి. మొ ౧౧-౭-౬) (నేను నిన్నులభించునట్లు కృపచేయుము దీనుఁడగు నాకు నీకృపయే యాధారము) అనియు “తుణియేనిని నిన్నరుళల్లతెనక్కు” (తి మొ ౧౧-౮-౮) (నీయొక్క కృపనుతప్ప వేఱొకదానిని నమ్మియుండలేను) అనియు “తొణ్డరాన వరికిన్నరుళ్ తరువాయ్” (తి. మొ. ౧౧-౮-*) (దాసులయినవారిని కృపతోఁజూచువాడవు) (అనియునిట్లు అనేకతావుల వానికృపను “ఆఱ్ఱజ్గరైవాழ்మరమ్పోల్ అఞ్జుకిన్ఱేన్” (తి, మొ౧౧,౮-౧) (యేటిదడ్డుననుండు చెట్టువలెనే భయపడుచున్నాడను) అనియు, “కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్టకలవర్ మనమ్పోల అఱ్ఱుకిన్ఱానిర పన్ (తి. మొ. ౧౧-౮-౨) (పెద్దగాలితో చిక్కుకొనిన పడవమీదనుండు వారిమనస్సువలెనే తొట్రుపడుచున్నాడను) అనియు. “పామ్పోడొరుకూరైయిలే పయిన్ఱాప్పోల్ తాజ్గాతుళ్ళమ్ తళ్ళుమ్” (తి. మొ.౧౧-౮-౩) (పాముతోఁగూడ ఒక గృహముననున్నట్లు నామనస్సు ధరింపజాలక తడమాడుచున్నది) అనియు, “ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్పేపోలు

మూ॥ ౩౭౯॥ శీఱినాలుమ్ కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాల్ ఎల్లామ్ శొల్లలామిఱే.

మూ॥ ౩౮౦॥ “కృపయా పర్యపాలయత్” “అరిశినత్తాల్”

లే ఉళ్ళమ్ తుళక్కానిఱ్పన్” ఎన్ఱు పలదృష్టాన్తఙ్గళాలుమ్ తమ్మ్రదైరా ఆత్మ నన్యగతిత్వఙ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్ తారిఱే.

ఇప్పడి అనన్యగతిత్వాదికళుణ్డానాలుమ్ అవనుక్కు శీఱ్ఱమ్ పిఱక్కుమ్పడి శిలవర్త్తైచ్చొల్లలామోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (శీఱినాలుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు-శీఱిన కాలత్తిలుమ్ శీఱ్ఱత్తుక్కు విషయమానవర్ కళుక్కు ఞ్చెన్ఱు తిరువడికళైప్పఱ్ఱుకొళ్ళలామ్పడి పరమకృపావానాయిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాల్ నినైత్తపడి ఎల్లామ్ శొల్లలామిఱేయెన్ఱు.

శీఱినదశైయిలుమ్ కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలాయిరుక్కుమ్పడిక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, (కృపయా పర్యపాలయత్ అరిశినత్తాల్) ఎన్ఱు. అతావతు - “సతం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్” ఎన్ఱు అపరాధత్తై త్తీరక్కుక్కియ్య్యైయదు బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు లక్ష్యమ్ ఏఱ్ఱుక్కుమ్పుకలఱ్ఱువాఱే వన్దు తిరువడికళిలే విఴున్ద కాకత్తై కృపైయాలే రక్షిత్తారాకైయాలుమ్; “అరిశినత్తాలీన్ఱ తాయకర్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తనరుళ్ నినైన్దేయழுమ్ కుழవియతువేపోన్ఱిరున్తేన్” ఎన్ఱు పెరుమాళైక్కుఱిత్తు వన్ద పగఱ్కుత్తు పెఱ్ఱు

మూ॥ ౩౭౯॥ కోపించుకొనినను, కాళ్ళుపట్టుకొనుటకుఁ దగినట్లు యుండువానిని లభించినట్లయిన, అన్నియును చెప్పవచ్చును కదా!

మూ॥ ౩౮౦॥ “కృపయా పర్యపాలయత్” “అరిశినత్తాల్” వీటిననుసంధించుకొనునది.

కానిఱ్కు మెన్నుళ్ళమ్” (తి. మొ. ౧౧-౭-౩) (రెండుతలలుగల దెబ్బగదలోఁబడి కష్టపడుచుండు చీమవలెనే నాహృదయము కష్టపడుచున్నది) అనియు, “వెళ్ళత్తిడైప్పట్టనరియినమ్పోల్ తెయుళ్ళమ్ తుళక్కానిఱ్పన్” (తి. మొ. ౧౧-౭-౬) (ప్రవాహములోఁ గొట్టికొనిపోవు గోమాయుమృగముల సముదాయమువలెనే నామనస్సు తొట్రుపడుచున్నది) అనియు నిట్లు అనేకదృష్టాంతములను చూపించుచు తనయొక్క యాతురతను అనన్యగతిత్వమునున్న తెలిపియున్నారు గదా?

అవతారిక:—ఇట్లు అనన్యగతిత్వాదులున్నప్పటికిన్ని వానికి కోపమువచ్చునట్టి వార్తలను చెప్పవచ్చునా? యంటివేని, తెలుపుచున్నారు.

(భయపడినను) ఇత్యాది. కోపమువచ్చిన సమయముననున్న అట్లు కోపింపబడినట్టి వారు పోయి, శ్రీపాదముల నాశ్రయించునట్లు పరమకృపాళువగు వానిని లభించినట్లయిన, తలంచినటుల అన్నింటిని చెప్పవచ్చునుగదా!

అవతారిక:—కోపమువచ్చిన సమయమునను పోయి శ్రీపాదముల నాశ్రయింప వచ్చుననుటకుఁ బ్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు,

(కృపయా) ఇత్యాది. అనఁగా “సతం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్” అన్నటుల అపరాధమును సంపూర్ణముగా నొనర్చి బ్రహ్మాస్త్రమునకు విషయమై బయట యెచ్చటను రక్షించువారిఁ గానక; వచ్చి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చిన కాకాసురుని కృపతో చూచి రక్షించినారు) అనియు, “అరిశినత్తాలీన్ఱ తాయకర్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తనరుళ్ నినైన్దేయழுమ్ కుழవియదువే పోన్ఱిరున్తేన్” (పె. తి. ౫. ౧. ౧పా) అనఁగా బిడ్డ

తాయానవళ్ ఇతుశెయ్త తీమైక్కణ్డు ఆఱ్ఱుప్పాకవేణ్డుమ్ శీఱ్ఱత్తైయుడైయవళాయ్క్కొణ్డు కిట్టవరవొట్టామల్ తళ్ళివిట్టాలుమ్ వేఱుపోక్కిడియిన్ఱి శీఱియిరుత్తైక్కిఱ వనళుడైయ ముకత్తైక్కణ్డే నినైత్తు, అఴుతు కాలై త్తఴువిక్కొళ్ళుమ్ కుఴవిపోలే, ఎన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అరుళ్ వారాతపడి దేవర్ తళ్ళివిడప్పార్క్కిలుమ్, తిరువడికళల్లతు వేఱుపోక్కిడియిన్ఱెన్ఱు శొన్న శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, "శీఱినాలుమ్ కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుప్పానొరువన్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్మెన్నై. ఇప్పడి ఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్త ఇవ్వర్త్తై, "నిరాసకస్యాపి న తావదుత్సహే మహేశ హాతుం తవ పాదపఙ్కజమ్। రుషా నిరస్తోఽపి శిశుస్తనన్ధయో న జాతు మాతుశ్చరణౌ జిహాసతి", ఎన్ఱు ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఆక ఇవ్వళవుమ్ "భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్లాత్తైయే సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్ఱ అతిలే మేల్ వన్ద శఙ్కాపరిహారఙ్గళ్ పణ్ణప్పట్టతు.

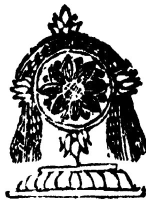
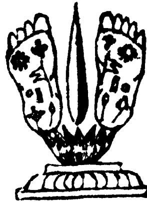
లు వుట్టుటకై వరములను సంపాదించుకొనినట్టి కన్నతల్లియయినది బిడ్డచేసినతప్పునుచూచి కోపించుకొనినదై దగ్గిరకు చేరనీయక నెట్టివేసినను, వేఱొక్కగతిలేనందున కోపించుకొనిన తల్లియొక్కముఖమువంకనే చూచుచు యేడ్చుచు తల్లికాళ్ళను చుట్టుకొనునట్టి బిడ్డవలెనే నాయపరాధములఁజూచి దగ్గిరకురానీయకుండ దేవరవారు త్రోసివేసినను దేవరవారి శ్రీపాదములుతప్ప నాకు వేఱొక్కగతిలేదని శ్రీకులశేఖరాళ్వారు లానతిచ్చియున్నందునను సర్వేశ్వరుఁడు కోపించియున్నవాఁడయినను శ్రీపాదముల నాశ్రయించుట కనుకూలమైనవాఁడని సిద్ధమగుచున్నది.

ఇట్లు ఆళ్వారులు సాయించినట్టి యీయర్థమునే "నిరాసకస్యాపి న తావదుత్సహే మహేశ హాతుం తవ పాదపఙ్కజమ్। రుషా నిరస్తోఽపి శిశుస్స్తనన్ధయో న జాతు మాతుశ్చరణౌ జిహాసతి" (స్తో.ర-౨౬-శ్లో) అను శ్లోకమున శ్రీయాళవందారులును కృపచేసియున్నారు కదా!

కావున "భయాభయములు మాఱినచో, తెలివిమాలినతనమే సిద్ధించును" అను చూర్ణికపై వచ్చిన శంకలు పరిహరింపఁబడినవి.

గద్య॥ ఇది, శ్రీకృష్ణానద్యుత్తరవాహినీతీరస్థ బధవిరామక్షేత్రాపరనామక శ్రీవైకుంఠపురవాస్తవ్య, శ్రీమదలర్మేల్మంగాసమేత శ్రీవేఙ్కటేశ్వరసన్నిధ్యధ్యాపక కైఙ్కర్యధురంధర, శ్రీమద్వాధూలదేశిక కోయిల్ కందాడై అప్పన్ప్రణతార్తిహరాచార్య కృపాపాత్ర, శ్రీపేరరుళాళ రామానుజయతివర పరమానుగ్రహసమధిగత సకల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత సంప్రదాయగ్రంథతత్త్వార్థ, వాధూల కులతిలక వేంకటాచార్యరంగమాంబాతనూజ, కావ్యరత్న, వేదాన్తరత్న, వేదాన్తతీర్థ, వేదాన్తవాచస్పతీత్యాద్యనేక బిరుదాలంకృత, గీర్వాణాంగ్ల ద్రవిడాంధ్ర శుద్ధమాగధ్యవస్తాది ద్వాదశభాషావిశారద శ్రీమదాంధ్ర శ్రీభాష్యాది గ్రంథకర్తృ కందాడై. శేషాచార్యప్రణీతంబగు శ్రీవచనభూషణాంధ్రవ్యాఖ్యానమున తృతీయప్రకరణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీపిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

పెరియజీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

శ్రీవచనభూషణము

సాంధ్ర ద్రావిడ వ్యాఖ్యానమ్.

చతుర్థ ప్రకరణము.

మూ॥ ౩౮౧॥ త్రిపాద్విభూతియిలే

ఇని, “భగవద్గుణానుసన్ధాన మభయహేతు” ఎన్ఱు కీழరుళిచ్చెయ్‌తత్తై విశదీకరిక్కైక్కాగ, ఈశ్వరన్ ఇవ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ కృషిపరమ్పరైగళై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (త్రిపాద్విభూతియిలే) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. “త్రిపాదస్యామృతందివి” ఎన్గైయాలే నిత్యవిభూతిక్కు త్రిపాద్విభూతి యెన్నక్కడవతిఱే. ఇతినుడైయ త్రిపాత్త్వస్థాన్ పలవడియాక నిర్వహిక్కలాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; “పాదోస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి” ఎన్ఱు ఇన్ద విభూతియిల్ ఎల్లాభూతఙ్గళుమ్ ఇతుక్కు నాలత్తొన్ఱిన్నప్పడి అల్పమాయిరు

మూ॥ ౩౮౧॥ త్రిపాద్విభూతియందు అనఁగా శ్రీవైకుంఠమునందు

అవతారిక:—“భగవద్గుణానుసంధాన మభయహేతువు” అని యింతకుముందు చెప్పినదానిని విశదపఱచుటకుగాను సర్వేశ్వరుండీయాత్మ యుజ్జీవించుటకుఁగాను చేయునట్టి ప్రయత్నములఁ దెలుపుచున్నారు.

(త్రిపాద్విభూతియందు) ఇత్యాది. “త్రిపాదస్యామృతందివి” అను శ్రుతివాక్యమున నిత్యవిభూతి త్రిపాద్విభూతియని కదా చెప్పఁబడినది. ఇదిమూడుపాదములు గలది యనువిషయము అనేకవిధములుగాను నిరూపింపఁదగినదిగానుండును. అది యెట్లనిన, “పాదోఽస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతందివి” అనఁగా సమస్తభూతములును దీనికి నాల్గింటిలో నొక్కభాగ మనఁదగినటుల స్వల్పమైయుండును. పరమాకాశమునందుండు నాని నిత్యవిభూతి “త్రిపాత్” అనఁబడును

మూ॥ పరిపూర్ణానుభవమ్ నడవానిఱ్క,

క్కుమ్; పరమాకాశత్తిలవనుడైయ నిత్యమానవిభూతి త్రిపాత్తెన్నప్పడి మున్ఱుమడఙ్గాయిరు క్కుమ్; ‘‘ఇన్దవిభూతిద్వయ విషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్, అల్పత్వమహత్వఙ్గ ళుక్కు ఉపలక్షణ మిత్తనైయొழియ పరిచ్ఛేదపరమన్ఱు; లీలావిభూతియిలణ్డఙ్గళ్ తానే అసఙ్ఖ్య తఙ్గళాయిరుప్పదు’’ ఎన్ఱు దీపప్రకాశత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్‌కైయాలే, ఇవ్విభూతియిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తైప్పార్త్తాల్, పరమాకాశత్తిల్ నిత్యవిభూతి మున్ఱుమడఙ్గాయిరుక్కు మెన్నవు మామ్. అన్ఱిక్కే, ‘‘దివి’’ ఇత్యప్రాకృత స్థానముచ్యతే, త్రిపాత్త్వఞ్చ అప్రాకృతైర్భోగ్య భోగోపకరణ భోగస్థానవిశేషైర్వా భూషణాస్త్రాదిరూపేణ జగదన్తర్గతవస్త్వభిమానిభిర్నిత్యైః భగవదనుభవమాత్రపరైశ్చ నిత్యసిద్ధైర్ముక్తైశ్చాత్మభిర్వా సమ్భవతి’’ ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికైయిలే భట్టరరుళిచ్చెయ్‌తపడియె అప్రాకృతమాయిరుక్కిఱ భోగ్యవిశేషఙ్గళ్ భోగోపకరణ విశేషఙ్గళ్ భోగస్థానవిశేషఙ్గళాకిఱ మూన్ఱంశఙ్గళోడే కూడియిరుక్కైయాలే యాతల్, అస్త్రభూషణాధ్యా యత్తిలప్పడియే భూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే జగదన్తర్గత వస్త్వభిమానికళాన నిత్యరుమ్, కేవల భగవదనుభవపరరాయిరుక్కుమ్ నిత్యరుమ్, ముక్తరుమాయ్ ఇప్పడి మూన్ఱంశమాయిరుక్కుమా త్మాక్కళై యుడైత్తాకైయాలే యాతల్ త్రిపాత్తెన్నవుమామ్. అక ఇప్పడి లీలావిభూతియిల్ అత్యన్త వ్యావృత్తైయాకైయాలే నిరతిశయ సుఖావహమాన నిత్యవిభూతియిలే. (పరిపూర్ణాను భవమ్ నడవానిఱ్క) నిత్యముక్తరోడే కూడియిరున్దు ఓరొన్ఱై నిరతిశయానన్దజనకమాన స్వరూప

మూ॥ పరిపూర్ణానుభవము జరుగుచున్నను,

మూఁడువంతులు పెద్దదిగానుండును. ఈ విభూతులను రెండింటిని పాదమనియు త్రిపాత్తనియును చెప్పట ఒక్కదానికంటెను వేఱొక్కదానికిఁగల హెచ్చుతక్కువలను తెలియఁజేయునది గాని, యిది యింతమాత్రమనెడి యొకవిధమైన కొలతను తెలుపునది కాదు. ‘‘లీలావిభూతిలో నండములే యనేకములుగానున్నవి’’ అని దీపప్రకాశికయందు జీయర్ సాయించియుండుటచే ఈవిభూతియందు కార్యభూతమగు ప్రదేశమునుబట్టి పరమాకాశమున నిత్యవిభూతి మూడంతలుండుననియును చెప్ప వచ్చును. ఇంతియె కాక; శ్రుతియందుండు ‘‘దివి’’ అనుశబ్దము అప్రాకృతమగు స్థానమును తెలుపు నది. ఇచట మూడింతలనుట అప్రాకృతములగు భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానవిశేషములనుబట్టిగాని భూషణాస్త్రాదిరూపజగదంతర్గతవస్త్వభిమానదేవతలగు నిత్యులను, భగవదనుభవమాత్రపరులగు నిత్య సిద్ధులను, ముక్తాత్మలనన్నఁటికాని యుండవచ్చును’’ అని శ్రుతప్రకాశికయందు శ్రీసుదర్శనభట్టర్ వారు సాయించినట్లు, అప్రాకృతములగు భోగ్యవిశేషములు, భోగోపకరణవిశేషములు, భోగస్థానవిశేషము అను మూఁడు అంశములతోఁ గూడియుండుటనుబట్టికాని, అథవా, అస్త్రభూషణాధ్యాయమునఁ జెప్పి యున్నట్లు, భూషణాస్త్రాదిరూపమున జగత్తులోనుండువస్తువుల కభిమానిదేవతలగు నిత్యులును, కేవలము భగవదనుభవపరులుగానుండు నిత్యులును, ముక్తులును ఇవ్విధమున మూఁడు అంశములతోఁ గూడియుండుటనుబట్టికాని త్రిపాత్తని చెప్పవచ్చును. ఇట్లు లీలావిభూతికంటెనున్న ఎక్కువవిల క్షణమయినదియగుటచే నిరతిశయసుఖమున కాస్పదమయినట్టి నిత్యవిభూతియందు పరిపూర్ణానుభవ ము జరుగుచుండఁగా, అనఁగా నిత్యులతోను ముక్తులతోనున్ను కూడియుండి ఒక్కొక్కటియే నిర

మూ॥ అతు ఉణ్ణతురుక్కాట్టాతే, దేశాన్తరగతనానపుత్త్రిన్ పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే,

రూపగుణ విభూతికళెల్లావత్తైయుమ్ యుగపదేవానుభవిక్కైయాకిఱ పరిపూర్ణానుభవమ్ అవిచ్ఛిన్నమాయ్ చ్చెల్లానిఱ్కవె. (అతు ఉణ్ణతురుక్కాట్టాతే) అతావతు- అప్పోతైప్పోతు వడివు ఇట్టు మాఱినాప్పోలే పుతుక్కణిత్తు వరప్పణ్ణుమన్ద అనుభవమొన్ఱుమ్ తడిఞల్ తోన్ఱాతే యొన్నై. (దేశాన్తరగతనాన పుత్త్రిన్ పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే. సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్) అతావతు- అనేకపుత్త్రర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒరువన్ స్వకర్మానుగుణమాక దేశాన్తరమే పోనాల్, మత్తుళ్ళాన పుత్త్రరుమ్ తానుమాయిరున్దు జీవియానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్, "ఇవర్కళోపాతి అవనుమ్ కూడియిరున్దు వాழக్కిట్టుప్పఱ్ఱవైత్తున్ ఇన్తై యొఴిన్దు కిడక్కితానే" ఎన్ఱు, దేశాన్తరగతనాన అన్దపుత్త్రిన్ పక్కలిలే పితావినుడైయ హృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే, నిత్యముక్తరుమ్ తానుమ్ కూడియిరున్దు వాழచ్చెయ్ తే, "ఇబ్భోగత్తిల్ ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క ఇచ్చేతనరిత్తై యిழన్దు కిడప్పతే!" ఎన్ఱు దేశాన్తరస్థరాన సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ నేరాకప్పోయొన్నై. (ఇవర్కళై ప్పిరిన్దాలాన్ఱిమాట్టాతే) అతావతు- సంహృతిసమయత్తిల్, ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క, నిత్యవిభూతియిలే ఇస్సంసారిచేతనరైప్పిరిన్దు తానిరుక్కుమళవిల్ పుత్త్రపౌత్త్రాదికళోడే జీవిత్తవన్ అవర్కళై యిழన్దు తనియనానాప్పోలే "సఏకాకీ

మూ॥ అనుభవించినది తెలియరాక దేశాంతర గతుడైన, పుత్రునిపై తండ్రిమనస్సు పోవునట్లు

తిశయానందమును గలుగజేయునట్టి స్వరూప, రూప, గుణ, విభూతులనన్నింటిని యేకకాలమున ననుభవించుటయను పరిపూర్ణానుభవము నిరాటంకముగా జరుగుచుండఁగా ననుట.

(అనుభవించుచున్నది తెలియకుండ) అనఁగా అప్పటికప్పుడు ఉన్నట్టిగుర్తునుంచి మారునట్టిది వలెనే క్రొత్తక్రొత్తగావచ్చునదియగు అనుభవమొక్కట్టియును ఉన్నటుల తెలియరాకుండ యనుట. ఆదియెటువలెననిన, దేశాంతరమునకుఁబోయిన పుత్రునివిషయమున తండ్రియొక్కమనస్సుపోవునటుల సంసారులవిషయమున మనస్సుపోయి, అనఁగా ననేకపుత్రులలో నొక్కండు తనకర్మప్రకారము దేశాంతరమునకు పోయినచో, తక్కినపుత్రులున్ను తానున్ను జీవించుచున్నను "వీరివలెనే వాఁడున్ను సుఖముగానుండు యోగమున్నను, దానిని పోగొట్టుకొని తిరుగుచున్నాడే?" యని ఇట్లుదేశాంతరమునకుఁజనిన పుత్రునివిషయమున తండ్రియొక్కమనస్సు పోవునటుల, నిత్యులతోను, ముక్తులతోనున్ను చేరి సుఖముగానున్నను, "ఇట్టిభోగము ననుభవించుటకు ప్రాప్తియున్నప్పటికిన్ని, ఈ చేతనులు దీనిఁబోగొట్టుకొని యుంటున్నారే!" యని ఇట్లు దేశాంతరముననుండు సంసారులగు చేతనుల విషయమున మనస్సుపోయినదై యనుట.

(వీరినివదలియుండజాలక) యనఁగా, ప్రళయసమయంబున వీరితోచేరియుండుటసంభవమైనను, నిత్యవిభూతియందీసంసారులను వదలి తానుండునప్పుడు, పుత్రపౌత్రాదులతోఁజేరి జీవించినవాఁడు వారిని వదలి యొంటరిగానుండజాలనటుల, "సఏకాకీనరమేత" (ఒంటరిగానుండుటచే సుఖింపకపోయెను) అన్నట్లు అట్టి వియోగమును సహింపఁజాలక యనుట.

మూ॥సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్, ఇవర్కళైప్పిరిన్దాల్ ఆఱ్ఱమాట్టాతే, ఇవర్కళోడే కలన్దు పరిమాఱుకైక్కుక్కరణకళేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు, అవఱ్ఱైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కీడాన శక్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ కొడుత్తు,

---

నరమేత" ఎన్గిఱపడియే అవ్విషయసహిక్కమాట్టాతే యెన్గై, సంహృతరాయ్క్కిడక్కుమళవిలుమ్ ఇవర్కళైచ్చరీరమాకక్కొణ్డు తాన్ శరీరియాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అత్తై యిరుకలవియాక నినైయాతే, కరణకళేబరసహితరాయ్ అవర్కళ్ వర్తిక్కుఱకాలత్తిల్ అంతరాత్మతయా ప్రవృత్తినివృత్తికళై నిర్వహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై ముతలానవఱ్ఱై ఇవర్కళోట్టై కలవియాకవుమ్; ఇవర్కళ్ కరణకళేబరవిధురరాయ్ అచిద్విశేషితరాయ్క్కిడక్కత్తాన్ నిత్యవిభూతియిలేయిరుక్కుమిరుప్పు ఇవర్కళైప్పిరిన్దిరుక్కుమిరుప్పాకవుమ్ అవన్ నినైత్తిరుక్కైయాలే (ఇవర్కళైప్పిరిన్దాల్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళోడే కలన్దు పరిమాఱుకైక్కుక్కరణకళేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు) అతావతు అంతరాత్మతైయాలుమ్ అవతారార్చావతారఙ్గళాలుమ్ ఇవర్కళోడే కలన్దు పరిమాఱుకైక్కుఉపాయ "విచిత్రా దేహసమ్పత్తిః" ఇత్యాదిప్పడియే స్వచరణకమలసమాశ్రయణోపకరణమాన కరణకళేబరఙ్గళై ఉపకారమానమనావాయ్ క్కొడుత్తెన్నై. (అవఱ్ఱైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కీడాన శక్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ కొడుత్తు) అతావతు అన్దక్కరణకళేబరఙ్గళైక్కొణ్డు అఱియవేణ్డుమవఱ్ఱై యఱిన్దు శెయ్యవేణ్డుమవఱ్ఱైచ్చెయ్తు తవిరవేణ్డుమవఱ్ఱై త్తవిర్న్దు, ఇప్పడి వ్యాపరిక్కైక్కీడాన చిచ్ఛక్తి ప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తికళాకిఱ శక్తివిశేషఙ్గళైయుమ్ కొ

మూ॥సంసారమునను౦డువారి విషయమున మనస్సుపోయి, వారిని విడనాడియుండ జాలక, వారితోఁజేరియుండుటకుగాను వారికి దేహేంద్రియముల నొసంగి, వాటిఁగొని ప్రయత్నించుటకుఁ గావలసిన శక్తినిన్ని యొసంగి,

---

సంహారకాలమునను వీరలను శరీరముగాఁగొని తాను శరీరిగానున్నప్పటికిన్ని, దానినొక చేరికగా నెన్నక, కరణకళేబరములతోఁగూడియుండువారయియున్నప్పుడు వారికంతరాత్మగానుండి వారిప్రవృత్తినివృత్తులను నిర్వహించుకొనిపోవుట మొదలగువాటిని వీరితోఁగల సంశ్లేషమునుగానును, వీరు కరణకళేబరములులేనివారై అచిత్తువలెనె పడియుండఁగా, తాను నిత్యవిభూతిలో(పరమపదమున) వేంచేసియుండుట యనునది వీరినుండి విశ్లేషముగానును వాఁడుతలంచి యుండుటంజేసి (వీరిని విడిచినట్లైన) అని సాయించినారు.

వీరితోఁజేరి ప్రవర్తించుటకుగాను శరీరేంద్రియముల నిచ్చి యనఁగా— అంతరాత్మగానుండుటంజేసియును, రామకృష్ణాద్యవతారములవలనను, అర్చావతారములవలనను వీరితోఁజేరి ప్రవర్తించుట కనుగుణముగ "విచిత్రా దేహసమ్పత్తిః" అన్నట్లు తనపాదపద్మముల నాశ్రయించుటకు సాధనభూతములగు శరీరేంద్రియములను దయతో నొసంగి యనుట.

వాటింగొని వ్యవహరించుట కనుకూలములగు శక్తివిశేషములనిచ్చి యనఁగా— ఆశరీరేంద్రియములఁగొని తెలిసికొనవలసినవాటిఁ దెలిసికొని, చేయవలసిన వాటిం జేసి, త్యజింపవలసిన వాటిఁ ద్యజించి ఈవిధమున వ్యవహరించుటకుఁగావలసిన జ్ఞానశక్తి, ప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తి శక్తులనఁబడు శక్తివిశేషములనున్ను ఒసంగి యనుట.

మూ॥ కణ్ కాణనిఱ్కిల్ ఆణైయిట్టు విలక్కువర్కళెన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోఱ్ఱాతపడి, ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయై త్తాయ్ ముతుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, తానఱిన్దసమ్బన్ధమే హేతువాకవిడమాట్టాతే, అకవాయిలే యణైత్తుక్కొణ్డు,

ఘుతెన్నై. (కణ్కాణనిఱ్కిలాణైయిట్టు విలక్కువర్కళెన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోఱ్ఱాతపడి) అతావతు ఇత్తనైయుమ్ శెయ్తు స్వామిత్వప్రాప్తితోఱ్ఱ ఇవర్కళ్ కణ్ణుక్కు విషయమాయ్ నిఱ్కిల్, ‘‘త్వం మే’’ ఎన్నాల్ సహియామల్ ‘‘అహమ్మే’’ ఎన్నుమ్ స్వతంత్రరాకైయాలే, ‘‘ఎఙ్గళ్ కణ్ముకప్పిల్ నీయొరుకాలుమ్ నిఱ్కక్కడవైయల్లై’’ ఎన్ఱు తిరువాణైయిట్టు నిషేధిప్పర్కళెన్ఱు నినైత్తు ‘‘నచక్షుషాపశ్యతికశ్చనైనమ్’’ ‘‘కట్కిలి’’ ఎన్గిఱపడియే ఇవర్కళ్ కణ్ణుక్కొరుకాలముమ్ విషయమాకాతపడి యెన్నై.

(ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయైత్తాయ్ ముతుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే తానఱిన్ద సమ్బన్ధమే హేతువాక అకవాయిలే యణైత్తు) అతావతు తన్నైయుమ్ తాయైయుమఱియాతే కిడన్దురఙ్గుకిఱ ప్రజైయై వత్సలైయానవళ్ తానఱిన్ద రక్ష్యరక్షకభావ సమ్బన్ధమడియాక ముతుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, అనాదిమాయయా సుప్తరాయ్ స్వపరస్వరూపఙ్గళిరణ్డైయుమ్ అఱియామల్ కిడక్కిఱ ఇచ్చేతనరై, శేషియాన తానఱిన్ద రక్ష్యరక్షకసమ్బన్ధమే హేతువాక విడత్తువాననిన్ఱిక్కే ‘‘య ఆత్మని తిష్ఠన్’’ ఎన్గిఱపడియే అన్తరాత్మత్వేన ఉళ్ళే స్పర్శిత్తుక్కొణ్డు.) ఆక్కియిల్

మూ॥ కంటికి గానవచ్చినట్లయిన, నిర్బంధించి నిషేధింతురని తలంచి, కంటికిఁ గానరాకుండ, నిద్రించునట్టి బిడ్డను తల్లి వీపున నెక్కించుకొని పోవునట్లు, తనకు తెలిసిన సంబంధమునే హేతువుగాఁగొని విడవకుండ, అంతరాత్మగానుండి

కంటికిఁ గానవచ్చునట్లుండిన, నిర్బంధించి నిషేధింతురని కంటికిఁ గానఁబడకుండ అనఁగా—ఇంత చేసియు, స్వామియని తెలియునట్లు వీరికంటికిఁ దెలియునట్లుండినచో ‘నీవు నావాడవు’ అన్నట్లయిన, సహింపక ‘‘నేను నావాడను’’ అనునట్లు స్వతంత్రులగుటంజేసి మాకెదురుగ నీవెన్నఁడును నిలువకూడదని నిర్బంధించి నిషేధింతురని తలంచి, ‘‘నచక్షుషా పశ్యతికశ్చనైనమ్’’ అనియు (కట్కిలీ) అనియును చెప్పియున్నట్లు వీరికంటికెన్నఁడును గానఁబడకయుండుట.

నిద్రించునట్టి బిడ్డను తల్లి వీపున పడుకోబెట్టుకొనునట్లు తానెఱింగిన సంబంధమే హేతువుగా నెంచి వదలక వారితోఁగూడనుండి అనఁగా = తననున్ను తల్లినిన్ని యెఱుంగక, పడి నిద్రపోవుచుండు బిడ్డను వత్సలయగు తల్లి తానెఱింగియుండునట్టి రక్ష్యరక్షకసంబంధము మూలముగ వీపున పండుకోపెట్టుకొనునట్లు అనాదియగు అజ్ఞానము మూలముగ నిద్రపోవుచుండి (అజ్ఞానములో పడియుండి) స్వపరస్వరూపము లొక్కటియును తెలియనివారైయుండునట్టి యీచేతనులను శేషియగు తానెఱింగిన రక్ష్యరక్షకసంబంధము మూలముగ వారిని విడనాడుట కసమర్థుండై ‘‘య ఆత్మని తిష్ఠన్’’ అని చెప్పియున్నట్లు అంతరాత్మగాను వీటితో సంబంధించి యుండువాఁడై యనుట.

మూ॥ అట్ చియిల్ తుడర్చినన్నెన్ను విడాతే, సత్తైయైనోక్కి ఉడన్ కేడనాయ్ ఇవర్కళ్ సత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోతు మీట్కమాట్టాతే, అనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యిరున్ను

తుడర్చ్చినన్నెన్ను విడాతే సత్తైయైనోక్కి) అతావతు వొరువను డైమైయైనొరువనపహరిత్తాల్ నెఱిక్కుడై యవనాయ్ప్పెత్తు కుడైమైయై యిళన్దవన్ తన్న తెన్నుమిడమ్ తోన్ఱప్పలనాళుమ్ తుడర్న్దు పోన్దాల్ పిన్పు వ్యవహారత్తిల్ విజయహేతువాక నిఱ్కుమిఱె అప్పడియే "అనుభవవిభవాత్" ఎన్గిఱ చేతనరుడైయ అట్ చియిలుమ్ "నమ్మదు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ ఒరుతరైప్ పర్గిక్కొణ్డు పోరుకిఱ తుడర్చ్చి ప్రబలమెన్ఱునినైత్తు, అంతరాత్మతయావస్థితనానతాన్ ఇవర్కళై యొరుకాలుమ్ కైవిడాతే ధారకనాయ్క్కొణ్డు ధార్యభూతరాన ఇవర్కళ్ సత్తైయైయుమ్ నోక్కి యొన్ఱై. (ఉడన్ కేడనాయ్) అతావతు ఇప్పడి సత్తాధారకతయా స్వర్గనరకప్రవేశాది సర్వావస్థైయిలుమివర్కళుక్కు త్తుణైయాయ్ప్పోరుకై (ఉడన్ కేడన్) ఎన్పతు ఇవన్ కేడు తన్ కేడాయిరుక్కుమవనైయిఱే. (ఇవర్కళ్ సత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోతు మీట్కమాట్టాతే యనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలేయిరున్దు మీట్కైక్కిడమ్ పార్త్తు) అతావతు "ఆదావీశ్వరదత్తయైవ పురుషః స్వాతంత్ర్యశక్త్యాస్వయం తత్తద్జ్ఞాన చికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే" ఎన్గిఱపడియే అడియిలే తాన్ కొడుత్త జ్ఞాతృత్వరూప స్వాతంత్ర్యత్తైయుడైయవనాకైయాలే స్వరుచ్యనుగుణమాక ప్రవృత్తికళైప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైక్కు యోగ్యరాన ఇచ్చేతనర్ దుర్వాసనాబలత్తాలే పాపకర్మఙ్గళిలే

మూ॥ (దూరమునుండి) పాలించుటకంటెను కూడయుండుట మంచిదని విడువకుండ, కాపాడుకొనుచు సహాయభూతుండై, వీరు అసత్కర్మములయందు ప్రవర్తించునప్పుడు వీరిని నిరోధింపక అనుమతినొసంగి ఉదాసీనులవలెనుండి

ఒక్కని యాభరణమును వేఱొక్కండు అపహరించినట్లయిన, సొంతగాడై యాభరణమును పోగొట్టుకొనినవాడు తనదియని తెలియునటుల, అనేకదినములుగ పోరాడుచుపోయినచో తరువాత వ్యవహారమున జయహేతువుగా నుండును కదా! అట్లే "అనుభవవిభవాత్" (అనుభవమును బట్టి నేనే స్వతంత్రుండను) అనునట్టి చేతనులను స్వాగముగానుండి పరిపాలించుటకంటె మనదనెడి విషయము తెలియునట్లుపట్టుపట్టి వారితోఁగూడయుండుటయే ప్రబలమని తలంచి అంతరాత్మగానుండునట్టి తాను వీరిని ఒకప్పుడున్ను విడనాడక, ధారకుండయి ధరింపఁబడువారగు వీరిసత్తను చెడిపోకుండ కటాక్షించియుండుట.

సహాచరుండైయనఁగా—ఇట్లు సత్తను కాపాడువాఁడుగాను స్వర్గనరక ప్రవేశాదిరూపములగు సమస్తావస్థలయందును వీరికి సహాయభూతుఁడుగానుండుట. ఉడన్ కేడన్ అనఁగా ఈతని కష్టమును తనకష్టముగా భావించువాఁడని కదా!

"వీరు అసత్కర్మములలోఁ బ్రవేశించుచుండఁగా వానినుండి తొలంగింపక యనుమతినిచ్చి యుదాసీనులవలెనుండి తొలగించుటకవకాశముఁజూచి అనఁగా "ఆదావీశ్వరదత్తయైవపురుషః స్వాతంత్ర్యశక్త్యాస్వయం తత్తద్జ్ఞానచికీర్షణప్రయతనాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే" అనఁగా మొదట తానిచ్చిన జ్ఞాతృత్వరూపమగు స్వాతంత్ర్యశక్తిచే, తనరుచికనుగుణముగ ప్రవర్తించుటకుఁ దగినవారయినట్టి యీ చేతనులు దుర్వాసనాబలమువలన పాపకర్మములలోఁ బ్రవర్తించునప్పుడును అంత

మూ॥ మీట్కైక్కిడమ్పార్త్తు నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమైయుమ్ కాణాతే,

త్తిరుక్కుమళవిలుమ్ అంతర్యామియాన తాన్ నినైత్తాల్ మీట్కలా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అప్పడి శెయ్యుమళవిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రవినియోగమఴియుమెన్నుమత్తై ప్పరిగ్రహుమ్ మీట్క మాట్టాతే అనుమతిదానత్తై ప్పణ్ణియుమ్, ఉదాసీననన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే "ఇవర్కళ్ ఎన్ పట్టాల్ నల్లరు" ఎన్ఱిరుక్క ముదాసీనరైప్పోలే ఇరున్దుమ్ అతిల్ నిన్ఱుమవర్కళై మీట్కైక్కుఱుప్పాక చ్చొల్లిక్కొళ్ళత్తక్కతొరు నన్మైయాకిఱ అవకాశమ్ పార్త్తిరైనై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమైయుమ్ కాణాతే) అతావతు ఇప్పడి ఇడమ్పార్త్తు ప్పోరుమళవిల్ శాస్త్రమర్యాదానుగుణమాకవాతల్, తానతీన్దతాక వారోప్పిత్తుక్కొణ్డాతల్, ఇవర్కళై అసత్కర్మత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీట్కైక్కవకాశమాయిరుప్పతొరు నన్మై కాణాతిరుక్కవన్ఱిక్కే, అవ్వసత్కర్మఙ్కళ్ తన్నిలే నన్మైయెన్ఱు పేరిట్టు కొళ్ళలావతొరు తీమైతా నుట్పడక్కాణప్పెఱాతే యెన్నై. (నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమైయావతు) పరహింసై శెయ్తుకొణ్డు తిరియానిఱ్కచ్చెయ్తే, భగవద్భాగవత విరోధికళాయిరుప్పారై యాదృచ్ఛికమాక హింసిక్కై. విషయప్రవణనాయ్ భగవద్దాసికళై ప్పిన్పఱ్ఱి ప్పలకాలుమ్ కోయిల్కళిలే పుక్కుప్పుఱప్పడుకై. పయర్త్తిన్ఱ పశువైత్తుడర్న్దవాఱ్ఱే అతొరు కోయిలై ప్రదక్షిణమాకిల్ అప్పడియిక్కైయిలుణ్డా

మూ॥ నిరోధించుట కవకాశమును నిరీక్షించి, మంచియని పేర్కొనదగినట్టి యొక్క చెడుపునైనను కన్పట్టజాలక,

రాత్మగానుండునట్టి తాను తలంచినట్టయిన వారలను వాటినుండి తప్పింపఁగలవాఁడైనను, అట్లు చేసినచో స్వాజ్ఞారూపమగు శాస్త్రము ఉపయోగము చెడిపోవుననియు, సర్వముక్తిప్రసంగము తటస్థించుననియును తలంచి వారిని వాటినుండి తప్పింపక అనుమతినిచ్చి ఉదాసీనుండు కాకపోయినను, వీరు దేనిని యనుభవించినను మంచి దనుకొనునట్టి యుదాసీనులవలె నేయుండియును, వాటినుండి వారలను తొలంగించుట కనుకూలముగాఁ జెప్పి యిచ్చుటకుఁదగినట్టియొక మంచియను యవకాశమునకై నిరీక్షించుచున్నవాఁడై యునుట.

"మంచిదియని పేరుపెట్టఁదగినట్టి యొక చెడుపునైనను గూడక" అనఁగా ఇట్లు అవకాశమునకై నిరీక్షించుచు పోవునప్పుడు శాస్త్రమర్యాదానుగుణముగాను కాని, తనకు తెలిసినట్టిదానినిగా నారోపించుకొనికాని, వీరిని యసత్కర్మమునుండి తొలగించుట కవకాశముగా నుండునట్టిదియగు నొకమంచిని చూడకపోవుటమాత్రమే కాకుండ, ఆ యసత్కర్మములలో మంచిదియని పేరుపెట్టి పిలువఁదగినట్టి యొక చెడుపునైనను యథార్థముగ చూచుటకు లభింపక యునుట.

మంచిదియని పేరుపెట్టఁదగినట్టి చెడుపనఁగా—పరహింసను చేయుచు పోవుచుండఁగా భగవద్భాగవత విరోధులగువారిని తలవనితలంపుగ హింసించుట. విషయప్రవణుఁడై భగవంతుని దాసురాళ్ళను వెంబడించి పోవుచు అనేక పర్యాయములు కోవిలలోనికి పోవుచు బయటికి వచ్చుచునుండుట.

పయిరు మేసినయావును వెంబడించిపరిగెత్తినచో అదియొకకోవిలకు ప్రదక్షిణముగవచ్చినట్లయిన,

మూ॥ నెఱ్ఱిమేల్ క్కొణ్డుప్పార్త్తాల్ ఒరువకైయాలుమ్ పశైకాణా తొఴిన్దాల్.
అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణీరోడే మీళువతు;

న అగ్రహత్తాలే తానుమత్తైవశ్యైయవరుక్కై నిర్దార్థమాక తిరునామఙ్గళై చ్చొల్లుక్కై ముతలానవై. (నెఱ్ఱిమేక్కొణ్డుప్పార్త్తాల్ ఒరువకైయాలుమ్పశైకాణాతొழిన్దా ల్ప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణీరోడు మీళువతు) అతానతు సర్పదష్టరాయ్ మృతకల్పరానవర్కళై మన్త్రాదికళాలే యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కు ప్రాణస్థితి పరీక్షార్థమాక నెఱ్ఱిమేక్కొణ్డు పార్త్తాల్ ఒరుప్రకారముమ్ రక్తప్పశై కాణాతవళవిల్, "ఇవ్విషయమ్ నమక్కుని కైపుకురాతెన్ఱు" ఇழవోడే కైవాఙ్గుమ్ బన్ధుక్కళై ప్పోలే, నన్మైకాణాతవళవిల్ విడాతే నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమై తానుణ్డో వెన్ఱుమళవాక ప్పార్త్తవళవిలుమ్ ఒరుప్రకారత్తాలు మివర్కళ్ పక్కల్ పశై కాణావిట్టాల్ "ఇవ్విషయమ్ నమక్కు ప్రాపిక్కప్పడుమతల్ల, ఇత్తైయిழన్దోమ్" ఎన్ఱు ముతు కణ్ణీరోడే మీళువతెన్నై.—అన్ఱిక్కే, (నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరు తీమై) ఎన్గిఱతు "శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత" ఎన్ఱు ఆస్తిక్య జనకమాక విహితమాకైయాలే నన్మైయెన్ఱు పేరిడలాయిరుక్కుమతాయ్, పరహింసై యాకైయాలే తీమైయాయిరుక్కుమ శ్యేన విధ్యనుష్ఠానత్తైయాయ్. అఙ్గీకారత్తుక్కుడలావతొరు నన్మై కాణాతవళవన్ఱిక్కే, శాస్త్రమర్యాదైయాలే మేల్ తానాకిలుమాక్కిక్కొళ్ళుకైక్కు యోగ్య

మూ॥ నెత్తిలోగ్రుచ్చి చూచినచో, రక్తమెంతమాత్రము పారనందున ఉపయోగము
లేదని కన్నీరుకార్చుచు విడిచిపోవునట్లు, విడిచిపెట్టును.

కొట్టవలయునెడి యాగ్రహమువలన తానును దానిని వెంబడించి అట్టియాకోవిలకు ప్రదక్షిణము సేవచేయుటయు నిరర్థముగ తిరునామములఁ జెప్పుట మొదలగునవి.

"నెత్తిమీద గ్రుచ్చిచూచినట్లయిన ఒకవిధమునను రక్తము లేనటుల కానఁబడినందున ఉపయోగము లేదనుకొని కన్నీరుగార్చుచు మరలిపోవుట" యనఁగా పాము కఱచినందున చనిపోయినవారివలెనే పడియుండువారిని మంత్రాదులమూలముగ లేవదీయుటకు గాను ప్రాణమున్నదా? యని పరీక్షించుటకుగాను నెత్తిమీద గ్రుచ్చిచూచినట్లయిన ఒకవిధమునను రక్తమువచ్చినటుల కనపడనట్లయిన ఈ ప్రాణము దక్కదని దుఃఖముతో వదలిపెట్టిపోవునట్టి బంధువులవలెనే, మంచి కానఁబడనంతమాత్రమున విడువకుండ, మంచిదియని పిలువఁదగినట్టి యొక చెడుపయినను కలదా? యని చూచినంతవరకు ఒకవిధమునను వీరికది యున్నటుల కానఁబడకపోయినయెడల ఈ విషయమును మనము పొందజాలము. దీనిని వదలుకొనవలసినదే యని గుఱించి కన్నీరుకార్చుచుపోవుననుట.

అథవా—"మంచి యని పిలువఁదగినట్టి యొక చెడుపు" అనఁగా "శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత" అని యిటుల ఆస్తిక్యమును గనగఁజేయుటకై విధింపఁబడినట్టిదియగుటచే మంచిదియని పిలువఁదగినట్టిదియై పరులోకుడానిని హింసించుట యగుటంజేసి చెడుపయినట్టి శ్యేనయాగానుష్ఠానమైనను కావచ్చును. అంగీకరించుట కనుకూలమైనట్టి యొకమంచియును కానఁబడకుండుట మాత్రమే కాకుండ, శాస్త్రమర్యాదచే తనకుతానయినను పైబెట్టుకొని అంగీకరించుటకు యోగ్యమైనదియు, శాస్త్రీయక్యమునకనుకూలమైనట్టిదైనను, యథార్థముగ వీరియందున్నట్టిదిగాను కానరానందునను అనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును.

మూ॥ తనక్కు అఇడమ్ పెఱ్ఱ పళవిలే, "ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్, ఎన్ పేరైచ్చొన్నాయ్, ఎన్నడియారై నోక్కినాయ్

మాన శాస్త్రిస్థిక్యత్తు కూడలానవతుతానుముట్పడ ఇవర్కళ్ పక్కల్ కాణప్పెఱాతే యెన్నవుమామ్; అప్పడైక్కు (సెఱ్ఱియైక్కుత్తిప్పార్త్తాల్) ఇత్యాదియాల్, జ్ఞాతసుకృతయోగ్యతై యిల్లామైయాలే అజ్ఞాతసుకృతద్దానుణ్డో వెన్ఱారాయ్న్దు అతువుమిల్లామైయాలే ఉరువర్త్తియాలు మఙ్గీకారయోగ్యతైయఱ్ఱు ఇఴవోడే మీళుమ్బడి శొల్లుకిఱతు.

(తనక్కు విడమ్పెఱ్ఱ పళవిల్) అతావతు - ఇప్పడి మీణ్డాఱ్పోలే మీణ్డుపిడుకై యన్తిక్కు ఇవర్కళైయుజ్జీవిప్పిక్కైక్కు కావకాశమ్ పార్త్తు త్తిరియుమ్ తనక్కు అవకాశమ్ పెఱ్ఱ పళవిలెన్నై. (ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్) ఇత్యాది (ఎన్ఱాఱ్పోలే శిలవఱ్ఱైయేఱిట్టు) అతావతు-అవ్వూరివ్వూరెన్ఱు ఇవన్ పలవూర్కళైయుమ్ శొల్లానిఱ్కు, కోయిల్, తిరుమలై, ముతలాక త్తానుకన్దరుళ్ళిలే ఏతేను మొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అమ్మాత్రమే పఱ్ఱాశాక "ఎన్నుడైయవూరై చ్చొన్నాయ్" ఎన్ఱుమ్; అవరివరెన్ఱాఱ్పోలే శొల్లానిఱ్కు, ఒరువన్ పేరై చ్చొల్లుకిఱతాకిల్ తిరునామఙ్గళిలే యొన్ఱైచ్చొన్నాల్ అవ్వళవైక్కొణ్డు "ఎన్ పేరైచ్చొన్నాయ్" ఎన్ఱుమ్; శిలభాగవతర్ కాట్టిలే వఴిపోకానిఱ్కు అవర్కళై హింసిత్తుకైయిలుళ్ళతు పఱిప్పతాక వఴిపఱికారరుద్యోగిక్కుమ్ పళవిలే, స్వకార్యత్తిలే పోకిఱానొరువేవకన్ అవర్కళ్ పిన్నేతొడర, అవనై తద్ర

మూ॥ తన కవకాశము కలిగినప్పుడు. "నా వూరిపేరును చెప్పినావు," "నా పేరును చెప్పినావు." "నా దాసులను రక్షించినావు."

ఈపైని గనఁబఱచిన ప్రకారము అర్థము చేసికొనునప్పుడు "నెత్తినపొడిచి చూచినట్లయిన" ఇత్యాది వాక్యమునకు తాత్పర్యమేమనఁగా—జ్ఞాతసుకృతమునకు యోగ్యతలేనందున అజ్ఞాతసుకృతమైనను కలదాయని యోచించి,అదియును లేనందున నొకవిధముగను అతం డంగీకరించుటకు తగిన యోగ్యతలేనందున దుఃఖముతో మరలిపోవలయునని తెలుపుచున్నది.

తనకవకాశము గలిగినప్పుడనఁగా ఇటుల మరలిపోవువారిని తానెవదిలిపెట్టక, వీరినుజ్జీవింపఁ జేయవలయునని యెడి యాశవలన మరల యంగీకరించుట కవకాశమునకై నిరీక్షించుచు తన కవకాశముగలిగినప్పుడనుట,

"నా వూరిపేరును చెప్పినావు" యీ మొదలగువాటిని కొన్నింటిని యారోపించియువఁగా, ఈ వూరు ఆవూరు అని యిట్లు కొన్నివూళ్లను చెప్పుసందర్భమున శ్రీరంగము తిరుపతి మొదలగు తాను ప్రీతితో వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశములలో నెద్దియైన నొక్కదానిని పేర్కొనినట్లయిన, అంత మాత్రముననే యొకయెక్కువయిన దానిని గాఁదలంచి నా వూరును పేర్కొనినావనియు,వీరు వారని సంభాషించునప్పుడు ఎవనినయిన నొక్కనిని పేరుపెట్టి చెప్పుసందర్భమున సర్వేశ్వరుని తిరునామములలో నొక్కదానిని చెప్పితిమేని యంతమాత్రముననే యెక్కువగాఁదలంచి నా పేరును చెప్పినావనియు,కొందఱు భాగవతులు అడవిమార్గమునఁ బోవుచుండఁగా,వారినిచంపి వారివద్దనున్నవాటిని దొంగిలించుటకుగాను దారికొట్టుదొంగలు ప్రయత్నించుచుండఁగా తనపనిమీద పోవుచున్నట్టి యొకసేవకుఁడు (పోలీసువాఁడు) వారిని వెంబడించిరాఁగా వాఁడు వారిని రక్షించుటకై వచ్చు

మూ॥ అవర్కళ్ విడాయ్తీర్త్తాయ్, అవర్కళుక్కొతుఙ్గ నిఴలైక్కొడుత్తాయ్'
ఎన్ఱాఱ్పోలే శిలవఱ్ఱై యేఱ్ఱిట్టు, మడిమాఙ్గాయిట్టు,

క్షణార్థమాక వరుకిఱానాకనినైత్తు అవర్కళ్ భయప్పట్టు ప్పతియాతొఴియ, అతుపఱ్ఱాతాక అన్దసేవకనై "ఎన్నడియానై నోక్కినాయ్" ఎన్ఱుమ్; ఒరువన్ ఘర్మకాలత్తిలే తన్ వయల్ తీయప్పొక్కవాఱే నీరుళ్ళవిడత్తిల్ నిన్ఱు వయలిలేవర నెడుమ్దూరత్తిలే కుఴైయిట్టిఱైయానిఱ్క, మరుభూమియిలే నెడుమ్దూరమ్నడన్దు "ఇత్తనైజలమ్ పెఱ్ఱిల్ నమ్ప్రాణన్ధరిక్కుమ్" ఎన్నుమ్పడి ఇఱైత్తువరుకిఱార్కళ్ శిలభాగవతర్ అవనఱియామ అన్దసిరిలే తఙ్గళ్ శ్రీపాదమ్ ముతలానవఱ్ఱై విళక్కి ఇళైప్పాఱిప్పోనాల్ అతడియాక "ఎన్నడియార్ విడాయ్తీర్త్తాయ్" ఎన్ఱుమ్; ఒరువన్ తనక్కుక్కాతుకళుఙ్గమ్ పోరుకైక్కుమ్ కాఱ్ఱుమాశ్రితమానపోతు వన్దిరుక్కైక్కుమ్ ఇవఱ్ఱుక్కాక ప్పణ్ణినకట్టిడైక్క, వర్షపీడితరాయ్ "అఙ్గేయొతుఙ్గువోమ్" ఎన్ఱు వరుకిఱార్ శిలభాగవతరఙ్గేయొతుఙ్గియిరున్దుపోక, తావన్మాత్రత్తాలే "ఎన్నడియార్ క్కొతుఙ్గనిఴలై క్కొడుత్తాయ్" ఎన్ఱుమ్; ఇప్పడికళిలే శిలవఱ్ఱై అవర్కళఱియామలిరుక్క త్తానే యారోపిత్తనై, (మడిమాఙ్గాయిడుక్కైయావతు) మాఙ్గాయెడామల్ వెఱుమనే వఴిపోకిఱవన్ మడియిలే మాఙ్గాయై మఱైత్తుక్కొణ్డుశెన్ఱిట్టు "మాఙ్గాయ్ కళవుకణ్డాయ్" ఎన్నై. ఇతు వలియ ఆరోపిక్కు మతుక్కు దృష్టాన్తమ్.

మూ॥ "వారి యాయాసమును పోగొట్టినావు" "వారుండుటకు జాగానిచ్చినావు" అని యివ్విధమున కొన్నింటిని యారోపించి వొడిలో మామిడికాయను పెట్టి దొంగలించినావని నట్లును,

చున్నాడని తలంచి వారు భయపడి దొంగలింపకుండయుండఁగా, దానినే ఎక్కువైనదానిని గాఁ దలంచి ఆసేవకుని నాభక్తులను రక్షించినవాఁడవనియు,

మండు వేసవికాలమున తనపయిరు ఎండిపోవుటంజూచి, నీళ్ళున్నట్టి తావునుండి తనపొలము నకు వచ్చునట్లు, చాలదూరమునుండి యొక్కడు యేతముమూలముగ నీళ్ళను పారుదలచేయుచుండఁగా, యొకదారియుఁడు చాలాదూరము నడచివచ్చుచు కొంచముజలము దొరికినయెడల ప్రాణములను దక్కించుకొందుమని శ్రమపడివచ్చునట్టికొందరు భాగవతులు వానికి తెలియకుండగనే యానీటిలో కాళ్లుచేతులు కడుక్కొని, శ్రమతీర్చుకొని పోయినట్లయిన, అందుమూలముగ నాదాసుల శ్రమను పోగొట్టినవాఁడవనియు,

ఒకడు జూదమాడుటకును, చతురంగమాడుటకును, యుద్ధవినోదమునకును, గాలికావలసినప్పుడువచ్చికూర్చొనుటకున్ను యింపులకుగాను యొకటయొకఅరుగును కట్టించగా, వర్షములోపడి వచ్చుచు యెచ్చట నిలువబడుటకు కొంచము జాగా దొరుకునాయని నిరీక్షించుచువచ్చి ఆయరుగుమీద కొందరుభాగవతులు కొంచముసేపు నిలువబడిపోగా, అంతమాత్రముచేత నాయాశ్రితులు నిలువబడుటకుయెడమిచ్చినావనియు అనగా వీటిలో కొన్నివారికి తెలియకుండగనే తానే యారోపించి యనుట.

(వడిలో మామిడికాయను పెట్టుట) అనఁగా—మామిడికాయకుగాను కాకుండ వూరికనే దారిని బోవు వానివడిలో మామిడికాయను యొకకొనివచ్చిపెట్టి మామిడికాయను దొంగిలించినావనుట, దీనిని సుకృతమును ఆరోపించుటకుమాత్రము దృష్టాంతముగాఁగొమనది.

మూ॥ పొన్ వాణియన్ పొన్నై ఉరైకల్లిలేయురైత్తు మెழுకాలేయెడుత్తు క్కాల్ కழஞ்జాను తిరట్టుమాపోలే, జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమ్, యాదృచ్ఛికమ్ ప్రాసఙ్గికమ్ ఆనుషఙ్గికమెన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై కల్పిత్తుక్కొణ్డు, తానే అవత్తై ఒన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్.

(పొన్వాణియన్) ఇత్యాది, (ఒన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్) అతావతు - పొన్ వాణియమ్ శెయ్వానొరువన్ ఆరేనుమ్ పరీక్షిక్కైక్కుక్కొణ్డువన్న పొన్నై ఉరైకల్లిలే ఉరైత్తు పొన్ శోరాతపడి మెழுకాలే యెత్తియెడుత్తు, నాళ్తోఱుమ్ ''కాల్ పొన్నాయిత్తు, కழఞ్జుపొన్నాయిత్తు'' ఎన్ఱు తిరట్టుమాపోలే, ఒరుజన్మమిరణ్డు జన్మత్తళవన్ఱిక్కే చేతనరుడైయ జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమ్, ''విడాయ్తీర్త్తాయ్ ఒదుఙ్గ నిழలైక్కొడుత్తాయ్'' ఎన్ఱాప్పోలే ఉణ్డాక్కుమ్ యాదృచ్ఛికమ్, ''ఊరైచ్చొన్నాయ్ పేరైచ్చొన్నాయ్'' ఎన్ఱాప్పోలేవరుమ్ ప్రాసఙ్గికమ్, ''అడియారైనోక్కినాయ్'' ఎన్ఱాప్పోలే ఉణ్డామానుషఙ్గికమెన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై, శాస్త్రవిహితముమ్ చేతనవిదితముమన్ఱియిరుక్క తానేకల్పిత్తు, కల్పితమానవత్తై ఒన్ఱై అనేకమాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమెన్గై

ఇవ్వజ్ఞాత సుకృతమడియాక ఈశ్వరనఙ్గీకరిక్కుమెన్నుమతు కొణలామిడమున్డోవెన్న, (లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమొழியక్కాణలామ్) ఎన్గిఱార్. అతావతు - విదర్భ

మూ॥ బంగారపు వ్యాపారముచేయువాడు బంగారమును సానరాయిమీదరుద్ది మయినముతో అద్ది కాలగురిగింజయెత్తయినది యని యిట్లు క్రమముగ బంగారమునుచేర్చువిధమున, జన్మపరంపరగా యాదృచ్ఛికమనియు, ప్రాసంగికమనియు, ఆనుషంగికమనియును చెప్పఁబడునట్టి సుకృతంబులను కల్పించి తానే వాటిని ఒకటిని పదిగాఁజేసి కొనిపోవును.

(బంగారువ్యాపారము) ఇత్యాది. బంగారువ్యాపారముచేయువాఁడు ఎవ్వరయినను పరీక్షకుగాను తీసికొనివచ్చి చూపించినట్టి బంగారమును సానరాతిమీద రుద్దిచూచి బంగారముపాడి క్రిందపడిపోకుండ మయినపుండలో అద్దుచు అద్దుచు నిట్లు దినములు గడువఁగా, చిన్నమెత్తు బంగారముచేరినది వరాయెత్తు బంగారముచేరినది యని చేర్చునట్లు, యీచేతనులయొక్క యొకజన్మము రెండుజన్మములుమాత్రమే కాకుండ, పరంపరగా నన్నిజన్మములయందును ''శ్రమమును పోగొట్టినావు'' ''విశ్రమించుటకు తావిచ్చినావు'' అన్నట్లు యాదృచ్ఛికముగా నొనర్చినదానిని ''నావూరుపేరును చెప్పినావు నాపేరును చెప్పినావు'' అన్నట్లు ప్రాసంగికముగా నొనర్చినదానిని ''నాదాసులను రక్షించినావు'' అన్నట్లు ఆనుషంగికముగానొనర్చిన సుకృతవిశేషములను శాస్త్రసిద్ధములుగాను గాని, యీచేతనునికి తెలిసినవిగాను కాని కాకుండయుండఁగా, తానేకల్పించి అట్లు కల్పించినవాటిలో నొక్కదానిని అనేకముగాఁజేసి, యివ్విధమున ప్రవర్తించును.

అవతారిక — ఇట్టి అజ్ఞాత సుకృతమూలముగ సర్వేశ్వరుండు రక్షించినట్టి వారు కలరా? యంటివేని, లలితాచరితాదులలో నీవిషయమును జూడవచ్చునని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥౩౮-౨॥ లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్క మొళియక్కాణలామ్.

రాజపుత్రియాయ్ కాశిరాజమహిషియాన లలితై, సపత్నికళాన మున్నూఱు స్త్రీకళిల్ కాట్టిల్ అభిరూప్యమ్ అతిశయ్య భర్త్రుప్రేమత్తై దేహతేజస్సు సర్వగుణసమ్పత్తి ఇవైయుడైయవళాయ్, అహో రాత్రవిభాగమఱ భగవత్సన్నిధియిలే అనేకమ్ తిరువిళక్కేత్తి అదిలే నిరతైయాయ్ పోరుకిఱ పడియైక్కణ్డు, "ఉనక్కు ఇవ్వభిరూప్యాదికళుక్కుమ్ దీపారోపణకైఙ్కర్య ప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమేన్?" ఎన్ఱు సపత్నికళ్ కేట్క, అవళ్ జాతిస్మృతియోడే పిఱన్దవళాకైయాలే "తస్మాకథయామ్యేతత్ ద్వద్వృత్తం మమశోభనాః" ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "సౌవీరరాజస్య పురా మైత్రేయోఽభూత్పురోహితః। తేన చాయతనం విష్ణోః కారితం దేవికాతటే! అహన్యహని శుశ్రూషాం పుష్పధూపాద్యుపలేపనైః। దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రే తత్ర వసన్ ద్విజః" ఎన్ఱు సౌవీరరాజ పురోహితనాన మైత్రేయన్, దేవికాతీర్థత్తిలే ఓర్ ఎమ్బెరుమాన్ కోయిలైయుణ్డాక్కి అఙ్గే నాళ్ తోఱుమ్ సకలకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్ పణ్ణిప్పోన్దపడియైయుమ్; "కార్తికే దీపకో దీప ఉపాత్తస్తేన వై కదా। ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్య పురతో నిశి। దేవతాయతనే చాసం తత్రాహమపి మూషికా। ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననాః। గృహీతా చ మయా వర్తిః పృషదం శోరరావ చ। నష్టా చాహం తతస్తస్య మార్జారస్య భయాన్నుగా। వక్త్రప్రాన్తేన నశ్యన్త్యా సదీపః ప్రేరితో మయా। జజ్వాల పూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనే పునః" ఎన్ఱు కార్తికమాసత్తిలే అవనన్ద ఎమ్బెరుమాన్ సన్నిధియిలే కొళుత్తిన తిరువిళక్కు విళుకిఱ్ఱాయ్ అణైకిఱ సమయత్తిలే, అన్దక్కోయిలిలే ఒరు పెణ్ణెలియాయ్ క్కిడ...

మూ॥ ౩౮-౨॥ లలితా చరితాదులయందు ఈ యర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిసికొన వచ్చును.

అదియెట్లనిన, విదర్భరాజు కుమార్తెయును కాశిరాజుభార్యయును అగు లలితయను నామె మూఁడు వందల సవతులకంటె నున్న ఎక్కువ సౌందర్యమును, తనయెడల భర్తకెక్కువప్రీతినిన్ని, దేహకాంతినిన్ని, సర్వగుణసంపూర్ణతను కలిగినదయి. రేయుంబగళ్ళు భగవత్సన్నిధియందు స్వయముగ దీపములనుముట్టించి, ఆ కార్యమున నెక్కువప్రీతి కలది యగుటంజూచి, "నీకిట్టి సౌందర్యము నుండుటకును, దీపములను వెలిగించుటలోఁ గల ప్రీతికిన్ని కారణమేదియని తక్కిన స్త్రీలడుగఁగా, ఆమె పూర్వజన్మజ్ఞానము కలదియగుటంజేసి "తస్మాకథయామ్యేతత్ ద్వద్వృత్తం మమశోభనాః" అని యారంభించి తన వృత్తాంతము నిట్లు చెప్పనారంభించెను. "సౌవీరరాజస్య పురా మైత్రేయోఽభూత్పురోహితః। తేనచాయతనంవిష్ణోః కారితందేవికాతటే। అహన్యహనిశుశ్రూషాం పుష్పధూపాద్యుపలేపనైః। దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్రవసన్ద్విజః" అనఁగా సౌవీరరాజుయొక్క పురోహితుండగు మైత్రేయుండను బ్రాహ్మణుండు దేవికానదీతీరమున నొక దేవస్థానము నేర్పరచి అచట బహుదినములుగా సమస్తకైంకర్యముల నొనర్చుచునుండినవిధమును, "కార్తికేదీపకో దీప ఉపాత్తస్తేనవైకదా। ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్యపురతోనిశి। దేవతాయతనేచాసం తత్రాహమపిమూషికా। ప్రదీపవర్తిగ్రహణే కృతబుద్ధిర్వరాననాః। గృహీతాచమయావర్తిః పృషదం శోరరావచ। నష్టాచాహంతతస్తస్య మార్జారస్యభయానుగా। వక్త్రప్రాన్తేననశ్యన్త్యా సదీపఃప్రేరితోమయా।జజ్వాలపూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనేపునః" అనఁగా కార్తికమాసమున నతండు ఆదేవస్థానమునందు భగవత్సన్నిధానమునుంచిన దీపము ఆరిపోవునప్పుడు ఆకోవెలలో నొకయూడ

ణ్ణు పత్తిక్కు-అతాళ్ అత్తిరువిళక్కిల్ తిరిగ్గొక్కవిక్కొణ్డు పోవతాకనిన్ఱు త్తుప్పిన్ఱు కవిన్దవళ విలే, ఒరుపూన్నైక త్తిన కురత్తైక్కేట్టఞ్జి మరణత్తై యడైయానిఱ్కు, అప్పోదు భయత్తాలే నడుఙ్గి కిఱ తన్ మూఙ్గైయాలే అత్తిరితూణ్డప్పట్టు మున్బుపోలే అత్తిరువిళక్కు ప్పెళపళత్తెరిన్దపడియైయుమ్; "మృతా చాహం తతో జాతా వైదర్భరాజకన్యకా। జాతిస్మరా కాన్తిమతీ భవతీనాంపరాగుణైః" ఎన్ఱు అనన్తరమ్ తాన్ మరిత్తు విదర్భరాజనుక్కు పుత్రియాయ్ జాతిస్మృత్యాదికళోడే పిఱన్దపడి యైయుమ్, "ఏవంప్రభావో దీపస్య కార్త్తికే మాసి శోభనః। దత్తస్య విష్ణ్వాయతనే యస్యేయం వ్యుష్టిరుత్తమా। అసఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణం యత్కృతం మయా। విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతే ఫలమ్। తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యం శోభనం వపుః। వశ్యాః పతిసహస్రాణాం కిమ్పునః ప్రదాయినామ్" ఎన్ఱు అజ్ఞాతసుకృతఫలమాక స్సకల్ప్యైశ్వర్యఙ్గళై మణ్డానపడియైయుమ్ శొల్లానిన్ఱు శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే లలితాచరితమ్ విస్తరేణ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఆదిశబ్దత్తాలే, తత్త్వవిత్తాయిరుప్పా నొరు బ్రాహ్మణనుడైయ పుత్రియాన సువ్రతై, అతిబాల్యత్తిలే మాతృహీనైయాయ్ అవనాలే వళర్త్తప్పడి పరమప్రియయాగువాన పితా సన్నిత్తిలే పోన వళవిల్ ఇని యొరువర్క్కైయిలే ప్రదానమ్పణ్ణ ప్రాప్తమన్ఱు అప్పిలే. అన్దపితావుమ్ మరిక్కైయాలే అతిశోకార్త్తైయాయ్, "యేన సంవర్ధితా బాలా యేనాస్మి పరిరక్షితా। తేన పిత్రా వియుక్తాహం న జీవేయం కథఞ్చన। నద్యాం వా నిపతిష్యామి సమిద్ధే వా హుతాశనే। పర్వతాద్వా పతిష్యామి పితృహీనా నిరాశ్రయా" ఎన్ఱు దేహత్యాగోద్యుక్తైయాన వళవిలే "అగత్యాకరుణావిష్టో

యొలుఁగా నుండినేను ఆదీపముయొక్క వత్తిని కొనిపోదలంచి యాఁటకుఁబోయి లాగినతోడనే ఒకపిల్లి కూతనువిని భయపడి చనిపోవుచుండఁగా, అప్పుడు భయములో నణఁకుచున్న నాముక్కుచే నావత్తిపైకి త్రోయఁబడి యాదీపము యెప్పటివలెనె యెలుంగుచున్నట్టిదయినవిధమును "మృతా చాహం తతో జాతా వైదర్భరాజకన్యకా। జాతిస్మరా కాన్తిమతీ భవతీనాంపరాగుణైః" అనఁగా అనంతరము తానుమృతినొంది విదర్భరాజకుమార్తెగా, పూర్వజన్మసంస్కారములతో జన్మించిన విధము "ఏవంప్రభావో దీపస్య కార్త్తికే మాసి శోభనః : దత్తస్య విష్ణ్వాయతనే యస్యేయంవ్యుష్టిరుత్తమా। అసఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణంయత్కృతంమయా। విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతే ఫలమ్। తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యం శోభనంవపుః। వశ్యాఃపతిసహస్రాణాం కిమ్పునః ప్రదాయినామ్" అనఁగా నల్లదీపమును వెలిగించుటచేఁగల్గిన యజ్ఞాతసుకృతము ఫలముగ తనకిట్టియాధిక్యము గలిగినవిధమునున్ను తెలిపినదాయెనని యిట్లు విష్ణుధర్మమున లలితాచరిత్రము విస్తృతముగాఁ జెప్పబడినది కదా?

మూలమునను౦డు ఆదిశబ్దముచే క్రింద యుదహరింపఁబడిన చరిత్రములును తెలుపఁబడు చున్నవి.

తత్త్వవేత్తయగు ఒకబ్రాహ్మణునికి సువ్రతయను ఒక కుమార్తె కలదు, ఆమె తల్లి యతి బాల్యముననే చనిపోయినందున తండ్రి యాబిడ్డను తల్లిజ్ఞాపకమునకురానటుల, అతిగారాబములోఁ బెంచుచుండెను. ఆమెకు వివాహమునకుఁ దగినవయస్సురాఁగానే తండ్రియును చనిపోయినందున నామె మిక్కిలి దుఃఖపడి "యేనసంవర్ధితాబాలా యేనాస్మిపరిరక్షితా। తేనపిత్రావియుక్తాహం నజీవేయంకథంచన। నద్యాంవానిపతిష్యామి సమిద్ధేవాహుతాశనే। పర్వతాద్వాపతిష్యామి పితృహీనానిరాశ్రయా" (నన్ను బాల్యమునుండియును పోషించినట్టి నాతండ్రిని వదలి నేను క్షణకా

యమస్సర్వహితేరతః । స్థవిరో బ్రాహ్మణోభూత్వా ప్రోవాచేదంవచస్తదా” ఎన్గిఱపడియే సర్వ ప్రాణికళుక్కైయుమ్ హితత్తిలే నిరతనాయిరుక్కుమ్ యమన్, కృపావిష్టనాయ్ ఒరు వృద్ధబ్రాహ్మణ వేషత్తైక్కొణ్డువన్దు, “అలంబాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే । నభూయః ప్రాప్యతే తాతస్తస్మాన్నార్హసిశోచితుమ్” ఇత్యాదియాలే ఇవళుడైయ శోకాపనోదనత్తైప్పణ్ణి. “తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసిసువ్రతే । పితృభ్యాంవిప్రయోగోఽయం యేనాభూత్కర్మణాతవ” ఎన్ఱు ఆకైయాలున్నుడైయ దుఃఖత్తైవిట్టు ఉన్దమాతాపితృవియోగమ్ ఉన్నుడైయ యాతొరుకర్మత్తాలే యుణ్డాయిత్తెన్ఱు అత్తైచ్చొల్లుగిఱేన్ కేళాయ్, “పురాత్వంసున్దరీనామ వేశ్యాపరమసున్దరీ । నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా” ఎన్ఱుతుడఙ్గి నీ పూర్వజన్మత్తిల్ సున్దరియెన్బాళొరు వేశ్యైయాయ్, ఉన్నాలే వశీకృతనాయ్ ఉన్నుడనే సంసర్గిత్తుప్పోరువానొరు బ్రాహ్మణపుత్రనై ఉన్నై మిత్తమాగ స్పర్ధయాలే ఒరుశూద్రన్ కొల్ల, అవనుడైయ మాతాపితాక్కళ్ “ఎఙ్గళ్ పుత్రనై క్కొల్లువిత్త నీ ఒరుజన్మత్తిల్ మాతాపితాక్కళైయిழన్దు వరుత్తప్పడక్కడవాయ్” ఎన్ఱు శపిత్తపడియాలే కొలైనక్కిన్ద శోకమ్ వన్దతెన్ఱు; అనాలిఙ్గ మహాపాపియాన నాన్ ఉత్తమజన్మత్తిలే పిఱక్కైక్కు హేతువెన్నెన్ఱు కేట్క, “శృణుతస్య మహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తంగదతోమమ । యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతామహాత్మనః” ఎన్ఱుతుడఙ్గి, జ్ఞానాధికనాయ్ ఒరువనిడత్తిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱిక్కే సర్వత్ర

లమైనను జీవింపజాలను, నదిలోనైననుపడి మృతినొందుదును, జ్వలించునట్టి యగ్నిలోనైనను పడుదును. తండ్రిలేనందున నిరాధారురాలగు నేను పర్వతముమీద నుండియైనను పడి చనిపోయెదను అన్నట్లు ప్రాణములను విడనాడుటకై యుద్యుక్తురాలయినప్పుడు “ఆగత్యకరుణావిష్టో యమస్సర్వహితేరతః । స్థవిరో బ్రాహ్మణోభూత్వా ప్రోవాచేదంవచస్తదా” అన్నట్లు సర్వప్రాణులకును హితమునొనర్చు విషయమున నపేక్షకలవాడగు యముండు యొక వృద్ధబ్రాహ్మణుని వేషమును వేసికొని “అలంబాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే। నభూయః ప్రాప్యతే తాత స్తస్మాన్నార్హసి శోచితుమ్” అన్నట్లు ఆబిడ్డను వోదార్చి “తస్మాత్త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసిసువ్రతే। పితృభ్యాం విప్రయోగోఽయం యేనాభూత్కర్మణాతవ” అనగా నీవు దుఃఖమును విడిచిపెట్టి యేకర్మమువలన నీకిట్టి మాతాపితృవియోగము సంభవించినదో ఆకర్మమును గురించి తెలిసికొనుమాయని తానే చెప్పెదనని “పురాత్వంసుందరీనామ వేశ్యా పరమసుందరీ। నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా” అని యారంభించి యిట్లు చెప్పెను.

నీవు పూర్వజన్మమున సుందరియను పేరుగల యొక వేశ్యగానుంటివి. నిన్ను మోహించినీతో సంబంధించియుండు యొక బ్రాహ్మణచిన్నవానిని నీవిషయమగు యీర్ష్యవలన నొకశూద్రుండు చంపివేసెను, అంతట వాని తల్లితండ్రులు వచ్చి మా కుమారుని చంపించిన నీవు రాబోవుజన్మమున మాతాపితృవియోగమువలన దుఃఖించెదవని శపించిరి. కావున నీకిట్టి దుఃఖము సంభవించినదాయెను.

అంతట యాబిడ్డ మహాపాపియగు నేను యీబ్రాహ్మణజన్మమున జన్మించుటకుఁ గారణమేమియని యడుగగా నతండు “శ్రుణుతస్యమహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తంగదతోమమ । యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతామహాత్మనః” అని యారంభించి యామె బ్రాహ్మణకులమునఁ బుట్టుటకుఁ గారణము నిటుల తెలిపినవాడాయెను.

జ్ఞానాధికుండును, ఒకనియందును పక్షపాతములేక అన్నింటిని సమానముగాఁ జూచువాఁడును, భగవద్ధ్యానపరుండును, ఒక్కొక్క గ్రామమున నొక్కొక్కరాత్రిచొప్పున సర్వ

సముదస్పృహాయ్ భగవద్ధ్యానపరనాయ్ గ్రామైకరాత్రన్యాయత్తాలే ఎజ్ఞుమ్ సఞ్చరిప్పానొరు భాగవతన్ ఒరురాత్రి ఉగ్రవాశల్ తిణ్ణైయిలే ఒతుఙ్గినవళవిలే, తలారిక్కారర్ అవనై క్కళ్ళనెన్ఱు పిడిత్తుక్కట్ట, అవ్వళవిలే నీరాడిచ్చెన్ఱు అక్కట్టైవిడుత్తు అన్దభాగవతనై ఉగ్రాగ్రహత్తిలే కొణ్డుపుక్కు అశ్వసిప్పిత్తాయ్, అత్తాలే ఇరు ఉనక్కు బ్రాహ్మణ్యమ్ సిద్ధిత్తదెన్ఱు ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లప్పట్ట సువ్రతోపాఖ్యానముమ్.

ఇన్నముమ్, ఒరు స్త్రీ యమభటరాలే అత్యన్తపీడితైయాయ్ ఆకాశత్తిలే రక్షకాపేక్షైతోన్ఱక్కూప్పిట్టుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, అశ్వత్థతీర్థత్తిలే చిరకాలమ్ తపస్సుపణ్ణియిరున్ద మాధవి అత్తైక్కేట్టు క్కృపైపణ్ణి తానోరువాళ్ శెయ్త తపఃఫలత్తై అవళుక్కుక్కొడుక్క, అప్పోతే యమభటరుమ్ బన్ధుభూతరాయ్ యామ్యమార్గముమ్ సుఖోత్తరమాయ్ యాతనాశరీరముమ్ పోయ్ విలక్షణరూపమాయ్ ఇవళైయుమ్ కొణ్డు అవర్కళ్ యమసన్నిధియిలే శెన్ఱవళవిల్, "పితేవధర్మరాజోఽభూత్తస్యాంతత్రప్రియదర్శనః। సాత్వయన్ సమహాతేజా వ్యాజహారచతాఙ్ప్రతి" ఎన్ఱు పితృవత్ప్రసన్నవదననాయ్ ఇవళైక్కుఱిత్తు ఇఙ్గు శొల్లుగిఱ్పళ్ళి యముడు "భద్రేత్వయా సుష్ఠుకృతం నకిఞ్చిదిహవిద్యతే। ఇతో ద్వాదశజన్మాన్తే త్వాం కశ్చిద్ద్విజఆవిశత్। విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాస్తుతవవేశ్మని। తత్సన్నిధానప్రభవస్తవ సాధుసమాగమః। సాహవై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రఙ్గముపాశ్రితా। తత్రతీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థం నామ సంశ్రితా। ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తే సఙ్గమోఽభవత్" ఎన్ఱు మాధవియినుడైయ అఙ్గీకారమునక్కు వరుకైక్కు అపాశ్రయమాయిచ్చెయ్త తొరుపన్నిరణ్డు జన్మత్తుక్కు ప్పన్నిరణ్డామ్ జన్మత్తిలే ఒరురాత్రి ఉన్నుడైయ గ్రహత్తిలే తఙ్గిప్పోకైక్కాక ఒరుభాగవతన్ వన్దు ఉన్నిడత్తిలే యిరుప్పునాన్, తత్సన్నిధానత్తాలే

త్రసంచరించువాఁడగు నొకభాగవతుండు ఒకనాటిరాత్రి నితలవాకిటి యరుగుమీఁద పరుండియుండఁగా, కావలివాండ్రు అతండు దొంగయనుకొని యతనిని కట్టివేయఁగా నివచటికేతెంచి యాకట్టును విడిపించి యాభాగవతుని యింటికిఁగొనివచ్చి యారాగార్చితివి కావుననీకిట్టి బ్రాహ్మణజన్మము గలిగినదని యిట్లు యీసమాచారము ఇతిహాససముచ్చయమను గ్రంథమునఁ జెప్పఁబడినది. ఇట్లు చెప్పఁబడిన సువ్రతోపాఖ్యానమునున్ను,

ఇంకను ఒక స్త్రీ యమభటులచే బాధింపఁబడినదై యాకాశమున రక్షింపుఁడు! రక్షింపుఁడని కేకలువేయుచుండఁగా అశ్వత్థతీర్థమున చిరకాలముగ తపస్సుచేయుచున్నట్టి మాధవియను ఆమె యాకేకలనువిని తనయొక్క వాటి తపఃఫలము నామెకీయఁగా వెంటనే యమభటులు బంధువులవంటివారయి, మార్గమును సుఖావహమై, యాతనాశరీరముపోయి విలక్షణశరీరమువచ్చి యీమెను వారు యమునిసన్నిధికిఁగొనిపోఁగా, "పితేవధర్మరాజోఽభూత్తస్యాంతత్రప్రియదర్శనః। సాత్వయన్ సమహాతేజా వ్యాజహారచతాఙ్ప్రతి" అన్నట్లు యముఁడును తండ్రివలెనె ప్రసన్నుడై యీమెతో నింపుగమాట్లాడుచు "భద్రేత్వయా సుష్ఠుకృతం నకిఞ్చిదిహవిద్యతే। ఇతో ద్వాదశజన్మాన్తే త్వాం కశ్చిద్ద్విజఆవిశత్। విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాస్తుతవవేశ్మని। తత్సన్నిధానప్రభవస్తవ సాధుసమాగమః। సాహవై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రఙ్గముపాశ్రితా। తత్రతీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థం నామ సంశ్రితా। ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తే సఙ్గమోఽభవత్" అన్నట్లు మాధవి నిన్ను కటాక్షించుటకుఁ దగినట్లు నీవు తెలిసిచేసిన సుకృతమెద్దియును లేదు. యీజన్మమునకు ముందు పన్నెండవ [illegible] పోవుటకయి యొకభాగవతుండువచ్చి నీయింటనుండి

మూ॥ ౩౬-౩॥ అజ్ఞతానమనుష్యర్‌కళ్ వాళాతన్దా నెన్నిరుప్పర్‌కళ్.

యుణ్డానదుకా ణునక్కిన్ద సాధుసమాగమమెన్ను మున్బేయుణ్డానతో రజ్ఞాతసుకృతత్తై ఇవళ్ పేఱ్ఱుక్కొడియాక చ్చొన్నానెన్గిఱ గారుడపురాణత్తిలే కోయిల్ మాహాత్మ్యత్తిల్ కథైయుమ్ ముతలానవత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. (శురుక్కమొళియుకొణ్ణలామ్) ఎన్గతు - విస్తరేణకాణలామెన్గ పడి. ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతజ్గళడియాన భగవత్కటాక్షమే ఇవర్‌కళుక్కివ్వోఫలజ్గళ్ వరుకైక్కు హేతువాకైయాలే అజ్ఞాతసుకృతజ్గళై వ్యాజ్మాకక్కొణ్డు ఈశ్వరనజ్గీకరిక్కుమెన్నుమిటుక్కు ఇవై ఉదాహరణమాకలామిఱే.

ఆక సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుకకృపైయాలే సంసారి చేతనరై ఉజ్జీవిప్పిక్కైయిలే ఉద్యుక్తనాయ్, కరణకళేబర ప్రదానాదికళైప్పణ్ణి స్వాజ్ఞారూప శాస్త్రానుగుణమాక ఇవర్‌కళ్ పక్కలిలే శిలసుకృతవిశేషమ్ కణ్డఙ్గీకరిక్కలామ్ ఎన్ఱియుణ్డో వెన్ఱుపార్త్తు, తదభావత్తిల్ సర్వముక్తి ప్రసఙ్గముమ్ వైషమ్యనైర్ఘృణ్యఙ్గళుమ్ వారామైక్కాక అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై త్తానే కల్పిత్తు, అవైతన్నై జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమెన్నుపత్తాక్కినడత్తిక్కొణ్డు పోరుమ్బడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్తు, అజ్ఞాత సుకృత మఙ్గీకారహేతువామ్బడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్ నిన్ఱార్‌కీళ్; ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారత్తాలే యుఱియావర్‌కల్ ఇరుక్కైన్దువైత్తే ఏతదనుసన్ధానపరరాకామలిరుప్పర్ కళెన్నిఱార్ మేల్ (అజ్ఞరానమనుష్యర్‌కళ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (అజ్ఞరానార్) నిర్హేతుకవిషయీకార వైభవమఱియాతవర్‌కళ్. (వాళాతన్దానెన్నిరుప్పర్‌కళ్) ఎన్ఱు.. ఇప్పడి యుప

మూ॥ ౩౬-౩॥ అజ్ఞులగు మనుష్యులు వ్యారికే సహాయము చేసినాడనుకొనియుందురు

పోయినాడు. అతని సన్నిధి నారాత్రియున్నందున సుమీ! నీకట్టిసాధుసంగమము ఈయోగాన సంఘటిల్లె. మందొకప్పుడెప్పుడోయొనర్చినట్టి యజ్ఞాతసుకృతమును ఈమె పొందినట్టిఫలమును గారణముగాను గారుడ పురాణమున శ్రీరంగ మాహాత్మ్యమునఁ జెప్పఁబడినది, యీకథ మొదలగువాటినికొరతలేకుండ చూడవచ్చుననఁగా వివరముగాఁ దెలిసికొనవచ్చుననుట. ఈయజ్ఞాతసుకృతములమూలముగ భగవత్కటాక్షమే ఈ ఫలములు గలుగుటకు హేతువగుటంజేసి, ఈ యజ్ఞాత సుకృతములనె హేతువుగాఁగొని యీశ్వరుం డంగీకరించు నను విషయమున కివి యుదాహరణము కావచ్చును కదా!

కావున సర్వేశ్వరుండు తనయొక్క నిర్హేతుకకృపవలన సంసారమునఁ బడియుండు ఈ చేతనుల నుజ్జీవింపఁజేయుట కుద్యుక్తుండై దేహేంద్రియాదులనొసంగి తనయాజ్ఞయగు శాస్త్రమున కనుగుణముగ వీరియందు కొన్నిసుకృతములఁగని యంగీకరించుట కిద్దియైన మార్గముకలదా యని చూచి అది లేనట్లయిన, సర్వముక్తిప్రసంగమును వైషమ్యనైర్ఘృణ్యములున్ను సంభవింపకుండుటకై యజ్ఞాతసుకృతములను తానుగానే కల్పించి వాటిని ప్రతిజన్మమునను నొకటిని పదిగాఁగొని పోవునట్టి విధమును విస్తృతముగాఁ బ్రతిపాదించి యజ్ఞాతసుకృతమనునది యీశ్వరుం డంగీకరించుటకు హేతువగువిషయమును ఇంతవరకు తెలిపియున్నారు.

అవతారిక—ఇట్లు నిర్హేతుకముగ భగవంతుండు అంగీకరించునను విషయము నెఱుంగనివారు దీనికి నొప్పుకొనియుండే, దీని ననుసంధించుకొనుటచే సంతోషములో సుఖాంగువారుకాకుండయుందురని తెలుపుచున్నారు. (అజ్ఞులగుమనుష్యులు) ఇత్యాది.

మూ॥ ౩౭౪॥ జ్ఞానవాన్గళ్, "ఇన్నైన్నపొరుళాక్కి త్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్" "ఎన్నన్ఱిశెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికళ్ వతువే"

కరిత్తిరుళువతే" ఎన్ఱు తలైశీయత్తు ఈడుపడవేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యామల్ వెఱుమనే యుప కరిత్తానెన్గిఱ మాత్రత్తై యనుసన్ధిత్తిరున్దువిడవర్కళ్ శెన్ఱపడి.

ఇతిల్ వాశియఱిన్దవర్ కళిదుపడుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (జ్ఞానవాన్గళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (జ్ఞానవాన్గళాకిఱార్) - నిర్హేతుక విషయీకారవైభవత్తై యఱిన్దపడి యఱియుమవర్ కళ్ (ఇన్నైన్నపొరుళాక్కి త్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్) ఇత్యాది-అనాదికాలమ్ అవస్తువాయ్ క్కిడన్ద వెన్నై ఇన్ఱువస్తువాక్కి) నిత్యసూరికళుక్కు మవ్వరుకానతన్నై నిత్యసంసారికళుక్కవ్వరుకాన ఎన్నుడైయ హేయమాన నెఞ్జిలే వైత్తాన్, పెరియవుడైయార్ పోలే తడైయోడే ముడిన్దేనో? తిరువడి యైప్పోలే "దృష్టాసీతా" ఎన్ఱు వన్దేనో? అన్ఱిక్కే, తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనమ్పణ్ణినేనాప్పడి హితకర్మఙ్గళై యనుష్ఠిత్తేనో? ఎన్ననన్మై శెయ్ తేనాక వెన్నెఞ్జిలే పుకున్దు కళిప్పెఱుపెన్

మూ॥ ౩౭౪॥ జ్ఞానవంతులు "ఇన్నైన్నపొరుళాక్కి త్తన్నైయెన్నుళ్ వైత్తాన్" (తివా. ౧౦-౭-౯) (ఇప్పుడు నన్నొక వస్తువునుగాఁగొని తన్ను నాలోనుంచెను.) అనియు "ఎన్నన్ఱిశెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికళ్ వతే" (తి. వా. ౧౦-౬-౭) (ఏమి యుపకారముచేసినానని నామనస్సున ప్రకాశించుచు వేంచేసియున్నావు) అనియు,

---

అజ్ఞులనఁగా—నిర్హేతుకవిషయీకారముయొక్క వైభవము నెఱుంగని వారనుట.

(రేమోయంగీకరించినాడని యనుకొందురు) అనగా—ఇట్లు ఉపరించినాడేయని తలఁచి దండముసమర్పించి ప్రీతిగలవారలయి యుండవలసియుండఁగా, వ్యాకరేమో యంగీకరించినాడని యనుకొందురు.

అవతారిక—దీని తారతమ్యము నెఱింగియుండువారు ప్రేమ పరవశులయి యుండుస్థితిని తెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞానవంతులు) ఇత్యాది. జ్ఞానవంతులనఁగా నిర్హేతుకవిషయీకారమును బాగుగ నెఱింగియుండువారనుట.

(ఈరోజున నన్నొక [illegible] వస్తువునుగాఁగొని నాలోనుండువాఁడు) అనఁగా అనాదికాలముగ నొక వస్తువుగా నెన్నఁదగియుండక పడియుండునట్టి నన్ను ఈరోజున నొకవస్తువునుగాఁగొని నిత్యసూరులకుపైగా నుండునట్టి తాను నిత్యసంసారులకంటెనున్ను తక్కువగానుండు నాయొక్క హేయమగు మనస్సుననుండియున్నాఁడు. జటాయువలెనే రావణుని యెదిరించి ప్రాణములను విడనాడితినా! శ్రీయాంజనేయుల వారివలెనే "దృష్టాసీతా" అన్నట్లు సీతను చూచివచ్చితినంటినా! ఇంతియేకాక, తనయాజ్ఞప్రకారము నడచుకొనువాడననునట్లు శాస్త్రనియమితములగు కర్మంబుల నాచరించి యుంటినా? యేసుకృతమునొనర్చినానని నామనస్సులోఁ బ్రవేశించి లభింపనిఫలమును లభించినటుల నన్నుసంతోషింపఁజేసినాడు. నేను విషయప్రవణుండనై పోవుచుండగా మధ్య

మూ॥ «నడువేవన్దుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనాథ» «అఱియాదనవఱివిత్తవత్తా నీశెయ్దన వడియే నఱియేనే» «పొరుళల్లాత వెన్నై పొరుళాక్కి యడిమైకొణ్డాయ్» «ఎన్నై త్తీమనఙ్కెడుత్తాయ్» «మరువిత్తొழுమ్ మనమేతన్దాయ్» ఎన్నిను పడానిఱ్పర్కళ్.

ణానాయ్ విళఙ్గుకిఱతు. విషయప్రవణనాయ్ పోకానిఱ్క నడువేవన్దుజ్జీవిప్పియానిన్ఱ స్వామీ! ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనత్తైప్పణ్ణి స్వామియాన నీ శేషభూతనాన ఎన్పక్కల్ పణ్ణిన ఉపకారమ్ ఉపకరిత్తనీ యఱియిలల్లదు మిత్తనై, ఎన్నాల్ శొల్లిత్తలైక్కట్టపోమో? «అసన్నేవ» ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్ద ఎన్నై «సన్తమేనమ్» ఎన్గిఱపడియే సత్తావానాయ్ ఒరువస్తువాక్కిపణ్ణి అన్దసత్తై నిలైనిఱ్కుమ్పడి కైఙ్కర్యత్తైయుమ్ కొణ్డరుళినాయ్. అమృతత్తైయుమ్ విషత్తైయుమొక్క విరుమ్బువారైప్పోలే ఉన్నైయుమొకన్దు క్షుద్రవిషయఙ్గళైయుమొకక్కుమ్ పొల్లాతనెఞ్జైప్పోక్కినాయ్. అనన్యప్రయోజనమాయ్కొణ్డు ఉన్నై యనుభవిక్కుమ్ మనస్సైత్తన్దాయ్ ఎన్ఱు అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు త్తలైశియత్తు ఈడుపడానిఱ్పర్కళ్ కైన్నై.

మూ॥ «నడువే వన్దుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనాథ» (తి. వా. ౧-౭-౫) (మధ్యను వచ్చి ఉజ్జీవింపఁజేసిన నాథుఁడు) అనియు, «అఱియాతన వఱివిత్తవత్తా నీశెయ్తనవడియే నఱియేనే» (తి-వా-౨-౩-౨) (తెలియని విషయములను ఆచార్యునివలెనే తెలిపినట్టి యుపకారకుండవగు స్వామీ! నీవుచేసిన యుపకారమును దాసుండు తెలిసికొనఁజాలడే) అనియు, «పొరుళల్లాత వెన్నై పొరుళాక్కి యడిమైకొండాయ్» (తి-వా-౫-౭-౩) (ఒకవస్తువునుగాఁ దలంపఁదగని నన్ను ఒకవస్తువునుగాఁగొని నావలన కైంకర్యమును గ్రహించినావు) అనియు «ఎన్నై త్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్» (తి, వా, ౨, ౭, ౮) (నాయొక్క దుష్టమనస్సును పోగొట్టినావు) అనియు, «మరువిత్తొழுమ్ మనమేతన్దాయ్» (తి, వా, ౨, ౭, ౭) (శ్రద్ధతో దండము సమర్పించునట్టి మనస్సునిచ్చినావు) అనియు, నిట్లు ప్రీతిగలవారగుదురు.

నువచ్చి యుజ్జీవింపఁజేయునట్టి స్వామీ! నాకు తెలియనివాటిఁదెలిపిన స్వామియగు నీవు శేషభూతుండగు నావిషయమున జేసియున్నట్టి యుపకారమనునది యుట్లు [illegible] చొనెఱింగియుండవచ్చును అది ఇట్టిదియని నేను చెప్పి ముగింపగలనా!

«అసన్నేవ» అని సాయించినటుల అసత్తుగాఁబడియుండునట్టినన్ను «సంతమేనం» అన్నటుల నొకసత్తగలవానినిగాఁజేసి ఆ సత్తయనునది యెల్లకాలముండునటుల కైంకర్యముఁగొనుచు కృపచేసినావు. అమృతమునున్ను విషమునున్ను సమానముగాఁ బ్రేమించువారివలెనె నిన్నున్ను క్షుద్రవిషయములనున్ను సమానముగ ప్రేమించునట్టి దుష్టమనస్సును పోగొట్టినావు, వేఱొక్క ఫలము నపేక్షింపక నిన్నే యనుభవించునట్టి మనస్సును ఇచ్చినావు అని ఇవ్విధమున నిర్హేతుక కృపాకటాక్షము ననుసంధించుకొని నమ్రులై భగవద్విషయమునఁ బ్రీతిగలవారలగుదురు.

మూ॥ ౧౮౫॥ భాష్యకారర్ కాలత్తిలే ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళ నిన్ఱై యుమ్ పార్‌త్తు పెరియ తిరుమణ్డపత్తుక్కు క్కీళాక ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళ విరున్ద వళవిలే

అన్ఱిక్కే (అఙ్గర్) ఇత్యాదిక్కు (వాళార్ తన్దార్) ఎన్ఱుపాఠమాకిల్, ఇప్పడి సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుక కృపైయాలే తఙ్గళై యుజ్జీవిప్పిక్కక్కృషిపణ్ణికొణ్డువరుమ్ ప్రకారత్తైయఱియా తమసుష్యర్, వాళ్వలియాలే జీవిత్తుత్తిరివార్ తఙ్గళుక్కు వన్దతొరు సమృద్ధియై ''నమ్ముడైయవాళార్ తన్దార్'' ఎన్ఱు నినైత్తిరుక్కుమాపోలే, నిర్హేతుకమాకవన్ద భగవదఙ్గీకారత్తై తఙ్గళ్ సుకృతబలత్తాలేవన్దతాక నినైత్తిరుప్పర్‌కళెన్ఱు పొరుళాకక్కడవతు. అప్పొళుతైక్కు, సకలముమవనరుళాలేవన్దనెన్ఱు తెలియక్కడవర్‌కళ్, అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు ఈడుపడుమ్పడియై యఱుళిచ్చెయ్‌కిఱారెన్ఱు మేలిల్ వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతి.

ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారస్థాపకమానతొరు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (భాష్యకారర్ కాలత్తిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు—సకలవేదాన్త తాత్పర్యార్థఙ్గళెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱ నడన్దు శెల్లుకిఱ నల్లడిక్కాలమాన భాష్యకారర్ కాలత్తిలే, ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళనిన్ఱైయుమ్ పార్‌త్తు పెరియతిరుమణ్డపత్తుక్కుక్కీళాక జ్ఞానాధికరాన ముతలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరు

మూ॥ ३८५॥ శ్రీభాష్యకారులవారి కాలమున పెరుమాళ్లు బయటికి వేంచేయబోవుటంగని, పెద్ద తిరుమండపమునకు క్రిందుగా స్వాములందఱును గోష్ఠిగా వేంచేసి యున్నప్పుడు

ఇంతేకాక, ''అఙ్గులు'' ఇత్యాది. వాక్యమున ''వాళార్ తన్దార్'' అనుపాఠమున్నచో నిటుల అర్థముచేసికొనునది.

ఇటుల సర్వేశ్వరుండు నిర్హేతుకకృపచే తమను ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించుచుండుట నెఱుంగని మనుష్యులు కత్తిసాముక్కుబలముచలన దిరుగువారు తమకు గలిగినమేలును తమసాముక్కుకత్తివలన గలిగిన దానినిగాఁ దలంచునటుల నిర్హేతుకమగు భగవదంగీకారమును తమసాముక్కుసుకృతఫలమువలన గలిగినదానినిగాను తలంచుదురని యర్థముకావచ్చును.

అటుల అర్థముచేసికొనినపక్షమున సమస్తమును సర్వేశ్వరునికృపవలన గలిగినదియని తెలిసికొనినవారు వాడునిర్హేతుకముగాఁ జేసిన యుపకారవిశేషంబులను అనుసంధించుకొని భగవద్విషయమున నెక్కువ ప్రీతిగలవార టగుటను తెలిపినవారగుదురని పైవాక్యముతో సంబంధించును.

అవతారిక—ఇటుల నిర్హేతుకమగు నంగీకారమును నిరూపించునట్టి యొకయితిహాసమును జ్ఞాపకముచేయుచున్నారు.

(భాష్యకారులకాలమున) ఇత్యాది. సమస్తములగు ఉపనిషత్తుల యర్థములును సంశయ విపర్యములులేకుండ తెలియవచ్చునట్టి మంచికాలమగు శ్రీరామానుజులవారికాలమున. ఒకరోజున పెరుమాళ్లు ఊరేగింపుకు వేంచేయునప్పుడు పెద్దమండపమునకు క్రిందుగ జ్ఞానాధికులగు స్వాములందఱును, గోష్ఠిగాఁగూడి నిలువఁబడియుండునప్పుడు వారిలో నొక్క శ్రీవైష్ణవులు ''ఇంతకాల

మూ॥ ఇవ్వర్థమ్ ప్రస్తుతపరాక, పిన్బుపిఱన్దవార్త్తైకళై స్మరిప్పతు.

మూ॥ ౩౭౬॥ ఆకైయాల్ అజ్ఞాతమాన సన్మకృతైయే పఱ్ఱాసాకక్కొణ్డు కటాక్షియానిఱ్కుమ్.

న్దవళవిలే, ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, ‚‚ఇతు ఎన్న జ్ఞాలమ్ అర్వాశలితే అవర్కళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తి రున్దోమో ఎన్ను తెరియాతు, ఇన్ను నకుత్తిశేషియాన పెరుమాళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తు నన్దిరుక్క ఎన్న సుకృతమ్పణ్ణినోమ్'' ఎన్న, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే ‚‚నిత్యసంసారియాయ్ పోన్దవనుక్కు భగవద్విష యత్తిలే రుచిపిఱక్కైక్కు అడియెన్?'' ఎన్ను విచారిక్కచ్చెయ్తే, యాదృచ్ఛిక సుకృతమెన్న అజ్ఞాతసుకృతమెన్న పిఱన్దతాయ్, అవ్వళవిల్ కిడామ్బిప్పెరుమాళిరున్దవర్, ‚‚నమక్కు భగవ ద్విషయమోప్పాతే సుకృతదేవనిన్ను మొరువరుణ్డో ఆశ్రయణీయర్'' ఎన్న, పిళ్ళైతిరునఱైయూరరై యర్ ‚‚సుకృతమెన్ను శొల్లుకిఱతుమ్ నిన్నెక్కుఱవిషయాస్దనైచ్చొన్'' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, ఆక ఇప్పడి పిన్బు పిఱన్దవార్త్తైకళై ఇవ్విడత్తిలేనినైప్పతెన్ఱపడి. ఇక్కథైతాన ‚‚తరుతుయరమ్తడా యేల్'' ఎన్ఱిఱపాట్టిల్ వ్యాఖ్యానత్తిలే సఙ్గ్రహేణ పూర్వర్కళరుళిచ్చెయ్తు వైత్తార్కళిఱే. ఇత్తాలే, అజ్ఞాతసుకృతముణ్డాయిరుక్కిలుమ్ అతుఫలహేతువన్ఱు. అన్నై వ్యాజమాక్కి యఙ్గీక రిక్కు మీశ్వరనే ఫలహేతువెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

కీఴుక్తమానవర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱతుడఙ్గి. అతావతు—కీఴ్చ్చొన్న ప్రకారత్తాలే సర్వముక్తి ప్రసఙ్గాదికళ్ వారామైక్కాక ఇచ్చేతననఱియామలే విశేషయుమత్తై

మూ॥ ఈ యర్థము విషయమును ప్రస్తావనరాఁగా,తరువాత జరిగినసంభాషణమును స్మరించుకొనునది.

మూ॥౩౭౬॥ కావున అజ్ఞాత సుకృతంబులనే యాధారముగాఁగొని కటాక్షించును.

ముగ ఎవ్వరివాకిటియందు యెవ్వరి రాకను నిరీక్షించియుంటిమో తెలియదు. ఈ రోజున శేషియగు పెరుమాళ్లు యూరేగింపును సేవించుట లభించుట కేమి సుకృతముఁ జేసికొనియుంటిమో''అని విచారించుచుండఁగా నట్టి సందర్భమున నిత్యసంసారియై పోయినవానికి భగవద్విషయమున రుచి గలుగుటకు కారణంబెద్ది? అని యాదృచ్ఛిక సుకృతమా? అజ్ఞాతసుకృతమా'' యనెడి విచారణవచ్చెను. అప్పుడు కిడాంబిపెరుమాళ్ళు అను స్వామి కైంచేసియున్నందున వారు ‚‚మనకు భగవంతునివలెనే సుకృతభగవంతుఁడు అనువాడును వేఱొక్కడు ఆశ్రయింపవలసినవాఁడు కలడా?'' అని యడిగిరి. అంతట పిళ్లైతిరునఱైయూరరయరు అనువారు సుకృత మనునదియును నీవు తలంచుచున్న భగవద్విషయమే సుమీ! అని బదులుచెప్పిరి. కావున నా సందర్భమున జరిగిన తక్కినవార్తలనున్ను ఈతావున ననుసంధించుకొనునది.

ఈ కథను పూర్వాచార్యులు ‚‚తరుతుయరన్దడాయేల్'' (పె.తి,౫-౧)అను పాశురముయొక్క వ్యాఖ్యానమున సంగ్రహముగా వ్రాయించియున్నారు,

కావున అజ్ఞాతసుకృతమున్నప్పటికిన్ని అది ఫలమునకు హేతువు కాఁజాలదు. దానినొక వ్యాజమునుగాఁగొని యంగీకరించునట్టి సర్వేశ్వరుండె ఫలమునకు హేతువని యర్థమునున్నది.

అవతారిక—ఇంతకుముందు చెప్పినట్టియర్థమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పినవిధమున సర్వముక్తి ప్రసంగము ...

మూ॥ ३८८॥ ఇవైయుంగూడ ఇవనుక్కు ఉణ్డాయిరుక్కుమ్బడియిఱే ఇవన్ తన్నై మున్దలిల్ అవన్ సృష్టిత్తతు.

మూ॥ ३८९॥ అతుతన్నై నిరూపిత్తాల్

యాదృచ్ఛికాది సుకృతవిశేషఙ్గళ్ ఇవన్ అఙ్గీకరిక్కైక్కు పూర్వకాలత్తిల్ ఉణ్డాగిల్ విశేష కటాక్షత్తై ప్పణ్ణానిఱ్కుమెన్నై.

ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళ్ ఆకిలుమ్ హేతువాకక్కొణ్డు కటాక్షిక్కుమళవిల్, అఙ్గీకారమ్ సహేతుకమాకాతో వెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైయుమ్కూడ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఇన్ద యాదృచ్ఛికాది సుకృతఙ్గళుమ్ ఉట్పడ ఇవనుక్కు ఉణ్డామ్బడియిఱే ఇవన్ ఉప్పుక్కుమ్ యోగ్యతై యిల్లాతపడి కరణకళేబర విధురనాయ్క్కిడన్ద ఇవన్ తన్నై సృష్టికాలత్తిలే కరణాదికళై క్కొడుత్తు అవనుణ్డాక్కినదెన్నై. ఇత్తాల్, కటాక్షహేతువాక చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళుమ్ అవనుడైయ కృపాఫలమెన్నై. చరద్దత్తాలే తుల్యన్యాయాత్ జ్ఞాతసుకృతఫలఙ్గళుక్కుమడి అవన్ కృపయెన్నిఱతు. అన్ఱిక్కే వక్ష్యమాణ నిరూపణవిశేషఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతాక వుమామ్. సృష్టితాన్ చేతనకర్మానుగుణమన్ఱో వెన్నిల్; సృష్టిప్పతు కర్మత్తైక్కటాక్షిత్తే యాకిలుమ్ యాగపద్యమనుగ్రహకార్యమిఱే

తన్నిరూపణత్తిల్ ఇవనుక్కు సమ్బవిక్కుమత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుతన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- అచిదవిశేషితరాయ్ క్కిడక్కిఱదశైయిలే ఉజ్జీవనోపయోగియాన కరణకళే

మూ ॥ ఇవియును ఈతనికిఁ గలుగునట్లుగాను కదా మొట్టమొదట సర్వేశ్వరుండు ఈతనిని సృజించినది.

మూ॥ ३८९॥ దానిని నిరూపించితిమేని,

రాకుండుటచే, యీచేతనునికి తెలియకుండగనే వృద్ధిపొందునవియగు కొన్ని సుకృతవిశేషములచే ఈతని నంగీకరించుటకు హేతువుగాఁగొని సర్వేశ్వరుండీతనిని విశేషముగ కటాక్షించుననుట.

అవతారిక —ఒకవేళ యిట్లు అజ్ఞాతసుకృతంబులనయినను, హేతువుగాఁగొని కటాక్షించు నట్లయిన, భగవదంగీకారము సహేతుకమని చెప్పినట్లుకాదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఇవియును) ఇత్యాది. ఇట్టి యాదృచ్ఛికాది సుకృతములున్ను ఈతనికి కలుగునట్లుకదా! వీటికిన్ని యోగ్యతలేనట్లు శరీరేంద్రియములులేనివాడై పడియున్నట్టి యీతనికి సృష్టికాలమున శరీరేంద్రియాద్యుపకరణములనొసంగి వాటిఁ గలుగఁజేసినాడు. కావున కటాక్షహేతువుగాను చెప్పఁబడిన యాదృచ్ఛికాది సుకృతములున్ను సర్వేశ్వరుని ప్రయత్నము వలనఁ గలిగినవియే యనుట.

(ఇవియును) అను తావునసుండు సముచ్చయమువలన, జ్ఞాతసుకృతములును ఈపైని చెప్పిన విధమున సర్వేశ్వరుని ప్రయత్నమువలనఁ గలిగినవియని తెలుపుచున్నది. అథవా ఇఁకమీఁదు చెప్పఁ బోవు విశేషములను ఈసముచ్చయమువలన గ్రహింపఁదగి యుండవచ్చును.

సృష్టించుటయనునది చేతనుల కర్మములనుబట్టిగదా యుండునంటివేని, చెప్పెదను.సృష్టించుట కర్మమునుబట్టియేయైనను, ఏకకాలసృష్టి భగవదనుగ్రహమువలనఁ గలిగినది కదా!

అవతారిక — ఆసృష్టిని నిరూపించినచో, ఈతనికి సంభవించుదానిని తెలుపుచున్నారు.

(దానిని) ఇత్యాది. అచేతనవస్తువుతో సమానముగాపడియుండుకాలమున ఉజ్జీవనోపయో

మూ॥ ఇవన్టనక్కు ఒన్టుమ్ శెయ్యవేణ్డాతపడి యాయిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౩౮౯॥ పణ్డెయతాన ఉழువతు నడువతు విళైవతాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే ఉతిరిముళైత్తు ఫలపర్యన్తమామాపోలే, ఇవైతాన్ తన్నడైయే విళైయుమ్పడియాయిఱ్ఱు, పత్తియుழవన్ పழమ్పునత్తై స్పృష్టిక్కట్టలై.

బగజ్జక్తై ప్పరమకృపైయాలే అవన్ తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్, తదధీనసత్తాదికనాన ఇవన్టనక్కు స్వోజ్జీవనాంశత్తిల్ అవన్ శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కైయొழియ తానొరుప్రవృత్తిపణ్ణవేణ్డాతపడియాయిరుక్కుమెన్నై.

ఈశ్వరస్పృష్టియాలివనుక్కు విళైయుమఙ్గీకారప్పర్యాసుకళ్ యాదృచ్ఛికాదికళ్ మాత్రమేయన్ను, ఇన్నుమ్ శిలవణ్డెన్ను దర్శిప్పిక్కైక్కాకవాతల్; కీழ్చ్చొన్న ఇవై తానుణ్డామ్ప్రకారత్తై ఉపపాదిక్కైక్కాకవాత లరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పణ్డైయతాన) ఎన్టుతుడఙ్గి. అతావతు-పులిశాక త్తిరుత్తిరుత్తినతన్టిక్కే పణ్డైయతాక ఉழువతు నడువతు విళైవతాయ్క్కొణ్డు శెయ్కాలాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే, కర్షకన్ అతుక్కాన్న ఒరు కృషియుమ్ పణ్ణాతిరుక్క, ఉతిరియానతుముళైత్తు విళైన్దు తలైక్కట్టుమాపోలే, మేల్ప్పొల్లప్పడుకిఱ నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్, కీழ్చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళాతల్, ఇతుక్కాన్న వొరుకృషిశెయ్యవేణ్డాతే ఇచ్చేతనర్పక్కలిలే తన్నడైయే విళైయుమ్పడి యాయిఱ్ఱు, భక్తిక్కు కర్షకనానవీశ్వరన్ ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ సంసారమాకిఱ పழమ్పునత్తై స్పృష్టిత్తు తిరుత్తుమెన్నపడి.

మూ॥ ఈతం డొక దానినిన్ని చేయవలసియుండదు.

మూ॥ ౩౮౯॥ సాగుబడిలోనున్నదై దున్ని విత్తనమువేయబడి పయిరు వృద్ధిపొందునట్టి పొలమునందు గడ్డిమొదలగు కలుపు మొలిచి ఫలించునట్లు, ఇవియును తమకుతామే వృద్ధిపొందునట్లాయెను భక్తికై కృషిచేయునట్టి సర్వేశ్వరుని దిద్దుపాటు

త్తములగు శరీరేంద్రియములను పరమకృపతో సర్వేశ్వరుఁడొసంగిన విధమును స్మరించుకొనినచో, వాని యధీనములో నుండునట్టి సత్తాగుణకల యీతఁడు తన యుజ్జీవనమునకై వాఁడు చేయుదానిఁ జూచి యూరకుండవలసినదియేతప్ప, తానొక్కటియును చేయవలసినదిలేదని యేర్పడుచున్నది.

అవతారిక:—సర్వేశ్వరునిస్పృష్టివలన నీతనికిఁగలుగు మోక్షహేతువులు యాదృచ్ఛికాదులు మాత్రమేకావు. ఇంకను కొన్నికలవని తెలుపుటకుగాను కాని అథవా ఇంతకుముందు చెప్పినవి యుండునట్టి విధమును ఉపపాదించుటకుగాను కాని పైగ్రంథమును వ్రాయించుచున్నారు.

(ప్రాతదై) ఇత్యాది. క్రొత్తదై బీడుగానుండి బాగుచేసినదికాకుండ, ప్రాతదై దున్ని విత్తనమువేసిఫలించునట్టి సేద్యపుభూమిగానుండునట్టి పొలమునందు వ్యవసాయదారుడు దానికిగానొక్కప్రయత్నముఁజేయకయున్నను, తుంగ మొదలగుకలుపు మొలిచి పెరుగునట్లు, ఇఁకమీఁదు చెప్పఁబోవు యాశంకలుగాని, ఇంతకుముందు చెప్పిన యాదృచ్ఛికాదులుగాని, వాటికిగాను ఒక్కప్రయ

మూ॥ ౩౯౦॥ అవైతానెవైయెన్నిల్;

మూ॥ ౩౯౧॥ పూర్వకృత పుణ్యాపుణ్యఫలఙ్గళై చ్చిరకాలమ్ భుజిత్తు, ఉత్తరకాలత్తిల్ వాసనైకొణ్డు ప్రవర్తిక్కుమత్తనై యెన్నుమ్బడి కైకాట్టిన్ఱదశైయిలే, "నామార్, నామ్ నిన్ఱ నిలై యేతు, నమక్కినిమేల్ పోక్కడియేతు!" ఎన్ఱు పిఱప్పన శిల నిరూపణ విశేషఙ్గళుణ్డు; అవైయాతల్, మున్బుశొన్నవై యాతల్.

(ఇవై) ఎన్ఱు కీళ్ అరుళిచ్చెయ్తవఱ్ఱై విశదీకరిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (అవైతానెవైయెన్నిల్) ఎన్ఱు.

అతుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్వకృత) ఇత్యాదియాలే. అతావతు-మున్బు శెయ్యప్పట్ట పుణ్యపాపరూప కర్మద్వయత్తినుడైయవుమ్ ఫలఙ్గళై స్వర్గనరకాదిగళిలే నెడుఙ్గాలమనుభవిత్తు మేలుళ్ళకాలత్తిల్ పూర్వకర్మవాసనైకొణ్డు పుణ్యపాపరూప కర్మఙ్గళిల్ ప్రవృత్తిక్కుమత్తనై యెన్ఱు శొల్లత్తక్కతామ్బడి అల్పకర్మావాయ్ కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొళిన్దు నిన్ఱదశైయిలే. "కాణ్గిన్ఱ దేహమో దేహాతిరిక్తరో స్వతన్త్రరో పరతన్త్రరో నామార్" ఎన్ఱుమ్ "నశిక్కుమ్బడి నిన్ఱోమో పిరైక్కుమ్బడి నిన్ఱోమే నామ్ నిన్ఱనిలైయేతు" ఎన్ఱుమ్, "ఇప్పడినిన్ఱ నమక్కినిమేల్ తేఱుకైక్కిడాన పోక్కడియేతు" ఎన్ఱుమ్ తన్నడైయే యుణ్డావన శిలనిరూపణ

మూ॥ ౩౯౦॥ అవి యేవంటే,

మూ॥ ౩౯౧॥ పూర్వమొనర్చిన పుణ్యపాపంబులను చిరకాలము అనుభవించి, రాబోవు కాలమున దానివాసనప్రకారము ప్రవర్తించుచుండవలనదియే యని నిశ్చేష్టులైయున్నప్పుడు, మనమెవ్వరు? మనముండునట్టి స్థితియేది? మనమిఁక మీఁద పోవలసిన గతియెద్ది? అని యిట్లు కొన్ని యాశంకలు కలుగఁగలవు. అవియయినను, మునుపుచెప్పినవయినను కావచ్చును.

త్నముఁ జేయకయే ఈ చేతనునికి తమంతట నే వృద్ధిబొందునట్లుకదా! భక్తికలుగఁజేయుటకు పాటుపడునట్టి సర్వేశ్వరుండు, ప్రవాహరూపముగ జరుగుచువచ్చునట్టి సంసారమును సేవ్యపుభూమిని సృజించి చక్కచేయును.

అవతారిక—"ఇవి" అని యింతకుముందు చెప్పినవాటిని విశదపరచుటకుగాను వాటిని గుఱించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు

(అవియేవియంటెను) ఇత్యాది.

అవతారిక—అందులకుత్తరమును తెలుపుచున్నారు.

(పూర్వమొనర్చిన) ఇత్యాది. ముందొనర్చిన పుణ్యపాపకర్ములరెంటియొక్కయును, ఫలమును స్వర్గనరకాదులయందు చిరకాల మనుభవించినపిమ్మట పూర్వపువాసనవలన, పుణ్యపాపకర్మంబుల నొనర్చుటయందుఁ బ్రవర్తించుట మాత్రమేయని చెప్పఁదగినట్లు స్వల్పకర్ములవాఁడై కర్మఫలానుభవసమయమున నిష్ప్రయత్నుండైయుండి యుండునట్టి స్థితియందు "మన మెవ్వరు? కంటికిఁ గానవచ్చునట్టి శరీరమా? దేహముకంటెను వేఱయినవారమా? స్వతంత్రులమా? పరతంత్రులమా? నశించేటట్టుంటిమే? చిల్లాచిదరై పోవునట్లుయున్నామే? మనముండుస్థితియేది? ఇట్లున్న

మూ॥ ౩౯-౨॥ "యథాహి మోక్షకాఃస్థానే" ఎన్నుమిడత్తిల్ ఇతినుడైయ క్రమత్తై
భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లినార్.

విశేషజ్ఞర్కళ్, అన్ని రూపణ విశేషజ్ఞర్కళాలల్. పూర్వోక్తజ్ఞర్కళాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతజ్ఞర్కళాలన్రై.

ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారక్రమమ్ శాస్త్రత్తిలెజ్గే శొల్లిత్తిరుక్కు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (యథాహి) ఎన్ఱు తొడజ్గి భగవచ్ఛాస్త్రమ్ నూత్తెట్టు సంహితైకళాయిరుక్కుమప్పొళుదు అతిలే యొన్ఱిఱే అహిర్బుధ్న్యసంహితై. "పఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్య వక్తా నారాయణః స్వయమ్" ఎన్గిఱపడియే సకలత్తుక్కుమాదివక్తా భగవానాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ తత్తత్సంహితైకళ్ తోఱుమ్ అవాంతరవక్తాక్కళుముణ్డిఱే, అతిల్ ఇన్ద సంహితైక్కు అహిర్బుధ్న్యసంజ్ఞితనాన రుద్రన్ వక్తావాయిరుక్కైయాలే ఇత్తై అహిర్బుధ్న్యసంహితై యెన్గిఱతు ఇన్ద సంహితైయిలే, "నుణ్ణుణర్విల్ నీలార్కణ్ణత్తమ్మాన్" ఎన్గిఱపడియే సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తిరుక్కుమ సూక్ష్మదర్శియాయిరుక్కుమ్ రుద్రనై, దేవర్షియాయ్ బ్రహ్మవిత్తమనాన శ్రీ నారదభగవాన్ కిట్టనుగర్త్తు స్వసంశయజ్గళెల్లామ్ కేట్క, అవన్ నిర్ణయిత్తుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, పతినాలామధ్యాయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమాక సంసారమోక్షహేతుక్కళాన నిగ్రహశక్తి అనుగ్రహశక్తియెన్ఱు సర్వేశ్వరను క్కిరణ్డు శక్తియుణ్డెన్ఱు ప్రతిజ్ఞై పణ్ణి, అతిల్ "తిరోధానకరీశక్తిస్సానిగ్రహ సమాహ్వ

మూ॥౩౯-౨॥ "యథాహి మోక్షకాఃస్థానే" అని యారంభించి దీనియొక్క క్రమము
భగవచ్ఛాస్త్రమునఁ జెప్పఁబడినది.

మనము కడతేరుమార్గమెద్ది? ఇట్లు తమంతట తమకు మనస్సుకొచ్చునట్టి కొన్ని యాశంకలుకలవు అట్టి యాశంకలవలనఁగాని పూర్వము చెప్పిన యాదృచ్ఛికాగులవలనఁ గాని యని యెఱుంగునది.

అవతారిక:—ఇట్లు నిర్హేతుకముగ భగవంతుఁడే చేతనుని యంగీకరించుననువిషయము శాస్త్రమునందు దెచ్చట చెప్పియున్నదంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(యథాహి) ఇత్యాది. పాంచరాత్రము నూటయెనిమిది సంహితలు కలదిగానుండును. అహిర్బుధ్న్యసంహితయనునది వాటిలో నొక్కటి॥ "పాంచరాత్రస్య కృత్స్నస్య వక్తా నారాయణస్స్వయమ్" అన్నట్లు సకలమునకును ఆదివక్త నారాయణుండేయయినను, ఆయా సంహితలలో నొక్కొక్కదానికి వేర్వేరు గ్రంథకర్తలును కలరు. వాటిలో నీ సంహితకు అహిర్బుధ్న్యుండను పేరుగల రుద్రుండు వక్తయగుటచే దీనికి అహిర్బుధ్న్య సంహితయని పేరు గల్గెను. ఈ సంహితయందు "నుణ్ణుణర్విల్ నీలార్కణ్ణత్తమ్మాన్" (తి. వా. ౬-౧౦-౫) (సూక్ష్మముఁ దెలిసికొనునట్టి జ్ఞానముగల నీలకంఠుండు) అని పాయించినట్లు సత్త్వగుణము పైకిరాఁగా సూక్ష్మదర్శిగానుండు రుద్రుని యొద్దకు దేవర్షియును బ్రహ్మవేత్తయునగు శ్రీనారదుండు సమీపించి తనసంశయంబుల నన్నింటిని యడుగఁగా, రుద్రుండును వాటిని నిర్ణయించుకొనుచు వచ్చెను. ఆ సందర్భమున పదునాలుగవ యధ్యాయమునందు నారదుండడుగు ప్రశ్నలకుత్తరముఁ జెప్పునప్పుడు సంసారమును మోక్షమునున్ను గలుగఁజేయుటకు హేతుభూతములగు నిగ్రహశక్తియును, అనుగ్రహశక్తియును ఈ రెండు శక్తులను సర్వేశ్వరునికిఁ గలవని ప్రతిజ్ఞచేసి "తిరోధానకరీ శక్తిస్సానిగ్రహ సమాహ్వయా । పు

యా । పుమాంసంజీవసంజ్ఞం సాతిరోభావయతిస్వయమ్” ఎన్రు తుడఙ్గి నిగ్రహాత్మికైయాన శ క్తియాలే తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్ జీవాత్మాసంసరిక్కుమ్బడిస్యై విస్తరేణ ప్రతిపాదిత్తు అనంతరమ్ అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియాలే సంసారాన్ముక్తనామ్బడియై ప్రతిపాదిప్పతాక “ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే సమీక్షితస్తుదాసోఽయం కరుణావర్గరూపయా । కర్మసామ్యంభజత్యేవ జీవోవిష్ణుసమీక్షయా శక్తిభావస్సవై జీవ ముత్తారయతిసంసృతేః । కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీమ్భావముపాగతే” ఎన్రు సంసారచక్రస్థనాయ్ దుఃఖాకులనాన జీవన్ విషయమాక సర్వేశ్వరనుక్కు ఒరు కృపై జని క్కుమ్బడియైయుమ్, అన్దకృపైయడియాక ఉణ్డావ అవన్ కటాక్షత్తుక్కు విషయభూతనాయ్ క్కొణ్డు ఇవన్ కర్మసామ్యత్తై భజిక్కుమెన్నుమిడత్తైయుమ్, అన్ద అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తి యినుడైయ సద్భావమివనై సంసారత్తినిన్రు ముద్ధరిప్పిక్కుమెన్నుమిడత్తైయుమ్, కీழ் కర్మ సామ్యమెన్గతిల్ కరుత్తైయుమ్ సఙ్గ్రహేణ శొల్లి, “యథాహిమోషకాః పాన్థే పరిబర్హముపేయుషి నివృత్తమోషణోద్యోగా స్తద స్తదుదాసతే । అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేః పాతక్షణే తథా । ఉదాసాతేసమీభూతే కర్మణీతేశుభాశుభే । తత్పాతానన్తరంజన్తు ర్వ్యక్తో మోక్షసమీక్షయా । ప్రవర్త మానవై రాగ్యో విశేషేఽభినివేశవాన్ । ఆగమాననుసఙ్ఛిన్త్య గురూనప్యుపసర్ప్యచ । లబ్ధసత్త్వః ప్రకాశైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః” ఇత్యాద్యధ్యాయశేషత్తాలే, వழிపోకిఱవన్ సంభారత్తై వైత్తు మఱైయనిన్రవళవిల్ అవనైయా సమ్భారత్తై అపహరిప్పతాక ఉద్యోగిక్కుం తస్కరర్, అన్ద స మ్భారత్తై అవన్ వన్దు కైప్పఱ్ఱినవళవిల్ యాతొరుపడి నివృత్తమోషణోద్యోగరాకానిన్రుకొణ్డు ఎప్పోతుముదాసీనరాయిరున్దు విడువర్కళ్, అప్పడియే భగవదనుగ్రహశక్తి ఇవన్ పక్కలిలేవన్ద

మాంసం జీవసంజ్ఞంసా తిరోభావ యతిస్వయం” అని యారంభించి, నిగ్రహరూపమగు శక్తివలన నాయఁబడినట్టి స్వస్వరూపాదులుగల జీవుండు జన్మ మరణాదులను మరలమరల పొందుచుండునని విస్తారముగ ప్రతిపాదించి పిమ్మట యనుగ్రహరూపమగు శక్తివలన సంసారమునుండి ముక్తుండగు విధమును ప్రతిపాదించుటకుగాను “ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవేదుఃఖా కులేవిష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే । సమీక్షితస్తుదాసోఽయం కరుణావర్షరూపయా । కర్మసామ్యం భజత్యేవ జీవోవిష్ణుసమీక్షయా । శక్తిభావస్సవై జీవ ముత్తారయతిసంసృతేః । కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీమ్భావముపాగతే” అనఁగా సంసార చక్రమునందుండి దుఃఖాకులుండైన జీవునివిషయముగ సర్వేశ్వరుని కొన విధమయిన కృప కలుగుననియు, అట్టి కృపమూలముగఁ గలిగినట్టి వాని కటాక్ష మునకు విషయమై యాతఁడు కర్మఫలము నపేక్షింపకయుండుటను, అట్టి యనుగ్రహరూపమగు శక్తి యుండుటంజేసి యది యాతనిని సంసారమునుండి విముక్తిని గలుగఁజేయుననియును, ముందు చెప్పిన కర్మసామ్యముయొక్క యభిప్రాయమునున్ను సంగ్రహముగాఁజెప్పి, “యథాహిమోషకాః పాన్థే పరిబర్హముపేయుషి । నివృత్తమోషణోద్యోగా స్తదాన స్తదుదాసతే । అనుగ్రహాత్మికా యాస్తు శక్తేః పాతక్షణేతథా । ఉదాసాతేసమీభూతే కర్మణీతే శుభాశుభే । తత్పాతానన్తరంజన్తు ర్వ్యక్తో మోక్షసమీక్షయా । ప్రవర్తమాన వైరాగ్యో విశేషేఽభినివేశవాన్ । ఆగమాననుసఙ్ఛిన్త్య గురూనప్యుపసర్ప్యచ । లబ్ధసత్త్వః ప్రకాశైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః” ఇత్యాద్యధ్యాయశేషమున, మార్గమునఁబోవువాఁడు తనమూటనొకతావుననుంచి మఱుగునకుపోఁగా, వానిమూట నపహరించుటకై ప్రయత్నించునట్టి దొంగలు ఆమూటను ఆ మార్గస్థుండు పట్టుకొనియున్నప్పుడు ఏదొకవిధమున

మూ॥ ౩౯౩॥ "వెళితేయరుళ్ శెయ్ వర్" ఎన్ఱు ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళి చ్చెయ్ తారిఱే.

క్షణత్తిలే, అన్యాత్మావైత్తేవ్వళియే యుఱ్ఱప్పోతాకానిన్ఱ పుణ్యపాపకర్మఙ్గళిరణ్డుమ్, ఇవనై వన్దు మేలిడామలు నాగినిఱ్ఱిరున్దుపడుమ్; అన్ద అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తి తన్ పక్కల్ వన్దవనన్తరమ్

గ్యవాయ్ వివేకాభినివేశియాయ్ శాస్త్రప్రవణనాయ్ సదాచార్య మాశ్రయణమ్ పణ్ణి లబ్ధసత్తాకనాయ్ లబ్ధజ్ఞాననాయ్ అవ్వజ్ఞానత్తైరక్షిత్తుక్కొణ్డు సారగ్రాహియాయ్ సముచితోపాయ పరిగ్రహత్తాలే సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ పరమపదత్తై ప్రాపిక్కుమెన్ఱు శొన్నారిఱే. ఆకైయాలే, "యథాహి మోషకాః పాన్థే" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారత్తిసుత్తైయ క్రమత్తై ఆప్తప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిత్తెరిత్తార్.

ఇప్పడి శాస్త్రిమ్ శొన్న వళిన్నిక్కే నిర్హేతుక విషయీకారత్తుక్కు నేరే పాత్రభూతరాయ్, ఆప్తతమాగ్రేసరరాన ఆళ్వారివ్వర్థత్తై తెళియవరుళిచ్చెయ్తారెన్గిఱార్ మేల్, (వెళితే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. "వెళితేయరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱతు-నిర్హేతుకమాక కృపై పణ్ణువరెన్ఱపడి. (ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాకవరుళిచ్చెయ్తార్) ఎన్ఱతు-ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱ రహస్యార్థత్తై సంశయ విపర్యయముమఱ సకలరుమఱియుమ్పడి ప్రకాశమాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్గై.

మూ॥ ౩౯౩॥ "వెళితేయరుళ్ శెయ్ వర్" అను పాశురమున ఈ యర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నారు కదా!

దొంగతనము చేయనివారివలెనే యూరకయుందురు. అట్లే భగవంతుని యనుగ్రహశక్తి యీచేతనుని వైపునకు వచ్చినప్పుడు ఈయాత్మను తాము పోయిన మార్గమునఁ గొనిపోవునట్టి పుణ్యపాపకర్మములు రెండును ఈతనిపై పడకుండ, యూరకయుండును. అట్టి యనుగ్రహరూపమగు శక్తి తనపై పడ వచ్చినప్పుడు ఈచేతనుండు, మోక్షాపేక్షగలవాఁడై నానాటికి వృద్ధిబొందునట్టి వైరాగ్యముకలవాఁడై వివేకమునందాశగలవాఁడై, శాస్త్రమునందు ప్రీతిగలవాఁడై సదాచార్యుని శ్రద్ధతో నాశ్రయించి సత్తను జ్ఞానమునున్నలభించినవాఁడై యట్టిజ్ఞానమును రక్షించుకొనుచు సారగ్రాహియై మంచి యుపాయము నవలంబించుటవలన సంసారమునుండి కడతేరి పరమపదమును పొందగలఁడు" అని చెప్పియున్నారు గదా!

కావున ".యథాహి మోషకాః స్థానే అని యారంభించి నిర్హేతుకముగ భగవంతుండీతనిని స్వీకరించునట్టి విధమును ఆప్తప్రమాణమగు శ్రీపాంచరాత్రమున చెప్పఁబడినదియని తెలిపినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇట్లు శాస్త్రమునఁ జెప్పియుండుటమాత్రమే కాకుండ, నిర్హేతుక విషయీకారమును నేరుగనే పాత్రులై ఆప్తతములలో మొదటివారుగా నెన్నఁదగినవారగు శ్రీనమ్మాళ్వారులవారు ఈవిషయమును తెలిపియున్నారని (వెళితె) ఇత్యాది చూర్ణికచేఁ దెలుపుచున్నారు.

(వెళితే యరుళ్ శెయ్వర్) అనఁగా నిర్హేతుకముగ కటాక్షించువారని యర్థము. (ఈయర్థమును స్పష్టముగాఁ దెలిపియున్నారు) అనఁగా ఈనిర్హేతుక విషయీకారరూపమగు రహస్యార్థమును సంశయ విపర్యయములు లేకుండునట్లు అందరును తెలిసికొనువిధమున, బహిరంగముగాఁ దెలిపినారనుట.

మూ॥౩౯౮॥ "శెయ్‌వార్‌కట్కు" ఎన్ఱు అరుళుక్కు హేతు సుకృతమెన్ఱానిన్ఱతే యెన్నిల్, అప్పోతు "వెఱితే" ఎన్గిఱ విడమ్ శేరాతు.

మూ॥ ౩౯౯॥ భగవదాభిముఖ్యమ్ సుకృతత్తాలన్ఱిక్కే భగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు, అద్వేషమ్ సుకృతత్తాలేయెన్నిల్, అన్దఫలవిశేషత్తుక్కు అతైసాధన మాక్క వొణ్ణాతు.

అన్దదివ్యసూక్తిక్కనన్తరసూక్తియి లభిప్రాయ మఱియాతార్ శఙ్కైక్కళై యనువదిత్తు ప్పరిహరిక్కిఱార్, (శెయ్‌వార్‌కట్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అరుళ్ శెయ్‌వరెన్ఱవనన్తరమ్ అర్క్కు త్తానెన్నపపేక్షైయిలే "శెయ్‌వార్‌కట్కు" ఎన్ఱు-అరుళుక్కైక్కుఉపాక త్తిరువుళ్ళముక్కు మ్పడి శిలవర్గైచ్చెయ్యు మవర్కట్కెన్గైయాలే, అవర్కృపై పణ్ణుకైక్కు హేతు చేతనసుకృత మెన్ఱానిన్ఱతేయెన్నిల్; అప్పడిశొల్లుమ్బోతు నిర్హేతుకవాచకమాన "వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ సఙ్గత మాకాతెన్గై; ఆకైయాల్ "శెయ్‌వార్‌కట్కు" ఎన్ఱతు-తాన్ శెయ్యనినైత్తవర్కళుక్కెన్ఱపడి.

అభిముఖ్యత్తుక్కు భగవత్కృపై కారణమ్, అద్వేషత్తుక్కు సుకృతమ్ కారణమెన్ఱునినైత్తు చ్చొల్లువార్ వచనత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు పరిహరిక్కిఱార్, (భగవదాభిముఖ్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అనాదికాలమ్ విముఖనాయ్‌ప్పోన్ద ఇచ్చేతననుక్కు, భగవద్విషయత్తిల్ పిఱక్కిఱ అభి

మూ॥౩౯౮॥ "శెయ్‌వార్‌కట్కు" అను పాశురమున కృపకు హేతువు సుకృతమని చెప్పియున్నదే యంటివేని, అట్లు అర్థము చేసికొనినచో, "వెఱితే" అనునది దానితో నేకార్థము కాఁజాలదు.

మూ॥ ౩౯౯ ॥ భగవదాభిముఖ్యము సుకృతమువలనఁగాక, భగవత్కృపవలనఁ గలుగునని. అద్వేషము సుకృతమువలనఁగలుగునది యంటివేని యిట్టి ఫలంబున కది సాధన మనుకొనకూడదు.

అవతారిక:—పైని యుదహరించిన శ్రీ నమ్మాళ్వారుల దివ్యసూక్తికి తరువాతిపాశురము యొక్క యభిప్రాయమును తెలియనివారు కొందఱు చేయునట్టి శంకల ననువదించి వాటిని పరిహరించుచున్నారు.

(శెయ్‌వార్‌కట్కు) ఇత్యాది. "కృపచేయుదురు" అని చెప్పినపిమ్మట "నట్లు కృపచేయునది యెవ్వరికి?" అను వితర్కరాఁగా, (శెయ్‌వార్‌కట్కు) అనఁగా అట్టికృపకు తగినట్లు మన స్సున, సంతోషము గలుగ విధమున కొన్ని కార్యముల నొనర్చువారికి" అని ఋషులు చెప్పియున్నం దున, నట్లు సర్వేశ్వరుండు కృపతో కటాక్షించుటకు హేతువు ఈచేతనుండొనర్చిన సుకృతమని చెప్పియున్నారే? యంటివేని, అట్లు చెప్పినట్లయిన, నిర్హేతుకత్వమును తెలుపునట్టి "వెఱితే" అను పదము సరిపడకపోవును. కావున "శెయ్‌వార్‌కట్కు" అనఁగా తాను కృపతో కటాక్షించుటకై తలంచినవారికని యర్థము.

అవతారిక:—అభిముఖ్యమునకు భగవత్కృప కారణమనియును, అద్వేషమునకు సుకృతము కారణమనియును తలంచువారు చెప్పునట్టి వచనముల ననువదించి వాటిని పరిహరించుచున్నారు.

(భగవదాభిముఖ్యమ్) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ విముఖుండై పోవుచున్నట్టి యీచేతనునికి

మూ॥ ౩౯౬॥ శాస్త్రముమ్ విధియాతే నాముమఱియాతే యిరుక్కిఱవి త్తై, సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకిఱపడియెన్నెన్నిల్, నామన్ఱు, ఈశ్వరనెన్ఱు కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

ముఖ్యమ్ ఇవనుడైయ సుకృతనిబన్ధనమాకవన్ఱిక్కే కేవలభగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱదు, తత్పూర్వభావియాన అద్వేషమ్ సుకృతమడియాక ప్పిఱక్కిఱదెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్. అఖిలాత్మగుణాదియాయ్ ఆత్మోజ్జీవనాఙ్కురమాయిరున్దుళ్ళ భగవదద్వేషమాకిఱ ఇప్ఫలవిశేషత్తుక్కు అతిక్షుద్రమాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతత్తై క్కారణమెన్ఱు శొల్లవొణ్ణాతెన్నై. ఆకైయాల్ అద్వేషత్తుక్కుమ్ భగవత్కృపైయే కారణమెన్ఱు శొల్లవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

శాస్త్రవిహితములామల్ చేతనావిదితముమాన ఇన్దయాదృచ్ఛికాదికళుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టారిన్నారెన్నుమిడత్తై శఙ్కాపరిహారరూపేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు-‘‘ఇదంకుర్యాత్’’ ఎన్ఱు శాస్త్రవిహితముమాయ్ కర్తృభూతరాన చేతనరాలే బుద్ధిపూర్వకానుష్ఠితముమానతొన్ఱైయిఱే సుకృతమెన్బదు; అప్పడియే ఇత్తైచ్చెయ్వానెన్ఱు శాస్త్రమ్ విధియాతే, ఇన్న సుకృతమ్ పణ్ణినోమెన్ఱు తత్కర్తాక్కళాన నాముమఱియాతే, యిరుక్కిఱ ఇన్దయాదృచ్ఛికాదియై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకిఱపడియెఙ్ఙనే యెన్నిల్, ‘‘ఇతుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిడుకిఱోమ్ నామన్ఱు; సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారామైక్కాక సర్వజ్ఞనాన ఈశ్వరనే సుకృత

మూ॥౩౯౬॥ శాస్త్రమున్ను విధింపక, మనకున్ను తెలియక యున్నట్టి దీనికి సుకృతమని పేరుపెట్టుట యెట్లంటివేని, అది మనముకాదు. ఈశ్వరుండని విని యుండవచ్చును.

భగవద్విషయమునఁ గలుగునట్టి యాభిముఖ్యము ఈచేతనుని సుకృతమూలముగఁ గానిదై కేవలము భగవత్కృపవలనఁ గలుగునది. దానికి పూర్వపుదియగు అద్వేషము సుకృతమూలముగ గలుగునదియని చెప్పఁదామంటే, ఆత్మగుణంబులన్నింటిలో మొట్టమొదటిదై యాత్మోజ్జీవనము కంకురమైయున్నట్టి భగవదద్వేషరూపమగు ఈఫలవిశేషమునకు అతిక్షుద్రమగు యాదృచ్ఛికాది సుకృతమును కారణమునుగాఁ జెప్పఁదగదు కావున అద్వేషమునకున్ను భగవత్కృపనే కారణముగాఁ జెప్పవలయునని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—శాస్త్రమునందు విధింపఁబడకయు, ఈచేతనులచేఁ దెలియఁబడకయును ఉండునట్టి యీ యాదృచ్ఛికాదులకు సుకృతమని పేరుపెట్టినవారు పలానివారను విషయమును శంకాపరిహార పూర్వకముగఁ దెలుపుచున్నారు.

(శాస్త్రము) ఇత్యాది. ‘‘దీనిఁ జేయవలసినది’’ అని శాస్త్రముచే విధింపఁబడినదై కర్తలగు చేతనులచే బుద్ధిపూర్వకముగా ననుష్ఠింపఁబడునట్టి దానిని కదా సుకృతమందురు. అవ్విధమునఁ ‘‘దీనిఁ జేయుము’’ అని శాస్త్రము విధింపక, ఈసుకృతముఁ జేసినారమని కర్తలగు మనకున్ను తెలియకుండ, యుండునట్టి యీయాదృచ్ఛికాదులను సుకృతమను పేరున మన మెట్లు పిలువఁదగునంటివేని, వీటికి సుకృతమను పేరును పెట్టిన వారము మనముకాము. సర్వముక్తి ప్రసంగము రాకుండుటకై సర్వజ్ఞుండగు ఈశ్వరుండు వీటికి సుకృతమని పేరుపెట్టినాడు అని తత్త్వవేత్తలగు మన పూర్వాచార్యులు వాయింతురు.

మూ॥ ౧౯౭॥ ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆழ్వార్కళ్ పాశురజ్ఙళిల్ పరస్పరవిరుద్ధమో బ్లే తోన్ఱుమ్, అవత్తిల్ శొల్లుకిఱ పరిహారముమ్, మత్తుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్ఙళుమ్ విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్.

మెన్ఱుపేరిట్టువైత్తాన్" ఎన్ఱు తత్త్వదర్శికళాన ఆచార్యర్కళరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయాయిరు క్కుమెన్గై॥ అక్కేట్టీ ''వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱు మయర్వఱమతినలమ్ పెత్తవర్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాழ్వార్ నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై విశదమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి యై దర్శిప్పిత్తు అతిల్ మేల్ వన్దశఙ్కాపరిహారఙ్ఙళుమ్పణ్ణియరుళినారాయిత్తు.

ఇని ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆழ్వార్కళ్ పాశురఙ్ఙళిల్ అన్యోన్యవిరుద్ధమ్బోలే తోన్ఱు మవ త్తుక్కు ప్పరిహారముమ్, ఇవ్వర్థస్థాపకమాక మత్తుమ్ శొల్లవేణ్డుమ్ ప్రమాణాన్తరఙ్ఙళుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ తాఙ్కళరుళిచ్చెయ్యామైక్కు హేతువిన్న తెన్ఱిఱార్, (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థవిషయమాక, ఇవ్విషయీకారత్తుక్కు లక్ష్యమ్ మయర్వఱమతినలమ్పెత్త ఆழ్వార్కళుడైయ భగవదఙ్గీకారప్రకాశకఙ్ఙళాన పాశురఙ్ఙళిల్ ''వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ''ఎన్నన్ఱిశెయ్తేనావెన్నెఞ్జిల్ తికழ்వతువే" ఎన్ఱుమ్, ''తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలైయెన్ఱేనెన్న" ''మాతవనెన్ఱతేన్ఱు" ఎన్ఱుమ్, ''నల్లతోరఱమ్శెయ్తుమిలేన్" ఎన్ఱుమ్, ''నోత్తేనేఱ్పల్పిఱవి" ఎన్ఱుమ్, ''యానొత్తవత్తాల్ కాణ్పన్ కొలిన్ఱు" ఎన్ఱు

మూ॥ ౩౯౭॥ ఈయర్థము విషయమైన యాழ్వారుల పాశురములలో పరస్పరము విరుద్ధములయినవాటివలె దోచునట్టి వాటినిగురించిచెప్పిన పరిహారమున్ను తక్కిన శ్రీసూక్తులును గ్రంథవిస్తరభయమువలనఁ జెప్పియుండలేదు.

కావుననింతకుముందు ''వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" అని ఇంచుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానా నందమును లభించినవారిలో ప్రధానులగు శ్రీ నమ్మాழ్వారులు నిర్హేతుకవిషయీకారరూపమగు ఈయర్థమును విశదముగాఁ దెలిపినవిధముఁ దెలిపి, దానివిషయమున వచ్చిన శంకాపరిహారముల నున్ను చేసినవారయిరి.

అవతారిక:—ఇంక, ఈవిషయమై ఆழ్వాలపాశురములలో పరస్పరము విరుద్ధములయినవి గాఁ దోచువాటికి పరిహారమును, ఈయర్థమును ఉపపాదించుటకై యీతావునఁ జూపింపవలసిన ప్రమాణాంతరములనున్ను ఈతావున తాము తెలుపకుండుటకుఁ గారణముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఈ యర్థమువిషయమున) ఇత్యాది.

నిర్హేతుక విషయీకారరూపమగు ఈయర్థము విషయమై యిట్టి విషయీకారమునకు లక్ష్య భూతులై యించుకైనను ప్రమాదములేని జ్ఞానానందమును లభించినవారలగు ఆழ్వారులయొక్క భగవదంగీకారముఁ దెలుపునట్టి పాశురములలో ''వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" (తి. వా ౧-౧-౧) అనియు, ''ఎన్నన్ఱిశెయ్తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికழ்వతువే" (తి. వా. ౧౦-౬-౧) అనియు, ''తిరు మాలిరుఞ్జోలమలైయెన్ఱేనెన్న" (తి. వా. ౧౦-౧-౧) అనియు, ''మాతవనెన్నతేన్ఱు" (తి. వా. ౨-౪-౩) అనియు, ''నల్లతోరఱంశెయ్తుమిలేన్" (పె. తి. ౧-౯-౪) అనియు, ''నోత్తేన్ పల్పిఱవి" (పె. తి. ౧-౯-౧) అనియు, ''యానొత్తవత్తార్ కాణ్బన్ కొలిన్ఱు" (౨ తిరువ ౧౬) అనియు, ''యానేతవమ్శెయ్తేన్" (౨. తిరు ౭౪) అనియు నీమొదలగు తావుల భగవం

మ్, ‟యానేతవమ్ శెయ్ తేఴ” ఎన్నుమ్ ఇత్యాదికళాలే, భగవదఙ్గీకారహేతుక్కళ్ ఉణ్డెన్ఱు తద్గళ్ పక్కలిల్లైయెన్ఱుమ్ ఉణ్డానాప్పోలే శొల్లుకైయాలే కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు పరస్పర విరుద్ధమ్పోలే ప్రతిభాసిక్కుమెన్నై. ఇవఱ్ఱుక్కుచ్చొల్లుమ్ పరిహారఙ్గళావన - ‟మాతవన్ మలై” ఎన్గిఱతు వ్యావృత్త్యుక్తిమాత్రమాకైయాల్ అతఱ్కు ఆరోపితహేతువన్ఱు మేల్విఴుకిఱ భగవత్కృపైయే అఙ్గీకారహేతు, అవై హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్; ‟నోఱ్ఱ నోన్బిలేన్” ఎన్ఱతు - ఎనక్కు పల జన్మఙ్గళుణ్డాయ్ప్పడియాక వాయ్త్త సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణిన్ఱేనెన్ఱు స్వనికర్షమ్ శొన్నపడియన్ఱో! అనేకజన్మఙ్గళిలే ఎమ్బెరుమానై కిట్టుకైక్కు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణినేనెన్ఱుమ్ పడియన్ఱు. ‟యానేతవమ్ శెయ్ తేఴ” ఎన్ఱతు - *ఇరుణ్డ మిఴ్నన్మాలై ఇయఱ్ఱియడిక్కే శొల్లప్పెఱ్ఱ ప్రీత్యతిశయత్తాలే ఎన్నైప్పోలే భాగ్యమ్ పణ్ణినారిల్లైయెన్ఱు ఇప్పేఱ్ఱై పెఱ్ఱతమ్మై శ్లాఘిత్తమాత్రమెన్ఱు ఇప్పడి కళిలే నిర్హేతుకవచనవిరోధమ్ వారాతపడి సహేతుకమ్బోలత్తోఱ్ఱుమవఱ్ఱుక్కుచ్చొల్లుమ్ పరిహారఙ్గళ్. (మఱ్ఱుముణ్డానవక్తవ్యఙ్గళావన)-మఱ్ఱుమ్ ఇన్నిర్హేతుకస్థాపనార్థమాకచ్చొల్లవేణుమవైయాన, ‟ఏవం సంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణేస్వకర్మభిః। జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే” ‟నిర్హేతుకకటాక్షేణ మదీయేనమహామతే। ఆచార్యవిషయీకారాత్ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్” ‟నాసౌపురుషకారేణనచాప్యన్యేనహేతునా। కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం

తుఁడు తమ నంగీకరించుటకుఁ గావలసిన హేతువులేవియును తమవద్ద లేవని చెప్పినది అవి యున్నట్లువలెఁ దోచున దయినందున అభిప్రాయము తెలియనివారికి అవి పరస్పరవిరుద్ధములయినవిగాఁ దోచును.

వీటిలోఁ జెప్పఁబడిన పరిహారములనఁగా—‟మాతవన్ మలై” (మాధవునిపర్వతము) అనునది వ్యావృత్తిని (భేదమును) దెలుపుటకుగాను మాత్రము చెప్పినది. దాని నొకహేతువునుగా నారోపించుకొని పైపైబడి రక్షించునట్టి సర్వేశ్వరుని కృపయే యంగీకారమునకు హేతువు కాని, యవి హేతువులు కావను విషయము స్వతస్సిద్ధము.

‟నోఱ్ఱ నోన్బిలేన్” (అనేకజన్మములుగా నోముకొంటిని) అనఁగా నాకు అనేకజన్మములు వచ్చునట్లుగాను కదా నేను సాధనానుష్ఠానమొనర్చితినిగాని యట్లు తనయొక్క తక్కువస్థితిని తెలిపినారేకాని అనేక జన్మములుగా సర్వేశ్వరుని బొందుటకు సాధనానుష్ఠానమొనర్చినామని చెప్పియుండలేదు,

‟యానేతవమ్ శెయ్ తేఴ” (నేను ఏతపస్సు చేసినాను) అనఁగా గొప్పదియును ద్రావిడ భాషారూపమును, శ్లాఘ్యమైనదియునునగు ద్రావిడ వేదమాలను పరస్పర సదృశములగు నీయొక్క శ్రీపాదములనుగుఱించి చెప్పుటకై లభించిన ప్రీత్యతిశయమువలన నావలెనే భాగ్యము చేసికొనినవారు లేరని యిట్టిఫలమును బొందునట్టి తమను శ్లాఘించుకొనినారు ఇంతియే. కావున ఈతావుననిర్హేతుక కటాక్షమునకు విరోధమురాకుండ సహేతుకములుగాఁ దోచువాటికి పరిహారములు చెప్పఁబడినవి.

తక్కిన వచనములనఁగా—ఇంకను ఈ నిర్హేతుకత్వమును స్థాపించుటకై యుదహరింపవలసిన ‟ఏవం సంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణేస్వకర్మభిః। జీవేదుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే” ‟నిర్హేతుకకటాక్షేణ మదీయేనమహామతే। ఆచార్యవిషయీకారాత్ప్రాప్నువన్తి పరా

మూ॥ ౩౯౮ ॥ ఆకైయాల్ ఇవన్ విముఖనానదశైయిలుమ్ కూడ ఉజ్జీవిక్కైక్కు క్కృషిపణ్ణిన వీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్, ఎప్పోతుమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై.

శ్రీత్యైకఇచ్ఛత్కదాచన" ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళుమ్, ఏతదనుగ్రాహకతర్కఙ్గళుమ్ (విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్) ఎన్నతు - ఇవైయెల్లామ్ శొల్లప్పార్క్కుమళవిల్ గ్రన్థప్పురప్పాయుమెన్ఱు శొల్లుకిఱోమిల్లైయెన్నపడి.

ఆక, కీழ், "భగవద్గుణానుసన్ధానమభయహేతు" ఎన్న ప్రతిజ్ఞైక్కు ఉపపాదకమాక "త్రిపాద్విభూతియిలే" ఎన్నతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనార్థమాక విముఖదశైయై పిడిత్తు క్కృషిపణ్ణిప్పోరుమ్పడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్తార్; అతుతన్నై నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్నతుడఙ్గి. అతావతు - ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కు క్కృషిపణ్ణుమ్ కట్టళై యితువాకైయాలే ఇప్పడి ఇచ్చేతనన్ తన్పక్కల్ విముఖనావస్థైయిలుమ్ ఉట్పడ ఇవనుజ్జీవిక్కైక్కు క్కృషిపణ్ణిప్పోన్ద గుణాధికనానవనై యనుసన్ధిత్తాల్, ఏవమ్భూతనాన అవన్ ఇవ్వవస్థాపన్నరాక్కు నమ్మైక్కర్మానుగుణమాక సంసరిక్క విడానెన్ఱు తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే సర్వకాలముమ్ నిర్భరనాయేయిరుక్కుమిత్తనై, భయప్రసఙ్గమిల్లైయెన్నపడి.

"విముఖనానదశైయిలుమ్ కూడ ఉజ్జీవిక్కైక్కు క్కృషిపణ్ణిన వీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్" ఎన్నుతామ్ కీழருళిచ్చెయ్త వర్త్తిలాప్తిక్కుడలాక జ్ఞానాధికరుడైయ వనుసన్ధానవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కి

మూ॥ ౩౯౮ ॥ కావున ఈతండు విముఖుండుగా నున్నప్పుడును కృపిచేయునట్టిసర్వేశ్వరుని యనుసంధించుకొనినట్లయిన, ఎప్పుడును నిర్భరుండుగానే యుండును. ఇంతియే.

జ్ఞతిమ్" "నాసౌపురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా। కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకఞ్చిత్కదాచన" ఇత్యాది ప్రమాణములును వీటి కనుకూలములగు వాదములుననుట.

గ్రంథము పెరుగునని భయమువలన చెప్పలేదనఁగా—వీటి నన్నింటిని చెప్పినచో గ్రంథము మిక్కుటముగా విస్తరించిపోవుననెడి భయమువలన చెప్పలేదనుట.

కావున ఇంతకుపూర్వము (భగవద్గుణాను సంధాన మభయహేతువు) అని యారంభించి ఆవిషయమును ఉపపాదించుటకుగాను (త్రిపాద్విభూతియందు) అను వాక్యము మొదలుకొని యింతవరకును సర్వేశ్వరుండీయాత్మను ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై యీతని వైముఖ్యమునే యాధారముగాఁగొని కృషిచేసి పోవువిధమును విపులముగా వ్రాయించినవారయిరి.

అవతారిక:—ఈ పైవిషయమును ముగించుచున్నారు.

(కావున) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుండీయాత్మను ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించుట యివ్విధమునఁగాన, నిట్లు ఈచేతనుండు తనవిషయమున విముఖుండుగా నున్నప్పుడును, యీతని యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించునట్టి గుణాధికుఁడగు నాతనిని యనుసంధించుకొంటిమేని, యిట్టివాఁడగు నీతండు యిట్టి యవస్థలో మనలనుంచి కర్మానుగుణముగ జన్మమరణాదులను బొందనీయఁడని యీతనిగుణముల [illegible]మగు నమ్మకమువలన యెల్లకాలమును నిర్భరుఁడుగానే యుండును. కావున నొకప్పుడును భయముయొక్క ప్రసక్తియే లేదు.

మూ॥ ౩౯౯॥ “ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు.”

మూ॥ ౪౦౦॥ ఒరువనై ప్పిడిక్క నినైత్తు ఊరైవళైవార్రైప్పోలే వ్యాప్తియుమ్.

తార్. (ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు) ఎన్ఱు. “ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు” ఎన్గఱు - ఎనక్కు త్తప్ప వొణ్ణాపడి పార్త్తువిడ మెణ్ణుమ్ తానేయాయ్విడియూన వ్యాప్తియిలే ఉళ్ పుక్కన్దపడి. “ఎతిర్ శూழ్ల్” ఎన్గిఱతు-అవతారపరమాక మత్తుఱుమర్ర్రాలే వ్యాఖ్యాతమాయిత్తాకిలుమ్. ఇప్పోతి వరిప్పిడత్తిల్ వ్యాప్తిపరమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్; అనేకరాజనై కళుణ్డాయిఱ యిరుప్పతు.

అతుక్కు దృష్టాన్తమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒరువనై ప్పిడిక్క నినైత్తు ఊరైవళైవార్రైప్పోలే) ఎన్ఱు. అతావతు - ఒరువనై ప్పిడిక్క నినైత్తవన్ అవనైత్తప్పామల్ పిడిక్కవేణుమెన్ను మళిని వేశత్తాలే అవ్వూరై చ్చేరవన్గై యుమాపోలేయాయిత్తు ఓరాత్మావైయకప్పడుత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాక సకలచేతనాచేతనఙ్గళిలుమ్ వ్యాపిత్తునిఱ్కుమ్బడి; అకైయాలే -వ్యాప్తియుమ్ స్వార్థమాకవెన్ఱు ఏ జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతెన్గిఱార్. (వ్యాప్తియుమ్) ఎన్గఱు-సర్వసత్తాహేతువాన అతువుమాత్ పడవెన్ఱపడి.

మూ॥ ౩౯౯॥ “ఎతిర్ శూழ్ల్పుక్కు” (తి-వా-౨-౭-౬) అని పాయించినట్లు

మూ॥ ౪౦౦॥ ఒకనిని పట్టుకొనతలంచి వూరంతటను ముట్టడివేయునట్లు వ్యాపించి యుండుట.

అవతారిక:— (విషుఖుండుగా నున్నప్పుడు ఉజ్జీవింపఁజేయుటకై ప్రయత్నించువాఁడగు సర్వేశ్వరుని అను సంధించుకొనినట్లయిన) అనియింతకుముందు పాయించిన దానివిషయమున విశ్వాసము కలుగుట కనుగుణముగ జ్ఞానాధికులయొక్క అను సంధాన విశేషముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఎతిర్ శూழ్ల్) ఇత్యాది. (ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు) అనఁగా నాకు తప్పకుండ చూచిన తావుల యందంతటను, తానే తెలియవచ్చునట్లు అంతటను వ్యాపించియుండి యనుట.

“ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు” అను పాశురమును అవతారము విషయమైనదానిని గా నితరులు వ్యాఖ్యానముఁ జేసియున్నను ప్రకృతమున వీరు దీనిని వ్యాప్తిని దెలుపు దానినిగాను పాయించియున్నారు. అనేకార్థము లుండియుండవచ్చును కదా!

అవతారిక:—అందులకు దృష్టాంతముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఒక్కనిని) ఇత్యాది. ఒకనిని పట్టుకొనవలయునని తలంచుకొనినవాఁడు వానిని తప్పకుండ పట్టుకొనవలయునని పట్టుదలవలన నావూరునంతయును ఆక్రమించుకొనియుండునట్లు, సర్వేశ్వరుండును ఒకయాత్మను వశపఱచుకొనుటకుగాను, చేతనాచేతన పదార్థము లన్నింటిలో వ్యాపించియుండిన వాఁడాయెను.

అవతారిక:—కావున సర్వేశ్వరుం డంతట వ్యాపించియుండుటయును స్వోపయోగమునకుగానే యని జ్ఞానాధికులు చెప్పుదురని తెలుపుచున్నారు.

(వ్యాప్తియును) ఇత్యాది. అన్ని పదార్థములయొక్కయును ఉనికిపట్టుకు హేతువయినట్టి యదియుఁగూడ యనుట

అవతారిక:—సర్వేశ్వరుండు సృష్ట్యవతారాదులను స్వార్థముకై యొనర్చినదానిని నిరూపింప నక్కఱలేకుండనే యంగీకరించి దానినిందులకు దృష్టాంతముగాఁగొని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౦౧॥ సృష్ట్యవతారాదికళైప్పోలే స్వార్థమాకవిఱే జ్ఞానాధికరనుసంధిప్పతు.
మూ॥ ౪౦౨॥ కర్మఫలమ్పోలే కృపాఫలము మనుభవిత్తే యఱవేణుమ్.

సృష్ట్యవతారాదికళై స్వార్థమాక వనుసన్ధిక్కైయై సిద్ధవత్కరిత్తు, ఇతుక్కు దృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (సృష్ట్యవతారాదికళైప్పోలే) ఎన్ఱు. *మున్నీర్ ఞాలత్తిల్ ముతఱ్పాట్టిలే సృష్టియై స్వార్థమాకవుమ్, ఇరణ్డామ్పాట్టిలుమ్ మూన్ఱామ్పాట్టిలుమ్ అవతారఙ్గళై స్వార్థమాకవుమ్ ఇవర్ తామే యనుసన్ధిత్తరుళినారిఱే. (అవతారాదికళ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే గుణచేష్టితాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇప్పడి ఇవన్ విముఖనాకదశైయిలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళాలే ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు అవన్ కృషిపణ్ణిప్పోరుకిఱతు తన్నుడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలేయిఱే; తాదృశకృపాఫలమివనుక్కు అవశ్యానుభావ్యమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు, కీళ్ "నిర్భరనాయిరుక్కుమిత్తనై" ఎన్ఱవర్థత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (కర్మఫలమ్పోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - తాన్ శెయ్త పుణ్యపాపరూపకర్మఫలమ్. "అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్" ఎన్గిఱపడియే అనుభవిత్తే యఱవేణ్డుమాపోలే, నిత్యసంసారహేతువాన కర్మత్తైత్తళ్ళి నిత్యసూరికళోడు సమాన భోగభాగియాక్కైక్కు హేతువాన అవనుడైయ కృపాఫలముమ్ ఇవనుక్కిచ్ఛైయిల్లైయేయాకిలుమ్ అవశ్యమనుభవిత్తే యిడవేణుమెన్నై.

మూ॥ ౪౦౧ ॥ సృష్ట్యవతారాదులవలెనే స్వార్థముగానని కదా జ్ఞానాధికు లనుసంధించుకొందురు.
మూ॥ ౪౦౨॥ కర్మఫలమువలెనే కృపాఫలమున్ను అనుభవించియే తీరవలయును.

(సృష్ట్యవతారాదులవలెనే) ఇత్యాది.

"మున్నీర్ ఞాలత్తిల్" అను తిరువాయ్‌మొழியొక్క మొదటి పాశురమున సృష్టిని స్వార్థముగానొనర్చినట్టి దానినిగాను రెండవ పాశురమునను మూడవ పాశురమునను అవతారములను స్వార్థముగా నొనర్చినట్టి వాటినిగానున్ను వీరే సాయించియున్నారుకదా? మూలమున (అవతారాదులు) అను, తావుననుండు ఆదిశబ్దముచే గుణచేష్టితాదులను గ్రహించువది.

అవతారిక:—ఇట్లు ఈ చేతనుండు విముఖుండుగా నున్నప్పుడును ఈతనియొక్క యుజ్జీవనమునకుఁగాను సర్వేశ్వరుండు కృషిచేయుట యనునది తనయొక్క నిర్హేతుక కృపవలనఁగదా అట్టి కృపాఫలము ఈ చేతనునిచే యవశ్యముగ అనుభవింపవలసినదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగఁ దెలుపఁదలంచి యింతకుమందు (నిర్భరుఁడుగానుండును ఇంతియే) అను విషయమును స్థిరపఱచుచున్నారు. (కర్మఫలమువలెనె) ఇత్యాది.

తానొనర్చిన పుణ్య పాపకర్మముల ఫలము "అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్", అని చెప్పియున్నట్లు అనుభవించియే తీరవలసియున్నట్లు, నిత్యసంసారమునకు హేతువగు కర్మమును తొలఁగించి, నిత్యసూరులతో సమానమైన భోగములఁ బొందగుటకు హేతువైనట్టి సర్వేశ్వరుని కృపయొక్క ఫలమున్ను ఈతండిచ్ఛయింపకపోయినను అవశ్యముగ అనుభవించియే తీరవలయును.

మూ ॥ ౪౦౩ ॥ కృపై పెరుకప్పుక్కాల్ ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళాలుమ్ తకైయవొణ్ణాతపడి ఇరుకరైయుమ్ మఴియప్పెరుకుమ్.

ఏవమ్భూత కృపై అనాదియాయిరుక్కచ్చెయ్ తే, కర్మకర్తావాన చేతననుడైయవుమ్ తత్ఫలదాతావాన ఈశ్వరనుడైయవుమ్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళాలే తకైయప్పట్టుక్కిడన్దుపోన్దతు, ఇన్నుమప్పడియానాలోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (కృపైపెరుకప్పుక్కాల్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు-కృపాగుణమ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనానవీశ్వరన్ తానిట్టకట్టళైయిలే వన్దవాఱే యఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్ఱు ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కుమళవిల్, ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయప్పట్టు నిఱ్కుమతొழియ, అక్కట్టళైయిల్ వారామైయాలే దుర్గతియేపట్టుప్పోరాక ఇవనై అవస్థానే మేల్విழுన్దఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్ఱు పెరుకుమళవిల్, స్వాశ్రయమానవీశ్వరనుడైయ చేతనకర్మానుగుణమాక వే నిర్వహిక్కక్కడవోమెన్గిఱ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్, స్వవిషయమాన చేతననుడైయ "శ్రుతిస్మృతిర్మమైవాజ్ఞాయస్తాముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే" ఎన్గిఱపడియే ఈశ్వరాజ్ఞైయై యతిలఙ్ఘిత్తు నడక్కక్కడవదాన స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ విరోధిక్కవొణ్ణాతపడి "విధివాయ్ క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్గిఱపడియే ఉభయస్వాతన్త్ర్యరూపమాన ఇరణ్డుకరైయుమ్ ముడైన్దழியుమ్పడి యొరుమట్టిల్ నిల్లామే మేన్మేలుమ్ పెరుకానిఱ్కుమెన్గై.

ప్రకరణాదియిల్ భయాభయహేతుక్కళాక చొన్న స్వదోషభగవద్గుణఙ్గళిల్ వైత్తు

మూ ॥ ౪౦౩ ॥ కృపగలుగుట కారంభించినట్లయిన, ఉభయుల స్వాతంత్ర్యమువలననున్ను అణచిపెట్టుటకు వీలులేకుండ, ఇటుఅటు నిండిపోవును.

అవతారిక:—ఇట్టి కృపయనునది, అనాదిగానున్నను, కర్మంబుల నొనర్చినవాఁడగు ఈ చేతనుని యొక్కయును, అట్టి కర్మంబులకు ఫలంబుల నొసంగువాఁడగు సర్వేశ్వరుని యొక్కయును స్వాతంత్ర్యములచూలనుగ అడ్డగింపఁబడియున్నదికదా! ఇంకను అట్లే యుండకూడదా యంటిరేని తెలుపుచున్నారు.

(కృప) ఇత్యాది. కృపాగుణమనునది నిరంకుశస్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుండు తాను యేర్పరచిన నియమముల కనుగుణముగ ఈచేతనుం డుండి యున్నప్పు డంగీకరించుదమనుకొని యీచేతనుని యొక్క కర్మానుగుణముగ నిర్వహించునప్పుడు, వీరి యుభయుల స్వాతంత్ర్యమువలనను నిర్బంధింపఁబడియుండును. ఇంతేకప్ప, ఈచేతనుండు ఆనియముల కనుగుణము ప్రవర్తింపకపోవుటచే వాని దుర్గతినే యాధారముగాఁగొని యాతనిని సర్వేశ్వరుండే పైపైబడి యంగీకరించుటకుఁ దగినట్లు ప్రవర్తిండునప్పుడు చేతనుని కర్మానుగుణముగానే నిర్వహింపవలయుననెడి యీశ్వర స్వాతంత్ర్యమువలనను, "శ్రుతిః స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లంఘ్య వర్తతే" అన్నట్లు సర్వేశ్వరుని యాజ్ఞనతిక్రమించి, నడుచుకొనుట కనుకూలమైనట్టి యీచేతనుని స్వాతంత్ర్యమువలననున్ను అడ్డగింపఁబడనట్లు "విధివాయ్ క్కిన్ఱు కాప్పారార్" అని పాయించినవిధమున, ఈరెండు స్వాతంత్ర్యములనెడి రెండు వొడ్డులును నిండిపోవునట్లు ఒకతావున నిలువకుండ పైపైని వృద్ధిపొందుననుట.

అవతారిక:—ఇంతకుముందు భయాభయంబులకు హేతువులుగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యీచే

మూ॥ ౪౦౪॥ భయహేతుకర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్.

మూ॥ ౪౦౫॥ భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియళవుమ్ నడక్కుమ్.

క్కుణ్డు, కర్మకారుణ్యఙ్గళ్ ప్రధానఙ్గళాకైయాలే అవఱ్ఱై యుపపాదిత్తుక్కొణ్డు వర్దార్కిఱ్; అతు తన్నై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ మేల్, (భయహేతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు- ఈశ్వరనే ఉపాయమెన్ఱిరుక్కుమ్ ఇవ్వధికారిక్కు ఇన్నమమ్ సంసార మనువర్తిక్కిల్ శెయ్వతెన్నెన్ఱుమ్ భయత్తుక్కు హేతు, అనాదికాలమ్ సంసరిక్కైక్కు క్కారణమాయ్ప్పోన్ద స్వకర్మస్మరణమ్, «కూఱ్పిఅప్పమ్ మఱుక్తేవఱప్పెఱుమే» ఎన్ఱుమ్పడియే సంసారమ్ నమ్మరుకుమ్ వరమాట్టాతు, శరీరావసానత్తిల్ భగవత్ప్రాప్తిక్కుమ్ కణ్ణళివిల్లైయెన్ఱు నిర్భయనాయిరుక్కైక్కు హేతు కర్మత్తైప్పారామలఙ్గీకరిత్తు సంసారత్తై యడియఱుత్తు తన్ తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుక్కైక్కు ఉఱ్ఱాన అవనుడైయ నిర్హేతుక కారుణ్యస్మరణమెన్నై. «స్వదోషానుసన్ధానమ్» «భగవద్గుణానుసన్ధానమ్» ఎన్ఱు తుడఙ్గిన ప్రకరణత్తై నిగమిక్కుమ్ విడమాకైయాలే।(కర్మమ్) (కారుణ్యమ్) ఎన్ఱుమ్ విడత్తిల్ స్మరణపర్యంతమ్ వివక్షితమ్.

ఇప్పయాభయఙ్గళిరణ్డు మివనుక్కొవ్వళవాక నడక్కుమెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు భగవత్కృపావిషయమాయ్, ప్రకృతియోడే యిరు

మూ॥ ౪౦౪॥ భయహేతువు కర్మము. అభయహేతువు కారుణ్యము.

మూ॥ ౪౦౫॥ భయాభయములు రెండును మారిమారి భగవత్ప్రాప్తివరకును అనువర్తించును.

నుని దోషంబును సర్వేశ్వరునిగుణములను వీటిలో కర్మకారుణ్యములు ప్రధానంబులగుటంజేసి, వాటి నింతకుముందు ఉపపాదించియున్నారు. ఆవిషయమునే ముగింపుచున్నారు.

(భయహేతు) ఇత్యాది సర్వేశ్వరుండే యుపాయమని తలంచియుండునట్టి యీయధికారికి యింకను సంసారము విడువక జరుగుచున్నట్లయిన, యేమిచేయువలయునను భయంబునకు హేతువు అనాదికాలముగ సంసారములోఁ బడియుండుటకు హేతువైయున్నట్టి తనకర్మమును స్మరించుకొనుట.

«కూఱ్పిఅప్పమ్ మఱుక్తేవఱప్పెఱుమే» (తిరువి ౪౫) (చక్రమువలె తిరుగుచుండు సంసారము సమీపించునా?) అని పాడియున్నట్లు, సంసార మిఁక మనవద్దకు రాదు. శరీరావసానమున భగవత్ప్రాప్తికి కొరతలేదు, అని యిట్లు నిశ్చింతగా నుండుటకు హేతువు కర్మముఁ జూడకయే యంగీకరించి సంసారమును బోగొట్టి తనయొక్క శ్రీపాదములలోఁ జేర్చుకొనుట, కనుకూలమగు సర్వేశ్వరుని నిర్హేతుక కారుణ్యమును అనుసంధించుకొనుట.

«స్వదోషానుసంధానము. భగవద్గుణానుసంధానము» అని యారంభించి ముగించునట్టి ప్రకరణమగుటంజేసి (కర్మము-కారుణ్యము) అను తావున కర్మమనఁగా కర్మానుసంధానమనియు, కారుణ్యమనఁగా కారుణ్యానుసంధానమనియు నిట్లు అర్థము చేసికొనునది.

అవతారిక:— ఈభయాభయంబులు రెండును ఈతని కెంతవరకుండునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(భయాభయంబులు రెండును) ఇత్యాది. భగవంతుని కృపకు విషయమైనను, ప్రకృతితో,

మూ॥ ౪౦౬॥ నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞాన మభయహేతు.

కైక్కొణ్డాలే యనాదికాలమ్ సంసరణహేతువాయ్ పోన్ద స్వకర్మత్తై యనుసన్ధిప్పతు, అత్తై పారాతే అఙ్గీకరిత్త భగవత్కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిప్పతాయ్ క్కొణ్డిట్టు ఇవ్వధికారియిరుప్పతు. అతిల్ కర్మత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు భయముమ్, కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు అభయముమాయ్ ఇరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి ప్రకృతిసమ్బన్ధమఱ్ఱు భగవత్ప్రాప్తిపణ్ణుమళవుమ్ నడక్కుమెన్గై.

ఇప్పడి ఉభయముమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియళవుమ్ నడక్కుమతేతు? తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే ఎప్పోతుమొక్క నిర్భయరా యిరుక్కప్ ప్రాప్తమన్రో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్; (నివర్త్యజ్ఞానమ్ ఎన్ఱు మడజ్గి. అతావతు అవనుడైయ కారుణ్యత్తాలే నివర్తిక్కప్పడుమతాన అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతి సమ్బన్ధవిషయజ్ఞానమ్. ఇవై కిడక్కైయాలే ఇన్నముమ్ సంసారత్తిల్ మేలిట్టాల్ శెయ్వతెన్నెన్గిఱ భయహేతు. “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” ఎన్ఱు సర్వేశ్వరనిత్తై యెల్లాప్పోక్కడుమ్బడిపణ్ణక్కడవనాకైయాలే ఇవఱ్ఱుక్కు నివర్తకమాన అవనుడైయ కారుణ్యవిషయజ్ఞానమ్ తద్భయరాహిత్యహేతువెన్గై. నివర్తకబలమఱిన్దాలుమ్ నివర్త్యమ్ కిడక్కుమళవుమ్ భయముమ్ నడునడువే కలశిచ్చెల్లుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్ ఇవనుక్కు భయాభయహేతుక్కళుమ్, తదుభయ విపర్యయత్తిల్

మూ॥ ౪౦౬॥ నివర్తింపవలసినదియగు స్వకర్మమునుగుఱించిన జ్ఞానము భయహేతువు. దానిని నివర్తింపఁజేయునట్టివాఁడగు సర్వేశ్వరునిగుఱించిన జ్ఞానము అభయహేతువు.

గూడియుండుటంజేసి, అనాదికాలము సంసారమునకు హేతుభూతమైనట్టి కర్మము ననుసంధించుకొనుచును. దానిని గమనింపక అంగీకరించినట్టి భగవంతుని కారుణ్యము ననుసంధించుకొనుచును కదా! యీ యధికారి యుండును. అందులో కర్మము ననుసంధించుకొనునప్పుడు భయమును కారుణ్యము ననుసంధించుకొనునప్పుడు అభయమును నుండుటంజేసి యీరెండును ఒక్కటివిడిచి వేఱొక్కటిచొప్పున ప్రకృతి సంబంధముపోయి భగవంతుని బొందువరకును కలుగుచునే యుండును.

అవతారిక:— ఇట్లు ఒక్కటితప్పితే వేఱొక్కటి భగవత్ప్రాప్తివరకును ఏలయుండవలయును? సర్వేశ్వరుని గుణములయెడల యుండునట్టి విశ్వాసమువలన నెల్లకాలమును నిశ్చింతుఁడుగా నేల యుండకూడదంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(నివర్త్యజ్ఞానము) ఇత్యాది సర్వేశ్వరునియొక్క కారుణ్యమువలన నివర్తింపఁబడునట్టి యవిద్యాకర్మవాసనా రుచి ప్రకృ సంబంధవిషయమగు జ్ఞానమనునది, యింకను యీయవిద్యాదులుండుటంజేసి, యింకను సంసారముపై బడినచో, ఏమిచేయఁగలమనెడి భయంబునకు హేతువగును, “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి” అన్నట్లు సర్వేశ్వరుండు వీటి నన్నింటిని పోఁగొట్టువాఁడగుటంజేసి వీటిఁ బోఁగొట్టువాఁడగు సర్వేశ్వరునియొక్క కారుణ్యవిషయమగు జ్ఞానము అట్టిభయము లేకపోవుటకు హేతువగును.

నివారకుండగు సర్వేశ్వరుని శక్తి తెలిసియేయున్నను, వానిచే నివారింపఁబడునవియగు యవిద్యాదులున్నంతవరకు భయమున్ను మధ్యమధ్య కలుగుచుండునని భావము.

కావున ఈప్రకరణమున ఈజీవునికి భయాభయంబులను గలుగఁజేయునట్టి హేతువులను

సిద్ధిక్కుమతువుమ్, తన్నిబన్ధన శఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్, సర్వేశ్వరన్ సంసారికళుక్కు జ్జీవనత్తిల్ కృషిపణ్ణుమ్పడియుమ్, అజ్ఞాతసుకృతభగవదఙ్గీకార హేతుత్వముమ్, ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకార వైభవానభిజ్ఞర్పడియుమ్, ఏతద్వైభవాభిజ్ఞర్పడియుమ్, ఇవ్వర్థమభియుక్తవచనసిద్ధమెన్ను మతువుమ్, అజ్ఞాతసుకృతవ్యాజేన అవనఙ్గీకరిక్కుమ్పడియుమ్, అఙ్గీకారహేతువాక్కు మజ్ఞాత సుకృతఙ్గళిన్ తత్కృషిఫలత్వముమ్, తన్నిరూపణఫలితముమ్, అఙ్గీకారప్రవర్తకఙ్గళానవై కాదా చిత్కమాక స్వయమేవ విళైక్కుమ్పడియుమ్. అవఱ్ఱిన్ ద్వైవిధ్యముమ్, ఏవమ్భూతవిషయీ కార శాస్త్రసిద్ధత్వముమ్, ఇవ్విషయీకారమ్ పెఱ్ఱవర్ ఇత్తై వెళియాకప్పేశినపడియుమ్, ఏతదన భిజ్ఞవచనపరిహారముమ్, ఆభిముఖ్యవదద్వేష తత్కృపాజనితత్వముమ్, యాదృచ్ఛికాదికళిల్ సుకృత నామమీశ్వరకృతమెన్నుమతువుమ్, ఏతదర్థవిషయాభియుక్తవచన పరస్పరవిరోధ పరిహారాద్య నుక్తిహేతువుమ్, కీళ్ పరక్క ఉపపాదిత్తువన్దతిన్ ఫలితముమ్, తదాప్తిహేతుతయా జ్ఞానాధిక రనుసన్ధానముమ్, నిర్హేతుకకృపాఫలావశ్యానుభావ్యత్వముమ్, ఈదృశకృపాప్రవాహ దుర్నివార కత్వముమ్, ప్రకరణాది ప్రతిజ్ఞాతార్థ నిగమనముమ్, భయాభయానువర్తన కాలావధియుమ్, ఏతదు భయహేతుభూత జ్ఞానవిశేషఙ్గళుమ్ శొల్లుకైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషాదిమోక్ష పర్యన్తాఖిల లాభహేతువాన భగవదాకస్మిక కృపాప్రభావమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ఇత్తాల్, ద్వయో

ఇవి రెండును విపర్యస్తములయినట్లయిన, సిద్ధించుననదియు, అందుమూలకములగు శంకాపరిహారము లును, సర్వేశ్వరుండు సంసారుల యుజ్జీవనమునకై ప్రయత్నించుటయు, అజ్ఞాతసుకృతము భగవ దంగీకారమునకు హేతువగుటయు, ఇట్టి నిర్హేతుక విషయీకారము నెఱుంగనివా రుండునట్టి విధ మును, దీని వైభవముం దెలిసిన వారివిధమును, ఈ విషయము ఆప్తవచన సిద్ధమనియును, అజ్ఞాతసు కృతమునొక వ్యాజముగాఁగొని సర్వేశ్వరుం డంగీకరించువిధమును. అంగీకార హేతువులుగాఁగొనఁ బడునట్టి యజ్ఞాత సుకృతముల విషయమున నతని కృషి ఫలమును, దానిని నిరూపించినందువలని ఫలమును, అంగీకారమునకు హేతువులగు వాటిని కాదా చిత్కముగ తానే స్వయముగ వృద్ధిపొందిం చుటకుఁ గారణమును, వాటియొక్క ద్వైవిధ్యమును, ఇట్టి యంగీకారము శాస్త్రసిద్ధమగుటయు ను, ఇట్టి యంగీకారమును లభించినవారలు దీనినిగుఱించి స్పష్టముగాఁ దెలిపియుండుటయు, దీనిఁ దెలియనివారు చేయునట్టి వాదములను పరిహరించుటయు, ఆభిముఖ్యమువలెనే యద్వేషమును సర్వే శ్వరుని కృపవలన గలుగునదియనియు. యాదృచ్ఛికాదులకు సుకృతమనెడి పేరు సర్వేశ్వరుండు పెట్టెననియు, ఈ విషయమున నభియుక్తుల వచనములందలి పరస్పరము విరోధములను పరిహరిం పకుండుటకు హేతువును. ముందు ఉపపాదించుకొనుచు వచ్చిన దానిఫలితమును, ఈవిషయమున విశ్వాసము గలుగుటకై జ్ఞానాధికుల యనుసంధానములును, నిర్హేతుక కృపాఫలము అవశ్య మనుభ వింపవలసినది యగుటయు, ఇట్టి కృపాప్రవాహము అడ్డగించుటకు అశక్యమగుటయు, ప్రకరణాది యందు ప్రతిజ్ఞచేయఁబడినట్టి విషయమును ముగించుటయు, భయాభయము అనువర్తించునట్టి కాల మునొక్క యవధియు, ఈ రెంటికిని హేతుభూతములగు జ్ఞానవిశేషములును చెప్పియుండుటంజేసి యీచేతనునికి అద్వేషాదులు మొదలుకొని మోక్షమువరకును సమస్తమగు అభయమునకు హేతు భూతమగు భగవంతుని నిర్హేతుక కృపయొక్క ప్రభావము విపులముగ ప్రతిపాదింపఁబడినది. ఇం దువలన ద్వయము నుపదేశించినట్టి యాచార్యుని యాశ్రయించుట మొదలగు వాటికిని తనచే

పదేష్టృభూతాచార్యోపసత్త్యాదికళుక్కుమ్, తదుపదిష్టద్వయార్థజ్ఞానాదికళుక్కుమ్ హేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పట్టదు.

నిర్హేతుకకృపావైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమమే పిడిత్తు ఇవ్వళవాక, సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనే చేతనర్కళ్కు పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షసిద్ధిక్కు నిరపేక్షసాధనమెన్ఱు అఱుళిచ్చెయ్దు, ఉపాయభూతనాన సర్వేశ్వరన్ కర్మనిబన్ధనమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్, కారుణ్యనిబన్ధనమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనాకైయాలే, అవనై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱియిరుక్కుమవర్కళుక్కు స్వకర్మానుసన్ధానత్తాలుమ్ తత్కారుణ్యానుసన్ధానత్తాలుమ్ వరుమ్ భయాభయఙ్గళ్ యావత్ప్రాప్తి మాఱిమాఱి నడక్కుమ్బడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తార్ కీழ், ఇనిమేల్, ‘‘సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వా మర్త్యమయీం తనుమ్’’ ఎన్ఱుమ్, ‘‘తిరుమామకళ్ కొழுనన్ తానే కురువాకి’’ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే అన్దసిద్ధోపాయ బహిర్భూతమన్ఱికే తచ్చరమావధియాయ్, బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొదువాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువాయిరుక్కైయాలే తన్నిష్ఠర్క్కు భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే ఎప్పోదుమొక్క నిర్భయరాయ్క్కొణ్డిరుక్కలామ్బడియాయ్, చరమావధియాన స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కు అనురూపమాన చరమోపాయమ్ సదాచార్యాభిమానమేయెన్ఱు సకలవేదాన్తసార విత్తమ

నుపదేశింపఁబడినట్టి ద్వయముయొక్క యర్థజ్ఞానములకును హేతుభూతమైనదియగు భగవన్నిర్హేతుక కృపయొక్క వైభవము చెప్పఁబడినది.

భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావ ప్రకరణము ముగిసినది.

చరమప్రాప్య ప్రాపక ప్రకరణము.

ఈ ప్రకరణమున మొదటినుండి యింతవరకును సిద్ధోపాయమగు సర్వేశ్వరుండే యాచేతనులకు పరమపురుషార్థమగు మోక్షము సిద్ధించుటకు వేఱొక్కదాని సహాయము నపేక్షింపనట్టి యుపాయమని తెలిపి, ఉపాయభూతుండగు సర్వేశ్వరుండు కర్మానుగుణముగ సంసారముననుంచుటకును కారుణ్యమూలముగ ముక్తునిగాఁజేయుటకున్ను సామర్థ్యముగల నిరంకుశ స్వతంత్రుండగుటంజేసి, వానిని ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించి యుండువారికి తమ కర్మము ననుసంధించుకొనుటంజేసియు, భగవత్కారుణ్యము ననుసంధించుకొనుటంజేసియును, కలుగునట్టి భయాభయంబులు ఒకటితప్పితే యొకటి భగవత్ప్రాప్తివరకు నుండగలవని యింతకుముందు తెలిపియున్నారు.

ఇఁకమీఁదు ‘‘సాక్షాన్నారాయణో దేవఃకృత్వా మర్త్యమయీంతనుం’’ (సాక్షాత్తుగ నారాయణుండే నరశరీరముఁ గొనివచ్చినాఁడు) అనియు, ‘‘తిరుమామకళ్ కొழுనన్ తానే గురువాకి’’ (జ్ఞానసారం ౩౪) (శ్రియఃపతి తానే స్వయముగ గురువుగానయి) అనియును చెప్పియున్నందున నట్టి సిద్ధోపాయముకంటె (సర్వేశ్వరునికంటె) వేఱుకాకుండ, దానియొక్క చరమావధియై; బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని పొదువయినదిగానుండక, మోక్షమునకు మాత్రమే హేతువైనదియై యున్నందున దానియందు నిష్ఠగలవారికి భయప్రసక్తి లేకుండ, ఎల్లకాలము ఒక్కవిధముననే నిశ్చింతగా నుండతగినట్లుండి, చరమావధియగు స్వరూపప్రాప్యంబులకు అనుగుణమైనదియగు చర

మూ॥ ౪౦౮॥ స్వతన్త్రనై ఉపాయమాక పర్‌ర్రినపోతిఱే ఇప్రసజ్గమ్నానుళ్ళతు.

రాన పూర్వాచార్యర్కళ్ తఙ్గళుక్కు త్తఙ్ఞమాక వనుసన్ధిత్తు ముపదేశిత్తుమ్‌పోన్ద రహస్యార్థత్తై సకలరుమఱిన్దుజ్జీవిక్కుమ్పడి ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్.

అతిల్, ఇప్పడి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి యనువర్తియామల్ ఎప్పోతుమొక్క నిర్భయనాయిరుక్కలావతొరు వఴియిల్లైయో వెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్: (స్వతన్త్రనై) ఎన్నుతుడఙ్గి. అతావతు - కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగుణమాక సంసారనివృత్తియైప్పణ్ణి త్తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళవుమ్‌వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనానవీశ్వరనై ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళుక్కు ఉపాయమాకప్పఱ్ఱినపోతిఱే, భగవత్ప్రాప్తి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్ను మిప్రసఙ్గమ్నానుళ్ళతెన్నై. పరతన్త్రస్వరూపనాయ్ మోక్షైకహేతువాన స్వాచార్యనై యుపాయమాకప్పఱ్ఱినాల్ ఇప్రసఙ్గమిల్లై, సతతనిర్భయనాయిరుక్కలామెన్ను కరుత్తు. (ఉపాయమాకత్తాన్) ఎన్ను ఒరుముఱ్ఱుచ్చొల్లిత్తనై.

ప్రమాణాత్ప్రమేయ నిశ్చయమ్పణ్ణవేణుమిఱే, ఇవ్వర్థమెన్‌కొణ్డు నిశ్చయిక్కక్కడవోమెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. (ఉణ్డపోతు) ఎన్నుతుడఙ్గి మయర్వఱమతినలమ్‌పెఱ్ఱు

మూ॥ ౪౦౮॥ స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని ఉపాయముగాఁ గొనినప్పుడు కదా యివి యన్నియును ప్రసక్తించును.

ఉపాయము సదాచార్యాభిమానిమే యని సకల వేదాంత సారవేత్తలగు పూర్వాచార్యులు తమకు దానిని రక్షకముగా ననుసంధించుకొనియును, ఇతరుల కుపదేశించియు నున్నట్టి రహస్యార్థమును అందఱును దెలిసికొని యుజ్జీవించునట్లు తక్కిన గ్రంథభాగముచే స్పష్టముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

అవతారిక — అందులో, ఇవ్విధమున భయాభయములు రెండును ఒకటితప్పితె యొకటి రాకుండ, ఎల్లకాలము నిశ్చింతుఁడుగానుండుట కెద్దియును మార్గము లేదాయుంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వతంత్రుని) ఇత్యాది. కర్మానుగుణముగ సంసారములో నుంచుటకును, కారుణ్యానుగుణముగ సంసారమునుతప్పించి తన శ్రీపాదములయందుఁ జేర్చుకొనుటకును సామర్థ్యముగల నిరంకుశ స్వతంత్రుండగు సర్వేశ్వరుని ఇష్టప్రాప్తికిని అనిష్టనివారణమునకును ఉపాయముగా నాశ్రయించినప్పుడు కదా! భగవత్ప్రాప్తివరకును భయాభయములు రెండును ఒకటి తప్పతే యొకటి ప్రవర్తించు ననెడి ప్రసక్తివచ్చును?

పరతంత్రస్వరూపుండై మోక్షమునకుమాత్రమే హేతువగు స్వాచార్యుని యుపాయముగాఁ గొనినట్లయిన, దీని ప్రసక్తియేయుండదు. ఎల్లకాలమును నిర్భయుండుగానే యుండవచ్చునని యభిప్రాయము.

మూలమున, "ఉపాయమాకత్తాన్" అను తావునందు "తాన్" అనునది శబ్దాంతమున ప్రయోగింపఁబడునది యింతియే.

అవతారిక—ప్రమాణముఁ గొనియే కదా ప్రమేయమును నిర్ణయింపఁవలయును? ఇట్లుండ, ఈయర్థమును దేనిఁగొని నిర్ణయింపఁగల రంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౦౭ ॥ ఉణ్ణాపోతోరువార్త్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపోతోరువార్త్తైయుమ్ శొల్లువార్ పత్తుపేరుణ్డిరే.

భగవదనుభవైక ధారకరాయిరుక్కుమాళ్వార్కళుక్కు, ఉణ్ణాపోతు ముణ్ణాతపోతుమావన భగవదనుభవ తదలాభ కాలఙ్గళ్, అతిల్ భగవదనుభవమ్పణ్ణి తృప్తరానపోతు, తద్దాస్యవివృద్ధికామతయా తదీయదాస్యత్తిలేయూన్ఱి, «పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్పరమర్» «నాళుమ్ పిఱప్పిడతోఱెమ్మైయాళుడైనాథర్» «వరుమరుమైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మై యళిక్కుమ్ పిరాక్కళ్» «శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాన్తరమ్ కాప్పర్» «నన్మైపెఱుత్తెమ్మై నాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్» «ఎమ్బిల్ పిఱప్పిడైతోఱెన్ తొఴుకులన్తాఙ్గళ్» «అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ - శెన్నామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీఴ్ప్పుకుతల్ - ఉఱుమోపావియేనుక్కు» ఎన్ఱుమ్, «అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయారవరెమ్మైయాళ్

మూ॥ ౪౦౭॥ భగవదనుభవము కలిగినప్పు డొక్కమాటను, అదికలుగనప్పుడొక్కమాటనున్ను చెప్పునట్టివారు పదిమంది కలరు.

(అనుభవించునప్పుడు) ఇత్యాది. ఇంతులైనను అజ్ఞానములేనట్టి జ్ఞానానందమును లభించిన ఆళ్వారులకు అనుభవించినప్పుడు అనుభవింపనప్పుడనఁగా- భగదనుభవముకలిగినప్పుడును అదికలుగనప్పుడు ననుట. అందులో భగవంతుని యనుభవించి సంతుష్టులయినప్పుడు, భగవంతుని కైంకర్యవృద్ధిని కోరువారగుటంజేసి, భాగవతకైంకర్యమునఁ బ్రీతిగలిగి «పయిలుం పిఱప్పిడైతోర్ ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్» (తి. వా. 3-2-౧) (ఎంత తక్కువజాతివారయినను, నిరంతరమువచ్చెడి జన్మపరంపరలో మమ్ములను పాలించెడి యుత్కృష్టులు సుమీ) అనియు, «నాళుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుడైనాదర్» (తి. వా. 3-2-౨) (ప్రతిదినము ఆశ్రయించువారే జన్మమరణములకు మధ్యనున్నకాలమందును మనలను దాసులనుగాఁగొనిన నాథులు) అనియు, «వరుమైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మైయళిక్కుమ్ పిరాక్కళ్» (తి. వా, 3-2-౫) (పరలోకమునందును ఈలోకమునందును మనలను రక్షించెడి స్వాములు) అనియు, «శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాంతరమ్ కాప్పర్» (తి. వా. 3-2-౬) (చలింపకుండ రక్షించి జన్మజన్మాంతరములయందును రక్షించుదురు) అనియు, «నన్మైపెఱుత్తెమ్మైనాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్» (తి. వా. 3-2-౮) (భాగవతశేషత్వమనెడి మంచితనమును కలుగఁజేసి, ప్రతిదినము ఉజ్జీవింపఁజేయుచున్నట్టి విశ్వసనీయులగు పెద్దలు) అనియు «ఎమ్బిల్ పిఱప్పిడతోర్ ఎన్తొఴుకులన్దాఙ్గళ్» (తి. వా. 3-2-౭) (మనయొక్క యనేక జన్మములమధ్యను సర్వకాలమందును, మనచే నాశ్రయింపఁదగిన వంశము గలవారగుదురు) అనియు «అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియశెన్దామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరైనాణ్ మలరడిక్కీఴ్ పుకుతర్ ఉఱుమోపావియేనుక్కు» (తి.వా. ౭-౧౦-౧) (ఆవామనునికి దాసులై రూపమందు చిన్నవారయినను, మహిమయందు గొప్పవారయినట్టి మనుజోత్తములయి నన్ను పాలించెడి శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకమునందే సంచరింపఁగా, నాకు భోగ్యమయి పద్మములవలెనున్న నేత్రములుగలవాఁడునైన శ్రీనివాసునియొక్క శ్లాఘ్యమై మిక్కిలి పరిమళించుచున్నవై అప్పుడువికసించిన పుష్పములవలెనున్న శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశించుట పాపినైనట్టి నాకు తగునా?) అనియు. «అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయారెమ్మైయాళ్వార» (తి. మొ.

వారే'' ''ఞానత్తినొళియురువై నినైవారేన్నాయకరే'' ''నచ్చిత్తొழువార్గై నచ్చెన్ఱన్నెంజే'' ''పేరాళన్ పేరోదుమ్ పెరియోరై యొరుకాలుమ్ పిరికిలేనే'' ''కణ్ణారక్కణ్డురుకి క్కైయారత్తొழువార్గై క్కరుతుమ్‌కాల్ - ఉణ్ణాతువెమ్‌గూర్ర్‌మ మోవాతుపావఙ్గళ్ శేరా'' ఎన్నుమ్, ''ఈట్టమ్‌కణ్డిడక్కూడుమేలతుకాణుమ్ కణ్బయనావతే'' ''తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్బెతిల్ కఙ్గైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే'' ''ఇన్బుఱుమ్‌తొణ్డర్ శేవడియేత్తివాழ్‌త్తుమెన్నెఞ్జమే'' ఎన్నుమ్ ఇత్యాదికళాలే తద్విషయత్తిలుమ్ కాట్టిల్ తదీయరేనమక్కు శేషికళుముపాయోపేయభూతరుమెన్ను అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి ప్పేశువతు.

భగవదనుభవాలాభక్లిష్టరానపోతు, అప్పడి పరమశేషికళుమ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతరుమాన తదీయర్ సన్నిహితరాయిరున్దాలుమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ నెఞ్జుశెల్లామల్ భగవద్విషయమేప్రాప్యముమ్‌ప్రాపకముమాక నినైత్తు, ''కాణవారాయ్'' ''కాణుమారురుళాయ్'' ''వరికొళ్ వెఞ్జిలైవళైవిత్తమైన్దనుమ్ వన్దిలనెన్ శెయ్‌కేన్'' ''వెఞ్జమత్తడు శరమ్‌తురన్ద వెమ్మడికళుమ్‌వారానాల్''

౧-౬-౨) (సర్వేశ్వరుని ధ్యానించు వారెవ్వరయినను మాకు రక్షకులయినవారు) అనియు ''ఞానత్తినొళియురువై నినైవారెన్నాయకరే'' (తి. మొ. ౨-౬-౩) (జ్ఞానస్వరూపుండగు సర్వేశ్వరుని ధ్యానించువారు మానాయకులు) అనియు, ''నచ్చిత్తొழువార్గై నచ్చెన్ఱన్ వన్నెంజే'' (తి. మొ. ౨-౬-౩) (నాయొక్క మంచిమనస్సా! తిరుక్కడల్‌మల్లై యనుదివ్యదేశమునమస్కరించువారితో స్నేహముచేయుము) అనియు, ''పేరాళన్ పేరోదుమ్ పెరియోరై యొరుకాలుమ్ పిరికిలేనే'' (తి. మొ. ౭-౪-౪) (సర్వాధికుండగు సర్వేశ్వరుని నామసంకీర్తనముఁజేయునట్టి పెద్దలను ఎన్నటికిని విడనాడజాలను) అనియు, ''కణ్ణారక్కణ్ణురికిక్కైయారత్తొழువార్గై క్కరుతుమ్ కాల్ ఉణ్ణాతువెంగూర్ర్‌మమోవాతు పావఙ్గళ్ శేరా'' (తి. మొ. 6-౫-౭) (సర్వేశ్వరుని కండ్లార సేవించి చేతులార దండముసమర్పించునట్టి వారికి మృత్యువునుండి భయముండదు. క్రూరమగు మృత్యుదేవత వారికి భయపడును, పాపములు వారియొద్దకుఁ జేరజాలవు) అనియు, ''ఈట్టమ్‌కణ్డిడక్కూడుమేలతుకాణుమ్ కణ్పయనావతే'' (పె, తి. ౨-౧) (భాగవతోత్తములసేవ లభించినట్లయిన అదియే దృష్టఫలము) అనియు, ''తొన్దరడిప్పొడియాడనామ్ పెతిర్ కంగైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే'' (పె. తి- ౨-౨)(భాగవతుల శ్రీపాదధూళియం దవగాహింప లభించితిమేని యిఁక గంగాస్నానమెందుకు) అనియు, ''ఇన్‌పురుమ్‌దొణ్డర్ శేవడియేత్తి వాழ్‌త్తుమెన్నెంజమే'') (పె.తి. ౨,౪) (శ్రీవైష్ణవులను స్తోత్రముచేసి యానందావహములగు వారి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చుమా) అనియు నీమొదలగుతావుల భగవంతునికంటెను భగవద్భక్తులే మనకు శేషియయినవారును, ఉపాయోపేయభూతులును అనియిట్లు యెక్కువ యాదరణతోఁజెప్పియుండిరి. భగవదనుభవము లభింపకపోవుటంజేసి కష్టపడుచుండునప్పుడు ఈపైనిజెప్పినప్రకారము పరమశేషియయినవారును పరమప్రాప్యప్రాపక భూతులునునగు భగవద్భక్తులుసమీపముననెయుండియున్నప్పటికిన్ని, వారిపై పుకు మనస్సుపోక, భగవంతునే ప్రాప్యప్రాపకములనుగాఁ దలంచి, ''కాణవారాయ్'' (తి. వా. ౭.౫=౨) (సేవసాయింపుమా?) అనియు, ''కాణుమారుళాయ్'' (తి. వా. ౭-౧-౨) (సేవించునట్టివిధమును కృపచేయుమా) అనియు, ''వరికొళ్ వఞ్జిలైవళైవిత్తమైన్దనుమ్ వన్దిలనెన్ శెయ్‌వేన్'' (తి. మొ. ౭-౫-౬) (రేఖలుకలదియు, ఉగ్రమునునగు ధనుస్సును వంచినస్వామి సేవసాయింపలేదే ఏమిచేయుదును) అనియు, ''వెఞ్జమత్తడుశరన్దురన్దనెమ్మడికళుమ్ వారానాల్

మూ॥ అవర్కళ్ పాశురమ్కొణ్డన్ఱు ఇవ్వర్థమఱుతియిడువతు.

మూ॥౪౮౯॥ అవర్కళై చ్చిరిత్తిరుప్పా రొరువరుణ్డిత్తే,

«వాసుతేవావున్ వరవుపార్త్తు-నాళ్ మణర్కున్దిల్ ఫుఱరనిన్తేన్” ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే ఆర్తిపరవశరాయ్అలఱ్ఱువతు ఊడువతు, «వెఞ్జిఱైప్పుళ్” «ఉజ్గళో డెజ్గళిడైయిల్లై” ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే వెఱుప్పతు ఉతఱువతాకైయాలే, (ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపోతొరు వార్త్తైయుమ్ శొల్లువార్) ఎన్గిఱార్. ఆళ్వార్కళెల్లారు మేకప్రకృతికళాయ్ ఏకకణ్ఠరాయిరుక్కైయాలే (పత్తుప్పేరుణ్డిఱే) ఎన్గిఱార్. (అవర్కళ్ పాశురమ్కొణ్డన్ఱు ఇవ్వర్థమఱుతియిడువతు) ఎన్నతు- మయర్వఱమతినలమరుళిప్పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే ప్రథమపర్వత్తిలాట్టిల్ చరమపర్వత్తుక్కుళ్ళ నైష్ఠమైయై త్తెళియక్కణ్డు పేశినార్కళేయాకిలుమ్, చరమపర్వైకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డి, తదనుభవప్రాప్తరానపోతొన్ఱైచ్చొల్లువతు, తదలాభక్లిష్టరానపో తొన్ఱైచ్చొల్లువతాయ్ ఒరుపడిప్పాడరల్లాతవర్కళ్ పాశురమ్కొణ్డన్ఱు ఆచార్యనే ఉపాయమెన్ఱివ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణువతెన్నై.

పిన్నైయార్ పాశురమ్ కొణ్డఱుతియిడువతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళై) ఎన్ఱు తుడజ్గి, అతావతు, «మేవినేనవన్ పొన్నడి - తేవుమఱ్ఱఱియేన్” ఎన్ఱు స్వాచార్యరాన నమ్మాళ్వార్

మూ॥ వారి పాశురములఁగొని కాదు ఈయర్థము నిర్ణయించుట.

మూ॥ ౪౮౯॥ వారిని పరిహసించునట్టి వారివలెనుండు వారొక్కరు కలరు కదా!

(పె.తి. ౬-౧) (అయోధ్యయుద్ధమునందు క్రూరమైనబాణమును వేసిన నాస్వామి రాడే) అనియు, «వాసుదేవావున్ వురవుపార్త్తువార్ మణర్కున్దిల్ స్తేఫులరనిన్తేన్” (వాసుదేవుఁడా! నీకై నిరీక్షించుచు, సంసారప్రవాహవేగమున తపించువాఁడనైయున్నాను) అనియు నీమొదలగు తావుల పదేపదే చెప్పుచుపు ప్రణయకలహముఁ జేయుచు నుండుటంజేసియు, «వెఞ్జిఱైప్పుళ్” (తి.వా. ౧-౪-౧) (క్రూరములయిన రెక్కలుగల గరుత్మంతుఁడు) అనియు, «ఉజ్గళో డెజ్గళిడైయిల్లై. (తి.వా.౫-౨-౪) (మీతో మాకు సంబంధములేదు) అనియు నీమొదలగు తావుల నిందించుచు త్యజించుచుండుటంజేసియును, భగవదనుభవము కలిగినప్పు డొకమాటను అది కలుగనప్పుడు ఒక మాటను చెప్పువారలనుట. ఆళ్వారులందఱును ఒక్కటియే స్వభావముగలవారైనను యొక్కవిధముననే చెప్పువారగుటంజేసి యట్టివారు పదిమంది కలరని చెప్పియున్నారు.

వారిపాశురములఁగొనికాదు యీవిషయమును నిర్ణయించుట యనఁగా—ఇంచుకయినను ప్రమాదములేనట్టి జ్ఞానానందము లభించినట్టివారలగుటచే ప్రథమపర్వముకంటెనున్న (భగవంతుని యాశ్రయించుటకంటెనున్న) చరమపర్వముకు (భాగవతుల నాశ్రయించుటకు) గల యాధిక్యమును సంపూర్ణముగా నెఱింగి చెప్పినట్టివారలైనను, చరమపర్వమునమాత్రమే నిష్ఠగలవారుకాకుండ, ప్రథమపర్వమునఁ బ్రీతికలిగినవారయి భగవదనుభవానందభరితులయినప్పు డొక్కటిచెప్పుచు, అది లభింపక కష్టపడునప్పు డొక్కటిచెప్పుచు నొక్కవిధముగా చెప్పియుండనివారలగు వారిపాశురములఁ గొని కాదు. ఆచార్యుండే యుపాయంబను ఈవిషయమును నిర్ణయించుట యనుట.

అవతారిక—అటుపైని యెవ్వరిపాశురములఁగొని యీయర్థమును నిర్ణయింపవలయునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(వారిని) ఇత్యాది. «మేవినేనవన్ పొన్నడి తేవుమఱ్ఱఱియేన్” (క. శి. ౨) (నా యా

మూ॥ అవర్‌పాశురమ్ కొణ్డు ఇవ్వర్థమఱుతియిడ క్కడవోమ్.

ళ్వార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాకప్పత్తై యఱప్పత్తి అవిదితాన్యదేవతరాయ్, “నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బ మెయ్‌తినేన్” ఎన్ఱు తత్సంకీర్తనానన్ద నిర్భరరాయ్ “అడియేన్ శతిర్‌త్తేన్” ఎన్ఱు ఉఱువతఱిన్ద పఱ్ఱిన చతురరాయిరుక్కైయాలే, చరమపర్వత్తిలేఱ్ఱమఱిన్దుపేశా నిఱ్కచ్చెయ్‌తే తదేకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలేమణ్డి తద్వైలక్షణ్యపరవశరాయ్ ఉణ్డాపోతోరువా రాత్తైయుముణ్డాపోతొరువార్త్తైయుమ్ శొల్లుకిఱ ఆఴ్వార్‌కళ్ పతిన్మరైయుమ్, “అడియులేఱా రా చార్యన్ తిరువడికళైప్పఱ్ఱి అనవరతసుఖికళా యిరుక్కప్పెఱాతే స్వవైలక్షణ్యత్తాలేపిచ్చేఱ్ఱుమ్భగవద్విషయత్తిలే మున్దుఱమున్నమిఴ్న్దు తదనుభవదశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లువతు తదలాభదశై యిలొన్ఱైచ్చొల్లువతాయ్ ఇవర్‌కళ్ పడుకిఱపాడెన్; ఎన్ఱు పరిహసిత్తిరుక్కుమ్ శ్రీమధురకవి యాఴ్వారొరువరుణ్డిఱే, చరమపర్వనిష్ఠరాయ్ సదైకరూపవచనరాన ఇవరుడైయపాశురమాన కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బుకొణ్డు ఇవ్వర్థత్తై సంశయవిపర్యయగన్ధమఱ నిశ్చయిక్కక్కడవోమెన్నై.

అథవా, ఉణ్డపోతు ఇత్యాదిక్కు. భగవదనుభవమ్పణ్ణిన పోతు, “ఉణ్ణుకళిత్తేఱ్కుమ్బ రెన్ కుఱై” “యావర్ నికరకల్ వానత్తే” “మాఱుళతో ఇమ్మణ్ణిల్‌మిశై” ఎన్ఱు ఇప్పడి అనుభ

మూ॥ వారిపాశురములఁగొని యీ యర్థమును నిర్ణయింపగలము.

చార్యుల శ్రీనమ్మాళ్వారుల స్పృహణీయములగు శ్రీపాదంబులను రెండవతెఱంగుండ ఆశ్రయించినాడ ను. అవి తప్ప వేఱొక్కగతి నెఱుంగనివాడను) అని యిట్లు తమ యాచార్యులగు శ్రీ నమ్మా ళ్వారుల శ్రీపాదంబులనే ప్రాప్యప్రాపకములనుగాను విడువక యాశ్రయించి వేఱొక్క దేవత నగుఱించి యెఱుంగనివారయి “నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బ మెయ్‌తినేన్” (క. శి. ౨) (వాక్కు తో స్తోత్రముజేసి యానందభరితుండనయితిని) అన్నట్లు, వారిని స్తోత్రముచేయుటచే నానందము గలవారయి “అడియేన్ శతిర్‌త్తే” (క.శి. ౬) (చాతుర్యమును బొందితిని) అన్నట్లు అనురూపము నెఱింగి యాశ్రయించినట్టి చాతుర్యముగలవారగుటంజేసి, చరమపర్వముయొక్క యాధిక్యమునె ఱింగి చెప్పుచున్నను, దానియందుమాత్రము నిష్ఠగలవారుకాకుండ, ప్రథమపర్వమునఁ శ్రీతిగలిగి దానివైలక్షణ్యమున నెక్కువయాశగలవారయి భగవదనుభవముగలిగినప్పుడొక్కమాటను అది కలుగనప్పుడొక్కమాటనున్ను చెప్పునట్టి యాళ్వారులు పదిమందిన్ని మొదటనే యొకయాచా ర్యుని యాశ్రయించి సుఖముగానుండక, తన వైలక్షణ్యమువలన పిచ్చెక్కునట్లుచేయునట్టి భగవద్వి షయమున ముందుముందుగ ప్రవేశించి దాని యనుభవము కలుగునప్పుడొక్కమాటను, అదికలు గనప్పుడొక్కమాటను చెప్పుచుందురు. వీరు పడుపాట్లు యేమని చెప్పవచ్చునని పరిహసించు నట్టివారగు శ్రీ మధురకవియాళ్వారొక్కరున్నారు కదా! చరమపర్వనిష్ఠులయి యెల్లకాలము ఒక్కవిధముననే మాట్లాడువారగు శ్రీమధురకవుల పాశురమగు కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబునుఁగొని ఈ విషయమును సంశయవిపర్యయములులేకుండ నిర్ణయించెదమనుట.

అథవా ఈవాక్యమునకు వేఱొక్కవిధమునను అర్థము చెప్పుకొనవచ్చును.

భగవంతుని యనుభవించినప్పుడు “ఉణ్ణుకళిత్తేఱ్కుమ్బరెన్ కుఱై”(తి.వా. ౧౦=౮=౩)(అ నుభవించి తృప్తిపొందినట్టి నాకు దానికిపైని యేమికొరతయున్నది?) అనియు, “యావర్ నికర

మూ॥ ౪౧౦॥ స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్ న్దిరుక్క వేణుమిఱే ప్రాపకమ్

నిఱ హర్షప్రకర్ష గర్వితమాన తోయ వార్త్తైయుమ్, తదనుభవమ్ పెఱాతపోతు, ‹‹మతియెల్లాము ళ్ కలఙ్గి మయఙ్గుమాల్›› ‹‹శాయలొడుమణిమామై తళర్ న్దేన్ నాన్›› ‹‹కాణవారాయెన్ఱెన్ఱు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్ న్దు›› ‹‹తీయోడుడన్ శేర్ మెழுకాయులకిల్ తిరివేనో›› ఎన్ఱు ఇప్పడి శోక వేగజనితమాన తోరువార్త్తైయుమ్ శొల్లువారొరువరియఱన్దిక్కే పత్తుప్పేరుణ్డిఱే. తదీయశేషి కళు ముపాయోపేయ భూతరుమెన్ఱుఇన్దిరుక్క చ్చెయ్ తే, తదనుగుణమాక నిఱ్క మాట్టామల్ భగవద్విషయవైలక్షణ్య పరవశరాయ్ ఇప్పడి ఉణ్ణపోతొరువార్త్తై శొల్లుకిఱవర్ కళుక్కి కొణ్డఱ్ఱు స్వాచార్యచరణయుగళమే ఉపాయోపేయ మెన్గిఱ ఇప్పగమార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుగకు. ఆழ்వార్ తిరువడి కళైయే తమక్కు త్తఞ్జమాకప్పఱ్ఱి, ‹‹తేవుమఱ్ఱఱియేన్›› ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, ప్రథమపర్వత్తిలేమణ్డి హర్షశోకపరవశరాయ్ ప్పేశుకిఱవర్ కళై ప్పరిహసిత్తిగుప్పారొరువరుణ్డిఱే అప్పడియిరున్దశ్రీమధురకవికళ్ దివ్యసూక్తియైక్కొణ్డు ఇవ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు ఇఙ్ఙనేయోజిక్కవుమామ్.

ఇప్పడి ప్రమాణసిద్ధమానవర్థత్తై ఉపపత్తియాలే స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (స్వరూపత్తు

మూ॥ ౪౧౦॥ స్వరూపమునకును ప్రాప్యమునకును అనుగుణమైనదిగాను కదా! ప్రాపక ముండవలయును.

కల్ వానత్తై›› (తి.వా. ౪-౬-౮) (పరమపదమున నుండువారెవ్వరు సమానులగుదురు) అనియు ‹‹మారుళతో విమ్మ్రణ్ణిన్ మిఞ్జై›› (తి. వా. ౫-౫౬) (ఈభూలోకమున నుపమానము కలదా) అనియు నిట్లు భగవదనుభవమువలనఁ గలిగిన సంతోషాతిశయమువలన గర్వముతోఁ జెప్పునది యొకమాటయు, అట్టి యనుభవము లభింపనప్పుడు ‹‹మతియెల్లాముళ్ కలఙ్గి మయఙ్గుమాల్›› (తి వా, ౧-౪-౩) (జ్ఞానమంతయు చెదరిపోయి మోహించును) అనియు, ‹‹శాయలొడు మణి మామైతళర్ న్దేన్›› (తి. వా. ౧,౪౮౪) (అవయవకాంతితోఁగూడ స్పృహణీయమగు సమ దాయకాంతిని పోగొట్టుకొంటిని) అనియు, ‹‹కాణవారాయ్ఎన్ఱెన్ఱు కణ్ణుమ్వాయుమ్తువర్ న్దు›› (తి.వా.౮-౫-౨)(సేవసాయింపుమాయని పలుమారు చెప్పుటచే కండ్లున్ను వాక్కున్ను శుష్కించి అనియు, ‹‹తీయోడుడన్ శేర్ మెழுకాయులకిల్ తిరివేనో››) అగ్నిసమీపమునందుండు మయిన మువలెనే లోకమునందు తిరుగుచున్నానను) అనియు నిట్లు దుఃఖవేగమువలన నొక్కమాటనున్ను చెప్పునట్టివారు ఒక్కరిద్దరు కాకుండ పదిమంది కలరు కదా! భాగవతులే శేషియయినవారనియు ఉపాయోపేయభూతులనియు నెఱింగియున్నను, అందుల కనుగుణముగ నిలిచియుండక, భగవద్విష యపరవశులయి ఇట్లు భగవంతుని యనుభవించినప్పుడు ఒకమాట చెప్పువారలునగు వారి మాట లను బట్టికాదు స్వాచార్యుని శ్రీపాదములే యుపాయోపేయములను ఈ పరమార్థమును నిర్ణయించుట. అయితే శ్రీనమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదములే తమకు రక్షకమని నమ్మియుండి, ‹‹తేవుమఱ్ఱఱియేన్›› (క. శి.) (వేఱొక్కగతి నెఱుంగను) అని యుండుటంజేసి, ప్రథమపర్వ పరవశులును హర్షశోకపరులునునయి మాటలాడువారగు ఆళ్వారులను పరిహసించువారివలెనుండువా రొక్కరు కలరు కదా! అట్టివారలగు శ్రీమధురకవుల దివ్యసూక్తిఁగొని యీయర్థమును నిర్ణయించెదమనియు నిట్లు అర్థముజేసికొనవచ్చును.

అవతారిక:—ప్రమాణసిద్ధమగు అర్థమును ఉపపత్తినిబట్టియును స్థిరపఱచుచున్నారు.

(స్వరూపమునకు) ఇత్యాది. స్వరూపోపాయపురుషార్థములను నిర్ణయింపవలయునన్న, ప్ర

క్కుమ్) ఎన్ఱతుదర్ద్గ. స్వరూపోపాయపురుషార్థఙ్గళై నిష్కర్షిక్కుమళవిల్, ప్రథమమ్ స్వరూపత్తైయాశ్శ్రపడి నిష్కర్షిత్తు, అనన్తరమ్ ప్రాప్యత్తైత్తదనురూపమాక నిష్కర్షిత్తు, ప్రాపకత్తైత్తదుభయానురూపమాక నిష్కర్షిక్క వేణుమిఱే. వ్యుత్పత్తిదశైయిల్ ఉపేయమ్ మున్బాకు ఉపాయమ్ పిన్బాయిరుక్కుమ్, అనుష్ఠానదశైయిల్ మాఱాడియిరుక్కుమ్ స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేరామైయాలేయిఱే ఉపాయాన్తరత్తైప్పరిత్యజిత్తతు. ఆకైయాలే (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమిఱే) ఎన్గిఱార్. ఇని స్వరూపత్తై నిరూపిత్తాల్ జ్ఞానానన్దఙ్గళుమ్ పుఱమ్బితయెన్నుమ్బడి భగవదనన్యార్హశేషత్వమే వడివాయ్, అతినుడైయ యాథాత్మ్యమ్, తచ్ఛేషత్వముమ్ పురవితయెన్నుమ్బడి తదీయశేషత్వమే వడివాయిఱే యిరుప్పతు. ఏవమ్భూత స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యత్తై నిరూపిత్తాల్, తత్కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమావధియాయ్ తదీయకైఙ్కర్యమ్ చరమావధియాయిరుక్కుమ్. స్వరూపప్రాప్యవేష మిత్తువాకైయాలే తదుభయానుగుణమాన ప్రాపకమ్ తదీయరాయాక వేణ్డియిఱే యిరుప్పతు. ఇని యన్దత్తదీయరిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ముతలడియాలే తన్నై స్వయం గీకరిత్తు, తత్త్వజ్ఞాన ప్రదానత్తైప్పణ్ణిన మహోపకారకనాన స్వాచార్యనుక్కు శేషమాయిరుక్కై సమస్తభాగవతరుడైయ ఉకప్పామ్ తన్ స్వరూపత్తినుడైయ ఎల్లై నిలముమాయిరుక్కుమ్. ఇన్ద స్వరూపత్తుక్కనురూపమాన ప్రాప్యముమ్ స్వాచార్యన్ తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాయ్ అఱ్ఱాల్ ఇవై యిరణ్డుక్కుమ్ సదృశమాన ప్రాపకమ్ స్వా

ధమున, స్వరూపమును వాస్తవరీతిని నిర్ణయించి, అటుపిమ్మట అట్టి స్వరూపము కనుగుణముగ ప్రాప్యమును (ఉపేయమును) నిర్ణయించి, ఆరెంటి కనుగుణముగ ప్రాపకమును (ఉపాయమును) నిర్ణయింపవలయును కదా! *జ్ఞానదశయందు ఉపేయము మొదటిది గాను, ఉపాయము తరువాతిది గాను నుండును. అనుష్ఠానదశయం దివి వ్యత్యస్తముగా నుండును. స్వరూపమునకును ప్రాప్యమునకును అనుగుణముగా నుండకపోవుటంజేసియే కదా ఉపాయాంతరము త్యజింపఁబడినది. కాఁబట్టి స్వరూపమునకును, ప్రాప్యమునకును అనుగుణముగాను ఉండవలయునని చెప్పియున్నారు.

ఇఁక స్వరూపమును నిరూపించినట్లయిన, జ్ఞానానందములు బయటిపొరవంటివై భగవదనన్యార్హశేషత్వమే స్వరూపమగును. దానియొక్క లోతుకుదిఁగా భగవచ్ఛేషత్వము బయటిపొరవంటిదై భాగవతశేషత్వమే స్వరూపముగానుండును.

ఇట్టి స్వరూపమునకు అనుగుణమైనట్టి ప్రాప్యమును నిర్ణయింపఁబూనితిమేని, భగవత్కైంకర్యము ప్రథమావధియై భాగవతకైంకర్యము చరమావధి యగును. స్వరూపప్రాప్యములు స్వరూపమిట్టిదియగుటంజేసి యీరెంటికిన్ని యనుకూలమగు ప్రాపకమున్ను భాగవతులుగానే యుండవలయును.

ఇఁక భాగవతులలో మొట్టమొదట తన నంగీకరించి తత్త్వజ్ఞానము నొసంగిన మహోపకారకుండగు స్వాచార్యునికే శేషభూతుండుగా నుండుట సమస్తభాగవతులకు నిష్టమై తన స్వరూపమునకు పరమావధియై యుండును. ఇట్టి స్వరూపమునకు అనుగుణమైన ప్రాప్యమున్ను తన యాచార్యుని కొనర్చునట్టి కైంకర్యమై యుండును.

స్వరూపప్రాప్యంబు లివ్విధములయినవయినందున వీటిరెంటికిని తగినట్టిదియగు ప్రాపకమున్ను స్వాచార్యుని శ్రీపాదములే యయియుండవలయును, ఇదియే స్వరూపప్రాప్యంబుల కనుగుణ

---

* ఇది కావలయునని తెలిసినపిమ్మట దాని కుపాయమును గన్పెట్టుదురు. కావున జ్ఞానదశయందు ఉపేయము మొదటిది ఉపాయము తరువాతిది. అట్టి సాధనము ననుష్ఠించి కదా సాధ్యమును బొందగలరు. కావున అనుష్ఠానదశయందు ఉపాయము మొదటిది ఉపేయము తరువాతిది గానగును.

మూ॥ ౪౧౧॥ వడుకనమ్బి ఆழ்వానైయుమ్ ఆణ్డానైయుమ్ ఇగుక్కైయరెన్బర్.

చార్యచరణయుగళమాక వేణుమెన్నై. ఇతువే స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కుచ్చేర్న్ద ఉపాయమెన్నైయాల్, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్య భీత్యా నిర్భయత్వైస్వత్వ ఇతిల్ పోవ్వళవల్ల, ముఖ్యోపాయమితువే యెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమిఱే.

ఇవ్వర్థవిషయమాక ఓరైతిహ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్' (వడుకనమ్బి) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు. ఆழ்వార్ తిరువడికళిల్ శ్రీమధురకవికళిరున్దాప్పోలే, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే" ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి "తేవుమత్తఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వడుకనమ్బి ఎమ్బెరుమానార్క్కు నిழలుమడినిழలుమ్బోలే అవినాభూతరాయ్, "రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే" "రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ" ఎన్ఱు ఉపాయోపేయఙ్గళ్ అవర్ తిరువడిగళుమ్ ఆత్తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యము మెన్ఱిరుక్కుమ్ కూరత్తాழ்వానైయుమ్ తాదృశరాన ముతలియాణ్డానైయుమ్, సంసారత్తిలిరుప్పు అడిక్కొతిప్పాల్ వన్ద ఆర్తియిన్ మికుతియాలేకలఙ్గి కాదాచిత్కమాక ప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ శెన్ఱు పల్ కాట్టువతు, తద్వైలక్షణ్యమ్ కణ్డవాఱే ప్రవణరాయ్ప్పోవతుమా మివ్వళవైక్కణ్డు, "ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమానాల్, 'తేవుమత్తఱియేన్' ఎన్ఱియక్కవేణ్డావో, అజ్జవన్ఱిక్కే, చరమావధియిలుమ్ ప్రథమావధియిలుమ్ కైవైత్తు నిఱ్కుమవర్కళిరుక్కైయర్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తరెన్ఱపడి.

మూ॥ ౪౧౧॥ వడుకనంబి కూరత్తాళ్వారునిన్ని ముదలియాండానునిన్ని రెండుప్రక్కలను పట్టుకొనియుండు వారనియందురు.

మైనట్టి యుపాయమగుటంజేసి, ఈశ్వరస్వాతంత్ర్యమునకు భయపడి దీనియందుండు నిశ్చలతను బట్టి ఇందులోఁ ప్రవేశించుటమాత్రమె కాకుండ, ముఖ్యోపాయము నయిత మిద్దియేయని యందఱును ఒప్పుకొనుచున్నారు,

అవతారిక:—ఈ విషయము గుఱించి యొక యితిహాసముఁ దెలుపుచున్నారు.

శ్రీ నమ్మాళ్వారుల శ్రీపాదములను శ్రీ మధురకవులాశ్రయించియున్నట్లు, ప్రాప్యప్రాపకములు రెండును శ్రీ రామానుజులవారి శ్రీపాదంబులేయని నిశ్చయించుకొని "తేవుమత్తఱియేన్" (గత్యంతర మెఱుఁగనివాఁడను) అని తలంచియుండు వడుకనంబి యనువారు పాదచ్ఛాయవలెను పాదరేఖలవలెనున్ను శ్రీ రామానుజులవారి నెన్నండును విడనాడియుండనివారయి "రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే" (శ్రీ రామానుజులవారి శ్రీపాదములను శరణుజొచ్చినాడను) అనియు "రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ" (శ్రీ రామానుజులవారికి కైంకర్యమొనర్చెదను) అనియు నిట్లు ఉపాయోపేయంబులు రెండును వారి శ్రీపాదంబులును వాటికొనర్చునట్టి కైంకర్యమునని తలంచియుండు శ్రీ కూరత్తాళ్వారులును అట్టివారగు శ్రీముదలియాండానును సంసారమున నుండుటవలనఁ గలిగిన శ్రమవలనవచ్చిన కష్టాతిశయమువలన మనస్సుచలించి కదాచిత్తుగ భగవంతుని సన్నిధికిన్నిపోయి రక్షింపమని ప్రార్థించుటను, వాని వైలక్షణ్యముఁగనినతోడనే ప్రీతిపరవశులగుటనున్నుకని ఇంతమాత్రమున, శ్రీరామానుజులవారి శ్రీపాదంబులే ప్రాప్యమును ప్రాపకంబునయినట్లయిన, వేఱొక్కగతి తెలియంగనివారుగా నుండవలయును కాదా! అట్లుకాకున్న, చరమావధినిన్ని (భగవంతునిన్ని) ప్రథమావధినిన్ని (ఆచార్యునిన్ని) యాశ్రయించియుండువారు రెండువడ్డులను పట్టుకొనియుండువారని సాయించుదురు.

మూ॥ ౪౧౨॥ ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్, మధ్యమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమ్, చరమపర్వమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్.

"స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమిరే" ఎన్నవిడత్తిల్ స్వరూపత్తై యొరుపడియాలిశైన్దు, భగవత్కైఙ్కర్యమన్ఱో ప్రాప్యమ్, ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాక వేణుమెన్నపడి యొజ్జనే యెన్నారుడైయ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కైక్కాక, ప్రథమమ్ ప్రాప్యవేషత్తై ఓడవైత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ప్రాప్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ప్రాప్యమావతు) - శేషత్వైకనిరూపణీయమాన ఆత్మవస్తువుక్కు ప్పురుషార్థమాన కైఙ్కర్యమ్. పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి, ఇఙ్గు ప్రథమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ ఆచార్యకైఙ్కర్యమావతు- "తిరుత్తి త్తిరుమకళ్ కేళ్వనుక్కాక్కియపిరాన్" ఎన్గిఱపడియే ముతలడియిలే తన్నై యఙ్గీకరిత్తు భగవద్విషయత్తుక్కాళామ్పడి తిరుత్తిన ఆచార్యనుక్కుకప్పాక ప్పణ్ణుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమ్, మధ్యమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ భగవత్కైఙ్కర్యమావతు - "అడియార్క్కెన్నైయాట్పడుత్తవిమలన్" ఎన్గిఱపడియే తానుకన్దారై త్తన్నడియార్క్కడిమైప్పడుత్తుమ్ భగవానుక్కుకప్పాక ప్పణ్ణుమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్, చరమపర్వమాక చ్చొల్లుకిఱ భాగవతకైఙ్కర్యమావతు-ఆచార్యపరతన్త్రరానవర్కళాయ్ ఆచార్యవైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తిలే నెఞ్జుడైయవర్కళాన భాగవతర్కళెల్లార్క్కుమ్ ఉకక

మూ॥ ౪౧౨॥ ప్రాప్యముకు ప్రథమపర్వము ఆచార్యకైంకర్యము.

మూ॥ మధ్యమపర్వము భగవత్కైంకర్యము. చరమపర్వము భాగవతకైంకర్యము.

(స్వరూపమునకున్ను ప్రాప్యమునకున్ను అనుగుణముగా నుండవలయును) అనుతావున స్వరూపము నొక్కవిధముగ గ్రహించి, భగవత్కైంకర్యము కాదా ప్రాప్య మనునది? ప్రాప్యమున కనుగుణముగా నుండవలయుననఁగా నేమి? యని యాక్షేపించువారి యాక్షేపమును పరిహరించుటకు గాను, మొట్టమొదట ప్రాప్యముయొక్క స్వరూపమును విశేషించి తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యముకు) ఇత్యాది. ప్రాప్యమనఁగా శేషత్వమునుబట్టిమాత్రమే నిరూపింపవలసినదియగు ఆత్మవస్తువుకు పురుషార్థమగు కైంకర్యము. ఈతావున పర్వమనఁగా అంశమనుట.

ఈతావున ప్రథమపర్వముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి యాచార్యకైంకర్యమనునది "తిరుత్తి తిరుమకళ్ కేళ్వనుక్కాక్కియపిరాన్" (రా. నూ. ౭౮) (దిద్దుపాటుచేసి, సర్వేశ్వరునికి దాసునిగాఁ జేసినట్టి యుపకారకుండు) అని సాయించినట్లు మొట్టమొదట తననంగీకరించి భగవద్విషయమునకుఁ దగినట్టివాఁడగునట్లు దిద్దుపాటుచేసినట్టి యాచార్యుని సంతోషమునకై చేయునట్టి భగవత్కైంకర్యము.

మధ్యమపర్వముగాఁ జెప్పఁబడినట్టి భగవత్కైంకర్యమనఁగా, "అడియార్క్కెన్నై యాట్పడుత్తవిమలన్" (అమల ౧) (తనదాసులకు నన్ను దాసునిగాఁ జేసినట్టి పరిశుద్ధుండు) అని సాయించినట్లు తాను ప్రేమించినవారిని తనదాసులకు దాసునిగాఁ జేసినట్టి సర్వేశ్వరుని సంతోషమునకై యొనర్చునట్టి భాగవతకైంకర్యము.

చరమపర్వముగాను చెప్పఁబడినట్టి భాగవతకైంకర్యమనఁగా ఈతం డాచార్యుని యాశ్రయించినవాడని సంతోషించువారును, ఆచార్యవైభవముఁ దెలుపువారును, ఆచార్యకైంకర్యముయొక్క వైభవముఁ దెలిసినవారలగు భాగవతుల యందఱియొక్కయును సంతోషమునకై యొనర్చునట్టి యాచార్యకైంకర్యము.

మూ॥ ౪౧౩॥ స్వరూపప్రాప్తియై శాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్క, ప్రాప్తి ఫలమాయ్ క్కొణ్డు కైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, సాధ్యవివృద్ధియాయ్ క్కొణ్డు చరమపర్వమ్ వరక్కడవతు.

వ్యాకవ్యణ్ణుమాచార్యకైఙ్కర్యమ్. అక, ఆచార్యప్రీతివిషయమాన భగవత్కైఙ్కర్యత్తై ఆచార్య కైంకర్యమెన్ఱుమ్, భగవత్ప్రీతివిషయమాన భాగవతకైంకర్యత్తై భగవత్కైంకర్యమెన్ఱుమ్, భాగవతప్రీతివిషయమాన ఆచార్యకైంకర్యత్తై భాగవతకైంకర్యమెన్ఱుమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు. ఆకై యాల్ ఆచార్యకైంకర్యమ్ ప్రాప్యమెన్ఱు శొన్నవిటిల్ కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి ఆచార్యకైంకర్యమే చరమపర్వమెన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లాతిరుక్క చ్చెయ్తే ఇతు వరుకిఱ వఴితానెన్నెన్నిల కశ్శేక్కయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపప్రాప్తియై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- "పరఞ్జ్యోతిరుపసమ్పద్య స్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే" ఎన్ఱు పరప్రాప్తిపూర్వకయాయ్ అనాది కర్మనిబన్ధనాచిత్సమ్బన్ధత్తాలే మలావరుణ్ణిత మణిప్రభైపోలే తిరోహితమాన స్వాసాధార ణాకారత్తినుడైయ అవిర్భావరూపైయాన ప్రాప్తియే వేదాన్తశాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లాని ఱ్క,ఇప్పడి అవిర్భూతమానస్వరూపత్తై యుడైయ వాత్మా,శేషత్వైక నిరూపణీయతయా శేషివిషయ కిఞ్చిత్కారత్తాలల్లతు శెల్లాత పడియాయిరుక్కైయాలే, అన్దస్వరూపప్రాప్తి ఫలమాయ్ క్కొణ్డు భగవదనుభవజనిత ప్రీతికారితకైంకర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, శేషియాన భగవానుక్కు స్వవిషయకి

మూ॥ ౪౧౩॥ స్వరూపప్రాప్తిని పురుషార్థమునుగాను శాస్త్రము చెప్పుచున్నను, ప్రాప్తిఫలముగాను కైంకర్యమొచ్చు విధమున, సాధ్యవృద్ధిరకిగా నుచమ పర్వము రాఁగలదు.

కావున ఆచార్యుని సంతోషింపఁజేయుటకై యొనర్చునట్టి భగవత్కైంకర్యము ఆచార్య కైంకర్యమనియు, భగవంతునికి సంతోషము గలుగఁజేయుటకై యొనర్చునట్టి భాగవతకైంకర్యము భగవత్కైంకర్యమనియు, భాగవతులకు సంతోషము గలుగఁజేయుటకై యొనర్చునట్టి యాచార్య కైంకర్యము భాగవతకైంకర్యమనియును చెప్పఁబడినది. కావున ఆచార్యకైంకర్యము ప్రాప్య మని చెప్పినచో కొరతయొద్దియును లేదని యభిప్రాయము.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యకైంకర్యమే చరమపర్వమని శాస్త్రముచెప్పకున్నను, ఇది యే విధమున సంప్రాప్తించునంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(స్వరూపప్రాప్తిని) ఇత్యాది. "పరంజ్యోతిరుపసంపద్య స్వేనరూపేణాభిసంపద్యతే" అ న్నట్లు పరమాత్మప్రాప్తిపూర్వకమై అనాదికర్మసంబంధమువలన, మయలవలన మణియొక్కకాంతి కప్పబడినట్లు, మూయబడినట్టి తనయొక్క యసాధారణాకారముయొక్క యావిర్భావరూపమగు స్వస్వరూపప్రాప్తిని పురుషార్థమును గాను వేదాంతశాస్త్రము చెప్పుచుండఁగా, ఇట్లు ఆవిర్భూతమై నట్టిస్వరూపముగల యాత్మ శేషత్వమునుబట్టియే నిరూపింపఁదగినట్టిదగుటయొనందున|శేషియగు సర్వేశ్వ రునికి కైంకర్యమొనర్చిననే తప్ప వేఱువిధమున నుండఁజాలనిది యగుటంజేసి, అట్టి స్వరూపప్రాప్తికి ఫలముగాను భగవదనుభవమువలనఁ గలిగిన ప్రీతిమూలకమగు కైంకర్యము సంభవించునట్లు, శేషి యగు సర్వేశ్వరునికి తన విషయమున కైంకర్యమొనర్చుటకంటెను తన భక్తులవిషయమున

మూ॥ ౪౧౪॥ ఇతుతాన్ దుర్లభమ్.

మూ॥ ౪౧౫॥ విషయప్రవణనుక్కు అత్తైవిట్టు భగవద్విషయత్తిలే వరుక్కైక్కుళ్ళ వరుమైపోలన్ఱు, ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు చరమపర్వత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై.

ఇప్పేత్తాక్కరముకప్పాకైయాలే, అన్దభగవత్కైంకర్యమాకిఱ సాధ్యత్తిన్ వృద్ధిరూపమాయ్క్కొణ్డు మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైంకర్యమ్ వరక్కడవతాయ్, అన్దభాగవతర్కళెల్లార్క్కుమ్స్వవిషయకిఇప్పేత్తాక్కరత్తిలుమ్ తనక్కుపకారకనాన ఆచార్యవిషయత్తిల్ కిఇప్పేత్తాక్కరమే ఉకప్పాకైయాలే అన్దసాధ్యత్తినుడైయ విశేషవృద్ధియాయ్క్కొణ్డు చరమపర్వమాన ఆచార్యకైంకర్యమ్ వరక్కడవతైన్నై.

ఇన్ద చరమపర్వలాభత్తిన్ వరుమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇతుతాన్ దుర్లభమ్) ఎన్ఱు.

ఇతుతన్నై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (విషయప్రవణనుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు-క్షుద్రవిషయఙ్గళిల్ పుఱప్పూచ్చానవైలక్షణ్యత్తిలే ఈడుపట్టు మీట్కవొణ్ణాతపడి అవఱ్ఱిలే ప్రవణనాయ్ నిన్ఱవనుక్కు అవఱ్ఱైక్కైవిట్టు వస్తువిషయమాన భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమైపోలన్ఱు, పుంసాంద్రుష్టిచిత్తాపహారియాన భగవద్విషయప్రవణనాయ్ తత్కైంకర్యనిరతనానవనుక్కు ప్రథమపర్వమాన అత్తైవిట్టు చరమపర్వమాన ఆచార్యకైంకర్యత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై యెన్నపడి.

మూ॥ ౪౧౪॥ అయితే యిది దుర్లభము,

మూ॥ ౪౧౫॥ విషయాసక్తిగలవానిని వాటినివదలి భగవద్విషయమును ప్రేమింపఁజేయునట్లు కాదు, ప్రథమపర్వనిష్ఠుని దానినివదలి చరమపర్వమునం ప్రీతికలవానినిగాఁజేయుట యనునది.

కైంకర్యమొనర్చుట వానికి సంతోషముఁగలుగఁజేయునది యగుటంజేసి, అట్టి భగవత్కైంకర్యరూపమగు సాధ్యమును వృద్ధిపొందించునదియై మధ్యమపర్వమగు భాగవతకైంకర్యము రాఁదగియున్నదై అట్టి భాగవతులకందఱికిని తమ విషయమున కైంకర్యముఁ జేయుటకంటెను తనకుపకారకుండగు ఆచార్యునికి కైంకర్యమొనర్చుట యిష్టమగుటంజేసి, యట్టి సాధ్యమును విశేషముగ వృద్ధిపొందించునట్టిదియై చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యము రాఁగలదు,

అవతారిక:—ఇట్టి చరమపర్వమును లభించుట యరుదని తెలుపుచున్నారు.

(ఇది యయితే దుర్లభము) ఇత్యాది.

అవతారిక — ఈ విషయమును వివరించుచున్నారు (విషయప్రవణునికి) ఇత్యాది.

క్షుద్రవిషయములయందు పైకి గానవచ్చునట్టి వైలక్షణ్యముఁజూచి ప్రేమించి దానినుండి మరల్చుట కలవికానట్లు వాటియం దాసక్తుండైనవానిచే వాటిని విడిపించి, తగినట్టి విషయము భగవద్విషయమున వచ్చునట్లుచేయుట వంటిది కాదు సుమీ పురుషులయొక్కయును మనోదృష్టుల నాకర్షించునట్టిదియగు భగవద్విషయమునఁ బ్రీతిగలిగి తత్కైంకర్యపరుండగువానిని ప్రథమపర్వమును విడిపించి, చరమపర్వమగు నాచార్యకైంకర్యమునఁ గొనివ

మూ॥ ౪౧౬॥ అఙ్గు దోషదర్శనత్తాలే మీళలామ్, ఇఙ్గు అతుశెయ్యవొణ్ణాతు,
మూ॥ ౪౧౭॥ దోషముణ్డానాలుమ్ గుణమ్బోలే ఉపాదేయమా యిరుక్కుమ్.

ఆ తెజ్ఞ నేయెన్నుమాకాంక్షయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అఙ్గు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-క్షుద్రవిషయఙ్గళిల్ దేహాదోషాదికళుమ్ అల్పాస్థిరత్వాదిదోషఙ్గళు ముణ్డాయిరుక్కైయాలే అవత్తై దర్శిక్కవే అరువరుత్తు మీళలాయిరుక్కుమ్, విలక్షణవిగ్రహయుక్తమాయ్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్ విత్యమాయ్ అపరిచ్ఛేద్యమాన ఇవ్విషయత్తిల్ దోషగన్ధమిల్లామైయాలే, దోషదర్శనమ్పణ్ణి మీళపోకాతెన్నై. ''సఙ్ఖ్యాతుం నైవశక్యన్తే గుణా దోషాశ్చశార్ఙ్గిణః। అనన్త్యాత్ప్రథమోరాశిరభావా దేవపశ్చిమః'' ఎన్నక్కడవతిఱే.

క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కు చొల్లుకిఱదోషమొన్ఱు మిఙ్గుచొల్లలావతిల్లైయేయాకిలుమ్, స్వవిషయభక్తిపరవశర్క్కు స్వసంశ్లేషసుఖత్తై ఉరుదవదత్తాలే విశ్లేషిత్తు దుఃఖత్తై విళైక్కైయాలే, ''కడియన్ కొడియన్'' ఇత్యాదిప్పడియే శొల్లలామ్పడి తోన్ఱువన శిలదోషముణ్డు, అతుతాన్ మీళుకైక్కుడలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (దోషముణ్డానాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-అప్పడియాన్ఱాన్మైయాలే తోన్ఱువన శిలదోషముణ్డానాలుమ్.''కొడియవెన్నెఞ్జమవనెన్ఱేకిడక్కు

మూ॥ ౪౧౬॥ వాటివిషయమునఁగల దోషంబులఁజూపించి త్రిప్పవచ్చును. ఈ విషయమున దానిని చేయజాలము,

మూ॥ ౪౧౭॥ దోషమున్నప్పటికిన్ని గుణమువలెనే యుపాదేయముగా నుండును.

అవతారిక:—అది యెటులనిన, తెలుపుచున్నారు. (అవిషయమున) ఇత్యాది,

అది యెట్లనిన, క్షుద్రవిషయములయందు దేహాదోషాదులును, అల్పాస్థిరత్వాదిదోషములును ఉండియుండుటంజేసి, వాటిని చూపించినతోడనే వెంటనే మరలిపోవునట్లు చేయవచ్చును. విలక్షణమగు విగ్రహముతోఁ గూడియుండునదియై, సమస్త కల్యాణగుణాత్మకమై అపరిచ్ఛేద్యమగునట్టి యీవిషయమున దోషంబుల వాసనయైనను ఉండుట దుర్లభము గాన, దోషంబులఁ జూపించి మరల్చుట యశక్యము ''సంఖ్యాతుం నైవశక్యంతే గుణాదోషాశ్చశార్ఙ్గిణః। అనన్త్యాత్ప్రథమోరాశిః అభావాదేవపశ్చిమః'' (సర్వేశ్వరుని గుణంబులును దోషంబులును లెక్కపెట్టుట కలవికావు. ఏలనఁగా, గుణంబులో యనంతములు. దోషంబులో మొదటికే లేవు) అని చెప్పియున్నదికాదా

క్షుద్రవిషయములను గురించి చెప్పునట్టి దోషమొక్కటియును ఈవిషయమున లేకపోయినను, తన విషయమున భక్తిచే పరవశులయినవారికి తన సంబంధమువలన నిత్యము సుఖమును గలుగఁజేయక, వారిని విడనాడియుండి వారి కంగుమూలముగ దుఃఖమును గలుగఁజేయుచుండుటంజేసి, ''కడియన్ కొడియన్'' (తి. వా. ౫-౩-౫) (తన కార్యమును శీఘ్రముగా నెరవేర్చుకొనువాడును, ఇతరులను దుఃఖపెట్టువాఁడును) అనియును మొదలగు తావులఁ జెప్పియున్నట్లు చెప్పఁదగినవియును తోచునట్టి కొన్నిదోషంబులు కలవే? అవి యీతని భగవద్విషయమునుండి మరలించుటకుఁ దగినట్టివి కావా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(దోషమున్నప్పటికిన్ని) ఇత్యాదిః అట్లు సహింపఁజాలమిచేఁ దలంపఁబడినట్టివియగు కొన్ని దోషంబులున్నను, ''కొడియవెన్నెంజమవనెన్ఱేకిడక్కుమ్'' (తి. వా. ౫-౩-౪) (క్రూరమయిన

మూ॥ ౪౧౮॥ లోకవిపరీతమాయిత్తే ఇఙ్గిరుప్పతు.

మూ॥ ౪౧౯॥ గుణ ముపాదేయమాకైక్కుడాన హేతు దోషత్తుక్కుముణ్డిత్తే.

మ్'' ఎన్ఱు అద్వైతన్నైయే విరుమ్బి మేల్ విழுన్దు ఇరుక్కైయాలే హేయమాయిరాతు, విషయత్తై విరుమ్బి మేల్ విழாక్కడవ దాన గుణమ్బోలే ఉపాదేయమాయిరుక్కుమెన్గై.

లోకత్తిల్ దోషమ్ హేయమాయ్ గుణముపాదేయమాయన్ఱో విరుప్పతు, దోషమ్ గుణమ్బోలే ఉపాదేయమామోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (లోకవిపరీతమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు, దోషమ్ విడుకైక్కుడలాయ్ గుణమ్ పత్తుకైక్కుడలాయిరుక్కుమ్ లోకప్రక్రియైయన్ఱియే, దోషముమ్ గుణమ్బోలే ఉపాదేయమాయిత్తే ఇవ్విషయత్తిలిరుప్పతెన్గై.

ఎల్లామ్ శెయ్‌తాలుమ్ దోషమ్ గుణమ్బోలే ఉపాదేయమాకక్కూడుమో వెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (గుణముపాదేయమాకైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు భగవద్గుణమ్ తత్ప్రవణర్క్కుపాదేయమాకైక్కుడాన ప్రాప్తశేషిగతత్వమాకిఱ హేతు, అవ్విషయత్తిల్ తోన్ఱుకిఱ దోషత్తుక్కుముణ్డిత్తే యెన్గై. ఇత్తాల్, అవఙ్ పక్కలుళ్ళతెన్నుమత్తాలే గుణముపాదేయమాకిఱ పోలే అవన్బక్కలుళ్ళతెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱ దోషము ముపాదేయమాకక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱతాయిత్తు. ఇప్పడియాకైయాల్ దోషమున్డానాలు మతుమిటక్కైక్కుడలాకాతెన్ఱుకరుత్తు.

మూ॥ ౪౧౮॥ లోకవిరుద్ధముగాను కదా! యుండును.

మూ॥ ౪౧౯॥ గుణ ముపాదేయమగుటకుగానగు హేతువు దోషంబునకున్నుకలదు కదా!

టుదలగల వామనస్సు. (శ్రీకృష్ణుండేయని) అన్నట్లు వాటినే ప్రేమించి పైపై బడునట్లుండుటంజేసి, యది హేయముకాఁజాలదు. ఈవిషయమును ప్రేమించి పైపైఁబడుటకుఁ దగినట్టి గుణమువలెనే యుపాదేయంబగును.

అవతారిక—లోకమునందు దోషము హేయమై గుణము ఉపాదేయముగాను కదా యుండును. ఇట్లుండ, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయం బెట్లగునంటివేని, తెలుపుచున్నారు. (లోకవిపరీతము) ఇత్యాది.

దోషమనునది త్యజించుటకు హేతువై గుణము ఆశ్రయించుటకు హేతువుగానుండునట్టి లోకపద్ధతిప్రకారము కాకుండ, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయముగాను కదా యీవిషయమున నుండగలదు.

అవతారిక—ఎంతచెప్పినను, దోషము గుణమువలెనే యుపాదేయమగుట సంభవమా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(గుణము ఉపాదేయమగుటకు) ఇత్యాది.

భగవద్గుణము భగవద్భక్తుల కుపాదేయంబగుటకు హేతువు అదిస్వీకమునకు ప్రాప్తశేషియైనవానియందుండుటను బట్టియే కదా! అట్టి హేతువు దోషంబునకున్న కలదుగదా!

కావున దోషమున్నప్పటికిన్ని, అది విడనాడుట కుపయుక్తముకాదని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౪౨౦॥ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్ మూడువతఱ్కు మున్నే ఘృణావానెన్ఱు శొల్లు

న్పడి యాయిఱ్ఱదిఱే.

మూ॥ ౪౨౧॥ ఇప్పడి శొల్లుమ్పడి పణ్ణిఱ్ఱు కృపైయాలే యెన్ఱు

విశ్లేషదశైయిల్ తోన్ఱుమ్ నైర్ఘృణ్యాదిదోషత్తై యఙ్గీకరిత్తు, అతుతాన్ గుణవదుపాదేయ మాయిఱుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్ తార్ కీழ், అన్దనైర్ఘృణ్యాదిదోషన్దాన్ ముతలిలే ఇవ్విషయత్తిలిల్లైయెన్నుమిడత్తై అభియుక్తవచనఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, అతిల్ ముతలిలే ఆழ்వారుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు, "ఎనతావళ్ళణ్ణర్ తకవుకళే" ఎన్ఱు ఎజ్ఞ నేయిరున్దన శుద్ధస్వభావరాన ఉన్ఱుడైయ కృపైకళ్, నాట్టిలే ఇప్పడి బుజాక్కళుమాయ్ పరదుఃఖాసహిష్ణుక్కళుమాయిరుప్పార్ శిలధార్మికర్ నడైయాడ అబలైకళుక్కు ఆశ్రితాక్కక్కడిక్కడక్కలాయిరున్దతెన్ఱు పెణ్ పిళ్ళైయాన్ఱన్నామై కణ్డతవాతిరుక్కొణ్డు తిరుత్తాయార్ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్ మూడువతఱ్కు మున్నే అవళ్ వాయై ప్పొత్తిప్పోలే, "తకవుడైయవనే" ఎన్ఱు, కెడువాయ్! అకరత్తిల్ తకవుమఱుక్కుమో, అతు నమ్ కుఱ్ఱజ్ఞానేన్ఱు ఘృణావత్తైయై చ్చొల్లుమ్పడి యాయిఱ్ఱదిత్తే రెమ్పడి.

ఇవ్వ్యక్తితాన్ తాయార్ శొన్నగుణహానిక్కు ఒరుపరిహారమ్ పణ్ణినమాత్రమో, సహృదయమాకచ్చొన్నతో వెన్ఱిల శఙ్కైయిలే, అతిన్ సహృదయత్వత్తై మూతలిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు

మూ॥ ౪౨౨॥ దయారహితుండని చెప్పి నోటిమూయుటకు ముందుగానే దయాళు

వని చెప్పినట్లున్నది కదా!

మూ॥ ౪౨౩॥ ఇట్లుచెప్పినది కృపామూలకము గానని తోచునట్లు,

అవతారిక:— విశ్లేషదశయందు తెలియవచ్చునట్టి దయారాహిత్యాదిదోషమును అంగీకరించి, యది గుణమువలెనే యుపాదేయంబని యింతకుముందు సాధించి యుండిరి. ప్రకృతమున నట్టి దయారాహిత్యాదిదోషము ఈ విషయమున మొదలికే లేదని యాప్తులయినవారి శ్రీసూక్తులఁగొని తెలుపుచున్నారు. అందు మొట్టమొదట శ్రీ నమ్మాళ్వారుల శ్రీసూక్తిఁగొని తెలుపుచున్నారు.

(దయారహితుఁడు) ఇత్యాది. "ఎనతివళ్ళణ్ణర్ తకవుకళే" (తి.వా.౨-౪-౬) అనఁగా పరిశుద్ధస్వభావుండగు నీయొక్క కృప యెక్కడ? లోకమునందు మృదుస్వభావులై పరదుఃఖాసహిష్ణులయియుండు వారు కొందఱు ధార్మికులు సంచరించుచుండ, స్త్రీలకు బాగుగ వసించుటకు యోగ్యమైయుండెననుచు, అట్టికృప సహింపజాలకుండునప్పుడు ఉపయోగపడకుండుటంగని తల్లియైనది "దయారహితుండు" అని చెప్పి నోరుమూయునంతలో, ఆమె నోటినిమూయునట్లు "ఓదయాళువా" అని ఓపాపీ! నిధియయినవానియందు కృపకు కొరతయుండునా? అట్లు కొరతయుండుట మనదోషమేసుమీ! అనియిట్లు దయాళుత్వమును చెప్పినట్లు కదా యున్నది.

అవతారిక:—ఈపైని చెప్పినది తల్లి చెప్పినట్టి గుణహానికొక పరిహారముఁ జెప్పుటకై మాత్రమేనా? అథవా ఇది మనఃపూర్తిగాఁ జెప్పిన మాటా? అని శంకింపగా, ఇది మనఃపూర్తిగాఁ జెప్పిన విషయమగుటను ఉపపాదించుచున్నారు.

(ఇట్లు) ఇత్యాది. గుణరహితుండని చెప్పినమాటను త్రోసివేసి, గుణమున్నట్లు చెప్పినది

మూ॥ స్నేహము ముపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.
మూ॥ ౪౨౨॥ నిర్ఘృణనాక శఙ్కిత్తుచ్చొల్లు మవస్థైయిలుమ్ కారణత్తై స్వగతమా
కవిఱే శొల్లిర్రు.

దఙ్గి. అతావతు-గుణహానిశొన్నత్తిల్ గుణమ్ శొల్లుమ్పడి పణ్ణిర్రుక్కైయాలేయన్ఱు, «మికవిరుమ్బుమ్» ఎన్ఱు స్నేహముమ్, «పిరాన్» ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే! ఆకైయాల్, «తకవుడైయవనే» ఎన్ఱ విఱు సహృదయోక్తియెన్నై.

అనన్తరమ్ పిరాట్టియుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణనాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- పిరివాఱ్ఱామైయాలే పెరుకక్కలఙ్గిన శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్ పెరుమాళ్ తన్నై ఱ్ఱామైక్కు ఉతవవన్దు ముకమ్ కాట్టప్పెఱాత ఇఴ్నాప్పాలే, «ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చరాఘవః। సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శఙ్కే» ఎన్ఱు పెరుమాళై నిర్ఘృణనాక శఙ్కిత్తుచ్చొల్లుకిఱవవస్థైయిలుమ్, «మద్భాగ్యసఙ్క్షయాత్» ఎన్ఱు ఇప్పడి శఙ్కిక్కైక్కడి ఎన్నుడైయ భాగ్యహాని యెన్నైయాలే, శఙ్కాకారణత్తై స్వగతమాకవిఱే శొల్లిర్రైన్నై.

«ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు» ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అర్థానుక్తమాన భగవత్సంశ్లేషముమ్, «దోషముణ్డానాలుమ్» ఎన్గిఱ విడత్తిల్ అర్థాదుక్తమాన భగవద్విశ్లేషముమాకిఱ ఇవై యిరణ్డుమ్ శైయ్యుమత్తై

మూ॥ స్నేహమున్ను, ఉపకారస్మృతియును కలిగినవి కదా!
మూ॥ ౪౨౨॥ దయారహితుండని చెప్పునట్టి సందర్భముననున్న అందులకుఁ
గారణమును తమయందున్నట్టి దానినిగాను కదా చెప్పియున్నారు.

కృపవలన వగుటంజేసియే «మికవిరమ్బుమ్» (తి. వా. ౨-౪-౭) అనుతావున స్నేహమున్న «పిరాన్» (తి. వా. ౨-౪-౭) అనుతావున ఉపకారస్మృతియును కలిగినవి. కావున «ఓదయాళువా» అని చెప్పినది మనస్ఫూర్తిగాఁ జెప్పిన మాటయే.

అవతారిక:—అటుపిమ్మట పిరాట్టియొక్క శ్రీసూక్తిని యుదహరించుచున్నారు.

(దయారహితుఁడుగా)ఇత్యాది. శ్రీరామవియోగమును సహింపఁజాలమిచే యెక్కువ క్షోభను పొందిన శ్రీ సీతాపిరాట్టి తాను సహింపజాలకున్నప్పుడు శ్రీ రామచంద్రుండువచ్చి సేవ సాయింపనందున గలిగిన దుఃఖమువలన «ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చరాఘవః సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శంకే» (శ్రీరామచంద్రుండు ప్రాజ్ఞుండుగాను, కృతజ్ఞుండుగాను దయాళువుగాను ప్రసిద్ధిపొందినవాఁడు. ఏల ఇప్పుడు దయారహితుండు) అనియిట్లు శ్రీరామచంద్రుని నిర్దయునిగా శంకించి చెప్పునప్పుడును «మద్భాగ్యసంక్షయాత్» అనఁగా నిట్లు సందేహించుటకుఁ గారణము నా దౌర్భాగ్యమేయనుటచే నట్లు శంకించుటకుఁ గారణమును తనయందుండునట్టి దానిని గాను కదా చెప్పినదాయెను.

అవతారిక:—(ప్రథమపర్వమునువదలి) అనుతావున అర్థాత్సిద్ధమగు భగవత్సంబంధమును (దోషమున్నప్పటికిన్ని) అనుతావున అర్థాత్సిద్ధమగు తద్వియోగమునున్న ఈరెంటిని కలుగఁజేయునట్టివాటిని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪-౯౩॥ గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై యుమ్ కులైక్కుమ్.

యనుశిచ్చియ్కిఱార్, (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్తుతుదక్కి. గుణమావతు- స్వసౌన్దర్యాదికళై ఆశ్రితర్క్కు ముగ్ధరాక్కాక వనుభవిక్కక్కొడుత్తు క్కొణ్డిరుక్కుమ్ కలవి; దోషమావతు - అవ్వనుభవాలాభత్తాలే అవర్కళ్ కణ్ణాఞ్జుళైయిట్టు తుడిక్క త్తాఙ్గాముకమ్ కొట్టాతిరుక్కైయాకిఱ పిరివు. (ఇవై యిరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కైయావతు)- ఓరొన్తే ఇరణ్డైయుమ్ కులైక్క. ఇతిల్ గుణమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు- ‘‘మాతాప్పాల్ మనఞ్జుళిప్ప మఙ్గైయర్తోళ్ కైవిట్టు’’ ఎన్తుమ్, ‘‘మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దైయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్’’ ఎన్తుమ్ తద్విషయవైలక్షణ్యత్తాలే క్షుద్రవిషయవైరాగ్యత్తై ప్పిఱప్పిక్కైయాలే, క్షుద్రపురుషార్థాన్వయత్తై క్కులైక్కైయుమ్, ‘‘పయిలుఞ్జుడరొళియిలే తదీయశేషత్వత్తిలే యూన్తిన ఆళ్వార్, అన్దత్తదీయరుడైయ స్వరూపనిరూపకత్వేన ప్రస్తుతమాన తత్సౌన్దర్యశీలాదికళాలే తదీయదాస్యరసత్తై మఱన్దు ఇవనై యనుభవిక్కైయిలాశై కరైపురణ్డు, అనన్తరమ్ తిరువాయ్మొழிయిలే తాముమ్ తమ్ముడైయ కరణగ్రామఙ్గళుమ్ పెరువిడాయ్ప్పట్టు క్కూప్పిడుమ్పడిపణ్ణినాప్పోలే, వేఱొన్తు క్కొకప్పుగున్దాలుమ్ తన్నైయొழிయ ప్పుఱమ్బొన్తు

మూ॥ ౪-౯౩॥ గుణదోషములు రెండున్ను క్షుద్ర పురుషార్థమునున్ను నిరతిశయ పురుషార్థమునున్ను పోగొట్ట గలవు.

(గుణదోషములు రెండును) ఇత్యాది, గుణమనఁగా—స్వసౌందర్యాదుల నాశ్రితులు సంపూర్ణముగా ననుభవించునట్లు వారితోఁ జేరియుండుట.

దోషమనఁగా అట్టి యనుభవము లభింపనందున, కన్నీరుకార్చుచున్నను, తాను సేవసాయింపక యుండుటయనెడి వియోగము.

ఈ రెండును క్షుద్రపురుషార్థమును అంతిమపురుషార్థమునున్ను చెడగొట్టుననఁగా వీటిలో నొక్కొక్కటియే రెంటినిన్ని పోగొట్టునది యగుట.

వీటిలో గుణమనునది రెంటిని చెడగొట్టుట యనఁగా, ‘‘మాత్పాల్ మనఞ్జుళిప్ప మఙ్గైయర్తోళ్ కైవిట్టు’’ (సర్వేశ్వరునియందు చిత్తమునుంచినయెడల నారీబాహు లతలయందు ఆశను విడిచి వేదాంతమందు మనస్సునుంచుట సులభమగును) అనియు, ‘‘మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దైయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్’’ (౨ తిరు, ౪-౨) (గృహంబుననుండువాగు అనుభవించునట్టి మహాసుఖంబులన్నింటిని సర్వేశ్వరుని బాహువులను స్తుతించునట్టివారు త్యజించుదురు) అనియు భగవద్విషయమునఁ గల వైలక్షణ్యమువలన క్షుద్రవిషయములందు వైరాగ్యమునుఁ గలుగఁజేయుటచే క్షుద్రపురుషార్థములతోఁ గల సంబంధమును పోగొట్టుటయు, ‘‘పయిలుమ్ శుడరొడి’’ అను తిరువాయ్మొழிయందు భాగవతశేషత్వమునఁ బ్రీతిగల నమ్మాళ్వారులను అట్టి భాగవతుల స్వరూపమును నిరూపించుటకై ప్రసాదింపఁబడిన భగవంతుని సౌందర్యశీలాద్యదులవలన భాగవత దాస్యరసమును మఱచిపోయి, సర్వేశ్వరుని యనుభవించుటయం దాశ సంపూర్ణముగాఁగలిగి పై తిరువాయ్మొழிయందు తాము తమ యింద్రియంబులును యెక్కువ యాయాసపడునట్లు భవవంతుని పలుమాఱు ప్రార్థించునట్లు చేసినవిధమును, వేఱొక్కడా

కాళాకాలపడిపణ్ణుమ్ దృష్టిచిత్తాపహారికళాన అవఱ్ఱపక్కలిలే శుబ్ధియాలుపడుత్తిప్పురుషార్థ కాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వత్తిల్ నిలైయైక్కులైక్కైయుమ్, దోష మిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు- అనుభవాలాభక్లేశత్తాలే సర్వకాలముమ్ తఱ్ఱపక్కలిలే మనస్సాయ్, "ఉణ్ణాతియాళుఙ్గ్కమ్ పేణాళ్," "పన్దోడుకழల్ మరువాళ్ పైఙ్గిళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావై పేణాళ్" ఎన్గిఱపడియే మున్బనుభవిత్తుప్పోన్న ప్రాకృతభోగఙ్గళాకిఱ క్షుద్రపురుషార్థఙ్గళిల్ పారుద్ధ్యాసైమై విళైక్కైయుమ్ "అనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నై యాణ్డారిఙ్గేతిరియ-శ్రీనామమైక్కట్టిరక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీழ్ ప్పుకుతల్ - ఉఱుమోపావియేనుక్కు" ఎన్గుమ్, "తనిమాత్తైయ్వత్తళిరడిక్కీழ్ ప్పుకుతలన్ఱి యవనడియార్ తనిమాక్కలవి యిన్బమే నాళుమ్ వాయ్క్క నఙ్గట్కు" ఎన్గుమ్ ఇప్పడి తద్విషయ సంశ్లేషరసమ్ వేణ్ణాతపడి తదీయవిషయ సంశ్లేషరసమే అమైయుమెన్తిరుక్కుమవర్కళైయుమ్, అన్దత్తదీయరుడనేకూడి యిరుక్కాలుమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ సెఙ్గழియు, అవనైయనుభవిక్కయిలాళైయాలే, "కాణవారాయ్" "కొణుమాఱిరు

నికై ప్రస్తాపింపఁబడినది, తనను తప్ప వేఱొక్కనిని ప్రేమించునటుల చేయనివాడును మనోదృష్టుల నాకర్షించునట్టి వాడుననగు సర్వేశ్వరుని విషయమునఁగల ప్రీతిలో మునింగిపోవునట్లుచేసి నిరతిశయ పురుషార్థమగు భాగవత శేషత్వమునఁగల స్థితిని చెడగొట్టుటయును.

దోషము రెండింటినిన్ని చెడగొట్టును అనఁగా, భగవంతుని యనుభవము లభింపనందున గలిగిన కష్టమువలన యెల్లప్పుడును తననే ధ్యానించుచు "ఉణ్ణాతియాళుఙ్గ్కమ్ పేణాళ్" (తిరు. నె ౧-౨) (భుజించేదిలేదు నిద్రపోయేదిలేదు) అనియు, "పన్దోడుకழల్ మరువాల్ పైంగళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావై పేణాళ్" (తి. మొ. ౫-౫-౭) (స్త్రీలతో బంతులాడదు సుందరమైన చిలుకకు పాలు పోయదు బొమ్మలను ప్రేమింపదు) అన్నట్లు ముం దనుభవించినట్టి ప్రాకృత భోగములనెడి క్షుద్రపురుషార్థములయెడల వైరాగ్యమును గలుగఁజేసియు, "అవనడియార్ శిరుమామనిశరాయెన్నై యాండారింగే తిరియ శ్రీనామమైక్కట్టి తిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీழ్ పుకుతల్ ఉఱుమోపావియేనుక్కు" (తి. వా. ౭-౧౦-౩) (వానిదాసులు రూపమందు చిన్నవారయినను మహిమయందు గొప్పవారైన మనుజోత్తములై నన్ను పరిపాలించెడి శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకమందే సంచరింపఁగా, వారిని వదలి పద్మములవంటి నేత్రములుకలవాడగు శ్రీనివాసునియొక్క మిక్కిలి పరిమళించునవియు, అప్పుడు వికసించినవియునగు పుష్పములవలెనున్న శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశించుట యనునది పాపియగు నాకుఁదగునా?) అనియు "తనిమాత్తైయ్వ తళిరడిక్కీழ్ పుకుతలన్ఱి యవనడియార్ తనిమాక్కలవి యిన్బమే నాళుమ్ వాయ్క్క నంగట్కు" (తి. వా. ౮-౧౦-౮) (అద్వితీయమైన పరదేవతయైన శ్రీమన్నారాయణునియొక్క చిగురుటాకులవంటి శ్రీపాదముల క్రింద ప్రవేశింపక వానిదాసులగు శ్రీవైష్ణవులయొక్క మిక్కిలి శ్లాఘ్యమైనట్టి సంశ్లేషసుఖమే ప్రతిదినమున్ను మనకు లభింపవలెను) అనియు నిట్లు భగవత్సంబంధము అక్కరలేకుండ భాగవతసంబంధమే చాలుననుకొనియుండునట్టివారినిన్ని అట్టి భాగవతులతోఁజేరియేయున్నను, వారివిషయమున మనస్సుపోక సర్వేశ్వరుని యనుభవింపవలయు ననెడి యాశవలన, "కాణవారాయ్" (తి. వా. ౮-౫-౨) (సర్వేశ్వరుఁడా! సేవసాయింపుము) "కొణుమాఱిరుళాయ్" (తి. వా. ౮-౧-౭) (సేవించునట్లు కృపచేయుమా) అనియు నిట్లు వానిని పిలుచుటయు "వెఙ్గిరిప్పాళ్" (తి. తు. ౧=౪=౧) (క్రూరములగు రెక్కలుగల గరుత్మంతుండు) అని

మూ॥ ౪_౨౪॥ ‹‹నిత్యశత్రుమాయిత్తే యిఱుప్పతు.

శాయ్'' ఎన్ఱు కూప్పిడువతు, ‹‹వెఱ్ఱివెళ్ళల్'' ఇత్యాదికళాలే అవర్కళ్ తజ్గళోడే వెఱుత్తు వాళ్త్తిక్కొళ్ళుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే, పురుషార్థకాష్ఠైయిల్ నెఞ్జైప్ ప్రావణపడిపణ్ణుకైయుమ్.

ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కళైక్కై మెన్ఱవితు. తన్ పక్కలిలే యీడుపట్టారై ప్పరఱ మెయ్బరువిషయమతియాతపడి పణ్ణుమిన్విషయత్తిన్ స్వభావమ్ కొల్లుకైక్కాక కూట్టికొణ్డ విత్తై. పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కళైక్కై మెన్ఱుమతువే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్. ఆనపిన్పు క్షుద్రపురుషార్థభజ్ఞకత్వమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే అత్తైవిట్టు ప్రాకరణికమాన చరమపురుషార్థభఞ్జకత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిత్యశత్రువాయిత్తే యిఱుప్పతు) ఎన్ఱు. అతావతు' ‹‹శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః'' ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు అభిమతవిషయమాన శ్రీభరతాళ్వానై యే తనక్కు ఉద్దేశ్యమాకప్పఱ్ఱి అవనైయల్లతఱియాతే యిఱుక్కుమ్ శ్రీశత్రుఘ్నాళ్వాన్ భరతానువృత్తిక్కు విరోధియాన రామసౌన్దర్యమాకిఱ నిత్యశత్రువై జయిత్తిఱుక్కుమెన్ఱైయాలే, తదీయశేషత్వనిష్ఠనుక్కు నిత్యశత్రువాయిత్తే భగవత్సౌన్దర్యమిఱుప్పతెన్ఱై. ఆకైయాల్ ఇప్పడి విలక్షణమాన విషయత్తిల్ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కళైక్కై మెన్ఱు క్కైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

అన్ఱిక్కే, కీళ్ చ్చొన్న గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. గుణమావతు-‹‹ఇఙ్గు అతుశెయ్య వొణ్ణాతు'' ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొన్న। సాం

మూ॥ ౪_౨౪॥ నిత్యశత్రువుగాను కదా యుండును.

యమ నిట్లు వారిపై నొచ్చుకొని మాటలాడునట్లు చేయుటంజేసి, నిరతిశయపురుషార్థమునందు (భాగవతవిషయమున) మనస్సు పోకుండునట్లు చేయుటయును.

అవతారిక: — ఈతావున క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుననుట, తనవిషయమున ప్రీతిగలవారిని వేరొక్కవిషయమును తెలియంగకుండునట్లు చేయునట్టిదియగు ఈవిషయముయొక్క స్వభావము దెలుపుటకు గాను పేర్కొనంబడినది యింతియే. నిరతిశయ పురుషార్థమును (భాగవతప్రీతిని) పోగొట్టునదియనుటయే యీతావున కావలసినది. కావున క్షుద్రపురుషార్థమును బోగొట్టునదియనుట ప్రసంగవశమునఁ జెప్పఁబడినది యగుటంజేసి, దానిని విడిచి ప్రకరణసిద్ధమగు చరమపురుషార్థ బాధకత్వమును ఉపపాదించుచున్నారు.

(నిత్యశత్రువు) ఇత్యాది, ‹‹శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః'' అన్నట్లు శ్రీరామచంద్రునికి యెక్కుడ యిష్టుండగు శ్రీభరతులవారినే తనకు ఉద్దేశ్యులనుగా భావించి, వారినితప్ప వేరొక్కదాని నెఱుంగక యుండునట్టి శ్రీశత్రుఘ్నులవారికి భరతులవారి నాశ్రయించుటలో విరోధియగు నిత్యశత్రువుగాను కదా! శ్రీరామసౌందర్యమనెడి భగవత్సౌందర్య ముండునగు. కావున నిట్లు విలక్షణమైనట్టి యీవిషయమున సంశ్లేషవిశ్లేషదశలు రెండును భాగవతప్రీతిని పోగొట్టునవి యగుటకు బాధకములేదు.

☞ ఈ వాక్యమునకు వేరొక్కవిధమునను అర్థముచేసికొనవచ్చును,

అవతారిక:—ఇంతకుముందు పేర్కొనఁబడినట్టి గుణదోషంబులు రెండును చేయునట్టివ టిఁ దెలుపుచున్నారు.

(గుణదోషములు రెండును) ఇత్యాది. గుణమనఁగా—(ఇచ్చట అదికూడదు) అనుతావున

దృష్టి చిత్తాపహారియాన సౌన్దర్యశీలాదికళ్. దోషమావతు “గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయిరుక్కుమ్” ఎన్గిఱ విడత్తిల్ శొన్న, “కడియన్ కొడియన్” ఇత్యాదికళ్. “ఇరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కుమ్” ఎన్నతు- ఓరొన్నే ఇరణ్డైయుమ్ శెయ్యుమెన్ఱపడి. గుణమిరణ్డైయుమ్ శెయ్కైయావతు, “మన్నప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్దుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్” ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే క్షుద్రపురుషార్థత్తై కులైక్కైయుమ్, స్వవైలక్షణ్యత్తాలే ఆழ்ఙ్గాల్ పడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వనిలైయైక్కులైక్కైయుమ్. దోషమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు - గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయ్. అవనెన్నైక్కిడక్కప్పడి పణ్ణుకైయాలే ఊణుఱక్కమ్ పన్ద కళ్ళల్ ముతలానవత్తిల్ పొరున్దామైయై విళైత్తు క్షుద్రపురుషార్థత్తై కులైక్కైయుమ్. “శిఱుమామనిశరాయెన్నై యాణ్డారిఙ్గేతిరియ- నఱుమావిరైనాణ్మలరడిక్కీழ் పుకుతల్ - ఉఱుమో” ఎన్నుమ్పడియాన పురుషార్థకాష్ఠైయై కులైక్కైయుమ్ ఎన్ఱు ఇజ్జనే యోజిక్కవుమామ్. ఇన్ద యోజనైక్కు “నిత్యశ్రీః” ఎన్గిఱతు- సౌన్దర్యాది గుణవిశిష్ట వస్తువిషయమాకక్కడవతు.

అజ్ఞనుమన్ఱిక్కే, గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై కులైక్కుమ్, దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కులైక్కుమ్ ఎన్ఱు ఇజ్జనే విభజిత్తు యోజిప్పారుముణ్డు. అప్పోతైక్కుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కులైక్కు

చెప్పఁబడినట్టివియు, పురుషులయొక్క మనస్సునున్ను దృష్టినిన్ని ఆకర్షించునట్టివియగు సౌందర్య సౌశీల్యాదులు.

దోషమనఁగా — (గుణమువలెనే యుపాదేయముగానుండును) అనుతావున చెప్పఁబడిన “స్వార్థపరుఁడు పరులను పీడించువాఁడు” ఇత్యాదులు.

రెండును క్షుద్రపురుషార్థమును భాగవతశేషత్వమునున్ను చెడగొట్టుననఁగా వీటిలో నొక్కొక్కటియే రెంటినిన్ని చేయఁగలదని యెఱుంగునది,

గుణము రెంటినిన్ని చేయఁగలదనఁగా— “మనప్పాల్ పిరన్దార్ పిఱన్దెయ్దుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్తురన్దార్ తొழுతాళ్తోళ్” (౨ తిరువ ౪౨) (ఒకచోట పుట్టినవారు పుట్టిపొందెడి గొప్ప సుఖమును సర్వేశ్వరుని భుజమును నమస్కరించువారు విడిచిపెట్టినవారగుదురు) అనియు ని మొదలగుతావులఁ జెప్పియున్నట్లు క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుటయు స్వవైలక్షణ్యమునే యాధారముగాఁ జూపించి భాగవతశేషత్వనిష్ఠను పోగొట్టుటయును.

దోషము రెంటినిన్ని పోగొట్టుటయనఁగా— గుణమువలెనే యుపాదేయంబై సర్వేశ్వరుండే రక్షింపవలయునని నిశ్చయముతో నుండునట్లు చేయుటం జేసి, నిద్రాహారములను స్త్రీలతో బంతులాడుట మొదలగువాటిని సహింపకుండునట్లు చేయుటం జేసి, యందు మూలముగ క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టుటయు “శిరుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ నఱుమావిరై నాణ్మలరడి క్కీழ் పుకుతల్ ఉఱుమో” (తి.వా. ౮-౧౦-౩) (చిన్నవారయినను మహిమయందు గొప్పవారగు శ్రీవైష్ణవులు ఈలోకమునందే సంచరించుచుండగా, మిక్కిలి పరిమళించుచున్నవై అప్పుడు వికసించిన పద్మములవంటి సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములక్రింద ప్రవేశించుట పాపినియగు నాకు తగునా) అని చెప్పియున్నట్టి భాగవతశేషత్వమును పోగొట్టుటయనియును అర్థము చేసికొనవచ్చును. అట్లు అర్థము చేసికొనినట్లయిన, “నిత్యశ్రీః” అనఁగా సౌందర్యాది గుణవిశిష్టమైన వస్తువని యర్థము చేసికొనునది

అథవా గుణము భాగవతశేషత్వమును పోగొట్టునని యును, దోషము క్షుద్రపురుషార్థములను పోగొట్టునని యును నిటు విభజించి యర్థము చేసికొనువారును కలరు. అట్లు అర్థము చేసికొ టినే

మూ॥ ౪౨౫॥ ఇప్పడి ప్రాప్యత్తై యఱుతియిట్టాల్, అతఱ్కు సదృశమాగవేణు మిఱే ప్రాపకమ్.

మూ॥ ౪౨౬॥ అల్లాతపోతు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళుక్కు ఐక్యమిల్లై.

మెన్ను మతుక్కుమ్ దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కు లేక్కు మెన్నుమతుక్కుమ్ పూర్వయోజనై కళిఱ్చొన్నపడియే పొరుళాగక్కడవతు. ఇవ్విషయస్వభావ మితువాకైయాలే చరమపర్వమాన ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ ఇతుతాన్ దుర్లభమెన్ఱు సింహావలోకన న్యాయత్తాలే కీళోడే యన్వయమ్.

"స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమిఱే ప్రాపకమ్" ఎన్ఱవిడత్తిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్ చరమపర్వమాన ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్ఱు నిర్ణయిత్తారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్. ఇన్ద ప్రాప్యానురూపమాన ప్రాపకనిర్ణయమ్ పణ్ణుకిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి ప్రాప్యత్తై యఱుతియిట్టాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే ప్రాప్యమెన్ఱు అఱుతియిట్టాల్ ఇన్ద ప్రాప్యత్తుక్కు త్తకుతియాకవేణుమిఱే ఏతత్ప్రాపకమెన్నై. ఇత్తాల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే ప్రాపకనాకవేణుమెన్ఱపడి.

ఇప్పడి యల్లాతపోతు వరుమ్ హానియేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతపోతు) ఎన్ఱు

మూ॥ ౪౨౫॥ ఇట్లు ప్రాప్యముఁ దెలిసికొనినట్లయిన, అందులకనురూపగాను కదా ప్రాపక ముండవలయును.

మూ॥ ౪౨౬॥ అట్లుకాకున్న, ప్రాప్యప్రాపకములకు ఐక్యము లేకపోవును.

ని, గుణము భాగవతశేషత్వమును బోగొట్టునను విషయమును గుఱించియు, దోషము క్షుద్రపురుషార్థములను బోగొట్టునను విషయమును గుఱించియును ఇంతకుముందు గాన్పించినట్టి యన్వయముల యందుఁ జూపించిన ప్రకారమే యర్థము గాఁగలదు. ఈ విషయముయొక్క స్వభావమిట్టిదియగుటంజేసి చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యమనెడి యిది దుర్లభమని సింహావలోకన న్యాయప్రకారము ఇంతకుముందు చెప్పినవాక్యములతో నన్వయించుకొనునది.

(స్వరూపమునకును ప్రాప్యమునకున్ను అనుగుణమైనదిగాను కదా ప్రాపక ముండవలయును) అనుటవలన స్వరూపానురూపమగు ప్రాప్యము చరమపర్వమగు ఆచార్యకైంకర్యమని ఇంతకుముందు నిర్ణయించియున్నారు. ఇట్టి ప్రాప్యమునకు అనుగుణమైనట్టి ప్రాపకమును ఇఁకమీఁదు నిర్ణయింపఁబోవుచున్నారు.

(ఇవ్విధమున ప్రాప్యమును తెలిసికొనునట్లయిన) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున ఆచార్యకైంకర్యమే ప్రాప్యమని తెలిసికొనినట్లయిన, ఇట్టి ప్రాప్యమునకనుగుణమైనట్టిది గాను కదా! ప్రాపకముండవలయును. కావున ఆచార్యకైంకర్యరూపమగు ప్రాప్యమునకు ఆచార్యుండే ప్రాపకముగానుండవలయుననుట,

అవతారిక: — ఇట్లు ఉండకపోయినచో, సంభవించునట్టి హాని యేమంటివేసి తెలుపుచున్నారు.

(అట్లుకాకున్న) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున ప్రాప్యమునకుఁ దగినటు ఆచార్యుని ప్రాపకమునుగా

మూ ॥ ౪౭౨ ॥ ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై కైయైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళు మోపాతి;

డజ్గీ. అతావతు - ఇప్పడి ఇప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాప్పడి ఆచార్యనై ప్రాపకనాక క్కొళ్ళాతే ఈశ్వరనై ప్రాపకమాక క్కొళ్ళుమ్పోతు, ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ ప్రాపకత్తుక్కుమ్ తన్నిలైక్యమిల్లైయిన్నై. ప్రథమపర్వత్తుక్కుణ్డాన ప్రాప్య ప్రాపకైక్యమ్ చరమపర్వత్తుక్కుమొక్కుమిఱే. ఆకైయాలేయిఱే పిళ్ళైయముతనార్, "పేఱొన్ఱుమఱ్ఱిల్లైనిన్ శరణన్ఱి యప్పేఱళిత్తఱ్కుఒన్ఱుమిల్లై మఱ్ఱచ్చరణన్ఱి" ఎన్ఱు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డు మేకవిషయమేయాక వరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్రబన్ధత్తి లుపక్రమమేపిడిత్తు, "స్వతన్త్రనై" ఇత్యాదివాక్యత్తాలుమ్, సిద్ధోపాయతయా సకలశాస్త్రసిద్ధనాన ఈశ్వరనై ప్పరమోపాయమాకవుమ్, ఆచార్యన్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన ఉపకారకనాకవుమిఱే శొల్లిప్పోన్దతు. ఇప్పోతు ఈశ్వరనైవిట్టు ఆచార్యనేయుపాయమెన్నుమళవిల్ శాస్త్రవిరోధముమ్ స్వోక్తివిరోధముమ్ సమ్భవియాతో, ఈశ్వరనైయుపాయమాకప్పఱ్ఱుమతిఱ్కాట్టిల్ ఆచార్యనై ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱినాల్ వరుమేఱ్ఱన్దానేతో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలేమేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై అవన్ కైయైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి. ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై అవన్ కాలైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళుమోపాతియెన్నై. ఇజ్జనరుళిచ్చెయ్తతు. ఈశ్వరవిషయత్తోడు ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన అనన్యత్వముమ్, అవ్విషయత్తైప్పఱ్ఱుమతిల్ ఇవ్విషయత్తై

మూ॥ ౪౭౨॥ ఈశ్వరుని యాశ్రయించుటయనునది చేతులుపట్టుకొని ప్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది.

గొనక సర్వేశ్వరుని ప్రాపకముగాఁ గొనినట్లయిన, ప్రాప్యప్రాపకంబుల నైక్యము లేక పోవును. ప్రథమపర్వమునకుఁగల ప్రాప్యప్రాపకముల యైక్యము చరమపర్వమునకున్ను సమానమే కదా. కావుననే కదా! పిళ్ళైయముధనార్ "పేఱొన్ఱుమఱ్ఱిల్లై నిన్ శరణన్ఱియప్పేఱళిత్తఱ్కుఒన్ఱుమిల్లై మఱ్ఱచ్చరణన్ఱి" (రా. నూ. ౫౫) (దేవరవారి శ్రీపాదములు తప్ప వేఱొక ప్రాప్యములేదు. వాటిని లభించుటకు దేవరవారి శ్రీపాదములే ప్రాపకమున్ను) అనుటావున ప్రాప్యప్రాపకములను రెంటిని ఏకవిషయములనుగాను కదా సాయించియున్నారు.

అవతారిక:—ఈ ప్రబంధమున మొదటినుండి (స్వతంత్రుని) ఇత్యాది వాక్యమువరకు సిద్ధోపాయమును, సకలశాస్త్రప్రసిద్ధుండగు సర్వేశ్వరుని పరమోపాయంబుగను, ఆచార్యుండు తెలియనివాటిఁ దెలుపునట్టివాఁడుగాను కదా ఇంతకుముందు తెలుపఁబడినది. ఇట్లుండ, ఇప్పుడు సర్వేశ్వరునివిడిచి ఆచార్యుండే యుపాయమని చెప్పినట్లయిన. శాస్త్రవిరోధమున్ను స్వవచనవిరోధమున్ను సంభవింపవా? సర్వేశ్వరుని యుపాయముగాఁ గొనుటకంటెను ఆచార్యుని యుపాయముగాఁ గొనుటలో నెక్కువేమి యనియంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుట) ఇత్యాది. సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుటయనఁగా చేతులుపట్టుకొని ప్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది. ఆచార్యుని యాశ్రయించుటయనఁగా కాళ్ళుపట్టుకొని ప్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుటవంటిది. ఈలాగున చెప్పినది యెంగలకంటెను యీశ్వరుండన్నను ఆచార్యుండన్నను ఒక్కటియేయని తెలుపుటకుగానును, సర్వేశ్వరుని యాశ్ర

మూ॥ ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుగై కాలైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి.

ప్పఱ్ఱుమతుక్కుణ్డాన కార్యసిద్ధియిల అమోఘత్వముమ్ తోన్ఱుగైక్కాక ; అత్తై నేయెన్నిల్ చరణత్తోట్టిదియాలే తదనన్యత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్. (ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుగై అవన్ కైయై పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్నైయాలే, మహాప్రభువాయిరుప్పానొరువనై వశీకరిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళువానొరువన్ అవన్ కైయైప్పిడిత్తు వేణ్డిక్కొణ్డు కారియమ్ కొళ్ళప్పార్క్కు మళవిల్, నీర్మైయాలే నెఞ్జిళకిక్కారియమ్ శెయ్యవుమామ్, స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ఉతఱివిడవు మాయిరుక్కైయాలే ఇన్నపడి యొత్తలుతియిడ వొణ్ణాదాప్పోలే ఆశ్రితనాన ఇవనుడైయ వపేక్షితమ్ తన్నుడైయ కృపైయాలే: నెఞ్జిళకిక్కారియమ్ శెయ్యిల్ ఫలిక్కుమ్పడియామ్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మఱుక్కిచ్చెయ్యాతొழియిల్ విఫలిక్కుమ్పడియాయిరుక్కైయాలుమ్; (ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుగై అవన్ కాలైప్పిడిత్తు క్కారియమ్ కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్నైయాలే, అప్పడి ప్రభువానవన్ తన్నైయే కాలైప్పిడిత్తు వేణ్డిక్కొణ్డు కారియమ్ కొళ్ళుమళవిల్ దయాపరవశనాయ్ కారియమ్ శెయ్దల్లదు నిల్లామైయాలే తప్పామల్ కారియమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, ఆశ్రితనాన ఇవనుడైయ అపేక్షిత మఱుతియాక ఫలిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్ అమోఘత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

ఆక, ప్రాప్యనిర్ణయత్తైప్పణ్ణి. “ఇతుక్కు సదృశమ్ మాకవేణుమిఱే ప్రాపకమ్” ఎన్ఱ నిత్తాలే ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే సదృశోపాయమెన్ను,

మూ॥ ఆచార్యుని యాశ్రయించుట యనునది కాళ్లుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనుట వంటిది.

యించుటకంటెను ఆచార్యుని యాశ్రయించినందువలన కార్యసిద్ధి యమోఘముగాఁ గలుగునని యును తెలుపుటకు గానని యెఱుఁగునది. దృష్టాంతమున నాచార్యుని చరణములనుగాఁగొని చెప్పినందున నుభయములకును అభేదము ఒప్పుకొనబడి యున్నది.

(సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుటయనునది వాని చేతులుపట్టుకొని పనిచేయించుకొనుట వంటిది) అనఁగా గొప్పప్రభువును వశపరచుకొని వానిమూలముగ తన పనిని సాధించుకొనునట్టి వాఁడు వానిచేతులు పట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనునప్పుడు దయవలన మనస్సుకరిగి వాని పనిని చేయవచ్చును. అథవా స్వాతంత్ర్యమువలన దగ్గరకు పోవుటకును వీలులేకుండనున్న నుండవచ్చును. ఇవ్విధమువనని నిశ్చయముగాఁ జెప్పుటకు వీలులేదు. అట్లే సర్వేశ్వరుండును ఆశ్రితుండగు యీతని కార్యమును మనస్సు కరిగి చేసినను చేయవచ్చును. స్వాతంత్ర్యమువలన కోపించుకొని చేయకపోయినను పోవచ్చును.

ఆచార్యుని యాశ్రయించుట వాని కాళ్ళుపట్టుకొని పనిచేయించుకొనుట వంటిది యనఁగా అట్లు ప్రభువైనవానినే కాళ్లుపట్టుకొని బ్రతిమాలి పనిచేయించుకొనునప్పుడు అతండు దయాపరవశుండై పనిచేసిననే తప్ప విడువకుండుటంజేసి తప్పకుండ కార్యము సిద్ధించునటుల, ఆశ్రితుండగు యీతని కార్యము నిశ్చితముగ ఫలించుటంజేసి యది యమోఘమగుట సిద్ధము.

అవతారిక:—ప్రాప్యమును నిర్ణయించి దీనికి సమానముగానే (ప్రాపకముండవలయును) అనుటచే ఆచార్యకైంకర్యరూపమగు చరమప్రాప్యమునకు ఆచార్యుండే తగినట్టి ప్రాపకమని

మూ॥ ౪౧౭॥ ఆచార్యన్ ఇరువర్క్కు ముపకారకన్.
మూ॥ ౪౧౮॥ ఈశ్వరనుక్కు శేషవస్తువై యుపకరిత్తాన్;

యత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అప్పడియన్ఱిక్కే ఈశ్వరనై ఉపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ వరుమ్ విరోధమ్ కాట్టి, ఆచార్యనుక్కు ప్రాప్యత్వ మీశ్వరనోడన్వయత్తాలేయామో పాతి ప్రాపకత్వముమతదన న్వయత్వనిబన్ధనమెన్నుమత్తైయుమ్, ఈశ్వరనైప్పత్తుమతిల్ ఇవనైప్పత్తుమతుక్కుళ్ళ ఏత్తత్తై యుమరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ். ఇనిమేల్ పలహేతుక్కళాలు మాచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, ఇవ్విషయత్తై ఉపాయమాకప్పత్తుమవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ విళైకైక్కు ఉప్పాక. అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఈశ్వరచేతనర్కళిరువర్క్కు మివనుపకారకనానపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు – ఇప్పడి ఉపాయమాకక్ కీழ்చ్చొల్లప్పట్ట వాచార్యన్, శేషిశేషభూతరాన ఈశ్వరచేతన రివర్క్కుమ్ అభిమతవస్తుక్కళైక్ కొడుత్త ఉపకారకనన్గై.

ఇరణ్డుతలైక్కు మివనుపకరిత్తపడి ఎవ్వైయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు–మేన్మేలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళైప్పణ్ణి వశీకరిక్కప్పార్త్తు విడత్తిలుమ్ ఓరాత్మా వస్తువుమెట్టప్పడామైయాలే ఇழవాళనాయిరుక్కుమ ఈశ్వరనుక్కు, శేషమాన ఆత్మవస్తువై అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన తిరుత్తి ఇష్టవినియోగార్హమామ్పడి కైప్పను

మూ॥ ౪౧౭॥ ఆచార్యుండు ఉభయులకును ఉపకారకుండు.
మూ॥ ౪౧౮॥ సర్వేశ్వరునికి శేషవస్తువును ఉపకరించినవాడు,

యుపపాదించిరి, అట్లుకాకుండ, సర్వేశ్వరునే యుపాయమునుగాఁ గొనినచో, సంభవించునట్టి విరోధముఁ జూపించి, ఆచార్యునికి ప్రాప్యత్వము యీశ్వరసంబంధమువలన సిద్ధించుచుండంబున, ప్రాపకత్వమున్ను ఈతని సంబంధమువలననే కలుగునది యనియు, ఈశ్వరు నాశ్రయించుటకంటెనున్ను ఆచార్యుని యాశ్రయించుటవలనఁ గల యాధిక్యమునున్ను ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఇఁకమీఁదు ఆచార్యుని యాశ్రయించువారల కీవిషయమున రుచి విశ్వాసములను గలుగఁజేయుటకై యాచార్యవైభవమును అనేక హేతువులనుబట్టి తెలుపుచున్నారు. అందు మొట్టమొదట యాచార్యుండు సర్వేశ్వరునికిన్ని యీచేతనునికిన్ని యుపకారకుండను విషయమును తెలుపుచున్నారు,

(ఆచార్యుండు) ఇత్యాది. ఇట్లు ఉపాయముగాను ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి యాచార్యుండు శేషియగు సర్వేశ్వరునికిన్ని శేషభూతుండగు జీవునికిన్ని వారువారు కోరునట్టివాటి నొసంగినట్టి యుపకారకుండనుట.

అవతారిక:— వీరిద్దఱికిన్ని యీతం డొనర్చిన ఉపకారం బెద్దియఁటివేని తెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరునికి) ఇత్యాది. పైపైగా సృష్ట్యవతారాదుల నొనర్చి వశపరచుకొనుటకై ప్రయత్నించినను, ఒక్క యాత్మయైనను వశపడనందున, ఆశాభంగముగల ఈశ్వరునికి శేషభూతుండగు నాత్మను తెలియనివాటిం దెలుపుటచే దిద్దుపాటుచేసి, యిష్టమొచ్చినట్లు యుపయోగపడువానినిగాఁ జేసినవాడు అనఁగా భగవంతుని గుఱించిన జ్ఞానములేనందున అనాదికాల

మూ॥ చేతననుక్కు శేషియై యుపకరిత్తాన్.

మూ॥ ౪౩౮॥ ఈశ్వరన్ తాను మాచార్యత్వత్తై యాశైప్పట్టిరుక్కుమ్.

మూ॥ ౪౩౯॥ ఆకైయితే గురుపరమ్పరైయిలే యన్వయిత్తతుమ్, శ్రీగీతైయుమ్ అభయప్రదానము మరుళిచ్చెయ్ తతుమ్.

త్తినాన్, భగవద్జ్ఞానాభావత్తాలే అనాదికాలమసత్కల్పనాయ్ క్కిడన్ద చేతననుక్కు, భగవత్సమ్బన్ధత్తై యఱివిత్తు శేషియానవనై క్కాట్టుకొడుత్తానెన్నై. ఇత్తాల్, ఆచార్యన్ అవ్వైయు చేతనేశ్వరర్ కళిరువర్కుకుమ్ ఉపకారకనాకైయాకిఱ వైభవమ్ శొల్లప్పట్టు.

ఇన్నము మొరుప్రకారత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్ (ఈశ్వరన్ తానుమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు-ఇతుక్కిట్టు ప్పిఱవాత ఈశ్వరన్ తానుమ్ ఇవ్వాచార్యత్తినిఱ్ఱ త్తైప్పఱ్ఱ ఇతిలే మికవుమ్ శ్రద్ధైపణ్ణి యిరుక్కుమెన్నై.

అతెత్తేక్కణ్ణత్తెన్నుమపేక్షైయిలే అత్తై మూతలిక్కిఱాల్, (ఆకైయిత్తే) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు - ఆచార్యత్వత్తై యాశైప్పట్టిరుక్కైయాలే యిత్తే, "సదాచార్యవంశో జ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" ఎన్నుమ్బడి గురుపరమ్పరైయిలే ద్వయోపదేష్టృత్వేన అన్వయిత్తతుమ్, ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు అర్జుననైక్కుఱిత్తు, తత్త్వవివేకాది చరమోపాయపర్యన్తార్థ ప్రతిపాదికైయాన శ్రీగీతై యరుళిచ్చెయ్తతుమ్, శ్రీ విభీషణాళ్వాన్ నిమిత్తమాక, "సకృదేవప్రపన్నాయ తవాస్మీతిచయాచతే। అభయంసర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం

మూ॥ చేతనునికి శేషిని యుపకరించినవాఁడు.

మూ॥ ౪౩౮॥ సర్వేశ్వరుండే స్వయముగ ఆచార్యత్వమునకై యాశపడును.

మూ॥ ౪౩౯॥ కావుననే కదా గురుపరంపరతో సంబంధించియున్నదియును, శ్రీ భగవద్గీతలనున్ను, అభయప్రదానమునున్ను కృపచేసినదియును.

ముగ అసత్తుగా నయిపోయినట్టి యీ చేతనునికి భగవత్సంబంధముఁ దెలిపి శేషియైనవానిని చూపించినవాఁడనుట. ఇందువలన ఆచార్యుండు యీ చేతనునికిన్ని సర్వేశ్వరునికిన్ని ఉపకారకుండనెడి వైభవము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక:—ఇంకొక విధమునను ఆచార్యుని వైభవముఁ దెలుపుచున్నారు.

(సర్వేశ్వరుండే) ఇత్యాది. ఇందులకై పుట్టియుండని సర్వేశ్వరుండును ఈ యాచార్యత్వము యొక్క యాధిక్యము విషయమున నెక్కువ యాదరణకలవాఁడుగా నుండును,

అవతారిక:—అది యెటులఁ దెలియునంటివేని తెలుపుచున్నారు,

(కావుననే) ఇత్యాది. ఆచార్యత్వమునకై యాశపడుటంజేసియే కదా! "సదాచార్యవంశో జ్ఞేయః ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" (పూర్వాచార్యులవంశమున జన్మించినవానిని ఆచార్యులలో నితండు ఈతండు అని ఇటుల భగవంతునివరకును) అని సాయించియున్నట్లు, ద్వయము నుపదేశించినవాఁ డగుటంజేసి గురుపరంపరతో సంబంధించియుండుటయు, ఆచార్యకృత్యమును పైబెట్టుకొని యర్జునునికి తత్త్వవివేకము మొదలుకొని చరమోపాయపర్యంతములగు అర్థములను ప్రతిపాదించునట్టి శ్రీ భగవద్గీతలను సాయించుటయు, శ్రీ విభీషణుల వారినిగురించి "సకృదేవప్రపన్నాయ తవాస్మీతిచయాచతే। అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతంమమ" (ఒక్క

మూ॥ ౪౩౨॥ ఆచార్యనుక్కు సదృశప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు విభూతిచతుష్టయ
ము మీశ్వరద్వయము ముణ్డాకిల్.

మూ॥ ౪౩౩॥ ఈశ్వరసమ్బన్ధమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కుమ్;

తంమమ" ఎన్ఱు అభయప్రదానమరుళిచ్చెయ్కైయాలుమెన్గై, ఇత్తాల్ ఈశ్వరను మాశ్రేష్పడుమ్పడి యన్ఱో ఆచార్యత్వత్తిన్ పెరుమైయెన్ఱు ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

ఇన్నము మొరువఴియాలే ఆచార్యవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు- ఉభయవిభూతియుక్తనుమ్ విభూతిమానాన శ్రీశ్వరనైయుమ్ తానిట్టవఴక్కాక్కుమ్పడిపణ్ణికొణ్డిరుక్కుమ్ ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తుక్కు సదృశమాన ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు, ఇప్పడియే ఇన్నము మిరణ్డువిభూతియుమ్ విభూతిమానాయిరుప్పానోరీశ్వరనుమ్ వేణ్డుయుణ్డాకిలెన్గై. "యోదద్యాద్భగవద్జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపదేశనమ్। కృత్స్నాంవా పృథివీందద్యాన్నతత్తుల్యం కథఞ్చన" ఎన్ఱానిఱే. ఇత్తాల్, ఆచార్యనుడైయ ప్రత్యుపకారావకాశరహితమహోపకారకత్వమాకిఱ వైభవమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

ఇన్నము మొరువఴియాలే ఆచార్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరసమ్బన్ధమ్ ఎన్ఱు

మూ॥ ౪౩౨॥ ఆచార్యునికి ప్రత్యుపకారమొనర్చుటయునునది విభూతిచతుష్టయ
మును, ఈశ్వరద్వయమును ఉన్నట్లయిన సంభవించును,

మూ॥ ౪౩౩ ఈశ్వర సంబంధము బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని సమానమైన
హేతు వగును

తూరి శరణాగతిచేసిన చాలును. సర్వభూతములకును అభయమునిచ్చుచున్నాడను. ఇది నాయొక్క వ్రతము" అని యభయప్రదానమును సాయించినదియు ననుట. ఈశ్వరుండు' గయితము ఆశ్రయించునట్టిది కాను కదా ఆచార్యత్వముండునని యాచార్యవైభవ మింగుమూలముగాఁ దెలుపఁబడినది.

అవతారిక— ఇంకొకవిధమునను ఆచార్యునివైభవముఁ దెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యునికి) ఇత్యాది. ఉభయవిభూతులనున్న వాటిని గలిగియుండు సర్వేశ్వరునిన్ని యుపకరించినవాఁడగు ఆచార్యుం డొనర్చిన ఉపకారమునకు ప్రత్యుపకారమొనర్చుట యెప్పుడనఁగా, ఇట్లై ఇంకను రెండు విభూతులును ఇంకొక యీశ్వరుండును ఉన్నట్లయిన నని యొప్పుంగునది. కావుననే "యోదద్యాత్ భగవత్ జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపదేశనం। కృత్స్నాంవాపృథివీందద్యాత్ నతత్తుల్యం కథంచన" (భగవంతుని విషయమగు జ్ఞానమునిచ్చినవానికిన్ని ధర్మము నుపదేశించిన వానికిన్ని యీ పృథివినంతయు నిచ్చినను వాని ఋణము తీరదు) అని చెప్పియున్నది కదా.

ఇందువలన ఆచార్యుం డొనర్చినట్టి యుపకారమునకు సరియయిన ప్రత్యుపకార మెద్దియును కాఁజాలదనుటచే నాచార్యుని మహోపకారముయొక్క వైభవము తెలుపఁబడినది.

అవతారిక—ఇంకొక విధమున ఆచార్యుని వైభవమును తెలుపుచున్నారు.

(ఈశ్వరసంబంధము) ఇత్యాది, ఈతావున ఈశ్వరసంబంధమనఁగా, ఈశ్వరునియొ

మూ॥ ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ మోక్షత్తుక్కే హేతువాయిరుక్కుమ్.
మూ॥ ౪౩౪॥ భగవల్లాభమ్ ఆచార్యనాలే.

తుడఙ్గి. ఇవ్విడత్తిల్ (ఈశ్వర సమ్బన్ధమ్) ఎన్గిఱతు- "ఈశ్వరనై ప్పట్రుకై" ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసమ్బన్ధత్తై: అతు (బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాకై యావతు) కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగుణమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనోడుణ్డాన సమ్బన్ధమాకైయాలే. ఉభయసాధారణమాయిరుక్కై. (ఆచార్యసమ్బన్ధమాకిఱతు) "ఆచార్యనై ప్పట్రుకై" ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసమ్బన్ధమ్. అతు (మోక్షత్తుక్కే హేతువాకై యావతు)- కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవుమ్విడుమ్ స్వతన్త్రనన్ఱిక్కే, సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఇవనై యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్ నిరతిశయకృపావానోట్టై సమ్బన్ధమాకైయాలే, సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు పొతువన్ఱిక్కే సంసారవిమోచనైకహేతు వాయిరుక్కై, ఇత్తాల్, మోక్షైకహేతుత్వ నిబన్ధనమాన వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఉత్తారకత్వత్తిల్ ఆచార్యనుడైయ ఆధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ్, ఉపకారకత్వత్తిల్ ఈశ్వరనుడైయ ఆధిక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కైక్కాక అడిక్కొణ్డెழுన్దిరుక్కిఱార్ మేల్, (భగవల్లాభమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఆతావతు - నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనా యిరుక్కుమ్ భగవానై లభిక్కై, తత్సమృద్ధ్యేకప్రయోజననాయ్ క్కొణ్డు, మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాకవేణుమెన్ఱు తన్నైయఙ్గీకరిత్తు, తద్వ్యామోహవిషయమాక్కిన స్వాచార్యనాలే యెన్గై.

మూ॥ ఆచార్యసంబంధమన్ననో, మోక్షముకే హేతువుగానుండును.
మూ॥ ౪౩౪॥ భగవల్లాభము ఆచార్యనివలన.

శ్రయించుటకు ఇంతకుముందు చెప్పిన యీశ్వరాశ్రయణరూపమగు సంబంధము, అది బంధమోక్షములకు రెంటికిన్ని సాధారణమైనది యనఁగా—కర్మానుగుణముగ సంసారమున నుంచుటకును కారుణ్యానుగుణముగ ముక్తునిగాఁజేయుటకున్ను సమర్థుండగు నిరంకుశస్వతంత్రునితోఁ గల సంబంధమగుటంజేసి, రెంటికిన్ని సాధారణముగానుండు ననుట.

ఆచార్యసంబంధమనఁగా—ఆచార్యుని యాశ్రయించుట. అది మోక్షముకే హేతువగుట యనఁగా కర్మానుగుణముగ సంసారములోనుంచునట్టి స్వతంత్రుండు కాకుండ, అన్నివిధములచేతను యీతనిని యుజ్జీవింపఁజేసియె తీరవలయునను పట్టుదలగల కృపావంతునితోఁ గల సంబంధమగుటంజేసి, యది సంసారమోక్షములకు రెంటికిన్ని సాధారణమైనది కాకుండ, సంసారమునుండి విముక్తిని గలుగఁజేయుటకు హేతువు కాఁగలదు. ఇందువలన మోక్షమునకుమాత్రమే హేతువగుటయనెడి యాచార్యవైభవము చెప్పఁబడినది.

అవతారిక—ఉత్తారకుండగు విషయమున ఆచార్యునికిఁగల యాధిక్యమును ఇంతకుముందు తెలిపియున్నారు. ఉపకారకుండగు విషయమున సర్వేశ్వరునికిఁ గల యాధిక్యమును తెలుపుటకై ఇఁకమీఁదు ఉపక్రమింపఁబోవుచున్నారు.

(భగవల్లాభము) ఇత్యాది. నిరుపాధికశేషియై నిరంకుశస్వతంత్రుడైయుండు భగవంతుని లభించుటయనునది భగవత్సమృద్ధినే కోరువాఁడై మంగళాశాసనమునఁ బ్రీతిగలవాడు కావలయునని తనను అంగీకరించిన భగవంతుని విషయమునఁ బ్రీతిగలవానినిగాఁ జేసినట్టి స్వాచార్యునివలన ననుట.

మూ॥ ౪౩౫॥ ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే.
మూ॥ ౪౩౬॥ ఉపకార్యవస్తుగౌరవత్తాలే ఆచార్యనిత్తాట్టిల్ మికవు
ముపకారకన్ ఈశ్వరన్.

వ్యాఖ్యానము. ఆచార్యనై లభిక్కైక్కు హేతువేతెన్ను మపేక్షైయిలే యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యలాభమ్) ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు - భగవల్లాభహేతువాయ్ పరమ ప్రాప్యభూతనాన ఆచార్యనై లభిక్కై. "ఈశ్వరస్యచ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదిప్పడియే నిరుపాధికసుహృత్తాయ్ విశేషకటాక్షప్పడ్ త్తాశైయుమ్ తానేకల్పిత్తుక్కొణ్డు విశేషకటాక్షత్తై పణ్ణి, అద్వేషత్తై ప్పిఱప్పిత్తు ఆభిముఖ్యత్తైయుణ్డాక్కి సాత్త్వికసమ్భాషణత్తిలే మూట్టి సదాచార్యప్రాప్తియై పణ్ణు విక్కుమ్ నిర్హేతుక కృపావానాలే యెన్గై,

ఆనాల్ ఇరువరు ముపకారత్తిల్ సమరోయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపకారవస్తు) ఎన్దుతుడఙ్గి. అతావతు- ఉభయరు ముపకరిత్తవస్తుక్కళై చ్చేర్తూక్కప్పార్త్తాల్, ఆచార్యోపకార్య వస్తువాన బన్ధమోక్షోభయహేతువాయ్ ప్రథమపర్వముమా యిరుక్కిఱ భగవద్విషయత్తిత్తాట్టిల్ భగవదుపకార్యవస్తువాన మోక్షైకహేతువాయ్ చరమపర్వముమాయిరుక్కిఱ ఆచార్యవిషయత్తినుడైయ గౌరవత్తాలే, ఈశ్వరనై ఉపకరిత్త ఆచార్యనిత్తాట్టిల్ ఆచార్యనై యుపకరిత్త ఈశ్వరన్ మహోపకారకనెన్గై.

మూ॥ ౪౩౫॥ ఆచార్యలాభము భగవంతునివలన.
మూ॥ ౪౩౬॥ ఉపకార్యవస్తు గౌరవమునుబట్టిచూచితే ఆచార్యునికంటెను
ఈశ్వరుండే యెక్కువ యుపకారకుండు.

అవతారిక—ఇట్టి యాచార్యుని లభించుటకు హేతు వెద్దియుంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యలాభము) ఇత్యాది. భగవంతుని లభించుటకు హేతువై పరమప్రాప్య భూతుండగు ఆచార్యుని లభించుటయనునది "ఈశ్వరస్యచసౌహార్దమ్" ఇత్యాదితావులఁ జెప్పియున్నట్లు నిరుపాధిక బంధువై విశేషకటాక్షమునకుఁ గావలసినట్టి హేతువులను తానే కల్పించి, విశేషముగ కటాక్షించి అద్వేషమును కలుగఁచేసి, యాభిముఖ్యమునున్ను కలుగఁజేసి, సాత్త్వికసంభాషణమున రుచిని గలుగఁజేసి, సదాచార్యప్రాప్తిని గలుగఁ జేయునట్టి నిర్హేతుక కృపావంతుఁడగు భగవంతునివలన ననుట.

అవతారిక—అయితే ఉపకారము విషయమున ఇద్దఱును సమానులే నాయంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఉపకార్యవస్తువు) ఇత్యాది. ఉభయులయొక్క యును ఉపకారములను తుల్లతూచితిమేని ఆచార్యునిచే నుపకరింపఁబడునట్టిదియు, బంధమోక్షంబులకు రెంటికిన్ని హేతువయినదియు, ప్రథమపర్వమగు భగవద్విషయము కంటెనున్ను భగవంతునిచే నుపకరింపఁబడునదియు, చరమపర్వమునగు ఆచార్య విషయముయొక్క గౌరవమువలన ఈశ్వరుని లభింపఁజేసిన యాచార్యునికంటెనున్ను ఆచార్యుని లభింపఁజేసిన యీశ్వరుండె యెక్కువ యుపకారకుండు అనుట.

మూ॥ ౪౩౭॥ ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైయాతే కిడన్దాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళుణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దాల్ అన్దయుణ్డానాలుమ్ ప్రయోజనమిల్లై.

"అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్ట జ్ఞానవైరాగ్యరాశయే అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే" ఎన్గిఱపడియే ఆచార్యర్ తనక్కుళ్ళ జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళాలే యిఱే; అన్దజ్ఞానవైరాగ్య భక్తికళుణ్డానవన్ ఇన్ద ఆచార్యసమ్బన్ధత్తై నెకిழ్న్దానాకిలుమ్ అవై భగవల్లాభత్తుక్కుడలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైయాతే కిడన్దాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు – కీழ్చ్చొన్నపడియే ఉత్తారకనుమాయ్ ఉపకారకనుమాయిరుక్కుమ్ స్వాచార్యర్ "ఇవన్ ఎన్నుడైయవన్" ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమ్బడి అవర్ తిరువడికళిల్ తనక్కుణ్డాన సమ్బన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైయాతపడి అత్తైనోక్కిక్కొణ్డు కిడన్దాల్, ఆత్మాలఙ్కారఙ్గళాన తత్త్వజ్ఞానమ్ అప్రాప్తవిషయవైరాగ్యమ్ ప్రాప్తవిషయభక్తియాకిఱ ఆత్మగుణఙ్గళిల్లైయాకిలుమ్, అవ్వాచార్యప్రసాదాదికళాలే క్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్. సర్వమఙ్గళహేతువాన అన్ద ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైన్దాల్, జ్ఞానాదికళ్ పూర్వసుకృతఙ్గళాలే శిలతుణ్డాయిరున్దాలుమ్, భగవదఙ్గీకార హేతువాకామైయాలే నిష్ప్రయోజనమెన్గై.

ప్రయోజనమిల్లామైయేయన్ఱు, అవద్యకరముమెన్గిఱార్, (కులైన్దాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

మూ॥ ౪౩౭॥ ఆచార్యసంబంధనమును చెడకొట్టుకొనక యుండినట్లయిన, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములను సంపాదించుకొనవచ్చును. ఆచార్య సంబంధము చెడిపోయినట్లయిన, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములున్నను ప్రయోజనములేదు.

అవతారిక— "అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞానవైరాగ్యరాశయే, అగాధభగవద్భక్తిసింధవే" అన్నటుల ఆచార్యునికి గల యాధిక్యమనునది జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములను బట్టియుండునది కదా అట్టి జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములు కలవానికి యీయాచార్యసంబంధము లేకపోయినచో, అవి భగవల్లాభమునకు హేతువులు కాఁగలవా? యంటేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యసంబంధము చెడిపోకున్నట్లయిన) ఇత్యాది. ఇంతకుముందు చెప్పిన ప్రకారము ఉత్తారకుండై ఉపకారకుండయినట్టి స్వాచార్యుండు "ఈతండు నావాఁడు" అని యభిమానించునట్లు వాని శ్రీపాదములతో తనకుఁగల సంబంధము తన విపరీతభావనవలన చెడిపోకుండ కాపాడుకొనినట్లయిన, ఆత్మాలంకారములగు తత్త్వజ్ఞానమును, అప్రాప్తవిషయములయెడల వైరాగ్యమును ప్రాప్తవిషయమున భక్తియును ఈయాత్మగుణములు లేకపోయినప్పటికిన్ని, వాటిని ఆ యాచార్యుని యనుగ్రహమువలన క్రమముగ కలుగఁజేసికొనవచ్చును. సమస్తమంగళములకును హేతువయినదియగు ఆ యాచార్యసంబంధము తనయొక్క విపరీతభావనలవలన చెడిపోయినట్లయిన, పూర్వజన్మసుకృతము మూలముగ జ్ఞానాదులు కొన్నికలిగినప్పటికిన్ని, అవి భగవంతుండు యీతని నంగీకరించుటకు హేతువులు కానందున, నవి నిరుపయోగములు.

అవతారిక— ఉపయోగము లేకపోవుటయే కాదు, అవమానకర మనియును తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౩౮॥ తాలి కిడన్దాల్ భూషణఙ్గళ్ పణ్ణిపూణలామ్;
తాలి పోనాల్ భూషణఙ్గళెల్లా మవద్యత్తై విళైక్కుమ్.

మూ॥ ౪౩౯॥ తామరైయై యలర్త్తక్కడవ ఆదిత్యన్దానే నీర్రై ప్పిరిన్దాల్
అత్తై యులర్త్తుమాపోలే,

అతావతు-పతివ్రతైయాన స్త్రీక్కు ప్పతిసమ్బన్ధసూచకమాన తాలియొన్ఱుమ్ పోకామల్ కిడన్దాల్ భూషణఙ్గళిల్లైయేయాకిలుమ్ ముతలుణ్డానపోతు పణ్ణిప్పూణ్డుకొళ్ళలాయిరుక్కుమ్. "ఇత్తనై భూషణముణ్డు" ఎన్ఱునైత్తు త్తాలియై వాఙ్గిప్పోకట్టాల్, విధవాలఙ్కారకల్పమాకైయాలే పూణ్డభూషణఙ్గళెల్లా మవద్యావహఙ్గళాయిరుక్కుమెన్గై. ఇత్తాల్, ఆత్మభూషణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్య భక్తికళిల్లైయేయాకిలుమ్ ఆచార్యసమ్బన్ధమాత్రమ్ కిడన్దాల్ అవన్ ప్రసాదత్తాలే అవై క్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్ ; ఆచార్యసమ్బన్ధముత్తనైయుమ్ కులైన్దాల్ ఆత్మగుణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్య భక్తికళెల్లాముణ్డానాలుమ్, అవై శ్లాఘ్యతాహేతువన్ఱిక్కే అవద్యావహమాయ్ విడుమెన్ఱపడి.

ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కిడన్దాలుమ్ స్వరూపవికాసక నీశ్వరన్దాన్, అతు కులైన్దాకిలుమ్ ఇత్తనై యాత్మగుణముడైయవనుక్కు అవన్ స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణానెన్ఱిఅశైక్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(తామరైయై) ఎన్ఱుడఙ్గి. అతావతు-జలజమెన్ఱుమ్పడిజలత్తిలే పిఱన్దు జలైకధారమాయిరు

మూ॥ ౩౩౮॥ మంగళసూత్రమున్నట్లయిన, ఆభరణములను చేసివేసికొనవచ్చును.
మంగళసూత్రము పోయినట్లయిన ఆభరణములు నిందనుగలుగఁజేయును.

మూ॥ ౪౩౯॥ తామరపుష్పమును వికసింపఁజేయునట్టి సూర్యుండే నీటిలోనుండి
బయటపడి యున్నప్పుడు దానిని వాడిపోవునట్లు చేయును.

(మంగళసూత్ర మున్నట్లయిన) ఇత్యాది. పతివ్రతయయిన స్త్రీకి పతిసంబంధ సూచకమగు మంగళసూత్రము పోకుండ యున్నట్లయిన, ఆభరణములు లేకపోయినను ద్రవ్యమున్నప్పుడు చేయించి వేసికొనవచ్చును. ఇన్ని యాభరణములున్నవి కదా యని తలంచి మంగళసూత్ర మెందులకని దానిని తీసివేసినట్లయిన, విధవయొక్క యలంకార మగుటంజేసి, ధరించిన యాభరణంబులన్నియును అవమానాస్పదంబులగును,

కావున ఆత్మాలంకారంబులగు జ్ఞానభక్తివైరాగ్యములు లేకపోయినప్పటికిన్ని, ఆచార్యసంబంధముమాత్రము చెడిపోకుండ యున్నట్లయిన, యాతని యనుగ్రహమువలన వాటిని క్రమముగ కలుగఁజేసికొనవచ్చును. ఆచార్యసంబంధము మాత్రము చెడిపోయినచో, జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యంబులన్నియును ఉన్నప్పటికిన్ని అవి శ్లాఘనకు హేతుభూతములయినవి కాకుండ నిందాస్పదములు కాఁగలవు.

అవతారిక—ఆచార్యసంబంధ మున్నప్పటికిన్ని, స్వరూపమును ప్రకాశింపఁజేయునట్టివాఁడు సర్వేశ్వరుడుకాఁడా? అది చెడిపోయినప్పటికిన్ని, యిన్ని యాత్మగుణములు గలవాని స్వరూపము నతండు ప్రకాశింపఁజేయఁడా? అంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(తామరపుష్పమును) ఇత్యాది. జలజము అనఁబడునట్లు జలమునఁబుట్టి జలమునే యాధారముగాఁగలిగి యుండు తామరపుష్పమును "కెజ్జముల మన్దరంజేర్ వెజ్జతిరోఱ్క్కల్లాలలరావాల్ "

మూ॥ స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణు మీశ్వరన్దానే ఆచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దాల్ అత్తై వాడప్పణ్ణుమ్.

మూ॥ ౪౪౦॥ ఇత్తైయొఴియ భగవత్సమ్బన్ధమ్ దుర్లభమ్.

క్కుమ్ తామరైక్కు, "శెజ్గమలమన్దరమ్ శేర్ వెజ్గతిరోనుక్కల్లాలలరావాల్" ఎన్నుమ్బడి నియమేన వికాసకనాయ్ప్పోరు మాదిత్యన్ తానే, స్వధారకమాన జలత్తై విశ్లేషిత్తాల్ అన్ద త్తామరైయై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తాలే సత్తైపెఱ్ఱు స్వసత్తాధారకమాన తత్సమ్బన్ధమ్ కులైయాతే నిఱ్కుమళవిల్ ఇవనుడైయ స్వరూపత్తై జ్ఞానవికాసముఖేన, "ఉళ్ళువులకళవుమ్ యానుముళేనావన్" ఎన్నుమ్బడి వికసిప్పిక్కు మీశ్వరన్దానే, స్వసత్తాధారకమాన ఆచార్యసమ్బన్ధత్తై స్వవిప్రతిపత్తియాలే ఇవన్ కులైత్తుక్కొణ్డకాలత్తిల్ తాన్ వికసిప్పిక్కక్కడవ అన్ద స్వరూపత్తై వికసిప్పియాతమాత్ర మన్ఱిక్కే నాళుక్కునాళున్ నష్టప్రజ్ఞనాయ్ సజ్కోచిత్తుప్పోమ్బడిపణ్ణుమెన్గై. "నారాయణోపివికృతిం యాతి గురోః ప్రచ్యుతస్యదుర్బుద్ధేః । కమలంజలాదపేతం శోషయతి రవిర్న తోషయతి" ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇజ్జ్ఞ శొల్లుకిఱతేన్, ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దతాకిలుమ్ "ఒఴిక్కవొఴియాతు" ఎన్గిఱ భగవత్సమ్బన్ధ ముజ్జీవనత్తుక్కు డలాకాతోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైయొఴియ)

మూ॥ స్వరూపమునకు వికాసముఁ గలుగఁజేయునట్టి యీశ్వరుండే ఆచార్యసంబంధము చెడిపోయినట్లయిన, దానిని వాడిపోవునట్లు చేయును.

మూ॥ ౪౪౦॥ ఇది లేకున్న, భగవత్సంబంధము దుర్లభము.

(పె. తి, ౬౫) (యెఱ్ఱ తామరపువ్వు ఆకాశమునఁ దిరుగుచుండు సూర్యునిచేఁ దప్ప ప్రకాశింపదు) అన్నట్లు నియతముగ వికసింపఁజేయునట్టి వాఁడగు సూర్యుండే అది తన కాధారభూతమగు జలమును విడిచియున్నట్లయిన, ఆ తామరపుష్పమును వికసింపఁజేయుడు సరియే కదా, పైగా దానిని (తన వేడిమివలన) శోషింపఁజేయును. అట్లే యాచార్యుని సంబంధమువలన సత్తనులభించి తన సత్తకాధారభూతమగు వాని సంబంధము చెడిపోకుండ యుంచుకొనునప్పుడు యీతని స్వరూపమును జ్ఞానవికాసము ద్వారా "ఉళ్ళువులకళవు యానుముళనావన్" (పె. తి ౪౬)(ఈ లోకము లున్నంతవరకును సత్తగలవాఁడనయి యుండును) అన్నట్లు వికసింపఁజేయునట్టివాఁడగు సర్వేశ్వరుండే, యీతండు తనసత్తకు ఆధారభూతమగు యాచార్యసంబంధమును తనయొుక్క విపరీతభావనవలన చెడగొట్టికొనినప్పుడు తాను వికసింపఁగలిగినట్టి యీస్వరూపమును వికసింపఁజేయకపోవుట మాత్రమే కాకుండ, రోజు రోజుకు జ్ఞానము నశించి సంకోచించిపోవునట్లు చేయుననుట. కావుననే "నారాయణోపి వికృతిం యాతి గురోః ప్రచ్యుతస్యదుర్బుద్ధేః । కమలం జలాదపేతం శోషయతిరవిఃనతోషయతి" (గురువును విడనాడినవాని విషయమున నారాయణుండును కోపముగలవాఁడగును. జలమును విడనాడిన కమలమును సూర్యుఁడు శోషింపఁజేయునే కాని, వికసింపఁజేయఁడు కదా) అని చెప్పియున్నది.

అవతారిక—ఇట్లు సేల చెప్పఁదగును. ఈయాచార్యసంబంధము పోయినప్పటికిన్ని చెడ కొట్టినను చెడిపోనిదియని చెప్పఁబడునట్టి భగవత్సంబంధము ఉజ్జీవనమునకు హేతువుకాఁజాలదా? యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౨౨౧॥ ఇరణ్డుమ్మైయాతో, నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నెన్నిల్;

ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - అనాదిసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, ఆచార్యనుణర్ త్తువతఱ్కు మున్బు అసత్కల్పమాయ్ అవనుణర్ త్తినపిన్బు ఇవనుక్కు కార్యకరమాకక్కడవతాయిరుక్కుమతు. ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధమ్ కులైన్దపోతు ఇతడియాకవన్దతానుమ్ కులైన్దుపోమాకైయాలే, ఇవ్వాచార్యసమ్బన్ధత్తైయొழియ భగవత్సమ్బన్ధ మివనుక్కుక్కిడైయాతెన్నై. ఆకైయాల్ ఇతు పోయిన్ఱాకిలుమ్ అతునమక్కు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలెన్ఱిరుక్క విరకిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి ఆచార్యసమ్బన్ధత్తైయొழియ భగవత్సమ్బన్ధమ్ లభియామైయాలే ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఇరణ్డుమ్ వేణుమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, భాగవతవిషయసమ్బన్ధముమ్ అప్పోపాతి ఇవనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్. (ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతావతు -ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు భగవత్సమ్బన్ధస్థాపకమాన ఆచార్యసమ్బన్ధముమ్ తత్ స్థాపితమాన భగవత్సమ్బన్ధముమాకియ ఉభయముమ్ పోరాతో, ప్రాప్యమధ్యమపర్వోక్తతయా నడువిల్ పెరుఙ్గుడిపోలే యిరుక్కుమ భాగవతర్కళోడు, ‹‹సాత్త్వికైస్సమ్భాషణమ్›› ఎన్గిఱ సమ్బన్ధమెత్తుక్కు వేణ్డువతెన్గిఱతాకిలెన్నై.

ఇప్ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొడియై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు-ఉపఘ్నా

మూ॥ ౨౨౧॥ ఈ రెండును చాలవా? (ఊరి) మధ్యను పెద్దయిల్లు వలెనుండు భాగవత సంబంధమేమిటలకంటివేని,

---

(ఇది తప్పితే) ఇత్యాది అనాదిసిద్ధముగా నున్నట్టిదయినను, ఆచార్యుండు దిద్దుపాటు చేయుటకు పూర్వము అసత్తువలెనుండి, వాఁడు దిద్దుపాటు చేసినపిమ్మట వానికి యుపయుక్తమైనట్టిది యగు ఇది యీయాచార్య సంబంధము చెడిపోయినప్పుడు దానిమూలకముగ వచ్చినట్టి తానున్ను చెడిపోవుఁగాన, ఈయాచార్యసంబంధము లేకుండెనేని భగవత్సంబంధము కలుగజాలదు. కావున ఆచార్యసంబంధము పోయినప్పటికిన్ని, భగవత్సంబంధము ఉజ్జీవించుట హేతువుకాఁగలదను కొనుట కవకాశము లేదని భావము.

అవతారిక:—ఇట్లు ఆచార్యసంబంధమున్ననే తప్ప భగవత్సంబంధము కలుగజాలదు గాన, ఆత్మోజ్జీవనమునకై రెండును గావలసినవియే యని తెలిపిన పిమ్మట, భాగవతసంబంధమున్ను అట్లె ఈతని కవశ్యము కావలసినదియని తెలుపుటకుగాను అందువలను గురించిన ప్రశ్నను అనువదించుచున్నారు.

(ఈరెండును చాలవా మధ్యను పెద్దయిల్లెండుల కంటివేని) ఇత్యాది.

ఆత్మోజ్జీవనముకు గాను భగవత్సంబంధమును స్థాపించునట్టిదియగు ఆచార్యసంబంధమున్ను అట్టి యాచార్యసంబంధమున్ను యీ రెండును చాలవా! ప్రాప్యమధ్యమపర్వముగాఁ జెప్పుటచే గ్రామమధ్యముననుండు ఒక పెద్దయిల్లువలెనే యున్నట్టి భాగవతులతో ‹‹సాత్త్వికైస్సహసంభాషణం=సాత్త్వికులతో సంభాషణము›› అన్నట్టి సంబంధము దేనిని యాశ్రయించియుండు నంటివేని యనుట.

అవతారిక—యీపైప్రశ్నకు త్తరముఁ దెలుపుచున్నారు.

(తీగను) ఇత్యాది. ప్రాకుటకయి యొకమండ మొదలగుదాని సహాయము నపేక్షించు

మూ॥ ౪౪౨॥ కొడియైక్కొళ్ కొమ్బిలే తువక్కుమ్బోతు శుళ్ళిక్కాల్
వేణ్డుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు మితు వేణుమ్.

పేతుమాయ్ వళరువతొరుకొడియై అతిఱ్ పరిణామత్తుక్కెల్లామిడమ్‌కొడుక్కత్తక్క పెరియతొరు ఉపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమ్బోతు ముతలిలే అతు తన్నోడే శేర్క్కప్పోకామైయాలే, తన్నైప్పడామల్ మున్దుఱత్తానితుక్కాశ్రయమాయ్‌క్కొణ్డు అణుకినిన్ఱు తన్నోడే యన్వయముణ్డేన కోల్ కొమ్బిలేకొణ్డునిక్కుమ్ శుళ్ళిక్కాలపేక్షితమామాపోలే, కోల్ తేడియోడుమ్ కొణ్డు పోలే అభిముఖనాన ఇచ్చేతనన్ ఆశ్రితర్ అధఃపతియామలుద్ధరిప్పిక్కుమ్ మహాశ్రయమాన ఆచార్యన్ తిరువడికళి లన్వయిక్కుమ్బోతు, ముతలిలే తదన్వయమ్‌సిద్ధిక్కైయాలే మున్దుఱత్తాన్దగ్గరాసన్నరాయ్‌నిన్ఱు తన్గళోడే ఇణక్కువిత్తు అవ్వళియాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్‌కళోట్టై సమ్బన్ధమవశ్యాపేక్షితమెన్గై. ఇప్పడి ఆచార్యాన్వయత్తుక్కడి భాగవతర్‌కళాకిల్, "ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే" ఎన్బానెన్నెన్నిల్; అతుక్కుక్కైయిల్లై, భాగవతాన్వయమ్‌తనక్కడి అవనాకైయాలే; అభిముఖ్యపర్యన్తమాకత్తానే కృపిపణ్ణికొణ్డు వన్దు పిన్నై భాగవతర్‌కళోడే ఇణక్కి అవ్వళియాలేయిఱే అవన్ఱానాచార్యవిషయత్తిలే శేర్ప్పతు. ఇతిత్తన్నైయుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్‌త దృష్టాన్తత్తిల్ సిద్ధమ్! ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, చేతనన్నై కొడియినుడైయస్థానే యాకవుమ్ ఆచార్యన్నై కొళ్ కొమ్బినుడైయస్థానేయాకవుమ్ భాగ

మూ॥ ౪౪౨॥ చెట్టపాదు తీగెను చెట్టపాదు పందిలికెక్కింపలయునన్న ప్రక్కను ఒక
చిన్నమండను పాతవలసియున్నట్లు ఆచార్యసంబంధమున కిదికావసిలనది

నట్టి తీగను దానిని పయికిగొనిపోయి వృద్ధిపొందునట్లు చేయునట్టిదియగు ఒకపెద్ద చెట్టపాదు పదిలితోఁ జేర్పవలయునన్న మొదటనే అది దానితోఁ జేత నేరదుగాన మొదట అది క్రిందపడి పోకుండ దానికి యాశ్రయమై తనతోఁగల సంబంధము మూలముగ పందిలితోఁ జేర్చునట్టిదియగు నొక చిన్నమండ గావలసియుండునట్లు, "కొయ్యకై వెతుక్కొనుచు ప్రాకునట్టి తీగవలెనే అభిముఖుండగు ఈచేతనుండు ఆశ్రితులధఃపతితులు గాకుండ యుద్ధరింపఁజేయునట్టి గొప్పయాశ్రయమగు యాచార్యుని శ్రీపాదముల నాశ్రయించునప్పుడు ముందుగ అట్టి యాచార్య సంబంధము లభించుట యరుదయినందున తాము ముందుగనిలిచి దగ్గిరకుతీసి, యందుమూలముగ యాచార్యునితోఁ జేర్చునట్టి భాగవతులతోటి సంబంధము అవశ్యముగ గావలసినది.

ఇట్లు యాచార్యసంబంధమునకు మూలము భాగవతు లయినట్లయిన, యాచార్యప్రాప్తి భగవంతునివలనఁ గలుగునని యింతకుముందేల చెప్పినారంటివేని, అట్లు చెప్పినందున బాధకము లేదు. భాగవతసంబంధమునకున్ను మూలకారణము భగవంతుండె యగుటంచేసి, యాభిముఖ్యము గలుగువరకును భగవంతుండె కృపిచేసికొనివచ్చి అటుపిమ్మట భాగవతుల చెంతచేర్చి యందుమూలముగ తానే ఆచార్యునితో చేర్చును, ఇది యంతయును వీరు ఉదహరించిన దృష్టాంతమునందే స్పష్టముగాఁ దెలియ గలదు. అది యెట్లనిన, యీచేతనుని యొకతీగెనుగానును ఆచార్యుని చెట్లపాదుపందిలిగానును, భాగవతులను అట్టి తీగె పందిలి కెక్కుటకుగాను దాని ప్రక్కను పాతునట్టి యొకచిన్నమండనుగానునుబోల్చి చెప్పియున్నందున వ్యాఖ్యాయదారుడు తన

వతర్కళై ప్పళ్ళిక్కొళ్ళినుడైయ స్థానేయాకవుమ్ మరుళిచ్చెయ్ తైయాలే కర్షక — యిరుప్పానొరువన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ముతలిలే విత్తైయిట్టు ముళైప్పిత్తు క్కొళుందుశరిక్కుమళవుమ్ వళర్త్తుక్కొణ్డు పోన్దతొరుకొడియై, ఇతుక్కు ఇని యోరుపత్తున్ వేణుమెన్ఱు తానే ఉపత్తున్ ముమ్ తేడి అతిలేశేర్త్తేయుళ్ళైక్కు శుళ్ళిక్కొళుమ్ నాట్టి అవ్వఴియాలే, సర్వశేషియాన సర్వేశ్వరన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ఇచ్చేతననై ముతలిలే సృష్టిత్తు, ,,ఈశ్వరస్యచసౌహార్దమ్'' ఇత్యాదిప్పడియే క్రమేణ అభిముఖ్యపర్యన్తమాక విళైత్తు ఇవనుక్కోరాచార్యనైయుమ్ మిన్నానెన్ఱు తానే తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అవనోడే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోడే ముతలన్వయిప్పిత్తు అవ్వఴియాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే యన్వయిప్పిక్కుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైయాలే కొళ్కొమ్బిలేయేఱవిట్ట కర్షకనుక్కు అన్దక్కొడియాలుళ్ళ ప్రయోజనమామాపోలే, ఆచార్యవిషయత్తిలీశ్వరన్ శేర్త్త చేతననాలుళ్ళ ప్రయోజనము మీశ్వరనతే యెన్నుమిడముమ్ ఫలితమ్, ఇని అచేతనమాన కొళ్కొమ్బుపోలన్ఱియే చేతనోత్తమనాన ఇవ్వాచార్యన్ తానుమ్ పరసమృద్ధ్యేక పరనాకైయాలే, స్వశేషియాన ఈశ్వరనుడైయ ప్రయోజనమాక నినైత్తిరుక్కుమిడే.

ఇని (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱుతొడఙ్గి, ',,ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్'' ఎన్నుమళవాక, ఇప్పడి తదీయర్ మున్నాకప్పఱ్ఱప్పడుమ్ సదాచార్యనుడైయ అభిమానమే ఉజ్జీవనత్తుక్కు ఉచితోపాయమెన్ఱు ఇప్ప్రబన్ధతాత్పర్యత్తై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిరార్. పెరువిలైయనాన ఆభరణత్తుక్కు నాయకక్కల్ పోలేయాయిఱ్ఱు వచనభూషణత్తుక్కు ఇప్ప్రదేశమ్ నాయకరత్న

లాభమునకై మొట్టమొదట విత్తనమును చల్లి మొలిపించి తీగ వేయువరకును కాపాడుకొని పోయిన రొకమొక్కను ఇది యల్లుకొనుట కొక యాధారముండవలయునని కోరి, యందులకై యొక పందిలివేసి యాతీగె దానిపైకి పోవుటకుగాను దీనిప్రక్కను ఒకచిన్నమంకను పాతునట్లు సర్వశేషియగు సర్వేశ్వరుండును స్వప్రయోజనమునకై మొదట యీచేతనుని సృజించి, ,,ఈశ్వరస్యచసౌహార్దమ్'' అని సాయించినట్లు క్రమముగ అభిముఖ్యమువరకును గలుగఁజేసి; యీతని కొక యాచార్యుండు యుండవలయునని తానే తలంచి, వానిలోఁ జేర్చునట్టి భాగవతులతో ముందుగ సంబంధమును గలుగఁజేసి, తద్వారా ఆచార్యునితో సంబంధము గలుగునట్లు చేయునని తెలియవచ్చుటంజేసి తీగెను మండలోఁజేర్చునట్టి కాపుకానిదే ఆతీగెవలనఁ గలుగునట్టి ప్రయోజనమగునటుల ఆచార్యునితో నీచేతనునిచేర్చినట్టి యీశ్వరునిదే యీచేతనునివలనఁ గలుగుప్రయోజనమును అని తెలిపి యున్నారు.

ఇఁక ఈ యాచార్యుండు చెట్టుపాదుపందలివలెనే యచేతనముకాకుండ చేతనోత్తముండగుటంజేసి పరసమృద్ధినే (సర్వేశ్వరుని యతిశయమునే) కోరువాఁడుగాన, తనకు శేషియగు సర్వేశ్వరుని ప్రయోజనమే తన యొక్క ప్రయోజనము నని తలంచియుండును కదా.

అవతారిక:—ఇఁక (స్వాభిమానముచే) అనువాక్యము మొదలుకొని (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము) అను వాక్యమువరకును యిట్లు భాగవతపురుషకారము ద్వారా యాశ్రయింపఁబడునట్టి సదాచార్యునియొక్క యభిమానమే ఉజ్జీవించుటకుఁ దగినట్టి యుపాయ మని యీప్రబంధము యొక్క ముఖ్యాభిప్రాయముఁ దెలుపుచున్నారు.

గొప్ప వెలగల యాభరణమునకు నాయకరత్నమువలెనే శ్రీవచనభూషణగ్రంథమునకు యీ ఘట్టము నాయకరత్నముగా నుండును,

మూ॥ ౪౪౩॥ «స్వాభిమానత్తాలే ఈశ్వరాభిమానత్తై క్కులైత్తుక్కొణ్డ ఇవనుక్కు ఆచార్యాభిమానమొழியగతియిల్లై” ఎన్ఱు పిళ్ళైపలకాలు మరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమ్.

మా యిరుక్కుమ్బడి. ఇత్తనైయు మరుళిచ్చెయ్కైయెప్పళ్ అధిష్ఠికైయిట్టు క్కొణ్డువన్దతు కీழ్ దజ్గలుమ్, మేలదజ్గలు మితిల్ నిష్ఠైయై స్థాపిక్కిఱతు. అతిల్ ప్రథమత్తిల్ ఇత్తర్థమ్ సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధమెన్ఱు సర్వరుమ్ విశ్వసిక్కైక్కుడలాక ఇతు తమక్కు ఆప్తోపదేశలబ్ధమెన్నుమిడత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు-అనాదికాలమ్ «నానే యెనక్కు నిర్వాహకన్” ఎన్ఱిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ దురభిమానత్తాలే, «ఇవన్ నమక్కు శేషమ్, ఇవన్ కారియమ్ నమక్కే భరమ్” ఎన్ఱు తన్నైఉజ్జీవిప్పిక్కైక్కుడలాన ఈశ్వరాభిమానత్తై యழித్తుక్కొణ్డ ఇవనుక్కు, దుర్గతియై పర్యాలోకవజ్గీకరిత్తు త్తన్నుడై యవన్” ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కుమవ ద్వభిమానమొழியు, వేఱు ఉజ్జీవనోపాయమిల్లైయెన్ఱు సకలశాస్త్రసారవిదగ్రేసరరాన నమ్బిళ్ళైతిరువడికళిలే పఴక్కసేవిత్తు తదేకపరతన్త్రరాయ్ సకలశాస్త్రతాత్పర్యజ్గళైయు మవరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు తన్నిష్ఠరాయిరుక్కుమ్ నమ్ముడైయ ఆచార్యరానపిళ్ళైతజ్గమాకప్పలకాలుమరుళిచ్చెయ్య క్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమెన్నపడి. ఆకైయాల్, ఆచార్యాభిమానమే ఇవ్వాత్మావుక్కు ఉజ్జీవనోపాయమెన్ఱు కరుత్తు.

మూ॥ ౪౪౩॥ «స్వాభిమానమువలన సర్వేశ్వరుని యభిమానమును పోగొట్టుకొనినట్టి యీతనికి ఆచార్యాభిమానముతప్ప గతిలేదు” అని వడక్కుత్తిరువీధిపిళ్ళగారు పలుమారు సాయింపఁగా వినియున్నాము.

అవతారిక: —ఇంతవరకును సాయించినదానినిబట్టి యొకపీఠిక నేర్పఱచి, యింతకుముందు గ్రంథముచేతను పైగ్రంథముచేతనున్ను యీవిషయమున నుండవలసిన నిష్ఠను స్థాపించుచున్నారు అందులో మొట్టమొదట యీయర్థము సత్సంప్రదాయసిద్ధమని యెల్లరును విశ్వసించుటకుగాను ఇది తమకు ఆప్తోపదేశమువలన లభించినదియని తెలుపుచున్నారు.

(స్వాభిమానముచే) ఇత్యాది. అనాదికాలముగ « నేనే నాకు నిర్వాహకుఁడను ” అని తలంచియుండు తనయొక్క దురభిమానమువలన, «ఈతండు మనకు శేషభూతుండు ఈతని కార్యము మనచే నిర్వహింపవలసినది” అని తలంచి తనను ఉజ్జీవింపఁజేయ శక్తిగల సర్వేశ్వరుని యభిమానమునుపోగొట్టుకొనినట్టి తనయొక్క దుర్గతినే హేతువునుగాఁగొని యంగీకరించి, తనయుజ్జీవనమునకై కృషిచేయునట్టి పరమదయాళువగు ఆచార్యుండు «ఈతండు మనవాడు” అని యభిమానించియుండుట యనెడి యభిమానముతప్ప వేరొక్క యుజ్జీవనోపాయములేదని సకలశాస్త్రసారవేత్తలలో నగ్రేసరులగు నంబిళ్ళైగారి శ్రీపాదములయందు సేవచేసి వారికి పరతంత్రులయి సకలశాస్త్రతాత్పర్యార్థములను వారు ఉపన్యసింపగావిని వాటియందు నిష్ఠగల మాయాచార్యులగు వడక్కుత్తిరువీధి పిళ్ళైగారు యీయర్థమునే రక్షకముగాను పలుమారు ప్రసాదింపఁగా వినియున్నారమనుట. కావున ఆచార్యాభిమానమే యీయాత్మ కుజ్జీవనోపాయమని యభిప్రాయము.

మూ॥ ౪౪౪॥ స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తి నఴువిఱ్ఱు.

మూ॥ ౪౪౫॥ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే ప్రపత్తి నఴువిఱ్ఱు.

ఇప్పడి “ఆచార్యాభిమానమొழிయ గతియిల్లై” ఎన్బాన్, శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాద్యుపాయ విశేషఙ్గళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దే, ఇదొழிన్దవై యెల్లా మివనుక్కు ఉపాయమన్ఱిక్కే నిన్ఱపడియై అడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. ప్రథమత్తిలే భక్తి ఉపాయమన్ఱియే నిన్ఱపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వస్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే. అదావదు-భగవత్ప్రాప్తిసాధనతయా విహితైయాయ్ స్వయత్నసాధ్యయాన భక్తి భగవదేకపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కు మెన్నుమ్ భయత్తాలే ఇవనుక్కు ఉపాయమన్ఱియిలే నఴువినిన్ఱతెన్గై.

అనన్తరమ్, ప్రపత్తి ఉపాయమన్ఱియే నిన్ఱపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్స్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే. అదావదు-స్వపారతన్త్ర్యానురూపైయాయ్ మహావిశ్వాసరూపైయాన ప్రపత్తి, బన్ధమోక్షోభయ నిర్వాహకనాన భగవానుడైయ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మీళవుమ్ కర్మానుగుణమాక, వైత్తివిడాదు సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్నెన్గిఱ మహాభయత్తాలే ఇవనుక్కు ఉపాయమన్ఱియిలే నఴువినిన్ఱతెన్గై.

అనన్తరమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకార ముపాయమన్ఱిక్కే యొழிన్దపడియై

మూ॥ ౪౪౪॥ స్వస్వాతంత్ర్యభయ మువలన భక్తి యుపాయము కాకున్నది.

మూ॥ ౪౪౫॥ భగవత్స్వాతంత్ర్యభయమువలన ప్రపత్తి యుపాయము కాకున్నది.

అవతారిక:—ఇట్లు యీతనికి ఆచార్యాభిమానముతప్ప వేఱొక్క గతిలేదని చెప్పవచ్చునా? శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి భక్తి మొదలగు ఉపాయములనేకములు కలవేయంటివేని ఈ యాచార్యాభిమానము లెనట్లయినచో, అవి యన్నియును యీతని కుపాయము కాకపోవుటను క్రమముగ తెలుపుచున్నారు, అందులో ప్రథమమున భక్తి యుపాయము గాఁజాలదనువిషయమును “స్వస్వాతంత్ర్య” ఇత్యాదివాక్యముచే తెలుపుచున్నారు.

భగవత్ప్రాప్తికి సాధనముగాను విధింపఁబడినదై స్వయత్నసాధ్యమగుభక్తి భగవత్పారతంత్ర్యరూపమగుస్వరూపమునకు విరోధియగు స్వస్వాతంత్ర్యమును గలుగఁజేయునని యెఱుగుటంజేసి యది యీతని కుపాయము కాదగదు.

అవతారిక— అనంతరము ప్రపత్తి యుపాయము కాకపోవుటను దెలుపుచున్నారు.

(భగవత్స్వాతంత్ర్యము) ఇత్యాది. తనయొక్క పారతంత్ర్యమున కనుగుణమై మహావిశ్వాసరూపమగు ప్రపత్తియనునది బంధమోక్షంబులకు రెంటికిన్ని నిర్వాహకుండగు భగవంతుండు దాని విషయమై యుండునట్టి యభిప్రాయమునువదలుకొని కర్మానుగుణముగ మరల సంసారమునందుంచి నచో యేమిచేయఁ గలను అడెడి గొప్పభయమువలన, ఈతని కుపాయము కాదగదు.

అవతారిక—అనంతరము ఆచార్యుని విషయమున స్వకీయస్వీకారము ఉపాయము కాకపోవుటను తెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౬॥ ఆచార్యనైయుమ్ తాఙ్ పఱ్ఱుమ్ పఱ్ఱు అహఙ్కార గర్భమాకైయాలే, కాలన్ మోతిరమిడుమోపాతి.

మూ॥ ౪౪౭॥ ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్.

అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనైయుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావతు - ఆచార్యనైయుమ్ ఉపాయమాకత్తాఙ్ స్వీకరిక్కుమ్ స్వీకారమ్ స్వఫలిత్వకర్తృత్వరూపమాయ్ స్వరూపనాశకమాయిరుక్కుమ్ అహఙ్కారత్తై ఉళ్ళే యుడైత్తాయిరుక్కైయాలే, స్వవినాశకరమాన కాలనైప్పరిగ్రహిత్తు అన్దప్పాన్నాలే అఙ్గులీయకధారణమ్ పణ్ణినాల్ అవద్యకరమామోపాతి తన్నుడైయ స్వరూపత్తుక్కు అవద్యకరమాయిరుక్కుమెన్నై. ఆకైయాల్ ఇతువు ముపాయమన్ఱియేయెన్నతెన్ఱు కరుత్తు.

పారిశేష్యాత్ కీழ் తామరుళిచ్చెయ్తతే ఉపాయమెన్ఱు తలైక్కట్టుకిఱార్, (ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్) ఎన్ఱు. అతావతు- మోక్షసాధనతయా శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాదికళొన్ఱుముపాయమన్ఱియిలేసిన్ఱుపిన్బు, నిరతిశయ కృపావానాయ్ నిర్హేతుకమాక త్తన్నై యఙ్గీకరిత్తరుళి నిరపాయమాక నోక్కిక్కొణ్డుపోరు మాచార్యన్ "ఇవన్ నమ్ముడైయవన్" ఎన్ఱిరుక్కుమవనభిమానమే యివనై సంసారత్తినిన్ఱుముత్తరిప్పిక్కుమెన్నై. అక. "స్వతన్త్రనైయుపాయమాకత్తాఙ్ పఱ్ఱినపోతిలే" ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఉపపాతిత్తుక్కొణ్డువన్ద చరమోపాయస్వరూపత్తై ఉళ్ళపడి శోధిత్తు నిర్ణయిత్తరుళినారాయిఱ్ఱు.

మూ॥ ౪౪౬॥ ఆచార్యుని తాను ఆశ్రయించిన ఆశ్రయణము అహంకార గర్భితమగుటంజేసి యమునిప్రతిమయొక్క బంగారముతో వుంగరముచేసి ధరించునట్లు నిందాస్పదము.

మూ॥ ౪౪౭॥ ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము.

(ఆచార్యుని) ఇత్యాది. ఆచార్యునిన్ని ఉపాయముగాను తాను స్వీకరించినట్టి స్వీకారమనునది స్వఫలిత్వస్వరూపకర్తృత్వమై (తన ప్రయోజనమును తాను సాధించుకొనుటయై) స్వరూపనాశకమగు అహంకారమును లోపలకలిగి యున్నదగుటంజేసి, స్వవినాశకుండగు యమునియొక్క బంగారపుప్రతిమను దానమియ్యఁగా స్వీకరించి, ఆ బంగారముతో నుంగరము చేయించి పెట్టుకొనుట నిందనీయమగునట్లు, తన స్వరూపము నిందాస్పదమగును. కావున నిదియును ఉపాయముకాదని భావము.

అవతారిక:—ఇఁక మిగిలినది యింతవఱకుఁ తాము సాధించినది యుపాయమని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యాభిమానమె యుత్తారకము) ఇత్యాది. మోక్షసాధనములుగాను శాస్త్రసిద్ధములయినట్టి భక్తి మొదలగు వాటిలో నొక్కటియును ఉపాయము కాని పిమ్మట, నిరతిశయకృపావంతుఁడయి నిర్హేతుకముగ తనను అంగీకరించి యెట్టి యపాయమున్ను రాకుండ తనను రక్షించుకొనుచు పోవునట్టి యాచార్యుండు "ఈతండు మనవాఁడు" అని తలంచియుండుట యనెడి యభిమానమె యీతనిని సంసారమునుండి యుద్ధరింపఁజేయును.

కావున "స్వతంత్రుండయినవానిని తాను ఉపాయముగాఁగొని యాశ్రయించినప్పుడు" అనువాక్యము మొదలుకొని ఉపపాదించుకొనివచ్చిన చరమోపాయస్వరూపమును బాగుగ పరిశీలించి నిర్ణయించిన వారయిరి.

మూ॥ ౪౪౧॥ కైప్పట్టపొరుళై క్కై విట్టు ప్పుతైత్తపొరుళై క్కణిశిక్కక్కడవనల్లన్.

అనన్తరమ్, ఇవ్వుపాయనిష్ఠనానవధికారిక్కు కర్తవ్యాకర్తవ్య విశేషఙ్గళై విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్. అతిల్ ప్రథమత్తిలే సులభమాన ఆచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై ఇచ్ఛిప్పానల్లనెన్నుమిడత్తై దృష్టాన్తముఖేన అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (కైప్పట్ట) ఇత్యాదియాలే. అతావతు - కైయిలే యిరుక్కుమ్ ధనమ్బోలే అతిసులభనాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యనై క్కైయనిసైత్తు అనాదరత్తాలే కైవిట్టు, భూమియిలే పిఱర్ పుతైత్తువైత్త ధనమ్బోలే ఎట్టప్పడామైయాలే "అరుమ్పొరుళ్" ఎన్నుమ్పడి దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రక్షకమాకప్పఱ్ఱవిచ్ఛిక్క క్కడవనల్లనెన్గై. "సులభం స్వగురుం త్యక్త్వా దుర్లభం య ఉపాసతే। లబ్ధం త్యక్త్వా ధనం మూఢో గుప్తమన్వేషతి క్షితౌ" ఎన్ఱుమ్, "పఱ్ఱుకురువై" ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "కైత్త పొరుళ్ విట్టారేనుమ్ కాశినియిల్ తామ్పుతైత్త వైప్పారుళ్ తేడి త్తిరివానఱ్ఱు" ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

ఇన్నుమ్ శిలదృష్టాన్తముఖత్తాలే సులభమానఆచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమానభగవ

మూ॥ ౪౪౨॥ చేఁజిక్కిన ద్రవ్యమును విడిచిపెట్టి, భూమిలో పాతిపెట్టిన దానికై ప్రయత్నింపకూడదు.

కదా" అను వాక్యము మొదలుకొని యుపపాదించుకొనివచ్చి చరమోపాయస్వరూపమును యథార్థరీతిని పరిశీలించి నిర్ణయించినవారయిరి.

అవతారిక—అటుపిమ్మట యీయుపాయమున నిష్ఠగలవానిచే ననుష్ఠింపవలసినవాటిని విపులముగాఁ దెలుపుచున్నారు,

అందు మొట్టమొదట సులభమగు ఆచార్యవిషయమును వదలి దుర్లభమగు భగవద్విషయమును కోరకూడదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

(చేఁజిక్కిన) ఇత్యాది, చేతిలోనున్నట్టి ధనమువలెనే అతిసులభుండగు ఆచార్యుని తక్కువగాఁ దలంచి అనాదరణచే విడిచిపెట్టి భూమిలో నెవ్వరో పాతిపెట్టియుండిన ధనమువలెనె పొందుట కశక్యమైనందున "అరుమ్పొరుళ్" (కష్టసాధ్యమైన విషయము) అని సాయించినట్లు దుర్లభమగు భగవద్విషయమును రక్షకముగాను, ఆశ్రయింపఁగోరకూడదు. "సులభం స్వగురుం త్యక్త్వా దుర్లభం య ఉపాసతే। లబ్ధం త్యక్త్వా ధనం మూఢో గుప్తమన్వేషతి క్షితౌ" (సులభుండగు గురువుని వదలి భగవంతుని యాశ్రయింపఁగోరువాఁడు చేతిలోనుండు ద్రవ్యమును వదలి భూమిలోనుండు ద్రవ్యమునకై వెదకువానివంటివాఁడు) అనియు, "పఱ్ఱుకురువై" అని యారంభించి "కైత్తపొరుళ్ విట్టరేనుమ్ కాశినియిల్ పుతైత్త వప్పారుళ్ తేడి త్తిరివానత్తు) తన యాచార్యునివదలి కండ్లకగుపడని సర్వేశ్వరుని యాశ్రయించుట యను నది చేతనున్నసొత్తును పారవైచి భూమియం దెవ్వరో పూడ్చిపెట్టిన ద్రవ్యమును వెదకుటవంటిది) అని జ్ఞానసారమునను చెప్పఁబడియున్నది కదా!

అవతారిక — ఇంకను సులభమగు ఆచార్యవిషయమునువదలి దుర్లభమగు భగవద్విషయమునకై యాశపడగూడదను విషయమును దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ దెలుపుచున్నారు.

మూ॥ ౪౪౯॥ విడాయ్ పిఱన్దపోతు కరస్థమాన ఉదకత్తై యుపేక్షిత్తు, జీమూతజలత్తైయుమ్ సాగరసలిలత్తైయుమ్ సరిత్సలిలత్తైయుమ్ వాపీ కూప పయస్సుక్కళైయుమ్ వాఞ్ఛిక్కక్కడవన్గళ్.

ద్విషయత్తై యాశైప్పడువాన్గళ్ ఎన్గిఱార్ మేల్, (విడాయ్ పిఱన్దపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- పిపాసై విఞ్జినపోతు శడక్కెనప్పానమ్ పణ్ణలామ్పడి పాత్రగతమాయ్ క్కొణ్డు తన్ కైయిలిరుక్కుమ్ జలత్తై సులభమ్ ఎన్ఱే హేతువాక అనాదరిత్తు, తరైయిలేయిరుక్కుమ్ ఆకాశస్థమాయ్ క్కొణ్డెట్టాతపడియాయుమ్, భూమిస్థమాయిరుక్క దూరస్థమాయుమ్., ఆసన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే పెరుకుమ్ కాలమొழிయ ఎన్ఱైనకాలమిన్ఱిక్కేయుమ్, ఎప్పోతుముణ్డానాలుమ్ అవ్వళవుమ్ శెన్ఱు ఉపజీవిక్కవేణ్డియుమ్, ఇరున్దవిడమ్ తన్నిలే యుణ్డాయుమ్ ఖనిత్రాదికళ్ కొణ్డు కల్లిప్పెఱవేణ్డియుమిరుక్కుమ్ జీమూతాదికళిన్ జలత్తై యాశైప్పడుమవనైప్పోలే, రక్షకాపేక్షై పిఱన్దదశైయిల్ అప్పోతే తనక్కు ఉతవుమ్పడి కైపుకున్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యవిషయత్తై సౌలభ్యమే పఱ్ఱాశాక ఉపేక్షిత్తు, పరమాకాశవర్త్తియాయ్ దుష్ప్రాపమాయిరుక్కుమ్ పరత్వత్తైయుమ్. భూమియిలేయాయుమ్ క్షీరాబ్ధియళవుమ్ శెల్లవల్లవర్కళుక్కన్ఱి యుతవాత వ్యూహత్తైయుమ్, ఆసన్నమానవన్దుమ్ తాత్కాలికర్క్కొళ్ళియ పాశ్చాత్యర్కుతవాత విభవత్తైయుమ్, నిత్యసన్నిధియుణ్డాయుమ్ సమ్భాషణాదికళా లివనోడు కైకలన్దిరాత అర్చావతారత్తైయుమ్, ఇరున్దవిడమ్ తన్నిలే యుణ్డాయిరున్దాలుమ్ యమనియమాదిక్రమేణ యత్ని

మూ॥ ౪౪౯ ॥ దప్పికగొనినప్పుడు చేతిలోనుండు ఉదకమును ఉపేక్షించి, మేఘములలోనుండునట్టి జలమును, సముద్రములోనుండు జలమును, నదిలోనుండు జలమును, వాపీకూప తటాకంబులలోనుండు జలమునున్ను ఆశింపకూడదు.

(దప్పిక గొనినప్పుడు) ఇత్యాది. దప్పిక గొనినప్పుడు వెంటనే త్రాగుటకు యోగ్యమై తన చేతిలోని పాత్రములో నున్నట్టి ఉదకమును సులభప్రాప్యమైనదియని యనాదరణచేసి, భూమిమీద యునికి ఆకాశమునకుఁబోయి పొంద సాధ్యముగానట్టి మేఘోదకమునున్ను, భూమియందున్నను దూరముగానుండు సముద్రోదకమునున్ను, దగ్గరయున్నను వర్షాకాలమునతప్ప తక్కిన కాలములయందు లభింపని నద్యుదకమునున్ను ఎల్లకాలముండునదైనను అంతదూరముపోయి కొని రావలసినట్టి కూపోదకమును, ఉన్నచోటనే యున్నను గడ్డపలుగు మొదలగు యాయుధములఁగొని వచ్చి త్రవ్వి పొందవలసిన భూగతజలమునున్ను ఇవ్విధమున మేఘాదులలోనుండునటి జలమునకై యాశపడు వానివలెనే రక్షకుం డెవ్వఁడా యనెడి యాశగలిగినప్పుడు వెంటనే యాశ్రయించుటకుఁ దగియుండునట్టి యాచార్యవిషయమును సులభమైనదను హేతువువలన వదలుకొని, పరమపదముననుండి దుష్ప్రాప్యమగు పరస్వరూపమును, భూమియందున్నను క్షీరాబ్ధివరకుఁబోగల్గుసామర్థ్యముగలవారికే తప్ప తక్కినవారికి యుపయోగముతేనట్టి వ్యూహమును, సమీపముననున్నను ఆకాలమున నున్నట్టి వారికే తప్ప తరువాతికాలముననుండిన వారికి ఉపయోగపడని విభవమునున్ను, యెప్పుడును సమీపముననే యున్నను, సంభాషణాదులమూలముగ నితనితోఁ గలిసిమెలసి యుండని యర్చావతారమును, తానున్నచోటనే యున్నను, యమనియమాది క్రమప్రకారము

మూ॥ ౪౧౦॥ పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్ కూప్పీడు కేట్కుమిడముమ్ కుతిత్తవిడముమ్ వళైత్తవిడముమ్ ఊట్టుమిడముమ్ ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే యెన్నిరుక్క క్కడవన్.

త్తుదర్శిక్క వేణ్డు మన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్ మాశైప్పడక్కడవనల్లనెన్గై. ‹‹చక్షుర్గమ్యంగురుంత్యక్త్వా శాస్త్రగమ్యన్తుయః స్మరేత్ హస్తస్థ ముదకంత్యక్త్వా ఘనస్థం సోఽభివాఞ్ఛతి’’ ఎన్నుమ్, ‘ఎట్టవిరున్దకురువై యిఱైయన్నెన్నవిట్టు’’ ఎన్నుతుడఙ్గి, ‹‹అమ్బుత్తైప్పార్ త్తిరుప్పారన్న’’ ఎన్నుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే. ఇతు వ్యూహాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్.

ఇప్పడి సులభమాన వాచార్యవిషయమ్ స్వరక్షణత్తుక్కుణ్డాయిరుక్క ఇత్తైయుపేక్షిత్తు దుర్లభమాన పరత్వాదికళై వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లనేయాకిలుమ్, ప్రాప్యత్వేన అవై ఇవనుక్కు వాఞ్ఛనీయఙ్గళన్రోవెన్న, అవైయెల్లామాచార్యనేయెన్నిరుక్క క్కడవనెన్గిఱార్, (పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి. అతావతు- ‹‹ఏతత్సామగాయన్నాస్తే’’ ఎన్గిఱపడియే నిరన్తరానుభవపరరాన నిత్యముక్తర్ అనుభవత్తుక్కుప్పోక్కువీడాకప్పణ్ణుమ్ సామగానమ్ కేట్కుమ్ స్థలమాన పరమపదముమ్, అసురరాక్షసపీడితరాన బ్రహ్మాదిదేవర్కళార్తనాదమ్ కేట్కుచ్చెవికొడుత్తుక్కొ

మూ॥ ౪౧౦॥ సామగానము వినంబడు ప్రదేశమును (పరమపదమును) దేవతల ప్రార్థనలనువినునట్టి ప్రదేశమును (పాలసముద్రమును) వచ్చి దుమికిన ప్రదేశమును (అవతారమును) వ్యాపించి యుండు ప్రదేశమును (అంతర్యామిత్వమును) ప్రత్యక్షముగా ననుభవింపఁజేయు ప్రదేశమును (అర్చావతారమును) కోరతగినవన్నియును ఈ యధికారికి ఆచార్యుఁడే.

కృషిచేసి దర్శింపవలసినదియగు అంతర్యామిత్వమునున్నా ఆశపడువాఁడు కాకూడదనుట. ‹‹ చక్షుర్గమ్యం గురుం త్యక్త్వా శాస్త్రగమ్యంతుయఃస్మరేత్ । హస్తస్థముదకంత్యక్త్వా ఘనస్థమ్సోఽభివాంఛతి’’ (కంటికిఁ గానవచ్చునట్టి యాచార్యునివదలి శాస్త్రగమ్యమగు భగవద్విషయముఁ గోరువాఁడు చేతిలోనుండు నీటిని వదలుకొని మేఘములలో నుండునీటికై యపేక్షించువానివంటివాఁడు) అనియును ‹‹ఎట్టవిరుందకురువై యిఱైయన్నెన్నవిట్టు’’ (జ్ఞానసార ౩౪) (సమీపమునున్నట్టి గురువును వదలినవాఁడు) అని యారంభించి ‹‹అంబుదత్తై ప్పార్త్తిరుప్పానన్ఱు’’ (ఉదకమునకయి మేఘముల కెదురుచూచువాని వంటివాఁడు) అనియును చెప్పియున్నది కదా ! ఇది వ్యూహాదులకును ఉపలక్షణము.

అవతారిక—తనను రక్షించుటకై సులభుండగు ఆచార్యుడుండగా, వానిని ఉపేక్షించి, దుర్లభంబులగు పరత్వాదులను వాంచించుట కూడని దయినను, ప్రాపకములయినందున నవియును ఈతనిచే కోరవలసినవి కావాయని యడిగితివేని, అవియన్నియును ఆచార్యుండేయని తలంచుకొని యుండవలయునని తెలుపుచున్నారు.

(సామగానముచేయు స్థలమును) ఇత్యాది. ‹‹ఎతత్సామగాయన్నాస్తే’’ అన్నట్లు నిరంతర భగవదనుభవ పరులగు నిత్యులును ముక్తులును, ఆనంద భరితులై చేయునట్టి సామ గానము వినవచ్చునట్టి దేశమగు పరమపదమును, అసురులచేతను రాక్షసులచేతనున్ను బాధిం

ణ్డుకణ్ వళరుమ్ వ్యూహస్థలముమ్, అవర్ కళార్తధ్వనికేట్టుత్తుయిత్తుక్కొణ్డెళున్దిరున్దు, ‘‘నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాంపురీమ్’’ ఎన్గిఱపడియే తిరుప్పాఱ్కడలిలే తిరువరవణైయిల్ నిన్ఱుమివ్వురుకేవర క్కుతిప్పాఱప్పోలే వన్దవతరిత్త అవతారస్థలముమ్, నినైత్తదు తలైక్కట్టుమళవుమ్ మనైయాళర్ వళైక్కుమాపోలే ఇట్టవడిపేరవిడాతే వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్ అర్చావతారస్థలఙ్గళుమ్, ‘‘యేషామిన్దీవరశ్యామో హృదయేసుప్రతిష్ఠితః’’ ఎన్నుమ్, ‘‘ఒణ్శఙ్గదైవాళాఴియానొరువనడియేనుళ్ళానే’’ శొల్లుకిఱపడియే హృదయకమలత్తిలేయిరున్దు తానుకన్దార్క్కుత్తన్నఴకై భుజిప్పిక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వస్థలమాకిఱ ఇవ్వప్రాప్యస్థలఙ్గళెల్లామ్, తనక్కు వకుత్త స్థలమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కుమాచార్యవిషయమే యెన్ఱధ్యవసిత్తిరుక్కక్కడవనై.- (వళైత్తవిడమానతు)- పిఱరఱియాతపడి తిరై వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వమ్ (ఊట్టుమిడమానతు) చక్షుర్విషయమాయిరున్దు తిరుమేనియైయుమ్ గుణఙ్గళైయుమ్ ఆశ్రితరై భుజిప్పిక్కుమ్ అర్చావతారస్థలమెన్ఱు శొల్లువుమామ్. ‘‘యేనైవగురుణాయస్య న్యాసవిద్యాప్రదీయతే। తస్యవైకుణ్ఠదుగ్ధాబ్ధి ద్వారకాస్సర్వ ఏవసః’’ ఎన్నుమ్, ‘‘విల్లార్ మణికొఴిక్కుమ్’’ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ‘‘అరుళాలేవైత్తవర్’’ ఎన్నుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

పఁబడినట్టి బ్రహ్మాదిదేవతల యార్తధ్వనిని వినుటకు చెవియిచ్చి యోగనిద్ర సలుపుచుండునట్టి క్షీరాబ్ధియు, వారియొక్క యార్తధ్వనిని విని మేల్కాంచి- ‘‘నాగపర్యంకముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాంపురీమ్’’ (శేషశయనమును వదిలి మధురాపట్టణమునకు వచ్చియున్నాఁడు) అని సాయించియున్నట్లు, క్షీరాబ్ధియందుండు శేషపర్యంకమునుండి యుప్పటికి ఒక మునుకు దుమికినట్లు వచ్చి యవతరించినట్టి యవతారస్థలమును, ‘‘యేషామిందీవరశ్యామో హృదయేసుప్రతిష్ఠితః’’ (యెవ్వారి హృదయమునకలువపుష్పమువలెనే నల్లనివాఁడగు సర్వేశ్వరుండు స్థిరముగా నిల్చియున్నాఁడో) అనియు ‘‘ఒణ్శఙ్గదైవాళాఴియానొరువనడియేనుళ్ళానే’’ (తి, వా. ౮-౮-౧) (శంఖచక్రగదాదులను ధరించినవాఁడు దాసుని హృదయములోనున్నాఁడు) అనియును సాయించి యున్నట్లు హృదయకమలమునందుండి తాను ప్రేమించినవారిచే తన సౌందర్యము ననుభవింపఁజేయునట్టి యంతర్యామిస్థలమునునగు నీప్రాప్యస్థలంబుల నన్నింటిని తనకు ఇష్టమైన తావై ప్రాప్యమైనదియగు ఆచార్యవిషయమే యని నిశ్చయించుకొని యుండునది.

మూసికొనియుండు తావనఁగా—ఇతరులకుఁ దెలియకుండ తెరవేసికొని యుండునట్టి యంతర్యామిత్వమనుట.

అనుభవింపఁజేయు స్థలమనఁగా— కంటికిఁ గానవచ్చునట్టిదియై తన శరీరకాంతినిన్ని గుణంబులనున్న ఆశ్రితులచే ననుభవింపఁజేయునట్టి యర్చావతారస్థలమనియును చెప్పవచ్చును,

‘‘యేనైవగురుణా యస్య న్యాసవిద్యాప్రదీయతే। తస్యవైకుంఠదుగ్ధాబ్ధి ద్వారకాస్సర్వఏవసః’’ (యే యాచార్యునిచే నెవ్వని కధ్యాత్మవిద్య యుపదేశింపఁబడుచున్నదో శ్రీవైకుంఠక్షీరాబ్ధిద్వారకాదులన్నియును ఆయాచార్యుండే) అనియు ‘‘విల్లార్మణికొఴిక్కుమ్’’ (జ్ఞానసారం) (కిరణములు మిక్కుటముగాఁగల మణులు చేరియుండు తిరుమల మొదలగు దివ్యదేశములు) అని యారంభించి ‘‘అరుళాలేవైత్తవర్’’ (అవి యన్నియును దయాళువగు ఆచార్యుండు) అనియును సాయించియున్నారు కదా!

మూ॥ ౪౫౧॥ ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్ స్వతన్త్రరుమ్, దేవతాన్తరపరరుమ్; అనుకూలర్-ఆచార్యపరతన్త్రర్; ఉపేక్షణీయర్ ఈశ్వరపరతన్త్రర్.

అన్ఱిక్కే, (పాట్టుక్కేట్కుమిడమ్) ఇత్యాదిక్కు రక్షకమాక అవన్ ఱైయాలే ప్పడవల్ల నెన్ఱిలవఱివన్ఱిక్కే అవైయెల్లామ్ తనక్కు విషయమే యెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్ఱుం తెన్తుర్ కీర్త్తిదేశేర యోజిక్కవుమామ్.

ఏవమ్భూతనాన ఇవ్వధికారిక్కు స్వరూపనాశకత్వ స్వరూపవర్ధకత్వ తదుభయరహితత్వఙ్గళాల్ ప్రతికూలరాయుమ్ అనుకూలరాయుమ్ అనుభయరాయు మిరుక్కుమవర్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ఇప్పడి ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాయ్ పరత్వాదిపఞ్చకత్తిలుముళ్ళ ప్రావణ్యమఱ్ఱు ఇవ్విషయత్తిలే ఒరుమైప్పట్టు “తేవుమత్తఱియేన్” ఎన్ఱిరుక్కు మివ్వధికారిక్కు, అణుకిల్ ఆత్మనాశత్తై ప్పిఱప్పిక్కుమ్ ప్రతికూలర్, ఆత్మాపహారికళాన స్వాతన్త్ర్యరుమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కెల్లై దేవతాన్తరపరరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్తదేవతైకళుక్కు పరతన్త్రరాయిరుక్కుమవర్కళుమ్; స్వసంసర్గత్తాలే స్వరూపత్తై వళర్క్కుమనుకూలర్, స్వరూపత్తై ఉళ్ళపడియుణర్న్దు తచ్చరమావధి నిష్ఠరాన సదాచార్యపరతన్త్రర్; ఇప్పడి స్వరూపనాశకరుమ్ స్వరూపవర్ధకరుమల్లామైయాలే వెఱుప్పుక్కుమ్ విరుప్పుక్కుమ్ విషయమల్లాత ఉపేక్షణీయర్, చరమపర్వమాన ఆచార్యపారతన్త్ర్యత్తిలూన్ఱామన్ఱియిలే ప్రథమపర్వమాన ఈశ్వర పారతన్త్ర్యత్తిలే యూన్ఱినిఱ్కుమవర్కళెన్ఱపడి.

మూ॥ ౪౫౧॥ ఈతనికి ప్రతికూలులు—స్వతంత్రులును, దేవతాంతరపరులును. అనుకూలులు—ఆచార్య పరతంత్రులు, ఉపేక్షణీయులు—ఈశ్వరపరతంత్రులు.

అథవా (సామగానము వినఁబడుదేశము) ఇత్యాది వాక్యమునకు “రక్షకములనుగాను వాటికయి యాశపడకుండుటమాత్రమే కాకుండ, అవియన్నియును తనకు ఆచార్యుండే యని తలంచియుండువాఁడనియును అర్థముచెప్పఁకొనవచ్చును.

అవతారిక—ఇవ్విధమున నుండువాఁడగు ఈయధికారికి స్వరూపనాశకుల లగుటంజేసి ప్రతికూలులయినట్టివారును, స్వరూపవర్ధకులగుటంజేసి యనుకూలు లయినట్టివారును, యీ పైరెంటి నిన్ని చేయనివారగుటంజేసి యీ రెండువిధము లయినవారున్ను కానివారు వీరని చూపించుచున్నారు. (ఈతనికి ప్రతికూలులు) ఇత్యాది.

ఇట్లు ఆచార్యాభిమాననిష్ఠుండై పరత్వాదు లయిదింటివిషయమున నుండవలసిన ప్రీతికంతయు నాస్పదమైనట్టి యీవిషయమున తదేకదృష్టితో “తేవుమత్తఱియేన్” (వేఱొక్కగతి నెఱుంగను) అన్నట్లు ఉన్నట్టి యీయధికారికి దగ్గిరకుపోతే యాత్మనాశనముఁ గలుగఁజేయునట్టి ప్రతికూలులు. ఆత్మాపహారకులగు స్వతంత్రులును, పారతంత్ర్యమున కొప్పుకొనియుండియు, దేవతాంతరములకు పరతంత్రులుగా నుండునట్టివారును, తమ సంబంధమువలన స్వరూపమును వృద్ధిపొందించునట్టి యనుకూలులు స్వరూపమును యథార్థముగ తెలిసికొని తచ్చరమావధినిష్ఠులగు ఆచార్య పరతంత్రులు, ఇవ్విధమున స్వరూపనాశకులును స్వరూపవర్ధకులును కాకపోవుటంజేసి, త్యాజ్యో

మూ॥ ౪౯౩॥ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ అల్లాతార్కక్కు ఉపాయాఙ్గమా యిరుక్కుమ్, ఇవనుక్కు ఉపేయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్.

ప్రతికూలరై చ్చొల్లుకిఱ విడత్తిల్ స్వతన్త్రి దేవతాన్తరపరతన్త్రిరువరైయుమ్ శొన్నవితు ప్రపత్తిప్రకరణత్తిల్ శొన్న తుర్జనర్ ప్రతికూలర్క్కుముపలక్షణమ్. ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కు ప్రతికూలరానవర్కళ్ ఇవనుక్కు ప్రతికూలరల్లామైయిల్లైయిఱే. ఇత్తాల్, కీళ్ భగవత్సన్నిధికారిక్కు సహవాసతన్నివృత్తికళుక్కు ఉప్పాక అనుకూలప్రతికూలదర్శనమ్ పణ్ణువిత్తాప్పోలే ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాన ఇవనుక్కుమ్ సహవాసనివృత్తివిషయమాన ప్రతికూలరైయుమ్ సహవాసవిషయమాన అనుకూలరైయుమ్ దర్శిప్పిత్తు, తదధికమాన ఉపేక్షణీయ విషయముమ్ ఇవనుక్కుణ్డెన్నుమిడమ్ దర్శిప్పిత్తారాయిత్తు.

ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనుష్ఠానఙ్గళై ప్పలపడియాలు మరుళిచ్చెయ్తారకీళ్ ; ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే అన్యోపాయనిష్ఠరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుమ్, ఇవనుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుముణ్డాన వినియోగవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్తుతుడఙ్గి. అతావతు- తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపమాన అనుష్ఠానముమ్, ఆచా

మూ॥ ౪౯౩॥ జ్ఞానానుష్ఠానంబులు రెండును తక్కినవారికి ఉపాయంగముగా నుండును. ఈతని కవి యుపేయాంగముగా నుండును.

పాదేయంబులకు విషయభూతులు కానట్టివారలగు ఉపేక్షణీయులు చరమపర్వమగు యాచార్యపారతంత్ర్యమునఁ బ్రీతిలేనివారయి ప్రథమపర్వమగు యీశ్వరపారతంత్ర్యమునఁ బ్రీతికలవారు.

ప్రతికూలులను పేర్కొనుసందర్భమున స్వతంత్రులనున్ను దేవతాంతరపరతంత్రులనున్ను పేర్కొనుట యనునది ప్రపత్తి ప్రకరణమునఁ బేర్కొనినట్టి తక్కిన ప్రతికూలులకున్ను ఉపలక్షణము. ప్రథమపర్వమున నిష్ఠగలవానికి ప్రతికూలులయినవారు ఈతనికిన్ని ప్రతికూలులు కాకుండ యుండరు కదా; కావున నింతకుముందు భగవత్సన్నిధియందు ప్రపత్తి చేసినవానిచేఁ జేయవలసిన సహవాసమునకున్ను తన్నివృత్తికిన్ని తగినట్లు అనుకూలులనున్ను ప్రతికూలులనున్ను చూపించినట్లు, ప్రకృతముననున్ను ఆచార్యాభిమానమున నిష్ఠగలవానిచే సహవాసము చేయకూడనివారగు ప్రతికూలులనున్ను అట్లు సహవాసము చేయఁదగినవారలగు అనుకూలులనున్ను చూపించి అటుపిమ్మట దానికిపైగా ఉపేక్షింపవలసిన విషయము వేఱొక్కటి కలదని దానినిన్ని చూపించినవారయిరి.

అవతారిక — ఈ యధికారి కుండవలసిన యధ్యవసాయమునున్ను అనుష్ఠానమునున్ను ఇంతకుముందు తెలిపిన వారయిరి. ఈసందర్భమున ఇతరోపాయంబుల నవలంబించినవారికిఁ గల జ్ఞానానుష్ఠానములయొక్కయును ఈయధికారికిఁ గల జ్ఞానానుష్ఠానములయొక్కయును ఉపయోగములకుఁ గల తారతమ్యముఁ దెలుపుచున్నారు.

(జ్ఞానానుష్ఠానములు) ఇత్యాది. ఆచార్యాభిమాన నిష్ఠునికంటెనున్ను వేఱయిన యధికారులకుఁ గల తత్త్వజ్ఞానమును, అందుల కనుగుణమగు అనుష్ఠానమున్ను, వారవలంబించిన యుపాయము అధికారిని బట్టియుండునది గావున, ఉపేయము లభించువరకును ఉపాయాధికారము చెడి

మూ॥ ౪౫౩॥ ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ తన్నైయుమ్ పిఱరైయుమ్ నశిప్పిక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

ర్యాభిమాననిష్ఠనాన ఇవనై యొత్తిన్ద అధికారికళుక్కు, ఉపాయమధికారి సాపేక్షమాకైయాలే ఉపేయప్రాప్తియళవుముపాయాధికారమ్ నడవామల్ నడక్కైక్కు ఉపాయత్తుక్కు అవ్వళ్ళియాలే ఉపాయశేషమాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమాకైయాల్ ఉపాయాధికారశేషమాక వేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యన్ ముకమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కుమెన్నై. (ఇవనుక్కు ఉపేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు పాఠమానపోతు, ఆచార్యనుక్కభిమతమాయ్ క్కొణ్డు ఇవైతానివనుక్కు ఉపేయమాయిరుక్కుమెన్నపడి.

ఇప్పడి జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యప్రీతిహేతువాక నినైత్తు కుఱిక్కొణ్డువర్తిక్కు మివ్వధికారిక్కు అవశ్యమ్ నివర్తనీయఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్యవతాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రథమమ్ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ త్యాజ్యమెన్నుమతై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు- ఏవమ్భూతనాన ఇవ్వధికారిక్కు ప్పరదారపరిగ్రహాది నిషిద్ధానుష్ఠానమ్, స్వవినాశహేతువుమ్ స్వానుష్ఠానమ్కణ్డుపరరుడైయ వినాశహేతువుమ్ పణ్ణుకైయాలే పరిత్యజిక్కప్పడుమతొన్ఱైన్నై,

మూ॥ ౪౫౩॥ తననున్ను ఇతరులనున్ను నశింపఁజేయునది యగుటంజేసి నిషిద్ధానుష్ఠానమీతనికి త్యాజ్యము.

పోకుండ యుండుట కనుకూలముగానుండి ఆవ్విధమున యుపాయాధికారముకు అంగభూతము లయియుండును. ఈయధికారికన్ననో, ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమగుటంజేసి, ఇవి యుపాయాధికారము కంగములు కావుగాన, ఈతనికిఁగల జ్ఞానానుష్ఠానములు రెండును ఆచార్యుని సంతోషింపఁజేయుట యనెడి యుపేయమునకు అంగములయి యుండఁగలవు.

ఈ వాక్యమున ‹‹ఇవనుక్కు ఉపేయమాయిరుక్కుమ్ = ఈతనికు ఉపేయముగానుండును›› అని పాఠమున్నట్లయిన, ‹‹ఈతని జ్ఞానానుష్ఠానంబులు రెండును ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయునవియై యివియే యుపేయముగా నుండఁగలవు›› అని యర్థము చేసికొనునది,

అవతారిక—ఇట్లు జ్ఞానుష్ఠానములను రెంటినిన్ని ఆచార్యునికి ప్రీతిని గలుగఁజేయునట్టివాటినిగాఁ దలంచి జాగరూకతో ననుష్ఠించుకొనునట్టి యీయధికారిచే అవశ్యముగ పరిత్యజింపవలసినవాటిఁ దెలుపఁదలంచి ప్రథమమున, నీతనిచే నిషిద్ధానుష్ఠానము త్యాజ్యమనువిషయమును తెలుపుచున్నారు,

(ఈతనికి నిషిద్ధానుష్ఠానము) ఇత్యాది. ఇవ్విధమున నుండునట్టి యీయధికారిచే పరదారపరిగ్రహాది నిషిద్ధానుష్ఠానము తనను నశింపఁజేయుటయే కాకుండ, తనను చూచి యవ్విధమున నడచుకొనునట్టి యితరులనున్ను నశింపఁజేయుటంజేసి దానిని యీతండు అవశ్యముగ పరిత్యజింపవలయుననుట.

అవతారిక—దీనివలన ఉభయులును నశించుట యెట్లంటి వేని, తెలుపుచున్నారు,

మూ॥ ౪౫౪॥ తాన్ నశిక్కిఱతు మూన్ఱపచారత్తిలు మన్వయిక్కైయాలే; పిఱర్ నశిక్కిఱతు తన్నైయనాదరిక్కుమ్ తన్ననుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిక్కుమ్.

ఉభయవినాశముమిత్తాలే వరుకిఱపడి యెజ్జనేయెన్న; అరుళిచ్చెకిఱార్. (తాన్ నశిక్కిఱతు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - ఆచార్యాభిమానత్తిలేయొతుజ్గి భగవద్భాగవతాచార్య విషయజ్గళ్ మూన్ఱుక్కుమభిమత విషయమాయిరుక్కిఱ తాన్ నశిక్కిఱతు, అమ్మూవర్కుమితు అనిష్టమాకైయాలుమ్, (అపచారమావతు)- అనిష్టకరణమాకైయాలుమ్ అతిక్రూరమాన అపచారత్రయత్తిలు మన్వయిక్కైయాలే. పిఱర్ నశిక్కిఱతు, చరమపర్వవర్త్తమాకవన్ద నిఱ్కిఱ భాగవతోత్తమనాన తన్నైనిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవనెన్ఱు అనాదరిత్తుమ్, తత్త్వవిత్తాన ఇవనిప్పడిశెయ్కిఱాన్ ఇతిల్ దోషమిల్లైయాకప్పట్టతో, నమక్కుప్పిన్నైయెన్? ఎన్ఱు తన్నుడైయ వనుష్ఠానత్తై త్తాజ్గళఙ్గీకరిత్తుమెన్నై. అనాదరిప్పార్ భాగవతవైభవ మఱియాతవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిప్పార్ ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమిల్లాతవర్కళ్. అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిక్కిఱవర్కళ్ నశిక్కిఱార్కళ్, అనాదరిత్తవర్కళ్ నశిప్పానెన్? దోషమ్కణ్డా లనాదరిక్కలాకాతో వెన్నిల్, రాజపుత్రనుక్కు దోషముణ్డానాల్ రాజా తాన్ శిక్షిత్తుక్కొళ్ళుమతొழிయ అవనై యనాదరిత్తవర్కళ్ మేలే నిగ్రహం పణ్ణి దణిక్కుమాపోలే. స్వాభిమత

మూ॥ ౪౫౪॥ తాను నశించుటయనునది మూఁడు అపచారములతోనను సంబంధిచియుండుటవలన.

మూ॥ ఇతరులు నశించుట యనునది తనను అనాదరణచేసియు, తన యనుష్ఠానము నవలంబిఁచియును.

(తానునశించుట) ఇత్యాది, ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమని నిశ్చయించుకొని భగవంతునికిన్ని భాగవతులకున్ను ఆచార్యునికిన్ని యీముగ్గురికిన్ని మిక్కిలి యిష్టుండగు తాను నశించుట యెట్లనఁగా— నిషిద్ధానుష్ఠానము ఆముగ్గురికిన్ని అయిష్టమయినది. అపచారమనఁగా అయిష్టమయిన దానిఁజేయుటయే కదా; వారి కయిష్టమయిన దాని నాచరించుటంజేసి వారి ముగ్గురియెడలను అపచారమొనర్చినవాఁడయినందున నశించిపోవును. ఇతరులు నశించుట యెట్లనఁగా, చరమపర్వమువరకును వచ్చియున్నట్టి భాగవతోత్తముండగు తనను నిషిద్ధానుష్ఠానముగలవాడని యనాదరణచేసియును, తత్త్వవేత్తయగు యీతండు యీకార్యమును చేసినాడు, ఇందువలన దోషమెద్దియును లేకపోవుటంజేసియే కదా! యీతండట్లుచేయఁగలిగెను. కావున మనమట్లు చేసినచో నేమి యని తలంచి తన యనుష్ఠానము నవలంబించినందున ఇతరులు నశించుదురు,

అవతారిక—ఈతనిని అనాదరణ చేయువారు భాగవతవైభవము తెలియనివారు. ఈతని యనుష్ఠానమునవలంబించువారు ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకము లేనివారు. ఈతని యనుష్ఠానము నవలంబించువారు నశించుదురు. ఈతని కనాదరణచేయువారేల నశింపగలరు? దోషమున్నట్లయిన అనాదరణ చేయకూడదా యంటివేని చెప్పెదను. రాజుయొక్క కుమారునివలన తప్పున్నట్లయిన రాజు వానిని తానే శిక్షించును. అయితే, అందుమూలముగ వానిని అనాదరణజేసినవారియెడల కోపించుకొని వారిని దండించు

మూ॥ ౪౧౫॥ విహితభోగమ్ నిషిద్ధభోగమ్బోలే లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, నరకహేతు వుమన్ఱు; ఆయిరుక్కచ్చెయ్ తే, స్వరూపవిరుద్ధముమాయ్ వేదాన్తవిరుద్ధముమాయ్ శిష్టగర్హితముమాయ్ ప్రాప్య ప్రతిబన్ధకముమా యిరుక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

గాన ఇవనుక్కుదోషముణ్డానాలుమ్ సర్వేశ్వరన్దానే తిరుత్తిక్కొళ్ళుమతొழிయ పిఱరనాదరిక్క ప్రాప్తమైయాలే. అనాదరిత్తవర్ కళుక్కు వినాశమేఫలిక్కైయాల్ అనాదరిక్కలాకాతు, ‘‘అపిచేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ । సాధురేవ సమన్తవ్య స్సమ్యగ్వ్యవసితోహిసః’’ ఎన్ఱు ఉపాసకవిషయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి కణ్డాల్ ఎల్లైనిలత్తిల్ వన్దు నిన్ఱ ఇవ్వధికారివిషయత్తిలవనిరుక్కుమ్బడి శొల్లవేణ్డావిఱే. అక్కైయాల్, ఇప్పడి తానుమ్ పిఱరుమ్ నశిక్కుమ్బడియిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పరిత్యాజ్యమెన్ఱతాయిత్తు.

ఇప్పడి పరదారాదిభోగమ్ స్వపరవినాశహేతువాకైక్కాడి శాస్త్రనిషిద్ధమాకైయిఱే. ఇజ్జనన్నిక్కే శాస్త్రవిహితవిషయమాన స్వదారభోగత్తుక్కు క్కైయిల్లైయోయెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (విహితభోగమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు– విశిష్టవేషవిషయ యాన

మూ॥ ౪౧౫॥ శాస్త్రమునందు విధింపఁబడినట్టి భోగము నిషిద్ధ భోగము వలెనే లోకవిరుద్ధము కాదు నరకహేతువున్ను కాదు. అయినప్పటికిన్ని స్వరూప విరుద్ధమై వేదాంత విరుద్ధమై శిష్టగర్హితమై, ప్రాప్యప్రతి బంధకమునునయియుండుటంజేసి, త్యాజ్యము.

చందమున,తన కిష్టుండయినట్టి యీతనియందు తప్పున్నను, సర్వేశ్వరుండు తాను స్వయముగ దిద్దుపాటుచేయునేతప్ప, ఇతరులు చేయునట్టి యనాదరణమును సహింపఁజాలనందున అట్లుఅనాదరణ చేసినవారికి వినాశమే కలుగునుగాన, అనాదరణ చేయరాదు. కావుననే ‘‘ అపిచేత్సుదురాచారో భజతేమామనన్యభాక్ । సాధురేవసమన్తవ్యః సమ్యగ్వ్యవసితోహిసః ’’ అనఁగా (ఎక్కువ దురాచారవంతుఁడైనను నన్ను విడువక యుపాసించునట్టివాడు మంచివాఁడే వాఁడు మంచినడవడిక కలవాఁడు కదా) అని ఇట్లు ఉపాసకునిగుఱించి చెప్పినదానిని చూచితే కట్టకడదిని (చరమపర్వమున) యున్నట్టి యీయధికారివిషయమై యతని మనస్సునుగుఱించి వేఱుచెప్ప నక్కఱలేదు. కదా! కావున నిటులు తానున్ను ఇతరులున్ను నశించునట్లుండుటంజేసి యీతనికి నిషిద్ధానుష్ఠాన మెంతమాత్రము కూడదు.

అవతారిక—ఇట్లు పరదారాదిభోగము తనను న్ను ఇతరులనున్ను నశింపఁజేయునట్టిది యగుటకుం గారణ మది శాస్త్రనిషిద్ధ మగుటకదా! అట్లుకాకుండ, శాస్త్రమున విధింపబడినట్టిదైన స్వభార్యాభోగమునందు తప్పులేదు కదా యంటివేని తెలుపుచున్నారు.

(విహితభోగము) ఇత్యాది. దేహవిశిష్టస్వరూపమునుగుఱించి నదియగు శాస్త్రముచే విధింపఁబడినట్టి స్వభార్యాభోగము శాస్త్రనిషిద్ధమగు పరదారాపరిగ్రహమువలెనే లోకవిరుద్ధమైనదియును కాదు. (కాలిన) రాగివిగ్రహమును ఆలింగనము జేసికొనునటువంటి ఘోరమయినదుఃఖానుభవముఁ గలుగఁజేయునట్టి నరకములోఁబడుటకు హేతువున్ను కాదు. ఇవ్విధమున ప్రత్యక్షమగు లోకవిరో

మూ॥ ౪౫౬॥ భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిత్తాలుమ్ స్వరూపమ్ కులైయుమ్.

శాస్త్రత్తిలే విధిక్కప్పట్ట స్వదారత్తిల్ భోగమ్, తాదృశశాస్త్రనిషిద్ధమాన పరదారభోగమ్పోలే లోకవిరుద్ధమున్నన్ఱు, ఎమ్బనాలియన్ఱ పాళైయై త్తళువుకై ముతలాన ఘోరదుఃఖానుభవమ్ తిణ్ణుమ్ నరకహేతువుమన్ఱు. ఇప్పడి ప్రత్యక్షపరోక్షసిద్ధఙ్గళాన లోకవిరుద్ధత్వ నరకహేతుత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ ఇల్లాదిరుక్కచ్చెయ్తే, అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్. "శాన్తోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాఽఽత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్" ఇత్యాదికళాలుమ్ తిరుమన్త్రాదికళాలుమ్, ఉపాసకనోడు ప్రపన్ననోడువాసియఱ ఇరువర్క్కుమ్ విషయభోగమాకాతెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదాన్తత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, దోషదర్శనత్తాలుమ్ అప్రాప్తదర్శనత్తాలుమ్ విషయభోగత్తై అరువరుత్తియుక్కుమాచార్యప్రధానరాన శిష్టర్కళాలే హేయమెన్ఱు నిన్దిక్కప్పట్టిరుప్పతుమాయ్, అప్రాప్తవిషయవిరక్తి ప్రియన ఆచార్యనుక్కనభిమతమాకైయాలే ఆచార్యముఖకమలవికాసానుభవరూపప్రాప్యత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకముమాయ్, ఇప్పడి అనేకానర్థావహమాయిరుక్కైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు ప్పరిత్యాజ్యమెన్ఱపడి.

భోగ్యతాబుద్ధియొవిట్టు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్క మళవిల్ ఇవైయొన్ఱుమిల్లైయేయెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (భోగ్యతాబుద్ధికులైన్దు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. అతానతు- విహితవిషయప్రవృత్తియిల్ కాముకతయా వరుమ్ భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు ఉపాసకరాన మహర్షికళ్ కుడక్కమానవి

మూ॥ ౪౫౬॥ భోగ్యమనెడి తలంపును వదలి ధర్మమనెడి తలంపుతో ప్రవర్త్తించినను స్వరూపము చెడిపోవును.

థమును పరోక్షమగు నరకహేతువున్ను ఈరెండును లేనిదేయైనను, అనన్యభోగత్వరూపము స్వరూపముతో విరోధించునట్టిదియై "శాంతోదాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్" (బాహ్యేంద్రియ నిగ్రహముగలవాఁడును, ఆంతరింద్రియ నిగ్రహముకలవాఁడును, ఉపరతుండును, సహనశీలుండును, సమాధిగలవాఁడునయి పరమాత్మను తనయందే యనుభవించునది) ఇత్యాద్యుపనిషద్వాక్యములచేతనున్ను, తిరుమంత్రాదులచేతనున్న ఉపాసకులకును ప్రపన్నులకును వీరియుభయులకున్న విషయానుభవముకూడదని ప్రతిపాదించునట్టి వేదాంతమునకు విరుద్ధమైనందువల్లనున్న దోషదర్శనమువల్లనున్న స్వరూపమునకు తగినట్టిదికానందుననున్న విషయభోగమును బొత్తుగ విడనాడియుండు ఆచార్యాభిమాననిష్ఠులగు శిష్టులచేత హేయమని నిందింపఁబడినదై స్వరూపోచితములుగానట్టి విషయములయెడల వైరాగ్యమును ప్రేమించునట్టి యాచార్యునికి అయిష్టమైనందున; ఆచార్య ముఖకమలవికాసానుభవరూపమగు ప్రాప్యమునకు ప్రతిబంధకమై యివ్విధమున ననేకానర్థంబులకుఁ గారణమగుటంజేసి యీయధికారిచే త్యజింపవలసినది.

అవతారిక —భోగ్యతాబుద్ధినివిడిచి ధర్మబుద్ధితోఁ ప్రవర్త్తించునప్పుడు ఇవి యన్నియును లేకయుంటివేని తెలుపుచున్నారు,

(భోగ్యమనెడితలంపును) ఇత్యాది. శాస్త్రవిహితమగు విషయమునఁ బ్రవర్తించునప్పుడు కాముకులకుఁగల భోగ్యతాబుద్ధినివిడిచి ఉపాసకులగు మహర్షులు మొదలగు శిష్టులు పితృఋణ

మూ॥ ౪౫౭॥ “క్షేత్రాణిమిత్రాణి” ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలవస్థై పిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కు.

ష్టర్ వైతృకబుణ మోచక ప్రజోత్పాదనార్థమాకవుమ్ స్నానదివసత్తిలజ్గీకరియావిడిల్ బ్రూణహత్యాది దోషముణ్డెన్ఱు మచ్చైప్పతిన్ఱవుమ్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కుమాపోలే ఇవనుమప్పడి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిత్తాలుమ్, సిద్ధధర్మనిష్ఠనాన ఇవనుక్కు అన్యధర్మాన్వయమ్ విరోధియాకైయాలే అనన్యోపాయరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమెన్నై. ఇత్తాల్, భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమోపాతి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యోపాయత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమ్, అనపిన్బు ఒరుపడియాలుమివ్వధికారిక్కు విహితవిషయ ప్రవృత్తి యాకాతెన్ఱతాయిన్ఱు. ఆకైయాల్ ఏతేను మొరుపడి అన్వయిత్తాలుమ్ స్వరూపహానితప్పాతు, ఆకపిన్బు పరిత్యజిక్కవేణుమెన్ను మిడమ్ నిశ్చితమిఱే.

ఇప్పడి స్వరూపహాని వరుమెన్నుమ్ భయత్తాలే విడుకైయవళవు పోరాతు, ప్రాప్తవిషయ ప్రవణచిత్తతైయాలే ప్రాకృతసకల భోగ్యవస్తుక్కళుమ్ ప్రతికూలమాయ్త్తోన్ఱుమవస్థై పిఱక్కవుమ్ వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కెన్గిఱార్ మేల్, (క్షేత్రాణి) ఎన్తుతుడజ్గి. అతావతు- “క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనాని నాథ పుత్రాశ్చదారాః పశవోగృహాణి। త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తేః భవన్తిసర్వే ప్రతికూలరూపాః” ఎన్తు పేరరుళాళరాన పెరుమాళైక్కు

మూ॥ ౪౫౭॥ స్వరూపము చెడిపోకుండ యుండి యుండవలయునన్న, “క్షేత్రాణి మిత్రాణి” అను శ్లోకమునఁజెప్పియున్నట్టి యవస్థ కలుగ వలయును.

మును తీర్చునట్టి సంతానమునకుగానును ముట్టునీళ్ళు పోసుకొనినరోజున భార్యతో సంగమింపని యెడల భ్రూణహత్యాది దోషము కలుగునని శాస్త్రమునుబట్టియును ధర్మమనెడి బుద్ధితో ప్రవర్తించునట్లు, ఈతండును అట్లు ధర్మబుద్ధితో ప్రవర్తించినను, సిద్ధధర్మనిష్ఠుండగు (సర్వము సర్వేశ్వరుండనుకొనిన) ఈతనికి వేఱొక్కధర్మముతోఁ గలసంబంధము విరుద్ధమయినదగుటంజేసి, అనన్యోపాయరూపమగు స్వరూపము చెడిపోవును. కావున భోగ్యతాబుద్ధితోఁ ప్రవర్తించినప్పుడు అనన్యభోగరూపమగు స్వరూపమునశించునట్లు, ధర్మబుద్ధితో ప్రవర్తించునప్పుడును అనన్యోపాయత్వరూపమగు స్వరూపము చెడిపోవును. కావున నెవ్విధమునను ఈ యధికారికి శాస్త్రనియమితమగు విషయమునను (స్వభార్యాభోగమునను) ప్రవర్తింపకూడదని యేర్పడుచున్నది. కావున నేతలంపుతో సంబంధించినను స్వరూపహాని తప్పనిసరి. కావున పరిత్యజింపవలయునన్నమాట నిశ్చితము కదా!

అవతారిక—ఇట్లు స్వరూపమునకు హాని కలుగునవెడి భయముతో విడిచిపెట్టుట మాత్రమే చాలదు. స్వరూపోచితమగు విషయమునఁగల ప్రీతివలన ప్రాకృతములగు సమస్త పదార్థములును ప్రతికూలములుగాఁ దోచునట్టి యవస్థ కలుగవలయును. అది కలిగిననే స్వరూపము చెడిపోకుండ యుండగలదని తెలుపుచున్నారు.

(క్షేత్రాణి) ఇత్యాది, “క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనానినాథ పుత్రాశ్చదారాః పశవోగృహాణి। త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తేః। భవన్తిసర్వే ప్రతికూలరూపాః” అని ఇట్లు శ్రీవరదరాజ పెరుమాళ్లతో చతుర్ముఖ బ్రహ్మ విజ్ఞాపనము చేసిన శ్లోకమునందుఁ జెప్పఁబడిన క్షేత్రమిత్రధనాదులగుసమ

మూ॥ ౪౫౭॥ ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్, ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్.

ఇత్తు బ్రహ్మవిజ్ఞాపత్తశ్లోకత్తిల్ శొల్లికిఱ క్షేత్రమిత్రధనాదికళాన సమస్తవస్తుక్కళుమగ్ని కల్పమాయ్ తోన్ఱుమ్పడియాన అవస్థైపిఱక్కవేణుమ్ స్వరూపప్రచ్యుతిపిఱవామైక్కాగ, ఇన్ద శ్లోకార్థత్తై, ‹‹నల్లపుతల్వర్›› ఇత్యాదియాలే అరుళాళప్పెరుమాళెమ్బెరుమానారు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఇనిమేల్, ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదిత్రయము మివనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై యఱివిక్కైక్కాక. అవఱ్ఱైయుడైయ ఉపాయచతుష్టయ సాధారణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్యభూమియిల్) ఎన్దుతుడఙ్గి. (ప్రాప్యభూమియావతు)- తనక్కువస్తుశేషియాన విషయమెళున్దరుళియిరుక్కుమ్ దేశమ్, (ప్రావణ్యమావతు - అద్దేశత్తైక్కిట్టియల్లదు తరియాత అతిమాత్రమాన ఆశై. (త్యాజ్యభూమియావతు)- అవ్విషయత్తై యకన్ఱిరుక్కైక్కుడలాన దేశమ్. (జిహాసైయావతు)-ఇత్తైవిట్టే పిఴైక్కవేణుమెన్ను మిచ్చై. (అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయావతు) వస్తుశేషియాన విషయత్తినుడైయ విగ్రహాద్యనుభవమ్ పెఱాతపోతు, దేహధారణమాన భోజనమిల్లావిడిల్ దేహమ్ ధరియాతాపోలే తాన్ ధరిత్తిరుక్కైక్కు యోగ్యనన్ఱిక్కేయిరుక్కై. (ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్) ఎన్దతు- ఇవైయిత్తనైయు ముపాయచతుష్టయాధి

మూ॥ ౪౫౭॥ ప్రాప్యభూమి విషయమున ప్రీతియు, త్యాజ్యభూమి విషయమున వైరాగ్యమును, భగవదనుభవము కలుగనప్పుడు ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుటయును ఇవి నాల్గుఉపాయములకును కావలసి యుండును.

స్తపదార్థములును అగ్నితో సమానములుగాను తోచునట్టియవస్థ, యాతనిస్వరూపము చెడిపోకుండుటకుగాను కలుగవలయును. యీశ్లోకముయొక్క యర్థమునే ‹‹నల్లపుతల్వర్›› ఇత్యాది శాకు రమున అరుళాళప్పెరుమాళ్ యెంబెరుమానారువారు సాయించియున్నారు కదా,

అవతారిక—ఇకమీదు ప్రాప్యభూమివిషయమున ప్రావణ్యాదులు మూడును ఈ యధికారికి అవశ్యముగ ఉండియుండవలయునని తెలుపుటకై యివి నాల్గు ఉపాయములకును కావలసినవి యని తెలుపుచున్నారు.

(ప్రాప్యభూమి) ఇత్యాది. ప్రాప్యభూమియనఁగా తనకు మిక్కిలి యిష్టుండగు సర్వేశ్వరుండు వేంచేసియున్నట్టి దివ్యదేశము.

(దానియెడల) ప్రీతియనఁగా ఆదేశమునువిడిచి యుండినచో, ప్రాణములను ధరింపజాలక యుండునట్టి యాశ.

(త్యాజ్యభూమి) యనఁగా ఆవిషయమును విడనాడియుండుట కుపయుక్తమైనట్టి ప్రదేశము దానియెడల వైరాగ్యమనఁగా—దానిని విడిచిపెట్టి యుండవలయుననెడి కోరిక.

భగవదనుభవము కలుగనప్పుడు ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుట యనఁగా—ప్రాప్తశేషియగు సర్వేశ్వరుని దివ్యమంగళవిగ్రహాదులసేవ లభింపనప్పుడు, దేహధారణమునకుఁ గావలసిన భోజనము దొరకనట్లయిన, దేహము ధరింపజాలని చందంబున తాను ప్రాణములను ధరించి యుండజాలనివాఁడుగా నుండుట.

కారికళుక్కుమ్ శేషత్వాధికారానుగుణమాక వేణుమెన్నపడి. (ఉపాయచతుష్టయమావతు) "స్వస్వాతన్త్ర్యభయాత్తాలే" ఎన్ఱతుడఙ్గి. కీழ் రుళిచ్చెయ్త భక్తిప్రపత్తికళుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారఙ్గళుమ్. భగవద్విషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారఙ్గళుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారఙ్గళుమాక వుమామ్। ఇతిలుమ్ మున్బుటయోజనైక్కే ఔచిత్యముణ్డు. కీழ் నాలు ఉపాయత్తైయుమ్ ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తతుక్కు చ్చేరుకైయాలే. ఇతిల్ ప్రపత్తినిష్ఠరిరువర్క్కుమ్, "మాకవైకున్దమ్ కాణ్బతఱ్కెన్ మనమేకమెణ్ణుమ్" ఎన్గిఱ ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తిల్ ప్రావణ్యముమ్, "వరంహుతవహజ్వాలా పఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః। న శౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్" "కొడువులకమ్ కాట్టేల్" ఎన్నుమ్బడి ప్రాప్యవస్తువైయుమ్ మఱన్దు ప్రాకృతనుక్కేయిరుక్కైక్కుడలాన సంసారమాకిఱ త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, "ఉన్నైవిట్టొన్ఱుమాత్తిరిక్కిన్ఱిలేన్" ఎన్గిఱపడియే భగవదనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్ అవశ్యముణ్డాకవేణుమ్. ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారనిష్ఠరాన ఇరువర్క్కుమ్ "ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే" ఎన్నిరుక్కైయాలే ఆచార్యనెழுన్దరుళియిరున్దదేశమ్ ప్రాప్యభూమియాయ్, అవనైప్పిరిన్దిరుక్కుమిడమ్ త్యాజ్యభూమియాయ్, అవనుడైయ విగ్రహాదికళే అనుభవ విషయముమా

(నాలుగు ఉపాయములకును ఉండవలయును) అనఁగా ఇవియున్నియును నాలుగు ఉపాయముల నవలంబించియుండు వారికిన్ని వారి వారి యధికారము కనుగుణముగ గావలసినవైయుండు ననుట.

నాల్గుఉపాయములనఁగా—(స్వస్వాతంత్ర్యభయమువలన) అనువాక్యము మొదలుకొని ఇంతకుముందు చెప్పఁబడినట్టి భక్తిప్రపత్తులును ఆచార్యుని విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారములును. భగవద్విషయమున స్వగతపరగత స్వీకారములు ఆచార్యవిషయమున స్వగతపరగతస్వీకారములునని చెప్పవచ్చును. దీనికంటెను మొదట చెప్పినవిధమున నన్వయించుకొనుటయే యుచితము. ఏలననఁగా నింతకుముందు వీరు సాయించిన నాల్గు ఉపాయంబులతోను చేరియుండును.

వీరిలో భక్తిప్రపత్తినిష్ఠుల నుభయులకును "మాకవైకున్దమ్ కాణ్బతఱ్కెన్ మనమేకమెణ్ణుమ్" (తి. వా. ౯-౨-౪) (గొప్పదియు "ఖ" అనఁబడునట్టిదియునగు శ్రీవైకుంఠమును సేవింపవలయునని నామనస్సున కోరికగలదు) అని సాయించినట్లు ప్రాప్యభూమియగు పరమపదవిషయమున ప్రీతియు, "వరంహుతవహజ్వాలా పంజరాంతర్వ్యవస్థితిః। నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసం" (భగవద్విముఖులయిన వారితోఁ గలిసిమెలసియుండుటకంటెనున్న అగ్నిజ్వాలామధ్యను వసించుట మంచిది) అనియును "కొడువులకంకాట్టేల్" (తి. వా. ४-౭-४) (క్రూరమయిన లోకమును చూపింపవలదు) అనియు చెప్పియున్నట్లు ప్రాప్యవస్తువగు సర్వేశ్వరుని వదలి ప్రకృతి సంబంధులగువారితోఁ జేరియుండుటకుఁ దగినట్టి సంసారమనెడి త్యాజ్యభూమివిషయమున వైరాగ్యమును "ఉన్నైవిట్టొన్ఱుమాత్తిరిక్కిన్ఱిలేన్" (తి. వా. ౫-४-౧) (క్షణకాలమైనను నిన్ను విడిచి ధరించియుండజాలను) అనియును సాయించియున్నట్లు భగవదనుభవము లభింపనప్పుడు ప్రాణము ననుధరించి యుండజాలకుండుటయు అవశ్యముగ ఉండవలయును.

ఆచార్యునివిషయమున స్వగతపరగత స్వీకారనిష్ఠులగు ఉభయులును అన్నియు తాము ప్రేమించియున్నట్టి యాచార్యుండె యని తలంచియుండుటంజేసి యాచార్యుండు నెంచేసియున్నట్టి ప్రదేశము ప్రాప్యభూమియై వానిని విడనాడియుండునట్టిదేశము త్యాజ్యభూమియై వానియొక్క

మూ॥ రగ౯॥ ‘‘పఴుతా కాతో౯న్టఱిన్దే’’ ఎన్గిఱపాట్టైప్పూర్వోపాయత్తుక్కు ప్రమా

ణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

కైయాలే, ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదికళ్ మూన్టు మివనుక్కనుగుణమాక అవశ్యముణ్డాక వేణుమెన్టుఅధికారానుగుణ్యమ్ విభజిత్తు చ్చొల్లక్కడవతు—అన్తిక్కే ‘‘మతురకవి శొన్నశొల్ నమ్బువార్ పతి వైకున్దమ్’’ ఎన్టు తామరుళిచ్చెయ్త ప్రబన్ధత్తై యభ్యసిక్కుమవర్ కళుక్కు వాసస్థానమ్ తదీయవైభవమే నడక్కుమ్ శ్రీవైకుణ్ఠమెన్టు శ్రీ మధురకవియాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్ కైయాలుమ్, చరమపర్వ నిష్ఠరానవర్ కళుక్కుమ్ స్వాచార్యనుకన్ద భగవద్విషయత్తిల్ పరిపూర్ణానుభవాదికళ్ సిద్ధిప్పతు అవ్విభూతియిలే యాకైయాలుమ్ ప్రాప్యభూమి పరమపదమ్. (ఇరుళ్ తరుమాఞాలమాకైయాలే అవతుక్కు విరోధియాన సంసారమ్ త్యాజ్యభూమి (అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయావతు) స్వాచార్యవిషయత్తిలుమ్ అవనుకన్ద భగవద్విషయత్తిలుముణ్డాన వనుభవమ్ పెఱాతవళవిల్ తాన్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామై ఎన్టు ఇఙ్గనే యోజిక్కవుమాయ్.

ఉక్తోపాయ చతుష్టయత్తిలుమ్ భగవద్విషయత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమ భక్తిప్రపత్తికళాకిఱ ఉపాయద్వయము మివ్వధికారిక్కు వఴువినప్రకారత్తైక్కుఅరుళిచ్చెయ్తి వనన్తరమ్, ‘‘ఆచార్య నైయుమ్ తాన్ పఱ్ఱుమ్ పఱ్ఱు’’ ఎన్టుమ్, ‘‘ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్’’ ఎన్టుమరుళిచ్చెయ్త ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగత స్వీకారరూపోపాయద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రయాణదర్శనమ్ పణ్ణివిక్కవేణుమెన్టు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, ప్రథమమ్ స్వగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టు

మూ॥ రగ౯॥ ‘‘పఴుతా కాతో౯న్టఱిన్దే’’ అను పాశురమును పూర్వోపాయమునకు

ప్రమాణమునుగా ననుసంధించుకొనునది.

'వ్యము ంగిళవిగ్రహాదులే అనుభవవిషయము లగుటంజేసి ప్రాప్యభూమి ప్రావణ్యాను మొదలుగా ల యీమూడును ఈతనికనుగుణముగ అవశ్య ముండవలయునని యధికారానుగుణ్యము విభజించి ప్పబడినది.

అథవా ‘‘మధురకవి శొన్నశొల్ నమ్బువారి పతి వైకున్దమ్’’ అనియిట్లు తానురచించిన ప్రబంమును అభ్యసించునట్టి వారికి వాసస్థానము భాగవతవైభవమే అనుభవింపబడునట్టిదియగు శ్రీ వైఠమని శ్రీ మధురకవియాళ్వారులు సాయించియున్నందనను, చరమపర్వనిష్ఠులకును స్వారుణ్యండు ప్రేమించిన భగవద్విషయమున పరిపూర్ణానుభవాదులు సిద్ధించునది ఆ విభూతియందే గుటంచేసియును, ప్రాప్యభూమి యనునది పరమపదము. అజ్ఞానాస్పదమయినది యగుటంజేసి ందులకు విరుద్ధమైనట్టి సంసారము త్యాజ్యభూమి.

(అనుభవము లభింపనందున ధరించియుండజాలమి) అనగా స్వాచార్యుని విషయమునను, స్వీయాచార్యుండు ప్రేమించినట్టి భగవద్విషయమునను నుండవలసిన యనుభవములభింపక పోయి న్లయిన, తాను ప్రాణములను ధరించియుండజాలక పోవుట యనియును అర్థము చేసికొన వచ్చును.

అవతారిక:— పైని చెప్పఁబడినట్టి నాలుగు ఉపాయంబులలో భగవద్విషయములగు జ్ఞాప్రపత్తులు రెండును ఈయధికారివిషయమున ఉపాయములుగా కాకుండునవి యని తెలిపినపిమ్మట ఆచార్యుని తానాశ్రయించినట్టి యాశ్రయణము) అనియు, (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకము) అనుతావుల సాయించిన యాచార్యవిషయములగు స్వగస్వీకార పరగతస్వీకార రూప

మూ॥ ౪౬౦॥ "నల్లవెన్ తోళ్ళి"

కిఱార్, (పఴుతాకాతు) ఎన్తుతుపక్తి. "పఴుతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్ పాఱ్కడలాన్ పాదమ్। పఴువాదకైనిన్ఱన్దుకైకల్ తొఴువార్। కఴిడిగైజ్జి వాఴ్వార్కళన్దవినైకెడుత్తు। విణ్డిఱన్దుపిన్ తిరుప్పార్ మిక్కు" అతావతు అమోఘమాయిరుప్పతోరు ఉపాయమఱిందేన్, ఆశ్రయిప్పార్క్కు సమాశ్రయణీయనాయ్ క్కొణ్ణు తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ అవనుడైయ తిరువడిగళై త్తప్పాతప్రకారత్తైనినైత్తు నాడోఱుమనుకూలవృత్తియై పణ్ణిక్కొణ్ణు పోరుమ్ జ్ఞానాధికరైక్కొణ్ణు తజ్జకుక్కు ఉత్తారకరాక ఆశ్రయిత్తు ఉజ్జీవిక్కుమవర్కళ్, ఆత్మావోడు అవినాభూతమాన పాపత్తైపోక్కి శ్రీవైకుంఠత్తిల్ తిరువాశల్ తిఱన్దు అఙ్గె సమృద్ధమాక జ్ఞానాదికళైయుడైయరాయ్. తదీయ కైంకర్య నిరతరాయ్క్కొణ్ణు వ్యావృత్తరా యిరుప్పరెన్ఱు పరమాప్తరాన తిరుమళిశైప్పిరానరుళిచ్చెయ్త "పఴుతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్" ఎన్గిఱపాట్టై ఆచార్యవిషయత్తిల్ మున్పుదచ్చొన్న స్వగతస్వీకారమాకిఱ ఉపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్గై, అత్తాల్ స్వగతస్వీకారమ్ అహఙ్కార గర్భతయా అవద్యకరమా యిరున్దతేయాకిలుమ్, ఫలసిద్ధియిల్ వన్దాల్ పఴుతుపోకాతెన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు. "గురుణాయోఽభిమన్యేత గురుంవాయోఽభిమన్యతే। తావుభౌ పరమాంసిద్ధిం నియమాదుపగచ్ఛతః" ఎన్ఱు పరగతస్వీకారత్తోపాతి స్వగతస్వీకారత్తుక్కుమ్ ఫలమ్ తప్పాతెన్నుమిడమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

ఇనిమేల్ పరగతస్వీకారమాకిఱ పరమోపాయత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ దరిప్పిత్తరుళికిఱార్, (నల్లవెన్ తోళ్ళి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు తోళ్ళియానవళ్ ఇవళ్ తనక్కే.

మూ॥ ౪౬౦॥ "నల్లవెన్ తోళ్ళి"

ఉపాయద్వయమునకును ప్రమాణంబులను జూపింపఁదలంచి, అందు ప్రథమమున స్వగతస్వీకారమునకు ప్రమాణముఁ జూపించుచున్నారు.

(పఴుతాకాదు) ఇత్యాది "అమోఘమైనట్టి యొకవిషయముఁ దెలిసికొంటిని. ఆశ్రయించువారి కాశ్రయింపఁదగినట్టి వాఁడై క్షీరాబ్ధియందు శయనించియుండు సర్వేశ్వరుని శ్రీపాదములను తప్పకుండ ధ్యానించి, రోజురోజు మంచిపనులఁ జేయుచుండునట్టి జ్ఞానాధికులగు వారిని సేవించి తమ నుద్ధరించువారినిగా నాశ్రయించి యుజ్జీవించువారలు ఎల్లప్పుడు ఆత్మతోనుండునట్టి పాపమునుఁబోగొట్టి శ్రీవైకుంఠపు ద్వారమును తెరచి ఆచటనే సమృద్ధిగ జ్ఞానాదులనులభించి భాగవత కైంకర్యపరులైయుండి, విలక్షణులుగా నుందురు" అని పరమాప్తులగు శ్రీ తిరుమళిశై యాళ్వారులు సాయించిన "పఴుతాకా తొన్ఱఱిందేన్" ఇత్యాదిపాశురమును ఆచార్యుని విషయమున మొదటచెప్పిన స్వగతస్వీకారోపాయమునకు ప్రమాణముగా ననుసంధించుకొనునది. కావున, స్వగతస్వీకారము అహంకారమును లోపలకలదియై యైనను, ఫలమునిచ్చు విషయమున వెనుతీయదను విషయము చెప్పఁబడినది "గురుణాయోఽభిమన్యేత గురుంవాయోఽభిమన్యతే తావుభౌ పరమాంసిద్ధిం నియమాదుపగచ్ఛతః" అనుటావున పరగతస్వీకారమునకువలెనే స్వగతస్వీకారమునకున్ను ఫలము తప్పక కలుగునని భారద్వాజసంహితయందును చెప్పియున్నది కదా!

అవతారిక:— ఇఁకమీఁదు పరగతస్వీకార రూపమగు పరమోపాయమునకు ప్రమాణంబుల ననేకములను తెలుపుచున్నారు. (నల్లవేన్ తోళ్ళి) ఇత్యాది.

చెలికత్తె "ఈమె తనకు ఫలసాధనముగాఁ దలంచియుండునది "నత్యజేయం" (ఏడనా

క్కడలాక నినైత్తిరుప్పతు, అవర్ "నత్యజేయమ్" ఎన్ఱ వార్తైయైయుమ్, పెరియాళ్వార్
తిల్ పిఱన్దైయుమాయిన్ఱు, ఇప్పోతవర్ వార్తై తనక్కు ఫలియాతమాత్రత్తైక్కొణ్డు
ఱు మతిశజ్జైక్కపణ్ణానిన్ఱాళ్, ఇని ఇవళ్ జ్జనే జీవిత్తు త్తలైక్కట్టప్పోకిఱా ళెన్నుమిఴవు
నవిరుక్క, అవళ్ శెప్పార్ త్తు ఎన్నిలుమెన్నిఴవుక్కు, నోవుపడుమ్పడి స్నిగ్ధైయాన వెన్ను
శ్రీ అనంతశాయియాయ్ అతఏవ సర్వస్మాత్పరరాయిరుక్కుఅవర్, అతుక్కుమేలే శ్రీ
శాయ్ ఒరువర్క్కు మెట్టవొణ్ణాత పెరుమైయై యుడైయరా యిరుప్పారొరువర్, దేవ
ముల్ పిఱన్ను శిఱివనైయునిఱైక్కయుమన్ఱిక్కే అవర్క్కుమ్ నమక్కుమ్ పర్వతపరమాణుక్కుత
వాశి పోరుమ్పడి క్షుద్రరాన మనుష్యర్ నామ్, ఆనపిన్బు నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో!
శొరువార్తై మున్బే శొల్లివైత్తనత్తైక్కొణ్డు నమ్మాలవర్తైవర్తైక్కపోప్పమో అతుకిడక్కిడుమ్
క్కప్పేర్ యుక్కవల్లయుణ్డుకాణ్, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే యవతరిత్తరుళప్ పెత్తై యుడైయరాయ్
సర్వ్యాపకవస్తువై త్తన్ తిరువుళ్ళత్తిలేయడక్కిక్కొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాళ్వార్, "ఆచార్యదేవో
ఎన్గిఱపడియేనముక్కు త్తైవమానతమక్కు త్తైవరాయిరుక్కిఱ ఓరినైయైచ్చొల్లి యినైక్క
మ్, 'కిఴియుత్తు వరప్పణ్ణవుమామ్, తిరుమజ్జనత్తైచ్చేర్ త్తు త్తలైక్కవుమామ్, తిరుక్కు
ణియైచ్చమైత్తు త్తలైక్కవుమామ్, తిరువన్దిక్కాప్పిడక్కగైవుమామ్, అన్ఱిక్కే,
తమైయున్నిటామ్పోతే తమక్కు పురుషకారమానాలైయున్నిట్టు వరప్పణ్ణవుమామ్. నల్ల

) ఆమసర్వేశ్వరుని వాక్యమును పెరియాళ్వారుల గర్భమున జన్మించి యుండుటయునుగదా!
త్తతము సర్వేశ్వరుని వాక్యము తనవిషయమున ఫలింపనందున, దానివిషయమున సంశయము
ద యున్నది. ఇఁకయీమె యెట్లుజీవింపఁగలదు" అని దుఃఖించుచుండఁగా నామెనుమాచి
దుఃఖమునకై నాకంటెనున్న ఎక్కువగా దుఃఖించునట్టి ప్రీతిగలదానవగు నాచెలియా!
ర్వేశ్వరుండన్ననో, "శేషశాయియై కనుకనే యందరికంటెనున్న గొప్పవాఁడైనవాఁడు. దానికి
పైగా శ్రియఃపతియై ఒక్కరికిని లభింప శక్యముకానట్టిదియగు ఆధిక్యము కలవాఁడై యుం
డువాఁడు. మనమో, దేవతలుగానైనను జన్మించి వానికంటెనున్న కొంచము తక్కువ వారుగానై
నను యుండి యుండక, వానికిన్ని మనకున్న పర్వత పరమాణువులవలెనే భేదముగల మిక్కిలి
క్షుద్రమైన మానవజన్మమెత్తినారము. అటుపిమ్మట మనము చేయఁతగిన దేమున్నది? సర్వేశ్వరుండు
మును పెప్పుడో యొక మాటను చెప్పినాడని, వానిని యొప్పింపగలమా?

అది యట్లుండనిమ్ము! మనకు ఉజ్జీవనమునకు మార్గమున్నది సుమీ! అది యేమనఁగా శ్రీ విల్లి
పుత్తూరులో నవతరించునట్టి భాగ్యముకలవారై సర్వవ్యాపకుఁడగు సర్వేశ్వరుని తమ మనస్సులో
నుంచుకొనియుండిన శ్రీ పెరియాళ్వారులు "ఆచార్యదేవోభవ" అన్నట్లు మనకు దేవతయగు
తమకు దేవతయగు సర్వేశ్వరుని ఒక్కపాశురముఁజెప్పి యొప్పించినను యొప్పింపగలరు. కుఱ్ఱమి
చ్చెదనని పిలిచినను పిలువవచ్చును. తిరుమంజనముకు సిద్ధముచేసి పిలిచినను పిలువవచ్చును. పుష్ప
మాలలను సిద్ధముచేసినానని పిలిచినను పిలువవచ్చును. సాయరక్షను చేయుటకై పిలిచినను పిలువ
వచ్చును. అట్లుకాకున్న నేను వారిని పురుషకారముగాఁ గొనినట్లు, తమకున్న పురుషకారభూ

మూ॥ "మాఱాయతానవనై" ఎన్గిఱపాట్టుక్కళైయుమ్ స్తోత్రత్తిల్ ముడిన్దశ్లోకత్తైయుమ్,

తోరప్రకారమ్ వతువిత్తారాకిల్ అత్తైక్కణ్డిరుక్కక్కడవోమ్. నామ్ మేల్ విழுక్కడవోమల్లోమ్, ఎన్గాణ్డాళరుళిచ్చెయ్త "నల్లవెన్ తోழி" ఎన్గిఱ పాట్టైయుమ్, ఈశ్వరనెన్ఱు పారాతే తన్నెదిరియాన హిరణ్యాసురనై క్కూరియతిరువుకిరాలే, పరబలజ్గళాలే తొళాక్కట్టియిరుక్కిఱ మార్వైప్పాళమలై పిళన్దాప్పోలే ఇరణ్డుకూఱామ్పడి అనాయాసేన కిழிత్తుప్పోకట్ట మిడుక్కైయుడైయ నరసింహత్తై, "అన్దియమ్పోతిలరియురువాకి యరియైయழித్తవనై - పల్లాణ్డు - పాడుతుమ్" ఎన్ఱు అనన్యప్రయోజనరాయ్ క్కొణ్డు మజ్గళాశాసనమ్ పణ్ణియిరుప్పారై జయిక్కుమ్, వ్యావృత్తరాయిరుక్కిఱ అవర్కళ్ పక్కలిలే న్యస్తభరరాయ్ అవ్విశేషాభిమానత్తిలే యొతుజ్గియిరుప్పారుడైయ సుకృతమెన్ఱు తిరుమొழிశెప్పిరా వరుళిచ్చెయ్త "మాఱాయతానవనై" ఎన్గిఱ పాట్టైయుమ్, "అకృత్రిమ" ఎన్ఱుతుడజ్గి- స్వాభావికమాయ్ దేవరీతుడైయ ప్రాప్తమాయ్ భోగ్యముమాన తిరువడికళిలుణ్డాన ప్రేమత్తినుడైయ అతిశయత్తుక్కెల్లై నిలమాయిరుప్పారాయ్ అన్ద ప్రేమ ప్రకర్షత్తుక్కడియాన ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తైయుడైయరాయ్ విద్యైయాలుమ్ జన్మత్తాలుమ్ అడియేనుక్కు ప్పితామహరాయిరుక్కిఱ నాథమునికళైప్పార్త్తు, అడియేనుడైయ వృత్తత్తైప్పారాతే ప్రసన్నరాయరుళవేణుమెన్ఱు పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్త వేదాన్తతాత్పర్యమాన స్తోత్రత్తిల్ చరమమాన శ్లోకత్తైయుమ్, జ్ఞానయోగ్యతైయిల్లాత పశుపక్షిక

మూ॥ "మాఱాయతానవనై" అనుపాశురములను శ్రీయాళవందారుల స్తోత్రము నందలి తుట్టతుది శ్లోకమును

లగువారిని ముందుపెట్టుకొని పిలిచినను పిలువవచ్చును. ఏదైన నొకవిధమున పిలిచినను పిలవవచ్చును. దానిని మనముచూచి యూరకుండవలయునే కాని మనము పైకి పోజాలము అనియిట్లు అండాళు నాచ్చియార్ తిరుమొழிయందు పాయించిన "నల్లవేన్ తోழி" అనుపాశురమును, సర్వేశ్వరుండని తలంపక, తననెదిరించినవాఁడగు హిరణ్యాసురని వాడిగలగోళ్లతో పరులబాణములు పడ కాయకాచియున్నట్టి రొమ్మును బంగారపుకొండను బ్రద్దలుచేసినట్లు రెండు భాగములగునట్లు సులభముగా చీల్చివేయునట్టి సామర్థ్యముగల నారసింహుని "అందియంబోతి లరియురువాకి యరియై యழித்த వనై ప్పల్లాండు పాడుదుమ్" (రాత్రి సబలము వృద్ధిపొందునట్టి సాయంకాలమునందు, నృసింహరూపియై హిరణ్యాసురుని సంహరించిన వానినిగూర్చి వాని యాయాసముతీరునట్లు మంగళముఁ గోరుచున్నాము) అని ఇట్లు వేఱొక్క ఫలము నపేక్షించినవారయి మంగళాశాసనము చేసియుండువారిని జయించునట్లు విలక్షణులైయుండునట్టి వారియందు భారముంచి వారి యభిమానమునందుండు వారియొక్క సుకృతము" అని తిరుమొழிశై యాళ్వారులు సాయించిన "మాఱాయతానవనై" అను పాశురమును, "అకృత్రిమత్వచ్చరణారవిందే" (స్తో, ౬౫ శ్లో) అనియారంభించి భగవంతునియెడల యొక్కువ ప్రీతికలవారై అట్టి ప్రీతికిఁ గారణమగు యాథాత్మ్యజ్ఞానముగలవారై విద్యవలనను జన్మమువలనను దాసునికి పితామహులగు శ్రీమన్నాథమునుల నుద్దేశించి నను, దాసునియొక్క నడవడికనంత గమనింపక. కృపతో జూచునది" అని ఇట్లు పరమాచార్యులగు శ్రీయాళవందారులు సాయించినట్టి వేదాంత తాత్పర్యమగు స్తోత్రమున నంతిమ

మూ॥ ‘‘పశుర్మనుష్యః’’ ఎన్గిఱశ్లోక త్తైయుమ్ ఇతుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

మూ॥ ౪౬౧॥ ఆచార్యాభిమానన్దాన్ ప్రపత్తిపోలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గము మాయ్ స్వతన్త్రముమాయిరుక్కుమ్.

శాకవుమామ్, జ్ఞానయోగ్యతై యుళ్ళ మనుష్యరాకవుమామ్, యావర్ శిలర్ భగవత్సమ్బన్ధమే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పార్కళ్ తదీయరోడే సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్, అవర్కళ్ వైష్ణవనాలే ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తైప్రాపిప్పర్కళెన్ఱైయాలే జ్ఞానముణ్డాకవుమామ్ ఇల్లైయాకవుమామ్, తదీయాభిమానమే ఉత్తారకమెన్నుమిడత్తై సుస్పష్టమాక చ్చొల్లుకిఱ, ‘‘పశుర్మనుష్యఃపక్షీవాయేచ వైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్’’ ఎన్గిఱ పౌరాణికశ్లోకత్తైయుమ్, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ఇన్ద పరగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్ఱపడి.

కీళ్ చ్చొన్న ప్రపత్తినిష్ఠనాన వధికారిక్కు ఉపాయాధికారత్తిల్ నుణ్ణైయుణ్డాకిలుమ్, అతుపారామల్ ఈశ్వరన్ కారియమ్ శెయ్కైక్కుడలాయ్కొణ్డు అవ్వుపాయశేషమాయిరున్దుళ్ళ ఆచార్యాభిమానత్తై ఇప్పోదు స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లువానేన్, ఒన్ఱుక్కే ఉభయాకారముమ్ కూడుమో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఆతావతు-ఆచార్యాభిమానమాకిఱతుతాన్, ‘‘తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే’’ ‘‘తమేవశరణం గచ్ఛ’’ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుమపడి విరోధిపాపక్షయత్తుక్కుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు ముదలాయ్

మూ॥ ‘‘పశుర్మనుష్యః’’ అను శ్లోకమును ఇందులకుఁ బ్రమాణంబులనుగానను సంధించుకొనునది.

మూ॥ ౪౬౧॥ ఆచార్యాభిమానము ప్రపత్తివలెనే యుపాయాంతరములకు అంగమును స్వాతంత్ర్యమునునై యుండును.

శ్లోకమును ‘‘జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుటకు యోగ్యతలేనట్టి పశుపక్షులైనను, జ్ఞానమును సంపాదించుకొనుటకు యోగ్యతగల మనుష్యులైనను, యెవ్వరైనను సరె భగవత్సంబంధముగల యొక భాగవతునితో సంబంధముగలవారయినట్లయిన, వారు ఆవైష్ణవుని మూలముగ ప్రాప్యభూమియగు పరమపదమును బొందగలరు’’ అని చెప్పియున్నందున జ్ఞానమున్నను, లేకున్నను భగవద్దాసులతోఁగల సంబంధమే యుత్తారకమని స్పష్టముగాఁ దెలుపునట్టి ‘‘పశుర్మనుష్యః పక్షీవాయేతువైష్ణవసంశ్రయాః తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదం’’ అను పురాణశ్లోకమునున్న ఆచార్యాభిమానరూపమగు పరగతస్వీకారోపాయంబునకు ప్రమాణంబులను గాననుసంధించుకొనునది

అవతారిక:—ఇంతకుముందు చెప్పిన ప్రపత్తినిష్ఠుండగు అధికారికి ఉపాయాధికారమున కొరతయున్నను, దానినంత గమనింపక, సర్వేశ్వరుండే యీచేతనుని యంగీకరించుట కనుకూలమైన దియై యట్టి యుపాయమునకు శేషమైయున్నట్టి యాచార్యాభిమానమును ఇప్పుడు స్వతంత్రోపాయమునాగా నేల చెప్పఁదగును? ఒక్కదానికే రెండు విధములు ఉండవచ్చునా? యంటి వేని తెలుపుచున్నారు.

(ఆచార్యాభిమానము) ఇత్యాది, ఆచా- కునట్టి యీ

పురుషంప్రపద్యే’’ అనియు, ‘‘తమేవశర

కొణ్డు ఉపాయాన్తరమాన భక్తికఙ్గుమాయ్, తత్త్యాగపూర్వకమాక ''మామేకం శరణం వ్రజ'' ఎన్ఱువిధిక్కప్పడి ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవోపాయమాయ్ కొణ్డు స్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమ్ ప్రపత్తిపోలే, ఉపాయాధికార మాన్ద్యత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరనుపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్గైక్కుఉపాప్పాకైయాలే స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు సాకల్యత్తై యుణ్డాక్కునిన్ఱుకొణ్డు అవ్వళియాలే అఙ్గక్కఙ్గమాయ్, అత్తైయొళియ తన్నైయే ఉపాయమాక క్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు త్తానే ఉపాయమాయ్ క్కొణ్డు స్వతన్త్రము మాయిరుక్కుమెన్గై. ''ఆస్తిక్క. అనాచార్యోపలబ్ధాహి విద్యేయం నశ్యతి ధ్రువమ్'' ఎన్ఱుమ్, ''శాస్త్రాదిషు సుదృష్టాపి సాఙ్గా సహాఫలోదయా । నప్రసిధ్యతి వై విద్యా వినా సదుపదేశతః'' ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ఏతేను మొరువిద్యైయై యవలమ్బిక్కు మవనుక్కుమ్ ఆచార్యోపదేశమ్ వేణ్డుకైయాలే ఆచార్యాభిమానమ్ సకలోపాయాఙ్గమాయిరుక్క, ''తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి'' ఎన్ఱు స్వతన్త్రోపాయమాక చ్చొల్లువానెన్నెన్న, (ఆచార్యాభిమానత్తాల్) ఎన్ఱుడఙ్గే యరుళిచ్చెయ్కిఱారకవుమామ్; అత్తావతు-ప్రపత్తితాన్ కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు ఉత్పత్తివివృద్ధివిరోధి పరిహారార్థమాక విహితమాయ్ క్కొణ్డు తదఙ్గముమాయ్, ''అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్ । తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః'' ఎన్ఱపడియే అన్యోపాయఙ్గళైయొళిన్దు తన్నైయే ఉపాయమాకక్కొళ్ళ

తరమగు భక్తికంగమునై, దానిని త్యజించి యందుమూలముగ ''మామేకంశరణంవ్రజ'' అని విధింపఁబడునట్టిదియు ఇష్టప్రాప్తికిని అనిష్టనివృత్తికిన్ని యీరెంటికిన్ని స్వయముగ ఉపాయమై స్వతంత్రోపాయమగు ప్రపత్తివలెనే ఉపాయాధికారమునఁ గల కొరతనుచూచి సర్వేశ్వరుండు ఉపేక్షింపక, యుజ్జీవింపఁజేయుట కనుకూలమైనదై తనకంటెను వేఱయినట్టి యుపాయమగు ప్రపత్తికి సాఫల్యమును గలుగఁజేయునదియై, అందుమూలముగ దానికంగమై, దానిని విడిచి తననే యుపాయమునుగాఁ గొనునప్పుడు అనిష్టనివృత్త్యాదులకున్ను తానే యుపాయముగుచు నిట్లుస్వతంత్రముగా నుండుననుట.

అథవా ''అనాచార్యోపలబ్ధాహి విద్యేయం నశ్యతిధ్రువం'' (ఆచార్యునిద్వారా లభింపని విద్య నిస్సంశయముగా నశించును) అనియు, ''శాస్త్రాది [illegible] ష్టాపి, సాంగాసహాఫలోదయా నప్రసిధ్యతివై విద్యా వినా సదుపదేశతః'' (ఫలము నిచ్చునది గాను శాస్త్రాదులయందుఁ దెలియవచ్చినను మంచి యాచార్యునిమూలముగ లభించినట్టిదికానట్టి విద్య సిద్ధింపదు) అనియును చెప్పియున్నందున, ఎదైన నొకవిద్యను లభింపఁగోరువానికిన్ని, అందులకుగా నొకయాచార్యోపదేశ ముండియుండవలయును గాన, ఆచార్యాభిమానము సకలోపాయంబుల కంగముగానుండియుండ. ''తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి'' అని ఇట్లు స్వతంత్రోపాయముగా నేలచెప్పవచ్చునంటివేని, అందు కుత్తరమును (ఆచార్యాభిమానము) ఇత్యాదివాక్యముచేఁ దెలిపినవారయినని యును చెప్పవచ్చును.

అది యెట్లనిన, ప్రపత్తియనునది కర్మజ్ఞానభక్తు లనఁబడునట్టి యుపాయాంతరములయుత్పత్తి వృద్ధి విషయములగు విరోధులఁ దొ [illegible] నుటకై విధింపఁబడినదియగుటంజేసి వాటి కంగమై

[illegible] ష్టే మహావిశ్వా [illegible] తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగ

[illegible] [illegible]నమై విశ్వాసపూర్వకముగ భగవంతునే

[illegible]ట్టు ఉపాయాంతరములను వదలుకొని